

میرۆوی

پارتی دیموکراتی کوردستان

رێکخراوه جهماوه رییهکان

یه کیتی قوتابیان، لاوان و ئافرهتانی کوردستان

(کۆنگره و کۆنفرانسهکان)

۱۹۵۲ - ۲۰۲۳

دهستهی ئینسکلۆپیدیای پارتی دیموکراتی کوردستان

۲۰۲۳

هه و النامه و کتیب

ناوی کتیب: میژووی پارتي ديموکراتي کوردستان - ریکخواه جه ماوه ريبه کانی -
یه کیتی قوتابیان، لاوان و ئافره تانی کوردستان (کۆنگره و کۆنفرانسه کان -
(۱۹۵۲ - ۲۰۲۳)

نووسین و ئاماده کردنی: دهسته ی ئینسکلۆپیدیای (پ. د. ک.)

شوین و سالی چاپ: هه ولیر - ۲۰۲۳

نۆبه ی چاپ: یه که م

چاپخانه: دانیشفه پ

تیراژ: ۲۰۰۰

له به پڕۆه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان ژماره ی سپاردنی (۱۴۵) ی سالی
(۲۰۲۳) ی دراوه تی.

پیشکەشە بە:

بە گیانی پاکی شەهیدان و ئەندامانی پێکخراوە جەماوەرییەکانی پارتی دیموکراتی کوردستان و گشت ئەوانە ی وزە و توانای خۆیان بۆ سەر بە خۆیی، پاراستنی نیشتمانی و پیشکەوتنی کۆمەڵگە کە یان بە گەردە خەن.

هه و النامهى كتيب

پیرست

- پیشه کی ۹
- ۱۳ ..... وپستگه کانی میژووی کۆنگره و کۆنفرانسه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان
- ۱۵ ..... کۆنگره یه که می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - به غدا ۱۹۵۳
- ۱۷ ..... کۆنگره یه دووه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - به غدا ۱۹۵۵
- ۱۹ ..... کۆنگره یه سییه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - سلیمانی ۱۹۶۱
- ۲۱ ..... ده ستووری هه موارکراوی کۆنگره یه سیی یه کیتی قوتابیانی کوردستان سالی ۱۹۶۱
- ۳۲ ..... کۆنفرانسی یه که می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - به غدا ۱۹۶۲
- ۳۴ ..... کۆنگره یه چواره می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - چوخماخ - سلیمانی ۱۹۶۴
- ۳۶ ..... په پره وی ناوخوی کۆنگره یه چواره می یه کیتی قوتابیانی کوردستان
- ۴۴ ... کۆنفرانسی دووه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان ناوچه ئازادکراوه کان-سلیمانی ۱۹۶۴
- ۴۶ ..... کۆنفرانسی سییه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - قهره داغ ۱۹۶۵
- ۴۷ ..... کۆنفرانسی چواره می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - ناوپردان ۱۹۶۶
- ۴۸ ..... کۆنگره یه پینجه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - ده قهری شوان ۱۹۶۶
- ۵۳ ..... پرۆگرام و په پره وی ناوخوی کۆنگره یه پینجه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان
- ۶۴ ..... کۆنگره یه شه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - ۱۹۷۰
- په پره و پرۆگرامی ناوخوی کۆنگره یه شه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - ناوپردان
۱۹۷۰ .....
- ۸۶ ..... کۆنگره یه هه وته می یه کیتی قوتابیانی کوردستان - سلیمانی ۱۹۷۲
- ۹۱ ..... پرۆگرام و په پره وی ناوخوی کۆنگره یه هه وته می یه کیتی قوتابیانی کوردستان
- ۱۰۳ ..... کۆبوونه وه یه که ره جی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - که ره ج ۱۹۷۹
- ۱۰۴ ..... کۆنفرانسی که ره جی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - که ره ج ۱۹۸۰
- ۱۰۵ ..... کۆنفرانسی هاوبه شی (ی.ق) و لاوانی دیموکراتی کوردستان-گوندی خنیره ۱۹۸۶

- پروژهی پروگرام و په‌په‌وی ناخۆ..... ۱۵۰.....
- کۆنگره‌ی هه‌شته‌می یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان - هه‌ولێر ۱۹۹۳..... ۱۶۶.....
- پروگرام و په‌په‌وی ناخۆ په‌سه‌ندکراوی کۆنگره‌ی هه‌شته‌می (ی.ق.ک) ۱۹۹۳..... ۱۷۰.....
- کۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان - هه‌ولێر ۱۹۹۸..... ۱۸۳.....
- پروگرام و په‌په‌وی ناخۆ په‌سه‌ندکراوی کۆنگره‌ی نۆیه‌می یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان ۱۸۷.....
- کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان ۲۰۰۱..... ۲۲۷.....
- کۆنگره‌ی یازده‌یه‌می یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان ۲۰۰۴..... ۲۶۸.....
- کارنامه و په‌په‌وی ناخۆ په‌سه‌ندکراوی کۆنگره‌ی یازده‌می یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان ۲۷۱.....
- کۆنگره‌ی دوازه‌ی یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان - هه‌ولێر ۲۰۰۷..... ۲۹۵.....
- کارنامه و په‌په‌وی ناخۆی کۆنگره‌ی دوازه‌ی یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان..... ۲۹۷.....
- کۆنگره‌ی سێزده‌ی یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان - هه‌ولێر ۲۰۱۰..... ۳۲۱.....
- کارنامه و په‌په‌وی ناخۆی کۆنگره‌ی سێزده‌ی یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان..... ۳۲۴.....
- کۆنگره‌ی چوارده‌ی یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان - هه‌ولێر ۲۰۱۲..... ۳۴۴.....
- په‌په‌وی ناخۆی یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان په‌سه‌ندکراوی کۆنگره‌ی چوارده‌م..... ۳۴۶.....
- کۆنفرانسی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان - هه‌ولێر ۲۰۱۷..... ۳۶۴.....
- په‌په‌وی ناخۆی په‌سه‌ندکراوی کۆنفرانسی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابییانی کوردستان... ۳۸۹.....
- وێستگه‌کانی میژووی کۆنگره و کۆنفرانسه‌کانی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان..... ۴۰۹.....
- کۆنگره‌ی یه‌که‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان..... ۴۱۱.....
- گه‌لله‌ی په‌په‌و و یاسای ناخۆی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان..... ۴۱۲.....
- کۆنفرانسی به‌غدا‌ی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان..... ۴۱۴.....
- کۆنگره‌ی دووه‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - شه‌قلاو ۱۹۷۲..... ۴۱۵.....
- پروگرام و په‌په‌وی ناخۆی کۆنگره‌ی دووه‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان.... ۴۲۳.....
- کۆنگره‌ی سێیه‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - هه‌ولێر ۱۹۷۴..... ۴۳۷.....
- پروژه‌ی به‌رنامه و بنچینه‌کانی کارکردنی یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان..... ۴۴۳.....

- یەكەم كۆنفرانسی یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان ۱۹۸۱..... ۴۵۷
- كۆنفرانسی هاوبەشی یەكیتی قوتابیان و لاوانی دیموكراتی كوردستان - خنێره ۱۹۸۶.... ۴۵۸
- پروژهی پروگرام و په‌په‌وی ناوخوای یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان..... ۴۶۲
- كۆنگره‌ی چواره‌می یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان - هه‌ولێر ۱۹۹۳..... ۴۷۵
- پروگرام و په‌په‌وی ناوخوای په‌سه‌ندكراوی كۆنگره‌ی چواره‌می یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان..... ۴۷۸
- كۆنگره‌ی پینجه‌می یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان - هه‌ولێر ۱۹۹۸..... ۵۰۰
- پروگرام و په‌په‌وی ناوخوای كۆنگره‌ی پینجه‌م..... ۵۱۴
- كۆنگره‌ی شه‌شه‌می یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان - هه‌ولێر ۲۰۰۴..... ۵۳۲
- ئامانجه‌كان و یاسای كارکردنی یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان..... ۵۵۲
- كۆنگره‌ی چه‌وته‌می یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان - هه‌ولێر ۲۰۰۹..... ۶۶۵
- په‌په‌و و پروگرامی ناوخوای په‌سه‌ندكراوی كۆنگره‌ی چه‌وته‌می یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان..... ۵۷۱
- كۆنگره‌ی هه‌شته‌می یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان - هه‌ولێر ۲۰۱۸..... ۵۸۳
- په‌په‌و و پروگرامی ناوخوای كۆنگره‌ی هه‌شته‌می یەكیتی لاوانی دیموكراتی كوردستان... ۵۸۵
- وێستگه‌كانی میژوووی كۆنگره‌ و كۆنفرانسه‌كانی یەكیتی ئافره‌تانی كوردستان..... ۶۱۳
- یەكەم بانگه‌وازی لیژنه‌ی دامه‌زراندنی یەكیتی ئافره‌تانی كوردستان..... ۶۱۵
- كۆنگره‌ی یەكەمی یەكیتی ئافره‌تانی كوردستان - به‌غدا ۱۹۷۰..... ۶۱۷
- پروگرام و په‌په‌وی ناوخوای یەكیتی ئافره‌تانی كوردستان، كۆنگره‌ی یەكەم..... ۶۱۹
- كۆنگره‌ی دووهمی یەكیتی ئافره‌تانی كوردستان - به‌غدا ۱۹۷۱..... ۶۳۱
- كۆنگره‌ی سییه‌می یەكیتی ئافره‌تانی كوردستان - هه‌ولێر ۱۹۷۲..... ۶۳۶
- پروگرام و په‌په‌وی ناوخوای یەكیتی ئافره‌تانی كوردستان كۆنگره‌ی سییه‌م..... ۶۳۹
- كۆبوونه‌وه‌ی خنێره‌ی یەكیتی ئافره‌تانی كوردستان - خنێره ۱۹۸۶..... ۶۶۵
- كۆنفرانسی شه‌هید له‌یلا قاسم - هه‌ولێر ۱۹۹۲..... ۶۶۶

- كۆنگره‌ى چوارهمى يه كىتى ئافره تانى كوردستان - هه‌ولير ١٩٩٧.....٦٦٩
- په‌يره‌و و پرۆگرامى كۆنگره‌ى چوارهمى يه كىتى ئافره تانى كوردستان ٦٧٢
- كۆنگره‌ى پىنجه‌مى يه كىتى ئافره تانى كوردستان - هه‌ولير ٢٠٠١.....٦٨٥
- په‌يره‌و و پرۆگرامى يه كىتى ئافره تانى كوردستان كۆنگره‌ى پىنجه‌م ٦٨٧
- كۆنگره‌ى شه‌شمى يه كىتى ئافره تانى كوردستان - هه‌ولير ٢٠٠٧.....٧١٥
- پرۆگرام و په‌يره‌وى يه كىتى ئافره تانى كوردستان كۆنگره‌ى شه‌شم.....٧١٧
- كۆنگره‌ى چه‌وته‌مى يه كىتى ئافره تانى كوردستان - هه‌ولير ٢٠١٠.....٧٣١
- په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى چه‌وته‌مى يه كىتى ئافره تانى كوردستان ٧٣٧
- كۆنگره‌ى هه‌شته‌مى يه كىتى ئافره تانى كوردستان - هه‌ولير ٢٠١٨.....٧٥٢
- پرۆگرام و په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى هه‌شته‌مى يه كىتى ئافره تانى كوردستان.....٧٥٤

هه‌ولير و ناوخۆى كۆنگره‌ى
په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى
پرۆگرام و په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى
په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى
پرۆگرام و په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى
په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى
پرۆگرام و په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى
په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى
پرۆگرام و په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى
په‌يره‌وى ناوخۆى كۆنگره‌ى

پیشەکی

پارتی دیموکراتی کوردستان، وه کو وه لامیک بو پەرەسەندن و پیداو یستییەکانی جوڤدانی خەباتی پزگاری و به گرنگانینی پۆل و کاریگەری پیکخواه جه ماوه رییەکان، له کۆنگرە ی سییەمی خۆیدا که له سالی ۱۹۵۳ له کهرکووک به ستر، به پیشنیازی مهلا مستهفا بارزانی، بریاری له دامه زرانندی پیکخواه جه ماوه رییەکان (یه کیتی قوتابیانی کوردستان، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و یه کیتی ئافرەتانی کوردستان) دا.

له سەر بنه مای ئه و بریاره ی کۆنگره، دهسته یه ک له قوتابیانی کوردستان، له به غدا به نهینی کۆبوونه وه و له ۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳ دامه زرانندی یه کیتی قوتابیانی کوردستانی راگه یاند. له وه ته ی ئه م یه کیتییه (یه کیتی قوتابیانی کوردستان) دامه زراوه. سه ره رای ئاسته نگ و له مپه ره سیاسییه کان، چالاکانه بو دا کۆکیکردن له مافه ره واکانی گه لی کوردستان و پیکخستنی جه ماوه ری قوتابیانی و سه رکردایه تیکردنی خه بات و چالاکییه کانیان له گۆره پانه که دا بوونی هه یه و بووه ته قوتابخانه ی پیکه یاندنی سه رکرده ی سیاسی و ئیداری، له م پیناوه شدا ژماره یه ک شه هید و قوربانیی به دۆزی ره وای کورد به خشیوووه و تا ئه مپروۆش به میتۆد و به رنامه ی سه رده میانه له کۆری خه بات دا به رده وامه.

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، له میژووی خه باتی خۆیدا، بو زیاتر پیکخستی ریزه کان و به رنامه کانی، چوارده کۆنگره و شه ش کۆنفرانس و کۆنفرانسیکی هاوبه شی له گه ل یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و کۆبوونه وه یه کی فراوانی به پڕیوه بردوووه که به کۆبوونه وه ی که ره ج ناودییره. چه ندین جاریش بو خوگونجاندن له گه ل په ره سه ندنه کان، به پیی هه لومه رج ده ستکاری له په یکه ری پیکخواه یی خو ی و په ره و و پڕۆگرام دا کردوووه.

به هه مان شیوه، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان که له سالی ۱۹۵۳ به پیی بریاری کۆنگره ی سییەمی پارتی دیموکراتی کوردستان دامه زراوه، هه شت کۆنگره و کۆبوونه وه یه کی فراوان و کۆنفرانسیک و کۆنفرانسیکی هاوبه شی له گه ل یه کیتی قوتابیانی کوردستان سازداوه و به پیی قوناغ و هه لومه رج و په ره سه ندنه کان ده ستکاری په یکه ر و په یره و و پڕۆگرامی خو ی و ده سه ته ی سکرتریه تی کردوووه و له به ندی دووه می گه ل له ی په یره و و یاسای ناوخۆیدا، به مشیوه یه پیناسه ی پیکخواه که ی

کردووو: «یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، پښکخراویکی کومه لایه تی و دیموکراتی و بیلایه نه و هیچ گیانیکی تاین و په گه زایه تی و نه ته وایه تی نییه. هه روه ها یه کیک له ئامانجه کانی تیکووشانه بو به رزکردنه وهی ئاستی ئابوری و خوینده واری و ته ندروستی لاوانی کوردستان و نه هیشتنی بیکاری و نه خوینده واری له ناویاندا و به هیزکردنی په یوه ندی برایه تی و هاورییه تی به تایبه تی له نیوان یه کیتییه که ماندا و یه کیتی لاوانی دیموکراتی عیراق و به شیوه یه کی گشتی له گه ل لاوانی دیموکراتی جیهاندا و پښکخراوه کانی لاوانی دیموکرات له ولاته کانی تر دا.» ئه وه جگه له وهی به پی قوناغ و په ره سه نندنه کانی دوزی ره وای کورد، له کوپی خه بات ئاماده یی هه بووه و له م پیناوه دا ژماره یه ک شه هید و قوربانیی به خه باتی ره وای گه لی کوردستان به خشیوووه.

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له میژوووی خه باتی خویدا به شداریی له فیستیقاله کانی تایهت به لاوان کردوووه، وه ک فیستیقالی پینجه می لاوانی جیهانی له وار شو له سالی ۱۹۵۵ که توانی بو یه که مجار دهنگی لاوانی کوردستان به ناوه نده جیهانییه کان بگه یه نی. چاپه مه نییه کانی سه رده می له دایکبوونی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، زور به باشی پیشوازیکردنی لاوانی کوردستان له پښکخراوه که و چالاکییه بیوپنه کانی ئه م پښکخراوه یان بو میژووو تو مار کردوووه تا ئه و راده یه ی له دوا ی شوپشی ۱۴ ته مموز حکومه تی ناوه ندی به دامه زرانندی (ی.ل.ک.ع) هه و لی زوری دا مهیدانی خه باتی ئه م یه کیتییه ته نگتر بکات و له ئاکامدا له سالی ۱۹۵۹ بو که مکردنه وهی گوشاری حکومهت له لایه ک و هه و لدان بو زیاتر لیکنزیککردنه وهی سه رکر دایه تی کورد و عه ره ب و دروستکردنی که شوه ه وایه کی متمانه دارتر (ی.ل.د.ک) بریاری دا بچپته ناو (ی.ل.ع) و به م چه شنه بووه لقیکی ئه و پښکخراوه که یه که م کونگره ی خو ی هه ر له سالی ۱۹۵۹ له به غدا سازدا.

سالی ۱۹۵۲ بو گه شه پیدانی خه بات و سود وه رگرتن له توانا و چالاکی ئافره تی کورد پارتي دیموکراتی کوردستان دامه زرانندی پښکخراوه یکی به ناوی یه کیتی ئافره تانی کورد راگه یه یاند، یه کیک له کاروچالاکییه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان کوکردنه وهی هاوکاری بو به ندرکراوانی سیاسی کورد بوو له به نندینخانه کانی عیراق، و به شیوه یه پښکخراوی یه کیتی ئافره تانی کوردستان دامه زرا. سالی ۱۹۵۹، کومه لییک ئافره تی له خو بردوووی خاباتگیپر، به ناوی لیژنه ی پیکه اتنی (یه کیتی ئافره تانی

کوردستان)، بانگه‌وازێکیان ئاراسته‌ی ته‌واوی ئافره‌تانی کوردستان کرد که له‌پیناو هینانه‌دی ئامانجه‌کانی گه‌لی کوردستان به‌گشتی و ئامانجی ئافره‌تان به‌تایه‌تی، داوای یه‌کگرتن و یه‌کخستنی هیزه‌کانیان کرد و تیییدا هاتوووه: «ئیمه‌ تاقمی له ئافره‌تانی کوردستانین و له‌ ناوجه‌رگه‌تان هاتووینه‌ته‌ ده‌ری و بو ئیوه تی ده‌کۆشین، داواتان لی ده‌که‌ین که له‌ ده‌وری لیژنه‌که‌تان (لیژنه‌ی پیکه‌ینانی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان) کۆبنه‌وه و ئامانجه‌کانی له‌ هه‌موو ئافره‌تانی کوردستان بگه‌یه‌نن و له‌ ریزیدا تی بکۆشین.»

له‌ مادده‌ی دووه‌می یه‌که‌م پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆی خۆیدا، یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان، به‌مشپوه‌یه‌ پیناسه‌ی خۆی کردوووه: «پیکه‌راویکی ئافره‌تانی کۆمه‌لایه‌تی و دیموکراتیه‌، ئامانجی دابینکردنی مافی ئافره‌ت و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی له‌ رووی ئابووری و کۆمه‌لایه‌تی و روشنبیری له‌ کوردستاندا و خه‌بات ده‌کا له‌ پیناوی دابینکردنی مافی روشنبیری و ته‌ندروستی و کۆمه‌لایه‌تی بو منالان و پشتگیری کردنی خه‌باتی ئافره‌تان له‌ جیهاندا، له‌ پیناوی ئاشتی و پرزگاربوون له‌ ئیستعمار و چه‌وساندنه‌وه‌ی کۆمه‌لایه‌تی و سیاسی.»

جیی باسه‌، هه‌ر له‌ داوی بریاری کۆنگره‌ی سییه‌مه‌وه تا داوی ته‌مووزی ۱۹۵۸، له‌ هه‌ولێکدا به‌ سه‌ره‌رشتی زه‌کیه‌ ئیسماعیل حه‌قی له‌ بارودۆخیکی نه‌یینی ناله‌باردا کار بو کۆکردنه‌وه‌ی ئافره‌تان له‌ چوارچۆیه‌ی یه‌ک پیکه‌راودا کراوه و چه‌ندین هه‌ول بو وه‌رگرتنی موئه‌تی فه‌رمی هه‌بووه، به‌لام هه‌وله‌کان بی ئاکام بوون، بۆیه ئه‌م پیکه‌راوه کار و پیکه‌خستنه‌کانی به‌شپوه‌یه‌کی نه‌یینی ئه‌نجام ده‌دا و ئه‌م بارودۆخه تاوه‌کو ساڵی ۱۹۷۰ درێژه‌ی کیشا، دواتر له‌ که‌شیکێ ئازاددا، یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان له‌ ساڵی ۱۹۷۰ یه‌که‌م کۆنگره‌ی خۆی به‌ست، تا ئیستا هه‌شت کۆنگره و کۆنفرانسیکی کردوووه.

ده‌سته‌ی ئینسکلۆپیدیا، هه‌ولی داوه و ئیستگه‌ گرنگه‌کانی میژووی خه‌باتی هه‌ر سێ پیکه‌راوی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان، یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان وه‌ک خۆی به‌ ته‌واوی کار و چالاکیه‌کانیانه‌وه بنووسیته‌وه و بیخاته به‌رده‌ست خوینه‌ران، له‌ لایه‌ک بۆئه‌وه‌ی توێژه‌ران سوودی لی وه‌ربگرن، له‌ لایه‌کی دی خه‌باتی ئه‌و پیکه‌راوه کاریگه‌رانه له‌ میژووی بزافی پرزگاریخوازی کورددا

تۆماربکات. له نووسینهوهی ئه و میژووهدا، دوای ههول و گهپانیکی زۆر نه مانتوانی پهیره و پروگرامی کۆنگرهی یهک و دووی یه کیتی قوتابیانای کوردستان بهر دهست بخهین، لیرهوه داوا له هه موو لایهک ده کهین، ئه گهر زانیارییه کیان هه یه، هاوکارمان بن، بۆئه وهی له چاپی داها توودا جیگه ی بکهینهوه، هه روا بیته وه له پیناو پاراستنی میژوووی دهقه کان، دهستکاری پرسته سازی هیچ یه کیک له دهقه کانمان نه کردووه.

دان به وهش ده نیین، رهنگه به هوی دهستنه کهوتنی سه رچاوه ی پپویست بۆ نووسینه وهی ئه و میژوو، که موکوری له و په رتوو که دا هه بییت، بۆیه لیره وه داوا له هه موو لایهک ده کهین، له راستکردنه وه و دهوله مه ندکردنی زانیارییه کان هاوکارمان بکه ن.

دهسته ی ئینسکلۆپیدیای (پ.د.ک.)

هه ولیر ۲۰۲۳

هه و النامه ی کتیب

ویستگه کانی میژووی کۆنگره و کۆنفرانسه کانی یه کیّتی قوتابیان کوردستان

هه و النامه ی کتیب

کۆنگره یی یه که می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

به غدا ۱۹۵۳

بو بایه خدان به ریخراوه جه ماوه رییه کان، وه ک توژیژیکی چالاک و کارای گۆره پانی خهباتی کوردایه تی و سوود وه رگرتن له وزه و توانانیان، پارتی دیموکراتی کوردستان له کۆنگره ی سییه می خۆیدا له کۆنگره ی سییه می خۆیدا له ۲۶ کانوونی دووه می ۱۹۵۳ له شاری کهرکوک^(۱)، بریاری له دامه زرانندی ریخراوه جه ماوه رییه کان دا، به پیی ئه م بریاری کۆنگره، له ریکه وتی ۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳ دا، نوینه رانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، یه که مین کۆنگره ی خۆیان له مائی عه بدولقادر کاکه زیاد، له گه ره کی ئه عزه میه ی شاری به غدا به شیوه یه کی نه پنی به ست^(۲).

له کۆنگره که دا، سه روک و سکریتیر و سه رکردایه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان به م شیوه ی خواره وه هاتنه هه لبژاردن:

- ئه حمه د عه بدولا ئامیدی، سه روک
- جه لال حوسامه دین تاله بانی، سکریتیر
- چه یده ر چه مه دئه مین، ئه ندام
- حیلمی عه لی شه ریف، ئه ندام

---

(۱) دهسته ی ئینسکلۆپیدیای پارتی دیموکراتی کوردستان، میژوو پارتی دیموکراتی کوردستان کۆنگره کۆنفرانس (پروگرام و پهیره وی ناخۆ)، بهرگی یه که م، چاپی یه که م، (هه ولیر - چاپخانه ی رۆژه لات - ۲۰۲۰ ز)، ۷۴ ل.

(۲) مام جلال، لمناسبه مرور ۴۶ عامه علی تأسیس اتحاد طلبه کردستان، صحیفه الاتحاد، الصحیفه المرکزیه للاتحاد الوطنی الكردستانی، العدد ۳۰۶، السنة السابعة، السلیمانیه، الجمعة، ۱۹ شباط ۱۹۹۹ م، ص ۵؛ مام جه لال، سالی کۆنگره ی خویندکاران، به شی پینجهم، گوڤاری خاک، ژماره ۱۴، سالی دووه م، سلیمانی، چاپخانه ی ئۆفسیتی دلیر، ۱۰ ئابی ۱۹۹۸ ز، ل ۶؛ له دیداریکی تاییه تدا سه روک تاله بانی ورده کاری دامه زرانندی (ی.ق.ک) ده خاته روو، گوڤاری خهباتی قوتابیانی، ئورگانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ژماره ۱۰۹، هه ولیر، چاپخانه ی رۆکسانا، حوزه یرانی ۲۰۱۲ ز، ل ۸.

- محمەد موسا صادق، ئەندام^(۱).

سالی ۱۹۵۴ ئەحمەد ئامیدی، سەرۆکی یه کیتی قوتابیانێ کوردستان، پاش ئەو هی خویندنی له پهیمانگای مامۆستایانی بالآ له شاری بهغدا تهواو کرد، له کاتی کدا یهك سال به سەر بهر پرسیاریه تی ئەو لهو پیکخواوہ تپه پریوو، دهستی له پۆستی سەرۆکی ئەو پیکخواوہ کیشایهوه، دوای ئەو، شه مسه دین موفتی وهك دووه مین سەرۆکی یه کیتی قوتابیانێ کوردستان دهست به کار بوو^(۲).

له ناوه راستی سال ۳۵۹۱ لقی ههولیری یه کیتی قوتابیانێ کوردستان دامه زرا و له م باره یه وه عه دنان نه قشبه ندی ده لیت» ئیمه پینچ کهس بووین له شاری ههولیر لقی یه کیتی قوتابیانێ کوردستانی کوردستانمان دامه زران و هه یکه لیه ته کهش به م شیوه ی خواره وه بوو»

- لقی ههولیر له سالی ۱۹۵۳

- جهوههر غه مگین، بهر پرس

- عه دنان نه قشبه ندی

- جهلال عه بدولقادر کوپی

- واحید سه عید

- شاخه وان نامیق^(۳)

(۱) مام جلال، المصدر السابق، ص ۵.

(۲) عرفان عه زیز عه زیز، کۆنگره و کۆنفرانسه کانی یه کیتی قوتابیانێ کوردستان، چاپی یه کهم، (ههولیر- چاپخانه ی پۆژهه لات- ۲۰۱۲) ل ل ۱۸ - ۱۹.

(۳) ئ.د. ئ. فایلی ژماره CH-۱۳۶-۲، چاوپیکه وتن له گه ل عه دنان نه قشبه ندی، دهسته ی ئینسکلۆپیدیای پارٹی دیموکراتی کوردستان، ههولیر، ۲۰۱۶، ل ۴

کۆنگره ی دووه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

به غدا ۱۹۵۵

دوای تیپه ربوونی دوو سال به سهر یه کهم کۆنگره و هاتنه پیشی بارودوخی نوئی، له هاوینی سالی ۱۹۵۵، له ژیر درووشمی (خهباتی قوتابیان بی پارهستان له پیناو مافی گهل و قوتابیانی کوردستان)، به ئاماده بوونی نوینهری یه کیتی قوتابیانی کوردستان له گشت ناوچهکانی کوردستان و به غدا، دووه مین کۆنگره ی خویان به ست، نوینه رانی کۆنگره به شیوه یه کی نهینی له شاری به غدا کۆبوونه وه و دهسته یه کی نویمان بو سهر کردایه تی یه کیتی که یان هه لبارد، که به م شیوه ی خواره وه بوو:

- جهلال تاله بانی، سکرتر
- مه حمود علی عوسمان، ئەندامی سکرتریه ت
- شه مسه دین موفتی، ئەندامی سکرتریه ت
- حوسامه دین ده باغ، ئەندامی سکرتریه ت
- عه دنان نه قشبه ندی، ئەندامی سکرتریه ت
- شاخه وان نامیق، ئەندامی سکرتریه ت
- ئەحمه د نه قشبه ندی، ئەندامی سکرتریه ت^(۱)

سه باره ت به سه روکی هه لباردراوی یه کیتی قوتابیانی کوردستان له کۆنگره ی دووه مدا، له هیچ یه کیك له وه سه رچاوانه ی به رده ستن، زانیاری پشت راستکراوه مان نییه، بۆیه به مه زهنده و لیکدانه وه کان، ره نگه سیسته می سه روکایه تی هه لوه شایته وه.

یه کیك له چالاکیه کان ی ئەم سه رکردایه تییه، به شداریکردنی شانیدیکی شه ش که سی بوو له پینجه مین قیستیقالی جیهانی لاوان و قوتابیان له ریکه وتی ۳۱ ی

(۱) عرفان عزیز عزیز، هه مان سه رچاوه، ل ۲۲؛ سیروان عثمان حه سه ن، میژوویه کی پرسنگدار و کاروانیکی نه پساوه، (هه ولیر- چاپخانه ی پۆشنبیری- ۲۰۱۴)، ل ل ۴۱ - ۴۲.

ته موزی ۱۹۵۵ له شاری وارشووی پایته ختی پۆلونیایا به سترا. له م باره یه وه جه لال تالهبانی ده لیت: ”ئیمه شه ش ئه ندانی پارتی و به ناوی بارودوخی کوردستان و به ئارمی مسته فا بارزانی که له سه ر سینگمان ده خست، به شدار بووین و هه رکه سیك توشمان بوایه ئه وا له سه ر سینگمان ده دا و به شانازییه وه قبولی ده کرد“، ئه م شانده له په راویزی ئه م فستیقاله دا به هاوکاری سه روکی یه کیتی قوتابییانی جیهانی (I.U.S) پیککه وتنیك له نیوان یه کیتی قوتابییانی کوردستان و یه کیتی گشتی قوتابییانی عیراق واژۆ کرا، که گوڤه پانی یه کیتی قوتابییانی کوردستان کوردستانی عیراق بیّت و له عیراقی عه ره بيشدا ته نیا یه کیتی گشتی قوتابییانی عیراق بالاده ست بیّت. له سه ر ئه م بنه مایه، له سالی ۱۹۵۶ کۆنفراسیکی هاوبه ش له شاری به غدا به سترا، به مه به ستی هاوبه شی له چالاکی و هه ماهه نگی و جیبه جیکردنی پیککه وتننامه ی وارشو. پاش ئه و پیککه وتنه سی ئه ندانی سکرتریه تی یه کیتی قوتابییانی کوردستان بو سکرتریه تی یه کیتی گشتی قوتابییانی عیراق ده ستنیشان کران، به لام له سالی ۱۹۵۷ ساردی که وته نیوان هه ردوو پیکخواوه وه^(۱).

(۱) عرفان عه زیز عه زیز، کۆنگره و کۆنفرانسه کانی یه کیتی قوتابییانی کوردستان، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۲۲ - ۲۴.

کۆنگره ی سییه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

سلیمانی ۱۹۶۱

دوای ئه وهی یه کیتی گشتی قوتابیانی عیراق لهو به لاین و پیککه وتنانه پاشگه زبوویه وه که له گه ل یه کیتی قوتابیانی کوردستان واژوی کردبوو، به تاییه تی له خالی دیاریکردنی گۆره پانی کارکردنی هه ر یه ک لهو پیکخراوانه، یه کیتی قوتابیانی کوردستان پیککه وتننامه ی وارشو ی هه لوه شانده^(۱). له سه ر ئه م بنه مایه و بو خۆر پیکخسته نه وه، له پۆژانی ۱۸ - ۲۳ ی ئاداری ۱۹۶۱ به شیوه یه کی ئاشکرا له شاری سلیمانی، به دروشمی «با جه ژنی نه ورۆز بیته هانده ری ک له پیناوی یه کگرتنی خه باتی قوتابیانی کوردستانی عیراق»، دهستی به کاره کانی کۆنگره ی سییه می خو ی کرد^(۲). هه رچه نده سه رچاوه یه کی دیکه ئاماژه به وه ده دات که کۆنگره له مانگی ئاداری سالی ۱۹۶۱ له گه ره کی ئه لکه سه ره ی شاری به غدا به ستراره^(۳)، به لام یه کی ک له به شداربووانی کۆنگره، سه رباری جه ختکردنه وهی له شاری سلیمانی، باوه ری وه هایه ئه م کۆنگره یه له پیکه وتی ۱۹ ی ئاداری ۱۹۶۱ سازدراوه^(۴).

له م کۆنگره یه دا به م شیوه ی خواره وه سه رکردایه تییه کی نو ی بو یه کیتی قوتابیانی کوردستان هه لبژێردرا:

- سه ره ره کاکه حه مه ده رویش، سه کرتیر
- فوئاد ئه حه مه د بابان، ئه ندای مه کته بی سه کرتاریه ت
- حه یده ر هه مزه خدر، ئه ندای مه کته بی سه کرتاریه ت
- حه مه چاوشین، ئه ندای مه کته بی سه کرتاریه ت

(۱) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پینشو، ل ۲۹.

(۲) عرفان عه زیزی عه زیز، هه مان سه رچاوه، ل ۲۹.

(۳) جواد محه مه د شیروانی، فی عمق التاریخ و خزین الذاکره لتأسیس اتحاد طلبه کوردستان - العراق، مجله گولان، مؤسسه گولان الاعلامیه، العدد ۲۱، ارپیل، ۲۵ شباط ۱۹۹۸ م، ص ۴۳.

(۴) ئه حه مه د شه ریف له ک، شو فیه ی رووداوه میژوو ییه کان چه ند لاپه ره یه ک له میژوو ی نه ته وه یه ک، به رگی یه که م، چاپی دووه م، (هه ولیر - چاپخانه ی پۆژه ه لات - ۲۰۱۹ ز)، ل ل ۱۰۴ - ۱۰۵.

- مه ئهون ده باغ، ئه ندامی مه کته بی سکر تار یه ت^(۱).
  - ته یب ره جه بار به رواری، ئه ندامی لیژنه ی راپه راندن
  - که مال عه بدولکه ریم زیدان، ئه ندامی لیژنه ی راپه راندن
  - محمه د پینجوینی، ئه ندامی لیژنه ی راپه راندن
  - مسته فا پشه ری، ئه ندامی لیژنه ی راپه راندن
  - عه زیز سألج، ئه ندامی لیژنه ی راپه راندن
  - جه میله ساییر قادر، ئه ندامی یه ده گ^(۲).
- دوای ئه وه ی له سالی ۱۹۶۲ سکر تیری یه کیتی قوتابیان ی کوردستان له لایه ن ده زگای ئاسایشی گشتی حکومه تی عیراقه وه ده ستگیر کرا، بو پکردنه وه ی شوینی به تالی سکر تیر، هه یده ر هه مزه خدر به سکر تیر ده ستنیشان کرا^(۳).
- له کۆنگره ی سییه مدا په یکه ری ریکه ستنی یه کیتی قوتابیان ی کوردستان به م شیوه ی خواره وه ده ستنیشان کرا:
- لیژنه ی قوتابخانه
  - لیژنه ی شار
  - لیژنه ی پارێزگا
  - لیژنه ی جیه جیکار
  - مه کته بی سکر تار یه ت و سکر تیری گشتی، مه کته بی سکر تار یه ت له هه ریک له باوه پیکراوی دارایی، سه روک و سکر تیری گشتی پیک هاتبو^(۴).

(۱) جواد محمه د شیروانی، المصدر السابق، ص ۴۳؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۳۰ - ۳۱؛ سیروان عثمان، سه رچاوه ی پیشو، ل ۴۲.

(۲) که مال عه بدولکه ریم غیدان ئه لراودی، گوڤاری خه باتی قوتابیان، ئورگانی یه کیتی قوتابیان ی کوردستان، ژماره ۸۵، هه ولیر، چاپخانه ی رۆژه لات، حوزه ی رانی ۲۰۰۹ ز، ل ۱۴.

(۳) جواد محمه د شیروانی، المصدر السابق، ص ۴۳؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۳۱، ۳۴.

(۴) دستور اتحاد طلبه کوردستان - عراق، المؤتمر الثالث، (بدون مکان - ۱۹۶۱ م)، ص ۱ - ۱۲.

دەستووری هەموارکراوی کۆنگرەیی سیی یەکیتی قوتابیانی کوردستان سالی

١٩٦١

(ئاشتی و دۆستایەتی - دیموکراسی و رۆشنییری)

پێشەکی دەستوور

لە ئەنجامی خەباتی گەلەکەمان لە کوردستانی عێراق، بە قوتابیانی کوردستانیشەووە کە بەشیکێ سەرەکی و گەشاوو و سەرقاڤلەیی رۆشنییری ئەو تیکۆشانەن، لە پیناوی دابینکردنی ئایندەییەکی باشتەر و ژیانیکێ ئازادانە بۆ قوتابیانی، سالی ١٩٥٣ یەکیتی قوتابیانی کوردستان (ی-ق-ک-ع) لەو دۆخە بەرھەم هات و بوو بە دەبرپیکێ واقیعی بزووتنەووی قوتابیانیمان و ئامانجە نیشتمانی و کۆمەڵایەتی و رۆشنییریەکانی و دابینکاری پێداویستیەکانی هەماھەنگی و یەکخستنی کۆششی قوتابیانی و سەرکردایەتیکردنی چالاکێ و جموجۆلە هەمەجۆرەکانیان بەرھەو ئایندەییەکی باشتەر و ژیانیکێ پەرورەدەیی ئازاد و دیموکراسییانە کە بێتە مایەیی مسۆگەرکردنی زانست و رۆشنییری و ئایندەییەکی گەش لە سەرجم بوارە زانستی و وێژەییەکان. ئەو بارودۆخە تاییەت و کیشە نەتەووی و قۆناغە میژوووییە گەلەکەمان و قوتابیانیمان پێدا تێپەر بوون، بوو مایەیی خولقاندنی هەموو مەرجیکێ گونجاو و پێداویستیەک بۆ ریکخستنی قوتابیانی لەژێر چەتری ریکخراویکێ تاییەت بە خویان، ئەو ریکخراوەی بە هیچ شیوەیەک پێچەوانەیی بزووتنەووی قوتابیانی دیموکراتی عێراق نیە، بە مەبەستی هێنانەدی ئامانجە هاوبەشەکانمان، بە تاییەتیش لەبەر ئەووی یەکیتیەکەمان ئامادەباشی تەواوی خووی پیشان داوە بۆ یەکخستنی هەول و تیکۆشانەکانی لەگەڵ قوتابیانی دیکەیی عێراق، بە شیوەیەک بێتە مایەیی خزمەتیکردنی بەرژەوئەندیەکانی گەل و نیشتمان و کۆمارەکەمان و قوتابیانی کورد و عەرەب و رۆلەیی کەمە نەتەوویەکانی دیکە. یەکیتیەکەمان بەبێ سەلکردنەووی، تا کاتی بەرپابوونی شۆرشێ ١٤ تەموز، درێژەیی بە خەباتی خووی دا و لە جەنگی خەباتی قوتابیانی و نیشتمانی دا لە دژی ئیمپریالیزم و دەسەلاتی پادشایەتی نابەجێ و داردەستە خیانەتکارەکانیدا قوربانی گەورەیی پیشکەش کرد، ئەو کاتە قوتابیانی کوردستان پشتیوانی خویان بۆ شۆرش و سیستمی کۆماری پیشان دا و وەک باوەرپێنانیک بەووی دەسەلاتی کۆماری وەدیھێنەری ئامانجە نەتەوویەکان و خەونەکانی قوتابیانی، قوتابیانی کەوتنە کارکردن لە پیناوی چەسپاندنی بنەماکانی دیموکراسی ئەو سیستمە. ئەو پرۆگرامەیی دەیخەینە

بەر دەستی برائنی قوتایمان کۆمه‌لیک ئامانجی نیشتمانی و تایهت به قوتایمان ده‌گریته خوۆ که له توانایاندا هه‌یه هه‌موو قوتایمانی کوردستانی عیراق به جیاوازی نه‌ته‌وه و مه‌زه‌به‌ی سیاسی و ئاینی له ده‌وروبه‌ری ئالا شه‌کاوه‌که‌ی یه‌کیتیه‌که‌مان کۆ بکاته‌وه. دواتر روۆلی یه‌کیتیه‌که‌مان له پیناوی ئاشته‌واپی جیهان و دژایه‌تیکردنی هزره شوۆینی و کۆسموۆپۆلیتیه‌کان و به‌هیزکردنی په‌یوه‌وه‌ندی برابه‌تی و دۆستانه‌ له نیوان هه‌ردووگ گه‌لی کورد و عه‌ره‌بی برا و ته‌واوی که‌مه‌نه‌ته‌وه‌کانی تری نیشتمانی به‌ ئاشوری و تورکمان و ئه‌رمه‌ن و پشت‌گیریکردن له قوتایمانی کورد له به‌شه‌کانی دیکه‌ی کوردستان و یه‌کخستنی خه‌باتی قوتایمانی کوردستان له‌گه‌ڵ قوتایمانی عه‌ره‌ب و هه‌موو جیهان به‌ گشتی. ئیمه‌ی قوتایمانی کوردستان باوه‌رمان به‌وه‌ هه‌یه‌ که بزووتنه‌وه‌ی گه‌لی کوردمان بزووتنه‌وه‌یه‌کی پیشکه‌وتووخوازی دیموکراسیه و له پیناوی ئازادیه‌ی نه‌ته‌وه‌پیدا تیده‌کوۆشی، هه‌روه‌ها به‌شیکه‌ له بزووتنه‌وه‌ی گه‌لانی خه‌باتکار له پیناوی هینانه‌دی ئامانجه نیشتمانییه‌کان و ئامانجه‌کانی ئیمه‌ی قوتایمان و ژيانده‌وه‌ی کلتووری نه‌ته‌وه‌پیمان و بلاوکردنه‌وه‌ی هۆشیاری دیموکراسی راسته‌قینه‌ به‌نیو ریزه‌کانی قوتایماندا، بۆیه له‌دایکبوونی ئه‌م یه‌کیتیه‌مان بیگومان ده‌بیته‌مایه‌ی به‌هیزکردنی خه‌باتی هه‌موو قوتایمانی جیهان و له ئامانجه‌ ره‌واکانیان نزیکتر ده‌کاته‌وه، که‌واته ئاساییه‌ کاتیک یه‌کیتیه‌که‌مان چاوه‌رپی یارمه‌تی و هاوکاری له قوتایمانی عه‌ره‌ب و جیهان بکات. گومانیش له‌وه‌دا نیه‌ که به‌ خه‌باتکردن له پیناوی هینانه‌دی ئه‌م ئامانجانه و وه‌دیه‌پینانی متمانه‌ی قوتایمان و میلیله‌ته‌که‌مان ته‌نیا ئه‌رکیکی نیشتمانی جیه‌جی ده‌که‌ین، بۆیه یه‌کیتیه‌که‌مان به‌راستی یه‌کیتی هه‌موو قوتایمانی کوردستان و عیراقه و ده‌ربریکی راستگۆیانیه‌ی خواستی نیشتمانی و هیوا و دابینکردنی خویندنیکی ئازاد و دیموکراسیانیه‌ بۆیان.

پرۆگرام و پهیرهوی ناوڤۆ

ناوی ریکخراو:

یه کیتی قوتابیان کوردستان- عیراقه و به.أ. ط. ک - عیراق ئاماژهی بۆ ده کری.

چوارچێوهی کارکردن:

۱- کوردستانی عیراق.

۲- مه کته بی سکر تار یه ت مافی خۆیه تی ئه گهر پێویست بی، لقه کانی یه کیتی له ده ره وهی ئه م چوارچێوه یه بکاته وه.

سرووشتی کارکردن:

یه کیتی بزووتنه وه یه کی نیشتمانی دیموکراسی تایه ت به قوتابیان ه و حزبی نیه، تیده کۆشی له پیناوی هینانه دی ئامانجه کانی قوتابیان کوردستان به تایه تی و هه موو قوتابیان عیراق به گشتی. ههروه ها کار ده کات له پیناوی پاراستنی کۆماری عیراق، کۆماری عه ره ب و کورد و چه سپاندن و پێشخستنی دیموکراسی تیایدا.

ئامانجه کانی قوتابیان:

یه که م:

بلاوکردنه وهی فێرکردن و رۆشنییری به ناو هه موو هاوڵاتیانی کور و کچدا و بنپکردنی نه خوینده واریی له ریگه ی:

۱- به زۆره ملیکردنی خویندنی سه ره تایي و هه مه لایه نکردنی و کردنه وهی قوتابخانه ی پێویست بۆ ئه م مه به سه ته.

۲- به کوردیکردنی خویندن له کوردستانی عیراق و ریزگرتن له مافی ئه و که مینه نه ته وه ییانه ی له و ئی ده ژین.

۳- کردنه وهی باخچه ی ساوایان و قوتابخانه ی ئیواران و رۆشنییرکردن و کتیبخانه گشتیه کان.

۴- بیه رامبه رکردنی خویندن له سه رجه م قۆناغه کانی خویندن و یارمه تیدانی قوتابیه که مده رامه ته کان بۆ ته و اوکردنی خویندن و کردنه وهی به شی ناوڤۆی پێویست.

۵- دانانی پرۆگرامه کانی خویندن له سهه ر بنه مای زانستی دروست و کردنه وهی تاقیگه ی پیویست و دانانی پرۆگرامیکی تایهت به خویندنی کوردی له کوردستانی عیراق که خویندنی میژوو و جوگرافیای کوردستان و ئه ده بی کوردی و ژیانده وهی کلتوووری کوردی بگریته خوئی.

۶- ناردنی شانده زانستیه کان بو ولاتانی دوست له گه ل ره چاوکردنی گونجانی ریژه ی قوتابیانی کورد له گه ل کوئی ژماره ی ها ولاتیانی کورد.

۷- کردنه وهی قوتابخانه ناوه ندی و ئاماده یی و پیشه ییه کان به گویره ی پیویست.

۸- کارکردن له پیناوی پیشخستن و فراوانکردنی به ریوه به رایه تی خویندنی کوردی و جیه جیکردنی بریاره کانی کۆنگره ی دووه می مامۆستایانی کورد که له شه قلاوه ساز کرا.

۹- کردنه وهی کۆلیژ و په یمانگای بالا و هونه ری له کوردستانی عیراق، ئه مه ش وه ک پیشه کیه ک بو دامه زرانندی زانکوئی کوردستان.

۱۰- به رزکردنه وهی ئاستی ته ندروستی و کۆمه لایه تی و روشنبیری و بایه خدان به توانا زانستی و هونه رییه کانی قوتابیان.

۱۱- کارکردن له پیناوی دامه زرانندی کۆریکی زمانه وانیی کوردی.

دووه م:

بایه خدان به خویندنی میژوو و جوگرافیای کوردستان و زمان و ئه ده بی کوردی له خانه کانی پیگه یاندنی مامۆستایانی پیاو و ئافرهت له عیراق و په ره دان به به شی توژیینه وه کوردیه کان له زانکوئی به غدا.

سییه م:

به رگریکردن له مافه کانی قوتابیان و بونیادنانی په یوه ندیی له نیوان قوتابیان و مامۆستایان له سهه ر بنه مای خو شه ویستی و ریژگرتنی هاوبه ش و مسوگه رکردنی به ریوه چوونی پرۆسه ی خویندن به شیوه یه کی گونجاو.

چواره م:

گرنگیدان به ماف و کیشه کانی قوتابیانی زانسته ئاینیه کان و هاوتاکردنی هه موو مافه کانیان له گه ل قوتابیانی تر.

پینجه م:

کردنه وهی یانه وهرزشی و رۆشنبیرییه کان بۆ قوتابیان.

شه شه م:

هاندانی توانا میوزیکیه کان و بایه خدان به هونه ره میلییه کان و هونه ره جوانه کان.

حه وته م:

هاندانی باوکان له پیناوی ریگه دان به کچه کانیاں بۆ ئه وهی خویندن ته و او بکه ن.

هه شته م:

پته وکردنی په یوه ندییه کان له گه ل سهرجه م قوتابیانی کوردستان و ره خساندنی بارودۆخی گونجاو له پیناوی یه کخستنی بزووتنه وهی قوتابیانمان.

نۆیه م:

به هیزکردنی په یوه ندییه کان له گه ل ئه نجومه نی قوتابیانی کورد له ئه ورووپا به تاییه تی و ریخراوه کانی قوتابیان له جیهان به شیوه یه کی گشتی، به جوړیک که له گه ل ده ستووری یه کیتی بگونجی.

ئامانجه نیشتمانیه کان

یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق تیده کۆشی له پیناوی:

۱- به هیزکردن و توندوتۆلکردنی ئاشتی جیهانی و دۆستایه تی نیوان گه لان و قوتابیانیان و قه لچۆکردنی کۆلۆنیالیزم.

۲- به رگریکردن له کۆماری عیراق و چه سپاندنی دیموکراسی تیایدا.

۳- جیه جیکردنی ماده ی سیی ده ستووری کاتی و جیگیرکردنی له ده ستووری هه میشه یی به شیوه یه کی فراوان، به جوړیک بیته مایه ی زامنکردنی مافه کارگیری و رۆشنبیری و ئابووریه کانی گه لی کوردمان.

۴- مافی چاره ی خوونوسینی گه لی کوردمان و پشتیوانیکردنی هه موو گه لانی خه باتکار له پیناوی ئازادبوونیان.

۵- پته وکردنی په یوه ندییه برابیه تییه له نیوان هه ردووک گه لی کورد و عه ره ب و

ته واوی که مینه کانی دیکه ی وهک ئاشووری و تورکمان و ئه رمه نه کان له عیراق.
۶- دهسته بهرکردنی مافه نه ته وه ییه ره واکانی گه لی کوردمان له و به شانیه کوردستان
که به زور به تورکیا و ئیران و سووریا وه لکیتراون.

په پیره وی ناو خویی

یه کیتی قوتابیانیه کوردستان - عیراق له و قوتابیانیه پیکدیته که باوه پریان به
ئامانج و پروگرام و په پیره وی ناو خویی ئه و یه کیتی هه یه:

ئه ندام:

- هه موو قوتابیه کی نیر و می که ئه م مه رجانه ی خواره وه ی تیدا به دی ده کری:
- ۱- باوه پری به پروگرامی یه کیتی هه بی و په یمان بدات که دلسوزانه له پیناوی
جیبه جیکردنی ناوه روکه که ی بکات.
  - ۲- له ژیر ئالای یه کیتی خو ی ری که ده خات و ئابوونه ی مانگانه ده دات.
  - ۳- بریاره کانی یه کیتی جیبه جی ده کات و ئه رکه کانی سه ر شانی راده په پری.
  - ۴- خاوه نی خوره وشت و ناوبانگیکی باش بی.

مافه کانی ئه ندام:

- ۱- مافی پیشکه شکردنی پیشنیاز و ره پرخنه گرتنی هه یه به گویره ی ئه و په پیره وه.
- ۲- مافی هه یه ده نگ بدات و ده نگی پی بدری.
- ۳- له کاتی پیوستدا مافی داواکردنی یارمه تی له یه کیتی هه یه.

لیژنه کانی یه کیتی:

أ- لیژنه ی قوتابخانه:

له (۹-۳) چالاکترین ئەندامانی یه کیتی له قوتابخانه پیک دیت و ئهرکی بریتی ده بی له سه ره رشتیکردنی چالاکیه کانی یه کیتی له قوتابخانه و کارکردن بو فراوانترکردنیان و هینانه دی ئامانجه کانیان و جیبه جیکردنی بریاره کانی لیژنه بالاکان.

ب- لیژنه ی شار:

له (۹-۳) چالاکترین ئەندامانی یه کیتی له شار پیکدیت و ئهرکی بریتی ده بی له سه ره رشتیکردنی بزووتنه وه ی قوتابیان تیاپاندا.

ج- لیژنه ی لیوا:

له نوینه رانی لیژنه ی شاره کانی سه ره به م لیوایه پیکدی و له به رده می مه کته بی سکرتراریه ت به رپرس ده بی له سه ره رشتیکردنی قوتابیانی ئەم لیوایه و راسته وخۆ په یوه ست ده بی به مه کته بی سکرتراریه ت و مانگانه راپورتیک ده رباره ی چالاکیه کانی یه کیتی و ژماره ی ئەندامان و باری دارایی ده خاته روو، ههروه ها مافی ده رکردنی گۆفاریکی مانگانه و بلاوکراوه ی پپووستی هه یه به جوړیک له گه ل سیاسه تی یه کیتیدا بگونجی.

دهسته کانی سه رکردایه تی:

أ- لیژنه ی جیبه جیکار:

ئهرکی بریتی ده بی له سه رکردایه تیکردنی یه کیتی و سه ره رشتیکردنی چالاکیه کان و ئاراسته کردن و چاودیریکردنی جیبه جیکردنی بریاره کانی کۆنگره و هینانه دی ئامانجه کانی یه کیتی و جیبه جیکردنیان له لایه ن لیژنه و ریکخراوه کان. ئەم لیژنه یه له (۷ - ۱۳) ئەندام پیکدیت که له لایه ن کۆنگره ی گشتیه وه هه لده بژێردرین و هه موویان له به رامبه ر کۆنگره دا به رپرس ده بن و هه موو سئ مانگ جاریک کۆده بنه وه و ده بی کۆبوونه وه نائاساییه کانیان له سه ر داوای مه کته بی سکرتراریه ت یان نیوه ی ئەندامانی لیژنه ی جیبه جیکار ئەنجام بده ن.

ب- مہکتہبی سکرتریہت:

لہ (۵) ئەندام پیکدی، لہ نیواندا سەرۆک و سکرتری گشتی و متمانہ پیکراوی دارایی هەن و لەلایەن لیژنە ی جیبە جیکارەوہ هەلدەبژێردرین و هەر خوشی لہ ماوہی نیوان دوو کۆبوونەوہی خویدا ئەرکە کانی لیژنە ی جیبە جیکار دەگریتە ئەستۆ، ئەمە و پیرای سەرکردایە تیکردنی یەکتی و دەرکردنی گوڤار و بەیاننامە پێویستە کان.

۱- سەرۆک:

سەرۆکایەتی کۆبوونەوہ کانی لیژنە ی جیبە جیکار و مہکتہبی سکرتریہت دەکات و بەرپۆہیان دەبات و سەرپەرشتی چالاکیہ کانی ئەوان و یەکتیش دەکات.

۲- سکرتری گشتی:

لہ کاتی ئامادەنەبوونی سەرۆک، ئەرکە کانی ئەو جیبە جی دەکات و یارمەتی دەدات.

۳- باوہ پیکراوی دارایی:

بەرپرسی کاروباری داراییہ.

ج- کۆنگرہ:

بەرزترین دەسەلاتی یەکتیہ و لہ نوینەرانی لیواکان پیکدی و مافی ہەموارکردن و گۆرینی پەیرەو و پرۆگرامی ناخوویی یەکتی ہەیہ، ہەر خوشی لیژنە ی جیبە جیکار لہ ریگہی دەنگدانی نھینیہوہ هەلدەبژێریت و لہ بەرامبەر کارەکانیان لپرسینەوہیان لہ گەل دەکات و ہەموو سالیك جاريك لەسەر داوای نیوہی ئەندامانی لیژنە ی جیبە جیکار ساز دەکری، یان داوا لہ نیوہی ئەندامانی لیژنە کانی لیواکان دەکری.

سزا ریڤکاریه کان

دهسه لاته کانی لیژنه ئیتیحادیه کان:

۱- لیژنه ی قوتابخانه:

أ- ئاگادارکردنه وهی ئەندام و کهسی سه ریڤچیکار.

ب- داوای سڤکردنی چالاکی ئەندام و سه ریڤچیکار له لیژنه ی شار.

۲- لیژنه ی شار:

أ- سڤکردنی چالاکی ئەندام و سه ریڤچیکار بۆ ماوه یهك كه له مانگیك زیاتر نه بی.

ب- داواکردن له لیژنه ی لیوا به ده رکردنی ئەندامی سه ریڤچیکار.

۳- لیژنه ی لیوا:

أ- سڤکردنی چالاکی ئەندامانی سه ریڤچیکار له لیژنه کانی قوتابخانه و شاره کان.

ب- لادانی ئەندامی سه ریڤچیکار داوای داواکردن له لیژنه ی شار.

ت- لیژنه که مافی هه لوه شانده وهی لیژنه ی قوتابخانه ی هه یه.

۴- لیژنه ی جیبه جیکار:

أ- مافی لادانی لیژنه ی شار و لیوای هه یه له کاتی ده رچوونیان له سیاسه تی

یه کیتی و بۆ چه ند مه به ستیک که پیچه وانه ی به رژه وه ندیی یه کیتی بی،

ئه مه ش ده خرپته به رده می کۆنگره.

ب- مافی سڤکردنی هه ر ئەندامیک له ئەندامانی لیژنه ی جیبه جیکاری هه یه، داوای

وه رگرتنی ره زامه ندیی نیوه ی ئەندامان.

برپارہ کانی کۆنگرہی سیی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

برپارہ کان:

- ۱- کارکردن له پیناوی پاراستنی حورمهت و پیروزیی روئی زانست و پهیمانگان.
- ۲- داواکردن له حکومهت به گیرانهوهی ئه و قوتابیانہی که بههوی چالاکی ده رکران و دوورخراونه تهوه و بهند کران، بو قوتابخانه کانیان.
- ۳- سیاسهتی به تورککردن رت ده کهینهوه که له لایهن حکومهتی فاشستی تورکیاوه له دژی گهلی کوردمان له کوردستانی به زور لکینراو به تورکیا پیادهی ده کات.
- ۴- کۆنگره دهستخوشی له خهباتی سه رکرده چهوسینراوه کانی گهلی کورد ده کات له هه موو به شه کانی کوردستان و داوای ئازادکردنیان له و حکومه تانه ده کهین که کۆنترۆلی کوردستانیان کردوه.
- ۵- باوه پیمان بهوه ههیه که کۆلۆنیالیزم سیستمیکی قیزه ونه و دژایه تی جولانه وه ئازادیخوازه کهی گه له که مان و تهواوی گه لان ده کات، بویه جهنگیکی بی سلکردنه وه به رامبه ر پرۆژه و جموجۆله کانی له دژی گه لان راده گهینین.
- ۶- کۆنگره پشتیوانی گه رمی خوئی بو خهباتی ئازادیخوازانہی گه لانی ئاسیایی و ئه فریقی راده گه یه نی، به تایبه تی خهباتی هه ردووک گه لی لاووسی و کۆنگۆلی له پیناوی گه یشتن به مافی چاره ی خوونوسینی خوینان.
- ۷- کۆنگره پشتیوانی گه رمی خوئی بو خهباتی گه لی عه رهب له پیناوی ئازادیی نه ته وه یی راده گه یه نی به تایبه تی له جه زائیر و عومان و فه له ستین.
- ۸- کۆنگره داوا له حکومه ته کانی کۆماری عه ره بی یه کگرتوو و ئیران و تورکیا ده کات که بوار به گه لی کورد بدهن به مافه نه ته وه بیه کانی خوئی شاد بی.
- ۹- کۆنگره پرۆتستۆی سیاسه تی کۆلۆنیالیزمی و شوؤقینی ده کات که مه به ست له دوایه وه تواندنه وه و له ناوبردنی گه لی کورده.
- ۱۰- کۆنگره پپی وایه جموجۆله کانی په یمانی (سنتۆ) مه ترسین بو سه ر کۆماری عیراق و گه لی کوردمان، بویه پرۆتستۆی شیوازه کانی کاری ئه م هاوپه یمانیتییه دوژمنکاره و ئامانجه نابه جیکانی ده کهین .

- ۱۱- رۆژی ۳۰ ئاب وهك رۆژی خهباتی قوتابیانی کوردستان دیار بکری.
- ۱۲- بهرز راگرتنی یادی ۲۸ ی شوبات وهك رۆژی یه کیتی قوتابیان و لاوانی جیهان.
- ۱۳- کۆنگره بریار ده دات که لیژنه ی جییه جیکار ئه و راپۆرته چاپ بکات که له لایه ن لیژنه ی ئاماده کاره وه ئاراسته ی کۆنگره ی سیی یه کیتی قوتابیانی کوردستان کراوه و ره زامه ندیی له باره وه دراوه بو ئه وه ی به زووترین کات دابهش بکری.
- ۱۴- کۆنگره هه وه له کانی ئه نجومه نی کۆمه له ی قوتابیانی کورد له ئه ورووپا بهرز ده نرخینی، که وهك ئه نجومه نیکی قوتابیان که خزمه تی گه لی کوردی کردووه و له نیو گه لانی جیهاندا پیگه که ی بهرز ده کاته وه و بهرگری له بابه ته نیشتمانیه کان و مافه نه ته وه ییه کانی ده کات.
- ۱۵- کۆنگره داوای به خشینی ره گه زنامه ی عیراقی به کوردانی فهیلی و گویان و ئۆمه ریان ده کات.
- ۱۶- کۆنگره هه وه له کانی ئه نجومه نی نیوده وه له تی کوردستان بهرز ده نرخینی له پیناوی ناساندنی خهبات و دۆزی ره وای گه له که مان به گه ل و میلله تانی جیهان.

کۆنفرانسی یه که می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

به غدا ۱۹۶۲

پاش هه لگیرسانی شۆرشی ئەیلوول و په نابردنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان بۆ کاری نهیانی، دهستگیرکردن و شه هیدبوونی به شیک له سه رکرده و ئەندامه کانی، له مانگی ئاداری سالی ۱۹۶۲دا، به شیوه یه کی نهیانی کۆنفرانسیک له شاری به غدا به ستره. به شیک له بریاره کانی ئەم کۆنفرانسه بریتی بوون له پشتگیری شۆرشی ئەیلوول و گرنگیدان به گرفتی پیشه یی و زانستی قوتابیانی کوردستان. له م کۆنفرانسه دا، هیدره هه مزه وه سکرتیر درێژه ی به خهباتی خو ی له ریزه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان دا^(۱).

له لایه ن نوینه رانی کۆنفرانسه که وه سکرتاریه تی نو ی به م شیوه یه ی خواره وه هه لبژێردران:

- سه روه ر کاکه حه مه
- مه ئمون ده باغ
- ئەحمه د شه ریف له ک
- هه یده ر هه مزه
- فوئاد مه لا مه حمود
- عادل ناسر
- ته یب ره جه بار به روار ی
- حیکمه ت خانه قینی^(۲)

(۱) ساسان عه ونی، یه کیتی قوتابیانی کوردستان چه ند لایه نیکی تیکۆشان و میژوو، (هه ولیر - مه کته بی سکرتاریه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - چاپخانه ی وه زاره تی په روه رده - ۱۹۹۸ز)،

ل ل ۲۲- ۲۳؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۳۴ - ۳۵.

(۲) ئەحمه د شه ریف له ک، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱۰۵.

گرنگترین بریاره کان:

- دروستکردنی بهر یه كه له یه کیتی قوتابیان کوردستان، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، یه کیتی ئافره تانی کوردستان و یه کیتی مامۆستایانی کوردستان^(۱).
- قه دهغه کردنی چالاکی هه ر پیکهراویکی جه ماوه ری بو قوتابیان، بیجگه له یه کیتی قوتابیان کوردستان^(۲).

---

(۱) کۆکردنه وه و ئاماده کردنی: شازین هیرش، ریکهراوه دیموکراسیی و پیشه ییه کان له چه ندین به لگه نامه ی میژوویدا ۱۹۵۸ - ۱۹۶۸، چاپی دووهم، (سلیمانی - چاپخانه ی راز - ۲۰۰۱ز)، ل ل ۵۶ - ۵۷.

(۲) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۳۷، ۳۹.

کۆنگرہی چوارہمی یه کیتی قوتابیانئ کوردستان

چوخماخ - سلیمانئ - ۱۹۶۴

له سهرینی ئاگرهستی ۱۰ی شوبات که دهرفهتی زیاتری بو خۆپیکخستنوهی یه کیتی قوتابیانئ کوردستان رهخساند، له پۆژانی ۱۴-۱۸ی شوباتی ۱۹۶۴، به ئامادهبوونی ۱۰۰ نوینهر، کۆنگرہی چوارہمی یه کیتی قوتابیانئ کوردستان له مزگهوتی گوندی چوخماخ له پارێزگای سلیمانئ که دهکهویتته ناوچه ئازادکراوه کانئ شۆرشئ ئهیلوولهوه دهستی به کارهکانئ کرد^(۱). یه کیتی قوتابیانئ کوردستان کۆنگرہی چوارہمی خوئ له ژیر ناونیشانئ: (سه رکهوتن بو شۆرشئ ئیمه و ئۆتۆنۆمی بو کوردستان له چوارچیوهی عیراقیکئ دیموکراتدا) بهست^(۲).

نوینهرانی لیژنهئ لقی یهک، ههرچهنده زۆر له ئەندامانیان وهک پيشمه رگه له ناوچه ئازادکراوهکاندا بوون، بهلام بانگهيشتی کۆنگره نه کرابوون. ئەوهی جیی سه رنجه، عهلی همدی ئەندامئ کۆمیتتهئ ناوهندیئ پارٹی دیموکراتئ کوردستان وهک نوینهرئ پارٹی ئامادهئ کۆنگره بووه^(۳).

(۱) نهوشیروان مستهفا ئەمین، له کهناری دانوبهوه بو خپری ناوزهنگ، (بئ شوین - ۱۹۹۷ز)، ل ۲۱۰؛ شیروان عثمان، سه رچاوهی پیشو، ل ۴۲.

(۲) ساسان عهونی، سه رچاوهی پیشو، ل ۲۳.

(۳) عبدالکریم فندي، اتحاد طلبه کوردستان فصيل ثوري منظم و ظهير قوي للثورة الكوردية، مجلة گولان العربي، مؤسسة گولان الاعلامية، العدد ۲۲، أربيل، ۲۵ آذار ۱۹۹۸م، ص ۵۳.

له کۆنگره دا سهرکردایه تیه کی نوۆ بۆ یه کیتی قوتابیانی کوردستان به م شیوه یه ی خواره وه هه لێژێردرا:

- سهر به ست بامه پرنی - سه روک
- سازاد سائیب - سه کرتیر
- به کر حسین - ئه ندام
- ئه میر عه لی ناجی^(۱) - ئه ندام

په یکه ری یه کیتی قوتابیانی کوردستان له م کۆنگره یه دا:
لێژنه ی قوتابخانه، لێژنه ی شار، لێژنه ی ناوچه، کۆمیته ی به پڕۆه به ری گشتی،
سه کرتیری گشتی و سه روک^(۲).

---

(۱) ئ.د.ئ. فایلی ژماره CH-۱۳۶-۲، دهقی چاوپێکهوتن له گه ل سهر به ست بامه پرنی، هه ولێر،
۲ ی نیسانی ۲۰۱۸ ز، ل ۳.
(۲) سازین هێرش، سه رچاوه ی پێشو، ل ل ۵۹ - ۶۰.

پہرہوی ناوخی کونگرہی چوارہمی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

پہرہوی ناوخی

بهندی یه کهم:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق پیک هاتووہ لهو قوتابیانیه ی که باوہریان به پرۆگرام و پهیرهوی ناوخیه که یهیناوه و به لین ئه دهن که دلسوزانه له بهر رۆشنایی ئه و سیاسه ته گشتییه ی بو خهباتی قوتابیانی کوردستانی دیاری ئه کات، تی بکۆشن بو هینانه دی ئامانجه کانی.

بهندی دووهم:

۱- مەرجه کانی ئه ندامیتی:

هەر قوتابییه که ئه م مەرجه کانی تییدا بییت بو یه هیه بییت به ئه ندام له یه کیتیدا، دوای ئه وه ی به نامه یه کی تاییه تی داوا له لیژنه ی شار ئه کات و لیژنه ی قوتابخانه کانیان په سهن دی ئه کات:

أ- باوهری ته وای به پرۆگرام و ئامانجه کان و پهیرهوی ناوخی یه کیتی هه بییت و به لین بدات که به دلسوزی و له خو بووردنه وه خهبات بو جیه جیکردنیان بکات.

ب- خاوهنی خوره وشتیکی بهرز و ناوبانگیکی خاوین بییت.

ت- له یه کیک له دهزگا کانی یه کیتیدا ئیش بکات و فه رمانه کانی به جی بهینیت.

ث- ئابوونه ی مانگانه ی به پیی ده رامه تی خو ی بدات.

۲- مافه کانی ئه ندام:

أ- بو ی هه یه له سنووری ریکخستندا به وپه ری سه ربه سستییه وه ره ره خنه ی له هه ر کهس و دهزگایه که هه بییت و بگرییت و بیروباوهری خو ی له هه موو مه سه له و گیروگرفته کان ده ربهرییت و پیشنیازی به سوود پیشکه ش بکا.

ب- مافی هه لبژاردن و خو پالوتنی هه یه بو دهزگا جو ربه جو ره کانی یه کیتی.

ت- بۆی ههیه له کاتی پۆیستدا داوای یارمهتی بکات.

ث- تا دووسال پاش تهواوکردنی خویندن ئه توانی له ریزی یه کیتی بمینتهوه.

تییینی: ئه و کهسانه ی که بههوی خهباتی کوردایه تیه وه له قوتابخانه بیهری ئه بن مافی ئه ندامتییان لی ناسپیرتهوه.

بهندی سییه م:

لیژنه کانی یه کیتی:

۱- لیژنه ی قوتابخانه: له (۳ - ۷) له چالاکترین ئه ندامانی یه کیتی پیک دین و له و قوتابخانه دا ئهرکی سه رکردایه تیکردنی چالاکی یه کیتی ئه گرته ئه ستۆوه و ههول ئه دا بو فراوانکردنی پیشخستن و پته وکردنی ریزه کانی ریکخستن و هینانه دی ئامانجه کانی و جیه جیکردنی فه رمانه کانی لیژنه به رزه کان و چاره کردنی گیروگرفته کانی قوتاییانی قوتابخانه که یان.

۲- لیژنه ی شار: له (۳ - ۷) له چالاکترین ئه ندامانی ئه و شاره پیک دیت. ئهرکی سه رکردایه تیکردنی بزووتنه وه ی قوتاییان ئه گرته ئه ستۆ له و شاره دا.

۳- لیژنه ی ناوچه: له نوینه رانی ئه و لیژنه ی شار پیک دیت که رایه لی ریکخستنیان به ستراوه به م ناوچه یه وه و کۆمیته ی به رپۆه به ری گشتی سنووری کیشاوه به مه رجیک ۳/۲ ی ئه ندامانی لیژنه که ئه ندامی لیژنه ی ناوه ندی (مرکز) بن و راسته وخۆ په یوه ندی ئه که ن به مه کته بی سکر تار یه ته وه و هه ر مانگی جار پیک کۆبوونه وه ی ئاساییان ئه که ن و راپۆرتیکی گشتی ده رباره ی سه رکردایه تی چالاکی ئه ندامان و ژماره یان و دارایی یه کیتی له ناوچه که یاندا پیشکesh ئه که ن، و مافی ده رکردنی گۆفاریکی مانگانه و بلاو کراوه ی پۆیستیان هه یه به مه رجیک له گه ل سیاسه تی یه کیتیدا بگونجیت.

بهندی چواره م:

دهزگا سه رکرده ییه کان و ئهرکه کانیان:

أ- کۆمیته ی به رپۆه به ری گشتی: ئهرکی سه رکردایه تی و سه ره په رشتی چالاکی و جموجولی یه کیتی و ئاراسته کردنی ئه گرته ئه ستۆ و ئاگاداری جیه جیکردنی

برپارہ کانی کۆنگره و هیئانه دی ئامانجه کانی و چاودیڤری جیبه جیکردنی له لایه ن لیژنه و پیکخواه کانی بنکه ئە کات. له (۷ - ۱۵) ئەندام پیک دیت که کۆنگره به دهنگدانی نهیانی و راسته و خو هه لیان ئەبژیڤری و سه رجهم ئوبالی کاروباری یه کیتی هه لئه گرن و له بهردهمی کۆنگره دا لییان ئەپرسریته وه، هه ر (۴) مانگ که تیک کۆبوونه وهی ئاساییان ئە که ن و کۆبوونه وهی ئاسایی له کاتیکدا پیک ده هیئن ئە گه ر مه کته بی سکر تار یه ت یا ۳/۲ ی ئەندامانی کۆمیته ی به پریوه بهری گشتی داوای بکه ن.

تییینی:

۱- پیوسته ئەندامانی کۆمیته ی به پریوه بهری گشتی دوو سال به سه ر ئەندامی تیان تپه ر بووبی.

۲- جیگره کانی کۆمیته ی به پریوه بهری گشتی له (۳ - ۵) ئەندام ئە بن و یه کسه ر دینه کۆمیته وه داوی رازیوونی.

ب- مه کته بی سکر تار یه ت: له ۵ ئەندام پیک دیت که سه روک و سکر تیڤری گشتی و گه نجوور یان تیا ئە بی ت.

کۆمیته ی به پریوه بهری گشتی له کۆبوونه وه یه کی تایبه تدا پاش کۆنگره به ده نگدانی نهیانی هه لیان ئەبژیڤری له نیوان خو یاندا و به کاروباری کۆمیته ی به پریوه بهری گشتی هه لئه ستیت له نیوان کۆبوونه وه کانیان و هه موو ده سه لاتیک ی ئەوی هه یه، سه ره پهرشتی و چاودیڤری یه کیتی ئە کات، گوڤار و به یاننامه و نامیلکه ی هۆشیاری به پیی پیوست ده رئه کات.

۱- سه روک، سه روکایه تی کۆبوونه وه کانی کۆمیته ی به پریوه بهری گشتی و مه کته بی سکر تار یه ت ئە کات و هه لده ستیت به سه ره پهرشتی ئەوان و یه کیتی له چالاکی و جموجولیاندا.

۲- سکر تیڤری گشتی جیگه ی سه روک ده گریته وه و له ئاماده نه بوونیدا یارمه تی ئەدات له جیبه جیکردنی ئەرکه کانی سه رشانی دا.

۳- گه نجوور (خه زنه دار) لپرسراوی کاروباری داراییه.

ج- کۆنگره: بهرزترین دهسه لاتی یه کیتییه له نوینه رانی لیژنه ی شاره کان و ئەندامه پیشکەوتوو هکانی پیک دیت و مافی دهستکاری و گۆرینی پرۆگرام و پهیرهوی ناخووی ههیه. هه رسالی جارێک ئە گیریت یاخود له سه ر داواکردنی ۳/۲ ی ئەندامانی کۆمیتە ی به پرۆه بهری گشتی یان ۳/۲ ی لیژنه ی ناوچه کانی به دهنگدانی نهینی کۆمیتە ی به پرۆه بهری گشتی هه لئه بژیرۆ و له کرده وه و جوولانه وه یان ئە پرسیتته وه.

د- کۆنفرانس: کۆبوونه وه یه کی فراوان له کاتیکدا ئە گیریت که گرته ی کۆنگره له توانادا نه ییت و هه موو دهسه لاتیکی کۆنگره ی هه یه، ته نها گۆرینی پرۆگرام و پهیرهوی ناخوۆ و گۆرینی کۆمیتە ی به پرۆه بهری گشتی نه ییت. پیک دیت له کۆمیتە ی به پرۆه بهری گشتی و جیگره کانی و نوینه ری ناوچه کان و ئەندامانی پیشکەوتوو یه کیتی.

به ندی پینجه م:

دهسه لاته کانی دهزگا و لیژنه کانی یه کیتی:

۱- لیژنه ی قوتابخانه کان:

أ- سه رنجراکیشانی ئەندام.

ب- داواکردن له لیژنه ی شار بو سپکردنی چالاکی ئەندامی سه ریپچیکه ر.

۲- لیژنه ی شار:

أ- سپکردنی چالاکی ئەندامی سه ریپچیکه ر بو ماوه ی دوومانگ.

ب- داواکردن له لیژنه ی ناوچه بو ده رکردنی ئەندامی سه ریپچیکه ر.

۳- لیژنه ی ناوچه:

أ- سپکردنی چالاکی ئەندامه کانی لیژنه ی قوتابخانه و شار له کاتی سه ریپچیکردنیا ندا.

ب- ده رکردنی ئەندامی سه ریپچیکه ر دوا ی داواکردنی لیژنه ی شار.

ت- لابرندی لیژنه ی قوتابخانه.

ه- کۆمیتە ی به پرۆه بهری گشتی:

۱- مافی ده رکردن و گۆرینی لیژنه ی شار و ناوچه ی هه یه ئە گه ر له ری یازی

یه کیتی لایان دا و ئیشکردنیاں له گه‌ل بهرژه وهندی یه کیتی نه گونجا.
پوونکردنه وه کانی هوکاری ئهم کاره ئه بی بخریته بهرده می کونگره.
۲- سرکردنی چالاکی ئه ندامی کۆمیتیه ی بهرپوه بهری گشتی دوا یه زامه ندی
۳/۲ ی ئه ندامانی.

هه و النامه ی کتیب

برياره كانى كۆنگره ي چواره مى يەكيتى قوتايانى كوردستان

۱- برياريك دهر باره ي شۆرشى پيرۆزى گه له كه مان:

سه باره ت به وهى كه شۆرش له سه ر ده ستى كۆمه لانى خه لكى كوردستاندا ده ستى پى كرد به سه ركردايه تى پارتى ديموكراتى كوردستان به هوى ئه و زۆر و سته م و چه وسانه وه يه جو ربه جو ر و بيئنه ندازه يه ي به سه ر گه له كه مانه وه بو وه و رامالينى كۆسپى رى گاي پيشكه وتن و هيئانه دى مافى ئۆتۆنۆمى بۆ كوردستانى عىراق و دامه زراندى رژيمىكى ديموكراتى بۆ سه رانسهرى عىراق.

وه له به ر ئه وه ي چاره نووسى قوتايانى كوردستان راسته وخۆ به نده به چاره نووسى گه لى كورد ه وه و هه رگيز لى جيا نايته وه. واته به مافى خو پىندواري و سه قافى و نيشتمانى ناگات تا تيكرا گه له كه مان به مافى نه ته وا يه تى نه گات، ئه مپرو تىكوشانى گه له كه مان له م شۆرشه پيرۆزه دا خوى ئه نوپى.

به تيكرا ئه ندامانى كۆنگره برياريان دا كه پالپشتى ته واوى شۆرش بكه ن له هه موو روويه كه وه و به هه موو تواناي يه كيتيه كه مانه وه يارمه تى بدرىت و پته وتري ن په يوه ندى و باشتري ن داواكارى له گه ل سه ركردايه تى شۆرشدا بكات.

۲- برياريك دهر باره ي ريكخراوه ديموكراتيه كوردستانيه كان:

له به ر ئه وه ي نه ته وه كه مان سروشتى تايبه تى خوى و ئامانج و ئاواتى نه ته وا يه تى هه يه و وه كو هه موو نه ته وه يه كى تر مافى ديارى كردنى سه ره ئه نجامى خوى هه يه به ده ستى خوى، بويه ئه بىت مافى (خۆرپكخستنىشى له ريكخراوى كوردستانيدا) پى وا بىنرى بۆ هيئانه دى مافه نه ته وا يه تى و ئابوورى و سياسى و نيشتمانى و رۆشنبرى و كۆمه لايه تيه كانى و له به ر تيشكى رۆشنابى ئه م راستيه دا گه لى كورد ده ستى كردو وه به خۆرپكخستن له ريزى چه ند ريكخراوىكى ديموكراتى و پيشه ييدا كه له ناوجه رگه ي ژيانى كۆمه لانى خه لكى كوردستانه وه ئامانج و پرۆگرام و شپوه ي ئيشكردنى هه له پىنجا وه بۆ ريكخستنى ده سته و تاقمه كۆمه لايه تيه كانى به جو رىك كه له گه ل قوناغى ئىستاي بزووتنه وه ي كوردايه تيدا بگونجىت و خه باتى خوى ته رخا ن بكا بۆ سه ركردايه تى و رابه رى كردنيان به راده ي يه كه م بۆ هيئانه دى ئامانجه كانيان.

وه له بهر ئه وهی زروفی سیاسی و نیشتمانی و کۆمه لایه تی و پۆشنیبری و ئابووری... کوردستانی عێراق وه کو یه ک وایه و چهوسانه وهی ئابووری و کۆمه لایه تی و پۆشنیبری و ویزدانی که کانگای هه موویان چهوسانه وهی نه ته وایه تییه، بالی شی کیشاوه به سهر هه موو گه لی کوردستاندا بۆیه زۆر ئامانجی دوور و نزیکیان ناوکۆییه و هه موویان یه ک پیکگایان بۆ خه بات و شیوهی ئیشکردنیا هه لبژاردووه. له بهر ئه مه کۆنگره که مان بریاری دا که یه که تییه که مان خه بات بکات بۆ پیکهینانی به ره ی نیشتمانی پیکخواه دیموکراتییه کوردستانییه کان، هه روه ها (ی. ل. د. ک) و (ی. م. ک) و (ی. ئا. د. ک) په سه ندیان کردووه به مه رجیک ئه و به ره یه لیژنه یه ک سه روه ری بکات که پیک بیت له نوینه رانی ئه و یه که تییه و یه که تییه که مان و گوڤاریکی ناوکۆی و به یاننامه و بلاوکراوه ی پیویست و نامیلکه ی هۆشیاری بۆ هه مووان ده ر بکات.

۳- بریار ده رباره ی پیکخواه کانی تر له کوردستاندا:

له بهر ئه وهی هه ر پیکخواویکی قوتابییانه هه بیت له کوردستاندا جگه له یه که تییه که مان ئه بیت هه وێ پارچه پارچه کردنی بزووتنه وهی قوتابییانه ی قوتابیان له کوردستاندا که به شیکی گری دراوه له بزووتنه وهی کوردایه تی و ئه مه ش له گه ل هه ول و ته قه لای دوژمندا یه ک ئه گریته وه. له سه ر ئه م بنچینه یه پیویسته به و په ری توندییه وه چالاکی پۆشنیبری و ئیشکردن به ره نگارییان بکریت.

۴- بریار ده رباره ی هاوکاریکردنمان له گه ل پیکخواه کانی تری قوتابیان له عێراقدا:

هیچ هاوکارییه ک له نیوان یه که تییه که مان و یه که تییه کانی تری قوتابیان له عێراقدا نابیت بکریت ته نها له سه ر بنچینه ی داننان نه بیت به یه که تییه که مان به بریاریکی ئاشکرا که بلاو بکریته وه به ناو جه ماهیری قوتابیانی عێراقدا.

هه روه ها کۆنگره زنجیره یه ک بریاری گزنگی تری دا ده رباره ی باری ئیستای کوردستان و عێراق و بزووتنه وهی پزگاریخوازانیه نه ته وایه تییه نه ته وهی کورد و گه لانی جیهان و ئاشتی و ئاسایشی گیتی و چه کداملینی یه کجاری و به ره ره کانیکردنی په یمانه سه ربازییه شه راوییه کان ... و چه ند سلۆویکی نارد بۆ سه رکردایه تی گشتی شوپش و پیکخواه دیموکراتییه کانی کوردستان.

- سه رکه وتن بو خه باتی شوڤشگپری گه له که مان له ژیر سه رکرایه تی پارتی دیموکراتی کوردستاندا.
- پته وتر بیت ریزه کانی بزووتنه وهی کوردایه تی.
- به رده وام بیت خه باتی پیکخواه دیموکراتییه کوردستانییه کان.
- بژی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق.

مه کته بی سکر تار یه تی

یه کیتی قوتابیانی کوردستان ۵ ئاداری ۱۹۶۴

کۆنفرانسی دووه می یه کیتی قوتابیان کوردستان

ناوچه ئازادکراوه کان - سلیمانی ۱۹۶۴

له پیکهوتی ۱۸ ی ئیاری ۱۹۶۴، له ژیر ناویشانی «به یاننامه ی پیکخواه دیموکراتیه کوردستانییه کان له سه ر باری ئیستای شوپش»، مه کته بی سکرتریه ته کانی یه کیتی قوتابیان دیموکراتی کوردستان عیراق، یه کیتی ئافره تانی دیموکراتی کوردستان، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و یه کیتی مامۆستایانی کوردستان، به یاننامه یه کی توندیان له سه ر ناکوکیه کانی ناو پارٹی دیموکراتی کوردستان و شوپش بلاو کرده وه.

له ئه نجامی ناپارازیوونی بنکه کانی پیکخستنی یه کیتی قوتابیان کوردستان له ئه دای تاکره وانه ی سکرتریه تی کۆنگره ی چواره م و په راویزخستنی قوتابیان ده فه ری بادینان له کۆنگره ی چواره مدا له زۆر لایه نه وه نازایه تی دروستبوو، به تایبه تی که سه رکردایه تییه که نوینه رایه تی پاریزگای سلیمانی ده کرد نه ک هه موو کوردستان. بۆیه له سه ره تای مانگی ئابی سالی ۱۹۶۴، شه ش مانگ دوای به ستنی کۆنگره ی چواره م، نوینه رانی قوتابیان به شیوه یه کی ئاشکرا و له ناوچه ئازادکراوه کانی پاریزگای سلیمانی له گوندی کانی ماسی کۆنفرانسی دووه میان به ست. له کۆنفرانسه که دا ده سه ته یه کی نووی بو سه رکردایه تی هه لپژێردران، هه تا پیکگا خوش بکه ن بو به ستنی کۆنگره ی پینجه م و به رده وامیدان به خه بات و چالاکیی پیشه بیان^(۱).

(۱) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشوو ل ل ۳۷، ۴۱، ۴۳ - ۴۴.

دهسته ی نوئی سکر تار یه ت:

- به کر حوسین و جه لال همه عه لی له ریکخستنی سلیمانی، عه دنان حاجی موسا و هویز قادر دزهیی له ریکخستنی به غدا، عه بدولوه هاب تاله بانى له ریکخستنی که رکووک، جه واد محمه د شیروانی له ریکخستنی هه ولیر و عه بدولکه ریم فهن دی له ریکخستنی دهووک^(۱).
- به مه ش گشت ریکخستنه کان، به پیچه وانه ی سه رکرایه تی کۆنگره ی چواره مه وه نوینه ریان له م سه رکرایه تییه دا هه بوو.

---

(۱) عبدالکریم فندي، المصدر السابق، ص ۵۳؛ عرفان عزیز عهزیز، سه رچاوه ی پیشوو، ل ۴۴.

کۆنفرانسی سییہ می یه کیتی قوتابیان کوردستان

قەرەداغ ۱۹۶۵

پاش کۆنفرانسی دووہم، ھەر زوو دوو بەرەکی و ناکۆکی و کیشە کەوتە نیوان سەرکردایەتی یه کیتی قوتابیان کوردستان، سەرەنجام گروپیک لەو یه کیتیە جیابوو یه وە و چەند ئەندامیک سەرکردایەتی بە شیوازی جۆراوجۆر لە سەرکردایەتی دوور کەوتنەو، لەوان بە کر حوسین ئەندامی سەرکردایەتی چووہ پال گرووپە جیابووہ کە، بۆ یه لە ریزی یه کیتی قوتابیان دەرکرا، ھەر وہا عەبدولکەریم فەندی پە یوہندی بە ریزەکانی ھیزی پيشمەرگە شۆرشى ئەیلوولەوہ کرد، جەلال حەمە عەلى وازى لە ریزەکانى یه کیتی قوتابیان کوردستان ھینا. بۆ ریکخستنەوہ و پیکردنەوہی ئەو بۆشاییە کە درووست ببوو، لە مانگی شوباتى ۱۹۶۵، ئەو یه کیتیە کۆنفرانسیکی فراوانى لە دەقەرى قەرەداغى پارێزگای سلیمانی بەست، مەبەست لەو کۆنفرانسە چارەسەرى کیشە کەلەکەبووہ کانی نیو سەرکردایەتی یه کیتی قوتابیان بوو، بۆ مەبەستی چاودیریکردن عەلى شنگالى وەك نوینەرى مەکتەبى سیاسى پارٹی دیموکراتى کوردستان، بە شدارى کۆنفرانسە کە ی کرد^(۱).

پاش کۆنفرانسە کە، سکرترایەتی نووی بە شیوہی خواوہوہ لەلایەن نوینەرانەوہ ھەلبژێردران و دەستبەکار بوون:

- عەدنان حاجى موسا
- حەویز قادر دزەبى
- عەبدولوہاب تالەبانى
- جەواد محەمەد شیروانى^(۲).

(۱) عبدالکریم فندی، المصدر السابق، ص ۵۳.

(۲) عرفان عەزیز عەزیز، سەرچاوەی پیشو، ل ل ۴۴ - ۴۵.

کۆنفرانسی چواره می یه کیتی قوتابیان کوردستان

ناوپردان ۱۹۶۶

ئەو لیژنه ئاماده کارییه ی کۆنگره که له لایه ن ستافی کۆنفرانسی سییه مه وه ده ستنیشان کرابوون، نه یان توانی له کاره کانیان به رده وام بن، چونکه کیشه کانی ناو خۆی یه کیتی قوتابیان کوردستان به هۆی لیکترازانه که ی سالی ۱۹۶۴ ی ریزه کانی پارتی دیموکراتی کوردستان و وازه ی تانی به شیك له ئەندامان و سه رکرده کانی زیاتر ته شه نه ی سه ند، به لام به هه ولی دلسۆزان بو ده ر بازبوون له و بارودۆخه، ریخسته کانی قوتابیان بیریان له ریگه چاره ی چاره سه ری نا کوکییه کان کرده وه. له سه ر ئەو بنه مایه، له مانگی ته موزی سالی ۱۹۶۶ د، به شیك له کادیرانی پیشکه وتووی یه کیتی قوتابیان کوردستان له گوندی ناوپردانی سه ر به پارێزگای هه ولیر، له نزیك باره گای مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان، کۆنفرانسی چواره میان سازدا.

له م کۆنفرانسه که دا سی راسپارده یان ده رکرد:

- ده ستنیشان کردنی لیژنه یه کی ئاماده کار بو سازدانی کۆنگره ی پینجه م، هه تا له هاوینی سالی ۱۹۶۷ د کۆنگره ساز بکریت. ئەم لیژنه یه ش ته رکه کانی خۆی به جیهینا و له دوای کۆنفرانسه ناو خۆیه کانی ریخسته کانی، نوینه رانی کۆنگره هه لبژێردران.
- پشتگیری کردن له شۆرشێ ئه یلوول و پارتی دیموکراتی کوردستان به سه روکایه تی مسته فا بارزانی.
- دا کوکی کردن له داخوازییه پیشه یی و زانستییه کانی قوتابیان و مافه نه ته وه ییه کانی کورد^(۱).

(۱) عبدالکریم فندی، المصدر السابق، ص ۵۳؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۴۶.

کۆنگرہی پینجہمی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

دهقهری شوان ۱۹۶۶

بههوی بارودۆخی پیکخستنه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و به مه بهستی چاره سه رکردنی کیشه کان، کۆنگرہی پینجہمی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، به دروشمی «ئهی جہماوہری قوتابیانی خہبات بکهن له پیناو مافه کانی قوتابیانی و بونیاتنانی عیراقیکی دیموکراتیہت و پەرله مانی و ئۆتۆنۆمی بو کوردستان» به ئاماده بوونی ۷۰ نوینەر^(۱)، له پۆژانی ۱۴-۱۸ ی ته موزی^(۲) ۱۹۶۶ له گوندی تایمزاه له دهقهری شوانی سه ر به پاریزگای کهرکووک، له ناچه ئازادکراوه کانی شۆرشی ئه یلوول، له سنووری لقی سی^(۳)، دهستی به کاره کانی کرد.

له کۆنگرہ کهدا چه ندین بریاری گرنگ درا:

- له گشت دواناوه ندی، په یمانگا و زانکۆکاندا لیژنه ی ریکخستن پیکبه یئزیت.
- ده رکردنی دوو له ئەندامان له ریزی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، که په یوه ندیان به رژیمی عیراقه وه کردبوو.
- کردنه وه ی زانکۆیه ک له کوردستان^(۴).
- له کۆنگرہ کهدا چه ندین بروسکه ی پیروژبایی خویندرانه وه، له وانه بروسکه ی پیروژبایی کۆمه له ی خویندکارانی کورد له ئه ورووپا^(۵).

(۱) کاکل محمه د طاهر، صفحات نضالیه من الماضي القریب، مجلة گولان العربی، العدد ۲۷، ارییل، مطبعة الثقافة، ۲۵ آب ۱۹۹۸ م، ص ۷۴.

(۲) اتحاد طلبة کوردستان- العراق، النمناج و النظام الداخلي لمؤتمر الخامس، ۱۴-۱۸ اب ۱۹۶۶، ل ۱.

(۳) کاکل محمه د طاهر، صفحات نضالیه من الماضي القریب، مجلة گولان العربی، العدد ۲۷، ارییل، مطبعة الثقافة، ۲۵ آب ۱۹۹۸ م، ص ۷۴.

(۴) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۴۷ - ۴۸.

(۵) عبدالکریم فندي، المصدر السابق، ص ۵۴.

ئەندامانی کۆنگرە، سەرکردایەتیەکی نوێیان بۆ ریکخواوەکیان لەم بەرپێزانیە
هەلبژارد:

- عەبدولکەریم حەسەن، سەرۆک
  - نەوزاد محەمەد عەلی، سکرتێر
  - ئەنوەر عەبدوللا، ئەندامی سکرتاریەت
  - قادر حەمەدەمین، ئەندامی سکرتاریەت
  - جەواد محەمەد شێروانی، ئەندامی سکرتاریەت
  - حەمەزیاد ئیسماعیل، ئەندامی سکرتاریەت^(۱).
  - مەحمود زامدار، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن^(۲)
- سەرکردایەتی نوێ، لە مانگی تشرینی دوووەمی سالی ۱۹۶۷دا، گۆقاری «خەباتی قوتابیان»یان وەک ئۆرگانی یەکیتی قوتابیان بۆلاوکردەوه^(۳)، بەلام ئەم ستافە تەنیا بۆ ماوەیەکی کەم کاریان بەرپێکرد و دوای چوار مانگ عەبدولکەریم حەسەن وازھێنانی خۆی لە سەرۆکی یەکیتیەکی پێشکەش بە سکرتاریەت کرد، هەرۆهەما نەوزاد محەمەد عەلی پەيوەندی بە ریزەکانی هیزی پێشمەرگەوه کرد، لە شوینی ئەوان هەر یەکیەک لە ئەنوەر عەبدوللا بە سەرۆکی یەکیتی قوتابیان و عەبدولقادر حەمەدەمین بە سکرتێری یەکیتی قوتابیانی کوردستان دەستنیشان کران.

لە ئەنجامی ئەم گۆرانکارییەوه ستافی نوێ بە شیوەی خوارەوه جیگر بوون:

- ئەنوەر عەبدوللا، سەرۆک
- عەبدولقادر حەمەدەمین، سکرتێر
- جەواد محەمەد شێروانی، ئەندامی سکرتاریەت.

---

(۱) هەڵدانەوهی چەند لاپەرەیهک لە میژووی (ی.ق.ک) لقی هەولێر، گۆقاری خەباتی قوتابیان، ئۆرگانی یەکیتی قوتابیانی کوردستان، ژمارە ۷۷، هەولێر، چاپخانە ی رۆژھەلات، ئابی ۲۰۰۸، ل ۳۵.

(۲) عەبدولقادر محەمەد ئەمین، دۆپێک لە ئاوی دیجلە و فوراتی کوردان، بەشی دووهم، رۆژنامە ی بارزان، ژمارە ۴۶، ئەمریکا، جونەیی ۲۰۰۵، ل ۶.

(۳) کاکل محەمەد طاهر، المصدر السابق، ص ۷۵.

● همه زیاد ئیسماعیل، ئەندامی سکرتریەت^(۱).

زۆری نەبرد کێشه کهوتە نیوان ئەم سەرکردایەتیه نوێیه، چونکه کادیسانی نیشته جیی شاری بهغدا، ناره زایان دەربری سەبارەت بهوهی که نوێهریان له کۆنگرهی پینجهم کهمه، بۆیه لیژنهیهکیان بو سەرپەرشتی لیژنهی ریکخستنی بهغدا بهناوی «لیژنهی سهرهکی ریکخستنی بهغدا» پیکهینا، پاش ئەوهی لیژنهکه دهستی بهکارهکانی کرد، دهستهیهکی نوێی بو سەرکردایهتی یه کیتیه که بهم شیوهیه ههلبژێردرا:

● فههاد عهونی حهیب، بهرپرسی لیژنه

● جهلال خوشناو، ئەندامی لیژنه

● رهنج نوری شاوهیس، ئەندامی لیژنه

● جهواد محهمهد شیروانی، ئەندامی لیژنه

● عادل فازل لهیلانی، ئەندامی لیژنه

● فهراهیدون عوسمان، ئەندامی لیژنه^(۲).

بو لقهکانیش به ههمان شیوه ههلسوکهوتیان کرد و بهم شیوهی خوارهوه کهسهکان دهستنیشان کران:

● فهراهیدون عهلی بو لقی کهرکووک

● عومهر شههمسه دین و کامیل مهحمود بو لقی سلیمانی

● رهنج نوری شاوهیس بو لقی موسل

● ئیحسان فهیلی بو لقی کوت

● تهلعت عهبدولواحید بو لقی ههولیر^(۳).

بهم کار و کاردانهوهیهش، تهنگیان به دهسهلاتی مهکتهبی سکرتریهتی ههلبژێردراوی کۆنگرهی پینجهم ههلچنی و جهواد محهمهد شیروانی ئەندامی سکرتریهتی ههلبژێردراوی کۆنگرهی پینجهم له سکرتریهت چوه دهرهوه، چونکه

(۱) عرفان عهزیز عهزیز، سهرچاوهی پیشو، ل ۴۸.

(۲) عرفان عهزیزی عهزیز، ههمان سهرچاوه، ل ل ۴۸ - ۴۹.

(۳) عرفان عهزیزی عهزیز، ههمان سهرچاوه، ل ل ۵۵ - ۵۶.

مه کته بی سكرتاریهت به تایبه تی هیچ دهسه لاتیکیان به سهر لقه کانی به غدا، کهرکووک، سلیمانی و موسلدا نه مابوو^(۱).

لیژنه ی سهره کی ریکخستنی به غدا، له دوای په یوه ندی کردن به لقه کانی کهرکووک، سلیمانی و موسل، له به هاری سالی ۱۹۶۸د، به ئاماده بوونی ۲۰۰ قوتابی له کۆلیژی کارگیپی و ئابووری زانکۆی به غدا جه ژنی نه ورۆزیان سازدا. ههروه ها لقی ههولیر و سكرتاریهتی کۆنگره ی پینجه م له مانگی ته موزی سالی ۱۹۶۸د، له گوندی حاجی ئومه رانی سهر به پارێزگای ههولیر سهردانی سهروك مسته فا بارزانیان کرد، چونکه لقی ههولیریش نهیتوانیوه چیر له گه ل مه کته بی سكرتاریهتدا هه ماهه نگ بییت.

ئه م کیشه یه تا پایزی سالی ۱۹۶۹ به رده وام بوو، واته تا ئه وه خته ی شانیدیکی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان له شاری به غدا پیشوازیی له لیژنه ی سهره کی ریکخستنی به غدا کرد و بریار درا له گوندی ناوپردان، له باره گای مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان کۆبوونه وه یه کی هاوبه ش بو ههردوولا بکریت. له ریکه وتی ۶ی شوباتی ۱۹۷۰د، بی ئاماده بوونی سهروکی یه کیتی قوتابیان کوردستان، کۆبوونه وه و له ئه نجامدا «نووسینگه ی ریکخستنی ناوه ند» له ههردوولا به م شیوه ی خواره وه پیکهات:

- فه ره اد عه ونی، به رپرسی نووسینگه ی ناوه ندی
- ئه نوهر عه بدولا، ئه ندامی نووسینگه ی ناوه ندی
- جه لال سه لیم خوشناو، ئه ندامی نووسینگه ی ناوه ندی
- قادر حه مه ده مین، ئه ندامی نووسینگه ی ناوه ندی
- ره نج نوری شاهه یس، ئه ندامی نووسینگه ی ناوه ندی
- عادل فازل له یلانی، ئه ندامی نووسینگه ی ناوه ندی^(۲).

(۱) عرفان عزیز عزیز، هه مان سه رچاوه، ل ل ۴۸ - ۴۹.

(۲) عرفان عزیز عزیز، هه مان سه رچاوه، ل ل ۵۰ - ۵۱، ۵۴.

لہ پاش پیکھینانی نووسینگہی پیکخستنی نوئی ناوہند، ئەرکەکان بە شیوہی خوارہوہ دابەش کران:

- فەرہاد عەونی و جەلال خۆشناو سەرپەرشتی پیکخستنه کانی زانکووی بەغدا، قوتابخانەکانی پارێزگای بەغدا، قوتابخانەکانی سلیمانی و قوتابخانەکانی خانەقین.
  - جەواد محەمەد شیروانی، بەرپرسی پیکخستنه کانی زانکووی بەسرا.
  - قادر حەمەدەمین، بەرپرسی پیکخستنی قوتابخانەکانی پارێزگای هەولێر.
  - رەنج نوری شاوہیس و ئەنوەر عەبدوڵا، بەرپرسی پیکخستنه کانی زانکووی موسڵ و قوتابخانەکانی پارێزگای موسڵ.
  - عادل فازل لہیلانی و فەرەیدون عوسمان، بەرپرسی پیکخستنه کانی پارێزگای کەرکووک.
- شاری بەغداش وەك ناوہندی دەسەلات دەستنیشان کرا^(۱) بەمەش کۆتایی بە چەند جەمسەری دەسەلات لہ ریزەکانی یەکیٹی قوتابیانی کوردستان هات.

پروگرام و پهیرهوی ناوخوازی کۆنگره‌ی پینجه‌می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

پیشه‌کی

له ناو خه‌باتی قوتابیانی کوردستان و وه‌ک ئه‌نجامی‌کی حه‌می بوژانه‌وه و گه‌شه‌سه‌ندنی بآلی قوتابیانه‌ی بزووتنه‌وه‌ی رزگار یخوازی کورد- کوردایه‌تی - و کاریگه‌ربوونی به بزووتنه‌وه‌کانی قوتابیانی له جیهان دا و وه‌کو وه‌لامیک بۆ پیداو یستیه میژوو ییه‌کان، یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق دروستبوو. دوا ی ئه‌وه‌ی زۆر هۆکار ئه‌و بارودۆخه‌یان په‌خساند که بوونه هۆی پیکهاتنی یه‌کیتی، له‌وانه پیداو یستیه کۆمه‌لایه‌تییه‌کان بۆ ریکخستنی جه‌ماوه‌ری قوتابیانی و سه‌رکردایه‌تیکردنی خه‌بات و چالاکیه‌کانیان، به‌تایبه‌تی دوا ی ده‌رکه‌وتنی ئه‌و پیداو یستیانه به‌پیی پیشکه‌وتنی کۆمه‌لگه و به‌ته‌ریبی و گونجان له‌گه‌لیدا.

دروستبوونی یه‌کیتییه‌که‌مان پروودا و پیشکه‌وتن بوو له میژوو ی بزووتنه‌وه‌ی قوتابیانی له کوردستان- عیراق، به‌شیوه‌یه‌ک بۆ یه‌که‌مینجار له میژوودا، خه‌باتی قوتابیانی شیوه‌یه‌کی ریکخرا و ئاراسته‌کراوی وه‌رگرت و یه‌کیتی هاته مه‌یدانی خه‌باتی نیشتمانی بۆ به‌رجه‌سته‌کردنی هه‌سته‌کانی قوتابیانی کوردستان و بۆ ده‌رپرینی خواست و ئاره‌زووه‌کانیان و دا‌بینکردنی دوا‌پوژیکی باشت بۆ ئه‌وان و گه‌له‌که‌یان و هینانه ئارای که‌شیکی زانستی به‌رز و گونجا و دانانی چاره‌سه‌ری گونجا بۆ کیشه‌کانیان و لیکۆلینه‌وه لێیان و دا‌بینکردنی پیداو یستیه جیاوازه‌کانیان. هه‌روه‌ها بۆ ئاراسته‌کردنی چالاکی و کاره جو‌راو جو‌ره‌کانیان و گونجاندن و سه‌رکردایه‌تیکردنی و به‌گه‌رخستنی تواناکان و بزواندن کارامه‌ییه‌کانیان له چوارچۆیه‌کی ریکخراوه‌یی پته‌ودا که بتوانیت خه‌بات بۆ په‌روه‌رده‌کردن و پینگه‌یاندنی نه‌وه‌یه‌کی رۆشنییر و پرووناکییر بکات و باوه‌ری به‌په‌وایی پرسی گه‌لی کورد و خه‌باته‌ په‌واکه‌ی هه‌بیت و درکی پیکات و له‌راستی بزووتنه‌وه‌ی رزگار یخوازی گه‌لی کورد و ناوه‌پوکه‌ کۆمه‌لایه‌تی و مرو‌فایه‌تییه‌که‌ی و ناوه‌پوکه‌ پیشکه‌وتنخوازییه‌که‌ی بگات و هه‌ست به‌به‌رپرسیاریه‌تی نیشتمانی بکات له‌پێوستبوونی لیکدانی خه‌باتی قوتابیانی کوردستان له‌گه‌ل خه‌باتی گه‌له‌که‌مان و پالپشتیکردنی تیکۆشانی هاوبه‌شی عه‌ره‌بی و کوردی له‌ دژی ئیستیعمار و کۆنه‌پاریز و له‌پینا و ئامانجه‌ هاوبه‌شه‌کانیان.

به‌دنیایه‌وه هه‌بوونی ده‌قی بێگیان له‌باره‌ی مافه‌ رۆشنییرییه‌کانی قوتابیانی کورد له

پروگرامی پیکخواه کانی دیکه ی قوتابیان، پاساوی هه بوونی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق تناکاته وه، چونکه کرۆکی هه بوونی له ئاستی گه وره یی بهرپرسیاریه تییه میژووییه که یه کیتییه که ماندا نییه که له بارودۆخ و گرفته تاییه تییه کانی قوتابیانی کوردستان و هه بوونی پیکخواویک و ئاراسته کردنی هه وله کانیان بو چاره سه رکردنی کیشه تاییه تییه کانیان له بارودۆخه تاییه تییه کانیان تیده گات. ههروهک هه بوونی یه کیتییه که مان نایته بهر به ست له بهردهم یه کیتی بزوتنه وه کانی قوتابیان و به ره ی تیکۆشانی له عیراق، به لکو به پیچه وانه وه هه بوونی یه کیتییه که ی ئیمه له پابه ندبوونه سه ره کییه کانی و مه رجیک که هه رگیز ده ستبهرداری نایت که به یه که وه گریدانی هیزه قوتابییه پیشکه وتوووه کانه و بو پته وکردن و پشتگیری کردنی برایه تی و دوستایه تی و هاوکاری له نیوان لایه نه کانی بزوتنه وه قوتابییه کانی عیراق.

به مشیوه یه دروستبوونی یه کیتییه که مان و پیکهاتنی، پیداو یستییه کی میژووی بوو که ده بوو بییت و پیداو یستییه پیکخواه ییه کان و تیکۆشانی قوتابیانمان- وهک به شیک له تیکۆشانی گه له که مان- له م قوناغه میژوو ی ئیستادا وایکرد، سه ره له ببات، له مه شدا هاوشیوه ی ته واوی پیکخواه قوتابییه پیشکه وتنخوازه کانی جیهانه.

ئه زموونه کانی تیکۆشان دروستی و له جیووونی ئه م ئه نجامه زانستییه یان سه مماندوو، ههروهک جه ختی له رۆلی شه ره فمه ندانه ی یه کیتییه که مان کردوو ته وه له گه یاندنی قوتابیان به ئاستیک له بهرپرسیاریه تی میژووی و نیشتمانی و له رۆشن بیکردن و هۆشیار کردنه وه و پروونا کردنه وه ی فیکریان و ده رخستی پویستی ئه و په یوه ندیییه خه بات که تیکۆشانی زیندووی قوتابیانی کوردستانی، به تیکۆشانی گه له که مان به ستوو ته وه. ههروه ها له لایهک به ره نگاری فیکره کۆزمۆپۆله تییه کان و له لایه کی دیکه ش به ره نگار شو قینیه ت و فیکره کانی و فیکری دابرا ندنی نه ته وه یی، له مرییه شه وه پیکخسته وه ی هۆشی خه لک و پاک کردنه وه ی له ژهر، به تاییه تی له وکاته ی شو رشی رزگاری و به رگری گه له که مان ده ستی پیکرد که تیدا یه کیتییه که مان خه باتیکرد و توانا ماددی و ئه ده بی و فیکرییه کانی خو ی خسته به رده ستی، ههروهک له شو رشیش به شدار بوو له پاک کردنه وه ی فه وزا و بیبایه خکردن و مملانی، ئه مه ش بو ئه وه ی شو رش به و شیوه یه مینیتته وه که پیشکه وت و شو رشی جه ماوهری گه له که مان بوو و ناوهرۆکه شو رشگی پری و کۆمه لایه تییه که ی پاریزی ت و ئه و بنه مایانه پته و بکات که له سه ری دامه زرابوو. یه کیتی له م خه باته ی خو ی بی ماندوو بوون و بیزار بوون

به رده وامبوو له پیناو ئامانجه کانی و پاراستنی - بزووتنه وه رزگار یخوازه که مان- له پلان و پیلانگێری ئیستیعمار و کۆنه پارێز.

کارێکی سه ره تاییه که خهبات له پیناو گه یاندنی قوتابیانی کوردستان به ئامانجه کانیان و به شداریکردن له خهباتی رزگار یخوازی گه له که مان له بارودۆخی کوردستان و عێراق به شیوه یه کی گشتی نه کارێکی ئاسان بووه و نه ئاسانیشه، هه ر بۆیه به ربهستی زۆر هاته به رده م تیکۆشانی قوتابیانی، به لام یه کیتی له سه ر باوه رپوون به ره وایی مافه کانی قوتابیانی کوردستان له رووی نه ته وه یی و رۆشنیری و دروستی رپی تیکۆشان و هیژ و توانای جه ماوه ر مایه وه، بئ گویدانه گه وره یی قوربانیدان، به ره ورووی ته وای به ربهسته کان بووه و له بزووتنه وه قوتابیانییه که ی له کوردستان له سه ر رێچکه یه کی دروست و ریبازیکی پته وی بزووتنه وه ی رزگار یخوازی گه ل و شوێشه که ی به رده وام بوو، له به ر رۆشنایی شوێشه ی زانستی بو بارودۆخی شوێش و بارودۆخی کوردستان و عێراق به شیوه یه کی گشتی.

ئه مپرو هاتوینه ته وه تا به دلنیا ییه وه جه خت له وه بکه ینه وه که یه کیتییه که مان به سه ر ئه و به ربهسته ده ستکرده نه دا زالدیه ییت که هه ندیک که س هه ولده دن بیخه نه به رده می، هه روه ک چۆن به ربهستی زۆر، له وانیه ی خرابوونه وه به رده می، به چالاکییه ریکخراوه یی و فیکرییه کانی لایدان. هیچ هه ولێک نه سه ری گرتوو و نه سه رده گریت بو دروستکردنی به دیلیک بو یه کیتییه که مان و به زۆر سه پاندنی به سه ر قوتابیانی کوردستان، یان بانگه شه ی ئه وه بکه ن به ناوی ئه وانیه وه قسه بکه ن، یان ئیراده یان ساخته بکه ن. یه کیتییه که مان مزگینی سه رکه وتنی ئیراده ی راسته قینه ی قوتابیانی کوردستان ده دات و ئه و به ربه ستانه ته نیا دیارده ی کاتین و هه ولێ نه زۆکن و هینده نین له به رده م شه پۆلی پیشکه وتن و تیکۆشانی جه ماوه ری و گه وره یی شوێش بوه ستنه وه. یه کیتییه که مان گونجا و وه لامده ره وه ی واقیعی ره وتی پیشکه وتنی کۆمه لگه و بزووتنه وه ی قوتابیانی کوردستانه و بووه ته به شیخ له بزواتی بوژانه وه و پیشکه وتنی کۆمه لگه ی کوردستانی و نا کریت رپی لی بگیرییت. خه باته پر مه ترسییه که ی ریکخراوه که مان شوینیکی شایسته ی بو دیاریکراوه له کۆمه لگه ی کوردستانی و له ناو ئه و قوتابیانه ی که یه کیتی سروشت و ئادگاری تاییه تی لی وه رگرتوون و ره گی قوولی له ناو کۆمه لگه و له ناو قوتابیانی دا کوتاوه، بۆیه راستی ئه وه ی که یه کیتییه که مان پیشوی تیکۆشانی قوتابیانی کوردستانه و نوینه ربیانه و ده ربری باوه رپیکراوی ئیراده یانه،

به جوړیک روونه که هیچ بواریک بو به هه ندوه رنه گرتن، یان دژایه تیکردنیان به هه ر پاساویکی بی بنه ما، نه ماوه ته وه.

بزووتنه وهی پژگاریخوازی گه لان له پیناو رووخاندنی سوپهر و قه لاکانی ئیستیعمار و خه بات له دژی داگیرکاری و چهوساندنه وهی نه ته وهی و گه زپه رستی، یه ک زنجیره یه له پیناو لابردن و رامالینی ئیستیعمار و دواکه وتووویی و نه فامی و هه ژاری و نه خوشی، هه روه ها له پیناو وه ده سته پینانی سه ربه خوویی و ئازادییه دیموکراتیه کان و داهاتووویه کی باشتر، بویه یه کیتییه که مان پشتگیری خووی بو بزووتنه وه میللیه ئازادیخوازه کانی دژی ئیستیعمار ده رپریوه و ده رده برییت.

له سۆنگه ی ئه م راستییانه وه دروستی و پیوستی خه باتی (عه ره بی-کوردی) هاوبه ش له عیراق ده رکه وت، له ناویشیاندا خه باتی هاوبه شی قوتابیانیه ی قوتابیانی کوردستان و قوتابیانی عه ره ب و قوتابیانی که مینه نه ته وه ییه کانی له عیراق نیشته جین، له پیناو ئامانجی هاوبه ش و پاراستنی کۆماری ۱۴ ی ته موز له پیلانه کانی ئیستیعمار بو گه پراندنه وهی ئه و پژییمه ی دۆستی ئه و بوون له عیراق. له وکاته ی یه کیتییه که ی ئیمه به به رده وام له پیناو ئه و ئامانجانهدا تیده کۆشیت، ئه وه به ئه رکی خووی ده زانیت که به رپرسیاریه تی گرنگ و به په له ئاراسته ی قوتابییه عه ره به کانی برامان بکات که بریتییه له بنیاتنای کۆماریکی ئازاد له عیراق، ده سته به رکردنی ئازادییه دیموکراتیه کان بو گه لی عیراق و مافه نه ته وه ییه کانی گه لی کورد، هه روه ها په خساندنی که شیکی له بار تا گه لی کورد له شیوه ی حوکی زاتی بو کوردستان له کۆماری عیراقدا موماره سه ی مافه کانی بکات، به و پییه ی ئه وه تاکه هوکاری گرینتی گه وره یه بو به هیزکردنی کۆماری ۱۴ / ته موز و یه کیتی نیشتمانی و تیکۆشان و برایه تی کورد و عه ره ب و بنیاتنای قه لایه کی پته وی دیموکراتی له پۆژه ه لاتی ناوه راست که توانای به ره نگار بوونه وه ی پیلانه کانی ئیستیعماریه بیته به سه رکه وتووویی که پشتی به توانای گه لی یه کگرتوو به سته بیته.

پرۆگرام

ماددهی یه کهم: ناوی ریڤکخراو = یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق

ماددهی دووهم: چوارچپوهی کار:-

۱- کوردستانی عیراق.

۲- مه کته بی سکرتریه ت مافی ئه وهی هه یه له پارچه عه ره بییه که ی عیراقدا لقه کانی بکاته وه.

ماددهی سییه م: سروشتی یه کیتی

یه کیتی ریڤکخراویکی قوتابیانه ی نیشتمانیی دیموکراتییه و ملکه چی ده سه لاتی هیچ حیزیک نییه، خه بات ده کات له پیناو وه ده سه ته پینانی ئامانجه تایه تییه کانی قوتابیانی کوردستان و ئامانجه هاوبه شه کانی ته واوی قوتابیانی عیراق، ههروه ها له پیناو وه ده سه ته پینانی ئامانجه کانی گه لی کورد له سه ر بنچینه ی حوکمی زاتی (ئۆتۆنۆمی) له چوارچپوهی حوکمی دیموکراتی بو عیراق.

ماددهی چواره م: ئامانجه قوتابیانه ییه کان

۱- په ره پیدان و بلاوکردنه وهی زانست و مه عریفه و رۆشنییری له نیو کۆمه لگه ی کوردستانی به نیر و به مییه وه و به ره ننگار بوونه وهی نه خوینده واری له ریی:

أ- خویندن له قۆناغی سه ره تاییدا بکریته به خورقی، به جوړیک هه موو هاوالاتیان بگریته وه له ته واوی کوردستاندا و کردنه وهی ژماره ی پیویستی قوتابخانه بو ئه م مه به سه ته.

ب- له کوردستان له هه موو قۆناغه کاندا، خویندن به زمانی کوردی بی و ریژ له که مینه نه ته وه ییه کان بگریت، تا له قوتابخانه تایه ته کانیا ن به زمانی خوینان بخوینن.

ت- خویندن له هه موو قۆناغه کاندا بکریته بی به رانه ر و به شه ناوخوی پیویست بکریته وه، تا ده رفه ت بو قوتابییه هه ژاره کان بره خسیت، خویندن ته واو بکه ن و له هه موو روویکه وه یارمه تیان بدریت.

ث- له کوردستان پرۆگرامه کانی خویندن له سه ر بنه مای زانستی دروست دابنرین، به جوړیک پرۆگرامه کان میژوو و ئه ده ب و که لتوری کوردی و جوگرافیای

- کوردستان و زیندوکردنه وهی که لتوری نه ته وهیی میلله تی کورد له خۆبگریت.
- ج- ناردنه دهره وهی قوتابیانی کوردستان بۆ خویندن به وجۆرهی له گه ل ژماره ی کورد له عیراقد ده گونجیت.
- ح- کردنه وهی کۆلیژ و پهیمانگای بالآ و هونه ری له کوردستان، تا بیته به ردی بناغه ی دروستکردنی زانکۆی کوردستان.
- خ- کردنه وهی قوتابخانه ی ئیواران و به رۆژ، بۆ به رهنگار بوونه وهی نه خوینده واری بۆ ئەوانه ی ته مه نیان له چاو سالی خویندنیان هه لکشاهه.
- د- به رزکردنه وهی ئاستی ژیان و ته ندروستی و کۆمه لایه تی و رۆشنبیری کۆمه لگه ی کوردستانی و په ره پیدانی کارامه یی زانستی و هونه ری لای قوتابیانی.
- ذ- کارکردن له پیناو بنیاتیانی کۆری زمانی کوردی.
- ۲- بایه خدان به لیکۆلینه وه له میژوو و زمان و ئەدهب و که لتوری کوردی و جوگرافیای کوردستان له خوول و پهیمانگای مامۆستایان له عیراق و ته رخانکردنی به شیکی تاییه ت له زانکۆی به غدا بۆ توپژینه وه و خویندنی زمان و ئەدهب و میژوو و که لتوری نه ته وهیی کورد و جوگرافیای کوردستان.
- ۳- داکوکیکردن له مافی قوتابیانی و په خساندنی په یوه ندی له نیوان قوتابیانی و مامۆستایانیان له سه ر بنه مای ریزگرتنی هه ردوولا.
- ۴- بایه خدان به ماف و گرفته کانی قوتابیانی زانسته ئاینیه کان و به چاویکی په کسان له ماف و نه رکدا چاویان لیبکریت له گه ل قوتابیانی دیکه دا.
- ۵- هاندانی لیها تووه کانی بواری هونه ر و زیندووکردنه وهی هونه ره جوان و میلییه کان، ئەمه ش به کردنه وه قوتابخانه و خوولی هونه ری و یانه ی وه رزشی و په روه رده ی مندالان له قوتابخانه تاییه ته کان.
- ۶- کارکردن له پیناو دروستکردنی په یوه ندی و پته وکردنی له گه ل پیکخواه کانی قوتابیانی له جیهان، به مه رجیک له گه ل ده ستووری په کیتی بینه وه.
- ۷- کارکردن له پیناو په خساندنی هه لیکار بۆ ده رچووی زانکۆ و پهیمانگا و قوتابخانه پیشه ییه کان.

ماددهی پینجه م:

ئامانجه نیشتمانیه کان

۱- له باره ی تیکۆشانی گه لی کورد:

أ- پالپشتیکردنی شۆرشه پیرۆزه که مان بۆ گه یاندنی به ئامانجه کانی و پاراستنی ده سته که وته کانی که تاکه ریگایه بۆ ده سته ستنی ئامانجه کانی جه ماوهر و قوتابیان و گه لی کوردستان که تاکه پیناوه بۆ گه پراندنه وه ی مافه زه و تکراره کانی.

ب- بنیاتانی سسته میکی دیموکراتی له عیراق که مافه دیموکراتی و نه ته وه ییه کانی گه لی کورد له سه ر بنه مای حوکمی زاتی (ئۆتۆنۆمی) بپاریژیّت.

ت- ره خساندن و به هیژکردنی په یوه ندی نیوان هه ردوو نه ته وه ی سه ره کی که کورد و عه ره بن له سه ر بنه مای دانان به ماف و ئه رکه کان و ریژگرتنی مافی که مینه نه ته وه ییه کانی دیکه ی وه ک تورکمان و ئاشوری و ئه رمه ن.

ث- پالپشتی ته واوی بزووتنه وه ی رزگار یخوازی گه لی کورد له پیناوه به دیه پینانی هه موو ئه وه ی له پیناوه دامه زراوه له مافه کان، له ناویشیاندا مافی چاره ی خۆنووسین.

۲- له باره ی تیکۆشانی میله تان و ئاشتی جیهانی:

أ- دژایه تیکردنی ئیمپریالیزمی جیهانی به هه موو شیوه کانی (کۆلۆنیالیزم) و چه وساندنه وه و داگیرکردن و پاشکۆیی که هۆکاری شه ر و مالدیاری و هه ژاری میله تانه، وه ستانه وه له دژی، تاکه ریگایه بۆ هینانه ئارای ئاشتی و ئارامی له جیهان و دۆستایه تی له نیوان گه لانی دونیا ده بیته راستیه کی واقعی.

ب- پالپشتیکردنی بزووتنه وه ی رزگار یخوازییه نیشتمانیه کانی گه لان و شۆرشه کانیان له پیناوه وه ده سته پینانی ئاواته کانیان و نه هیشتنی چه وساندنه وه به هه موو شیوه کانی.

ت- پالپشتیکردنی خه باقی گه لان له پیناوه چه کداملین و به یه که وه ژبانی ئاشتیانه و دژایه تیکردنی ئه و هاوپه یمانییه سه ربازیانه ی که ده بنه به ربه ست له به رده م گه لان.

ث- به ره نگار بوونه وه ی فیکره کۆزمۆپۆلی و شۆقینی و په گه زپه رستیه کان

پهیرهوی ناوخۆ

ماددهی یه که م:

یه کیتی قوتابییانی کوردستان - عیراق لهو قوتابییانه پیکدیته که باوهریان به پرۆگرام و پهیرهوی ناوخۆ ههیه و پهیماندهدن که به دلسۆزی تیکۆشن له بهر رۆشنایی سیاسهتی گشتی که یه کیتی بو خهباتی قوتابییانی کوردستان له پیناو گه یشتن به ئامانجه کانی دهستنیشانیان دهکات.

ماددهی دووهم:

أ- مهرجی ئه ندامیهتی

هه ر قوتابیهک که ئهم مهرجانهی خوارهوی تیداییت، دواواکارییهکی نووسراو له لایهن لیژنه ی شارهکه و دواي په زامه ندی لیژنه ی قوتابخانه، ده بیته ئه ندامی یه کیتی:۔

- ۱- باوهری به پرۆگرام و پهیرهوی ناوخۆ و ئامانجه کانی یه کیتی هه بیته و به لیینی تیکۆشان به دلسۆزی و راستگویی بدات له پیناوی.
- ۲- رابردووی پاک و وشتی جوان بیته و ناوبانگیکی چاکی هه بیته.
- ۳- له یه کیک له دهسته کانی یه کیتی کاربکات و فه رمانه کانی جیه جیه بکات.
- ۴- ئابوونه ی مانگانه به پیی ئاستی بژیوی خوی بدات.

ب- مافه کانی ئه ندام

- ۱- مافی ئه وهی ههیه به ئازادی تهواو له چوارچیه ی رێکخراوه ییدا ره خنه له هه ر که سیک یان رێکخراوه که بگریته و له باره ی هه ر پرس و بابه تیک بوچوونی خوی بلیت و پیشنیازی بنیاتنه ر پیشکه ش بکات.
- ۲- مافی هه لبژاردن و خو به ربژی کردنی ههیه بو هه موو دهسته و لیژنه جیاوازه کانی یه کیتی.
- ۳- بو ی ههیه، له کاتی پیویست داواي پالپشتی له یه کیتی بکات.

۴- دواي تهواوکردنی خویندن، بو ی ههیه ماوه ی (۳) سال له ریزه کانی یه کیتی مینیتته وه.

تییینی: ئه و ئه ندامانه ی به هۆی تیکۆشانیان له ناو بزووتنه وهی رزگار یخوازی نه ته وهی کورد له خویندن بارنجی ده کرین، مافی ئه ندامیتیان لی وه رناگیرته وه.

مادده ی سییه م: لیژنه کانی یه کیتی

۱- لیژنه ی قوتابخانه: له (۲ - ۷) له چالاکترین ئه ندامانی یه کیتی له و قوتابخانه یه پیکدی و سه رکردایه تیکردنی چالاکی قوتابخانه که ی ده که ویتته ئه ستۆ و له پیناو فراوانکردن و په ره پیدان و پته وکردنی ریزه کانی ریکخراو و گه یشتن به ئامانجه کانی و جیه جیکردنی فه رمانی لیژنه ی بالآ و چاره سه رکردنی کیشه ی قوتابیان له قوتابخانه که یان کارده کات.

۲- لیژنه ی شار: له (۳ - ۷) له چالاکترین ئه ندامانی یه کیتی پیکدی له شار، به رپرسیاریه تی سه رکردایه تیکردنی چالاکی قوتابیان له و شاره ده که ویتته ئه ستۆ.

۳- لیژنه ی ناوچه: پیکدی له نوینه رانی لیژنه ی شاره کان که په یوه ندی ریکخراوه ییان به یه که وه هیه و لیژنه ی کارگیری به مه رجی ئه وه ی (۲/۳) دوو له سه ر سیی ئه ندامانی له لیژنه ی ناوه ندی ناوچه که بن و راسته وخۆ سه ر به مه کته بی سه کرتاریه ت ده بن. ئه م لیژنه یه مانگانه کوډه بنه وه و راپورتیکی گشتی له باره ی سه رکردایه تیکردنی چالاکی ئه ندامان و ژماره یان و دارایی یه کیتی له و ناوچه یه پیشکه ش ده کات و مافی ئه وه ی هیه گوڤاریکی مانگانه ده ربکات، به مه رجیک له گه ل سیاسه تی گشتی یه کیتیدا بگونجیت.

مادده ی چواره م: ده سه ته کانی سه رکردایه تی و ئه رکه کانی

۱- لیژنه ی کارگیری گشتی:-

به رپرسیاریه تی سه رکردایه تی له ئه ستویه و سه ره ره شتی چالاکی و پینماییه کانی یه کیتی ده کات و ئاراسته یان ده کات و جه خت له جیه جیکردنی پر یاره کانی کوڤگره و به جیه یانندی ئامانجه کانی و چاوډیریکردنی جیه جیکردنیان ده کات له لایه ن لیژنه و ریکخسته کانی بنکه.

له (۷ - ۱۱) ئه ندام پیکدی که کوڤگره به ده نگدانی راسته وخۆ هه لیانده بژی ریت و له به رانه ر کوڤگره هه موویان له کاروباره کانی یه کیتی به رپرسیارن. هه موو (۴) مانگ جاریک کوڤوونه وه ئاساییه کانیان ئه نجامده دن و کوڤوونه وه ی نااساییش له سه ر داوای

مه کته بی سکر تار یهت یان داوای (۳/۲) دوو له سهه ر سیی ئەندامانی لیژنه ی کارگیڤری گشتی ده بیټ.

تیبینی-

أ- پپوسته دوو سال به سهه ر ئەندامیه تی ئەندامانی لیژنه ی کارگیڤری گشتی تیبه ریټ.
ب- ژماره ی ئەندامانی یه ده گی لیژنه ی کارگیڤری گشتی له (۳ - ۵) ئەندام پیکدیټ و دوای ره زامه ندی لیژنه ی کارگیڤری، ده بنه ئەندامی لیژنه.

۲- مه کته بی سکر تار یهت :-

پیکدیټ له پینچ ئەندام که سه روک و سکر تیټ و به رپرسی داراییان تیدایه. لیژنه ی کارگیڤری گشتی به هه لباردنی نهینی و له کو بوونه وه یه کی تایهت دوای کو نگره له نیوان خو یاندا هه لیانده بزیرن و له نیوان کو بوونه وه کان کاری لیژنه ی کارگیڤری گشتی ده کات و ته واوی ده سه لاته کانی لیژنه ی هه یه. سه ره رشتی و چاودیڤری چالاکیه کانی یه کیتی ده کات و گوڤاری یه کیتی و بلاوکراوه و نامیلکه ی رۆشن بیرکردن ده رده کات.

أ- سه روک- سه روکایه تی لیژنه ی کارگیڤری گشتی و مه کته بی سکر تار یهت ده کات و سه ره رشتی ئەوان و چالاکی و کاره کانی یه کیتی ده کات.

ب- سکر تیټ- له وکاته ی سه روک له وی نییه، شوینی ده گریټه وه و یارمه تیده دات له جیبه جیکردنی ئەرکه کانی.

ت- به رپرسی دارایی- به رپسه له کاروباری دارایی یه کیتی.

۳- کو نگره :-

به رزترین ده سه لاتی یه کیتییه، پیکدیټ له نوینه رانی لیژنه ی شاره کان و ئەندامه پیکشکه وتوووه کان، مافی ده سکر تار یکردن و گوڤرینی پروگرام و په رپه وی ناوخوی هه یه، له سالیټکا یه ک جار له سهه ر داواکاری (۳/۲) ی دوو له سهه ر سیی ئەندامانی لیژنه ی کارگیڤری گشتی، یان (۳/۲) دوو له سهه ر سیی ئەندامانی لیژنه ی ناوچه کان ده به ستریت. لیژنه ی کارگیڤری گشتی به هه لباردنیکی نهینی هه لده بزیریت و له باره ی کار و چالاکیه کانیان لیان ده پچیته وه.

٤- کۆنفرانس

کۆبوونهوهیهکی بهرفراوانه، کاتیک ده به ستریت که له توانادا نه بیت کۆنگره به ستریت، تهواوی ده سه لاته کانی کۆنگره ی ههیه، بیجگه له گۆرینی پرۆگرام و په پرهوی ناوخۆ، مافی ئه وهی ههیه (٢/١) ی ئه ندامانی لیژنه ی کارگێری گشتی بگۆریت. پیکدیته له ئه ندامانی لیژنه ی کارگێری گشتی و ئه ندامه یه ده که کانی و نوینه ری ناوچه کان و ئه ندامه پیشکه وتوووه کانی یه کیتی.

مادده ی پینجه م: ده سه لاته کانی ده سته و لیژنه کانی یه کیتی

١- لیژنه ی قوتابخانه:

- أ- پیدانی (سزای) سه رنجراکیشان به و ئه ندامه ی سه ریچی کردوووه.
- ب- داواکردن له لیژنه ی شار تا چالاکیی ئه ندامی سه ریچیکار سربکات.

٢- لیژنه ی شا:

- أ- سڤکردنی چالاکییه کانی ئه ندامی سه ریچیکار بۆماوه ی دوو مانگ.
- ب- داوا له لیژنه ی ناوچه ده کات بۆ ده رکردنی ئه ندامی سه ریچیکار.

٣- لیژنه ی ناوچه:

- أ- سڤکردنی چالاکی ئه ندامی لیژنه ی قوتابخانه و شار له کاتی سه ریچیکردنی.
- ب- ده رکردنی ئه ندامی سه ریچیکار، له سه ر داوا ی لیژنه ی شار.
- ت- هه لوه شانده وهی لیژنه ی قوتابخانه.

٤- لیژنه ی کارگێری گشتی:

- أ- مافی ئه وهی ههیه لیژنه ی شار و ناوچه ده ربکات و بیگۆریت، ئه گه ر له ریازی یه کیتی لایاندا و کاره کانیا ن له گه ل به رژه وهندی یه کیتی نه گونجا، پویسته ئه م ریکاره پیشکه شی کۆنگره بکریته.
- ب- سڤکردنی چالاکییه کانی ئه ندامانی (لیژنه ی کارگێری گشتی)، دوا ی په زامه ندی (٣/٢) دوو له سه ر سی ئه ندامانی.

کۆنگرہی شہشہمی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - ۱۹۷۰

له ئەنجامی پەرەسندنەکان و هاتنەئارای قونای نوئی و پیکخستنەو و چالاکترکردنی رۆلی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، بریار له بهستنی کۆنگرہی شہشہمی یه کیتی قوتابیانی کوردستان درا. سەرەتا بریار بوو ئەم کۆنگرہیە له شاری سلیمانی بکریت، بەلام دواتر گواسترایهوه بو گوندی ناوپردان، چونکه پیداوایستییەکانی کۆنگرە لەوئێ ئامادە بوون و له پیکه پۆژنامە ی عەرەبی زمانی «التأخی» هوه، نوینەران لەم گۆرانکارییە ئاگادار کرانەوه^(۱) و له رۆژی ۱۵-۱۸ ی تەموزی ۱۹۷۰دا، له کەشیکێ ئازادی ناوچه ئازادکراوه کانی شۆرشی ئەیلوولدا، به ئامادەبوونی ۴۷۵ نوینەر له گوندی ناوپردانی سەر به پارێزگای ههولێر، به دروشمی «ئاشتی - زانست - بریایهتی» دەستی به کارەکانی کرد. لەم کۆنگرەیهدا وتاری سەرۆک مستەفا بارزانی له لایەن عەزیز ئاکرەیی و وتاری مەکتەبی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستانیش له لایەن دکتۆر مەحمود عوسمان خویندرايهوه^(۲).

له کۆنگرە کەدا لیژنە ی پاپەراندن به م شیوهیه ی خوارهوه هه لێژێردران:

- عادل موراڊ
- ئەنوهەر عەبدوڵا ناسراو به (ئەنوهەر رەئیس)
- رەنج نوری شاوہیس
- فەرهاد عەونی
- عەبدولقادر محەمەد ئەمین
- عارف تەیفور
- نوری کەریم ئاکرەیی
- جەرگیس حەسەن

(۱) عرفان عەزیز عەزیز، سەرچاوه ی پیشو، ل ۵۷.

(۲) بیرهوهری ۲۶ سألە ی کۆنگرە ی شەشەمی یه کیتی یه کەمان، گوڤاری خەباتی قوتابیانی، ئۆرگانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ژماره ۱۳، خولی سییەم، تەموزی ۱۹۹۶، ل ۴؛ عرفان عەزیز عەزیز، سەرچاوه ی پیشو، ل ل ۵۷ - ۵۸.

- سەباح عوبەید ئاکرەیی
  - سەعدی خەلیل
  - عادل فاضل لەیلانی
  - وەزیرە پیرداود قادر
  - محەمەد حاجی شیروانی
  - یوسف مەولود قەساب
  - عوسمان سالح خۆشناو
  - جەلال سەلیم خۆشناو
  - ئەکرەم ئەحمەد مەنتک
  - شیڕکۆ رەشید سندی
  - حاجی محەمەد کریت
  - جەواد محەمەد شیروانی
  - عەبدوڵا محەمەد باوانی^(۱)
- هەر لەو کۆنگرە یەدا جیگری سەرۆکیش دەستنیشان کراوە.

سکرتاریەتی هەلبژێردراو لەم کۆنگرە یەدا بەم شیوێه بوو:

- ئەنوەر عەبدوڵا، سەرۆک
- جەرگیس حەسەن عەبدوڵا، جیگری سەرۆک
- فەرهاد عەونی، سکرتێر
- جەلال سەلیم خۆشناو، ئەندامی مەکتەبی سکرتاریەت
- عادل فازل لەیلانی، ئەندامی مەکتەبی سکرتاریەت
- رەنج نوری شاوہیس، ئەندامی مەکتەبی سکرتاریەت
- یوسف مەولود قەساب، ئەندامی مەکتەبی سکرتاریەت

---

(۱)المؤتمر السادس لاتحاد طلبة كردستان العراق، جريدته التآخي، العدد ۴۹۶، بغداد، مطبعة دار الجاحظ، الاثنین، ۲۷ تموز ۱۹۷۰م، ص ۳.

- وهزیره پیرداود، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - حاجی محهمه‌د کریت، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - شیرکو ره‌شید سندی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - سه‌باح عوبه‌ید ئاکره‌یی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - محهمه‌د حاجی شیروانی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - عه‌بدولقادر محهمه‌د ئەمین، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - نوری که‌ریم خان ئاکره‌یی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - عه‌بدوڵا محهمه‌د باوانی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - عادل موراد، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - ئەکره‌م ئەحمه‌د مه‌نتک، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - جه‌واد محهمه‌د شیروانی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - سه‌عدی خه‌لیل، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - عارف ته‌یفور عارف، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
  - عوسمان سالح خو‌شناو، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن^(۱)
- به‌شیک له‌ ب‌ریاره‌ گ‌رنگه‌ کانی کۆنگره‌:
- په‌ره‌پێدان به‌ پ‌ۆشنبیری کوردی.
  - کردنه‌وه‌ی خولی خو‌پندن ب‌ۆ پ‌یشمه‌رگه‌.
  - پشتگیری له‌ ر‌یککه‌وتنه‌نامه‌ی ۱۱ ی ئادار.
  - ده‌ستنیشانکردنی ئەو قوتابییانه‌ی که‌ ب‌ۆ هه‌نده‌ران په‌وانه‌ ده‌کرین.
  - پشتگیری له‌ کردنه‌وه‌ی زانکۆ و په‌یمانگا له‌ کوردستان.
- هه‌روه‌ها ب‌ریاری کردنه‌وه‌ی هه‌وت لق درا که‌ بریتییوون له‌ لقه‌کانی به‌غدا،

(۱)حه‌مه‌سالح فه‌ره‌ادی، لاپه‌ره‌یه‌ک له‌ میژووی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان، ر‌ۆژنامه‌ی پ‌یشکه‌وتن، ئۆرگانی یه‌کیتی قوتابیانی و لاوانی دیموکراتی کوردستان، ژماره‌ ۲۷، سه‌ره‌تای ته‌موزی ۱۹۹۲ز، ل ۲؛ سیروان عثمان، سه‌رچاوه‌ی پ‌یشو، ل ل ۴۴ - ۴۵.

ههولێر، موسڵ، دهۆک، سلیمانی، کهرکووک و دیاله^(۱).

له کاتی ههلبژاردنی ئهنوهر عهبدولادا به سهروك، ژمارهیهك له ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن وهك ناره‌زایه‌تی ده‌ربرین به‌شدارى یه‌که‌مین کۆبوونه‌وه نه‌بوون. ئەم ناره‌زایه‌تییه‌ پهره‌ی سه‌ند، بۆیه‌ لیژنه‌ی راپه‌راندن له کۆبوونه‌وه‌ی مانگی شوباتی ساڵی ۱۹۷۱ هه‌لبژاردنیکی نوێی ریکخست و عادل موراد به سه‌روکی یه‌کیتی قوتابیانى کوردستان هه‌لبژێردرا. شوینی جهرجیس هه‌سه‌نیش که به مه‌به‌ستی خویندن رووی له هه‌نده‌ران کردبوو هه‌روا به چۆلی مایه‌وه و پر نه‌کرایه‌وه، هه‌روه‌ها عادل فازل له‌یلانییش به هه‌مان مه‌به‌ستی خویندن چوو هه‌روه‌وه، له ئاکامدا سه‌رکردایه‌تییه‌کی نوێی به‌م شیوه‌ی خواره‌وه هه‌لبژێردران و جیگری سه‌روکیش لابر:

- عادل موراد، سه‌روك
- فه‌ره‌اد عه‌ونی، سه‌کرته‌یر
- - جه‌لال سه‌لیم خو‌شناو، ئەندامی مه‌کته‌بی سه‌کرته‌ریه‌ت
- عارف ته‌یفور، ئەندامی مه‌کته‌بی سه‌کرته‌ریه‌ت
- ره‌نج نوری شاه‌ه‌یس، ئەندامی مه‌کته‌بی سه‌کرته‌ریه‌ت
- یوسف مه‌ولود قه‌ساب، ئەندامی مه‌کته‌بی سه‌کرته‌ریه‌ت
- وه‌زیره‌ پیرداود، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
- حاجی محه‌مه‌د کریت، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
- شێرکۆ ره‌شید سه‌ندی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
- سه‌باح عوبید ئاکره‌یی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
- محه‌مه‌د حاجی شێروانی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
- قادر حه‌مه‌ده‌مین، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
- نوری که‌ریم خان ئاکره‌یی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن
- عه‌بدلّا محه‌مه‌د باوانی، ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن

(۱) عرفان عه‌زیز عه‌زیز، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ل ۶۰ - ۶۱.

- ئە کرەم ئەحمەد مەنتک، ئەندامی لیژنە ی راپەراندن
  - جەواد محەمەد شیروانی، ئەندامی لیژنە ی راپەراندن
  - سەعدی خەلیل، ئەندامی لیژنە ی راپەراندن
  - عوسمان سەلح، ئەندامی لیژنە ی راپەراندن^(۱)
- دوای ئەووی نوینەری یەکیتی نیشتیمانی قوتابیانی عێراق و یەکیتی گشتی قوتابیانی فەلەستین و یەکیتی قوتابیانی ئەردەن و تاربان پێشکەش کرد، پاشان سکرتری گشتی یەکیتی قوتابیانی کوردستان راپۆرتی سیاسی خویندەوہ. دوای پینچ لیژنە پیکهاتن بو گۆرینی پەرەو و پرۆگرام و دارایی و دارشتنی بریارەکان و لیکۆلینەوہی راپۆرتە سیاسیەکانی مەکتەبی سکرتریەت.

لە پاش کۆنگرەیش، بە پشتبەستن بە پیکهوتننامە ی ۱۱ ی ئادار، یەکیتی قوتابیانی کوردستان بوو بە ئەندام لە یەکیتی نیشتیمانی قوتابیانی عێراق، بەم ھۆیەوہ سەرۆکی یەکیتی قوتابیانی کوردستان بوو جیگری سەرۆک لە یەکیتی نیشتیمانی قوتابیانی عێراق و سێ ئەندامی مەکتەبی سکرتریەتیش بوونە ئەندامی مەکتەبی راپەراندن یەکیتی ناوبرا^(۲).

دروشمەکانی کۆنگرە:

- یەکیتی قوتابیانی کوردستان پالپشتە بو پیکهوتنی پارٹی دیموکراتی کوردستان و حزبی بەعسی عەرەبی ئیشتراکی لە پیناوی جیبەجیکردنی بەیانی ۱۱ ی ئادار.
- بژی یەکگرتنی خەبات و تیکۆشانی نیوان یەکیتیە کەمان و یەکیتی نیشتیمانی قوتابیانی عێراق.
- بارزانی دەلیت: قوتابیان سەرنیزە ی ھەلگیرسانی ھەموو شۆرشیکن.

(۱) عرفان عزیز عزیز، ھەمان سەرچاوە، ل ل ۶۲ - ۶۳.

(۲) عرفان عزیز عزیز، ھەمان سەرچاوە، ل ل ۶۳.

وتاری سه روک مه لا مسته فا بارزانی

برایان، نوینه رانی کۆنگره ی قوتابیانی کوردستان، به خیرهاتنیکی گهرمتان ئه کهم. زۆرم هه ز ئه کرد له کۆنگره که تان به شداربوومایه، به لام به داخه وه دووربونم له و ناوچه یه ریگای نه دام، وا بهم وتاره کۆنگره که تان ئه کهم وه و داوای سه رکه وتن و سه رفرازیتان بو ئه کهم.

برا قوتابییه خوشه ویسته کانم، هه لویسته کانێ خه باتی ئیوه له گه ل برا قوتابییه کانێ عیراقان له پوژانی پاردوودا، جیگای قه درزانیمان. ئیوه که پیاوانی دواپوژمانن پیویسته زیاتر خزمه ت بکه ن و پتر په نج بکیشن له پیناوی گه له راپه ریوه که تان.

خوشه ویسته کانم، باش ئه زانن که نه خوینده واری په تای گه لانه، ئه و گه لانه ی خوینده وار نین ده ستریز و ته ماعکاران په نجه ئه خه نه به سه رهات و مافه ره واکانیانه وه، گه لی ئیمه ش یه کیکه له وانیه تووشی ئه م ده رده سامناکه بووه، بۆیه داواتان لی ئه کهم چه کی زانست و خوینده واری بکه نه شانتان و هه موو توانایه کتان بخه نه کار بو پزگارکردنی گه له که تان له نه خوینده واری. تیکرا شان بده نه بهر به رزکردنه وه ی بو پیزی گه لانی پیشکه وتوو له پاشه پوژیکی نزیکا، ئه مه پیروترین ئه رکی سه رشانتانه.

براکانم، داواتان لی ئه کهم یه ک بگرن، ئه و ناکوکیانه فری بدن که له سه رده مه ناخوشه کانێ پاردوووه کۆبوونه ته وه، هه مووتان شانبه شانی یه کتر و به هاوکاری گشت دلسۆزان له م عیراقه خوشه ویسته دا تی بکۆشن، ئه و بریارانه ی له م کۆنگره یه تاندا ئه یده ن راست و پرسوود بن و که لکیان لی بوه شیته وه و شیایوی خزمه ت بن بو گه لی عیراق به گشتی و بو گه لی کورد به تایبه تی. ئاواته خوازی سه رکه وتنتانم و خوا ئاگادارتان بی.

براتان

مسته فا بارزانی

۱۰ ی ته موزی ۱۹۷۰

وتاری مه کته بی سیاسی له کۆنگره ی شه شه می یه کیتی قوتابیان کوردستان

میوانه به ریزه کان...

خوشک و برایانی خوشه ویست، ئەندامانی شه شه مین کۆنگره ی یه کیتی قوتابیان کوردستان

به ناوی مه کته بی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستانه وه، سلاوتان لی ئە که م و له خوا ئە پاریمه وه کۆنگره که تان سه رکه وتوو بی بو خزمه تی قوتابیان و خزمه تی هه موو گه ل و نیشتمان، به م بۆنه یه شه وه سلاوی برا پیشمه رگه نه به زه کانتان پیشکesh ئە که م.

خوشک و برا تیکوشه ره کان، ئە م کۆنگره ی ئیوه له باریکی زۆر گرنگ گیراوه، که برایه تی و ناشتی و یه کیتی نیشتمانی هه موو لایه کی گرتوو ته وه، به تایه تی له دوا یه یانه میژوو یه که ی (۱۱) ی ئازار که کۆتایی به شه ری براکوژی هینا و لاپه ره یه کی نوئی کرده وه بو خوشی و ته بایی و په یوه ندی برایانه ی هه ردوو جوولانه وه ئازادیخوازه کانی عه ره ب و کورد.

یه کیتی قوتابیان کوردستان له سه ره تای دامه زانندییه وه له سالی ۱۹۵۳، زۆر به دلسۆزانه له پیناوی ئامانجی قوتابیان تی کۆشاوه و له کوردستان به شیوه یه کی سه ره برزانه به شداری شۆرشی کوردستانی کردوو که پارتمان به سه روکایه تی بارزانی رابه ری کردوو و پارچه یه کی وریا و پۆشنبیر بوون له پیشپه وی گه له شۆرشی که ماندا، به شداری شۆرشی کوردستان بوون که له (۱۱) ی، ئە یلوولی سالی ۱۹۶۱، هه لگیرسا و له م ریگایه دا به ده یان شه هیدیان داوه، هه رو هه یه کیتی قوتابیان کوردستان له راپه رینه کانی قوتابیاندا ده ورپکی پیشپه وی سه ره برزانه ی بووه و بردوو یه به رپوه.

ئە م کۆنگره یه تان له کاتیکدا ئە به ستری که له دوا ی چهنه سال خوینپشتن و شه ری براکوژی، قوتابیان کوردستان توانای خو یان له گه ل گشت برا قوتابییه کانی عیراق یه که خهن و شانبه شان هه ول بدن بو جیه جیکردنی به یانه که ی (۱۱) ی ئازار له چوارچیه ی هاوکاریکردنی به عسی عه ره بی ئیشترکی و پارٹی دیموکراتی کوردستان و پشتگیری هه موو هیزه نیشتمانی یه کان له عیراق. ئیمه دلنیا ین که ئە و قوتابییه کۆلنه ده رانه مان که له گه لیک شه ر و راپه رینی ئازادیخوازه ماندا،

دژی ئیمپریالیزم و کۆنه په رستی و به کریگیراوان له پیشه وه بوون، ئیستاش ههر له پیشه وه تیده کۆشن بو پته و بوونی ناشتی و ئاوه دانی و چه سپاندنی برایه تی و یه کیتی نیشتمانی له کۆماری عیراقا، کۆماری کورد و عه ره ب، ئه و ئه رکانه ی له م رۆژانه دا ئه که ویتته سه ر شانتان ئه مانه ن:

تی بکۆشن بو یه کگرتنی گشت قوتابیانی دلسۆز له عیراقدا و یه کیتییه کی قوتابیان پیک بهینن له گه ل یه کیتی نیشتمانی قوتابیانی عیراق و گشت هیزه دلسۆزه کانی قوتابیان له عیراقدا.

تی بکۆشن بو چه سپاندنی مافه کانی رۆشنییری گه لی کورد و پاراستیان، مافی قوتابی و رۆشنییره کانی کوردستان به تیکراییی پاریزن که که مایه تیه کانیشی تیايه، وه کو له به یانه که ی (۱۱) ی ئازار نووسراوه بچنه ناو ئه و کرده وانه ی بو به ربه ره کانی نه خوینده واری ئه کرین، چونکه نه خوینده واری گه وره ترین دوژمنی کۆمه لایه تیمانه .

هه موو وزه و توانای قوتابیانی کورد خر بکریته وه و بخریته ژیر ئالای یه کیتی قوتابیانی کوردستان، له پیناوی خزمه تی تیکراییدا بو گه لی عیراق و له بیربردنه وه ی رق و قینی کۆن و هه لدانه وه ی لاپه ره یه کی سپی بو ههر که سیک بیه وی له گه لئانا ئیش بکا. جگه له مانه گه لیک ئه رکی تریش له به رده متانه و ئیمه هیوادارین کۆنگره که تان سه رکه وتوو بی له نه خشه کیشان و دۆزینه وه ی ریگای راست بو جیه جیکردنی ئه و ئه رکانه به شیوه یه کی راست و ته واو و هه میشه ماف و به رژه وه ندی وای قوتابیان پاریزن، هیوادارین کۆنگره که تان بریاری پیویست ده رکا بو به هیزکردنی برایه تی کورد و عه ره ب و هه موو که مایه تیه کان بو پالپشتی خه باتی وای گه لی عه ره ب دژی دوژمنانی، به تاییه تی گه لی فه له ستینی برامان و گه له چه وساوه کانی جیهان دژی ئیمپریالیزم، له پیناوی رزگاری و مافی چاره نووسدا.

گومانان له وه دا نییه که ئه م کۆنگره یه تان ریچکه ئه شکینی بو زیادکردنی ده سکه وتی نیشتمانی و قوتابیانه. دیسانه وه پر به دل ئاواته خوازم کۆنگره که تان «کۆنگره ی شه شه م» که له ژیر دروشمی ناشتی و برایه تی و زانستی و رۆشنییری دایه، سه رکه وتوو بی.»

راسپارده کان

هه لېژاردنی سه روک بارزانی به تیکرای دهنگ بو سه روکی «شانازی پیوه کراو» یه کیتی قوتابیان کوردستان.

گوپینی پروگرامی ناخوی یه کیتی به جوړیک له گه ل قوناخی ئیستادا، بگونجی که یه کیتی به ئاشکرا هه لده سووپی و ریک بکه وی له گه ل ریککه وتنامه ی (۱۱) ی ئادار و ژماره ی ئەندامانی لیژنه ی تهنیزی بکری به (۲۱) کهس له جیاتی (۱۳) کهس.

په یوه ندی و دوستایه تی له گه ل یه کیتی و هیزه قوتابییه کانی پیشکه وتووی تر به هیز بکری بو پیکهینانی به ره یه کی یه کگرتوو له پیناوی پاراستنی مافی قوتابیان و کیشه کانی تری نیشتمانی و نه ته وایه تی.

پشتگیرکردنی گه لی عه ره ب له خه باتی وای دژی داگیرکهری ئیمپریالیست و سه هیونی.

پالپشتیکردنی گه له چه وساوه کان دژی ئیمپریالیزم و دهسه لاتی بیگانه.

په ره پیدانی سه قافه ی کوردی له سه رانسه ری کوردستان و له گشت قوناخیک.

کردنه وه ی دهوره بو ئه و قوتابیانه ی به هو ی به شداربوونیان له شوړش دوکاهه وتوون.

دهربرینی بیزاری بو ئه و چه وسا ندنه وه شو قینیس تیانه ی گه لی کورد له ده ره وه ی کوردستانی عیرا قدا تووشی هاتوه.

چاره سه رکردنی گیروگرفتی قوتابییه ده رچوه کان و دامه زران دنیان به پیی پروانامه کانیان.

پالپشتیکردنی په یوه ندی برایه تی نیوان هه ردوو حزبه پیشه وه که ی عیراق (به عس و پارٹی) له پیناوی جیبه جیکردنی به یانی (۱۱) ی ئازار به ته و او ه تی.

دیاریکردنی ئه و قوتابیانه ی ده ئیردرین بو ده ره وه، وای لی بکری له گه ل ژماره ی نه ته وه و که مایه تییه کان ریک بکه وی.

له محافه زه کان یانه بو قوتابییه کان بکریته وه.

بەریاره گرنه گانی کۆنگره ی شه شه م:

هه لێژاردنی بارزانی نهمر به تیکرای دهنگ بو سه رهۆکی شانازی پیه کراوی یه کیتی.

گۆرینی په پیره وی ناوخوا یه کیتی.

ئه ندامانی لێژنه ی راپه راندن له (۱۳) که س کرا به (۲۱) که س.

په یوه ندی و دۆستایه تی له گه ل یه کیتی و هیزه قوتابییه گانی پيشکه وتوو ی تر به هیز بکری بو پیکه یانی به ره یه کی یه کگرتوو له پیناوی پاراستنی مافی قوتابیان و کیشه نیشتمانی و نه ته وایه تییه گانی تر.

پشتگیرکردنی گه لی عه ره ب له خه باتی په وای دژی داگیرکه ری ئیمپریالیست و زایوونی.

پالپشتیکردنی گه له چه وساوه کان دژی ئیمپریالیزم و ده سه لات ی بیگانه.

په ره پیدانی رۆشنیبری کوردی له سه رانه ری کوردستان و له گشت قوناغیکدا.

کردنه وه ی ده وره بو ئه و قوتابیانه ی به هۆی به شدار بوونیان له شو رشدا دو اکه وتوون.

بیژاری ده ربرین بو ئه و چه وساندنه وه شو قینیس تیانه ی که گه لی کورد له ده ره وه ی کوردستان ی عیرا قدا تووشی هاتوو.

چاره سه ره کردنی گیروگرتی قوتابییه ده رچه ووه کان و دامه زراندنیان به پیی پروانامه کانیان.

پالپشتیکردنی په یوه ندی نیوان پارتی و به عس له پیناوی جیه جیکردنی به یانی یانزه ی ئادار به ته واوه تی.

دیاریکردنی ئه و قوتابیانه ی ده نیردین بو ده ره وه و وای لی بکری له گه ل ژماره ی نه ته وه که مایه تییه کاندایک بکه وی.

له پارێزگاگاندا یانه بو قوتابیان بکری نه وه^(۱).

(۱) ساسان عه ونی، سه رچاوه ی پیشوو، ل ۳۱.

ئەندامانی لیژنەیی تەنفیزی:

هەلبژێردراوانی لیژنەیی تەنفیزی:

عادل موراڊ. ئەنوەر عەبدوڵا. پەنج نوری شاوہیس. فەرہاد عەونی.
عەبدولقادر محەمەد ئەمین. عارف تەیفور. نوری ئاکرہیی. جەرگیس حەسەن.
سەباح عوبەید. سەعدی خەلیل. عادل لەیلانی. وەزیرە پیرداوڊ. محەمەد حاجی.
یوسف مەوڵوڊ قەساب. عوسمان سألح خۆشناو. جەلال سەلیم. ئەکرەم ئەحمەد.
شیرکۆ پەشید سندی. حاجی محەمەد کریت. جەواد شیروانی. عەبدوڵلا محەمەد.^(۱)

هەواینامەیی کتیب

(۱) ساسان عەونی، هەمان سەرچاوە، ل ۳۲.

په پره و پرۆگرامی ناوخوی کۆنگره ی شه شه می یه کیتی قوتابیان کوردستان

ناوپردان ۱۹۷۰

ده قی په سندکراوی په پره و پرۆگرامی ناوخوی کۆنگره ی شه شه می یه کیتی قوتابیان کوردستان که له ماوه ی نیوان ۱۹۷۰/۷/۱۵ تاوه کوو ۱۹۷۰/۷/۱۸ له ناوپردان له ژیر ناوونیشانی ئاشتی، زانست و برابیه تی به پرۆه چوو.

به شی یه که م

پرۆگرام

مادده ی یه که م

ناوی پرۆگرام: «یه کیتی قوتابیان کوردستان- عیراق» (ی.ق.ك.ع).

مادده ی دووهم

سنووری کار

أ- کوردستانی عیراق.

ب- مه کته بی سکرتریه ت له کاتی پیویسدا له سه رجه م ناوچه کانی عیراق لقه کانی ده کاته وه.

ت- باره گای مه کته بی سکرتریه ت له به غدا ده بی ت.

مادده ی سییه م

سروشتی یه کیتی یه که:

یه کیتی یه که، پرۆگرامی دیموکراتی نیشتمانی قوتابیان، کار ده کات له پیناو به دیه پینانی ئامانجه کانی قوتابیان کوردستان به تاییه تی و ئامانجه کانی قوتابیان به گشتی، ههروه ها کار ده کات له پیناو به ده سته پینانی مافه کانی گهل و نه ته وه ی کورد و جیه جیکردنی خاله کانی پرۆگرامه ی (۱۱) ی ئاداری میژووی و ده سته به رکردنی چه سپاندنی مافی ئوتۆنۆمی کوردستانی عیراق له چوارچۆه ی عیراقی دیموکراتدا.

بہ شی دووہم

نامانجہ کانی قوتابیان

ماددہی چوارہم:

۱- فرہوانکردن و بلاوکردنہوہی زانست و زانیاری و پۆشنبیری لہ کۆمہ لگہی کوردستان و نہ ہیشتنی نہ خویندہواری لہ ریگہی:-

أ- فیروونی لہ قۆناغی سەرہتایی بگریته ناچاری، بہ شیوہیہک ہہموو ہاوولاتیانی کوردستان لہ ہەر سووچیکی کوردستان بگریتهوہ، ہہروہا بو ئہم مہبہستہ بہ پی پیوئیست قوتابخانہ بگریتهوہ.

ب- جیبہ جیکردنی فیروون بہ زمانی کوردی بہ گویرہی بہیاننامہ کہ لہ ہہموو قۆناغہ کانی خویندن لہ کوردستان لہ خو دەگرن، ہاوکات لہ گہل ریزگرتن لہ مافی کہمینہکان لہ خویندن بہ زمانی خویمان و لہ قوتابخانہی تایبہت بہ خویمان.

ت- خویندن بی پارہ بی لہ سەر جہم قۆناغہ کانی خویندن و دابینکردنی بہ شہ ناوخویہکان و ہاوکاریکردنی قوتابیانی ہہ ژار بو تہواوکردنی خویندن.

ث- دانانی پروگرامی خویندن لہ کوردستان لہ سەر بنہمای دروستی زانستی و بو نہ ہیشتنی ہەر جو رہ بیر و بوچوونیکی کۆنہ پەرستی و شو قینی بی، بہ شیوہیہک میژوو و ویژہی کورد و جوگرافیای کوردستان و زیندووکردنہوہی کہ لہ پووری نہ تہوہی لہ خو بگریت.

ج- ناردنی نیردہی قوتابیانی کورد بو خویندن لہ دەرہوہ، بہ شیوہیہک گونجاو بی لہ گہل ریژہی دانیشتووانی کوردستان.

ح- کردنہوہی کۆلیژ و پیمانگہ بالاکان و پیمانگہ ہونہریہکان لہ کوردستان بہ مہبہستی دانانی بہردی بناغہی دامہ زرانندی زانکو لہ کوردستان.

خ- کردنہوہی ناوہندی نہ ہیشتنی نہ خویندہواری بو ئہوانہی تہمہ نیان تیپہریوہ و لہ زانست بیہش بوونہ.

د- کار بکری لہ پیناو بہرزکردنہوہی ئاستی پۆشنبیری و کۆمہ لایہتی قوتابیانی کوردستان و ہاندانی توانا زانستیہکانیان و توانا ہونہریہکانیان.

ذ- پالپشتی و هاوکاری کۆری زانیاری و زمانی کوردی بکری.

ر- کردنه وهی نووسینگهی کوردستان که سه رجهم سه رچاوه پۆشنبیرییه کانی کورد له خو بگریت، هاوکات له گه ل کردنه وهی مۆزه خانه ی کوردستان به هه مان شیوه سه رجهم سه رچاوه پاشماوه ییه کان و شوینه واره کان بگریته خو و گرینگی به ناوچه شوینه واره کانی کوردستان بدات.

ز- هاندانی به هره مه ندانی هونه ری و گۆرینه وهی شاندى شانۆگه ری و نواندن و پشتوانیکردنیان، به شیوه یه ک ره ره نگدانه وهی پروخساری نه ته وهی گه لی کورد بی، هاوکات کردنه وهی یانه وه رزشییه کان و باخچه ی مندالان.

۲- خویندنی میژوو و زمان و ئه ده ب و جوگرافیای کوردستان له خول و په یمانگه کانی مامۆستایان جیبه جی بگریت و کار بکری بو کردنی به شی کوردی له کۆلیژی ئاداب له زانکۆی به غدا به زانکۆیه کی تایبه ت به خویندنی کوردی.

۳- به رگری له مافه کانی قوتابیان و به شداریکردنی نوینه رانیان له ئه ره نجوومه نه کانی به پریوه به رایه تی ناوه ندییه کان و په یمانگه کان و کۆلیژه کان بکری بو چاره سه رکردنی کیشه کانیان، هاوکات په یوه ندی له نیوان نوینه رانی قوتابیان و به پریوه به رایه تییه کان له سه ر بنه مای ریژی دوولایه نه و به رژه وه ندی گشتی فه راهه م بکری.

۴- هه ول بدری بو به هیزکردنی کۆله گه کانی په یوه ندی له گه ل ریخراوه کانی قوتابیان له جیهان، به مه رجیک ئه و په یوه ندییه پیچه وانیه ی بارودۆخی یه کیتییه که مان نه بی.

به شی سییه م

ئامانجه نیشتمانییه کان

ماددهی پینجه م:

أ- سه بارهت به خه باتی نه ته وهی کورد:-

۱- پشتوانیکردن و هاوکاریکردنی دهستکته وهتیه کانی شوپشی گه لی کوردمان و کارکردن بو جیه جیکردنی پیکه وتننامه ی (۱۱) سی ئاداری میژووی و هه ولدان بو جیه جیکردنی سه رجه م خاله کانی، به مه بهستی چه سپاندنی مافه کانی گه لی کورد و نه ته وه و پو شنبیرییه که ی، له ناویشیاندا به هیژکردنی ئوتونومی بو کوردستان که ده بیته هوی به هیژکردنی به یه که وه گریدانی تیکوشانی نیوان هه ردوو گه لی عه رب و کوردمان و ده بیته هوی پاراستنی دهستکته وهتیه نه ته وهی و نیشتمانییه کان.

۲- پشتوانیکردنی بزاقه کانی رزگاریخوازی و خواسته نه ته وهییه کانی گه لی کورد له سه رجه م به شه کانی کوردستان له پیناو به دیه پینانی ئامانجه ره واکان بو دیاریکردنی بریاردان له چاره ی خو نووسینیان.

۳- هاوکاریکردنی قوتابییه ئاواره کانی به شه کانی دیکه ی کوردستان که به هوی خه باتی سیاسی (کوردایه تی) بییه وه ئاواره بوونه، به جوړیک هاوکاری ماددی و لوجستی بکری و کار بکری بو دابینکردنی کورسی خویندن بویان.

۴- کار بکری بو دامه زراندن و چه سپاندنی سیستمیکی دیموکراتی شوپشگیپری له عیراق، به شیوه یه ک مافه کانی هه ردوو گه لی سه ره کی عیراق عه رب و کورد و ته واوی براکه مینه کانی تورکمان، ئاشووری و ئه رمه نییه کان له ئه رک و مافه کانیان پاریزی.

ب- سه بارهت به خه باتی گه لان و ئاشتی جیهانی:

۱- خه بات بکری دژی کو لونیالیزمی جیهانی به هه موو شیوه کانییه وه، هه روه ها سه رکونه ی داگیرکاری و پاشکویه تی بکریت، که ده بیته هوی بیئومییدی و ناخوشی و ویرانکاری، خه باتی دژ به کو لونیالیزم تاکه ریگه یه بو به رپابوونی ئاشتی و ئاسایش له جیهان.

- ۲- پشتوانیکردنی بزافه کانی رزگاریخوازی گه لان و شوڤشه نیشتمانییه کان له پیناو به دیه پینانی ئامانج و خواسته کانیان.
- ۳- پشتوانیکردنی تیکۆشانی نه ته وهی عه ره بی برامان، نه خاسمه خه باتی گه لی فه له ستین له پیناو مافه ره واکانیان.
- ۴- پشتوانیکردنی تیکۆشانی گه لان له پیناو دامالینی چهك به ته واوه تی و به یه که وه ژیانی ئاشتیانه و خه بات کردن دژی په یماننامه و هاوپه یمانییه سه ربازییه جهنگییه کان، چونکه ده بنه کۆسپ له بهردهم ریگه ی گه لان.
- ۵- نه هیشتنی بیروکه و چه مکه کانی کۆسمۆپۆلیتی و شوڤینییه تی و ره گه زپه رستییه کان.

به شی چواره م

ماددهی یه که م

یه کیتی قوتابیانای کوردستان - عیراق پیکدی له و قوتابییه پیشکه و تووخواز و شۆرشگیپرانهای باوه پریان به پروگرامی په پیرهوی ناوخواوی هه یه و به لئینان داوه به دلسۆزی و له پیناو به دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتییه که له ژیر رۆشنابی سیاسی گشتی، که نه خشی خه باتی قوتابیانای کوردستانی داناوه، تیکۆشان بکه ن.

ماددهی دووه م

أ- مهرجی ئەندامبوون:

ههر قوتابییه کی کور و کچ مهرجه کانی خواره وهی تیدا بی، مافی ئه وهی هه یه بیته ئەندام له و یه کیتییه دوا ی پیشکه شکردنی نووسراوی داواکاری تایهت که پیشکه ش به لیژنه ی شار ده کریت، دوا ی پا کانه بو کردنی له لایه ن لیژنه ی قوتابخانه وه.

۱- باوه پری ته وای هه بی به پروگرام و ئامانجه کانی په پیرهوی ناوخواوی یه کیتییه که و به لئین بدات به دلسۆزی خه بات بکات و دوور بی له ههر به ژه وه ندییه کی که سی، له پیناو به دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتییه که.

۲- لانی که م بو ماوهی سی مانگ له ژیر تاقیکردنه وه دا بی.

۳- ده بیته خاوه نی رهفتار و ناووبانگیکی باش ئەمانه تپاریز بی.

۴- له یه کیك له شانە کانی یه کیتییه که کار بکات و فرمانه کانیان جیبه جی بکات.

۵- ده بیته ئابوونه ی مانگانه بدات، که ئەم ئابوونه یه به گویره ی توانا دارییه کانی ده بیته، هاوکات له گه ل پیشکه شکردنی پسوله ی تایهت به به خشینه کان.

ب- مافه کانی ئەندامیه تی:-

۱- مافی ئه وهی هه یه له چوارچیوهی سنووری ریکخستنه که ی به وپه ری ئازدی ره ره خنه له ههر که سیك یان ههر ده زگه یه ک بگری یانیش بیروبوچوونه کانی سه بارهت به پرس و بابه ته کانی تایهت به یه کیتییه که بگریت و پیشنیازه سوودبه خشه کانیسی پیشکه ش بکات.

- ۲- مافی هه یه خوئی هه لَبژیرۆ و خوئی کاندید بکات بۆ ده زگه جوړاو جوړه کانی یه کیتییه که.
- ۳- بۆی هه یه له کاتی پپووستدا داوای هاوکاری بکات.
- ۴- بۆی هه یه دوو سال له ته واوکردنی خویندن له ناو ده زگه کانی یه کیتییه که مینیتته وه.
- ۵- هه ر کهس به هوئی خه باتی سیاسی (کوردایه تی) له خویندن بییهش بووبی، مافی ئەندامیه تی لی وه رناگیرتته وه.

ماددهی سییه م

لیژنه کانی یه کیتییه که:

- ۱- **شانه:** یه کهی دامه زرانندی یه کیتی قوتابیان و له (۳ - ۵) ئەندام پیدۆ.
- ۲- **لیژنه ی قوتابخانه:** له (۳ - ۷) ئەندام پیکدی و له لایه ن ئەندامانی یه کیتییه که له ناو قوتابخانه هه لده بژیردرین، ئەرکی ئەو لیژنه یه بریتییه له سه رکردایه تی و ئەنجامدانی چالاکی له ناو قوتابخانه دا، هه روه ها هه ول ده دات بۆ فره وانکردن و به هیزکردنی ریزه کانی ریکخستن و به دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتییه که و جیه جیکردنی فرمانه کانی لیژنه بالاکان و چاره سه رکردنی کیشه کانی قوتابیان له ناو قوتابخانه دا.
- ۳- **لیژنه ی شار:** له (۵ - ۹) ئەندام پیکدی و له نیوان چالاکترینی ئەندامانی شاره وه هه لده بژیردرین، ئەرکی بریتییه له سه رکردایه تیکردنی جووله و چالاکی قوتابیان له ناو شادا.
- ۴- **لیژنه ی لق:** له به رپرسی لیژنه کانی شار پیکدی، که له رووی ریکخستنه وه پپوهستن به و لقه و به گویره ی سنووری ئەو نه خسه ی له لایه ن لیژنه ی جیه جیکردنه وه بۆی دانراوه، به مه رجیک دوو له سه ر سیی ئەندامانی لیژنه ی لق ئەندامی لیژنه ی جیه جیکردن بن و هاوکات پپوهستن بن به مه کته بی سکر تاریه ت. کو بوونه وه ی ئاسایان مانگانه جاریک ده بی و راپورتی خویان سه باره ت به چالاکی ئەندامان و ژماره یان به رز ده که نه وه و لیستی دارایی لقی یه کیتییه که پيشکesh ده که ن، هه روه ها مافی ده رکردنی گوڤار و بلاو کراوه ی ده وریان هه یه، به مه رجیک له گه ل سیاسه تی گشتی قوتابیانی کوردستان یه ک بگریتته وه.

به شی پینجه م

دهزگه کانی سه رکردایه تی و ئه رکه کانیاں

ماددهی چواره م

دهزگه کانی سه رکردایه تی و ئه رکه کانیاں:-

أ- لیژنه ی جیبه جیکردن (ته نفیزی):- ئه رکی بریتییه له سه رکردایه تیکردنی پیکخواه که و سه رپه رشتیکردنی چالاکیه کانی یه کیتییه که و ئاراسته کردنی و جیبه جیکردنی برپاره کانی کۆنگره و به دیهینانی ئامانجه کان و چاود پیکردنی لیژنه و پیکخته کانی بو جیبه جیکردنی برپاره کان. ئه م لیژنه یه له (۱۵ - ۲۱) ئه ندام پیک دئی، که له پیکه ی دهنگدانی نهینیه وه هه لپژیردراون و لانی که م ماوه ی دوو سال به سه ر ئه ندامبوونیاں له یه کیتییه که تیپه ر بووبی، ههروه ها به رپرسن له به رامبه ر کۆنگره و له ماوه ی هه ر دوو مانگ جار پیک کۆبوونه وه ی ئاسایی ئه نجام ده دن، هاوکات کۆبوونه وه ی له نا کاویش ئه نجام ده دن له سه ر داوای مه کته بی سکر تار ییه ت یانیش له سه ر داوای دوو له سه ر سی ئه ندامانی.

ب- مه کته بی سکر تار ییه ت:- له (۷) ئه ندام پیک دئی. مه کته بی سکر تار ییه ت له لایه ن ئه ندامانی لیژنه ی جیبه جیکردنه وه له کۆبوونه وه یه کی تاییه ت و له داوای کۆنگره وه هه لده بژیردین، ههروه ها لیژنه ی جیبه جیکردن له کۆبوونه وه ی دوو مه دا که راسته وخۆ له داوای کۆنگره ئه نجام ده درئ، ده سه لاتی هه ر یه کیکیان دیاری ده کات. مه کته بی سکر تار ییه ت ده سه لاتی ته واوی ده بی ت له سه ر په رشتیکردنی یه کیتییه که و ده رکردنی گو قاری مانگانه ی تاییه ت به یه کیتییه که، که پیک دئی له ۱- سه روک.

۲- سکر تی ری گشتی.

۳- جیگری سه روک.

۴- به رپرسی چالاکیه کارگی ری، دارایی و پو شنبیرییه کان.

۵- به رپرسی کاروباری پیکخته سن.

۶- به رپرسی په یوه ندییه کانی ده ره وه.

۷- به رپرسی په یوه ندییه کانی ناوخۆ.

کۆنگره

به زرتین دهسه لاتی یه کیتییه که یه، که پیک دئی له نوینه رانی هه لێژێردراو و لێژنه ی جیبه جیکردن، مافی دیاریکردنی رێژه ی به ستنی کۆنگره ی هه یه، که هه ر دوو سال جارێک ئه نجام ده درئ، هه روه ها مافی گوړین و هه موارکردنی پروگرام و په یه روه ی ناوخوی یه کیتییه که ی هه یه. کۆنگره لێژنه ی نوئی جیبه جیکردن له میانی دهنگدانی نهینیه وه هه لده بژێرئ و لێپچینه وه له لێژنه ی پێشوو ده کات له سه ر کار و چالاکیه کانی.

کۆنفرانس

کۆبوونه وه یه کی به رفه ره وان هه له کاتیکدا ده به سترئ، که به ستنی کۆنگره قورس بئ. کۆنفرانس ته واوی ده سه لاته کانی کۆنگره ی هه یه جگه له ده سه لاتی گوړین و هه موارکردنی په یه روه ی ناوخوی یه کیتییه که، هه روه ها پیک دئی له لێژنه ی جیبه جیکردن و نوینه رانی لێژنه ی لقه کان و ئه ندامانی پێشکه وتوو یه کیتییه که.

مادده ی پینجه م

ده سه لاته کانی ده زگه و لێژنه کانی یه کیتییه که

أ- لێژنه ی قوتابخانه

۱- پیداجوونه وه به ئه ندامیه تی.

۲- داوا له لێژنه ی شار ده کات به سه رکردن (تجمید) کردنی ئه ندامانی پاسیف و خراپی یه کیتییه که.

ب- لێژنه ی شار

۱- سه رکردنی چالاکیه کانی ئه ندامی که مته رخه م و خراپ بو ماوه ی دوو مانگ.

۲- داوا له لێژنه ی لق ده کری به ده رکردنی ئه ندامی که مته رخه م.

ج- لێژنه ی لق

۱- سه رکردنی چالاکی ئه ندامان و لێژنه ی قوتابخانه کان و شاره کان له ئه گه ری که مته رخه میکردندا.

۲- ده رکردنی ئه ندام له سه ر داوا ی لێژنه ی شار.

۳- دەستلہ کارکیشانوہی لیژنہی قوتابخانہ.

د- لیژنہی جیبہ جیکردن

۱- مافی سڤکردن و هه مواردکنه وهی لیژنہی لق و شار له ئە گه‌ری دوورکهوتنه وه و لادان له هیلی گشتی به شیوهیه که له گه‌ل بهرژه وهندی یه کیتییه که یه که نه گریته وه، ههروه‌ها پپویسته روونکردنه وه سه‌بارت به هوکاره‌کانی سڤکردن و هه مواردکردن و ئالوگۆڤکردنی کۆنگره به په‌زامه‌ندی دوو له‌سه‌ر سیی ئەندامانی بی.

۲- سڤکردنی چالاکی لیژنہی جیبه‌جیکردن به په‌زامه‌ندی دوو له‌سه‌ر سیی ئەندامان ده‌بی.

به‌شی شه‌شهم

دارایی یه‌کیتییه‌که

مادده‌ی شه‌شهم

دارایی یه‌کیتییه‌که:

أ- دارایی یه‌کیتییه‌که پیک دی له:

۱- به‌شداری ئابوونه‌ی مانگانه‌ی ئەندامان.

۲- هاوکاری و به‌خشینی دارایی و خو‌به‌خشییه‌کان.

۳- داهاتی ئاهه‌نگ و چالاکیه‌ کۆمه‌لایه‌تیه‌کان.

ب- دارای یه‌کیتییه‌که بو ئه‌و لایه‌نه‌ ده‌گه‌رپته‌وه که مه‌کته‌بی سڤرتارییه‌ت بریاری له‌سه‌ر ده‌دات.

ج- به‌رپرسی دارایی به‌بی په‌زامه‌ندی سڤرتارییه‌ت بو‌ی نییه‌ بری زیاتر له ۱۰ دینار خه‌رج بکات.

د- شیوه‌کانی خه‌رج کردن:

دارایی یه‌کیتی قوتابیان له‌م پورپه‌وانه‌ی خواره‌وه خه‌رج ده‌کری:-

۱- ده‌رماله‌کان که لیژنہی جیبه‌جیکردن بو لیژنہی لقه‌کان بریاری لی ده‌دا.

۲- خه رجکردن بۆ سه رجهم باره گاکانی یه کیتییه که له هه موو پروویه که وه.

۳- پیدانی به خشین و هاوکاری به ئەندامان، که له کاتی نه خوۆشی و ته واوکردنی خویندن پیوستیان پیی ده بی.

۴- له کاتی سه ردانی نوینه رانی یه کیتییه که بۆ ناو خو و ده ره وه بۆ راییکردنی کاروباره کانی تایهت به یه کیتییه که.

به شی حه وته م

مادده ی حه وته م

کۆنگره ده سه لاتنی یه که می هه یه، که ده توانی له دوا ی وه رگرتنی په زامه ندی دوو له سه ر سیی ئەندامانی بریار بدات به هه لوه شانده وه ی یه کیتییه که یان چوونه پال ریکه راویکی دیکه ی قوتابیان یان یه کلاییکردنه وه ی پاره که ی بۆ لایه نیك که له گه ل ئامانجه کانی یه که ده گریته وه یانیش ئامانجه کانی هاوشیوه ی ئامانجه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان- عیراقه.

کۆنگرہی حەوتەمی یەکیٹی قوتابیانی کوردستان

سلیمانی ۱۹۷۲

لە پیکهوتی ۳۰ی ئادار تا ۲ی نیسانی ۱۹۷۲ کۆنگرہی حەوتەمی یەکیٹی قوتابیانی کوردستان، بە دروشمی «زانست و خەبات لە پیناوی چەسپاندنی ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستانی عێراق»^(۱) بە ئامادەبوونی ۴۵۰ نوینەری حەوت لق، کە نوینەرایەتی ۲۰ ھەزار ئەندامیان دەکرد، لە کەشیک ئازاد لە ھۆلی کۆبوونەوہ کانی زانکۆی سلیمان سەز درا^(۲). کۆنگرہ کاتژمێر شەشی ئیوارە دەستی بە کارەکانی کرد، ھەر یەکیک لە تايە عەبدولکەریم ئەندامی سەرکردایەتی حزبی بەعسی عەرەبی سۆسیالیست و ھەزیری نەوت ئامادەیی کۆنگرہ کە بوون. نوینەری سەرۆک کۆماری عێراق وتاری سەرۆک کۆماری پێشکەش کرد^(۳). عەلی عەبدولای پارێزگاری سلیمان، سامی عەبدولپەرمان و ھەزیری کاروباری باکوور و نوینەری سەرۆک مستەفا بارزانی، بیانکۆی نوینەری یەکیٹی پیکخواه کانی قوتابیانی رۆمانیا، ئەندازیار تاریق ئاکرەیی سەرۆکی کۆمەڵەیی خۆیندکارانی کورد لە ئەورووپا، زیا شێخلی بەرپرسی پەيوەندییە کانی دەرەوہی یەکیٹی نیشتمانی قوتابیانی عێراق، غازي نوینەری دەستەیی کارگێری یەکیٹی قوتابیانی کورد لە لوبنان، مامۆستا محەمەد ئیسماعیل سەرۆکی یەکیٹی مامۆستایانی کوردستان، بەھیە شێخ مارف نوینەری یەکیٹی ئافرەتانی کوردستان، یەدولاً فەیلی سەرۆکی یەکیٹی لاوانی دیموکراتی کوردستان، عادل مورا سەرۆکی یەکیٹی قوتابیانی کوردستان، موعین مەحمود نوینەری بەرەمی میلی دیموکرات، عەبدولکەریم فەزیلات نوینەری یەکیٹی نیشتمانی قوتابیانی مەغریب، حەسەن دېسای نوینەری یەکیٹی قوتابیانی ئەریتریا، مازن ئەلناسر نوینەری یەکیٹی گشتیی قوتابیانی ئوردن، غەسان مەتەر نوینەری پەيوەندی قوتابیانی سوریا، محەمەد ئەلموھاجیر نوینەری یەکیٹی قوتابیانی لوبنان و عەلی حەمید نوینەری پەيوەندی

(۱) جواد محەمەد شیروانی، المصدەر نفسە، ص ۴۷. المنهەج و النضام الداخلی لاتحاد طلبە کردستان-

العراق، مؤتمەر الصابح، بدون مکان - ۱۹۷۲، ص ۱.

(۲) محەمەد أمین عبدالکریم کوفلی، اتحاد طلبە کردستان / نینوی ۱۹۷۰ - ۱۹۷۳، مجلە گولان

العربی، مؤسسة گولان الإعلامية، العدد ۲۸، ارییل، ۲۵ أیلول ۱۹۹۸م، ص ۴۶.

(۳) کلمة السيد رئیس الجمهورية فی مؤتمەر اتحاد طلبە کردستان العراق، جريدة التآخي، العدد

۹۹۷، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۱ نیسان ۱۹۷۲م، ص ۱.

قوتابیانی سودان ئاماده ی ئاههنگی میوانداری و کردنهوهی کۆنگره که بوون و وتاریان پیشکەش کرد^(۱). جهواد مهلا به ناوی نهیئی «ئاکو ئه حمه د» ی نوینه ری یه کیتی نه تهوهیی قوتابیانی کورد له سوریا سه ر به پێکخستنه کانی (کاژیک) ئاماده ی کۆنگره و به شداری به پێوه بردنی کۆنگره بوو^(۲). له م کۆنگره یه دا، پله ی جیگری سه روک لا درا و له کۆتاییدا مه کته بی سكرتاریه ت له لایه ن نوینه رانه وه به شیوه ی خواره وه هه لبژێردران:

- عادل موراد، سه روک
- رهنج نوری شاهو هیس، سكرتیر
- ئازاد محه مه د خه فاف، ئه ندامی مه کته بی سكرتاریه ت
- چیا عه باس، ئه ندامی مه کته بی سكرتاریه ت
- یوسف مه ولود قه ساب، ئه ندامی مه کته بی سكرتاریه ت
- ئازاد محه مه د نه جیب، ئه ندامی مه کته بی سكرتاریه ت
- محه مه د قه ره نی قه ره داغی، ئه ندامی مه کته بی سكرتاریه ت
- عوسمان سألح خو شناو، ئه ندامی مه کته بی سكرتاریه ت
- جه لال سه لیم خو شناو، ئه ندامی مه کته بی سكرتاریه ت
- حوسین ته ها شنگالی، ئه ندامی مه کته بی سكرتاریه ت
- نه جمه دین عومه ر که ریم

ئه ندامانی یه ده گی مه کته بی سكرتاریه ت:

- خه سه وه گو ل محه مه د
- عه زیز مه حمود
- سیروان عه بدو لا
- نه جمه دین عه زیز

(۱) وقائع حفل افتتاح المؤتمر السابع لاتحاد طلبة كردستان العراق السليمانية، جريدة التأخي، العدد ۹۹۷، بغداد، مطبعة التايمس، السبت، ۱ نيسان ۱۹۷۲م، ص ۵.

(۲) جواد ملا، الدولة الكوردية، الجزء الأول، الطبعة الثانية، (لندن - ۲۰۱۷م)، ص ۱۲۱، ۱۲۷، ۳۲۶؛ وقائع حفل افتتاح المؤتمر السابع لاتحاد طلبة كردستان العراق السليمانية، المصدر السابق، ص ۵.

● جه بار سابر^(۱).

په یکه ری پیکخستنی یه کیتی قوتابیان کوردستان بریتی بوو له:

شانه، لیژنه ی قوتابخانه یان لیژنه ی زانکو و په یمانگا، لیژنه ی ناوچه، لیژنه ی لق، دهسته ی کارگیپی، مه کته بی سکرتریه ت و سکرتری گشتی^(۲).

هه و النامه ی کتیب

(۱) المؤتمر السابع لاتحاد طلبة كردستان - العراق ينهي اعماله، جريدة التأخي، العدد ۱۰۰۰، بغداد، مطبعة التايمس، الثلاثاء، ۴ نيسان ۱۹۷۲م، ص ۴.

(۲) المنهج والنظام الداخلي، اتحاد طلبة كردستان - العراق، المؤتمر السابع، (بدون مكان - ۱۹۷۲م)،

وتاری سەرۆکی یەکیتی قوتابیانی کوردستان

بەرێز نوێنەری سەرۆک کۆمار

بەرێز نوێنەری سەرۆک بارزانی و پارتی دیموکراتی کوردستان

بەرێزان، میوانانی ئازیز، هاوپی شە کا ئمان، نوێنە رانی یەکی تی و رابیتە کانی قوتابیانی
عەرەب و کوردی هاوپی هیمان، خانمان، ئەندامانی کۆنگرە ...

بە ناوی لێژنە ی جێبە جێکاری یەکی تی قوتابیانی کوردستانە و بە خێر هاتتەن دە کە م،
هەر و هە سۆ پاسی بەرێز سەرۆک کۆمار، مو هیب ئە حمە د حە سە ن ئە ل بە ک ر دە کە م
بە و پێ یە ئە و کۆنگرە یە مان لە ژێر چاودێری بەرێز یانە وە سە ز دە کری.

ئە م کۆنگرە یە لە بارودۆخی کی هە ستیاری خە باتی گە لی عێراق مان بە عەرەب و
کورد و کە مینە کانی تر سە ز دە کری، هەر ئە مە ش ئە رکێکی زۆر گرن گ و مە تر سیدار
دە خاتە ئە ستۆ ی ئیمە ی قوتابیان و خۆ ی لە جۆش دانی خە باتی شۆر شگێری و
پا بە ند بوونی هۆ شیارانە بە جولا نە وە ی گە لە کە مان و چر کد نە وە ی بە شدار بوونی
کاری گە رانە لە بوارە کانی بە هی زکردنی کاروانی پێ شکە و توو خوازی دا دە بینێ تە وە، لە
سایە ی رێنمایە کانی سەر کرایە تیە پێ شە نگە کە یدا کە پارتی دیموکراتی کوردستان و
خە باتکار مستە فا بارزانی سەرۆکە کە یە تی، تا دە گاتە هێنانە دی ئامانجە نە تە وە ییە
رە واکا ئمان و چە سپاندنی کۆ لە گە کانی ئاشتیە کی هە می شە یی واکە بواری فراوان ترمان
بۆ بخی سینی بۆ بونیادنانە وە و پێ شکە و تنی شارستانی.

برایانی بەرێز

سە زکردنی کۆنگرە ی حە و تە ممان لە ژێر دروشمی (زانست و خە بات لە پێ ناوی
چە سپاندنی ئۆ تۆ نۆ می بۆ کوردستان- عێراق) دوو پاتکردنە وە ی دلسۆزی قوتابیانی
کوردستانە بە رامبەر بە پا بە ند بوونیان بە دۆزی گە لە کە یان کە ئاداری لی کە و تە وە
و لە دا هاتووشدا بە ر دە وام دە بی لە خستنه گە پری هە و لە کان و خە باتکردن لە
پێ ناوی گە یشتن بە ئامانجە کانی لە ئۆ تۆ نۆ می لە چوار چێ وە ی عێراق یکی دیموکراسی
پێ شکە و توو کە ئالای برایە تی و یە کی تی نی شتمانی لە سەر بشە کێ تە وە، ولاتی ک هە موو
ئە و هی زە پێ شکە و توو خوازانە بگری تە خۆ ی کە لە دژی دا گیر کاری و دوا کە و تووی
دە جە نگن... عێراق ی ک تیا یدا گە لی کورد بە بی هی چ دوا کە و تینی ک بە مافە رە واکانی
بگات و چە و سە نە وە ی نە تە وە یی بن بر بکری.

خوشکان، برایان

خه باتی یه کیتییه که مان، یه کیتی قوتابیانی کوردستان-عیراق و یه کیتی نیشتمانی قوتابیانی عیراق یه کیان گرتووہ بۆ ئه وهی یه کیتییه که مان ببی به نوینهری شهرعی جه ماوه ری قوتابیانی کوردستان، ههروهها بۆ ئه وهی ئه وهی یه کگرتنه هاوبه شه ببی به بهردی بناغه بۆ سه رهه لدانى به ره ی قوتابیانی پیشکه وتووخواز.

خوشکان، برایان

له کۆتاییدا به ناوی خووم و قوتابیانی کوردستان-عیراق و لیژنه ی جیبه جیکاره وه سوپاسیکی بی پایان ئاراسته ی ریکخواوه کانی قوتابیانی عه ره بی دوست و ریکخواوه کانی قوتابیانی کوردستان و شاندى رۆمانى ده که م که ئه مپرو له گه ل ئیمه به شدارى ئه م کۆنگره پیرۆزه یان کرد و به خیرها تیان ده که م بۆ کوردستانى خوشه و یست.

سلاو له کۆنگره ی هه وتی یه کیتییه که مان و گیانی پاکى شه هیدانى قوتابیانی کوردستان و شه هیدانى بزووتنه وه ی قوتابیانی عیراق و جیهان...

پروگرام و په پیره وی ناوخوای کۆنگره ی حه وته می یه کیتی قوتابیان کوردستان پروگرام

بابی یه که م

مادده ی یه که م:

ناوی ریخراو: یه کیتی قوتابیان کوردستان- عیراقه و به ا. ط. ک - عراق ئاماژه ی
بو ده کری.

مادده ی دووهم:

چوارچیوه ی کارکردن:

أ- کوردستانی عیراق.

ب- ئه نجومه نی کارگیبری گشتی مافی هه یه لقه کانی له هه موو ناوچه کانی کۆماری
عیراق بکاته وه.

ت- باره گای مه کته بی سکرتریه ت له به غدا ده بی.

مادده ی سییه م:

سرووشتی یه کیتی:

یه کیتی ریخراویکی دیموکراسی نیشتمانی پیشکه وتووخوازی شوڤرشیگری قوتابیان
و له پیناوی هیئانه دی ئامانجه کانی قوتابیان کوردستان به تایبه تی و ئامانجه کانی
قوتابیان به گشتی تیده کۆشی، ههروه ها له پیناوی دهسته بهرکردنی مافه
نه ته وه ییه کانی گه لی کوردستان و کارکردن بو جیه جیکردنی بهنده کانی ریکه وتنامه
میژوو ییه که ی ۱۱ ی ئادار و هیئانه دی ئۆتۆنۆمی بو کوردستانی عیراق، له سایه ی
دهسه لاتیک دیموکراسیدا خه بات ده کات.

بابی دووه م

ئامانجه کان

ماددهی چواره م

یه کیتی له پیناوی ئەم ئامانجانە ی خواره وه خهبات دهکات:

یه که م: له سه ر ئاستی ناوخۆیی (نیشتمانی و قوتابیان):

۱- له سه ر ئاستی نیشتمانی:

۱- پشتگیریکردن له دهستکهوته کانی گه لی کوردمان و هه ولدان بو جیبه جیکردنی تهواوی بهنده کانی ریککهوتننامه ی میژوووی ۱۱ ی ئادار و چه سپاندنی مافه نه ته وه یی و کلتووریه کانی گه لی کورد و په ره دان و پیشخستنی ئۆتۆنۆمی بو کوردستان به شیوه یه ک بیته مایه ی به هیزکردنی یه کگرتنی خهبات له نیوان گه لی عه ره ب و کوردمان و پارێزگاری له دهستکهوته نه ته وه یی و نیشتمانیه کان بکات.

۲- کارکردن بو چه سپاندنی سیستمیکی دیموکراسی میلی له عێراق، به جوړیک بیته مایه ی پاراستنی مافه کانی هه ردووک گه لی عه ره ب و کورد و که مینه کانی تر، به و پێیه ی ئەمه تاکه ریگایه بو قولکردنی هاوپه یمانی خهبات له نیوانیان له پیناوی خزمه تکردنی بابه ته کانی ئازادبخوازیی و دیموکراسی.

۳- پته وکردنی یه کگرتوووی خهبات له گه ل ریکخواه کوردستانیه کانی وه ک لاوان و ئافره تان و مامۆستایان و ریکخواه کانی تر.

۴- کارکردن له پیناوی به خشیی ره گه زنامه ی عێراقی به کوردانی فه یلی و کویان و ئۆمه ریان و ئاشوریه کان که له عێراق ده ژین و له و مافه بیبه ش کراون.

۲- له سه ر ئاستی قوتابیان:

۱- بهرگریکردن له ماف و داواکاریه کانی قوتابیانی عێراق به گشتی و قوتابیانی کوردستان به تایبه تی.

۲- فراوانکردن و بلاوکردنه وه ی فیڕکردن و روشنبیری له ناو کۆمه لگای کوردستانی و

نه هیشتنی نه خوینده واریی له ریگه ی:

أ- به زوره ملیکردنی خویندن له قوناغی سه ره تایی، به جوړیک هه موو هاو لاتیانی ناوچه کوردستانیه کان بگریته وه و کردنه وه ی قوتابخانه ی پیویست بو ئه م مه به سته.

ب- ته به ناکردنی بنه مای فی کردنی خوړایی له هه موو قوناغه کانی خویندن، به زانکو شه وه، هه روه ها دابین کردنی به شه ناو خوئییه کان و هاو کاری کردنی قوتابیانی که مده رامه ت به مه به سته ته واو کردنی خویندن.

ت- جیبه جیکردنی ئه و به یان نامانه ی تایه تن به بابه ته کانی به کوردی کردنی هه موو قوناغه کانی خویندن له کوردستان و دانانی زمانی کوردی وه که بابه تیک له تاقیکردنه وه گشتیه کان له عیراق و ریژگرتن له مافی که مینه کان له وه ی له قوتابخانه تایه ته کانی خویندا به زمانی خویندن.

ث- دانانی پروگرامه کانی خویندن له سه ر بنه مایه کی نه ته وه یی و زانستی پیشکه وتوو و بنپر کردنی هزره دواکه وتوو و شو قینییه کان، هه روه ها ئه و پروگرامه خویندنی میژوو و ئه ده بی کوردی و جوگرافیای کوردستان و ژیانده وه و پیشخستنی کلتووری کوردی بگریته خوئی، هاوکات له پلانی هه رییمی په روه رده و فی کردندا پیویسته ره چاوی ئه مه بکری.

ج- قوتابیانی کوردستان ببن به خاوه نی مافی کورسی خویندن و ناردنیان بو دهره وه ی ولات بو خویندن، به جوړیک ئه مه له گه ل ژماره ی دانیشتون و پیویستیه کانی کوردستان گونجاو بی.

ح- زیاد کردنی ژماره ی بنکه کانی نه هیشتنی نه خوینده واری بو ئه وانه ی له خویندن دوور خراونه ته وه.

خ- کارکردن له پیناوی به رزکردنه وه ی ئاستی روشنبیری و کومه لایه تی و هوشیاریی شوړشگییری قوتابیانی کوردستان، له ریگه ی کردنه وه ی بنکه ی روشنبیرکردن که به بابه ته نیشتمانیه کان ئاشنایان بکه ن، هه روه ها هاندانی به هره زانستی و هونه ریه کان و بایه خدان به خویندنی پیشه یی.

د- پشتگیری کردن له کووری زانستی کورد و سپاردنی بابه تی سه ره پرشتیکردنی

بابه ته کانی نووسین و وه رگیپانی کتیبه زانستی و زمانه وانی و ئه ده بی و میژووویه کان به و کو.

۳- به شدارکردنی نوینه رانی یه کیتی له لیژنه کانی ری ککاری له دوانا وه ندیه کان و ئه نجومه نه کانی پهروه رده یی له پاریزگاگان.

۴- قولکردنه وه یه کیتی بزووتنه وه ی قوتابیان عیراق و به هیژکردنی دو ستایه تی و خوشه ویستی له نیوان قوتابیان عه رب و کورد و که مینه کان.

۵- کارکردن له پیناوی هاوتاکردنی قوتابیان کوردستان له گه ل قوتابیان دیکه ی عیراق و وه رگرتیان له کولیزه کانی پولیس و سه ربازی وه ک قوتابیان دیکه ی عیراق.

۶- گوپینی به شی کوردی له کولیزی ئه ده بیاتی زانکو ی به غدا بو کولیزیکی تاییه ت به خویندنی کوردی و پیشخستنی به جوړیک له توانایدا هه بی پروانامه کانی ماسته ر و دکتورا به قوتابیان به خشن و دابینکردنی ماموستای تاییه ت به و مه به سته.

۷- کارکردن له پیناوی په رهدان به زانکو ی سلیمانی، به به شه زانستی و ئه ده بیه کانی وه، به پی پیویستیه کانی پیشکه وتنی زانستی و روشنبیری له کوردستان و هه ولدان بو به رزکردنه وه ی ئاسته کانیان و زیادکردنی توانا کانیان بو ئه وه ی بتوانن ئه رکه میژووویه کانیان وه ک پیویست راپه رینن، به تاییه تی گرنگیدان به میژوو و ئه ده ب و کلتووری نه ته وه یی گه له که مان.

دووهم: له سه ر ئاستی نه ته وه یی:

۱- پیشکه شکردنی کومه کی دارایی و مه عنه وی به و قوتابیان ه ی به هو ی خه باتی سیاسی (کوردایه تی) ه وه له پارچه جیاوازه کانی کوردستان په رته وازه بوون، هه روه ها کارکردن له پیناوی دابینکردنی کورسی خویندن بو یان.

۲- پشتگیریکردن له بزووتنه وه رزگاریخوازه کان و ئامانجه نه ته وه بیه کانی کورد له هه موو به شه کانی کوردستان، له پیناوی هیئانه دی ئامانجه ره واکانیان له دیارکردنی مافی چاره نووس.

۳- پته وکردنی په یوه ندی له گه ل ریکخواه کوردستانیه کانی پارچه کانی دیکه ی

کوردستان و ریڤخراوه کانی قوتابیانی کورد له دهره وهی کوردستان.

۴- پیشکه شکردنی پشتگیریی دارایی و مه عنه وی راسته خو به خه باتی ئه نجومه نی قوتابیانی کورد له ئه ورووپا، به و پییه ی نوینه ری شه ری هه موو قوتابیانی کوردستانه له ئه ورووپا.

سییه م: له سه ر ئاستی جیهان:

۱- خه باتکردن له دژی کۆلۆنیالیزمی جیهان به هه موو جوړه کانی و پروتستۆکردنی داگیرکاری و ته به عیه ت که ده بنه مایه ی بی هیوایی و ئازارکیشان و ویرانکاری، بویه خه باتکردن له دژیان تاکه ریگایه بو هینانه دی ئاشتی و ئاسایش بو جیهان.

۲- پشتگیریکردن له بزووتنه وه ئازادیخوازه کانی گه لان و شوپشه نیشتمانیه کان له پیناوی هینانه دی ئامانج و خواسته کانیان.

۳- پشتیوانیکردن له خه باتی گه لان له پیناوی دامالینی چه که ویرانکاره کان و ژیان به هیمنی و ئاشتی و خه باتکردن له دژی په یماننامه و هاوپه یمانیتیه سه ربازیه دوژمنکاریه کان.

۴- پشتیوانیکردن له خه باتی گه لی عه ره بی برا، به تاییه تی خه باتی گه لی فه له ستین و بزووتنه وه ی به رگریکردن که نوینه ری راسته قینه ی گه لی فه له ستین ده کات له پیناوی شادبوون به مافی دیارکردنی چاره نووس.

۵- به هیزکردنی په یوه ندیی له گه ل ریڤخراوه پیشکه و تووخوازه کانی قوتابیانی عه ره ب.

۶- به هیزکردنی په یوه ندیی خه باتگیری له گه ل ریڤخراوه پیشکه و تووخوازه کانی جیهان به مه به ستی به رگریکردن و ته به ناکردنی دۆزی کورد له بواره جیهانیه کاند.

۷- بنپرکردنی هزر و چه مکه کۆسمۆپۆلیتی و شوڤینی و ره گه زپه رستیه کان.

بابی سییه م

په پرهوی ناوخوا

ماددهی پینجه م

یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق نوینه رایه تی هه موو قوتابیانی کوردستانی عیراق ده کات و له و قوتابیه پیشکه و توخوازه شۆرشگپرانه پیکدی ت که باوه پریان به پروگرام و په پرهوه ناوخوایه که ی هیناوه و په یمانیان داوه دلسوژانه له پیناوی هینانه دی ئامانجه کانی یه کیتی له سایه ی سیاسه ته دیارکراوه کان بو خه باتی قوتابیانی کوردستان تیبکووشن.

ماددهی شه شه م

أ. ئەندامی تی: ئەندامانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق له قوتابیانی سه رجه م قوناغه کانی خویندن پیکدی ت، جگه له قوتابیانی قوناغه سه ره تاییه کان و کولیزه کانی سه ربازی و پولیس.

ب. مه رجه کانی ئەندامی تی: هه موو قوتابیه کی کور یان کچ ئەم مه رجانیه ی خواره وه ی تیدا به دی بکری، مافی هه یه بیته ئەندام له یه کیتی و دوا ی پیشکه شکردنی داواکاری له نووسراویکی تاییه ت بو لیژنه ی ناوخوا یی و پشتگیری کردنی له لایه ن لیژنه ی قوتابخانه یان په یمانگا یان کولیز:

۱- باوه ینانی ته واو به پروگرام و سیستمی ناوخوا یی یه کیتی و به لیندان به وه ی که له پیناوی هینانه دی ئامانجه کانی یه کیتی دلسوژانه کار بکات.

۲- خاوه نی هه ل سوکوت و ناوبانگی باش بی و به وه ناسرابی که مروقیکی راستگویه.

۳- له یه کی که له شانیه یان پیکهاته کانی یه کیتی کار بکات و رینماییه ی و بریاره کان جیبه جی بکات.

۴- ئابوونه ی سالانه بدات.

مافه کانی ئەندامی:

- ۱- له سنووری ریکخستنه کهیدا، ئەندام بۆی ههیه رهه خنه ئاراسته ی هه ر کهس یان دهسته یه ک بکات و ده رباره ی ئەو بابه ت و کیشانه ی که تایه تن به یه کیتی، بۆچوونه کانی ده ربهری و پێشنیاز پێشکه ش بکات.
- ۲- مافی هه یه ده نگ بدات و خوۆشی بۆ هه موو بنکه کانی یه کیتی کانید بکات.
- ۳- مافی هه یه دوای ته واوکردنی خویندن بۆ ماوه ی یه ک خولی هه لبژاردن له ریزه کانی یه کیتی بمینیته وه.
- ۴- هه ر ئەندامیک به هوۆ خه باتی سیاسی (کوردایه تی) له خویندن داده بری، مافی ئەندامی لی ناسه ندریته وه.

مادده ی حه وته م

لیژنه کانی یه کیتی:

- ۱- شان: بریتیه له یه که یه کی ناو پیکهاته ی یه کیتی و له ۷-۳ ئەندام پیکدی.
- ۲- لیژنه ی قوتابخانه یان په یمانگا یان کۆلیژ: له ۱۲-۵ ئەندام پیکدی و له لایه ن ئەندامان له قوتابخانه یان په یمانگا یان کۆلیژ هه لده بژێردرین و لیژنه که ئه رکی سه ره رشتیکردنی چالاکیه کانی یه کیتی له قوتابخانه یان په یمانگا یان کۆلیژ ده گریته ئەستۆ، هه روه ها هه ولی فراوانکردن و به هیژکردنی ریزه کانی ریکخراوه که و هینانه دی ئامانجه کانی یه کیتی و جیه جیکردنی بریاره کانی لیژنه بالاکان و چاره سه رکردنی کیشه کانی قوتابیان له ناو قوتابخانه یان په یمانگا یان کۆلیژ ده دات.
- ۳- لیژنه ی ناو خوۆیی: له ۱۱-۵ ئەندام پیکدی که له نیو چالاکترین ئەندامانی شار هه لده بژێردرین و ئه رکی سه رکردایه تیکردنی بزوتنه وه ی قوتابیان له شار ده گریته ئەستۆ.

۴- لیژنه ی لق : پیکدی له:

- أ- دهسته ی کار: له پینج ئەندام پیکدی که له لایه ن نوینه رانی لق بۆ کۆنگره ی یه کیتی هه لده بژێردرین.
- ب- به رپرسی لیژنه ناو خوۆیه کان له سنووری لق: لیژنه ی لق له ماوه ی مانگی کدا

کۆبوونه وه یه کی ئاسایی ئه نجام ده دات و راپۆرتیک ده رباره ی چالاکی ئه ندامان و ژماره یان به رز ده کاته وه، ههروه ها لیستیکی تایهت به دارایی یه کیتی له لق پیشکەش ده کات، جگه له وه مافی ده رکردنی بلاو کراوه ی مانگانه ی هه یه، به مه رجیک له گه ل سیاسه تی گشتی یه کیتی گونجاو بن.

بابی چواره م:

پیکهاته کانی سه رکردایه تی و ئه رکه کانیان

مادده ی هه شته م

۱- کۆنگره: به رزترین ده سه لاته له یه کیتی و پیکدیت له:

أ- ئه ندامانی ئه نجومه نی کارگیری گشتی.

ب- ئه ندامانی یه ده گی مه کته بی سه کرتاریهت و ئه نجومه نی کارگیری گشتی.

ت- ئه ندامه هه لبژێردراوه کان، ئه نجومه نی کارگیری گشتی مافی دیارکردنی ریزه کانی هه یه. هه موو دوو سال جاریک یان له ریگه ی داوای نیوه ی ئه ندامانی ئه نجومه نی کارگیری گشتی یان نیوه ی ئه ندامانی لیژنه کانی لقه کان کۆنگره ساز ده کری و به زۆرینه ی نیوه ی ئه ندامانی، مافی گۆرین و هه موارکردنی په پره وی ناوخۆی هه یه. مه کته بی سه کرتاریه تیش له ریگه ی ده نگدانی نه یینی راسته وخۆوه هه لده بژێردری و له توانایدا هه یه لپرسینه وه له گه ل ئه نجومه نی کارگیری گشتی پیشوودا بکات سه بارهت به کار و چالاکیه کانی. ههروه ها کۆنگره تاکه ده سه لاته که له توانایدا هه یه دوای وه رگرتنی په زامه ندیی چوار له سه ر پینجی ئه ندامانی، یه کیتی هه لوه شینیتته وه یان له گه ل رېځخواویکی تری قوتابیان تیکه ل بی و بریاری ئاراسته کردنی دارایی بو ئه و لایه نه ی ئامانجه کانی له گه ل ئامانجه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان - عیراق هاوشیوه یه یان له یه ک نزیکه.

۲- کۆنفرانس:

کۆبوونه وه یه کی به رفراوانه له ساته وه ختیکیدا ئه نجام ده دری که ئاسته م بی کۆنگره ساز بکری و خاوه نی هه موو ده سه لاته کانی کۆنگره یه جگه له گۆرین و هه موارکردنه وه ی په پره وی ناوخۆی یه کیتی و دوورخستنه وه ی زیاتر له نیوه ی

ئەندامانی ئەنجومەنی کارگێڕی گشتی و لە ئەنجومەنی کارگێڕی گشتی و مەکتەبی سکرتراریەت پێکدێت.

ئەنجومەنی کارگێڕی گشتی:

ئەرکی سەرکردایەتیکردنی بزووتنەووەکە و سەرپەشتیکردنی چالاکیەکانی یە کیتی و ئاراستەکردنیانی لە ئەستۆ دایە، هەرۆهە پڕیارەکانی کۆنگرە جێبەجێ دەکات و ئامانجەکانی دینیتە دی و بە مەبەستی جێبەجێکردنیان چاودێری هەموو لیژنەکان دەکات . لە ۲۱ - ۲۹ ئەندام پێکدێت و هەموو دوو مانگ جارێک کۆ دەبنەو، هەرۆهە لەسەر داوای مەکتەبی سکرتراریەت یان نیوەی ئەندامانی ئەنجومەنی کارگێڕی گشتی کۆبوونەووەیەکی نااسایی ئەنجام دەدەن . ئەنجومەنی کارگێڕی گشتی پێکدێت لە:

أ- مەکتەبی سکرتراریەت.

ب- بەرپرسی یەکەم و دوووەمی ئەو لقانەی زانکۆیان تیدا نیە.

ت- بەرپرسی یەکەم و دوووەمی ئەو لقانەی زانکۆیان تیدا هەیه.

۳- مەکتەبی سکرتراریەت:

لە ۱۱ ئەندام پێکدێت کە راستەوخۆ لەلایەن کۆنگرەو هەڵدەبژێردرین بەو مەرجە لە بەغدا بن، کە ئەمانە لە خوارەوون:

أ- سەرۆک.

ب- سکرتری گشتی.

ت- بەرپرسی کارگێڕی و دارایی.

ث- بەرپرسی رۆشنییری و راگەیانندن.

ج- بەرپرسی کاروباری پیشەیی.

ح- هەردووک بەرپرسی کاروباری ریکخستن.

خ- هەردووک بەرپرسی پەيوەندییە ناوخواییه کان.

د- هەردووک بەرپرسی پەيوەندییە دەرەکیە کان.

۴- یەدەگ:

أ- یەدەگی مەکتەبی سەرتاریەت: ئەو پینچ ئەندامەن کە بە گوێرە ی زنجیرە ی دەنگ دوا ی مەکتەبی سەرتاریەت دین.

ب- یەدەگی ئەنجومەنی کارگێری گشتی: ئەو ئەندامە یە کە بە گوێرە ی زنجیرە ی دەنگ دوا ی ئەندامانی ئەنجومەنی کارگێری گشتی لە ھەر لقیك دیت.

ماددە ی نوێە م

دەسە لاتە کانی دەستە کانی یە کیتی:

۱- لیژنە ی قوتابخانە یان پەیمانگا یان کۆلیژ:

أ- ئاگادارکردنەوہ ی ئەندام.

ب- داواکردن لە لیژنە ی ناوخی ی بە ئاگادارکردنەوہ یان سەرکردنی ئەندامی ناچالاک یان ئەوہ ی خراپە ی بەرامبەر یە کیتی نواندوہ.

۲- لیژنە ی ناوخی:

أ- ئاگادارکردنەوہ و سەرکردنی ئەندامی سەریچیکار یان خراپە کار بو ماوہ ی دوو مانگ، بە پێی داوا یە ک لە لایەن لیژنە ی قوتابخانە یان پەیمانگا یان کۆلیژ.

ب- داواکردن لە لیژنە ی لق سەبارەت بە دەرکردنی ئەندامی سەریچیکار.

۳- لیژنە ی لق:

أ- سەرکردنی چالاک ی ئەندامانی لیژنە کانی قوتابخانە یان پەیمانگا یان کۆلیژ و ھەلۆە شانندنەوہ و گۆرینی لیژنە ناوبراوہ کان لە کاتی سەریچیکردندا.

ب- دەرکردنی ئەندام لە سەر داوا ی لیژنە ی ناوخی.

۴- ئەنجومەنی کارگێری گشتی:

أ- مافی سەرکردنی ئەندامانی لیژنە ی لق یان ھەلۆە شانندنەوہ یان گۆرینی لیژنە ی لق لە کاتی سەریچیکردن یان لادان لە ھێلی گشتی ھە یە، ئەمەش بە رەزامەندی نیوہ ی ئەندامانی دەبی، ھەروہا پێویستە ھۆکاری سەرکردن یان ھەلۆە شانندنەوہ یان گۆرین لە کۆنگرە بخریتە روو.

ب- سەرکردنی چالاک ی ئەندامی ئەنجومەنی کارگێری گشتی بە رەزامەندی نیوہ ی ئەندامانی.

بابی پینجه م

دارایی یه کیتی

ماددهی ده یه م

أ- دارایی یه کیتی پیکدیت له:

۱- ئابوونهی سالانهی ئەندامان: بری ۲۵۰ فلس له قوتابیانی ناوهندی و ۵۰۰ فلس له قوتابیانی ئامادهیی و ۷۵۰ فلس له قوتابیانی زانکو وهرده گیرئ.

۲- یارمه تی و به خششه داراییه کان.

۳- داها تی ئاههنگه کان و چالاکیه کوومه لایه تیه کان.

۴- ریژه یه ک لهو بودجه یه ی بو یه کیتی نیشتمانی قوتابیانی عیراق ته رخان ده کری.

ب- دارایی یه کیتی لهو شوینه دادهنرئ که له لایه ن ئه نجومه نی کارگیری گشتیه وه بریاری له سه ر ده درئ :

أ- سه روکی یه کیتی له توانایدا هه یه ب پاره یه ک خه رج بکات که له ۱۰ دینار زیاتر نه بی.

ب- ئاراسته کانی خه رجکردن: پاره ی یه کیتی لهو بو ارانه ی خواره وه خه رج ده کری:

۱- ئه و پاره یه ی له لایه ن ئه نجومه نی کارگیری گشتیه وه بو لقه کان ته رخان ده کری.

۲- خه رجکردن بو باره گاکانی یه کیتی و ئاراسته ی تر.

۳- پیشکه شکردنی به خشش و یارمه تی بو ئه و ئەندامانه ی پیوستیان پی هه یه له حاله تی نه خووشی و ته واوکردنی خویندن.

۴- له کاتی گه شتکردنی نوینه رانی یه کیتی له ناوه وه ی ولات یان بو دهره وه، به مه به ستی جیه جیکردنی ئه و ئه رکانه ی که له لایه ن یه کیتیه وه پینان ده سپردری.

بابی شه شه م:

دهرباره ی په یوه ندیی له گه ل یه کیتی نیشتمانی قوتابیانی عیراق

مادده ی یازده

۱- به گویره ی برگه ی پینجی ریککه وتننامه ی ۱۱ ی ئادار، په کیتی قوتابیانی کوردستان- عیراق نوینه رایه تی هه موو قوتابیانی عیراق ده کات.

۲- ریژه یه ک له بودجه ی په کیتی نیشتمانی قوتابیانی عیراق بو یه کیتی قوتابیانی کوردستان- عیراق تهرخان ده کری، به و جوړه ی مه کته بی جیه جیکار بریاری له باره وه ده دات و له سه ری ریک ده که وئی.

۳- له سه رجه م بواره کانداهه ماهه نگی له نیوان هه ردووک په کیتیدا ده کری، به جوړیک بیته مایه ی به هیژکردن و په کخستنی بزووتنه وه ی قوتابیانی عیراق.

بابی حه وته م

مادده ی دوازده

مه کته بی سکرتریه ت مافی ده رکردنی بریار و ریئمایه ی هه یه به مه به ستی جیه جیکردن و روونکردنه وه ی بابه ته کانی پرؤگرام و په پره وی ناوخوی یه کیتی.

ئاداری ۱۹۷۰ له ژیر ئاگری به رگری کارانه ی پیشمه رگه به ریبه رایه تی مسته فا بارزانی حکومه تی عیراق بو یه که مین جار له میژووی خویدا، دانی به کورد و کوردستانا و ریککه وتننامه ی ۱۱ ئاداری هه مانسالی له گه ل پارٹی دیموکراتی کوردستان واژوو کرد، له چوارچیوه ی ئه م ریککه وتنه مافی ئوتونومی به خه لکی کوردستان درا، زوری نه خایاند وازیان له جیه جیکردنی ناوه رۆکی ریککه وتننامه که هیئا، نيسانی ۱۹۷۴ وه کو هه رجار به هه موو هیز و له هه موو لایه که وه، دیسان په له ماری کوردستانیان دا و شه ر ده ستیپیکرده وه، ئه نجامی ئه م شه ره بو حکومه ت دلخوشکه ر نه بوو و زیانیکی زوری مالی و مروییان به رکه وت به ناچاری به دوای چاره سه ر ده گه پان، ئه وه بوو به گه له کومه کی جیهانی و ناوچه ی و به وازه ییان له خاک و ئاوی خو ی له باشووری ولات توانی له ۶ ی ئاداری ۱۹۷۵ ریککه وتننامه ی شومی جه زایر له گه ل شای ئیران واژوو بکات و به م هوکاره ش شوړش ئه یلووول توشی نسکو و مه ترسیه گوره که ش له ناوچوونی گه لی کوردستان بوو له

کۆبوونه وه یه کی فهراوانی هه مه لایه نه، سه رکردایه تی پارتی دیموکراتی کوردستان بریاری وه ستاندنی کاتی شوّرش له کوردستانیدا، به م شیوه یه ئاواره بوونیکی تر سه ری هه ئدایه وه و خه لکی کوردستان په نایان برده بهر ولاتانی دراوسی، به تایبه تی ئیران و هه وئی سه ره له نوۆ پیکستنه وه ی شوّرش و دام و ده زگا کانی شوّرش درا.

کۆبوونہوہی کہرہ جی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

کہرہ ج ۱۹۷۹

یہ کیٹک له ههولہ کانی پیکخستنہوہی یه کیتی قوتابیانی کوردستان ئه وه بوو که له ۲۶- ۲۸ ی ئیاری ۱۹۷۸ کۆمه لیک له ئه ندامانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان له ئه مریکا و که نه دا، له ههولیکدا وه ک دهسته ی دامه زینهر، کۆمه له ی قوتابیانیه کوردستانیه کان له ئه مریکا و که نه دا راگه یاند ^(۱).

له دوای سه رکه وتنی شوړشی گه لانی ئیران و دروستبوونی که شیکی له بار بو کاری پیکخستن و نه مانی ده زگای داپلۆسینهری ساواک، له سه ر داخوازی دلشاد بارزانی، له کۆبوونہوہی کی فراواندا له گه ره کی عه زیمیه ی شاروچکه ی که ره جی سه ر به پاریزگای تاران، نزیکه ی ۵۰ قوتابی و لاو به مه به ستی خوړپیکخستنہوہی دووباره کۆبوونہوہ.

ئهم کۆبوونہوہ فراره وانه، له پیکه وتی ۱۷ ی ئیاری ۱۹۷۹ دا له ژیر ناوی «پیکخواوی ئیرانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان» دا ساز درا.

دهسته ی نویی هه لبرژدراوی سه ر کردایه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان له م کۆبوونہوہی ده به م شیوه یه بوو:

- دلشاد بارزانی
- هه قال زه که ریا ئاکره یی
- شیرکو بورهان دزه یی
- هه لمه ت عه لی عه بدولا
- سه یفه دین ره شید سندی
- ته ها عه بدولپرهمان به روار
- حاجی عه بدولپرهمان ده رویش ^(۲).

(۱) بیان الهيئة التأسيسية لجمعية الطلبة الكردستانيين في أمريكا وكندا، جمعية الطلبة الكردستانيين في أمريكا وكندا، الهيئة التأسيسية، ۲۶ - ۲۸ آيار ۱۹۷۸ م، ص ۱ - ۲.

(۲) لوقمان غه ریب، شه هید حاجی عه بدولپرهمان قوئاغیکی پر به خشش له میژوووی بزاقی

کۆنفرانسی کەرەجی یە کیتی قوتابیانی کوردستان

کەرەج ۱۹۸۰

لە دواى خۆرپیکخستنەوہی قوتابیانی پەنابەری باشووری کوردستان لە کۆماری ئیسلامی ئێران کە کارێکی دژوار و سەخت بوو، سالی ۱۹۸۰ کۆنفرانسیک لە شارۆچکەى کەرەج، بە ئامادەبوونی ۶۷ نوینەر دەستی بە کارەکانی کرد. لە کۆنفرانسە کە دا هەلبژاردن بوو لقی ئاوارەى یە کیتی قوتابیانی کوردستان کرا و ئەمانەى خوارەوہ هاتنە هەلبژاردن:

- حاجی عەبدولپەرەحمان دەرویش، بەرپرس
- تەها عەبدولپەرەحمان بەرواری، کارگێری لق
- زەنون یونس پۆژبەیانى، کارگێری لق
- حاجی رەمەزان ئاکرەیی، کارگێری لق^(۱).

قوتابیانی و لاوانی کوردستان، (هەولێر - چاپخانەى پۆشنییریى - ۲۰۰۳ز)، ل ۶۸.
(۱) لوقمان عەریب، هەمان سەرچاوە، ل ۶۸.

کۆنفرانسی ھاوبەشی یەکیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

گوندی خنیرە ۱۹۸۶ (کۆنفرانسی پینجەم)

هەرچەندە بریار بوو، لە ریکەوتی ۳ی نیسانی ۱۹۷۴، کۆنگرە ی هەشتەمی یەکیتی قوتابیان کوردستان لە شاری هەولێر بەستری، بەلام بەهۆی نالەباری بارودۆخی سیاسی، لە کاتی خۆیدا ساز نەدرا^(۱). هەر لەبەر ئەو بارودۆخە نالەبار و نۆیە ی ھا تەبوو پێشەو، یەکیتی قوتابیان کوردستان لەگەڵ یەکیتی لاوانی دیموکراتی کوردستاندا یەکیان گرت.

لەسەر ئەم بنەمایە، لە رۆژانی ۲۸ - ۳۰ی ئابی ۱۹۸۶، لە گوندی خنیرە ی سەر بە پارێزگای هەولێر، بە ئامادەبوونی ۷۷ نوینەر و لە ژێر دروشمی «بەرەو یەکیگرتن بۆ پروخاندنی رژییم و کۆتاییهێنان بە شەر تا بتوانین بە ئاشتی و دیموکراسی بخوینین»، کۆنفرانسی ھاوبەشی یەکیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، دەستی بە کارەکانی کرد. مەبەست لەم کۆنفرانسەش یەکیگرتنی یەکیتی قوتابیان کوردستان و یەکیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان بوو لە یەکی ریکخواوی یەکیگرتوودا^(۲).

لە دەستپێکی کۆنفرانسدا، وتە ی لیژنە ی سەرپەرشتیی کۆنفرانس خویندرا یەو، دواتر بروسکە ی سەرۆک مەسعود بارزانی، پەیقی مەکتەبی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستان، نامە ی رزگاریخوازی نەتەووی کوردستان (کوک) و سکر تار یەتی رزگاری، خویندرا نەو^(۳).

---

(۱) کۆنگرە ی هەشتەمی یەکیتی قوتابیان کوردستانی عێراق، پاشکۆی التاخی، ژمارە ۲۹، بەغدا، چاپخانە ی (دار الجاحظ)، سێشەمە، ۱۹ی کانونی دووهمی ۱۹۷۴، ل ۴.

(۲) سلاو لە هەشتەمین بیرەوهری کۆنفرانسی ئاب ۲۸ - ۳۰ی ئابی ۱۹۸۶، رۆژنامە ی برابەتی، ئۆرگانی پارٹی دیموکراتی کوردستان - یەکیگرتوو، ژمارە ۲۰۳۰، هەولێر، دووشەمە، ۲۹ی ئابی ۱۹۹۴، ل ۸؛ لەمەر کۆنفرانسە کەو، گۆفاری پێشکەوتن، ئۆرگانی یەکیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، ژمارە ۱، کانونی دووهمی ۱۹۸۷، ل ۴.

(۳) سلاو لە هەشتەمین بیرەوهری کۆنفرانسی ئاب ۲۸ - ۱۹۸۶/۸/۳۰، سەرچاوە ی پیشوو، ل ۸؛ لەمەر کۆنفرانسە کەو، گۆفاری پێشکەوتن، هەمان سەرچاوە، ل ۴ - ۵؛ سیروان عثمان، سەرچاوە ی پیشوو، ل ۱۵.

لهم کۆنفرانسەدا، دەستەبەکی ١٥ کەسی بۆ لیژنە ی راپەراندنی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان هه لێژێردران:

- ریبوار یه لدا، سکرتیر
- کوردستان پیرداود قادر
- حاجی عه بدولپرە حمان
- ئیبراهیم مسته فا
- عه بدولآ خه لو عه لی
- سمکو ئیبراهیم ئامیدی
- فریاد شه فیح بابو (فریاد بارزانی)
- ته یار سه لیم
- ئەحمەد مه لا قاسم
- عادل عه لی
- دژوار فایه ق
- نه وزاد محهمەد نه جیب
- ره فعت سه عید محهمەد امین
- ئیحسان عه بدوللا
- موحسن سالح که مه کی ناسراو به (پرگار کوردستانی)^(١).
- ئازاد فایق غه فور

ئەندامانی یه ده گی لیژنە ی راپەراندن:

- ئەحمەد زگری
  - نه بی ئەحمەد
  - حه سه ن محهمەد حه سه ن (شه بییه)^(٢).
- له یه که مین کۆبوونه وه ی لیژنە ی راپەراندن، که له ریکه وتی ٢٠ ی ئه یلوولی

(١) ساسان عه ونی، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ١١٣ - ١١٤.

(٢) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ٩٠.

۱۹۸۶ لہ باره گای مه کته بی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستان و به ئاماده بوونی هه قالان ئیدریس بارزانی و فازل میرانی ئەندامانی مه کته بی سیاسی به پێوه چوو، مه کته بی سکرتراریهت بهم شیوهیه هاته هه لێژێردرا:

- ریپوار یه لدا، سکریتیر
- حاجی عه بدولپه حمان، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت
- ئیبراهیم مسته فامه مه د، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت
- فریاد شه فیح بابۆ، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت
- عه بدولا خه لو، ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت

به پررسی لقه کانیس به شیوهی خواره وه له نیوان ئەندامانی لێژنه ی پاپه پاندندا ده ستینشان کران:

- عادل عه لی، به پررسی لقی هه ولییر
- دژوار فایه ق، به پررسی لقی که رکوک
- نه وزاد محه مه د نه جیب، به پررسی لقی سلیمانی
- ره فعهت سه عید محه مه دئه مین، به پررس لقی ئاواره
- سمکو ئامیدی، به پررسی لقی دهۆک - نهینه وا^(۱).
- له م کۆنفراسه دا ژماره یه ک بریار دران که بریتیبوون له:
- بلاوکردنه وه ی گوڤاری پیشکه وتن، که ژماره ی یه که می له کانونی دووه می سالی ۱۹۸۷، له دووتوی ۱۶ لاپه ره دا، بلاو کرایه وه و دوا ژماره ی قوئاغی خه باتی شاخیشی، که ژماره بیست و دووه، له مانگی تشرینی دووه می سالی ۱۹۹۰ دا له چاپ دراوه^(۲).
- زه مینه خوڤکردن بو یه کگرتنی پیکخستنه کانی یه کیتی قوتابیان ی کوردستان و یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان.
- په خشکردنی بابته و چالاکی له رادیوی دهنگی کوردستان.

(۱) ساسان عه ونی، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱۱۸.

(۲) موسا ئەحمه د، رۆژنامه گه ری یه کیتی قوتابیان ی کوردستان، (هه ولییر - مه کته بی سکرتراریه تی یه کیتی قوتابیان ی کوردستان - چاپخانه ی وه زاره تی په روه رده - ۱۹۹۸ ز)، ل ل ۴ - ۶.

- پشتگیریکردنی شوڤشی گولان و بهره ی جود.
  - دژایه تیکردنی سیاستی به عه ره بکردن له باشووری کوردستان^(۱).
- یه کیک له چالاکیه گرنکه کانی ئەم قوئاغه ی پیکخراوی هاوبه شی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، بریتی بوو له ده رکردنی به یاننامه ی پشتگیری یه کیتی قوتابیان و لاوانی جیهانی (I.U,S) له کۆنگره ی هاڤانا له سالی ۱۹۸۷ بو دۆزی کورد و یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، یه کیتی قوتابیان و لاوانی جیهانی له ۱۲۷ ولات و ناوچه ی جیاواز چالاکیان ئەنجام ده دا^(۲).
- یه کیکتر له چالاکیه گرنکه کانی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، به شداری کردن بوو له کۆنگره ی پیونگ یانگدا که له لایه ن یه کیتی قوتابیان و لاوانی جیهانیه وه له ته مووزی ۱۹۸۹ ساز درابوو^(۳).

چالاکی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، له ناوخوی ولاتیش گرنگی زیاتری پیدرا، له بواری پهروه ده و فیکردن، له زۆریک له ناوچه ئازادکراوه کانی کوردستان، ئهرکی خویندن و دامه زرانندی قوتابخانه و دابینکردنی ماموستا و پیداوستی خویندنیان له ئەستۆ گرت^(۴).

---

(۱) عرفان عهزیز عهزیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۹۱ - ۹۲.

(۲) ساسان عه وونی، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱۲۲.

(۳) ساسان عه وونی، هه مان سه رچاوه، ل ل ۱۲۸ - ۱۲۹.

(۴) ساسان عه وونی، هه مان سه رچاوه، ل ل ۱۲۶ - ۱۲۷.

وتاری لیژنه‌ی سەرپەرشتی کۆنفرانسی هاوبه‌شی هەردوو یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان:

میوانه به‌پێژه‌کان، خوشک و برایانی تازیز

به ناوی لیژنه‌که‌مانه‌وه، لیژنه‌ی سەرپەرشتی کۆنفرانسی هاوبه‌شی هەردوو یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، پڕ به‌دڵ به‌خێرهاتنی میوانان، به‌پێژ نوێنه‌ری مه‌کته‌بی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستان - عێراق و لقی دووی پارٹی له‌گه‌ڵ هه‌قالانی پزگاری کوردستانی تورکیا ده‌که‌ین له‌ به‌شداربوونیان له‌م کۆنفرانسه‌ماندا.

به‌شداربوونی ئه‌م نوێنه‌ر و میوانه به‌پێژانه، خۆی له‌ خۆی پالپشتیه‌کی به‌هێزه بوو سهرکه‌وتنی کۆنفرانسه‌که‌مان و جی‌گای سه‌ربه‌رزیه‌ بوو یه‌کیتییه‌که‌مان که‌ شوێنیکی ئه‌وتۆیان گرتووه له‌ خه‌باتی بزووتنه‌وه‌ی گه‌له‌که‌مان تا به‌م شیوه‌یه‌ بایه‌خیان پێ بدی‌ت، له‌ هه‌مانکاتدا په‌نگدانه‌وه‌ی هه‌لسه‌نگاندنی میوانه‌که‌مانه‌ بوو ئه‌و ده‌وره‌ی که‌ یه‌کیتییه‌که‌مان گێراویانه‌ به‌ درێژایی خه‌باتی پڕ له‌ قوربانیان، هه‌روه‌ها به‌خێرهاتنی نوێنه‌رانی قوتابیان و لاوانی لقه‌کانی (ئاواره، ده‌ۆک، نه‌ینه‌وا، هه‌ولێر، سلێمانی و که‌رکوک) ده‌که‌ین له‌ خۆئاماده‌کردنیکی وای به‌رنامه‌کراو و ماندوو بوونیکی دیار و به‌رچاو به‌ مه‌به‌ستی سهرکه‌وتنی کۆنفرانسه‌که‌، به‌وه‌ی که‌ له‌گه‌ڵ پێنانه‌ ئه‌م نوخته‌یه‌ هه‌ستی شوێرگی‌پری و بیروپراکان ده‌سته و ئامی‌زی یه‌کتر بوون بوو تۆمارکردنی ئه‌م پۆژه میژوویییه‌ له‌ رووپه‌ره‌کانی خه‌باتی پڕ شانازیان به‌ شیوه‌یه‌کی سه‌رکه‌وتوره‌وانه. ئه‌مه‌ش نیشانه‌ی هه‌بوونی سه‌رچاوه‌یه‌کی پوونه‌ بوو پاراوکردنی هه‌میشه‌یی می‌شکی لاوان و قوتابیانمان.

له‌گه‌ڵ به‌خێرهاتنی میوانان، سوپاسی پارٹی دیموکراتی کوردستان ده‌که‌ین له‌ یارمه‌تیدانمان بوو سهرخستنی کۆنفرانسه‌که‌مان، که‌ ده‌توانین هه‌ر له‌یه‌که‌م هه‌نگاودا پێشبینی ئه‌و سهرکه‌وتنه‌یه‌ بکه‌ین، هه‌روا سوپاسی گه‌رممان بوو لقی دووی پارٹی، به‌ لێرسراو و ئه‌ندامانی لق و گشت پێشمه‌رگه‌ می‌رخاس و جوامی‌ره‌کانی له‌ ئاماده‌کردنی شوێنی کۆنفرانسه‌که‌ و خستنه‌ به‌رده‌ستی پێداویستییه‌کان له‌ هه‌موو رووپه‌که‌وه. به‌خێری‌ین بوو زه‌مینه‌ خوشکردن و

بناغه دانان له پیناو ههنگاونانیکى میژووویى نوئى. به خیرییـن بو خستنه پالی
تواناکان له پیناو سه رخستنی کۆنفرانسه هاوبه شه که مان. به خیرییـن بو
کۆنفرانسى قوتابیان و لاوانى دیموکراتى کوردستان له م رۆژه دا.

لیژنه ی سه ره رشتی کۆنفرانس

١٩٨٦/٨/٢٨

نامه ی سەرۆک مه سعود بارزانی بۆ کۆنفرانسی هاوبه شی

یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

بۆ/ هه فالانی کۆنفرانسی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عیراق تیکۆشه ر

سلای خه بات و شۆرش

ئاره زوومه ندم که له کۆنفرانسه که تان به شدار بم به لام به هۆی دورکه وتنه وه مان له ناوچه ی کۆنفرانسه که تان به ئیشوکاری پارٹی و شۆرش له م کاته دا بۆیه نه متوانی به دیده نی ئیوه و به شدار ی کۆنفرانسه که شاد و کامه ران بین، به لام به و نامه یه و له و دوره وه پرا دهستی تفهنگ و پینووسی پیرۆزی ئیوه ی قوتابی و لاو ده گوشین و هیوادارین کۆنفرانسه که تان سهرکه وتوو بئ و له ئاستی به رپرسیاری ئەم قۆناغه میژووویه دا بیت که میلله ته که مان پێیدا تی ده په پری. ده بی هه موو هه نگاوێکی ناو کۆنگره که تان که سهربه ستانه ئه نجامی ئه ده ن له به رژه وه ندی گه ل و ولاته که تان بئ، هه نگاوه کانتان به ره و کۆمه لگایه کی زانیار و هۆشیار و ئازاد بۆ پروخاندنی پرژی می فاشی به غدا و دامه زراندنی حکومه تیکی دلخواسته ی میلله تی عیراق که حوکمی زاتی راسته قینه بۆ خه لکی کوردستان مسوگه ر بکات. ئیتر سه ره ری بۆ بارزانی و گشت شه هیدانی کوردستان و سهرکه وتن بۆ میلله ته که مان.

ئیمزا

مه سعود بارزانی

١٩٨٦/٨/٢٥

دروشمه کانی کۆنفرانسی هاوبه شی قوتابیان و لاوان- ئابی ۱۹۸۶

- به ره و یه کگرتن بۆ پروو خاندنی پزیم و کۆتاییه پنان به شه پ تا بتوانین به ئاشتی و دیموکراسی بخوینین.
- قوتابیان و لاوانان هاوسه نگره ی پشمه رگه قاره مانه کانی کوردستان له شه پشی ۲۶ ی گولانی نیشتمانی پیشکه وتنخوازدا به رابه رایه تی پارتی دیموکراتی کوردستان و سه رو کایه تی هیژا مه سعود بارزانی.
- پشتگیری خه باتی لاوانی گهلانی ژیرده ست و شه پشی ئازادخوازانه یان ده که یین له پیناو سه ربه خوئی و ئاشتی و رایه تی له سه رانسه ری گیتیدا.
- بژی خه باتی هاوبه شی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و عیراق و جیهان دژ به ئیمپریالیزم و زایونیزم و کۆنه په رستی و له پیناو ئاشتی و دیموکراسی و پیشکه وتنی کۆمه لایه تیدا.
- پته وتر بیت هاوکاری و دۆستایه تی نیوان پیکخواوه کانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و عیراق و سه رانسه ری جیهان.
- به ره و پته وترکردنی هاوکاری و هاوپه یمانی نیوان پیکخواوه کانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و سه رانسه ری عیراق له پیناو زیاتر پته وکردنی رایه تی تیکۆشه رانی کورد و عه رهب و که مه نه ته وه کانی برا.
- زانست و خه بات له پیناو ژیانیکی ئازاد و دواروژیکی به خته وه ر.
- بژی خه باتی یه کیتییه تیکۆشه ره کامان له پیناوی به رگریکردن له مافه کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان.
- نا بۆ فاشیزم.. نا بۆ دیکتاتوریه ت و شه پ، به لئ بۆ دیموکراسی.. به لئ بۆ ئاشتی و ئاسوده یی.
- ده با زیاتر ریزه کانی خو مان پیکه یین و باشتر یه ک بگرین بۆ پروو خاندنی پزیمی فاشی به غدا و له پیناو دیموکراسی بۆ عیراق و ئوتۆنۆمی راسته قینه بۆ کوردستان.
- خه باتی ئافره تی کورد نیشانه ی سه ربه رزی نه ته وه کۆلنه ده ره که مانه.
- ده با زیاتر هاوکار بین له گه ل یه کیتییه تیکۆشه ره که یان، یه کیتی ئافره تانی کوردستانی عیراق.

- بہ دەستیک تھەنگ و بہ دەستیک قەلەم، بۆ نەھیشتنی دواکەوتن و ستەم.
- با گشت تواناکان بخرینە پال یەك بۆ لەناوبردنی دیکتاتۆریەت و فاشیزم لە وڵاتماندا.
- نەمری و سەروەری بۆ شەھیدانی بزووتنەوہی شۆرشگێری قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و گشت شەھیدانی بزووتنەوہی گەلەکەمان و جولانەوہی نیشتمانی عێراق.
- سلاو بۆ گیانی پاکی شەھیدانی کورد و کوردستان و سەروەری شەھیدان بارزانی نەمر.
- سلاو بۆ خۆراگری و کۆلنەدانی گیراوە سیاسییەکانی قوتابیان و لاوانمان لە زیندانە پەشەکانی بەعسی فاشست.
- ۱۸ی شوباتی ۱۹۵۳ پوژیککی پەرشنگدارە لە میژووی ھەردوو یەکیتی و گەلە تیکۆشەرە کەماندا.

بەلگەنامە کانی کۆنفرانسی ھاوبەشی قوتابیان و لاوان ئابی ۱۹۸۶

بەشی یەکەم

سویند بە:

- یادی ئەو گیانە بەرزەفرانەیی بوونە قوربانی دەستی فاشیەکان.
- یادی ئەو دلۆپە خوینەیی لە سەنگەری شەرەف دەپرژا.
- یادی ئەو قارەمانانەیی لە ریگەیی بەرگەگرتنەوہ رووبەرۆوی جوۆرەھا ئەشکەنجە بوونەوہ.
- یادی شەھیدانی بزووتنەوہی قوتابیان و لاوان و تەواوی شەھیدانی کوردستان و عێراق بە گیانی بارزانی نەمری پێشەوای شەھیدانمانەوہ.

به شیک له په یامی پرۆتستۆکردن و پشتگیری کۆنفرانسی هاوبهش

نووسینگهی سکرتریه تی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان ئه یلوولی

۱۹۸۶

سلاو بو پارتی دیموکراتی کوردستان-عیراق

پیشه وای شۆرشى ئایارى نیشتمانی پیشکەوتووخواز

سالی ۱۹۷۴ رژیمی فاشی به غدا گه یشته قه ناعهت که ناتوانی شۆرشى کورد له ناو ببات، ئه و شۆرشه ی رۆژ به رۆژ له ریگه ی هیزی چه که وه هه ژموونی له زیادبوون دابوو، بویه په نای برده بهر فرتوفیل و مانۆرکردن، ئه وه بوو له ئاداری ۱۹۷۵ سه دامی تاوانبار ریککه وتنی جه زائیری به دناوی له گه ل شای گۆر به گۆر واژۆ کرد که له لایه ن ئیمپریالیزمی ئه مه ریکا وه ئاماده کرابوو و له ئه نجامدا شۆرشى کورد تووشی نسکویه کی مه ترسیدار بوو.

دوای نسکو، رژیمی دکتاتۆریی فاشی بینی که دهسته کانی کراوه ن، بویه به مه به ستی شیواندنی مۆرکی کوردی کوردستان، په نای برده بهر چه ندین شیوازی شۆقیینی و هه ولی تواندنه وه ی نه ته وه ی کوردی له نیو بۆته ی عه ره بی دا. هه موو ئه م شیوازانه پالیان به وانه وه نا که باوه پریان به بنه ماکانی حزب هه بوو بو ئه وه ی سه ره له نووی پارته که یان ریک بخره وه و رۆژ به رۆژ ده سه لات و هه ژموونی زیاتر بئ . سوپاس بو شۆرشى ئایارى نیشتمانی پیشکەوتووخواز که له ۲۶ ئایار بریسکی یه که می دا و هوکاره کانی نسکو ی ئه یلوولی ده ستنیشان کرد و ریگه یه کی راستی خسته به رده می بزووتنه وه ی ئازاد یخوازی کوردی. گومان نیه له وه ی شۆرشى ئایارى نیشتمانی پیشکەوتووخواز له لایه ن حزبه وه به رپا کرا و بوو به درێژه یه ک بو شۆرشى مه زنی ئه یلوول. ئه و شۆرشه ی تا ئیستا چه ند قوناغیکى پیشکەوتوو ی خه باتی له سه ر ئاستی سه ربازی و سیاسى و میدیاییه وه بریوه و ئیستاش به ره و سه رکه وتنی یه کجاری هه نگاو ده نی که خو ی له دیموکراسی بو عیراق و ئۆتۆنۆمی راسته قینه بو کوردستاندا ده بینته وه، ئیمه ی نوینه رانی قوتابیان و لاوان له خاکی کۆنفرانسی هاوبه شه وه ده ستخۆشى له پارتی دیموکراتی کوردستان ده که یین به هو ی سووربوون و مانه وه له سه ر پرۆگرامه راست و جیگیره که ی له به رگریکردن له کیشه کانی میلله ت. سلاو بو ئه و پارته ی هیوای بو دل و ده روونی جه ماوه ری تینوو ی ئازادی گیرایه وه.

سلاو بو پيشمه رگه قاره مانه کانی سوپای شورشگيري کوردستان، پاريزه رانی گهل و نيشتمان

پيشمه رگه ناوی خویان به خویانه وهییه، ههر ئه وانن له پیناوی پاراستنی گهل و میللهت گیانی خویان خستوته سهر دهست و بهرژه وهندی گشتیشیان خستوته سهرووی هه موو شتیکی تره وه. کاتیك پارٹی درکی به وه کرد که ئامانجه کان له ریگهی سیاست و ئاشته واییه وه ناهینزینه دی و ته نانهت خوشی له مه ترسی دایه، وای به باش زانی سوپایه کی شورشگيري کوردستان پیك بینئ، ئه رکه که ی بریتی بی له پاراستنی خووی و خهباتی چه کداری و هینانه دی ئامانجه کان.

پيشمه رگهی سوپای شورشگيري کوردستان خاوه نی چه ندین هه لویستی جوامیرانه ن، ئه وه بوو له سه ره تایی هه لگيرسانیدا پشتگیری ته وای خویان بو شورشى ته موزی ۱۹۵۸ ده ربړی بهر له وهی بی به ده سه لاتیکى دکتاتوری تاکه که سی، ههروه ها له ماوهی بهرپابوونی جهنگی ۶۷ و ۱۹۷۳ هه موو کرده وه سه ربازیه کانی خویان وه ستاند بو ئه وهی سوپای عیراق له پال هیزه عه ره بیه کانی تر له جه په نگه که دا به شدار بی، ئیستاش سوپای شورشگير له ناوجه رگهی شورشیک دایه که مه به ست له دوايه وه هینانه دی گۆرانکاریی بنه تیه له عیراق که له بهرژه وهندی چینه هه ژاره کان بی . ههروه ها پيشمه رگه کانی کوردستان به ره و رووی هه موو ئه وه هه ولانه وه ستانه وه که له پیناوی گه یانندی زیان به سهروه ری نیشتمانی له ئارادابوون، ههروه ها به هه موو هیژیکیانه وه رووبه رووی هیرشه کانی تورکیا وه ستانه وه و ئیستا توانیویانه چه ندین ناوچه ی بهر فراوان له عه فله قیه تاوانباره کان پاک بکه نه وه و ئه مرؤ ئه م ناوچانه بوونه ته په ناگه یه ک بو هه موو ئه وه عیراق یانه ی که له دهستی سته م و زولمی ده سه لاتداران راده که ن.

ئیمه ی نوینه رانی قوتابیان و لاوانی کوردستان که له ناوچه ئازادکراوه کان به مه به ستی سازکردنی کۆنفرانسی هاوبه شمان کۆ بووینه ته وه، سلاوی خهبات و بهرگه گرتن و شورشتان ئاراسته ده که یین و په یمانتان پی ده ده یین که له پیناوی به شه کاوه یی هیشتنه وهی ئالای شورش و گه یشتن به سه رکه وتنی یه کجاری، گیانی خۆمان به خشین.

سلاو بو گیانی پاکی هه موو شه هیدانی کوردستان و ته واوی شه هیدانی بزووتنه وهی نیشتمانی عیراقی، له پیشه وهیان بارزانی نه مر

به هووی گرنگی پیگه ی ستراتیژی و بوونی بریکی زوری سامانی کانزایی گرانبه هاوه، کوردستان هه میشه ئامانجی ته ماعکار و داگیرکاران بووه، به لام رۆله کانی کوردستان رۆژیک له رۆژان به ژیانی ژێردهستی رازی نه بوون، بویه ده بینین به درێژیایی میژوو کوردستان هه میشه به رووی دوژمن و ده سه لاته دکتاتۆریه فاشیه کان راپه ریوه و بوته قه لایه ک بو رۆله شوپشگی عیراق یه کان و له پیناوی هینانه دی ئامانجه په واکاندا دهسته کان یه کیان گرتووه و گه له که مان ناچار بووه بهرگه ی کیشه و گرفتی زور بگری و ژماره یه کی زور له پیشمه رگه و جه ماوه ر له سایه ی شوپشدا گیانی خویمان به خت کرد و خوینیان تیکه لی یه ک بوو بو ئه وهی بی به به لگه یه ک بو برایه تی و بو ئه وهی داری ئازادی ئاو بدهن. ئه وه پیداکری و دلسۆزی و شوپشگی پی شه نگه کانی گه له به رامبه ر نیشتمان و میلله ت، ئه وانه ده بن به نمونه بو نه وه کانی داها توو و به رابه رایه تی بارزانی نه مر گه شاهه ترین لاپه کانی گه له که مانیان به خوینی پاکی خویمان نه خشانده و به رزترین مه دالیای خوینی سوور و شه هاده تیان له سه ر سنگیان هه لگرتووه.

سازکردنی کۆنفرانس له سه ر ئه م خا که ئازادکراوه بی به رامبه ر نیه، به لکو دوای پیشکه شکردنی قوربانی گرانبه هایه، ئه مه ش بیگومان بو ئه و قاره مانانه ده گه ریته وه که گوپانیان چۆل نه کرد. خوینی ئه و شه هیدانه ی به ناهه ق رژیتر، ریگای ئازادی و رزگاربوون له کویلا یه تیمان بو روشن ده کاته وه و هاغان ده دات تۆله یان بو بکه ینه وه . ئه م خوینه له ریگادا دوژمن و ده سه لاتداره دکتاتۆری و فاشیه کان راده مالتی، شه هیدانمان له ویزدانه کاماندا به زیندوو یی و نه مری ده میننه وه و له یادیان ناکه یین، بویه کۆنفرانسه که مان به خوله کیک بیده نگه دهستی پیکرد وه ک ماته میک بو گیانی پاکیان، ریز و دروود بو گیانی پاکی شه هیدانی کوردستان و شه هیدانی بزووتنه وهی نیشتمانی عیراق، له پیشه وهیان گیانی پاکی بارزانی نه مر، چونکه گیانی قوربانیدان و خو به ختکردن له پیناوی دیموکراسی بو عیراق و ئوتۆنۆمی راسته قینه بو کوردستان له لایه ن بهرپزیانه وه له ناخی ئیمه چاندراره.

سلاو بو ته نجومه نى قوتايانى کورد له نه وروپا، له پيناوى ناساندنى دوزى ره وای
 گه له که مان به جيهانى دهره وه و پشتگيرى له هه وه له کاني ده که ين به مه به ستي
 به کخستنى قوتايانى کورد له نه وروپا

ئيمه ي نوينه رانى هه ردووک يه کيتى قوتايان و لاوانى ديموکراتى کورستانى عيراق،
 کونفرانس هه وه شه که مان له سه ر نه و خاکه ئازادکراوانه ساز ده که ين که له لايه ن
 پيشمه رگه کاني سوپاى شوپشگيرى کوردستانه وه پاريزگاريان لى ده کرى. مه به ستيش
 تاوتويکردنى بارودوخى گشتى ناوچه که مان و جيهان و دارشتنى پروگراميکه که
 له گه ل بارودوخ و پيشهاته تازه کاني گوپانه که دا گونجاو بى، هه روه ها بو هه لباردنى
 سکرتراريه تى هه وه شه که ئه رکی رابه رايه تىکردن و ئاماده کردنى شوشگيرانه ي
 قوتابى و لاوان بگريته نه ستوى خو، بو نه وه ي له گه ل لايه نه کاني ديکه ي به ره ي
 نيشتمانى ديموکراسى (جود) به شدار بين له له ناوبردنى رژيمى سه دامى تاوانبار و
 حربه فاشسته که ي و بو نه وه ي ئيمه ي قوتايان و لاوان به ته وای مافه کايمان شاد
 بين. نه و سياسه ته فاشيستى و ره که زپه رستانه ي له کوردستان پياده کرا، ژماره يه کی
 زور له قوتايانى کوردى ناچار کرد وه ک زوربه ي چين و تويزه کو مه لايه تيه کاني تر له
 نيشتمان بچنه دهر و به نابه دللى خاکی باوک و باپيرانيان به جى بيلن و هه نديکيان
 له نه وروپا گيرسانه وه و روويان کرده زانست بو نه وه ي خويان به باشى ئاماده
 بکه ن و له ئاينده يه کی نزیکدا خزمه تى نيشتمانه که يان بکه ن، له گه ل نه وه شدا هيج
 کاتيک روله کاني نيشتمانه که يان و نالاندنيان به ده ستي ئيش و ئازار و کاره سات له ياد
 نه کرد که له سه ر ده ستي دوژمنانى مروفايه تى و گه لان دووچارى بوونه وه، هه روه ها
 نه و قوربانیه گه ورانه ي که له پيناوى گه يشتن به ئامانجه کان پيشکه شيان کردوه که
 خويان له يه کسانى و ئازادى پيشکه وتنى کو مه لايه تيدا ده بيننه وه.

نه نجومه نه که تان، نه نجومه نى قوتايانى کورد له نه وروپا خاوه نى ميژوويكى
 دوورودريژى خه باته له پيناوى بزووتنه وه ي قوتايانى کورد و بزووتنه وه ي نه ته وه خوازى
 کورد، بويه نه نجومه ن به و پيگه يه ي پي براره، بوته روويكى جوان بو کوردستان و
 يه کيک له منبه ره به رزه کاني گه ياندنى ده نگى گه له که مان به راي گشتى جيهان، ئينجا
 چ له ريگه ي سازکردنى کوپ و کو بوونه وه يان به رزکردنه وه ي ياداشتنامه ي نازايى و
 به رپاکردنى راپه رين يان به شداربوون له فيستيقال و کونگره جيهانيه کان، به مه ش
 نه نجومه ن نه و ئابلوقه ميدياييه ي شکاند که به سه ر جولانه وه ي قوتايان و بزووتنه وه ي

رزگاریخوازی کورددا سه پینرابوو.

ئه نجومه ن له پیناوی یه کخستنی ریڅخراوه کانی قوتابیانی کورد له ئه ورووپا تیده کوڅی، وهك باوه پوون به وهی لای دۆستان، یه کخستن قورسایي گه وره به ئه نجومه ن ده به خشی و دوژمنانیش هه زار حیسابی بو ده کهن، به لام په رتوبلاوی و دابه شبوون ته نیا ده بنه مایه ی تیکدانی ریژه کان و هیژ و تواناکان، ئه وه تا ئه نجومه ن هه نگاوی جیگیر ده نی به ره و به ستنی کۆنگره ی ۲۱ و سووریشه له سه ر یه کخستنی قوتابیانی کورد. ده ستخۆشی خه باتی ئه نجومه نه که تان ئاراسته ده که ین، هه روه ها پشتگیری هه وه له کانی ده که ین له پیناوی یه کخستنی ریڅخراوه کانی قوتابیانی کورد له ئه ورووپا، به و پیه ی یه کگرتن ئه و به رده پته وه یه که پیلانی دوژمن و قین له دلانی له سه ر ورد ده بی.

بو پیشه وه...

سلاو بو ئه نجومه نی قوتابیه کوردستانییه کان له ئه مه ریکا و که نه دا، له پیناوی ناساندنی دۆزی ره وای گه له که مان به ده ره وه

له خاکه ئازادکراوه کانی کوردستانی عیراق، که له لایه ن پینمه رگه ی سوپای شوڤشگیڤی کوردستانه وه پاریزگاریان لی ده کری، ئیمه ی نوینه رانی هه ردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان به مه به ستی تاوتویکردن و شوڤه کردنی بارودۆخی گشتی ناوچه که و جیهان و دارشتنی پلانیککی گونجاو له گه ل ئه م بارودۆخه دا و جیه جیکردنی ئه و ئه رکانه ی له ئه ستۆی قوتابیان و لاوانمان دان، کۆنفرانسیکی هاوبه شمان ساز کرد. کۆنفرانس وهك هه نگاویک وایه بو یه کخستنی وزه و تواناکانی هه ردووک یه کیتیه که له کاتیکی نزیکدا، ئه وه بوو سکرتریه تیکی هاوبه ش بو هه ردووک یه کیتیه که هه لبژێردرا و ئه رکی له خوگرتن و سه رکردایه تیکردنی قوتابیان و لاوانی پی سپێردرا. وێرای سیاسه ته فاشیستی و ره گه زپه رسته یه کانی ده سه لاته یه ک له دوا یه که کانی عیراق، به تایبه تیش پڤیمی عه فله قیه تاوانباره کان، به لام نه یانتوانی ئه و مه شخه لی خه باته له ناو به ن که له ناوچه رگه ی چیا سه رکه شه کانی کوردستان هه لگیرساوه، به لکو شیوازه فاشیسته کانیان جه ماوه ریان زیاتر هان دا بو ئه وه ی سوور بن له سه ر ئه وه ی تا دوا هه ناسه به رده وام بن له خه بات. خه باتی قوتابیان و لاوانیشمان به شیکه له و نازیی و ره تکردنه وه جه ماوه ریه به رفراوانه ی روژ به روژ

بہیتر دہبی و دەبیتە ئاماژەیکە بۆ رووخانی پزیمی سەدام حوسینی تاوانبار و دارودەستەکە، بەمەش ھەولەکانی پزیم بە فیرۆ چوون، ئەو پزیمە ی پی و ابوو کہ لە رێگای گرتەبەری ئەم سیاسەتە بۆگەنەوہ کہ خۆیان لە سیاسەتی خاکی سووتماک و چۆلکردنی کوردستاندا دەبینیەوہ، مەشخەلی داگیرساوی شۆرش لەناو دەبات.

خەباتکردن تەنیا پەییوەست نەبوو بە جەماوەرەکەمان لە ناوہوہی ولات، بەلکو گەیشتە ئەوانەش کہ لەبەر بارودۆخی نابەجی خاکی باوک و باپیرانیان بەجی ھیشت و دەربەدەر بوون. ئەو پەییوەندیانە ئەوانی بە کوردستان دەبەستەوہ زۆر بەھیتر بوون لە بارودۆخە تازەکانیان کہ ھانی مرۆف دەدەن پەنا بباتە بەر پشوودان و ھیمنی، بەمەش ھەموو کاتەکانیان لە پیناوی ناساندنی دۆزی پەوای گەلەکەمان بە جیھان و پەیداکردنی دۆستی تازە و سازکردنی کۆر و کۆبوونەوہ و ئەنجامدانی خۆپیشاندان و دەرکردنی یاداشتنامە ی نازیی تەرخان کرد. گومان لەوہدا نیە کہ خەباتی ئەنجومەنەکەتان، ئەنجومەنی قوتاییە کوردستانیکان مایە شانازی و ریزی ھەموو جەماوہری کوردستانە، بەلکو ئەنجومەنەکەتان بۆتە مینبەرێک بۆ گەیانندی دەنگی گەلە چەوساوەکەمان بە ناوہندەکانی رای گشتی جیھان و دەستەبەرکردنی پشتگیری.

سلاو بۆ ئەنجومەن و بۆ سەرجم ئەندام و لایەنگرانی و ھیوای خەباتی زیاتری لێ دەخوازین لە ریی ئازادیدا.
بۆ پیشەوہ...

سلاو بۆ ئەنجومەنی ھونەرە جوانەکانی کوردستان لە ئەمەریکا لە پیناوی ناساندنی ھونەر و کلتووری کوردی بە گەلانی جیھان

ئیمە ی نوینەرانی ھەردووک یەکیتی قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق، کہ لە بارەگایەک، لەسەر خاکی کوردستانی ئازادکراو و پارێزراو لەلایەن پیشمەرگە ی سوپای شۆرشگێری کوردستانەوہ بە مەبەستی سازکردنی کۆنفرانسیکی ھاوبەشی ھەردووک یەکیتیەکەمان کۆبووینەتەوہ و دەخوازین توانای قوتاییان و لاوانمان یەک بخەین و بیخەینە خزمەتی خەبات و تیکۆشان، بە مەبەستی کورتکردنەوہی رێگای گەیشتن بە ئامانجەکەمان کہ ئامانجی ھەموو رۆلەکانی گەلەکەشمانە. ئەوہتا دەنگی

تۆپ به گوچکه کاماندا ده زرنگیتته وه و به چاوه کانی خۆمان ده بینین چۆن پژی می فاشی و ره گه زپه رست بۆمبه سووتینه ره کانی به سه ر کوردستانی بریندار و خاکی جوانی و داهیناندا ده بارینئ و ئاگر هه موو شتیکی به رده می خۆی ده سووتینئ و ناوچه کان و یران ده کات. ئه گه ره که میک بۆ دواوه بگه ریینه وه، ده زانین که ئه مه یه نه ریتی پژی می، به راستی هه وئی له ناو بردنی هه موو شتیکی ده دات که په یوه ندی به کورد و کوردستانه وه هه بی و بوونی ناهیلی و تا ئه مپۆ په نای بردۆته به ر پیاده کردنی سیاسه تی ته عریب و ته بعیس و راگواستن له دژی خه لک، مه سه له که به مه ش کۆتایی نه هات، به لکو هه وئی شیواندنی هونه ر و کلتووری کوردی ده دات، ئه مه ش وه ک هه ولئیک بۆ کوشتنی گیانی گه شه کردن و جوله کردمان. ئه وه تا په یکه ری خانی فری ده داته نیو ئاوی دیجله و په یکه ری کاوه له ناو جه رگه ی شاری سلیمانی لاده بات، به لام ئه و په یوه ندیانه ی به میژوو و شارستانیته که مانه وه گریمان ده دن له پلان و پیلانی دوژمنان به هیژترن، کاوه هیمای سه رکه وتنه و وه ک ئه وه وایه هیشتا له نیوانمان دایه و به رووماندا هاوار ده کات و ده لی: خۆتان ئاماده بکه ن بۆ تۆله سه ندنه وه. بۆیه ته نانه ت دوا ی لادانی په یکه ره که شی به لام کاوه بۆته سه رچاوه یه ک بۆ راپه رینی جه ماوه ری شاری هه لمه ت و قوربانی.

هونه ر و کلتوور باشترین هیمای راستگۆیانه ن بۆ ئاستی پیشکه وتنی گه لان و هه نگاوه نراوه کان و هه موو ئه و خزمه ته ش که پیشکه شی مرۆقاپه تیان کردوو، کوردستانی ئیمه ش به هونه ر و کلتوور و شارستانیته که ی ناسراوه، به و پیه ی که وتۆته شوینی به یه کگه یشتنی سی شارستانیته وه، شوینه واره به ها داره کانی نیو مۆزه خانه کانی ولاتانی رۆژئاوا که له لایه ن داگیرکارانه وه رفیژراون، باشترین نمونه ن بۆ ئه مه.

سلاو له وانیه ی له سه ر خاکی کوردستان گه وره بوون و ژیاون و چاوه کانیا ن به سرووشتی دلرفینی کوردستان گه شاونه ته وه و له نزیکه وه هه ستیا ن به ئیش و ئازار و خواسته کانی گه له که مان کردوو و بارودۆخه ناهه مواره کان ناچاری کردوون خاکی باوک و باپیرانیان به جی بیلن، به لام له گه ل ئه وه شدا به دلسوژی مانه وه و په یمانی پاراستنی هه موو ئه و شتانه یان داوه که له لایه ن باوک و باپیرانه وه بۆمان به جی هیژراون. سلاو بۆ ئه وانیه ی ئیش و ئازار و مه ینه تیه کانی میله ته سه ته مدیده که مان به ناوه نده جیهانیه کان ده گه یینن و دۆز و قوربانیه گه وره کانی جه ماوه ره که مان له پیناوی

گه یشتن به ئامانجه کان به جیهان دهناسینن، ئامانجی ژیان به ئازادی و ئاشتی و خو شه ویستی، دوور له که شوهه وای شهر، ئەمەش تەنیا لە ریگه ی رووخاندنی پزیمی فاشی و هیانه دی دیموکراسی بو عیراق و ئۆتۆنۆمی راسته قینه بو کوردستان دیته دی.

سلاو بو به ریز معمه ر قه زافی پیشه وای شو پشی فاتیح و خو پراگری لاوان و قوتابیان لیبا به رووی ده ستریزیه کانی ئیمپریالیزم بو سه ر خاکه که یان ئیمه ی نوینه رانی هه ردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عیراق، کونفرانسیکی هاوبه شمان له یه کیك له باره گاکانی شو پشی ۲۶ ی ئیاری نیشتمانی پیشکه وتووخواز ساز کرد، ئەمەش بە ئامانجی تاوتویکردن و شیکردنه وه ی بارودۆخی گشتی له کوردستان و عیراق و ناوچه که و جیهان و ئەو واقیعه کاره ساتنامیزه ی قوتابیان و لاوانان له سایه ی پزیمه که ی سه دام حوسین و داروده سته که ی به خو یه وه ده بینن، ههروه ها ئەو ئەرکانه ی له سه ر شانیا نه، له پیناوی ئاماده کردنی شیوازیکی کارکردنی گونجاو له گه ل بارودۆخه هه نووکه ییه کان که ببیته مایه ی به هیزکردنی ریکخستنه کامان و یه کخستنی توانا کامان و هه لبژاردنی سکرتریه تیکی هاوبه ش که به شیوه یه کی شو پشگی پرا نه قوتابیان و لاوان په روه رده بکات و ئاماده یان بکات، ئەمەش له پیناوی په له کردن له رووخاندنی ئەو پزیمه فاشی و ره گه زه رسته ی لایه نگری ئیمپریالیزمه و به هیزی ئاسن و ئاگر له سه ر سنگی رۆله کانی گه له که مان دایکوتا وه، ههروه ها شادبوون به حکومه تیکی دیموکراسی ئیئتیلافی که ئۆتۆنۆمی راسته قینه بو کوردستان زامن بکات، بو ئەوه ی له سایه یدا ئیمه ی قوتابیان به ئاشتی و هیمنی بخوینین و به ته وای مافه کامان بگه ین. ده وله تیک که هه موو توانا کانی عیراق بخاته خزمه تی ولاتانی پیشکه وتووخوازی عه ره ب و بزووتنه وه شو پشگی ریه کانیان.

ئیمه له خاکی کونفرانسه وه، ئەو شوینه ی به خوینی پیشمه رگه قاره مانه کامان ئازاد کراوه، سلاو بو به ریز معمه ر قه زافی رابه ری شو پشی فاتیحی سیپته مبه ر ده نی رین به هوی هه لو یسته بویره کانی به رامبه ر دۆزی ره وای گه له که مان، ئەوه بوو له میانی کۆنگره ی نیوده وله تی دووه می مه سابه له ته رابلوسی رۆژئاوا راشکاوانه هه شه ی له پزیمی تورکیا کرد به هوی ده ستریزیکردن بو سه ر کوردستانی عیراق، ئەم هه لو یستانه بوونه مایه ی به هیزکردنی برابه تی عه ره بی- کوردی و پیگه یه کی

خه باتکارانهی نووی و هیزی زیاتری به شوپرشه که مان به خشی، هاوکات سلّو ئاراسته ی قوتابیان و لاوانی لیبا ده که یین به هووی خوڤراگریان به رامبه ر ده ستردیژیه کانی ئەمه ریکا. ئیمه ی نوینه رانی قوتابیان و لاوان، نازایی توندی خو مان ده رده برین به رامبه ر پئیشیلکاریه کانی ئەمه ریکا به رامبه ر حورمه تی که ناراوه کانی لیبا له که نداوی سیرت و کوکردنه وه ی که شتیگه له که ی له ناوچه که و سووربوونی ده سته کانی بریتانی بکوژ به خوینی مندالان و ئافره تانی ته رابلوس و به نغازی خوڤراگر و ئەو پیلانه سیاسی و سه ربازی و ئابووریانه ی ئەمه ریکا دایانده پڕیژی، دوای ئەوه ی ئەو پروگرامه پئیشکه وتووخوازه ی بو ئاشکرا بوو که لیبا له پیناوی دژایه تیکردنی ئیمپریالیزم و زانیونیزم و دواکه وتوویی و فاشیزم و ره گه زه پهرستی ده یگرته بهر و ئەو رۆله ی که لیبا له ریگه ی پشتگیریکردنی سیستمه شوپرشگیپی و پئیشکه وتووخوازه کان له ناوچه که دا گیپراویه تی. سلّو له هه لوپستی شوپرشگیپانه ی رابه ری شوپرش فاتیح کاتیک وتی گه لی لیبا ئاماده یه به پیوه بهر و خووی بو دوژمنان ناچه مینن، به مه ش ویستی گه لی لیبا سه رکه وت. ههروه ها پڕۆتستوی هه نگاوه خیانه تکاریه که ی هه سه نی دووه می شای مه غریب ده که یین له کوپوونه وه له گه ل پیریژی زایونی له سه ر خاکی مه غریب و گرته به ری ریچکه ی ساداتی خیانه تکار و ئەو رۆله نابه جیه ی رژیمی حوسنی موباره ک و چهند رژیمیکی دواکه وتووی عه ره بی ده یگپرن له پشتیوانیکردن و پئیشکه شکردنی ئاسانکاری پیویست له پیناوی خزمه تکردنی ولاتانی ئیمپریالی.

بژیت برایه تی عه ره ب و کورد

گه شاهه بی دوستایه تی و یه کگرتوویی نیوان قوتابیان و لاوانی ئیمه و قوتابیان و لاوانی لیبا.

سلّو بو به ره ی نیشتمانی دیموکراسی عیراق (جود) ی خه باتکار

سلّو شوپرش و خه بات:

لای که س شاراوه نیه که سیاسه تی فاشیستیانیه ی رژیمی عه فله قی و دکتاتوره تاکرپوهه که ی، عیراقی خو شه ویستمانی گه یانده ئەو میحنه ت و شه ویرانکاره ی پیی ناوه ته سالی هه وته می و هه زاران لای هاریوه، ئەمه ویپرای ئەو دارمانه ئابووویه و په یوه ندیی له گه ل بازاری سه رمایه داری جیهان و پته و بوونی په یوه ندییه کانی له گه ل لایه ن و هیزه دواکه وتوه کانی عه ره ب و ناوچه که و ژیانده وه ی ریچکه وتنه

نابه چیکانی نیوانیان و بوارخۆشکردن بۆ بهزاندنی حورمهت و سهروه ریبه نیشتمان و دووباره بوونه وهی ههولله کان له پیناوی فراوانکردنی رووبه ره کانی شهپر و ئاماده کاری بۆ دهستوهردانی ئیمپریالیزم له پیناوی لاوازکردن و نه هیشتنی بزووتنه وه ئازادیخوازه گه شه کردوه کانی گهلانی ناوچه که، ئەمه سه رباری سیاسهت و هه لسه که وته درندانه و نامروییه کان به رامبه ر گه لی عیراق.

ئه گه رچی پزیم ده زانی له ئاینده یه کی نزیکه دا کۆتایی دیت و له ناو ده چی، به لام له گه ل ئه وه شدا روژ به روژ هه ولی جیگیرکردنی پینه کانی ده دات و ئه و کاره ساته ش پشتگوێ ده خات که به سه ر گه لی عیراق دا هاتووه، له راستیدا پزیم له پیناوی مانه وه له کورسی ده سه لات هیچ شیواز و ریگه یه ک ناهیللی نه یگریته به ر. له گه ل ئه وه شدا خه باتی به ره قاره مانه که تان روژ به روژ زیاتر ده بی و ره گه کانیشی به ناخی جه ماوه ری گه لی عیراقی خۆشه ویست، به عه ره ب و کورد و که مینه کانیدا چوونه ته خوار و هیوا له دلله کان ده ژینیته وه، ته نانهت وای لیها تووه میله ته که مان به گرنگیه وه ده روانیته خه باتی (جود).

ئه مپرو عیراقمان به هه ستیارتترین بارودۆخدا گوزهر ده کات و له ئاسودا کۆتایی پزیم دیاره، به تایبه تی دوا ی ئه وه ی زۆرینه ی میلهت لی جیا بوته وه، جگه له ژماره یه کی که م نه بی که چاره نووسیان به چاره نووسی ده سه لاته وه گری داوه، وه ک (فه رمانگه کانی ئاسایش و هه والگری). ئه وه تا کۆمه لیککی زۆر له پیاوانی پارته فاشیه که یان پیگه کانیان چۆل ده که ن. به رزبوونه وه ی ئاستی نازی و دژایه تیکردنی پزیم له لایه ک و زیادبوونی نیگه رانی سه بارهت به هیرشه به رفراوان و دوژمنکاریه کانی پزیمی سه ربازی تورکیا له لایه کی دی، هه موو ئه م بارودۆخانه پال به هیزه نیشتمانی ه عیراق یه به ره له ستکاره کانه وه ده نین به خۆیاندا بچنه وه و له ریگه ی ئه زموونه کۆن و هه نووکه ییه کانیان و له پیناوی چاره نووس و ئاینده ی گه ل و ولاتدا ریگای راست و ئاشکرا ده ستنیشان بکه ن.

ئیمه ی نوینه رانی هه ردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان- عیراق، لیره له سه ر خاکی کوردستانی ئازاد به مه به ستی سازکردنی کۆنفرانسیکی هاوبه ش کۆ بوینه ته وه بۆ ئه وه ی ده رباره ی بارودۆخی قوتابیان و لاوانی کوردستان و عیراق و ناوچه که گفتوگۆ بکه ین، گه رمترین سلّوی شوپشگیپی خۆمان ئاراسته ی

به ره خه باتگیکه تان ده کهین و پشتگیری له هه لۆیستی جیگیر و سووربونتان له سه ر رووخاندنی پژییم و گه یشتن به ئه لته رناتیقیکی دیموکراسی ده کهین. ههروه ها پشتیوانی خه باتی جیدی ئیوهین له پیناوی قولکردنی گیانی برایه تی و یه کگرتن له نیوان ئه و پارتانه ی له نیو به ره که تان دان و هه وله کانتان له پیناوی فراوانکردنی پیگه که ی که له ئه نجامدا بوونه هوی زیادکردنی هیوا له لایه ن گه له خه باتکاره که مان بو ئه وه ی چاره نووسی خوی به به ره ی (جود) هوه گرئ بدات که بوته بناغه یه ک و له کو تاییدا هه موو لایه ک به ئامانجه کانیان شاد بن. هاوکات له گه ل ریز و پشتگیری مان و خواستنی هیوا بو گه یشتن به ئامانجیکی باشتر، داوا له ته واوی هیزه نیشتمانییه عیراقیه به ره له سته کاره دیموکراسی و نه ته وه یی و پیشکه وتووخواز و ئیسلامیه کان ده کهین که بارودوخی قوئاغی داهاوو به وردی هه لسه نگینن و کیشه و ناکوکیه لوه کیه کان وه لا بنین له پیناوی خولقاندنی ئاشتبوونه وه یه کی سه رتاسه ری و به رزکردنه وه ی دروشمیکی وا که هه موو ئامانجه سه ره کی و گشتیه کان بگریته خوی و ته واوی جه ماوه ری گه له که مان له ده وری کو بیته وه. ئیمه ی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان له سه نگه ره کامانه وه په یمانتان پی ده دهین که په ره ی زیاتر به خه بات و چالاکیه کامان بدهین و هه موو توانا کامان ده خه یه پال توانای هه قاله قاره مانه کانتان له پیناوی هیئانه دی ئامانجه کانی گه لی عیراق له رووخاندنی پژییمی دکتاتوری به غدا و گه یشتن به ئه لته رناتیقیکی دیموکراسی که کو تایی به شه ر بینن و دیموکراسی بو عیراق و ئوتوئومی راسته قینه بو کوردستان وه دی بینن.

بژین بو خه بات... بژین بو یه کیتی

سلو بو لیژنه ی بالای هه مانگیکردن له نیوان ریکخراوی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و ته واوی ناوچه کانی دیکه ی عیراق له پیناوی خه بات و کاری هاوبه شی یه کیتی

له کونفرانسی هاوبه شی هه ردووک یه کیتییه که مان، که له ناوچه یه کی ئازادکراوی کوردستانی خوشه ویست و له سایه ی هیزه کانی پیشمه رگه ی سوپای شوپشگری کوردستان و له لایه ن پیشمه رگه قاره مانه کانی (جود) هوه ده پاریزرین، به مه به سته شوڤه کردن و هه لسه نگاندنی بارودوخی هه نووکه ییه کانی ولات و ناوچه که و جیهان و له پیناوی به هیزکردنی ریکخسته کامان و دارشتنی پرۆگرامیکی گونجاو بو خه باتی

ناوخواوی و دهره کی سازمان کردووہ. ئیمہی نوینہرانی ہہردووک یہ کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان-عیراق و بہ مہ بہستی جیبہ جیکردنی خشتہی کاری ئەم کونفرانسہ ہاوبہ شہمان، لەم کۆبوونہوہیہ دا ہہموو نوینہران جہختیان لەسەر لیژنہی بالای ہہ ماہہنگی کردہوہ و جاریکی دیکہ ئامادہباشی تہواومان دووپات دہکینہوہ لە پیناوی کاری ہاوبہشی زیاتر و یہ کیتیہ کی بہہیزتر بو خہبات و ہہ ماہہنگیکردن و ہاوپہیمانی لە نیوان ریکخواوه کانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و ناوچہ کانی دیکہی عیراق. ئەم ئەرکہ میژووویہ ئەرکیکی پیروزی سەر شامانہ لەپیناوی خزمہتکردنی باشتری دۆزی رہوای گہلہکەمان و پیویستہ زیاتر پابہند بین بہ بریار و ئەو بنہمایانہی کہ لە پیناویاندا و لەسەر پیشنیازی ریکخواوه جہ ماوه ریه کامان لیژنہی بالای ہہ ماہہنگی دامہ زراوہ. ئەگہرچیش لەبەر چہند ہۆکاریکی ناوخواوی، تا ئیستا نہمانتوانیوہ کۆبوونہوہ مانگانہ کانی خۆمان ئەنجام بدہین و وەک پیویست کارہ ہاوبہ شہ کامان پروتین، بەلام باوہرمان بہوہ ہہیہ کہ ہیچ کۆت و بہرہستیک ناتوانی ریگہی خہباتی راستہقینہی دیموکراسی و نیشتمانی مان لئ بگری و دلنیاشین لە سەرکەوتن. ئیمہی نوینہرانی ہاوبہشی ہہردووک یہ کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان-عیراق، بہ ناوی خۆمان و بہ ناوی ہہموو ئەندام و کاندید و لایہنگران و جہ ماوہری قوتابیان و لاوانی کوردستان، سلّوی گہرمی خہبات و شورشگیپری ئاراستہی لیژنہی بالای ہہ ماہہنگیکردن لە نیوان ریکخواوه کانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و ہہموو عیراق دہکین و ہیوای بہہیزتربوونی خہباتی ہاوبہشمان و یہ کیتیہ کەمان و یہ کگرتوویمان دہخوازین، بو ئەوہی بہراستی بین بہ نوینہرانی راستہقینہی بزوتنہوہ کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان و عیراق و بتوانین پیکہوہ ہیز و پارتہ نیشتمانی و پیشکەوتووخوازہ بہرہلستکارہ کان، کہ (جود) بہردی بناغہیانہ، گہرموگورانہ ئاراستہی گۆپانی خہبات بکہین لە پیناوی رووخاندنی پژیمی فاشی بہغدا و ہینانہ کایہی حکومہتیکی دیموکراسی کہ دیموکراسی بو عیراق و ئۆتۆنۆمی راستہقینہ بو کوردستان و ہدی بین و ئیمہی قوتابیان و لاوانیش لە سایہیدا بہ ناشتی و برایہتی و دیموکراسی و ہیمنی بژین. زور بہ گہرمی دہستہ کانتان دہگوشین و ریزی شورشگیپری گہرمی خۆمانتان بو دووبارہ دہکینہوہ و ہہمیشہ سەرکەوتوو بن.

سلاو بۆ دایکه هه‌لیمه، دایکی چوار شه‌هیده سه‌ربه‌رزه‌که‌ی شۆرشى ئایارى نیشتمانى پيشكه‌وتووخواز (ئه‌یوب، ئیسماعیل، هه‌مید، سه‌لاح عه‌بدوله‌هادى) و هه‌موو دایکانى شه‌هیده سه‌ربه‌رزه‌کانى تر

به‌بۆنه‌ی سازکردنى کۆنفرانسى یه‌که‌مى هاوبه‌شى هه‌ردووک یه‌کیته‌که‌مان، یه‌کیتی قوتابیان و لاوانى دیموکراتى کوردستان-عێراق، ئه‌ندامانى کۆنفرانس سلاو و ریز و سوپاسگوزارى گه‌رمى خۆیان ئاراسته‌ی دایکه هه‌لیمه ده‌که‌ن، ئه‌و دایکه‌ی چوار قاره‌مانى کوردستانى پيشگه‌یاند و له‌گه‌ڵ باوکیان وه‌ک دياریه‌ک پيشکه‌شى شۆرشى نیشتمانى و دیموکراسى گه‌له‌که‌مانى کرد. له‌ نوینه‌رانى کۆنفرانسه‌وه په‌یمان بۆ بۆ دایکه هه‌لیمه و دایکانى ترى شه‌هیده سه‌ربه‌رزه‌کانمان که هه‌تا رووخانى رژیمنى فاشى به‌غدا و هینانه‌دى دیموکراسى بۆ عێراق و ئۆتۆنۆمى راسته‌قینه بۆ کوردستان دريژه به‌ خه‌بات ده‌ده‌ین. سلاو بۆ گیانى پاکی ئه‌م چوار شه‌هیده (ئه‌یوب، ئیسماعیل، هه‌مید، سه‌لاح) و گیانى باوکى شه‌هیدیان عه‌بدوله‌هادى و ته‌واوى شه‌هیدانى رێگای ئازادى و پيشکه‌وتن، پيشه‌نگیان بارزانى نه‌مر.

سلاو له‌و به‌ندکراوه سیاسیانه‌ی له‌ به‌ندیخانه‌کانى رژیمندا به‌رگه‌ی ئه‌شکه‌نجه‌دانى درندانه ده‌گرن

رژیمنى عه‌فله‌قى که به‌ زه‌برى ئاسن و ئاگر خۆی به‌سه‌ر ملی گه‌له‌که‌ماندا ده‌سه‌پینى، درندانه‌ترین شیوازه‌کانى کپکردنى ئازادیه‌کان و داگیرکردنى مافه‌کان ده‌گرێته‌ به‌ر، به‌مه‌ش عێراق ده‌بیته‌ به‌ندیخانه‌یه‌کى گه‌وره و تاریكى باڵى به‌سه‌ردا ده‌کیشى. رۆله‌کانى عێراق یش، ئه‌وانه‌ی له‌سه‌ر خاکی باوک و باپیرانیان ده‌ژین وه‌ک بێگانه وان و ئاگادارى کاروبارى نیشتمان و سامانه‌کانى نین، هه‌روه‌ها سزای توند بۆ ئه‌وانه ديار کراوه که دژایه‌تى یاسا نابه‌جیکانى رژیمن ده‌که‌ن و دژیان ده‌وه‌ستنه‌وه. بۆیه عێراقى زامدار له‌ بارودۆخیکى نائاساییدا ده‌ژى، هه‌ر ئه‌مه‌ش پالى به‌ رۆله‌کانیه‌وه نا که هه‌ولێ گۆرینى ئه‌م واقیعه کاره‌ساتتامیژه بده‌ن و له‌و پیناوه‌دا شیوازی جو‌راوجۆرى خه‌بات بگرنه‌به‌ر، کاریگه‌رتى شیوازه‌کانى خه‌باتیش بۆ سه‌ر رژیمنى فاشى، ئه‌و ریکخواه سیاسیانه‌ن که که‌وتوونه‌ته‌ خه‌باتیکى توند و تال و پيشکه‌شکردنى قوربانى گه‌وره له‌ پیناوى هینانه‌دى خواسته‌کانى جه‌ماوه‌ر. له‌ به‌رامبه‌ردا رژیمن چه‌ندین داموده‌زگای جو‌راوجۆرى وه‌ک ئاسایش و هه‌والگری و ژماره‌یه‌کى له‌بن نه‌هاتووى به‌کرێگىراوانى خۆی بۆ چاودێریکردن و راوه‌دوونانى

خه باتکاران خستونته ته کار و ئەوان له دهستگیرکردنی خه لکدا پشت به هیچ یاسا و شه ريعه تیک نابهستن، به مەش رۆله کانی گه له که مان به بی دادگاییکردن ده خزیزینه به نديخانه کان و له سەر دهستی جه لاده عه فله قيه کان و له ریگه ی تازه ترین ئامیره وه رووبه پرووی دپنده ترین جوړه کانی ئەشکه نجه دان ده بنه وه. سه رباری ئەمه، له م به نديخانانه دا ته نانه ت ئاساييترين مه رجه ته ندروستيه کانش به دی ناکرین و ئەمه هه مووی له دژی ئەو به نديکراوانه ئەنجام ده دري که جگه له داواکردنی ئاساييترين مافه کانيان و دژايه تیکردنی رژی می فاشی و هه لسوکه وته دپندانه کانی، هیچ تاوانیکيان ئەنجام نه داوه.

ماوه ماوه، هیزه کانی ئۆپۆزیسیونی عیراق و رېکخراوه جه ماوه ريه کان و پارته عیراق یه کان یاداشتنامه ی نازایی سه باره ت به پیشیلکردنی یاسا و ريسا نیوده وله تیه کان له لایه ن رژی می عیراقه وه ئاراسته ی دهسته ی نه ته وه یه کگرتوه کان و رېکخراوی مافه کانی مروّف و لیبوردنی نیوده وله تی ده که ن. ئیمه له خاکی ئەو کۆنفرانسه دا که له ناوچه ئازاده کانی کوردستان ساز ده کری، سلّو ئاراسته ی به نديکراوانی سیاسی و ئەوانی تریش ده که یین که به نديخانه کانی رژی م سووربوون و خوڤاگریی زیاتریان پی ده به خشی. سلّو له وانه ی ته نیا به هو ی به رگری کردن له که رامه ت و ئازادییه وه خزیزاونه ته به نديخانه کان، سلّو له خوڤاگریی و قاره مانیتیان، په یمان بی تا دوا هه ناسه له ریچکه که تان لانه ده یین.

ره تکرده وه و پروتستۆکردن:

ده ستردیژیه کانی رژی می جۆنتا له تورکیا بو سەر خاکی پیروژمان به توندی ره ت ده که ینه وه و داوای وه ستاندنیان ده که یین، له هه مان کاتدا سوپاسی حکومه تی ئیران و لیبیا ده که یین که راشکاوانه و به فه رمی هه لویستی دروستی خو یان بو پشتگیریکردنی گه له که مان راگه یاند، هاوکات سوپاسی هه موو ئەوانه ش ده که یین که به رووی ده ستردیژیکردن بو سەر خاکه که مان وه ستانه وه و پشتگیریان له کیشه ی ره وای گه له که مان کرد.

ئەو شوڤشه ی له کوردستان به رپا کراوه و رۆله کانی عیراق به گشتی و رۆله کانی کوردستان به تايبه تی به شدارن تیايدا، چه ندين هه نگاوی گه وره ی به ره و پيشه وه بریوه و له هیئانه دی ئامانجی شوڤش نزيك بوته وه، به هو ی ئەو قوربانیه گه ورانه ی

پیشکەش کراون، توانراوه رووبەری بەرفراوان لە خاکی کوردستان لە عەفلەقیە فاشیەکان پاک بکریتهوه و روژ دواى روژ گوشار لەسەر پزڤیمی فاشی توندتر دەبى و هەست بە نزیکبوونهوهی ماوهی رووخان و لەناوچوونی دەکات، بۆیە خەریکە پەنا دەباتە بەر داواکردنی یارمەتی لە لایەنگرە فاشیست و رەگەزپەرستەکانی.

پزڤیمی تورکیا کە ئەندامی پەیمانی باکوری ئەتەلسیە، چاوی لەسەر ویلایەتی موسڵە، هەرۆهە ترسی لە هەموو پیشکەوتنیک هەیه کە لەلایەن بزووتنەوهی رزگاریخوازی کورد لە عێراق بەپزڤیتە دی، بەو پێیەى کاریگەری پۆزەتیفی بو سەر بزووتنەوهی رزگاریخوازی کوردستانی تورکیا دەبى، هەرۆهە کاریگەری نینگەتیفیشی بو سەر بەرژەوهەندیەکانی ئیمپریالیزم دەبى لە ناوچە کە.

پزڤیمی سەدام کەوتۆتە نیو تەنگزەیه کی مەترسیدار و ناتوانى خوێ لى رزگار بکات، بۆیە پێی وایە باشتین پزڤیم بو ئەوهی یارمەتی و کۆمەکی پیشکەش بکات پزڤیمی تورکیایە و لەو پیناوه دا هەردوولا چەند ریککەوتنیکیان واژۆ کرد و بە هۆیانەوه رینگە بە هیژەکانی هەردووک ولات دەدرى بو ماوهی ۳۰ کیلۆمەتر بە مەبەستی راوه دوونانی شوپشگێران سنوورە نیودەولەتیەکانی یەکتەر بەزینن، هەر بە گوێرەى هەمان ئەو ریککەوتنەوه، لە سالانی ۱۹۸۳ و ۱۹۸۶ هیژە زەمینى و ئاسمانیەکانی تورکیا حورمەتی خاک و ئاسمانی کوردستانی پیروزیان پیشیل کرد و دەستدریژیان کردە سەر هاوڵاتیانی بێتاوان و لە بەرامبەر دا پزڤیمی بەغدا کە بانگەشە بو بەرگریکردن لە سەرۆهیری نیشتمانی دەکات، دەستەوهستان مایهوه، بەلکو یارمەتی پزڤیمی تورکیاشی دا وهک ئەوهی کوردستان بەشیک نەبى لە خاکی عێراقى خوێهویست. ئیمە لە خاکی کۆنفرانسەوه بەناوی قوتابیان و لاوانی کوردستانهوه نازایی توندی خوێمان بەرامبەر دەستدریژیەکانی تورکیا بو سەر خاکی پیروزمان دەردەبرین و لە بەردەوامبوون لەسەر ئەم ئامانجە ئاگاداری دەکەینهوه و سوپاسی بى سنوورمان ئاراستەى هەردووک حکومەتی ئێران و لیبیا دەکەین کە راشکاوانە و بە فەرمی پشتگیری خوێمان بو گە لەکەمان راگەیان، بێگومان ئەمە مانای وایە کە شوپش بوته خاوهنی مینبەری بەرز و پشتگیری جیهان.

بژی یە کگرتوویی گەلان لە دژی دکتاتۆریەت و فاشیزم.

سياسه ته شوځينی و ره گه زپه رسته کاني پڙيم له راگواستن و تهبعيس و تهعريب و ويرانکردنی کوردستان و شوينبزکردنی (۸۰۰۰) کوردی بارزانی به توندی رت ده کهينه وه

له وه ته ی له ۱۷ی ته موزی ۱۹۶۸ه وه له ريگه ی کوده تاوه پڙيمي عيراق ده سه لاتی گرتوته ده ست، ئەم پڙيمه که وتوته کوشتن و توقانندی گه لی عيراق به گشتی و گه لی کوردمان به تايبه تی. هه رچه نديش ماوه ی ده سه لاتی دکتاتور ی دريژه بکيشی، زیاتر په نا ده باته بهر ئەنجامدانی تاوانکاری. له وه ته ی له لایه ن ئيمپرياليزمی جيهانيه وه هان دراوه که شهر له دژی شوپشی گه لانی ئيران به رپا بکات، پڙيم زیاتر په نای بردوته بهر پياده کردنی سياسه ته تاوانکاریه کانی، بويه هه زاران لاو و قوتابی خزاندوته نیو ئەو شه ی که تا ئیستا گری لی هه لده ستی. به دريژایی ماوه ی شه دوپاوه که شی، پڙيم به بهرده وامي بهدوای پروبيانووی جوړاوجوردا گه پاوه بو ئەوه ی له ريگه يانه وه شکسته يه که لهدوايه که کانی له بهره کانی شهر پی روپوش بکات.

پڙيم به گرته بهری شیوازه شوځينی و ره گه زپه رسته کانی وه ک راگواستن و تهبعيس و تهعريب و چولکردنی کوردستان له دانیشتوانی نه وه ستا، به لکو په نای برده بهر چهندين شیوازی دیکه ی تايهت به جينو سايدکردنی روله کانی کوردستان. له هاوینی سالی ۱۹۸۳ه وه تا ئیستا هيچ شتيک ده رباره ی چاره نووسی (۸۰۰۰) کوردی بارزانی نازانری که پيشتر کومه لگا زوره مليکانیان له قوشته په و هه رير و به حرکه ده وره درابوون و به سيفه تی ديلي جهنگ ده ستگير کرابوون و له لایه ن پڙيمه وه به شه قامه کانی به غدا و چهند شاریکی دیکه دا سوورپنزابوونه وه و تا ئیستاش پڙيم سووره له سه ر شاردنه وه ی چاره نووسیان. ئيمه له خاکی کونفرانسه وه ئەم تاوانه دنده يه رت ده کهينه وه و داوا ده که ين به هاوکاری له گه ل هيژه نيشتمانی ه به ره ه لستکاره کانی پڙيم و رای گشتی جيهان و ويژدانی مروځايه تی گوشار بخه نه سه ر پڙيمي به غدا بو ئەوه ی چاره نووسی (۸۰۰۰) کوردی بارزانی ئاشکرا بکری.

ههنگاه خويناويه که ی پڙيمي به غدا و سه پانندی جهنگيکی دوژمنکارانه به سه ر گه لانی عيراق و ئيران و په وانه کردنی قوتاييان و لاوان و ماموستايان بو به ره کانی شهر و له سيداره دانه به کومه له کان رت ده کهينه وه.

له سه ره تاي وه رگرتی ده سه لاتی، پڙيمي عيراق په نای برده بهر چهند شیوازیک

کە بۆنی پێشکە و تووخوازییان لێ دەهات، ئەو ویستی بەم هەنگاوه سەرەتا گومان لە خۆی دوور بخاتەوه و دواتر بنەماکانی پزۆیمە کە ی دابکوتی. ئینجا رۆژ دواى رۆژ فرتوفیلەکانی پزۆیم و ئاستی پە یوه نیدی لە گەل ئیمپریالیزمی ئەمەریکا ئاشکرا بوون. شۆرشى گەلانى ئێران لە رێگەى گۆرپەگۆرکردنى پزۆیمى شاهەنشاهە گەورەترین کۆلەگەى ئیمپریالیزمى ناوچە کەى دارماند، بێگومان ئەم شۆرشە زەبریکی بەهیز بوو بەر ئیمپریالیزم کەوت و دەنگیکى گەورە و بەرفراوانى بەدواى خۆیدا هینا و متمانهى بە گەلانى چەوساوه بەخشیهوه و پێى راگەیاندن کە ویستی گەلان لە پلان و پیلانى دوژمنان بەهیزترە. لەو کاتەوه ئیمپریالیزم دەستی بە جولاندنەوهى بە کرێگیراوانى کرد لە ناوچە کە بۆ ئەوهى لە سەرەتاوه زەبر لە شۆرشى گەلانى ئێران بوەشیین و پزۆیمى عێراقى بە گونجاوترین پزۆیم زانى کە لە توانایدا هەبى رۆلێکى لەم جووره بێنى. ئەوه بوو پزۆیم شەرى لە دژی ئێران راگەیاند و بانگەشەى ئەوهى کرد کە سەرۆهه یى نیشتمانى رووبهرووی مەترسى بوتهوه. ئیستاش ئەم جەپهنگە پێى ناوہتە نێو سالى حەوتەمیهوه و تا ئیستا هیچ رێگەچارهیهك بەدى ناکرى، لە بەرامبەر درێژە کیشانى شە کەشدا جگە لە زیانەکانى تر، پزۆیم هەستى بە کەمبوونەوهى مرویى کرد، بۆیە ناچار بوو روو بکاتە بازاری قوتابیان و لاوان و مامۆستایان و وهك پێشه کیهك بۆ ناردنیان بۆ بەرهکانى شەرى قادسیه، ئەوانى لە گۆپانەکانى مەشق و راهێنان کۆکردەوه و پەتى سێدارەشى بۆ ئەوانە ئاماده کرد کە خوازیارى جیبەجێکردنى ئەم هەنگاوهى پزۆیم نەبوون. بە گۆیرهى عورفەکانى پزۆیم، پێویست بوو هەموو شتێک بخریته خزمەتى خۆى و پاراستنى کورسى ئەم دەسەلاتە لەرزۆکە. ئیمەى نوینەرانى قوتابیان و لاوان، نازایى خۆمان بەرامبەر بەم جەپهنگە ناوایه دەردەپرین کە پزۆیمى سەدام لە برى ئیمپریالیزمهوه بەسەر گەلانى عێراق و ئێرانیدا سەپاندووه و داواش دەکەین بە هاوکارى لە گەل پارت و هیزه عێراق یه بەرههه لستکارهکانى تر ئەم پزۆیمە برووخینى، چونکە ئەمە تاکە رێگایه بۆ کۆتاییهێنان بە شەر و شادبوون بە سیستمیکى دیموکراسى دادوهرانه، بۆ ئەوهى ئاشتهوایی بۆ هەردوو ولاتى دراوسێ بگەرێتهوه.

ره تکرده وهی سیاستی شوڤینیهی پژییم سه بارهت به دژایه تیکردنی زمان و ئه ده بی کوردی و داخستنی ده رگای قوتابخانه کان له کوردستان و هه لوه شانده وهی کۆری زانیاری کوردی و گواستنه وهی زانکۆی سلیمانی

له شوڤشی ئه یلوول، رۆله کانی کوردستان ملیان دایه بهر خه باتیکی قورس و تال و له سالی ۱۹۷۰ د پژییمان ناچار کرد به یاننامه ی میژوووی ئادار رابگه یه نی، له ماوه ی نیوان سالانی ۱۹۷۰-۱۹۷۴ ی شدا ناوچه ی کوردستان له هه موو بواره کانه وه پیشکته وتنی به خوڤیه وه دیت، ژماره ی قوتابخانه کان زیادی کرد و خویندن کرا به زمانی کوردی و زانکۆی سلیمانی دامه زرا و بوو به سه رچاوه یه کی رووناکی هزیری و نووسه ر و زانیان پشتگیری و هاندانیان له لایه ن شوڤشه وه بی به خشرا، کۆری زانیاری کورد رۆلی چالاکانه ی خو ی گپرا. به کورتی، شوڤش به نیازی به رپاکردنی شوڤشیکی رۆشنیبری بوو له نیو میلله تدا. دوا ی نسکۆی ۱۹۷۵، پژییم له برپاره کانی په شیمان بووه وه و هه مووی له ره گه وه هه لکیشان، ئه وه بوو خویندن به زمانی کوردی قه ده غه کرا و ده رگای چه ندین قوتابخانه داخران و زانکۆی سلیمانی گوڤزرایه وه و کۆری زانیاری کورد نه هیلرا، هه روه ها پژییم چه ندین سیاستی شوڤینی دیکه ی هاوشیوه ی پیاده کرد.

پژییمی به غدا درکی به وه کرد که بلا بوونه وهی زانست و زانیاری له نیوان جه ماوه ر مانای وایه به هیترین چه کی پی ده به خشی، واته پیچه وانه ی ئه وه ی که خو ی ده یویست، ئه وه ده یخواست میلله ت به دواکه وتوووی و نه خوینده وار و به ش به ش بمینیتته وه و گیانی ئینتیما و ده ستپیشخه ربی تیا دا نه هیلی، بو ئه وه ی بتوانی به ئاسانی کۆنترۆلی بکات و رووی بکاته ئه وه ئاراسته یه ی که خو ی مه به ستیه تی. ئیمه له خاکی کۆنفرانسه وه ئه م سیاسته شوڤینیه ی پژییم ره ت ده که ینه وه، هاوکات رایده گه یه نین که دوژمنانی گه لی کورد له مه و بهر چانسی خو یان بو له ناو بردنی زمانی کوردی و دوورخستنه وه ی تاکی کورد له خاکی باوک و باپیرانی تاقی کردۆته وه، به لام هه وله کانیان به با چوون. با دوژمنان بزنان هه تا کورد و کوردستان ماون، قوتابخانه ی شوڤش و زمان و ئه ده ب و کلتوری کوردی ده مینن.

موساوه مه کردنی بهرده وامی پژییمی فاشی و دکتاتۆری سه بارهت به سهروهیری نیشتمان و له پیناوی پاراستنی بهرژه وه ندیه تایبه ته کانی خوئی شه رمه زار ده کهین و داوای رووخاندنی ده کهین

پژییمی عه فله قی فاشی شه و روژ به شان و بالی سهروهیری نیشتمانی و سه ربه خویدا هه لده لئی، به لام ئاخو ئه م پژییمه له پیناوی پاراستنی نیشتمان و میللهت چی کردوو، تا ئیستا دهنگی ریککه و تننامه خیانه تکاریه کهی جه زائیر به گویماندا ده زرنگیته وه که سه دام له سه ر بریاری ئیمپریالیزم له گه ل شای گوپه گوپ مۆری کرد، کاتیک له پیناوی له ناو بردن و کوژاندنه وهی ئاگری شوپشی گه لی کورد و داواکاریه په واکانیدا ده ستبهرداری چهند به شیکی گه وره ی خاک و ئاوی عیراق بوو بو پژییمی شا، ئه مپروش له باشوور بو میره کانی کهندا و ده ستبهرداری ئه و خاکه ده بی که به ناوچه ی بیلایه ن ناو ده بری، وه ک ئه وهی ئه م خاکه له بنه تدا مولکی باوکی بی و به خواستی خوئی به خه لکی ده به خشی، هه مان ئه و به زمه له سنوره کانی ئوردن و سعودیه ش دریژه ی هه یه و هه موو ئه وهی رووده دات به گوپه ری عورفی پژییم مساوه مه کردن نیه. ئیستا بو هه موو لایه ک ئاشکرا بووه که عیراق تا چهند پابه نده به ره ووه ی ئیمپریالیزم و پژییمه دواکه و توه کانی ناوچه که. سوپا له بابه ته چاره نوو سسازه کان دوور ده خاته وه و سامانه کانی ولات ده خاته خزمه تی دوژمنانی گه ل و رو له کانی عیراق که به ده ستی هه ل سوکه وته فاشستیه کانی پژییم ده نالینن و بیانیه کان به خواستی خویان له خاکی رافیدهین دین و ده پوون. پژییمی ئیستای عیراق له هه موو پژییمه کانی تر زیاتر یاری به سهروهیری و سه ربه خوپی و سامانه کانی ولات کردوو، ئیمه له و کاته ی مساوه مه کردنه بهرده وامه کانی پژییمی فاشی له سه ر سهروهیری نیشتمان شه رمه زار ده کهین، داوای چرکدرنه وهی تواناکان و ریکخستنی ریزه کان ده کهین له پیناوی په له کردن له رووخاندنی پژییم، بو ئه وهی جاریکی دیکه عیراق بگه ریته وه دوخی سروشتی خوئی و ولات له رووی ئابووری و سه ربازی و سیاسیه وه ئازاد بکری و تواناکانی بخرینه خزمه تی خو شگوزه رانی و دلخوشکردنی رو له کانی میللهت.

پشتگیری:

پشتگیری له خهباتی هه موو قوتابیانی عیراق ده کهین له پیناوی دهسته بهرکردنی مافه پیشهیی و زانستی و دیموکراسیه کانیان

به و پییهی قوتابیانی چینی هوشیار و روشنبیری جه ماوه رن، ئاگادار و گوئیستی هه موو رووداو و پیشهاته کانی جیهان ده بن و ده زانن که هه میشه مه سه له کان له بهرژه وهندی گهلاندا ده میننه وه، بویه له کاتی بهرپابوونی ململانی له گهل پژیمه فاشی و دکتاتوریه کاندایم تویره به بهرده وامی له بهرهی میلله تدا ده مینیتته وه، چونکه ئه م جوهره پژیمانه هه میشه هه ول ده دن گهلان به نه خوینده واریی و دوکاهه وتوویی و دووره په ریز له جیهان و پیشهاته کان میننه وه و بن به دارده ستیک بو هینانه دی ئامانج و مه بهسته کانیان.

پژیمی ئیستای عیراق دوژمنی زانست مه عریفهیه و نه یویستوه زیادبوونی هه ژموونی ئه م تویره بینی، بویه ده رگای سه دان قوتابخانهی داخست و ژماره یه کی زوری قوتابیانی شی له خویندن بیبه ش کرد و له ریگای دهسته ره شه کانیه وه پرؤگرامه کانی خویندن شیواند و یه کیتی نیشتمانی داهینا و قوتابیانی له مافی هه لباردن نوینه ره شه رعیه کانیان بیبه ش کرد. پژی م به وهش نه وه ستا و چه ندین فه وجی قوتابیانی و لاوان و ماموستایانی له گوپانه کانی مه شق و راهینان کو کرده وه و زوری دیکه شی ره وانیهی به ره کانی شهر و به ندیخانه کان و بهرده م په تی سیداره کرد، به مه ش ئاستی خویندن له عیراق رووی له دابه زین کرد و پیروزی و ئازادیی خوئی له ده ست دا.

قوتابیانی چاونه ترسی عیراق به وه ناسراون که له کاتی ته نگژده را ده په رن و بویرانه بهرگری له جه ماوه ده کهن، ده بی بارودوخ چون بی کاتیک بهرژه وه ندیان ده که ویتته ژیر مه ترسی؟

بیگومان ئه وان ملکه چی ریوشوین و بریاره نابه جیکان نه بوون، به لکو بهروه پروویان وه ستانه وه و کهوتنه خهبات له پیناوی وه دهسته پینانی مافه کانیان و دژایه تی خویان بو چونه ریزی سوپای نامیللی ده ربیری و رازی نه بوون روو بکه نه گوپانه کانی مه شق و شه رکردن، به لکو هه ندیک جار وه که ره تکرده وه یه که بو سیاست و ریوشوینه کانی دوژمن خویشاندانیان ئه نجام دا. ئه وهی مایه ی شانازی و ریزه، هه ندیک له وه قوتابیانه ی به هوی هه لمه ته کانی ده ستگیرکردن و راوه دوونانه وه ناچار بو بوون

ریزه کانی خویندن به جی بیلن، په یوه ندیان به شوږشی عیراقیه وه کرد و ماوه یه ک ئه رکی وروژاندنی جه ماوه ر و هو شیار کردنه وه یان ده گرتنه ستو و ماوه یه کیش چه کیان له شان ده کرد بو ئه وه ی له گه ل لایه نه کانی تری ناو (جود) ی خه باتکار بکه ونه خه بات له پیناوی رووخاندنی رژی می عه فله قی و شادبوون به حکومه تیکی دیموکراسی بو عیراق و ئوتونومی راسته قینه بو کوردستان. ئیمه له خاکی کونفرانسی هاوبه شی هه ردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی کوردستان-عیراقه وه، پشتیوانی ته واوی خو مان بو خه باتی قوتابیانی عیراق ده رده برین له پیناوی هیئانه دی مافه پیشه یی و زانستی و دیموکراسیه کانیان.

به ره و هیئانه دی یه کگرتووی جه ماوه ری و توندکردنی خه بات له پیناوی رووخاندنی رژی م.

پشتگیری له خه باتی هه موو قوتابیان و لاوانی کوردستان و ده ره وه ی کوردستان ده که یین له پیناوی هیئانه دی ئامانجه ره وا کانیان

خه باتی قوتابیان و لاوان له ناوه وه و ده ره وه ی کوردستان خه باتیکی دوورودریژه، قوتابیان به هه ستی نه رم و هو شیار یانه وه به ر له خه لکانی تر روویان له کوپی خه بات ده کرد، به تایبه تیش له بهر ئه وه ی ئه وان خاوه نی خواستی تازه گه ری بوون، بو یه له و پروانگه یه وه که هه لگری به رپرسیاریتیه کی گرانن، بو یه ده بی له پال گه لی عیراق روو بکه نه گوپانه کانی خه باتی سه ربازی و سیاسی و میدیایی، بو ئه وه ی مافه ره وا کانیان وه ده ست بینن، که به شیکن له مافه دیموکراسیه کان بو گه لی عیراق، یان خو پیشاندان و راپه برین به رپا بکه ن له دژی رژی مه دکتاتوری و فاشیه کان و برپاره نابه جیکانیان ره ت بکه نه وه.

رژی می ئیستا له هه موو رژی مه کانی دیکه ی عیراق زیاتر ده ستی بو مافه کان بردوو و پشتگوپی خستوون، له نیویاندا مافه کانی قوتابیان و لاوان، ئه وه بوو ده رگای چه ندین قوتابخانه ی داخست و پروگرامه کانی خویندن شیاوند و بایه خی ئه وتوی به نمره نه دا و دژایه تی ئازادیه کانی کرد و به مه به ستی راوه دوونانی قوتابیه نیشتمانپه روه ره کان ریکخراوی تایبه تی پیکهینا، ئه مه وپرای جیاکاری ره گه زپه رستی و شو قینی و ناردنی چه ندین گرووی قوتابیان و لاوان بو به ره کانی شه ری قادسیه به بی ره چاوکردنی ته مه نیان و گرنته به ری چه ندین شیوازی دیکه ی شه رانگیزانه. له ئه نجامدا و له ترسی توندوتیژی و سیاسه ته کانی رژی می تاوانبار، هه زاران قوتابی

و لاو روویان کرده ناوچه نازادکراوه کانی کوردستانی عیراق، بو ئه وهی شانبه شانی هیژ و پارتیه به رهه لستکاره کانی دیکه ی عیراقی درپژیه به خه بات بدن و هه ندیکی دیکه شیان له شوینه کانی خویمان مانه وه و رووبه پرووی ده سله لات بوونه وه داستانی بهرگریی و قوربانیدان تۆمار ده کهن، به م جوړه قوتابیان بوونه خاوه نی پیگه یه کی دیار له نیو جه ماوه ری عیراق. خه باتی قوتابیان و لاوان له م چوارچیویه نه وه ستا، به لکو هه ندیکیان خویمان گه یانده ولاتانی دیکه و له ویوه ئه رکه کانی سه ر شانیان راده په ریئن له پیناوی ناساندنی کیشه ی میلله ته که یان به جیهان و هه ولدان بو شهرمه زارکردنی پژییم له به رامبه ر رای گشتی جیهان. ئیمه ی نوینه رانی قوتابیان و لاوان، پشتگیری له خه باتی هه موو قوتابیان و لاوانی کوردستان و ده ره وه ی کوردستان ده که یین له پیناوی هیئانه دی ئامانجه په واکانیان.

پشتگیری له خه باتی ته واوی قوتابیان و لاوانی عه ره ب ده که یین (به تایه تی فه له ستینه کان)، له دژی ئیمپریالیزم و زایونیزم و دواکه وتووی

له یه کیك له باره گاکانی شوړشی ۲۶ ی ئیاری نیشتمانی پیشکه وتووخواز، ئیمه ی نوینه رانی هه ردووک یه کیتی، یه کیتی قوتابیانی کوردستان-عیراق و یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان-عیراق، به مه به سستی تاوتویکردن و شوڤه کردنی بارودوخی هه نووکه یی کوردستان و عیراق و ناوچه که و جیهان و ئه و ئه رکانه ی له ئه ستوی قوتابیان و لاوانان دان، هه روه ها به مه به سستی بریاردان سه باره ت به شیوازیکی کاری تازه که ببیته مایه ی یه کخستنی هیژ و توانا و خه باتی هه ردووک یه کیتی که مان له پیناوی په له کردن له رووخاندنی پژییمی سه دام حوسینی تاوانبار، کونفرانسیکی هاوبه ش ساز ده که یین، ئه و پژییمه ی جگه له مالویرانی و ویرانکاری هیچی تری بو رۆله کانی گه له که مان نه کردووه و له جیاتی ئیمپریالیزم شه ری له دژی ئیرانی دراوسی به رپا کرد، شه ریك که پیی ناوه ته نیو حه وته مین سالیه وه که چی تا ئیستا هیچ ریگه چاره یه ک له ئاسوی نزیك و دووردا به دی ناکری. ئه و شه ی رۆژانه سه دان که س له رۆله کانی عیراق هه لده لووشی، هه تا گه یشته راده ی ناچاربوونی پژییم بو ناردنی قوتابیان و لاوانان وه ک مه ر به ره و قه سابخانه کان و ئابووری ولاتیشی له دارمانی ته واو نزیك کرده وه و به بازارپی سه رمایه داریه وه گریی داوه، هه موو ئه مه له بهر هیچ نا، ته نیا له پیناوی تیترکردنی ئاره زوه کانی سه دامی تاوانبار و ئاغا ئیمپریالیه کانی. بارودوخی له کوردستان ناخوشت و تالتره، سیاسه تی ته عریب و ته بعیس و راگواستن و

راوه دوونان و له سیداره دان دریژه ی ههیه، ئەم بارودۆخه له هه موومان ده خوازئ خهبات و ریزه کامان یهك بخهین بۆ ئەوهی بواری بهرپاکردنی شوپشیکى بنه پره تیمان بۆ بخسئ له عێراق. له روانگه ی پرۆگرامی پیشکه وتووخواز و جیگیرمانه وه، به هه موو توانایهك پشتگیری خۆمان بۆ قوتابیان و لاوانی هه موو عه ره ب دووپات ده کهینه وه، به تایبه تی فه له ستینه کان، له خهباتی ره وایان دژی پرژیمه دکتاتۆری و دواکه وتوووه کان و دژی ئیمپریالیزم و زایونیزم، چ له ناوه وهی خاکه داگیرکراوه کان بی یان له ده ره وه، که تا راده یه کی زۆر هاوشیوهی بارودۆخی خه لک و قوتابیانى ئیمه یه له سایه ی پرژیمی فاشی و ره گه زپه رستی به غدا که هه لساوه به دامه زراندى کۆمه لیک خپوه تگای هاوشیوهی نشینگه ئیسراییلیه کان بۆ به کریگیراو و پیاوانی، دواى ئەوهی خاوه نه راسته قینه کانى ئەم زه وایانه ی وه ده ر نان و په رته وازه ی کردن. لیره وه داواى یه کخستنى ریکخراوى ئازادیخوازی فه له ستین و وه لانانى په رتوبلاوى و ناکوکیه کان ده که یین، به و پیه ی تاکه نوینه رى شه رعی گه لی فه له ستینه، هه روه ها هه نگاوه خیانه تکاریه که ی پرژیمی هه سه نی دووه می شای مه غریب شه رمه زار ده که یین له کۆبوونه وه له گه ل پیریزی زایونی له سه ر خاکی مه غریب و ئەو رۆله نابه جیه ی پرژیمه دواکه وتوووه عه ره بیه کان ده یگیرن.

خهباتی ئیمه و ئیوه دوو لقن و ده پرژینه یهك رووباره وه ئه ویش دژایه تیکردنی ئیمپریالیزم و زایونیزم و کۆنه په رستیه. ئیمه له خه باتماندا بۆ هینانه دی دیموکراسی بۆ عێراق و ئۆتۆنۆمی راسته قینه بۆ کوردستان تیده کۆشین، دواى رووخاندنی پرژیمی سه دامی فاشی، بۆ ئەوهی عێراق بگه رپته وه پیکه ی سرووشتی خوئی، وهك خزمه تکردنیک به بزووتنه وه رزگاریخوازه کان له نیشتمانی عه ره ب، له ئیواندا کیشه ی فه له ستین و سیستمه عه ره بیه پیشکه وتووخوازه کان، خهباتی ئیوه ش خزمه تی زۆر به ئیمه ده که یه نی، ئەگه ر خهباتی گه لی فه له ستین نه بوایه زایونیه کان به ئامانجه که یان ده گه یشتن و ده ولته که ی خۆیان داده مه زرانده که به وته ی خۆیان له نیله وه تا فورات دريژ ده بیته وه، له داها تووشدا دريژه به هه وله کامان ده ده یین له پیناوی شکسته ییان به پلان و پیلانه کانى ئیمپریالیزم و زایونیزم و کۆنه په رستی. با پیکه وه له پیناوی به هیژکردنی برایه تی عه ره بی- کوردی کار بکه یین.

پشتگیری خهباتی لاوان و قوتابیان و گهلی بیابانی روژئاوا (پۆلێساریۆ) ده کهین له پیناوی ئازادی و رزگاری

له ناوچه ئازادکراوه کانی کوردستانی عێراق، ههردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان-عێراق کۆنفرانسیکی هاوبهشیان ساز کرد، مه بهست له دوایه وه تاوتویکردنی بارودۆخی گشتی ناوچه که مان و جیهان و بارودۆخی قوتابیان و لاوانمان له سایه ی جهنگ و مألویرانی پزیمی سه دام حوسینی تاوانبار و دارودهسته که ی و ئه و ئه رکانه ی له ئه ستویان دان و دارشتنی شیوازیکی کاری شیوا له گه ل واقیعی ئیستا و یه کخستنی خهبات و تواناکامان، له پیناوی په له کردن له رووخاندنی ئه و پزیمه ی بۆته مایه ی گهنده لی و ویرانکاری و ئه وه ی ئه م پزیمه به سه ر عێراقی زامداری داهیناوه، مه غۆل و ته ته ره کان نه یانکرد.

سالانیکه کوردستانی ئه شکه نه چه دراومان له لایه ن داگیرکارانه وه پيس کراوه، ئه وانه ی هه ولی نه هیشتنی مۆرکی نه ته وه یی و هه موو شتیك ده دن که په یوه ندی به کورد و کوردستانه وه هه یه، له و پیناوه دا پشتی به سیاسه تی ته عریب و راگواستن و ته بعیس و راوه دوونان و له سیداره دان به ستوه و قوتابیان و لاوانمان له ده رفه ته کانی روشنییری و خویندن دوور ده خاته وه به لکو له پیناوی هیئانه دی ئامانجه شه رخوازه کانیدا وه ك ئامراز به کاریان دینی و په وانه ی به ره کانی ئه و شه یان ده کات که به مه به ستی جیه جیکردنی خواستی ئاغا ئیمپریالیه کان به سه ر ئێرانی دراوسیدا سه پاندوو یه تی. لیره وه، له و خاكانه ی به خوینی پيشمه رگه قاره مانه کامان ئازاد کراون، پشتگیری ته واوی خۆمان بۆ قوتابیان و لاوان و گه لی بیابانی روژئاوا و (پۆلێساریۆ) ی رابه ری خه باتکردن له پیناوی گه یشتن به ئازادی و رزگاربوونی سیاسی و سه ربازی و ئابووری له هه ژموونی هیزه کۆنه په رست و ئیمپریالیه کان راده گه یه نین، ئه مه ش له پروانگه ی باوه ربوونمان به وه ی کیشه ی گه لان یه ک کیشه یه، هه روه ها رۆلی خیانه تکارانه ی پزیمی مه غریب و حه سه نی دووه م شه رمه زار ده کهین له جیه جیکردنی پلانه کانی ئیمپریالیزم و داگیرکردنی خاکی بیابانی روژئاوا و کۆبوونه وه له گه ل پیریزی زایۆنی له سه ر خاکی مه غریب.

ئه وه ی له کوردستان له لایه ن داگیرکارانه وه پلانی بۆ دارپژراوه، تا راده یه کی زۆر هاوشیۆه ی سیاسه ته کانیه تی له خاکی بیابانی روژئاوا. له کوردستان کۆلۆنیالیزم سیاسه تی (فرق تسد) ی پیاده کرد، بۆ ئه وه ی بتوانی به ئاسانی کۆنترۆلی ناوچه که و

سامانه کانی بکات، بۆ ئەم مەبەستە کوردستانی بەش بەش کرد. هەر ئەو کۆلۆنیالیزمە لە کاتی کشانەوه دا خاکی بیابانی لە بەردەمی مەغریب و مۆریتانیادا و لا کرد و بەمەش گریکو پۆریه کی بۆ ریگه چاره ی دروست کرد، بۆیه خەباتی هەموومان بە پلە یە کەم لە دژی ئیمپریالیزم و دار دەستە کانیەتی، ئەمەش بیگومان پێویستی بەو هەیه کە پە یوهندییه کانی نیوانمان پتەو بکەین و لە پیناوی نەهیشتنی چەوساندنەوه و هینانەدی یە کسانی و ئاشتەوایی و پیشکەوتنی کۆمەلایه تیدا یە ک بگرین.

پشتگیری لە خەباتی گەلانی ئەمەریکای لاتین دەکەین بە تاییه تی خەباتی گەلی نیکاراگوا لە دژی دەستدریژی کانی ئیمپریالیزمی ئەمەریکی و خەباتی گەلانی سلفادۆر و چیلی و ولاتانی تری ناوچه کە لە دژی رژیمة دکتاتۆری و کۆنەپەرستەکانیان

ئیمە ی نوینە رانی هەردوو ک یەکیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق، بە مەبەستی تاوتویکردنی بارودۆخی گشتی لە کوردستان و عێراق و ناوچه کە و جیهان و دارشتنی پرۆگرامیکی گونجاو لە گەل بارودۆخە هەنووکە ییە کان و هەلبژاردنی سکر تاریه تیک کە ئەرکی پەرورده و پینگە یاندنی شوپشگێرانه ی قوتابیان و لاوان بگریته ئەستۆ، بەو پێیه ی ئەوان تووژیکی هوشیار و روشنبیر و نوێخوازن و هەولێ هینانەدی گۆرانکاری لە واقیعی نابەجیی ئیستا دەدەن، کۆنفرانسیکی هاوبەش لەو خاکە ئازادکراوانە ساز دەکەین کە لەلایەن پیشمەرگە ی سوپای شوپشگێری کوردستانەوه پارێزگاریان لێ دەکری. ئەم کۆنفرانسه هاوبەشەمان لە کاتیکدا ساز دەکەین کە عێراقی زامدارمان بە گشتی و کوردستانمان بە تاییه ت بەدەستی کردەوه نابەجیکانی رژیمی عەفلەقی تاوانبارەوه دەنالین، لە لایه ک هیچ ریگه چاره یه ک بۆ شە دۆراوه کە ی سەدام بەدی ناکری، لەولاش سیاسەتی خاکی سووتماک لەسەر خاکی باوک و باپیران دریژە ی هەیه، ئەمە وێرای سیاسەتی تەعریب و راگواستن و تەبعیس و راوه دوونان و لەسێدارەدان، هەموو ئەو وێرانکاریه ش دەرهنجامی بریاریکی ئیمپریالیزمە بۆ سەدام حوسینی خزمەتکاریان. لای هەموو گەلانی جیهان ئاشکرایه کە ئیمپریالیزم هەموو هەولێکی خستۆته گەر لە پیناوی کۆنترۆلکردن و سەپاندنی هەژمونی سیاسی و سەربازی و ئابووری بەسەر گەلان و لە پیناوی بنبرکردنی هەموو هەولێکی ئەو گەلانهش کە هەولێ خو رزگارکردن دەدەن، پەنا دەباته بەر سەرجه م شیوازه کانی تاییه ت بە سەرکو تکردن، بەلام لە گەل ئەوه شدا روژ بە روژ شەپۆلی رەتکردنەوه و نازیی و بەرگریکردن لە بەرزبوونەوه دایه و مەسەله کە لە بەرژوهەندی ئەو گەلانه یه

که به پیشکھوتن و دوورکهوتنه وه له سه رمایه داریی شاد بوون. ئەم شه پۆله چه ندین ناوچهی جیهانی گرتۆته وه و خه ریکه ورده ورده له و خاله نزیك ده بیته وه که ئیمپریالیزم لیه وه سه رچاوه ده گری و روژ دوا ی روژ لپی توندتر ده کات هه تا له کو تاییدا له ناوی ده بات. خه باتی گه لان توانیویه تی ژماره یه کی زور له کۆله گه کانی ئیمپریالیزم له ناو ببات و چه ندین پژییم رووخی نراون و له ناو چوون، له راستیدا ئەزموونی گه لان ده ریخست که سه رکهوتن هه میشه بو گه لانه. خه باتی گه لانی ئەمه ریکای لاتینیش مایه ی شانازی و ریزی هه موو پیشکھوتووخوازانه، نیکاراگوا به رابه رایه تی ساندینستای پیشه نگ بوته قه لایه ک بو خۆپراگریی به رووی ئەو ئەمه ریکایه ی به به رده وامی هه ولی له ناو بردنی شوپش ده دات له ریگه ی پشتگیری کردن له یاخیوان و سه پاندنی ئابلوقه ی ئابووری و شیوازی دیکه ی بی ئەنجام. گه لانی سلقادور و چیلی و گه لانی دیکه ی ئەمه ریکای لاتین هیشتا له خه باتیکی توند دان له دژی پژییمه دکتاتوریه کان، شوپشگی پراپی سلقادور به سه رکرده یه تی به ره ی نیشتمانی، سه رکهوتنی یه کلاکه ره وه وه ده ست دینن، له چیلیش شه پۆلیکی مانگرتن و راپه رینی به رده وام عه رشی پژییمی دکتاتوری ده هه ژینی.

ئیمه ی نوینه رانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عیراق پشتگیری ته واوی خۆمان بو خه باتی گه لانی ئەمه ریکای لاتین راده گه پنین، ئەم پشتگیریه شمان خۆی له هه وله کامان له گه ل لایه نه کانی دیکه ی ناو (جود) دا ده پینیتته وه، له پیناوی له ناو بردنی کۆله گه یه کی دیکه ی ئیمپریالیزمی ئەمه ریکای که پژییمی سه دام حوسینی تاوانباره، بو ئەوه ی وزه و توانا کانی عیراق بخرینه خزمه تی بزووتنه وه رزگاریخوازه کانی جیهان.

پشتگیری له سه رجه م قوتابیان و لاوانی جیهان ده که یین له پیناوی یه کگرتن بو دامالینی چه ک و کو تاییه پینان به پیشبرکیی خۆپچه ککردن و له پیناوی ئاشته وایی و دیموکراسی و پیشکھوتنی کۆمه لایه تی، هه ر به م بۆنه وه پشتیوانی خۆمان بو بریاری نه ته وه یه کگرتوه کان راده گه پنین سه باره ت به دیارکردنی سالی ۱۹۸۶ وه ک سالی ئاشته وایی له جیهان

له باوه شی چیاکانی کوردستان که وه ک دایکیکی دل سوژ و به مه به ستی پاراستنمان له پرووشکی بۆمه کان، خۆی به سه رماندا شوپ کردۆته وه و له ژیر سیبه ری گه لای دار و ده رخت و له که شوه وه وایه کی ئازادی وادا که ته نیا ده نگی فروکه و

ته قینه وه که شوهه واکه یان شیواندوو، ئیمه ی نوینه رانی ههردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق، به مه بهستی تاوتویکردنی بارودۆخی گشتی له کوردستان و عێراق و جیهان و دارشتنی پرۆگرامیکی شیوا له گه ل واقعی هه نووکه یی و ئه و ئه رکانه ی که وتوو نه ته ئه ستۆ قوتابیان و لاوانمان وه ک مه شخه لێکی رووناک و ئاشتیخواز و ئازادیخواز که ئه گه ر به شیوازیکی شۆرشگێرانه ئاماده بکری، توانای خولقاندنی موعجیزه یان هه یه، ههروه ها به مه بهستی هه لێژاردنی سکرتریه تیکی هاوبه ش بو ههردووک یه کیتی که هه لێستێ به ئاماده و پهروه ده کردنی قوتابیان و لاوان به شیوازیکی شۆرشگێرانه و په له کردن له رووخاندنی پرژی می فاشی به غدا و گێرانه وه ی مافه کان و زه رده خه نه بو سه ر لیوی مندالانمان و ئاشتی بو ولاته که مان کۆنفرانسیکی هاوبه شمان ساز کرد.

رۆله کانی کوردستان ئاشتیخوازن و گه ره کیانه به ئاشتی و یه کسانی له گه ل گه ل و نه ته وه کانی تر بژین و رقیان له شه، چونکه کاره سات و مه ی نه تی وایان به خووه بینوه که م گه ل و میلله ت بینویه تی. ئه و شه پانه ش که ئه نجامی ده ده ن شه ری په وان، ئه گینا پرژی می عه فله قی تاوانبار هه موو شتیکی له ناو ده برد که په یوه ندی به کورد و کوردستانه وه هه بوو. له ماوه ی چه ند سالیکی که مدا پرژیم ناوچه سنووریه کانی له دانیشتون چۆل کرد و کۆمه لگای زۆره ملیی وای بونیاد نا که هاوشیوه ی شوینی کۆکردنه وه ی دیله کائن و چه ن دین ناوچه ی به رفر او انیشی ته عریب کرد، ئه مه سه رباری گرتنه به ری سیاسه تی ته بعیس و راوه دوونان و له سیداره دان. ئه مپروش که م ولاتی جیهان هه ن رۆله کانی کوردستان و عێراق یان تیادا به دی نه کری، ئه وان ه ی له ترسی شه رانگیزی و تاوانه کانی پرژی می سه دام حوسی نی تاوانبار و دوژمنی مرۆفایه تی خو یان رزگار کردوه. تو بلیتی ئه گه ر رۆله کانی کوردستان به رامبه ر هیرشه درندانه کانی عه فله قیه کان بیده نگیان نواندبوایه، ئایا ئاسه واریان ده ما؟ ره تکر دنه وه ی شه ری سه دام و داروده سه ته که ی له لایه ن رۆله کانی کوردستان و راکردن و په یوه ندی کردنیان به ریزه کانی شۆرشه وه به لگه یه کی دیکه یه بو ئه وه ی ئه وان ئاشتیخوازن و ناخوازن به شدار بن له ده ستر یژی کردن بو سه ر ه یچ که س و لایه نی ک.

لیره وه ده لێین له هه ر کو ییه کی ئه م جیهانه ده نگی ئاشتی بزرنگیته وه، ئیمه به خو شحالیه وه رووی تی ده که یین، ئینجا چ له ده می خو پیشانده رانه وه بی که له شه ر و شو ر و مه ی نه تیه کانی ماندوو بوون، یان له مینبه ری لووتکه کانی ههردووک ولاتی

گه وره ی وه ک رووسیا و ئەمه ریکا.

پیشبرکی خۆپرچه ککردن که درێژهی ههیه و بهرپاکردنی جهنگی ئەستیره کان له لایه ن ریگنه وه هه ره شهیه بو سهر نه مان و له ناوچوونی مروّقایه تی، به تایه تیش له بهر ئەوه ی چه که عه مبارکراوه کان به شی و پیرانکردنی هه موو گیانله به ره کانی سه ر زه وی و زیاتریش ده که ن. جه ماوه ری کوردستان به قوتابیان و لاوانیه وه و به و پیه ی که وتوونه ته سه ر هیلی ئەتۆمی، واته کوردستان ده که ویتته ناو بازنه ی شه ری ئەتۆمی، ئەمه ش مانای وایه که له ژیر هه شه ی و پیرانکردن دایه، بویه له م پروانگه یه وه پشتگیری ته واوی خۆمان بو ئەو هه ولانه ده رده برین که له پیناوی دامالینی چه ک و کۆتایه پینان به پیشبرکی خۆ پرچه ککردن له ئارادان و هه وله کانی ئەم دواپیه ی یه کیتی سوّقیه ت له و پیناوه دا به رز ده نرخین، هاوکات هه لسوکه وته نابه جیکانی ریگن ره ت ده که یه وه که مروّقایه تی به ره و له ناوچوون ده به ن و داوا ده که یه ن ئەو بودجانه ی بو پیشبرکی خۆپرچه ککردن و شه ری ئەستیره کان ته رخان ده کرین، بخرینه خزمه تی خۆشگوزهرانی مروّقایه تی، له کاتیکدا ئەگه ر ئەمه جیه جی بکری، که سیکی برسی له سه ر گۆی زه وی نامینی و هه موولایه کیش به خو شی و ئاشتی و له پیشکه وتندا ده ژین. ههروه ها پشتگیری له برپاره که ی نه ته وه یه کگرتوه کان ده که یه ن سه به ره ت به دیارکردنی سالی ۱۹۸۶ وه ک سالی ئاشتی له جیهان، به و پیه ی یه کیکه له و برپارانه ی که له به رژه وه ندی هه موو مروّقایه تی ده رکراوه، به لام پیده چی به شی که له و برپارانه جیه جی نه کرین چونکه شه رانگیزی لانه ی خو ی له نیو هه ندیک له عه قلّه کان بونیاد ناوه و بوونه ته ریگر له به رده می جیه جی کردنیان. بویه ئاشتی راسته قینه ته نیا له ریگه ی تیکشکاندن ئەم جوّره سه ر و عه قلانه دیته دی، له نیویاندا سه ری سه روّکه فاشی و ره گه زپه رسته که ی عیراق.

پشتگیری له خه باتی ئافره تانی عیراق ده که یه ن له پیناوی هینانه دی مافه په واکانی

مهینه تیه کانی گه لی عیراق و مافه خوراوه کانیان و خه باتی ئافره تان به شیکی دانه برپاوی خه باتی گه لی عیراق و بزووتنه وه ی رزگار یخوازی نیشتمانیه، به هوی دوکه وتوویی کۆمه لگا و بوونی ده سه لاتیکي داکه وتووه وه، مافی ئافره تانیش زیاتر خوراوان و مهینه تیه کانی شی توندتر و تالترن، هه موو ده رگا کان له به رده می ئافره تان داخراوان و وزه و توانا کانی نیوه ی کۆمه لگای عیراق ی ش سپر کراوان و دیدی کۆمه لگا

به رامبه ر ئافره ت و سياه ته كاني رژی می فاشی وایان کردوو به بی به مروفتیکی دواکه وتوو و دیلی ماله وه و هه می شه له دوا ی پیاوه وه ناوی ده هی نری و له ده رفه تی کار و خویندن و کاری سیاسی بی به ش کراوه. له به رامبه ر ئه م واقیعه کاره ساتباره شدا، ئافره تان پیمان وایه له پیناوی هی نانه دی خواسته کانیا ن و هه لگرتنی به شیك له به رپر سیاری تی به رامبه ر پيشكه وتنی کومه لگا پيوسته روو بکه نه گوپانه جوړاو جوړه کانی خه بات. خه باتی ئه مپرو ئافره تان خه باتیکی پیرۆزه و مه به ست له دوايه وه هو شيار کردنه وه و په روه رده کرنی شو ر شگيرانه ی ئافره تانی عیراقه، بو ئه وه ی له سه ر بنه مای نه ته وه یی دروست رو ئی خو ی له په روه رده کردنی نه وه ی نویدا بگيری. وه ك دیاره، رژی م وه ك زور به ی بواره کانی تر، کار ده کات بو وه شانندی گورزی به هی ز له خیزانی عیراقی، به و پیه ی خیزان بناغه ی سه ره کی یه کیتی جه ماوه ره، بو یه با شترین ریگا بو روو به روو بوونه وه ی پلانه کانی رژی می فاشی، چه کی زانست و زانیاری و به شدار بوونی ئافره تانه له گوپانه جیا جیا کانی ژیا ن. خه باتی ئافره تان به مه نه وه ستا، به لکو هه ندیکیا ن شابه شانی برا پيشمه رگه کانیا ن په نایان برده به ر هه لگرتنی چه ك و نوخبه یه کیشیا ن له م کونفرانسه مان به شدارن و کار له پیناوی سه رخستنی ده کهن، ئه مه ش ئاماژه یه کی روونه بو ئاستی قوربانیدانی ئافره تان له پیناوی خزمه تکردنی نیشتمان. ئیمه له خاکی کونفرانسی هاوبه شی هه ردوو ك یه کیتی قوتابیان و لاوانه وه پشتگیری ته واوی خو مان بو خه باتی ئافره تانی عیراق راده گه یه نین و وه ك ریكخراوی جه ماوه ریش په یمان دووپات ده که یه وه بو کارکردن له پیناوی به هی زکردنی خه باتی ئافره تان و هه موو تو یژه کومه لایه تی هه کانی تر له پیناوی له ناو بردنی رژی می فاشی عه فله قی.

تیده کوشین له پیناوی به هی زکردنی په یوه ندی به دو ستایه تی هه کان و یه کگرتنی نیوان گه لی کوردمان و گه لانی ناوچه که و جیهان

سیستمه کونه په رست و فاشی و دکتاتوری هه کان، به پشتیوانی ئیمپریالیزم که ئه مه ریکا سه رو کایه تی ده کات، گوشاری توندیا ن خستوته سه ر گه لانی ناوچه که و جیهان، به تایبه تیش چینه کریکار و هه ژاره کان، له پیناوی به کاره پینانیا ن و دزینی سامانه کانیا ن، له نیو ئه م گه لانه شدا گه لی کوردمان له به شه کانی کوردستان به تایبه تی کوردستانی عیراق. خه باتکردن له پیناوی رووخاندنی ئه و رژی مانه ی له سه رتاسه ری جیهاندا دژایه تی گه لانیا ن ده کهن، دارمانی کۆله گه یه که له کۆله گه کانی

ئیمپریالیزم، له هه مان کاتدا سه رکه وتی گه لان و پشتگیریکردنه له بزوتنه وه نازادیکخواه کانی جیهان. سه رجه م گه لانی جیهان له پیناوی ژیانی ناشتیانه و شادبوون به دیموکراسی و پیشکته وتی کومه لایه تی تیده کوشن، که واته هه موویان خاوه نی یه ک نامانج و مه به ستن، گه یشتنیش به م نامانجه پپویستی به پته وکردنی دۆستایه تی و یه کگرتنی گه لان هه یه له هه موو بواره کانی ژیاندا، به لکو تاکه ریگای گه یشتنه به م نامانجه. گه لی کورد به شیوه یه کی دروست دوزمنه کانی دیار کردوون و پپی وایه ئیمپریالیزم دوزمنی هه موو گه لانه، دواي ئه ویش ئه و پژیمانه دین که به زهبری ئاسن و ئاگر خویان به سه ر گه لاند ده سه پینن، له و پیناوه شدا گه لی کورد دهستی یارمه تی و دۆستایه تی بو گه لانی پیشکته وتووخواز دریژ ده کات.

له داهاتوودا کومه لیک ئه رکی قورسمان له پیشه که خویان له خه باتکردن له پیناوی نه هیشتنی تووی جیاوازی و مملانی نیوان گه لان که له لایه ن ئیمپریالیزم و دارده سته کانی وه چیخواه و مه به ست له دوايه وه سه پاندنی ده سه لات بووه به سه ریاندان. گه لی کورد له سه ر دهستی ده سه لاتی فاشیسته وه له زور گه لانی جیهان زیاتر مه ینه تی و کاره ساتی به خویه وه بینیه، هه ر له جینۆسایدیه وه بگره تا ده گاته راگواستن و ته عریب و له سیداره دان و چه وساندنه وه ی نه ته وه یی و چینایه تی. بویه له خاکی کونفرانسی هاوبه شی هه ردووک یه کیتی قوتاییان و لاوانه وه رایده گه یه نین که له پیناوی به هیژکردنی په یوه ندی دۆستایه تی و نزیکیبوونه وه ی نیوان گه لی کورد و گه لانی ناوچه که، به بی سلکردنه وه خه بات ده که یین.

پشتگیری له خه باتی گه لی عیراق ده که یین به سه رکردایه تی به ره ی نیشتمانی دیموکراتی عیراق (جود)

پژیمی فاشیستی به غداي دوزمنی گه لی عیراق، له پیناوی په رته وازه کردنی هیژه کانی ئوپوزسیونی عیراق و چاندنی تووی ناکوکی و شه ر له نیوانیاندان هیچ ریگه یه ک نه ماوه نه یگریته بهر، هاوکات هه ولی داوه ئه و شوپشه عیراق یه له ریچکه ی خووی لابدات که له کوردستان بهرپا کراوه و په یوه ندیه کانی له گه ل ولاتانی پیشکته وتووخواز بپریت، به لام هیژه کانی ئوپوزسیونی عیراق به دیدی واقعیبینانه و زانستیانه ی خویان بو رووداو و پیشه اته کان، هه ستیان به م فرتوفیله کرد و که وتنه هه ولدان بو ئاشکراکردن و شکستیپه یینانیان، هه روه ها که وتنه خویان له پیناوی

پیکهینانی بهر یه کی نیشتمانی که سه رجهم ئه و هیژ و پارتی عیراق یانه بگریته خووی که خاوه نی یه ک ئامانجن و داوای وه لانانی نا کوکیه لاوه کیه کانیشیان کرد به مه بهستی شکستهینان به و پلانانی که له لایه ن ده سه لاته وه داده پریژرین. ئه م هه ولانه سه رکه وتن و دامه زرانی به رهی (جود) یان لی که وته وه که ئه مپرو رابه رایه تی خه باتی گه لی عیراق ده کات و له بواره سیاسی و سه ربازی و میدیایه کان و له سه ر ئاستی ناوخو و ده ره وه شدا رۆلکی کاریگه ر ده گیچی. هیژ و پارتی کانیه به رهی (جود) داوای پیکهینانی به ریه کی به رفراوانی نیشتمانی ده که ن، له پیناوی ریکه ستنی هیژ و پارتی دیموکراتیخواز و نه ته وه یی و ئیسلامیه کان، ئه مه ش بوته داوایه کی جه ماوه ریی گرنه گ، چونکه ریگه یه کی راست و گونجاوه بو چاره سه رکردنی نا کوکیه کان و ئاسایه کردنه وه ی په یوه ندیه کان و کو تاییهینان به شه ر. ئه و بارودوخه هه ستیاریه کی عیراق پییدا تیپه ر ده بی پیوستی به وه هه یه هه موو هیژه کانیه ئوپوزسیونی عیراق له ئاستی به رپرسیاریتی میژوویی و ئه رکه کانیه سه ر شانیان دابن له پیناوی په له کردن له رووخاندنی رژیم و کو تاییهینان به شه ر.

ئیمه ی نوینه رانی قوتابیان و لاوان له خاکی کونفرانسه وه پشتگیری خو مان بو خه باتی گه لی عیراق به سه رۆکایه تی به رهی نیشتمانی دیموکراسی عیراق دووپات ده که یه وه و ئه وه تا ژماره یه کی زوری قوتابیان و لاوانان له ریگه ی چوونیان بو ناو ریزه کانیه پیشمه رگه و تو مارکردنی داستانی که موینه و به جیگه یاندنی ئه رکی هوشیارکردنه وه و ئاراسته کردنی جه ماوه ر و دژایه تیکردنی ریوشوینه کانیه ده سه لاتی فاشی له ریگه ی ئه نجامدانی راپه رین و خو پیشاندانه وه پشتگیری خو یان بو ئه م به ریه راده گه یه نن.

به ره و دو ستایه تی و یه کگرتنی زیاتر، ئه مه شو رشیکه هه تا سه رکه وتن و هیئانه دی دیموکراسی بو عیراق و ئو ئو ئومی راسته قینه بو کوردستان.

تیده کوشین له پیناوی توندوتۆلکردنی برایه تی نیوان هه ردوو گه لی عه ره ب و کورد و که مینه نه ته وه یه کانیه عیراق

عه ره ب و کورد و که مه نه ته وه کانیه عیراق هه میشه پیکه وه ژیاون و خو شی و ناخوشیه کانیه ژیاونان له نیوان خو یان به ش کردوو، په یوه ندیه ی و برایه تی نیوانیان ئه وه ندیه ی عیراق کونه و کتیه میژوویییه کان نموونه ن بو ئه مه. ئه و مه ترسیانه ی

هه شه یان له عیراق کردوو، هیچ جیاوازیه کیان له نیوان رۆله کانی عیراق نه کردوو، بۆیه هیچ ریگه یه کیان له بهردهم نه مایه وه ته نیا یه کگرتن و برایه تی نه بی بۆ دوورخستنه وهی مه ترسیه کانی سه ریان، بهم جوړه ئه وان پیکه وه به شدار بوون له پاراستنی خاک و سهروه ریی ولات. ئیمپریالیزم درکی به وه کرد که برایه تی نیوان عه ره ب و کورد له پلان و پیلانه کانی دوژمنان به هیژتره، بۆیه هه ولی چاندنی تۆی فتنه و جیاوازی له نیوان رۆله کانی عیراق دا، بۆ ئه وهی بتوانی به ئاسانی کۆنترۆلی ولات بکات و سامانه کانی بۆخۆی ببات، ئهم ئه رکه شی به داردهسته کانی سپارد بۆ ئه وه ئهم رۆله نابه جییه بینن، به لام هۆشیاری جه ماوه ر شکستی به سه رجه م ئهم پلانانه ی دوژمن هیئا. پژییمی عه فله قی دژایه تی گه لی عیراق ده کات به هه موو نه ته وه و که مینه کانیه وه، ئهمه ش خۆی له خۆیدا توندوتۆلکردنی برایه تیه، ههروه ها ئه و دروشمانه ی له لایه ن هیژه کانی ئۆپۆزیسیونی عیراق و ریکخواه جه ماوه ریبه کانه وه به رز ده کرینه وه، له نیواندا یه کیتییه که مان، به رژه وه ندیه کانی میلله ت به ته واوی چین و توپژه کانیه وه ده خه نه سه رووی هه موو شتیکه وه، هه موویان له پیناوی دیموکراسی و ئۆتۆنۆمی راسته قینه و مافه کارگیچی و رۆشنیرییه کانی که مینه نه ته وه ییه کان تیده کۆشن. ئیمه له خاکی کۆنفرانسی هاوبه شی هه ردووک یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانه وه، پشتگیری و پشتیوانی بی سنوورمان بۆ توندوتۆلکردنی برایه تی نیوان هه ردوو میلله تی عه ره ب و کورد و که مینه نه ته وه ییه کانی عیراق دوویات ده که ینه وه.

پشتگیری له شوپشی ۲۶ ی گولانی نیشتمانی پیشکه وتووخواز ده که ین به رابه رایه تی پارٹی دیموکراتی کوردستان و به سه رۆکایه تی هه قالی تیکۆشه ر مسعود بارزانی شوپشی ئه یلوول به ره و سه رکه وتنی یه کجاری هه نگاوی جیگیری ده نا، هه ر ئهمه ش ترسی خستبووه دلی ئیمپریالییه کان، چونکه ئهمه هه ره شه بوو بۆ سه ر به رژه وه ندیه کانیان له ناوچه که و له جیهان، بۆیه ئیمپریالیزمی ئهمه ریکی دهستی به دارشتنی پلانیکه نابه جی کرد و به ریککه وتتنامه ی جه زائیر ناو برا و له نیوان شای گۆر به گۆر و سه دامی تاوانبار له رۆژی ۶ ی ئاداری ۱۹۷۵ مۆر کرا و به هۆیه وه شوپشی چه کداری کورد رووبه رووی نسکو بووه وه، نسکویه ک که کاردانه وهی ئازاربه خشی بۆ کوردستانی عیراق و ناوچه که لی که وته وه. دوژمنانی گه لی کورد پینان وابوو بهم کرده وه نابه جییه تاهه تایه شوپشی کورد و خواسته کانی له بار ده بهن، ئیتر له و

کاتهوه پژییمی به عس دهستی به ویرانکردنی خاکی کوردستان کرد، هه ر ئه مه وای له لاوانی کورد کرد، ئه وانه ی باوه ریان به وه هه بوو که هه رگیز گه لان ناکه ون و له ناو ناچن، برینه کانیا ن ساپژ بکه نه وه و دووباره خویان ریك بخه نه وه، ئه وان باوه ری ته وایان به وه هه بوو که ریكخستنی پۆلایین و ریچکه ی جیگیر و راست و پشتبه ستن به میلله ت و چاندنی متمانه باشترین ریگه ن بۆ گپرانه وه ی ژیا ن بۆ میلله ت و هه لسانه وه. ئه م هه نگاوه ی رۆله کانی کوردستان له جیی خوی بوو و سه رکه وتنی به ده ست هیئا و سه رباری ریوشوینه تونده کانی پژییم، به لام خۆریکخستنه وه ئاراسته ی خۆی وه رگرت و بوو به پیشه کیه ک بۆ به رپابوونی شوپشیک که ئه رکی بریتی بی له به رگریکردن له جه ماوه ری کوردستان که رووبه پرووی مه ترسی له ناوچوون بووبه وه. ئه وه بوو رۆژی ۲۶ ی ئایاری ۱۹۷۶ بریسکه ی یه که می شوپشی نیشتمانی پیکه وتووخواز لییدا بۆ ئه وه ی ئاسه واره کانی نسکو وه لا بنی و کوردستان و گه له که مان له هیرشه فاشیسته کان پاریزی و زه رده خه نه بگپرتنه وه بۆ سه ر لیوی مندالان و هیوایه کیش بۆ جه ماوه ری تینووی ئازادی بگپرتنه وه. لیروه وه له سه ر ئه و خاکی به خوینی پیشمه رکه کانی شوپشی ۲۶ ی ئایاری نیشتمانی پیشکه وتووخواز رزگار کراوه و تیایدا کۆنگره ی هاوبه شمان ساز ده که یین، پشتگیری ته وای خۆمان بۆ شوپش راده گه یه نین و په یمان دووپات ده که یه نه وه که هه موو وزه و تواناکانی قوتابیان و لاوانی کوردستان بخه یه نه خزمه تی ئه و شوپشه ی که له پیناوی هیئانه دی داواکاریه کانی گه ل به رپا کراوه و خویان له دیموکراسی بۆ عیراق و ئۆتۆنۆمی راسته قینه بۆ کوردستاندا ده بیننه وه.

پشتگیری له خه باتی قوتابیان و لاوانی ئه فریقیا به گشتی و ئه فریقیای باشوور به تابه تی ده که یین له دژی سیاسه تی جیاکاری ره گه زپه رستی و له پیناوی ئازادی و ملکه چنه کردن

ئیمه ی نوینه رانی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، که ئیستا له ناوچه یه کی ئازادکراوی کوردستانی عیراق له سایه ی پاریزگاری هیزه کانی پیشمه رگه قاره مانه کانی سوپای شوپشگی کوردستان کۆبووینه ته وه، به مه به ستی دارشتنی پرۆگرامیکی تازه بۆ خه باتی هه ردووک یه کیتی که مان و هه لسه نگانندی بارودۆخی ولاته که مان و ناوچه که و جیهان کۆنفرانسی هاوبه شی یه که ممان ساز ده که یین. له کاتی که ئه م کۆنفرانسه مان ساز ده که یین، پژییمی دکتاتۆری و شوپینی به غدا سووره له سه ر

له ناو بردني گه لي کورد و کوردستان و له و پيناو هدا به رده و امه له سووتاندن و ويران کړدني سهدان گوند و کوشتنی به کو مه ل و بوړدومان کړدني دانيش توانی ناوچه نازاد کراوه کان و ده ستگير کړدني سهدان که س و په وانه کړدنيان بو به نديخانه تاريخه کان. نه مه وپړای داخستنې ده رگای سهدان قوتابخانه ی سهره تايی و ناوه ندي به رووی مندالانی بي تاوان و دوورخستنوه و کوشتن و له سيډاره دانی ده یان قوتابی و لاو. له لايه کی دیکه، تا ئیستا چاره نووسی هه زاران کوردی بارزانی دیار نيه، هه روه ها دزايه تیکردنی پارت و هیزه نيشتمانيه کوردستاني و عیراق یه کان و سووربوون له سهر شه پرکړدن له دژي ئیرانی دراوسی که پیی ناوه ته سالی هه و ته م و ریگه دان به داروده سته کانی ئیمپریالیزم بو ئه وهی ده ستر پیژی بکه نه سهر سه روه ریبی ولاته که مان به مه به ستي گورز وه شانندن له بزووتنه وهی رزگار یخوازی گه له که مان به تاييه تی و بزووتنه وهی نيشتمانی عیراقی به گشتی و بنپر کړدنی توانا مادی و مه عنه و یه کان له عیراق و ئیران، هه موو ئه وهش له پیناوی به رژه وه نديه کانی ئیمپریالیزم و زایونیزم و کونه په رستی. له و شه دا که رژی می فاشی له سهر بریاری ئیمپریالیزم به رپای کردوه و ده بی هه ر خو شی به رگه ی ئه و چاره نووسه ره شه بگری که چاوه رپی ده کات. نه مه وپړای تاوانه کانی تر که له ژماردن نايه ن و له دژي گه لی عیراق مان به عه ره ب و کورد و که مینه نه ته وه ییه کانی تر نه نجامی داون.

ئیمه باوه رمان به وه هه یه که ئیمپریالیزم و دارده سته کانی له سه رتاسه ری جیهان له نه نجامدانی تاوان و دزی ناوه ستن، ته نانه ت له پیناوی به رژه وه ندي خو یان گرنه نيه نه گه ر گه لیکیش له ناو به ری. له ناخه وه هه ست به نازار و ته نگزه کانی گهلانی نه فریقیا ده که یین که رووبه رووی هیرشه کانی ئیمپریالیزمی ئینگلیزی بوونه ته وه له ریگه ی سه پاندنی سیاسه تی جیاکاری ره گه زپه رستی به سهر ئیوه ی زورینه و خاوه ن زه وی نه فریقیا و بیبه شکردنتان له مافه په واکانتان و راده ستر کړدنی ماف و چاره نووستان به که مینه یه کی بیانی، نه مه کاریکی نابه جییه و پیشیلکاری مافه کانی مروقه. گوئیستی خوړاگری و رووبه روو بوونه وهی قاره مانانه ی ئیوه یین له دژي ئیمپریالیزم و دارده سته کانی، ئیوه خاکی خو تان کردو ته ناگر له ژیر پیی دوژمانتان بو ئه وهی به نازادی و مافه کانتان بگه ن.

نه مپرو ئیمه له باوه شی نه م چیا سه رکه شانه و له سه نگره ی خه باته وه هه ست به نازار و چه وساندنه وه تان و دزینی کوشش و ئاره قی نیوچاوانتان ده که یین، بویه له و

کۆنفرانسەدا که نوینەرایەتی هەزاران قوتابی و لاوی کوردستان دەکات پێر بە دەنگ هاوار دەکەین، هەفالان، قوتابیان و لاوانی ئەفریقا بە گشتی و ئەفریقای باشوور بە تاییەتی، ئیمە پشتیوانیتان لێ دەکەین لە خەباتان لە دژی ئیمپریالیزمی جیهان بە سەرۆکایەتی ئەمەریکای خۆناوی و زایۆنیزم و کۆنەپەرستی و لە دژی سیاسەتەکانی بەریتانیای داگیرکەری بەسالاچوو و سیاسەتی جیاکاری رەگەزپەرستی و پڕۆیمی شوڤینی و فاشیست لە بریتۆریا. لە پیناوی ئازادی و ئاشتەوایی و برایەتی و خۆشگوزەران و ملکەچنەکردن لە سەرتاسەری جیهان.

- بژی خەباتی هاوبەشی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و عێراق و جیهان.
- بژی برایەتی و یەکگرتوویی و دۆستایەتی نیوان ئەو گەلانی لە سەرتاسەری جیهان داواي ئازادی دەکەن.
- مردن بۆ ئیمپریالیزم و پڕۆیمە دارەستەکانی.

پشتگیری تەواوی خۆمان بۆ خەباتی ئافره تانی کوردستان رادەگەینین لە پیناوی گەیشتن بە مافە ئابووری و سیاسی و کۆمەڵایەتیەکان

ئیمە نوینەرانێ کۆنفرانسی هاوبەشی یەکەمی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان که لێرە بە مەبەستی هەلبژاردنی سکرتاریەتیکی هاوبەش بۆ سەرکردایەتیکردنی هەردووکی یەکتێیە خەباتکارەمان کۆبووینەتەو، هەرۆهەها بۆ ئەوێ بین بە نوینەری راستەقینەیی جەماوەری قوتابیان و لاوانی کوردستان و بارودۆخی ولاتەکەمان و ناوچەکە و جیهان توتوی بکەین. ئیستا بە شانازیەو دەلێین ئافره تی کورد رۆلی بەرچاوی بینیوێ لە بەشداربوون لە هەموو کایەکانی ژیانی نیو کۆمەڵگەیی کوردی، ئافره تانی کورد زیاتر لە برایانیان رووبەرۆوی چەوسانەوێ بوونەتەو و لە بواری خەباتی شۆرشگیریشدا رۆلی گرنگیان بینیوێ و لە هەموو شۆرشەکانی گەلە قارەمانەکەماندا بەشداریان کردوێ، بەلکو هەندیک جار ئافره تی کورد سەرکردایەتی بزوتنەوێ رزگاربخوازی کوردی کردوێ، وەك قەدەم خێر و خانزاد و فامە رەش و زۆری تر. هاوکات ئافره تی کورد ژمارەییکی زۆر شەهیدی بەخشیوێ، لە نیواندا لەیلا قاسم و دایکە ئەسما و خوشکە کوردستان و بەیان عومەر، ناجیە مەجید، فەهاو، کەژال، ئامینە سوور، سنۆبەر، خەدیجە محەمەد و هی تر. لێرەوێ پێویست دەکات بلێین ئافره ت نیو و بناغەیی کۆمەڵە و پێویستە زیاتر وزە

و توانا کاني خوې له کار و بهرهمه پيان و داهياندا بخاته گهړ. هه روه ها پيشوازيه کي گهرم له گروو پي دايکان و خوشکان ده کي ين که بو يه که م جار له ناوچه يه کي نازاد کراوي کوردستاني خوشه ويست به شداريان له کونفرانسه که مان کرد، بو ئه وه ي وه ک رېځخراوه جه ماوه ريبه کاني کوردستان بتوانين شانبه شاني پارت و هيژه نيشتماني و پيشکه وتووخوازه کوردستاني و عيراق يه بهرهمه لستکاره کان خه بات بکه ين، ئه و پارت و لايه نانه ي بهرهمه (جود) بهردي بناغه يانه له پيناوي رووخاندني پړي مي دکتاتور ي به غدا و گه يشتن به ده سه لاتيک که ديموکراسي بو عيراق و ئوتونومي راسته قينه بو کوردستان فراهه م بکات.

به م بونه يه وه، ئيمه که ئيستا وه ک نوينه راني هه زاران قوتابي و لوي کوردستاني ليره کو بو وينه ته وه، پشتگيري ته و اوي خومان بو خه باتي ئيوه ي ئافره ته خه باتکاره کاني کوردستان راده گه ينين له پيناوي گه يشتن به مافه ئابووري و سياسي و کومه لايه تيه کانتان.

- بژي خه باتي هاوبه شي قوتابيان و لاوان و ئافره تان و هه موو چين و تويزه نيشتمانيه روه ره کاني تری گه له که مان.
- بژي خه باتي ئافره تاني کوردستان و رېځخراوه پيشه ننگه که يان، يه کي تي ئافره تاني کوردستان / عيراق.

پروژهی پروگرام و پهیرهوی ناوۆ

کۆنفرانسی ئابی ۱۹۸۶

پروگرام

بهشی یه کهم

بهندی یه کهم:

ناوی ریکخراو

(یهکیتی قوتابیان کوردستان - عیراق) ه و به پیتهکانی (ی.ق.ک - ع) ئیشارهتی پی دهدریت.

بهندی دووهم:

سنووری چالاک

أ- کوردستانی عیراق.

ب- ئهنجومهنی بهرپوهبهری گشتی بۆ ههیه له کاتی پووستدا له گشت شوینهکانی تری کۆماری عیراق و دهرهوه لق بۆ خۆی بکاتهوه، ئهگهر به پووست زانرا.

بهندی سییهم:

سروشتی یهکیتی

یهکیتی، ریکخراویکی دیموکراتی نیشتمانی پیشکهوتنخوازی شۆرشگێرانهی قوتابیان. خهبات دهکا له پیناو جیههچیکردنی ئامانجهکانی قوتابیان کوردستان به تابهتی و ئامانجهکانی قوتابیان عیراق به گشتی، ههروهها شانبهشانی هیزه نیشتمانپهروه و دیموکراتی و ریکخراوه جهماوهرییهکانی کوردستان و عیراق، که هاوپهیمان و هاوئامانجه لهگهلیان، بۆ دابینکردنی ئاوات و مافه رهواکانی جهماوهری کوردستان و عیراق تی دهکۆشئ.

به شی دووهم

به ندی چوارهم:

یه کیتی له پیناو ئەم ئامانجانە خەبات دەکات:

یه کهم: له سهەر ئاستی ناوخۆ (نیشتمانی و قوتابی)

أ- له سهەر ئاستی نیشتمانی دا:

۱- پشتگیریکردنی شوپشی ۲۶ی گولانی نیشتمانی پیشکەوتنخواز و هاوکاریکردن له خەباتی لایه نه کانی به ره ی نیشتمانی دیموکراتی عێراقی (جود) و گشت هیزه دیموکراتی و نیشتمانی یه عێراقییه کانی تر له پیناو پماندنی پژییمی فاشیست و په گه زه پهرست و دامه زرانندی جیگریکی دیموکراتی ئیئتلافی که له ژیر سایه یدا ئۆتۆنۆمی راسته قینه بو کوردستان و مافی وای گشت که مایه تییه کان له عێراقدا مسوگهر بکری، به و شیوه یه که یه کیتی تیکۆشان له نیوان ههردوو گه لی کورد و عه ره ب و که مایه تییه کان به هیز ده کات و مافه کانی نه ته وایه تی و نیشتمانی یان دایین ده کات، بو وه دیه پینانی قوولترین ئالوگۆکانی کۆمه لایه تی له عێراقدا.

۲- فراوانکردنی هاوپه یمانیته خه بات له گه ل پیکخواه کوردستانیه کانی وه ک لاوان و ئافره تان و مامۆستایان و تیکرای پیکخواه جه ماوه رییه کانی کوردستان و عێراق، هه روا چه سپاندن و په ره دانی هاوپه یمانیته نیوان پیکخواه کانی (لیژنه ی بالای هاوکاری نیوان پیکخواه دیموکراتیه کانی لاوان و قوتابیانی کوردستان و عێراق).

۳- کۆششکردن له پیناو وه رگرتنی ناسنامه (جنسیه) ی عێراقی بو کورده کانی فه یلی، گۆبیان، ئۆمه رییان و برا ئاسورییه کانمان که له عێراقدا ده ژین و له م مافه بییه ش کراون، بو ئەوه ی هاوتا بن له گه ل برا عه ره به کانیان.

ب- له سهەر ئاستی قوتابیاندا:

۱- به رگریکردن له ماف و داخوازییه کانی قوتابیانی عێراق به گشتی و قوتابیانی کوردستان به تایبه تی.

۲- تیکۆشان بۆ بلاوکردنەوهی فێرکردن و زانیاری و رۆشنیاری له کۆمەڵگای کوردستان و قهلاچۆکردنی نهخویندهواری له رێگای:

فێربوون له قوئاغی سههرهتاییدا تهوزیمی (الزامی) بێت، بهو شیوهیهی که ههموو سووچیکی کوردستان بگرێتهوه، بۆ ئهم مهبهستهش ژمارهیهکی تهواو و بهپێی پێویستی له کوردستان قوتابخانه بکریتهوه.

أ- بنچینهی فێرکردن له گشت قوئاغهکانی خویندن به زانکۆشهوه به خواری بێت و به شه ناوخۆیهکان (الاقسام الداخليه) بکرینهوه و یارمهتی قوتابییه ههژارهکان بدریّت تاكو خویندنیان تهواو بکهن.

ب- خویندن له کوردستان و له گشت قوئاغهکانیدا به زمانی کوردی بێت و زمانی کوردی له عێراقدا بابهتیکێ تاکیکردنهوه گشتیهکان بێت و ریز له مافی کهمایهتیهکان بنرێت سهبارهت به خویندن به زمانی زگماکیان له قوتابخانه تایهتیهکانی خویندا.

ت- دانانی پرۆگرامی خویندن له کوردستان له سههر بناغهیهکی نهتهوایهتی زانستی پیشکهوتنخواز و بهر بهرهکانیکردنی بیاری کۆنهپهست و شوڤینیستانه و بهو شیوهیهی که خویندنی میژوو، ئهدهبی کوردی و جوگرافیای کوردستان و بوژاندنهوه و گهشهکردنی کهلهپووری کوردی بگرێته خۆی، لهمهشدا نهخشهی ههریم له مهڕ پهروهرده و فێرکردن چاو بکریّت.

ث- قوتابیانی کوردستان به زهماله بۆ خویندن بنێردرێنه دهروهوه بهو شیوهیهی که له گهڵ سههرژمێر و پێویستیهکانی کوردستاندا دهگونجیّت.

ج- زیاتر کردنهوهی مهلبهندهکانی قهلاچۆکردنی نهخویندهواری بۆ ئهوانهی که له بهر هۆیه جوړبه جوړهکان له خویندن و فێربوون بیهشن.

ح- بهرزکردنهوهی ئاستی رۆشنیاری و کۆمهلایهتی و هۆشیاری شوڤشگێرانهی قوتابیانی کوردستان، ئهوهش به کردنهوهی مهلبهندی رۆشنیاری بۆ ئهوهی به کیشه نیشتمانی یهکانی خویندنیان بناسینیّت و، توانای زانستی و ئارهزووی هونهری هان بدریّت و بایهخ به خویندنه پیشهیهکان بدریّت.

خ- بوژاندنهوه و پشتگیریکردنی کۆری زانیاری کورد و مهسهلهی سههرپهشتیکردنی

دانان و وهرگیپانی کتیبه زانستی و زمانهوانی و ئەدهبییه میژوووییه
برپارله سهردراوه کانی پی بسپێردریت و بایه خدان به زیندووکردنه وهی
که له پووری نه ته وایه تی کوردی.

۱- فراوانکردنی یه کیتی بزووتنه وهی قوتابیانای عیراق و به هیژکردنی
په یوه ندیبه کانی دۆستایه تی و ریزگرتن له نیوان قوتابیانای کورد و عه ره ب
و که مایه تییه کاند.

۲- هه وڵدان بو یه کسانبوونی قوتابیانای کوردستان له گه ل قوتابیانای تری عیراق و
وهرگرتیان له هه موو کۆلیژه کان به بی جیاوازی، ههروه کو چون برا قوتابییه
عه ره به کانیان وهرده گیرین.

۳- به شی کوردی له کۆلیژی (ئاداب) ی زانکۆی به غدا بکریته ئەنستیتوتی
پسپۆر بو دیراساتی کوردی و گه شه ی پی بدری، بو ئەوهی ماسته ر و دکتۆرا
بدات و، کادیری په وانه ووتنه وهی بو ئاماده بکریت.

۴- هه وڵدان بو گه شه کردنی زانکۆی سه لآحه دین به هه موو به شه زانستی
و ویزه بیه کانیه وه، به پی پی یو یستیه کانی راپه رینی زانیاری و پۆشنیری له
کوردستاندا و، ته قه لاش بدریت بو به رزکردنه وهی ئاستی به شه کان و په ره دان
به توانایان بو ئەوهی بتوانن به ئەرکه میژوووییه کانیان هه لسن، به تایبه تی
له بایه خدان به میژووی کوردستان و ئەده ب و که له پووری نه ته وایه تییان.

دووهم: له سه ر ئاستی نه ته وایه تییدا

۱- یارمه تیدانی قوتابیان له پارچه کانی تری کوردستان که به هۆی خه باتی
سیاسیانه وه (کوردایه تی) ئاواره و ده ره ده ر بوونه، هه و ل بدریت یارمه تییه کی
مادی و مه عنه وی و زه مالاتی خویندنیان بو دابین بکری.

۲- پشتگیریکردنی بزوتنه وه کانی ئازادخواز و مافه په واکانی نه ته وهی کورد له گشت
پارچه کانی کوردستان، له پیناو وه دیه پینانی ئامانجه په واکانی له دیاریکردنی
چاره نووسی خویدا.

۳- پته وکردنی په یوه ندی له گه ل ریکخواه کوردستانیه کان، له پارچه کانی تری
کوردستان و کۆمه له کانی خویندکارانی کورد له ده ره وه.

۴- پشتگیرکردنی مادی و مه‌عه‌وی خه‌باتی کۆمه‌له‌ی خویندکارانی کورد له ئه‌وروپا و کۆمه‌له‌ی خویندکارانی کوردستانی له ئه‌مریکا و که‌نه‌دا، به‌وه‌ی که نوینه‌ری راسته‌قینه‌ی گشت خویندکارانی کوردن له سنووری چالاکیاندا.

سێیه‌م: له‌سه‌ر ئاستی جیهانیدا

۱- خه‌بات له دژی ئیمپریالیزمی جیهانی به‌هه‌موو شیوه‌یه‌کیه‌وه و تاوانبارکردنی داگیرکردن و کۆیله‌تی، که‌مایه‌ی هه‌ژاری و مه‌ینه‌تی و وێرانکاریه‌، چونکه تیکۆشان له دژیدا تاکه‌ پرێگای داهینانی ئاشتی و ئاسایشه له جیهاندا.

۲- پشتگیرکردنی بزوتنه‌وه‌کانی گهلانی ئازادبخواز و شۆرشه‌ نیشتمانییه‌کانیان له پیناو جیه‌جێکردنی ئامانج و خواسته‌ ره‌واکانیان.

۳- پالپشتیکردنی تیکۆشانی گهلان له پیناو دامالینی چه‌ک و به‌ ئاشتی پیکه‌وه‌ژیان و خه‌باتکردن له دژی به‌لین و په‌یماننامه‌ عه‌سکه‌رییه‌ دوژمنکارییه‌کان.

۴- پالپشتیکردنی تیکۆشانی نه‌ته‌وه‌ی عه‌ره‌بی برا و به‌ تاییه‌تیش خه‌باتی گه‌لی فه‌له‌ستینی و پێش‌په‌وه‌که‌ی (بزوتنه‌وه‌ی رزگاربخواری فه‌له‌ستین) که‌ نوینه‌ری راسته‌قینه‌ی گه‌لی فه‌له‌ستینه له پیناو دیاریکردنی مافی چاره‌نووسی خۆیدا.

۵- پته‌وکردنی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ پرێکخراوه‌ قوتابییه‌ پێشکه‌وتنخوازه‌کانی عه‌ره‌بی.

۶- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی خه‌باتگیرانه له‌گه‌ڵ پرێکخراوه‌ قوتابییه‌ پێشکه‌وتنخوازه‌کانی جیهان له‌پیناو چاره‌سه‌رکردنی کیشه‌ی کورد و به‌رگراییکردنی له‌سه‌ر ئاسته جیهانییه‌کاندا.

۷- هه‌ولدان بۆ ئه‌وه‌ی یه‌کیتییه‌ که‌مان بپێته ئه‌ندامی (یه‌کیتی قوتابیانی جیهانی).

۸- قه‌لاچۆکردنی بیروباوه‌ر و بۆچوونه‌ کۆسمۆپۆلیتی و شۆقینی و ره‌گه‌زه‌رستییه‌کان.

په پیرهوی ناوۆ

به شی سییه م

به ندی پینجه م:

یه کیتی قوتابیانای کوردستانی عیراق نوینه رایه تی هه موو قوتابیانای کوردستانی عیراق ده کات و لهو قوتابییه پیشکه و تنخوازه شوپشگیپانه پیکدیت که پروایان به پروگرام و په پیرهوی ناوۆی هیناوه و به لنینان داوه که به دلسوژییه وه تیبکویشن له پیناوه دیه پینانی ئامانجه کانی یه کیتی ئه ویش له بهر تیشکی ئه و سیاسه ته ی که بو خه باتی قوتابیانای کوردستان نه خشه ی کیشراوه.

به ندی شه شه م:

أ- ئه ندامیتی:

ب- ئه ندامانی یه کیتی قوتابیانای کوردستان - عیراق، له قوتابیانای گشت قوناغه کانی خویندن - جگه له قوتابیانای سه ره تایی و قوتابیانای کولێژه کانی عه سکه ری و پولیس پیک دین.

ت- مه رجه کانی ئه ندامیتی:

ث- هه ر قوتابییه کی کور و کچ ئه م مه رجانیه ی خواره وه ی تیدا بییت و له لایه ن لێژنه ی قوتابخانه یا ئاموژگا یان کولێژه وه ته زکییه بکریت، مافی ئه وه ی هه یه بییت به ئه ندامی یه کیتی دوای ئه وه ی به نووسین داخوازییه کی تاییه تی پیشکه ش به لێژنه ی ناوچه ده کات.

۱- بروای ته واو به پروگرام و ئامانجه کان و په پیرهوی ناوۆی یه کیتی و به لێندان بو خه باتکردن به دلسوژی و له خو بووردنه وه له پیناوه جیه جیکردنی ئامانجه کانی یه کیتی.

۲- ده بئ خاوه ن وشت و ناوبانگی چاک بییت و به راستگو ناسراو بییت.

۳- له یه کیك له شانها کان یا ده زگا کانی یه کیتی خه بات بکات و ئاموژگای و فه رمانه کانی ئه نجام بدات.

۴- ئابوونه ی مانگانه بدات.

ج- مافه كانى ئەندامەتى:

۱- لە سنوورى چالاكىدا، ئەندام بۆى ھەيە دەرحەق بە ھەر كەسك يان ھەر دەزگايەكى يەككىتى، پەخنە بگريت ياخود بيروپاي خوۆى بەرامبەر بەو مەسەلە و كيشانەى تايەتن بە يەككىتيەو دەربېرېت و پيشنيار پيشكەش بكات بە شيۆەيەكى ئازادانە.

۲- مافى ئەوھى ھەيە ھەلبېژىرى و ھەلبېژىردرى لە مەلبەندە جوۆرە جوۆرە كانى يەككىتدا.

۳- لە دوای تەواوکردنى خویندن مافى مانەوھى ھەيە لە پىزى يەككىتدا بوۆ يەك خولى ھەلبېژاردن (دورە انتخابیة).

۴- ھەر كەسك بە ھۆى خەباتى سياسىيەو (كوردايەتى) لە خویندن بېشەش كرا، مافه كانى ئەندامەتى لى ناسەندريتەو.

بەندى ھەوتەم:

ليژنە كانى يەككىتى

۱- شانە: بنچينەى يەككىتيە و لە ۳ تا ۷ ئەندام پيك ديت.

۲- ليژنەى قوتابخانە يا ئاموژگا يان كۆليژ: لە ۵ تا ۱۱ ئەندام پيك ديت و لەلايەن ئەندامانەو لە قوتابخانە يا ئاموژگا يان كۆليژدا ھەلدەبژىردرين و ئەركى سەركردايە تيكردى يەككىتى لە قوتابخانە يا ئاموژگا يان كۆليژ دەگريتە ئەستۆ و تى دەكۆشيت بو فراوانكردن و بەھيزكردنى ريزە كانى ريڭخستن و جيپە جيكردى ئامانجە كانى يەككىتى و ئەنجامدانى فەرمانە كانى ليژنە كانى بالاتر و چارەسەركردنى گيروگرفتە كانى قوتايان لەناو قوتابخانە يا ئاموژگا يان كۆليژدا.

۳- ليژنەى ناوچە: پيك ديت لە ۵ تا ۱۱ ئەندام لەنيو چوست و چالاكترين ئەندامانى شارددا ھەلدەبژىردرين و، سەركردايە تيكردى بزوتنەوھى قوتايان لە شارددا دەكەويتە ئەستۆى.

۴- ليژنەى لق: پيكديت لە:

أ- دەستەى كارگير: لە (۵) ئەندام پيك ديت لەلايەن نوينەرانى لق بو كۆنگرەى

یه کیتی هه لده بژیردرین.

ب- لیپسراوانی لیژنه ناوچه کان له سنووری لقدا: لیژنه ی لق کۆبوونه وهی ئاسایی مانگی جاریک ده به ستیت و له باره ی چالاکی ئەندامان و ژماره یانه وه راپورت بهرز ده کاته وه و لیستی دارایی یه کیتی له لقه که دا پیشکه ش ده کات و مافی ئەوه شی هه یه بلاوکراوه ی خولی (دوری) ده ربکات به مه رجیک له گه ل سیاستی گشتی یه کیتیدا گونجاو بیت.

به شی چواره م

به ندی هه شته م:

دهزگاکانی سه رکردایه تیکردن و ئه رکه کانیا ن:

۱- کۆنگره: به رزترین ده سه لاته له یه کیتیدا و پیک دیت له:

أ- ئەندامانی ئەنجومه نی به رپۆه به ری گشتی.

ب- ئەندامانی جیگر (احتیاط) ی مه کته بی سکر تار یه ت و ئەنجومه نی به رپۆه به ری گشتی.

ت- ئەندامه هه ل بژیردراوه کان که ئەنجومه نی به رپۆه به ری گشتی مافی ئەوه ی هه یه ریژه (نسبه) ی به شدار بووان دیاری بکات.

کۆنگره هه ر دوو سال جاریک ده به ستریت، یان له سه ر خواستی (۲/۳) دوو له سه ر سی ئەندامه کانی بگۆریت یان ده ستکاری تیا بکات و مه کته بی سکر تار یه ت به ده نگدانی نه یینی راسته وخۆ هه لده بژیردریت و له گه ل ئەنجومه نی به رپۆه به ری گشتی پیشوودا بکۆلێته وه، کۆنگره تاکه ده سه لاته که ده توانیت له پاش په سه ندکردنی (۱/۵) پینچ یه کی ئەندامانییه وه، بریاری هه لوه شانده وه ی یه کیتی یان تیکه ل بوونی به رپیکخواویکی تری قوتاییانی هه یه، هه روه ها بریاری به ر راستکردنی (تسویه) ی دارایی بو ئه و لایه نه ی ئامانجه کانی له گه ل ئامانجه کانی یه کیتی قوتاییانی کوردستانی عیراق ده گونجین یان لپوه ی نزیکن.

۲- کۆنفرانس: کۆبوونه وه یه کی فراوانه له کاتیکدا ده به ستریت، نه توانری کۆنگره بکریت و گشت ده سه لاتیکی کۆنگره ی هه یه جگه له گۆرین و ده ستکاریکردنی په یه روه ی ناوخوی یه کیتی و لابردنی زیاتر له نیوه ی ئەندامانی ئەنجومه نی

به پړیوه بهری گشتی. کونفرانس له ئه نجومه نی به پړیوه بهری گشتی و نوینه رانی لیزنه ی لقه کان و ئه ندامانی پیشکوه و تووی یه کیتی و ئه ندامه جیگره کانی ئه نجومه نی به پړیوه بهری گشتی و مه کته بی سکر تاریه ت پیک دیت.

۳- ئه نجومه نی به پړیوه بهری گشتی : به ئه رکی سه رکردایه تیکردنی بزووتنه وه و سه رپه رشتیکردنی چالاک یه کیتی هه لده ستی و ئاراسته ی ده کات و بریاره کانی کونگره به جی ده گه یه نی ت و ئامانجه کانی جیه جی ده کات و چاودی پری گشت لیزنه کان ده کات سه باره ت به راپه راندنی فه رمان و ئه رکه کانیان، له (۲۱ تا ۲۹) ئه ندام پیک دیت و دوو مانگ جاریک کو ده بیته وه له سه ر داوای دوو له سه ر سیی ئه ندامان، ئه نجومه نی گشتی نا ئاسایش کو ده بیته وه. ئه نجومه نی به پړیوه بهری گشتی پیک دیت له:

أ- مه کته بی سکر تاریه ت.

ب- لیپرسراوی یه که م و دوو م له و لقانه ی زانکویان تیدا نییه.

ت- لیپرسراوی یه که م و دوو م و سییه م له و لقانه ی زانکویان تیدایه.

۴- مه کته بی سکر تاریه ت: له (۱۱) ئه ندام پیک دیت له لایه ن کونگره وه به شیوه یه کی راسته وخو هه لده بزیزدرین و به م شیوه یه ن: أ- سه رۆک.

ب- سکر تیر.

ت- لیپرسراوی ئیداری و دارایی.

ث- لیپرسراوی پۆشنیری و راگه یانندن.

ج- لیپرسراوی کاروباری ریکخستن.

ح- لیپرسراوی په یوه ندییه کانی ده ره وه.

جیگره کان (الاحتیاط):

۱- جیگری مه کته بی سکر تاریه ت: بریتین له و (۵) ئه ندامانه ی له دوا ی مه کته بی سکر تاریه ته وه دین به پیی زنجیره ی ده نگه کان (تسلسل الأصوات).

۲- جیگری ئه نجومه نی به پړیوه بهری گشتی: ئه و ئه ندامه یه که له دوا ی ئه ندامانی

ئەنجومەنی بەرپۆه بەری گشتی لە ھەر لقی کدا بە پێی زنجیرە ی دەنگە کان دیت.

بەندی نۆیەم:

دەسەلاتی دەزگا کانی یە کیتی:

۱- لیژنە ی قوتابخانە یا ئامۆژگا یان کۆلیژ:

أ- سەرنجراکیشانی ئەندام.

ب- داواکردن لە لیژنە ی ناوچە بۆ ئاگادارکردنەو و دوورخستنەو ی ئەو ئەندامە ی کە سستی و کەمتەرخەمی دەنوین و زیان بە یە کیتی دەگە یەن.

۲- لیژنە ی ناوچە:

أ- ئاگادارکردنەو و دوورخستنەو ی ئەو ئەندامە ی کەمتەرخەم و زیانبەخشە، بۆ ماوہ ی دوو مانگ لەسەر داوای لیژنە ی قوتابخانە یا ئامۆژگا یان کۆلیژ.

ب- داواکردن لە لیژنە ی لق بۆ دەرکردنی ئەندامی لادەر و سەریچیکەر و، ئەوانە ی مەرجه کانی ئەندامە تی یە کیتی لە دەست دەدەن.

۳- لیژنە ی لق:

أ- پراگرتنی چالاکی ئەندامانی لیژنە ی قوتابخانە یا ئامۆژگا یان کۆلیژ یاخود ناوچە و، ھەلۆە شانندنەو و گۆرینی لیژنە کانی ناوبراو ئەگەر کەمتەرخەمی یان نواند.

ب- دەرکردنی ئەندام لەسەر داوای لیژنە ی ناوچە.

۴- ئەنجومەنی بەرپۆه بەری گشتی :

أ- مافی دوورخستنەو ی ئەندامانی لیژنە ی لق یا ھەلۆە شانندنەو یان دەستکاریکردنی لیژنە ی لقی ھە یە، ئەگەر کەمتەرخەمی یان نواند یان لە پێ یازی گشتی لایان دا، ئەویش بە پەزنامەندی دوو لەسەر سیی ئەندامە کانی و، دەبی لە کۆنگرە شدا ھۆیە کانی دوورخستنەو ی یا ھەلۆە شانندنەو یان دەستکاریکردنە کە روون بکریتەو.

ب- پراگرتنی چالاکی ئەندامی ئەنجومەنی بەرپۆه بەری گشتی، بە پەزنامەندی دوو لەسەر سیی ئەندامە کانی.

به شی پینجه م

دارایی یه کیتی

به ندی ده یه م:

۱- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

أ- ئابوونه ی مانگانه ی ئەندامان له قوتابیان ی ناوه ندی و ئاماده یی و زانکو و هرده گیریت، به مه رجیک له (۲۵۰) فلس که متر نه بی.

ب- له و پیتاکانه ی کو ده کرینه وه و ئەو یارمه تییانه ی که بو یه کیتی ده نیردرین.

ت- داها تی ئاهه ننگگیران و چالاکی کو مه لایه تی.

۲- دارایی یه کیتی له لای ئەو ده زگا و لایه نانه داده نریت که ئەنجومه نی به پروه به ری گشتی بریاری له سه ر ده دات.

۳- چۆنیه تی خه رجکردن:

دارایی یه کیتی له م بو ارانه ی خواره وه دا خه رج ده کریت:

أ- ئەو (مخصصات) انه ی ئەنجومه نی به پروه به ری گشتی و لقه کان بریاری له سه ر ده دات.

ب- خه رچی باره گا کانی یه کیتی و بو اره کانی تر.

ت- یارمه تیدانی پیویست بو کادیره (متفرغ) هکان و ئەو ئەندامانه ی به هوی نه خو شی و بو ته واوکردنی خویندن پیویست ده بن و به پیی بریاری ئەنجومه نی به پروه به ری گشتی دیاری ده کریت.

ث- بو هاتوچوی نوینه رانی یه کیتی به ئیشوکاری تایه ت به یه کیتییه وه له ناوه وه و ده ره وه ی و لاتدا.

به شی شه شه م:

به ندی یازده هه م:

یه کیتی قوتابیان ی کوردستان ی عیراق، نوینه ری گشت قوتابیان ی کوردستان ی عیراقه و له پینا و جیبه جیکردنی بریاره کانی (لیژنه ی بالای هاوکاری نیوان ریکخراوه دیموکراتییه کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان و عیراق) تی ده کو شیت، سه باره ت به

په یوه ندی نیوان ئەو یه کیتیانی ئەندامن له م لیژنه یه، که نوینه ری راسته قینه ی بزوتنه وهی قوتابیان و لاوانی کوردستان و عیراقه. ههروه ها هاوکاریکردن له نیوان یه کیتییه کاندایه هه موو بواریکدا به و شیوه یه ده کریت که یه کیتی بزوتنه وهی قوتابیانی کوردستان و عیراق پی پته و و چه سپاوتر بییت.

به ندی دوازده هه م:

مه کته بی سکر تاریه ت مافی ئەوهی هه یه ئاموژگاری و ئاگادارکردنه وه ده ربکات بو ئەنجامدان و شیکردنه وهی به نده کانی پرۆگرام و پهیره وی ناوخوی یه کیتی.

هه و النامه ی کتیب

به لاغی یه که مین کۆنفرانسی هاوبه شی ههردوو یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

له به یانی پۆژی ۱۹۸۶/۸/۲۸ و له ژیر دروشمی (به رهو یه کگرتن بۆ پروو خاندنی رژییم و کۆتاییه پێنان به شه ر تا بتوانین به ئاشتی و دیموکراسی بخوینین)، نزیکه ی هه شتا قوتابی و لاو، نوینه رانی لقه کانی ئاواره - دهووک و نهینه وا - که رکوک - هه ولیر - سلیمانی له ههردوو یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستانی عێراق، له گه ل نوینه رانی مه کته بی سیاسی پارتی و کۆمه لێک له میوانه کانی کۆنفرانس، له لایه ن یه کیتی ئافره تانی کوردستانی عێراق و نوینه رانی پرزگاری / سکرتراریه تی ئه وروپا و نوینه رانی لقی دووی تیکۆشه ری پارتی دیموکراتی کوردستان، یه که مین کۆنفرانسی هاوبه شی ههردوو یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان له ناوچه یه کی پرزگار کراوی کوردستانی عێراقدا به ستره.

پاش وه ستانی ده قیقه یه ک ریزگرتن بۆ گیانی پاکی شه هیدانی بزووتنه وه ی ههردوو یه کیتییه که و ته واوی شه هیدانی کوردستان و عێراق و سه روهری شه هیدانمان بارزانی نه مر، به شداربووانی کۆنفرانس هاوده نگ سرودی (ئه ی قیب) یان خوینده وه.

دوای ئه وه نۆره ی پێشکه شکردنی نامه ی پیروzbایی و وتاره کان هات که نامه ی سه روکی پارتی هه قالی تیکۆشه ر مه سعود بارزانی له سه ره تا خویندرایه وه، تیییدا ده ستی تفه نگ و پینووسی پیروزی قوتابیان و لاوان ده گوشی و داوای سه رکه وتنی کۆنفرانس ده کات که بریاره کانی له به رژه وه ندیی گه ل و ولات و له ئاستی ئه م قۆناغه میژووویه دا بن که میله ته که مان پیییدا تیده په ریت.

ئینجا وتاری یه کیتی ئافره تانی کوردستان له لایه ن خوشکیکی تیکۆشه ره وه پێشکه ش کرا، که پشتیوانی خۆیان تیییدا ده برپیه بۆ ئه وه ی کۆنفرانسه که مه رامه کانی قوتابیان و لاوان جیبه جی بکات بۆ به ره و گه یشتن به یه ک ئامانج له ژیر سه رکردایه تیییه کی هاوبه شدا.

دوای ئه وه نامه کانی پیروzbایی (کوک) و (پرزگاری) کوردستانی تورکیا خویندرانه وه که تیاپاندا داکوکی کراوه ته سه ر بارودوخی ئیستای کوردستان و ناوچه، که دوژمنانی گه لی کورد به هه موو شیوه یه ک هیرش ده که نه سه ر بزووتنه وه ی کوردایه تی.

پاشان وتاری مه کته بی سیاسی کۆمیتتهی ناوه ندی پارٹی دیموکراتی کوردستان له لایه ن ئەندامیکی مه کته بی سیاسی به پریزه وه پیشکەش کرا، تیدا ئەرکه کانی قۆناغی داها تووی هەردوو یه کیتییه که دهستنیشان کرد.

وتاری لقی دووی تیکۆشه ری پارٹی له لایه ن هه قال لپرسراوی لقی دووه وه خویندرايه وه و دواي ئەو وتاری لیژنه ی سه رکردایه تی قوتابیان و لاوانی هه ولیر له لایه ن لپرسراوی لیژنه که یه وه پیشکەش کرا.

دوا وتاری کردنه وه ی کۆنفرانس راپۆرتی سیاسی لیژنه ی سه رکردایه تی یه کیتییه جه ماوه ریبه کوردستانیه کان بوو، له راپۆرته که دا ئەم بابە تانه هاتبوون: سه ره تایه کی پپویست وه ک شیکردنه وه یه ک بو بارودۆخی کوردستان و عیراق و پۆژه لاتی ناوه راست و جیهان، دهوری قوتابیان و لاوانی جیهان له خهباتی گه لاند، بارودۆخی ئیستای عیراق، پیکخواه کان و دهوریان له هەردوو شوپشی ئەیلوول و گولاند، نوپکردنه وه ی ریکخستنی ریکخواه کان، په نگدانه وه ی شه ری عیراق و ئیران بو سه ر ریکخواه کان، راپه رینه کانی ۱۹۸۳ و ۱۹۸۴ ی خویندکاران، هه لویستیکی نابەجئ، کاری هاوبه ش، پۆلی ریکخواه کانی سه ر به پژییم، قه لچۆکردنی خویندن، ئەنجا هه لکه وتیکی میژووی له گه ل ئەرکه کانی ئەم قۆناغه مان.

له دووه م دانیشتنی کۆنفرانسه که دا سه ره تا لیژنه یه کی سه ره رشتی هه لبژێردرا و راپۆرتی ریکخستن خویندرايه وه که له لایه ن لیژنه ی سه رکردایه تی یه کیتییه کانه وه ئاماده کرابوو. پاش گفتوگۆیه کی دوورودریژ له سه ری په سه ند کرا. هه روه ها چه ند لیژنه یه کی تر هه لبژێردران بو دیراسه تی پپۆژه ی په یپه و پپۆگرامی هەردوو یه کیتی و بو پپشنیاز و سلوو و په یامی کۆنفرانس بو لایه نه دۆسته کان.

له سییه م دانیشتنی کۆنفرانس له سه ر پپیار و سلوانامه و نازا یی ده رپین دوا و به چه پله ریزانه وه په سه ند کران. له چواره م دانیشتنیشدا دیراسه تی پپۆژه ی په یپه و پپۆگرامی هەردوو یه کیتی کران و پاش ده ستکاریکردنی چه ند به ند و خال و برگه یه ک له لایه ن نوینه رانه وه په سه ند کران.

له دوا دانیشتنی که سه ر له به یانی پپۆژی ۱۹۸۶/۸/۳۰ بوو، ده ست کرا به هه لبژاردنیکی دیموکراتیانه و برایانه و له (۷۷) نوینه ر (۱۵) که س بو کۆمیتته ی راپه راندنی هاوبه شی هەردوو یه کیتی هه لبژێردران که یه کیکیان خوشکیکی تیکۆشه ره.

له پاش تهواو بوونی خشتهی کاروباری کۆنفرانس نوێنه ران داویان کرد که به وتاری نوێنه ری مه کته بی سیاسی به پرسی پارتی کۆتایی به کۆنفرانسه که بیت و ئەم داخواییه په سه ند کرا و ئینجا به سروودی ئە هی قیب شوینی کۆنفرانسه که یان به دلێکی گهرم و گیانیکی پر له نیشتمانه پهره ری و دلسوژی و پروخووشی و سووربوون له سه ر درێژه دان به خه بات تا به دیه پێنانی ئه رکه پیرۆزه کانی کۆنفرانس خودا حافیزییان له یه کتر کرد.

شایانی باسه رۆژی به ستنی کۆنفرانس ۱۹۸۶/۸/۲۵ بوو، به لام له به ر دواکه وتنی نوێنه رانی لقی دهووک و نهینه وا و ریکخراوی بزاف، بو ماوه ی سی رۆژ به به رنامه ی رۆشنبیری و هونه ری کاری هه ره وه زی و وه رزی زۆر باش سوود لی وه رگیرا. له کاتی گه یشتنی ئەم نوێنه رانه زۆر به گهرمی و به سروودی شوپشگی پێشواییان لی کرا و ئەوانیش به نۆره ی خو یان به ده م سروودگوتنه وه گه یشتنه ناو هه قالانیان و ئەوه بوو پاشان کۆنفرانسه که ده ستی کرد به ئیشوکاری خو ی ئەمانه ش چه ند دروشمیکی کۆنفرانسه که بوون:

- نه مری و سه ره ره ری بو شه هیدانی بزوتنه وه ی شوپشگی پێ قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و گشت شه هیدانی بزوتنه وه ی گه له که مان و جوولانه وه ی نیشتمانی عێراقی.
  - ده با زیاتر پێزه کانی خو مان ریک بخه یین و باشتر یه ک بگرین بو پروخاندنی رژی می فاشی به غدا و له پینا و دیموکراتیه ت بو عێراق و ئوتۆنۆمی راسته قینه بو کوردستان.
  - به ره و پته وکردنی هاوکاری و هاوپه یمانی تی نیوان ریکخراوه کانی قوتاییان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و سه رانسه ری عێراق له پینا و زیاتر پته وکردنی برایه تی تیکۆشه رانه ی کورد و عه ره ب و که مایه تیه کانی برا.
  - نا بو فاشیزم... نا بو دیکتاتۆریه ت و شه ر. به لی بو دیموکراسی... به لی بو ناشتی و ئاسووده یی.
  - خه باتی ئافره تی کورد نیشانه ی سه ره به رزی نه ته وه کۆلنه ده ره که مانه. ده با زیاتر هاوکار بین له گه ل یه کیتییه تیکۆشه ره که یان یه کیتی ئافره تانی کوردستان - عێراق.
- ئهمه و زۆر دروشمی تری گرنگ و پر مانا له شوینه که ی کۆنفرانسه که دا

هه لواسرابوون.

سکرتاریه تی هاوبه شی هه ردوو یه کیتی

قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

۱۹۸۶/۸/۳۱

هه و النامه ی کتیب

کۆنگره‌ی هه‌شته‌می یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان

هه‌ولێر ۱۹۹۳

له دوا‌ی راپه‌رین و هه‌لبژاردنی ئه‌نجوومه‌نی نیشتیمانی کوردستان و دوا‌ی کۆنگره‌ی یه‌کگرته‌ی پارته‌ی دیموکراتی کوردستان، پێویستبوو گشت رێکخراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌کانی لایه‌نه‌ یه‌کگرته‌وه‌کانی وه‌ك خۆبندکاران و لاوانی یه‌کگرته‌ی کوردستان، یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی فه‌یلی، یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان یه‌کبخریڤ. بۆ ئه‌م مه‌به‌سته، له کۆبوونه‌وه‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و له رێکه‌وتی ۱۰ی ئاداری ۱۹۹۳دا، له باره‌گای رێکخراوه‌که‌ له شاری هه‌ولێر، بریاری به‌ستنی کۆنگره‌ درا و ۱۳ هه‌قال بۆ لێژنه‌ی راپه‌راندن به‌ شیوه‌یه‌کی ناوه‌ندی زیاد کران:

- لوقمان ئیسماعیل و به‌شار هه‌مید، له لقی ده‌هۆک - نه‌ینه‌وا
- رێبه‌ر ئه‌حمه‌د خالید و خانزاد ئه‌حمه‌د عه‌بد له لقی هه‌ولێر
- ئارام محه‌مه‌د عه‌بدوڵا، ئه‌رکان ته‌حسین سادق و جه‌لال محه‌مه‌د له لقی سلێمانی
- عومه‌ر شه‌ریف و سه‌لام حسێن عه‌بدوڵا له لقی که‌رکووک
- ساسان عه‌ونی و مسته‌فا سه‌لیم هه‌مه‌ده‌مین له لێژنه‌ی زانکۆی سه‌لاحه‌دین
- گوهدار ئیسماعیل له باره‌گای مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت^(۱).

مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت له‌دوا‌ی راپه‌رین به‌م شیوه‌یه‌ بوو:

- عه‌بدوڵا خه‌لو عه‌لی، سکرته‌ری
- ره‌فعت سه‌عید محه‌مه‌ده‌مین، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- فریاد شه‌فیع بابۆ، ناسراو به‌ فریاد بارزانی، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- دژوار فایه‌ق، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- ئیبراهیم مسته‌فا محه‌مه‌د، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت

(۱) ساسان عه‌ونی، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ل ۱۷۵ - ۱۷۶.

● حاجی عہدولپرہ حمان، ئەندامی مەکتەبی سکرتراریەت

بەرپرسی لقەکان بە شیۆەوی خواوہوہ بوو:

● عادل عەلی بوۆانی، بەرپرسی لقی ھەولپێر

● حاجی عہدولپرہ حمان، بەرپرسی لقی سلیمانی

● دژوار فایەق، بەرپرسی لقی کەرکووک

● ئیبراھیم ئیسماعیل، بەرپرسی لقی ئاوارە

● ئیبراھیم مستەفا، بەرپرسی لقی دھۆک - نەینەوا^(۱).

پاش ئەم گۆرانکارییانە و لەسەر بنەمای بپیارەکانی سەرەوہ، لە پیکەوتی ۱۶ - ۲۰ی تشرینی یەكەمی ۱۹۹۳، «کۆنگرە ی ئازادی بە ئامادەبوونی ۷۹۳ نوینەر و بە دروشمی «زانست - ئاشتی - ئاوہدانکرنەوہ»، بە ئامادەبوونی سەرۆک مەسعود بارزانی لە ھۆلی زەرد لە شارێ ھەولپێری پایتەختی ھەریمی کوردستان، بەستراو تیییدا سەرۆک مەسعود بارزانی، نوینەری مەکتەبی سیاسی، وەزیری پەرۆردە و سەرۆکی زانکۆی سەلاحەدین وتاریان پێشکەش کرد^(۲). نوینەرانی کۆنگرە بوۆ ھەلبژاردنی دوو پیکخواوی سەربەخۆی قوتابیان و لاوان دابەش بوون، سەبارەت بە یەکییتی قوتابیان کوردستان، ئەمانە ی خواوہوہ بوۆ لیژنە ی راپەراندن ھەلبژێردران لە کۆنگرە ی ھەشتەم:

● ساسان عوسمان عەونی

● ھەنگاو عەبدوڵاخان

● نازم رەشید

(۱) ساسان عەونی، ھەمان سەرچاوہ، ل ل ۱۷۶-۱۷۸.

(۲) کۆنگرە ی ئازادی دەست بە کاروباری خۆی دەکات، پۆژنامە ی بپاریەتی، ئۆرگانی پارٹی دیموکراتی کوردستان - یەکگرتوو، ژمارە ۱۷۷۲، ھەولپێر، یەکشەمە، ۱۷ی تشرینی یەكەمی ۱۹۹۳ز، ل ل ۱، ۴؛ انعقاد مؤتمەر اتحاد الطلبة والشبيبة الديمقراطي الكوردستاني (مؤتمەر الحرية)، جريدة خەبات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني - الموحد، العدد ۶۹۷، أربیل، الأربعاء، ۲۰ تشرین الأول ۱۹۹۳م، ص ۱، ۱۵؛ البلاغ الختامي لمؤتمەر اتحاد الطلبة والشبيبة الديمقراطية جريدة خەبات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني، العدد ۶۹۸، أربیل، الأربعاء، ۲۷ تشرین الأول ۱۹۹۳م، ص ۱.

- گوهدار ئیسماعیل
- ریبەر ئه حمه د خالید
- دلشاد شه هاب
- ئه مین عوسمان
- عه لی عه و نی نیعمه ت
- تافگه عومه ر په شید
- مسته فا سه لیم
- شاکر ئه بوبه کر
- فارس عومه ر
- شنۆ ئه مین مه نسور
- فه ریق سلیمان هه رنی
- تاریق جه عفه ر فه یلی^(۱).

یه ده گی لیژنه ی راپه راندن له م به ریزانه پیکهاتبوون:

- عه بدولا مه جید پیرانی
- ئه رشه د حیتۆ، ناسراو به ئه رشه د باله ته یی
- به شار جه مید^(۲).

سه رجه م لقه کانی یه کیتی قوتابیان بریتی بوون:

له لقی هه ولیر، لقی که رکووک، لقی سلیمانی، لقی دهووک - نهینه وا. له ۱۸ ی ئابی ۱۹۹۴ بریاری کردنه وه ی لقی زانکوۆ سه لاهه دین، له ۱ شوباتی ۱۹۹۶ بریاری لقی ئاکری، هه روه ها بریاری لقی سوۆران درا^(۳).

(۱) لوقمان غه ریب، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱۶۵ - ۱۶۶ ؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱۰۹ ؛ سیروان عثمان، سه رچاوه ی پیشو، ل ۴۶.

(۲) لوقمان غه ریب، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱۶۶ ؛ عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱۰۹، ۱۱۵ - ۱۱۶.

(۳) عرفان عه زیز عه زیز، هه مان سه رچاوه، ل ۱۱۶ - ۱۲۰.

لہ ریچکھوتی ۲۳ ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳ ی شدا، له شاری ههولیر، به ئاماده بوونی گشت ئەندامانی لیژنهی راپه پانندن، ئەندامانی مه کته بی سكرتاریهت به م شیوهیه هه لێژێردران و له نیو ئەندامانی مه کته بی سكرتاریهتیشدا، سكرتیر هه لێژێردرا:

- ساسان عوسمان عهونی، سكرتیر
- ههنگاو عهبدو لاخان، ئەندامی مه کته بی سكرتاریهت و بهرپرسی بهشی په یوه ندییه کان
- گوهدار ئیسماعیل، ئەندامی مه کته بی سكرتاریهت و بهرپرسی بهشی راگه یانندن
- مستهفا سه لیم، ئەندامی مه کته بی سكرتاریهت و بهرپرسی بهشی ریکخستن
- فهریق سلیمان، ناسراو به فهریق ههرنی، ئەندامی مه کته بی سكرتاریهت و بهرپرسی بهشی دارایی^(۱).

له دوای «کۆنگره ی ئازادی»، یه که مین بهرپرسی لقه کان به شیوه ی خواره وه بوون:

- فارس عومهر، بهرپرسی لقی دهۆك - نهینه وا
- رییهر ئه حمه د خالید، بهرپرسی لقی ههولیر
- شنۆ ئه مین مه نسور، بهرپرسی لقی کهرکووک، به یه که مین بهرپرسی لقی ئافرهت له میژووی یه کیتی قوتابیان ی کوردستان داده نری
- ئه مین عوسمان، بهرپرسی لقی سلیمان
- شهعبان شهعبان ئه حمه د، بهرپرسی لقی ئاکری (۱ ی شوباتی ۱۹۹۶)
- فهیسه ل سادق توفیق، بهرپرسی لقی سوران^(۲). (۱ ی شوباتی ۱۹۹۶)

(۱) راگه یه نراوی کۆتایی یه که مین کۆبوونه وه ی لیژنهی راپه پانندی یه کیتی قوتابیان ی کوردستان، رۆژنامه ی پیشکه وتن، ئۆرگانی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، ژماره ۴۸، ههولیر،

تشرینی دووه می ۱۹۹۳ ز، ل ۳

(۲) ساسان عهونی، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۱۹۳ - ۲۳۴.

پروگرام و پەڕه‌وی ناوڤۆ پەسه‌ندکراوی کۆنگره‌ی هه‌شته‌می (ی.ق.ک)

١٩٩٣

(زانست - ئاشتی - ئاوه‌دانکردنه‌وه)

پروگرام

١- ناوی ریکخراو: یەکیتی قوتابیان کوردستان - عێراق، به‌پیته‌کانی (ی.ق.ک.ع) هێمای بۆ ده‌کریت.

٢- سنووری کارکردنی له‌ هه‌ریمی کوردستاندا یه و به‌پیی پێویست لیژنه‌ی راپه‌راندن بۆی هه‌یه‌ لق له‌ هه‌موو ناوچه‌کانی کۆماری عێراق و ده‌ره‌وه‌ بکاته‌وه.

٣- یه‌کیتی، ریکخراویکی نیشتمانی دیموکراتی پیشکه‌وتوخوازی شوپشگێرانه‌ی قوتابیان، له‌ پیناو به‌ده‌سته‌پێنان و پاراستنی ماف و به‌رژه‌وندی و ئامانجه‌کانی قوتابیان کوردستان به‌ تابه‌تی و ئامانجه‌کانی قوتابیان عێراق به‌ گشتی تێ ده‌کۆشی. هه‌روه‌ها شانه‌شانی هێزه‌ نیشتمانپه‌روه‌ر و دیموکراتی و ریکخراوه‌ جه‌ماوه‌رییه‌ کوردستانی و عێراقییه‌کان درێژه‌ به‌ خه‌باتی خۆی ده‌دات بۆ به‌دییه‌نانی ئامانج و ئاواته‌کانی جه‌ماوه‌ری کوردستان و عێراق.

یەکیتی له‌ پیناو ئه‌م ئامانجانە تێده‌کۆشی:

له‌سه‌ر ئاستی نیشتمانی:

١- پشتگیریکردنی په‌رله‌مان و حکومه‌تی فیدرالی هه‌ریمی کوردستان و پالپشتیکردنی به‌ره‌ی کوردستانی عێراق و هاوکاریکردنی کۆنگره‌ی نیشتمانی عێراقی یه‌کگرتوو، بۆ به‌دییه‌نانی به‌رنامه‌ و ئامانجه‌کانی که‌ بریتین له‌ دامه‌زراندنی سیسته‌میکی دیموکراتی فیدرال و فره‌ بیروباوه‌ر و داننان به‌ فیدرالیه‌ت و زامنکردنی بۆ کوردستان له‌ عێراقیکی دیموکراتی و یه‌کگرتوو و داننان به‌ مافی وای که‌مه‌ نه‌ته‌وایه‌تییه‌کان به‌ جوړیک که‌ ده‌پیته‌ مایه‌ی به‌هێزکردنی تیکۆشانی هاوبه‌شی نیوان گه‌لی کورد و عه‌ره‌ب و ته‌واوی که‌مه‌ نه‌ته‌وایه‌تییه‌کان بۆ جێبه‌جێکردنی گۆرانکاری ئابووری و سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی له‌ وڵاتدا.

٢- قولکردنه‌وه‌ی خه‌بات له‌گه‌ڵ ریکخراوه‌کانی لاوان و مامۆستایان و ئافره‌تان و

گشت پیکخواه جه ماوه ریه کانی تری کوردستان و عیراق.

۳- هه وڵدان بو گه پاننده وه و پیدانی ره گه زنامه ی عیراقی به و هاو لاتیانه ی لیان سیزاوه ته وه و لی بیه ش کراون، به تایبه تی کوردی فهیلی و گو یان و ئومه ریه یان و برا ئاشوریه کان.

۴- تیکۆشان له پیناوه هیشتنی سیاسه تی به عه ره ب و به عسیکردن و پراگۆیزانی زوره ملی و به رخودان دژی به عه ره بکردنی ناوچه کانی کوردستان که ده که ونه ژیر کونترۆلی رژیمی دیکتاتور وه.

۵- به شداریکردن له ئاوه دانکردنه وه ی کوردستان.

۶- پشتیوانیکردنی په رله مان و حکومه تی هه ریمی کوردستان و به ره ی کوردستانی بو به رهنگار بوونی هه موو جو ره هه شه و ده سترژی یکردنه سه ر خاکی کوردستانی ئازاد.

له سه ر ئاستی قوتابیان:

۱- تیکۆشان له پیناوه ئاشکراکردنی چاره نووسی ئه و قوتابییانه ی که وتوونه ته به ر هیرشی رژیم و تائیتا چاره نووسیان نادیاره.

۲- گه پاننده وه ی هه موو ئه و قوتابییانه ی به هو ی خه باتی سیاسی و هو یه کانی په یوه ندیدار به کرده وه کانی رژیمه وه قوتابخانه کانیان جی هیشتو وه.

۳- دانپیدانی پروانامه ی قوتابیانی کوردستان که له ده ره وه ی کوردستان و عیراق وه ریان گرتو وه.

۴- زیادکردنی وانه بو فیروونی پیتی لاتینی.

۵- به رگریکردن له ماف و داواکانی قوتابیانی کوردستان به تایبه تی و قوتابیانی عیراق به گشتی.

۶- فیروون له قوناعی سه ره تاییدا ته وزیمی (الزامی) بیت به شیوه یه ک که هه موو ناوچه کانی کوردستان بگریته وه و قوتابخانه ی پیویست بو ئه م مه به سته بگریته وه.

۷- هه وڵدان بو به خوراییکردنی خویندن له ته واوی قوناعه کاند و دابینکردنی به شه ناوخو ییه کان و ئاماده کردنی پیداو یستییه کانی خویندن و یارمه تیدانی قوتابییه

هه ژاره کان تاكو خویندن ته واو ده كه ن.

۸- دانانی پلانی نوئی په روه رده یی بو پاککردنه وه و نه هیشتنی بیروبوچوونه ره گه زپه رسته یه تییه کانی رژیم و چاوخشانده وه به پهیره وی فیگردن به تاییه تی له بواری زانسته مروقیایه تییه کاند.

۹- په له کردن له دانانی پلانیکی پروگرامکراو بو ئه وه ی وانه کان له هه موو قوناغه کانی خویندن به زمانی کوردی بن و رژیمگرتنی مافی که مه نه ته وه کان که خویندنیان به زمانی زکماکی خویان بی.

۱۰- تیروته سه لکردنی پهیره وی خویندن به گیانی کوردایه تی و دابونه ریتی ره سه نی نه ته وه که مان که له گه ل به ره و پیشچوونی زانستی و شارستانیه تی مروقدا بگونجیت.

۱۱- به لاوه نانی هه موو یاساکانی په روه رده که رژیم بو خزمه تی ئامانجه دوژمنکاری و ره گه زپه رسته نه که ی خوئی ده ری کردوون.

۱۲- ناردنی قوتابیانی کوردستان بو خویندن له ده ره وه ی ولات به ره خساندنی هه ل و به ره چاوکردنی رژیه ی نیوان قوتابیانی هه ری می کوردستان له گه ل ناوچه کانی دیکه ی عیراقدا.

۱۳- دامه زراندنی ده زگای تاییه ت بو وه رگپرانی ناوه روکی پهیره وی گشت قوناغه کانی خویندن بو سه ر زمانی کوردی به تاییه تی خویندنی زانکو.

۱۴- قه لچوکردنی نه خوینده واری و دانانی پلانیکی گونجاو بو ئه م مه به سه ته.

۱۵- به هیزکردنی دوستانیه تی و هاوکاری له نیوان گشت قوتابیانی عیراقدا و هه ولدان بو دوژینه وه ی ریگه چاره ی گونجاو بو یه کگرتنی بزوتنه وه ی قوتابیانی عیراق.

۱۶- په ره پیدانی زانکوکانی کوردستان و هه ولدان بو کردنه وه ی ئاموژگا و کوئیژی تر و به شه کانیان به پیی پیوستی و خواستی به رزکردنه وه ی ئاستی زانست و روشنبیری.

۱۷- هه ولدان بو یه کبوونی بزوتنه وه ی قوتابیانی کوردستان.

۱۸- هه ولدان بو ئاماده کردنی که لوپه لی خویندن و چاپکردنی په رتووک، به پیی توانا بو شکاندنی ئابلوقه سه پی تراوه که ی رژیم له سه ر کوردستان.

۱۹- نه هیشتنی گوشاری سه ر قوتابیانی له ئه نجامی ئه و بارودوخه ناسروشتیه ی که به

سەر کوردستان و عیراقد هاتووہ.

۲۰- قەدەغە کردنی هەموو جۆرە کاریکی زۆرەملی بە قوتابیان.

۲۱- هەلبژاردنی سالانە نوینە رانی قوتابیان.

۲۲- هەولدان بۆ زەمینە خوێشکردن لە پیناو جێبەجێکردنی سیستەمی نوێی جیهانی لە بواری فێرکردنی هاوچەرخی لە کوردستان.

۲۳- دانپێدانان بە و پروانمانە ی که قوتابیان لە قوتابخانە کانی سەر بە شوێشی کوردستان وەریان گرتووہ.

۲۴- بایەخدان بە ئەنجومەنی باوکان و مامۆستایان و قوتابیان بۆ بەشداریکردن لە بەرەو پێشبردنی پەرورەدە و فێرکردندا.

۲۵- پاراستنی پیرۆزی و سەر بە خوێی مەلبەندە کانی پەرورەدە و فێرکردن و قەدەغە کردنی بە کارهێنانی ئەو شوینانە بە مەبەستی سیاسی و حیزبایەتی.

۲۶- قوتابیان مافی رادەربڕینی ئازاد و کۆبوونەو و خوێشاندانیان هەیه لە شوینە کانی فێربوون و دەرەویدا.

۲۷- قوتابیانی ئامادەییە پیشەییەکان بەشی دیاریکراویان هەبێ لە زانکۆ.

۲۸- هاندانی قوتابیانی داھینەر و بە توانا و داھینکردنی پێوستییەکانیان.

۲۹- کردنەوہی قوتابخانە و شوینی فێربوونی تاییبەت بۆ پەککەوتەکان.

۳۰- دامەزراندنەوہی کۆری زانیاری کورد و هەلدان بۆ بەدیھینانی زمانی یە کگرتووی کوردی.

۳۱- بایەخدان بە قوتابخانە پیشەییەکان و هاندانی قوتابیان بۆ ئەوہی بچنە ئەو قوتابخانانە و کادیری ناوەنجییان پەیدا بن و بەشداری لە ئاوەدانکردنەوہی کوردستان بکەن.

۳۲- بایەخدان بە فەرھەنگ و کەلەپوری کوردی و هاندانی قوتابیان بۆ پاراستنیان.

۳۳- بایەخدان بە پەرتووکیخانەکان، بە دەولەمەندکردنیان بە پەرتووکی هەمەجۆر و هاندان و پراھینانی قوتابیان لەسەر خویندەوہی دەرەکی.

له سه ر ئاستی نه ته وه یی:

۱- به هیژکردنی په یوه نندی و پیکخستنی کاروبار و هاوکاری له گه ل پیکخراوه کوردستانیه کاندای.

۲- یارمه تیدانی قوتابیانی به شه کانی تری کوردستان که به هوی خه باتی سیاسی (کوردایه تی) په راویژ ده بن و زامنکردنی خویندنیان له هه ریمی کوردستانی عیراق.

۳- پشتگیریکردنی بزوتنه وهی ئازادبخوازی نه ته وه یی کورد له هه موو به شه کانی کوردستان و هاوکاریکردنیان بو به دیهینانی ئامانجه کانیان و هیئانه دی مافی چاره نووس.

۴- پشتگیریکردن له تیکۆشانان کۆمه له ی خویندکارانی کورد له ئه وروپا و کۆمه له ی قوتابیانی کوردستان له ئه مریکا و کهنه دا، که هه ردووکیان نوینه ری راسته قینه ی قوتابیانی کوردستان له سنووری چالاکیاندا.

له سه ر ئاستی جیهان:

۱- تیکۆشان دژی جهنگی دوژمنکاری.

۲- تیکۆشان دژی داگیرکردن و ده سته سه ردانگرتن به هه موو جوړه کانیه وه.

۳- تیکۆشان له پیناو و بلاو بوونه وهی دیموکراتیه ت له جیهاندا و پریژگرتن و پاراستنی مافی مروّف.

۴- هاوکاریکردنی بزوتنه وهی ئازادبخوازی گه لان و پریژگرتنیان له پیناو به دیهینانی خواسته کانیان و گوزه رانی پر له ئاشتی و ئازادی.

۵- به هیژکردنی په یوه نندی له گه ل پیکخراوه کانی قوتابیانی جیهان بو چاره سه رکردنی کیشه ی نه ته وه یی گه لی کورد و پیناسینی کیشه که و به رگریکردن له هه موو بوئه و چالاکیه جیهانییه کاندای.

۶- پته وکردنی په یوه نندی له گه ل پیکخراوه کانی قوتابیانی روژه ه لاتی ناوه راست، ئه وانیه که باوه ریان به ئامانجه هاو به شه کانی بزوتنه وهی قوتابیانی و مافی چاره نووسی گه لی کورد هه یه.

پهیرهوی ناوځو

بهندی یه کهم:

یه کیتی قوتابیانای کوردستان - عیراق لهو قوتابیانہ پیک دیت که پروایان به پروگرام و پهیرهوی ناوځوی هیئاوه و به لئینان داوه که به دلسوزیه وه تی بکوشن له پیناو وه دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتیدا.

بهندی دووهم:

ئەندامی

ئەندامانی یه کیتی له قوتابیانای گشت قوناغه کانی خویندن جگه له قوتابیانای سهره تای و کولیزه کانی سهر بازی و پولیس پیک دیت.

۱- مهرجه کانی ئەندامی:

ههر قوتابیه که ئەو مهرجانە ی خواره وهی تیدا بیت و له لایهن دوو ئەندامی یه کیتییه وه تهزکیه بکریت مافی ئەوهی ههیه بیت به ئەندام له دواي ئەوهی فورمی ئەندامی پر بکاته وه:

أ- ده بی خاوه نوشت و ناوبانگی چاک بیت و به راستگویی ناسراو بیت.

ب- بروای ته وای به پروگرام و پهیرهوی ناوځوی یه کیتی هه بیت و خهبات بکات له پیناو وه دیهینانی ئامانجه کانی.

ت- له یه کیک له ریکخستنه کانی یه کیتیدا خهبات بکات و راسپارده و فهرمانه کانی ئەنجام بدات.

ث- ئابوونهی مانگانه بدات.

۲- ئهرکه کانی ئەندام:

أ- ئامانج و بیروباوهری یه کیتی بلاو بکاته وه و ئەندامی نووی بینیته ریزه وه.

ب- دیسپلین و نهینیه کانی یه کیتی پاریزیت.

ت- بهرگری له سیاست و یه کگرتنی ریزه کانی یه کیتی بکات.

ث- به شداری له چالاکیه هه مه جوړه کانی یه کیتیدا بکات.

ج- ههول بدات بو بهرزکردنه وهی ئاستی روشنییری و زانستی خوئی.

۳- مافه کانی ئەندامیتی:

أ- ئەندام له سنووری چالاکی خویدا مافی ره خه و ره خه له خوگرتنی ههیه.

ب- مافی ئەوهی ههیه ههلبژییری و ههلبژییری له مهلبهنده جوړبه جوړه کانی یه کیتیدا.

ت- له دواي تهواوکردنی خویندنی بو ماوهی خولیکی ههلبژاردن مافی ئەوهی ههیه له ریزه کانی یه کیتیدا مینیتتهوه.

ث- داوای یارمهتی بکات له کاتی پیوستیدا.

بهندی سییه م:

لیژنه کانی یه کیتی:

أ- شانە: بچوکترین یه کهی ریخهستنه له گشت قوناغه کانی خویندندا، و له (۳ بو ۲۵) ئەندام پیک دیت.

ب- (قوتابخانه، پهیمانگا، کولیتز) له لایه ن ئەندامانه وه ههلبهژییری و ئه رکی سه ره رشتیکردنی یه کیتی له (قوتابخانه، پهیمانگا، کولیتز) هکان دهگره نه تهستو و تی دهکوشی بو فراوانکردن و بههیزکردنی ریزه کانی ریخهستن و جیه جیکردنی ئه رکه کانی یه کیتی و ئه نجامدانی فه رمانه کانی لیژنه کانی بالتر و چاره سه رکردنی گیروگرفته کانی قوتابیان له (قوتابخانه، پهیمانگا، کولیتز) دا و له (۵ بو ۷) ئەندام پیک دیت.

ت- لیژنه ی ناوچه: له (۵ - ۷) ئەندام پیک دیت بو سه ره رشتیکردنی بزوتنه وه ی قوتابیان له سنووری چالاکی خویدا و گشت لیپرسراوانی لیژنه ی (قوتابخانه - پهیمانگا - کولیتز) هکان دهبنه ئەندام ناوچه.

ث- لیژنه ی لق: له (۵ بو ۷) ئەندام پیک دیت له ریگای ههلبژاردنی کونفرانسی خو جیه تی (محلی) لق و هه موو لیپرسراوی ناوچه کان ئەندام لقن. لیپرسراوی لقه کان به شیوه ی ناوهندی له لایه ن لیژنه ی راپه راندن دهستنی شان ده کرین. لیژنه ی لق مانگی جاریک کو ده بیته وه و مافی ههیه بلاو کراوه ی خولی (دهوری) ده ربکات به مه رجیک له گه ل سیاسه تی گشتی یه کیتیدا بگۆنجیت.

بہندی چوارہم:

دہزگانہ سہرکردایہ تی کردن و ئەرکەکانیان:

۱- کۆنگرہ: بەرزترین دەسەلاتە لە یەکیئیدا و پیک دیت لە:

أ- ئەندامانی لیژنە ی راپەراندن.

ب- یەدەگەکان (الاحتیاط).

ت- ھەلبژاردراوہ کانی لقەکان بەپیی ریژە دیاریکراو لەلایەن لیژنە ی راپەراندن.

کۆنگرہ دوو سأل جاریک دەبەستریت و دەسەلاتی ئەوہی ھەیە پرۆگرام و پەیرەوہی ناوخی یەکیئە بگۆری یا دەستکاری تیدا بکات و لیژنە ی راپەراندن بە دەنگدانی نھینی و راستەوخۆ ھەلبژیئیت. ھەرۆھە کۆنگرہ تاکە دەسەلاتە کە دەتوانیئ لە دوای پەسەندکردنی (۴ بۆ ۵) ی ئەندامانیەوہ بریاری ھەلۆھشاندنەوہی یەکیئە یان تیکەلبوونی بە ریکخواویکی دیکە ی قوتابیان بکات و ھەرۆھە بریاری پاکۆکردن (تسویە) ی دارایی بدات بۆ ئەو لایەنە ی ئامانجە کانی لەگەل (یەکیئە قوتابیان کوردستان) دەگونجین یان لیئە نزیکن.

۲- کۆنفرانس:

کۆبوونەوہیەکی فراوانە لە کاتیکدا دەبەستریت کە نەتوانری کۆنگرہ بەستری و گشت دەسەلاتیکی کۆنگرہی ھەیە جگە لە گۆرین و دەستکاریکردنی پرۆگرام و پەیرەوی ناوخی یەکیئە و لابردنی زیاتر لە نیوہی ئەندامانی لیژنە ی راپەراندن و گۆرینی دروشم و ئارمی یەکیئە.

کۆنفرانس پیک دیت لە:

أ- ئەندامانی لیژنە ی راپەراندن.

ب- ئەندامانی یەدەگی لیژنە ی راپەراندن.

ت- ئەندامانی مەکتەبی سکرتاریەت.

ث- نوینەرانی لیژنە ی لقەکان.

ج- ئەندامانی پیشکەوتووی یەکیئە.

۳- لیژنه‌ی راپه‌راندن:

هه‌لده‌ستی به ئهرکی سه‌رکردایه‌تیکردنی بزوتنه‌وه و سه‌رپه‌رشتی چالاکیه‌کانی یه‌کیتی و ئاراسته‌کردنیا. برپاره‌کانی کۆنگره به‌جی ده‌گه‌یه‌نی‌ت و ئامانجه‌کانی جیبه‌جی ده‌کات و چاودی‌یری گشت لیژنه‌کان ده‌کات سه‌بارت به راپه‌راندنی فه‌رمان و ئهرکه‌کانیا، له (۱۵) ئه‌ندام و (۳) یه‌ده‌گ پی‌ک دیت و سی مانگ جارپک کۆ ده‌بیته‌وه یان له‌سه‌ر داوای (دوو له‌سه‌ر سی)ی ئه‌ندامانی، هه‌روه‌ها لیژنه‌ی راپه‌راندن ئاسایش کۆ ده‌بیته‌وه.

۴- مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت:

له (۵) ئه‌ندام پی‌ک دیت. له نیوان دوو کۆبونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندندا راسته‌وخۆ هه‌لده‌بژێردرین به‌م شیوه‌ی خواره‌وه:

أ- سکرته‌ری

ب- لیپرسراوی کاروباری پیکه‌ستن

ت- لیپرسراوی پۆشنبیری و راگه‌یاندن

ث- لیپرسراوی په‌یوه‌ندییه‌کان

ج- لیپرسراوی به‌ریوه‌بردن و دارایی

به‌ندی پینجه‌م:

ده‌سه‌لاتی ده‌زگا‌کانی یه‌کیتی:

ده‌زگا‌کانی یه‌کیتی ئه‌م ده‌سه‌لاتانه‌یان هه‌یه، به‌پیی پله‌ی ده‌زگا‌کان:

أ- ئاگادارکردنه‌وه.

ب- سه‌رنج‌راکیشان.

ت- ته‌جمید.

ث- ده‌رکردن.

لیژنه‌ی لق:

راگرته‌ی چالاک‌ی ئه‌ندامانی (قوتابخانه، په‌یمانگا، کۆلیژه‌کان) یا خود ناوچه،

لہ گہل ھہ لوه شاندهوه و گوړینی لیژنه کانی ټه گهر زیانیان به پیکخستن گه یاند. لیژنه ی لقی ھه موو برگه کانی سه ره وه ده توانی ټه نجام بدات جگه له برگه ی (د).

مه کته بی سکر تار یه ت:

أ- مافی دوورخستنه وه ی ټه ندامانی لیژنه ی لقی و ھه لوه شاندهوه و ده سترکاریکردنی لیژنه ی لقی ھه یه. ټه گهر که مته رڅه مییان کرد یان له پیازی گشتی لایان دا، ټه ویش به په زامه ندی (دوو له سه ر سئ) ی ټه ندامه کانی و ده بی له کوڼگره شدا ھو په کانی دوورخستنه وه یان ھه لوه شاندهوه و ده سترکاریکردنه که روون بکاته وه.

ب- مه کته بی سکر تار یه ت مافی ټه وه ی ھه یه بژاندن (تعمیم) و ټاموژگاری و ټاگاداری دهر بکات بو ټه نجامدان و شیکردنه وه ی به نده کانی پروگرام و په پره وی ناوڅوی یه کیتی.

لیژنه ی راپه راندن:

پراگرتنی چالاکی ټه ندامانی لیژنه ی راپه راندن به په زامه ندی (دوو له سه ر سئ) ی ټه ندامه کانی.

به ندی شه شه م:

دارایی یه کیتی:

۱- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

أ- ټابوونه ی مانگانه ی ټه ندامه کانی به مه رجیک له (۱) یه ک دینار که متر نه بیټ.

ب- له و پیتاکانه ی کو ده کرینه وه و ټه و یارمه تییا نه ی که بو یه کیتی ده نیردرین.

ت- داهاتی ټاهه ننگییران و چالاکی کو مه لایه تی و پروژه کانی به ره مه پینان.

۲- دارایی یه کیتی به م شیوه یه ی خواره وه خه رج ده کریټ:

أ- ټه و ده رماله ی (مخصصات) که مه کته بی سکر تار یه ت بریاری له سه ر ده دات.

ب- خه رچی باره گاکانی یه کیتی و بواره کانی تر.

ت- یارمه تیدانی پیویست بو کادیره (موته فه ريقه کان) و ټه و ټه ندامانه ی که به ھو ی نه خو شی یان بو ته واو کردنی خویندن پیویستیان به یارمه تی ھه یه،

ئەمەش بە پێی بریاری مەکتەبی سەرتاریەت دیاری دەکرێت.

١- بۆ هاتوچۆی نوێنەرانی یه کیتی به ئیشوکاری تایهت به یه کیتییهوه له ناوهوه و دهروهوهی ولاتدا.

پاسپاردهکانی کۆنگرهی ئازادی ٣٩٩١ (ی.ق.ک)

١- کۆنگره به پێویستی دهزانی په یکه ریك بۆ فیداکاری قوتابیان و خوڤراگری مامۆستایان له بهردهم وهزارهتی پهروهدهدا ساز بکات.

٢- کۆنگره کهمان هاوکاری له گهڵ خهباتی قوتابیان و لاوانی گهلان دهکات له پیناو ئاشتی و دیموکراتیدا.

٣- پشتگیرییهکان

٤- پشتگیری خهباتی گهله کهمان دهکهین له گشت پارچهکانی دیکه ی کوردستان بۆ وه دیهینانی مافی چاره نووس.

٥- پشتگیری به ره ی کوردستانی عێراق، رابه ری گهله کهمان دهکهین له پیناو ئاشتی و ئازادی و دیموکراتیدا.

٦- پشتگیری گشت بریارهکانی په رلهمان و حکومهتی هه ری می کوردستان دهکهین، له پیناو چه سپاندنی یاسا به سه ره موواندا.

٧- پشتگیری خهباتی کۆنگره ی نیشتمانی عێراقی یه کگرتوو دهکهین له پیناو به دیهینانی ئامانجهکانی له عێراقی کی دیموکراسی و فیدرالی و ده ستوریدا.

٨- پشتگیری پرۆسه ی هه لبژاردنی قوتابیان دهکهین.

٩- پشتگیری زانکۆکانی دهۆک و سلیمانی دهکهین به زیاتر گرنگی پیدانیان له هه موو پروویه که وه.

پاگه یندراوی کۆتایی یه که مین کۆبوونه وهی لیژنه ی پاپه راندنی یه کیتی قوتاییانی کوردستان

له پۆژی ۲۳ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳ له شاری دیرینی هه ولپیر، ئەندامانی لیژنه ی پاپه راندنی یه کیتی قوتاییانی کوردستان، که له «کۆنگره ی ئازادی» هه لپژێردرا بوون و له نوینه رانی سه رجه م پارێزگا کانی کوردستان پیکهاتبوون، یه که مین کۆبوونه وهی خۆی به ست، دوا ی کۆتاییه اتنی سه رکه وتوره وانه ی «کۆنگره ی ئازادی» و به ئاماده بوونی هه فالانی مه کته بی سه کرتاریه تی پيشوو.

سه ره تا کۆبوونه وه که به ده قیقه یه که وه ستان بو گیانی پاک ی شه هیدانی بزوتنه وه ی رزگار یخوازی گه له که مان و له سه رووی هه موویانه وه باوکی کورد، بارزانیی نه مر، ده ستی به کاره کانی کرد.

له دانیشتنی یه که مده مه کته بی سه کرتاریه ت هه لپژێردرا و دوا به دوا ی ئەوه ش له نیو هه فالانی مه کته بی سه کرتاریه ت سه کرتیری یه کیتیبه که مان هه لپژێردرا.

له دانیشتنی دووه مده، کاروبار و ئەنجامه کانی «کۆنگره ی ئازادی» یه کیتیبه که مان خرایه به ر باس و لیکۆلینه وه، به وه ی که ئەو کۆنگره یه له کاتیکی میژووی به سترا له بزاقی قوتاییان و لاوانی کوردستان و سه رجه م بزوتنه وه ی کوردایه تی، چونکه به رفراوانترین و مه زنترین کۆنگره ی قوتاییان و لاوانه له میژووی خه باتی چل ساله یدا، جگه له وه ی که یه کی له برپاره هه ره گرنگه کانیشی جیا کردنه وه ی هه ردوو پیکخواهی (یه کیتی قوتاییانی کوردستان) و (یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان) بوو، که له کۆنفرانسی ئابی ۱۹۸۶، له شاخ یه کیان گرتبوو. ئەمه له لایه ک، له لایه کی تریشه وه یه که م جاره کۆنگره یه کی به م شیوه یه ی قوتاییان و لاوان له کوردستانی ئازادکراوی خاوه ن په رله مان و حکومه تی فیدرالی و له سایه ی به ره مه می خوینی شه هیداندا کاره کانی ئەنجام بدات.

له دانیشتنی سییه مده گفتوگو و باس له سه ر خاله هه ره گرنگه کانی پیکخستن و پاگه یانندن و پۆشنیبری و په یوه ندیبه کان و دارایی کرا و به گیانیکی دیموکراتی و له خۆبوردووی هه فالانه وه پا و پيشنیاره کان گۆردرانه وه به مه به ستی سه رخستنی جیگیرکردنی کاره کانی له هه موو بواریکدا.

هه ره ها په یمان تازه کرایه وه که به هه موو توانایه ک له خزمه ت رپبازی پر

سهروه ری یه کیتی قوتابیانی کوردستان دریغی نه کریت و هه موو هه ولێک ته رخان بکریت بو به دیهینانی ئاوات و ویست و داخواییه کانی سه رجه م قوتابیانی کوردستان له هه موو پروویه که وه.

ئه مه و کۆبوونه وه کان به گیانیکی دیموکراسی و هه ستکردن به لپرسراویتی و ئهرکی میژوویی کۆتایی به کاره کانی خوئی هینا و هه فالان به ره و کاره کانیان که وتنه ری بو ده ستبه کاربوون.

یه کیتی قوتابیانی کوردستان عیراق

۲۳ ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳

قۆناغی دووباره به ئاشکرا کارکردنی پیکخواوی یه کیتی قوتابیانی کوردستان ۱۹۹۴، یه کیتی قوتابیانی کوردستان به نوسراوی فه رمی ژماره ۶۷۸ داواکاری فه رمی کارکردنی خوئی پیشکەشی حکومه تی هه ری می کوردستان کرد وه رۆژی ۱۷ ی ته مووزی ۱۹۹۴ به نوسراوی فه رمی ۱۱۴۲ مۆله تی کارکردنی فه رمی به یه کیتی قوتابیانی کوردستان - عیراق دراوه

كۆنگرەى نۆيەمى يەكيتى قوتابيانى كوردستان

هەولير ۱۹۹۸

بە دروشمى «زانست، ئازادى، پىگەياندن»، كۆنگرەى نۆيەمى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، لە رۆژى چوارشەمەى ۲۷ى تەموزى ۱۹۹۸، بە ئامادەبوونى ۲۶۰ نوينەر و بە ئامادەبوونى سەرۆك مەسعود بارزانى، لە هۆلى پۆشنىبىرى شارى هەوليرى پايتەختى هەريىمى كوردستان بەسترا، كە تيايدا سامى عەبدولرەحمان كارگىرى مەكتەبى سىياسى پارتى ديموكراتى كوردستان - يەكگرتوو، دكتور رۆژ نورى شاوھيس سەرۆكى حكومەتى هەريىمى كوردستان، ئىبراھىم ئىسماعىل سكرتيرى يەكيتى لاوانى ديموكراتى كوردستان، نوينەرى وەزارەتى پەرورەدە، بەرپرسى مەكتەبى ناوەندى پىكخراوه پيشەيەكان و شىخ عەفان نەقشەبەندى سكرتيرى يەكيتى مامۇستايانى كوردستان وتاريان خویندەو^(۱). هەرورەها بروسكەى پىرۆزبايى لەلايەن مەكتەبى سكرتارەتى يەكگرتوو قوتابيانى ئىسلامى، سكرتارەتى پەيوەندى ئىسلامىي خویندكاران و لاوانى كوردستان، مەكتەبى سكرتارەتى يەكيتى گشتى قوتابيانى كوردستان، يەكيتى قوتابيان و لاوانى بيت نەهرين، يەكيتى خویندكار و لاوانى سۆسيالستى ديموكراتى كوردستان، يەكيتى ئافرەتانى كوردستان، هاوبەندى خویندكار و لاوانى ديموكراتى كوردستان، كۆمەلەى خۆشوووسانى كوردستان، پىكخراوى فيرخوازانى پيشكەوتنخوازي سەربەخوى كوردستان، يەكيتى جوتيارانى كوردستان و يەكيتى قوتابيانى ئىسلامى گەيشتنە كۆنگرە^(۲).

(۱) كاروان كادانى، سنضل طلابا فى المدرسة البارزانية، مجلة گولان العربى، مؤسسة گولان الاعلامية، العدد ۲۷، السنة الثالثة، أربيل، مطبعة الثقافة، ۲۵ آب ۱۹۹۸م، ص ۲۵؛ بە ئامادەبوونى سەرۆك بارزانى يەكيتىيەكەمان نۆيەمىن كۆنگرەى خۆى بەست، پۆژنامەى خەباتى قوتابيان، ئۆرگانى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، ژمارە ۳۱، خولى سىيەم، هەولير، ۲۰ى ئەيلولى ۱۹۹۸ز، ل ۱؛ كۆنگرەى نۆيەمى يەكيتى يەكەمان لە خۆسازدان تا كۆتايى يەكى سەرکەوتوانە، پۆژنامەى خەباتى قوتابيان، ئۆرگانى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، ژمارە ۳۱، خولى سىيەم، هەولير، ۲۰ى ئەيلولى ۱۹۹۸ز، ل ۳؛ راگەيىندراوى كۆتايى كۆنگرەى نۆيەمى (يەكيتى قوتابيانى كوردستان)، پۆژنامەى خەباتى قوتابيان، ئۆرگانى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، ژمارە ۳۱، خولى سىيەم، هەولير، ۲۰ى ئەيلولى ۱۹۹۸ز، ل ۴.

(۲) بروسكەى پىرۆزبايى، پۆژنامەى خەباتى قوتابيان، ئۆرگانى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، ژمارە

رۆژی چوارشهمه ی ۲۹ی تهموزی ۱۹۹۸ به ئاماده بوونی عارف ته یفور ئەندامی دهسته ی کارگێری مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان - یه کگرتوو و مه حمود محهمه د به رپرسی مه کته بی ناوه ندیی پیشه یه کانی پارتی دیموکراتی کوردستان - یه کگرتوو، نوینه رانی کۆنگره ده نگیان به ئەندامانی لیژنه ی راپه راندنی نوێ دا^(۱). بۆ یه که مین جار له میژووی یه کیتی قوتابیان کوردستان و پارتی دیموکراتی کوردستاندا، کۆتای ئافره ت بۆ لیژنه ی راپه راندن دانرا، که له ئاکامدا چوار ئافره ت لێ سوودمه ندبوون.

دهسته ی راپه راندن به شیوه ی خواره وه هه لبژێردران:

- عه لی عه ونی نیعمه ت - سکرته ی
- عیسا ئەحمه د ئاغا - ئەندامی مه کته بی سکرته یه ت
- شه عبان شه عبان ئەحمه د - ئەندامی مه کته بی سکرته یه ت
- شاکر ئەبویه کر عه زیز - ئەندامی مه کته بی سکرته یه ت
- ئاواز عه بدولواحید خدر - ئەندامی مه کته بی سکرته یه ت
- هه نگاو عه بدولآخان - ئەندامی مه کته بی سکرته یه ت
- کاروان جه لال عه لی - ئەندامی مه کته بی سکرته یه ت
- موسا ئەحمه د ئاغا - دوا ی (شه عبان شه عبان ئەحمه د) بووه ئەندامی مه کته بی سکرته یه ت
- هه ژار کاکۆ ئەحمه د - دوا ی (کاروان جه لال عه لی) بووه ئەندامی مه کته بی سکرته یه ت
- غالب حسین عوسمان - به رپرسی لقی ئاکری
- ئەحمه د محهمه د عومه ر - به رپرسی لقی زانکۆی دهۆک
- عه لی ته ته ر توفیق - به رپرسی لقی دهۆک - نه ینه وا
- شه میران عه لی محهمه د - به رپرسی لقی سلیمانی

۳۱، خولی سییه م، هه ولێر، ۲۰ی ئەیلوولی ۱۹۹۸، ل ل ۹ - ۱۲.

(۱) اختتام المؤتمر التاسع لاتحاد طلبة كوردستان بانتخاب قيادة جديدة، جريدة خهبات، لسان حال للحزب الديمقراطي الكوردستاني - الموحد، العدد ۸۸۵، الجمعة، ۳۱ تموز ۱۹۹۸م، ص ۱؛ اتحاد طلبة كوردستان يعقد مؤتمره التاسع، جريدة خهبات، لسان حال للحزب الديمقراطي الكوردستاني - الموحد، العدد ۸۸۵، الجمعة، ۳۱ تموز ۱۹۹۸م، ص ۳.

- زویپر عہدوولا حسین
- فاخیر حسین سادق - بەشی پەيوەندییەکان
- محەمەد شوکری محەمەد سەعید - بەرپرسی لقی زانکۆی صلاح الدین
- سەلام حسین محەمەد - بەرپرسی لقی کەرکوک
- سەمیرە نادر قادر - بەشی پیکخستن
- بەیان عوسمان حەسەن - بەشی پەيوەندییەکان

ئەندامە یەدەگەکان:

- نازم رەشید ئیسماعیل - بەشی کاروباری قوتابیان
  - سیروان عوسمان حەسەن - لقی هەولێر
  - موسڵح حەسەن میرخان - بەشی پیکخستن
  - موراڤ خۆشەوی حسین - بەشی پەيوەندییەکان
  - شیلان جەعفەر عەلی^(۱) - لقی سلێمانی
- لە ریکەوتی ۱۲ی ئابی ۱۹۹۸، لیژنە ی راپەراندن لە یەکەمین کۆبوونەوێ خۆیدا عەلی عەوینی بە سکرێتێر و ئەم کەسانە ی خوارەوێ بە ئەندامی مەکتەبی سکرێتاریەت هەلبژارد:
- شاکر ئەبوبەکر عەزیز - بەرپرسی بەشی پیکخستن
  - هەنگاو عەدوولا - بەرپرسی بەشی کاروباری قوتابیان
  - شەعبان شەعبان - بەرپرسی بەشی راکەیانندن
  - ئاواز عەدولواحید - بەرپرسی بەشی دارایی
  - کاروان جەلال عەلی - بەرپرسی بەشی پەيوەندییەکان

(۱) انتخاب اعضاء الهيئة الجديدة للجنة التنفيذية لاتحاد طلبة كوردستان، جريدة خەبات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني - الموحد، العدد ۸۸۶، الجمعة، ۷ آب، ۱۹۹۸م، ص ۳؛ لە کەشیکێ دیموکراتیانەدا دەستە ی نوێ لیژنە ی راپەراندنی یەکیته یە کەمان هەلبژێردرا، رۆژنامە ی خەباتی قوتابیان، ئۆرگانی یەکیته قوتابیانی کوردستان، ژمارە ۳۱، خولی سییەم، هەولێر، ۲۰ی ئەیلوولی ۱۹۹۸، ل ۴.

- عیسا ئه حمهد ئاغا^(۱) - بهرپرسی به شی چالاک
- لقه کانی ریکخواهه که به مشپوهی خواره وه دیاریکران:
- لقی زانکۆی سه لآحه دین - محهمه د شوکری
- لقی پاپه رین - مظفر
- لقی هه ولیر - هه ژار کاکۆ
- لقی سلیمانی - شه میران
- لقی دهۆک - نهینه وا - عه لی ته ته ر
- لقی زانکۆی دهۆک (له مانگی ته موزی ۱۹۹۸ دامه زرا) - ئه حمهد محهمه د عومه ر
- لقی سوۆران - فه یسه ل صادق
- لقی ئاکری^(۲) - غالب حوسین
- لیژنه ی لقی که رکوک^(۳) - سه لام حوسین

---

(۱) کاروان کادانی، المصدر السابق ص ۲۵.

(۲) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۱۳۷ - ۱۴۵.

(۳) ساسان عه ونی، هه مان سه رچاوه. ل ۲۶۹.

پروگرام و پهیرهوی ناوخوا په سه ندرکراوی کونگرهی نویه می به کیتی قوتابیانی کوردستان

له ژیر دروشمی

(زانست- ئازادی- پیگه یاندن)

پروگرام

پیناسه ی به کیتی:

به کیتی قوتابیانی کوردستان، پیکخواویکی نیشتمانی دیموکراتی قوتابیانی کوردستانه، له پیناو به دهسته پینان و پاراستنی ماف و بهرژه وهندی و ئامانجه کانی قوتابیانی کوردستان به تایبه تی و قوتابیانی عیراق به گشتی تی ده کوشی.

ههروه ها هاووریز له گه ل هیزه نیشتمانپه روه و پیکخواه جه ماوه ری و پیشه ییه کوردستانی و عیراقیه کان دریزه به خهباتی خوئی ده دات بو به دیه پینانی ئامانج و ئاواته کانی خه لکی کوردستان و عیراق و تی ده کوشی له پیناو بلاو بوونه وهی ئاشتی و دیموکراتیه ت و ریزگرتن و پاراستنی مافی مروفا.

به کیتی له پیناو ئه م ئامانجان به تی ده کوشی:

له سه ر ئاستی نیشتمانی

۱- پشتگیریکردنی په رله مان و حکومه تی هه ری می کوردستان بو به دیه پینانی ئامانجه کانی گه لی کوردستانی عیراق و جیگیربوونی و داننان به مافی فیدرالی بو هه ری می کوردستان له چوارچیوهی عیراقدا.

۲- پشتگیریکردن له دامه زرانندی سیسته میکی دیموکراتی له عیراقدا که مافی فیدرالی زامن بکا بو کوردستانی عیراق و داننان به مافی وای که مه نه ته وه کان که ده بیته مایه ی پیکه وه ژیانیکی ئاشتیانه و بو جیبه جیکردنی گورپانگاری سیاسی و ئابووری و کومه لایه تی که بیته هوئی پیشکه وتنی گهلانی عیراق له هه موو بواره کاند.

۳- پشتیوانیکردن له په رله مان و حکومه تی هه ری می کوردستان بو به ره نگان بوونه وهی هه موو جوړه هه شه و ده ستریزیکردنه سه ر سه روه ری خاکی کوردستانی ئازادکراو.

۴- پهره پیدانی خهبات له گه ل ریکخواوه کانی لاوان و ماموستایان و ئافرهت و گشت ریکخواوه پیشهیی و دیموکراتییه کانی کوردستان و عیراق بۆ به دیهینانی ژیانیکی به خته وهر و ئاشتیانه.

۵- تیکۆشان دژی سیاسهتی به عه ره بکردن و به عسیکردن و راگویزانی زۆره ملی له ناوچه کانی کوردستاندا و گوړینی پیکهاتهی دیموگرافی ناوچه کانی کوردستانی بندهستی پرژیمی عیراق.

۶- پشتگیریکردنی پیدانهوهی ره گه زنامهی عیراقی به و هاوالاتییانهی لییان سینراوتهوه و دابینکردنی ژیانیان له ههریمی کوردستانی عیراقدا.

۷- به شداریکردن له ئاوه دانکردنهوهی کوردستان.

۸- پشتگیری هه لگرتنی ئابلوقه ی ئابووری ده کهین له سه ر کوردستان.

۹- پشتگیری له و هه نگاوانه ده کهین که بۆ جیبه جیکردنی مافی شه هیدان ده نرین و شه هیدانی یه کیتییه که شمان وه کو سه رجه م شه هیدانی بزووتتهوهی ئازادیخوازی گه له که مان دابنری.

۱۰- پاراستن و گرنگیدان به ژینگه و شوینه واره کانی کوردستان.

له سه ر ئاستی قوتابیان:

۱- هه ولدان بۆ ئاشکراکردنی چاره نووسی قوتابییه زیندانی و ئه نفالکراوه کان.

۲- گه راندنهوهی قوتابیان بۆ خویندن که به هوی خهباتی سیاسییه وه خویندنیان جی هیشتووه.

۳- دانپینانی بروانامه ی قوتابیانی کوردستان که له ده ره وهی کوردستان و عیراق وه ریان گرتووه.

۴- فیربوون له قوناغی سه ره تاییدا ته وزیمی (الزامی) بیت به شیوه یه که هه موو ناوچه کانی کوردستان بگریته وه و قوتابخانه ی پیویست بۆ ئه م مه به سه ته بگریته وه.

۵- بایه خدان به خویندن له شوینه دووره کان و دابینکردنی پیداو یستییه کانی خویندنیکی سه رکه وتوو بویان.

- 6- ههولدان بو دابینکردن و دروستکردنی به شه ناوخواییه کان و ئاماده کردنی پیداوئیستییه کانی خویندن و یارمه تیدانی قوتابییه هه ژاره کان تاكو خویندن ته واو ده كه ن.
- 7- وانه كان له هه موو قوناغه کانی خویندن به زمانی کوردی بن و رهوانه ی کوردی له ریزی رهوانه بنه ره تییه کان بیت و پیزگرتنی مافی كه مه نه ته وه کان كه خویندنیان به زمانی زگماکی خویان بی، له گه ل زمانی کوردی.
- 8- تیروته سه لکردنی په پره وی خویندن به گیانی کوردایه تی و دابونه ریتی سه نی نه ته وه كه مان و میژوو و جوگرافیای کوردستان كه له گه ل به ره و پیشچوونی زانستی و شارستانیه تی مروف بگونجیت.
- 9- په ره پیدانی زانکوکانی کوردستان و ههولدان بو کردنه وه ی ئاموژگا و کولپیزی تر و به شه کانیان به پیی پپویستی و خواستی به رزکردنه وه ی ئاستی زانست و رۆشنیری.
- 10- ههولدان بو یه کبوونی بزوتنه وه ی قوتابیانی کوردستان.
- 11- ئه نجامدانی هه لپژاردنی سالانه ی نوینه رانی قوتابیان و به شداربوونی نوینه رانی قوتابیان له و کاروبارانه ی كه په یوه ستن به خویانه وه له گه ل به ریوه به رایه تییه کانیان .
- 12- دانپینان به و پروانامانه ی كه قوتابیان له قوتابخانه کانی سه ربه شوژی کوردستان وه ریان گرتووه.
- 13- پاراستنی پیروزی و سه ربه خوی ناوهنده کانی په روه رده و فیکردن و قه دهغه کردنی به کارهینانی ئه و شوینانه به مه بهستی کاری حزبايه تی.
- 14- ناپیت قوتابیان له هه ریمی کوردستان، بیه ش بکرین له خویندن له سه ر بیروباوه ری سیاسیان.
- 15- پپویسته پروگرامی خویندن له زانکوکانی کوردستان له گه ل ئاست و پیشکه وتنی زانست و پروگرامی تازه ی خویندنی زانکوکانی جیهان بگونجیندرین.
- 16- گرنگیدان به خویندن و به کارهینانی کومپیوتهر له قوناغه کانی خویندن له

- ناوهندی و ئامادهیی و پهیمانگا و زانکوڤا و راهیانی قوتابیان له سه ره بهرنامه پیشکه وتوو هکانی کۆمپیوتەر.
- ۱۷- وهستان دژی هه موو جو ره ده ستیوه ردانیك له بوارهکانی خویندندا، به تایه تیش خویندنی بالا و وهرگرتن به بی مه رجی یاسایی.
- ۱۸- قوتابیانی ئاماده ییه پیشه ییه کان و پهیمانگاکانی پیگه یاندنی مامۆستایان به شی دیاریکراویان هه بی له زانکو و پهیمانگاکان.
- ۱۹- قوتابیان مافی راده برپینی ئازاد و کۆبوونه وه و خویشاندانیان هه یه له شوینهکانی خویندن و دهره وهیدا.
- ۲۰- دانانی پلانی نوئی پهروه ردیی و دارشتنی پرۆگرامی پهروه ردی به شیوه یه که بیته هوکاری په ره سه ندنی هه ست و بیری نه ته وهیی.
- ۲۱- دابینکردنی کار بو دهرچووانی زانکو و پهیمانگاکان و ئاماده ییه پیشه ییه کان و سوودوه رگرتن له توانا و پسپوری زانستییه کانیان.
- ۲۲- هه وڵدان بو فیڕکردن و به کاره یانی پیتی لاتینی له قوتابخانه کان.
- ۲۳- بایه خدان به قوتابخانه پیشه ییه کان و پهیمانگاکان و هاندانی قوتابیان بو ئه وهی بچنه ئه و قوتابخانه و کادیری ناوهنجییان لی پهیدا بن و به شداری له ئاوه دانکردنه وهی کوردستان بکه ن.
- ۲۴- ناردنی قوتابیانی کوردستان بو خویندن له دهره وهی وڵات به ره خساندنی هه ل و به ره چاوکردنی ریژه ی نیوان قوتابیانی هه ری می کوردستان له گه ل ناوچه کانی دیکه ی عیراق و هاندانیان بو گه رانه وه بو کوردستان.
- ۲۵- قه لچۆکردنی نه خوینده واری و دانانی پلانیکی گونجاو بو ئه م مه به سته.
- ۲۶- به هیژکردنی دوستانه تی و هاوکاری له نیوان گشت قوتابیانی عیراقدا و هه وڵدان بو دۆزینه وهی ریگه چاره ی گونجاو بو هه ماهه نگی له نیو بزووتنه وهی قوتابیانی عیراق.
- ۲۷- بایه خدان به ئه نجومه نی باوکان و دایکان و مامۆستایان و قوتابیان، بو به شداریکردن له به ره وپی شپردنی پهروه ردی و فیڕکردن.

- ۲۸- یارمه تیدانی ئەو قوتابییانه ی که مندالی شه هید و پیشمه رگه ی په ککه وتوون.
- ۲۹- هاندانی قوتابیانی داهینه ر و به توانا و دابینکردنی پپووستیه کانیان.
- ۳۰- کردنه وهی قوتابخانه و شوینی فیربوونی تایهت بو په ککه وته کان و په ره پیدانیان.
- ۳۱- ریکسختنی ئوردوگای هاوینه بو قوتابیان، بو په روه رده کردن و جوشدانیان به بیروباوه ری کوردایه تی و نیشتمان په روه ری و پیگه یاندنیان.
- ۳۲- بایه خدان به فهره ننگ و که له پووری کوردی و هاندانی قوتابیان بو پاراستنیان.
- ۳۳- بایه خدان به په رتوکخانه کان، به ده وله مه ندرکردنیان به په رتوکی هه مه جور و هاندان و راهینانی قوتابیان له سه ر خویندنه وه.
- ۳۴- بایه خدان به ته ندروستی قوتابیان له قوتابخانه کان و زامنکردنی چاره سه رییان.
- ۳۵- بایه خدان به وانه کانی نیگارکیشان و وه رزش و سروود بو په روه رده و نه شونوماکردنی ئاره زوو و به هره کانی قوتابیان.
- ۳۶- هه ولدان بو به رزکردنه وهی ئاستی خویندنی قوتابیان و ده رچوونیان.
- ۳۷- پیاده کردنی سیستمی یه کپه نگی جلوه رگی قوتابیان له گشت قوناغه کانی خویندن.
- ۳۸- دژی هه موو کۆتوبه ندی کۆمه لایه تی دواکه وتووین که له سه ر قوتابیانی کچ داده نری بو رپگه گرتن له خویندنیان و ته واوکردنی.

له سه ر ئاستی نه ته وه یی:

- ۱- به هیژکردنی په یوه ندی و ریکسختنی کاروبار و هاوکاری له گه ل ریکخواه کوردستانیه کاند.
- ۲- یارمه تیدانی قوتابیانی به شه کانی تری کوردستان که به هو ی خه باتی سیاسی (کوردایه تی) په روازه ده بن و زامنکردنی خویندنیان له هه ری می کوردستان.
- ۳- پشتگیریکردنی بزوتنه وهی ئازادیخوازی نه ته وه یی کورد له هه موو به شه کانی کوردستان و هاوکاریکردنیان بو به دیهینانی مافی چاره نووس.
- ۴- ریزگرتن له ئیراده ی میلیله تی کورد له هه ر پارچه یه کی کوردستان له هه لبژاردنی

شیوازی خهبات و چاره نووسیان.

۵- تیکۆشان له پیناو چاره سه رکردنی کیشه کانی نیو باله کانی بزووتنه وهی ئازادیخوازی کوردستان له ریگی گفتوگو و به ئاشتیان و په نانه بردنه بهر به کارهینانی چهك و شهپر.

۶- ههولدان بو یه کخستنی قوتابیانی کوردستان له دهره وهی ولات بو خزمه تکردنی دۆزی وای گه له کهمان.

له سه ر ئاستی جیهان:

۱- تیکۆشان دژی داگیرکردن و دهستبه سه رداگرتن به هه موو جوړه کانیه وه.

۲- تیکۆشان له پیناو بلاو بوونه وهی ئاشتی و دیموکراتیه ت له جیهاندا و پیزگرتن و پاراستنی مافی مرؤف.

۳- هاوکاریکردنی بزووتنه وهی ئازادیخوازی گه لان له پیناو به دیهینانی ژیانیکی پر له ئاشتی و ئازادی.

۴- به هیزکردنی په یوه ندی له گه ل ریخراوه کانی قوتابیان له جیهان بو پیناسینی کیشه ی نه ته وهی گه لی کورد و بهرگریکردن لی له هه موو چالاکه جیهانییه کاند.

۵- گونجاندنی خهباتی قوتابیانی کوردستان له گه ل گوړانکارییه هه ریمی و نیوده وله تییه کان به و شیوه یه ی که له بهرزه وهندی مه سه له ی وای میلیله تی کورددایه.

۶- تیکۆشان له پیناو جیگیرکردنی دایالوگ، راگوپینه وه بو چاره سه ری کیشه و گرفته کان له جیاتی شهپر و ئاژاوه.

۷- نه فره تکردن له تیرو و زه بر و زه نگ و تو قانندن به هه موو جوړه کانیه وه.

۸- تیکۆشان دژی به ره مهینان و به کارهینانی چه کی به کو مه لکوژ به هه موو جوړه کانیه وه.

پهیرهوی ناوځو

بهندی یه کهم

یه کیتی

یه کهم: ناوی پیکخواه

یه کیتی قوتابیان کوردستان، به پیته کانی (ی. ق. ک) هیمای بو ده کریت.

دووهم: سنووری کارکردن

هه ریمی کوردستانی عیراقه، به پی پی پیو یست لیژنه ی راپه راندن بو یه هیه لق و پیکخستن له هه موو ناوچه کانی عیراق و دهره وهی ولات بکاته وه.

سیهم: پیکهاتن

له و قوتابیان ه پیک دیت که پروایان به پرۆگرام و پهیرهوی ناوځوی (ی. ق. ک) هیناوه و به لیئیان داوه که به دلسۆزییه وه تی بکۆشن له پیناوه به دیه پینانی ئامانجه کانی یه کیتی.

چوارهم: دروشم

(زانست، ئازادی، پیکه یاندن)

پینجه م: ئارمی یه کیتی

پیکهاته کانی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

- خۆر: نیشانه ی ژیان و پرووناکی و ئازادی و هه رده م نوپوونه وه و په یدابوونه، (۱۸) تیشکه که ده لاله ته بو ۱۸ ی شوبات، پرۆژی دامه زرانندی یه کیتییه که مان.
- چیا: نیشانه ی مان و خۆراگرییه، ئامازه یه بو سروشتی کوردستان، چوار شاخه که هیمایه بو هه ر چوار پارچه ی کوردستان و حه تمیه تی به یه که وه به ستانی و په کپارچه یی.
- کتیب: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانیه ته، نیشانه ی خویندنه که پیشه ی قوتابیان ه، له ناو کتیبه که ناوی یه کیتییه که مان تو مار کراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانی (ی. ق. ک) به خویندن و زانست فیربوون.

- دهست: دهست و بازووی قوتابیانی کوردستانه، نیشانهی ههول و تیکۆشانه، رهنگی رهش و سپی بهواتای نهبوونی جیاوازی.
- بۆشایی نیوان دوو دهسته که: (پیته کانی یه که می ناوی یه کیتییه که مانی تیدا توۆمار کراوه به زمانی ئینگلیزی) له بنکه کهیدا فراوانه و له لوتکه کهیدا تیژه و له شیوهی سیگۆشهیه، نیشانهی بهرزبوونهوه و به رهو ئامانج سهرکهوتنه.
- ۱۹۵۳: سالی دامه زرانندی (ی. ق. ک).
- تیکرای ئارمه که له شیوهی سهری پمدایه بۆ دهلاله تکردن له وته کهی بارزانیی نهر، «قوتابیان سهری رمن له گشت شوۆرش و راپه رینی کدا».

به نندی دووهم

ئه ندامیتی

۱- ئه ندامیتی:

ئه ندامانی یه کیتی له قوتابیانی گشت قوۆناغه کانی خویندن پیک دیت جگه له قوتابیانی قوۆناغی سهره تایی و کۆلیجه کانی سهربازی و پۆلیس.

۲- مه رجه کانی ئه ندامیتی:

ههر قوتابییه کی کوردستان به بی ره چاوکردنی ره گهز، نه ته وه، ئاین، ئهم مه رجانهی تیدا بیّت و له لایهن دوو ئه ندامی یه کیتییه وه ته زکییه بکریّت مافی ئه وهی ههیه بیّت به ئه ندام له دوای ئه وهی فۆرمی داواکاریی ئه ندامیتی پر بکاته وه:

أ- ده بی خاوهن وشت و ناوبانگی چاک بیّت و به راستگویی ناسراو بیّت.

ب- بپروای ته واوی به پرۆگرام و په پره وی ناوخوی یه کیتی هه بیّت و خه بات بکات له پیناو به دیهینانی ئامانجه کانیدا.

ت- له یه کیک له دهزگا کانی ریکخستندا خه بات بکات و پاسپارده و فه رمانه کانی ئه نجام بدات.

ث- ئابوونه وهی مانگانه بدات.

۳- ئه رکه کانی ئه ندام:

أ- دیسپلین و نهینیه کانی یه کیتی بپاریژیّت.

ب- ئامانج و بیروباوه پری یه کیتی بلاو بکاته وه و ئەندامی نوێ بئینتته ریزه وه.

ت- بهرگری له ئامانج و بوچوون و یه کگرتوووی ریزه کانی یه کیتی بکات.

ث- به شداری له چالاکیه جوړاوجوره کانی یه کیتیدا بکات.

ج- ههول بدهات بو بهرزکردنه وهی ئاستی زانستی و روشنبیری خوێ.

ح- پابهندی زنجیره ی پیکخستن بیت.

۴- مافه کانی ئەندامی:

أ- ئەندام له سنووری چالاکي خویدا مافی رهخه و رهخه له خوگرته ههیه.

ب- مافی ئەوهی ههیه ههلبژیرێ و ههلبژیردێ له ئورگانه کانی یه کیتیدا.

ت- له دوای تهواوکردنی خویندن، بو ماوهی دوو سال مافی ئەوهی ههیه له ریزه کانی یه کیتیدا مینتته وه.

ث- له کاتی ههستکردن به پیشیلکردنی مافه کانی، بو ههیه به نووسراویکی تایهتی دهزگای سهرووی خوێ ئاگادار بکاته وه بو پیداچوونه وهی.

ج- له کاتی پیوستیدا داوای یارمهتی بکات.

۵- سزاکان:

دهزگاکانی یه کیتی دهسهلاتی ئەم سزایانهیان ههیه به پیتی پلهی دهزگاکان:

أ- ئاگادارکردنه وه.

ب- سه رنجراکیشان.

ت- ته جمیدکردن (پراگرتن).

ث- لادان.

ج- ده رکردن.

ح- سزاکان به گویره ی سه ریچییه که له لایهن دهزگاکانه وه بریاری لی ده دریت.

بهندی سییه م

لیژنه کانی یه کیتی

أ- لیژنه ی (پۆل یاخود به ش): له ئەندامانی یه کیتی له پۆل (له قوتابخانه ناوهندی و دواناوهندی) یان به ش له (زانکۆ و پهیمانگاكان) پیک دیت، بچووکتین بنکه ی ریکخستن و دهسته ی لیژنه له (۳ - ۵) ئەندام پیک دیت.

ب- لیژنه ی (قوتابخانه - پهیمانگا - کۆلیژ): له لایه ن ئەندامانی ئه و ناوه نده ی خویندن هه لده بژێردرین و ئه رکی سه ره په رشتیکردنی کاره کانی یه کیتی ئه و شوینه ده گریته ئه ستۆ و تی ده کۆشی بۆ فراوانکردن و به هیژکردنی ریزه کانی ریکخستن و جیبه جیکردنی ئه رکه کانی یه کیتی و ئه نجامدانی فه رمانه کانی لیژنه کانی بالتر و چاره سه رکردنی گیروگرفته کانی قوتابیان و ده بیته ئه لقه ی په یوه ندی نیوان قوتابیان و به رپوه به رایه تییه کان. به لای که مه وه ده بیته مانگانه دوو جار کۆبیته وه و راپۆرت به رز بکاته وه.

مانگی جارێک کۆبوونه وه ی فراوان بۆ گشت ئەندامانی سنووری لیژنه که ی خۆی ساز بکات.

لیژنه ی ناوچه:

- سه ره په رشتی بزووتنه وه ی یه کیتی ده کات له سنووری چالاکیی خۆیدا.
- لیژنه ی ناوچه به رپرسیاره به رامبه ر گه شه کردنی ریکخستن له سنووری چالاکیی خۆیدا.
- له (۳ - ۵) ئەندام پیک دیت ئه گه ر بارودۆخ گونجاو بیته له رینگای کۆنفرانسی ناوخۆیی لیژنه ی ناوچه ی هه لده بژێردرین.
- لیژنه ی ناوچه مانگانه کۆبوونه وه ی خۆی ده کات و راپۆرت بۆ لق به رز ده کاته وه ده رباره ی باری یه کیتی له و ماوه یه دا له هه موو روویه که وه.
- پێویسته لیژنه ی ناوچه دوو مانگ جارێک کۆبوونه وه ی فراوان (دهسته ی ناوچه + لپرسراوی لیژنه ی قوتابخانه کان) ساز بکات.
- لیژنه ی ناوچه پابه نده به جیبه جیکردنی بریار و رینمایی و راسپارده کانی ده زگا کانی سه رووی خۆی.

- لیژنه‌ی ناوچه دهسه‌لاتی هه‌لوه‌شانده‌وه‌ی لیژنه‌ی قوتابخانه‌ی هه‌یه‌ئه‌گه‌ر که‌مته‌رخه‌مییان کرد له جیبه‌جیکردنی بریاره‌کان و له به‌رژه‌وه‌ندی گشتی لایان دا و پیکهینانی لیژنه‌یه‌کی تر له نیو هه‌قالانی چالاکدا.
- ئاگادارکردنه‌وه و سه‌رنج‌راکیشان و راگرتن و لادانی ئەندامان له لیژنه‌ی قوتابخانه و بنکه‌ی ریکخستن له کاتی که‌مته‌رخه‌میکردنیان.

لیژنه‌ی لق:

پیک دیت له:

- لیپرسراوی لق که به شیوه‌یه‌کی ناوه‌ندی له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندن ده‌ستیشان ده‌کریت.
- چوار کارگیپر و (دوو ئەندام لق یان که‌متر به‌پیی پویست) به‌هه‌لبژاردن له کۆنفرانسی لقدا هه‌لده‌بژێردرین، ئەگه‌ر بارودۆخ گونجاو بیست.
- لیژنه‌ی لق سه‌رکردایه‌تی چهند لیژنه‌ی ناوچه‌یه‌ک ده‌کات و سنووره‌که‌ی له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندن دیاری ده‌کریت و به‌رپرسیاره له گه‌شه‌کردن و به‌هه‌وپی‌دانی ریکخستن له هه‌موو شوینه‌کانی ده‌سه‌لاتیدا.
- لیژنه‌ی لق مانگانه‌ جارێک کۆ ده‌بیته‌وه و راپورتی گشتی به‌رز ده‌کاته‌وه و هه‌ر سێ مانگ جارێک کۆبوونه‌وه‌ی فراوان ده‌کات.
- لیژنه‌ی لق به‌رپرسیاره به‌رامبه‌ر جیبه‌جیکردنی راسپارده و بریار و رینماییه‌کانی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت.
- لیپرسراوی لیژنه‌ی ناوچه‌کان له کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی لق ئاماده‌ ده‌بن.
- لیژنه‌ی لق به‌لای که‌مه‌وه ده‌بیست دوو مانگ جارێک سه‌ردانی لیژنه‌ی ناوچه‌کانی سنووری خوێ بکات.
- لق بۆی هه‌یه ده‌سکاری ده‌سته‌ی لیژنه‌ی ناوچه‌ بکات و له (پینچ ئەندام) که‌متر یاخود زیاتر دابنیت به‌پیی پویست، هه‌روه‌ها گۆرانکاری له ده‌سته‌ی لیژنه‌ی ناوچه بکات ئەگه‌ر که‌مته‌رخه‌مییان کرد یان له به‌رژه‌وه‌ندی گشتی لایان دا.
- راگرتنی چالاکی ئەندامانی لیژنه‌ی (قوتابخانه، په‌یمانگا، کۆلیژ) یا خود لیژنه‌ی ناوچه، له‌گه‌ڵ هه‌لوه‌شانده‌وه و گۆرینی لیژنه‌کان ئەگه‌ر زیانیان به‌ ریکخستن گه‌یانده‌ لیژنه‌ی لق ده‌سه‌لاتی هه‌موو بره‌گه‌کانی به‌ندی دووهم خالی (0) ی هه‌یه جگه له بره‌گه‌ی (0).

- دیاریکردنی سنووری کارکردنی لیژنه ی ناوچه کان.
- پیشنیاری دامه زرانندی لیژنه ی ناوچه ی تازه ده کات بۆ مه کته بی سکر تار یه ت.

بهندی چواره م

ده زگا کانی سه رکردایه تیکردن

۱- کۆنگره:

- به رزترین ده سه لاته له یه کیتیدا و پیک دیت له (ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن، یه ده گه کانی لیژنه ی راپه راندن، ئەندامانی لیژنه ی ئاماده کردن، هه لبژاردراوه کانی لقه کان به پیی ریژه ی دیاریکراو له لایه ن لیژنه ی راپه راندن).
- کۆنگره دوو سال جاریک ده به ستریت و ده سه لاتی گۆرین و ده سترکاریکردنی پرۆگرام و په یه وه ی ناوخۆی هه یه و لیژنه ی راپه راندن به ده نگدانی نه یی و راسته وخۆ هه لده بژێردریت.
- کۆنگره تاکه ده سه لاته که ده توانیت بریاری یه کگرتنی ریکخراویکی تری قوتابیان له گه ل (یه کیتی قوتابیان کوردستان) بدات.
- کۆنگره ده سه لاتی گۆرینی ناو و ئارم و دروشمی یه کیتی هه یه.

۲- کۆنفرانس:

- کۆنفرانس پیک دیت له (ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن، ئەندامانی یه ده گی لیژنه ی راپه راندن، لیژنه ی لقه کان و لپرسراوی لیژنه ی ناوچه کان، ئەندامانی پیشکه وتووی یه کیتی که لیژنه ی راپه راندن ده ستنیشانیان ده کات به مه رجی له ۱۰٪ له ئەندامانی کۆنفرانس تپه ر نه کات).
- له کاتیکدا ده به ستریت که نه توانی کۆنگره به ستریت.
- به پیی هه لومه رج ده توانی به رنامه ی تازه له ژیر رۆشنایی پرۆگرام و په یه وه ی ناوخۆی دابریژیت.
- پرکردنه وه ی بۆشایی لیژنه ی راپه راندن به هه لبژاردن.

۳- لیژنه ی راپه راندن:

- به رزترین ده سه لاته له یه کیتیدا له ماوه ی نیوان دوو کۆنگره و کۆنفرانسدا.
- هه لده ستی به ئه رکی سه رکردایه تیکردن و سه ره رشتیکردنی چالاکیه

- جو راجوڑہ کانی یہ کیتی و ناراستہ کردنیان، برپارہ کانی کونگرہ و کونفرانس بہ جی دہ گہ یہ نیٹ و نامانجہ کانی جیبہ جی دہ کات و چاودیڑی گشت دہ زگاگان دہ کات سہ بارہت بہ راپہ پارانندی فہرمان و ئہرکہ کانیان.
- لہ (۱۹) نوزدہ ئہ ندام و (۵) پینچ یہ دہ گ پیک دیت کہ راستہ و خو لہ کونگرہ ہلڈہ بژیردرین بہ مہرجی قوتابی بن.
- ہہرچوار مانگ جاریک کو دہ بیٹہ و ہ یان لہ سہر داوای (۳/۲) دوو لہ سہر سیی ئہ ندامان، یان لہ سہر داوای مہ کتہ بی سکر تارہت، لیژنہی راپہ پارانندی یا ئاسایش کو دہ بیٹہ و ہ.
- سزادانی ئہ ندامانی لیژنہی راپہ پارانندی بہ رہ زامہندی دوو لہ سہر سیی ئہ ندامہ کانی بہ گویرہی سہر پینچہ کہ، جگہ لہ برگہی (۵).
- لیپینچانہ و ہ لہ ہہر ئہ ندامیکی لیژنہی راپہ پارانندی ئہ گہر کہ متہ رخہ می نواندیٹ لہ کارہ کانی.
- لیپرسراوی لقہ کان لیژنہی راپہ پارانندی دہ ستیشانیان دہ کات و چاویان پیدا دہ خشینتہ و ہ.
- لہ کاتی دوواکہ و تنی بہ ستانی کونگرہ روونکردنہ و ہی پیویست دہ رددہ کات.
- دوای تپہ پربوونی دوو سال بہ سہر دہرچوونی ئہ ندامی لیژنہی راپہ پارانندی لہ خویندن یہ دہ گہ کانی لیژنہی راپہ پارانندی بہ زنجیرہی دہ نگ شوینی دہ گریٹہ و ہ.
- لیژنہی راپہ پارانندی دہ سہ لاتی دروستکردن و ہلڈہ شانندنہ و ہی لقہ کانی یہ کیتی ہہیہ و سنووری کارکردنیان دیاری دہ کات.
- کو بوونہ و ہ لیژنہی راپہ پارانندی:
- لہ کاتی دیاریکراوی خوئی دہ بہ ستریت (لہ کاتی دوواکہ و تنیشدا مہ کتہ بی سکر تارہت روونکردنہ و ہ پیویست دہ دات)، تیایدا چاوخشانندنہ و ہ دہ کریٹ بہ سہر جہم کارہ کانی مہ کتہ بی سکر تارہت و ہہ موو لقہ کان و ہلڈہ سہ نگانندی بو دہ کریٹ و بہرنامہی کاری ٹایندهی یہ کیتی دادہ پریژریٹ.
- مہ کتہ بی سکر تارہت لہ کو بوونہ و ہ لیژنہی راپہ پارانندی ہلڈہ بژیردریت.
- بو بابہ تیکی دیاریکراو یا خود پیشہاتیک دہ کری لیژنہی راپہ پارانندی نئاسایی کو بیٹہ و ہ یا خود بہ نامادہ بوونی ۳/۲ ئہ ندامانی.

۴- مه کته بی سکر تار یه ت:

- له (V) هه قال پیک دیت که له یه کهم کۆبوونه وه یاندا سکر تیر هه لده بژیرن.
- مه کته بی سکر تار یه ت له کۆبوونه وه ی لێژنه ی راپه راندن هه لده بژیردرین.
- سکر تیر، کاری پۆژانه ی مه کته بی سکر تار یه ت و کۆبوونه وه کانی لێژنه ی راپه راندن و مه کته بی سکر تار یه ت به رپوه ده بات.
- مه کته بی سکر تار یه ت برپاره کانی لێژنه ی راپه راندن جیبه جی ده کات و سه ره رشتی کاری سه رجه م ئورگانه کانی یه کیتی ده کات و به رپر سیاره به رامبه ر کۆبوونه وه ی لێژنه ی راپه راندن.
- ئەندام به شه کانی مه کته بی سکر تار یه ت له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه ده ستنیشان ده کرین.
- مه کته بی سکر تار یه ت مانگانه کۆبوونه وه ی ئاسایی خو ی ده به ستیت و نائاساییش کۆ ده بیته وه.
- مافی لادانی ئەندامانی لێژنه ی لق و هه لوه شانده وه و ده ستکار یکردنی لێژنه ی لقی هه یه ئەگه ر که مته ر خه میمان کرد یان له رپیازی گشتی لایان دا، یان سه ریچیان کرد له جیبه جی کردنی برپاره کانی مه کته بی سکر تار یه ت.
- مه کته بی سکر تار یه ت ده سه لات ی هه موو سزا کانی به ندی دووهم خالی (0) ی هه یه، به گویره ی سه ریچیه که سزا که ده ستنیشان ده کریت.
- به گویره ی زنجیره ی ریکخستن، مه کته بی سکر تار یه ت له م هه قالانه پیک دیت:

أ- سکر تیر.

ب- لپرسراوی به شی ریکخستن.

ت- لپرسراوی به شی په یوه ندیه کان.

ث- لپرسراوی به شی راگه یاندن و پۆشنبیری.

ج- لپرسراوی به شی دارایی و به رپوه بردن.

ح- لپرسراوی به شی چالاکیه کان.

خ- لپرسراوی به شی کاروباری پیشه یی.

پیکهاتنی به شه کانی مه کته بی سکر تار یه ت:

● له لیپرسراوی به ش و (ئەندامێك یا خود زیاتری لیژنه ی راپه پانندن ئەگەر پێویستی کرد) پێك دیت: لیپرسراوی به ش له کۆبوونه وهی مه کته بی سکر تار یه ت دیاری ده کریت، ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن له کۆبوونه وهی لیژنه ی راپه پانندن دیاری ده کرین بۆ به شه کان.

● ئەرکی به ش سه ره پهرشتی کردن و به رپۆه بردنی کاره که له گه ل چەند ئەندامێك (ئەندامی به ش، یه ک یا خود زیاتر) که مه کته بی سکر تار یه ت به گویره ی لیها توویان بریاری لی دەدات بۆ هاوکاری کردن.

أ- به شی ریکخستن:

● سه ره پهرشتی کاروچالاکیه کانی ریکخستنی یه کیتی ده کات له ریگی راپورت و نووسراوی مانگانه و جیاجیای سه رجه م لق و لیژنه ی ناوچه کان که راسته وخۆ یا خود وینه یان به رز ده کریته وه بۆ مه کته بی سکر تار یه ت، هه روه ها له ریگی سه ردانی مهیدانی بۆ هه موو لق و لیژنه ی ناوچه کان (به هاوکاری مه کته بی سکر تار یه ت و لیژنه ی راپه پانندن) بۆ به دوادا چوون له باری ریکخستن و چۆنیتی گه شه کردن، هه روه ها ناردنی زانیاری و بژاندن بۆ باشتربوون و به ره وپیشچوونی کاری ریکخستن و زیادکردنی ژماره ی ئەندامان و گۆشکردنیان به بیروباوه ری یه کیتی قوتابیان کوردستان.

● ئاماده کردنی ئاماری مانگانه بۆ سه رجه م ئەندامان (که له ریگی راپورتی مانگانه ی لقه کان ده گات) و به راوردکردنی له گه ل مانگی پیشوو، ده ستینیشانکردنی لاوازییه کان و هه ولدان بۆ باشتکردنی.

● مانگانه کۆبوونه وهی به ش به ستریت و راپورت بدریته کۆبوونه وهی مه کته بی سکر تار یه ت.

● شه ش مانگ جاریک یا خود زووتر کۆبوونه وهی ریکخستن له گه ل کارگیڕانی ریکخستنی سه رجه م لقه کان ساز بدات ده رباره ی ریکخستنی گشتی.

ب- به شی په یوه ندیبه کان:

● کاروباری په یوه ندیبه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان به رپۆه ده بات له گه ل داموده زگا و لایه ن و شوین و ریکخواه کان. ده ربیری راو و هه لویست و بیروبوچوونه کانی یه کیتی ده بیت، که له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه هیله گشتیبه کان دیاری ده کرین.

● له ریگی نووسراو و راپورته وه سه ره پهرشتی کاری په یوه ندیبه کانی لقه کان

دەکات و پێنمایى پيوستیان پى دەدات و سەرنج و تیبینی لەسەر چۆنیتی کارەکانیان دەردەپریت و بە گوێرەى پيوستیش زانیاریان بۆ دەنیریت بۆ ئاگاداربوونی لقەکان لە هەلۆیستە جۆراوجۆرەکان.

● مانگانە کۆبوونەوهى بەش دەبەستیت و ئەو هەلۆیستانەى کە پيوست بن دەیخاتە بەردەم مەکتەبى سكرتاریەت بۆ بریارلێدانى.

ت- بەشى راگەیاندن و پۆشنبیری:

● دەرکردنى ئۆرگانى ناوهندى.
● سەرپەرشتى کاروبارى پۆشنبیری و راگەیاندى یە کیتی قوتابیانى کوردستان دەکات لە سەرجهم ئۆرگانەکاندا لە دەرکردنى بۆلاوکراوه و نامیلکە و چاپکردنى پەرتوک و سەرپەرشتیکردنى بۆلاوکردنەوهى چالاکییەکان لە دەزگاگانى بۆلاوکردنەوهى وهك (پۆژنامە و رادیۆ و تەلەفیزیۆن) و گەیاندى دەنگ و هەلۆیستەکانى یە کیتی بە جەماوەر.

● لە پێگای بۆلاوکراوه و بژاندن و نامیلکە و بەرنامەى جۆراوجۆر بابەتى پۆشنبیری بۆلاوکراوه.

● لە پێگای نووسرا و راپۆرتى تایبەتییهوه سەرپەرشتى کارى پۆشنبیری و راگەیاندى دەکات لە سەرجهم لقەکان.

● خول و سیمینارى پۆشنبیری ساز بۆ بەرزکردنەوهى ئاستى پۆشنبیری ئەندامان.

ث- بەشى دارایی و بەرپۆهبردن:

● کاروبارى بەرپۆهبردن و نەخشەدانانى دارایی و بەرنامەپێژى دارایی یە کیتی قوتابیانى کوردستان لە ئەستۆ دەگریت.

● دابەشکردنى داھاتى یە کیتی قوتابیانى کوردستان بە گوێرەى ئەو پێنمایى و پێژەیهى کە کۆبوونەوهى لێژنەى راپەراندن بریارى لى دەدات.

● سەرپەرشتیکردنى چۆنیتی خەرجى لقەکان لە پێگای راپۆرتى دارایی مانگانەى لقەکان، لە کاتى پيوستیشدا بە سەردان و بانگکردن.

● بەرپرسیارە لە دروستبوون و کەلەكەبوونی هەر کیشەیهى دارایی لە دەزگاگانى یە کیتی.

● هەموو خەرجییهکانى یە کیتی لە پێى بەشى داراییهوه دەکرین، بە

رہزامہندی بہش.

- سہرپہرشتیکردن و پاکوکردنی دارایی ہموو چالاکیہکان.
- بہپیی پئویست داوا لہ مہکتہبی سکرتریہت بکات بو پراگرتنی میزانہ و ہاوکاری لقہکان.
- داہات و خہرجی گشتی، مانگانہ لہ شیوہی راپورت تومار دہکات.
- بہرپوہبردنی بارہگاگان.

ج- بہشی چالاکیہکان:

- ئہرکی نہخشہدانان و مہزہندہکردن و جیبہجیکردن و سہرپہرشتیکردنی چالاکیہ ہہمہجورہکان، کہ لہلایہن مہکتہبی سکرتریہتہوہ پریاری لی دہدریت، یاخود بہ بہرنامہ بوی بہرز دہکریتہوہ لہ دہزگاگانی خواروودا بہ مہبہستی ئہنجامدانی.
- لہکاتی ئہنجامدانی چالاکیہکاندا راستہوخو سہرپہرشتی بہرپوہچوونی دہکات و بہرپرسیارہ بہرامبہر ئہنجامہکہی.

ح- بہشی کاروباری پیشہیی:

- بایہخ بہ ہہموو ئہو کاروبار و کیشہ و گرفت و ئاستہنگانہ دہدات کہ دینہ پریگای قوتابیان و پروسہی خویندن و ہہولئی چارہسہرکردن و جیبہجیکردنی دہدات بہ ریگای گونجاو، بہ بہرنامہپریژکردن و خستہنہبہردہستی مہکتہبی سکرتریہت (یاخود لق) بو بریاردانی پئویست.
- ہہلدہستیت بہ ئہرکی گہیانندی کیشہ و داواکانی قوتابیان بہ دامودہزگا پہیوہندیدارہکان.

بہندی پینجہم

دارایی یہکیتی

- ۱- دارایی یہکیتی پیک دیت لہ:
  - ئابوونہی مانگانہی ئہندامانی یہکیتی.
  - ئہو یارمہتیانہی بو یہکیتی دہنیردریت و ئہو پیتاکانہی کو دہکرینہوہ.
  - داہاتی چالاکی و پروژہکان.
- ۲- دارایی یہکیتی بہم شیوہیہ بریاری خہرجکردنی لی دہدریت:

- داھاتی یه کیتی قوتابیانی کوردستان له کۆبوونه وهی لیژنه ی راپه راندن بۆ سه رجه م کاروباره کانی مه کته بی سکرتریه ت و لقه کان و خه رجیه جۆراوجۆره کان بریاری لی ده دریت.
  - میزانیه له هه موو ده زگاگان (مه کته بی سکرتریه ت، لق، لیژنه ی ناوچه) کۆبوونه وهی ئه و ده زگایه ی له سه ر ده کریت و بریاری خه رجکردنی لی ده دریت.
  - کۆبوونه وهی لیژنه راپه راندن چاودیتری خه رجیه مه کته بی سکرتریه ت ده کات و مه کته بی سکرتریه تیش چاودیتری خه رجیه لقه کان ده کات و به هه مان شیوه ش لقه کان چاودیتری خه رجیه لیژنه ی ناوچه کان ده کات.
  - ده رماله ی هه فالان به شیوه یه کی جیگیر دابه ش ده کریت به و شیوه ی که مه کته بی سکرتریه ت بریاری لی داوه و مه کته بی سکرتریه ت بۆ هه یه که به گویره ی پیوستی داموده زگاگان ده ستکاری بکات به مه رجیک کار له دابه شکردنی میزانیه نه کات.
  - له کاتی سه ریچیکردن له خه رجکردنی داھات یان به نابه جی خه رجکردن، ده زگاگان سهروو بۆیان هه یه به گویره ی به ندی دووه م خالی (5) سزا بده ن.
  - داھاتی یه کیتی له سه رجه م ئورگانه کاند (لق، لیژنه ی ناوچه کان) له هه ر سه رچاوه یه که وه بی ت، ده بی ده زگای سه رووی لی ئاگادار بکریته وه و له لیستی داھات تۆمار بکریت.
- ۳- میزانیه دابه ش ده کریت بۆ (ده رماله و نه سریه):
- ده رماله بریکی دیاریکراوه له لایه ن مه کته بی سکرتریه ت بریاری لی ده دریت.
  - نه سریه: بره که ی به گویره ی گه وره یی و هه ستیاری شوینی ده زگا که و ژماره ی ئەندامان و چالاکیه هه مه جۆره کان بریاری لی ده دریت و کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن بۆ هه یه که زیاد و که می تیدا بکات.
- ۴- دارایی یه کیتی به م شیوه یه خه رج ده کریت:
- میزانیه و ده رماله ی بریارلیدراو.
  - راگه یاندنی ناوه ندی له ده رکردنی ئورگان و به رنامه ی رادیویی و ته له فیزیۆن و بلاوکراره کانی تر.
  - خه رجیه جۆراوجۆره پیوستیه کانی باره گا.

- ھاوکاری ئەندامان لەکاتی پئوستیدا کہ لەلایەن لقه کانهوہ تەزکیە دەکرین.
- بو ھاوچۆی نوینەرانی یه کیتی که به ئیشوکاری تایبەت به یه کیتی ھاوچۆ دەکەن.
- ئەنجامدانی چالاکی.

هه و النامه ی کتیب

راگه یه ندرای کۆتایی کۆنگره ی نۆیه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

سه رله به یانی پۆژی دووشه ممه پیکه وتی ۱۹۹۸/۷/۲۷، به چاودیری سه روک بارزانی مه راسیمی کردنه وه ی کۆنگره ی نۆیه می یه کیتیبه که مان (یه کیتی قوتابیانی کوردستان) له ژیر دروشمی (زانست، ئازادی، پیکه یانندن) له هۆلی پۆشنبیری هه ولیری پایته ختی هه ری می کوردستان به ریوه چوو.

سه ره تا مه راسیمه که به چند ئایه تیک له قورئانی پیروژ و وه ستانی ده قیقه یه ک بۆ ریژگرتن و خویندنی سوره تی (الفاتحة) بۆ سه ر گیانی شه هیدانی یه کیتیبه که مان و بزاقی رزگار یخوازی کورد و سه روه ری شه هیدان بارزانی نه مر ده ستی پی کرد، ئینجا سه روودی یه کیتیبه که مان پیشکه ش کرا. له در یژه ی ئەم مه راسیمه دا وتاره کانی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان و سه روکی حکومه تی هه ری م و په یقی وه زاره تی په روه رده و یه کیتی مامۆستایانی کوردستان و یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان پیشکه ش کران، له کۆتایی مه راسیمه که دا که زیاتر له چوار کاتژمییری خایاند بروسکه ی پیروژبایی لایه نه سیاسییه کان و ریچکخراوه جه ماوه ری و پیشه بییه کان و بنکه حزبییه کان خویندرانه وه.

یه که م دانیشتنی کۆنگره سه ر له ئیواره ی هه مان پۆژ ده ستی پی کرد. له م دانیشتنه دا له لایه ن ئەندامانی کۆنگره وه لیژنه ی به ریوه بردنی کۆنگره که له پینج هه قالی پیک هاتبوو هه لبژیردرا، به م شیوه یه کاری لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره کۆتایی پی هات و به ریوه بردنی کاره کان به م لیژنه یه سپیددرا. هه ر له م دانیشتنه دا راپۆرتی گشتی له لایه ن سه کرتیری یه کیتیبه که مان پیشکه ش کرا و داوای گفتوگو له لایه ن ئەندامانی کۆنگره به زۆرینه ی ده نگ په سه ند کرا. دوابه داوای ئەمه لیژنه کانی په یه وه و پرۆگرام و ریچکخستن و راگه یانندن و په یوه ندیییه کان و دارایی و سکالا و بریار و راسپارده کان به هه لبژاردن دیاری کران.

دووهم دانیشتن که سه رله به یانی پۆژی دووهم به ریوه چوو تایه ت بوو به کۆبوونه وه ی گشت لیژنه کان، که داوای چند کاتژمییر گفتوگو، کاری گشت لیژنه کان له نیوه پۆی هه مان پۆژ کۆتایی پی هات. سه ر له ئیواره ی هه مان پۆژ سییه مین دانیشتنی کۆنگره ته رخان کرا بۆ پیشکه شکردنی پرۆژه ی په یه وه ی ناوخو، ئەمه و ئەم پرۆژه یه داوای گفتوگو یه کی زۆر و جیگیرکردنی چه ندین گۆرانکاری پیویست و

سوودبه خش به تیکرای دهنگ په سهند کرا.

سهرله به یانی سییه م پوژی کونگره دانیشتنی چواره می کونگره به پړیوه چوو. سهره تای ئه م دانیشتنه به پیشکه شکردنی پړوژی پړوگرامی یه کیتییه که مان دهستی پی کرد. تاکه تاکه ی برکه کانی ئه م پړوژییه گفتوگو و گهنگه شه یه کی تیروته سله له سهر کرا و به تیینی و پیشنیاری ئه نامانی کونگره ده وله مند بوو. له کوتاییدا تیکرای پړوژییه که له قالبیکدا داریژرا، که له گه ل ئه م قوناهه ی خه باتی یه کیتییه که مان و هه لومه رچی هه نووکه یی کوردستانی و ناوچه یی و جیهانیدا بگونجیت. ئه م پړوژییه ش به زورینه ی دهنگ له لایه ن کونگره وه په سهند کرا. له دریژه ی ئه م دانیشتنه دا، راپورته کانی ریکخستن و راگه یانندن و په یوه ندییه کان و دارایی و سکالا پیشکه ش کران و دوا ی گفتوگو و چه سپانندی هه ندی گورانکاری له لایه ن کونگره وه په سهند کران.

دواکاری کونگره له م دانیشتنه دا پیشکه شکردنی پاسپارده و بریاره کانی گونگره بوو له لایه ن لیژنه ی تاییه ت به م بابه ته وه. شایانی باسه که به شیکی زوری گفتوگو کانی کونگره تاییه ت بوون به گرفت و کیشه ی قوتابیان و پړوسه ی خویندن له هه ری می کوردستان، که هه ر له م بواره دا چه ندین داواکاری گرنگ له قالبی یاداشتنامه یه کدا له لایه ن کونگره وه، ئاراسته ی سه روکایه تی ئه نجومه نی وه زیران کرا.

ئمه و له لایه ن کونگره وه جه خت کرایه وه سهر به ره و پیشبردنی پړوسه ی خویندن له هه ری م و پاراستنی پیروزی و سه ربه خوئی مه لبه نده کانی خویندن و په ره پیدانی زانکوکان و قه لچوکردنی نه خوینده واری و داکوکی کرایه سهر کارکردن له پیناو به ئه نجامگه یانندی هه لېژاردنی سالانه ی نوینه ری قوتابیان له گشت مه لبه نده کانی خویندندا. هه روه ها پشتگیری یه کیتییه که مان بو سه قامگیرکردنی ئاشتی و بلا بوونه وه ی دیموکراتیه ت و ریزگرتن و پاراستنی مافی مروف له کوردستاندا دوویات کرایه وه.

له پینجه مین دانیشتنه دا که دوا دانیشتنی کونگره بوو، پړوسه ی هه لېژاردنی ده سته ی نوی لیژنه ی راپه راندن به چاودی ری دادوه ری ک له وه زاره تی داد، به پړیوه چوو. له که شیکی ئازاد و دیموکراتییه نه دا که تیکرای ۲۶۰ ئه نامی کونگره ۵۳ هه قال خویان بو پیکهاته ی لیژنه ی راپه راندن پالوت، که دوا ی دهنگدائیکی نه یی

و راسته و خو، ۱۹ ئەندامی لیژنە ی راپەراندن و ۵ ئەندامی یەدەگ هەلبژێردران. ئەمە و لە کۆتاییدا و لە دوا ی پیروۆزبایی و ئومیدی سەرکەوتن بو دەستە ی نوێی سەرکردایەتی یە کیتی یە کەمان بریاردارا کە گشت ئەندامانی کۆنگرە سەردانی مەزاری هەردوو نەمران بارزانی باوکی پۆحیی کورد و کاک ئیدریسی جوانە مەرگ بکەن تا کو لە گەڵ ئەم نوێوونە وە ی دوا ی کۆنگرە، لە سەر گلکۆ ی پیروۆزیان سۆز و پەیمان نوێ بکەن وە کە هەردەم سەرە پم و درێژە پییدەری پریازە پیروۆزە کە یان بن. بەم شیۆه یە دوا ی سێ پۆژ کارە کانی نوێه مین کۆنگرە ی یە کیتی قوتابیانی کوردستان بە سەرکەوتووی و پەر بەر هەمی کۆتایی پی هات.

یه کیتی قوتابیانی کوردستان

۱۹۹۸/۷/۳۰

دہستہ ی نوئی لیژنہ ی پاپہراندنی (ی. ق. ک)

دوابہدوای بہستنی کۆنگرہ ی نوئیہمی یه کیتی قوتابیانی کوردستان له رۆژی دووشہمه ۱۹۹۸/۷/۲۷ و پاش سۆ رۆژ کاری سەرکەوتوانه له دوا دانیشتنی کۆنگرہدا، سەر له ئیوارہ ی رۆژی چوارشہمه ۱۹۹۸/۷/۲۹ به ئامادہبوونی بہرپزان عارف تہیفوور کارگپری مہکتہبی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستان و مہحمود محمەد بہرپرسی مہکتہبی ناوہندی پیکخواوہ جہماوہری و پیشہییہکان و دادوہریک له وەزارەتی داد، له کەشیکێ ئازاد و دیموکراتییانہدا پروسە ی هەلبژاردنی دہستہ ی نوئی لیژنہ ی پاپہراندنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان بہرپوہ چوو.

ئەمەو له میانہ ی ئەم پروسەییہدا له تیکرایی ۲۶۰ ئەندامی کۆنگرہ ۵۳ قوتابی خۆیان بو سەرکردایەتی یه کیتی قوتابیانی و پیکھاتہ ی لیژنہ ی پاپہراندن پالوت. کہ له دوای ژماردنی دەنگەکان، بہپیی ریزہ ی دەنگەکان، بہمشپوہیہ ۱۹ ئەندامی لیژنہ ی پاپہراندن و ۵ ئەندامی یەدەگ دیاری کران.

- عیسا ئەحمەد ئاغا
- عەلی عەوونی نیعمەت
- شاکر ئەبوبەکر عەزیز
- شەعبان شەعبان ئەحمەد
- ئاواز عەبدوڵواحد خدر
- غالب حسین عوسمان
- ئەحمەد محمەد عومەر
- عەلی تەتەر توفیق
- موسا ئەحمەد ئاغا
- ھەزار کاکۆ ئەحمەد
- ھەنگاو عەبدوڵاخان
- شەمیران عەلی محمەد
- زوبیر عەبدوڵا حسین

- فاخر حسین سادق
- محهمه د شوکری محهمه د سه عید
- کاروان جه لال عه
- سه لام حسین محهمه
- سه میره نادر قادر
- بهیان عوسمان هه سه ن

یه ده گه کان:

- نازم ره شید ئیسماعیل
- سیروان عوسمان هه سه ن
- موسلح هه سه ن میرخان
- موراد خوشه وی حسین
- شیلان جه عفه ر عه لی

پاگه یندراوی کۆتایی یه که مین کۆبوونه وهی لیژنه ی پاپه پاندنی

یه کیتی قوتابیان کوردستان

دوابه دوا ی ئه وهی کۆنگره ی نۆیه می یه کیتی قوتابیان کوردستان به سه رکه وتووی کۆتایی پی هات و سه رکر دایه تیبه کی نو پی هه لېژن دردا، پوژی چوار شه ممه پیکه وتی ۱۹۹۸/۸/۱۲، لیژنه ی پاپه پاندنی یه کیتی قوتابیان کوردستان یه که م کۆبوونه وهی ئاسایی خو ی له باره گای مه کته بی سکر تار یه ت، به ئاماده بوونی به پیز مه حمود محمه د به رپرسی مه کته بی ناوه ندی پیکخواه جه ماوه ری و پیشه یه کان به ست.

له یه که م دانیشتنی ئه م کۆبوونه وه یه دا، دوا ی وه ستانی ده قیقه یه ک بو پیز گرتن له گیانی پاک ی شه هیدان و سه روه ری شه هیدان بارزانی نهمر له که شیکی ئازاد و دیموکراتییانه دا هه فالانی مه کته بی سکر تار یه ت و سکر تیری یه کیتی قوتابیان هه لېژن دردا. له دووه م دانیشتندا به ره هم و ده سته که وته کانی یه کیتیبه که مان له نیوان هه ردوو کۆنگره ی هه شته م و نۆیه م خرا نه بهر تاوتو یکردن و هه لسه نگاندن و پو لی هه فالانی ده سته ی لیژنه ی پاپه پاندنی پیشوو له م ماوه یه دا به ئیجابی هه لسه نگیندرا و سو پاس و ده سته خو شان یان ئاراسته کرا. له در یژه ی ئه م دانیشتنه چو نیه تی ده سته کار بوونی ده سته ی نو پی لیژنه ی پاپه پاندن و دار پشتی به رنامه و پو ژه ی گونجاو بو مه به سته ی به ره و پیش بردنی کارو ئه رک ی قوتابیان و خزمه تی هه رچی زیاتری تو یژی قوتابیان خرا نه به رباس و گف تو گو، که له ئه نجامدا چه ندین ته وه ر بو ده سته کار بوون و ئاراسته کردنی توانا کان به ره و پیکانی ئامانجه نزیك و دووره کانی یه کیتی قوتابیان ده ستنیشان کرا.

هه ر له م کۆبوونه وه یه دا دوویات کرایه وه که یه کیتی قوتابیان شی لگی رانه هه و ل ده دات که هه رچی زووتر هه لېژاردنی نو ینه ری قوتابیان له گشت قو ناغه کانی خو یندنی دوا ی قو ناغی ناوه ندی به رپوه بچیت، هه روه ها جه خت کرایه وه سه ر پشتگیری یه کیتیبه که مان بو پاراستنی پیرۆزی و سه ربه خو یی مه لبه نده کانی خو یندن. له در یژه ی ئه م دانیشتنه به پیز و بایه خه وه سه یری پو لی کاری گه ری کابینه ی سییه می حکومه تی هه ری می کوردستان کرا به بواری ئاوه دانکردن و گه شه پیدانی ئاستی ژیان و گوزه ران و دابین کردنی ئاسایش و په ره پیدانی پو سه ی

خویندن له گشت قۆناغه کاندا. ئەم کۆبوونەووەیە لێژنە ی راپەراندن هاوکات بوو له گەڵ یادکردنی ۵۲ ساڵە دامەزراندنی پارتنی دیموکراتی کوردستان، پیشەنگی بزافی رزگاربخواری کورد له نیوہی دووہمی ئەم سەدەہی، ہەر بەم بۆنەہوہ باسی رۆلی سەرہکی و کاریگہری پارتنی له پاراستنی ئەزمونی ہەریمی کوردستان کرا و پشتگیری یه کیتیہ کہمان له سیاسەتہ راست و ئاشتبخوازانه کہی دووپات کرایہوہ. له دوادانیشتنی ئەم کۆبوونەووەہدا له باری لقہکانی یه کیتی قوتابیان کۆلدرایہوہ و هەقالانی بەرپرسی لقہکانی بە پەسەندکردنی زۆرینہی ئەندامانی لێژنہی راپەراندن دەستنیشان کران، ہەرہوہا بەرنامەہیە ک دارپژراو بو پیکھینانی دەستہی گشت لقہکان له ماوہی داہاتوودا.

له کۆتاییدا گشت هەقالان سۆزیان دا کہ بە هەموو توانایە ک هەول بەدن له ئاست ئەو باوہدا بن کہ له لایەن کۆنگرہی نۆیەمی یه کیتی قوتابیانہوہ پیمان بەخشاوہ و تی بکۆشن بو ئەوہی درپژہ بە ریبازہ پەرہوہریہ کہی یه کیتی قوتابیانی کوردستان بەدن کہ هەلقولوی ریبازہ پیرۆزہ کہی بارزانی نہمری مامۆستای کوردایەتی و نیشتمانپەرہریہ. ئەمەو ئەو کۆبوونەووەہ بە گیانیکی هەست بە بەرپرسیاری و له کہشیکی دیموکراتییانہدا کۆتایی پی ہات.

یہ کیتی قوتابیانی کوردستان

لێژنہی راپەراندن

ہەولیر ۱۹۹۸/۸/۱۲

وتار و بروسکه ی پیروزیایی کۆنگره ی نۆیه می (ی.ق.ک)

وتاری لیژنه ی بالای ئاماده کاری کۆنگره ی نۆیه می له لایه ن ساسان عه ونی سکریتی
یه کیتی قوتابیانی کوردستان

گه وره و سهروه رمان جه نابی سه روک مه سعود بارزانی...

میوانه نازیز و ده لال و به ریزه کامان...

تیکۆشه ران؛ ئەندامانی نۆیه مین کۆنگره ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان،

به ناوی لیژنه ی راپه راندن و لیژنه ی بالای ئاماده کاری کۆنگره ی نۆیه می یه کیتی
قوتابیانی کوردستان به چه پکه گوئی پر خوشه ویستی و ریزه وه به خیره اتنیکی
گه رمتان لی ده که یین و سوپاسی ئه رککیشان و ئاماده بوونتان ده که یین ... سوپاس
بو کردگاری گه وره له سایه ی خوینی شه هیدان، له پایته ختی هه ری می کوردستاندا
و له ژیر چاودی ری جه نابی سه روک مه سعود بارزانی، یه کیتی قوتابیانی کوردستان
کاره کانی نۆیه مین کۆنگره ی ئەنجام ده دات.

به ریزان...

کۆنگره ی نۆیه می یه کیتی به که مان له دوا ی پینج سال تپه رین به سه ر کۆنگره ی
ئازادی ئەنجام ده دری، پینج سالی پر کار و خه بات و تیکۆشان و قوربانیدان له پیناو
ده سه ته به رکردنی مافه کانی قوتابیانی کوردستان، ئەویش له سایه و پشتگیری
به رده وامی پارٹی دیموکراتی کوردستان و له خو بو ر دووی و خو نه ویستی و تیکۆشانی
ئەندامه دلیره کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان در یژه ی هه بوو و به رده وامیش
ده بی ت، ئەو ئالی زانست و خه باته ی که به خوینی شه هیدانی سهروه رمان
سوور کراوه و ده ستاوده ستی کردوو و گه یش تووه ته ئیره، به و په ری برواو و هیوا
و سوور بوون له سه ر ئەو ریزه پیروزه ده در یته ده ست نه وه یه کی تری ئەو
قوتابخانه یه ی که به رده وامه له پینگه یانندی نیشتمان په روهر و کۆلنه ده ران. جاریکی
تر به خیره اتنیکی گه رمی هه موو لایه کتان ده که یین.

وتاری مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان

به ناوی خوی مه زن و میهره بان

سه روکی هیژا کاک مه سعود بارزانی،

خوشک و برایانی به پریز،

قوتابیانی ئازیز و دهلال،

پر به دل پیروزیبیتان لی ده کهین به بۆنه ی به ستنی کۆنگره که تان، کۆنگره ی نۆیه می یه کیتی قوتابیانی کوردستانی تیکو شهر. بیگومان به ستنی نو کۆنگره له میژووی ئه م پیکخراوه کۆلنه ده ره دا به لگه ی سه قامگیری و به رده وامی وتی دیموکراتیکی یه کیتی قوتابیانی کوردستانه، که نه ک هه ر له کوردستان، به لکو له عیراق و ناوچه که شدا نمونه یه کی که موینه یه.

گرتنی نو کۆنگره وا ده که یه نی که سه رکردایه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان هه میسه به هه لباردن بووه، به خواست و په زامه ندی قوتابیانی بووه و که س نه یه توانیوه و ناتوانی خوی به سه ر قوتابیانیاندا به پینتی، ئه مه ش وتیکی قوتابخانه ی بارزانی نه مره.

کۆنگره رووداو یکی ئاسایی نییه، ده بی له ریگای تاوتویکردنی گرفته کان و وه رگرتنی پاسپارده و بریاری گونجاو له گه ل به رژه وه ندی سه رجه م قوتابیانیاندا بتوانی ئومید و ئامانج و هیوای گشت قوتابیانی ده ربهری و به رجه سته یان بکات. شانه شانی ئه مه ش ئه نجامدانی هه لباردنی سالانه ی نوینه رانی قوتابیانی له سه ره تای سالی خویندندا بایه خی تاییه تی خوی هه یه.

هه روه ها کۆنگره ده رفه تیکه بو ئه وه ی به راشکاوی گیروگرفت و کۆسپه گرنکه کانی به رده م پرۆسه ی په روه رده به گشتی ده ستنیشان بکرین، بیگومان پرۆسه ی په روه رده به تاییه تیش له م دوو ساله ی دوایی به هوی به رپابوونی ئاسایش و سه قامگیری و ته رخانکردنی دارایی گونجاو بو په روه رده و زانکوکان له هه موو ئاستیکدا له لایه ن حکومه تی هه ریمه وه هه نگاوی باشی به ره و پیشه وه ناوه. هه رچی کراوه و زوریش کراوه جیگای ریژوپیزانییه.

ئەنجامی تاقیکردنەوہ

رەنگە ئەنجامی تاقیکردنەوہ کانی بەکەلۆریای ئەمسال لە هی پار باشتەر بییت، بەلام وایانم ریژە ۱۳٪ و ۱۷٪ لە مەعەدەلی دەرچوون زۆر دلخۆشکەر نییە.

رەنگە هەندیک لە هۆیه کانی ئەم دیاردەیه بریتی بن لە:

- بوونی جوړه تیکه لی و پیکه لییه ک لە مینهاجا.
  - تەواونەکردنی هەندیک وانە.
  - دیاردە ی دەرسگوتنەوہ ی تاییەتی لەسەر حیسابی دەرسگوتنەوہ ی گشتی.
  - پرنەکردنەوہ ی هەندیک شەواغیر (شوینی بەتال) تا نیوہ ی سال.
- بیگومان لە دەوری دووہم ئەنجامی تاقیکردنەوہ کان باشتەر دەبییت، بەلام دەبییت دیاردە ی تەئجیلیش بیی لی بکریتەوہ.

میژوو و زمانی کوردی

دەبی رەوانە ی میژوو ی کورد و جوگرافیای کوردستان و پەرورەدە ی نیشتمانی گۆرانکاری تەواویان تیدا بکریت و بو هەموو قۆناغە کان وەکو رەوانە یەکی بنچینە یی بایەخی تەواویان پی بدریت، چونکە ئەمە کوردایەتی دەچەسپینی. زۆر پیویستە سروودی نیشتمانی ئیلزانی بییت و لە هەموو قوتابخانە یە کدا بخویندیریتەوہ. زۆر جار سروودی نیشتمانی ئیلهامبەخشیکی گەرە ی قارەمانیکی پاشەرۆژ بوو، میژوو و پەرورەدە ی نیشتمانی و سروود، کوردایەتی لە میشکی نەوہ ی تازەدا دەچەسپینی.

فییکردنی ئیلزانی

یاسای فییکردنی ئیلزانی ئیلغانە کراوہ و نابیت ئیلغان بکریت، بەلکو پیویستە سەرلەنووی لە قۆناغی سەرەتایی خویندندا کاری پی بکریتەوہ، دەبییت پەرورەدە و یونسیف پیداوایستییە کانی سالی یە کەم دابین بکەن و رەوانە ی زمانی کوردی لە ریزی رەوانە بنەرەتییه کان بییت، هەژار هەمیشە دەیگوت: «کە زمان چوو، قەوم چوو»، ئیستا دەرەفەت لەبارە بو ئەوہ ی هەموو کورد و کوردستانییه ک چاک فییری زمانی کوردی بییت، هەرورەها برا تورکمان و برا ئاشوورییه کانیشمان فییری زمانی زگماکی خویان بن.

زۆر لە مامۆستایان لە بواری دیکە ی کارکردنیان هەلبژاردوو، دیارە کە ژيانی ئەم توێژە کۆمەلایەتیە باشتر کراوە، بەلام دەبێ هیشتا چاکتر بکریت و بە فراوانی زەوی بەسەریاندا دابەش بکریت و حیسابییکی باش بۆ ئەو هەموو ئەرك و ماندوو بوونەیان بکریت. هیشتا لە هەندیک گونددا قوتابخانە ی خێوەت ماوە و بەرچاو دەکەوێت، ئەمەش بۆمان دەردەخات کە میللەتە کەمان لەلایە کەووە چەند پابەندی خویندن و فیروونە، لەلایە کە دیکە شەو هیشتا چەند هەنگاوی زۆرمان لە پێشە کە لە بواری پەرەردە و خویندن ئەنجامیان بدەین.

کۆمپووتەر بۆ قوتابخانەکان

دەرفەتییکی میژوووی لەبارە بۆ ئەو هە ی تیکرای قوتابخانەکان بەهۆی بریاری ۹۸۶ چاک بکرینەو. لەم سەردەمەدا وا پێویست دەکا کە هەموو قوتابخانە ناوەندی و دواناوەندیە کۆمپووتەریان هەبێت، جاریکی دیکەش ئاماژە بە بریاری ۹۸۶ دەکەین، یا لە هەر رێگایە کە دیکەو دەبێن بکریت.

بیستوو مانە (UN) رێگە ی نەداو لە چوارچێوە ی بریاری ۹۸۶ کۆمپووتەر بە عێراق بدرێت، گوا یە نەو هە ک بۆ مەبەستی دیکە بە کاربەیند رێت. ئێمە ئەم مەنتقە ت دەکەینەو. کاتی لە گەل دەرچوو یە کە مەکانی ئەم سأل کۆ بووینەو، هەستمان بەو کە کرد کە ئاواتی وای خو یان و قوتابیان بە گشتی ئەو یە کە خویندن ی بالآ تەواو بکەن، هەندیک ئیختیساسات لە زانکۆکانی هەریمدا هەن، بەلام هەندیک دیکەیان بەرچاو ناکەون، ئەمە بە راستی ئەرکیکی نیشتمانی یە و دەبێ ئەو هە ی لە توانادا هە یە بکری بۆ چارەسەر کردنی.

سەرەرای هەموو ئەمانەش، دابین کردنی مامۆستای مۆتەخەسیس و شارەزا و دەستەبەر کردنی کتیب و گوڤاری زانستی، کاریکی سەخت نییە و دەکری ئەنجام بدرێت، بایەخیکی زۆری هە یە، هەروەها پێویستە بە پێی توانا هەول بدرێت شوینی خویندن لە زانکۆکانی دەرەو بۆ قوتابیان دەستەبەر بکریت.

گفتوگۆ یە کە کراو و کۆنفرانسیک

لەبەر ئەو هە ی بواری پەرەردە پە یو هندی بە گشت چینه کانی کۆمەلەو هە یە و تەنانەت گشت خیزانیکیش دەگریتەو، هەروەها چونکە ئیستا و پاشەروژی

میللہ تہ کہمان بہ پەرورده بہ نده، بہ زانکۆکانه وه په یوه سته، ده وه ستیته سهر
ئه نجامدانی دیراسه و توژیینه وهی زانستیانه، دیسانه وه، چونکه دهرفه تیکی که موینه
بو گه له کهمان ره خساوه که بریاری ۹۸۶ی نه ته وه یه کگرتووه کانه و ئەم بریاره
سهرجه م قوناغه کانی پەرورده و تهنهت زانکۆکانیش ده گریته وه، بویه زور به
پیوستی ده زانین و کاتی ئەوه هاتووه که گفتوگو و راگۆرینه وه یه کی کراوه و
تیروته سل سه بارهت به به ره و پیشبردن و پهره پیدانی پرۆسه ی پەرورده ئەنجام
بدریت، ده بی ئەم گفتوگویه کراوه بیت له سهر لاپهره ی پرۆژنامه و گوڤاره کاندای ساز
بکریت و دهرفه تی ئەوه هه بیت که هه موو خه لکی په یوه نیدار به شداری تیدا
بکه ن.

ئینجا دوابه دوا ی گفتوگویه کی چروپر و به پیز، کونفرانسیکی پەرورده یی بو
لیکۆلینه وه و وه رگرتنی بریاری گونجاو و زانستیانه دهرباره ی هه موو بواره کانی
پەرورده ساز بکریت.

له کۆتاییدا دووباره پیروزیان لی ده که م و هیوای سهرکه وتن بو کۆنگره که تان
ده خوازم.

وتاری د. رۆژ نووری شاهه یس سه روکی نه نجومه نی وه زیران

بسم الله الرحمن الرحيم

به ریز جه نابی سه روکی خوشه ویست کاک مه سعود بارزانی،

میوانه به ریزه کان،

خوشک و برای قوتابی ئاماده ی کۆنگره ی نۆیه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان،

پیشه کی به گه رمیه وه پیرۆزیایی به ستنی کۆنگره که تان لی ده کم، ته مه نای سه رکه وتنی هه موو کاروباره کانی کۆنگره که تان ده کم. پیم خوشه، پیم ئه وه ی ده ست به کۆنگره که تان بگریت، سوپاسییکی هه قالانتان، براده رانتان، ئه ندامانی سه رکر دایه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان بگری، بو ئه و خه بات و کۆشسه ی له سالانی رابردوودا کردوویانه. پیم خوشه خه باتیان، ماندوو بوونیان له به رچاو بی و کۆنگره که که رووداویکی دیموکراتیه له ژیانی هه ر پیکراویکدا، به ته ئکید شتیکی زۆر سروشتیه، که مومکینه گۆرانکاری بگریت، به عزئی هه قال له کۆنگره گه شتیته ئه و راده ی ته سه ور کا له شوینی خوئی باشت ئیشی پی ده کری، به عزئی هه قالی تازه شوینی تازه بگریت و بیته ناو سه رکر دایه تییه وه، ئه مه شیوه یه کی ته بیعی دیموکراتیه یه له ناو هه موو پیکراویکدا و کاریکی پیرۆزه له هه موو ده زگایه ک، له هه موو پیکراویک له بنه وه تا سه ره وه، خوئی نوئی ئه کاته وه، به لام ئه گه ر ئه مه مه عنای ئه و بیته، که ئه و هه قالانه ی که پله ی خه باتیان به ره و شوینیکی تر ئه چیت یان ئیشوکاریان له شوینیکی دی ئه بیننه وه، به لکو ئه رکی سه رشانی حزب و حکومه ته که به پیی توانایان که به ته ئکید لیوه شاهه و به توانان، جیگای شیایان بو بدۆزیتته وه و که لک و سوود له توانایان وه بگریت. ئه م کۆنگره یه تان به ته ئکید، ئه ویش کۆنگره یه کی میژووییه، چونکه ئیوه له زروفیکی وادا ده ژین که گۆرانکاری خیرای تیدا روو ده دات، له زروفیکدا ده ژین که میژووییه به نیسبه ت نه ته وه که مانه وه و به نیسبه ت کورد و کوردستانه وه، بۆیه من ئیوه و خوشمان به به خته وه ر ئه زانم که له م زروفه دا بتوانین که لکیکمان هه بیته بو خزمه تکردنی میلیله ته که مان وه بتوانین له م زروفه دا جیگای ده ستمان دیار بیته، واته جیگای ده ستی قوتابیانی دیار بیته. ئه رکی سه ره کی ژیانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان به گشتی ئه وه یه به ده ره جه ی یه کم به پیر ته نگ و چه له مه و مه شاکیل و

خواست و ویسته کانی قوتابیان هه بچن و پوچی برابه تی و هاوه لی و ته بایی و پشتگیری یه کتری تیایاندا پته و به هیژ بیّت، له هه مان کاتدا ده بیّت پاریزگاری له مافی قوتابیان، ته گهره نه خاته ریگای پیشکته وتنی زانستی. یه کیتی قوتابیان نه رکیکی سهرشانی گهره ی ئیوه یه، که هه موو بوچوو نیکی نه بیّت بچینه ناو بوته ی پیشکته وتنی زانستی و له خزمه تی زانستدا بیّت، بو ته وه ی قوتابی خو ی له ریگای زانسته وه بتوانیّت زیاتر خزمه تی کی شه ی میلله ته که ی بکات، ده وری یه کیتی قوتابیان له خه باتی نه ته وه یی کورد و کوردستاندا زور دیار و ئاشکرایه، قافلّه یه کی دوورود ریژه، شه هید ده بن و نمونه ش شه هیدی گهره و نه مر مه مومون ده باغ و که مال سه لیم، له یلا قاسم و سمکو ئامیدی و هه فالانی تر، نه مانه هه موو نیشاندهری نه وه ن که یه کیتی قوتابیان و قوتابیانی کورد پوژیک له خه باتی گه له که یان دوا نه که وتوون، نه ک له خه باتی گه له که یاندا دوا نه که وتوون، به لکو قوتابیان به ده ره جه ی یه که م توانای نه وه یان هه بوو که تینی خه بات و کوردایه تی، هه تا له ناو پارٹی دیموکراتی کوردستاندا به تین به یلنه وه و به گور به یلنه وه و نه هیلن سارد بیته وه. ئیمپروش نه وه پیشان بدن که نه هیلن نه وه به سهر بچیت، نه مپروش به زانست و به توانا و به خوینگه رمی ئیوه نه توانن ریزه کانی خه بات پر بکه نه وه و له ههر شوینیکیش ساردییه کتان تیا دی پری بکه نه وه. ئیمه ش هیوامان به ئیوه زور به تینه بو یه لی ره به ته ئکید دووباره ی نه که مه وه، که حکومه تی هه ریّم، نه نجومه نی خویندنی بالآ به شیوه یه کی مه وزوعیانه سه یری داواکاتان نه کات و پالپشتی و پشتگیرتان نه بیّت بو خزمه تکردنی یه کیتی قوتابیانی و وتی زانستی، له هه مان کاتدا پشتگیری نه وه شتان لی نه کات که به شیوه یه کی ریکوپیک بتوانن له خه باتی کوردایه تیدا، له خه باتی نه ته وایه تیدا ده وری خو تان بینن و نه چنه ریزی دواوه و هه میسه له ریزی پیشه وه دا بن.

برای به ریژم کاک سامی باسی مه سائیلی کرد و هه ندیکیان په یوه ندی به یه کیتی قوتابیان هه هیه، هه ندیکیشیان مومکینه په یوه ندیان به یه کیتی ماموستایانه وه هه بیّت، به س به گشتی په یوه ندی به هه ندیک مه سائیله وه هه بیّت، که نه مپروکه له کوردستاندا باوه، که نه مپرو له کوردستاندا باسی لیوه نه کریّت و ئیشی له سهر نه کریّت، به لام له هه مان کاتدا، ئیمه نه بیّت نه و راستییانه بزانین که راسته بریاری ۹۸۶ هه یه به پیی بریار و له سهر کاغز زور شت ده ستنیشان کراوه که بو

قوتابیان و قوتابخانه کان بکریت، بۆ زانکۆکان بکریت، بۆ پرووه کانی تری ژیان له کۆمه لى کورده واریدا بکریت له کوردستانی عیراقدا، به لام تاكو ئیستا بریاری ۹۸۶ له قۆناغی یه که میدا هیشتا نه گه یشتۆته کۆتایی، هیشتاش مومکینه له هه ندیک بواردای پێژهی له ۱۵% یا له ۲۰% جیه جی نه کرابییت، ئه وهی له م دوو سالهی پابردوو دا کراوه به پالپشتی سه روکی خۆشه و یست کاک مه سعود بارزانی و به پالپشتی پارتی دیموکراتی کوردستان کراوه، حکومه تی ئه کسه ریه تی پارتی دیموکراتی کوردستان کردوو یه تی، پێشه کی من لیره دا ئه وه نده ئه توانم به هه مان پالپشتی که بتوانین چیمان له ده ستدایه ئیستا بیکه ین، وه به لکو به هاوکاری ئیوه و هاوکاری هه موو کوردیکی نیشتمانپه روه ره بتوانن زیاتر خزمه ت به میلله ته که مان و گه له که مان و نیشتمان ه که مان بکه ین. ئه گه پێینه وه سه ر بریاری ۹۸۶ که له راستیدا مومکینه زۆر له ئیوه هیوا یه کی زۆرتان پی هه بییت و ته سه وری ئه وه بکه ن زۆر له کیشه کامان چاره سه ر ئه کات، راسته بریاری ۹۸۶ بریاریکی زۆر گه و ره و مه زنه، بریاریک مومکینه له میژووی (UN) نه ته وه یه کگرتووه کاندایه که م بییت به و شیوه گه و ره یه که دارایی حکومه تی ک بداته ده ستی (UN) و بۆ ئه و میلله ته سه رف بکریت.

به س به نیسه ت میلله تی کورده وه، به درێژایی میژووی کورد و کوردستان قه ت پرووی نه داوه، جیهه تی که خۆی دوژمن به میلله تی کورد نه بییت، جیهه تی که به رابه رایه تی ده زگای دیموکراتی دونیا ناسراییت مه بالغیک بگریته ده ستیه وه و ئه و مه بالیغه گه و رانه بۆ گه لی کورد ته رخان بکا و سه رفی بکات، ئه مه هه ل و فرسه تیکی زۆر زۆر گه و ره یه بۆ گه له که مان، ئه گه ر شاره زا بین، ئه گه ر به توانا بین، ئه گه ر به رژه وه ندی میلله ته که مان بویت، ئه توانین له و پێگه یه وه خزمه تیکی زۆر زۆر گه و ره و فراوانی میلله ته که مان بکه ین، که به درێژایی میژوو بۆی نه کراوه. لیره دا ده وری ئیوه زۆر ئاشکرایه، ئه گه ر ئیوه باش بخوینن، ئه گه ر ئیوه خوینده واریتان به ریکوپیکی و به سه رکه وتوو یی ئه نجام بده ن، ئیمه ش وه کو حکومه تی هه ری می کوردستان ده توانین ده ست بخه ینه ده ستتانه وه و پێگا و شوینتان بۆ دابین بکه ین و جیگاتان پیشان بده ین، واجبتان بۆ بدۆزینه وه که بتوانن له هه موو بواره کاندایه به ریکوپیکی خزمه تی میلله ته که تان بکه ن، حکومه تی هه ری می کوردستان پار و ئه مسال تانی هه موو ده رچووانی زانکۆکانی کوردستان دا مه زرینن، ئه ویش بۆ ئه وه ی که بتوانن به ریکوپیکی خزمه ت به میلله ته که مان

بکه ن و نه گو تریت کورد به رژه وهندی خوئی نازانیت و، ئەوانه ی که زانا و شاره زا و پسپۆرن ریگیان پی نادریت که خزمهت پیشکەش به گه له که یان بکه ن.

له کو تاییدا دووباره ته مه نای سه رکه وتنی کۆنگره که تان بو ده که م و هیوادارم هه موو لایه کتان سه رکه وتوو بن، جاریکی تر سوپاسی سکر تار یه تی یه کیتی قوتابیان کوردستان ده که م و ته مه نای سه رکه وتن بو سکر تار یه تی تازه ئە که م که ئینشه للاً له دوا ی کۆنگره دا هه لده بژێردریت... سه رکه وتوو بن ئینشه للاً و به خواتان ئە سپیرم.

هه و النامه ی کتیب

وتاری مه حمود محمه د، بهرپرسی مه کته بی ناوه ندی ریڅخراوه جه ماوه ریبه کان

به ناوی خوی گه وره و میهره بان

خۆشه ویست و بهرپرز جه نابی کاک مه سعود بارزانی،

هه فالان،

میوانه بهرپرزه کان،

خوشک و برایانی قوتابی،

به بۆنه ی به ستنی کۆنگره ی نۆیه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان گهرمترین
پیرۆزباییتان لی ده که یین، داواکاریین سهرفرز و سهرکه وتوو بن.

قوتابیانی تیکۆشه ر،

یه کیتیبه که تان هه ر له سهره تای دامه زرانندیدا وه کو ریڅخراوی نوینه ر و
پاده ربپی را و بۆچوونی سهرجه م قوتابیانی کوردستان بوو، هه م له بواری نه ته وایه تی
و هه م له بواری قوتابیتی و کیشه کانیه وه. پارتمان، پارتی دیموکراتی کوردستان،
شایه تی میژووی بۆ خه بات و سهروه ری و فیداکاریتانه، هه ر له به شداریکردنی
ئه ندامانتان له به ره کانی بهرگریکردن و سه نگهردا، تا ئیعدامکردن و تا شالۆوی
جۆراوجۆر و جیا جیاکان له دژی سیاسه ته چه وته کانی دژ به گه له که مان.
به شداریکردنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان له شۆرش و راپه ریندا و بهرگری
له شیواندن چه واشه کردنی میژوو و پاراستنی زمان و کولتور و شته به نرخ و
سه نه کانی نیو فه رهه نگی کۆمه لی کورده واری وه که ته فسیر و لیکدانه وه یه که بۆ
وته به نرخه که ی سهرۆک بارزانی نه مر که فه رموو یه تی: ”قوتابیان سهری رمن له
گشت شۆرش و راپه رینیڅکدا“.

خوشک و برایانی قوتابی،

میژووی یه کیتیبه که تان حاشاهه ئه نگره له وه ی که خه باتی رزگاریخوازی
نه ته وایه تیبتان به ستۆته وه به خه باتی ریڅخراوه یی و میژووتان پرپه تی له دهرس
و عیبه ت له هه لکشان و داکشان، له سهرکه وتن و تیکۆشان، به لام گه له که تان
ته نیا به م میژوو و رابردووی پر خه باتان، لیتان رازی نابی به لکو چاوه پروانی

ئەو تان لێ دەکات ئەو هیەکی بە پۆحی نەتەوا یەتی و پەرۆردە کراو بە خەمی ئاینده و کیشە کە ی و هەرۆه ها کادیری بە توانای هەموو بواری ژیانێ بو ئاماده بکەن. هەرۆه ها چاوه پوانی ئەو هیە ئیوه له پيشه وهی به رهنگاریی دژ به نامۆکاری و شته به زۆر سه پینراوه کاندای بینێ.

قوتابیانێ خۆشه ویست،

میوانه به ریزه کان،

میژووی هەر گەلێک بە چاک و خراپیه وه، زانیانی له لایه ن پۆله کانیه وه زۆر پیویسته، هەم بو به ستنه وهی رابردوو به ئیستا و به ئاینده شه وه، بو ته جروبە لیوه رگرتنی مافی قوتابییه هەر له سه ره تاوه میژووی گه له کە ی به کۆن و نوییه وه بخوینێ، ئینجا میژووی کۆن و نویی گه لان. هەرۆه ها مافی سه ره تایی هەر گه لێکە به زمانی زگماکی خۆی خویندن و نووسینی هەبێ بو پەرە پیدانی زمانه کە ی. زۆر له حکومه ته کانی تری دونیا، موئه سه ساتی گه وره و به توانا بو پاراستن و پاکتاوکردن و پەرە پیدانی زمانه کە یان و گونجانندی زمانه کە یان له گه ل سه رده م و پیشکە وتنی زانست و ته کنه لۆجیا، دروست ده کە ن، هەرۆه ها له قوتابخانه کان زمانه کە یان وه کو په وانیه کی سه ره کی که قودسیه تی هەبێ سه یر ده کری و مامه له ی له گه لدا ده کری.

ئیستا پاش چەند سال تپه ر بوون به سه ر راپه رین و دامه زرانندی حکومه تی هەریم و هه بوونی هه لومه رجیکی له بار بو خویندن و خوینندی میژووی گه له که مان به ریکوپیکی و خویندن و گرنگیدان به زمانی کوردی هه ست ده کری ئەم بابە ته وه کو پیویست له به رچاو نه گیراوه، ته نانه ت حیسابکردن یان نه کردنی په وانیه ی کوردی خراوه ته به رده ستی قوتابی، نگه به شیك له م بابە ته له وه وه هاتبێ که خوشکان و برایانی که پرۆژه کان داده نین یان دایده رپژن کاتی خویندنیان به ر شالووی ته عریب که وتین، بۆیه زمانی کوردی لایان زۆر گرانه و بو تاقیکردنه وه کان به گرانی ده زانن که قوتابی کورد ده ره جه ی لێ به یینێ، به لام زمانی عه ره بی و ئینگلیزی ئاسانه و ده ره جه ی لێ ده هیینێ. ئەم هۆیه بی یان هۆیه کی تر، حه قه چاره سه ر بکری. کوردیش له ژیر سایه ی حوکمی خۆیدا زمانی خویندن و نووسینی کوردی هەبێ و گرنگی به زمانه کە ی بدری که هه میشه خاله کی سه ره کی و داواکاری

کورد بوو له هه موو پارچه کانی کوردستاندا.

هیوادارین کۆنگره ی نۆیه می یه کیتی قوتابیان ی کوردستان هه ئۆیسته یه ک له سه ر بابه تی میژوو ی گه له که یان و پۆشنبیری نه ته وایه تیان و زمانی کوردی بکه ن و به شیك بیته له بریار و پاسپارده کانیان و جه ختی له سه ر بکه ن که ئه مه ش کاریگه ری ده بی هه تا له سه ر سیما و واله تی شاره کان، له نووسینی تابلۆ و ناویشانی شوین و ئیش و پیشه کان.

هیوادارین یه کیتی قوتابیان ی کوردستان وه کو پیش کۆنگره پالپشتی راسته قینه ی کابینه ی سییه می حکومه تی هه ری می کوردستان بن که کابینه ی خزمه تگوزاری و ئاوه دانکردنه وه یه و له خزمه تی گه لی کوردستاندایه. هه روه ها به ستنی کۆنگره تان له م که شوه وه وایه دا و له ژیر چاودییری به پریز جه نابی سه رۆک کاکه مه سعود بارزانی گرنگیه کی تایبه تی هه یه که ده بی بریار و پاسپارده کانتان له ئاستی ئه م گرنگیه دا بن.

نه مری و سه ره رزی بو شه هیدانی قوتابی و سه رجه م شه هیدانی پریگه ی پرزگای کوردستان و له سه رووی هه موویانه وه باوکی کورد مسته فا بارزانی نه مر و کاکه هه میسه زیندو ئیدریسی جوانه مه رگ.

ئیه وش هه ر شاد بن.

- وتاری خاتو لامیعه نوره دین بریکاری وهزاره تی پهروه ده
- یه کیتی ماموستایانی کوردستان مه کته بی سکر تار یه ت
- وتاری سکر تار یه تی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، ئیبراهیم ئیسماعیل
- یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان مه کته بی سکر تار یه ت
- پار تی دیموکراتی کوردستان لقی دوو مه کته بی پیکخواه جه ماوه ری و پیشه بیه کان
- لقی سیی پار تی دیموکراتی کوردستان
- پار تی دیموکراتی کوردستان پیکخواوی دانیمارک
- پار تی دیموکراتی کوردستان لقا ۱
- مه کته بی پیکخواه جه ماوه ری و پیشه بیه کان لقی چوار
- لقی ۱۰ پار تی دیموکراتی کوردستان
- لقی ۱۱ پار تی دیموکراتی کوردستان
- لقی ۱۲ پار تی دیموکراتی کوردستان
- مه کته بی سکر تار یه تی یه کگرتوووی قوتابیانئ ئیسلامی
- پیکخواوی شانده در بو ئاوه دانکردنه وهی کوردستان
- سکر تار یه تی په یوه ندی ئیسلامی خویندکاران و لاوانی کوردستان
- مه کته بی سکر تار یه تی یه کیتی گشتی قوتابیانئ کوردستان
- مه کته بی سکر تار یه تی یه کیتی قوتابیان و لاوانی بیت نه هرین
- یه کیتی خویندکار و لاوانی سو سیالیستی دیموکراتی کوردستان ده سته ی کاری راپه پاندنی سکر تار یه ت
- به ریوه به رایه تی ده نگی کوردستان - عیراق
- لقی سو ران یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان
- لیژنه ی سه رپه رشتی پهروه ده له ناوچه ی بارزان
- ئه حمه د چالی

- ههردوو ئامادهیی کوردستانی کوران و پرزگاری کوران
- یه کیتی ئافره تانی کوردستان مه کته بی سکر تار یه ت
- مه کته بی سکر تار یه تی هاوبه ندی خویندکار و لاوانی دیموکراتی کوردستان
- زیاد المهندس سه روکی کوومه لهی خو شنوو سانی کوردستان
- مه کته بی سکر تار یه تی فی رخوازانی پیشکه وتنخوازی سه ربه خو ی کوردستان
- یه کیتی جوتیارانی کوردستان مه کته بی ته نفیزی
- مه کته بی سکر تار یه تی یه کیتی قوتابیان ئیسلامی
- لقی ۲ پارتی دیموکراتی کوردستان
- لقی ۱۰ پارتی دیموکراتی کوردستان
- عزه ددین به رواری

کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیتی قوتابیان کوردستان ۲۰۰۱

کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیتی قوتابیان کوردستان، له‌پۆژانی ۲۸-۳۱ ته‌مووزی ۲۰۰۱ له شاری هه‌ولێر، به‌به‌شداری ۴۲۷ نوێنه‌ر له‌گشت پیکخسته‌کانی یه‌کیتی قوتابیان له‌ کوردستان، له‌ژێر درووشمی «زانست- ئاشتی- نوێکردنه‌وه» به‌ ئاماده‌بوونی سه‌رۆک مه‌سه‌ود بارزانی، ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد. سه‌ره‌تا سه‌رۆک مه‌سه‌ود بارزانی وته‌ی خۆی پیشکەش کرد، دواتر نامه‌ی جه‌لال تاله‌بانی، سکرته‌یری گشتی یه‌کیتی نیشتمانی کوردستان، وتاری دکتۆر پۆژ نوری شاه‌و‌یس سه‌رۆکی ئه‌نجوومه‌نی نیشتمانی کوردستان، نیچیرقان بارزانی سه‌رۆکی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی حکوومه‌تی کوردستان، وه‌زیری په‌روه‌رده و پارێزگاری هه‌ولێر و نوێنه‌ری کۆمه‌له‌ی خۆیندکارانی کوردستان خۆیندرايه‌وه^(۱).

لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌مشیه‌ی خواره‌وه هه‌لبژێردران:

- موسا ئه‌حمه‌د ئاغا
- عیسا ئه‌حمه‌د ئاغا
- له‌یلا ئه‌میر عاس
- فرسه‌ت سوّفی
- شیلان جه‌عفهر عه‌لی
- پۆژگار حه‌مه‌د ئه‌مین، ناسراو به‌ پۆژگار شیخانی
- عه‌لی ته‌ته‌ر توفیق
- مه‌زه‌هر عه‌ولا
- ساکار غازی محه‌مه‌د عه‌لی

(۱) ئاشتی، الرئیس البارزانی یرعی المؤتمر العاشر لاتحاد طلبه کوردستان، مجلة گولان العربي، مؤسسه گولان للثقافة والأعلام، العدد ۶۳، السنة السادسة أربیل، مطبعة وزارة التربية، ۳۱ آب ۲۰۰۱م، ص ۴؛ فرسه‌ت سوّفی، پانۆرامای کۆنگره‌ی ده‌یه‌می یه‌کیتی یه‌که‌مان له‌ ژێر دروشمی زانست، ئاشتی، نوێ کردنه‌وه، گوڤاری خه‌باتی قوتابیان، ئۆرگانی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان، ژماره ۴۹، هه‌ولێر، ئه‌یلول ۲۰۰۱ز، ل ل ۱۵ - ۱۶.

- نه وزاد عه بدو لا
- نزار شیخ تاهیر
- فه یسه ل سادق توفیق
- یاسین سالح حه مه
- زوبیر عه بدو لا
- بارزان زیاد
- هه ژار کاکۆ ئه حمه د
- ئومید کامل
- ئازار حه سو میرخان
- موزه فه ر فاخیر
- زیره قان حسین حه سه ن
- مه ردان خدر^(۱).

ئه ندامانی یه ده گیش بریتیبوون له:

- به ره قان حه مدی حسین
- لاوه ند عوسمان
- جوتیار عه لی
- کاوه ره سو ل
- ئاوات کارۆخ^(۲)

دواتر له ریکه وتی ۱۴ ی ئابی ۲۰۰۱ و له باره گای مه کته بی سکر تاریه تی یه کیتی قوتابیان کوردستان، له نیو ئه ندامانی لیژنه ی پاپه پاندنه وه ئه ندامانی مه کته بی سکر تاریه ت به مشیوه یه هاتنه هه ل بژاردن:

- موسا ئه حمه د، سکر تیر
- عیسا ئه حمه د، ئه ندامی مه کته بی سکر تاریه ت

(۱) گۆفاری خه باتی قوتابیان، هه مان سه رچاوه، ل ل ۱۶ - ۱۷.

(۲) گۆفاری خه باتی قوتابیان، هه مان سه رچاوه، ل ۱۷.

- یاسین سألح حہمہ، ئەندامی مہکتہبی سکرتریہت
- لەیلا ئەمیر عاس، ئەندامی مہکتہبی سکرتریہت
- فرسەت سوۆفی، ئەندامی مہکتہبی سکرتریہت
- ھەژار کاکۆ، ئەندامی مہکتہبی سکرتریہت
- شیلان شیخ جەعفەر، ئەندامی مہکتہبی سکرتریہت^(۱)

پەیکەری لقەکانی یەکیٹی قوتاییانی کوردستان لەم کۆنگرە یەدا بەم شیوہ یە بوون:

● لقی زانکۆی سەلاحەدین

● لقی ھەولێر

● لقی سوۆران

● لقی ھەلەبجە

● لقی سلیمانی

● لقی دەھۆک - نەینەوا

● لقی ئاکری

● لقی زاخۆ

● لقی موسڵ

● لقی راپەرین^(۲)

ھەو النامە ی کتیب

(۱) گۆقاری خەباتی قوتاییان، ھەمان سەرچاوە، ل ۱۷.

(۲) عرفان عەزیز عەزیز، سەرچاوە ی پیشو، ل ل ۱۶۰ - ۱۶۸.

بەشېك لە بەلگە نامە كانى كۆنگرەى دەيەمى يەكيتى قوتايانى كوردستان

پەيىقى سەرۆك مەسعود بارزانى

بسم الله الرحمن الرحيم

قوتايانى خۆشەويست،

پېشەكى پېرۆزبايىه كى گەرمەن لى دەكەم بە بۆنەى بەستنى دەيەمىن
كۆنگرەتان، ئومىدەوارم كۆنگرەيەكى سەرکەوتوو بى، دلنېاشم كە ئىنشەلا
سەرکەوتوو دەبىت، چونكە لە ئىو پادەبىنم لە ئاستى مەسئولىەتى كە
چاوەرۆتەن دەكات بىن، ھەرۆھە زۆر بەگەرمى بەخېرھاتنى ھەموو مېوانە
بەپرێزەكان دەكەم، بېگومان خۆشتان دەزانن، كە پۆلى قوتايان پۆلىكى سەرەكىيە
لە بزاقى رزگارخوواى گەلەكەماندا و، جەنابى بارزانى زۆر بە جوانى وەسفى
قوتايانى كەردوو كە «سەرە پەم لە ھەموو شۆرشىكدا»، ئومىدەوارم ئىو و
ئىمەمانانىش كە لە پشتتەنەو وەستەوين، نەيەلېن ئەو سەرەپمە ھېچ وەختىك
كول بىت، شۆرشى چەكدارى قۇناغىك بوو، خۆشەختانە دەتوانم بلىم ئەمپۆ
لە سايەى خوواى گەورە و مېھرەبان و قارەمانىتى گەلى كوردستان و خوینى
شەھىدان گەشتووینە بەشېكى زۆر لەو ئامانجانەى كە خوینمان بۆرشت،
ئەمپۆ لە كوردستانىكى ئازاد دەژىن، ئەمە قۇناغىك بوو قوربانىيەكى زۆرى بۆ درا
تاو كە ئىمە پىي گەشتىن، ھەرۆھە شىوہى خەباتىش شىوہىەكى تر بوو، بەلام
ئەمپۆش ديسان ھەمان شۆرشمەن لە پېشە، بەلام بە شىوہىەكى تر، نابىت ھېچ
كاتىك تەمۇحى ئىمە تەواو بىت، ئەمپۆ شۆرشى ئاوەدانكردنەوہىە، لە ھەمۆرەوشى
گرنگتر شۆرشى فېكر كەردنى گەلەكەمان بە دېموكراتى و شارستانىيەت، كە ئەمەش
ئەركىكى يەكجار زۆر گرانە و، مەن پېشم وایە زۆر قورستە لە ئەركى شۆرشى
چەكدارى، ئىنجا لېرەدا مەن دەبىنم كە ئىو دەبىت پۆلى سەرەكى بىنن، ھەر
چۆن لە شۆرشى چەكدارى خوینتان دا، قوربانىتان دا، لەم شۆرشەش پۆلى ئىو
زۆر زۆر گرنگترە لە پۆلى ئىو لە شۆرش، پېشتىش پىم وایە (دەبىت ئىو زۆر
خۆتان ماندوو بەكەن بۆ زىندوو كەردنەوہى قىەمى شۆرشگېرى لەناو قوتايان و لەناو
گەلەكەشماندا بە شىوہىەكى گشتى).

ھەرۆھەكو لە شىعارى ئىوہەدا ھاتووہ، كە كۆنگرەتان لەژىر سايەى «زانست

و ناشتی و نوپکردنه وه» ده به ستن، من نوپکردنه وه به مه ده بینم که نوپکردنه وه ده بیټ قیه می شوږشگپری و کوردایه تی نوپ بکریته وه، ده بیټ بیری نه ته وایه تی، ههستی نه ته وایه تی، ئیوه قولتری بکه ن له ناو خوټان و له ناو گه له که شتان، به لئ راسته گه لی کوردستان ته که سهریه تی موټله قی موسلمانان و ئیفتخاریش ده که یین به وه، به لام هه می شه کوردستان جیگای ته ساموخی دینی و نه ته وایه بیس بووه و ده بیټ هه رواش می نیټ، به لام ته ماشای میژوو بکه ن هه رچی کاره ساتی به سهر ئیمه هاتوو وه که نه ته وایه که له بهر ئه وه به سهر ئیمه هاتوو چونکه داوای مافی خوټان کردوو، بویه ده بیټ قه دری ئه وانه بزاین که خوینی خوټان به خت کرد به و بیروباوه بو ئه وه ی ئه مپرو کوردستانیکی ئازاد بو هه موومان دابین بکه ن و چ ئه وانه ی خه باتیان کردوو و قوربانان داوه، چ ئه وانه ی دانیشتبوون له مالی خوټان هه موویان وه که یه که سهر به ست و ئازاد ئه مپرو له کوردستاندا ده ژین و خه باتی خوټان ده که ن، ئیمه ده بیټ دوور بین له توندوی، به لام نابیت به هیهچ شیوه یه که ریگه ی ئه وه ش بدریټ بیروباوه ری چه وت بیته ناو گه له که مان و ناو نه ته وه که مان.

قوتابیانی خو شه ویست،

پیم وایه ئیوه ده بیټ نمونه بن له خو پیگه یانندن له پاراستنی زانست له ده ستیوه ردانی نابه جی، هه روه ها ئیوه ده بیټ نمونه بن له په روه رده کردنی قوتابیانی، که چوټن خزمه تی گه ل و نیشتمانی خوټان بکه ن، من دلنیام که ئاینده چاوه پروانی ئیوه ده کات و ده که ویته سهرشانی ئیوه، بویه دلنیا بن که هه رچی له توانمدا بیت، ئیمه ش ئاماده یین بو پشتگیری قوتابیانی خو شه ویست، هه روه که هه می شه پشتیوانتان بووین له مه و دواش هه ر پشتیوانتان ده بین، چونکه ده زانین قه دری ئیوه چه نده و کوردستان چه ند پیویستی به ئیوه هه یه.

هه روه ها به خو شحالییه وه ده بینین که پرۆسه ی ناشتی رۆژ به رۆژ به ره و پیشه وه ده چیټ، هه رچه نده هه ندیک کوټسپ ماوه، به لام دلنیا بن ئینشه لا هه روه که چوټن زال بووین به سهر هه موو کوټسپه کانی تردا، ئه مانه ی که ماویشن زال ده بین به سهر یاندا، ئیمه سوورین له سهر ئه وه ی که به قوټاغی نیهای بگه یه نین، چونکه ته نها ناشتییه که له به رژه وه ندی گه له که ماندا یه.

له کۆتاییدا ده مه ویت بلیم زۆر زۆر سوپاسی ئه وهه ئالانه ده کهین، که تا ئیستا سه رکرایه تی ئیوهی خوشه ویستان کردوو و هه ره له ئیستا وه پیرۆزبایی له وانه ش ده کهین که دین مه سئولیه ت وه رده گرن و دنیاش بن ئه وانه ی که رۆلی سه رکرایه تیان بنیوه له یه کیتی قوتابیان و ئه مرۆ به جیتان دیلن شوینی دی چاوه پروانیان ده کات، ئه وانه هه میشه هه ر خوشه ویستی ئیمه ن، عه زیزی ئیمه ن بییش نابن خوشتان ده زانن زۆربه ی هه ره زۆری سه رکرده کانی ناو پارتی و حزبه کانی تریش هه موویان له ئیوه بوون و ئیوه دروستتان کردوون، له مه ووداش دنیام هه روا ده بییت و، له کۆتاییدا ده لیین سلّو له گیانی پاکی شه هیدانی کورد و کوردستان و بژی کورد بژی کوردستان.

وتاری د. پوژ نوری شاهه یس سه روکی په رله مانی کوردستان

به ناوی خوی گه وره و میهره بان

پیزدار جه نابی سه روک کاکه مه سعود بارزانی،

پیزدار سه روکی حکومه تی هه ریمی کوردستان،

میوانه خو شه ویست و به پیزه کان،

قوتابیان تی کو شه ر و نازین،

به پیزان میوانه به شدار بووه کان،

پربه دل پیرۆزبایی گهرم و چه پکه گولی ریز و شانازیمان به بونه ی به ستنی کونگره ی دهه متانه وه ئاراسته ی ئیوه ی زانستخواز و ئاشتیخواز و نویخواز و پهروه ده بووی سه نگره ی کوردایه تی و سایه ی په رله مان و حکومه تی هه رییم و قوناغی که له ژیان ی گه له که مان ده که یین و پیخوش حالین که به دیداری میوانه کانیشن تان شاد بین.

هیوادارین ئاکامه کانی ئه م کونگره یه و ئه م هه نگاوه پیرۆزه تان له ئاستی میژووی پرشکو و قوربانیدانی نیو سه ده خه بات و تی کو شانی بیوچانی ریکخواه که تان بی و ئارمانجه کانتان به سه رکه وتووی و سه ربه رزی بیکن. ئاشکرایه سه رکر دایه تی سیاسی ئه م قوناغی رزگاری و ئازادییه زوربه ی هه ره زوری بنچینه ی پهروه ده یی و یه که م په وانه ی کوردایه تی ریکخواه تی کو شه ره که تانی پیوه دیاره و شه ره فی ئه وه شک ده بن سه دان و هه زاران سه رکرده و فه رمانده تان پیگه یان دووه و پیشکesh به خه بات و تی کو شان و قوربانیدانتان کردووه، هه ر له روانگه ی ئه و راستییانه وه پیویسته دا کوکی که ری راسته قینه و راسته وخوی مافی قوتابیان ی ئه م ولاته بن و هه ولی نه پساوه تان هه بی له پرۆسه ی پیشکه وتنی زانست و خویندن و، هه رده م ئامیزکی والا و سنگفراوان بن بو هیئانه دی یه کریزی سه رتاسه ری قوتابیان له کوردستاندا به تیروانینیکی نه ته وه یی و نیشتمانی یانه پروانه گرفتی قوتابیان و بی جیاوازی له هه ولی چاره سه ری بنه رته تی و گونجاودا بن و خاوه ن قهواره یه کی سه ربه خوی ریکخواه یی خوتان بن و به بی ده ستیوه ردان له به رژه وه ندی بالای قوتابیان پروانن و بریاری لی بدن.

هه چهنده نكوۆلی له خهسلهتی رێكخراوه كه تان ناكری كه فاكته رێکی بههیز بوون له دیموكراتیزه كردنی پرۆسهی گه له كه مان و به شداری راسته وخۆ له ههلبژاردنه كاندا كردهوه و به شیكن لهم دهستكهوته مهزنانه. ئه مه وێپرای نوێبوونهوهی بهردهوامی رێكخراوه كه تان له ئه نجامی كوئفرانس و كوئنگره كانتان، كه هه ردهم خوینی تازه تر و جهستهی بزێوتر و هۆشی چالاكتان هاتۆته پیشی و سهركردایهتی كردهوون، له گه ل كاروچالاکی دهستكهوتی گه وره و ههنگاوی پیروۆزی رێكخراوه ییتان په رۆشیتان بو چاره سه ری كیشه گرنه گه كان و خستنه پرووی پراو بووون و هه لوێستی كوردانه تان جیی شانازی و پیزانینی هه موو لایه كمانه، ههروهك بینیمان له چاره سه ری كیشهی ئافرهت و مافه په واكانیان، یان دیاردهی كوچی به كو مه ل و كیشهی په نابهرانی كوردی هه نده راندا، یان به شداری بوون له دانیشتن و خستنه پرووی پرۆژه و هاوکاریتان له گه ل په رله مانی كوردستاندا ئیمه گشتیان به تو ماری سهروه ری به میژووی دلسۆزیتان ناوزه ده كه یین. ئه مانه جگه له هه و لئێ نه پساوه تان بو چه سپاندنی پرۆسهی ئاشتی و ههنگاوانانتان بو ئاشته وایی و گێرانه وهی ژیا نی برایه تی و ته بایی و یه كبوونه وه، ئیمه ش پشت و په ناتانین بو هه موو ههنگاویکی پیروۆز و هه موو داخواییه کی وا كه له بهرژه وهندی بالایی گه له كه ماندا بی.

برۆن به ره و ئاشتی، برۆن به ره و زانست، برۆن به ره و نوێ كرده وه.

هیوای سه ركه وتن و سه ربێلندیتان ده خوازین.

هه زار سلّو له گیانی به رزه فیری قوتابییه شه هیده كانتان و گشت شه هیدانی رێگای ئاشتی و ئازادی و دیموكراسی سهروه ریان بارزانیی نه مر و كاكه ئیدریسی جوانه مه رگ.

بژی كورد بژی كوردستان

هه ر شه كاوه بی ئالای خه باتی یه كیتی قوتابیان كوردستان.

وتاری نیچیرقان بارزانی سه روکی حکومتی هه ریمی کوردستان

به ناوی خوا

پیشه کی به خیرهاتنی جه نابی سه روک بارزانی ده کهین بو ئه م کۆنگره یه، ههروه ها به خیرهاتنی هه موو میوانه خو شه ویسته کان ده کهین، ئه وانه ی که ته شریفیان هیناوه، زور به خیر یین به سه ر چاو.

به ناوی حکومتی هه ریمی کوردستان پیروزیایی له قوتاییانی ئازیز ده کهم به بۆنه ی به ستنی کۆنگره ی ده یه می. به ستنی ده یه مین کۆنگره خو ی شاهدی میژووی پر له شکوی ئه م یه کیتییه یه که له دامه زرانندیه وه پیش نزیکه ی نیو سه ده هه میشه بازوویه کی خه باتی گه لی کوردستان بووه، قوتاییان به گیانی پرگاریخوازی و نیشتمانپهروه ری پهروه ده کردووه و خوینی تازه ی به بزووته وه ی گه ل داوه. یه کیتی قوتاییان خه باتی نهینی بینوه، خه باتی ئاشکراشی کردووه له سالانی شوړش و خوړاگریدا، له پیشمه رگایه تی و به رگری به شدار بووه، شه هید و قوربانی زیادی داوه. یه کیتی قوتاییانی کوردستان ئه مرۆ له هه لومه رچی ئازادی و دیموکراتیدا شیویه کی تازه ی خه بات به ریپوه ده بن و ئازادانه و به ئاشکرا کۆنگره ده به ستی و به شداری هه لباردنی نوینه رانی قوتاییان له داموده زگاکانی خویندن و پهروه ده ده بیئت، له م چند ساله دا قوتاییان به شداری ئاوه دانی و پیشخشتنی ژیانی کۆمه لگه یان بوون، هاوشان له گه ل تویتژ و که رته کانی دیکه له پیناوی پاراستنی ده ستکه وته کانی په رله مان و ئه زموونه که مان تی کۆشاون.

ئه گه ر سه رده می ئیستا له گه ل سه رده می په نجاکان و شه سته کان و تا راپه رین به راورد بکهین ئه وه ده بینین ئالوگۆرییه کی گه وره ی سیاسی و کۆمه لایه تی و ئابوووری پرووی داوه، به لام هیشتا وته ی بارزانی نه مر که قوتابی سه ری رمی خه باتن نرخ و به ها و بنه مای به خورته ی ماوه ته وه، چونکه ئیستا وزه و توانا و لیها تو و چالاکی به جو شی قوتاییان و لاوان که نه وه یه کن هه میشه نو ی ده بیته وه بو پاراستن و پیشکه وتنی ئه زموونی کوردستان تا سه رکه وتن قوتاییان پیویست بن، ئیوه ی قوتابی سمبولی هه میشه یی نو یبوونه وه ی کۆمه لگان، چونکه نه وه ی تازه ن.

هه بوونی ریکخواویکی فراوانی جه ماوه ریی و رو شنبیری وه ک یه کیتی قوتاییانی کوردستان و هه بوونی ده یان سه ندیکا و ریکخواوی جه ماوه ریی و پیشه یی دیکه

بناغهی پتهوی کۆمه لگه که مانن، هه لێژاردنی ئازادانهی قوتابیان و توێژه کانی دیکهی کۆمه ل نیشانهی پته و بوونی بنه مای ژيانی دیموکراسییه به تایبه تیش هه لێژاردنی قوتابیان له سالانی دوایی بووه به دیارده یه کی گشتی دیموکراتی که ئازادانه نوێنهری خۆیان بو و هه زاره تی پهروه رده و قوتابخانه و زانکو و په یمانگا کان هه لده بژێرن، تا هه ماهه نگ بن له نیوان مامۆستایان و بهرپوه به رایه تی و قوتابیاندا، پرۆسه ی ئه و هه لێژاردنانه له ته ک پرۆسه ی هه لێژاردنی شاره وانی و سه ندیکا و رێکخراوه کانی تر ناوبانگ و ئیعتیباری گه لی کوردستان له پێش پای دونیا به رزتر و گه شتر کردوو هه. پاش (۱۰) سال له ئازادی کۆمه لگه که مان له چه ندین رووه وه گوپراوه و به ره و پێشه وه چوو وه که ئاوه دانکردنه وه و چاکبوونی باری ژيانی هاوولاتیان و ته ندروستی و پاکی و جوانی شاره کان، کردنه وه ی رێگاوبان، ههروه ها له ئاستی پهروه رده و فێربوون به چاکی که لک وه رگیراوه له بریاری (۹۸۶) که پشکی کوردستان (۱۳٪) له داها تی نه وتی عێراقه. بێگومان به ره مه می ئه و پێشکه وتنانه پێش هه موو که س به قازانجی قوتابیانی ئازیز ده گه رپته وه، ئه مپرو باری فێربوون و پهروه رده له هه ری می کوردستان له ئاستی کی به رزتر دایه، هه لومه رجی ئیستای کاروچالاکی یه کیتی قوتابیانی کوردستان زور جیاوازه له گه ل پێشوو، جیاوازه له گه ل سه رده می چالاکی نه ینی یا چالاکی پێشمه رگایه تی و چالاکی خوراکری ئه و کاته. ئه مپرو ئیوه ئازادن سه ره به ستانه چالاکی ده نوینن، بێگومان شیوه ی کاروچالاکی ئیستاتان له گه ل سه رده می پێشوو ده بی بگورپیت، جاران ئه گه ر خه ریکی چالاکی سیاسی و پروپاگه نده یی و پێشمه رگایه تیش ده بوون، ئه مپرو ده رفه تیکی گه وره ی کۆمه لایه تیتان بو ره خساوه تا زیاتر و چاکتر به رنامه ی پهروه رده یی و کۆمه لایه تی خۆتان پیاده بکه ن، واته ئه مپرو ده بی پتر خه ریکی خزمه تی ئامانجه کانی کۆمه لایه تی و پهروه رده یی و زانستی قوتابیان بن، هاوکاری قوتابخانه و زانکو و په یمانگا کان بن بو ره خساندن هه لومه رجی گونجاوتر بو خویندن و فێربوون، کیشه و گرفتی کۆمه لایه تی قوتابیان چاره سه ر بکه ن به تایبه تی گرفتی ئه و قوتابیانه ی که له خیزانی هه ژار و که مده رامه تن، هه ول بدن ئاستی زانیاری و هوشیاری کۆمه لایه تی قوتابیان به رزتر بکه ن، ئه وه تانیش له یاد بی که یه کیتی قوتابیانی کوردستان به درێژایی میژوو ئه رکیکی گرنگی خستۆته ئه ستۆ، ئه ویش پهروه رده ی نیشتمانییه.

ئەمپروۆ لە جاران زیاتر هەول بەدەن ئەم ئەرکە جێبەجێ بکەن، کە لەپووری دەولەمەندی گەلە کەتان زیندوو بکەنەو، قوتاییان هان بەدەن تاوێ کو نەوێ کانی پێشووی نیشتمانی خۆیان خۆش بوو، راهێنانی قوتاییان لە رێگەی ئەوانەو، راهێنانی کەسوکاریان و نەوێ تازەییە و هاندانیان بوو خۆشەویستی گەل و نیشتمان و خزمەتی پاکی کۆمەڵ ئەرکێکی هەرە گەرم و پیرۆزمەندی ئێوێ خۆشەویستە، هیوادارین کە یەکیتی قوتاییانی کوردستان و سەرکردایەتی و ئەنجومەنی راپەراندن و لقی و ناوچەکانی هەمیشە ئەو ئەرکەیان لەبەرچاوی، ئەندامانی یەکیتی قوتاییانی کوردستان لەهەر مەلەبەندیکی خۆیندن و فێربوون و پەرورەدە بن.

دەبێ نمونە و سەرمەشقی قوتایی چالاک و پابەند بە دەوام و رێکوپێکی پەروەندی قوتایی و مامۆستا بن، هەرۆهەا نمونە چالاکیی بین بوو خۆیندن و زانست و پێشکەوتن و رەوشی کۆمەڵایەتی بەرز و هەلوێستی پاکی نیشتمان پەرورەیی، ئەمپروۆ کچان وەک کوران شانس و دەرفەتی خۆیندن و پێشکەوتن بوو رەخساو، رێژەییەکی بەرزیش لە مامۆستایان و فەرمانبەرانێ دەزگاگانێ خۆیندن و پەرورەدە کچان و ئافرەتان پێک دینن، ئەمەش نیشانەییەکی دیکە پێشکەوتنی کۆمەڵایەتی و گەشەسەندنی کەسایەتی مروۆکی کوردستانە.

هیوادارین یەکیتی قوتاییانی کوردستان لە چالاکیی و کاروباری رێکخستندا ئەو رۆلە بەرزە ئافرەتان بەرچاوی بگری و دەرفەتی شایانیان بوو بپەرخسێنی تا ئەوانیش وزە و توانا و شارەزایی لێهاتوویی خۆیان بوو خزمەتی گەل و نیشتمان بەکار بهێنن، حکومەتی هەرێم وەک هەمیشە پشتیوانی مەعەووی و مادی لە چالاکیی و خەباتی پەرورەدەیی و کۆمەڵایەتی و نیشتمانیان دەکات، ئەوێ شتان لەیاد بێ کە مەسەلەیی رەوایی گەلە کەمان هێشتا نەپراوێتەو، هێشتا پێویستیمان بەیە کبوون و رێکخستنی توانا و شارەزایی و گشت کەرت و توێژەکانی کۆمەڵ و تەبایی و هاوکاری گشت حزب و هیز و کەسایەتی نیشتمانی و دیموکراتییەکانی کوردستان هەییە. یەکیتی قوتاییانی کوردستان لە رۆژی دامەزراندنییەو بوو هاوکاری بزووئەوێ رزگاریخوایی کوردستان تا گەشتن بەو ئامانجە تیکۆشاو. ئێمە چالاکیی ئێوێ خۆشەویست بە پالپشتی هەول و کۆششی حکومەتی هەرێمی کوردستان دەزانین، هەر بۆیە لەمەودواش چاوەروانی بەشداربوونی ئەکتیفانەیی ئێوێن چ لە بواری ئاوەدانکردنەو و نوێکردنەو و بلاوکردنەوێ هۆشیاری سیاسی

ولتپاریزی یا بو هەر ههلمه تیکی دیکه بو پاراستنی ئەم دەستکه وته میژوووییە ی گەله کهمان، ههروهها خوشحالین که یه کیتی قوتابیان کوردستان توانیویه تی جوړهها هه ماهه نگی و هاوکاری دروست بکات له نیوان خوئی و ریخراوه کانی دیکه ی قوتابیان له هه ریمد، هیوادارین لهم تیکۆشانه نیشتمانییه بهردهوام بن له یه کخستنی چالاکی گشت قوتابیان و ریخراوه کانیان سه رکه وتوو بن.

له کو تاییدا ئواتی سه رکه وتنی کو نگره که تان ده خوازم، پیروزیایی لهو به پیزانه ده کهم که ده بن به قیاده ی یه کیتی قوتابیان له ئاینده و ههروهها سوپاسی ئه وانەش ده کهین، ئه وانە ی که ئه رکی پیروزیان به جی گه یاندوو له م ریگه یه دا. دیسان سوپاسی هه موو ئه و به شداربووانه ده کهین، ئه وانە ی که له کو نگره که دا به شدارییان کردوو، هه ر شاد و سه رکه وتوو بن بو کورد و کوردستان و زور سوپاس.

په یامی پیروزیایی جه لال تالہ بانی

خوشک و برایانی خوشه ویست،

به شدار بووانی کۆنگره یه کیتی قوتابیان کوردستان به سلاویکی برایانه ی گهرمه وه پیروزیایی به ستنی کۆنگره که تان لی ده که م، ئاواتی سه رکه و تتان بو ده خوازم، هیوادارم کۆنگره که تان مایه ی پهره پیدان و گه شه پیدانی یه کیتییه که تان بی، ئومیدیشم وایه له م کۆنگره یه دا نه خشه و پلانی پیویست دابزیت بو رۆلیکی چالاکانه تر بو قوتابیان له سه رخستنی پرۆسه ی ئاشتبوونه وه ی گشتیدا و له یه کخستنه وه ی هه موو خویندکاران و قوتابیان کوردستانی خوشه ویستمان له ناو یه ک تاقه ریکخواوی دیموکرات و پیشه یی گه وره و فراواندا.

خوشک و برایان، شوکر ئه مپرو ریکخواه کانی قوتابیان و خویندکاران بوونه ته خاوه نی ده یان هه زار ئه ندام، واته جوولانه وه ی خویندکارانی کوردستان پهره ی سه ندووه و گه شه ی کردووه، بو ئیمه مانانی پیره ئه ندامی یه کیتی قوتابیان کوردستان که له په نجاکاندا شه ره فی دامه زراندن و پیکهینانی یه کیتییه که مان پی برا بوو، مایه ی شادییه که ئه مپرو ده بینین له ده یان ئه ندامی ریکخواه که وه له سه ره تادا ده یان هه زاری ئه مپرو به دوا دا هاتووه که هه م سه باره ت به پیشکه و تنی کورده وارییه له رووی خویندنیسه وه، هه م سه باره ت به پهره سه نندن و گه شه کردنی جوولانه وه ی خویندکاران و قوتابیان کوردستان یه وه، خوشبه ختانه ئیوه به پیچه وانه ی سه رده می ئیمه مانانی دامه زریه ری یه کیتی قوتابیان کوردستان له کوردستان یکی رزگاردا به سه ر ده بن، با زوریش به داخه وه دوولت کرابی و له ناو جوولانه وه یه کی فراواندا رۆل ده بینین ئه ویش زور به داخه وه با دوو له تی سه ره کی کرابیت، جگه له ورده له تله تی تریش، به لام دیسان ده توانن خزمه تی جوولانه وه که و کوران و کچانی کوردستان بکه ن، بۆیه هیوادارم له هیهچ بواریکدا دریغی نه که ن له هه ول و کۆششی جوامیرانه تاندا، ناشتوانم ئه وه تان پی رانه گه یه نم که سه باره ت به گه نده لبوونی به شیکی کورده واری ئه رکیکی پیروزی سه رشانی ئیوه مانانی لاوی هوشیاری و خویندکاری پاکزه که له پیناوی پاکسازی کورده واریشدا خه بات بکه ن و بچنه وه به گز نه خوشییه کۆشنده که ی مشه خووری و راووروت و چلیسی و به دره وشتی و هه میسه دروشمی ده ست و ده موداوین پاکیتان

به دهسته وه بی.

دووباره پیروزیبایتان لی ده که مه وه، به هیوای سه رکه وتن و پیشکه وتنتان، هه ر شاد و سه ربه رز و سه رفراز بن و هه ر بژین.

بروسکه و په یامی پیروزیباییه کانی کۆنگره ی ده یه م

- یه کیتی گشتی قوتابیان کوردستان
- بزاقی یه کبوونی خویندکار و لاوانی کوردستان
- یه کگرتووی قوتابیان ئیسلامی کوردستان
- هاوبه ندی قوتابیان و لاوانی میلی کوردستان
- یه کیتی قوتابیان و لاوانی ئاشووری
- یه کیتی قوتابیان کوردستان
- وتاری مه کته بی سکر تار یه تی کۆمه له ی خویندکارانی کوردستان
- عه لی عه بدۆلا، جیگری سه روکی پ.د.ک
- فه رمانده یی له شکری کوردستان (مه کته بی ریکخستنی پیشمه رگه)
- لقی یه کی پارٹی دیموکراتی کوردستان
- لقی ۱۲ ی پارٹی دیموکراتی کوردستان
- لقی ۱۱ ی پارٹی دیموکراتی کوردستان
- به ریز عومه ر عوسمان، به رپرسی (لقی ۹ ی پ.د.ک)
- یه کیتی مامۆستایانی کوردستان
- یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانی ئیران
- یه کیتی خوینده فانانی نه ته وه یی کوردستان
- یه کیتی قوتابیان و لاوانی ئاشووری کوردستان
- یه کیتی گشتی قوتابیان کوردستان
- یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان
- بزاقی یه کبوونی خویندکار و لاوانی کوردستان
- یه کیتی ئافره تانی کوردستان
- هاوبه ندی قوتابیان و لاوانی میلی کوردستان
- یه کگرتووی قوتابیان ئیسلامی کوردستان

- يەكيتى جوتياران و چەوساوانى كوردستان
- سەندىكاي ئەندازيارانى كوردستان
- كۆمەلەي پۆشنىبىرى توركمانى عىراق
- كۆمىتەي بەرپۆه بەرى مانگرتنى پەنابەرانى ئىرانى
- بنكەي پۆشنىبىرى بەردەش
- يەكيتى تۆپى سەرمىزى ھەولير
- نىچىرفان ئەحمەد، پارىزگارى دھۆك
- سەلام عەبدوللا، پارىزگارى سلىمانى
- بەرپۆه بەرايەتى پەروەردەي سۆران
- راگرى كۆلپىزا شەرىعى و خواندنىت ئىسلامى لە دھۆك
- فىدراسيونى كۆمەلەي كوردىيە كانى سويد
- سەفین دزەيى، بەرپىسى نووسىنگەي ئەنقەرەي پ.د.ك
- ئىبراھىم مستەفا، كارگىرى لقى يەك
- مەسعود مستەفا، لە ئەلمانىا
- سەلىم گرافى، بەرپىسى نووسىنگەي (ئىسپانىا و پورتوگال) ي پ.د.ك
- لپىژنەي ناوچەي سويدى پ.د.ك
- فاخر گرافى، (ئىسپانىا مەدرىد)
- زەكىيە سەيد سالىح
- عەبدولحەمىد عادل يەزدىن باقى
- كەنالى ئاسمانى كوردستان (KTV)
- لپىژنەي ناوچەي دھۆكى پ.د.ك
- لپىژنەي ناوچەي رزگارى پ.د.ك
- رپىكخراوى ئافره تانى سويد
- شاخەوان عەلى حەمەد

پروگرام و په پرهوی ناوځو په سه ندرکراوی کوڅگره ی ده یه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

له ژیر دروشمی

زانست، ناشتی، نوپکردنه وه

پروگرام

پیناسه ی یه کیتی:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، پیکخواویکی نیشتمانی دیموکراتی قوتابیان، له پیناو به ده سته پینان و پاراستنی ماف و به رژه وهندی و ئامانجه کانی قوتابیانی کوردستان تی ده کوڅیت.

هه روه ها هاوپریز له گه ل هیزه نیشتمانی پهره و پیکخواه جه ماوه ری و پیشه ییه کانی کوردستان و جیهان دریژه به خه باتی خو ی ده دات بو به دیه پینانی ئامانج و ئاواته کانی خه لکی

کوردستان و عیراق. کار ده کات له پیناو یه کپارچه یی خاک و بلاو بوونه وهی ناشتی و دیموکراتیه ت و ریژگرتن و پاراستنی مافی مروڅف و بونیادنانی کوڅمه لگه یه کی مه ده نی.

یه کیتی به که مان له پیناو ئه و ئامانجه ت تی ده کوڅیت

له سه ر ئاستی قوتابیان:

۱- گه رانه وهی قوتابیان بو خویندن که به هو ی خه باتی سیاسییه وه خویندنیان به جی هیشتووه.

۲- دانپینانی پروانامه ی قوتابیانی کوردستان که له ده ره وهی کوردستان و عیراق وه ریان گرتووه.

۳- فیروون له قوڅاغی سه ره تاییدا به زور (الزامی) بی ت به شیوه یه ک که هه موو ناوچه کانی کوردستان بگریته وه و قوتابخانه ی پیویست بو ئه م مه به سته بکریته وه.

۴- بایه خدان به خویندن له شوینه دووره کان و دابینکردنی پیداویستییه کانی خویندنیکی

سه رکه وتوو بۆیان.

- 5- بایه خدان به رهوانه پراکتیکی و تاقیگه زانستییه کان له ناوهنده کانی خویندندا.
- 6- ههولدان بۆ دابینکردن و دروستکردنی به شه ناوخواییه کان و ئاماده کردنی پیداوستییه کانی خویندن و یارمه تی قوتایییه هه ژاره کان تاكو خویندن ته واو ده كه ن.
- 7- وانه کان له هه موو قوناغه کانی خویندن به زمانی کوردی بن و رهوانه ی زمانی کوردی له ریزی رهوانه بنه په تییه کان بیټ و ریزگرنتی مافی نه ته وه کانی دیکه له کوردستان که خویندنیان به زمانی زگماکی خویان بیټ، له گه ل زمانی کوردی.
- 8- تیروته سه لکردنی پرۆگرامه کانی خویندن به گیانی کوردایه تی و دابونه ریتی سه نی نه ته وه که مان و میژوو و جوگرافیای کوردستان که له گه ل به ره و پیشچوونی زانست و شارستانی تی مروث بگونجیټ.
- 9- په ره پیدانی زانکۆکانی کوردستان و ههولدان بۆ کردنه وه ی ئاموژگا و کۆلیژی تر و به شه کانیان به پیی پیویستی و خواستی به رزکردنه وه ی ئاستی زانست و رۆشنیری.
- 10- ههولدان بۆ یه کبوونی بزوتنه وه ی قوتاییانی کوردستان.
- 11- به رده وامی ئه نجامدانی هه لبژاردنی سالانه ی نوینه رانی قوتاییان و به شداربوونی نوینه رانی قوتاییان له و کاروبارانه ی که په یوه ستن به خویانه وه له گه ل به رپوه به رایه تییه کان.
- 12- دانپینان به و پروانمانه ی که قوتاییان له قوتابخانه کانی سه ر به شوپشی کوردستان وه ریان گرتوو.
- 13- پاراستنی پیروزی و سه ربه خوی ناوهنده کانی په روه رده و فیکردن و قه دهغه کردنی به کارهینانی ئه و شوینانه به مه به ستی کاری پارتایه تی.
- 14- نابیت قوتاییان له هه ریمی کوردستان بیبه ش بکرین له خویندن له سه ر بیروباوه ری رامیارییان.
- 15- پیویسته پرۆگرامی خویندن له زانکۆکانی کوردستان له گه ل ئاست و پیشکه وتنی

زانست و پرۆگرامى تازەى خویندى زانكۆكانى جيهان بگونجیندرین و بو ئەم مەبەستە كۆنگرەى زانستى بەسترت.

۱۶- گرنگیدان بە خویندن و بە کارهینانى كۆمپوتەر لە قۇناغە كانى خویندن لە ناوەندى و ئامادەیی و پەیمانگا و زانكۆدا و راهینانى قوتابیان لەسەر بەرنامەى پيشكەوتووە كانى كۆمپوتەر.

۱۷- گرنگیدان بە (ئینتەرنیٹ) و كردنەوهى خولى فيربوونى (كۆمپوتەر و ئینتەرنیٹ) و سوودوهرگرتن لیبانەوه لە بە کارهینانى بەرنامەپڕیژیدا بو ھۆشیارى و پۆشنیبرى گشتى و... کارناسانى.

۱۸- وەستان دژى ھەموو جوۆرە دەستپوهردانیک لە گشت قۇناغ و بوارەكانى خویندندا.

۱۹- قوتابیانى ئامادەییە پيشەییەكان و پەیمانگاكانى پيشەیاندى مامۆستایان لە زانكو و پەیمانگا بالاکاندا بەپى پىپۆرییان وەربگىرین.

۲۰- قوتابیان مافى رادەربرىنى ئازاد و كۆبوونەوه و خویشاندانان ھەیه لە شوینەكانى خویندن و دەرهویدا.

۲۱- دانانى پلانى نوێ پەروەردەیی و دارشتنى پرۆگرامى پەروەردە بە شیوەیەك كە بییتە ھۆكارى پەرسەندنى ھەست و بىرى نەتەوہی.

۲۲- دابینکردنى كار بو دەرچووانى زانكو و پەیمانگاكان و ئامادەیی پيشەییەكان لەگەل سوودوهرگرتن لە توانا و پىپۆرییە زانستییەكانیان.

۲۳- ھەولدان بو فيركردنى و بە کارهینانى پیتی لاتینی لە قوتابخانەكان.

۲۴- بايەخدان بە قوتابخانە پيشەییەكان و پەیمانگاكان و ھاندانى قوتابیان بو ئەوہى بچنە ئەو قوتابخانانە و كادری ناوەنجیان لى پەيدا بن و بەشدارى لە ئاوەدانکردنەوهى كوردستان بکن.

۲۵- ناردنى قوتابیانى كوردستان بو تەواوکردنى خویندن لە دەرهوہى ولات.

۲۶- بەھیزکردنى گیانى تەبايى و دۆستايەتى لە نيوان گشت قوتابیان و ھاوکارى و ھەست بە بەرپرسیارىتى لەناو كۆمەلدا.

۲۷- بایه خدان به ئه نجومه نی باوکان و دایکان و مامۆستایان و قوتابیان بۆ به شداریکردن له به ره و پیشبردنی پهروه رده و فیرکردن.

۲۸- یارمه تیدانی ئه و قوتابیان ه ی که رۆله ی شه هید و پیشمه رگه ی په ککه و ته ن و پاشماوه ی کیمیا بارانی هه له بجه ی شه هید و شوینه کیمیا باران و ئه نفالکراوه کانی دیکه ن.

۲۹- هاندانی قوتابیانی داهینه ر و به توانا و دابینکردنی پپووستیه کانیان.

۳۰- کردنه وه ی قوتابخانه و شوینی فیربوونی تایهت بۆ په ککه و ته کان و په ره پیدانیان.

۳۱- ریکخستنی ئوردوگای هاوینه بۆ قوتابیان، بۆ پهروه رده کردنی و جۆش دانیان به بیروباوه ری کوردایه تی و نیشتمان پهروه ری و پیگه یان دنیان.

۳۲- بایه خدان به فرههنگ و که له پوری کوردی و هاندانی قوتابیان بۆ پاراستنیان.

۳۳- بایه خدان به په رتوکخانه کان و دهوله مه ندرکردنیان به په رتوکی هه مه جۆر و راهینانی قوتابیان له سه ر خویندنه وه و هاندانی قوتابیان به دانانی په رتوکخانه له ماله کانیاندا.

۳۴- بایه خدان به ته ندروستی قوتابیان له قوتابخانه کان و دهسته به رکردنی چاره سه رییان و په چاوکردنی مه رجه ته ندروستیه کان له ناوه نده کانی خویندندا و کردنه وه ی (عیاده) ی تایهت بۆ قوتابیان.

۳۵- بایه خدان به وانه کانی نیگارکیشان و وه رزش و سروود بۆ پهروه رده و نه شونوما کردنی ئاره زوو و به هره کانی قوتابیان.

۳۶- پیاده کردنی سیسته می یه که رهنگی (زی موحد) جلوه رگی قوتابیان له گشت قوناغه کانی خویندندا.

۳۷- دژی هه موو کو توبه ندی کو مه لایه تی دوکه تووین که له سه ر قوتابیانی کچ داده نری بۆ ریگه گرتن له خویندنیان.

۳۸- گرنگیدان به کۆلیژ و قوتابخانه ئه هلییه نمونه ییه کان.

۳۹- هه وڵدان بۆ به کوردیکردن و به خو پراییکردنی خویندن له ناوچه رزگارنه کراوه کانی (که رکوک و خانه قین و شه نگال) و شوینه کانی تری ژیر ده سه لاتی رژی می به عس.

۴۰- ھەولدان بۆ گەپاندنەوہی ئەو قوتاییە نەوجەوانانەہی کە تووشی لادەری و تاوان دەبن، بۆ ناو خیزان و کۆمەلگەہی لە پیکگەہی چاکسازی کۆمەلایەتیەوہ.

۴۱- ئاسانکاری بۆ ئەو قوتاییانەہی کە لەلایەن پزیمەوہ ترەوشی (ترحیل سیاسی) راگویزانی پامیاری زۆرەملی دەبن بە خیزانیانەوہ بۆ بەردەوامیان لە خویندن.

۴۲- ھاندانی قوتاییان بۆ سازدان و پیکشکەشکردنی تووژینەوہ و پیکخستنی کۆر و سیمیناری زانستی و ئەدەبی و پۆشنبیری لە ناوہوہ و دەرەوہی مەلەبەندەکانی خویندن.

۴۳- ھەولدان بۆ کردنەوہی مەلەبەندی زانستی و پۆشنبیری قوتاییان لە دەرەوہی ناوہندەکانی خویندندا.

۴۴- کارکردن بۆ بەگەرخستنەوہی تابلۆ و سەکووی ئازاد بۆ تیدانوسین و خستنەرووی رادەرپرین، لە ناوہندەکانی خویندندا لە پینا و ھینانەکایەوہی دایەلوگی ھزری لە نیوان قوتاییاندا.

۴۵- پزۆگرامی وانە زانستیەکان لە کوردستاندا ستانداردی جیھانی بیت.

۴۶- داواکاری ناوی قوتابخانەکان بکریتە کوردی.

۴۷- ھەولدان بۆ گەپانەوہی کادیرە زانستی و خاوەنپروانامە بەرزەکان لە دەرەوہی کوردستان بۆ سوودوہرگرتن لە توانا و پزپۆریان.

لەسەر ئاستی نەتەوہی:

۱- بەھیزکردنی پەیوہندی و ھاوکاری لەگەڵ پیکخواوہ کوردستانیەکاندا.

۲- یارمەتیدانی قوتاییانی بەشەکانی تری کوردستان کە بەھووی خەباتی سیاسی پەرتەوازە دەبن و زامنکردنی خویندنیان لە ھەریمی کوردستان.

۳- پشتگیریکردنی بزووتنەوہی ئازادیخوازی نەتەوہی کورد لە ھەموو پارچەکانی کوردستان و ھاوکاریکردنیان بۆ بەدیھینانی مافی چارەنووس.

۴- پزیزگرتن لە ویستی گەلی کورد لە ھەر پارچەہیکە کوردستان لە ھەلپژاردنی شیوازی خەبات و چارەنووسیان.

۵- تیکۆشان لە پینا و چارەسەرکردنی کیشەکانی نیو بالەکانی بزووتنەوہی ئازادیخوازی

کوردستان له ریگای گفتوگوئی ئاشتیانیه و په نانه بردنه بهر به کارهینانی چهك و شه پ.

۶- ههولدان بو یه کخستنی قوتابیان کوردستان له دهره وهی ولات بو خزمه تکردنی دۆزی وای گه له که مان.

۷- له هه موو قوناغه کانیه خویندندا، گرنگی بدرییت به هوشیاری نه ته وهی، .. نیشتمانی، ئەمەیش دەکریت به پیی بهرنامه ی ریکوپیک و دارپژراو بییت و له ریگه ی مامۆستایانی دلسۆزه وه، که ده بیته قه لغانی پاراستنی ئاسایشی نه ته وه یی.

۸- ههولدان بو به ستنی کۆنگره یه کی نیوده وه له تی بو چاره سه رکردنی کیشه ی کورد.

۹- ههولدان بو ئورگانیزه کردنی جالیه ی کورد له دهره وهی ولات بو زیاتر ناساندنی کورد و کیشه که ی.

۱۰- پشتگیریکردن له هه ر هه نگاویکی زانستیانه بو به دیهینانی زمانی ستانداردی کوردی.

۱۱- گرنگیدان به «سه نته ری لیکۆلینه وهی مسته فا بارزانی» بو ئاشتی جیهانی له زانکۆی ئەمه ریکا.

له سه ر ئاستی نیشتمانی:

۱- پشتگیریکردنی په رله مان و حکومه تی هه ریمی کوردستان بو به دیهینانی ئامانجه کانیه گه لی کوردستان و جیگیربوون و داننان به مافی فیدرالی بو هه ریمی کوردستان له چوارچیه وهی عیراقیکی دیموکراسیدا.

۲- پشتگیریکردن له دامه زراندنی سیسته میکی دیموکراتی له عیراقدا که مافی فیدرالی مسۆگه ر بکات بو کوردستان و داننان به مافی نه ته وه کان که ده بیته مایه ی پیکه وه ژیانیکی ئاشتیانه و بو جیه جیکردنی گۆرانکاری سیاسی و ئابووری و کۆمه لایه تی که بیته هۆی پیشکه وتنی گه لانی عیراق له هه موو بواره کاند.

۳- پشتیوانیکردن له په رله مان و حکومه تی هه ریمی کوردستان بو به ره نگاربوونه وهی هه موو جوړه هه شه و ده ستردیژیکردنه سه ر سه روهری خاکی کوردستانی ئازادکراو.

- ۴- پهره پیدانی خه بات له گه ل پیکخواه کانی لاوان و مامۆستایان و ئافره تان و گشت پیکخواه پیشه یی و دیموکراتییه کانی کوردستان و عیراق بو به دیه پینانی ژیانیکی به خته وهر و ئاشتیانه.
- ۵- تیکۆشان دژی سیاسه تی به عه ره ب و به به عسیکردن و راگو یزانی زۆره ملی له ناوچه کانی کوردستانی ژێرده سستی پژی می به عس، هاوکات داوای فراوانکردنی ناوچه کانی دژه فرین ده که یین به شیوه یه که که هه موو هه ری می کوردستان بگریته وه.
- ۶- پشتگیریکردنی پیدانه وهی په گه زنامه ی عیراقی به و هاو لاتیانه ی لیان سه ندراو ته وه و دابینکردنی ژیانیان و قه ره بو کردنه وهی ئه و زیانانه ی لیان که و تو وه.
- ۷- به شداریکردن له گه شه پیدان و ئاوه دانکردنه وهی کوردستان.
- ۸- پشتگیری له هه لگرتنی هه ر دوو گه مارۆی ئابووری ده که یین له سه ر کوردستان.
- ۹- له هه ر راگرتنی ک و گوړانکارییه کی به رنامه ی (نهوت به رامبه ر خوړاک) پریژه ی کوردستان به رده وام بیت.
- ۱۰- هه ولدان بو ئاشکراکردنی چاره نووسی زیندانی و بیسه رو شوین و ئه نفالکراوه کانی کوردستان و ئازادکردنی هه موو ئه وانیه ی ش که له ژیاندا ماون؛ قه ره بوو کردنه وهی ئه و زه ره ر و زیانانه ی لیان که و تو وه له لایه ن پژی می عیراقه وه.
- ۱۱- پشتگیری ته واوی هه وله کانی ئاشتی ناوخی کوردستان ده که یین.
- ۱۲- پشتگیری له و هه نگاوانه ده که یین که بو جیبه جیکردنی مافی شه هیدان ده نرین.
- ۱۳- پاراستن و گرنگیدان به ژینگه و شوینه واره کانی کوردستان.
- ۱۴- پشتگیری نه هیشتنی هوکاره کانی کوچکردنی ناسروشتی ده که یین
- ۱۵- پشتگیری هه وله کانی چاکسازی و نه هیشتنی که موکوری و ناله باری ئیداری و دارایی ده که یین له داموده زگا کانی حکومه تی هه ری می کوردستاندا.
- ۱۶- پشتگیریکردن له هه وله کانی حکومه تی هه ری می کوردستان بو نه هیشتنی نه خوینده واری.

له سه ر ئاستی جیهانی:

- ۱- تیکۆشان دژی داگیرکردن و ده سته سه رداگرتن به هه موو جۆره کانیه وه.
- ۲- تیکۆشان له پیناو بلاو بوونه وهی ئاشتی و دیموکراتیه ت له جیهاندا و ریزگرتن و پاراستنی مافی مرۆف.
- ۳- هاوکاریکردنی بزووتنه وهی ئازاد یخوازی گه لان له پیناو به دیه پینانی ژیانیکی پر له ئاشتی و ئازادی.
- ۴- به هیزکردنی په یوه ندی له گه ل ریکخواه کانی قوتابیان له جیهان بو پیناسینی کیشه ی نه ته وهیی گه لی کورد و به رگریکردن لپی له هه موو بۆنه و چالاکیه جیهانیه کاند.
- ۵- گونجاندنی خه باتی قوتابیان کوردستان له گه ل گۆرانکاریه هه ریمی و نیوده وه لته یه کان به و شیوه یه ی که له به رژه وه ندی مه سه له ی وای میلیه تی کورددایه.
- ۶- تیکۆشان له پیناو جیگیرکردنی دیالۆگ و راگۆرینه وه بو چاره سه ری کیشه و گرفته کان له جیاتی شه ر و ئازاوه.
- ۷- نه فره تکردن له تیرو ر و زه بروزه نگ و تۆقاندن به هه موو جۆره کانیه وه.
- ۸- تیکۆشان دژی به ره مه پینان و به کاره پینانی چه کی به کۆمه لکوژ به هه موو جۆره کانیه وه.
- ۹- تاوانبارانی شه ری دژه مرۆیی له هه ر کوپیه ک و سیبه ری کام ده وه لته تدابن بدرینه دادگای نیوده وه لته تی.
- ۱۰- پیشوازیکردن له ده ره اویشه پۆزه تیقه کانی جیهانگه رای و پرای پاراستنی تایبه تمه ندیه کانی نه ته وه ییمان.
- ۱۱- پشتگیری و هاوکاریکردن له گه ل ئه و زانکو و په یمانگا جیهانیانه ی که زمان و میژووی کوردیان تیدا ده خویندری.

پہرہوی ناوۆ

بہندی یه کهم

یه کیتی

۱-۱: ناوی پیکخواو:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، به پیتہ کانی (ی. ق. ک) هیما ی بو ده کریت.

۲-۱: پیکهاته

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، نوینہ رایہ تی قوتابیانی کوردستان ده کات له یه کگرتنی ئاره زوومه ندانه ی قوتابیان پیک دیت، که پروایان به پروگرام و پهیرهوی ناوۆی (ی. ق. ک) هیئاوه، بهوپه ری دلسوزیه وه بو به دیهینانی ئامانجه کانی تی ده کۆشن.

۳-۱: سنووری کارکردن

هه ریمی کوردستانه، به پی پی پیو سیست لیژنه ی راپه راندن بو ی هه یه لق و پیکهستن له هه موو ناوچه کانی کوردستان و دهره وه ی کوردستان بکاته وه.

۴-۱: دروشم

زانست، ناشتی، نوپکردنه وه

۵-۱: ئارمی یه کیتی

پیکهاته ی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

- خۆر: نیشانه ی په یدابوون و ژیان و پوناکی و ئازادی و هه رده م نوپوونه وه یه، (۱۸) تیشکه که هیما یه بو ۱۸ ی شوبات، رۆژی دامه زرانندی یه کیتی به که مان.
- چیا: نیشانه ی مان و خۆراگریه، ئاماژه یه به سروشتی کوردستان، چوار شاخه که هیما یه بو هه ر چوار پارچه ی کوردستان و حه تمیه تی به یه که وه به ستان و یه کپارچه یی.
- په رتوک: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانیه ته، نیشانه ی خویندنه که پیشه ی قوتابیانه، له ناو په رتوکه که ش ناوی یه کیتی به که مان تو مار کراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانی (ی. ق. ک) به خویندن و زانست و

فیروون.

- دهست: دهست و بازووی قوتابیانی کوردستانه، نیشانهی ههول و تیکۆشانه، رهنگی رهش و سپی به واتای نه بوونی جیاوازی.
- بۆشایی نیوان دوو دهسته که: (پیته کانی یه که می یه کیتییه که مانی تیا تۆمار کراوه به زمانی ئینگلیزی) له بنکه کهیدا فراوانه و له لوتکه کهیدا تیژه، له شیوهی سیگۆشهیه، نیشانهی بهرزبوونهوه و بهره و ئامانج و سههرکهوتنه.
- ۱۹۵۳: سالی دامهزراندنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.
- تیکرای ئارمه که له شیوهی سههری پمدایه بۆ دهلالهتکردن له وته کهی بارزانیی نهمر: «قوتابیان سههری پمن له گشت شوپش و راپه پینیکدا».

بهندی دووه م

ئه ندامیتی

۱-۲: ئه ندامیتی

ئه ندامانی یه کیتی، له قوتابیانی گشت قوناغه کانی خویندن پیک دین جگه له قوتابیانی قوناغی سههرتایی و کۆلیژه کانی سههربازی و پۆلیس.

۲-۲: مه رجه کانی ئه ندامیتی

ههر قوتابیه کی کوردستان به بی ره چا و کردنی ره گهز، نه ته وه، ئاین، له لایه ن دوو ئه ندامی یه کیتییه وه تهزکیه بکریت مافی ئه وهی هه یه بیته به ئه ندام له دوای ئه وهی فۆرمی داواکاری ئه ندامیتی پر بکاته وه به پیی ئه م مه رجانه:

۱- برپوای ته وای به پرۆگرام و په ی ره وای ناوخوی یه کیتی هه بیته و خه بات بکات له پیناو به دیه پینانی ئامانجه کانیدا.

۲- له یه کیک له ئورگانه کانی یه کیتیدا کاری پرێخراوه یی خوی بکات.

۳- له کارکردندا دلسۆز و وردبین بیته و له به لینه کانیدا راستگۆ بیته.

۴- ئابوونهی ئه ندامیتی بدات به و پییهی لیژنه ی راپه راندن دیاری ده کات و ریوشوینی وه رگرتنی داده نی.

۵- له یه کیک له مه لبه نده کانی خویندن درێژه به خویندن بدات.

۳-۲ : ئەرکە کانی ئەندام

- ۱- پەپرەوی دیسپلینی ناوخوای یەکیٹی و زنجیره کانی پیکخستن بکات.
  - ۲- ئامانج و بیروباوهری یەکیٹی بلأو بکاتەوہ و بەرگری لە یەکگرتووی پیزه کانی بکات.
  - ۳- کۆشش بکات بۆ بەرفراوانکردنی پیکخستن یەکیٹی و ئەندامی نوێ بهیئیتە پیزه وە.
  - ۴- بەشداری لە کۆبوونەوہ و چالاکییە جۆراجۆره کانی یەکیتیدا بکات.
  - ۵- هەول بەدات بۆ بەرزکردنەوہی ئاستی زانستی و پۆشنبیری و هۆشیاری خوای.
  - ۶- لە کاتی گۆرینی مەلەندی خویندندا دەبێ ئەندامی خوا بگوازیتەوہ.
- ۴-۲ : مافە کانی ئەندامی

- ۱- ئەندام لە سنووری چالاکییە خوایدا مافی پەخنە و پەخنە لەخواگرتنی هەیه.
- ۲- مافی ئەوہی هەیه هەلبژێری و هەلبژێردری لە ئۆرگانە کانی یەکیتیدا.
- ۳- لە کاتی هەستکردن بە پیشیلکاری مافە کانی، بۆی هەیه بە نووسراویکی تایبەت دەزگای سەرۆوی خوا ئاگادار بکاتەوہ بۆ پیداچوونەوہی.
- ۴- لە کاتی پێوستیدا داوای یارمەتی بکات.
- ۵- ئەندام مافی وازھینانی لە یەکیٹی هەیه لە پێگەیی پیشکەشکردنی داوکاری بە نووسراو.

۵-۲ : سزاکان

- دەزگاکانی یەکیٹی دەسەلاتی ئەم سزایانەیان هەیه بەپێی ئاستی دەزگاکان و جۆری سەرپێچییەکە:
- ۱- ئاگادارکردنەوہ
  - ۲- سەرنجراکێشان
  - ۳- پێژاردن (گرامە) لە کاتی خراپ مامەلەکردن بە مال و دارایی (ی. ق. ک).

۴- راگرتن (تجمید)

۵- داگرتنی پله

۶- وه رگرتنه وهی پله

۷- ده رکردن

- سزاکان به پیی سه ریچییه که ده دریت له لایه ن ده زگا کانه وه جگه له خالی (۱)، (۲) سزاکانی تر به پیی لیکۆلینه وهی ورد و به دوا داچوون ده سه پیندرین.

به ندی سییه م

ئۆرگانه کانی یه کیتی

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، له سه ر بنه رته تی ناوه ندی دیموکراسی پیک هاتوو و هه موو ئۆرگانه کانی یه کیتی به ده نگی زۆرینه ی ئاسایی و نه یی هه لده بژێردرین و هه روه ها په یه روه ی سه رکردایه تی به کۆمه ل ده کهن و گشت بریاره کان به زۆرینه ی ئاسایی ده رده چن و ریکخستن له سه ر ئه م پره نسپانه دامه زراوه:

۳-۱: هۆبه

بچووکتین یه که ی ریکخستن، ئه ندامیکی چالاکی یه کیتی هه لی ده سوپینتی که به ده نگی ئه ندامان له هۆبه که هه لده بژێردرین و به ئه نجامدانی کاری یه کیتی هه لده ستن.

۱- دروستکردنی په یوه ندی نیوان ئه ندامانی یه کیتی له هۆبه له گه ل ئۆرگانی سه رووتر.

۲- ئاگادارکردنه وه و ئاماده کردنی ئه ندامان بۆ به شداریکردنی چالاکیه کانی یه کیتی.

۳- کۆکردنه وه ی ئابوونه.

۴- به پرسه له گه یاندنی بیروبۆچوون و داخواییه کانی ئه ندامان و قوتابیان بۆ سه رووتر.

۳-۲: لیژنه ی به ش

له کۆلیژ و په یمانگاکان سه ره په رشتی نوینه رایه تی پۆله کان ده کات و له (۳) - کارگێر پیک دیت که راسته وخۆ له لایه ن ئه ندامانی یه کیتی له به شه که دا هه لده بژێردرین و ئه رکی سه ره په رشتیکردنی کاره کانی یه کیتییه له به شه که ی و

ههول ده دات بو فراوانکردن و بههیزکردنی ریکخستن و جیبه جیکردنی ئه رکه کانی یه کیتی و ئه نجامدانی فه رمانه کانی سه رووتر و چاره سه رکردنی گیرو گرفته کانی قوتابیان و ده بیته ئه لقه ی په یوه ندی نیوان قوتابیان و لایه نه په یوه نیداره کان. نوینه رایه تی هوبه کان راسته و خو ده بن به ئه ندام له لیژنه ی به ش و به شداری کوبوونه وه ی مانگانه ی لیژنه ی به ش ده کهن و راپورت به رز ده کهنه وه بو سه رووتر.

۳-۳: لیژنه ی (قوتابخانه، په یمانگا، کولیز)

لیژنه که له (۳ - ۵) کارگپر پیک دیت که راسته و خو له لایه ن به رپرسی به ش و نوینه رایه تی پوله کان له ناوه ندی خویندن هه لده بژیدریت، سه رپه رشتیکردنی کاره کانی یه کیتی له و شوینه ده گریته ئه ستو و ئه لقه ی په یوه ندییه له نیوان قوتابیان و به ریوه به رایه تی و راگرایه تییه کان.

۱- به لای که مه وه ده بیته مانگانه جاریک کوببیته وه و راپورت به رز بکاته وه.

۲- مانگی جاریک ده بیته کوبوونه وه ی فراوان له گه ل گشت نوینه رایه تی هوبه کان و لیژنه ی به شه کان ئه نجام بدات.

۳- مانگی جاریک ده بیته کوبوونه وه ی گشتی له گه ل ئه ندامان ئه نجام بدات.

۴- به رپرسیاره به رامبه ر گه شه کردن و چالاکیه کانی یه کیتی له سنووری کارکردنیدا.

۵- ده سه لاتی سزادانی خاله کانی (۱، ۲) ی هه یه له به ندی (۲) برگی (۵).

۶- ئه رکی زه مینه خووشکردنی سه رخستنی پالیوراوانی یه کیتی ده که ویته ئه ستو له هه لباردنه کانی نوینه رایه تی قوتابیاندا.

۳-۴: لیژنه ی ناوچه

به هو ی فراوانبوون و زیادبوونی ژماره ی قوتابیان له سنووریکدی دیاریکراو بو چاودپرکردن و کاراکردنی ریکخستنه کانی یه کیتی داده مه زریت و له (۳ - ۷) کارگپر پیک دیت که له پرگیه ی کونفرانسی ناوخوی دیاری ده کریت، ده زگای سه روو له کاتی پیویستی ریکخستن توانای زیادکردنی ده سته ی لیژنه ی ناوچه ی هه یه.

۱- به رپرسی لیژنه ی ناوچه کان سیفه تی، ئه ندامی (لق) یان پی بدریت، له کوبوونه وه ی مانگانه ی ئاسایی لق به شداری ده کهن، بو خویندنه وه ی راپورتی

مانگانه ی خۆیان و موناقه شه ی پۆیست.

۲- سه رکردایه تی جموجوله کانی یه کیتی ده کات له سنووری چالاک ی خۆیدا.

۳- بهرپرسیاره به رامبه ر گه شه کردنی چه ندیتی و چۆنیتی ریکه خسته کانی یه کیتی.

۴- مانگانه کۆبوونه وه ی خۆی ده کات و راپۆرت بۆ لق به رزده کاته وه و ده رباره ی باری یه کیتی له و ماوه یه دا له هه موو رووییه که وه.

۵- لیژنه ی ناوچه پابه نده به جییه جیکردنی بریار و رینمای ی و راسپارده کانی ده زگا کانی سه رووی خۆی.

۶- پۆیسته لیژنه ی ناوچه دوو مانگ جاریک کۆبوونه وه ی فراوانی (دهسته ی ناوچه و لیژنه ی قوتابخانه کان) ساز بکات.

۷- ده سه لات ی سزادانی (۱، ۲، ۳) ی به ندی (۲) برگه ی (۵) ی هه یه به گویره ی سه ریچیکردنه که.

۸- لیژنه ی ناوچه و لیژنه ی کۆلیژ و په یمانگا کان بۆ سه پاندنی سزاکانی (۴، ۵، ۶) ی به ندی (۳) برگه ی (۵) په زامه ندی لق وه ربگریت.

۳-۵: لیژنه ی لق

پیکدیت له:

۱- لپرسراوی لق که به شیوه ی ناوه ندی له لایه ن لیژنه ی راپه راندن ده ستنیشان ده کری و پۆیسته ئەندامی لیژنه ی راپه راندن بیت.

۲- له (۴ - ۶) کارگیڕ پیک دیت و به پیتی پۆیست مه کته بی سکر تار یه ت ده سه لات ی که مکردنه وه ی ئەو ژماره یه ی هه یه و به هه لپژاردن له کۆنفرانسی سالانه ی لقدا هه لده بژێردرین له لایه ن دهسته ی هه لپژێردراوی لیژنه ی (ناوچه، کۆلیژ و په یمانگا بالاکان) ئەگه ر بارودۆخ گونجاو بیت.

۳- لیژنه ی لق مانگی جاریک کۆده بیته وه و راپۆرتی گشتی به رزده کاته وه و هه ردوو مانگ جاریک کۆبوونه وه ی فراوان ده کات.

۴- لیژنه ی لق بهرپرسیاره له به رامبه ر جییه جیکردنی راسپارده و بریار و رینماییه کانی مه کته بی سکر تار یه ت.

۵- لپرسراوی لیژنہی ناوچہ کان و لیژنہی کۆلیژ و پھیمانگا بالاکان له کۆبوونہوہی فراوانی لق ئاماده دەبن.

۶- لق بوۆ ههیه گۆرانکاری له دهستهی لیژنہی ناوچہ بکات له پاش راویژکردن له گەل مه کتەبی سکرتراریهت.

۷- دهسه لاتی سه پاندنی سزاکانی (۱، ۲، ۳، ۴) ی بهندی (۲) برگی (۵) ی ههیه راسته وخۆ و (۵، ۶) پاش راویژکردن له گەل مه کتەبی سکرتراریهت ده سه پیندری.

بهندی چوارهم

دهزگاکانی سه رکردایه تیکردن

۴-۱: کۆنگره

به رزترین دهسه لاته له به کتیدا و پیک دیت له (ئەندامان و یه ده گه کانی لیژنہی راپه راندن، ئەندامانی لیژنہی ئاماده کردن، هه لیبژیردراوه کانی لق و لیژنہی ناوچہ و قوتابخانه و پھیمانگا و کۆلیژه کان) به پیی ریژهی دیاریکراو له لایه ن لیژنہی راپه راندنه وه.

• کۆنگره له بارودۆخی ئاساییدا دوو سال جاریک ده به ستریت و دهسه لاتی گۆرینی ناو و ئارم و دروشم و هه لوه شانده وهی یه کیتی و ده ستکاریکردنی پرۆگرام و په یه وهی ناوخۆی هه یه.

۴-۲: کۆنفرانس

کۆنفرانس پیک دیت له ئەندامان و یه ده گی لیژنہی راپه راندن و دهسته ی لقه کان و لپرسراوی لیژنہی ناوچہ کان و ئەندامانی به شه کانی مه کتەبی سکرتراریهت.

• له کاتیکدا ده به ستری که گیروگرفتییکی وا هاتیبته پیس ئەندامانی لیژنہی راپه راندن نه توانن چاره سه ری بکن به شیوه یه که هه ره شه له یه کیتی ریکخواو بکات یان گۆرانی سیاسی پرووی دابیت و ده رفه تی به ستنی کۆنگره نه بیت، له هه لومه رگی وادا کۆنفرانس ده به ستری.

• توانای گۆرینی سکرتری و (۳/۱) ی ئەندامانی لیژنہی راپه راندنی هه یه و له بهر رۆشنایی هیله گشتیه کانی پرۆگرام و په یه وهی ناوخۆی په سه ندرکراوی

کۆنگره ده توانی بهرنامه ی تازه دابریژیت.

۳-۴: لیژنه ی راپه راندن

- ۱- بهرترین دهسه لاته له یه کیتیدا له ماوه ی نیوان دوو کۆنگره و کۆنفرانسدا.
- ۲- هه لدهستی به ئهرکی سه رکردایه تیکردن و سه ره رشتیکردنی چالاکیه جوراجوره کانی یه کیتی و ئاراسته کردنیان، برپاره کانی کۆنگره و کۆنفرانس به جی ده گه یه نیی و ئامانجه کانی جیبه جی ده کات و چاودیژی گشت ده زگاگان ده کات سه بارهت به راپه راندنی فه رمان و ئهرکه کانیان.
- ۳- له (۲۱) ئەندام و (۵) یه ده گ پیک دیت که راسته وخۆ به ده نگدانی نهینی له کۆنگره هه لده بژێردرین به مه رجی به رده وام بی له خویندن یان ده رچووی سالی به ستنی کۆنگره بی.
- ۴- هه ر سی مانگ جاریک کۆ ده بیته وه یان له سه ر داوای (۳/۲) ی ئەندامان، یان له سه ر داوای مه کته بی سکرته ریهت و لیژنه ی راپه راندن ئاسایش کۆ ده بیته وه.
- ۵- سزادانی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن به ره زامه ندی (۳/۲) ی ئەندامانی به گویره ی سه ریچیه که ده بی، جگه له سزاکانی (۵، ۶، ۷) ی به ندی (۲) ی برگه ی (۵) بو داگرته ی پله ی ئەندامیته ی له لیژنه ی راپه راندن.
- هه ر ئەندامیکی لیژنه ی راپه راندن پله ی ئەندامیته ی نامیته ی له م بو ارانه ی خواره وه و یه ده گیك شوینی ده گریته وه:

  - أ- له سی کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن به بی هو ئاماده نه بیته.
  - ب- ده رچوون بو ده ره وه ی هه ریمی کوردستان به بی مؤلهت.
  - ت- پیشکه شکردنی ده ستله کارکیشه انه وه.

- ۶- لیپرسراوی لقه کانی لیژنه ی راپه راندن ده ستنیشانیان ده کات و چاویان پیدا ده خشیته وه.
- ۷- له کاتی دواکه وته ی به ستنی کۆنگره روونکردنه وه ی پیویست ده رده کات.
- ۸- لیژنه ی راپه راندن ده سه لاتی دروستکردن و هه لوه شانده وه ی لقه کانی یه کیتی

ههیه و سنووری کارکردنیان دیاری دهکات.

۹- کۆبوونهوهی لیژنه‌ی راپه‌راندن له کاتی دیاریکراوی خۆی ده‌به‌ستریت (له‌کاتی دواکه‌وتنیشدا مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت روونکردنه‌وهی پپویست ده‌دات). تیایدا چاوخشانده‌وه ده‌کریت به‌سه‌رجه‌م کاره‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت و هه‌موو لقه‌کان و هه‌لسه‌نگاندنی بو ده‌کریت و به‌رنامه‌ی کاری ئاینده‌ی یه‌کیتی داده‌پژیریت.

۱۰- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت له کۆبوونهوهی لیژنه‌ی راپه‌راندن هه‌لده‌بژیردیریت.

۱۱- له یه‌که‌م کۆبوونهوهی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت سکرتری هه‌لده‌بژیردیریت.

۱۲- سکرتری له کۆبوونهوهی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت هه‌لده‌بژیردیریت و له هه‌لبژاردنه‌وهی ده‌سته‌ی سکرتریه‌ت و له هه‌ر کۆبوونهوه‌یه‌کی لیژنه‌ی راپه‌راندن.

۴-۴: مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت

۱- له (۷) هه‌قال پیک دیت که له کۆبوونهوهی لیژنه‌ی راپه‌راندن هه‌لده‌بژیردیرین.

۲- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت بریار و پاسپارده‌کانی لیژنه‌ی راپه‌راندن جیبه‌جی ده‌که‌ن و به‌رپرسیارن به‌رامبه‌ر کۆبوونهوه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن.

۳- کادیر و ئەندامبه‌شه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سکرتریه‌ته‌وه ده‌ستنیشان ده‌کرین.

۴- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت مانگانه کۆبوونهوه‌ی ئاسایی خۆی ده‌به‌ستیت و ناساییش کۆده‌بیته‌وه و له‌کاتی پپویستدا.

۵- مافی لادانی ئەندامانی لیژنه‌ی لق و ده‌ستکاریکردنی لیژنه‌ی لقی هه‌یه ئە‌گه‌ر که‌مته‌رخه‌میان کرد، یان له‌ریازی گشتی لایان دا، یان سه‌ریچییان کرد له جیبه‌جی‌کردنی بریاره‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت.

۶- ئەندامانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت له کۆبوونهوه‌ی مه‌کته‌بی سکرتریه‌تدا به‌سه‌ر به‌شه‌کان دابه‌ش ده‌کرین.

۷- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌سه‌لاتی هه‌موو سزاکانی به‌ندی (۲) ی برگی (۵) ی هه‌یه.

۸- مه کته بی سکر تار یه ت ده سه لاتی دانانی لیژنه ی کاتی و هه می شه یی هه یه له ناو به شه کانی مه کته بی سکر تار یه تدا به پی پی پئویست.

۹- مه کته بی سکر تار یه ت له م هه فالانه پیک دیت:

أ- سکر تیر

ب- لیپرسراوی به شی ریڅخستن

ت- لیپرسراوی به شی کاروباری قوتابیان

ث- لیپرسراوی به شی په یوه ندییه کان

ج- لیپرسراوی به شی راگه یانندن

ح- لیپرسراوی به شی دارایی و به ریوه بردن

خ- لیپرسراوی به شی چالاکی رۆشنیری و هونه ری

پیکهاته ی به شه کانی مه کته بی سکر تار یه ت:

له لیپرسراوی به ش و (ئه ندامیک یا خود زیاتری لیژنه ی راپه راندن ئه گه ر پئویستی کرد) پیک دیت، لیپرسراوی به ش له کۆبوونه وه ی مه کته بی سکر تار یه ت دیاری ده کریت.

ئه ندامانی لیژنه ی راپه راندن له کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن دیاری ده کرین بۆ به شه کان.

ئه رکی به ش سه ره رشتی کردن و به ریوه بردنی کاره کانه له گه ل چه ند (ئه ندام و کادیر به ش) که مه کته بی سکر تار یه ت به گویره ی لیها توییان بریاری لی ده دات بۆ هاوکاری کردن.

أ- به شی ریڅخستن:

۱- سه ره رشتی کار و چالاکییه کانی ریڅخستنی یه کیتی ده کات له ریڅگای راپورت و نووسراوی مانگانه ی سه رجه م لق و لیژنه ی ناوچه کان که راسته وخۆ یا خود وینه یان به رز ده کریته وه بۆ مه کته بی سکر تار یه ت، هه روه ها له ریڅگای سه ردانی مهیدانی بۆ هه موو لق و لیژنه ی ناوچه کان (به هاوکاری مه کته بی سکر تار یه ت و لیژنه ی راپه راندن) بۆ به دوادا چوون له باری ریڅخستن و

چۆنیتی گه شه کردن، ههروهه ناردنی زانیاری و بژاندن بۆ باشتربوون و بهروهه پیشچوونی کاری پیکخستن و زیادکردنی ژماره ی ئەندامان و گۆشکردنیان به بیروباوهری (دیموکراسی و نیشتمانی).

۲- ئاماده کردنی ئامار بۆ سه رجه م ئەندامان (که له ریگای راپۆرتی مانگانه ی لقه کان ده گات) و به راوردکردنی له گه ل مانگی پیشوو، ده ستنیشانکردنی لاوازییه کان و هه ولدان بۆ باشترکردنی.

۳- مانگانه کۆبوونه وه ی به ش به ستی و راپۆرت بدریته کۆبوونه وه ی مه کته بی سکر تار یه ت.

۴- له سه ره تای سالی خویندن یا خود زیاتر له جار یك له م ساله دا کۆبوونه وه ی ریکخستن له گه ل کارگێرانی ریکخستنی سه رجه م لقه کان ساز بدات بۆ پیداجوونه وه و لیکۆلینه وه ی باری ریکخستنی یه کیتییه که مان.

به شی کاروباری قوتابیان:

۱- بایه خ به هه موو ئه و کارو کیشه و گرفت و ئاسته نگانه ده دات که دینه ریگای قوتابیان و پرۆسه ی خویندن و هه ولی چاره سه رکردن و جیبه جیکردنی ده دات به ریگای گونجاو، به به رنامه ریژکردن و خستنه به رده ستی مه کته بی سکر تار یه ت بۆ بر یاردانی پیویست و ناردنی رینمایی بۆ لقه کان.

۲- هه لده ستیت به ئه رکی گه یاندنی کیشه و داواکانی قوتابیان به داموده زگا په یوه ندیاره کان.

۳- هه لده ستیت به ئاسانکاری و رینوینیکردنی لیژنه کانی نوینه رایه تی هه لبژێردراوی قوتابیان.

به شی په یوه ندییه کانی:

۱- کاروباری په یوه ندییه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان به ریوه ده بات له گه ل داموده زگا و لایه ن و شوین و ریکخواه کان، ده ربیری پراو هه لویست و بیروبوچوونه کانی یه کیتی ده بیست، که له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه هیله گشتییه کانی دیاری ده کرین.

۲- له ریگای نووسراو و راپۆرت هه وه سه ره په رشتی کاری په یوه ندییه کانی لقه کان ده کات

و پینمای پووستیان پی دەدات و سەرنج و تیبینی لەسەر چۆنیتی کاره کانیان
دەردەبریت و بەگویره ی پووستیش زانیاریان بۆ دەنیریت بۆ ئاگاداربوونی
لقه کان لە هه‌لوێسته جوراوجۆره کان.

۳- مانگانه کۆبوونه‌وه‌ی بەش دەبەستیت و ئەو هه‌لوێستانه‌ی که پووست بن
دەیخاته بەردەم مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت بۆ بریارلیدانی.

۴- نه‌خشه و پلانی به‌رپوه‌چوونی هه‌لبژاردنه‌کانی سالانه‌ی نوینه‌رانی قوتابیان
داده‌پێژتی له‌گه‌ڵ رێکخراوه‌کانی تری قوتابیان و لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان.

به‌شی راگه‌یاندن:

۱- سه‌ره‌رشتی کردنی ئۆرگانه‌کانی ناوه‌ندی یه‌کیتی.

۲- سه‌ره‌رشتی کاروباری راگه‌یاندنی یه‌کیتی قوتابیان کوردستان ده‌کات له
سه‌ره‌جهم ئۆرگانه‌کاندا له‌ ده‌رکردنی بلاوکراوه و نامیلکه و چاپکردنی په‌رتوک و
سه‌ره‌رشتی کردنی بلاوکردنه‌وه‌ی چالاکیه‌کان له‌ ده‌زگاکانی بلاوکردنه‌وه‌ وه‌ک
(پۆژنامه، رادیۆ، ته‌له‌فیزیۆن) و گه‌یاندنی ده‌نگ و هه‌لوێسته‌کانی یه‌کیتی به
جه‌ماوه‌ر.

۳- سه‌ره‌رشتی کردنه‌وه‌ و کاراکردنی لاپه‌ره‌ی یه‌کیتی له‌سەر تۆری ئینته‌رنیت.

۴- سه‌ره‌رشتی کردنی ئه‌رشیف و په‌رتوکخانه‌کانی یه‌کیتی و دانانی رپوشوینی
پووست بۆ ده‌وله‌مه‌ندکردنیان.

به‌شی دارایی و به‌رپوه‌بردن:

أ- دارایی

دارایی یه‌کیتی پێک دێت له:

أ- ئابوونه‌ی ئەندامانی یه‌کیتی.

ب- ئەو یارمه‌تیانە بۆ یه‌کیتی ده‌نێردریت و ئەو پیتاكانه‌ی کۆ ده‌کرینه‌وه‌.

ت- داها‌تی چالاکی و پرۆژه‌کان.

ث- داها‌تی فروشتنی چاپه‌مه‌نییه‌کان.

دارایی یه‌کیتی به‌م شیوه‌یه‌ بریاری خه‌رجکردنی لی‌ ده‌دریت:

- ۱- داہاتی یه کیتی قوتاییانی کوردستان له کوڤوونهوهی لیژنه‌ی راپه‌راندن بو سه‌رجه‌م کاروباره‌کانی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت و لقه‌کان و خه‌رجیه جوراوجوره‌کان بریاری لی ده‌دریت.
- ۲- بودجه له هه‌موو ده‌زگا‌کانی (مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت، لق، لیژنه‌ی ناوچه) کوڤوونهوهی نه‌و ده‌زگایه‌ی له‌سه‌ر ده‌کریت و بریاری خه‌رجکردنی لی ده‌دریت.
- ۳- کوڤوونهوهی لیژنه‌ی راپه‌راندن چاودی‌ری خه‌رجیه مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت ده‌کات و مه‌کته‌بی سکرتریه‌تیش چاودی‌ری خه‌رجیه لقه‌کان ده‌کهن و به هه‌مان شیوه‌ش لقه‌کان چاودی‌ری خه‌رجیه لیژنه‌ی ناوچه‌کان ده‌کهن.
- ۴- ده‌رماله‌ی هه‌فالان به شیوه‌یه‌کی جیگیر دابه‌ش ده‌کریت به‌و شیوه‌یه‌ی که مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت بریاری لی داوه و مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت بو‌ی هه‌یه به گویره‌ی پیوستی داموده‌زگا‌کان ده‌ستکاری بکات به مه‌رجیک کار له دابه‌شکردنی بودجه نه‌کات.
- ۵- له کاتی سه‌رپیچیکردن له خه‌رجکردنی داہات یان به نابه‌جی خه‌رجکردن، ده‌زگا‌کانی سه‌روو بو‌یان هه‌یه به گویره‌ی به‌ندی (۲) برگه‌ی (۵) سزا بده‌ن.
- ۶- داہاتی یه‌کیتی له‌سه‌رجه‌م ئورگانه‌کاندا له هه‌ر سه‌رچاوه‌یه‌که‌وه بی‌ت ده‌بی ده‌زگای سه‌رووی لی ئاگادار بکریته‌وه و له لیستی داہات تو‌مار بکریت.
- ۷- دارایی یه‌کیتی به‌م شیوه‌یه خه‌رج ده‌کریت:
- ۸- میزانیه و ده‌رماله‌ی بریارلیدراو.
- ۹- راگه‌یانندی ناوه‌ندی له ده‌رکردنی ئورگان و به‌رنامه‌ی رادیویی و ته‌له‌فیزیۆن و بلاوکراوه‌کانی تر.
- ۱۰- خه‌رجیه پیوسته‌کانی باره‌گا‌کان.
- ۱۱- هاوکاری ئەندامان له کاتی پیوستدا که له لایه‌ن لقه‌کانه‌وه ته‌زکیه ده‌کرین.
- ۱۲- بو‌ هاتوچۆی نوینه‌رانی یه‌کیتی که به ئیشوکاری تایه‌ت به یه‌کیتی هاتوچۆ ده‌کهن.
- ۱۳- ئەنجامدانی چالاکی هه‌مه‌جۆر.

ب- بهرپوه بردن:

- أ- بهرپرسیاره بهرامبەر به سه رزمی پیکردن و چاود پیکردنی که لوپه له کانی یه کیتی.
- ب- پیکهستی کاتی دهوامکردن له باره گاکان و پیداو یستییه کانی ئیشوکاری پوژانه.
- ت- دانان و سه رپه رشتیکردنی پوژه به ره مهینه ره کانی یه کیتی.

ث- بهشی چالاکي پویشنیری و هونهری:

- ۱- ئه رکی نه خسه دانان و خه ملاندن و جیه جیکردن و سه رپه رشتیکردنی چالاکیه هه مه جو ره کانه که له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه بر یاری لی ده دریت، یا خود به بهر نامه بو ی بهرز ده کر یته وه له ده زگا کانی خوار وودا به مه بهستی نه نجامدانی.
- ۲- له کاتی نه نجامدانی چالاکیه کاندراسته وخو سه رپه رشتی بهرپوه چوونی ده کات و بهرپرسیاره بهرامبەر نه نجامه که ی.
- ۳- له ریگای بلاو کراوه و بژاندن و نامیلکه و بهرنامه ی جو راو جو ر باب ته ی پویشنیری بلاو بکاته وه.
- ۴- له ریگای نووسراو و راپور تی تاییه تییه وه سه رپه رشتی کاری پویشنیری ده کات له سه رجه م لقه کان.
- ۵- خول و سیمیناری پویشنیری ساز ده کات بو بهرز کردنه وه ی ئاستی پویشنیری نه ندانان.

بەلاغى كۆتايى كۆنگرەى دەيەمى يەكيتى قوتايانى كوردستان

يەكيتى قوتايانى كوردستان لە رۆژانى ۲۸-۳۱/۷/۲۰۰۱ لە ھۆلى پۆشنىپىرى پايتهختى ھەريىم و لە ژىر چاودىرى و ئامادەبوونى سەرۆك بارزانى و سەرۆكى پەرلەمانى كوردستان و سەرۆكى حكومەتى ھەريىم و سكرتېرى مەكتەبى سىياسى پارتى ديموكراتى كوردستان، كۆنگرەى دەيەمى خۆى لەژىر دروشمى «زانست، ئاشتى، نوپىكردنەو» ساز دا.

كۆنگرە، پاش ئامادەسازىيەكى تەواو و ئەنجامدانى كۆنفرانسە ناوخۆيەكانى لە مانگى نىسانى ئەمسالدا دەستى بە كارەكانى كرد. كە ئەندامەكانى برىتى بوون لە نوپنەرانى ھەلبژىردراوى سەرجم قوتايان لە شاروشارۆچكەكان و گشت ناوئەندەكانى خويىدن. ھەر لە ناوئەندىيەكانەو تە دەگاتە كۆلپىژ و خويىندى بالآ. لەو پروانگەوھى يەكيتى قوتايانى كوردستان بپرواى تەواوى بە ديموكراسيەت و ھەلبژاردن ھەيە، بۆيە نوپنەرەكان گوزارشتيان لە پراى جەماوەرى قوتايان و مافەكانيان دەكرد و بەوپەرى ھەستكردن بە لپىرسراوئىتى و دلسۆزىيەو مامەلەيان لەگەل كۆنگرە و ئەركەكانى سەرشانيان دەكرد. يەكيتىيەكەمان ئەو شانازىيەى پى براوھە دەولەمەندترين پىكخراوى قوتايانە لە پرووى سازدانى كۆنگرە و ھەر لە دامەزراندنىيەوھە لە (۱۸ى شوباتى ۱۹۵۳) بە كۆنگرە ھاتە مەيدان و لە پيودانگى گرنگيدان و بايەخى گەورەى سازدانى كۆنگرە لە ھىچ قوناغىكدا كۆنگرەى فەراموش نەكردووھە بگرە كۆنگرەى بە گەورەترين دەسەلات ديارى كردووھە لە پەپرەوى ناوخۆيدا و ھەميشە كردووھەتى بە فاكترەى نوپىكردنەوھى ريزەكانى و خۆسازدان لەگەل ھەلومەرجى كوردستان و پيشھاتە جىھانىيەكاندا.

كۆنگرەى دەيەمى يەكيتىيەكەشمان يەككە لەو كۆنگرە مىژووويانەى كە بە شيوەيەكى رىكوپىك و ديموكراسىيانە و بە گفتوگۆ تىروتەسەل و واقىعبىنانە كارەكانى بەرپۆھچوو كە بەگشتى گوزارشتى لە پيويستى و داخوازىيە نوپىيەكانى قوتايان دەكرد لە پرووى دەستەبەركردنى مافە ئەكادىمى و پيشەيەكانيان. ھەرۆھەا كۆنگرە گۆرانى پيويستى ئەنجام دا لە پپوگرام و پەپرەوى ناوخۆى يەكيتىيەكەماندا و گونجاويەكى تەواوى بەرجەستە كرد كە لەگەل سەردەم و ئايندەى بارودۆخى كوردستان و تەوژمى نوپى جىھانىدا يەكانگىر بىت و، پپوڤھى كارى رىكخراوھىيە بە

شیوازیکی نوئی پراکتیزه بکات که له سه ره گهزه کانی مه ده نیهت بنیات نراییت. واته له بهرئه نجامی کۆنگره ی ده یه م یه کیتییه که مان خوئی ئاماده ده کات بو راهیانی ئەندامه کانی و جه ماوه ری قوتابیان به په پیره و کردنی بنه ماکانی مه ده نیهت و پراکتیزه کردنی کاری راسته قینه ی ریخه راوه یی له نیو کۆمه لگای کوردیدا. هه ره بۆیه کۆنگره له سه ره ئاستی گشتیدا کۆمه لیک بریار و پاسپارده ی گرنگی په سه ند کرد له وانه:

۱- حکومه تی هه ری می کوردستان له وه رگرتنی هه ره بریار یکی گرنگدا رای جه ماوه ره وه بگریت و هه ول بدری رای گشتی له نیو کۆمه لگای کوردیدا دروست بگریت.
۲- داوا کردن له حکومه تی هه ری م که به شیوه یه کی راسته وخو ئاگای له سکالا و گیروگرتی هاو لاتیان بیت و چاره سه ری خیرایان بکات.

۳- هاوکاری و پشتیوانی سه ره جه م سه ندیکا و ریخه راوه پیشه یی و جه ماوه رییه کان بگریت.

۴- پشتگیری دادپهروه ری و هه وله کانی چاکسازی ده که ین بو نه هیشتنی که موکوری و ناله باری کارگیری و دارایی له داموده زگاکانی حکومه تی هه ری مدا.

ئهمانه و چه ندین خالی تر له سه ره ئاستی قوتابیان و داخوازییه کانیان په سه ند کران له وانه:

۱- هه ول بدری مه له به ندیکی رۆشنیری قوتابیان دروست بگریت که په رتوکخانه و کۆمپیوته ره تووری ئەنته رنیت له خو بگریت.

۲- کۆمه لگایه کی نوئی له سه ره بنه مایه کی شارستانی بو زانکوئی سه لاهه ددین بنیاد بنری که به شی ناوخوئی پیویستی تیدا بیت.

۳- هه ول بدری به شیوه ی و کۆلیژی نوئی له زانکو و په یمانگاکانی کوردستان بگریته وه.

۴- قوتابیانی کوردستان بو خویندن بنیردریته ده ره وه و هه ره وه ها زهماله بو قوتابیانی پارچه کانی تری کوردستان به خشریت له زانکوکانی کوردستان.

۵- پشتگیری هه وله کانی وه زاره تی په ره وه ده بو نه هیشتنی نه خوینده واری و بنپرکردنی دیارده ی لیدان له قوتابخانه کاند.

۶- داواکردن له حکومه تی هه ریم بو دابینکردنی پهرتوکی نوئی بو زانکوکان و گرنگیدان به پهرتوکخانه گشتیه کان.

۷- گرنگی به کونفرانسی زانستی بدریخت بو پیشخستنئی ئاستی زانستی و پهروه رده و فیرکردن له کوردستاندا.

ئه وه ویپرای چه ندین بریار و پاسپاردهی تری گرنگ له سه ره هه موو ئاسته کانیدا و به ره چاوکردنی خزمه تی زیاتری توئیژی قوتابیان و خویندن و زانست له کوردستاندا که هه مووی به گفتوگو دهنگدانی ئاشکرا په سه ند کراون. کونگره کوئیی کاره کانی به هه لباردنئی سه رکردایه تی نوئی ده ست پی کرد و له پرۆسه یه کی دیموکراسی که موینه دا به چاودیپری دادوه ر و نوینه ری حکومه تی هه ریم، (۲۱) هه قالی بو ئه ندامی لیژنه ی راپه راندن و (۵) هه قالی بو ئه ندامی یه ده گی لیژنه ی راپه راندن هه لبارد که زیاتر ۷۵٪ بریتی بوون له که وادری نوئی و پیشکه ووتوی یه کیتییه که مان و له ته وای ناوچه کانی کوردستان ریژهی پیویست ده رچوون بو سه رکردایه تی ئاینده ی یه کیتی قوتابیانئی کوردستان.

کونگره له کوئییدا سلای نارد بو گیانی پاکی شه هیدانی بزاقی رزگار یخوازی کوردستان و سه رقافله ی شه هیدان بارزانیی نه مر و کاک ئیدریسی جوانه مه رگ.

لیژنه ی راپه راندنی

یه کیتی قوتابیانئی کوردستان

هه ولیر کوردستان / عیراق

۲۰۰۱/۷/۳۱

کۆنگره یازدهه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان ۲۰۰۴

کۆنگره یازدهه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان، له پۆژانی ۲ - ۴ ی ئابی ۲۰۰۴، له هۆلی کۆلیژی کشتوکالی زانکۆی دهۆک، له ژیر دروشمی «زانست، ئازادی، پهره پیدان» به ئاماده بوونی ۳۸۶ نوینەر له گشت ریکخستنه کان و به ئاماده بوونی عهلی شنگالی نوینهری سه روک، پیبوار یه لدا به پررسی مه کته بی ناوه ندیی ریکخراوه پیشه ییه کانی پارتی دیموکراتی کوردستان دهستی به کاره کانی کرد^(۱) که بو یه که مین جاریش نوینهرانی به غدا و خانه قین ئاماده ی کۆنگره بوون^(۲).

له پۆژانی یه که م و دووه می کۆنگره دا بلاوکراوه یه کی تایبهت به ناویشانی کۆنگره بلاوکرایه وه به سه رنووسه ریی عیرفان عه زیز و دهسته ی نووسه رانی فاتیح مه وه لوه ی زاده، که ریم کاوه و خاوه ر زرار^(۳).

هه لبژاردنی دهسته ی نوپی لیژنه ی سکرتراریهت به مشیوه ی خواره وه بوو:

- به ره قان حه مدی، سکرته ر
- لاوه ند عوسمان، ئه ندامی مه کته بی سکرتراریهت
- کوردۆ ئیحسان، ئه ندامی مه کته بی سکرتراریهت
- ئاریان سه لحه دین ئه سه ده، ئه ندامی مه کته بی سکرتراریهت
- ریناس جانۆ محه مه د ناسراو به ریناس بامه رنی، ئه ندامی مه کته بی سکرتراریهت
- ناقسه ر نوری، ئه ندامی مه کته بی سکرتراریهت
- فه خره دین مه هدی جه رجیس، ئه ندامی مه کته بی سکرتراریهت
- شیروان حیتۆ، ئه ندامی مه کته بی سکرتراریهت

(۱) راگه یه نراوی کۆتایی کۆنگره ی یانزه هه مین (ی.ق.ک)، پۆژنامه ی روانین، یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ژماره ۱۱، هه ولیر، ۱۱ تشرینی یه که می ۲۰۰۴، ل ۲.

(۲) مووسا ئه حمه د، به به شداری ۳۷۰ نوینهر ئه مپرو کۆنگره ی یازده ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان دهست پیده کات، پۆژنامه ی خه بات، ئورگانی پارتی دیموکراتی کوردستان، ژماره ۱۵۱۷، هه ولیر، دووشه مه، ۲ ی ئابی ۲۰۰۴، ل ۳.

(۳) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشوو، ل ۱۷۴.

- سہنگەر کانہبی، ئەندامی مەکتەبی سەرتاریەت
- ئاوات کارۆخ، یەدەگی مەکتەبی سەرتاریەت
- ھێمن باجەلان، یەدەگی مەکتەبی سەرتاریەت
- مەردان خدر، یەدەگی مەکتەبی سەرتاریەت
- خەملان محەمەد سەلح، یەدەگی مەکتەبی سەرتاریەت
- یاسین سەلح، ئەندامی یەدەگی مەکتەبی سەرتاریەت^(۱).
- سەرھەنگ زاھیر، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بە بەرپرسی لقی ھەولێر
- ھۆشمەند پەفیع ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بە بەرپرسی لقی زانکۆی سەلاحە دین
- سدقی مەحمود، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بە بەرپرسی لقی زانکۆی سۆران
- زیڕەقان حسین، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بە بەرپرسی لقی زانکۆی دەھۆک
- دلشاد شەعبان غەفار، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن بە بەرپرسی لقی دەھۆک .
- ئەنەس ئەیوب عەبدولپەرەزاق، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بەرپرسی لقی موسڵ
- مەعاز عەبدوللا، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بەرپرسی لقی ئاکری
- موشیر محەمەد، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بەرپرسی لقی زاخۆ
- کارزان سەدرەدین، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بەرپرسی لقی زانکۆی کەرکووک
- عیماد عەلی پەشید، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بەرپرسی لقی کەرکووک
- پەھیلل حەسەن سەبری، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، لقی گەرمیان.
- ھێمن باجەلان، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، لقی کەلار
- جەعفەر جوامیر عەلی میر، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بەرپرسی لقی خانەقین
- تاھیر محەمەد ئەحمەد، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بەرپرسی لقی سلیمانی
- سروە سەلح مستەفا، ئەندامی لیژنە ی پاپەراندن، بەرپرسی لقی زانکۆی سلیمانی

(۱) سیروان عثمان، سەرچاوەی پێشو، ل ۵۰.

- کاوه ره سۆل محهمه د، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن، بهرپرسی لقی هه له بجه^(۱).
- ئەحمەد ئیسماعیل، ئەندامی لیژنە ی پاپه پانندن، بهرپرسی لقی به غداد.
- ئارام حوسین مه حمود، لقی پاپه پان

په یکه ری لقه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان له م کۆنگره یه دا:

- لقی هه ولیر
- لقی زانکۆی سه لآحه دین
- لقی زانکۆی سۆران
- لقی دهۆک
- لقی زانکۆی دهۆک
- لقی موسل
- لقی ئاکری
- لقی زاخۆ
- لقی زانکۆی که رکوک
- لقی گه رمیان
- لقی سلیمانی
- لقی زانکۆی سلیمانی
- لقی هه له بجه
- لقی پاپه پان
- لقی سۆران
- لقی که رکوک
- لقی به غدا^(۲)
- لقی پاپه پان

(۱) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشوو. ل ۱۷۶.

(۲) هه مان سه رچاوه، ل ل ۱۷۶ - ۱۷۷، ۱۸۸.

کارنامه و پهیرهوی ناوخوا په سه ندرکراوی کۆنگرهی یازدهمی یه کیتی قوتابییانی کوردستان

له ژیر دروشمی

زانست - ئازادی - په ره پیدان

کارنامه

پیشه کی:

یه کیتی قوتابییانی کوردستان له ۱۸ی شوباتی ۱۹۵۳ وه ک پیکخواویکی پیشهیی و دیموکراتی نیشتمانپه ره و ئازادیخواز بو دا کۆکی له مافه کانی قوتابیان له سه ره دهستی کۆمه لیک قوتابی کورد له شاری به غدا و له بهر رۆشنایی مۆرکه سیاسییه کانی رپبه رایه تی بزوتنه وهی ئازادیخوازی کورد به رپنمایی بارزانیی نهر له دایک بووه. ئەم یه کیتییه له ماوهی نیو سه دهی به رده وامی و تیکۆشان به شداری کارای له شۆرشه کانی ئەیلوول و گولان و راپه رینه کان هه بووه و له م پیناوه شدا سه دان شه هیدی کردۆته قوربانی کاروانی ئازادی، به شداری چه ندین فیستیفال و کۆنگره ی جیهانی کردوووه و تاییدا بویرانه دۆزی کورد و کیشه ره واکه ی پیشانی جیهان داوه. یه کیتی قوتابییانی کوردستان، توانی دا کۆکی له خه سلته و تاییه تمه ندی قوتابییانی کوردستان بکات و له هه موو قۆناغه کاند خزمه تی گه وره ی پیشککش به بواری زانست و خویندن و وتی په ره ورده کردوووه، ئەمه ویرای خه باتی نه ته وهیی و گروتینی ئەندامانی ئەم پیکخواه بو رزگاری کوردستان. له ماوه ی خه باتی ۵۲ ساله ی یه کیتی قوتابییانی کوردستان یازده کۆنگره ی به ستوووه، ئەمه جگه له سازدانی چه ندین کۆنفرانس و ماوه یه کی درپژیش شانه شانی (ی.ل.د.ک) درپژه ی به تیکۆشانی خو ی داوه.

ئهمه ی به رده ستیشتان کارنامه و ئامانجی په سه ندرکراوی کۆنگره ی یازدهمی یه کیتی قوتابییانی کوردستانه. به و هیوایه ی یه که یه که ی برگه کانی بکه ونه مهیدانی پراکتیکی و بو خزمه تی قوتابیان و زانست و پیشکه وتی کوردستان بخریته گه ر.

پیناسه یه کیتی:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ریکخراویکی پیشه یی، نیشتمانی، دیموکراسی قوتابیانه، له پیناو پاراستن و داکوکیکردن له ماف و خواسته کانی قوتابیانی و په ره پیدانی وتی زانست تی ده کو شیت.

ههروه ها پشتگیری دۆزی وای گه لی کوردستان به پیویست ده زانی و کار ده کات له پیناو چه سپاندنی بنه ماکانی دیموکراتیه ت و ئاشتی و مافی مرؤف بو بونیاتنانی کومه لگایه کی پیشکه وتنخوازی مه ده نی له کوردستان و عیراقد.

هیله گشتیه کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان:

- ۱- ده ستینشانکردنی پله کان به پیی هه لبراردنی دیموکراسیانه ده بیت.
- ۲- یه کیتی قوتابیانی کوردستان ریکخراویکی ئاره زوومه ند ده بیت و پابه ندبوونی ئەندامانی له سه ر بنه مای باوه رپیوون ده بیت.
- ۳- ئەندامانی خو ی له سه ر بنه ماکانی دیموکراسی گوش ده کات و کاروباره کانی خو ی به ریوه ده بات.
- ۴- ئەندامانی به بی ره چاوکردنی جیاوازی هه مان ماف و ئه رکیان ده که ویته ئەستۆ.
- ۵- ئەندامانی له سه ر لیبوره یی و ریزگرتن و خو شه ویستی په روه رده ده کات.
- ۶- بیری نیشتمانی و هه سته کردن به لیپسراویتی نه ته وه یی په رهنسیپیک ده بیت بو ئەندامانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.
- ۷- ده سته به رکردنی ماف و داخوازییه کانی قوتابیانی به ئه رکی خو ی ده زانی ت به بی ره چاوکردنی جیاوازی بیرو را و کاری ریکخراوه یی به ئه رکی سه ره کی داده نی ت.
- ۸- داکوکی له ماف و هه لو یسته کانی قوتابیانی ده که یین و هه و لی ریزگرتنی دوو لایه نه ده ده یین له گه ل مامۆستایان.
- ۹- به پیی بنه ماکانی دیموکراسی که مینه پابه ندی زۆرینه ده بیت له بریاروه رگرتن و ده بیت ریزی که مینه بگیری ت.
- ۱۰- له سه ر بنه مای لیکو لینه وه ی زانستی بریار له سه ر گرفته کانی قوتابیانی وه رده گیری ت و هه و لی چاره سه رکردنیان ده دات له ریگی خو ی و ده زگا

په یوه نډیداره کان.

۱۱- بروای به ئازادی راده برپین و شیوازی گوزارشتکردن لئی له کوډوونه و خوښاندان و ریپوان له ناوهنده کانی خویندن و دهره وهیدا هیه.

۱۲- ریز له ئافرهت و مافه کانی ده گریټ و پشتگیری له هر ههولیک به ئاراسته ی زیادکردنی مافی ئافرهت و به شداریکردنیان ده کات.

۱۳- بروای به دیالوگ و راگوږینه وه هیه بو چاره سهرکردنی کیشه و گرفته کان.

له سهر ئاستی قوتابیان:

۱- گرنگیدان به دامه زانندی سهنتهر و مهلبه ندی رۆشنییری و هونه ری تایهت به قوتابیان و دهسته بهرکردنی باشترین هوکاره کانی پیشخستنی به هره و توانا کانیان.

۲- ههولدان بو دروستکردنی په یوه نډیه کی ته ندروست له نیوان ماموستایان و قوتابیاندا.

۳- کارکردن له سهر بواری وه رگیپان و کردنه وهی سهنتهری وه رگیپان بو پروگرامه کانی خویندن و سهرچاوه زانستییه کان.

۴- گرنگیدان به خویندنی کوردی له ناوچه تازه رزگارکراوه کانی کوردستان و کردنه وهی خولی تایهت بو فیروونی زمانی کوردی.

۵- پشتگیری خویندنی ته وزیمی (الزامی) ده که ین له قوناغی سه ره تای، به شیوه یه که هه موو ناوچه کانی کوردستان بگریته وه، هه روه ها بایه خی ته واو بدریت به خولی نه هیشتنی نه خوینده واری.

۶- بایه خدان به ره وانه پراکتیکی و تاقیگه زانستییه کان له ناوهنده کانی خویندندا.

۷- ههولدان بو دروستکردنی کو مه لگای به شی ناوخیی به شیوه یه کی سه رده میانه که هه موو پیداویستییه کانی خویندن و پشووی قوتابیان تییدا بیت.

۸- هاوکاریکردنی قوتابیان کی مده رامهت و پیدانی پیشینه ی مادی بو ته واوکردنی خویندن.

۹- وانه کان له هه موو قوناغه کانی خویندن به زمانی کوردی بیت له کوردستان و ره وانه ی زمانی کوردی له ریزی ره وانه بنه ره تییه کان بیت له عیراق و ریزگرتنی

نه ته وه کانی تر که خویندنیان به زمانی زگماکی خویمان بیت.

۱۰- تیروته سه لکردنی پرۆگرامه کانی خویندن به گیانی کوردایه تی و داب و سه نایه تی نه ته وه که مان و میژوو و جوگرافیای کوردستان که له گه ل به ره و پیشچوونی زانست و شارستانیتی مروؤف بگونجیت.

۱۱- په ره پیدانی زانکۆکانی کوردستان و هه ولدان بو کردنه وهی ئاموژگا و کۆلیژی تر و به شه کانیان به پیی پپووستی و خواستی به زرکردنه وهی ئاستی زانست.

۱۲- پاراستنی پیروزی و سه ره به خوئی ناوه نده کانی پهروه رده و فیکردن.

۱۳- نابیت قوتابیان له هه ریمی کوردستان بیه ش بکرین له خویندن له سه ر بیروباوه ری رامیاری.

۱۴- پپووسته پرۆگرامه کانی خویندن له زانکۆکانی کوردستان له گه ل ئاست و پیشکه وتنی زانست و پرۆگرامه کانی تازه ی خویندنی زانکۆکانی جیهان بگونجیندریت و بو ئه م مه به سه ته کۆنگره ی زانستی به ستریت.

۱۵- گرنگیدان به خویندنی کۆمپیوتهر و ئینته رنیت له سه رجه م قۆناغه کانی خویندندا.

۱۶- قوتابیانی ئاماده ییه پیشه ییه کان له زانکۆ و په یمانگا بالاکاندا به پیی پسپوریان وه ربگیرین.

۱۷- دانانی پلانی نوئی پهروه رده یی و دارشتنی پرۆگرامه کانی پهروه رده به شیوه یه کی سه رده میبانه.

۱۸- دابینکردنی کار و دامه زرانندی ده رچووانی زانکۆ و په یمانگا کان و ئاماده ییه پیشه ییه کان له گه ل سوودوه رگرتن له توانا و پسپوریه زانستییه کان.

۱۹- هه ولدان بو فیکردن و به کاره یینانی پیتی لاتینی له قوتابخانه کاندا.

۲۰- بایه خدان به قوتابخانه پیشه ییه کان و په یمانگا کان و هاندانی قوتابیان بو ئه وه ی بچنه ئه و قوتابخانه و په یمانگایانه و کادری ناوه نجییان لی په یدا بیت و به شداری له ناوه دانکردنه وهی کوردستاندا بکه ن.

۲۱- ناردنی قوتابیانی کوردستان بو ته واوکردنی خویندن له ده ره وهی ولات.

- ۲۲- بایه خدان به نهجومه نی باوکان و دایکان و مامۆستایان و قوتابیان بو به شداریکردن له به ره و پیشبردنی پهروه ده و فیگردن، و ههروه ها دانانی لیکۆله ری کۆمه لایه تی و دهروونی له سه رجه م ناوه نده کانی خویندندا.
- ۲۳- یارمه تیدانی ئه و قوتابیانه ی که پۆله ی شه هید و پیشمه رگه ی په ککه وته ن و پاشماوه ی کیمیا باران و ئه نفالکراوه کانی دیکه ن.
- ۲۴- هاندانی قوتابیانی داهینه ر و به توانا و دابینکردنی پیداو یستییه کان بۆیان.
- ۲۵- ریکخستنی ئۆردوگای هاوینه بو پیگه یاندنی قوتابیان و پهروه ده کردن و جۆشدانیان به بیروباوه ری نیشتمان پهروه ری و دیموکراسی.
- ۲۶- بایه خدان به په رتوکخانه کان و دهوله مه ندرکدنیان به په رتوکی هه مه جوړ و راهینانی قوتابیان له سه ر خویندنه وه و هاندانی قوتابیان به دانانی په رتوکخانه له ماله کانیا نندا.
- ۲۷- بایه خدان به ته ندروستی قوتابیان له قوتابخانه کان و دهسته به رکردنی چاره سه رییان و په چاوکردنی مه رجه ته ندروستیه کان له ناوه نده کانی خویندن.
- ۲۸- بایه خدان به وانه کانی نیگارکیشان و وه رزش و سروود بو پهروه ده و نه شوئما کردنی ئاره زوو و به ره مه کانی قوتابیان.
- ۲۹- دژی هه موو کۆتوبه ندیکی کۆمه لایه تی دواکه وتووین که له سه ر قوتابیانی کچ داده نری بو پیگه گرتن له خویندنیان.
- ۳۰- گرنگیدان به قوتابخانه نمونه ییه کان و هه وڵدان بو فراوانکردنیان که هه موو قوتابخانه کانی کوردستان بگریته وه.
- ۳۱- هه وڵدان بو گه پرانه وهی ئه و قوتابییه نه وجه وانانه ی که تووشی لاده ری و تاوان ده بن بو ناو خیزان و کۆمه لگه له پیگه ی چاکسازی کۆمه لایه تییه وه.
- ۳۲- هاندانی قوتابیان بو سازدان و پیشکه شکردنی توژیینه وه و ریکخستنی کۆر و سیمیناری زانستی و ئه ده بی و پۆشنییری له ناوه وه و ده ره وهی مه لبه نده کانی خویندن.
- ۳۳- هه وڵدان بو گه پراندنه وهی کادیره زانستی و خاوه نپروانامه به رزه کان له ده ره وهی وڵات بو سوودوه رگرتن له توانا و پسپوریان.

۳۴- گرنگیدان به کۆلیژه ئه هلییه کان بهو شیوهی له رووی مامۆستا و پێداویستی خویندنه وه دیراسه تکر او بیّت.

۳۵- گرنگیدان به که سایه تی قوتابی و پهروه ده کردنیان به شیوه یه کی گونجاو.

۳۶- گرنگیدان به خویندنی تیکه لّاو له قوناغی ئاماده یی.

له سه ر ئاستی ریکخواه یی:

۱- هه ولدان بو گریدانی په یوه ندی دۆستانه له گه لّ سه رجه م ریکخواه کانی قوتابیان له جیهاندا بو پیناساندنی دۆزی په وای گه لی کوردستان و پشتگیریکردن له چالاکیه کانیان.

۲- یه کیتی قوتابیان کوردستان، گرنگی به په یوه ندی ده دات له گه لّ ئه و ریکخواه وانه ی که ریز له مافه کانی کورد ده گرن و پر وایان به فیدرالییه ت بو کوردستان و مافه کانی گه لی کورد هه یه.

۳- په یوه ندییه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان له سه ر بنه مای تیگه یشتن و به رژه وه ندی دوولایه نه ده بیّت.

۴- ئه نجامدانی هه لّ بژاردنی سالانه ی نوینه رایه تی قوتابیان و به شداربوونی نوینه ران له و کاروباران هه ی که په یوه ستن به قوتابیان له گه لّ ده سته کارگێرییه کان، له هه موو ئاسته کاندا.

۵- هه ولدان بو یه کخستنی بزووتنه وه ی قوتابیان له کوردستاندا له شیوه ی فیدراسیۆنیك که ده ربپی ئامانج و خواسته کانی قوتابیان بیّت.

۶- هه ولدان بو ریکخستنی قوتابیان کورد له ده ره وه ی ولّات و هاندانیان بو خزمه تکردن و پشتگیریکردنی هه ریمی فیدرالیی کوردستان.

۷- پشتگیری خه باتی ریکخواه کانی قوتابیان له پارچه کانی تری کوردستان ده که یین و هه ولی به هیزکردنی په یوه ندی و هاوکارییان ده که یین.

۸- په ره دان به هاوکاری و په یوه ندی له گه لّ ریکخواه جه ماوه ری پیشه ییه کانی تری لاوان و ئافره تان و مامۆستایان و گشت سه ندیکا و ریکخواه دیموکراسییه کانی تر به پێویست ده زانیین.

لہسەر ئاستی نەتەوہیی:

- ۱- یارمەتیدانی قوتاییانی بەشەکانی تری کوردستان کە بە ھۆی خەباتی سیاسی پەرتەوازە دەبن و زامکردنی خویندنیان لە ھەریمی کوردستان.
- ۲- پشتگیریکردنی بزوتنەوہی ئازادبخوازی نەتەوہیی کورد لە ھەموو پارچەکانی کوردستان و ھاوکاریکردنیان بۆ بەدیھێنانی مافی چارەنووس.
- ۳- تیکۆشان لە پیناوی ھەخستنی بزوتنەوہی ئازادبخوازی کوردستان لە ھەموو پارچەکان بە ڕیگاہی کە ئاشتییانە.
- ۴- پشتگیری یەکگوتاری کورد و دانانی ستراتژییەتیک دەکەین بۆ پاراستنی ئاسایشی نەتەوہیی کوردستان.
- ۵- ھەوڵدان بۆ بەستنی کۆنگرەیی نیوودەوڵەتی بۆ چارەسەرکردنی کیشەیی کورد.
- ۶- ھەوڵدان بۆ ئۆرگانیزەکردنی جالیەیی کورد لە دەرەوہی وڵات بۆ زیاتر ناساندنی کورد و کیشەکەیی.
- ۷- پشتگیریکردن لە ھەر ھەنگاویکی زانستییانە بۆ بەدیھێنانی زمانی ستانداردی کوردی لە نووسیندا.

لەسەر ئاستی نیشتمانی:

- ۱- پشتگیریکردنی پەرلەمان و حکومەتی ھەریمی کوردستان لە پیناوی دەستەبەرکردنی خواست و مافەکانی خەلکی کوردستان.
- ۲- پالپشتی لە سیستەمیکی دیموکراتی، فیدرالی، پەرلەمانی فرەیی لە عێراق دەکەین بە شیوہیەکی کە کەرکوک و خانەقین و شنگال و ھەموو شار و ناوچەکانی تری کوردستان بگەرێنەوہ سەر ھەریمی فیدرالی کوردستان.
- ۳- پشتگیری لە یاسای کاتی بەرپۆبەردنی دەوڵەتی عێراق دەکەین کە زمانی بەشیکی لە مافەکانی گەلی کوردستان دەکات و ئەم یاسایە بکریتە بنەمایەکی بۆ دارپشتنی دەستوری ھەمیشەیی عێراق و سەرچەم مافە نەتەوہییەکانی کوردی تیدا بچەسپینریت.
- ۴- تی دەکوشین لە پیناوی نەھیشتنی شوینەوارەکانی سیاسەتی بەعەرەبکردن و

شیواندنی پیکهاته‌ی دیموگرافی شار و ناوچه‌کانی کوردستان.

۵- پشتگیریکردنی پیدانه‌وه‌ی ره‌گه‌زنامه‌ی عیراقی به کورده فه‌یلیه‌کان و ئه‌و هاو‌لاتییانه‌ی لییان سه‌ندراوه‌ته‌وه و دابینکردنی ژیانیان و قهره‌بوکردنه‌وه‌ی ئه‌و زیانانه‌ی لییان که‌وتوووه.

۶- به‌شداریکردن له‌گه‌شه‌پیدان و ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی کوردستان.

۷- هه‌و‌ل‌دان بو قهره‌بووکردنه‌وه و ده‌سته‌به‌کردنی بژیوی ژیاننی که‌سوکاری ئه‌نفال و کیمیا‌باران و زیان‌پیکه‌وتووانی سیاسه‌تی د‌رندانه‌ی رژیمی به‌عس.

۸- پشتگیری یه‌ک‌خستنی نیومالی کورد و گوتاری سیاسی یه‌ک‌گرتووی کوردی ده‌که‌ین.

۹- پشتگیری له‌و هه‌نگاوانه‌ ده‌که‌ین که بو جیبه‌جیکردنی داخواییه‌کانی بنه‌ماله‌ی شه‌هیدان ده‌نرین.

۱۰- پاراستن و گرنگیدان به‌ژینگه و شوینه‌واره‌کانی کوردستان.

۱۱- پشتگیری هه‌وله‌کانی چاکسازی و نه‌هیشتنی که‌موکوری و ناله‌باریی ئیداری و دارایی ده‌که‌ین له‌داموده‌زگا‌کانی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان.

۱۲- بایه‌خدان به‌فه‌ره‌نگ و که‌له‌پووری کوردی و هاندانی قوتابیان بو پاراستنیان.

له‌سه‌ر ئاستی جیهانی:

۱- تیکۆشان دژی داگیرکردن و ده‌ستپوه‌ردان.

۲- تیکۆشان له‌پیناو بلا‌بوونه‌وه‌ی ئاشتی و دیموکراتیه‌ت له‌جیهاندا و ریزگرتن و پاراستنی مافی مروّف.

۳- هاوکاریکردنی بزووتنه‌وه‌ی ئازادیخوازی گه‌لان له‌پیناو به‌دیپینانی ژیانیکی پر له‌ئاشتی و ئازادی.

۴- گونجاندنی خه‌باتی قوتابیانی کوردستان له‌گه‌ل گۆرانکارییه‌ هه‌ریمی و نیوده‌وله‌تییه‌کان به‌و شیویه‌ی که له‌به‌رژه‌وه‌ندی مه‌سه‌له‌ی په‌وای میله‌تی کورددایه.

پہرہوی ناوۆ

بہندی یه کهم

یه کیتی

۱-۱: ناوی پیکخواو

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، به پیتہ کانی (ی. ق. ک) هیما ی بۆ ده کریت.

۲-۱: پیکهاته

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، نوینہ رایہ تی قوتابیانی کوردستان ده کات له یه کگرتنی ئاره زوومه ندانه ی قوتابیان پیک دیت، که پروایان به کارنامه و پهیرهوی ناوۆی (ی. ق. ک) هیئاوه، به وپه ری دلسۆزییه وه بۆ به دیهینانی ئامانجه کانی تی ده کۆشن.

۳-۱: سنووری کارکردن

هه ریمی کوردستانه، به پیی پیویست لیژنه ی راپه راندن بۆی هه یه لق و ناوچه و لیژنه کان له هه موو ناوچه کانی کوردستان و دهره وه ی کوردستان بکاته وه.

۴-۱: دروشم

زانست - ئازادی - په ره پیدان

۵-۱: ئارمی یه کیتی

پیکهاته ی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

- خۆر: نیشانه ی په یدابوون و ژیان و پوناکی و ئازادی و هه رده م نوپوونه وه یه، (۱۸) تیشکه که هیما یه بۆ (۱۸) ی شوبات، رۆژی دامه زراندنی یه کیتییه که مان.
- چیا: نیشانه ی به رخودان و خۆراگرییه، ئاماژه یه به سروشتی کوردستان، چوار شاخه که هیما یه بۆ چوار پارچه ی کوردستان و حه تمیه تی به یه که وه به ستان و یه کپارچه یی.
- په رتوک: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانیه ته، نیشانه ی خویندنه که پیشه ی قوتابیانه، له ناو په رتوکه که ش ناوی یه کیتییه که مان تۆمار کراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانی (ی. ق. ک) به خویندن و زانست و فیروون.

- دهست: دهست و بازووی قوتابیانی کوردستانه، نیشانهی ههول و تیکۆشانه، رهنگی رهش و سپیش به واتای جیاوازینه بوون به کارهاتوو.
- بۆشایی نیوان دوو دهسته که: (بیته کانی یه که می یه کیتییه که مانی تیدا تۆمار کراوه به زمانی ئینگلیزی) له بنکه کهیدا فراوانه و له لوتکه کهیدا تیژه، له شیوهی سیگۆشهیه، نیشانهی بهرزبوونهوه و به رهو ئامانج و سه رکه وتنه.
- ۱۹۵۳: سالی دامه زرانندی یه کیتی قوتابیانی کوردستانه.
- تیکپرای ئارمه که له شیوهی سه ره پمدایه بۆ ده لاله تکرده له وته کهی بارزانیی نه مر: «قوتابیان سه ری رمن له گشت شوپش و راپه رینی کدا.

به ندی دووه م

ئه ندامیتی

۱-۲: ئه ندامیتی

ئه ندامانی یه کیتی، له قوتابیانی گشت قۆناغه کانی خویندن پیک دین جگه له قوتابیانی قۆناغی سه ره تایی و ده ره کی و کۆلیژه کانی سه ربازی و پۆلیس.

۲-۲: مه رجه کانی ئه ندامیتی

هه ر قوتابییه کی کوردستانی به بی ره چاوکردنی ره گه ز، نه ته وه، ئاین، شوین له لایه ن ئه ندامیکی یه کیتییه وه ته زکییه بکریت مافی ئه وه ی هه یه بییت به ئه ندام له دوای ئه وه ی فۆرمی داواکاریی ئه ندامیتی پر بکاته وه به پیی ئه م مه رجانه:

۱- برۆای ته واوی به کارنامه و پهیرهوی ناوخۆی یه کیتی هه بییت و خه بات له پیناو به دیه پینانی ئامانجه کانی بکات.

۲- له یه کیک له ئۆرگانه کانی یه کیتییدا کاری ریکخراوه یی خۆی بکات، تا دوو سال دوای ته واوکردنی خویندن مافی مانه وه ی هه یه له یه کیتی.

۳- له کارکردندا دلسۆز و وردبین بییت و له به لینه کاندرا راستگۆ بییت.

۴- ئابوونه ی ئه ندامیتی بدات به و رپژه ی لیژنه ی راپه راندن دیاری ده کات و رپوشوینی وه رگرتنی داده نی.

۵- له يه کيک له ناوه نده کاني خویندن درېژه به خویندنې بدات.

۳-۲: ئه رکه کاني ئه ندام

۱- په پره وی ديسپيليني نيوخوي يه کيتي و پله کاني رېکخستن بکات.

۲- ئامانج و بيروباوه پري يه کيتي بلاو بکاته وه و بهرگري له يه کگرتووي رېزه کانيدا بکات.

۳- کوشش بو بهر فراوانکردني رېکخستن يه کيتي بکات و ئه ندامي نوي بهينته رېزه وه.

۴- به شداري له کوپونه وه و چالاکيه جوراوجوره کاني يه کيتيدا بکات.

۵- ههول بدات بو بهر زکردنه وه ئاستي زانستي و روشنيري و هوشيارى خوي.

۶- له کاتي گوپيني ناوه ندي خویندنيدا ده بي ئه نداميتي خوي بگوازيته وه بو ئه و ناوه نده ي که تيدا ده خوینت.

۷- ههول بدات ئه وپه پري شه فافيه ت له کاره کاني يه کيتي قوتابيانى کوردستاندا په پره و بکات.

۴-۲: مافه کاني ئه نداميتي

۱- ئه ندامي يه کيتي له سنووري چالاکي خویدا مافي ره خنه و ره خنه له خوگرتنى ههيه.

۲- مافي دهنگدان و خوپالوتنى له ئورگانه کاني يه کيتيدا ههيه.

۳- له کاتي ههستکردن به پيشيلکاري مافه کاني، بوي ههيه داواي مافي خوي بکات.

۴- له کاتي پيوست داواي يارمه تي بکات.

۵- ئه ندام مافي وازهينانى له يه کيتي ههيه له ريگاي پيشکه شکردني داواکاري به نووسراو.

۶- له کاتي چاکبه رپوه بردني چالاکيه کاني له کاتي پيوستدا سوپاسنامه ي ئاراسته ده کریت.

۵-۲: سزاکان

دهزگاکانی یه کیتی دهسه لاتی ئەم سزایانه یان ههیه به پئی ئاستی دهزگاکان و جووری سه ریچییه که:

۱- ئاگادارکردنه وه.

۲- سه رنجراکیشان.

۳- ته جمیدکردن.

۴- پیژاردن (گرامه) له کاتی خراب مامه له کردن به دهرامهت و دارایی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.

۵- وهرگرتنه وهی پله: کادیر له کاتی جییه جینه کردنی ئه رکه کانی به پئی په پیره و پله ی لئ وهرده گیریتته وه.

۶- ده رکردن: له کاتی ئه انجامدانی هه ر کرداریک که سه ریچی بیت بو په پیره وهی یه کیتی و سیستمی گشتی (نظام عام)، ئه و له ریزه کانی یه کیتی دوور ده خریتته وه و ده رده کریت.

● سزاکان به پئی سه ریچییه که ده دریت له لایهن دهزگاکانه وه جگه له خالی (۱) و (۲) سزاکانی تر به پئی لیکۆلینه وهی ورد و به دواداچوون ده سه پیندرین.

به ندی سییه م

ئۆرگانه کانی یه کیتی

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، له سه ر بنه مای دیموکراسی پیک هاتووه و هه موو ئۆرگانه کانی یه کیتی به ده نگی زۆرینه ی ئاسایی و نهینیی هه لده بژێردرین، هه روه ها په پیره وهی سه رکرده یه تی به کۆمه ل ده کهن و گشت بریاره کان به زۆرینه ی ئاسایی ده رده چن و ریکخستن له سه ر ئەم پره نسیپانه دامه زراوه:

۱-۳: هۆبه

بچووکتیرین یه که ی ریکخستنه، ئەندامیکی چالاکی یه کیتی یا خود زیاتر به پئی پیویست هه لیده سوپینن که به ده نگی ئەندامان له هۆبه که هه لده بژێردرین و به ئەندامدانی کاری یه کیتی هه لده ستن.

۱- دروستکردنی په یوه نندی له نیوان ئەندامانی یه کیتی له هۆبه له گهڵ ئۆرگانی سه رووتر.

۲- ئاگادارکردنه وه و ئاماده کردنی ئەندامان بۆ به شداریکردنی چالاکیه کانی یه کیتی.

۳- کۆکردنه وه ی ئابوونه.

۴- بهرپرسه له گه یاندنی بیروبوچوون و داخواییه کانی ئەندامان و قوتابیان بۆ سه رووتر.

۲-۳: لیژنه ی بهش

له کۆلیژ و په یمانگاگان سه ره په رشتی نوینه رایه تی پۆله کان ده کات و له (۳ - ۵) هه قال پیک دیت که راسته وخۆ له لایه ن نوینه ری هۆبه کانه وه له به شه که دا هه لده بژێردریت و ئه رکی سه ره په رشتی کردنی کاره کانی یه کیتی به شه که و هه وڵ ده دات بۆ فراوانکردن و به هیزکردنی ریکخستن و جیبه جیککردنی ئه رکه کانی یه کیتی و ئەنجامدانی فه رمانه کانی سه رووتر و چاره سه رکردنی گیروگرفته کانی قوتابیان و ده بیته ئەلقه ی په یوه نندی نیوان قوتابیان و لایه نه په یوه نیداره کان، نوینه رایه تی هۆبه کان به شداری کۆبوونه وه ی مانگانه ی لیژنه ی بهش ده کهن و راپۆرت بهرز ده کهنه وه بۆ سه رووتر.

۳-۳: لیژنه ی قوتابخانه

لیژنه له (۳ - ۷) هه قال پیک دیت که راسته وخۆ له لایه ن ئەندامان له ناوه نندی خویندن هه لده بژێردریت، سه ره په رشتی کاره کانی یه کیتی له و شوینه ده گریته ئەستۆ و ئەلقه ی په یوه ندییه له نیوان قوتابیان و به رپوه به رایه تی ناوه نده که.

۱- به لای که مه وه ده بیته مانگانه جاریک کۆ بیته وه و راپۆرت بهرز بکاته وه.

۲- مانگی جاریک ده بیته کۆبوونه وه ی فراوان له گه ل نوینه رایه تی هۆبه کان ئەنجام بدات.

۳- مانگی جاریک ده بیته کۆبوونه وه ی گشتی له گه ل ئەندامان ئەنجام بدات.

۴- بهرپرسه به رامبه ر گه شه کردن و چالاکیه کانی یه کیتی له سنووری کارکردنیدا.

۵- ده سه لاتی سزادانی خاله کانی (۱) و (۲) ی هه یه له به ندی (۲) ی برگیه ی (۵).

۶- ئه رکی زه مینه خو شکردنی سه رخستنی پالیئوراوانی یه کیتی ده که ویتته ئەستۆ

له هه لبژاردنه کانی نوینه رایه تی قوتابیاندا.

۳-۴: لیژنه‌ی ناوچه / پهیمانگای بالا / کۆلیژ:

بههۆی فراوانبوون و زیادبوونی ژماره‌ی قوتاییان له سنووریکی دیاریکراو، له کۆلیژ و پهیمانگا بالاکان بو چاودێریکردن و کارکردنی ریکخستنه‌کانی یه‌کیتی دادمه‌زیت و له به‌رپرسی لیژنه و (۲ - ۸) کارگێر پیک دیت که له ریکه‌ی کۆنفرانسی نیوخۆیی سالانه دیاری ده‌کریت.

۱- به‌رپرسی لیژنه‌کان له کۆبوونه‌وه‌ی به‌رفراوانی لق که (۲) دوو مانگ جارێک ده‌به‌ستریت به‌شداری ده‌که‌ن.

۲- سه‌ره‌رشتی جموجوله‌کانی یه‌کیتی ده‌کات له‌سنووری چالاکي خۆیدا.

۳- به‌رپرسیاره به‌رامبه‌ر گه‌شه‌کردنی چه‌ندیتی و چۆنیتی ریکخستنه‌کانی یه‌کیتی.

۴- مانگانه کۆبوونه‌وه‌ی خۆی ده‌کات، به‌شه‌کانی لیژنه ناوچه به‌جیا راپۆرتی خۆیان بو لق به‌رز ده‌که‌نه‌وه ده‌رباره‌ی باری یه‌کیتی له‌و ماوه‌یه‌دا له هه‌موو روویه‌که‌وه.

۵- لیژنه پابه‌نده به‌جیبه‌جیکردنی بریار به‌رینمایی و راسپاردنه‌کانی ده‌زگا‌کانی سه‌رووی خۆی.

۶- پێویسته لیژنه دوو مانگ جارێک کۆبوونه‌وه‌ی فراوانی (ده‌سته‌ی ناوچه و لیژنه قوتابخانه‌کان) ساز بکات.

۷- لیژنه ناوچه و لیژنه‌ی کۆلیژ و پهیمانگا بالاکان ده‌سه‌لاتی سه‌پاندنی سزا‌کانی (۱) و (۲) و (۳) به‌ندی (۲) ی برگه‌ی (۵) ی هه‌یه و بو سه‌پاندنی خالی (۵) سزا‌کان پێویستی به‌ره‌زانه‌ندی لق هه‌یه.

۸- کۆنفرانسی لیژنه ناوچه پیک دیت له ستافی لیژنه‌ی ناوچه و ده‌سته‌ی لیژنه‌ی قوتابخانه هه‌لبژێردراوه‌کان.

۳-۵: لیژنه‌ی لق

۱- لیژنه‌ی لق پیک دیت له:

أ- لێپرسراوی لق: که به‌شیوه‌ی راسته‌وخۆ له کۆنفرانسی نیوخۆیی سالانه‌ی لق هه‌لبژێردریت و ده‌بیت به‌ئنده‌می لیژنه‌ی راپه‌راندن.

- ب- له (۴ - ۸) کارگپر و (۲) یهدهگ پیک دیت که به هه لبرژاردن له کونفرانسی نیوخواوی سالانهی لقدا هه لده بژیردرین.
- ۲- لیژنه ی لق مانگی جاریک کو ده بیته وه و هه ر به شه و راپورتی مانگانه ی خو ی به جیا بو مه کته بی سکر تار یه ت به رز ده کاته وه.
- ۳- لیژنه ی لق به رپر سیاره له به رام به ر جیبه جیکردنی راسپارده و بریار و رینماییه کانی مه کته بی سکر تار یه ت.
- ۴- لپرسراوی لیژنه ناوچه کان و لیژنه ی کولیز و په یمانگا بالاکان له کو بوونه وه ی فراوانی لق ناماده ده بن که دوو مانگ جاریک ده به ستریت.
- ۵- ده سه لاتی سه پاندنی سزاکانی (۱، ۲، ۳ و ۴) ی به ندی (۲) ی برگه ی (۵) هه یه بو سزای (۵)، پاش راپوژکردن له گه ل مه کته بی سکر تار یه ت ده سه پیندریت.
- ۶- کونفرانسی لق پیک دیت له:
- أ- ستافی لق و هه لبرژیر دراوی لیژنه ناوچه کان.
- ب- کونفرانسی لق ده به ستریت به داواکردنی (۲/۳) ی ده سته ی لق و لیژنه ناوچه کان به ر له ته واو بوونی سالیک له کاتی نااساییدا.

به ندی چواره م

ده زگاکانی سه رکردایه تیکردن

۴-۱: کونگره

به رزترین ده سه لاته له یه کیتیدا و پیک دیت له ئەندامانی مه کته بی سکر تار یه ت و یه ده گه کانی، ئەندامانی لیژنه ی ناماده کردن، هه لبرژیر دراوه کانی لق و لیژنه کان (ناوچه و قوتابخانه و په یمانگا و کولیزه کان)، به پیی ریژه ی دیاریکراو له لایه ن لیژنه ی راپه راندنه وه.

کونگره دوو سال جاریک ده به ستریت و ده سه لاتی گوپینی ناو و ئارم و دروشم و هه لوه شاننده وه ی یه کیتی و ده ستریکردنی کارنامه و په یروه ی ناوخواوی هه یه.

۴-۲: کونفرانس

۱- کونفرانس پیک دیت له ئەندامانی (مه کته بی سکر تار یه ت و یه ده گه کان،

دهسته ی لقه کان و لیپرسراوی لیژنه ی ناوچه کان).

۲- له کاتیکدا ده به ستریت که (۲/۳) ی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن داوای بکه ن له بارودۆخی نائاساییدا.

۳- توانای گۆرینی سکریتیر و ئەندامانی مه کته بی سکرتراریه ت و یه ده گه کانی هه یه.

۴- له ژیر رۆشنایی هیله گشتیه کانی کارنامه و په یه روه ی ناوخۆی په سه ندرکراوی کۆنگره ده توانی به رنامه ی دابریژیت.

۳-۴: لیژنه راپه راندن

۱- به رزترین ده سه لاته له یه کیتیدا له ماوه ی نیوان دوو کۆنگره یاخود کۆنفرانسی سالانه ی لقه کان.

۲- هه لده ستیت به ئهرکی سه رکردایه تیکردن و سه ره رشتیکردنی چالاکیه جوړاوجۆره کانی یه کیتی و ئاراسته کردنیان، بریاره کانی کۆنگره و کۆنفرانس به جی ده گه یه نیت و ئامانجه کانی جیه جی [ده کات] و چاودیڤری گشت ده زگاگان ده کات سه به رته به راپه راندنی فه رمان و ئهرکه کانیان.

۳- پیک دیت له مه کته بی سکرتراریه ت و یه ده گه کانی و به رپرسی لقه کان.

۴- هه ر (۳) مانگ جاریک کۆ ده بیته وه یان له سه ر داوای (۲/۳) ی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن کۆبوونه وه ی نائاسایی ئەنجام ده دات.

۵- سزادانی ئەندامانی مه کته بی سکرتراریه ت و لیژنه ی راپه راندن به ره زامه ندی (۲/۳) ی ئەندامه کانی به گویره ی سه ریچییه که ده بیت، به پیی به ندی (۲) ی برگه ی (۵).

• هه ر ئەندامیکی لیژنه ی راپه راندن پله ی ئەندامیتی نامینی له م بوارانیه ی خواره وه:

أ- له سی کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن ئاماده نه بیت به بی هو.

ب- دوو سال داوای ته واوکردنی خویندن.

ت- پیشکه شکردنی ده ستله کارکیشانه وه.

ث- له کاتی نه مانى بهرپرسى لق به هه رهۆیهك بیټ، کۆنفرانسى لق به نهیا بۆ هه لېژاردنه وهى بهرپرسى لق ده به ستریت له کاتیکدا وادهى به ستنى کۆنفرانسى سالانهى نه هاتیبټ.

ج- له کاتی دواکهوتنى به ستنى کۆنگره پروونکردنه وهى پيوست ده رده کات.

٦- لیژنهى راپه پاراندى ده سه لاتى دروستکردن و هه لوه شاندى وهى لقه کانى يه کیتى هه يه و سنوورى کارکردن ديارى ده کات.

٧- کۆبوونه وهى لیژنهى راپه پاراندى له کاتى ديارى کراوى خۆى ده به ستریت. (له کاتى دواکه وتنیپره شیدا مه کته بى سكرتاریهت پروونکردنه وهى پيوست ده دات) تیدا چاوخشاندى وه ده کریټ له سه رجه م کاره کانى مه کته بى سكرتاریهت و هه موو لقه کانى هه لسه نگاندى بۆ ده کریټ و بهرنامهى کارى ئایندهى يه کیتى داده ریژیت.

٤-٤: مه کته بى سكرتاریهت

١- پیک دیت له (٩) ئەندام و (٥) يه ده گ که راسته وخۆ له کۆنگره هه لده بژیردین.

٢- مه کته بى سكرتاریهت بریار و راسپارده کانى لیژنهى راپه پاراندى جیبه جى ده کهن و بهرپرسیارن به رامبه ر کۆبوونه وهى لیژنهى راپه پاراندى.

٣- کادیر و ئەندام به شه کانى مه کته بى سكرتاریهت له لایهن مه کته بى سكرتاریهت وه ده ستیشان ده کرین.

٤- مه کته بى سكرتاریهت مانگانه کۆبوونه وهى ئاسایى خۆى ده به ستیت و نائاساییش کۆ ده بیته وه له کاتى پيوستدا.

٥- مافى سه پاندى سزاکانى به ندی (٢) ی برگه ی (٥) ی هه يه به سه ر ئەندامانى لیژنهى لق، ئەگه ر که مته ر خه ميان کرد یا خود له په ی ره و لایان دا یان سه ریچیان کرد له جیبه جی کردنى بریاره کانى مه کته بى سكرتاریهت.

٦- ئەندامانى مه کته بى سكرتاریهت له کۆبوونه وهى سكرتاریهت به سه ر به شه کاندا دابه ش ده کرین.

٧- مه کته بى سكرتاریهت ده سه لاتى دانانى لیژنهى کاتى و هه میشه یی له ناو

به شه کانی مه کته بی سکر تاریه ت به پی پی پویستدا هه یه.

۸- سکر تیر له کۆبوونه وهی مه کته بی سکر تاریه ت هه لده بژێردریت.

۹- مه کته بی سکر تاریه ت له سکر تیر و ئه م به شان هه پیک دیت:

أ- به شی ریکخستن.

ب- به شی ئاماری و پلان.

ت- به شی نوینه رایه تی و کاروباری قوتابیان.

ث- به شی په یوه ندییه کان.

ج- به شی راگه یانندن.

ح- به شی دارایی و به پیره بردن.

خ- به شی چالاکي وه رزشی و هونه ری.

د- به شی رۆشنیری و پیگه یانندن.

پیکهاته ی به شه کانی مه کته بی سکر تاریه ت :

له لیپرسراوی به ش و یه ده گیکي مه کته بی سکر تاریه ت یان زیاتر ئه گه ر پیویستی کرد پیک دیت، لیپرسراوی به ش له کۆبوونه وهی مه کته بی سکر تاریه ت دیاری ده کریت.

ئهرکی به ش سه ره رشتیکردن و به پیره بردنی کاره کان هه ل گه ل چه ند (ئهن دام و کادیری به ش) که مه کته بی سکر تاریه ت به گویره ی لیها توویان بریاری لی ده دات بو هاوکاریکردن.

أ- به شی ریکخستن:

۱- سه ره رشتی کار و چالاکیه کانی ریکخستنی یه کیتی ده کات له ریگای راپورت و نووسراوی مانگانه ی سه رجه م لق و لیژنه ی ناوچه کان که راسته وخو یا خود وینه یان به رز ده کریته وه بو مه کته بی سکر تاریه ت، هه روه ها له ریگای سه ردانی مهیدانی بو هه موو لق و لیژنه ناوچه کان (به هاوکاری مه کته بی سکر تاریه ت و لیژنه ی راپه رانندن) بو به دوادا چوونی له باری ریکخستن و

چوئیتی گه شه کردن و ههروهه ناردنی زانیاری و بژاندن بو باشتربوون و بهره و پیشچوونی کاری پیکخستن و زیادکردنی ژماره ی ئەندامان و گۆشکردنیان به بیروباوهری دیموکراسی و نیشتمانی .

۲- مانگانه کۆبوونهوهی بهش ده به ستریت و راپورت ده داته کۆبوونهوهی مه کته بی سکر تاریه ت.

۳- له سه ره تای سالی خویندن یاخود زیاتر له جاریک له م سألدها کۆبوونهوهی پیکخستن له گه ل کارگیرانی پیکخستن سهرجه م لقه کان ساز ده دات بو پیداجوونهوه و لیکۆلینهوهی باری پیکخستن یه کیتییه که مان.

ب- بهشی ئامار و پلان:

۱- ئاماده کردنی ئامار بو سهرجه م ئەندامان که له ریگای راپورتی مانگانه ی به شه کانی لقه کان ده گات و به راوردکردن له گه ل مانگی پیشوو به سوودوه رگرتن له کۆمپیوتهر و ئینتهرنیت، ده ستنیشانکردنی خاله لاوازه کان و هه ولدان بو باشترکردنی.

۲- به رنامه ریژی بو سهرخستن نوینه ره کانی یه کیتی ده کات له هه لبژاردنه کانی سالانه ی نوینه رایه تی قوتابیان.

ج- بهشی نوینه رایه تی و کاروباری قوتابیان:

۱- بایه خ به هه موو ئه و کار و کیشه و گرفت و ئاسته نگانه ده دات که دینه ریگای قوتابیان و پرۆسه ی خویندن و هه ولی چاره سه رکردن و جیبه جیکردنی ده دات به ریگای گونجاو، به به رنامه ریژیکردن و خستنه به رده ستی مه کته بی سکر تاریه ت بو بریاردانی پیویست و ناردنی پینمایی بو لقه کان.

۲- هه لده ستیت به ئهرکی گه یاندنی کیشه و داواکانی قوتابیان به داموده زگا په یوه ندیداره کان.

۳- هه لده ستیت به ئاسانکاری و پینوینیکردنی لیژنه کانی نوینه رایه تی هه لبژیردراوی قوتابیان.

۴- سه ره رشتی چاودییری به ریوه چوونی کاره کانی ئەم به شه ده کات له لقه کان له ریگای راپورتی مانگانه و کۆبوونهوه و سهردانی مه یدان.

د- به شی په یوه ندیبه کان:

۱- کاروباری په یوه ندیبه کانیه کیتی قوتابیانی کوردستان له گه ل داموده زگا و لایه ن و شوین و پیکخواوه کان به پړیوه ده بات، دهربری راو هه لویست و بیروبوچوونی یه کیتی ده بیست که له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه هیله گشتیبه کانی دیاری ده کرین.

۲- له ریگای نووسراو و راپورتی مانگانه وه سه ره رشتی کاری په یوه ندیبه کانی لقه کان ده کات و پینمای پیوست پیشکه ش ده کات و سه رنج و تیبینی له سه ر چوینتی کاره کانیان دهرده بریت و به گویره ی پیوستیش زانیاریان بو ده نیریت بو ئاگادار بوونی لقه کان له هه لویسته جوړاوجوره کان.

۳- مانگانه کو بوونه وه ی به ش ده به ستیت و ئه وه هه لویستانه ی که پیوست بن ده یخاته به رده م مه کته بی سکر تار یه ت بو بریار لیدانی.

۴- نه خشه و پلانی به پړیوه چوونی هه لبار دنه کانی سالانه ی نوینه رایه تی قوتابیان داده پړیژی له گه ل پیکخواوه کانی تری قوتابیان و لایه نی په یوه ندیبه کان.

ه- به شی راگه یاندن:

۱- سه ره رشتی کردنی ئورگانه کانی ناوه ندی یه کیتی.

۲- سه ره رشتی کاروباری راگه یاندنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان ده کات له سه رجه م ئورگانه کاند له دهرکردنی بلاو کراوه و نامیلکه و چاپکردنی په رتوک و سه ره رشتی بلاوکردنی چالاکیه کان له ده زگاکانی بلاوکردنه وه وه (رؤژنامه، رادیو، ته له فیزیون) و گه یاندنی ده نگ و هه لویسته کانی یه کیتی به جه ماوه ر.

۳- سه ره رشتی کردنه وه و کارا کردنی لاپه ره ی یه کیتی له سه ر توپری ئینته رنیت.

۴- سه ره رشتی و چاودیریکردنی به پړیوه چوونی کاره کانی به شی راگه یاندنی لقه کان له ریگای راپورتی مانگانه و کو بوونه وه و سه ردانی مهیدانی.

۵- سه ره رشتی کردنی ئه رشیف و په رتوکخانه کانی یه کیتی و دانانی پړوشوینی پیوست بو ده وله مه ند کردنیان.

و- بهشی دارایی و بهریوہ بردن:

دارایی:

۱- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

- ئابوونہی ئەندامانی یه کیتی.
- ئەو یارمەتیانە ی بۆ یه کیتی دەنێدریٹ و ئەو پیتاکانە ی کۆ دەکرینەوہ.
- داھاتی چالاکی و پرۆژەکان.
- داھاتی فرۆشتنی چاپەمەنییەکان.

۲- دارایی یه کیتی بهم شیوہیہ بریاری خەرچکردنی لئ دەدریٹ :

- داھاتی یه کیتی قوتایانی کوردستان له کۆبوونەوہی لیژنە ی راپەراندن بۆ سەرجهم کاروبارەکانی مەکتەبی سکرتراریەت و لقەکانی و خەرچیہ جوراوجۆرەکانی بریاری لئ دەدریٹ.
- بودجە ی له هەموو دەزگاگان (مەکتەبی سکرتراریەت، لق و لیژنە ناوچە) کۆبوونەوہی ئەو دەزگایە ی له سەر دەکریت و بریاری خەرچکردنی لئ دەدریٹ.
- کۆبوونەوہی لیژنە ی راپەراندن چاودێری خەرچی مەکتەبی سکرتراریەت دەکات و مەکتەبی سکرتراریەتیش چاودێری خەرچی لقەکان دەکەن و به هەمان شیوہش لق و لیژنە ناوچەکان پەپرەوی خەرچی دەکەن.
- دەرمالە ی هەقالان به شیوہیەکی جیگیر دابەش دەکریت بهو شیوہیەکی که لیژنە ی راپەراندن بریاری لئ داوہ و مەکتەبی سکرتراریەت بۆی هەیه به گوێرە ی پیوستی دامودەزگاگان دەستکاری بکات به مەرچیک کار له دابەشکردنی بودجە نەکات.
- له کاتی سەرپێچیکردن و نابەجئیی [له خەرچکردنی داھات، دەزگاگان ی سەروو بۆیان هەیه به گوێرە ی سزاکانی بەندی (۲) بپرگە ی (۵) سزا بدەن.
- داھاتی یه کیتی له سەرجهم ئۆرگانەکاندا له هەر سەرچاوەیەکهوہ بیت دەبئ دەزگای سەرەوہی لئ ئاگادار بکریتەوہ و له لیستی داھات تۆمار بکریت.
- تەواوی داھات و خەرچیەکانی دەزگاگان یه کیتی له پەراوی تاییەت تۆمار بکریت .

۳- دارایی یه کیتی به م شیوه یه خه رج ده کریت:

- میزانییه و ده رماله ی بریارلیدراو.
  - راگه یاندنی ناوه ندی له ده رکردنی ئورگان و به رنامه ی رادیوی و ته له فیزیۆن و بلاو کراوه کانی تر.
  - خه رجییه پیویستییه کانی باره گاگان.
  - هاوکاری ئه ندیمان له کاتی پیویستدا که له لایه ن لقه کانه وه ته زکییه ده کرین.
  - بو هاتوچۆی نوینه رانی یه کیتی که به ئیشوکاری تاییه ت به یه کیتی هاتوچۆ ده کات.
  - ئه نجامدانی چالاکي هه مه جوړ.
- ده زگاگانی سه روو چاودیڤری داها ت و خه رجییه کانی ده زگای خوارووتری خویان ده که ن له ریڤگای راپورتی مانگانه و کوڤوونه وه و سه ردانی مه یدانی.

به ریوه بردن :

- ۱- به رپرسیاره به رامبه ر به هه ژمارکردن و چاودیڤریکردنی که لوپه له کانی یه کیتی و توڤمارکردنیان (۶ مانگ) جاریک له په راوی تاییه ت.
- ۲- ریڤکخستنی کاتی ده وامکردن له باره گاگان و پیداوپیستییه کانی ئیشوکاری رۆژانه.
- ۳- دانان و سه رپه رشتیکردنی پرۆژه به ره مه یینه ره کانی یه کیتی.

به شی وه رزشی و هونه ری:

- ۱- هه وڵدان بو ده رخستن و په ره پیدانی به هره ی شاراوه ی وه رزشی و هونه ری قوتابیان و کوکردنه وه یان له یانه و تیپه وه رزشی و هونه رییه کانی یه کیتی.
- ۲- کردنه وه و ریڤکخستن و سه رپه رشتیکردنی چالاکي و خوله جوړاو جوړه کانی وه رزشی و هونه ری له ناوه نده کانی خویندن.
- ۳- به سوودوه رگرتن له خوله په روه رده ییه کان و خولی تاییه ت به زانکو و په یمانگاگان، هه وڵ بدریت ئه ندامانی یه کیتی جیگه و پیگه ی شیایان هه بییت له خوله نیوخوای و نیوده و له تییه کاند.

بہ شی پۆشنییری و پیگہ یاندن:

۱- ئەرکی نەخشەدانان و خەملاندن و جیبەجێکردن و سەرپەرشتیکردنی چالاکییە پۆشنییریە ھەمەجۆرەکانە، کە لەلایەن مەکتەبی سەرتاریەتەوہ بریاری لێ دەدریئ یاخود بە بەرنامە بۆ بەرز دەکریئەوہ لە دەزگاکانی خواروودا بە مەبەستی ئەنجامدانی.

۲- لە پێگای بلاوکراوہ و بژاندن و نامیلکە و بەرنامە ی جۆراوجۆر بابەتی پۆشنییری بلاو بکاتەوہ.

۳- لە پێگای نووسراو و راپۆرتی مانگانە سەرپەرشتی کاری پۆشنییری دەکات لە سەرجم لقەکان.

۴- خول و سیمیناری پۆشنییری ساز دەکات بۆ بەرزکردنەوہی ئاستی پۆشنییری ئەندامان.

۵- کردنەوہی خولی دەوری بۆ پیگہ یاندنی کادیری کارامە بۆ نیو ریزەکانی یەکیئتی.

كۆنگرهى دوازدهى يەكيتى قوتايانى كوردستان

هەولير ۲۰۰۷

كۆنگرهى دوازدهى يەكيتى قوتايانى كوردستان، لە رۆژانى ۲۳ - ۲۴ ئىلولى ۲۰۰۷، لە ھۆلى پيشەوا لە شارى ھەولير، بە ئامادەبوونى ۴۱۰ نوينەر لە گشت ريكخستنى لھەكانى، بە دروشمى «زانست و خەبات لە پيناو نەوھەيەكى ئازاد - بەرھەو دواپۆژيكي پرشنگذار»، بە ئامادەبوونى سەرۆك مەسعود بارزانی و عەدنان موفتى سەرۆكى ئەنجوومەنى نيشتيمانى كوردستان^(۱)، باليۆزى فەنسا لە كۆمارى عيراق، فازل مىرانى سكرتيرى مەكتەبى سياسى پارتى ديموكراتى كوردستان، نەوزاد ھادى پاريزگارى ھەولير، دەستى بە كارەكانى كرد.

لەم كۆنگرهىيەدا، ھەندىك گۆرانكارى لە زاراوھەكانى تايبەت بە ريكخستنەكانى يەكيتى قوتايانى كوردستان كرا، وەك لىق بۆ ناوھەندى پاريزگا و ليژنەى ناوچە بۆ لىق قەزا گۆردرا^(۲).

ھەلبەزاردنى دەستەى نوئى بۆ ليژنەى راپەراندن لە كۆنگرهىدا بەمشيۆھە بوو:

- ريناس جانۆ، سكرتير
- ھەرمان محەمەد سەليم، بەرپرسى بەشى ريكخستن، كارگيرى مەكتەبى سكرتاريەت
- جەبار حاجى عەبدوللا، بەرپرسى بەشى ئامار و پلان، كارگيرى مەكتەبى سكرتاريەت
- شادومان خەليل، بەرپرسى بەشى پەيوھەندىيەكان، كارگيرى مەكتەبى سكرتاريەت
- كاروان محەمەد سابير، بەرپرسى بەشى راگەياندن، كارگيرى مەكتەبى سكرتاريەت
- عيرفان عەزىز عەزىز، بەرپرسى بەشى وەرزش و ھونەر، كارگيرى مەكتەبى

---

(۱) بە چاوديرى و ئامادەبوونى سەرۆكى كوردستان كۆنگرهى ۱۲مىنى يەكيتى قوتايانى كوردستان دەستى بە كارەكانى كرد، رۆژنامەى خەبات، ئۆرگانى پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۲۶۲۷، ھەولير، دووشەمە، ۲۴ ئىلولى ۲۰۰۷، ل ۱.

(۲) راپۆرتيەك لەسەر دەرەنجامەكانى كۆنگرهى (۱۲)مىنى يەكيتى قوتايانى كوردستان، گۆفارى خەباتى قوتايان، ئۆرگانى يەكيتى قوتايانى كوردستان، ژمارە ۷۲، ھەولير، چاپخانەى رۆژھەلات، كانونى دووھەم ۲۰۰۸، ل ۱۰ - ۱۱.

سکرتاریه ت

- ئەحمەد بژار فازل، بەرپرسی بەشی کاروبار و نوینەرایه تی قوتابیان، کارگێری مه کته بی سکرتاریه ت
- شوکریه تهیمور ئەحمەد، بەرپرسی بەشی پۆشنبیری و پیگه یاندن، کارگێری مه کته بی سکرتاریه ت
- شهیما محمەد زاهیر، بەرپرسی بەشی دارایی و به پۆه بردن، کارگێری مه کته بی سکرتاریه ت
- هوگر بایز سألح، ئەندام بەشی دارایی، ئەندامی مه کته بی سکرتاریه ت
- ئاریان سه لاه دین ئەسعه د، ئەندام بەشی کاروبار و نوینەرایه تی قوتابیان، ئەندامی مه کته بی سکرتاریه ت
- شقان حمەدی حسین، ئەندام بەشی پیکخستن، ئەندامی مه کته بی سکرتاریه ت

یه ده گه کان:

- ئەنس ئەیوب عه بدولزاق، ئەندام بەشی پیکخستن، یه ده گی ئەندامی مه کته بی سکرتاریه ت
- عومەر به کر وسو، ئەندام بەشی پیکخستن، یه ده گی ئەندامی مه کته بی سکرتاریه ت^(۱)

(۱) گوڤاری خه باتی قوتابیان، هه مان سه رچاوه، ل ۱۲.

کارنامه و پهیرهوی ناوخوا پسه ندرکراوی کۆنگرهی دوازدهی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

کارنامه

پیشه کی:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان له ۱۸ی شوباتی ۱۹۵۳ وه ک ریکخواویکی پیشه یی و دیموکراتی نیشتمانه ره و ئازادخواز بو داکۆکیکردن له مافه کانی قوتابیانی، له سه دهستی کۆمه لیک قوتابی کورد له شاری به غدا و له بهر رۆشنایی مۆرکه سیاسییه کانی ریه رایه تی بزوتنه وهی ئازادخوازی کورد به رینمایی بارزانی نه مر له دایک بووه. ئەم یه کیتییه له ماوهی زیاتر له نیو سه دهی به رده وامی تیکۆشان به شداری کارای له شۆرشه کانی ئه یلوول و گۆلان و راپه رینه کانداه بووه و له م پیناوه شدا سه دان شه هیدی کردۆته قوربانی کاروانی ئازادی، به شداری چه ندین فیستیقال و کۆنگره ی جیهانی کردوو و تیایدا بویرانه دۆزی کورد و کیشه ره واکه ی پیشانی جیهان داوه. (یه کیتی قوتابیانی کوردستان) توانی داکۆکی له خه سلته و تاییه تمه ندی قوتابیانی کوردستان بکات و له گشت قۆناغه جیاوازه کانی ته مه نی ریکخواوه ییدا خزمه تی گه وره ی پیشکesh به بواری زانست و خویندن و وتی په روه رده کردوو، ئەمه ش وپرای خه باتی نه ته وه یی و گروتینی ئەندامانی ئەم ریکخواوه بو رزگاری کوردستان، له ماوه ی ئەو (۵۵) ساله یدا (یه کیتی قوتابیانی کوردستان)، دوانزه کۆنگره ی به ستوو، ئەمه جگه له سازدانی چه ندین کۆنفرانس و ماوه یه کی درێژیش شانه شانی (ی.ل.د.ک) درێژه ی به تیکۆشان خوی داوه.

پیناسه ی یه کیتی:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ریکخواویکی پیشه یی، نیشتمانی، دیموکراسی، قوتابیانه یه، تی ده کۆشیت له پیناوا پاراستن و داکۆکیکردن له ماف و خواسته کانی قوتابیانی و په ره پیدانی وتی زانست. هه روه ها پشتگیری دۆزی وای گه لی کوردستان ده کات، له پیناوا چه سپاندنی بنه ماکانی دیموکراسیه ت و ناشتی و مافی مرۆف بو بونیاتنایی کۆمه لگایه کی پیشکesh و تنخوازی مه ده نی له هه ری می کوردستاندا.

ہیلہ گشتیہ کانی یہ کیتی قوتابیانی کوردستان:

- ۱- یہ کیتی قوتابیانی کوردستان، پیکخواویکی ئارہزوومہ ندانہ و پابہ ندبوونی ئەندامانی لەسەر بنەمای باوہ پیبوونہ.
- ۲- ئەندامانی بەبێ جیاوازی لە ماف و ئەرکە کانیدا یہ کسانن.
- ۳- پشتتەستور بە بنەما دیموکراسی و زانستیہ کان لە گەڵ ئەندامانیدا مامەلە دەکات و ستراتیژیہ تی مروییانہ لە میکانیزمی کاریدا دەگریتە بەر.
- ۴- بیری نیشتمانی و ھەستکردن بە لپسراویتی نہتەوہیی پرنسیپیکە بو ئەندامانی یہ کیتی قوتابیانی کوردستان.
- ۵- داکوکی لە ماف و ھەلوئستی قوتابیانی دەکات بە پەپرە و کردنی پزگرتنی دوولایەنہ لە نیوان قوتابیانی و مامۆستایاندا.
- ۶- دەستنیشانکردنی پلہ کانی بە پیبی ھەلبژاردنی دیموکراسییانہ دەبیت.
- ۷- ئەندامانی لەسەر لیبوردہیی و پزگرتن و خوۆشەویستی بەرامبەر پەروەردە دەکات.
- ۸- پز لە ئافرەت و مافەکانیان دەگریت و پشتگیری لە ھەر ھەولیک بە ئاراستەیی زیاتر دەستەبەرکردنی مافی ئافرەت و ھاندانی بە شداریکردنیان دەکات.
- ۹- بروای بە دیالوگ و راگوپرنہوہ ھەییہ و ھەکن بنەمایەک بو چارەسەرکردنی کیشە و گرتەکان.
- ۱۰- دەستەبەرکردنی ماف و داخوازیہ کانی قوتابیانی بە ئەرکی خووی دەزانیت بەبێ رەچاوکردنی جیاوازی بیرورا یان ھەر جیاوازیہ کی تر.
- ۱۱- ھەلوئستیہ کانی لەسەر بنەمای زورینہی دەنگ دەبیت، بی ئەوہی مافەکانی کہ مینہ پشتگووی بخریت یان لە پزیزان کہم بکریتەوہ.
- ۱۲- ھەولێ چارەسەرکردنی دەدات، لە پزگیای خووی و دەزگا پەبوہندیارہ کانہوہ.
- ۱۳- بروای بە ئازادی تاک و مافی رادەبرپین و شیوازەکانی گوزارشت لیکردنی ھەییہ، چ بە کوپوونہوہ یان خویشاندان و رپیپوان بیت لە ناوہوہ یان لە دەرہوہی ناوہندەکانی خویندن.

۱۴- هه‌و‌لی ده‌سته‌به‌رکردنی ماف و داخوازی قوتابیانی پارچه‌کانی تری کوردستان ده‌دات له ناوه‌نده‌کانی خویندنی هه‌ریمی کوردستان.

له‌سه‌ر ئاستی قوتابیان:

۱- پشتگیری خویندنی زۆره‌ملی (الزامی) ده‌کات له قۆناغی بنه‌په‌تی، به شیوه‌یه‌ک که هه‌موو ناوچه‌کانی کوردستان بگرێته‌وه، هه‌روه‌ها بایه‌خی ته‌واو بدری‌ت به خوله‌کانی نه‌ه‌یشتنی نه‌خوینده‌واری.

۲- وانه‌کان له هه‌موو قۆناغه‌کانی خویندن به زمانی کوردی بی‌ت له هه‌ریمی کوردستان و وانه‌ی زمانی کوردی له ریزی وانه بنه‌په‌تییه‌کان بی‌ت له ناوچه‌کانی تری عێراقی فیدرالد و، ریزگرتنی نه‌ته‌وه‌کانی تر که خویندنیان به زمانی زگماکی خۆیان بی‌ت.

۳- تیروته‌سه‌ل و ده‌وله‌مه‌ندکردنی پرۆگرامه‌کانی خویندن به گیانی کوردایه‌تی و داب و سه‌نایه‌تی نه‌ته‌وه‌که‌مان و میژوو و جوگرافیای کوردستان، که له‌گه‌ڵ به‌ره‌و‌پیش‌چوونی زانست و شارستانییه‌تی هاوچه‌رخ‌ی مرۆفدا بگونجی‌ت.

۴- پاراستنی پیروزی و سه‌ربه‌خۆیی ناوه‌نده‌کانی په‌روه‌رده و فی‌رکردن.

۵- هه‌ولدان بۆ فی‌رکردن و به‌کاره‌ینانی پیتی لاتینی له قوتابخانه‌کاندا.

۶- ناردنی قوتابیانی کوردستان بۆ درێژه‌دان به خویندن له ده‌ره‌وه‌ی ولات.

۷- بایه‌خدان به په‌رتوکخانه‌کان و ده‌وله‌مه‌ندکردنیان به په‌رتوکی هه‌مه‌جو‌ر و راهی‌نانی قوتابیان له‌سه‌ر خویندنه‌وه و هاندانیان بۆ دانانی په‌رتوکخانه له ماله‌کانیاندا.

۸- بایه‌خدان به وانه‌کانی نیگارکیشان و وه‌رز و سرود بۆ په‌روه‌رده و گه‌شه‌پیکردنی ئاره‌زوو و به‌هره‌کانی قوتابیان.

۹- دژی هه‌موو کۆتوبه‌ندیکی کۆمه‌لایه‌تی و دواکه‌وتوپه‌یین که له سه‌ر قوتابیانی کچ داده‌نری‌ت بۆ رێگه‌گرتن و به‌ربه‌ستدانان له خویندنیان.

۱۰- گرنگی‌دان به قوتابخانه‌ نمونه‌یه‌کان و هه‌ولدان بۆ فراوانکردنه‌وه‌یان تا هه‌موو قوتابخانه‌کانی کوردستان بگرێته‌وه.

- ۱۱- گرنگیدان بہ خویندنی تیکہ لآو لہ قوناغہ کانی ئامادہ ییدا.
- ۱۲- یارمہ تیدانی ئہو قوتابییانہی کہ رۆلہی شہید و پیشمہرگہی پە ککەوتە و قوربانیانی کیمیباران و پرۆسە کانی ئەنفالن.
- ۱۳- ھەولڈان بۆ دروستکردنی پە یوہندیہ کی تەندروست لہ ئیوان مامۆستایان و قوتابیاندا.
- ۱۴- قوتابییانی ئامادہییہ پیشەییہ کان لہ زانکۆ و پەیمانگا بالاکاندا بە پیی پەپۆریان وەر بگێرین.
- ۱۵- دانانی پلانی نوئی پەروەردەیی و دارشتنی پرۆگرامە کانی پەروەردە بە شیوہیہ کی سەردەمیانہ.
- ۱۶- بایە خدان بە قوتابخانہ پیشەییہ کان و پەیمانگاکان و ھاندانی قوتابیان بۆ خویندن لہو ناوہندانەدا تاوہ کو کادری ناوہنجییان لئ پەیدا بیئ و بە شداری لہ ئاوہدانکردنەوہی کوردستان بکەن.
- ۱۷- ھاندانی قوتابییانی داھینەر و بە توانا و داہینکردنی پیداوئیستیہ کانیان.
- ۱۸- ھەولڈان بۆ شیاندنەوہی ئہو قوتابییانہی کہ تووشی لادان و تاوان دەبن، بۆ ناو خیزان و کۆمەلگە لہ ریگہی چاکسازی کۆمەلایەتیہوہ.
- ۱۹- گرنگیدان بە کۆلیژہ ئەھلییہ کان بەو شیوہی دیراسەتکردنیان لہ پرووی مامۆستا و پیداوئیستی خویندەوہ.
- ۲۰- گرنگیدان بە کہ سایەتی قوتابی و پەروەردەکردنیان بە شیوہیہ کی دروست.
- ۲۱- ریکخستن و ئەنجامدانی ئۆردوگای ھاوینہ بۆ پیگہیانندی قوتابیان و پەروەردەکردن و جۆشاندنیان بە بیروباوہری نیشتمانپەروہری و دیموکراسی.
- ۲۲- بایە خدان بە تەندروستی قوتابیان لہ قوتابخانہکاندا و دەستەبەرکردنی چارەسەرییان و رەچاوکردنی مەرجە تەندروستیہ کان لہ ناوہندانە کانی خویندن.
- ۲۳- داہینکردنی کار و دامەزراندنی دەرچووانی زانکۆ و پەیمانگاکان و ئامادەییہ پیشەییہ کان لہ گەل سوودوہرگرتن لہ توانا و پەپۆریہ زانستیہ کانیان.
- ۲۴- بایە خدان بە ئەنجومەنی باوکان و دایکان و مامۆستایان و قوتابیان بۆ

- به شداریکردن له به ره و پیشبردنی پهروه رده و فیگردن، و ههروه ها چالاککردنی
رۆلی توپژهری کومه لایه تی و دهروونی له سه رجه م ناوهنده کانی خویندندا.
- ۲۵- هه و لدان بو دروستکردنی کومه لگای به شی ناوخویی بو قوتابیان به شیوه یه کی
سه رده میانه که هه موو پیداو یستییه کانی خویندن و پشووی تیدا بیت.
- ۲۶- گرنگیدان به خویندنی کوردی له ناوچه تازه ئازادکراوه کانی کوردستان و
کردنه وهی خولی تایهت بو فیربوون و گه شه پیدانی زمانی کوردی له و ناوچانه.
- ۲۷- هاوکاریکردنی قوتابیانی که مده رامهت بو ته واوکردنی خویندن.
- ۲۸- هه و لدان بو گه پرانه وهی کادیره زانستی و خاوه ن پروانامه به رزه کان له دهره وهی
ولات بو سوودوه رگرتن له توانا و پسپوریان.

له سه ر ئاستی زانستی:

- ۱- گرنگیدان به دامه زانندنی سه نته ر و مه لبه ندی رۆشنییری و هونه ریی تایهت
به قوتابیان و ده سه ته به رکردنی باشترین هوکاره کانی پیشخستی به هره و
توانا کانیان.
- ۲- بایه خدان به په وانه پراکتیکی و تاقیگه زانستییه کان له ناوهنده کانی خویندندا.
- ۳- په ره پیدانی زانکوکانی کوردستان و هه و لدان بو کردنه وهی زانکو و په یمانگا و
کۆلیژی تر و به شه کانیان به پیی پیوستی و خواستی به رزکردنه وهی ئاستی
زانستی له گه ل فه راهه مکردنی زه مینه ی دروست.
- ۴- پیوسته پروگرامه کانی خویندنی زانکوکانی کوردستان له گه ل ئاست و پیشکه وتنی
زانست و پروگرامی تازه ی خویندنی زانکوکانی جیهان بگونجیندرییت و له م پیناوه دا
کۆنگره ی زانستی به سترییت.
- ۵- کارکردن له سه ر بواری وه رگیپران و کردنه وهی سه نته ری وه رگیپران بو پروگرامه کانی
خویندن و سه رچاوه زانستییه کان.
- ۶- هاندانی قوتابیان بو سازدان و پیشکه شکردنی توپژینه وه و ریکخستی کۆر و سیمیناری
زانستی و ئه ده بی و رۆشنییری له ناوه وه و دهره وهی مه لبه نده کانی خویندن.
- ۷- گرنگیدان به خویندنی کۆمپیوتهر و ئینته رنییت له سه رجه م قوناغه کانی خویندن.

له سهر ئاستی پیکخواوه یی:

- ۱- په یوه نندییه کانی په کیتی قوتابیان کوردستان له سهر بنه مای تیگه یشتن و بهرژه و هندی دوولایه نه ده بیت.
- ۲- نه جامدانی هه لېژاردنی سالانه ی نوینه رایه تی قوتابیان و به شداربوونی نوینه ران له و کاروبارانه ی که په یوه ستن به قوتابیان، له گه ل ده سته کارگپریه کان، له هه موو ئاسته کاندای.
- ۳- په رهدان به په یوه نندی دۆستانه له گه ل سه رجه م پیکخواوه کانی قوتابیان له جیهاندا بو پیناساندنی دۆزی وای گه لی کوردستان و پشتگپریکردنی له چالاکیه کانیان و سوودوه رگرتن له شاره زایی و توانا کانیان.
- ۴- په کیتی قوتابیان کوردستان، گرنگی ده دات به په یوه نندی له گه ل نه و پیکخواوانه ی که پیز له مافه کانی خه لکی کوردستان ده گرن و پروایان به هه ری می کوردستان هه یه ده دات.
- ۵- هه و لدان بو دروستکردنی په رله مانیک کی قوتابیان ه له سهر بنچینه ی هه لېژاردن تاوه کو بیته چه تریک بو هه موو قوتابیان کوردستان.
- ۶- هه و لدان بو پیکخستنی قوتابیان کوردستان له دهره وه ی ولات و هاندانیان بو خزمه تکردن و پشتگپریکردنی هه ری می فیدرالی کوردستان.
- ۷- پشتگپری له خه باتی پیکخواوه کانی قوتابیان ده کات له پارچه کانی تری کوردستان و هه ولی به هیژکردنی په یوه نندی و هاوکارییان ده دات.
- ۸- په رهدان به هاوکاری و په یوه نندی له گه ل پیکخواوه جه ماوه ری و پیشه ییه کانی تری لاوان و ئافره تان و مامۆستایان و گشت سه ندیکا و پیکخواوه دیموکراسییه کانی تر به پیویست ده زانیت.
- ۹- هه و لدان بو بنیاتنانی په یوه نندی توندوتول له گه ل پیکخواوه ناحکومییه کان بو وروژاندنی زیاتری پرسی قوتابیان و گه نجان.
- ۱۰- به هیژکردنی په یوه نندی له گه ل که رتی بازرگانی تایهت بو دروستکردنی سه رچاوه ی داهات.

له سهر ئاستی نه تهوه یی:

- ۱- یارمه تیدانی قوتابیانی به شه کانی تری کوردستان که به هۆی خهباتی سیاسی بهرته وازه ده بن و زامنکردنی خویندنیان له ههریمی کوردستان.
- ۲- پشتگیریکردنی بزوتنه وهی ئازادیخوازی نه تهوه یی کورد له هه موو پارچه کانی کوردستان و هاوکاریکردنیان بۆ دهسته بهرکردنی مافه کانی.
- ۳- تیکۆشان له پیناوی یه کخستنی بزوتنه وهی ئازادیخوازی کوردستان له هه موو پارچه کان به ریگایه کی ئاشتیانه.
- ۴- پشتگیری یه کگوتاریی کورد و دانانی ستراتیژییه تیک بۆ پاراستنی ئاسایشی نه تهوه یی کوردستان.
- ۵- هه ولدان بۆ به ستنی کۆنگره یه کی نیوده وه لته تی بۆ چاره سه هرکردنی کیشه ی کورد.
- ۶- هه ولدان بۆ ئۆرگانیزه کردنی وه ندی کورد له ده ره وه ی ولات بۆ زیاتر ناساندنی کورد و کیشه ی له جیهان.
- ۷- پشتگیریکردن له هه ر هه نگاو یکی زانستیانه بۆ به دیه پینانی زمانی ستانداری کوردی و به کاره پینانی.

له سهر ئاستی نیشتمانی:

- ۱- پشتگیریکردنی په رله مان و حکومه تی ههریمی کوردستان له پیناوی دهسته بهرکردنی خواست و مافه کانی خه لکی کوردستان.
- ۲- پشتگیری بریاردان له سهر ده ستوری کوردستان ده کات که تیدا سه رجه م ماف و داخوازییه کانی گه لی کوردستان فه راهه م کرابن.
- ۳- پالپشتی له سیسته می دیموکراتی په رله مانیی فره یی له کوردستانی سه ره به خو ده کات به شیوه یه ک که که رکوک و خانه قین و شه نگار و هه موو شار و ناوچه کانی تری کوردستان بگه رینه وه سه ر کوردستان.
- ۴- هه ولدان بۆ قه ره بوکردنه وه و ده ستبهرکردنی بژیوی ژیانی که سوکاری ئه نفال و کیمیا باران و زیانی که وتووانی سیاسه تی درپندانه ی رژیمی به عس و دهسته بهرکردنی

داخوازیہ کانی بنہ مالہی شہہیدان.

۵- پشتگیری ههولہ کانی چاکسازی و نههیشتنی کهموکوری و نالهباری ئیداری و دارایی له داموده زگا کانی حکومه تی ههریمی کوردستان.

۶- پشتگیری ههولہ کانی حکومه ت بو گرنگیدان به کهرتی تایهت بو بووژاندنه وهی ئابووری کوردستان.

۷- بایه خدان به فهرهنگ و کهله پوری کوردی و هاندانی قوتابیان بو پاراستنیان.

۸- تیکۆشان له پیناو نههیشتنی شوینه واره کانی سیاسه تی به عه ره بکردن و شیواندنی پیکهاته ی دیموگرافی شار و ناوچه کانی کوردستان.

۹- به شداریکردن له گه شه پیدان و ئاوه دانکردنه وهی کوردستان.

۱۰- پشتگیریکردنی پیدانه وهی ره گه زنامه ی عیراقی به کورده فیلپیه کان و ئه و هاوولاتیانیه ی لییان سه ندراوته وه و دابینکردنی ژیانیان و قه ره بووکردنه وهی زیانه کانیان.

۱۱- پاراستن و گرنگیدان به ژینگه و شوینه واره کانی کوردستان و گه شه پیدانی گه شتیار ی.

له سه ر ئاستی جیهانی:

۱- له پال هه لمه تی جیهانی دژی تیرۆر هاوړا و هاوپه یمان ده بین.

۲- گونجانندی خهباتی قوتابیان ی کوردستان له گه ل گۆرانکارییه ههریمی و نیوده وله تییه کان به و شیویه ی که له بهرژه وهندی پرس ی ره وای میلیله تی کورددایه.

۳- تیکۆشان له پیناو بلاو بوونه وهی ئاشتی و دیموکراسی له جیهاندا و ریزگرتن و پاراستن و مافه کانی مروّف.

۴- تیکۆشان دژی داگیرکردن و ده ستیوه ردان.

۵- هاوکاریکردنی بزوتنه وهی ئازاد یخوازی گه لان له پیناو به دیه پینانی ژیانیکی پر له ئاشتی و ئازادی بو گه ل.

پهیرهوی ناوڤۆ

بهندی یه کهم

یه کیتی

۱-۱- ناوی ریڤکراو:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، به پیتته کانی (ی. ق. ک) هیما ی بۆ ده کری.

۲-۱- پیکهاته:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، له یه کگرتنی ئاره زوومه ندانه ی ئه و قوتابیانه پیک دیت که پروایان به کارنامه و پهیرهوی ناوڤۆ (ی. ق. ک) هیناوه و بهوپه پری دلسۆزییه وه بۆ به دیهینانی ئامانجه کانی تی ده کۆشن.

۳-۱- سنووری کارکردن:

سنووری هه ریمی کوردستانه و به پیی پیویست لیژنه ی راپه راندن بۆی هه یه ناوه ندی پارێزگا و لق له ده ره وه ی کوردستان بکاته وه.

۴-۱- په یام:

«زانست و خه بات له پینا و پیگه یانندی نه وه یه کی ئازاد، به ره و دوا رۆژیکی پرشنگذار».

۵-۱- ئارمی (ی. ق. ک):

پیکهاته ی به م شیوه ی خواره وه یه:

خۆر: نیشانه ی په یدابوونی ژیان و پرووناکی و ئازادی و هه رده م نوپوونه وه یه و ۱۸ تیشکه که هیما یه بۆ ۱۸ ی شوبات، رۆژی دامه زرانندی یه کیتییه که مان.

چیا: نیشانه ی به رخودان و خۆراگرییه و ئاماژه یه به سروشتی کوردستان، چوار شاخه که هیما یه بۆ چوار پارچه ی کوردستان و هه تمیه تی به یه که وه به ستان و یه کپارچه یی.

په رتوک: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانیه ته و نیشانه ی خویندنه که پیشه ی قوتابیانه، له ناو په رتوکه که ش ناوی یه کیتییه که مان تۆمار

کراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانی (ی.ق.ک) به خویندن و زانست و فیروون. دهست: دهست و بازووی قوتابیانی کوردستان و نیشانهی ههول و تیکوشانه، رهنگی رهش و سپی به واتای جیاوازی نه بوون به کارهاتوووه.

بویشایی نیوان دوو دهسته که: (پیته کانی یه که می یه کیتییه که مانای به زمانی ئینگلیزی تیدا توومار کراوه) له بنکه که ییدا فراوانه و له لوتکه که ییدا تیژه و له شیوهی سیگوشه یه و نیشانهی به رزبوونه وه و به ره و ئامانج و سه رکه وتنه.

۱۹۵۳ : سالی دامه زرانندی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.

تیکرای ئارمه که ی له شیوهی سه ره پمدایه که ره نگدانه وهی و ته که ی بارزانیی نه مره: «قوتابیانی سه ری رمن له گشت شوپش و راپه رینی کدا».

به ندی دووهم:

ئه ندامیتی

۱-۲- ئه ندامیتی:

أ- ئه ندامانی (ی.ق.ک) له قوتابیانی قوناغه کانی ئاماده یی و کولیت و په یمانگان پیک دین.

ب- قوتابیانی قوناغی بنه رته ی له پوله کانی (۷ - ۸ - ۹) ده بنه (ئه ندام) ی یه کیتی قوتابیانی و ته نیا له ناوه نده کانی خویندنی خویمان مافی به شداربوونیان له پرۆسه کانی هه لباردنی ناخویندا ده بییت و جگه له مه هه موو ماف و ئه رکه کانی تری (ئه ندام) بیان ده بییت.

ت- قوتابیانی ده ره کی و کولیتزه کانی سه ربازی پۆلیس و قوناغی بنه رته ی (۱،۲،۳،۴،۵،۶) نابنه ئه ندام له یه کیتیدا.

۲-۲- مه رجه کانی ئه ندامیتی:

هه ر قوتابییه ک به بی ره چاوکردنی ره گه ز، نه ته وه، ئاین، شوین له لایه ن ئه ندامیکی یه کیتییه وه پشتگیری بکریت مافی ئه وه ی هه یه بیته ئه ندام یان ئه ندامی کارا، به ره چاوکردنی قوناغی خویندن له دوای ئه وه ی فۆرمی داواکاری ئه ندامیتی پر بکاته وه به پیی ئه م مه رجانه:

- ۱- برۋاي تەواۋى بە كارنامە و پەپرەۋى ناوخۆى يەكيتى ھەبىت و خەبات لە پىناو بەدپهينانى ئامانجە كانيدا بكات.
  - ۲- لە يەككە لە ئورگانە كانى يەكيتيدا كارى رېكخراۋەبى خۆى بكات.
  - ۳- لە كارکردندا دلسۆز و وردبىن بىت و لە بەلېنە كانيدا راستگۆ بىت.
  - ۴- بەو رېژەيەى لېژنەى راپەراندن ديارى دەكات ئابونەى ئەندامىتى بدات و رېوشوئىنى ۋەرگرتنى دادەنى.
  - ۵- لە يەككە لە ناۋەندە كانى خويندندا درېژەى بە خويندنى بدات.
- ۳-۲- ئەرکە كانى ئەندامىتى:

- ۱- پەپرەۋى دىسپىلېنى نېوخۆى يەكيتى و پلە كانى رېكخستن بكات.
  - ۲- ئامانج و بىروباۋەرى يەكيتى بلأو بكاتەۋە و بەرگرى لە يەكگرتوۋى رېزە كانى بكات.
  - ۳- كۆشش بۆ بەرفراوانکردنى رېكخستن يەكيتى بكات و ئەندامى نوئى بەپىنېتە رېزەۋە.
  - ۴- بەشدارى لە كۆبۋونەۋە و چالاكېيە جۆراۋجۆرە كانى يەكيتيدا بكات.
  - ۵- ھەول بدات بۆ بەرزکردنەۋەى ئاستى زانستى و پۆشنىبرى و ھوشيارى خۆى.
  - ۶- دەبىئ لە كاتى گۆرېنى ناۋەندى خويندنىدا ئەندامىتى خۆى بگوازېتەۋە بۆ ئەو ناۋەندەى كە تيايدا دەخوئىت.
  - ۷- ھەول بدات ئەۋپەرى شەفافيەت لە كارە كانى يەكيتى قوتايانى كوردستاندا پەپرەۋ بكات.
- ۴-۲- مافە كانى ئەندامىتى:

- ۱- ئەندامى يەكيتى لە سنوورى چالاكى خويدا مافى رەخنە و رەخنە لەخوگرتنى ھەيە.
- ۲- مافى دەنگدان و خۇپالوتنى لە ئورگانە كانى يەكيتيدا ھەيە، بە چاوگرتنى (ب) لە پرگەى (۱) بەندى (۲).

- ۳- له کاتی هه سترکردن به پیشیلکاری مافه کانی بو یه هه یه داوای مافی خو ی بکات.
  - ۴- له کاتی پیوستدا داوای یارمه تی بکات، ده زگای سه رووی خو ی ده سه لاتی بریاردانی راده ی یارمه تی هه یه.
  - ۵- له ریگای پیشکه شکردنی داواکاری به نووسراو مافی وازهینانی له یه کیتیدا هه یه.
  - ۶- له کاتی پیوستدا و له کاتی چاک به پیره بردنی چالاکیه کانی سوپاسنامه ی ئاراسته ده کریت.
- ۵-۲- سزاکان:

به پیی ئاستی ده زگاگان و جوړی سه ریچییه که ده زگاگان یه کیتی ده سه لاتی ئه م سزایانه یان هه یه:

- ۱- ئاگادارکردنه وه.
  - ۲- سه رنجراکیشان.
  - ۳- نه جمیدکردن (سپرکردن) وه ستاندن.
  - ۴- پیبژاردن (گرامه) له کاتی خراپ مامه له کردن به ده رامه ت و دارایی یه کیتی قوتایانی کوردستان.
  - ۵- پله داگرتن.
  - ۶- وه رگرتنه وه ی پله: کادیر له کاتی جیبه جینه کردنی ئه رکه کانی به پیی پهیره و پله ی لی وه رده گیریته وه.
  - ۷- ده رکردن: له کاتی ئه نجامدانی هه ر کرداریک که سه ریچی بی ت بو پهیره وی یه کیتی و سیسته می گشتی (نظام عام) ئه وا له ریزه کانی یه کیتی دوور ده خریته وه و ده رده کریت.
- سزاکان به پیی سه ریچییه که له لایه ن ده زگاگانه وه ده درین، جگه له خالی (۲-۱) سزاکانی تر به پیی لیکۆلینه وه ی ورد و به دوواداچوون ده سه پیندرین.

بەندی سییەم:

ئۆرگانەکانی یەکیتی

یەکیتی قوتابیانی کوردستان لەسەر بنەمای دیموکراسی پێک هاتوو و هەموو ئۆرگانەکانی یەکیتی بە دەنگی زۆرینە ئاسایی و نەهێنی هەڵدەبژێردرێن، هەرەها پەپەرەوی سەرکردایەتی بەکۆمەڵ دەکەن و گشت پڕیارەکان بە زۆرینە ئاسایی دەردەچن و پێکخستن لەسەر ئەم پڕەنسیپانە دامەزران:

۱-۳- نوێنەری ھۆبە:

بچوکتزین و گرتزین یەکە پێکخستن، ئەندامیکی یەکیتی ھەلی دەسورپینی کە بە دەنگی ئەندامان لە ھۆبەدا هەڵدەبژێردرێ.

۲-۳- ئەرکەکانی نوێنەری ھۆبە:

۱- دروستکردنی پەپەرەندی لە نیوان ئەندامان بۆ بەشداریکردنی چالاکیەکانی یەکیتی.

۲- کۆکردنەوی ئابوونە.

۳- بەپرسە لە گەیانندی بیروبۆچوون و داخووزیەکانی ئەندامان و قوتابیان بۆ لیژنە قوتابخانە و بە پێچەوانە.

۳-۳- لیژنە قوتابخانە:

لیژنە لە (۷-۳) ھەقال پێک دیت کە راستەوخۆ لەلایەن نوێنەرانی ھۆبەکان لە ناوەندەکانی خویندن هەڵدەبژێردرێن و سەرپەرشتی کارەکانی یەکیتی لەو شوینە دەگریتە ئەستۆ و ئەلقە پەپەرەندییە لە نیوان قوتابیان و بەپەرەپەرەتی ناوەندەکە و دەزگای سەرۆکی خۆی.

۱- بەلای کەمەو دەبیت مانگانە جارێک کۆ بیتهو و راپۆرت بەرز بکاتەو.

۲- دەبیت مانگی جارێک کۆبوونەوی فراوان لەگەڵ نوێنەرانی ھۆبەکان ئەنجام بدات.

۳- بەپرسیارە بەرامبەر گەشەکردن و چالاکیەکانی یەکیتی لە سنووری کارکردنیدا.

۴- دهسه لاتی سزادانی خاله کانی (۲-۱) ی هه یه له بهندی (۲) ی برگی (۵).

۵- ئه رکی زه مینه خوشکردنی بو سه رخستنی پالیوراوانی یه کیتی ده که ویتته ئه ستو له هه لپژاردنه کانی نوینه رایه تی قوتابیاندا.

۶- لق بو ی هه یه له کاتی پیویست هاوکاری بکات.

۳-۴- لیژنه ی کۆلیژ و په یمانگا:

۱- هه مان ئه رک و دهسه لاتی لیژنه ی قوتابخانه ی ده ییت.

۲- لیژنه ی راپه راندنی هاوکاری و میزانییه ی بو داده نریت.

۳-۵- لق:

له هه ر شوینیك سنووری هه ری می کوردستان قه زا یان په روه رده هه ییت باره گای لقی لی ده ییت بو چاودیری کردن و کارکردنی ریکخستنه کانی یه کیتی داده نریت و له (۷) هه قال پیک دیت. له لایه ن لیژنه ی راپه راندن به ره چاوکردنی ریژه ی ئه ندامان بریاری له سه ر ده دریت.

۱- به رپرسی لقه کان له کۆبوونه وه ی به رفراوانی ناوه ندی پاریزگا که مانگانه ده به ستریت به شداری ده که ن.

۲- سه ره رشتی جموجوله کانی یه کیتی ده کات له سنووری چالاکي خویدا.

۳- به رپرسیاره به رامبه ر گه شه کردنی چه ندیتی و چۆنیتی ریکخستنه کانی یه کیتی.

۴- مانگانه کۆبوونه وه ی خو ی ده کات، به شه کانی لق به جیا راپورتی خو یان بو ناوه ندی پاریزگا ده رباره ی باری یه کیتی له م ماوه یه دا له هه موو پروویه که وه به رز ده که نه وه.

۵- لق پابه نده به جیه جیکردنی بریار و پینمایي و پاسپارده کانی ده زگا کانی سه رووی خو ی.

۶- پیویسته لق دوو مانگ جاریک کۆبوونه وه ی ئاسایی (لق و لیژنه ی قوتابخانه کان) ساز بکات.

۷- لق دهسه لاتی سه پاندنی سزاکانی (۱,۲,۳,۴) ی بهندی (۲) برگی (۵) ی ههیه بو سه پاندنی خالی (۵,۶) ی سزاکان پیوستی به ره زامه ندیی ناوهندی پاریزگا ههیه.

۸- کونفرانسی لق پیک دیت له بهرپرسی دهستهی لیژنه قوتابخانه (ئامادهیی) یه کان و دهستهی کارگیپی لق که سالانه ده به ستریت بو هه لېژاردنی دهستهی لق و هه لسه نگانندی بارودوخی ریڅخستن.

۶-۳- لقی کولیز و پهیمانگان:

۱- له دهسه لاتی مه کته بی سکر تار یه تدا ههیه به پی پی پیوست لقی کولیز یا خود پهیمانگا له ناو ناوهندی پاریزگادا بکاته وه و بو دهره وهی پاریزگانگا نه گهر له سی کولیز و پهیمانگا زیاتر هه بوون لقی بو ده کریته وه، به پیچه وانه وه ههر کولیز یان پهیمانگایه ک راسته وخو سهر به ناوهندی زانکو و پهیمانگانگی پاریزگا ده بییت.

۲- سه رجهم ئه رک و دهسه لاته کانی لقی ده بییت.

۷-۳- ناوهندی پاریزگا و ناوهندی زانکو و پهیمانگانگی پاریزگا:

۱- ناوهندی پاریزگا یان ناوهندی زانکو و پهیمانگانگی پاریزگا پیکدیت له :
أ- لپرسراوی ناوهندی که به شیوهی راسته وخو له کونفرانسی نیوخوی سالانه ی ناوهندی پاریزگا هه لده بژیردریت و ده بییت به ئەندامی لیژنه ی راپه پاندن له و ماوهیه ی که بهرپرسی ناوهندی.

ب- له (۶) کارگیپی پیک دیت که له کونفرانسی نیوخوی سالانه ی ناوهندی پاریزگادا هه لده بژیردرین.

۲- لیژنه ی ناوهندی پاریزگا مانگی جاریک کو ده بیته وه و دوا ی په سه ندردی له کوبوونه وهی ناوهندی پاریزگا ههر به شه و راپورتی مانگانه ی خو ی به جیا بو مه کته بی سکر تار یه ت بهرز ده کاته وه.

۳- لیژنه ی ناوهندی پاریزگا بهرپرسیاره به رامبه ر جیه جیکردنی راسپارده و بریار و پینماییه کانی مه کته بی سکر تار یه ت.

۴- لپرسراوی لق و لقی کولیز و پهیمانگان له کوبوونه وهی فراوانی ناوهندی

پاریزگاکانی سنووری کارکردنیان ناماده دهبن که مانگانه ده به ستریت.

۵- دواي ليكۆلینه وه دهسهلاتی سه پاندنی سزاکانی (۱,۲,۳,۴,۵,۶) ی بهندی (۲) ی برگه (۵) ههیه.

۶- کۆنفرانسی ناوهندی پاریزگا و ناوهندی زانکو و پهیمانگاکانی پاریزگا سالانه ده به ستریت و پیک دیت له : ستافی ناوهندی پاریزگا و ئەندام به شه کانی و دهسته ی کارگیری لق و لقی کۆلیژ و پهیمانگاگان.

بهندی چواره م:

دهزگاکانی سه رکردایه تیکردن

۴-۱- کۆنگره:

به رزترین دهسهلاته له یه کیتیدا، پیک دیت له ئەندامانی مه کته بی سکرتراریهت و یه ده گه کانی، وه ئەندامانی لیژنه ی ناماده کردن و ئەوانه ی به پیتی ئەو سیستمه هه لێژاردنه ی که داده نریت و به پیتی ریژهی دیاریکراو له لایه ن لیژنه ی راپه راندن، هه لێژیردراون له ناوهنده کانی خویندن.

کۆنگره دوو سال جاریک ده به ستریت و دهسهلاتی گۆرینی ناو و ئارم و دروشم و هه لوه شانده وه ی یه کیتی و ده ستکاریکردنی کارنامه و په پره وی ناوخوی هه یه، له کاتی ئەنجامنه دانی کۆنگره لیژنه ی راپه راندن هۆکاره که ی راده گه یه نی.

۴-۲- لیژنه ی راپه راندن:

۱- به رزترین دهسهلاتی به رنامه ریژییه له یه کیتیدا له ماوه ی نیوان دوو کۆنگره.

۲- پیک دیت له مه کته بی سکرتراریهت و یه ده گه کان و به رپرسی ناوهندی پاریزگاگان، هه ر (۳) مانگ جاریک ئاسایی کوّ ده بنه وه یان له سه ر داواي (۲/۳) ی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن کۆبوونه وه ی نااسایی ئەنجام ده دات.

۳- کاری دابه شکردن و چاودیریکردنی میزانیه و دارایی یه کیتی له به رچاو ده گریت.

۴- دانانی ستراتیژییه تی یه کیتی قوتابیان ی کوردستان له ئەستۆ ده گریت و پلانی کار و چالاکیه کانی یه کیتی داده ریژییت.

- 5- بریاردان له کاتی پپویست و نائاسایی.
- 6- دهسه لاتی دیاریکردنی ژمارهی ئەندامبەشەکانی مەکتەبی سکرتراریەت و ناوەندی پارێزگاکانی هەیه که له دهستپێکی دهستبەکاربوونی لیژنە ی راپەراندن بریار له سەر ژماره که ده دریت و له کاتی پپویستدا بۆ هەیه زیادی بکات.
- 7- کۆبوونهوهی لیژنە ی راپەراندن له کاتی دیاریکراوی خۆیدا ده به ستریت و تیییدا چاوخشاندهوه ده کریت به سه رجه م کارهکانی مەکتەبی سکرتراریەت و ناوەندی پارێزگاگان و هه لسه نگاندنیان بو ده کریت و به رنامه ی کاری ئاینده ی یه کیتی داده پێژریت.
- 8- (3/2) ی ئەندامانی لیژنە ی راپەراندن له کاتی پپویست ده توانن داوی هه لبژاردنه وه ی ده سته ی کارگێری مەکتەبی سکرتراریەت بکن له کاتیک واده ی هاتنی هه لبژاردن نه هاتبی.
- 9- لیژنە ی راپەراندن له سنووری ئەو ناحیانه ی که کردنه وه ی لق تییاندا پپویسته ده سه لاتی بریاری هه یه.
- 3-4- مەکتەبی سکرتراریەت:
- 1- پیک دیت له (12) ئەندام و (2) یه ده گ که راسته وخۆ له کۆنگره هه لده بژێردرین.
- 2- له نیوان ئەندامانی مەکتەبی سکرتراریەتدا (9) هه فال به ده سته ی کارگێری هه لده بژێردرین که ئەرکی سه ره رشتیکردنی به شهکانی مەکتەبی سکرتراریەت له ئەستۆ ده گرن.
- 3- مەکتەبی سکرتراریەت بریار و پاسپاردهکانی لیژنە ی راپەراندن جیبه جی ده کات و به رپرسیاره به رامبه ر کۆبوونه وه ی لیژنە ی راپەراندن.
- 4- یه ده گی مەکتەبی سکرتراریەت به پۆستی ئەندامی به ش له مەکتەبی سکرتراریەتدا کار ده کهن ته نها له کۆبوونه وه ی به شی سکرتراریەت و لیژنە ی راپەراندندا به شدار ده بن له کاتی نه مانی سکرتراریەت به هر هۆیه ک بیت ده بیته ئەندامی مەکتەبی سکرتراریەت.

۵- کادیرانی مہکتہبی سکرتریہت لەلایەن مہکتہبی سکرتریہتەوہ دەستیشان دەکرین.

۶- دەستە ی کارگێری مہکتہبی سکرتریہت مانگانە کۆبوونەوہی ئاسایی خۆی دەبەستیت و لە کاتی پۆیستیشدا کۆبوونەوہی نائاسایی دەبەستیت.

۷- مافی سەپاندنی سزاکانی بەندی (۲) بڕگە ی (۵)ی ھەیە بە سەر ئەندامانی ناوہندی پارێزگاگان، ئەگەر کەمتەرخەمیان کرد یا خود لە پەپرەو لایان دایان سەرپێچیان کرد لە جیبەجێکردنی بڕیارەکانی مہکتہبی سکرتریہت.

۸- ئەندامانی مہکتہبی سکرتریہت لە کۆبوونەوہی کارگێری مہکتہبی سکرتریہتدا لەسەر بەشەکاندا دابەش دەکرین.

۹- مہکتہبی سکرتریہت دەسەلاتی دانانی لیژنە ی کاتی و ھەمیشەیی لە ناو بەشەکانی مہکتہبی سکرتریہتدا ھەیە.

۱۰- سکریتەر لە کۆبوونەوہی دەستە ی کارگێری مہکتہبی سکرتریہتدا ھە دە بژێردریت.

۱۱- لە کاتی سەرپێچیکردن سزادانی ھەر ئەندامێکی مہکتہبی سکرتریہت و لیژنە ی راپەراندن بە رەزامەندی (۳/۲)ی ئەندامانی لیژنە ی راپەراندن دەبیت. لەم بوارانە ی خوارەوہش پلە ی لێ وەر دەگریتەوہ:

أ- لە کاتی دواکەوتنی بەستنی بەبێ ھۆ، لە دوو کۆبوونەوہی سکرتریہت یان لیژنە ی راپەراندندا ئامادە نەبیت.

ب- دوو سأل دوای تەواوکردنی خویندن.

ت- پێشکەشکردنی پێشنیاری لەلایەن خۆیەوہ و بە رەزامەندی لیژنە ی راپەراندن دەستلە کارکێشانەوہ.

ث- لە کاتی نەمانی بەرپرسی ناوہندی پارێزگا بە ھەر ھۆیە ک کۆنفرانسی ناوہندی پارێزگا تەنھا بۆ ھەلبژاردنەوہی بەرپرسی ناوہند دەبەستیت. (لە کاتی کدا وادە ی بەستنی کۆنفرانس نەھاتبیت).

۱۲- کۆنگرە روونکردنەوہی پۆست رادەگە یەنریت.

۱۳- کۆبوونهوهی لیژنه‌ی راپه‌راندن له کاتی دیاریکراوی خۆی ده‌به‌ستریت و تیییدا چاوخشاندهوه ده‌کریت به سه‌رجه‌م کاره‌کانی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت و ناوه‌ندی پارێزگاگان و هه‌لسه‌نگاندنیان بۆ ده‌کریت و به‌نامه‌ی کاری ئاینده‌ی یه‌کیتی داده‌پێژیت.

۱۴- مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت، هه‌موو شه‌ش مانگ جاریک له کۆبوونهوه‌ی ئاسایی خۆیدا، هه‌لبژاردنی ده‌سته‌ی کارگیرێ ئه‌نجام ده‌داته‌وه.

۱۵- مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت له سکرته‌ر و ئه‌م به‌شانه پیک دیت:

أ- به‌شی ریکخستن.

ب- به‌شی ئامار و پلان.

ت- به‌شی نوینه‌رایه‌تی و کاروباری قوتابیان.

ث- به‌شی په‌یوه‌ندییه‌کان.

ج- به‌شی راگه‌یاندن.

ح- به‌شی دارایی و به‌رپوه‌بردن.

خ- به‌شی چالاکییه‌کان.

د- به‌شی رۆشنییری و پیکه‌یاندن.

پیکهاته‌ی به‌شه‌کانی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت:

له لیپرسراوی به‌ش و یه‌ده‌گیکی مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت ئه‌گه‌ر پێویستی کرد پیک دیت.

ئه‌رکی لیپرسراوی به‌ش سه‌رپه‌رشته‌یکردن و به‌رپوه‌بردنی کاره‌کانه له‌گه‌ڵ چه‌ند (کادیره‌ش) که مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت به‌ گۆیره‌ی لیها‌توو‌ییان بریاریان له‌سه‌ر ده‌دات بۆ هاوکاریکردن.

۱- به‌شی ریکخستن:

أ- سه‌رپه‌رشته‌ی کار و چالاکییه‌کانی ریکخستنی یه‌کیتی ده‌کات، له‌ پیکه‌ی راپۆرت و نووسراوی مانگانه‌ی سه‌رجه‌م لق و ناوه‌ندی پارێزگاگان، که راسته‌وخۆ یا خود وینه‌یان به‌رز ده‌کرته‌وه بۆ مه‌کته‌بی سکرتراریه‌ت، هه‌روه‌ها له

پیکھی سهردانی مهیدانی بۆ هه موو لق و ناوهندی پارێزگاگان (به هاوکاری مه کته بی سکر تار یه ت و لیژنه ی پاپه پانندن) بۆ به دوادا چوون له باری پیکخستن و چوئیتی گه شه کردن و ناردنی زانیاری و بژانندن بۆ باش تریوون و به ره و پیش چوونی کاری پیکخستن و زیاد کردنی ژماره ی ئەندامان و گۆش کردنیان به بیرو باوه ری دیموکراسی و نیشتمانی .

ب- مانگانه کۆبوونه وه ی به ش ده به ستییت و راپۆرت ده داته کۆبوونه وه ی مه کته بی سکر تار یه ت.

ت- له سه ره تای سالی خویندن یا خود چهند جار یك له نیو سالی خویندندا کۆبوونه وه ی پیکخستن له گه ل کارگێرانی پیکخستن سهر جه م ناوهندی پارێزگاگان ساز ده دات بۆ پید اچوونه وه و لیکوئینه وه ی باری پیکخستن یه کیتییه که مان .

۲- به شی ئامار و پلان:

أ- ئاماده کردنی سهر جه م ئەندامان که له پیکھی راپۆرتی مانگانه ی به شه کانی ناوهندی پارێزگاگان ده گات و به راورد کردنی له گه ل مانگی پیشوو به کۆمپیوتەر، ده ست نیشان کردنی خاله لاوازه کان و هه ولدان بۆ باش تریکردنی.

ب- به رنامه پیکھی بۆ سهر خستن نوینه ره کانی یه کیتی ده کات له هه لبژاردنه کانی سالانه ی نوینه رایه تی قوتابیان.

۳- به شی نوینه رایه تی و کاروباری قوتابیان:

أ- بایه خ به هه موو ئەو کار و کیشه و گرفت و ئاسته نگانه ده دات که دینه پیکھی قوتابیان و پرۆسه ی خویندن و هه ولی چاره سه رکردن و جیبه جیکردنیان ده دات به پیکھی گونجاو، به رنامه پیکھی کردن و خستنه به رده ستی مه کته بی سکر تار یه ت بۆ بر یاردانی پیویست و ناردنی رینمایی بۆ ناوهنده کانی پارێزگا.

ب- هه لده ستی به گه یاندنی کیشه و داواکانی قوتابیان له داموده زگا په یوه ندی داره کان .

ت- هه لده ستی به ئاسانکاری و رینوینیکردنی لیژنه کانی نوینه رایه تی هه لبژیر دراوی قوتابیان.

ث- له پیکھی راپۆرتی مانگانه و کۆبوونه وه و سهردانی مهیدانی، سهر په رشتی و

چاودێری به پڕۆه چوونی کاره کانی ئەم به شه ده کات له ناوه ندی پارێزگاگان.
۴- به شی په یوه ندیه کان:

أ- کاروباری په یوه ندیه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان له گه ل داموده زگا و لایه ن و شوین و پیکخراوه کان به پڕۆه ده بات، ده ربیری راو هه لویست و بیروبو چوونی یه کیتی ده بیست، که له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه هیله گشتیه کانی دیاری ده کرین.

ب- له پڕیگای نووسراو و راپۆرتی مانگانه وه سه ره رشتی کاری په یوه ندیه کانی ناوه ندی پارێزگاگان ده کات و رینمایی پیوستیان پیشکه ش ده کات و سه رنج و تیبینی له سه ر چۆنیتی کاره کانیان ده رده بریت و به گویره ی پیوست، بو ئاگادار بوونی ناوه ندی پارێزگاگان له هه لویسته جو راو جو ره کان زانیاریان بو ده نیریت.

۵- به شی راگه یاندن:

أ- سه ره رشتی کاروباری راگه یاندنی یه کیتی قوتابیان کوردستان ده کات وهك (پوژنامه، گوڤار، سایت، رادیو، ته له فیزیو ن) و گه یاندنی ده نگ و هه لویسته کانی یه کیتی به جه ماوه ر.

ب- سه ره رشتی و چاودێری کردنی به پڕۆه چوونی کاره کانی به شی راگه یاندنی ناوه ندی پارێزگاگان له پڕیگای راپۆرتی مانگانه کو بوونه وه و سه ردانی مه یدان ی.

ت- سه ره رشتی کردنی ئارشیف و په رتوکخانه کانی یه کیتی و دانانی پڕوشوینی پیوست بو ده وله مه ند کردنیان.

۶- به شی دارایی و به پڕۆه بردن:

دارایی:

۱- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

أ- ئابوونه ی ئەندامانی یه کیتی.

ب- ئەو یارمه تییانه ی بو یه کیتی ده نیردرین و ئەو پیتا کانه ی کو ده کرینه وه.

ت- داها تی چالاکی پڕۆژه کان.

ث- داہاتی فرۆشتنی چاپہ مہ نیہ کان.

۲- دارایی یه کیتی به م جوړه بریاری خه رچکردنی لئ ده دریت:

أ- داہاتی یه کیتی قوتابیانی کوردستان له کوږوونه وهی لیژنه ی راپه راندن بو سهرجه م کاروباره کانی مه کته بی سکر تاریه ت و ناوه ندی پاریزگاگان و لقه کان و خه رجیه جوړاوجوړه کان بریاری لئ ده دریت.

ب- کوږوونه وهی لیژنه ی راپه راندن چاودیږی خه رچی مه کته بی سکر تاریه ت ده کات و مه کته بی سکر تاریه تیش چاودیږی خه رچی ناوه ندی پاریزگاگان ده کات و به هه مان شیوه ش ناوه ندی پاریزگا و لقه کان په یږه وی خه رچی ده کهن.

ت- ده رماله ی هه فالان به شیوه یه کی جیگیر دابه ش ده کریت به و شیوه یه ی که لیژنه ی راپه راندن بریاری لئ دراوه.

ث- له کاتی سه ریچیکردن و نارپکی له خه رچکردنی داہات، ده زگاگان سهر و بو یان هه یه به گویره ی سزاکانی به ندی (۲) برگه ی (۵) سزا بسه پینین.

ج- ده بی داہاتی یه کیتی له سهرجه م ئورگانه کاند (له هه ر سهرچاوه یه که وه بی ت) ده زگای سهر ووی لئ ئاگادار بکریته وه و له لیستی داہات تو مار بکری.

ح- ته وای داہات و خه رجیه کانی ده زگاگان یه کیتی له په راوی تایه تدا تو مار بکریت.

۳- دارایی یه کیتی به م جوړه خه رچ ده کریت:

أ- میزانیه و ده رماله ی بریار لیدراو.

ب- راگه یانندی ناوه ندی له ده رکردنی (ئورگان) و به رنامه ی رادیوی و ته له فیزیوون و بلاو کراوه کانی تر.

ت- خه رجیه پیوستیه کانی باره گاگان.

ث- هاوکاری ئه ندان له کاتی پیوستدا که له لایه ن لق و ناوه ندی پاریزگاگانه وه ته زکیه ده کرین.

ج- بو هاتوچوی نوینه رایه تی یه کیتی که به ئیشوکاری تایه ت به یه کیتی هاتوچو ده کهن.

ح- ئەنجامدانی چالاکیی هه مه جوړ.

خ- له رینگای راپوړتی مانگانه و کوپوونه وه و سهردانی مهیدانی ده زگا کانی سه روو چاودیږی داهات و خه رجییه کانی ده زگای خوارووتری خویان ده که ن.

به پړیوه بردن:

۱- به پرسیاره به رامبه ر هه ژمارکردن و چاودیږی کردنی که لوپه له کانی یه کیتی و تو مارکردنیان هه ر (۶) مانگ جاریک له په راوی تایبه تدا.

۲- ریکخستنی کاتی ده وامکردن له باره گاکاندا و پیداویستییه کانی ئیشوکاری پوژانه به تو مارکردن له په راوی تایبه ت.

۳- دانان و سه رپه رشتیکردنی پوژه به ره مهینه ره کانی یه کیتی.

۷- به شی چالاکییه کان:

۱- هه ولدان بو ده رخستن و په ره پیدانی به هره ی شاراوهی وه رزشی و هونه ری قوتابیان و کوکردنه وه یان له یانه و تپه وه رزشی و هونه رییه کانی یه کیتیدا.

۲- کردنه وه و ریکخستن و سه رپه رشتیکردنی چالاکی خوله جوړاوجوړه وه رزشی و هونه رییه کان له ناوه نده کانی خویندندا.

۳- به سوودوه رگرتن له خوله په روه رده ییه کان و خولی تایبه ت به زانکو و په یمانگاگان، هه ول بدریت ئەندامانی یه کیتی جینگه و پیگه ی شیاویان هه بی ت له خوله نیوخوی و نیوده وله تییه کاند.

۴- سه رپه رشتی چالاکییه جوړاوجوړه کانی تر ده کات وه ک (گه شته زانستی و گوزارییه کان و خه لاتکردنی قوتابییه سه رکه وتوو و به هره مه نده کان و...هتد).

۸- به شی پوژنییری و پیگه یاندن:

۱- ئەرکی نه خشه دانان و جیه جیکردن و سه رپه رشتیکردنی چالاکییه پوژنییرییه هه مه جوړه کانه که له لایه ن مه کته بی سکر تاریه ته وه پر یاریان له مه ر ده دریت یاخود له ده زگا کانی خواروودا به به رنامه بو ی به رز ده کریته وه به مه به ستی ئەنجامدانی.

۲- له ريگه بلاكراوه و بژاندىن و ناميلكه وه بهرنامهى جوراوجور و بابتهى
رؤشنبيري بلاو ده كاته وه.

۳- له ريگهى نووسراو و راپورتى مانگانه سهرپهرشتى كارى رؤشنبيري له سهرجه م
ناوه ندى پاريزگاكاندا ده كات.

۴- خول و سيمينارى رؤشنبيري ساز ده كات بو بهر زكرده وهى ئاستى ريزه كانى
يه كيتى.

۵- كردنه وهى خولى بهرده وام بو پيگه ياندىنى كاديرى كارامه بو نيو ريزه كانى
يه كيتى.

هه و النامه ي كيتيب

کۆنگره ی سیژده ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

هه ولیر ۲۰۱۰

کۆنگره ی سیژده ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، له پوژانی ۲۴ - ۲۵ ی شوباتی ۲۰۱۰، به چاودیری و ئاماده بوونی سه روک مه سعود بارزانی، به ئاماده بوونی ۲۹۲ نوینه ر له شاری هه ولیر له ژیر دورشمی ”بو نوپوونه وه و باشتین پیگه - به رده وام زانست ده که یین به پیگه“ دهستی به کاره کانی کرد. له م کۆنگره یه دا سه روک مه سعود بارزانی، وتاریکی پیشکەشی نوینه رانی کۆنگره ی کرد و سکریتی ری کخراوه که راسته وخۆ له کۆنگره وه هه لپژیر دراو و سیسته می په یکه ری ری کخسته کانی هاوئاراسته له گه ل ری کخسته په یکه ری پارتیدا ری کخرايه وه، واته له هه ر شوینیک لیژنه ی لقیکی پارتی هه بوو بیّت، لقیکی یه کیتی قوتابیانی کوردستان دامه زرا^(۱).

هه لپژاردنی لیژنه ی راپه راند له کۆنگره ی سیژده یه مدا:

- عیرفان عه زیز عه زیز، سکریتی
- فاتح مه وله وی زاده، ئەندامی مه کته بی سکرتریه ت
- خالد نوری عوسمان، ئەندامی مه کته بی سکرتریه ت
- بژار خدر عومه ر، ئەندامی مه کته بی سکرتریه ت
- دانا عه بدولعه زیز ره سوّل، ئەندامی مه کته بی سکرتریه ت
- زریان مه ولود خدر، ئەندامی مه کته بی سکرتریه ت
- غه فور ئەحمه د مه لا سوار، ئەندامی مه کته بی سکرتریه ت
- سه گفان مه رعی سلیمان، ئەندامی مه کته بی سکرتریه ت
- دیار عومه ر شیخ محه مه د، ئەندامی مه کته بی سکرتریه ت^(۲)

(۱) سه نگه ر جه مال، میژوو ی کۆنگره کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، گوڤاری خه باتی قوتابیانی، ئورگانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ژماره ۱۱۰، هه ولیر، تشرینی دووه می ۲۰۱۲، ل ۵.

(۲) به لاغی کۆتایی کۆنگره ی ۱۳ ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، گوڤاری خه باتی قوتابیانی، ئورگانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، ژماره ۹۲، هه ولیر، چاپخانه ی پوژه لات، ئیاری ۲۰۱۰، ل ۳.

ئەندامانی یەدەگی مەکتەبی سکرتریەت پیکھاتبوون لە:

- محەمەد جومعە حەمەسەلح، ئەندامی یەدەگی مەکتەبی سکرتریەت
- عەشان عەلی حەمەدەمین، ئەندامی یەدەگی مەکتەبی سکرتریەت^(۱).

بەرپرسیانی لقی و نووسینگەکان بەم شیوہیە دیاریکراوە:

- بەهجت بنیامین عەباس، لقی دەوێ
- شقان شیمال عومەر، لقی ئاکری
- سەلح محەمەد میرزا، لقی شیخان
- رەزا ئەمین قەنبەر، لقی شنگال
- سەربەست خالید محەمەد، لقی زانکۆ و پەیمانگاکانی دەوێ
- محەمەد سەبری محەمەد، لقی موسڵ
- شەریف فەتاح عەرەفات، لقی ئامیدی
- ھۆزان رەمەزان کەریم، لقی کەرکووک
- ھەلگورد قادر محەمەد، لقی زانکۆ و پەیمانگاکانی کەرکووک
- عەبدولکەریم عەگید سادق، نووسینگە ی بەغدا
- محەمەد شاکر مەھدی، لقی خانەقین
- حەسەن عەلادین ئەحمەد، لقی گەرمیان
- لێھات محەمەد خالید، نووسینگە ی میڕگەسۆر
- کوۆقان عیسا بەئەھادین، لقی زانکۆ و پەیمانگاکانی ھەولێر
- نەبەز پەفەت ئەحمەد، لقی چەمچەمال
- بارزان سدیق سوارە، لقی مەخمور
- سەلام فەتاح مستەفا، لقی ھەولێر

(۱) سەنگەر جەمال، ھەمان سەرچاوە، ل ۳.

- سه به ست ده رویش ئیسماعیل، لقی ده و روبه ری هه ولیر
- یوسف محمه د محمه د، لقی سه فین
- وشیار شوکری ئه مین، لقی سۆران
- هاوړی ره ئوف که ریم، لقی هه له بجه ی شه هید
- سه لمان محمه د وه لی، لقی سلیمانی
- به همهن ده رویش عه لی، لقی زانکو و په یمانگانانی سلیمانی
- سألح ئه نوهر محمه د، لقی راپه رین
- ره نجدهر نه جات ئه حمه د، لقی ده و روبه ری سلیمانی
- جوتیار خدر تاهیر، لقی زاخۆ^(۱).

---

(۱) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیشو، ل ۲۳۱.

کارنامہ و پەپرەوی ناوخوای کۆنگرەوی سیژدەہی یەکیتی قوتابیان کوردستان

۲۴-۲۵ ی شوباتی ۲۰۱۰

پیشەکی

یەکیتی قوتابیان کوردستان لە ۲/۱۸ (شوباتی) ۱۹۵۳ وە ک پیکخواویکی پیشەیی و دیموکراتی نیشتمانپەرور و ئازادیخواز بو داکۆکیکردن لە مافەکانی قوتابیان، لەسەر دەستی کۆمەڵێک قوتابی کورد لەشاری بەغدا و لەبەر پۆشنای مۆرکە سیاسییەکانی رابەراییەتی بزووتنەوہی ئازادیخوازی کورد بە ریبەراییەتی بارزانی نەمر لە دایک بوو، ئەم یەکیتیە لە ماوہی زیاتر لە نیو سەدەہی بەردەوامی تیکۆشان و بەشداری کارای لە شۆرشەکانی ئەیلوول و گولان و راپەرینەکان ھەبوو و لەم پیناوەشدا سەدان شەھیدی کردوووە قوربانی کاروانی ئازادی، بەشداری چەندین فیستیڤال و کۆنگرەہی جیھانی کردوو و تیایدا بویرانە دۆزی کورد و کیشە رەواکەہی پیشانی جیھان داوہ.

یەکیتی قوتابیان کوردستان، توانی داکۆکی لە خەسلەت و تاییەتمەندی قوتابیان کوردستان بکات لە گشت قوناغە جیاوازەکانی تەمەنی پیکخواوییدا خزمەتی گەرەہی پیشکەش بە بواری زانست و خویندن و پەوتی پەرورەدە کردوو، ئەمەش وێرایی خەباتی نەتەوہیی و گروتینی ئەندامانی ئەم پیکخواوہ بو پزگاری کوردستان، لە ماوہی ئەو (۵۷) سالەیدا یەکیتی قوتابیان کوردستان سیژدە کۆنگرەہی بەستوو، ئەمە جگە لە سازدانی چەندین کۆنفرانس و ماوہیەکی درێژیش شان بەشان (ی.ل.د.ک) درێژەہی بە تیکۆشان خۆی داوہ.

به شی یه کهم

(دروستبوون و ئامانجه کان)

به ندی یه کهم:

۱-۱- ناوی ریخراو:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، به پیتته کانی (ی. ق. ک) هیما ی بو ده کری.

۲-۱- پیناسه:

ریخراویکی پیشه یی، نیشتمانی، دیموکراسی، ناحکومی، قوتابیانه یه، تی ده کوشیت له پیناو پاراستنی مافی قوتابیانی، دهسته بهرکردنی خواسته کانیان، بهرزکردنه وهی ئاستیان و پهره پیدانی وتی زانست، ههروهه پشستگی دۆزی وای گهلی کوردستان دهکات، له پیناو چه سپاندنی بنه ماکانی دیموکراسیه ت و ئاشتی و مافی مرووف و بونیاتنانی کومه لگایه کی پیشکه وتنخوازی مه ده نی له هه ریمی کوردستاندا.

۳-۱- سنووری کارکردن:

هه ریمی کوردستانه و باره گای سه ره کی له پایته ختی هه رییم ده بیته، به پیی پیویست لیژنه ی راپه راندن بو ی هه یه لق و ناوچه و ئورگانه کان له ناوه وه و له ده ره وه ی کوردستان بکاته وه.

۴-۱- په یام:

زانست و نوپیوونه وه له پیناو پیگه یاندنی نه وه یه کی ئازاد، به ره و دواپوژیکی پرشنگدار.

۵-۱- ئارمی (ی. ق. ک) پیکهاته ی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

- خۆر: نیشانه ی په یدابوونی ژیان و پروناکی و ئازادی و هه رده م نوپیوونه وه یه، ۱۸ تیشکه که هیما یه بو ۱۸ ی شوبات، رۆژی دامه زراندنی یه کیتیبه که مان.
- چیا: نیشانه ی بهرخودان و خۆپارگریه و ئامازه یه به سروشتی کوردستان، چوارشاخه که هیما یه بو چوار پارچه ی کوردستان و چه تمیبه تی به یه که وه به ستان و یه کپارچه یی.
- په رتوک: به لگه ی زانست و زانیاری و خوینده واری و شارستانییه ت و نیشانه ی خویندنه، که پیشه ی قوتابیانه، له ناو په رتوکه که ش ناوی یه کیتیبه که مان تۆمار

- کراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانی (ی.ق.ک) به خویندنی و فیربوون و زانست.
- دهست: دهست و بازووی قوتابیانی کوردستان نیشانهی ههول و تیکوشانه، رهنگی رهش و سپی به واتای جیاوازینه بوون به کار هاتووہ.
  - بوشایی نیوان دوو دهسته که: (پیتہ کانی یه که می یه کیتیہ که مان به زمانی ئینگلیزی تیدا تو مار کراوه) له بنکه که ییدا فراوانه و له لوتکه که ییدا تیژہ و له شیوہی سیگوشه یه و نیشانهی به رزبوونه وه و به ره و ئامانج و سه رکه وتنه.
- ۱۹۵۳: سالی دامه زانندی یه کیتی قوتابیانی کوردستان تیکرای ئارمه که: له شیوہی سه رهمدایه که رهنگدانه وهی وته که ی بارزانیی نهمره: «قوتابیان سه ری پمن له گشت شوړش و پاپه پرنیکدا».

۶-۱- ئامانجه کان:

- ۱- پشتگیری خویندنی زوره ملی (الزامی) له قونای بنه رتی و نه هیشتنی نه خوینده واری.
- ۲- پاراستنی پیروزی و سه ربه خوئی ناوه نده کانی په روه رده و فیړکردن.
- ۳- نارندی قوتابیانی کوردستان بو دریژه دان به خویندن له دهره وهی ولات.
- ۴- فراوانکردن و ده وله مه ندرکدنی په رتوکه خانه کان به په رتوکی هه مه جوړ و راهینانی قوتابیان له سه ر خویندنه وه و هاندانیان بو دانانی په رتوکه خانه له ماله کانیاندا.
- ۵- نه مانی هه موو کو توبه ندیکی کو مه لایه تی و دواکه وتووی که له سه ر قوتابیانی کچ داده نریت بو ریگه گرتن و به ربه ستدانان له خویندنیان.
- ۶- یارمه تیدانی ئه و قوتابیانه ی که رو له ی شه هید و پیشمه رگه ی په ککه وته و قوربانیانی کیمیا باران و پروسه کانی ئه نفال و که مده رامه تن و خاوه ن پیداو یستیہ تایبه ته کانن.
- ۷- په یوه ندیہ کی ته ندروست له نیوان ماموستایان و قوتابیاندا.
- ۸- دانانی پلانی نوئی په روه رده یی و دارشتنی میتود و فله سه فه ی په روه رده به شیوہ یه کی سه رده میانه.

- ۹- شیاندنه وهی ئه و قوتابیان هه که تووشی لادان و تاوان ده بن و گیرانه وهیان، بۆ ناو خیزان و کۆمه لگه له ریگه ی چاکسازی کۆمه لایه تیه وه.
- ۱۰- گرنگیدان به که سایه تی قوتابی و پهروه ده کردنیان به شیوه یه کی دروست.
- ۱۱- دروستکردنی کۆمه لگای به شی ناو خۆیی بۆ قوتابیان به شیوه یه کی سهرده میانه که هه موو پیداو یستیه کانی خویندن و پشووی تیدا بیت.
- ۱۲- په ره پیدان و زیادکردنی ناوه ند ه کانی خویندن له کوردستان به پپی پپو یست و خواستی به رزکردنه وهی ئاستی زانست.
- ۱۳- ده رخستنی به هره و توانای پۆشن بیری و وه رزشی و هونه ربیه کانی قوتابیان و به رزکردنه وهی ئاستی زانستی قوتابیان.
- ۱۴- به ستن و پته و کردنی په یوه ندی و هه ماهه نگی له گه ل ریخه راوه کان به گشتی و ریخه راوه کانی قوتابیان به تایبه تی، له ناوه وه و ده ره وهی هه ریمی کوردستان.
- ۱۵- به شداری کارا و کاریگه ری قوتابیان له خه باتی نیشتمانی و نه ته وه ییدا.
- ۱۶- پاراستنی و پشتگیریکردنی په رله مان و حکومه ت و ئه زموونی دیموکراسی هه ریمی کوردسان له پینا و ده سته به رکردنی خواست و مافه کانی خه لکی کوردستان.
- ۱۷- یارمه تیدانی قوتابیانی پارچه کانی تری کوردستان که به هۆی خه باتی سیاسی په رته واز ده بن یا خود ئه وان ه ی ئاره زووی خویندن ده که ن له کوردستان.
- ۱۸- به شداریکردن له گه شه پیدان و ئاوه دانکردنه وهی کوردستان و پاراستن و گرنگیدان به ژینگه و فره هه نگی و که له پوری کوردی و شوینه واره کانی کوردستان و گه شه پیدانی گه شتیاری.
- ۱۹- سه رخستنی هه لمه تی جیهانی دژی توندوتیژی و تیرۆر.
- ۲۰- بلا بوونه وهی ناشتی و دیموکراسی له جیهاندا و پیزگرتن و پاراستنی مافه کانی مرۆف و سه رکه وتنی بزوتنه وهی ئازاد یخوازی گه لان.
- ۲۱- به سه رده میکردنی کاری ریخه راوه یی له کوردستان.

به شی دووه م

(ئەندامیتی)

۱-۲. ئەندامیتی:

أ- ئەندامانی (ی. ق. ك) له قوتابیانى قۆناغه كانی ئاماده یی و په یمانگاكان و كۆلیژ و خویندنی (بالا + ماجسته ر) پیک دین.

ب- قوتابیانى قۆناغى بنه رته ی له پۆله كانی ۹-۸-۷ ده بنه (ئەندام) ی یه كیتی قوتابیان و ته نیا له ناوه نده كانی خویندنی خۆیان مافی به شداربوونیان له پرۆسه كانی هه لبژاردنی ناوخۆیدا ده بیته و جگه له مه هه موو ماف و ئه ركه كانی تری (ئەندام) ییان ده بیته.

ت- قوتابیانى ده ره كى و كۆلیژه كانی سه ربازى و پۆلیس و قۆناغه كانی بنه رته ی (۱-۲-۳-۴-۵-۶) نابنه ئەندام له (ی. ق. ك) دا.

۲-۲. مه رجه كانی ئەندامیتی:

هه ر قوتابییه ك به بى ره چاوكردنى ره گه ز، نه ته وه، ئاین، شوین له لایه ن ئەندامیكى یه كیتییه وه پشتگیری بكریت مافی ئه وه ی هه یه بیته ئەندام، به ره چاوكردنى قۆناغى خویندن له دوای ئه وه ی فۆرمى داواكارىی ئەندامیتی پر بکاته وه به پى ئه م مه رجانه:

۱- برۆای ته وای به كارنامه و په ی ره وى ناوخۆی (ی. ق. ك) هه بیته و خه بات له پینا و به دیه پینانى ئامانجه كانیدا بکات.

۲- له یه كى كه له ئۆرگانه كانی (ی. ق. ك) دا كاری ریکخواوه یی خۆی بکات.

۳- له كارکردندا دلۆسۆز و وردبین بیت و له به ئینه كانیدا راستگۆ بیت.

۴- له یه كى كه له ناوه نده كانی خویندندا دريژه به خویندنی بدات.

۳-۲. ئه ركه كانی ئەندامیتی:

۱- په ی ره وى دیسپیلینى نیوخۆی (ی. ق. ك) و پله كانی ریکخستن بکات.

۲- ئامانج و بیروباوه رى یه كیتی بلا و بکاته وه و به رگری له یه كگرتوو یی ریزه كانی بکات.

۳- کۆشش بۆ بهر فراوانکردنی ریکخستنی (ی. ق. ک) بکات و ئەندامی نوێ بهینتته ریزهوه.

۴- به شداری له کۆبوونهوه و چالاکیه جۆراوجۆره کانی یه کیتیدا بکات.

۵- ههول بدات بۆ بهرزکردنهوهی ئاستی زانستی و روشنبیری و هوشیاری خۆی.

۶- دهبی له کاتی گۆرینی ناوهندی خۆیندنییدا ئەندامی خۆی بگوازیتهوه بۆ ئەو ناوهندهی که تاییدا دهخوینیت.

۷- ههول بدات ئەوپهری شهفافیته له کاره کانی یه کیتی قوتابیان کوردستاندا پهیره و بکات.

۸- بهو ریزهیهی لیژنه ی راپه راندن دیاری دهکات ئابوونهی ئەندامی بدات و ریشوینی وهگرتهی دادهنی^(۱).

۹- فۆرمی ئەندامی (ی. ق. ک) پر بکاتهوه و زانیاری بدات به پێی پێویست.

۴.۲. مافه کانی ئەندامی:

۱- ئەندامی یه کیتی له سنووری چالاکی خۆیدا مافی ره خنه ی ههیه.

۲- مافی دهنگدان و خۆپالوتنی له ئۆرگانه کانی یه کیتیدا ههیه، به چاوکرتهی (ب) له برگه ی (۱) ی بهندی (۲).

۳- له کاتی ههستکردن به پیشیلکاری مافه کانی، بۆ ههیه داوای مافی خۆی بکات.

۴- له کاتی پێویستیدا داوای یارمه تی بکات، دهزگای سهرووی خۆی دهسه لاتی بریاردانی راده ی یارمه تی ههیه.

۵- له رینگای پیشکه شکردنی داواکاری به نووسراو مافی وازهینانی له یه کیتیدا ههیه.

۶- له کاتی پێویستدا و له کاتی چاک به رپوه بردنی چالاکیه کانی (ی. ق. ک) سوپاسنامه ی ئاراسته ی ده کریت.

(۱) به هۆی هه له ی چاپه وه له دهقه ره سه نه که دا به شی کۆتایی رسته که مانایه کی ته واو نادات.

۷- ئەندام دوای دوو سال ته واوکردنی خویندن یا خود دابران له خویندن به هەر هۆیه ک مافی ئەندامیتی نامینن.

۵.۲. سزاکان:

به پپی ئاستی دهزگاگان و جووری سه ریچییه که دهزگاگانی یه کیتی دهسه لاتی ئەم سزایه یان ههیه:

۱- ئاگادارکردنه وه.

۲- سه رنجراکیشان.

۳- ته جمیدکردن (سپرکردن) وه ستاندن.

۴- پیبژاردن (غهرامه) له کاتی خراپ مامه له کردن به ده رامهت و دارایی یه کیتی قوتایانی کوردستان.

۵- پله داگرتن.

۶- وه رگرتنه وه ی پله: کادر له کاتی جیبه جینه کردنی ئه رکه کانی به پپی پهیره و پله ی لی وه رده گیریتنه وه.

۷- ده رکردن: له کاتی ئەنجامدانی هەر کرداریک که سه ریچی بیت بو پهیره وی یه کیتی و سیستمی گشتی (نظام عام) ئه و له ریزه کانی (ی. ق. ک) دوور ده خریتنه وه و ده رده کریت.

سزاکان به پپی سه ریچییه که له لایهن دهزگاگانه وه ده درین، جگه له خالی (۱) و (۲) سزاکانی تر به پپی لیکۆلینه وه ی ورد و به دواداچوون ده سه پیندرین.

بەشی سییەم

ئۆرگانەکانی (ی. ق. ك)

یەکیتی قوتابیانی کوردستان لەسەر بنەمای دیموکراسی پێك هاتوو و هەموو ئۆرگانەکانی یەکیتی بە دەنگی زۆرینە ئاسایی و نەینە هەڵدەبژێردرین، هەروەها پەپەرەوی سەرکردایەتی بەکۆمەڵ دەکەن و گشت بپارەکان بە زۆرینە ئاسایی دەردەچن و پێکخستن لەسەر ئەم پرەنسیپانە دامەزراوە:

۱-۳. نوینەری ھۆبە:

بچووکتەری و گرنگترین یەکە پێکخستن، ئەندامیکی یەکیتی ھەڵی دەسورپینی کە بە دەنگی ئەندامانی ھۆبە هەڵدەبژێردرێ.

۲-۳. ئەرکەکانی نوینەری ھۆبە:

۱- دروستکردنی پەپەرەندی لە نیوان ئەندامان خۆیان و گشت قوتابیان بۆ بەشداریکردنی چالاکیەکانی یەکیتی.
۲- کۆکردنەوی ئابوونە.

۳- گەیانندی بیروبوچوون و داخوایەکانی ئەندامان و قوتابیان بۆ لیژنە قوتابخانە و بەپێچەوانە.

۳-۳. لیژنە قوتابخانە:

لیژنە لە (۷-۵-۳) ھەقال پێك دیت کە راستەوخۆ لەلایەن نوینەرانی ھۆبەکان لە ناوەندەکانی خۆیندن هەڵدەبژێردرین و سەرپەرشتی کارەکانی (ی. ق. ك) لەو شوینە دەگریتە ئەستۆ و ئەلقە پەپەرەندییە لە نیوان قوتابیان و بەپەرەبەرایەتی ناوەندەکە و دەزگای سەرۆکی خۆی.

۱- بەلای کەمەو دەبیت مانگانە جارێک کۆبیتەو و راپۆرت بەرز بکاتەو.

۲- دەبیت مانگی جارێک کۆبوونەوی فراوان لەگەڵ نوینەرانی ھۆبەکان ئەنجام بدات.

۳- بەرپرسیارە بەرامبەر گەشەکردن و چالاکیەکانی یەکیتی لە سنووری کارکردنیدا.

۴- ئه رکی زه مینه خو شکردنی بو سه رخستنی پالیوراوانی یه کیتی قوتابیان ده که ویتته ئه ستو له هه لبژاردنه کانی نوینه رایه تی قوتابیاندا.

۴-۳. لیژنه ی کۆلیژ و په یمانگا:

۱- هه مان ئه رک و ده سه لاتی لیژنه ی قوتابخانه ی ده بیته.

۲- لیژنه ی راپه راندنی هاوکاری و میزانییه ی بو داده نریت.

۳- لیژنه راسته وخو سه ر به لق ده بیته.

۴- به رپرسی لیژنه له کۆبوونه وه ی فراوانی لقدا به شدار ده بیته.

۵-۳. لیژنه ناوچه:

له هه ر شوینیکی سنووری هه ری می کوردستان له سه نته ری قه زا یان ناحیه کان (به پی پی پیو یست) ناوچه ی لی ده بیته، بو چاود پریکردنی کاره کان و فراوانکردنی ریکخستنه کانی یه کیتی داده نریت و له (۵-۳) هه قال پیک دیت. له لایه ن لیژنه ی راپه راندن به ره چاوکردنی ریژه ی ئه ندامان و فراوانی سنوور بریار له سه ر زیادکردن و که مکردنه وه ی ژماره ی ناوچه کان ده دریته و له ناو ناحیه کان باره گیان نابیت.

۱- به رپرسی ناوچه کان له کۆبوونه وه ی به رفراوانی لق که مانگانه ده به ستریت به شدار ی ده کات.

۲- سه ره رشتی جموجوله کانی یه کیتی ده کات له سنووری چالاکیی خۆیدا.

۳- به رپرسیاره به رامبه ر گه شه کردنی چه ندیته ی و چۆنیتتی ریکخستنه کانی یه کیتی.

۴- مانگانه کۆبوونه وه ی خو ی ده کات، به شه کان راپورتی خو یان بو لق ده رباره ی باری (ی.ق.ک) له و ماوه یه دا له هه موو روویه که وه به رز ده که نه وه.

۵- ناوچه پابه نده به جیبه جیکردنی بریار و رینماییی و راسپارده کانی ده زگا کانی سه رووی خو ی.

۶- پیو یسته ناوچه دوو مانگ جاریک کۆبوونه وه ی ئاسایی (لیژنه قوتابخانه کان) ساز بکات.

۷- ناوچه دەسه لاتی سزاکانی (۱ و ۲) ی بەندی (۲) برگی (۵) ی ههیه.

۸- کۆنفرانسی ناوچه پیک دیت له دهستهی ناوچه و بهرپرسی لیژنه قوتابخانه کان.

۶.۳. لق:

۱- لق یان لقی زانکۆ و پهیمانگاگان پیک دیت له:

أ- بهرپرسی لق : که به شیوهی راستهوخۆ له کۆنفرانسی نیوخۆیی لقدا هه لده بژێردریت و ده بیت به ئەندامی لیژنه ی راپه راندن له و ماوه یه ی که بهرپرسی لقه. مه رجه ئەندامی کۆنگره بیت.

ب- له بهرپرس و (۴) کارگێر پیک دیت که له کۆنفرانسی نیوخۆیی لقدا هه لده بژێردرین.

۲- دهسته ی لق مانگی جارێک کۆ ده بیه وه و دوای په سه ندکردنی له کۆبوونه وه ی لق هه ر به شه و راپۆرتی مانگانه ی خۆی به جیا بۆ مه کته بی سکرتریه ت بهرز ده کاته وه.

۳- دهسته ی لق بهرپرسیاره به رامبه ر جیه جیکردنی راسپارده و بریار و رینماییه کانی مه کته بی سکرتریه ت.

۴- بهرپرسی ناوچه کان له کۆبوونه وه ی فراوانی لقه کانی سنووری کارکردنیان ئاماده ده بن که مانگانه ده به ستریت یان دوو مانگ جارێک.

۵- دوای لیکۆلینه وه ده سه لاتی سه پاندنی سزاکانی (۱، ۲، ۳، ۴، ۵) ی بهندی (۲) برگی (۵) ههیه.

۶- کۆنفرانسی لق (۲) دوو سال جارێک ده به ستریت پیک دیت له دهسته ی لیژنه ناوچه کان و بهرپرسی لیژنه ی کۆلیژ و پهیمانگاگان.

۷- لقه کان به پیتی فراوانی سنوور ده کرینه وه، [له] ده سه لاتی لیژنه ی راپه راندن دایه به پیتی پبویست ژماره ی لقه کان که م و زیاد بکاته وه.

۸- لقی زانکۆ و پهیمانگاگان ته نها له سه ر ئاستی پارێزگاگان ده بیت، زانکۆ کۆلیژ و پهیمانگاکانی قه زاکان سه ر به لقی سنووری خۆیان ده بن.

۹- بهرپرسی لق مافی خۆپالوتنی نییه بۆ ده زگاکانی سه رووی خۆی له ماوه ی

نيوان (۲) دوو كۆنگرە.

۱۰- لە كاتى نەمانى بەرپرسى لق بە ھەر ھۆيەك كۆنفرانس تەنھا بۆ ھەلبژاردنەوھى بەرپرسى لق دەبەستىت. (لە كاتىدا وادەى بەستنى كۆنفرانس نەھاتىت).

بەشى چوارەم

دەزگاكانى سەركردايە تىكردن

۱-۴. كۆنگرە:

بەرزترين دەسەلاتە لە يەكيتيدا، پىك دىت لە ئەندامانى مەكتەبى سكرتارىيەت يەدەگەكانى، ئەندامانى لىژنەى راپەراندن و (ئەندامانى لىژنەى ئامادە كردن) و ئەو ئەندامانى بەپىي ئەو سىستەمە ھەلبژاردنەى كە دادەنریت لەلايەن لىژنەى راپەراندنەوھى و بەپىي رىژەى ديارىكرائو، ھەلبژىردراون لە ناوئەندەكانى خويندندا. كۆنگرە دوو سالى جارىك دەبەستىت و دەسەلاتى گۆرپىنى ناو و ئارم و دروشم و ھەلوەشانەوھى يەكيتى و دەستكارىكردنى كارنامە و پەپرەوى ناوخۆى ھەيە، لە كاتى ئەنجامنەدانى كۆنگرە لىژنەى راپەراندن ھۆكارەكەى رادەگەيەنى.

۲-۴. لىژنەى راپەراندن:

- ۱- بەرزترين دەسەلاتى بەرنامەپىژىيە لە يەكيتيدا لە ماوھى نيوان دوو كۆنگرە.
- ۲- پىك دىت لە دەستەى مەكتەبى سكرتارىيەت و يەدەگەكان و بەرپرسى لقەكان، ھەر ۳ مانگ جارىك ئاسايانە كۆ دەبنەوھى، لەكاتى پىويست كۆبوونەوھى ئاسايى ئەنجام دەدەن.
- ۳- كارى دابەشكردن و چاودىررىكردنى ميزانىيە و دارايى يەكيتى لەبەرچاوى دەگىریت.
- ۴- دانانى ستراتىژىيەتى يەكيتى قوتابيانى كوردستان لە ئەستۆ دەگرىت و پلانى كار و چالاكىيەكانى (ى. ق. ك) دادەپىژىت.
- ۵- برىاردان لەكاتى پىويست و ئاسايى.
- ۶- كۆبوونەوھى لىژنەى راپەراندن لە كاتى ديارىكرائوى خويدا دەبەستىت و

تیییدا چاوخشاندهوه ده کریت به سه رجه م کاره کانی مه کته بی سکر تار یه ت و لقه کان و هه لسه نگاندنیان بو ده کریت و به رنامه ی کاری ئاینده ی (ی. ق. ک) داده پزیت.

۷- له نیوان (۳) سی کو بوونه وده، لیژنه ی راپه راندن ده توانیت به کو ی ده نگی (۳/۲) ی ئەندامان گۆرانکاری له سکر تیر و ستافی سکر تار یه ت بکه ن.

۸- لیپرسینه وه له گه ل مه کته بی سکر تار یه ت و لیژنه ی راپه راندن ده کات، له کاتی پابه ندنه بوون به به نده کانی کارنامه و پهیره وی ناوخۆ.
۳-۴. مه کته بی سکر تار یه ت:

۱- پیک دیت له (۸) ئەندام و (۲) یه ده گ که راسته وخۆ له کۆنگره هه لده بژیرد رین .

۲- مه کته بی سکر تار یه ت بریار و راسپارده کانی لیژنه ی راپه راندن جیبه جی ده کات و بهرپرسیاره به رامبه ر کو بوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن.

۳- یه ده گه کانی مه کته بی سکر تار یه ت به پۆستی ئەندامی به ش له مه کته بی سکر تار یه تدا کار ده کهن، ته نها له کو بوونه وه ی به شی سکر تار یه ت و لیژنه ی راپه راندا به شدار ده بن له کاتی نه مانی ئەندامیکی سکر تار یه ت به هه ر هویه ک بیت ده بیته ئەندامی مه کته بی سکر تار یه ت.

۴- کادرانی مه کته بی سکر تار یه ت له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه ده ستنیشان ده کرین.

۵- ستافی مه کته بی سکر تار یه ت مانگانه کو بوونه وه ی ئاسایی خو ی ده به ستیت و له کاتی پیوستیشدا کو بوونه وه ی نا ئاسایی ده به ستیت.

۶- مافی سه پاندنی سزا کانی به ندی (۲) ی برگی (۵) ی هه یه به سه ر ئەندامانی ناوه نده کان، ئە گه ر که مته ر خه مییان کرد یا خود له پهیره و لایان دا یان سه ریچیان کرد له جیبه جیکردنی بریاره کانی مه کته بی سکر تار یه ت.

۷- مه کته بی سکر تار یه ت ده سه لات ی دانانی لیژنه ی کاتی و هه میشه یی له ناو به شه کانی مه کته بی سکر تار یه تدا هه یه.

۸- سکر تیر راسته وخۆ له لایه ن ئەندامانی کۆنگره هه لده بژیرد ریت.

لہم بوارانہی خوارہوہش پلہی لی وەرده گیریتہوہ:

أ- بهبی هو له دوو کوپوونہوہی سکرتریہت یان لیژنہی راپہراندندا نامادہ نہ بیت.

ب- دووسال دواي تہواوکردنی خویندن.

ت- پیشکەشکردنی پیشنیار لەلایەن خوێہوہ و بە رەزامەندی لیژنہی راپہراندن دەست لە کار دەکشیتہوہ.

مەکتەبی سکرتریہت لە سکرتری و ئەم بەشانہ پیک دیت:

أ- بەشی ریکخستن.

ب- بەشی نامار و پلان.

ت- بەشی نوینہرایہتی و کاروباری قوتابیان.

ث- بەشی پەپوہندیہکان، سەرپەرشتیکردنی نووسینگەکانی دەرہوہی ولات.

ج- بەشی راگہیانندن.

ح- بەشی دارایی و بہرپوہبردن.

خ- بەشی چالاکیہکان.

د- بەشی پوشنبیری و پیکہیانندن.

پیکہاتہی بەشەکانی مەکتەبی سکرتریہت:

لە بہرپرسی بەش و یەدەگیکی مەکتەبی سکرتریہت ئەگەر پپوستی کرد پیک دیت.

ئەرکی بہرپرسی بەش سەرپەرشتیکردن و بہرپوہبردنی کارەکانہ لەگەل چەند (کادیر بەش) کہ مەکتەبی سکرتریہت بە گوێرہی لیہاتووینان بریارینان لەسەر دەدات بو ہاواکاریکردن.

أ- بەشی ریکخستن:

۱- سەرپەرشتی کار و چالاکیہکانی ریکخستنی یەکتی دەکات لە ریکہی راپورت و نووسراوی مانگانہی سەرجم لق و لیژنہ ناوچەکان، کہ راستەوخو یاخود

وینەیان بەرز دەکرێتەو بەو مەکتەبی سکرتراریەت، هەرۆهەها لە پێگە ی سەردانی مەیدانی بوو هەموو لقی و ناوچەکان (بە هاوکاری مەکتەبی سکرتراریەت و لیژنە ی پاپەراندن) بوو بە دواداچوون لە باری پێکخستن و چۆنیەتی گەشەکردن و ناردنی زانیاری و بژاندن بوو باشتربوون و بەرەوپێشچوونی کاری پێکخستن و زیادکردنی ژمارە ی ئەندامان و گۆشکردنیان بە بیروباوەری دیموکراسی و نیشتمانی .

۲- مانگانە کۆبوونەووە ی بەش دەبەستریت و راپۆرت دەداتە کۆبوونەووە ی مەکتەبی سکرتراریەت.

۳- لە سەرەتای سالی خۆیندن یاخود چەند جارێک لە نیوان سالی خۆیندندا کۆبوونەووە ی پێکخستن لە گەڵ کارگێرانی پێکخستن سەرجهەم لقه کان ساز دەدات بوو پێداچوونەووە و لیکۆلینەووە ی باری پێکخستن یه کیتییه که مان.

ب- بەشی ئامار و پلان:

۱- ئامادەکردنی ئاماری سەرجهەم ئەندامان که لە پێگای راپۆرتی مانگانە ی بەشەکانی لقه کان دەگات و بەراوردکردنی لە گەڵ مانگی پێشوو بە کۆمپیوتەر، دەستنیشانکردنی خالە لاوازه کان و هەوڵدان بوو باشترکردنی.

۲- بەرنامە پێژێ بوو سەرخیستی نوینەرەکانی یه کیتی ده کات بوو هەلبژاردنەکانی سالانە ی نوینەراییەتی قوتابیان.

ت- بەشی نوینەراییەتی و کاروباری قوتابیان:

۱- بایەخ بە هەموو ئەو کار و کێشە و گرفت و ئاستەنگانە دەدات که دینە پێگای قوتابیان و پرۆسە ی خۆیندن و هەوڵی چاره سەرکردن و جیبە جیکردنیان دەدات بە پێگای گونجاو بە بەرنامە پێژکردنی و خستنه بەر دەستی مەکتەبی سکرتراریەت بوو بریاردانی پێویست و ناردنی پێنمایی بوو لقه کان.

۲- هەڵدەستی بە گەیانندی کێشە و داواکانی قوتابیان بە دامودەزگا پە یوهندیداره کان.

۳- هەڵدەستی بە ئاسانکاری و پێنوینیکردنی لیژنەکانی نوینەراییەتی هەلبژێردراوی قوتابیان.

۴- لە پێگای راپۆرتی مانگانە و کۆبوونەووە و سەردانی مەیدانی، سەرپەرشتی و

چاودیڤری به ریوه چوونی کاره کانی ئەم به شه ده کات له لقه کاندایا.

ث- به شی په یوه ندییه کانی

۱- کاروباری په یوه ندییه کانی یه کیتی قوتابیانای کوردستان له گه ل داموده زگا و لایهن و شوین و پیکخواه کانی به ریوه ده بات، ده ربړی راو هه لویست و بیروبو چوونی یه کیتی ده بیت که له لایهن مه کته بی سکرترایه ته وه هیله گشتییه کانی دیاری ده کرین.

۲- له ریگای نووسراو و راپورتی مانگانه وه سه ره رشتی کاری په یوه ندییه کانی لقه کانی ده کات و ریئمایای پیوستیان پیشکش ده کات و سه رنج و تیپینی له سه ر چوئیتی کاره کانیان ده ده بریت و به گویره ی پیوست بو ئاگادار بوونی لقه کانی له هه لویسته جوراوجوره کانی زانیاریان بو ده نیریت.

۳- سه ره رشتی کاری نووسینگه کانی نوینه رایه تی (ی. ق. ک) ده کات له ده ره وه ی هه ریمی کوردستان ولاتانی تر، ریئمایای پیوستیان پی ده دات.

ج- به شی راگه یاندن:

۱- سه ره رشتی کاروباری راگه یاندنی یه کیتی قوتابیانای کوردستان ده کات وه ک (پوژنامه، گوڤار، سایت، رادیو، ته له فیزیون) و گه یاندنی ده نگ و هه لویسته کانی یه کیتی به جه ماوه ر.

۲- سه ره رشتی و چاودیڤری کردنی به ریوه چوونی کاره کانی به شی راگه یاندنی لقه کانی له ریگای راپورتی مانگانه کو بوونه وه و سه ردانی مه یدانای.

۳- سه ره رشتی کردنی ئه رشیف و په رتو کخانه کانی یه کیتی و دانانی ریوشوینی پیوست بو ده وله مه ند کردنیان.

ح- به شی دارایی و به ریوه بردن:

دارایی:

۱- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

أ- ئابوونه ی ئەندامانی یه کیتی.

ب- ئەو یارمه تیانه ی بو یه کیتی ده نیردین و ئەو پیتا کانه ی کو ده کرینه وه.

ت- داھاتی چالاکی و پرۆژەکان.

ث- داھاتی فرۆشتنی چاپەمەنیەکان.

۲- دارایی یە کیتی بەم جوۆرە بریاری خەرچکردنی لئ دەدریّت:

أ- داھاتی یە کیتی قوتابیان کوردستان لە کوۆبونەووەی لیژنە ی راپەراندن بوۆ سەرچەم کاروبارەکانی مەکتەبی سکرتراریەت و خەرچیە جوۆراوجوۆرەکان بریاری لئ دەدریّت.

ب- کوۆبونەووەی لیژنە ی راپەراندن چاودیۆری خەرچی مەکتەبی سکرتراریەت دەکات و سکرتراریەتیش چاودیۆری خەرچی لقەکان دەکات بە هەمان شیۆه لقی و لیژنە ناوچەکان پەپرەوی خەرچی دەکەن.

ت- دەرمالە ی هەقالان بە شیۆه یەکی جیگیر دابەش دەکریّت بەو شیۆه ی لیژنە ی راپەراندن بریاری لئ دەدات.

ث- لە کاتی سەرپێچیکردن و نارێکی لە خەرچکردنی داھات، دەزگاکانی سەروو بویان هەیه بە گوێرە سزاکانی بەندی (۲) بڕگە (۵) سزا بەستن.

ج- دەبیّت داھاتی یە کیتی لە سەرچەم ئۆرگانەکاندا لە هەر سەرچاوە یە کەووە بیّت، دەزگای سەرروی لئ ئاگادار بکریّتەووە و لە لیستی داھات تۆمار بکریّت.

ح- تەواوی داھات و خەرچیەکانی دەزگاکانی یە کیتی لە پەرایی تاییەتدا تۆمار دەکریّت.

۳- دارایی یە کیتی بەم جوۆرە خەرچ دەکریّت:

أ- میزانیە و دەرمالە ی بریارلیۆراو.

ب- راکەیانندی ناوەندی لە دەرکردنی (ئۆرگان) و بەرنامە ی رادیۆیی و تەلەفیزیۆن و بلاوکرارهکانی تر.

ت- خەرچیە پیۆستیەکانی بارەگاان.

ث- هاوکاریی ئەندامان لە کاتی پیۆستدا کە لە لایەن لقی و لیژنە ناوچەکانەووە تەزکیە دەکریّن.

ج- بوۆ هاوچوۆی نوینەرایەتی یە کیتی بە ئیشوکاری تاییەت بە یە کیتی هاوچوۆ دەکریّت.

ح- ئەنجامدانی چالاکی ھەمەجۆر.

خ- لە پیکگای راپۆرتی مانگانە و کۆبوونەووە و سەردانی مەیدانی دەزگاکانی سەرۆو چاودیتری داھات و خەرجییەکانی دەزگای خوارووتری خۆیان دەکەن.

بەپێوەبردن:

۱- بەرپرسیارە بەرامبەر ھەژمارکردن و چاودیتریکردنی کەلوپەلەکانی یەکییتی و تۆمارکردنی ھەر (۶) مانگ جارێک لە پەراوی تاییەتدا.

۲- پیکخستنی کاتی دەوامکردن لە بارەگاگاندا و پیداوئستییەکانی ئیشوکاری پۆژانە بۆ تۆمارکردن لە پەراوی تاییەت.

۳- دانان و سەرپەرشتیکردنی پۆژە بەرھەمھێنەرەکانی یەکییتی.

ع- بەشی چالاکییەکان:

ھەولدان بۆ دەرخستن و پەرەپێدانی بەھەری شاراوہی وەرزشی و ھونەریی قوتابیان و کۆکردنەوہیان لە یانە و تێپە وەرزشی و ھونەرییەکانی یەکییتیدا.

کۆکردنەوہ و پیکخستن و سەرپەرشتیکردنی چالاکی و خولە جۆراوجۆرە وەرزشی و ھونەرییەکان لە ناوھندەکانی خۆیندندا.

بەسوود وەرگرتن لە خولە پەرەدەییەکان و خولی تاییەت بە زانکۆ و پەیمانگاگان، ھەول بەدریت ئەندامانی یەکییتی جینگە و پینگە شیاویان ھەبیت لە خولە ئیوخۆیی و ئیودەولەتییەکاندا.

سەرپەرشتی چالاکییە جۆراوجۆرەکانی تر دەکات وەك (گەشتە زانستی و گوزارییەکان و خەلاتکردنی قوتابییە سەرکەوتوو و بەھرەمەندەکان و... ھتد).

غ- بەشی رۆشنیری و پینگەیاندن:

ئەرکی نەخشەدانان و جیبەجیککردن و سەرپەرشتیکردنی چالاکییە رۆشنیرییە ھەمەجۆرەکانە کە لەلایەن مەکتەبی سەرتارییەتەوہ بریاریان لەمەر دەدریت یاخود لە دەزگاکانی خواروودا بە بەرنامە بۆی بەرز دەکریتەوہ بە مەبەستی ئەنجامدانی.

لە پیکگەیی بلاوکراوہ و بژاندن و نامیلکەوہ بەرنامەیی جۆراوجۆر و بابەتی

پۆشنییری بۆلا ده کاته وه.

له ریگه ی نووسراو و راپۆرتی مانگانه سه رپه رشتی کاری پۆشنییری له سه رجه م
لقه کانداه کات.

خول و سمیناری پۆشنییری ساز ده کریت بۆ به رزکردنه وه ی ئاستی ریزه کانی
یه کیتی.

کردنه وه ی خولی به رده وام بۆ پیگه یاندنی کادری کارامه بۆ ئیو ریزه کانی یه کیتی.

به لاغی کۆتایی کۆنگره ی ۱۳ یه کیتی قوتاییانی کوردستان

به چاودییری پیزدار مه سعود بارزانی سه روکی هه ریمی کوردستان، کات (۱۰) ی سه ره له به یانی چوارشه ممه به رواری (۲۰۱۰/۲/۲۴) له هۆلی پیشه و له شاری هه ولییری پایته ختی هه ریمی کوردستان، له ژیر دروشمی (بو نوپوونه وه و باشتین پیگه- به رده وام زانست ده که یین به پیگه). کۆنگره ی سیزده هه مینی یه کیتیبه که مان به ستر، که دوو روژی خایاند.

پاش ساتیک وه ستان بو گیانی پاکی شه هیدانی پیگای رزگاریخوازی گه له که مان سهروه ریان بارزانی نه مر و کاکه ئیدریسی جوانه مهرگ، کۆنگره که مان به وته ی پاریزگاری هه ولییر دهستی پیکرد، پاشان وتاری سکریتییری پیشووی پیکخواه که مان به پیز (هه رمان محمه د سه لیم) خویند رایه وه، نه ندامانی کۆنگره ی سیزده هه می پیکخواه که مان که، پیزه یان (۲۹۲) هه قال بوون، شه ره فی نه وه یان پی به خشرا که، جه نابی سه روکی هه ریمی کوردستان به وته به نرخه کانی کۆمه لیک رینمایان ئاراسته بکات. سه رکه وتنی کۆنگره ی یه کیتیبه که مان و یه کپیزی و ته بایی گه له که مان و به ره و پیره وه چوونی ده نگدان له ۲۰۱۰/۳/۷ و پیزگرتن له سهروه ریبه کان که، به دهستی پیشمه رگه قاره مانه کان هاتوو ته دی، ته وه ری یه ک له دوای یه کی په یفه کانی سه روک بوون.

پاشان به رده وام بوونی روژی یه که می کۆنگره به وته یه ک له دوای یه که کانی په یامی سه روک کۆماری عیراقی فیدرال و په ره له مان و حکومه تی هه رییم و سه رکرده یه تی پارٹی دیموکراتی کوردستان دریزه ی کیشا، جیی ئاماژه یه تا روژی دووه م گفتوگو کردنی نه ندامانی کۆنگره سه باره ت به په وشی کاری پیکخواه یی و چۆنیه تی کارا ترکردنی پیکخستن و دارشتنه وه ی په ییره و و پرۆگرام به رده وام بوو، سه رجه م بوچوون و پیشنیاره کان پاش تاوتوی کردنی ده خرایه ده نگدان له پاش سه رجه م برگه کان له پاش نیوه روژی پینج شه ممه ۲۰۱۰/۲/۲۵ ده رگای خو پالوتن بو نه ندامانی کۆنگره والا کرا بو سه رکرده یه تی کردنی پیکخواه که مان، لیستی سکریتییر و نه ندامانی مه کته بی سکرتریه ت جیا بوو، (۳) هه قال خو یان بو سکریتییری پیکخواه پالوت و (۲۵) هه قالیش بو نه ندامانی مه کته بی سکرتریه ت.

پاشان به ئاماده بوونی دادوهر و نوینه ری پاریزگاری هه ولییر و نوینه ری مه کته بی

ناوهندی پیکخواوه جهماوه رییه کانی (پارتی دیموکراتی کوردستان) له کەش و
ههوایه کی ئازاد و دوور له دهستیوهردان ئەم هه ئالانهی خوارهوه هه لێژێردران.
که له سکرتێر و ههشت ئەندامی سکرتاریهت و دوو یه ده گی سکرتاریهت پیکهاتن:
عیرفان عهزیز عهزیز، سکرتێری ئەندامانی مه کته بی سکرتاریهت. فاتح مه وله وی
زاده، ئەندامی مه کته بی سکرتاریهت. خالید نوری عوسمان، ئەندامی مه کته بی
سکرتاریهت. بژار خدر، ئەندامی مه کته بی سکرتاریهت. دانا عه بدولعه زیز،
ئەندامی مه کته بی سکرتاریهت. زریان مه ولوود، ئەندامی مه کته بی سکرتاریهت.
غه فوور ئەحمه د، ئەندامی مه که مه ته بی سکرتاریهت. سه گغان مه رعی سلیمان،
ئەندامی مه کته بی سکرتاریهت. دیار عومه ر، ئەندامی مه کته بی سکرتاریهت.

یه ده ده گه کان

محهمه د جومعه و عه یشان عه لی حه مه دئه مین

راگه یاندنی مه کته بی سکرتاریهت

هه ولییری پایته خت

۲۰۱۰/۳/۱

كۆنگرەى چواردەى يەككىتى قوتابيانى كوردستان

هەولپىر ۲۰۱۲

كۆنگرەى چواردەى يەككىتى قوتابيانى كوردستان، لە پۇژانى ۳-۴ى تشرىنى دووهمى ۲۰۱۲، بەچاودپىرى سەرۆك مەسعود بارزانى، لە هۆلى شەهيد سەعد عەبدوﻻ لە شارى هەولپىر دەستى بە كارەكانى كرد، لەو كۆنگرەيە هەريەككە لە فازل مىرانى سكرتيرى مەكتەبى سياسى پارتى ديموكراتى كوردستان و مەسرور بارزانى ئەندامى مەكتەبى سياسى و راويژكارى ئەنجومەنى ئاسايشى هەريمى كوردستان ئامادە بوون.^(۱) لە كۆنگرەكەدا پەيقى سەرۆك مەسعود بارزانى لەلايەن پىيوار يەلدا ئەندامى مەكتەبى سياسى پارتى ديموكراتى كوردستان^(۲) و پەيقى جەلال تالەبانى سەرۆككۆمارى عىراق لەلايەن ئازاد جوندىانى ئەندامى سەركرديايتى يەككىتى نيشتيمانى كوردستان خوئندرايەوه^(۳).

نوئپنەرانى كۆنگرە دەستەيەكى نوئپان بو سكرتارپەتى يەككىتى قوتابيانى كوردستان، بە شپووى خوارەوه هەلبژارد:

- فاتىح مەولەوى زادە، سكرتير
- رەنج عەلى
- بژار خدر
- كۆفان عيسا بەهائەدين

(۱) خەبات زەنگەنە، بە چاودپىرى سەرۆك و ئامادەبوونى سكرتيرى مەكتەب سياسى، پۇژنامەى خەبات، ئۆرگانى پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۴۱۸۶، هەولپىر، يەكشەمە، ۴ى تشرىنى دووهمى ۲۰۱۲، ل ۱.

(۲) پەيامى سەرۆك بارزانى بو (۱۴) هەمىن كۆنگرەى يەككىتى قوتابيانى كوردستان، پۇژنامەى خەبات، ئۆرگانى پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۴۱۸۶، هەولپىر، يەكشەمە، ۴ى تشرىنى دووهمى ۲۰۱۲، ل ۳.

(۳) پەيامى سەرۆك تالەبانى بو (۱۴) هەمىن كۆنگرەى يەككىتى قوتابيانى كوردستان، پۇژنامەى خەبات، ئۆرگانى پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۴۱۸۶، هەولپىر، يەكشەمە، ۴ى تشرىنى دووهمى ۲۰۱۲، ل ۳.

- حه سه ن عالی دین.
- هیوا مه جید
- سلیمان موحسین
- شهریف فه تاح
- سه ره سه ت سه فته^(۱)
- په یکه ری نوئی ری کخسته کانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان بریتی بوو له:
هۆبه، لیژنه ی قوتابخانه و لیژنه ی زانکو و په یمانگا، لیژنه ی ناوچه، لق، مه کته بی
سکر تار یه ت و سکر تیر. هه روه ها به شه کانی نووسینگه ی سکر تار یه تیش بریتی بوون
له:

- ۱- به شی ری کخستن
- ۲- به شی پلان و پروژه کان
- ۳- به شی په یوه ندییه کان
- ۴- به شی دارایی و به ریوه بردن
- ۵- به شی چالاکییه کان
- ۶- به شی توژیینه وه و پیگه یانندن^(۲).

---

(۱) سیروان عثمان، سه رچاوه ی پیشو، ل ۵۳.
(۲) کارنامه و په یپه وی ناوخوی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، کۆنگره ی چوارده یه م، (هه ولییر،
مه کته بی سکر تار یه ت - ۲۰۱۲ز)، ل ل ۱ - ۱۰

کارنامه و پهیرهوی ناوخوای یه کیتی قوتابیانی کوردستان په سه ندرکراوی کۆنگرهی

چوارده یه م

کارنامه

به شی یه که م

(دروستبوون و ئامانجه کان)

به ندی یه که م:

۱-۱. ناوی پیکخواه:

یه کیتی قوتابیانی کوردستان، به پیتته کانی (ی. ق. ک) هیمای بو ده کری.

۲-۱. پیناسه:

پیکخواویکی پیشه یی، نیشتمانی، دیموکراسی، ناحکومی، قوتابیانه یه، تی ده کوشیت له پیناو پاراستنی مافی قوتابیانی، دهسته به رکردنی خواسته کانیان، به رزکردنه وهی ئاستیان و په ره پیدانی وتی زانست، ههروه ها پشتگیری دۆزی رهوای گه لی کوردستان ده کات، له پیناو به دیهینانی مافی چاره نووس و چه سپاندنی بنه ماکانی دیموکراسیه ت و ئاشتی و مافی مرووف و بونیاتنانی کۆمه لگایه کی پیشکه وتنخوازی مه ده نی له هه ری می کوردستاندا.

۳-۱. سنووری کارکردن:

هه ری می کوردستانه و باره گای سه ره کی له پایته ختی هه ری م ده بییت، به پیی پیویست لیژنه ی راپه راندن بو ی هه یه لق و ناوچه و ئورگانه کان له ناوه وه و له ده ره وه ی کوردستان بکاته وه.

۴-۱. په یام: زانست، خه بات، داهینان

۵-۱. ئارمی (ی. ق. ک) پیکهاته ی به م شیوه یه ی خواره وه یه:

خۆر: نیشانه ی په یدابوونی ژیان و پروونکی و ئازادی و هه رده م نوویوونه وه یه، ۱۸ تیشکه که هیمایه بو ۱۸ ی شوبات، پوژی دامه زراندنی یه کیتییه که مان.

چیا: نیشانهی بهرخودان و خوڤراگرییه و ئاماژهیه به سروشتی کوردستان، خواریشاخه که هیمایه بو چوار پارچهی کوردستان و حه تمییه تی بهیه که وه بهستان و یه کپارچهیی.

په رتوک: به لگه ی زانست و زانیاری و خویندهواری و شارستانییهت و نیشانهی خویندنه، که پیشه ی قوتابیان، له ناو په رتوکه که ش ناوی یه کیتییه که مان توّمار کراوه، به واتای بایه خ و گرنگیدانی (ی. ق. ک) به خویندنی و فیربوون و زانست. دهست: دهست و بازووی قوتابیانی کوردستان نیشانهی ههول و تیکۆشانه، په رنگی رهش و سپی به واتای جیاوازینه بوون به کار هاتوو.

بوّشایی نیوان دوو دهسته که: (پیته کانی یه که می یه کیتییه که مان به زمانی ئینگلیزی تیدا توّمار کراوه) له بنکه که یدا فراوانه و له لوتکه که یدا تیژه و له شیوهی سیگۆشهیه و نیشانهی بهرزبوونه وه و به رهو ئامانج و سه رکه وتنه.

۱۹۵۳: سالی دامه زانندی یه کیتی قوتابیانی کوردستان تیکرای ئارمه که: له شیوهی سه ره پمدایه که په نگدانه وهی وته که ی بارزانیی نه مره: «قوتابیان سه ری پمن له گشت شوّرش و راپه رینیکدا».

۶-۱. ئامانجه کان:

- ۱- پشتگیری خویندنی ته وزیمی ده که یین له قوْناغی بنه ره تی.
- ۲- پاراستنی پیروزی و سه ربه خوْیی ناوه نده کانی په روه رده و فیبرکردن.
- ۳- پالپشتیکردنی ناردنی قوتابیانی کوردستان بو دريژه دان به خویندن له دهره وهی ولات (پروژه ی تواناسازی قوتابیان).
- ۴- فراوانکردنی په رتوکخانه کان و راهینانی قوتابیان له سه ر خویندنه وه و هاندانیان بو دانانی په رتوکخانه له ماله کانیاندا.
- ۵- نه مانی هه موو کوْتوبه ندیکی کوْمه لایه تی و دواکه وتوویی که له سه ر قوتابیانی کچ داده نریت بو رینگه گرتن و به ربه ستدانان له خویندنیان.
- ۶- یارمه تیدانی ئه و قوتابیانه ی که روْله ی شه هید و پیشمه رگه ی په ککه وته ن و قوربانیانی کیمیااران و پرۆسه کانی ئه نفال و که مده رامه ته کان و خاوه ن

پیداویستییه تایبه ته کانن.

- ۷- کارکردن له سهر زیاتر به هیترکردنی رایه له ی نیوان ماموستا و قوتابی.
- ۸- دانانی پلانی نوئی پهروه رده یی و دارشتنی میتوود و فهلسه فهی پهروه رده به شیوه یه کی سهرده میانه.
- ۹- شیاندنوهی ئه و قوتابیانیه کی تووشی لادان و تاوان ده بن و گپرانه وه یان، بو ناو خیزان و کومه لگه له ریگه ی چاکسازی کومه لایه تییه وه.
- ۱۰- گرنگیدان به که سایه تی قوتابی و پهروه رده کردنیان به شیوه یه کی دروست.
- ۱۱- جه ختکردنوه له دروستکردنی که مپی زانکوکان و کومه لگه ی به شی ناو خوئی بو قوتابیان به شیوه یه کی سهرده میانه که هه موو پیداویستییه کانی خویندن و پشووی تیدا بیت.
- ۱۲- په ره پیدان و زیادکردنی ناوه نده کانی خویندن له کوردستان به پی پی پیوئیست و خواستی به رزکردنوه ی ئاستی زانست و ته کنه لوژیای سهرده م.
- ۱۳- ده رخستنی به هره و توانای پووشنیری و وه رزی و هونه ریبه کانی قوتابیان و به رزکردنوه ی ئاستی زانستی قوتابیان.
- ۱۴- به شداری کارای ناوه نده زانکوئی و ئه کادیمییه کان له پروسه ی پیشکه وتنی کومه لایه تی له پینا و بونیاتنانی کومه لگه یه کی مه دهنی و ته ندروست.
- ۱۵- بایه خدان به به ره می هزی و تووژینه وه ی قوتابیان له پروسه ی گه شه پیدانی ئیداری و سیاسی و کومه لایه تی و ئابووری.
- ۱۶- به ستن و پته وکردنی په یوه ندی و هه ماهه نگه ی له گه ل ریکخواه کان به گشتی و ریکخواه کانی قوتابیان به تایبه تی، له ناوه وه و ده ره وه ی هه ری می کوردستان.
- ۱۷- به شداری کارا و کاریگه ری قوتابیان له خه باتی نیشتمانی و نه ته وه پیدا.
- ۱۸- پاراستنی و پشتگیریکردنی په رله مان و حکومه ت و ئه زمونی دیموکراسی هه ری می کوردستان له پینا و ده سته به رکردنی خواست و مافه کانی خه لکی کوردستان.

- ۱۹- یارمه تیدانی قوتاییانی پارچه کانی تری کوردستان که به هۆی خهباتی سیاسی په رته واز ده بن یا خود ئه وانیه ئاره زووی خویندن ده که ن له کوردستان.
- ۲۰- به شداریکردن له گه شه پیدان و ئاوه دانکردنه وهی کوردستان و پاراستن و گرنگیدان به ژینگه و فرههنگ و که له پوری کوردی و شوینه واره کانی کوردستان و گه شه پیدانی گه شتیاری.
- ۲۱- سه رخستنی هه لمه تی جیهانی دژی توندوتیژی و تیروۆ.
- ۲۲- بلاو بوونه وهی ئاشتی و دیموکراسی له جیهاندا و پیزگرتن و پاراستنی مافه کانی مروۆف و سه رکه وتنی بزوتنه وهی ئازاد یخوازی گه لان.
- ۲۳- به سه رده میکردنی کاری پیکخواهیی له کوردستان.
- ۲۴- پالشتیکردن و پشتگیریکردنی هه نگاوه کانی دروستکردنی ده وله تی کوردستان.

په پره وى ناوخۆ

به شى دووهم

(ئەندامىتى)

۱-۲. ئەندامىتى:

- ئەندامانى (ى. ق. ك) له قوتايانى قوناغه كانى ئاماده يى و په يمانگاكان و كۆليژ و خويندنى بالآ (دبلۆمى بالآ + ماستەر) پىك ديّن.
- قوتايانى دهره كى و كۆليژه كانى سهر بازى و پۆليس و قوناغه كانى بنه رته تى (۱-۲-۳-۴-۵-۶) نابنه ئەندام له (ى. ق. ك) دا.

۲-۲. مهرجه كانى ئەندامىتى:

ههر قوتاييه ك به بى ره چاوكردنى ره گهز، نه ته وه، ئاين، شوين له لايهن ئەندامىكى يه كيتيبه وه پشتگيرى بكرىت مافى ئە وهى هه يه بيته ئەندام، به ره چاوكردنى قوناغى خويندن له دواى ئە وهى فۆرمى داواكارىي ئەندامىتى پر بكاته وه به پىي ئەم مهرجانه :

- ۱- برۆاى ته ووى به كارنامه و په پره وى ناوخۆى (ى. ق. ك) هه بيته و خه بات له پىناو به ديه پىنانى ئامانجه كانيدا بكات.
- ۲- له يه كيك له ئورگانه كانى (ى. ق. ك) دا كارى پىكخراوه يى خۆى بكات.
- ۳- له كار كردندا دلسۆز و وردبين بيته و له به لىنه كانيدا راستگۆ بيته.
- ۴- له يه كيك له ناوهنده كانى خويندندا دريژه به خويندنى بدات.

۳-۲. ئهركه كانى ئەندامىتى:

- ۱- په پره وى ديسيپلىنى نيوخۆيى (ى. ق. ك) و پله كانى پىكخستن بكات.
- ۲- ئامانج و بيروباوه رى يه كيتى بالآ بكاته وه و به رگرى له يه كگرتوويى ريزه كانى بكات.
- ۳- كۆشش بو به رفرآوان كردنى پىكخستننى (ى. ق. ك) بكات و ئەندامى نوئى به ينىته ريزه وه.

- ۴- بەشدارى له کۆبوونەوه و چالاکیه جوراوجۆره کانی یەکیتیدا بکات.
  - ۵- ههول ببات بۆ بهرزکردنهوهی ئاستی زانستی و روشنبیری و هۆشیاری خۆی.
  - ۶- دهبی له کاتی گۆرینی ناوهندی خۆیندینیدا ئەندامیتهی خۆی بگوازیتهوه بۆ ئەو ناوهندهی که تاییدا دهخوینیت.
  - ۷- ههول ببات ئەوپههری شهفافیته له کاره کانی یەکیتی قوتابیانى کوردستاندا پهیرهو بکات.
  - ۸- بهو رێژهیهی لێژنهى راپههراندن دیاری دهکات ئابوونهی ئەندامیتهی ببات و رێوشوینی وهگرتهی دادهنی^(۱).
  - ۹- فۆرمی ئەندامیتهی (ی. ق. ک) پر بکاتهوه و زانیاری ببات بهپێی پێویست.
- ۴.۲. مافه کانی ئەندامیتهی:

- ۱- ئەندامی یەکیتهی لهسنووری چالاکیی خۆیدا مافی پهخنهگرتن و دهبرینی بیروپرای خۆی ههیه به شیوهیهکی ئازادانه له چوارچێوهی ئۆرگانه کهی خۆیدا.
- ۲- مافی دهنگدان و خۆپالۆتتی له ئۆرگانه کانی یەکیتیدا ههیه.
- ۳- له کاتی ههستکردن به پێشیلکاری مافه کانی، بۆی ههیه داوای مافی خۆی بکات.
- ۴- له کاتی پێویستیدا داوای یارمهتی بکات، دهزگای سهرووی خۆی دهسهلانی بریاردانی رادهی یارمهتی ههیه.
- ۵- له رێگای پێشکهشکردنی داواکاری به نووسراو مافی وازهینانی له یەکیتیدا ههیه.
- ۶- له کاتی پێویستدا و له کاتی چاکهبرێوهبردنی چالاکیه کانی (ی.ق.ک) سوپاسنامهی ئاراستهی دهکریت.
- ۷- ئەندام دواى دوو سال تهواوکردنی خویندن یاخود دابهران له خویندن به ههه هۆیهک مافی ئەندامیتهی نامین.

---

(۱) بههۆی ههلهی چاپهوه له دهقه پهسهنه کهدا بهشی کۆتایی پرسته که مانایه کی تهواو نادات.

۵-۲. سزاکان:

به پپی ئاستی دهزگاگان و جووری سه ریچییه که دهزگاگان یه کیتی دهسه لاتی
ئه م سزایه یان هه یه :

۱- ئاگادارکردنه وه.

۲- سه رنجراکیشان.

۳- ته جمیدکردن (سپرکردن) وه ستاندن.

۴- پیبژاردن (غهرامه) له کاتی خراپ مامه له کردن به ده رامهت و دارایی یه کیتی
قوتایانی کوردستان.

۵- پله داگرتن.

۶- وه رگرتنه وه ی پله: کادر له کاتی جیبه جینه کردنی ئه رکه کانی به پپی پهیره و
پله ی لی وه رده گیریتنه وه.

۷- ده رکردن: له کاتی ئه نجامدانی هه ر کرداریک که سه ریچی بیت بو پهیره وی
یه کیتی و سیسته می گشتی (نظام عام) ئه وا له ریزه کانی (ی. ق. ک) دوور
ده خریتنه وه و ده رده کریت.

سزاکان به پپی سه ریچییه که له لایه ن دهزگاگانه وه ده درین، جگه له خالی (۱) و
(۲) سزاکانی تر به پپی لیکۆلینه وه ی ورد و به دواداچوون ده سه پیندرین.

به شی سییه م

ئۆرگانه کانی (ی. ق. ک)

یه کیتی قوتابیانی کوردستان له سه ر بنه مای دیموکراسی پیک هاتوو و هه موو ئۆرگانه کانی یه کیتی به دهنگی زۆرینه ی ئاسایی و نهینی هه لده بژێردرین، ههروه ها په پره وی سه رکرایه تی به کۆمه ل ده کهن و گشت بریاره کان به زۆرینه ی ئاسایی ده رده چن و ریکخستن له سه ر ئه م پره نسپانه دامه زراوه:

۱-۳. نوینه ری هۆبه:

گرنگترین یه که ی ریکخستنه، ئه ندامیکی یه کیتی هه لی ده سوپینتی که به دهنگی ئه ندامانی هۆبه هه لده بژێردرین.

۲-۳. ئه رکه کانی نوینه ری هۆبه:

۱- دروستکردنی په یوه ندی له نیوان ئه ندامان خویان و گشت قوتابیان بۆ به شداریکردنی چالاکیه کانی یه کیتی.

۲- کۆکردنه وه ی ئابوونه.

۳- گه یانندی بیروبوچوون و داخواییه کانی ئه ندامان و گشت قوتابیان بۆ سه رووی خۆی.

۳-۳. لیژنه ی قوتابخانه:

لیژنه له (۳) هه قال پیک دیت که راسته وخۆ له لایه ن نوینه رانی هۆبه کانی له ناوه نده کانی خویندن هه لده بژێردرین و که هه فالیکیان ده بیته به پررسی لیژنه ی قوتابخانه و دوو هه فاله که ی دیکه ده بنه کارگیپری لیژنه، سه ره رشتی کاره کانی (ی.ق.ک) له و شوینه ده گریته ئه ستۆ و ئه لقه ی په یوه ندییه له نیوان قوتابیان و به رپوه به رایه تی ناوه نده که و ئۆرگانی سه رووی خۆی.

۴-۳. ئه رکه کانی لیژنه ی قوتابخانه:

۱- به لای که مه وه ده بیته مانگانه جاریک کۆبیته وه و راپۆرت به رز بکاته وه.

۲- ده بیته مانگی جاریک کۆبوونه وه ی فراوان له گه ل نوینه رایه تی هۆبه کان ئه نجام بدات.

۳- بهرپرسیاره بهرامبهر گه شه کردن و چالاکیه کانی یه کیتی له سنووری کارکردنیدا.

۴- ئهرکی زهمینه خوشکردنی بو سه رخستنی پالیوراوانی یه کیتی قوتابیان ده که ویته ئهستو له هه لباردنه کانی نوینه رایه تی قوتابیاندا.

۵-۳. لیژنه ی کۆلیژ و په یمانگا:

هه مان ئهرکی لیژنه ی قوتابخانه ی ده بیته.

۶-۳. مافه کانی لیژنه ی کۆلیژ و په یمانگا:

۱- مه کته بی سکر تاریه ت له کاتی پیویست هاوکاری بو داده نیته.

۲- لیژنه راسته وخو سهر به ئورگانی سه رووی خو ی ده بیته له سنووری جوگرافی خویدا.

۳- بهرپرسی لیژنه له کۆبوونه وه ی فراوانی لق به شدار ده بیته.

۷-۳. لیژنه ناوچه:

له ههر شوینیکی سنووری ههریمی کوردستان له سه نته ری قه زایان ناحیه کان (به پی پی پیویست) ناوچه ی لی ده بیته، بو چاود پریکردنی کاره کان و فراوانکردنی ری کخسته کانی یه کیتی داده نریته و له (۳) هه قال پیک دیت.

له لایه ن لیژنه ی راپه راندن به ره چاوکردنی ریژه ی ئه ندامان و فراوانی سنوور بریار له سه ر زیادکردن و که مکردنه وه ی ژماره ی ناوچه کان ده دریت.

۱- بهرپرسی ناوچه کان له کۆبوونه وه ی بهر فراوانی لق که مانگانه ده به ستیته به شدار ی ده کات.

۲- سه ره رشتی جموجوله کانی یه کیتی ده کات له سنووری چالاکیه خویدا.

۳- بهرپرسیاره بهرامبهر گه شه کردنی چه ندیتی و چۆنیته ری کخسته کانی یه کیتی.

۴- مانگانه کۆبوونه وه ی خو ی ده کات و تاوتوی پاپورتی ری کخواه یی خو یان ده که ن.

۵- ناوچه پابه نده به جیبه جیکردنی بریار و ری نیمایه و راسپارده کانی ده زگا کانی سه رووی خو ی.

۶- پېويستە دەستە دوو مانگ جاريك كۆبوونەوہى ئاسايى (ليژنە قوتابخانەكان) ساز بكات.

۷- ناوچە دەسەلاتى سزاكانى (۱ و ۲) ى بەندى (۲) برگەى (۵) ى ھەيە.

۸- كۆنفرانسى ناوچە پيك ديت له دەستەى ناوچە و بەرپرسى ليژنە قوتابخانەكان.

۸.۳. لق:

۱- لق پيك ديت له بەرپرس و (۴) كارگير كه له كۆنفرانسى ناوخويى لقدا ھەلدە بژيردرين.

۲- دەستەى لق مانگى جاريك كۆ دەبيتەوہ و دوای پەسەندكردى له كۆبوونەوہى لق راپورتى مانگانەى خوۋى بۆ مەكتەبى سكرتاريەت بەرز دەكاتەوہ.

۳- لق بەرپرسىيارە بەرامبەر جيپە جيكردى راسپاردە و بريار و رينمايەكانى مەكتەبى سكرتاريەت.

۴- مافى سەپاندنى سزاكانى برگەى (۱ و ۲) ى سزاكانى ھەيە، بۆ سەپاندنى سزاكانى ديكە كه له برگەى (۳، ۴، ۵) سزاكان ھاتوون تەنھا مافى پيشنياركردنى بۆ مەكتەبى سكرتاريەت ھەيە.

۵- لەكاتى نەمانى (نيوہ + يەك) ى ستافى لق، كۆنفرانس دەبەستريتەوہ.

۶- برياردان لەزىادكردن و كەمكردنەوہى لقەكان له دەسەلاتى ليژنەى راپەراندندايە.

۷- بەرپرسى لق مافى خوڤالوتنى نيپە بۆ دەزگاكانى سەرووى خوۋى له ماوہى نيوان ۲ كۆنگرە.

۸- لەكاتى نەمانى بەرپرسى لق، كۆنفرانس له نيوان ستافى لق و ستافى ناوچە يان كۆليژ و پەيمانگەكان دەكریت بە مەرجيك له ماوہى دوو ھەفتە تپپەر نەكات.

به شی چواره م

ده‌زگاکانی سه‌رکردایه تیکردن

۱-۴. کۆنگره:

به‌رزترین ده‌سه‌لاته له یه‌کیتیدا، پیک دیت له ئەندامانی مه‌کتبه‌بی سکرتراریه‌ت یه‌ده‌گه‌کانی، ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن و (ئەندامانی لیژنه‌ی ئاماده‌کردن) و ئەو ئەندامانه‌ی به‌پیی ئەو سیسته‌مه‌هه‌لبژاردنه‌ی که داده‌نریت له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندنه‌وه و به‌پیی رپژه‌ی دیاریکراو، هه‌لبژێردراون له‌ ناوه‌نده‌کانی خویندندا.

کۆنگره‌ سێ سال جارێک له‌ واده‌ی خۆی ده‌به‌ستریت و ده‌سه‌لاتی گۆرینی ناو و ئارم و دروشم و هه‌لوه‌شانه‌وه‌ی یه‌کیتی و ده‌ستکاریکردنی کارنامه و په‌یره‌وی ناوخۆی هه‌یه. له‌ کاتی ئەنجامه‌دانی کۆنگره له‌ واده‌ی خۆی لیژنه‌ی راپه‌راندن هۆکاره‌کانی راده‌گه‌یه‌نن له‌و ماوه‌یه‌ش مه‌کتبه‌بی سکرتراریه‌ت ته‌نها مافی راییکردنی کاره‌کانی هه‌یه و نابێ واده‌ی دواخستنی کۆنگره له‌ (۳ تا ۴) مانگ تپه‌ر بییت.

۲-۴. لیژنه‌ی راپه‌راندن:

- ۱- به‌رزترین ده‌سه‌لاتی به‌رنامه‌رپژیه له‌ یه‌کیتیدا له‌ ماوه‌ی نیوان دوو کۆنگره.
- ۲- پیک دیت له‌ ئەندامان و یه‌ده‌گه‌کانی مه‌کتبه‌بی سکرتراریه‌ت و به‌رپرسی لقه‌کان. هه‌ر ۳ مانگ جارێک کۆبوونه‌وه‌ی ئاسایی خۆی ده‌کات، له‌ کاتی پپووست کۆبوونه‌وه‌ی نااسایی ئەنجام ده‌ده‌ن.
- ۳- کاری دابه‌شکردن و چاودێریکردنی میزانیه و دارایی یه‌کیتی له‌به‌رچاو ده‌گیریت.
- ۴- دانانی ستراتیژییه‌تی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان له‌ ئەستۆ ده‌گریت و پلانی کار و چالاکیه‌کانی (ی. ق. ک) داده‌رپژیت.
- ۵- بریاردان له‌ کاتی پپووست و نااسایی.
- ۶- کۆبوونه‌وه‌ی لیژنه‌ی راپه‌راندن له‌ کاتی دیاریکراوی خۆیدا ده‌به‌ستریت و تپیدا چاوخشانده‌وه ده‌کریت به‌ سه‌رجه‌م کاره‌کانی مه‌کتبه‌بی سکرتراریه‌ت

و لقه کان و هه لسه نگانان بۆ ده کریت و بهرنامه ی کاری ئاینده ی (ی.ق.ک) داده پڕیژیت.

۷- له نیوان دوو (۲) کۆبوونه وه دا، لیژنه ی راپه پارانندن ده توانیت به کۆی دهنگی (۳/۲) ی ئەندامان گۆرانکاری له سکریتیر و ستافی سکرتراریهت بکه ن.

۸- لپرسینه وه له گه ل هه ریه ک له ئەندامانی لیژنه ی راپه پارانندن و مه کته بی سکرتراریهت ده کات له کاتی پابه ندنه بوون به بهنده کانی کارنامه و په پره وی ناوخۆ.

۳-۴. مه کته بی سکرتراریهت:

- ۱- مه کته بی سکرتراریهت له سه ر بنه مای بازنه ی جوگرافی هه لده بژێردریت.
- ۲- کۆنگره راسته وخۆ یازده هه قال بۆ مه کته بی سکرتراریهت هه لده بژێردریت، که نو زۆرتیرین دهنگ ده بنه ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت و دوو که مترین دهنگی سه رجه م بازنه کان ده بنه یه ده گ.
- ۳- سکریتیر له نیو نو ئەندامی مه کته بی سکرتراریهت هه لده بژێردریت.
- ۴- مه کته بی سکرتراریهت بریار و راسپارده کانی لیژنه ی راپه پارانندن جیبه جی ده کات و بهرپرسیاره بهرامبه ر لیژنه ی راپه پارانندن.
- ۵- یه ده گه کانی مه کته بی سکرتراریهت به پۆستی جیگری بهرپرسی به ش له مه کته بی سکرتراریهت کار ده کهن ته نها له کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه پارانندن به شدار ده بن.
- ۶- ستافی مه کته بی سکرتراریهت مانگانه کۆبوونه وه ی ئاسایی خۆی ده به ستیت و له کاتی پپووستیشدا کۆبوونه وه ی نائاسایی ده به ستیت.
- ۷- مافی سه پانندی هه موو سزاکانی هه یه به سه ر ئەندامانی سه رجه م ئۆرگانه کانی یه کیتی، ئەگه ر که مته ر خه مییان کرد یا خود له په پره و لایان دا یان سه ریچیان کرد له جیبه جیکردنی بریاره کانی مه کته بی سکرتراریهت جگه له سزاکانی (۶ و ۷) به سه ر لیژنه ی راپه پارانندن.
- ۸- مه کته بی سکرتراریهت ده سه لاتی دانانی لیژنه ی کاتی و هه میشه یی له ناو به شه کانی مه کته بی سکرتراریهتدا هه یه.

مه کته بی سکر تار یه ت له سکر تیر و ئەم به شانە پیک دیت:

أ- به شی پیک خستن و ئامار

ب- به شی پلان و پروژە کان.

ج- به شی نوینە رایه تی و کاروباری قوتابیان

د- به شی په یوه ندییه کان

ه- به شی پوئینیری و پراگه یانندن

و- به شی دارایی و به پوئیه بردن

ز- به شی چالاکییه کان

ح- به شی توئینیه وه و پیگه یانندن

أ- به شی پیک خستن و ئامار:

ئەم به شه بهرپرسیاره له گه شه کردنی پیک خستن یه کیتی، سه ره رشتی کار و چالاکییه کانی پیک خستن یه کیتی ده کات له پیگه ی راپورت و نووسراوی مانگانه ی سه رجه م ده سته ناوه ندی و ده سته کان، که راسته وخو یا خود وینه یان بهرز ده کریته وه بو مه کته بی سکر تار یه ت، ههروه ها به پیگه ی سه ردانی مهیدانی بو هه موو ده سته ناوه ندی و ده سته کان (به هاوکاری مه کته بی سکر تار یه ت و لیژنه ی راپه راندن) بو به دوادا چوون له باری پیک خستن و چوئیتی گه شه کردن و ناردنی زانیاری بژانندن بو باش کردن و به ره و پیک خستن کاری پیک خستن یه کیتی و زیاد کردنی ژماره ی ئەندامان و گۆشکردنیان به و بیروباوه ری یه کیتی له سه ری دامه زراوه.

ئهرکه کانی به ش:

۱- مانگانه کوئوونه وه ی به ش ده به ستریت و راپورت ده گاته مه کته بی سکر تار یه ت.

۲- به پیی پیویست کوئوونه وه له گه ل کارگێرانی بهرپرسی پیک خستن سه رجه م ده سته ناوه ندییه کان ئەنجام ده دات بو پیداجوونه وه و لیکوئینه وه ی باری پیک خستن یه کیتییه که مان.

۳- ئاماده کردنی ئاماری سه رجه م ئەندامان که له پیگه ی راپورتنی مانگانه ی لقه کانه وه ده گات.

۴- بهرنامه پڕیژی بۆ سهرخستنی نوینهره کانی یه کیتی قوتابیان له ههلبژاردنه کانی نوینهرایه تیکردنی قوتابیان.

ب- بهشی پلان و پڕۆژه:

ئهم بهشه بهرپرسه له ئاماده کردنی سهرجهم پڕۆژهی بهشه کانی تر و دانانی پلانی گونجاو و بهرنامه پڕیژیکردن بۆ بهسهرکهوتوو به ئه نجامگه یاندنی سهرجهم پڕۆژه کانی ستراتیژی ته یه کیتی قوتابیان کوردستان و پلانی ماوه کورت و ماوه درێژ ئاماده دهکات بۆ لقه کان تا به پێی ئهم پلانه کار بۆ سهرخستنی کار و چالاکیه کانی یه کیتی بکریت.

ت- بهشی نوینهرایه تی و کاروباری قوتابیان:

ئهم بهشه په یوه ندی تهواوی له گه ل سهرجهم نوینهرایه تیه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان ده بییت و ئهم ئهرکانه ی لای خواره وه ی ده بییت:

۱- بایه خدان و لیکۆلینه وه له سهرجهم ئهو کاروکیشه و گرفت و ئاسته نگانه ی که دینه ریگه ی قوتابیان و پڕۆسه ی خویندن وه هه ولی چاره سه رکردن و جیه جیکردنی داواکاریه کان دهکات به ریگه ی گونجاو، به بهرنامه پڕیژیکردن و خستنه بهرده ستی مه کته بی سکرترایه ت بۆ بریاردانی پێویست و ناردنی بۆ دهسته ناوه ندییه کان.

۲- گه یاندنی کیشه و داواکاریه کانی قوتابیان به داموده زگا په یوه ندیداره کان.

۳- ئاسانکاری و رینۆینی کردنی لیژنه کانی نوینهرایه تی هه لبژێردراوی قوتابیان.

پ- بهشی په یوه ندییه کان:

ئهم بهشه بهرپرسیاره به رامبه ر په یوه ندییه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان له سه ر ئاستی ناوخۆ که خۆی له توندوتۆلکردنی په یوه ندی له گه ل داموده زگا کانی حکومه ت به تایه ت هه ردوو وه زاره تی په روه رده و خویندنی بالآ و سهرجهم ریکخراوه ناحکومییه کانی کوردستان به تایه تی ریکخراوه قوتابی و خویندکاریه کان پاشان له سه ر ئاستی ده ره کی و په ره پیدانی په یوه ندییه کان له گه ل ریکخراوه جیهانییه کانی قوتابیان و که ناله زانستییه کانی ده ره وه ده بینیته وه و ئهم ئهرکانه ی لای خواره وه ی ده بییت:

۱- دہربری بیرورا و ھه لوئست و بوچوونی یه کیتی قوتاییانی کوردستان ده پیت که له لایه ن مه کته بی سکر تار یه ته وه هیله گشتیه کانی دیاری ده کریت.

۲- بهرپرسی بهش نوینه رایه تی ده کات له کو بوونه وه کانی فیدراسیون و پیکخواه قوتابی و خویندکاریه کان.

۳- له ریگه ی نووسراو و راپورتی مانگانه وه سه رپه رشتی کاری په یوه ندییه کانی لقه کان ده کات و رینمانی پیوستیان پیشکesh ده کات و سه رنج و تیبینی له سه ر چوئیتی کاره کانیان دهرده بریت و به گویره ی پیوست بو ئاگادار بوونی لقه کان له هه لوئسته جو راو جو ره کانی زانیاریان بو ده نیریت.

۴- سه رپه رشتی کاری نووسینگه کانی نوینه رایه تی (ی. ق. ک) ده کات له دهره وه ی ههریمی کوردستان و ولاتانی دیکه، زانیاری پیوستیان پی ده دات.

ج- بهشی راگه یانندن:

۱- سه رپه رشتی کاروباری راگه یانندی یه کیتی قوتاییانی کوردستان ده کات وه ک (رؤژنامه، گوڤار، سایت، رادیو و ته له فیزیون) و گه یانندی ده نگ و هه لوئسته کانی یه کیتی به جهماره.

۲- سه رپه رشتی و چاودیریکردنی بهرپوه چوونی کاره کانی بهشی راگه یانندی لقه کان له ریگه ی راپورتی مانگانه کو بوونه وه و سه ردانی مه یدانی.

۳- سه رپه رشتی کردنی ئه رشیف و په رتوکخانه کانی یه کیتی و دانانی ریوشوینی پیوست بو ده وله مه ندر دنیان.

۴- له ریگه ی بلاو کراوه بژانندن و نامیلکه وه بهرنامه ی جو راو جو ر و بابه تی رۆشنبیر بلاو ده کاته وه.

ع- بهشی دارایی و بهرپوه بردن:

دارایی

۱- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

أ- ئابوونه ی ئه ندامانی یه کیتی.

ب- ئه و یارمه تی یانه ی بو یه کیتی دهنیردرین و ئه و پیتا کانه ی کو ده کرینه وه.

ت- داھاتی چالاکی و پرۆژەکان.

ث- داھاتی فرۆشتنی چاپەمەنییەکان.

۲- دارایی یە کیتی بەم جۆرە بریاری خەرجکردنی لێ دەدریّت:

أ- داھاتی یە کیتی قوتابیانی کوردستان لە کۆبوونەووەی لێژنە ی راپەراندن بۆ سەرجهەم کاروبارەکانی مەکتەبی سەرتاریەت و خەرجییە جۆراوجۆرەکان بریاری لێ دەدریّت.

ب- کۆبوونەووەی لێژنە ی راپەراندن چاودیّری خەرجیی مەکتەبی سەرتاریەت دەکات و سەرتاریەتیش چاودیّری خەرجیی لقەکان دەکات بە هەمان شیۆه لقی و لێژنە ناوچەکان پەیرهوی خەرجی دەکەن.

ت- دەرمالە ی هەقالان بە شیۆه یەکی جیگیر دابەش دەکریّت بەو شیۆه ی لێژنە ی راپەراندن بریاری لێ دەدات.

ث- لە کاتی سەرپێچیکردن و ناریکی لە خەرجکردنی داھات، دەزگاکی سەر وو بۆیان هە یە بە گویره ی سزاکانی بەندی (۲) برگە (۵) سزا بەستن.

ج- دەبیّت داھاتی یە کیتی لە سەرجهەم ئۆرگانەکاندا (لە هەر سەرچاوە یە کەووە بیّت) دەزگای سەر وو ی لێ ئاگادار بکریّتەووە و لە لیستی داھات تۆمار بکریّت.

ح- تەواوی داھات و خەرجییەکانی دەزگاکی یە کیتی لە پەراوی تاییەتدا تۆمار دەکریّت.

۳- دارایی یە کیتی بەم جۆرە خەرج دەکریّت:

أ- میزانیە و دەرمالە ی بریار لێدراو.

ب- راکە یانندی ناوەندی لە دەرکردنی (ئۆرگان) و بەرنامە ی رادیۆیی و تەلە فیزیۆن و بلاوکر اوەکانی دیکە.

ت- خەرجییە پیۆیستیەکانی بارە گاگان.

ث- هاوکاریی ئەندامان لە کاتی پیۆیستدا کە لەلایەن لقی و لێژنە ناوچەکانەووە تەزکییە دەکریّن.

ج- بۆ هاوچۆی نوینەرایەتی یە کیتی بە ئیشوکاری تاییەت بە یە کیتی هاوچۆ دەکریّت.

ح- ئەنجامدانی چالاکی هه مه جوړ.

خ- له ریگه ی راپوړتی مانگانه و کوږوونه وه و سهردانی مهیدانی ده زگا کانی سه روو چاودپیری داهات و خه رجیبه کانی ده زگای خوارووتری خویمان ده کهن.

د- مه کته بی سکر تاریه ت ژمپریاریکی یاسایی داده مه زرینیت بو پیکخستننی کاروباری دارایی.

به پړوه بردن:

۱- به رپرسیاره به رامبه ر هه ژمارکردن و چاودپیریکردنی که لوپه له کانی یه کیتی و توامکردنی هه ر (۶) مانگ جاریک له په راوی تاییه تدا.

۲- پیکخستننی کاتی ده و امکردن له باره گاکاندا و پیداو یستیه کانی ئیشوکاری پوژانه بو توامکردن له په راوی تاییه ت.

غ- به شی چالاکیه کان:

هه ولدان بو ده رخستن و په ره پیدانی به هره ی شاروه ی وه رزشی و هونه ری قوتابیان و کوکردنه وه یان له یانه و تیپه وه رزشی و هونه ریبه کانی یه کیتیدا.

کوکردنه وه و پیکخستن و سه ره رشتیکردنی چالاکی و خوله جوړاو جوړه وه رزشی و هونه ریبه کان له ناوه نده کانی خویندندا، به سوود وه رگرتن له خوله په روه رده یبه کان و خولی تاییه ت به زانکو و په یمانگه کان، هه ول بدریت ئەندامانی یه کیتی جیگه و پیگه ی شیویان هه بی ت له خوله ئیوخوی و نیوده وله تیبه کاندا.

سه ره رشتی چالاکیه جوړاو جوړه کانی تر ده کات وه ک (گه شته زانستی و گوزاریه کان و خه لاتکردنی قوتابیه سه رکه وتوو و به هره مه نده کان و... هتد).

ه- به شی توپژینه وه و پیگه یانندن:

ئهم به شه کار بو به رزکردنه وه ی توانا و پیگه یانندنی سه رجه م کادره کانی یه کیتی ده کات له ریگه ی به رنامه ی تاییه تی وه کو خول و وو رکشوپ و سیمینار له گه ل ئەنجامدانی توپژینه وه ی زانستی له سه ر کو ی گرفته کو مه لایه تیبه کان به تاییه تی لای توپژنی قوتابی و ئاشکر اکردنی ئەنجامی توپژینه وه کان و به رنامه دارشتن بو چاره سه ری ئەو گرفتانه و ئاگادارکردنی لایه نی په یوه نیدار به پیی شوینی

جوگرافی و کار بو ئه نجامدانی توژیینه وه و پیگه یاندنی هه فالانیان و ئاگادارکردنی مه کته بی سکر تار یه ت له ریگه ی راپورتی به شه که یان.

* له ده قی په پره و و پروگرام به هه له پیتی (و) دووباره بووه ته وه ل ٤٤.

کۆنفرانسی شەشەمی یەکیتی قوتابیانى کوردستان

هەولێر ۲۰۱۷

بۆ تاوتووی کردنی بارودۆخ و دۆزینەووی میکانیزی چارەسەرکردنی ئەو هەلومەرجە نەخوازاراوی پرووی لە یەکیتی قوتابیانى کوردستان کردبوو، کۆنفرانسی شەشەمی یەکیتی قوتابیانى کوردستان، لە ۱۸ ی تشرینی دووەمی ۲۰۱۷، هۆلی شەهید مەمۆن دەباغ لە بارەگای مەکتەبی سەرتاریەتی یەکیتی قوتابیانى کوردستان لە شاری هەولێر، لە ژێر دروشمی «یەکیتی قوتابیان؛ نووی بوونەووی و بەردەوامی»، بە ئامادە بوونی ۶۵ نوینەر بەسترا و نوینەرانی کۆنفرانس دەستەبەکی نویمان بۆ سەرتاریەتی یەکیتی قوتابیانى کوردستان، بە شیووی خوارەووی هەلبژارد:

- نیچیرقان حسین حەمەد، سەرتیر
- کاروان میرانی، ئەندامی مەکتەبی سەرتاریەت
- سەنگین ئەحمەد سەلام، ئەندامی مەکتەبی سەرتاریەت
- سیروان مینەخان، ئەندامی مەکتەبی سەرتاریەت
- هۆگر بەهادین شەریف، ئەندامی مەکتەبی سەرتاریەت
- مەتین رەمەزان عومەر، ئەندامی مەکتەبی سەرتاریەت
- هاوبەش مستەفا عەبدوللا، ناسراو بە هاوبەش گۆرونی، ئەندامی مەکتەبی سەرتاریەت
- فریاد ئیسماعیل رەسول، ئەندامی مەکتەبی سەرتاریەت

وتاره کانی شه شه مین کۆنفرانسی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

«نویبونه وه و بهرده وامی»

وتاری هه قال مه حمود محمه د ئه ندامی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان

به یانیتان باش، هه قالانی به پیزی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، سکریتیر و ئه ندامانی مه کته بی سکرتراریه ت و کارگێرانی لق و نووسینگه کان به خیرهاتن، ئومید ده که یه کۆنفرانسیکی باش و شایسته و گونجاو بو هه لومه رگی ئیسته و قوناغه که به ستن و بریاری باش و توژی نه وه ی گرنگ ئه نجام بدن، بو ئه وه ی یه کیتی قوتابیان له وه لومه رجه ناسکه، رۆلی خو ی بینیت.

ناویشانی کۆنفرانسه که تان ناویشانیکی سه رنجراکیشه، هه م نویبونه وه و هه م بهرده وامی. نویبونه وه له پیناوی بهرده وامبون نا، به لکو له پیناوی به ره و پیشچوون. راستیه که ی ئیمه ئه م سێ که سه، کاک ریوار و به نده و کاک ساسان، بهرده وام له نیو که شو هه وای قوتابیاند بووینه، ئیدی نازانم شایه نمان هه یه یان قه رزدارباری یه کیتی قوتابیانی، ئه و شانازییه به ئیمه به خراوه له نیو یه کیتی قوتابیانی ده ستمان پی کردوو و کاری ریکخراوه یی و سیاسی فیربووین و پاشان چووینه نیو کاری حزبا یه تییه وه.

حزب بریاری داوه، هه ندی گۆرانکاری ریشه یی بکات. ئیمه له گه ل ریکخراوه جه ماوه رییه کان و له گه ل سکرتراریه تیش باسمان کردوو که بو ئه و بریاره مان دا، گۆرانکاری ریشه یی بکریت و یه کیتی قوتابیانی له هه ندی شت که تووشی بووبوو، جودا بکریته وه. هه قالان ئه م بریاره، بریاریکی ئاسان نه بوو، زۆری پی چوو تاوه کو توانیمان ئه م بریاره به یین. بریاری له ده سته ی ریکخراوه جه ماوه رییه و پیشه ییه کان زۆر خه ریک بوون تاوه کو توانیان پرۆژه یه ک به چه ند پیشنیاره وه ئاماده بکه ن، بو ئه وه ی چی بکریت له گه ل ئه م بارودۆخه ی یه کیتی قوتابیانی که تووشی بووه. هه موو لیکدانه وه کان و هه موو دیراسه کانیش گه یشتنه ئه راستیه ی، ئه گه ر بیته و به مانه ویته گۆرانکارییه کی ریشه یی بکه یین، ئه و گۆرانکارییه ی له ری کۆنفرانس یان کۆنگره پیمان نه کریت و تووشی هه مان قه یرانی پیشوو بینه وه و ریکچکه ی پیشتر بهرده وام بیته.

با من راشکاو تر بلیم، کیشه که ته که تولات بوو، ئەم ته که تولات ته نهها هی ئەو دەستەیهی سکر تار یه تی پیشوو نه بوو، به لکو درێژکراوه بوو، هه موو جار له کۆنگره و کۆنفرانسه کاندای دووباره ده بووه وه، له پیشی کۆنگره ی رابردوودا، من له بیرمه برایان له دەستە ی جه ماوه ری ی و پیشه ییه کان، مه کته بی سیاسیان ئاگادار کرده وه به وهی ئەگەر ده تانه ویت کیشه ی یه کیتی قوتابیان چاره سه ر بیت و له وهی تی که وتوو و وزه ی لی بریوه ریشه کیش بکه ن، نابیت به و شیوه یه کراوه یه بریار و کۆنگره به ستریت، به لام ئەو کاته ئومیدی ئەوه هه بوو که چاک بکریت، وه لی به داخه وه نه کرا، دوای ئەوهی ئەو بریارانه درا، گه یشتینه ئەو قه ناعه ته ی که ده بیت یه کیتی قوتابیان بیته وه سه ر رچکه ی راسته قینه ی خو ی که خه بات و تیکۆشان و هه ولدانه، که به شیخ بیت له پیگه ی پیگه یان دن و پیشکه وتنی ناو کومه لگه، نه وه ک به شیخ بیت له ترس و دروستکردنی رچکه ی جودا جودا که ئەم نه ریته نه یه کیتی قوتابیان ده هیلته وه و نه ده توانی ئەو ئامانجانە ی هه یه تی بی پیکۆ. لیتان ناشارینه وه وای لی هاتبوو پرسیار دروست بوو بوو، ئەری بوونی یه کیتی قوتابیان پیوسته به م شیوه و جوړه ی کار و فتار ده که ن. من له سه ره تای قسه کانم گوتم سی که س، ئیعتیاره ن براده رانی دیکه ش لی ره ن، ئیمه هه موومان له قوتابخانه یه ک پیگه یشتووین، چونکه یه کیتی قوتابیان وه کو قوتابخانه یه ک بوو بو پیگه یان دن ی کادیر و ئاماده کردنی کادیر بو ناو پارٹی دیموکراتی کوردستان و فیرکردنیان له سه ر ریازی پیروزی بارزانی.

له م ماوه ی پیشوو دا من منه کان زور گه وره تر بوون، هینده ی هه ولدان بو ذاتی ئینسانه کان بوو، هه ول نه بوو بو پارٹی و ریازی بارزانی، له سه تا ده ی هه وله کانیش بو یه کیتی قوتابیان و پارٹی دیموکراتی کوردستان و ریازی بارزانی نه بوو، وای لی هاتبوو یه کیتی قوتابیان زور بچوک بوو بووه وه، به شیوه یه ک به رده وام له دواوه ی هه مپه وانه وه بوو، چونکه وزه ی لی برابوو. پیش دانانی ستافی ئەم سکر تار یه ته، ئیمه یه کیتی قوتابیان نه شته رگه ری کرد، زور باشیش کردممان، دوو فرسه تی دا به ئیمه ئەو نه شته رگه رییه، یه کیان خودی سکر تار یه ت گه یشتنه ئەم بروایه ی ته که تولات و کیشه کان هینده قول بوونه ته وه ئاسان نییه به کۆنفرانس و کۆنگره چاره بکریت، ئەوه بو ئیمه گرنگ بوو که یه کیتی قوتابیان هاو رابووون له م بابه ته دا، وه به کرده یی له دیراسه کانی ریکخواه بکریت، جه ماوه ری ی و پیشه ییه کان

سکرتاریه تی قوتابیان به خودی سکرته ره وه هاوکار بوون، بۆ ئه وهی ئەم پرۆژه یه یه پارتی و دهسته هه یه تی جیه جی بکریت، ئه وه ش گرنگی خۆی هه بوو.

ئهمه هۆکاری گۆرانکاریه کان بوو له بهر چاوتان بیته، هه رده م گوتوشمانه یه کیتی قوتابیان وه کو دامه زراوه یه کی گرنگی له لایه ن پارتی دیموکراتی کوردستانه وه سه یر کراوه و ده کریت، بۆیه ده بیته گرنگی پی بدریته و به خه میه وه بین، ناکری پاوانخواری و به رژه وه ندی که سیی به سه ر یه کیتی قوتابیاندا زال بیته و قوتابیان له ئامانجی راسته قینه ی بچیه لاهه. ئیسته ش ئەم قوناغه چیمان بۆ ده خواریته پیویسته کاری له سه ر بکریته، به تایه ت گه رموگوری کاری قوتابیان، چونکه ئیمه لی ره له گه ل ئیوه ی قوتابیان قسه ده که یین، ده خوارین کارو چالاکیه کانتان زۆر لی کدراوه و گونجاو بن له گه ل سه رده م و سروشتی دۆخی هه نووکه یی کوردستان.

ئهمه ش پیویستی به یه کگرتوویی و یه کریزی هه یه له نیو ئۆرگانه کانی یه کیتی قوتابیان کوردستان، ده بی بیر له وه نه کریته وه من ده مه سکرته یر، من ده مه ئەندام سکرته یه ت و ده مه به رپرسی لق و کارگیپی لق یان من ده مه به رپرسی نووسینگه، پیویسته ئەمه نه بیته ئامانج، پارتیش بریاری داوه له مه ودوا هه لباردنی کادیر له سه ر بنه مای توانا ده بیته، به تایه تی به تایه تر له گه ل هه بوونی پیکه وه کارکردن.

ده بیته چینی کارا و کارکردن هه لباریین، با راشکاره وانه تر بلیم، زۆر زه حمه ته سوور سوور بزاین کۆمه لیک کادیری بئاغه و بنه مای ته که تولات و کیشه و ده سه ته گهرین و دوا ئه وه ش بیته نیو پارتی دیموکراتی کوردستان. خوشتان ده زانن پارتی ناتوانی ته که تولاتچییه کان قبول بکا و فریایان ده داته ده ره وه. بۆیه ئیمه ته رکیزمان له سه ر ئەم کچ و کورانه ده بیته که به ره و به کاری پیکه وه یی ده دن و ئامانجی یه کیتی قوتابیان له لا پیروژه و هه موو هه ولێک بۆ سه رخستنی پرۆسه که ده دن و سه رخستن بکه ن به ئامانج.

باسمان له وه کرد یه کیتی قوتابیان قوتابخانه یه و کادیر ئاماده ده کات چه ند گرنکه کوریک کچیکی خوینده وار له زانکو فییری کاری ته نزیمی سیاسی بکات و پاشان بیته نیو حزب و له ناو حزیش کار بکات.

ئه گه ر سه یری سه رکردایه تی پارتی دیموکراتی کوردستان بکه ن، سه یری

مه کته بی سیاسی پارٹی بکهن، له وانه یه زۆر کهم بن نه یاناسن، پیککه که یان له یه کیتی قوتابیان هوه دهستی پی کردوه، ده بیته ئه م جوړه قوتابخانه یه بمینیت. لیره دا پپویست ده کات ئاماژه به وه بدهم پارٹی دیموکراتی کوردستان به هاوکاری دهسته ی پیکخواه جه ماوه ریه و پیشه ییه کان و له رپی ئه وان هوه و ئه م گۆرانکاریه ریشه ییه کراوه، ئومید ده که ین به هه موومان توانیبیتمان به هاوکاری ئیوه یه کیتی قوتابیان بکه ینه وه ئه و یه کیتی قوتابیان هیه به رده وام چاوی له سهر بووه و ویستراو بووه. ئومید ده که م هه مدیسان بنه پیکه یه کی دیار بو پیکه یاندنی کادیر و پیکخستن و پیکه یاندنی سیاسی، هیوا ی ته مه ندریژی و سه رکه وتن بو هه موو لایه کتان ده خوازم، هیوا خوازم هه مووتان له ئاستی ئه و گۆرانکاریه دا بن.

هیوا ی سه رکه وتنتان بو ده خوازم.

سو پاس بو ئیوه.

هه و النامه ی کتیب

وتاری ریپوار یه لدا ئەندامی مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان

سلاوتان لی بیت... به خیر بین

سوپاسی سکرتریه تی یه کیتی قوتابیان ده کهین، سوپاسی هه فالان ده کهین، ته سه ورمان نه ده کرد کۆنفرانستان هه بی، جیگه ی شانازییه له سه ره تاوه ده ست ده کهن به به ستنی کۆنفرانس، چونکه کۆنفرانس گرنگیه تی زۆر زیاتره له کۆبوونه وه، کاک مه حمود تیشکی باشی خسته سه ر پروداوه کان که پیش ئه و گۆرانکاریانه هۆکاری گۆرانکاریه کان چی بوون و چۆنیه تی کردنی به پرۆژه و تاوه کو گه شت به وهی بریار درا، ئیوه ئیسته ی سه ر کردایه تی یه کیتی قوتابیانی کوردستان، وه کو سکرتریه ت و به رپرسی لقه کان و ستاف و نووسینگه و ده ستی کارگیڕی، ئه وهی ده مه وی لیره قسه ی له سه ر بکه م ههروه ک کاک مه حمود گه راوه دواوه، ده مه وی منیش بگه رپیمه وه دواوه بو ئه وهی دۆخی یه کیتی قوتابیان به به راورد له گه ل ستافه کانی پیشوتر بینن، تا ده هات یه کیتی قوتابیان وه ک پیویست نه بوو، له رووی ئه کتیف، له رووی چالاکی نواندن، له رووی پیشکه شکردنی و دروستکردنی کادیر، هه ندی حاله ت بووبوو دیارده، وای لی هاتبوو هه ر که سی له یه کیتی قوتابیان بی بیه سکرتریه ت و بیته لیژنه و به رپرس و فلانه شت ئاوا پله ی پی ده دری له حزب، بویه هه ستمان ده کرد زۆربه ی کادیرانی قوتابیان ته نها شیوه و پروخسارن تا پله یه کی بدریتی، بویه هه مووان به و ئاقاره هه ولیان ده دا که من چیم پی ده دریت ئه گه ر چوومه ریژی یه کیتی قوتابیان. گه ر زیاتر بگه رپینه دواوه و سه یری دیمه نی و دۆخی یه کیتی قوتابیان بکهین که چۆن بوو له نیو زانکو و په یمانگه و قوتابخانه کاند، له و خالانه ی بو کادیری یه کیتی قوتابیان دانرابوو، ده بوایه زیره ک بیت. له وه یه لاتان سه یر بیت ئاخه هاتنه ناو ستافی قوتابیان چ په یوه ندی به زیره کی و ته مبه لیه وه هه یه، به لام ئه وه دم دیارده ی ناشیرین ده بینرا، ده گوترا کامه قوتابی ته مبه لترینه، یه کیتی قوتابیان ئه وه هه لده بژیرن، زۆرجار ده گوترا بویه دپته نیو قوتابیان بو ئه وهی له خویندن ده ربچیت، هه ندی جار ده گوترا ته مبه لترین قوتابی به یه کهم ده رده چیت به هوی قوتابیان وه، به لام خو شبه ختانه شتیکی ترتان کرد و نویبونه وه، ئه وه یه کیتی قوتابیامان نوی کرده وه، ئه و فایروسه ی هاتبوو نیو یه کیتی قوتابیان و په کی خستوو وه لاما نا، ئه وان ئیسته ئه رشیفیکیان هه یه، ده بی سوود له شته پۆزه تیقه کان وه رگرن، ئه لبه ته ئه گه ر هه یانبی، هه رچی شتی

نیگه تیغیانه به لایاندا ناچن.

ئومیدیکی زۆرمان به ئیوه ههیه، له سهرووی خۆمان گوتومانه ئه وههنگاوانه بنیین دلنیا بن یه کیتی قوتابیان دهگه پیته وه سه رپچکه ی خوی. زۆرجار له یه کیتی قوتابیانمان پرسیه ئامارتان ههیه؟ گوتویانه ناوه لا. ده زانن هه رپیکخواویک ئاماری نه بیته، هه ر چ بریاریک بدات مجازه فهیه و مه رج نییه بریاره که ی راست بی. دهوره کانی رابردوو رۆژیکیان هاتنه لای ئیمه، گوتیان ئیمه هه لبژاردن ده کهین، گومان ئامار بینن، ئه مرۆ سبه ی، ئه مرۆ سبه ی، ئیسته شی له گه ل بیت نه یان هینا، باشه ئه گه ر ئامارت نه بی له سه ر چ بنچینه یه که ده ته وی هه لبژاردن بکری!

ئیمه باسی نوپوونه وه ده کهین بویه ده بیت په یوه ندیمان به رپوه به رانه بیت، ئاخر هیشتا ئیمه ش نه هاتبوونه نیو یه کیتی قوتابیان ئه و شتانه هه ر هه بوو، شیوازی کارکردنی کلاسیکیانه و بیهره م، بویه به رای ئیمه له گه ل کاک ساسانیش زۆر هه ولمان داوه، چۆن بتوانین ئه م رپیکخواه ئه کتیف بیته وه، ئه لبه ته ئیوه هه مووتان قوتابین، جاری به پله ی یه که م هه ولده ن خۆتان زیره که بکه ن، هیوادارم سکرتریه ت کۆمه لیک ده ورات بکاته وه بو دروستکردنی سه رکرده بو ئیوه ی سه رکرده نه که به ته نها ئه ندامانی یه کیتی قوتابیان.

هیوادارم ئه م نوپوونه وه یه شوینی خوی بگریته، زه مینه تان له باره، ئیسته سه ره رای ناله باری دوخی دارایی سیاسی ئیمه له مه کته ب سیاسی، ده بی ئیوه بگه یه نینه وه سه ر راسته ری و نه هیلین کۆسپ و ته گه ره بکه ویته سه ر رپتان، هه ول دن په یوه ندیتان له گه ل لقی حزبی به هیز بکه ن، چونکه براده رمان هه بوو، ده یگوت من سه ربه خۆم و هه قم نییه به حزب و به رپرسی رپیکخواه پیشه ییه کان بانگی ده کرد ده یگوت من ناچم، ئه گه ر ئه و ئیشی هه یه با بیته باره گای من.

هه ر رپیکخواویک پیویسته به رنامه و پرۆگرامی کارکردنی هه بیت، به لام بو به رنامه ی کارکردن پیویسته به رچاوپروونی هه بیت و هه مووه قائلانت بزنان به رنامه که ت چییه، چونکه سوودی لی ده بینن و له که موکورییه کان ئاگادارت ده که نه وه.

که موکورییه کی یه کجار زۆر هه یه، ئه مه سی ده وره یه، هینده ی به باسی

دیکه سەریان قاله، هینده سەرقالی یەکییتی قوتابیان نین، حەیفه ئەو ریکخراوه ئاوا بێت. کاک مەحمود باسی ئەوهی کرد له شۆرشێ حەفتاکاندا قوتابییه کی زۆر بەشداری کرد، له دەمی کدا دەشترسان بگیریین، چونکه ئەو کات پراوه دوونان و تۆقاندن هەبوو، زۆریکیش له قوتابییه کان داخیلی دەوراتی عەسکەری بوون.

ئاخر سەبە ی پارتی دیموکراتی کوردستان چوو هەلبژاردنهوه، یەکی لهو ریکخراوانه ی پشتی پی دەبەستیت یەکییتی قوتابیانی کوردستانه، پرسیاریک له خۆتان بکەن، دەتوانن دەنگی چەند قوتابی کو بکەنهوه بو ئەو پرۆسەیه و بە حزب بلین بەرنامەتان چیه ئیمه تەنفیزی دەکەین.

دەمه ویت بێمه وه سەر کارکردنی ئیوه، هەم سوود له تەکنولوژیا وه رگرن، هەم له زانستی به پێوه بردنی نوێ، تاوه کو بتوانن ئەکتیف بن.

ئیتز بو پیشه وه.

وتاری ساسان عہونی بہرپرسی دہستہی پیکخواوہ جہماوہری و پیشہبیہ کانی

ئەم کاتەتان باش، ھەقالانی تیکۆشەر سکریتیر و ئەندامانی مەکتەبی سکرتریەت و بہرپرسی لق و نووسینگەکان و کارگێرانی لق و نووسینگەکانی یەکیٹی قوتابیانی کوردستان، بەبۆنە ی دەست نیشانکردنتان بۆ کارکردن لە بہرپرسیارەتی و بەرپۆبەردنی لق و نووسینگەکانی یەکیٹی قوتابیانی کوردستان لە سەرتاسەری کوردستان، بە ناوی خۆم و دہستہی پیکخواوہ جہماوہری و پیشہبیہ کانی پارٹی دیموکراتی کوردستان، گەرمترین و جوانترین پیروزابییتان لێ دەکەم و سوپاسی لێژنە ی ھەماھەنگی و پیکخستنەوہ دەکەم کہ ھاوکاران بوون بۆ خۆپیکخستنەوہ، ھیوای سەرکەوتنتان بۆ دەخوایم لەم ئەرکە سەخت و پیروزی کہ بۆی دەستنیشان کراون.

ئەرکیکی سەخت کہ لە قۆناغیکی سیاسی سەخت و لە بارودۆخیکی پیکخواوہیی سەخت دەستنیشان کراون بۆ باشترکردن و نوێکردنەوہ و بەرھووێشەردنی زیاتری کارەکانی یەکیٹی قوتابیانی کوردستان.

لە ھەمانکاتیشدا ئەرکیکی پیروژ، کہ ئالاهەلگر و درێژەپیدەری خەباتی دەیان سالی نەپساوہی ئەم پریازە پیروژە و خوینی شەھیدە نەمرەکانی یەکیٹی قوتابیانی کوردستان بۆ خزمەتکردنی قوتابیانی و سەرکردایەتی بزووتنەوہی قوتابیانی لە کوردستان.

کہ ھیوادارین لەلاتان روون بیت لە بەردەم چ بہرپرسیارەتیکی میژوویی و وێژدانی و پیکخواوہیی گەورەدان و لە بەردەم چ تاقیکردنەوہیەکی قورسی خۆسەلماندن کہ شایەنی ئەوہ بن پیزی یەکەمی کاروانی پیشەنگی یەکیٹی قوتابیانی کوردستان پیک بەینن.

ھەقالان، لە ماوہی چەند سالی رابردووی کارکردنی یەکیٹیہەتەتان، بە تاییەتیش لەدوای کۆنگرە ی چواردەم، بارودۆخیکی ئالۆز و جوریک لە ناسەقامگیری بە ئاستەکانی سەرکردایەتی و بریارلیدان و ئۆرگانەکانی یەکیٹی قوتابیانیہوہ دیاربوو، ھەر بە ھۆی ئەم ناسەقامگیریہ بە پلە ی یەکەم و بە ھۆی بارودۆخی کوردستانەوہ، نەکرا کۆنگرە یەکی ئاسایی بۆ نوێکردنەوہ ی پیکخواوہتەتان بەستریت، بۆیە لە روانگە ی گرنگی و ھەستیاری یەکیٹی قوتابیانی کوردستان بۆ پارتمان و روانینی

پارتی دیموکراتی کوردستان بو رۆلی بهرچاوی ئەم یه کیتییه له خهباتی نه ته وه یی و نیشتمانی و دیموکراسی و پیشه ییدا و، بو ئه وهی سه رکردایه تی و پیزی یه که می کاروانی یه کیتی قوتابیان دوور بخریته وه له و گرفت و کیشانه ی که هه بوون و ئاماده بکرین که قوناغیکی تازه، به که ره سه و روئیا و فکر و جیهانبینییه کی تازه ده ست پی بکه ن، بۆیه له لایه ن سه رکردایه تی پارتمان ه وه بریاردرا که به مه رکه زیه ت و ده ستنیشانکردن به پیی کۆمه لێک مه رج و بنه ما و به په زامه ندی داموده زگا حزبیه کانی سنووره کان ستافی تازه ده ستنیشان بکرین.

جگه له گرفته کان، هوکاریکی تری ئەم بریاره، پیداهاتنه وه بوو به په یکه ر و بونیادی یه کیتی قوتابیان کوردستان و گیرانه وهی پله به پله ی کادرانی ئەم یه کیتییه بو ته مه نی ئاسایی قوتابیتی و که مکردنه وهی پڕیژه ی به رزی ته مه ن و گیرانه وهی به رپرسیاره تی بو قوتابیان ناو هه مان ناوه نده کانی خویندن و به دیارخستن و هینانه پیشی کوالیتییه کی باش و هه ولدان بو بوارکردنه وه بو قوتابیان سه رجه م پسپۆرییه جوړاوجۆره کان به تایبه تی له ناو زانکوکان بو هاتنه پیش و وه رگرتنی به رپرسیاره تی له یه کیتی قوتابیان کوردستاندا. که پرومان وایه ئه گه ر له جیبه جیکردنی ئەم دیدگایه سه رکه وتوو بن، ئەوا له دوو سالی ئاینده دا به ره مه می ئەو بوارکردنه وه یه به دیار ده که ویته و ده یان کادری ریکخواه یی له پسپۆری جیا جیای زانستی و مرو فایه تی ده رده چن، که له ئه نجامیشدا ده توانن له سه ندیکا و ریکخواه پیشه ییه کان رۆلی زیاتر بگین و پارتیشمان به شه پۆلیک کادری جوړی ده وله مه ند بیت.

هه قالان، ئیوه ئاگادارن که یه کیتی قوتابیان کوردستان ریکخواویکی چه ند ده وله مه ند به کادری لیهاتوو و ئاماده، بۆیه ده بیت بزانه که ئیوه ی تیکۆشه ر که لیره ئاماده ن مه رج نییه له باشتربنه کان بن، به لکو ده یان و بگه سه دان کادری تریش هه ن که له وانیه له ئیوه باشتربن، به لام له م قوناغه ته نها توانرا بوار بدریته ئیوه. بۆیه هیوادارین و داواتان لی ده که یین به وپه ری له خو بووردووی و به گیانی به رزی به رپرسیاریتی کاره کانتان ئه نجام بده ن و بیسه ملینن که شایه نی ئەو پروا و متمانه یه بوونه که پیتان به خشاوه.

هه قالان، ئیوه له ئاستیکی کارکردنن که ده بیت له پیگه ی یه کیتی قوتابیان

کوردستان بگہن کہ لہناو پارٹی دیموکراتی کوردستاندا چییہ و تی بگہن کہ پارٹی دیموکراتی کوردستان چہند بہ گرنگی و باہخ و ہستیارییہوہ لہ یہ کیتی قوتابیانی کوردستان دہروانیت، ہەر لہ پروانگہی ئەم گرنگی تہماشاگردنہیہ کہ زور جار کادر و سەرکردہ کانی قوتابیانی دواي کاری پیکخواوہیی، لہناو پریزہکانی حزیش پوئی باش بگیرن، کہ ئەمہش دہرخہری ئەو پیگہ بہرز و جیباوہ بووہ کہ یہ کیتی قوتابیانی لہناو پارٹیدا ہہیہتی، بویہ دەبیت ئیوہی تیکوشہریش بہ ہہموو تواناتان پاریزگاری لہ ہیشتنہوہی ئەو پیگہ بہرزہ بکہن و ئەو ئیعتبارہ جاریکی تر بو یہ کیتی قوتابیانی کوردستان بگیرنہوہ و بیسہلمینن جی پروا و متمانہن بو سەرکردایہ تیکردنی ئەم قوناغہ.

سەرقالبوونی یہ کیتی قوتابیانی کوردستان بہ چارہسہری گرفتہ کانی، تہنہا یہ کیتی قوتابیانی و کادرانی تووشی زیان نہ کردووہ، بہ لکو جوولانہوہی قوتابیانی کوردستان و قوتابیانی بہ گشتی دووچاری زیان ہاتوون لہوہی کہ کاریگہرتین پیکخواوی ئەم ہوارہ لہ پیگہ ئاسایی و شایستہکەي خوئی وەك پیویست نہ پەرژاوتہ سەرئہوہی داکوکیکار بیت لہ مافہ پیشہیی و زانستیہ کانی قوتابیانی، بویہ لہ پوژانی داہاتوو، پوژانی تاقیکردنہوہی گہرانہوہی یہ کیتیہ کہ تان دەبیت بو پیگہ ئاسایی و شایستہکەي خوئی و دەبیت قوتابیانی کوردستان زوو ہہست بہم گورانکاریہ بکہن.

ہہقالان لہ کاتیکدا کہ پشتگیری و پالپشتی لہ ہەر ہہنگاویکی باش و پرخمہتی حکومہتی ہہریمی کوردستان و دامہزراوہ فہرمییہ کانی دہکەن کہ بو بہرزکردنہوہی ئاستی زانست و خویندن و فیروونہ لہ کوردستان، بہلام دەبیت بہردہوام چاوی ہہلسہنگاندنتان لہسەر خویندن بیت، لہ پەيوہندیہکی تہندروستدا بن لہ گہل دہزگاکانی خویندنی بالآ و پەرورده، راتان ہہبیت لہسەر یاسا و پریساکانی تاییہت بہ قوتابیانی، لہسەر کہشی خویندن، ہہولتان ہہبیت بو پیشخستنی پروگرامہکان و کہرہسہکانی خویندن، قسہتان ہہبیت لہسەر گوزہرانی قوتابیانی و بہشہ ناوخویہکانیان، لہ مہیلہ سیاسی و پویشنیریہ کانی قوتابیانی بگہن، ہاوکاریانی بن و پیشی بخہن، داہینان و بیری زانستی و تازہی قوتابیانی پشتگیری بکہن، بنہ پالپشت و مینبہر بویان، بنہ ہیژی فشار بو سەر چہقبہستووپی ہہندی لہ ناوہندہ گہورہکانی خویندنی بالآ، ہاتنہ خوارہوہی

ئاستی زانستی به کیشهی سه ره کبی خۆتان بزنان و ههولیی ئیجایی بدهن بۆ چاره سه هری. راتان هه بییت له سه ره سه هندی خویندی ئه هلی و به پاره کردنی خویندن، له مه ودا و دوراییه کانی بکوئنه وه و له پروانگهی بهرزکردنه وهی ئاستی زانست و فیروون ته ماشای بکه ن.

ده بییت بزنان که ئیوه راستگوترین و متمانه پیکراوترین پیکراون که له م بوارانه وه قسه تان هه بییت و گوێگرتان ده بییت.

هه قالان، به درێژایی میژوو پیکراوه که تان، یه کیتی قوتابیانی کوردستان جگه له بواری پیشه یی، ریوار و پیشمه رگهی گیانله سه ره دهستی به رگریکردن بوونه له مافه کانی خه لکی کوردستان و له شوین فهرمووده که ی بارزانی نه مر بوونه که «قوتابیان سه ری پمن له گشت شوپش و راپه رینی کدا»، له م ری بازه ش ده یان شه هیدی نه مرتان پیشکه ش ئازادی کوردستان کردوه. له م قوئاغه ش داوا لی کراون که به هه مان پوچییه ته وه به هه مان پوچییه تی به شداریتان له پروسه ی ریفراوندۆم، ریواری ریگی دیاریکردنی مافی چاره نووس و گیرانه وهی شار و ناوچه داگیرکراوه کان بن و له دوای ئه و ئالایه وه خه بات بکه ن که جه نابی سه روک مه سعود بارزانی بۆ سه ره به خوئی کوردستان هه لی کردوه و پیشمه رگه قاره مانه کامان به خوینی خویمان پارێزگاری لی ده که ن، که هیوادارین شوین په ره نهجه تان له م باره یه وه دیار بییت و به پیی تاییه ته ندیتان کاری بۆ بکه ن.

هه قالان، به هوی بارودۆخی دوای خیانه تی ۱۶ ی ئوکتۆبه ره هندی باره گا و شوینی کارکردنتان دوو چاری داگیرکران هاتوون و کومه لیك هه قالتان ئاواره بوونه و دوو چاری ناخۆشی هاتوون، هیوادارین به و په ری توانا له خزمه تیان بن و گرفته کانیان چاره سه ره بکه ن و دلنیاش بن که ئه م بارودۆخه به سه ره ده چییت و سه رکه وتن هه ره بۆ خه لکی کوردستانه.

له کو تاییشدا جاریکی تر هیوای سه رکه وتنتان بۆ ده خوازین و ئومید ده که یین که به زووترین کات خۆرپیکه ستنه وه و ته واو کردنی هه یکه لی ئورگانه کانتان ته واو بکه ن و بکه ونه سه ره ریچکه ی ئاسایی کاری پیشه یی و ری کراوه یی خۆتان و کاره کانی کونفراستان به باشی و سه رکه وتوویی به ریوه بچییت.

نه مری بۆ شه هیدانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان.

نهمری بو شهیدانی بهرگری کردن و پاراستنی کوردستان.

نهمری بو شهیدانی کوردستان و سهروهری شهیدان بارزانیی نهمر و کاک
ئیدریسی ههمیشه له یاد.

هه و النامه ی کتیب

وتاری نیچیرقان حوسین سکرتری یه کیتی قوتابیانی کوردستان

سلاوی زانست و خهبات،

له پرۆژگاری ئه مپرۆدا ریکخراوه ناحکومییه کان رپۆلکی گرنگ و بالایان ههیه له ولاتانی پیشکه وتوودا، که بریتین له و ریکخراوانه ی چینیکی تایهت له کۆمه لگا یان کۆمه له که سیک بۆ مه به ستیکی تایهت دایده مه زریئن.

ریکخراوه ناحکومییه کان ریکخراوی خۆبه خش و قازانجه ویستن و به ریکخراوی «کۆمه لگای مه ده نی» ش ناو ده بردریئن.

به گویره ی شروقه ی سه رده میانه ی کۆمه لئاسی سیاسی، کۆمه لگای مه ده نی دابه ش ده بیته سه ر دوو کۆمه له: (کۆمه له ی حاکم و کۆمه له ی مه حکوم). هه روه ها پیکهاته ی کۆمه لگای مه ده نی به پپی دۆخی کۆمه لگا کان و سیسته می حوکمرانی ده گوړیت، به لام به شیوه یه کی گشتی به م جوړه یه:

● گروپ و ریکخراوه ناحکومییه کان،

● راگه یانندن (میدیا)،

● دامه زراوه ئاینیه کان (له ده وله ته عیلمانیه کان).

ئه و ریکخراوانه ی له م بواره دا کارده کهن له چه ند شیوه دا به رجه سته ده بن، هه ندیک له م ریکخراوه وانه سنووری نیو خویی تیده په ریئن و ده بنه ریکخراوی نیوده وله تی.

ئامانجه کانیان به شیوه یه کی گشتی له: (کاری خیرخوازی و یارمه تیدان و خزمه تگوزاری و خۆبه خشی و به رزکردنه وه ی ئاستی توانستی تاک و به ره و پیشبردنی کۆمه لگا کان) [پیک دیت].

بۆ به دیهینانی ئامانجه کانی کارکردنیان، ریکخراوه کانی کۆمه لگای مه ده نی میکانیزمی تایهت و گونجاو له گه ل سروشتی کارکردنی خویان هه یه که خوی له (کوکردنه وه ی داواکاری و پۆلینکردن و فۆرمه له کردنیان و به رزکردنه وه و گه یانندن و فشار دروستکردن به شیوازی مه ده نی و دوور له توندوتیژی) ... [و ده بینیه وه].

هه قالان، باسکردن له ریکخراوه کانی کۆمه لگای مه ده نی و شیوازی کارکردنیان پیویست بوو تا لیه وه بچینه ناو کرۆکی باسه که مان که باسکردنه له یه کیتی

قوتابیانی کوردستان و روانینی ئیمه بو کاری پیکخواهیی به شیوهیهك هاوته ریب بیته له گهله پیکهوتنه کانی سه رده م.

هه فالان تاكو رابردووی خوومان نه زانین، نه کاری ئه مپرومان به باشی پی ده کریت نه دیدگایه کی پروومان بو سبهی پی ده بیته.

لیره دا و به کورتی تیشك ده خهینه سه ر چهند ویستگه یه کی گرنگ له میژووی یه کیتییه که مان:

دامه زرانندی یه کیتی قوتابیانی کوردستان له ئه نجامی ده رک کردنی سه رک دایه تی پارٹی دیموکراتی کوردستان بوو به بوونی بو شاییه کی نه ته وه یی له ناو قوتابیانی کوردستان و وهك زه رووره تیکی میژووی خه باتی میلله تی کورد بوو بو ده ده سه ته پینانی مافه کانی گه لی کورد به گشتی و چینی قوتابیان به تایه تی.

هه روه ها کاریگه ری رۆلی قوتابیان له خه باتی سیاسی و مه ده نی ئه و سه رده مه ی دنیا که قوتابیان دایه مۆی ئایدۆلۆژی و ره خه گرتن و ده رپرینی ده نگی ناره زایه تی بوون.

بۆیه له کۆنگره ی سی پی پارٹی دیموکراتی کوردستان که له ۱۹۵۳/۱/۲۶ له شاری کهرکوک گریدرا و کۆمه لیک بریاری گرنگ و میژووی تیدا وه رگیرا، بریاردرا به دامه زرانندی پیکخواه جه ماوه ریبه کان له نیواندا (ی.ق.ک).

دواتر له ۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳ له شاری به غداد و به ئاماده بوونی نزیکه ی ۵۰ قوتابی زانکۆی به غداد و به ئاماده بوونی نوینه رانی کهرکوک، هه ولیر، سلیمانی، موسل له مالی زیاد ئاغا کۆیی، (ی.ق.ک) دامه زرا و هه ر له هه مان رۆژ به نه پینی کۆنگره ی یه که می یه کیتییه که مان گری درا و په ی ره و و پرۆگرامی یه کیتی په سه ند کرا و (ی.ق.ک) وهك پیکخواویکی قوتابیانه ی نیشتمانی، دیموکراتی و ناحزبی ناسینرا.

دامه زرانندی (ی.ق.ک) به پاسپارده ی سه رکرده ی بزاقی رزگاریخوازی گه له که مان سه رۆک مسته فا بارزانیی نه مر و بریاری سه رکردایه تی (پ.د.ک) سه ره تایه ک بوو بو گه شه کردنی هزری نه ته وه یی له ناو قوتابیان، ئه م حاله ته ش له یه که مین چالاکی ئاشکرای (ی.ق.ک) به روونی هه ستی پیکرا که ئه ویش گپیرانی ئاهه نگی نه ورۆز بوو له شاری هه ولیر به به شداری جه ماوه ریکی زۆر.

له ۳۱ تهموز تا ۱۴ ی ئابی ۱۹۵۵ شانیدیکی (ی. ق. ک) به شداربوون له پینجهمین فیستیقالی قوتابیان و لاوانی جیهان له وارشووی پایتهختی پۆلهندا به به شداری زیاتر له ۱۰۰ ریکخراوی هاوشیوه له سهر ئاستی جیهان، (ی. ق. ک) له و فیستیقاله بوو به ئەندام له یه کیتی قوتابیانی جیهان.

دوابه دوای شوپشی ۱۴ ی تهموز و گوپینی سیستمی حوکمرانی له عیراق، چالاکیه کانی (ی. ق. ک) ده چنه قوناغیکی نویوه به جوړیک که له ۶ ی تشرینی یه کهم و له کاتی گه پانه وهی سهرکردهی بزاقی رزگاربخوازی گه له کهمان سه روک مستهفا بارزانیی نهر له یه کیتی سوڤیت له پئی لق و لیژنه کانی یه کیتییه کهمان خه لکیکی زور ئاگادار کراونه ته وه و له سهرانسهری به غداد وینه ی بارزانیی نه میان بلاو کردووته وه.

دواتر (ی. ق. ک) له ۲۲ ی تشرینی یه کهمی هه مان سال له شاری هه ولیر به ئاههنگی گه وره و سروودی نیشتمانییه وه به به شدارییه کی به رفراوان له پیشوازی بارزانیی نهر بوون.

له ۴ ی تشرینی دووه می ۱۹۵۸ له هه لیزاردنی ریکخراوه قوتابییه کان له عیراق، (ی. ق. ک) له زوربهی ناوچه کوردستانییه کان سهرکهوتنی به دهست هیئا.

له ۱۶ تا ۲۰ ی شوباتی ۱۹۵۹ یه کهمین کونگره ی قوتابیانی عیراقی گری درا و بریار درا ناوی یه کیتی گشتی عیراقی لی بزیت و (ی. ق. ک) له گه ل سهرکرده یه تی نه و یه کیتییه یه ک بگریت.

دواتر له دوای ریکریکردنی حکومه تی عیراق له به ستنی کونگره یه کی روشنبیری له لایهن (ی. ق. ک)، له ۲۳ تا ۲۵ ی ئابی ۱۹۶۰ له شه قلاوه و که له که بوونی کیشه گه لیکی په یوه ست به قوتابیان، (ی. ق. ک) له کوبوونه وه یه کی فراواندا بریاری دا سهر به خوپی له کارکردن وه بگریته وه.

هه قالان، له روانگه ی ئامانجه له پیشینه کانی (ی. ق. ک) که پالپشتیکردنه له خه باتی گه لی کورد، ههر له گه ل هه لگیسانی یه کهمین شوپشی سهرتاسهری له میژووی کورد، شوپشی مه زنی نه یلوول به سهدان نه ندامی یه کیتییه کهمان په یوه ندیبیان به شوپشه وه کرد و پوئیکی به رچاویان هه بوو له گه یاندنی زانیاری به شوپش و دابینکردنی خواردن و ده رمان و بلاوکردنه وه ی بلاو کراوه کانی شوپش...

ئەم بەشدارییە (ی. ق. ک) هاوکار بوو لە زیاتر وشیارکردنەوه و بلاوکردنەوهی پۆحیەتی شۆرشگێری لەناو جه ماوه، هەر لەم چوارچۆپۆیه و بو لیکۆلینەوه لە بارودۆخی ناوۆیی و دەرەوه لە بارە شۆرشێ مەزنی ئەیلوول، یه کیتییه که مان له ئاداری ۱۹۶۲ یه که مین کۆنفرانسی به شیوهیه کی نهیئی له بهغداد گری دا و ئەم بپیارانه وه رگیان:

- پشتیوانی له شۆرشێ گه لی کورد و سه رکردایه تییه که ی بکریت.
  - گرنگی به کیشه کانی گه لی کورد بدریٲ له پرووی پیشه یی و ئە کادیمییه وه.
- هه قالان، یه کیتییه که مان جیا له ئامانجه نه ته وه ییه کان، هه میسه له خه م ئاستی زانستی و پۆشنه گه ری مه عریفی بووه بی گویدان به بارودۆخه کان.

نونه یه که له م حاله ته، له کۆنگره ی ۵ ی پیکخواوه که مان ده بینین که له ۱۳ تا ۱۵ ی ته موزی ۱۹۶۷ گری دراوه [۱۴-۱۸ ئابی ۱۹۶۶]^(۱) که تیایدا بپیاریکی گرنگ و میژوووی درا بریتی بوو له «داوا کردتی دامه زرانندی زانکۆیه که له کوردستان» به شانازییه وه به رزی ئاستی پۆشنییری و زانستی و مه عریفی کادیرانی یه کیتییه که مان له وه سه رده مه دهرده خات.

له سالی ۱۹۷۰ و له گه ل به ستنی پیکه وتننامه ی ۱۱ ی ئادار که تیایدا بو یه که مین جار حکومه تی عیراق دانی به مافه کانی گه لی کورد نا، (ی. ق. ک) پۆلکی کاریگه ری گپراوه له وه خۆپیشانان و ئاهه نگانە ی به بۆنه ی پیکه وتننامه ی ۱۱ ی ئادار ئەنجام و ساز دراوین.

ده کریٲ سالی ۱۹۷۰ - ۱۹۷۴ به خالیکی وه رچه رخانه ی گرنگ له میژوووی یه کیتییه که مان هه ژمار بکریٲ، که تیایدا بو یه که مین جار دوو کۆنگره، کۆنگره ی ۷ و ۶، به ئاشکرا گری دراوین، په یوه ندییه کی فراوانی له گه ل ژماره یه که پیکخواوی عه ره بی و بیانی به ستوو وه و کۆمه لیک چالاکی جوړاوجوړی ئەنجام داوه.

له کۆنفرانسی ئابی ۱۹۸۶، بپیار درا که ی. ق. ک و (ی. ل. د. ک) له ژیر ناوی (ی. ق. ل. د. ک) و به سه رکردایه تی هاوبه ش درپژه یان به خه بات داوه و له وه ماوه یه دا ئەندامانی (ی. ق. ل. د. ک) وه که پیشمه رگه له شۆرشێ گولانی پیشکه وتنخواز خه باتیان کردوو وه دواتریش له راپه رینه مه زنه که ی به هاری ۱۹۹۱ به شداری کارایان هه بووه.

(۱) النماهج و النظام الداخلي لمؤتمر الخامس، اتحاد طلبة كردستان- العراق، ۱۴- ۱۸ اب ۱۹۶۶، ص ۱.

له هه لێژاردنی ۱۹۹۲ (ی.ق.ل.د.ك) پۆلێکی باش و کاریگهری بینوه له بانگه شه کردن بو لیستی (پ. د. ك) و سه روکی هیژامان جه نابی كاك مه سعود بارزانی، كه له هه لێژاردنه دا زۆرینه ی دهنگه كانی گه لی كوردستانیان به دهست هیئا.

(ی.ق.ل.د.ك) بهردهوام بوو تا كۆنگره ی ئازادی ۱۹۹۳، كه جاریکی تر (ی.ق.ك) سه ربه خوپی وه رگرته وه.

له ۱۹۹۴/۴/۱۰ (ی. ق. ك) به نووسراوی ژماره ۶۷۸ داواکاری پێشكهش به وهزارهتی ناوخۆی حكومهتی هه رییمی كوردستان كردوو و له ۱۹۹۴/۷/۱۷ وهزارهتی ناوخۆ به نووسراوی ژماره ۱۱۴۲ مۆلهتی فه رمی كارکردنی به یه کیتییه که مان دا.

ده چینه قۆناغیکی تر كه به داخه وه له میژووی گه له که مان یاده وه رییه کی تال و دوخیکی نه خوازراو و داسه پاو بوو ته ویش شه ری به رگریکردن له شه رعیهت و دیموکراسی له پیناو پاراستنی ته زموونی هه رییمی كوردستان بوو.

له و پۆژگاره دا (ی. ق. ك) بیبهش نه بوو له قوربانیدان و ژماره یه ك كادیر شه هید بوون، ته ندامانی (ی. ق. ك) ده ستگیر ده کران و زۆرینه ی باره گاکامان تالان کران و سووتینزان.

ئه م پرووداره وانه چۆکیان به یه کیتییه که مان نه دا و بهردهوام بوو له خه بات (ئه گه رچی له ناوچه داگیرکراوه کان پێکخستنه کان به شیوه ی نهینی بوون).

جاریکی تر (ی.ق.ك) ئاستی زانستی فه رامۆش نه کرد و داکوکیکاری سه رسه خت بوو له پیناو مافی قوتابیان، چه ند نمونه یه کی به رچاو هه ن كه ناکریت ئاماژه یان پێ نه ده یین، له وانه:

- پیداغری (ی. ق. ك) له سه ر ته نجامدانی تاقیکردنه وه کانی پۆله کۆتاییه کان به شیوه یه کی مه رکه زی له هه رییمی كوردستان، كه به فشاری یه کیتییه که مان هه موو ئه وه هه ولانه ی به پێچه وانه وه هه بوون پووچه ل کرانه وه
- رێگریکردن له بریاریکی ته نجومه نی بالای خویندن بو پیدانی ۱۵ نمره به قوتابیانی پۆله کانی ۴-۵-۶ ی ئاماده یی، چونکه (ی. ق. ك) برپوای وابوو كه ئه م برپاره کاریگه ری نه ریینی ده بیئت له سه ر ئاستی زانستی قوتابیان.

• دووبارە كۆرۈنۈش ۋە ئەنجامدانى تاقىكردنەۋە كانى بەكەلۈرى پۇلى ۶ ئامادەيى بە ھەۋلى (ى. ق. ك)، دۋاى ئەۋەى بە بەلگەۋە سەلماندى كە پىرسىارى چەند پەۋانەيەك لە تاقىكردنەۋە كان ئاشكراۋون پىش ئەنجامدانى تاقىكردنەۋە كان. لە سالى ۲۰۰۴ لە ھەلپۇزاردنى پىكخراۋە قوتابى و خويندكارىيە كان، (ى. ق. ك) بە زۆرىنەى دەنگە كان لەسەر ئاستى ھەرىمى كوردستان نوپنەرايەتى شەرى و ھەلپۇزاردراۋى قوتابىنى ۋەرگرت و لە پارىزگاي ھەۋلىر و دەۋك زۆرىنەى ھاي دەنگە كانى بە دەست ھىنا.

لە كاتىكدا لە ۋە ھەلپۇزاردنەدا پىكخراۋە پىكخراۋە كانى يەكپىنەكەمان لەسەر ئاستى سەركردايەتى حزبە كانىان راستەۋخۇ سەرىپەرىشتى و چاۋدىرى پىرۋسەكەيان دەكرد بە تايەتى لە شارى ھەۋلىر، بەلام (ى. ق. ك) تۋانى سەركەۋتپىكى گەۋرە بە دەست بەپىنى كە لە ئاستى سەركردايەتى پ.د.ك جىگاي بايەخ بوو.

لە ۲۰۰۸، فیدراسىۋنى پىكخراۋە قوتابى و خويندكارىيە كان دامەزرا بە پىنمايى جەنابى سەرۋك بارزانى بو پىكخستنى دەنگ و تۋاناي پىكخراۋە كان لە پىناۋ بەرگىكردن لە مافە پەۋاكانى قوتابىان كە لە ۋە پۋۋەشەۋە (ى. ق. ك) پۇلى كارىگەرى ھەبوو لە سەركردايەتپىكردنى فیدراسىۋن و پىكخراۋە كان بە شىۋەيەك ھاۋتەرىپ لەگەل سىياسەتى كاركردنى (ى. ق. ك).

ھەقالان، (ى. ق. ك) خاۋەنى گەلىك سەروەرى و شانازىيە لە مىژوو خەبات و تىكۋشانىدا ئەۋ مىژۋۋەى كە باسمان كىرە مشتىك بوو لە خەروارىك كە وامان لى دەكات سوۋرتىر بىن لەسەر بەرەۋپىشېردن و بەردەۋامىدان بە پۇلى پىشەنگانەى (ى. ق. ك).

ھەقالان، كاركردن لە پىكخراۋىكى گەۋرە و ھاۋشىۋەى (ى. ق. ك) بىگومان بى كىشە و گىروگىرتى نەبوۋە بە تايەت لەم چەند سالى دۋايدا كە ھەندىك گىزى و لىكتىنەگەشتن لە شىۋازى كاركردنى كادىرانى (ى. ق. ك) بوۋبوۋە ھۋى سستى لە كارەكانى (ى. ق. ك)، بۇيە ھەر لەم پۋانگەۋە مەكتەبى سىياسى (پ.د.ك) بە پىسپاردەى جەنابى سەرۋك بارزانى پىسپارى گۋرانكارىيەكى پىشەيى دا لە پىزەكانى (ى. ق. ك).

بەلام ھەقالان پىۋىستە ئەم گۋرانكارىيانەى (ى. ق. ك) بەكىن بە خالىكى

وهرچهرخان له میژووی کاری ریکخواهییمان به سوودی وهرگرتن له کاره باشه کانی پیشوو و ئەزموون وهرگرتن له کهموکورییه کان و دووباره نه کردنه وهیان.

با میژووی (ی. ق. ک) هه میسه له پیش چاومان بیت به لام کار بکهین بو بنیادنانه وهیه کی ته ندروستی ریکخواه کهمان له پیناو ئایندهیه کی گه شتر و تو مارکردنی میژوویه کی نوئی و پرشنگدار هاوشیوهی رابردوو.

ئامانجه مان چییه؟

چۆن به ئامانجه مان ده گهین؟

ئامانجه کانی کارکردنی یه کیتییه که مان له داها توودا به پوختی له م چوارچیوه گشتییه پوون ده کهینه وه:

چوارچیوه گشتییه کانی کاری یه کیتی قوتابیان کوردستان:

- ۱- کارکردن له سه ره ست و برۆای نیشتمانی و نه ته وه یی و په ره دان به کاری ریکخواوه یی.
  - ۲- کارکردن بۆ مافه پیشه ییه کانی قوتابیان کوردستان.
  - ۳- کارکردن بۆ بلاوکردنه وه ی فهره نگی دیموکراسی، پیکه وه ژیان و مافی نه ته وه کان.
  - ۴- بایه خدان بۆ بلاوکردنه وه ی ته زموونی کاری خو به خشی.
  - ۵- په ره دان به په یوه ندی له گه ل ریکخواوه کوردستانییه کانی هاوشیوه یان.
  - ۶- بایه خدان به قوتابیان پارچه کانی تر که له کوردستان ده خوینن.
  - ۷- بایه خدان به میدیای ته لکترونی و سۆشیال میدیا.
  - ۸- به رزکردنه وه ی ئاست و توانا کانی کادرانیا ن به ریکاری هه مه جوړ.
  - ۹- دانانی میکانیزم و ئورگان و شیوازی تایبه تی بۆ ریکخستنی قوتابیان کچی و پیکه یان دنیان و راستکردنه وه ی بالانسی که می ریکزه ی قوتابی کچی له ریکخستن.
  - ۱۰- کردنی (سه نته ری ئالا) و (کوړبه ندی سه ری پم) به دوو سه نته ری رۆشنییری و هونه ری که بتوانریت به داها ته کانی خو ی خو ی به ریکوه بیات و بۆ ئه م مه به سه ته ئه گه ر پپووستی کرد سوود له که رتی تایبه ت وه ربگیریت.
- هه فالان، ئه و خالانه ی ئاماژه مان بۆ کردن له روانگی زه رووره تی میژووی قوئاغه که و خوگونجانده له گه ل شیوازی کاری سه رده میانه.
- ئه گه ر هه لوه سه ته یه ک بکه یین له سه ر گرنگترین خاله کان، خه باتی نه ته وه یی و

نیشتمانی له پیشینهی کاره کامان دهییت، له کاتیکیدا گه له کهمان به سه رکردایه تی پیشمه رگه و سه روکی هیژامان بو یه که مجار له میژوودا ویستی سه ربه خوئیخوازی خو مان به شیوه یه کی یاسایی و به لگه یی زیندوو و نه مردا به گوئی جیهان دا که ئه ویش ده نگدان بوو به به لئی له ریفرا ندۆمی سه ربه خوئی کوردستان، به داخه وه دوژمانی گه له کهمان و به پیلان له گه ل خو فرۆش و خاکفرۆشان و به بهرچاوی دهوله تانی زله یزی جیهان و ناوچه که (ئه وانه ی که خو یان به پارێزه ری مرو ف و دیموکراسیه ت ده زانن) جاریکی تر ته ماحییان بریه وه خاکی پیروزی کوردستان و به شیک له خاکی نیشتمانیان داگیر کردین به و هیوایه ی گه له کهمان ئومیدبپراو بکه ن به لام بیئاگا له وه ی له مه له کی تا مالکی ئه و مه رامه گلاوه یان بو نه چووه سه ر، ئیستاش به حیکمه تی سه روکی هیژامان، قاره مانیه تی پیشمه رگه و خو پراگری گه له کهمان پیلانی گلاویان له گو پ ده نیین. ئیمه ش له (ی. ق. ک) بیگومان به خامه کامان و که ی پیویست بکات به خوین خزمه ت به نیشتمان بکه ین وه ک چون له رابردوودا کردوومانه .

هه قالان، کارکردن بو مافه پیشه ییه کانی قوتابیانی کوردستان، ئه رکیکی سه ره کی ئیمه ده ییت.

له م ئه رکه دا زور گرنگه کادی رانی یه کیتییه کهمان به هه ل سوکه وتی کادی رانه و له سه ر بنه مای ریزگرتن له گه ل یه که کارگێرییه کانی ناوه نده کانی خویندن له په روه رده و خویندنی بالآ هه ماهه نگی بکه ن و بتوانن به خوگونجاندن له گه ل قوتابیان نوینه رایه تیه کی راسته قینه یان بکه ن به جوړیک که خو به دوور بگرن له هه ر فتار و گو فتاریک که نامۆ ییت به تاکی قوتابی.

هه قالان، (ی. ق. ک) له مانا هه ره سه ره کییه که یدا، ده ییت هه وین و بنه مای هیئانه دی ژیانیکی شیاو ییت بو قوتابی و له دوایشدا گه ل و کومه لگا، به بی بوون و ئاماده یی و رو لی ئه م توپژه گرنگه هیچ مانایه کی به ره و پیشه وه چوون و نوێگه ری ناتوانن شوناس و گرنگی خو یان وه ربگرن.

له هه موو شوینیک په ره سه ندن و کاملبوونی مه عریفه و تیگه یشتنی که سی تی قوتابی واته سه ره له دانی کومه لگاییکی دیموکراسی و ئازاد، قوتابیان بنه مای سه ره کین له پیشخستنی ژیانکی کومه لگا، له هه ر کومه لگایه ک ریکخواه کانی

قوتابیان ئازاد و ھۆشیار بوون ئەو کۆمەلگایە باشترین شوینە بۆ خۆلقاندنی باشترین مروۆف، بۆیە دەبێت یەکتییە کەمان کاریگەری ئەرینی ھەبێت لەسەر کوالیتی خویندن و ئاستی ئەرك و بەجێھێنانی قوتابی.

بەنامە ی کاری پیکخواہیی لە کوردستان پێویستە تیکۆشان بێت بۆ پتەوکردن و فراوانکردن و قولکردنەوہی ئاراستە دیموکراسییەکان لەسەر بنچینە ی دیموکراسی ئاراستەکراو، ھەولدان بۆ ھاگردنی ئازادییە گشتی و کەسییەکان وەك ئازادی (پۆژنامەگەری و پادەربیرین و... ھتد)، بۆ ئەوہی بتوانین پۆلێکی باش بگێرین لە پاراستنی ئەو مۆزایکی پیکەوہژیانە ی کە لە پرووی نەتەوہیی، ئاینی و مەزھەبییەوہ ناوازە و دەگمەنن لەسەر ئاستی ناوچەکە.

ھەفالان، دانانی میکانیزم و ئۆرگان و شیوازی تاییەتی بۆ پیکخستنی قوتابیانی کچ و پیکەیانندیان و راستکردنەوہی بالانسی کەمیی پێژە ی قوتابی کچ لە پیکخستن ئەرکیکی گرنگە کە دەبێت کاری جددی بۆ بکەین. لە رابردوو دا یەکتییە کەمان داينەمۆی بزواتی ئافرەتان بووہ لە کۆمەلگا، شەھید لەیلا قاسم کە وەك نمونە ی بالآ لە ئازایەتی کچی کورد باس دەکرێت ئەندامی (ی. ق. ک) بووہ.

بۆیە دەبێت لە ئیستاشدا یەکتییە کەمان دەرچە و دەروازە ی والآ بن بۆ کاری پیکخواہیی لە ھەمبەر کچانی کورد.

ھەفالان بۆ گەیشتن بە ئامانجە کائمان پێویستە روتیاییکی وازح (دیدیکی پروومان) ھەبێت بۆ داھاتوو بە میکانیزمی گونجاو لەگەل شیوازی نوئی کاری پیکخواہیی کار بکەین بە جوړیک لەگەل پیکەوتنەکانی سەردەم ھاوتەریب برۆین.

یەکیک لە بنەما گرنگەکانی سەرکەوتنی کاری پیکخواہیی بریتیە لە کاری خۆبەخشی.

کاری خۆبەخشی بریتیە لە پیکەشکردنی خزمەتگوزاری و ھاوکاری بە کەسانی تر بۆ بەرامبەر واتە بۆ هیچ سوود و بەرژەوہەندییەکی مادی و کەسی، لە کاری خۆبەخشیدا تواناکانی مروۆف گەشە دەکەن، و دەکرێت توانا گەشەکردووہکان بخرینە خزمەت ئامانجەکانی پیکخواہە کەمان.

ھەفالان نھینی سەرکەوتنی کاری ھەر پیکخواویک بریتیە لە ئەنجامدانی

کاره کانی به شیوهی تیمیک واته کارکردن به کۆمه‌ل.

ههروهها بنه‌مای سه‌ره‌کی سه‌رکه‌وتنی ولاتانی پیشکه‌وتوو بریتیه له کارکردنی به کۆمه‌ل بۆ ئامانجیک. هه‌میشه توانای به کۆمه‌ل ده‌توانیت سه‌رکه‌وتنی زیاتر به کاتیک کهمتر زامن بکات. کارکردنی به کۆمه‌ل به واتای ئه‌وه‌یه که کۆمه‌لیک کهس پیکه‌وه هه‌ول ده‌دن بۆ به‌کاره‌یتانی تواناکانیان بۆ به‌دیه‌یتانی ئامانجیک بۆ گویدانه به‌رژه‌وه‌ندییه تایه‌تییه‌کانی خۆیان. هه‌ندیک کهس له‌م بنه‌ما سه‌ره‌کییه لاده‌ده‌ن و له‌کارکردندا ته‌نها پشت به بیروبۆچوونه‌کانی خۆیان ده‌به‌ستن و بیروبۆچوونی کهسانی دیکه‌یان پێ هه‌له‌یه، ئه‌و که‌سانه‌ی کارکردنی به کۆمه‌ل پشتگوێ ده‌خه‌ن و ته‌نها هه‌ول بۆ خۆیان ده‌ده‌ن و به‌رژه‌وه‌ندییه‌کانی خۆیان پیش ده‌خه‌ن ئه‌و هه‌میشه له‌کۆتاییدا تووشی شکست ده‌بن.

هه‌قالان، هیچ پیکه‌راویک ناتوانی ئه‌رکی خۆی به‌جێ به‌یت و بگاته‌ پاده‌ی فرمانه‌کانی ئه‌گه‌ر پال نه‌دات به‌ تیمیک باش له‌ به‌ تواناترین کادیره‌کانی، که جیبه‌جیوونی به‌رنامه و ئامانجه‌کانی پیکه‌راو به‌ستراوه به‌ چۆنه‌تی ئه‌و تیمه. ئه‌ندامانی (ی. ق. ک) تا وه‌کو سه‌رکردایه‌تییه‌که‌ی شاده‌ماری ناوخواهی یه‌کتیه‌که‌مان، هیزی (ی. ق. ک) و توانای به‌جیه‌یتانی فرمانه‌کان و جیبه‌جیکردنی ده‌سته‌به‌رییه‌کانی به‌رامبه‌ر قوتابیان هه‌موو به‌ستراوه به‌ لیها‌توویی و توانای ئیشکردن و تیگه‌یشتن له‌ بیروباوه‌ر و سیاسه‌تی (ی. ق. ک).

ئه‌و هه‌قالانه‌ی سه‌رکردایه‌تی ئۆرگانه‌کان ده‌که‌ن ئه‌رکی بناغه‌یی پیکه‌راوه‌بیان له‌سه‌ر شانه بۆ گۆرین و په‌روه‌رده‌کردنی ئه‌ندامانی یه‌کتیه‌که‌مان، پێویسته ئه‌و که‌سانه که‌سانی نوخبه و هه‌لبژێردراوی نیو ئه‌ندامان بن.

سه‌ره‌پای پۆلی گرنگی کادر، هاوشیوه‌ی پیکه‌راوه‌کانی تر پله‌به‌ندی له‌نیو پیکه‌ستنه‌کانی (ی. ق. ک) بوونی هه‌یه ئه‌ویش بۆ ئه‌وه‌یه واقعی ژیان و گه‌وره و بچووکى به‌رجه‌سته بیت له‌نیو ئیشوکاری پیکه‌راوه‌بییدا و دابه‌شکردنی ئه‌رک و مافه‌کان به‌ شیوه‌یه‌کی دادپه‌روه‌رانه له‌سه‌ر بنه‌مای بپیار ده‌رکردن بۆ خواروو گۆپراه‌لی خواروو بۆ بپیاره‌کان له‌ پیناو په‌ره‌پیدان به‌ باشتکردنی ئیشوکاره‌کامان.

هه‌قالان، له‌ کارکردن له‌ ریزه‌کانی (ی. ق. ک) وه‌ک هه‌ر پیکه‌راو و دامه‌زراوه‌ییکی تر کۆمه‌لیک ئه‌رک و مافی تایبه‌ت به‌ ئه‌ندامانی هه‌یه که له‌ به‌ندی سێ و چواری

بہشی دووہمی پھیرو پپوگرامی یه کیتیہ کمان به روونی ئاماژہی پی دراوہ.
گرنگہ به وردی بیخویننہوہ و له کارکردنی پوژانہ تان پشتگوپی نہ خن تاوہ کو
کارہ کانتان دوور له هه له بیت و رووبه پرووی کیشہ نہ بنه وه.

کاتیک تو هه ول ددهی که سانیک له چواردهوری پیکخواوہ کهت کو بکه یته وه
ده بیت له سهر بنه مای باوہ یان به پیروزی و پھیرو و پپوگرامه کهت بی که ئه مه
گرنگترین هه نگاوه وا ده کات تاخمیکی له خو بوورده و به توانا کو بکه یته وه به لام
ئه گهر له سهر بنه مای ده ستکهوت و سهروه ری تاکه که سی بانگه شه بکه یته
هه رگیز ناتوانی بکه یته به و ئامانجهی له پیناویدا خه باتت بو ی کردووه.

له کو تاییدا دروود له گیانی پاکی مه ئمون ده باغ، له یلا قاسم، ئازاد میران،
که مال سه لیم، سمکو ئامیدی، ئاری، کاردو گه لالی، نه وزاد، کاکه سه لام، پیهر مه لا
حوسین، محمه د پینجوینی، فهره یدون مورشد، زاتی ئیسماعیل ئه رگوشی، نه شوان
ئیسماعیل عودیش، خه لات یاسین و محمه د عوبید...

کارنامه و پهیرهوی ناوخواوی په سه ندکراوی کونفرانسی شه شه می یه کیتی قوتابیانی کوردستان

(یه کیتی قوتابیان کوردستان، نویوونه وه و بهرده وامی)

کارنامه

به شی یه که م

دامه زرانندن و ئامانجه کان

به ندی یه که م:

۱-۱- ناوی ریچکراو:

(یه کیتی قوتابیانی کوردستان)، به کورترکراوهی پیته کانی (ی. ق. ک) ده نووسریت.

۲-۱- سالی دامه زرانندن:

له (۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳) دامه زراوه به ریئمای و له ژیر چاودییری باوکی روحیی
نه ته وه یی بارزانیی نه مر.

۳-۱- پیناسه:

ریچکراویکی پیشه یی، نیشتمانی، دیموکراسی و قوتابیانه یه، تی ده کوشیت له
پیناو پاراستنی مافی قوتابیانی و دهسته به رکردنی خواسته کانیان و به رزکردنه وه ی
ئاستیان و په ره پیدانی وتی زانست، ههروه ها پشتگیری دۆزی وای گه لی کوردستان
ده کات، له پیناو به دیه پینانی مافی چاره ی خو نووسین و چه سپاندنی بنه ماکانی
دیموکراسییه ت و ئاشتی و مافی مروۆ و پیکه وه ژیان و بونیاتنانی کومه لگایه کی
پیشکه وتنخوازی مه ده نی.

۴-۱- سنووری کارکردن:

هه ری می کوردستان و ناوچه کوردستانیه کانی ده ره وه ی ئیداره ی هه ری م، باره گای
سه ره کی له پایته ختی هه ری م ده بی ت. مه کته بی سکر تاریه ت ده سه لاتی کردنه وه ی
لق و نووسینگه و ناوچه و نوینه رایه تی هه یه، به پیی پیویست.

۱-۵-۰- پە یام: (زانست، خەبات، داھینان).

بەندی دووہم:

پیکھاتە ی ھیمای یە کیتی قوتابیان ی کوردستان (ی. ق. ک) بەم شیوہیە ی خوارەوہیە:

خۆر: نیشانە یە بۆ ژیان و پروناکی و ئازادی و ھەموو دەم نوپوونەوہ، (۱۸) تیشکە کە ی خۆر ئاماژە یە بۆ (۱۸) ی شوبات، پوژی دامەزراندنی یە کیتیە کە مان. چیا: نیشانە ی سروشتی خاکی کوردستان و جوگرافیا کە یە تی، (۴) لوتکە ی چیا، ئاماژە یە بۆ ھەر چوار پارچە ی کوردستان.

کتیب: نیشانە ی زانست و زانیاری و فیروونە، کتیب ئامرازی قوتابیە بۆ فیروون، ناوی یە کیتی قوتابیان ی کوردستان لە ناو کتیبە کە نووسراوہ، بەو واتایە ی، (ی. ق. ک) ھاندەری خویندن و خویندەوہ و زاین و فیروونە.

دەست: ھەردوو دەست نیشانە بۆ دەستی کوپان و کچانی کوردستان، وەکو ئاماژە یە ک بۆ نەبوونی جیاکاری و جیاوازی، لە نیوان کوپان و کچان و ھەردووکیان وەکو یە ک دەتوانن لە ناو ریزەکانی یە کیتی قوتابیان ی کوردستان خزمەت بکەن. پەنگی پەش و سپی دەستەکان، بەمانای نەبوونی جیاوازی نەتەوہی و ئاینی و پەگەزە، ھەموو قوتابیان بەبۆ جیاوازی دەتوانن لە ناو ریزەکانی یە کیتی کار بکەن.

سیگۆشە ی نیوان دوو دەستە کە: ئاماژە یە بۆ بەرەولوتکە پویشن و سەرکەوتن، لە بنکە کە ی سالی دامەزراندنی یە کیتی قوتابیان نووسراوہ، واتە دەستپیکاری یە کیتی و پیتەکانیش بە ئینگلیزی کە ناوی یە کیتی قوتابیان ی کوردستان، واتە بەردەوام بەرەو سەرکەوتن و لوتکە دەروات، شیوہی دەرەوہی ھیمای یە کیتی: لە شیوہی سەری پم دەچیت لە ژیر پوشنای ئەم فەرموودە یە بارزانی نەمر: «قوتابیان سەری پم لە گشت شوپش و پاپەڕینی کدا».

به ندی سییه م

کارنامه:

- ۱- به شداری کارا و کاریگه ری قوتابیان له خه باتی نیشتمانی و نه ته وه ییدا.
- ۲- پالشتی کردن و پشتگیر کردن هه نگاوه کانی دامه زرانندی ده وله تی کوردستان.
- ۳- پاراستن و پشتگیر کردن په رله مان و حکومه ت و ئه زموونی دیموکراسی هه ری می کوردستان له پینا و ده سته به ر کردن خواست و مافه کانی خه لکی کوردستان.
- ۴- دا کوکی کردن له مافه په واکانی قوتابیان.
- ۵- یارمه تیدانی قوتابیانی پارچه کانی دیکه ی کوردستان که به هوی خه باتی سیاسییه وه په رته وازه ده بن یا خود ئه وانه ی ئاره زووی خویندن ده کهن له کوردستاندا.
- ۶- به شداری له بلاو کردنه وه ی فرهه نگی لیبورده یی و پیکه وه ژیانی ئاشتیانه ی خه لکی کوردستان و پاراستنی مافه کانی مروّف و ریژگرتن و جیاوازینه کردن له نیوان کوپان و کچان و نه ته وه و ئاینه کان.
- ۷- به شداری کردن و دا کوکی کردن له بلاو کردنه وه ی دیموکراسی و ئازادی پاده رپین و ئازادی بیر و ئازادی باوه ر و لایه نگری.
- ۸- به شداری کردن له گه شه پیدان و ئاوه دان کردنه وه ی کوردستان و پاراستنی ژینگه و گرنگیدان به فرهه نگ و که له پوری کوردستان و شوینه واره کانی.
- ۹- پالشتی هه لمه تی جیهانی دژی توندوتیژی و جیاکاری.
- ۱۰- هه ولدان بوّ به سه رده می کردنی کاری ری کخراوه یی و جه ماوه ریی و مه دهنی له کوردستاندا.
- ۱۱- پالشتی کردنی ناردنی قوتابیانی کوردستان بوّ دریژه دان به خویندن له دهره وه ی ولات و سیسته می تواناسازی زیاتری قوتابیانی کوردستان.
- ۱۲- هه ولدان بوّ فراوان کردنی په رتوکخانه کان و راهینانی قوتابیان له سه ر خوینندنه وه و هاندانیان بوّ دانانی په رتوکخانه له ماله کانیان.

- ۱۳- کارکردن بۆ نه هیشتنی هه موو ئه و کۆتوبه نده کۆمه لایه تیانه ی ده بنه کۆسپ و بهر به ست له بهرده م قوتابیان ی کچ له خویندن و به ره و پیشچووندا.
- ۱۴- یارمه تیدانی یاسایی و مه عنه وی ئه و قوتابیان ه ی که رۆله ی شه هید و پیشمه رگه ی په ککه وته و قوربانیان ی کیمیا باران و پرۆسه کانی ئه نفال و جینۆساید و که مده رامه تان و خاوه ن پیداو یستیه تایبه ته کانن.
- ۱۵- کارکردن له سه ر زیاتر به هیژکردنی رایه له ی نیوان مامۆستا و قوتابی به شیوه یه کی سه رده میانه.
- ۱۶- هاوکاری و هه ماهه نگیکردن له گه ل دامه زراوه تایبه تیبه کانی پهروه ده و خویندن ی بالآ بۆ دانانی پلانی نویی پهروه ده یی و دارشتنی میتۆد و فه لسه فه ی پهروه ده به شیوه یه کی سه رده میانه.
- ۱۷- هه ولدان له گه ل ئه و قوتابیان ه ی که تووشی لادان و تاوان ده بن و گیرانه وه یان بۆ ناو خیزان و کۆمه لگه، له ریگه ی چاکسازی کۆمه لایه تیبه وه.
- ۱۸- به شداریکردن له گه ل دامه زراوه کانی پهروه ده بۆ گرنگیدان به که سایه تی قوتابیان و پهروه ده کردنیان به شیوه یه کی دروست.
- ۱۹- جه ختکردنه وه له دروستکردنی که مپی زانکۆکان و کۆمه لگه ی به شی ناو خۆیی بۆ قوتابیان به شیوه یه کی سه رده میانه که هه موو پیداو یستیه کانی خویندن و پشو له خۆ بگریت.
- ۲۰- داواکردنی په ره پیدان و زیادکردنی ناوه نده کانی خویندن له کوردستان به پیی پیوست.
- ۲۱- ده رخستنی به هره و توانا رۆشنیری و وه رزشی و هونه ریبه کانی قوتابیان.
- ۲۲- هه ولدان بۆ به رزکردنه وه ی ئاستی زانستی قوتابیان.
- ۲۳- هه ماهه نگیکردن له گه ل ناوه نده زانکۆیی و ئه کادیمیبه کان له پرۆسه ی پیشکوه تنی کۆمه لایه تی له پینا و بونیاتنانی کۆمه لگایه کی مه دهنی و ته ندروست.
- ۲۴- بایه خدان به به ره مه ی هزری و توژی نه وه ی قوتابیان له پرۆسه ی گه شه پیدانی

زانستی و پۆشنبیری و سیاسی و کۆمه لایه تییدا.

۲۵- پته و کردنی په یوه ندی و هه ماهه نگی له گه ل پیک خراوه کان به گشتی و پیک خراوه کانی قوتابیان به تاییه تی، له ناوه وه و ده ره وه ی هه ری می کوردستاندا.

۲۶- بلا و کردنه وه ی فهره نگی کاری خۆبه خشی و گیانی یارمه تیدانی یه کتری.

پہرہوی ناوخوا

بہشی دووہم

ئەندامیٹی:

۱-۲ ئەندامیٹی:

أ- ئەندامانی (ی. ق. ك) له قوتابیانى قوئاغەکانى بنەرەتى (۹۸۷) ئامادەيى، دبلۆم، بەكالۆريۆس و خويىندنى بالآ (دبلۆمى بالآ، ماستەر، دكتورا) پيىك دىن. ب- قوتابيانى دەرەكیی و كۆليژەکانى سەربازى و پۆليس و قوئاغەکانى بنەرەتى (۱-۲-۳-۴-۵-۶) نابنە ئەندام له (ی. ق. ك) دا.

ت- ئەندامى يەكيتى قوتابيانى كوردستان، دواى تپه‌پروونى (۱) يەك سال بەسەر خويىندن و وەرگرتنى پروانامە مافى ئەندامیتى (ی. ق. ك) نامیئت. ۲-۲ مەرجه کانی ئەندامیتى:

هەر قوتابییەك بى رەچاوكردنى رەگەز، نەتەو، ئاين و شوین لەلایەن ئەندامیكى يەكيتییه‌و پش‌تگيرى بكریئت، مافى ئەو‌ه‌ی هەیه بپیته ئەندام، بە رەچاوكردنى قوئاغى خويىندن له دواى ئەو‌ه‌ی فۆرمى داواكارى ئەندامیتى پر دەكاتەو بەپيى ئەم مەرجانە:

۱- پروای تەواوى بە کارنامە و پەپرەوى ناوخواى (ی. ق. ك) هەبیئت و خەبات له پیناو بەدیھینانى ئامانجەکانیدا بکات.

۲- له يەكێك له ئۆرگانەکانى (ی. ق. ك) دا كارى پیکخواه‌یى بکات.

۳- له کارکردندا دلسۆز و وردبین بیئت و له بەلینه‌کانیدا راستگۆ بیئت.

۴- له يەكێك له ناو‌ه‌ندەکانى خويىندندا قوتابى بیئت.

۳-۲ ئەرکە کانی ئەندامیتى:

۱- پەپرەوى دیسپیلینى ناوخواى (ی. ق. ك) و پلەکانى پیکخستن بکات.

۲- ئامانج و بیروباوهرى (ی. ق. ك) بلاو بکاتەو و بەرگرى له يەكگرتوویى پیزه‌کانى بکات.

۳- کۆشش بو بەرفراوانکردنى پیکخستن (ی. ق. ك) بکات و ئەندامى نوئى

بەينىتە ريزه وه.

- ۴- بەشدارى له كۆبوونه وه و چالاكويه جوراوجوره كانى (ى. ق. ك) دا بكات.
  - ۵- ههول بادت بو بهرزكردنه وهى ئاستى زانستى و روشنبيريى و وشياري خوى.
  - ۶- ده بى له كاتى گورپينى ناوه ندى خويندنىدا ئەنداميتى خوى بگوازيته وه بو ئەو ناوه ندى كه تيدا ده خوييت.
  - ۷- ههول بادت ئەوپهري شه فافيه ت له كاره كانى (ى. ق. ك) په ره و بكات.
  - ۸- فورمى ئەنداميتى (ى. ق. ك) پر بكات وه و زانيارى بادت به پي پيوست.
- ۲- ۴ مافه كانى ئەنداميتى:

- ۱- ئەندامى (ى. ق. ك) له سنوورى چالاكويه خويدا مافى په خنه گرتن و ده رپينى بيروپراي خوى ههيه به شيويه كه ئازادانه له چوارچيويه ئورگانه كهى خويدا.
- ۲- له كاتى راپه راندنى ئهركه كان و ئەداكردنى به شيوازيكى باش پلهى بهرز ده كريت وه.
- ۳- له كاتى ههستكردن به پيشيلكارى له مافه كانى، بوى ههيه داواى مافى خوى بكات.
- ۴- له كاتى پيوستدا ده توانيت داواى يارمه تى بكات، له ئورگانه كانى سه رووى خوى.
- ۵- له ريگه ي پيشكه شكردنى داواكارى به نووسراو مافى وازهينانى له (ى. ق. ك) دا ههيه.
- ۶- له كاتى پيوستدا و له كاتى چاكبه رپوه بردنى چالاكويه كانى (ى. ق. ك) سوپاسنامه ي ئاراسته ده كريت.
- ۷- ئەندامانى خاوه ن پله له پهيكه رى ريكخستن (كاديран) مافى به دهستهينانى يهك بروانامه يان ههيه له هه ر قوناغيكدا، به پي ريزبه ندى خويندن.
- ۸- ئەندام و ئەندامانى خاوه ن پله له پهيكه رى ريكخستن (كاديран) مافى وه رگرتن و بهرزكردنه وهى پله يان ههيه، له ته مه نى ئاسايى قوتايبيووندا، له (۲۵-۱۴) سال تپه ر نه كات.

۵-۲ سزاگان:

بہ پیی ئاستی ئورگانہ کانی جوړی سہریچیہ کان، ئورگانہ کانی (ی. ق. ک) دہسہ لاتی ئہم سزایانہی ھہیہ :

۱- ئاگادارکردنہ وہ.

۲- سہرنجراکیشان.

۳- وہستاندن (سپرکردن).

۴- (پی بژاردن) لہ کاتی خراپ مامہ لہ کردن بہ دہرامت و دارایی (ی. ق. ک).

۵- وہرگرتنہ وہی پلہ : کادر لہ کاتی جیہ جینہ کردنی ئہرکہ کانی بہ پیی پیرہو و بہ شدارینہ کردنی لہ (۳) کۆبوونہ وہی ئاسایی بہ بی ھو پلہ لی وہردہ گیریتہ وہ.

۶- دہرکردن : لہ کاتی ئہنجامدانی ھہر فتاریک کہ سہریچی بیت بو پیرہوی (ی. ق. ک) و سیستہمی گشتی ئہوا لہ ریزہ کانی (ی. ق. ک) دوور دہخریتہ وہ و دہردہ کریت.

سزاگان بہ پیی سہریچیہ کہ لہ لایہن ئورگانہ کانہ وہ دہدرین جگہ لہ خالی (۱) و (۲) سزاگان دیکہ بہ پیی لیکۆلینہ وہی ورد و بہ دوادا چوون دہسہ پیندرین.

به شی سییه م

ئۆرگانه كانی يەكیتی قوتابیانى كوردستان

يەكیتی قوتابیانى كوردستان به پىی هه لومه رجى سه رده م مامه له له گه ل دۆخى كارى رىكخراوه یى خۆیدا ده كات، ئۆرگانه كانی له سه ر بنه ماى كادىرى به توانا و لىهاتوو رىك ده خاته وه، به پىی ئه و مه رجانەى كه له گه ل سیسته مى كارى (ی.ق.ك) ده گونجیت.

۱-۳ نوینه رى هۆبه:

گرنگترين يه كه ی رىكخستنه، ئەندامىكى (ی. ق. ك) به رپوهى ده بات كه به هۆی لىهاتوو ییه وه ده ستنىشان ده كرىت.

۲-۳ ئه ركه كانی نوینه رى هۆبه:

۱- دروستكردى په یوه ندى له نیوان ئەندامانى خۆیان و گشت قوتابیان بۆ به شدارى كردن له چالاكییه كانی (ی. ق. ك).

۲- گه یاندى بىر وبۆچوون و داخوازییه كانی ئەندامان و سه رجه مى قوتابیان بۆ سه رووى خۆی.

۳- دروستكردى ئامار و پىداوىستیه كانی ناسنامه و دواتر بۆ سه رووى خۆی به رز ده كاته وه.

۴- دروستكردى پردىك له نیوان قوتابیان و مامۆستایان بۆ گه یاندى داخوازییه كانیان.

۳-۳ لیژنه ی قوتابخانه:

لیژنه له (۳) سى هه قال پىك دین، راسته وخۆ له لایه ن ئۆرگانه كانی سه ره وه، ده ستنىشان ده كرىن و هه قالىك ده بیته به رپرسى لیژنه.

۴-۳ ئه ركه كانی لیژنه ی قوتابخانه:

۱- به لای كه مه وه ده بیته مانگانه جارىك كۆ بیته وه و راپۆرت به رز بكاته وه.

۲- پىویسته مانگى جارىك كۆبوونه وه ی فراوان له گه ل نوینه رانى هۆبه كان ئەنجام بدات.

۳- بہرپرسیارہ بہرانبہر گہشہکردن و چالاکییہکانی (ی. ق. ک) لہ سنووری کارکردنیدا.

۵-۳ لیژنہی کۆلیژ و پیمانگا:

ہہمان ئەرکی لیژنہی قوتابخانہی دەبیت.

۶-۳ مافہکانی لیژنہی کۆلیژ و پیمانگا:

۱- مہکتہبی سکرتریہت لہ کاتی پیویست هاوکاری بۆ دادہبیت.

۲- لیژنہ راستہوخۆ سہربہ ئۆرگانی سہرووی خۆی دەبیت لہ سنووری جوگرافی خۆیدا.

۳- بہرپرسی لیژنہ لہ کۆبوونہوہی فراوانی لق، نووسینگہ بہشدار دەبیت.

۷-۳ لیژنہی ناوچہ:

لہ ہەر شوینیکی سنووری ہہریمی کوردستان لہ سہنتہری قہزا یان ناحیہکان (بہپی پیویست) لیژنہی ناوچہی لی دەبیت، بۆ چاودیریکردنی کارہکان و فراوانکردنی ریکخستنهکانی (ی. ق. ک) دادہنریت و لہ (۳) ہہقال پیک دیت، لہلایہن مہکتہبی سکرتریہت بہرہچاوکردنی ریژہی ئەندامانی و فراوانی سنوور بریار لہ سہر زیادکردن و کەمکردنہوہی ژمارہی ناوچہکان دەدریت.

۱- بہرپرسی ناوچہ لہ کۆبوونہوہی بہرفراوانی لق و نووسینگہ کە مانگانہ دەبہستریت بہشدار دەکات.

۲- سہرپہرشتی جموجولہکانی (ی. ق. ک) دەکات لہ سنووری چالاکی خۆیدا.

۳- بہرپرسیارہ بہرانبہر گہشہکردنی چہندییتی و چۆنییتی ریکخستنهکانی (ی. ق. ک) لہ سنوورہکەیدا.

۴- مانگانہ کۆبوونہوہی خۆی دەکات و تاوتوی پاپۆرتی ریکخواہیی خۆیان دەکەن.

۵- ناوچہ پابہندہ بہ جیبہجیکردنی بریار و رینمایی و پاسپاردہکانی ئۆرگانہکانی سہرووی خۆی.

۶- پیویستہ ناوچہ دوو مانگ جاریک کۆبوونہوہی ئاسایی (لیژنہی قوتابخانہکان) ئەنجام بدات.

۷- ناوچه دهسه لاتی سزاکانی (۱ و ۲) ی بهندی (۲) برگه ی (۵) ی هه یه.

۸-۳ لق و نووسینگه:

۱- لق و نووسینگه پیک دیت له بهرپرسیک و (۲) کارگیپر که له لایه ن مه کته بی سکرتریهت دهستنیشان ده کریت، به پیی فراوانی سنووری ریخسته کانی (ی. ق. ک) له هه ر پاریزگایه ک یان قه زایه ک لقی لی ده بیته به پیی پیویستی ریخسته کانی، نه گه ر له سنووری کارکردندا له لق بچووکت بوو نه وا ده بیته نووسینگه.

۲- ستافی لق و نووسینگه مانگی جاریک کو ده بیته وه و دوای په سه ندکردنی له کو بوونه وه ی لق و نووسینگه راپورتی مانگانه ی خو یان بو مه کته بی سکرتریهت بهرز ده کاته وه.

۳- لق و نووسینگه بهرپرسیاره به رانه بر جیبه جیکردنی پاسپارده و بریار و رینماییه کانی مه کته بی سکرتریهت.

۴- مافی سه پاندنی سزاکانی برگه ی (۱ و ۲) ی سزاکانی هه یه، بو سه پاندنی سزاکانی دیکه که له برگه ی (۳، ۴ و ۵) سزاکان هاتوون ته نها مافی پیشنیارکردنی بو مه کته بی سکرتریهت هه یه.

۵- له کاتی رانه په پاندنی کاره کانیان له سنووری هه ر لق و نووسینگه یه ک مه کته بی سکرتریهت ده سترکراوه ده بیته له نه جامدانی گوپرانکاری پیویست.

بہشی چوارہم

ئورگانہ کانی سہرکردایہ تیکردن

۱-۴ مہکتہبی سکرتریہت بہرزترین دەسەلاتە، لە (ی. ق. ک) کہ بریتین لە (۸) ئەندام، پیک دین لە سکریتیر و (۷) حەوت ئەندامی مہکتہبی سکرتریہت کہ لەسەر بنەمای بەرژەوہندی یەکیٹی قوتایانی کوردستان دەستنیشان کراون.

مہکتہبی سکرتریہت سەرپەرشتی سەرجم کارەکانی یەکیٹی دەکات و بەرپرسە لە باش راپەراندنی کارەکان و دەرکردنی رێنمایی پێویست بۆ پەرەپێدانی کارەکانی.

۲-۴ مہکتہبی سکرتریہت بریار و راسپاردەکانی کۆبوونەوہی لق و نووسینگەکان پەرە پێ دەدات و چاودێری بەرپۆەچوونی سەرجم ئورگانەکان دەکات.

۳-۴ مہکتہبی سکرتریہت مانگانە کۆبوونەوہی ئاسایی ئەنجام دەدات، لە کاتی پێویست کۆبوونەوہی ئاسایی، جگە لە کۆبوونەوہی هەفتانە بۆ دانانی پرۆژەکانی کار.

۴-۴ مافی سەپاندنی هەموو سزاکانی هەیه بەسەر ئەندامانی سەرجم ئورگانەکانی، ئەگەر کەمتەرخەم بوون یان لە پەرەوی ناوخوا لایان دا یان سەرپێچی بریارەکانی مہکتہبی سکرتریہتیان کرد.

مہکتہبی سکرتریہت لەم بەشانە ی خوارەوہ پیکدیت:

أ- بەشی ریکخستن و ئامار

ب- بەشی نوینەرایەتی و کاروبار

ت- بەشی پەيوەندییەکان

ث- بەشی پۆشنبیری و راگەیانندن

ج- بەشی دارایی و بەرپۆەبردن

ح- بەشی چالاکییەکان

خ- بەشی تووژینەوہ و پیکەیانندن

أ- به شی پیکخستن و ئامار:

ئەم بەشە تایبەتە بە گەشەکردنی پیکخستنی (ی. ق. ک)، سەرپەرشتی کار و چالاکییەکانی پیکخستنی (ی. ق. ک) دەکات، لە پێگەی راپۆرت و نووسراوی مانگانەیی سەرجهەم لقی و نووسینگەکان کە راستەوخۆ یان وێنەیان بەرز دەکرێتەو بە بۆ مەکتەبی سکرتراریەت، هەروەها بە پێگەی سەردانی مەیدانی بۆ هەموو لقی و نووسینگە و ناوچەکان (بە هاوکاری مەکتەبی سکرتراریەت) بۆ بەدواداچوون لەبارەی پیکخستن و چۆنیتی گەشەکردن و ناردنی زانیاری بژاندن بۆ باشکردن و بەرهەوپی شەربدنی کاری پیکخستنی (ی. ق. ک) و زیادکردنی ژمارەی ئەندامان و گۆشەکردنیان بەو بیروباوەی یە کیتی لەسەری دامەزرێت.

ئەرکەکانی بەش:

- ۱- مانگانە کۆبوونەووەی بەش دەبەستریت و راپۆرت دەگاتە مەکتەبی سکرتراریەت.
- ۲- بە پێی پێویست کۆبوونەووە لە گەڵ کارگێرنای بەرپرسی پیکخستن و ئاماری سەرجهەم لقی و نووسینگەکانی ئەنجام دەدات، بۆ پێداچوونەووە و لیکۆلینەووەی باری پیکخستنی (ی. ق. ک).
- ۳- ئامادەکردنی ئاماری سەرجهەم ئەندامان کە لە پێگەی راپۆرتی مانگانەیی لقی و نووسینگەکان دەگات.
- ۴- بەرنامەپێژی بۆ سەرخستنی نوێنەرەکانی (ی. ق. ک)
- ۵- دەرکردنی ئەو بڕیارانەی کە لە کۆبوونەووەی مەکتەبی سکرتراریەت دەرئەچێت سەبارەت بە بڕیاری پلەدان و پلە وەرگرتنەووە و ناردنی وێنە بۆ بەشی دارایی و بەرپۆشەبردن، بە مەبەستی بەستن و پارگرتنی دەرمالە.
- ۶- پلەدان و پلە وەرگرتنەووە لە سەرجهەم کادرانی لقی و نووسینگە و ناوچەکان لە پێگەی نووسراوی تایبەتی بەشی پیکخستن و ئامار ئەنجام دەدری.

ب- بەشی نوێنەرایەتی و کاروبار:

ئەم بەشە پەيوەندی تەواو لە گەڵ سەرجهەم نوێنەرایەتیەکانی (ی. ق. ک) دەبێت و ئەم ئەرکانەیی خوارەووەی دەبێت:

۱- بایه خدان و لیڤکۆلینه وه له سه رجه م ئه و کار و کیشه و گرفت و ئاسته نگانه ی که دینه ریگه ی قوتابیان و پرۆسه ی خویندن، هه وللی به رنامه ریژی و چاره سه رکردن و جیبه جیکردنی داواکاریه کان به ریگه ی گونجاو ده دات.

۲- گه یاندنی کیشه و داواکاریه کانی قوتابیان به داموده زگا په یوه ندیداره کان.

۳- ئاسانکاری و ریڤوینی کردنی لیژنه کانی نوینه رایه تی قوتابیان.

ت- به شی په یوه ندیبه کان:

ئهم به شه به رپرسیاره به رانه ر په یوه ندیبه کانی (ی. ق. ک) له سه ر ئاستی ناوخۆ که خۆی له توندوتولکردنی په یوه ندی له گه ل داموده زگانانی حکومه ت، به تایه ت وه زاره تی په روه رده و خویندنی بالآ سه رجه م ریڤکخواه ناحکومیبه کانی کوردستان به تایه ت ریڤکخواه قوتابی و خویندکاریه کان، پاشان له سه ر ئاستی ده ره کی و په ره پیدانی په یوه ندیبه کان له گه ل ریڤکخواه جیهانیبه کانی قوتابیان و که ناله زانستیبه کانی ده ره وه ده بینیتته وه، ئهم ئه رکانه ی لای خواره وه ی ده ییت:

۱- ده ربری بیرورا و هه لۆیست و بوچوونی (ی. ق. ک) ده ییت که له لایه ن مه کته بی سکر تاره ته وه هیله گشتیبه کانی دیاری ده کریت.

۲- به رپرسی به ش نوینه رایه تی ده کات له کوپونه وه ی فیدراسیۆن و ریڤکخواه قوتابی و خویندکاریه کان.

۳- له ریگه ی نووسراو و راپۆرتی مانگانه وه سه ره رشتی کاری په یوه ندیبه کانی لق و نووسینگه ده کات و ریڤنمایی پیوستیان پیشکه ش ده کات و سه رنج و تیبینی له سه ر کاره کانیان ده رده بریت و به گویره ی پیوست و ئاگادار بوونی لق و نووسینگه کان له هه لۆیسته جوړاوجۆره کانی زانیاریان بو ده نیرت.

ث- به شی رۆشنیری و راگه یاندن:

ئهم به شه سه ره رشتی کاری رۆشنیری و راگه یاندن ده کات:

۱- سه ره رشتی (رادیۆ و که نالی ته له فیزیۆنی، رۆژنامه، رۆڤار، گوڤار، سایت و توۆ کومه لایه تیبه کان) و گه یاندنی ده نگ و هه لۆیسته کانی (ی. ق. ک) به قوتابیان و لایه نی په یوه ندیدار ده گه یه نیت.

- ۲- ئەنجامدانى كۆپ و سىمىنار و خولى جۇراوجۇر و رۆشنىبىرى بۇ ھۆشيارى قوتايان.
- ۳- سەرپەرشتى و چاودىپىكردى بەرپۆھچوونى كارەكانى بەشى رۆشنىبىرى و راگەياندى لىق و نووسىنگەكان لە رېگەى راپۇرتى مانگانەى كۆبوونەوھ و سەردانى مەيدانى.
- ۴- سەرپەرشتىكردى ئارشىف و پەرتوكخانەكانى (ى. ق. ك) و دانانى رېوشوئىنى پېويست بۇ دەولەمەندكردىان.
- ۵- لە رېگەى بلاوكراوھ و بژاندن و نامىلكەوھ بەرنامەى جۇراوجۇر، بابەتى رۆشنىبىرى و وشيارى بلاو دەكاتەوھ.

ج- بەشى دارايى و بەرپۆھبەردن:

دارايى:

دارايى (ى. ق. ك) پىكدىت لە:

۱- ئابوونەى ئەندامان.

۲- ئەو يارمەتییانەى بۇ (ى. ق. ك) دەنېردىن.

۳- داھاتى چالاكى و پېرۆژەكانى (ى. ق. ك).

دارايى (ى. ق. ك) بەم جۆرە برپارى خەرچكردى لى دەدرىت:

۱- داھاتى (ى. ق. ك) لە كۆبوونەوھى مەكتەبى سكرتارىەت، بۇ سەرجم كاروبارەكانى مەكتەبى سكرتارىەت و خەرچىيە جۇراوجۇرەكان برپارى لى دەدرىت.

۲- ئۆرگانى سەروو، چاودىپى مەكتەبى سكرتارىەت دەكات و سكرتارىەت تىش چاودىپى خەرچى لىق و نووسىنگەكان دەكات بە ھەمان شىوھ، لىق و نووسىنگەكانىش چاودىپى ئۆرگانەكانى خوارووى خۇيان دەكەن بە ھەمان شىوھ.

۳- دەرمالەى ھەقالان بە شىوھەكى جىگىر دابەش دەكرىت، بەو شىوھى مەكتەبى سكرتارىەت و ئۆرگانى سەروو برپارى لى دەدات.

۴- لە كاتى سەرپىچىكردى و نارپىكى لە خەرچكردى داھات ئۆرگانەكانى سەروو بۇيان ھەيە، بە گوپرەى سزاكانى بەندى (۲) برگەى (۵) سزا جىبەجى بکەن.

دەپت داھاتى (ى. ق. ك) لەسەر جەم ئۆرگانە كانددا (لە ھەر سەرچاوەيەك بىت) ئۆرگانى سەرۋى لى ئاگادار بىر تەۋە و لە لىستى داھات تۆمار بىر تە.

۵- تەۋاۋى داھات و خەرجىيە كانى ئۆرگانە كانى (ى. ق. ك) لە پەراۋى تايبەتدا تۆمار بىر تە، لە كۆبۈنەۋەى ئاسايى مانگانەدا بە وردى بىر تە پوو.

۶- دارايى (ى. ق. ك) بەم جۆرە خەرج دەكرىت:

أ- مىزانىيە و دەرمالەى بىر يارلىدراو.

ب- راگە ياندنى ناۋەندى لە دەركردنى (ئۆرگان) و بەرنامە بىلەكراۋە كانى دىكە.

ت- خەرجىيە پىۋىستىيە كانى بارەگاكان.

ث- ھاۋكارى ئەندامان لە كاتى پىۋىستدا كە لەلايەن لق و لىژنە ناۋچەكانەۋە تەزكىيە دەكرىن.

ج- بۆ ھاۋچۆى نوپنەرايەتتى (ى. ق. ك) و پاپەراندنى كارى تايبەت بە (ى. ق. ك) دەكرىت.

ح- ئەنجامدانى چالاكىيە ھەمەجۆر.

خ- لە پىگەى راپۆرتى مانگانە و كۆبۈنەۋە و سەردانى مەيدانى ئۆرگانە كانى سەرۋو چاۋدېرى داھات و خەرجىيە كانى ئۆرگانى خوارووتى خۆيان دەكەن.

د- مەكتەبى سىكرتارىيەت ژمىريارىكى ياسايى دادەمەزىننىت بۆ پىكخستنى كاروبارى دارايى.

بەپىۋەبەردن:

۱- بەپىرسىيارە بەرانبەر ھەژماركردن و چاۋدېرىكردنى كەلۈپەلەكانى (ى. ق. ك) و تۆماركردنى ھەر (۶) مانگ جارىك لە پەراۋى تايبەتدا.

۲- پىكخستنى كاتى دەۋامكردن، لە بارەگاكاندا و پىداۋىستىيە كانى كارى پۆژانە بۆ تۆماركردن لە پەراۋى تايبەتدا.

ح- بەشى چالاكىيەكان:

ھەۋلەدان بۆ دەرخستن و پەرەپىدانى بەھەرى شاراۋەى ۋەرزشى و ھونەرىيە قوتابيان و كۆكردنەۋەيان لە يانە و تىپە ۋەرزشى و ھونەرىيە كانى (ى. ق. ك) دا،

کۆکردنه وه و پیکهستن و سه ره پهرشتیکردنی چالاکی و خوله جوراوجوره وهرزشی و هونهریه کان له ناوهنده کانی خویندندا.

به سوود وهرگرتن له خوله پهروه دهییه کان و خولی تاییهت به زانکو و پهیمانگه کان، ههول بدریت ئەندامانی (ی. ق. ک) جیگه و پیگه ی شیویان هه بیت له خولی نیوخویی و نیوده وله تییه کاند.

سه ره پهرشتی چالاکیه جوراوجوره کانی دیکه ده کات وهک (گه شته زانستی و گوزارییه کان و خه لاتکردنی قوتابییه بههرمه مند و سهرکه وتوووه کان و هتد...)

خ- به شی توپژینه وه و پیگه یاندن:

ئهم به شه کار بو بهرزکردنه وه ی توانا و پیگه یاندنی سه ره جه م کادره کانی یه کیتی ده کات، له پیگه ی بهرنامه ی تاییه تی، وه کو خول، وورکشوپ و سیمینار له گه ل ئەنجامدانی توپژینه وه ی زانستی، له سه ر کوی گرفته کومه لایه تییه کان، به تاییهت لای توپژی قوتابی و ئاشکراکردنی ئەنجامی توپژینه وه کان، بهرنامه دارشتن بو چاره سه ری ئه و گرفتانه و ئاگادارکردنه وه ی لایه نی په یوه ندیدار به پیی شوینی جوگرافی و کار، بو ئەنجامدانی توپژینه وه و پیگه یاندنی هه فالانیان و ئاگادارکردنه وه ی مه کته بی سکرتریهت له پیگه ی راپورتی به شه که یان.

به لاغی کوٹای شه شه مین کونفرانسی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

له کاتژمیر (۱۰،۳۰) ی به یانی - پوژی شه مه، ۱۸ ی تشرینی دووه می ۲۰۱۷ له هوئی شه هید مه موم ده باغ، له باره گای مه کته بی سکر تاریه ت له شاری هه ولیپر، له ژیر دروشمی «یه کیتی قوتابیانی کوردستان، نویوونه وه و بهرده وامی» به به شداری (۶۵) هه قال له هه موو ئورگانه کان، یه کیتی قوتابیانی کوردستان کونفرانسی شه شه مینی نه نجام دا.

کونفرانسی «یه کیتی قوتابیانی کوردستان، نویوونه وه و بهرده وامی» بو پیداچوونه وه و هه لسه نگاندنی کاره کانی رابردووی یه کیتی قوتابیانی کوردستان بوو له بواره کانی کاری پیکخواه یی و پیشه یی، ههروه ها دانانی بهرنامه و پلانی تازه ی کارکردن بو خزمه تی زیاتری قوتابیانی و وتی زانست و فیربوون له کوردستان. له کونفرانسه که دا تیشک خرایه سهر رهوشی هه ریمی کوردستان و ئه و بارودوخه ی که کوردستان پیدایه تی بهر ده بی ت، جه خت له سووربوونی خه لکی کوردستان و ئه ندامانی یه کیتی به مان کرایه وه بو داها توویه کی پرشنگذار له سهر بنه مای گه یشتن به مافی چاره نووس و ئاوا ته کانی گه له که مان له سهر به خوئی و دروستکردنی ده ولت که زیاتر له ۹۳٪ ی خه لکی کوردستان ده نگیان بو ریفرا ندومی سهر به خوئی دا، له م پینا وه شدا کونفرانس پشتگیری و پابه ندی خوئی ده رب ری بو ئه وه هه ولانه ی که به ری ز سهر وک مه سعود بارزانی ری به رایه تی ده کات. ههروه ها پشتگیری له گیان فیدایی پیشمه رگه قاره مانه کان کرد که به خوینی خوئیان به رگری له ئازادی و سهر به خوئی خاکی کوردستان ده کهن و، ئه ندامانی کونفرانس به ئینیان دوویات کرده وه که در یژه به و ری یازه نیشتمانی و نه ته وه ییه ده دن که یه کیتی قوتابیانی کوردستان پی ناسرا وه و به در یژی میژو وه که ی پوئی کارای تیدا گیپرا وه و له ئاست فه رمووده که ی بارزانی نه مر بو وه که «قوتابیانی سهر ی رمن له هه موو شوړش و راپه ری نیك».

کونفرانسی «یه کیتی قوتابیانی کوردستان، نویوونه وه و بهرده وامی» جه ختی له سهر کارکردن و تیکوشان له پینا و بهر زکردنه وه و به ره و پیشبردنی ئاستی زانست و خویندنی قوتابیانی کوردستان کرده وه و به ها و کاری له گه ل دامه زرا وه کانی حکومه تی هه ریمی کوردستان له پهروه رده و خویندنی بالآ له کارکردنی بهرده وامدا ده بی ت.

کۆنفرانس، پشتگیری له ماف و داخواییه کانی سه رجه م قوتابیانی کوردستان ده کات و به ئینیشیان پی ده دات که وهک هه میسه یه کیتی قوتابیانی کوردستان پیکخراوی خویان و سه نگه ری به رگریکردن ده بی ت له قوتابیان. کۆنفرانس پشتگیری له قوتابیانی پارێزگای کهرکوک و ناوچه کوردستانییه کانی دهره وهی ئیداره ی هه رییم ده کات بو ژیانیکی سه ربه رزانه دوور له داگیرکاری و به رده وامبوونیان له خویندن دوور له هه موو هه شه و ترساندنیک به رامبه ریان، هه روه ها جه خت ده کاته وه له سه ر به رده وامیدان به خویندن به زمانی شیرینی کوردی له و ناوچانه.

له دوابرگه ی کۆنفرانسیش به کو ی ده نگه ی هه فالان په یپه و پپوگرام، بریار و پاسپارده کان و پلانی تازه ی کارکردنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و کو ی گۆرانکارییه کانی په یکه ری یه کیتییه که مان په سه ند کرا.

گۆنفرانس درود و سلّوی نارد بو گیانی پاکی شه هیدانی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و شه هیدانی بزوتنه وهی رزگاریخوازی کوردستان و به رگریکردن له کوردستان و سه روه ری شه هیدان بارزانی نه مر و کاک ئیدریسی هه میسه له یاده.

کۆنفرانسی شه شه مینی یه کیتی قوتابیانی کوردستان

۲۰۱۷/۱۱/۱۸

هه ولیر

هه و النامه ی کتیب

**ویستگه کانی میژووی کۆنگره و کۆنفرانسه کانی
یه کیّتی لاوانی دیموکراتی کوردستان**

هه و النامه ی کتیب

کۆنگره یی که می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

یه کیک له بریاره گرنه گه کانی کۆنگره یی سییه می پارتی دیموکراتی کوردستان - عیراق له سالی ۱۹۵۳، دامه زرانندی ریخراوه جه ماوه رییه کان بوو، له وانه ش یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان که به گروتینه وه کومه لیک لوی شوپشگیر هاتنه کۆری خه بات و ده ستیان کرد به هه وله کانیان بو به به ستنی یه که م کۆنگره^(۱). ده سته ی دامه زرینه ری ئه م یه کیتییه بریتی بوون له:

- جه لال تاله بانى
- ئه حمه د عه بدولا محه مه د، ناسراو به (ئه حمه د ئامیدی)
- حه یدەر محه مه د ئه مین
- عه بدولپرهمان شه ره فکه ندی، ناسراو به (هه ژار موکریانى)
- به کر ئیسماعیل محه مه د^(۲).
- له و کاته دا به کر ئیسماعیل پله ی ئه ندامی سه رکردایه تی پارتیی هه بوو و هه رییه کیک له جه لال تاله بانى، ئه حمه د ئامیدی و حه یدەر محه مه د ئه مین دواتر گه یشتنه پله ی ئه ندامی سه رکردایه تی پارتیی.

(۱) حبیب محه مه د کریم، المصدرا سابق، ص ۴۹.

(۲) له دیداریکی تایبه تدا سه رۆک تاله بانى ورده کاری دامه زرانندی (ی.ق.ک) ده خاته روو، سه رچاوه ی پیشو، ل ۹.

گه لاله ی په پره و یاسای ناوخوا یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

به ندی یه که م:

ناوی پیکخواوه: یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عیراق

به ندی دووه م:

سروشتی یه کیتیبه که، یه کیتیبه که پیکخواویکی کومه لایه تی و دیموکراتی و بیلاینه نه و هیچ گیانیکی ئاین و ره گه زایه تی و نه ته وایه تی نییه.

به ندی سییه م:

ئامانجه کانی یه کیتی:

۱- پاراستنی ناشتی جیهان و کوششکردن بو به ره ره کانی ئیمپریالیزم و کونه په رستی و جه نگه لکردنه سهر بیروباوه ری جه نگخوازی و قینه به رایه تی و جیاوازی ره گه زایه تی له ناو گه لان و سه نه کاند.

۲- پاراستنی کوماری دیموکراتی عیراق و ئیشکردن بو چه سپاندن و گه شه پیدانی.

۳- پاراستنی ماف و سه ره سستیبه دیموکراتیبه کان.

۴- ئیشکردن بو هینانه دی گیانی به ندی سییه م له ده ستووری عیراقی وه ختیدا بو به هیژکردنی برایه تی هه تاهه تایی هه دوو نه ژادی کورد و عه ره ب.

۵- گوینه دانی به سامان و مه زنایه تی گه لی کورد و ئیشکردن بو کورپی گوران و گه شه پیدانی و یژه و میژوو و زمان و هونه ری کورد.

۶- کوششکردن بو به سستی په یوه ندی هاوپییه تی و یاریکاری له ناو لاوانی کوردستاندا بی جیاوازی نه ژاد و ئاین و پروایانه وه.

۷- تیکوشان بو به رزکردنه وهی ناشتی ئابوری و خوینده واری و ته ندروستی لاوانی کوردستان و نه هیشتنی بیئیشی و نه خوینده واری له ناویاندا و به هیژکردنی په یوه ندی برایه تی و هاوپییه تی به تاییه تی له بهینی یه کیتیبه که ماندا و یه کیتی لاوانی دیموکراتی عیراق و به شیوه یه کی گشتی له گه ل لاوانی دیموکراتی جیهاندا و پیکخواوه کانی لاوانی دیموکرات له ولاته کانی تر.

به نندی چواره م:

ئیشکردن بۆ به هیژکردنی په یوه نندی برایه تی و یاریکاری هه تاهه تایی له ناو
لاوانی عه ره ب و کورد بۆ ئه وهی بینه نمونه یه کی زیندوو و برایه تی به ینی هه ر
دوو گه لی عه ره ب و کورد له عیراقد.

به نندی پینجه م:

بۆ هینانه دی ئه و ئامانجانیهی له سه ره وه هاتوون، یه کیتییه که مان پشت
ده به ستی به هه موو جو ره هو یه کی بلاو کردنه وه که ده ستان بگاتی وه کو
ده رکردنی رۆژنامه و به یاننامه و پیکه یانی گفتمانه (محاضرات) و بزوتنه وهی
کۆمه لایه تی وه ک ئاهه نگ و سه یران و بزوتنه وهی وه رزش و هاوبه شکردنی هه رچی
کۆنفرانس و میهره جانیك که لاوان ده ییه ستن چ له نیشتمان ه که ماندا و چ له جیهاندا.

یاسای ناوخۆ

مه رچی ئه ندامی تی

به نندی شه شه م:

هه ر چ که سیك ئه م مه رجانیهی خواره وهی تیا دا بوو وه رده گیرئ به ئه ندام له
یه کیتییدا:

أ- پپو یسته له دانیشتوانی کوردستانی عیراق بی ت.

ب- ته مه نی شازده سالی ته واو کردی تی و له چل سالی تی په ر نه بووی تی.

ت- پروا به ئامانجه کانی یه کیتی بکات.

ث- به پپی توانای یارمه تی یه کیتی بدات به پاره.

ج- خو ره وشت و ناوبانگی باش بی ت.

ماف و فه رمانه کانی ئه ندام

به نندی هه فته م:

۱- مافی پیشکه شکردنی پیشنیاز و ئاراسته کردنی ره خنه و هه یه.

۲- مافی هه یه که خو ی هه لبژیری وه هه لبژیری.

۳- مافی داواکردنی یارمہ تی له کاتی پپوئیستدا له یه کیتی.

۴- خوہستن به ئامانجه کانی یه کیتی و هه لئهستان به هیچ کرده وه یه که که ریک نه که ویت له گه ل گیان و بهنده کانی په پیره و یاسای ناوخو.

کۆنفرانسی به غدای یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، وه ک پیکخواویکی جهماوهری سهره تا له لایهن دهسه لاتدارانی ئهوسای حکومه تی عیراق، ئاستهنگی زوری بو دروست کرا، بویه ئه و پیکخواوه هه و لی زوری دا بو ئه وهی وه ک پیکخواویکی جهماوهری به فهرمی بناسیندریت و کار و چالاکیه کانی له چوارچیوه یه کی یاسای پراکتیزه بکات. یه کیک له وه هه ولانه شی، ویستی له ری داواکاری لقی سلیمانی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانه وه بو وه زاره تی لاوانی عیراق موله تی فهرمی کارکردن وه ربگریت. بیگومان ئه وه ش هۆکاری خو ی هه بوو، چونکه ترسیان له وه هه بوو، له لایهن وه زاره تی په یوه ندار دواکاریه که یان په تبکریته وه، هه ر له بهر ئه وه گومانه له ری سکرتریه تی پیکخواوه که وه داواکاریان پیشکش نه کرد. وه زاره تی لاوانی عیراقیش به نووسراوی ژماره ۱۲۶۸۹، له ریکهوتی ۴ ی تشرینی دووه می ۱۹۷۰ دا داواکاریه که ی بو لیژنه یه کی تایبته ناردوو^(۱).

(۱) مذكرة اتحاد الشبيبة الديمقراطية الكردستاني - فرع السليمانية والاستجابة الفورية من وزارة الشباب، جريدة التأخي، العدد ۵۸۸، بغداد، مطبعة، دار الجاحظ، الأربعاء، ۱۱ تشرين الثاني ۱۹۷۰م، ص ۳.

کۆنگره‌ی دووهمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

شه‌قلاوه ١٩٧٢

پیش کۆنگره‌ی دووهم، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له لایهن ستافیکه‌وه به ناوی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ته‌وه کاره‌کانی راده‌په‌راند، که پیده‌چی له‌لایهن مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستانه‌وه ده‌ستیشان کرا بن، چونکه بهر له‌م کۆنگره‌یه له چاوپیکه‌وتنیکی شاندی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌گه‌ل ئه‌حمه‌د حه‌سه‌ن به‌کر سه‌رۆک‌کۆماری عێراق، ناوی محه‌مه‌د بامه‌رني وه‌ک سه‌رۆک و که‌مال عه‌زیز وه‌ک ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرتریه‌تی یه کیتی لاوان هاتووه^(١)، جگه له‌وه‌ی پارێزه‌ر یه‌کتا حه‌وێزییش وه‌ک ده‌سته‌ی دامه‌زرینه‌ر ناوی هه‌یه^(٢)، به‌گوێره‌ی زانیاریی پۆژنامه‌ی التآخی، رۆژی شه‌مه‌ی ١٥ ی ئابی ١٩٧٠ لیژنه‌ی ته‌نفیزی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان کۆبوونه‌وه‌ته‌وه و له رۆژی یه‌کشه‌مه‌ی ١٦ ی ئابی ١٩٧٠، له هه‌لبژاردنی‌کدا ئه‌م که‌سانه‌ی خواره‌وه به ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت هه‌لبژێردراون:

- میرزا سدیق
- جه‌مال عومه‌ر
- محه‌مه‌د مه‌حمود بامه‌رني
- پارێزه‌ر تالیب ره‌شید کاکه‌یی
- ئه‌حمه‌د عه‌لی زه‌نگه‌نه
- ئه‌حمه‌د خدر نه‌قیب
- که‌مال عه‌زیز
- ئه‌نوه‌ر عه‌بدو‌لا

(١) السيد الرئيس يرعى و يسند اتحاد الشبيبه الديمقراطي الكردستاني، جريدة التآخي، العدد ٦٠٩، بغداد، الأربعاء، ٩ كانون الأول ١٩٧٠م، ص ٣.

(٢) مع مسؤولي الشبيبه، جريدة التآخي، العدد ٩٠٣، بغداد، مطبعة التايمس، الأحد، ٥ كانون الأول ١٩٧١م، ص ١٠.

● عه بدولوه هاب جاف

● سه باح ئاکره یی

● ئیبراهیم حسین

بو دهسته ی کارگه یی مه کته بی سکر تاریه تیش ئه مانه ی خواره وه هه لێژیرا ون:

● محمه د مه حمود بامه رنی

● ئه حمه د خدر نه قیب

● پارێزه ر تالیب ره شهید کاکه یی^(۱)

دوای سه رگرتنی هه وه له کانی وه رگرتنی مۆله تی به فه رمی کارکردن، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، توانیویه تی له سالی ۱۹۷۲ به ئاماده بوونی نوینه ری سه رکۆمار و سه روک مسته فا بارزانی، کۆنگره ی دووه می خو ی له ژیر دورشمی سلم و الصداقه و مستقبل افضل للشیبه من اجل تطبیق الحکم الذاتی (ئاشتی و دوستایه تی و ئاینده یه کی گه ش بو لاوان له پینا و به جی هینانی ئۆتۆنۆمی) له ۸- ۹ ی ته موزی ۱۹۷۲ له شه قلاوه به ستیت و له دوای هه لێژاردن لێژنه ی راپه راندن له م ئه ندامانه پیک هاتبوو:

۱- ئه نور عه بدولا ناسراو به ئه نور ره ئیس، سه روک

۲- عه بد کهریم موراد ناسراو به یه دولا کهریم، سکرته ی

۳- عه بدولقادر حه مه ده مین

۴- سه ره به ست عمر حسن

۵- عوسمان حسن دزه یی

۶- عه بدولپه زاق عزیز میرزا ناسراو به عه بدولپه زاق فه یلی

۷- جه مال حه کیم ئاغا

۸- میرزا سدیق

۹- شاسوار جه لال سعید ناسراو به ئارام

(۱) اجتماع اللجنة التنفيذية لاتحاد الشیبه الديمقراطية الكردستاني، جريدة التأخي، العدد ۵۱۴، بغداد، مطبعة دار الجاحظ، الاثنین، ۱۷ آب ۱۹۷۰م، ص ۵.

۱۰- دارۆ شیخ نوری

۱۱- سعید محهمه د عه بدولغهنی ناسراو به بایز تالهبانی

۱۲- یونس عه بدوآ

مه کته بی سكرتاریه ت له م ئەندامانه پیکهاتبوو:

۱- ئەنوهه عه بدوآ سه روک

۲- عه بدولره زاق عزیز میرزا فه یلی سكرتیر

۳- عه بد که ریم موراد (یه دوآ فه یلی)

۴- سه ره به ست عومه ر حه سه ن

۵- شاسوار جه لال سعید (ئارام)

۶- دارۆ شیخ نوری

۷- سعید محهمه د عه بدولغهنی (بایز تالهبانی) ^(۱)

---

(۱) نوزاد فوئاد، چه پکه گوئیك له میژووی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، به رگی دووه م، چاپی یه که م، چاپخانه ی وڵات، حوزیرانی ۲۰۱۸ ل ل ۱۵، ۱۶.

وته یه دو لا کهریم، سه روکی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

به پریز نوینه ری سه روکی کو مار

نوینه ری سه روکی بارزانی به پریز

میوانان، خوشکان... برایان

به پریزان نه دمانی کو نگره

خوشحالم به ناوی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به خیرهاتنیکی گهرمتان بکه م بو کو نگره ی دامه زرانندن، نه و یه کیتی یه شانبه شانی پارٹی دیموکراتی کوردستان و ریکخواوه کوردستانیه کان له ناخوشتین بارودوخ و روژه نازاربه خسه کاند له پیناوی گه یشتن به ئوتوئومی بو کوردستانی عیراق و ناشته وایی و دو ستایه تی و ئاینده یه کی باشت بواوان ملی دایه بهر خه بات و تیکوشان. یه کیتی به مان له سالی ۱۹۵۳ دامه زراوه، له و کاته ی ده سلهاتی چه وسینه ر په نای بردبووه بهر هه موو شیوازه کانی چه وساندنه وه ی نه ته وه یی له دژی گه لی کوردمان. دامه زرانندی یه کیتی به مان هه اوکات بوو له گه ل گه یشتنی خه باتی گه لی عیراق به عه ره ب و کورد و که مینه نه ته وه ییبه کانیه وه به لووتکه، نه مه ش مانای گه وره ی هه بوو، به و پییه ی لاوان خاوه نی گیانیکی گهرموگوپ و هه ماسه تیکی بی سنوورن و ئاماده ی خو به خشین له پیناوی میلله ت و نیشتمان، به م جو ره ش لاوانی کوردستان جیی متمانیه میلله ته که یان بوون و قاره مانانه له ریزه کانی پیشه وه که وتنه خه باتکردن و نه و رو له یان تا نه مپروش دریزه ی هه یه و هه مان نه و ریچکه گه شاوه یان به رنه داوه که بناغه که ی هه سترکردن به راستیه بابته قوله کانه و کار ده کاته سه ر ئاراسته کردنی هه لسوکه وته کانی رووه و هینانه دی ئامانجه نه ته وه ییبه ره واکان. یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له ریگه ی خه باتی گه لی کوردمان به تایبه تی و گه لی عیراق به گشتیه وه بووه خاوه نی شاره زایی و نه زموونی خه باتکارانه ی زیاتر و پارٹی دیموکراتی کوردستان و ریکخواوه کوردستانیه کانی تریش رو لیککی بهرچاویان گپراوه له پیشکه شکردنی کو مه ک و یارمه تی دارایی و مه عنه وی به یه کیتی به مان.

خوشکان... برایان

سالانی رابردوو که پر بوون له چالاکی نه ته وه یی بونیادنه رانه و جولانه وه ی

خه باتگپری و قوربانیدان و قاره مانیتی له لایه ن لاوانی کوردستان، باوه پری یه کیتییه که مانیه به یه کخستنی خه بات له دژی کۆلۆنیالیزی جیهانی و یه کیتی ئامانجه کانی لاوانی هه موو گه لانی جیهان سه بارهت به ئاشته وایی و دۆستایه تی و نه مانیه دوژمنکاری و دواکه و توویی کۆمه لایه تی زیاتر و توندوتۆلتتر کرد. بۆیه له و پیناوه دا هه و لئی نزیکه کردنه وه و یه کخستنی کۆشه کانی دا له گه ل یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهان و له کۆنگره و فیستیقاله جوړاو جوړه کانییدا به شدار بوو و به و هۆیه وه یه کیتییه که مان توانی له نیو یه کیتییه کانی تر دا بیته خاوه نی پیگه سرووشتی به رزه که ی. لیره وه پپووسته هه لوه سته یه که بکه یین و ئاماژه به وه بکه یین که له ئه نجامی زیادبوونی هه لمه ته کانی تۆقاندن و چه و ساندنه وه که گه له که مان له سه رجه م قۆناغه کانی رابردوودا دوو چاری بووه وه، یه کیتییه خه باتکاره که مان خه باتی خوئی توندتر کرد، به جوړیک که وته پیگه ی رووبه پوو بوونه وه ی راسته و خو له گه ل ده سه لاتدارانی ئه وکات، بۆیه شانه شانی پارت و هیزه نیشتمانی و پیشکه و تووخوازه کانی تر، ئه ندامانی یه کیتییه که مان به دهستی جوړه ها بارودۆخی ناهه موار و ئه شکه نجه و سته مکاریه وه نالاندوو یانه، هه ر له به ندردن و ده ربه ده ری ئه شکه نجه دان و ... تا له کۆتایییدا ناچار بوو روو بکاته ئاراسته ی کاری نه ینی ریخراو و له ماوه ی ئه م قۆناغانه دا رژییمی کۆنه په رست زنجیره یه که هه لمه تی گه رموگور و توندی ده ستگیرکردنی له دژی رۆله کانی گه له که مان ئه نجام دا.

برایانی به ریز

له و ساته ی که تیایدا باسی خه باتی یه کیتییه که مان ده که یین، پپووسته ئاورپیک له بابه تیکی سه ره کی بده ینه وه که پیمان وایه یه کیکه له و بابه ته پیرۆزانه ی له لایه ن ئیمه وه به به رزی راگیراوه و له پیناوی فراوانکردنییدا له رووی چه مک و مانا و قولکردنه وه و دارشتنی له سه ر بنه مای به هیز و پته ودا هه و ل و کۆششیکی دلسۆزانه مان خستۆته گه ر، ئه ویش بابه تی پیکه وه گریدانی خه باتی نیوان هه ر دووک نه ته وه ی عه رب و کورد و توندوتۆلکردنیه تی به هه موو شیوه یه که، چونکه به بی بوونی ئه م په یوه ندییه برایه تییه ناتوانین له ئاینده یه کی دوورودریژدا به ئاسایترین ئامانجه کانه مان بگه یین.

خوشکان... برایان، مه به ستمان له دروشمی- ئاینده یه کی باشتر- هیئانه دی یه کسانیه ته واوه له نیوان هه موو پارچه کانی عیراق، به بی جیاوازیکردن له نیوان باکوور

و باشوور و پوژه لات و روژئاوا، ههروهه کارکردن له پیناوی گوپینی دروشمی بهرهی نیشتمانی بو فاکته ریکی کردهیی ههستپیکراو، که له سایهیدا هاوتاییه کی وا بهدی بهینری که پشت به قهبارهی راسته قینهی هیزه سیاسیه کان و پهره دان به خزمه تگوزاریه کانی دهولت و فراوانکردنیان بهستی، به جوړیک ئه م خزمه تگوزاریانه هه موو هاوالاتیان بگرنه وه، ههروهه دارشتنی پروگرام و پلانی گونجاو له پیناوی سوودوه رگرتنی ته واو له سامانه کانی ولاته که مان.

التجول الدورى به هه موو شیوه کانیه وه، به تاییه تی دواى بریاره میژووییه که ی حکومتی نیشتمانی سه بارهت به خو مالیکردنی کوپانیای نهوت و په له کردن له گرته بهری ریوشوینی پراکتیکی و کاریگه رانه بو ئه وهی گه له که مان بتوانی به مافی ئوتونومی شاد بی. هینانه دی دروشمی ئاینده یه کی باشتر له ریگه ی یه کخستنی توانا هاوبه شه کانی نیوان پارت و هیزه نیشتمانی و نه ته وهیی و ریکخراوه جه ماوه ریه کانی عیراق نه بی ناهینزیته دی، بویه یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به هاوبه شی له گه ل لاوانی عیراق هه موو هه وله کانیان ده خنه گه ر له پیناوی هینانه دی خواست و ئامانجه هاوبه شه کان. یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به خوشحالی و ریزه وه پیشوازی له هه والی دامه زرانی یه کیتی گشتی لاوانی عیراق کرد و له و باوه رپه دایه که پیکهینانی ئه م یه کیتییه ده بیته سه ره تای خه باتیکی توندوتولتر له جارن له نیوان لاوانی سه ر به هه ردووک ریکخراوه کوردستانی و عیراقیه که و پشتگیریکردنی زیاتر له خه باتی گه لانی عیراق له پیناوی بونیادنانی عیراق یکی دیموکراسی گه شاوه که له ژیر سایهیدا هه ردوو گه لی عه ره ب و کورد و که مینه ته نه وه ییه کانی تریش به ماف و ئه رکه یه کسانه کانیان شاد بن و هیواخوازین یه کیتی گشتی لاوانی عیراق هه ولی پشتگیریکردنی یه کیتییه که مان بدات که به دهستی گرفتی داراییه وه ده نالینى، پیچه وانیه ی ریکخراوه عیراقیه کوردستانیه کانی تر، که له لایه ن داموده زگا فه رمیه کانه وه به سوپاسه وه چاودیبری ده کرین. بویه چاومان له وه یه چاودیبری کردنه که ریکخراوه که شمان بگریته وه بو ئه وهی بتوانین له که شوه وه وایه کی شیاو و به گویره ی مه رجه گونجاوه کان له گه ل خه باتیکی دادوه رانه و به پیی بنه ما و ئامانجه کانی گه له که مان کار بکه یین.

یه کیتییه که مان که هه لگری کو مه لیک ئامانجی نه ته وهیی و دیموکراسی و مرویییه، شایه نی بایه خ و باوه ش بو کردنه وه یه، سه بارهت به بابته ناوخویی و تاییه ته کانیش

به یه کیتییه که مان، ئیمه له رووی ریڅخستن و داراییه وه رووبه پرووی کیشه و بهر به ست و گرفتی زۆر بووینه ته وه و توانیومانه به هاوکاری له گه ل جه ماوه ری به رفراوانی لاوان به سه زۆریاندا زال بین و بهرده و امین له سه نه هیشتنی گرفته کانی تر و چه سپاندنی کۆله گه کانی یه کیتی له سه ر بنه ما به هیز و جیگیره کان.

به پریزان، ئاماده بوانی کۆنگره. له دوا ی راگه یاندنی ریڅکه وتنامه میژوو ییه که ی ئاداره وه، چالاکیه کامان به شیوه یه کی ئاشکرا و له که شوه وایه کی ئاشتیانه و هیمن ئه نجام ده ده یین، ده بی ئاگاداری ئه وه ش بین که چند که سانیکی نامۆ و نه ناسراو هه ول ده ده ن خویان بخزیننه ناو ریژه کانی یه کیتییه که مان و مه به ستیانه ئه م یه کیتییه کوردیه له ئامانجه پیروژه کانی لابده ن و له پیگه ی جه ماوه ری و سه رکردایه تی و کادرانی خو ی دووری بخه نه وه. که واته پیویسته هه ولی پاراستنی یه کیتییه که مان له هه ر سنوور به زانندیکی نادروست بده یین و بهرگری له بیگه ردی و ره سه نایه تی و بنه ما و ئامانجه نه ته وه یی و دیموکراسیه پیروژه کانی یه کیتییه که مان بکه یین و به توندی دژی هه موو کرده وه یه ک بوه ستینه وه که مه به ست له دوا یه وه لادانی ریڅخراوه که مان بی له بنه ما مرو ییه کانی.

له کۆتاییدا به ناوی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانه وه رایده گه یه نم که بهرده وام ده بین له خه باتکردن له سه ر هه مان ئه و ریڅکه یه ی که له لایه ن بزوو تنه وه ی رزگاریخوازی گه لی کوردمانه وه بو مان دیار کراوه، ههروه ها هه ولی توندوتۆلکردنی هاوکاری ده ده یین له گه ل لاوانی عیراق، له پیناوی پشتگیرکردن له یه کیتی نیشتمانی و برایه تی عه ره ب و کورد و گه یشتن به ئامانجه کانی گه لی عیراقمان له ئازادی و دیموکراسی و پیشکه وتنی کۆمه لایه تی. هاوکات به هیز و توانایه کی زۆره وه ده که وینه خه باتکردن له پیناوی شادبوون به ناوه روکی دروشمه کانی یه کیتییه که مان که خویان له ئاشته وایی جیهانی و له ناو بردنی دوژمنکاریه کانی کۆلۆنیالیزم له جیهان و به هیزکردنی دۆستایه تی له نیوان گه لان و بلاوکردنه وه ی گیانی خو شه ویستی و بنبرکردنی ئاراسته شو قینیه کان و جیاکاری ره گه زپه رستی و بونیادنانی دۆستایه تی له سه ر بنه مای دانان به مافه کانی به رامبه ردا ده بیننه وه، ههروه ها تیده کۆشین له پیناوی دا بینکردنی ئاینده یه کی با شتر بو لاوان و هیئانه دی دروشمه سه ره کی و به هاداره که ی گه له که مان که ئۆتۆنۆمییه له چوارچێوه ی کۆماری عیراق، ئه و ئامانجه ی گه لی کورد قوربانی زۆری له پیناوی وه ده یینان و جیه جییکردنیدا به خشیوه.

بریار و پاسپارده کانی کۆنگره ی دووه می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

- کۆنگره سوپاسی سه روککۆمار موهیب ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر دەکات بەهۆی چاودێریکردنی کۆنگره لەلایەن بەرێزیانەوه.
- کۆنگره سلّو ئاراسته ی پارٹی دیموکراتی کوردستانی رابه ری گه لی کورد و مسته فا بارزانی سه روک و خه باتکاره که ی ده کات، هاوکات سوپاسی بهرێزیان ده کات که نوینه ری خو ی بو کۆنگره ناردوو.
- کۆنگره ئەو هه وله ئیجابیانە بهرز ده نرخینێ که ده سه لاتێ نیشتمانی له پیناوی جیبه جیکردنی برگه کانی به یاننامه ی ۱۱ ی ئاداری میژووی گرتوونیه ته بهر، له هه مان کاتدا دلته نگه ی خو ی به رامبه ر به بوونی چه ند دیارده یه کی سلبی ده رده برێ که تا ئیستا بال به سه ر که شه وه وای سیاسیدا ده کیشن، به تایبه تیش زیادبوونی نیگه رانی له کوردستانی عێراق له ئەنجامی جیبه جینه کردنی ئەو برگانه ی له ریککه وتنی ئادار ماونه ته وه و پیوستیان به گرنته به ری ریشوینی کرده یی خیرا و کاریگه ر هه یه بو ئەوه ی گه لی کوردمان بتوانی به ئۆتۆنۆمی له چوارچۆیه ی کۆماری عێراق شاد بی، ههروه ها داوای بونیادنانی هاوپه یمانیه کی راستگۆیانە و توندوتۆل ده کات له نیوان حزبی به عس و پارٹی دیموکراتی کوردستان و پارت و هیزه نیشتمانیه کانی تر.
- کۆنگره پشتگیری له هه موو ئەو ده ستپیشخه ریبه نیشتمانیانە ده کات که ده بنه مایه ی ئازادی ئابووری و سیاسی و سه رمایه گوزاری راسته وخۆی سامانه نیشتمانیه کان، ههروه ها به توندی پشتیوانی له بریاری میژووی تایبه ت به خۆمالیکردنی کۆمپانیای نه وتی عێراق ده کات.
- کۆنگره خۆشحالی و گه شبینی و متمانه ی خو ی به رامبه ر به ئاینده ده رده بری، به تایبه تی دوای مۆرکردنی په یماننامه ی قه ده غه کردنی چه که ستراتژییه کان و دانانی سنووریک بو به کاره یینانیا، ههروه ها پشتیوانی له وه ولانه ده کات که بوونه مایه ی که مکردنه وه ی ناسه قامگیری نیوده ولته تی و توندوتۆلکردنی ئاشته وایی له جیهان.
- کۆنگره لایه نگری خو ی بو خه باتی گه لی عه ره بی برا ده رده بری له پیناوی گه یشتن به مافه ره واکانی و پشتیوانی خو شی بو گه لی فه له ستین دووپات ده کاته وه له پیناوی گیرانه وه ی مافه ده سته سه رکاره کانی له فه له ستین.
- کۆنگره دامه زراندنی یه کیتی گشتی لاوانی عێراق پیرو ز ده کات و پی وایه ئەمه

- ده بیته مایه ی پته و کردنی په یوه نندیه کانی نیوان لاوانی عیراق و پیگه که یان له نیو ناوه نده کانی لاوانی جیهان، هیواش ده خوازی په یوه نندیه کانی نیوان هه ردوو یه کیتی له سه ر بنه مایه کی دروست و هاوکاری برایانه و هاوبه ش بونیاد بنزین.
- له کاتیکدا کۆنگره ئه و یارمه تی و کۆمه که به رز ده نرخیئ که حکومه تی نیشتمانی پیشکه شی ریخراو و یه کیتی جه ماوه ری و پیشه بیه کانی ده کات، هاوکات نیگه رانی خو شی ده رده بری، به و پیه ی ئه و یارمه تیانه وه ک ریخراوه کانی تر یه کیتی که مان ناگره وه.
- کۆنگره به جدیه وه ده پروایتته دۆزی لاوان و ئاراسته که یان، له رووی دابین کردنی پیداو یستیه کانی چالاکیه هونه ری و وه رزی و کۆمه لایه تی که کان و داوا له لایه نه به رپر سه کان ده کات لی کۆلینه وه ی له باره وه ئه نجام بدن و پلانی گونجاو بو چاره سه رکردن و پیشخستیان دابریژن.
- کۆنگره پشتگیری خو ی بو خه باتی گه لانی هیند و چین و ته واوی بزووتنه وه رزگار یخوازه کانی جیهان ده رده بری له پیناوی گه یشتیان به سه ربه خو ی نیشتمانی و مافی چاره نووسی خو یان، هه روه ها هه موو جو ره دوژمنکاری و ده ستوهر دانیکی بیانی له کاروباری ناوخو یان ره ت ده کاته وه.
- کۆنگره ریژ له گیانی شه هیدانی گه لی کوردمان و شه هیدانی بزووتنه وه ی نیشتمانی عیراق ده گری.
- کۆنگره پشتگیری خو ی بو خه باتی گه لی کورد له ته واوی ناوچه کانی کوردستان راده گه یه نی، له پیناوی هینانه دی مافه نه ته وه بیه ره واکانی.
- کۆنگره هه وه له کانی لقی دووی پار تی دیموکراتی کوردستان و یه کیتی ئافره تانی کوردستان و پاریزگای هه ولیر له به شدار بوون و سه رخستنی کۆنگره به رز راده گری.
- کۆنگره سوپاسی هه موو ئه و میوانه به رپیزانه ده کات که له پیناوی به شدار بوون له کۆنگره دا ماندوو بوون.
- لاوانی کوردستان ئه وه ی له توانایاندا بی ده یکه ن، هه روه ها پشتگیری له هه ر هه ولیکی دلسۆزانه ده که ن که بنه مایه ی دامه زراندنی به ره ی نیشتمانی چاوه پروانکراو، به ره یه ک که پشت به بنه مای توندوتۆل به ستی و بیته مایه ی بونیادنانی عیراق یکی به هیژ که له سایه پیدان لاکانی برایه تی و سه قامگیری و پیشکه وتن بشه کینه وه.

پروگرام و پهیرهوی ناوخوای کۆنگرهی دووهمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

بهندی یه کهم:

ناوی یه کیتی - یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان.

بهندی دووهم:

مه لبهندی گشتی یه کیتی به غداده و بو هیه لقه کانی له کوردستان و ئه و شوینانهی تر که لاوانی کوردی تیا هیه بکاته وه به پیی بریاره کانی - احکام - بهندی ۱۳ یاسای پیکخواوه کان، ژماره ۱ سالی ۱۹۶۰.

بهندی سییه م:

سروشتی یه کیتی - یه کیتی پیکخواویکی پیشهیی کۆمه لایه تی نیشتمانی و دیموکراتییه، خه بات ئه کات بو به دیهینانی ئامانجه کانی گه لی کورد له چوارچیهی یه کیتی نیشتمانی عیراقد و له سه ر بنچینهی بریاره تی هه ردوو نه ته وهی کورد و عه رب و هه موو که مایه تییه کان.

بهندی چواره م:

ئامانجه پیشه ییه کانی یه کیتی:

۱- یه کیتی هه ول ئه دات که ده سه لاتداریتی نیشتمانی به ریوه به رایه تی و مه لبهندی لاوان له کوردستاندا بکاته وه که په یوهندی ئه م دامه زریزاهه نه به ستریته وه به به ریوه به رایه تییه کی گشتی لاوانی کوردستان که بو ئه و مه به سته پیک به ییری.

۲- یه کیتی هه ول ئه دات که ئه ندامه کانی هه موو ئه و ئیمتیا زانه یان هه بی که مه لبه ندانه کانی لاوان هه یانه له کوردستاندا به نیشه جیوونی خواریشه وه له کاتی ناردنیان به کاری فه رمانی که په یوهندی به چالاکی لاوانه وه هه یه.

۳- هه ولدان بو هاوبه شیکردنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له وه فده فه رمیانهی که ئاماده ی ئاهه نگ و میهره جان و چالاکیان ئه کهن له ده ره وهی عیراق.

- ۴- ههولدان بو بهرزکردنه وهی ئاستی زانیاری و وهرزش و تهندروستی لاوانی کوردستان له ریگهی بهستنی کوپری زانیاری و راهینان و هاوبه شیکردن له کاروباری شارستانی و ده رکردنی گوڤار و چاپه مه نی و زانیاری به پیی یاسا و پرژیمه په پیره و کراوه کان و به ریگه و تن له گه ل لایه فهرمیه خاوه ن په یوه ندیه کان.
- ۵- ههولدان بو بهرزکردنه وهی پاده ی ژیان و کومه لایه تی لاوانی کوردستان و ئاماده کردنی ئه و ریگه و شوینانه ی یارمه تیده ری مسوگه رکردنی ئه وه ن.
- ۶- کردنه وهی یانه ی زانیاری و وهرزش و ئه ده بی و کردنه وهی کتیبخانه تیایاندا و دامه زرانندی هه موو ئه و شتانه ی تر که بو پابواردنی پاک ئه شی، ههروه ها هاندانی به هره داره کان و پیگه یانندی توانای زانستی و هونه ری لاوانی کوردستان پاش وهرگرتنی په زامه ندی لایه نه په یوه ندیده ره کان.
- ۷- پیکهینانی تیپی وهرزش و هونه ری بو زیندوو کردنه وهی سامانی فۆلکلۆری نه ته وایه تی و گه شه پیکردنی هونه ری کوردی و هاندانی خاوه ن به هره کان و ئالوگوپ کردنی وه فدی پیکناسین و پشتگیری کردنی هه موو ههولدانیک له و مه یدانه دا.
- ۸- زۆرکردنی چاره سه رکردنی خوپایی بو ئه ندامانی یه کیتی و ههولدان بو نه هیشتنی بیئیشوکاری له کوردستاندا.
- ۹- یارمه تیدانی ئه ندامانی یه کیتی له پرووی ئابوورییه وه له کاتی نه خو شی خو یان و ئه ندامی خیزانه کانیا ن و له کاتی مردندا ئه مه ش له کاتی بوونی پاره ی پیویست له بودجه دا.
- ۱۰- بهستنی کوپری زانیاری و راهینانی لاوان بو په خنه و په خنه له خوگرتن و گفتوگو ی مه سه له گشتیه کان به گیانیکی بهرز.
- ۱۱- دامه زرانندی خه یمه ی دیده وانی بو لاوانی کوردستان له ناو عیراقد.
- ۱۲- نواندنی هه موو چالاکیه کی تری کومه لایه تی و زانیاری و هونه ری و وهرزشی که گونجاو بن له گه ل ئامانجه کانی یه کیتی و یاسا و په پیره و کراوه کانا و پاش بریاری ده ستگای یه کیتی (هیئه الاتحاد).

به ندی پینجه م:

ئامانجه نیشتمانی و نه ته وایه تیبه کانی یه کیتی:

- ۱- پاریزگار یکردنی قهواره ی کۆماری عیراق و چه سپاندنی یه کیتی نیشتمانی گه لی عیراق و پته وکردنی رژیمة دیموکراتییه شوپشگی که ی به و جورهی که مافه کانی هه ردوو نه ته وه ی سه ره کی کورد و عه رب و که مایه تیبه براکان نه پاریزری.
- ۲- به رده و امبوون له هه و لداننا بو به دیه پنانی پیشینییه کانی (تطلعات) نه ته وه یی گه لی کورد و به دیه پنانی مافه ره واکانی و جیبه جیکردنی به یانی ۱۱ ی ئازار که به وه یه کیتی تیکۆشانی هه ردوو گه لی کورد و عه رب پته و نه کری.
- ۳- یارمه تیدانی جولانه وه ی رزگار یخوازی نه ته وه ی عه ربی برا به تایبه تی خه باتی گه لی فه له ستین له پیناوی مافه ره واکانیاندا.
- ۴- خه باتکردن له پیناوی پاراستنی ئاشتی جیهاندا و پالپشتیکردنی تیکۆشانی گه لان دژی هیزه ئیمپریالیسته کان.
- ۵- به هیزکردنی په یوه ندی یه کیتی له گه ل پیکخواه کانی لاوانی عه رب و هه موو پیکخواویکی دوستی تر و پته وکردنی دوستایه تی نیوان لاوانی کوردستان و یه کیتی لاوانی جیهان به ره چاوکردنی به نده کانی یاساکان.
- ۶- هه و لدان لای ده سه لاتداری نیشتمانی بو گوپین و چاککردنی یاسای جنسیه و نیشته جیووون که ئیستا په یه وه ی نه کری.

به ندی شه شه م:

ئه ندامیتی و جووری له ده ستدانی ئه ندامیتی

یه که م: مه رجه کانی ئه ندامیتی له یه کیتیدا ئه مانه ن:

- ۱- ئه بی له ره له کانی کوردستان بی یا له و کوردانه بی که له کۆماری عیراقدا ئه ژین.
- ۲- مافه کانی شارستانی ون نه کردبی به هو ی لادان یا تاوانیکی وا که شه ره ف و ره وشتی گشتی له که دار بکات.
- ۳- ته مه نی له هه ژده سال که متر نه بی.

۴- ئەبێ پەیرەو و پرۆگرامی یه کیتی بسەلمینی و پروای تەواوی بە ئامانجەکانی هەبێ و هەولێ بە دیهینانیان بدات.

۵- ئەبێ ئەو ئەندامە کارامە و شیاوی ئەو کارە بێ.

دووهم: ئەو هی بیەوی بێتە یه کیتیەو داوایەك پیشکەش بە لیژنە ی ناوچە کە ی ئەکات و هەموو مەرجهکانی ئەندامی تی باس ئەکات و ئەبێ بە لایەنی کەمەو دوو ئەندام لایەنگیری وەرگرتنی بکەن ئەوسا لیژنە ی ناوچە ئەبێ لە یه کەم کۆبوونەویدا سەیری ئەو داوایە بکات و بریاری خۆی بە زۆربە ی دەنگ بدات و ئەگەر وەرگرتنی پەسەند نەکرد وا بۆ ئەو کەسە هەیه داواکە ی بخاتە بەردەست لیژنە ی لق کە بریارە کە ی جێبەجێ ئەکری.

سێهەم: ئەندام لەم کاتانە دا ئەندامی لە دەست ئەدات:

۱- ئەگەر ئیستیقالە لە یه کیتی و لیژنە ی لق پەسەند کردبێ یا مانگیك بەسەر ئەو ئیستیقالە یە دا تێپەر بووبێ و هیچ جۆرە شتیک دەربارە ی پیشان نەدرابێ.

۲- ئەگەر سێ کۆبوونەو لەسەر یه ک ئامادە نەبێ و ئابوونە ی سێ مانگی لەسەر یه ک نەدابێ ئەو هی بە لگە یه کە ی بە جێی نیشان دابێ.

۳- دەرکردن - هەر ئەندامیک مەرچیک لە مەرجهکانی ئەندامی ون بکات و یا هەر کاریک بکات پیچەوانە ی ئامانجەکانی یه کیتی بێ وا بە دەرکراو دائەنری ئەو هەش پاش بریاری لیژنە ی لق ئەبێ بە لام بۆ ئەو ئەندامە هەیه داوای سەرنج لێدانەو هی ئەو بریارە بکات لای لیژنە ی تەنفیزی کە بریارە کە ی کۆتایی پێهینەرە و ئەبێ جێبەجێ بکری.

بەندی حەوتەم:

دارایی یه کیتی پیک دیت لە:

۱- پارە ی هاتنە ناو یه کیتیەو کە ۲۵۰ فلسە.

۲- ئابوونە ی مانگانە ی ئەندام کە ۱۰۰ فلسە.

۳- ئەتوانری ئەندام لە پارە ی هاتنە ناو یه کیتی یا ئابوونە یا هەردووکیان بە خشری بە بریاری لیژنە ی ناوچە یا لیژنە ی لق.

۴- ته به روغات و پاره کوکردنه وه و دیاری و قازانجی ئاههنگ و بازارپی خهیری که دائه مه زریڤرئی و له هه موو سه رچاوه یه کی تر به پیی بهنده کانی یاسای په پیره وکراو.

۵- ئه و یارمه تیانه ی که میری ئهیدا به یه کیتی.

۶- قازانجی ئه و پرۆژانه ی یه کیتی ئه ی کاته وه به پیی ئه و رژییم و یاسایانه ی له ولاتدا په پیره و ئه کریڤ.

۷- یه کیتی بو ی هه یه خاوهن مولک بی و بیته خاوهن که لوپهل به گوڤزراوه و نه گوڤزراوه و به پیی ئه حکامی بهندی ههشت له یاسای ژماره ۱ سالی ۱۹۶۰ ی چاککراوه.

بهندی هه شته م:

پاره ی یه کیتی بو ئه م مه به ستانه سهرف ئه کری:

۱- ئه و پارانه ی لیژنه ی ته نفیزی ته رخانی ئه کات بو لیژنه ی لقه کان.

۲- کاروباری باره گاگان و کریی ئاو و کاره با و پیویسیه کانی تر.

۳- پاره و مانگانه ی ته رخانکراو بو ئه و ئه ندامانه ی که خو یان ته رخان کردووه بو ئیشی یه کیتی له مه لبهندی گشتی و لقه کانی یه کیتی.

۴- پرۆژه گشتیه کان و هه موو چالاکیه کی تر که یه کیتی پی هه لئه ستی بو به دیه پینانی ئه و ئامانجانیه ی له پرۆگرامی ناوخو دا دیاری کراوه.

بهندی نویه م:

پاره ی یه کیتی به م شیوه یه سهرف ئه کری:

۱- له ۵۰ دینار تیپه ر نه بی له ده سه لاتی سه روکی یه کیتیدا یه به لام که له وه زیاتر بوو وا ئه بی به ره زامهندی مه کته بی سکر تار یهت وه ربگیری بو سهر فکردنی.

۲- هه ر لقیگ بو ی هه یه به شیکی دیاری کراو له ده سکه وتی سهر ف بکات به پیی ئه و نیسه به ته ی که مه کته بی سکر تار یهت دیاری ئه کات له بهر رو شنای پیویستی ئه و لقه دا.

بهندی دهیه م:

هەر که سیك دزی له یه کیتی بکات یا به شیوه یه کی خراپ پارهی به کار بهینن
وا سزای وه کو ئه و سزایانه ئه بی که بو دزیکردن له مائی گشتی دانراون به پیی
بهنده کانی یاسای په پیره و کراو له عیراقدا و له یه کیتیش دهر ئه کری.

بهندی یازدهیه م:

نابی یه کیتی له ۳۰۰ دینار زیاتر لای خوئی گل بداته وه که له وهش زیاتر بوو
ئه بی له یه کیك له بانکه کانی میریدا دابنری به ناوی یه کیتییه وه، دهره پینانی
پارهش له و بانکه دا به هوئی چه که وه ئه بی که ئه بی سه روک و ئه مین سه ندوق
ئیمزای بکه ن.

بهندی دوازدهیه م:

دهستگا و لیژنه کانی یه کیتی:

یه که م: کۆنگرئیس - به رزترین دهسه لات له یه کیتیدا کۆنگرئیسه که به م جوړه
پیک دیت:

۱- نوینه رانی ئه و ئه ندامانه ی که هه موو فه رمانیکیان به جی گه یاندوو به پیی
ئه م په پیره وه.

۲- ئه ندامانی لیژنه ی ته نفیزی ناوهندی و جیگره کان.

دووهم: کۆنگره به ئاماده بوونی زۆربه ی نوینه ران ته واو ئه بی و ئه به ستری. خو
ئه گه ر په وان به وو وا بو هه فته یه ک دوا ئه خری ئه و کاته چه ند ئه ندام ئاماده بی
کۆنگره ئه به ستری.

سییه م: به شیوه یه کی ئاسایی کۆنگره هه موو سالیك ئه به ستری، خو ئه گه ر
لیژنه ی ته نفیزی یا زۆربه ی ئه ندامانی لیژنه ی ناوچه و لقه کان داویان کرد کۆنگره
به ستری وا له ناوه ختیشا ئه به ستری.

چوارهم: دهسه لاته کانی کۆنگره ئه مانه یه:

۱- دهسلیدان یا گوپینی پروگرامی یه کیتی له کۆبوونه وه ی گشتی سالانه یا هی
ناوهخت که بو ئه و مه به سته ئه به ستری و به بریاری دوو له سه ر سیی

ئەندامانی بەلایەنی کەمەو. کە ئەوێش بە وەزارەتی ناوخوا ئەگەیه نرێ و پاش ۳۰ رۆژ لەو پراگەیانندنە ئەگەر ناقایلی خۆی نیشان نەدا وا ئەو دەسلێدان یا گۆرینە شوینی خۆی ئەگرێ.

۲- گفتوگۆکردنی راپۆرتی سالانە لیژنە تەنفیزی ناوەندی.

۳- گفتوگۆی باری دارایی یەکیتی و بریاردان لەسەری.

۴- لیکۆلینەوێ نامەکانی لیژنە و ئەندامان.

۵- هەلبژاردنی ئەندامانی لیژنە تەنفیزی ناوەندی.

۶- تەنیا کۆنگرە دەسەلاتی هەلۆه شانهوێ یەکیتی هەیه ئەوێش بە بریاری زۆربەیی دوو لەسەر سیی ئەندامانی کۆنگرە ئەبی.

پێنجەم: لیژنە تەنفیزی ناوەندی:

۱- لە بیست و یەک ئەندام پێک دێت لەگەڵ پێنج ئەندامی ئیختیادتدا کە کۆنگرە بە هەلبژاردنی نەینی لە ناو ئەندامەکانی هەلیان ئەبژێری. کاروباری یەکیتی هەلئەسوورپینی و بریارەکانی کۆنگرە جییه جی ئەکات و ئامانجەکانی یەکیتی ئەهینتە دی و بریارەکانیشی بە زۆربەیی دەنگ شوینی خویان ئەگرن.

۲- لیژنە تەنفیزی ناوەندی لەناو ئەندامەکانیدا مەکتەبی سکرتریەت هەلئەبژێری کە لە نو ئەندام پێک دێت بەم شیوەیە خوارەو:

أ- سەرۆک

ب- جیگری سەرۆک

ت- سکرتری گشتی

ث- ئەمین سەندوق

ج- ئەمینی کاروباری ریکخستن و لیژنەکانی یەکیتی.

ح- ئەمینی کاروباری زانیاری و کۆمەلایەتی.

خ- ئەمینی کاروباری وەرزش و هونەر.

د- ئەمینی پەپوهەندی لەگەڵ ریکخراوه کوردستانییه کان.

د- ئەمینی پەیوەندییەکانی دەرەو.

ر- بەپێی زنجیرە زۆری دەنگ ئەندامی ئیحتیات جێگە بەتالی ئەندامی لێژنە تەنفیزی ئەگرێتەو.

۳- بۆ بەدیھێنانی ئامانجەکانی یەکیتی لێژنە تەنفیزی بۆیە بەپێی پۆیست لێژنە تایبەتی دروست بکات بەلام بریاری ئەم جوۆرە لێژنە ئەبێ رەزامەندی لێژنە تەنفیزی لەسەر بێ ئەوسا جێبەجێ بکری.

شەشەم: لێژنە لق - بەرزترین دەسەلاتی جێبەجێکردن و هەلسۆراندنی ئیشوکاری ئەو لقیە کە لە ۷ - ۹ ئەندام پێک دێت بە ئەندامانی لێژنە تەنفیزی ناوەندییەو کە لە سنووری ئەو لقیە دا ئێنیشن، هەلبژاردنی لێژنە لقیە لەلایەن نوێنەرانی لێژنە ناوچەکانەو ئەبێ. لێژنە لق لێسراو بەرامبەر لێژنە تەنفیزی ناوەندی لە هەموو کاروباری لێژنە ناوچەیی و کەرت و لێژنە تایبەتیەکانی سەر بە ناوچەکانییەو بۆیە هەیه کە:

۱- بۆ بەدیھێنانی ئامانجەکانی و بەپێی پۆیست لێژنە تایبەتی پێک بهێنی.

۲- بریار و ئامۆژگاری پۆیست دەرکات بە مەرجێک پێچەوانە ئامۆژگارییەکانی لێژنە تەنفیزی یەکیتی ئەبێ.

۳- راپۆرتی مانگانە دەربارە چالاکی لق بە لێژنە تەنفیزی ناوەندی.

هەوتەم: لێژنە ناوچە لە ۷ - ۹ ئەندام پێک دێت، ئەندامانی یەکیتی لە ناوخیاندا بە دەنگدانی نەهینی هەلیان ئەبژێرن، ئەرکەکانی وەرگرتنی ئەندام و جێبەجێکردنی سیاسەتی یەکیتی و بریارەکانی لێژنەکانی سەرۆتەر و سەرپەرشتی و ئاراستەکردنی جەماوەری لاوانە لە سنووری ناوچەکید.

بەندی سێزدەهەم:

یەکیتی شەخسیەتیکی مەعنەوییە و شیاوی ئەوێە مەبەستەکانی ناو ئەم پرۆگرامە بەیئیتە دی و مافی تەسەرف و پیکھاتن (تعاھد) و خاوەن مولکیتی و کردنە خاوەن (تملک و تملیک) و بەرگری لە مافی وەستان روو و بەرامبەرەکی لە دادگا (الخصومة والمرافعة) ی هەیه. سەرۆک یا جێگری نوێنەراییەتی ئەکات بەپێی ئەم پرۆگرامە.

به ندى چواردده يه م:

سه روكى يه كىتى سه رو كايه تى كو بوونه وه كانى ليژنه ي ته نفيزى ناوه ندى ئەكات و نوينه رى يه كىتبييه له گه ل هه موو ده ستگا و دايره يه كى فه رمانى و نافه رميدا، ئيمزاي هه موو ئەو نامانه ئەكات كه له يه كىتى ئەچپته دهره وه و له گه ل ئەمين سه ندوقا هه موو موسته نه ديكي سه رف ئيمزا ئەكات هه روه ها بو هه موو عه قديك كه ليژنه ي ته نفيزى بريارى له سه ر دابى، بو سه رو ك هه يه ئەندامىكى ترى ليژنه ي ته نفيزى دابى له شوينى خو ي به رهامه ندى ليژنه ي ته نفيزى.

به ندى پازده يه م:

له كاتى ئاماده نه بوون يا ئيستقاله كردنى سه رو كدا جيگرى سه رو ك جيگه ي ئەگرپته وه.

به ندى شازده يه م:

سكرتيرى گشتى سه رپه رشتى پىكخستنى كو بوونه وه و ئاماده كردنى به رنامه ي كو بوونه وه كانى ليژنه ي ته نفيزى مه كته بى سكرتارپه ت ئەكات.

به ندى حه قده يه م:

ئەمين سه ندوق حساباتى يه كىتى يه ك ئەخات، ئەو سجالتانه ي پيوست بى ئەيگرى، پارهى هاتنه ناو يه كىتى و ئابوونه وه رته گرى، راپورتى دارايى سالانه ي يه كىتى پىك ئەخات و ئيمزاي چه ك و موسته نه داتى سه رف ئەكات له گه ل سه روكى يه كىتيدا.

به ندى هه ژده يه م:

ئەبى يه كىتى و لقه كانى ئەم سجالنه ي هه بى:

۱- سجلي ئەندامان: ناوى ئەندام و ته مهنى و پيشه و شوين و مىژووى هاتنه ناو يه كىتى و جنسيه ي و ناوى ئەو ئەندامانه ي لايه نغيريان كردووه بو وه رگرتنى تيايا ئەنووسرى.

۲- سجلي به رنامه ي كو بوونه وه كان كه برياره كانى ليژنه ي ته نفيزى تيا ئەنووسرى و هه موو ئەندامه كانى ئاماده بووى كو بوونه وه ئيمزاي ئەكهن.

۳- سجلی حسابات که داهاتو سهرفی یه کیتی تیا ئه نووسری به پیی یاسا په پره وکراوه کان و ئه بی کاتبی عه دل بروای پی کرد بی.

۴- سجلی که لوپه ل: هه موو که لوپه لیک که بگوئزیته وه یا نه گوئزیته وه تیا یا ئه نووسری.

۵- سجلی نامه نووسین: ئیرا و و هاتو.

به ندی نۆزده یه م:

یه کیتی ئه ندام ئه بی له و ریخراوه گشتیه عیراقیه هاومونه یه ی که میریی نیشتمانی دایه مه زرینی، ئه مه ییش به پیی به ندی پینجه می به یانه میژوو یه که ی ۱۱ ئازاره، به لام یه کیتی پاریزگاری قه واره ی تایبه تی خو ی ئه کات.

به ندی بیسته م:

ئه گه ر به سه ره سته و به پیی بریاری زۆربه ی دوو له سه ر سی ده نگی ئه ندامانی کۆنگره یه کیتی هه لوه شیئا و لابه لاکردنی که لوپه له کانی به هوی ئه و لایه وه ئه بی که کۆنگره دیاری ئه کات و ئه وه ی له ئه نجامی ئه و لابه لاکردنه ئه مینیته وه به ره و پرووی ئه ولایه ئه بیت که کۆنگره ده ستنیشانی ئه کات. به لام ئه گه ر ئه و هه لوه شانده به هوی دادگاوه بوو - قضائی - و لابه لاکردنی که لوپه لی یه کیتی به ره و پرووکردنه وه ی ئه وه ی ئه مینیته وه به پیی به نده کانی یاسا په پره وکراوه کان ئه بی.

راگه یه نراوی کۆتایی کۆنگره ی دووه می لاوانی دیموکراتی کوردستان

له ژیر چاودییری ریزدار سه روککۆمار موهیب ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر، کۆنگره ی یه که می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له ماوه ی ۸-۹ ی ته موزی ۱۹۷۲ له ژیر دروشمی (له پیناوی ئاشتی و دوستایه تی و ئاینده یه کی باشت بۆ لاوان و ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستانی عێراق) له شه قلاوه ساز کرا.

هه ریبه که له به ریزان نه عیم حەداد، نوینه ری سه روککۆمار و ئەندامی سه رکرده یه تی قوتری پارٹی به عسی عه ره بی سۆسیالیستی و به ریز عه زیز ئاکره یی، ئەندامی مه کته بی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستانی خه باتکار و نوینه ری سه روک بارزانی و پاریزگاری هه ولیر و به ریزان سه روکی یه که کارگیر و سه ربازیه کانی پاریزگا و سه روکی ریکخواه جه ماوه ریبه کوردستانیه کان ئاماده ی کۆنگره بوون.

ئەم لیژنانه ی خواره وه له کۆنگره که و ته وه:

أ- لیژنه ی سه ره پرشته یکردنی دانیشه تنه کانی کۆنگره.

- لیژنه ی دارایی.

- لیژنه ی په ره وه ی ناوخوا یی.

- لیژنه ی کاروباری سیاسی.

- لیژنه ی چالاکیه کۆمه لایه تی و رۆشنییریبه کان.

- لیژنه ی دارشته ی بریار و راسپارده کان.

کۆبوونه وه ی لیژنه کان و گه توگۆکامان ده رباره ی ئەو بابه تانه ی خراونه ته روو ده ستیان پیکرد و بریار و راسپارده کانیه ئاراسته ی دانیشه تنی گه تته کۆنگره کرد، هه ره وه ها کۆنگره په زامه ندی ده رباره ی ئەم بریار و راسپاردانه ی خواره وه پیشان دا:

۱- کۆنگره سوپاسی سه روککۆمار، موهیب ئەحمەد حەسەن ئەلبەکر ده کات به رامبه ر به چاودییریکردنی به ریزیان بۆ کۆنگره.

۲- کۆنگره سوپاسی پارٹی دیموکراتی کوردستانی پیشه وای گه لی کورد و سه روکه خه باتکاره که ی، مسته فا بارزانی ده کات که نوینه ری خوا ی په وانیه کۆنگره کردووه.

۳- کۆنگره گیانی شههیدانی گهلی کوردمان و شههیدانی بزووتنه وهی نیشتمانی عێراق بهرز راده گری.

۴- کۆنگره ههوله کانی لقی دووی پارتی دیموکراتی کوردستان و پارێزگای ههولێر له پیناوی په خساندنی بارودۆخی گونجاو بوۆ سازکردنی کۆنگره بهرز ده نرخینی.

۵- کۆنگره سوپاسی ریکخراوه جه ماوه ریه کانی کوردستان ده کات به رامبه به شداربوونی کاریگه رانه یان له کۆنگره که ماندا.

ب- دوای تاوتوی کردنی بارودۆخی تایهت به ریکخستن و سه رجه م ئه و بابه تانه ی په یوه ستن به لاوانی کوردستان به تایهتی و لاوانی عێراق به گشتی، کۆنگره ئه م بریارانه ی خواره وهی دا:

۱- کۆنگره بریاری دامه زرانندی یه کیتی گشتی لاوانی عێراق پیروژ ده کات و هیواخوازه ئه م بریاره بیته مایه ی پته وکردنی په یوه ندیه کانی نیوان لاوانی عێراق و پیگه که یان له نیو ناوه ندیه کانی لاوانی جیهان، هاوکات کۆنگره هیواداره په یوه ندیه کانی نیوان هه ردووک یه کیتی له سه ر بنه مایه کی دروست و هاوکاریی بریارانه و راستگویی بونیاد بنی.

۲- له کاتی کدا کۆنگره ئه و یارمه تی و کۆمه که به هاداره بهرز ده نرخینی که حکومه تی نیشتمانی پیشکه شی ریکخراو و یه کیتی جه ماوه ری و پیشه ییه کانی ده کات، هاوکات نیگه رانی خوۆشی ده رده بپری، به و پییه ی ئه و یارمه تیانه وه ک ریکخراوه کانی تر یه کیتی که مان ناگره وه.

۳- کۆنگره پیشنیازی کارکردن له پیناوی پیکه یینانی ئه نجومه نیکی بالآ بوۆ ریکخراوه جه ماوه ریه کان ده کات له پیناوی هه ماهه نگی و هاوکاری و کاری هاوبه ش له نیو خویندا.

۴- کۆنگره په زامه ندی سه بارهت به لیستی دارایی داها ته کان و خه رجیه تایه ته کانی یه کیتی له ۱-۱-۱۹۷۲ هه تا ۲۰-۶-۱۹۷۲ ده ربپری.

۵- کۆنگره گفتوگۆی ده رباره ی به ندیه کانی په یه ره وی ناوخۆی یه کیتی ئه نجام دا و چه ند هه موار کردنه وه یه کی گونجاو له گه ل سرووشت و ئامانجه کانی ئه م قوئاغه ی ئه کیتی جیبه جی کرد.

۶- به هۆی گرنگی چالاکیه رۆشنیری و میدیاییه کان، کۆنگره لیژنه ی جیبه جیکاری کۆنگره ی ناوهندی سه بارهت به گرنگی کارکردن له پیناوی ده رکردنی بلاو کراوه مانگانه کان و گوڤاریک راسپارد که زمانحالی یه کیتی بی.

ج- بریاره سیاسییه کان:

کۆنگره که شوهه وای سیاسی عیراق و سرووشتی ئه و بارودۆخانه ی له بهرچاو گرتوو که بالیان به سه ر ناوچه ی رۆژه لاتی ناوه راستدا کیشاوه، ههروه ها ره چاوی ئه و گرفته مه ترسیدارانه شی کردوو که رووبه پرووی بزووتنه وه ی رزگار یخوازی نیشتمانی و ئابووری گهلانی ناوچه که بوونه ته وه، به گه له که شمانه وه به عه ره ب و کورد و که مینه نه ته وایه تیه کان، بۆیه بریاری دا:

۱- له و کاته ی که کۆنگره ئه و هه وله ئیجابیانه به رز ده نرخینی که ده سه لاتی نیشتمانی له پیناوی جیبه جیکردنی برگه کانی ریککه وتننامه ی ۱۱ ی ئاداری میژووی گرتوونیه ته بهر، له هه مان کاتدا دلته نگی خو ی به رامبه ر به بوونی چه ند دیارده یه کی سلبی ده رده بری که تا ئیستا بال به سه ر که شوهه وای سیاسیدا ده کیشن، به تاییه تیش زیادبوونی نیگه رانی له کوردستانی عیراق له ئه نجامی جیبه جینه کردنی ئه و برگانه ی له ریککه وتنی ئادار ماونه ته وه و پیوستیان به گرنته به ری ریشوینی کرده یی خیرا و کاریگه ر هیه له پیناوی تیپه راندنی ئه م دیاردانه و بۆ ئه وه ی گه لی کوردمان به ته وای مافه نه ته وه ییه ره واکانی شاد بی، له نیواندا ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان له چوارچێوه ی کۆماری عیراق.

۲- کۆنگره داوای بونیادنانی هاوپه یمانیه کی راستگو و توندوتۆل ده کات له نیوان پارٹی به عس و پارٹی دیموکراتی کوردستان و پارت و هیزه نیشتمانیه کانی تری ولات و لاوانی کوردستان هه موو هه ولێک ده خه نه گه ر له پیناوی پیکه پینانی به ره ی نیشتمانی چاوه پروانکراو، له سه ر بنه مای پته و و جیگیر و به مه به ستی بونیادنانی عیراق یکی دیموکراسی به هیز و گه شاوه.

۳- کۆنگره پشتگیری له و ده ستپیشخه ریه نیشتمانیانه ده کات که ده بنه مایه ی ئازادیی سیاسی و ئابووری و سه رمایه گوزاریکردنی راسته وخۆی سامانه نیشتمانیه کان، ههروه ها پشتیوانی له بریاری میژووی تاییهت به خو ماییکردنی کۆمپانیای سنوورداری نه وتی عیراق ده کات.

۴- کۆنگره پشتیوانی خوۆی بوۆ خهباتی گهلی عه ره بی برا دهرده بری له پیناوی تهواوکردنی ئازادی نیشتمانی و ئابووری خوۆی، ههروهها پشتگیری له خهباتی رهوای گهلی فهلهستین دهکات له پیناوی گێرانهوهی مافه داگیرکراوهکانی له فهلهستین.

۵- کۆنگره پشتگیری له خهباتی گهلی کورد له تهواوی پارچهکانی کوردستان دهکات له پیناوی شادبوون به مافه نه تهوهییه رهواکان.

۶- کۆنگره پشتگیری خوۆی بوۆ خهباتی سه ره بره زانهی گهلانی هیند و چین و بزووتنه وه رزگاربخوازهکانی جیهان دهرده بری له پیناوی وه دهسته پینانی سه ره به خوۆی نیشتمانی و دیارکردنی مافی چاره نووسی خوۆیان، ههروهها هه موو جوۆره دوژمنکاری و دهسته وردانیکی بیانی له کاروباری ناو خوۆیان رهت دهکاته وه.

۷- کۆنگره گه شیبینی و متمانهی خوۆی به رامبه ر به ئاینده دهرده بری، به تایبه تی دوای مۆرکردنی په یماننامه ی قه دهغه کردنی چه که ستراتژییه کان و دانانی سنووریك بوۆ به کاره پینانیان، ههروهها پشتیوانی له وه هه ولان دهکات که بوونه مایه ی هیورکردنه وهی ناسه قامگیری نیوده وه له تی و توندو توڵکردنی ئاشته وایی له جیهان.

ئاشکرایه که یه کیتییه که مان، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان سالی ۱۹۵۳ له گه رمه ی خهباتی گهلی کورد له دژی پرژی می کۆنه په رست و به مه به سستی گه یشتن به مافه نه ته وه ییه رهواکان دامه زراوه. به هۆی ئه و بارودۆخه ناهه مواران هه ش که هاوشانی کاروانی خهباتی یه کیتییه که مان بوون، یه کیتی نه یه توانیوه کۆنگرهکانی خوۆی ساز بکات، بوۆیه کۆنگره ی شه قلاوه کۆنگره ی یه که می یه کیتی بوو، هاوکات به گویره ی بوچوونی فه رمی، کۆنگره ی دامه زرینه ریش بوو، دوای ئه وه ی یه کیتی به فه رمی له پاش ریککه وتنامه ی میژوو یی ۱۱ ی ئاداره وه مۆله تی پی درا.

کۆنگرہی سییہمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

ههولیر ۱۹۷۴

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له دوای تهواوکردنی کۆنفرانسه ناوخواییه کانی لقه کانی، له ریکهوتی ۱ی ئاداری ۱۹۷۴ له هۆلی گهل له شاری ههولیر^(۱) به دروشمی «ئاشتی - برایهتی - ئۆتۆنۆمی بۆ کوردستان» و له ژیر چاودییری سهروک کۆماری عیراق ئهحمدهد هسهن بهکر و عهبدولوههاب ئهتروشی پارێزگاری ههولیر و ئهندامی کۆمیتیهی ناوهندی پارٹی دیموکراتی کوردستان وهک نوینهری سهروک مستهفا بارزانی، سألح یوسفی ئهندامی مهکتهبی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستان و بهرپرسی پیکخواوہ جہماوہریهکان و زهکیه ئیسماعیل هقی ئهندامی کۆمیتیهی ناوهندی پارٹی دیموکراتی کوردستان و سکریتی یه کیتی ئافرهتانی کوردستان^(۲) و دارا توفیق ئهندامی کۆمیتیهی ناوهندی پارٹی دیموکراتی کۆنگرہی سییہمی خووی بهست^(۳) و سهیدا سألح یوسفی به نوینهرایهتی سهروک مستهفا بارزانی، وتاریکی پیشکەشی نوینهران و ئامادهبووانی کۆنگرہ کرد.

یه کیک له بریارهکانی ئهه کۆنگرہیه، ههلوهشانندنهوهی سیستهمی سهروکایهتی یه کیتیه که بوو، لهو ریکهوته بهدواوه تهنیا پۆستی سکریتی مایهوه وهک بالاترین دهسهلاتی ئهه و پیکخواوہ. کۆنگرہی سییہمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له کەش و ههوايهکی پر له کیشه بهرپوه چووه، یه کیک له پروداوه پر مهترسییه کانی ئهوکات بریتی بوو له دانانهوهی بۆمبیک له لایهن دهزگای ههوالگری

(۱) المؤتمر الثاني لاتحاد الشبيبة الديمقراطي الكردستاني، جريدة التأخي، العدد ۱۵۶۸، بغداد، مطبعة التايمس، السبت، ۲۳ شباط ۱۹۷۴م، ص ۴؛ رئيس اتحاد الشبيبة الديمقراطي الكردستاني يتحدث للتأخي، جريدة التأخي، العدد ۱۵۷۱، بغداد، مطبعة التايمس، الثلاثاء، ۲۶ شباط ۱۹۷۴م، ص ۴.

(۲) شیرین ئامیدی، سهراوهی پیشو، ل ۱۷۸.

(۳) افتتاح المؤتمر الثاني لاتحاد الشبيبة الديمقراطي الكردستاني، جريدة التأخي، العدد ۱۵۷۴، بغداد، مطبعة التايمس، السبت، ۲ آذار ۱۹۷۴م، ص ۱؛ لاوانی دیموکراتی کوردستان به شیکي سهرهکی بزوتنهوهی رزگاری گهلی کوردمانن، رۆژنامهی برایهتی، ژماره ۸۶، بهغدا، چاپخانهی دار الجاحظ، شه مه، ۲ی ئاداری ۱۹۷۴، ل ۱.

عیراق له نزیك شوینی کۆنگره، که دواتر له ئه نجامی ته قینه وهی ئه و بۆمبه که سێک شه هید ده بیّت، ئه م کاره ی ده زگای هه والگری ترس و گومان ده خاته دلی ئه ندامانی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، بۆیه زۆریک له ئه ندامانی کۆنگره په یوه ندی به ریزه کانی شوۆری ئه یلووله وه ده که ن^(۱). له م کۆنگره یه دا ده سته یه کی نوۆ بۆ سه رکردایه تی لاوان به م شیوه ی خواره وه هه لبژێردران:

- ئه نوهر عه بدو لا، سکر تیر
- یه دو لا فه یلی (که ریم عه بد موراد)
- سه عید محه مه د عه بدولغه نی، ناسراو به (بایز تاله بان)
- عوسمان حه سه ن دزه یی، ناسراو به (عوسمان سه رسوور)
- شاخه وان نامیق
- سه ره به ست بامه پرنی
- مامو ستا سه لّاح
- مامو ستا سه عید وه یس
- جه لیل میکائیل
- عیسمه ت حه سه ن
- یونس عه بدو لا
- محه مه د سایه خان حه یده ر، ناسراو به ئه بو ئاسۆ
- محه مه د بامه پرنی
- په روین عه لی محه مه د
- شازاد
- قادر محه مه د ئه مین^(۲)

---

(۱) نه وزاد فوئاد په شید، چه پکه گو لێک له میژووی (ی.ل.د.ک)، به رگی دووهم، چاپی یه که م، چاپخانه ی و لات، حوزه ی رانی ۲۰۱۸، ل ل ۱۵، ۱۶، نه وزاد فوئاد په شید، ئه زموون و بیره وه ری، گو قاری پێشکه و تن، ئۆرگانی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، ژماره ۱۹۷، هه ولیر، تشرینی دووهمی ۲۰۱۳، ل ۲۱.

(۲) ئ.د.ت. فایلی ژماره ۲ - CH-۱۳، سه رچاوه ی پێشو، ل ۳.

کۆنگره به هه‌لبژاردنی بیست و یه‌ك ئەندام وه‌ك لیژنه‌ی راپه‌راندن و پینج ئەندامی یه‌ده‌گ کۆتایی هات، به‌لام زۆری نه‌برد له‌ مانگی ته‌موزی ۱۹۷۴ نا‌کۆکی ده‌که‌ویته‌ نیوان ئە‌نوه‌ر عه‌بدو‌لا ناسراو به‌ ئە‌نوه‌ر ره‌ئییسی سکرته‌ری یه‌کیته‌که‌ و لیژنه‌ راپه‌راندن، بۆیه‌ ئە‌م نا‌کۆکی و دووبه‌ره‌کیه‌ بووه‌ هو‌کاری دووباره‌ ئە‌نجامدانی هه‌لبژاردنیکی نو‌ی بۆ هه‌لبژاردنه‌وه‌ی سه‌رکردایه‌تی‌ه‌کی نو‌ی بۆ ئە‌و یه‌کیته‌، به‌هو‌ی ئە‌مه‌وه‌ هه‌لبژاردنیکی تازه‌ کرا و سه‌رکردایه‌تی نو‌ی به‌ شیوه‌ی خواره‌وه‌ هه‌لبژێردرا:

شاخه‌وان نامیق، سکرته‌ر (له‌ راستیدا ناوبراو له‌ کۆنگره‌ ده‌رنه‌چوو وه‌ك سه‌رپه‌رشت دانرا)

- عوسمان دزه‌یی، ئە‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- سه‌ربه‌ست بامه‌رنی، ئە‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- بایز تاله‌بانی، ئە‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت
- مامۆستا سه‌لاح هه‌سه‌ن، ئە‌ندامی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت^(۱)

(۱) نه‌وزاد فوئاد، چه‌پکه‌ گو‌لیک له‌ میژووی (ی.ل.د.ک)، سه‌رچاوه‌ی پیشو، ل ۱۷؛ نه‌وزاد فوئاد، ئە‌زموون و بیره‌وه‌ری، سه‌رچاوه‌ی پیشو، ل ۲۱

دهقی وتاری سألح یوسفی له کردنه وهی کۆنگره ی سییه می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

رێگه م پێ بدەن سلاوی برایه تی و خهباتان ئاراسته بکه م و له جیاتی ئیوه و بهندهش، ئهوپه ڕی سوپاسگوزاری و ریز ئاراسته ی ریزدار موهیب ئهحمه د حهسه ن ئهلبه کر، سهروککۆماری عێراقی خۆشه و یستمان بکه م، به و پێیه ی ئه م کۆنگره یه له ژیر چاودێری به پێزیان له شاری ههولێری خۆراگر ساز ده کری، ههروه ها به خشی نی شه ره فی کردنه وه ی کۆنگره که له جیاتی به پێزیان به بنده. هاوکات ده خوازم بلیم جه نابی سه روک کۆمار پیرۆزباییتان ئاراسته ده کات و سلاوتان بۆ ده نیتری و هیوای سه رکه وتنتان بۆ ده خوازی له ئه رکه نیشتمانی هکه تان له پیناوی خیر و خۆشی و پێشکه وتن و گه شه کردن و برایه تی نه ته وه یی و نیستمانی بۆ عێراق.

هه ر به م بۆنه خۆشه وه، ده خوازم ریزی بی پایانم ئاراسته ی ریزدار مسته فا بارزانی سه روکی پارته که مان پارتی دیموکراتی کوردستان بکه م که شه ره فی نوینه رایه تیکردنی له کۆنگره که تانی به بنده به خشی. سلاو و ههستی برایه تی به پێزیان و هیوای سه رکه وتن له جیه جیکردنی ئه رک و به رپرسیاریتیه نه ته وه یی و نیشتمانیه کان به رامبه ر میلیله ته که تان و ته واوی گه لانی عێراقتان بۆ ده خوازی. هه ر له م بۆنه یه دا ده خوازم ریزی بی پایان بۆ هه ریه که له جه نابی سه روک بارزانی ده ربېرم به رامبه ر به سوژ و پشتگیریان بۆ ریکخراوه کوردستانیه کان و بابه ته نیشتمانیه کامان و هیوای به رده وامبوونی ئه م جوړه چاودێریکردنه گرنه ده خوازم.

پێکهاته و فراوانی قه باره و دینامیکیه تی لاوان له هه موو ولاتی کدا بریتیه له و نوخبه پێشه نگه ی تیایدا سه رجه م وزه تازه و به ره مه پینه کان، ئه وانیه به هۆی ئاستی ژیا ریی و کاریگه ریان شایسته ی ریزگرتن و له توانایاندا هه یه بن به پێشه نگه نه وه تازه که مان و به گونجاوترین شیوه ش ئه رکه نیشتمانی و کۆمه لایه تیه کان راپه رینن، له کاتی کدا ئه گه ر له ئیواندا سه رکردایه تیه کی گونجاو و خاوه ن ئه زموون و پشتبه ستوو به رینمایی گونجاو بوونی هه بی.

ئه م ریکخراوه کوردستانیه ش هاوشانی ریکخراوه کوردستانیه کانی دیکه وه ک پێویسته کی نیشتمانی له سالی ۱۹۵۳ له دایک بووه بۆ ئه وه ی له گه ل پێشه نگه گه له که مان و پارته که مان پارتی دیموکراتی کوردستان به یه ک بگه ن و له و کاته وه ش

هه تا ئیستا وهك پیشه نگیکی له بار له پیشه وهی کاروانی نیشتمانی ماوه ته وه و قوربانی زیاتری به خشیوه و وره ی بهرز و خوبه خشی له ناخی چه ندین کور و کچی کوردستان چه سپاندووه، ههروه ها شانبه شانی سه رجه م دهسته خوشکه کانی دیکه ی که له دهوری میللهت و بارزانی سه رۆک کۆبوو بوونه وه، له هه موو شوپش و راپه رینه کاغماندا به شداری کردووه و له ناو بزوتنه وهی بهرگریکاری نیشتمانی دا پیگه ی گونجاوی خو ی پی براوه.

سازکردنی کۆنگره که تان له م ساته هه ستیاره دا، گرنگی و وانه و په ندی زۆر ده گریتته خو ی و ئیمه ش شایه نی ئه وه یین سوودیان لی وه ربگرین و پیویست ده کات هوشیار و به ئاگا بین، به و پییه ی گه لی عیراق مان به عه رب و کورد و که مه نه ته وه و هیزه نیشتمانیه کانیه وه سه رقالی ئه وه ن له مانگی ئاداردا به جوش و خرۆشیکی زۆر و له ریگه ی سازکردنی زنجیره یه ک ئاهه نگه وه یادی کۆمه لیک بۆنه ی نیشتمانی تایهت به گه له که مان بکه نه وه، ئه و مانگه ی بۆته ده ستپیکی هیئانه دی سه رکه و تنه مه زنه کان، مانگی ئاهه نگی برایه تی و یه کگرتنی نیشتمانی و جه ژنی نه ورۆز.

گه له که مان له سه روبه ندی پیشوازیکردن له جه ژنی نه ورۆز و به هاری پیروژ دایه که یه کیکه له گه وره ترین گردبوونه وه کان و لووتکه ی رازاوه یی و جوانیه. به لام به داخیکی زۆره وه ئیستا جو ره نیگه رانی و گومان و ترسیکمان پیوه دیاره و رووبه پرووی بارودۆخیکی ناله بار و مه ترسیدار ده بینه وه که پیچه وانیه ی خواست و ویست و ئاواته کاغمانه، بارودۆخیکی که تیایدا هه موو هیزه داگیرکار و شه رخواز و به کریگیراوه کان که وتوونه ته خو یان بۆ نانه وهی نا کۆکی و خوشکردنی ئاگر و گه وره کردنی هه له کان، به مه به ستی خنکاندن و له باربردنی هه موو ده ستکه وته نیشتمانیه کاغمان و لاوازکردنی توانا و هه ول و قوربانیانمان و گۆرینی دلخۆشی و هه موو ئه و ده ستکه وته مه زنانه ی چاوه ری بووین له گه ل گه شانعه وهی گوله کانی ئاشتی و برایه تی و به هاردا زیاتر گه شه بکه ن، بۆ هاوار و گریان و ماتهم و سوتان و کاره ساتی وا که هه موو ئه وه ی به ماندوو بوون و خوین و فرمیسک چاندوو مانه و بونیادمان ناوه، بکری به ویرانه. بۆیه له ئان و ساتیکی وادا و وه ک ئه رکیکی نیشتمانی، پیویسته هه موو لایه کمان ئاگادار و هوشیار بین بۆ ئه وه ی بتوانین شکست به سه رجه م ئه و هه ولانه بینین که له پیناوی ویرانکردنی ئیراده و خواست و جه ژن و ئاشتی و برایه تی نیوانمان خراونه ته گهر، هه ر ئه مه ش داوامان لیده کات ده ستبهرداری خوبه زلزانین و لوژیکی

هیژ و کاردانه وهی نابه جی و توندوتیژی بین که جگه له مالمویرانی و زیانی زۆر هیچی دیکه مان لئی نه بینیه، ههروهها بو ئه وهی جاریکی دیکه نه بینیه وه قوربانیه لیکتینه گه یشتن و گومان و بی ئه نجام و ویرانکه ره کان.

با گیانی هه موومان پر بی له په ندوه رگرتن و هه ول و کۆشش و لیبورده یی و وه لانان و دوورکه وتنه وه له ناکۆکی و هه له و کاره ساته کانی رابردوو و متمانه و نیازپاکی و پشتبهستن به پیشنیازه ئیجابیه کان شوینیان بگرنه وه و هه موومان پیکه وه سوور بین له سه ر خواسته کانی میلله ت، به و پیه ی ئه مه کرۆکی بنه ماکانی که رامه ت و ماف و هیژ و پابه ندبوونه به پاراستنی به رژه وه ندیه کانی میلله ت و نیشتمان. خۆه لدانه وه و خۆ به زلزانیه ده ریانخست که چ جوړه زیانیکیان به دواوه یه و جگه له ویرانکاری و توپه یی میلله ت هیچی تریان لی سه وز نابن.

یه کهم کۆنفرانسی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

۱۹۸۱

دوای نسکۆی سالی ۱۹۷۵، به هۆی ئه و بارودۆخه ناله بار و ههستیاره ی هه بوو، رێکخستنه کانی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان جوړیک له په رته وازه یی به خۆیه وه بینی، بۆیه به مه بهستی خۆرێکخستنه وه، سالی ۱۹۸۱ کۆنفرانسیکی به ست و سه رکردایه تیه کی خاوه ن شه رعیه ت هه لێژێردرا و جارێکی دیکه درێژه ی به خه بات و چالاکی رێکخواوه یی خۆی دایه وه. هه ر له و کۆنفرانسه دا پرۆژه ی به رنامه و بنچینه کانی کارکردنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانی راگه یاند.

هه و النامه ی کتیب

پروژهی بهرنامه و بنچینه کانی کارکردنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

پروگرام

به شی یه کهم

سروشی یه کیتی

به ندی یه کهم:

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، ریکخراویکی جه ماوه ری نیشتمانی دیموکراتیه، له یه کیتییه کی به ئاره زووی ئه و کچ و کوره لاه دیموکراتخوازانه پیک هاتوو، که بروایان به پروگرام و پهیره وه ناوخوییه که یه هیه و تی ده کوشن بو وه دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتی له چوارچیوهی ریکخراوه کانییدا و به پیی سیاسه تی یه کیتییه که و بریاره کانی دهزگا سه رکرده یه کانی.

به ندی دووه م:

یه کیتی تی ده کوشن بو جیبه جیکردنی ئامانجه کانی لاوانی کوردستان به تاییه تی و لاوانی عیراق به گشتی له چوارچیوهی خه باتکردنی بو وه دیهینانی گشت مافه نه ته وایه تیه کانی گه لی کورد (مافی وه دیهینانی ئوتونومی بو کوردستان له چوارچیوهی عیراقیکی دیموکراتدا).

به ندی سییه م:

یه کیتی کاری خوئی له کوردستان و ناوچه کانی تری کوماری عیراق ئه نجام ده دات له هر شوینیکدا کومه لیک له لاوانی کوردستان هه بیته، ههروه ها مافی کردنه وهی لقه کانی له دهره وهی عیراقدا هیه ئه گهر سه رکردایه تی ئه وهی به پیویست زانی.

به ندی چواره م:

یه کیتی سه ربه خوئی تاییه تی خوئی هیه، خاوه نی بهرنامه و پهیره وی ناوخو و دهزگا سه رکرده یی و ناوخوییه کانیه تی که له لایه ن ئه ندامانی یه کیتییه وه دینه هه لباردن.

به ندی پینجه م:

یه کیتی چینه جوربه جوربه کان و کهسه کومه لایه تیبه چه وساوه و روشنبیره کان ده گریته خوئی که له سه ر شیوهی تیکۆشان له چوارچیوهی ناوچه که دا پیک هاتوون و جووتیاران و کریکاران و قوتابیان له ههردوو ره گه زدا (من الجنسین) گه وره ترین راده له ئەندامانی یه کیتی پیک ده هیئن سهره پرای پیشه ییه جوربه جوربه کان و فه رمانبه ران و هی تر.

به شی دووه م

ئامانجه نیشتمانییه کانی یه کیتی

به ندی شه شه م:

یه که م: له باره ی خه باتی نه ته وه ی کورده وه

أ- یه کیتی بپروای به مافی نه ته وه یی دابه شکرای کورد له دیاریکردنی چاره نووسی خوئی و پشتگیریکردن له خه باتی دادپهروه رانه یدا دژ به ئیمپریالیزم و زایونیزم و کونه په رستی هه یه.

ب- یارمه تیدانی ئاواره کانی هه موو پارچه کانی کوردستان، که به هوی خه باتی سیاسیان و له ئەنجامی ئەو کرده وه ره گه زپه رستی و شوڤینیستیانه ی دهره ق به نه ته وه ی کوردی دابه شکرای دهر به دهر ده کریئن.

به ندی هه وته م:

دووه م: له بواری نیشتمانی عیراقیدا

أ- پشتگیریکردنی شوڤشی ۲۶ ی گولانی نیشتمانی پیشکه وتنخواز له کوردستانی عیراقدا و خه باتی گشت هیزه دیموکراتی و نیشتمانی یه عیراقیه کان له پیناو پروخاندنی پرژیمی دیکتاتور و ره گه زپه رست و دامه زراندنی حوکمیکی دیموکراتیانه ی ئیئتلافی، که له ژیر سایه یدا ئوتونومی راسته قینه بو کوردستان بیته دی و مافی وای گشت که مایه تیبه کان له عیراقدا مسوگه ر بکریت و بو به دیهینانی قوولترین ئالوگوانی کومه لایه تی.

ب- تیکۆشان بو چه سپاندن و به هیزکردنی بریایه تی هاوخه باتی نیوان کورد و عه ره ب و که مایه تیبه کان که دابینکه ری بنه ره تی سه رخستنی کیشه کانی

رزگار بوون و دیموکراتییه.

ت- قوولکردنه وهی پیکه وه لیکدانی خه بات، له گه ل گشت ریکخراوه کوردستانییه کان وه ک قوتابیان و ئافره تان و مامۆستایان و گشت ریکخراوه پیشه یی و میلییه پیشکه و تنخوازه کان له کوردستانی عیراقد.

ث- تیکۆشان له پیناوی گه رانه وهی گشت کۆچپیکراوه کان بو عیراق و ناسنامه ی (جنسیه) عیراقی بدریته کورده فهیلی و گویان و ئومه رییان و ئاسوورییه عیراقییه کان، که له م مافه بیبه شن بو ئه وهی هاوتا بن له گه ل برا عه ره به کانیا ن.

به ندی هه شته م:

سییه م: له بواری جیهانی و کیشه کانی خه باتی گه لان و ئاشتی و رزگار بوون

أ- خه باتکردن دژ به ئیمپریالیزمی جیهانی و زایو نیست و کۆنه په رستی و تاوانبارکردنی داگیرکردن و کلکایه تی.

ب- پشتگیریکردنی بزووتنه وه ئازادیخوازه کانی گه لان له گشت لایه نه کانی جیهاندا.

ت- لایه نگریکردنی تیکۆشانى نه ته وهی عه ره بی برا، به تاییه تی گه لی عه ره بی فه له ستین به سه رکردایه تی تاکه نوینه ره که ی، ریکخراوی رزگار یخوازی فه له ستین له پیناوی گه رانه وه و دیاریکردنی چاره نووسی خو ی.

ث- لایه نگریکردنی تیکۆشانى گه لان له پیناوی دانانى ته واوی چه ک و ئاشتی جیهانی و رقه به ریکردنی به لاین و په یمانه سه ربازییه ئیمپریالیزمه کانی.

ج- به ره ره کانیکردنی بیرو را و بوچوونه کۆسمو پولیتییه شو قینیه ره گه زپه رسته کان.

ح- به هیزکردنی په یوه ندییه کانی دو ستایه تی و هاوکاریکردن له گه ل ریکخراوه پیشکه و تنخوازه کانی لاوان و قوتابیان له جیهاندا و تیکۆشان له پیناوی وه رگرتنیدا، له لاوانی دیموکراتی جیهانی و به شداریکردنی کاریگه رانه له چالاکییه کانی لاوانی جیهانی پیشکه و تنخواز له پیناوی ئاشتی و دو ستایه تی و هاوکاریدا.

بهندی نۆیه م:

چواره م: له بواری کۆمه لایه تی و لاوانه وه

أ- بهر به ره کانی کردنی هه ژاری و نه زانی و نه خوۆشی.

ب- بهر گریکردن له ماف و داخواییه کانی لاوانی عیراق به گشتی و کوردستان به تاییه تی.

ت- فراوانکردن و بلاوکردنه وهی زانیاری و زانست و پۆشنبیری له کۆمه لگای کوردستان و قه لچۆکردنی نه خوینده واری.

ث- هاندانی بزووتنه وهی وه رزشی و کردنه وهی دهورات و بهر گریکردن له مافی وه رزشیاران و مسۆگه رکردنی که رهسته و یاریگه و مه شقه ده ری لیها توو.

ج- بهر به ره کانی کردنی بیکاری که له نیوان لاواندا بلاو بووه ته وه.

ح- به گژدا چوونی دواکه وتن و خه باتکردن له پیناوی سه ره به ستی و یه کسانی ئافره ت.

خ- بووژاندنه وه و په ره پیدان به پۆشنبیری و که له پووری کورده واری.

پهیرهوی ناوڤۆ

بهشی سییه م

ئه ندامیته یه کیتی

بهندی دهیه م:

مه رجه کانی ئه ندامیته:

هه ر کهس ئه م مه رجانهی خواره وهی تیدا بهدی بیته له یه کیتی وهرده گیرئ:

أ- داننان به پروگرامی یه کیتی و پهیره وه ناوڤویه کهی بو جیبه جیکردنیان تی بکووشئ.

ب- له یه کیك له ریڤکخراوه کانی یه کیتیدا ریڤک خرابیته.

ت- کورد بیته یا نیشته جی کوردستانی عیراق بیته.

ث- ته مه نی له ۱۴ سال که متر نه بیته و له ۳۵ سالیس زیاتر نه بیته.

ج- ئابوونه ی ئه ندامیته بدات که به بریاریک له لایهن کۆمیته ی راپه راندنی ناوه ندییه وه (اللجنة التنفيذية المركزية) دیاری ده کریته.

بهندی یازده هه م:

وه رگیران له یه کیتی:

أ- داواکردنی هاتنه ریزه وه به (نووسین) پیشکهش ده کری و داواکاری هاتنه ریزه وهش له لایهن دوو ئه ندامی یه کیتییه وه که زیاتر له (۶) مانگ به سه ر ئه ندامیته یانه وه تیپه ربوو بیته، لایه نگیری (تزکیه) ده کریته.

ب- داواکاری هاتنه ریز به ماوه یه کی پالیئوراویدا تیپه ر ده بیته که له (۶) مانگ که متر نابیته و لیژنه سه ر کرده یه کان له دوای به سه رچوونی ماوه ی پالیئوراوییه که سه رنج ده ده نه راده ی به که لکهاتنی بو ئه وهی شه ره فی ئه ندامیته له یه کیتی بدریته.

ت- ئه ندامیته پالیئوراوان له لایهن کۆمیته ی راپه راندنی یه کیتییه وه یا له لایهن ئه و لایه نه ی کۆمیته ی راپه راندنی ناوه ندی دیارییان ده کات، ده درئ.

به شی چواره م سزاکانی ریکخستن

به ندی چواره دهه م:

هه ر ئه ندام یا پالئوراویک به هه ر سه ریچییه ک هه لسا یا به دواکه وتن له جیبه جیگه یانندی ئاموژگارییه کانی یه کیتی، یا جیبه جینه کردنی ئه و ئه رکانه ی پی سیپردراون دوو چاری ئه م سزایه ده بیّت و توندی سزاکه ش پیویسته له گه ل توندی سه ریچییه که ی بگونجیّت:

۱- سه رنجراکیشان به زار (شفهی).

۲- سه رنجراکیشان به نووسین (تحریری).

۳- سه رزه نشتکردن.

۴- سه رزه نشتکردنی توند.

۵- لیوه رگرتنه وه ی لیپرسراویتی ریکخستن.

۶- داگرتنی پله یه ک یا چه ند پله یه کی لیپرسراویتی ریکخستن.

۷- لیستاندنه وه ی ئه ندامیّت و به پالئوراو بناسریت.

۸- ده رکردنی یه کجاری له ئه ندامیّت یه کیتی.

به ندی پازده ده م:

أ- ئه گه ر هه ر ئه ندامیّت له ئابوونه دان بو ماوه ی ۳ مانگ له سه رییه ک دوا بکه وئ به بی هوی وا، یا له ۳ کوبوونه وه ی له دوا یه ک دوا بکه وئ ریکخراو یا ئه و لیژنه یه بو یه یه داوا له ده زگاکانی سه رووتر بکات له ریزی یه کیتی ده ربکریّت.

ب- لیژنه ی لق بو یه یه له پاش هه لسه نگانندی بارودوخی گشتی یه کیک له و سزایانه ی له به ندی چواره ده دا هاتوو ده رهق به هه ر ئه ندامیکی سه ریچییه که ره برگریّت و ده زگاکانی سه رووتر له وه ئاگادار بکاته وه.

ت- ده شی مه کته بی سکر تاریه ت سزایه که به ته واوه تی هه لوه شی نیته وه یا سووک

یا توندتری بکا ئە گەر بیینی ئەوہ گونجاو نییہ.

ث- ھەر ئەندامێک لہ ئەندامانی یەکیٹی کاری دیسپلینی دەرھەق وەرگیرایی، بوئی ھەییە بەو کارە ناقاییل بیٹ و داوای لیکوۆلینەوہ لہ کیشە کە ی بکات و بخریتە بەردەم دەزگا سەرکردایەتییە کانەوہ.

ج- دەرکردنی ئەندامی سەرپیچیکەری یەکیٹی لہ ریزەکانیدا بە بریارێک لہ لایەن کۆمیتە ی راپەراندنی ناوہندییەوہ کە بە تاکە لایەنی دەسەلاتدار دەژمێردریٹ بو دەرھینانی ئەم بریارە ھەرۆھە دەشی ئەم مافە بدات بە ھەر دەزگا یا لیژنە یەکی ریکخستن.

بەندی شازدەھەم:

أ- ئە گەر ھات و مەکتەبی سکرتراریەت بینی یەکی لہ ئەندامانی یا ئەندامە جیگرەکان (الاعضاء الاحتیاط) شایستە ی دەرکردنە لہ ئەندامی مەکتەب یا لہ یەکیٹی، ئەوا بوئی ھەییە ئەندامی تیئە کە ی ھەلواسیٹ (تعليق العضوية) ھەتا کاتی کۆبوونەوہ ی داھاتووی کۆمیتە ی راپەراندن و کیشە کانی بدریٹە کۆبوونەوہ کە بو ئەوہ ی لہم بارە یەوہ بریاری دوایی وەر بگریٹ.

ب- دەرکردنی ئەندامانی کۆمیتە ی راپەراندنی ناوہندی یا ئەندامە جیگیرە کانی لہ ئەندامی تیئە یەکیٹی یا لہ ئەندامی تیئە کۆمیتە، دەسەلاتی کۆبوونەوہ ی فراوانی کۆمیتە ی راپەراندنی ناوہندییە.

ت- لہ ھەردوو ئەو حالەتە ی لہ سەرۆھە ھاتوون پیویستە پاش پەسەندکردنی (سیئەکی) ئەندامانی کۆمیتە ی راپەراندنی ناوہندی بریارە کە دەرچیٹ.

به شی پینجهم

بناغه کانی دروستبوونی ریڅخستنی یه کیتی

به ندی حه قده هه م:

دروستبوونی ریڅخستنی یه کیتی له سهر بناغه کانی ناوه ندی تی دیموکراتی بنجی به ستووه که ئه مانه ن:

أ- هه لږاردنی گشت ده زگا سه رکرده ییه کانی یه کیتی له خواره وه بو سه ره وه له ری یه ده نگدانی نه یینی هه وه ده کری ت.

ب- ده زگا کانی خواره وه بریاره کانی لیژنه کانی سه رووتر له سهر بناغه ی پره خنه گرتن ئینجا لی کولینه وه، ئه نجام ده ده ن.

ت- گشت ده زگا و لیژنه جو ربه جو ره کانی یه کیتی راپو رتی ده وری پیش که ش به ده زگا کانی سه رووتر ده که ن سه باره ت به چالاکیه کانیان و تیایدا پیش نیار و پرسیاره کانیان ده خنه روو، هه روه ها ده زگا سه رکرده ییه کان له چالاکیه کانی خویان ئه وه ده زگایانه ی پیوه ی به ستراون ئاگادار ده که ن به هو ی ده ره ییانی بلاو کراوه ده ورییه کانه وه.

ث- دیسیپلینی ریڅخستن گشت پله کان ده گری ته وه هه روه ها جیبه جی کردنی بریاره کانی یه کیتی و ملکه چبوونی که مایه تی بو زو ربه.

به ندی هه ژده هه م:

گشت دامه زراوه کانی ریڅخستنی یه کیتی به م بناغه و بیروباوه پانه ی خواره وه به ستراون:

أ- ده زگا کان به پی یه جی گای کار کردن، جی گای خویندن، جی گای نیشته جی بوون و ریڅخستنه کانی ناحیه و قهزا، لیژنه ی ناوچه و لق پیک دین.

ب- سنووری چالاکی هه ر ده زگایه ک له وه ده زگایانه ی له سه ره وه هاتوون له لایه ن لیژنه سه رکرده ییه کانه وه دیاری ده کری ت.

ت- ده شی ده زگای تر دامه زری ت ئه گه ر پیویست به وه هه بوو، ئه وه ش له سه ر پیش نیاری لیژنه ی لق و په سه ند کردنی کو می ته ی راپه راندنی ناوه ندی ده بی ت.

لهوان لپرسراو و لپرسراوی دووهم ده بیئت.

ث- هه لَبژاردنی لپرسراوی شانە و لپرسراوی دووهمی بۆ ماوهی یهك سال ده بیئت.

ج- ئەگەر هات و له یهك شانە زیاتر له جیگای کارکردن، یا خویندن یا نیشته جیپووندا هه بوو، دهشی لێژنه له جیگای کارکردن یا جیگای خویندن یا جیگای نیشته جیپوون دا به زریت به په زامه ندی ده زگا کانی سه رووتر و هه لَبژاردنی ئەندامانی ئەم لێژنه یهش له کۆبوونه وهی نوینه رانی شاره کاندای ده کری.

بهندی بیست و یه که م:

شانە له چوارچۆیهی کارکردنیدا ئەم ئەرکانە ی به سه ره وه یه:

أ- شانە زنجیره یه کی بنه په تی په یوه ندی کردنی ده زگا سه رکرده یه کانی یه کیتی به له نیوان یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و جه ماوه ری گه لی کوردستان، بۆیه به پله ی بنه په تی ئەرکی ئاراسته و ئاماده کردنی لاوان له پویشن له سه ر پیازی هینانه دی ئامانجه په واکانیان که وتوو ته ئەستۆی، ئەوهش به هوشیار کردنه وه یانه له ئامانجه کانی بزوتنه وه ی رزگاریخوازی کورد و بلاو کردنه وه ی چوست و چالاکیه کانی له شکری شوپشگیری کوردستان و دهنگوباسه کانی شوپشی ۲۶ ی گولانی سالی ۱۹۷۶ ی نیشتمانی و پیشکه وتنخواز.

ب- پراکیشانی ئەندامانی نوو بۆ ناو یه کیتی له گه ل په چاو کردنی سه ره تایی سه رخستی چوئیتی به سه ر چه ندایه تییه وه.

ت- شانە هه لدهستی به کۆکردنه وه ی ئابوونه ی ئەندامیتی و فرۆشتنی بلاو کراوه و چاپه مه نییه کانی یه کیتی و هه ولدان بۆ دۆزینه وه ی سه رچاوه کانی دارایی یه کیتی به ریگای پیتاک و پرۆژه ده رامه تییه کانی تر که یه کیتی پی هه لدهستی و سه ره رشتی لی ده کات.

ث- بلاو کردن و دابه شکردنی بلاو کراوه و چاپه مه نییه کانی یه کیتی و هه ره وه ی دهنگوباس و چالاکیه کانی شوپشی ۲۶ ی گولانی نیشتمانی پیشکه وتنخواز.

ج- پیویسته شانە هه میسه هه ول بدات بۆ به رزکردنه وه ی ئاستی زانیاری و رامیاری ئەندامه کانی و تیکۆشان بۆ گه شه کردن و ده وله مه ندرکردنی تاقیکردنه وه زانستییه کانی خه باتکردن.

بهندی بیست و دووهم:

لیژنه ناوچه ییه کانی یه کیتی، بهرترین دهزگای یه کیتین له شار، قهزا یا پاریزگا ئه وهش له نیوان دوو کونفرانسدا.

چالاکیه کانی دهزگا ناوچه کانی یه کیتی بهم شیوهی خواره وهن:

أ- به پیی پیویست لیژنه ی ناوچه کان له قهزا و ناحیه و گونده کان پیک ده هیئین و مه به ستیش له پیکهینانیان، ئاراسته کردنی چالاکیه کانی شان و لیژنه بنچینه ییه کانه به شیوه یه کی باشتر.

ب- په یوهندی هه ریه که له لیژنه ی ناوچه کان له پاریزگادا به لقه وه ده بیئت، که له تیکرای لیژنه ناوچه ییه کارگه ییه کان له و پاریزگایه پیک هاتوو.

ت- باره گای لق له ناوهندی پاریزگا ده بیئت و لپرسراوی لقیش ئه ندام ده بیئت له کومیتیه ی راپه راندنی ناوهندی.

ث- ئه ندامانی لیژنه ی لق له لایهن کونفرانسی ناوچه وه هه لده بژیردین و ژماره و مه رج و بنچینه ی هه لبژاردنه کایش له لایهن کومیتیه ی راپه راندنی ناوهندی هه دیاری ده کریت.

بهندی بیست و سییه م:

کونفرانس:

أ- بهرترین دهزگای ریکخستنه له گوند، ناحیه، قهزا و پاریزگا، له ئه ندامه هه لبژیردراوه کان پیک دیت، که له لایهن ریکخواه بنچینه ییه کانه وه هه لبژیردراون دوا ی ره زامهندی دهزگا سه رکرده ییه کانی سه رووتر.

ب- کونفرانس سالی جاریک ده به ستریت و ده شی به شیوه یه کی نائاسایش ئه وه بکری، له سه ر داوا ی (سییه کی) ئه ندامانی یه کیتی له سنووری کارکردنی ناوچه که دا.

ت- ئه رکه کانی کونفرانسی ناوچه که ئه مانه ن :

۱- گو یگرتن و لیکو لینه وه له سه ر راپورته کانی لیژنه کانی ناوچه.

۲- ده رهینانی بریار و راسپارده ی پیویست سه باره ت به چالاکیه کانی داهاتووی

ئەو دەزگایانە ی پپوهی بەستراون و دانانی پلانی کارکردن (خطة العمل) بۆ ماوهی داهاوو و جیبه جیکردنیان، پاش رەزامەندیی مەکتەبی سکرتراریەت.

۳- هەلبژاردنی ئەندامانی لیژنە ناوچەییەکان یان لیژنە ی لق.

۴- هەلبژاردنی نوینەرانی کۆنفرانسی دەزگای بەرزتر بۆ کۆنگرە.

بەندی بیست و چوارەم:

کۆنگرە:

بەرزترین دەسەلات لە یەکیتیدا کۆنگرە ی یەکیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانە، کە لە نوینەرانی هەلبژێردراوی کۆنفرانسەکانی پارێزگاگان پیک دیت و (۳) سالی جاریک بە لایەنی کەمەو دەبەسترت، یا بە شیوەیەکی نائاسایی ئەگەر زیاتر لە (سییەکی) ئەندامانی یەکیتی یا (سییەکی) ئەندامانی کۆمیتە ی راپەراندنی ناوەندی ئەو ی بە پپویست زانی.

ئەرکەکانی کۆنگرە ئەمانەن:

أ- گویگرتن لە راپورتی کۆمیتە ی راپەراندنی ناوەندی و لیكۆلینەو ی چالاکییەکانی.

ب- پەسەندکردنی پرۆگرامی یەکیتی و پەپرەو ناوخییەکە ی و ئەنجامدانی ئالۆگۆری پپویست.

ت- دەرھینانی راسپاردە ی پپویست سەبارەت بە چالاکی کۆمیتە ی راپەراندنی ناوەندی یەکیتی و مەکتەبی سکرتراریەت.

بەندی بیست و پینجەم:

کۆمیتە ی راپەراندنی ناوەندی یەکیتی:

أ- بەرزترین دەسەلاتە لە یەکیتیدا لە ماوهی نیوان دوو کۆنگرەدا، چالاکیی سیاسی و کاری ریکخستنی یەکیتی بەرپۆ دەبات و لە هەموو بوارەکاندا نوینەراریەتی دەکات و لە بەردەم کۆنگرەشدا بەرپرسیارە.

ب- مەرجی پپویست بۆ ئەندامی کۆمیتە ی راپەراندنی ناوەندی ئەو ی، دەبێ زیاتر لە سێ سالی لەسەر وەرگرتنی ئەندامی لە یەکیتیدا تپەر بوویت هەرەها سەبارەت بە ئەندامە جیگرەکانی کۆمیتەش.

ت- کۆمیتته به لایه نی که مه وه له سالی کدا (۲) کۆبوونه وهی فراوان ده به ستیت.

ث- ئە گەر شوینی ئەندامیکی کۆمیتته یا شوینی ژماره که یان به هەر هۆیه که وه ییت چۆل مایه وه کۆمیتته ی راپه راندن بوۆ هه یه به زۆربه ی (سییه کی) ئەندامه کانی که سی شایسته بوۆ پرکردنه وهی ئەو بوۆشاییه هه لێژیری له نیوان ئەندامانی جیگری کۆمیتته ی راپه راندنی ناوه ندی.

ج- بوۆ هه یه له بارودۆخه نااساییه کاند (الحالات الاستثنائية) هەر ئەندامیک له ئەندامانی یه کیتی هه لێژیرن به ئەندام له کۆمیتته ی راپه راندنی ناوه ندی به زۆربه ی (سییه کی) دهنگی ئەندامانی دایمه زرینی.

به ندی بیست و شه شه م:

مه کته بی سکر تار یه ت

أ- له ماوه ی نیوان دوو کۆبوونه وهی کۆمیتته ی راپه راندنی ناوه ندی، مه کته بی سکر تار یه ت به سه رکردایه تیکردنی چالاکیه کانی یه کیتی و سه رپه رشتیکردنی چاودیری کردنی راپه راندنی بریاره کانی کۆمیتته ی راپه راندنی ناوه ندی هه لده ستی.

ب- ئەندامانی مه کته بی سکر تار یه ت له نیوان ئەندامانی کۆمیتته ی راپه راندنی ناوه ندی هه لده بژێردری و مه کته بی سکر تار یه تیش له سه روکی یه کیتی، جیگری سه روک و سکر تیر، سه ره رای شه ش (۶) ئەندامی تر، ییک دیت.

ت- مه کته بی سکر تار یه ت ئەندامانی راده سپیری له سه رپه رشتیکردنی نووسین (تحریر) ی، رۆژنامه ی یه کیتی و به شه جوړبه جوړه کانی که لپه رسراون له کاروباری ریکخستن، دارایی، رۆشنییری، په یوه ندییه کانی ده ره وه، راگه یانندن و چالاکیه کانی هونه ری و پشه یی.

کۆنفرانسی هاوبه شی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

خنیڤه ۱۹۸۶

له رۆژانی ۲۸ - ۳۰ ی ئابی ۱۹۸۶، له گوندی خنیڤه ی سهر به پارێزگای ههولێر، به ئاماده بوونی ۷۷ نوێنه ر و له ژێر دروشمی «به ره و یه کگرتن بو پروخاندنی پزیم و کۆتاییهێنان به شهر تا بتوانین به ئاشتی و دیموکراسی بخوینین»، کۆنفرانسی هاوبه شی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، دهستی به کارهکانی کرد. مه به ست له م کۆنفرانسه ش یه کخستنی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان بوو له یه ک پێکخراوی یه کگرتوو دا^(۱).

له دهستیکی کۆنفرانسه دا، ته هی لیژنه ی سه ره پهرشتی کۆنفرانس خوینرایه وه، دوایتر بروسکه ی سه ره و ک مه سعود بارزانی، په یقی مه کته بی سیاسی پارته ی دیموکراتی کوردستان، نامه ی پزگاریخوایین نه ته وه یین کوردستان (کوک) و سکرته ریه تی پزگاری خویندرانه وه^(۲).

له م کۆنفرانسه دا، دهسته یه کی ۱۵ که سی بو لیژنه ی راپه راندنی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان هه لبژێردران:

• ریبوار یه لدا، سکرته ر

• کوردستان پیرداود قادر

• حاجی عه بدولپه حمان

• ئیبراهیم مسته فا

• عه بدولا خه لو عه لی

(۱) سلّو له هه شته مین بیره وه ری کۆنفرانسی ئاب ۲۸ - ۳۰ ی ئابی ۱۹۸۶، رۆژنامه ی برایه تی، ئۆرگانی پارته ی دیموکراتی کوردستان - یه کگرتوو، ژماره ۲۰۳۰، هه ولێر، دووشه مه، ۲۹ ی ئابی ۱۹۹۴، ل ۸؛ له مه ر کۆنفرانسه که وه، گوڤاری پێشکه وتن، ئۆرگانی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، ژماره ۱، کانونی دووه می ۱۹۸۷، ل ۴.

(۲) سلّو له هه شته مین بیره وه ری کۆنفرانسی ئاب ۲۸ - ۱۹۸۶/۸/۳۰، سه رچاوه ی پێشو، ل ۸؛ له مه ر کۆنفرانسه که وه، گوڤاری پێشکه وتن، هه مان سه رچاوه، ل ۴ - ۵؛ سیروان عثمان، سه رچاوه ی پێشو، ل ۱۵.

- سمکۆ ئیبراهیم ئامیدی
- فریاد شه فیح بارزانی
- ته یار سه لیم
- ئەحمەد مه لا قاسم
- عادل عه لی
- ئازاد فایه ق غه فور
- دژوار فایه ق
- نه وزاد محمه د نه جیب
- ره فعت سه عید محمه دئه مین
- ئیحسان عه بدوللا
- موحسن سألج که مه کی ناسراو به (پزگار کوردستانی)
- پزگار کوردستانی^(۱).

ئه ندامانی یه ده گی لیژنه ی راپه راندن:

- ئەحمەد زگری
- نه بی ئەحمەد
- حه سه ن محمه د حه سه ن^(۲).

له یه که مین کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندندا، که له پیکه وتی ۲۰ ی ئه یلوولی ۱۹۸۶ له باره گای مه کته بی سیاسی پارتي ديموکراتي کوردستان و به ئاماده بوونی هه قالان ئیدریس بارزانی و فازل میرانی ئه ندامانی مه کته بی سیاسی به پیکه ووه، مه کته بی سکرتریه ت هه لپژێردرا.

(۱) ساسان عه ونی، سه رچاوه ی پیکه و، ل ل ۱۱۳ - ۱۱۴.

(۲) عرفان عه زیز عه زیز، سه رچاوه ی پیکه و، ل ۹۰.

وتاری لیژنە ی سەرپەرشتیی کۆنفرانسی هاوبەشی یەکیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان

میوانە بەرێزەکان، خوشک و برایی ئازیز،

بە ناوی لیژنەکەمانەوه، لیژنە ی سەرپەرشتی کۆنفرانسی هاوبەشی هەردوو یەکیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، پڕ بەدڵ بەخێرهاتنی میوانان، بەرێز نوینەری مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان - عێراق و لقی دووی پارتی لەگەڵ هەڤالانی پزگاری کوردستانی تورکیا دەکەین لە بەشداربوونیان لەم کۆنفرانسەماندا.

بەشداربوونی ئەم نوینەر و میوانە بەرێزانە، خۆی لە خۆی پالپشتییەکی بەهێزە بۆ سەرکەوتنی کۆنفرانسەکەمان و جیگای سەر بەرزییە بۆ یەکیتیەکەمان کە شوێنێکی ئەوتۆیان گرتوووە لە خەباتی بزووتنەوهی گەلەکەمان تا بەم شیۆهیه بایەخیان پێ بدریت، لە هەمانکاتدا پەنگدانەوهی هەلسەنگاندنی میوانەکامانە بۆ ئەو دەورە یەکیتیەکەمان گێراویانە بە درێژایی خەباتی پڕ لە قوربانیان، هەرۆهە بەخێرهاتنی نوینەرانی قوتابیان و لاوانی لقهکانی (ئاواری، دھۆک، نەینەوا، هەولێر، سلێمانی و کەرکوک) دەکەین لە خۆئامادەکردنێکی وای بەرنامەکراو و ماندوو بوونێکی دیار و بەرچاو بە مەبەستی سەرکەوتنی کۆنفرانسەکە، بەوهی کە لەگەڵ پێنانه ئەم نوختەیه هەستی شۆرشگێری و بیروپراکان دەستە و ئامیزی یەکتەر بوون بۆ تۆمارکردنی ئەم پۆژە میژوووییە لە رووپەرەکانی خەباتی پڕ شانازیان بە شیۆهیهکی سەرکەوتورەوانە. ئەمەش نیشانە ی هەبوونی سەرچاوهیهکی روونە بۆ پاراوکردنی هەمیشەیی میشکی لاوان و قوتابیانیان.

لەگەڵ بەخێرهاتنی میوانان، سوپاسی پارتی دیموکراتی کوردستان دەکەین لە یارمەتیدانمان بۆ سەر خستنی کۆنفرانسەکەمان، کە دەتوانین هەر لەیهکەم هەنگاودا پێشبینی ئەو سەرکەوتنەیه بکەین، هەر و سوپاسی گەرمان بۆ لقی دووی پارتی، بە لێرسراو و ئەندامانی لق و گشت پێشمەرگە میرخاس و جوامێرەکانی لە ئامادەکردنی شوینی کۆنفرانسەکە و خستنه بەردەستی پێداویستیەکان لە هەموو روویهکەوه.

بەخێربێن بۆ زەمینە خوشکردن و بناغەدانان لە پێناو هەنگاوانێکی میژووویی

نوئی. به خیریین بو خستنه پالی تواناکان له پیناو سه رخستنی کونفرانسه
هاوبه شه که مان. به خیریین بو کونفرانسی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان
له م رۆژه دا

لیژنه ی سه ره رشتی کونفرانس

۱۹۸۶/۸/۲۸

هه و النامه ی کتیب

پروژهی پروگرام و پهیرهوی ناوخوای یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

له ژیر دروشمی: (به رهو یه کگرتن بو پروو خاندنی رژیم و کوتایه پینان به شه ر تا بتوانین به ئاشتی و دیموکراسی بخوینین)

«کونفرانسی هاوبه شی هه ردوو یه کیتی قوتابیان و لاوان له ۲۸ بو ۳۰ ئابی سالی ۱۹۸۶ ده سه لاتی دا به خوئی بو ده ستکاریکردن له پروگرام و پهیرهوی ناوخوای (ی.ل.د.ك.ع) به و شیوه یه که له گه ل بارودوخی ئه مرۆی خه باتی یه کیتیدا بگونجی».

پروگرام

به شی یه که م

سروشتی یه کیتی

به ندی یه که م:

ناوی ریکخراو: (یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عیراق) ه و به پیته کانی (ی.ل.د.ك.ع.عیراق) ئیشاره تی پی ده دریت.

به ندی دووه م:

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، ریکخراویکی جه ماوه ری نیشتمانی و دیموکراتییه، یه کیتییه که به ئاره زووی ئه و کچ و کوره لاوه دیموکراتخوازانه پیکهاتوو که بروایان به پروگرام و پهیرهوه ناوخواییه که یه هیه و تیده کوشن بو وه دیه پینانی ئامانجه کانی یه کیتی له چوارچیوهی ریکخراوه کانیدا و به پیی سیاسه تی یه کیتییه که و بریاره کانی ده زگا سه رکرده یه کانی.

به ندی سییه م:

یه کیتی تیده کوشی بو جیبه جیکردنی ئامانجه کانی لاوانی کوردستان به تایه تی و لاوانی عیراق به گشتی و له پیناو به دیه پینانی دیموکراتییه ت بو عیراق و ئوتونومی راسته قینه بو کوردستان.

به ندی چواره م:

یه کیتی، کاری خوئی له کوردستان و ناوچه کانی تری کوماری عیراق ئه نجام ده دات،

ہہروہا مافی کردنہوہی لقه کانی لہ دہرہوہی عیراقدہ ہہیہ ئہ گہر سہر کردایہ تی ئہوہی بہ پیویست زانی.

بہندی پینجہم:

یہ کیتی، چینہ جو رہہ جو رہہ کان و کہسہ کو مہ لایہ تیہہ چہوساوہ و روشنبیرہ کان دہگریتہ خوئی کہ لہسہر شیوہی تیکوشان لہ چوارچیوہی ناوچہ کہ دا پیک ہاتوون و جوتیاران و کریکاران و قوتابیان لہ ہہردوو گہزدا (من الجنسین) گہورہترین راہہ لہ ئہندامانی یہ کیتی پیک دہہینین سہرہرای پیشہیہ جو رہہ جو رہہ کان و فہرمانبہران و ہی تر.

بہشی دووہم

ئامانجہ نیشتمانی یہ کانی یہ کیتی

بہندی شہشہم:

یہ کہم: لہ بارہی خہباتی نہتہوہی کوردہوہ

أ- یہ کیتی، بروای بہ مافی نہتہوہی بہ زوردابہ شکرای کورد لہ دیاریکردنی چارہنووسی خوئی و پشتگیریکردن لہ خہباتی دادپہروہرانہیدا، دژ بہ ئیمپریالیزم و زایونیزم و کوئہ پہرستی ہہیہ.

ب- یارمہ تیدانی ئاوارہ کانی ہہموو پارچہ کانی کوردستان کہ بہ ہوئی خہباتی سیاسیان و لہ ئہنجامی کردہوہ گہزپہرست و شوئینیستیانہی دہرہق بہ نہتہوہی کوردی دابہ شکرای دہرہدہر دہ کریئن.

بہندی ہہفتہم:

دووہم: لہ بواری نیشتمانی عیراقدہ

أ- پشتگیریکردنی شوئیشی ۲۶ی گولانی نیشتمانی پیشکہ و تنخواز لہ کوردستانی عیراقدہ و خہباتی گشت ہیزہ دیموکراتی و نیشتمانی یہ عیراقیہ کان لہ پینا و پروو خاندنی پژی می دیکتاتورئی و گہزپہرست و دامہ زرانندی حوکمیکی دیموکراتیانیہی ئیئتلافی، کہ لہ ژیر سایہیدا ئوتونومی راستہقینہ بو کوردستان بیتہ دی و مافی وای گشت کہ مایہ تیہہ کان لہ عیراقدہ مسوگہر بکریت بو بہ دیہپنانی قوولترین ئالوگوکانی کو مہ لایہ تی.

ب- تیکۆشان بۆ چه سپاندن و به هیژکردنی برابیه تی، هاوخه می نیوان کورد و عه ره ب و که مایه تیه کان، به وهی که دابینکه ری بنه ره تی سه رخه ستنی کیشه کانی پزگار بوون و دیموکراتیه ته.

ت- قوولکردنه وهی پیکه وه لیکدانی خه بات له گه ل گشت ریخراوه کوردستانیه کان، وه ک قوتابیان و ئافره تان و مامۆستایان و گشت ریخراوه پیشه یی و میلییه پیشکه وتنخوازه کان له کوردستانی عێراقدا.

ث- تیکۆشان له پیناوی گه رانه وهی گشت کۆچپیکراوه کان بۆ عێراق و ناسنامه ی عێراقی بدریته کورده فهیلی و گوێان و ئۆمه ریان و ئاسووریه عێراقیه کان که له م مافه بیبه شن.

به ندی هه شته م:

سییه م: له بواری جیهانی و کیشه کانی خه باتی گه لان و ئاشتی و پزگار بوون
 أ- خه باتکردن دژ به ئیمپریالیزمی جیهانی و زایۆنیست و کۆنه په رستی و تاوانبارکردنی داگیرکردن و کلکایه تی.

ب- پشتگیریکردنی بزووتنه وه ئازادیخوازه کانی گه لان له گشت لایه نه کانی جیهاندا.

ت- لایه نگریکردنی تیکۆشانی نه ته وهی عه ره بی برا و به تایبه تی گه لی عه ره بی فه له ستین به سه رکردایه تی تاکه نوینه ره که ی، ریخراوی پزگار یخوازی فه له ستین له پیناوی چاره نووسی خۆی.

ث- لایه نگریکردنی تیکۆشانی گه لان له پیناوی دانانی ته واوی چه ک و ئاشتی جیهانی و رکابه ریکردنی به لێن و په یمانه سه ربازییه ئیمپریالیزمه کانی.

ج- به ره ره کانیکردنی بیرورا و بۆچوونه شوڤینیه گه زپه ره سه ته کان.

ح- به هیژکردنی په یوه ندیه کانی دۆستایه تی و هاوکاریکردن له گه ل ریخراوه پیشکه وتنخوازه کانی لاوان و قوتابیان له جیهاندا و سوودوه رگرتن له تاقیکردنه وه کانیا ن و تیکۆشان له پیناوی وه رگرتنیدا، له لاوانی دیموکراتی جیهانی و به شداریکردنی کاریگه رانه له چالاکییه کانی لاوانی جیهانی پیشکه وتنخواز له پینا و ئاشتی و دۆستایه تی و هاوکاریدا.

بهندی نۆیه م:

چواره م: له بواری کۆمه لایه تی و لاوانه وه

أ- بهر به ره کانی کردنی هه ژاری و نه زانی و نه خۆشی.

ب- بهرگریکردن له ماف و داخواییه کانی لاوانی عیراق به گشتی و کوردستان به تایبه تی.

ت- فراوانکردن و بلاوکردنه وهی زانیاری و زانست و پۆشنیبری له کۆمه لگای کوردستان و قه لاجۆکردنی نه خوینده واری.

ث- هاندانی بزووتنه وهی وه زشی و هونه ری و کردنه وهی ده ورات و بهرگریکردن له مافی وه زشیاران و هونه رمه ندان و مسۆگه رکردنی که ره سته و یاریگا و مه شقده ری لیهاتوو.

ج- بهر به ره کانی کردنی بیکاری که له نیوان لاواندا بلاو بووه ته وه.

ح- به گژدا چوونی دواکه وتن و خه باتکردن له پیناوی سه ره به سته و یه کسانی ئافره تدا.

خ- بووژاندنه وه و په ره پیدان به پۆشنیبری و که له پووری کورده واری.

پهیرهوی ناوڤۆ

به شی یه که م

ئه ندامانی یه کیتی

به ندی یه که م:

مه رجه کانی ئه ندامیتی:

- هه رکه سی ئه م مه رجانهی خواره وهی تیدا به دی بیت له یه کیتی وه رده گیریت:
- أ- داننان به پرۆگرامی یه کیتی و پهیره وه ناوڤویه که ی و بو جیبه جیکردنیان تی بکۆشی.
- ب- له یه کیک له بنکه کانی ریکخستندا ریک خرابیت.
- ت- کورد بیت، یا نیشته جیی کوردستانی عیراق بیت.
- ث- ته مه نی له (۱۴) سال که متر نه بیت و له (۳۵) سالی ش زیاتر نه بی.
- ج- ئابوونه ی مانگانه بدات به وپه ری توانای داراییه که ی و کۆمیته ی راپه راندنی ناوه ندی بو ی هه یه له کاتی پیوستدا، ریژه که ی ده ستیشان بکات.

به ندی دووه م:

وه رگیران له یه کیتی:

- أ- داواکردنی هاتنه ریزه وه به (نووسین) پیشکه ش ده کری و داواکاری هاتنه ریزه وه ش له لایه ن (۲) ئه ندامی یه کیتییه وه، که زیاتر له (۶) مانگ به سه ر ئه ندامیتیان وه تپه ر بووبیت، لایه نگیری (تزیه) ده کریت و به پیی بارودۆخی ریکخستنه نه یینه کانی یه کیتی.
- ب- داواکاری هاتنه ریز به ماوه یه کی پالیوراویدا تپه ر ده بیت که له (۶) مانگ که متر نه بیت و لیژنه سه رکرده ییه کان له دوای به سه رچوونی ماوه ی پالیوراوییه که سه رنج ده ده نه راده ی به که لکه اتنی بو ئه وه ی شه ره فی ئه ندامیتی له یه کیتی بدریتتی. به لام ئه گه ر پیشمه رگه بیت ماوه ی پالیوراوتی ده بیته (۳) مانگ.
- ت- ئه ندامیتی پالیوراوان له لایه ن کۆمیته ی راپه راندنی ناوه ندی یه کیتییه وه، یا

لہلایہن ئەو لایہنەہی کۆمیتەہی راپەراندنی ناوہندی دیارییان دەکات، دەدری. ث- پالیوراو بە ئەندامیکی کاریگەر دەناسریت لە رۆژی ئاگادارکردنیەو بە سمی لە وەرگرتنی بە ئەندام بە ھۆی ریکخواو و ناوچەکانەوہ کہ پەيوەندی پێوہ ھەيە.

بەندی سییەم:

مافی ئەندامی یەکیٹی:

أ- مافی ھەموو ئەندامان ھەيە کہ رای خۆیان نیشان بدەن و بیرورا و پەرخنە و پیشنیارەکانیان دەربری لەرپی راپۆرتە دەوریہکانەوہ، یا کۆبوونەوہکانی ریکخستن دەربارەہی گشت ھەلسوکەوت و چالاکییەکانی یەکیٹی.

ب- ئەندامی یەکیٹی مافی دەنگدان و خۆھەلزاردن ھەيە.

ت- پالیوراو گشت مافیکی ئەندامانی ھەيە جگە لە مافی خۆھەلزاردن و دەنگدان.

بەندی چوارەم:

ئەرکەکانی ئەندامی یەکیٹی:

أ- راپەراندنی ھەموو فەرمانەکانی لیژنەہی سەرکردەییەکانی یەکیٹی لەسەر بناغەہی ناوہندی دیموکراتی.

ب- بلۆکردنەوہی ئامانجەکانی بزووتنەوہی رزگاریخوازی کورد و چالاکیی ھیزەکانی لەشکری شۆرشگێری کوردستان.

ت- تیکۆشان بۆ بەرزکردنەوہی ئاستی زانیاری و تیوری و رامیاری و زانستی.

ث- دوورکەوتنەوہ لە ھەرچی پێچەوانەہی سروشتی یەکیٹی و ھەرچی زیان بە ناوبانگی، یا دەزگا ریکخواوہکانی دەبەخشیت.

ج- پتەوکردنی پەيوەندیەکانیان لەگەل گشت چەوساوہ و پەنجدەرانی کوردستان و دەربرینی یارمەتیدانی پێویست بۆیان لە بواری کانی ئابووری و رامیاری کۆمەلایەتیدا.

ح- ئەندامی یەکیٹی پێویستە کۆشش بکات بۆ ئەوہی بێتە پێشەنگ بۆ لاوانی تر لە پرووی خۆبەختکردن و خۆنەویستی و دەستپاکی و قوربانیدان.

به شی دووه م

سزاکانی ریکخستن

به ندی پینجه م:

هه ر ئه ندام یان پالیوراویک به هه ر سه ریچییه ک هه لسا یا به دواکه وتن له جیبه جیگه یانندی ئاموژگارییه کانی یه کیتی، یا جیبه جینه کردنی ئه و ئه رکانه ی پی سیپردراون دوچار ی ئه م سزایه ده بییت و توندی سزاکه ش پیویسته له گه ل توندی سه ریچییه که ی بگونجییت :

۱- سه رنجراکیشان به زار (شه فه هی).

۲- سه رنجراکیشان به نووسین (ته حریری).

۳- سه رزه نشتکردن.

۴- سه رزه نشتکردنی توند.

۵- داگرتنی پله یه ک یا چه ند پله یه کی لیپرسراویتی ریکخستن.

۶- لیوه رگرتنه وه ی لیپرسراویتی ریکخستن.

۷- لیستاندنه وه ی ئه ندامیه تی به پالیوراو بناسریت.

۸- ده رکردنی یه کجاری له ئه ندامیه تی یه کیتی.

به ندی شه شه م:

أ- ئه گه ر هه ر ئه ندامییک له ئابوونه داندا بو ماوه ی (۳) مانگ له سه ر یه ک دوا بکه وی به بی هوی ره و، یا له (۳) کوبوونه وه ی له دوا یه ک دوا بکه وی ریکخراو یا ئه و لیژنه یه بو یه یه داوا له ده زگاکانی سه رووتر بکات له ریزی یه کیتی ده ربکریت.

ب- لیژنه ی لق بو یه یه له پاش هه لسه نگانندی بارودوخی گشتی یه کییک له و سزایانه ی له به ندی چوارده دا هاتوو، ده رهق به هه ر ئه ندامییک سه ریچییکه ر وه ربگریت و ده زگاکانی سه رووتر له وه ئاگادار بکاته وه.

ت- ده شی مه کته بی سکرتریه ت سزایه که به ته واوه تی هه لوه شیئیتته وه، یا سووک یا

توندتری بکات ئە گەر بینی ئەوه گونجاو نییه.

ث- هەر ئەندامێک له ئەندامانی یه کیتی کاری دیسپلینی دهرههق وه رگیرایی، بۆی ههیه بهو کاره ناقایل بێت و داوای لیکۆلینهوه له کیشه کهی بکات و بخریته بهردهم دهزگا سه رکردایتییه کانهوه.

ج- دهرکردنی ئەندامی سه ریپچیکه ری یه کیتی له ریزه کانیدا به بریاریک له لایه ن کۆمیتهی راپه راندنی ناوه ندییه وه ده بی، که به تاکه لایه نی ده سه لاتدار ده ژمی ردری ت بۆ دهره یانی ئەم بریاره ههروه ها ده شی ئەم مافه بدات به هه ر ده زگا یا لیژنه یه کی ریکه سن.

به ندی هه وته م:

أ- ئە گەر هات و مه کته بی سه کرتاریه ت بینی یه کیک له ئەندامانی یا ئەندامه جیگره کان (الأعضاء الاحتیاط) شایسته ی دهرکردنه له ئەندامی ته مه کته ب یا له یه کیتی، ئەوا بۆی هه یه ئەندامی ته که ی هه لواسی ت (تعليق العضوية) هه تا کاتی کۆبوونه وه ی داها تووی کۆمیتهی راپه راندنی ناوه ندی و کیشه که ی بدری ته کۆبوونه وه که بۆ ئەوه ی له م باره یه وه بریاری دوایی وه ربگری ت.

ب- دهرکردنی ئەندامانی کۆمیتهی راپه راندنی ناوه ندی یا ئەندامه جیگره کانی له ئەندامی ته یه کیتی، یا له ئەندامی ته ی کۆمیته، به ده سه لاتی کۆبوونه وه ی فراوانی کۆمیتهی راپه راندنی ناوه ندییه وه.

ت- له هه ردوو ئەو حال ته ی که له سه ره وه ها توون، پۆیسته پاش په سه ندرکردنی ئەندامانی کۆمیتهی راپه راندنی ناوه ندی بریاره که ده رچی ت.

به شی سییه م

بناغه ی دروستبوونی ریڅخستنی یه کیتی

به ندی هه شته م:

دروستبوونی ریڅخستنی یه کیتی له سهر بناغه کانی ناوه ندی تی دیموکراتی بنجی به ستووه که ئه مانه ن:

أ- هه لبراردنی گشت ده زگا سه رکرده یییه کانی یه کیتی له خواره وه بو سه ره وه له ری یه ده نگدانی نه یییه وه ده کری ت.

ب- ده زگا کانی خواره وه بریاره کانی لیژنه کانی سه رووتر له سهر بناغه ی په خنه گرتن ئینجا لیڅولینه وه، ئه نجام ده ده ن.

ت- گشت ده زگا و لیژنه جوړبه جوړه کانی یه کیتی راپور تی ده وری پیشکه ش به ده زگا کانی سه رووتر ده کهن سه باره ت به چالاکییه کانیان و تیادا پیشنیار و پرسیاره کانیان ده خنه روو، هه روه ها ده زگا سه رکرده یییه کان له چالاکییه کانی خو یان و ئه وه ده زگایانه ی پیوه ی به ستراون ئاگادار ده کهن به هو ی ده ره ییانه ی بلاو کراوه ده ورییه کانه وه.

ث- دیسیپلینی ریڅخستن گشت په کانی ده گری ته وه هه روه ها جییه جی کردنی بریاره کانی یه کیتی و ملکه چبوونی که مایه تی بو زورینه.

به ندی نۆیه م:

گشت دامه زراوه کانی ریڅخستنی یه کیتی به م بناغه و بیروباوه پانه ی خواره وه به ستراوه ن:

أ- ده زگا کان به پی یه جی گای کار کردن، جی گای خویندن، جی گای نیشته جی بوون و ریڅخستنه کانی ناحیه و قهزا، لیژنه ی ناوچه و لق پیک دین.

ب- سنووری چالاکی هه ر ده زگایه که له وه ده زگایانه ی که له سه ره وه هاتوون له لایه ن لیژنه سه رکرده یییه کانه وه دیاری ده کری ت.

ت- ده شی ده زگای تر دامه زری ت ئه گه ر پیویست به وه هه بوو، ئه وه ش له سهر پیشنیاری لیژنه ی لق و په سه ندکردنی کو میته ی راپه راندنی ناوه ندی ده بی ت.

بہندی دەیەم:

أ- ئاراستەکردنی چوست و چالاکیەکانی سەرووتر بەپێی زنجیرەکانی پیکخستن دەبێت جیگای کارکردن، خویندن، نیشتهجێبوون، پیکخستنی ناحیە، پیکخستنی شار، لیژنە ی ناوچە، لیژنە ی لق.

ب- سەرەتای سەرکردایەتی بە کۆمەڵ لەگەڵ پەچاوکردنی لێپرساوێتی تاکەکەسی بناغە ی کارکردنی دەزگا سەرکردەییەکانە، دوورکەوتنەوێش پێویستە لە بەکارهێنانی شیوەکانی بەرپۆهەبردن حەز و گەورەیی خەباتکردن و تیکۆشان بوو زالبوون بە سەر ئەو هەموو کەموکۆرپیانیە لە کارکردندا هەن، لە پیکگای بەکارهێنان و پەپرەوکردنی سەرەتای پەخنە و پەخنە لەخۆ گرتن و پیکخستنی کارکردن لەسەر شیوە ی پرۆگرامدانان و نەخشە کێشانیە.

ت- دەزگای جووربەجوورەکانی یەکی دەبێ کۆبوونەوێ و سمیناری دەوری پیک بخەن بوو دۆزینەوێ کەموکۆرپیەکانی کارکردن و دیراسەتکردنی شیوە ی زالبوون بە سەریاندا. پیکخستن و گەشەکردن بە چالاکیەکانی دەزگا جووربەجوورەکانی یەکی و ئەندامانی، بە مەرجی پیکخستنی سمینارەکان داوای پاگرتنی دەزگاکانی خوارەوێ بێت کە پەپۆهەندیان بە بابەتە کەوێ هەپە.

به شی چوارهم

هه یکه لی ریڤخستن یه کیتی و ده زگا سه رکرده یه کانی

به ندی یازدهه م:

شانه ی بنچینه یی

أ- شانه به ردی بناغه یه له ریڤخستن یه کیتیدا و له ویشه وه گشت ده زگان ده ست پی ده کهن و ده زگا و لیژنه جوړبه جوړه کانی یه کیتی په وایه تی ریڤخستن (الشرعیه التنظيمیه) له و شانانه ی پیوه ی به ستراون وهرده گریت.

ب- دامه زاردنی شاننه کان به پیی جیگای کارکردن و جیگای خویندن و جیگای نیشته جیپوون ده بییت و داوی وهرگرتنی په زامه ندی لیژنه ی ناوچه.

ت- شانه له (۳ تا ۵) نه دمام پیک دیت که له وانه لیپرسراو و لیپرسراوی دووهم ده بییت.

ث- هه لېژاردنی لیپرسراوی شانه و لیپرسراوی دووهمی بو ماوه ی یه ک سال ده بییت.

ج- نه گهر هاتوو له یه ک شانه زیاتر له جیگای کارکردن یا خویندن یا نیشته جیپووندا هه بوو، ده شی لیژنه له جیگای کارکردن یا جیگای خویندن یا جیگای نیشته جیپوون دامه زریت به په زامه ندی ده زگان کانی سه رووتر هه لېژاردنی نه دمانی نه م لیژنه یه ش له کوپوونه وه ی نوینه رانی شاره کاندای ده کری.

به ندی دوازدهه م:

نه رکه کانی شانه

شانه له چوارچیوه ی کارکردنیدا نه م نه رکانه ی به سه ره وه یه:

أ- شانه زنجیره یه کی بنه په تی په یوه ندیکردنی ده زگا سه رکرده یه کانی یه کیتیه به نه دمانی یه کیتیه وه له نیوان یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستاندا، بو یه به پله ی بنه په تی نه رکی ئاراسته و ئاماده کردنی لاوان له رویشتن له سه ر ریازی هیئانه دی ئامانجه په واکانیا ن که وتوته نه ستوی، نه وه ش به هوشیارکردنه وه یانه له ئامانجه کانی بزوتنه وه ی رزگاریخوازی کورد و بلاوکردنه وه ی چوست و چالاکیه کانی له شکر ی شوړشگیپی کوردستان و ده نگوباسه کانی شوړشی ۲۶ ی گولانی سالی ۱۹۷۶ ی نیشتمانی و پیشکه وتنخواز.

ب- راکیشانی ئەندامانی نوێ بو ناو یه کیتی له گه‌ل ره‌چاوکردنی سه‌ره‌تای سه‌رخستنی چۆنیه‌تی به سه‌ر چه‌ندایه‌تییه‌وه.

ت- شانه هه‌لده‌ستنی به کو‌کردنه‌وهی ئابوونه‌ی ئەندامی‌تی و فروشتنی بلاوکراوه و چاپه‌مه‌نییه‌کانی یه‌کیتی و هه‌ولدان بو دۆزینه‌وهی سه‌رچاوه‌کانی دارایی یه‌کیتی به ری‌گای پیتاک و پروژه‌ ده‌رامه‌تییه‌کانی تر که یه‌کیتی پی‌ی هه‌لده‌ستنی و سه‌ره‌رشتی لی ده‌کات.

ث- بلاوکردنه‌وه و دابه‌شکردنی بلاوکراوه و چاپه‌مه‌نییه‌کانی یه‌کیتی.

ج- پی‌ویسته شانه هه‌میشه هه‌ول بدات بو به‌رزکردنه‌وهی ئاستی زانیاری و رامیاری ئەندامه‌کانی و تیکۆشان بو گه‌شه‌کردن و ده‌وله‌مه‌ندکردنی تاقیکردنه‌وه زانستییه‌کانی خه‌باتکردن.

به‌ندی سی‌زده‌هه‌م:

لیژنه‌ ناوچه‌کانی یه‌کیتی به‌رزترین ده‌زگای یه‌کیتین له ناحیه، قه‌زا، مه‌ل‌به‌ندی پارێزگا، ئەوه‌ش له نیوان دوو کۆنفیرانسدا. چالاکییه‌کانی ده‌زگا ناوچه‌کانی یه‌کیتی به‌م شیوه‌ی خواره‌وه‌ن:

أ- به‌پی‌ی پی‌ویست لیژنه‌ی ناوچه‌کان له قه‌زا و ناحیه و گونده‌کان پیک ده‌هی‌زین و مه‌به‌ستیش له پیکه‌ینانیان، ئاراسته‌کردنی چالاکییه‌کانی شانه و لیژنه‌ بنچینه‌ییه‌کانه به شیوه‌یه‌کی باشتر.

ب- په‌یوه‌ندی هه‌ریه‌که له لیژنه‌ی ناوچه‌کان له پارێزگادا، به لقه‌وه ده‌بی‌ت که له تیکرای لیژنه‌ ناوچه کارگێرییه‌کان لهو پارێزگایه‌ پیک هاتوه.

ت- باره‌گای لق له ناوه‌ندی پارێزگا ده‌بی‌ت و لی‌پرسراوی لقی‌ش ئەندام ده‌بی‌ت له کۆمیته‌ی راپه‌راندنی ناوه‌ندی.

ث- ئەندامانی لیژنه‌ی لق له‌لایه‌ن کۆنفیرانسی ناوچه‌وه هه‌لده‌بژێردین و ژماره و مه‌رج و بنچینه‌ی هه‌ل‌بژاردنه‌کانیش له‌لایه‌ن کۆمیته‌ی راپه‌راندنی ناوه‌ندییه‌وه دیاری ده‌کری‌ت.

کۆنگرہی چوارہمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

ههولپیر ۱۹۹۳

له کۆبوونهوهی شهشهمی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستاندا، له پیکهوتی ۱۰ی ئاداری ۱۹۹۳، له باره گای پیکخواوه که له شاری ههولپیر، بریاری سازدانی «کۆنگرہی ئازادی» بو له جیاکردنهوهی ههردوو پیکخواوی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان که له کۆنفرانسی ۱۹۸۶ به چه ند هۆیهک ببون به یهک پیکخواو له ژیر ناوی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان.

به پپی ئه نجامی ئه و بریاره، کۆنگرہی ئازادی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له رۆژانی ۱۶ - ۲۰ی تشرینی یه کهمی ۱۹۹۳، له هۆلی زهرد، له شاری ههولپیری پایتهختی ههریمی کوردستان، به دروشمی «زانست - ئاشتی - ئاوه دانکرنه وه»، به ئاماده بوونی سه رۆک مه سعود بارزانی و ژماره یهک میوان و ۷۹۳ نوینهر، به ستر. به لاغی کۆتایی کۆبوونهوهی لیژنه ی راپه راندن له پیکهوتی ۲۴ی تشرینی یه کهمی ۱۹۹۳ بلاو کرایه وه و تیشکی خسته سه ر بارودۆخی کۆنگرہ.

هه لپژاردنی لیژنه ی راپه راندنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له لایه ن نوینهرانی کۆنگرہ وه به م شیوه یه ی خواره وه بوو:

- کوردستان پیرداود قادر
- ره فعت سه عید محه مه دئه مین
- ئیبراهیم مسته فا محه مه د
- عه بدولا ئه لیا س خدر
- قه یوان فه ره ج
- هه لکه وت ره فعت
- ئیبراهیم ئیسماعیل
- شه عبان سه لمان

- سه گغان ئیبراهیم
- کامهران عهلی
- عهبدو لا حه سهن
- بههزاد محهمه د
- شاد حسین
- سایبر ئه حمه د حه سهن
- موزه فهر جه عفر محهمه د (موزه فهر فیهلی)

ئهدامه یه ده گه کان:

- نه زیره حه مه وهیس
- هه ورامان عهلی توفیق
- سه به ست عه بدولکه ریم میرزا

له یه که مین کۆبوونه وهی لیژنه ی راپه راندنی ریکخواوه که، لیژنه ی راپه راندن به م شیوه یه هه لیبژی ردرا:

- ئیبراهیم مسته فا محهمه د، سکریتیر
  - ره فعت سه عید محهمه د ئه مین، ئهدامی مه کته بی سکرتریه ت
  - کوردستان پیرداود، ئهدامی مه کته بی سکرتریه ت
  - ئیبراهیم ئیسماعیل، ئهدامی مه کته بی سکرتریه ت
  - بههزاد محهمه د، ئهدامی مه کته بی سکرتریه ت
- په یکه ری ریکخستن له هه شت لق پیک هات، که بریتی بوون له:
- لقه کان ی دهووک - نهینه وا، ئاکری، سووان، هه ولیر، رانیه، سلیمانی، که رکووک و لقی ئاواره.

به رپرسی لقه کان به م شیوه یه دیاری کران:

- سه گغان ئیبراهیم، به رپرسی لقی دهووک - نهینه وا
- عه بدولا ئه لیا س خدر، به رپرسی لقی ئاکری

- ھەلکەوت پەفەت ئەحمەد، بەرپرسی لقی سۆران
- کامەران عەلی، بەرپرسی لقی ھەولێر
- دۆدار سەلح ھەمەحسین، بەرپرسی لقی رانیہ
- ھەورامان عەلی تۆفیق، بەرپرسی لقی سلیمانی
- لوقمان عەبدولەتیف، بەرپرسی لقی کەرکووک
- سەلح مەحمود عەلی، بەرپرسی لقی ئاوارە لە سنووری کۆماری ئیسلامی ئێران

ھەواینامە کتیب

پرۆگرام و پهیرهوی ناوخوای په سه ندرکراوی کۆنگره ی چواره می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

(زانست - ئاشتی - ئاوه دانکردنه وه)

«لاوانی کورد شوره ی پۆلایین بۆ پاراستنی کوردستان»

(بارزانی نه مر)

«هیوادارم، یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، ئومید و هیوای کورد و کوردستان و سه رچاوه ی هه موو وزه و توانایه ک، وه ک هه میشه له سه نگره ی پیشه وه ی خه باتدا بی»

(مه سعود بارزانی)

پرۆگرام

ناوی یه کیتی:

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عیراق. که به پیته کانی (ی. ل. د. ک. ع) هیما ی بۆ ده کری، ریکخواویکی جه ماوه ری کۆمه لایه تی نه ته وه یی دیموکراتییه، له یه کگرتنی ئه و کچ و کوره لاوانه پیکهاتوو که باوه ریان به پرۆگرام و پهیرهوی ناوخوای هیناوه و تیده کۆشن بۆ به دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتی له چوارچیه ی ریکخواوه که ییدا و به پیی سیاسه تی یه کیتی و بریاره کانی ده زگا سه رکرده ییه کانی.

۱- یه کیتی بۆ به دیهینانی ئامانجه کانی لاوانی کوردستان به تایبه تی و ئامانجه کانی لاوانی عیراق به گشتی تیده کۆش.

۲- یه کیتی له هه ریمی کوردستان و ناوچه کانی تری عیراقدا کاروباری خوی به ریوه ده بات و بۆی هه یه له ده ره وه شدا لق بکاته وه.

۳- یه کیتی له ریزه کانی خویدا لاوانی سه ر به چین و کهرت و دهسته ی کۆمه لایه تی جوراوجور ده گرپته خۆ.

ئامانجه نیشتمانی و نه ته وه بیه کانی یه کیتی:

- ۱- یه کیتی باوه پری به مافی چاره نووسی نه ته وه ی کوردی به ئاشکرا هه یه و پشتگیری خه باتی ده کا دژی پژی مه دیکتاتوری و شو قینیزمه کان.
- ۲- به هیژکردنی په یوه ندی برایانه و هاوکاری له گه ل پیکخواه کانی لاوانی کوردستان.
- ۳- دالدان و کومه ککردنی ئاواره کانی هه موو پارچه کانی کوردستان و دهره وه ی کوردستان که به هوی خه باتی سیاسییه وه له لایه ن پژی مه ره گه زپه رست و دیکتاتوره کانه وه راو دهنرین.
- ۴- پشتگیری کردنی په رله مان و حکومتی هه ری می کوردستان و به رهی کوردستانی عیراق و هاوکاری کردنی کۆنگره ی نیشتمانی عیراقی یه کگرتوو (I.N.C) له پیناو عیراقی کی دیموکراتی په رله مانی فیدرال که باوه پری به فره سیاست هه بی و به شیوه یه کی دیموکراتیانه به کاری بین له سهر بناغه ی ئازادی و مافی مرؤف و یه کسانی گشتی له به رانه ر یاسادا و مافی چاره نووسی گه لی کوردستان و مافی په وای که مه نه ته وایه تیبه کان زامن بکات، بو به دیه پینانی گۆرانکاری له هه موو بواره کانی ژیاندا.
- ۵- هه ولدان بو قولکردن و پاراستنی تیکوشانی برایانه ی کورد و عه رهب و که مایه تیبه کان که زامنی سهره کی سهرکه وتنی مه سه له ی ئاشتی و ئازادی و دیموکراتییه.
- ۶- پشتبه ستن به کادیری لوی دلسوز و لیها توو و خاوه ن رابردووی پاک و بیگه رد له به ریوه بردنی کاروباری حکومتی هه ری می کوردستاندا.
- ۷- په ره پیدانی توانای به رگری جه نگی سهر به له شکری شو رشیگری یه کگرتوو ی کوردستان بو به رگریکردن و پاراستنی خاکی هه ری م و ده سته که وته کانی جه ماوه ری کوردستان و گه له که ی.
- ۸- که مکردنه وه ی خزمه تی سهر بازی و دیاری کردنی به پی بروانامه ی خویندن.
- ۹- خه بات ده که یین له پیناو چه کدارکردنی لاوان به بیروباوه ر و که له پووری بارزانی نه مر و تاقیکردنه وه سهرکه و تووه کانی شو رشی ئه یلوولی مه زن و گولانی نیشتمانی پیشکه و تنخواز.

۱۰- چاککردنه وهی باری ئابووری به په پیره وکردنی سیاسه تیکی ئه وتۆ که هه ول بدات گه له که مان پشت به توانای خووی ببه ستی و داهاتی کوردستان به کار بهینی و ته نیا چاو نه بریته یارمه تی حکومه ت و ریکخراوه مروقدۆست و خیرخوازه کان.

۱۱- قولکردنی هاوخه باتی و تیکۆشان له گه ل ریکخراوه پیشه یی و دیموکراتیه کانی کوردستان، وه ک قوتابیان و ئافره تان و مامۆستایان و ته واوی ریکخراوه جه ماوه ریبه کانی تر.

۱۲- هه ولدان بو هیئانه وهی ئاواره کان له ولاتانی جیهان و گه رانه وهی ئه وانه ی که به هو ی تاره وانه دوژمنکاریه کانی پرژیمه وه له دهره وهی هه ری می کوردستاندان.

۱۳- داوای ئاشکراکردنی چاره نووسی هه زاران لای گه له که مان ده که یین که بوونه ته قوربانی تاوانه کانی پرژیم و تا ئیستا چاره نووسیان نادیاره.

۱۴- دابینکردنی ژیان ی لاوه په ککه وته کان و سووککردنی باریان که له لایه ن پرژیمی دیکتاتور هه سه خت و ئالۆز کراوه.

۱۵- خسته کاری توانای لاوان بو ئاوه دانکردنه وه و په ره پیدانی کوردستان.

۱۶- هاندانی لاوان بو بایه خدان و پاراستنی ژینگه ی کوردستان.

له سه ر ئاستی جیهانی و مه سه له ی تیکۆشانی گه لان:

۱- تیکۆشان دژ به جه نگی دوژمنکاری.

۲- تیکۆشان دژی ده سته سه رداگرتن و داگیرکردن و به خۆلکاندن.

۳- یارمه تیدان و پالپشتیکردنی جوولانه وهی گه لانی چه وساوه له پیناو مافی چاره نووس.

۴- پشتگیریکردنی خه باتی گه لان له پیناو دیموکراتی و ئاشتی جیهانی.

۵- له ناوبردنی بیرورا و بوچوونی کوۆسمۆپولیتی و په گه زپه رستی و سته مکاری.

۶- به هیزکردنی په یوه ندی دوستانه و هاوکاریکردن له گه ل ریکخراوه کانی لاوان و قوتابیان له جیهاندا، به به سه رکردنه وه و ئالۆگۆرکردنی تاقیکردنه وهی کاریگه ری هاوبه ش له کو بوونه وه و چالاکی فیستیقالی جیهانی لاواندا.

- ۷- راوهستان به توندی دژی تۆقاندنی نیوده وله تی و ریژگرتن له مافی مروّف.
  - ۸- چاره سه رکردنی گیروگرفته کانی نیوده وله تی و هه ریمایه تی به ریگه ی لیدوانی ئاشتیانه و به کارنه هیئانی زه بروزه نگ و جیبه جیکردنی برپاره کانی نه ته وه یه کگرتووه کان.
  - ۹- هه ولدان بو قه دهغه کردن و له ناوبردنی چه کی کومه لکوژ.
  - ۱۰- هه ولدان بو ئه وه ی یه کیتییه که مان بیته ئه ندام له یه کیتی لاوانی جیهان.
  - ۱۱- به هیژکردنی په یوه ندی و دوستانیه تی و هاوکاری له گه ل گشت ریکخواه کانی نیونه ته وه یی له جیهاندا.
- له سه ر ئاستی کومه لایه تی و لاوان:**
- ۱- قه لچوکردنی هه ژاری و نه زانین و نه خوژی.
  - ۲- پشتگیریکردنی ماف و داواکانی لاوانی کوردستان به تاییه تی و عیراق به گشتی.
  - ۳- فراوانکردن و بلاوکردنه وه ی فیربوون و زانیاری و روشنبیری گشتی له نیو کومه لگای کوردستانیدا و هه ولدان بو له ناوبردنی نه خوینده واری.
  - ۴- هاندانی بزوتنه وه ی وه رزشی و هونه ری و گردنه وه ی خول و به رگریکردن له مافی وه رزشکار و هونه رمه ندان و دابینکردنی که لوپه ل و یاریگه و راهینه ری به توانا.
  - ۵- قه لچوکردنی بیکاری له نیو لاوان به تاییه تی له نیو ده رچوووه کاندای و دامه زراندنی نووسینگه ی کار بو ره خساندنی هه لی کارکردن.
  - ۶- دژایه تی دواکه وتن و تیکۆشان له پیناو رزگاری و یه کسانی ئافره ت.
  - ۷- قه لچوکردن و پاکسازی شوینه واره کانی رژیمی دیکتاتور ی له نه خوژی و دیارده ناپه سه نده کان که بو له ریگه لادانی لاوانی کوردستان چاندوو یه تی.
  - ۸- کردنه وه ی یانه و مه لبه ندی روشنبیری لاوان و پترکردنی دیدار و کوژ بو ئه وه ی ئاستی روشنبیریان به رزبیتته وه .
  - ۹- بلاوکردنه وه و په خشکردنی بابه تی به سود له داموده زگای راگه یاندن، بینراو چ بیستراو (ته له فیزیۆن و رادیۆ) چ خویندنه وه به شیوه یه ک که خزمه تی قوئاغی

ئەمپرو بکات و پەردە لەسەر نیازی پزیم لابدات که دژ بە لاوانی کوردستان دەیکا.

۱۰- پەروەردە کردنی لاوی کورد لەسەر بیروباوەری دیموکراتییانە و پزیزگرتنی مافی مروّف و سەربەستییەکاندا.

۱۱- بایەخدان بە پەروەردە کردنی لاوانی دواپوژ، بە دابینکردنی هەموو جوۆرە دەرفەتیک بوۆ نەشوفا و پەره پیدانی بە هەرەکانیان.

۱۲- کردنەوهی پەرتوکخانە ی گشتی لە تەواوی شار و شاروچکەکانی کوردستان و دەولەمەندکردنیان بە پەرتوک و چاپەمەنی بەسوود.

۱۳- بلاوکردنەوهی پەرتوک و نامیلکە ی تاییەت و بەکەلک، تاییەت بە لاوان بوۆ چارەسەرکردنی کیشەکانیان.

۱۴- لەکارخستنی ئەو یاسا و بپیارە چەوتانە ی پزیم که دەری کردبوون دژی بەرژەوهندی جەماوەری گەلی کوردستان بە گشتی و لاوان بە تاییەتی.

۱۵- قەلاچۆکردنی دواکەوتن و نەریتی دواکەوتوو شەر لە کۆمەلگای کوردستان و هەولدان بوۆ چارەسەرکردنی گیروگرەفتەکانی لاوانی کوردستان لە بواری کۆمەلایەتیدا، وەك ژنەپنەن و دژایەتی نەریتە ناشیرینەکان، وەك نەختی قورس و ژنبەژنی و مارەبپینی ساوا و کچ فروشتن.

په پرهوی ناوخوا
به شی یه کهم
ئه ندامیتی یه کیتی

به ندی یه کهم:

مه رجه کانی ئه ندامیتی:

هه ر کهسی ئه م مه رجانهی خواره وهی تیدا به دی بیت له یه کیتی وه رده گیریت:

أ- خاوه ن رهوش و ناوبانگی چاک بیت و به راستگویی ناسراو بی.

ب- بروای ته وای به پرۆگرام و په پرهوی ناوخوا یه کیتی هه بیت و بو جیبه جیکردنیان تی بکۆشی.

ت- له یه کیک له بنکه کانی یه کیتیدا پیکخواو بیت.

ث- کورد بیت یان نیشته جی کوردستانی عیراق بیت.

ج- ته مه نی له (۱۳) سال که متر نه بیت و له (۳۵) سالیس زیاتر نه بیت.

ح- ئابوونه ی مانگانه بدات به پیی توانای داراییه که ی و لیژنه ی راپه راندن بو ی هه یه له کاتی پیوستدا ریژه که ی ده ستنیشان بکات.

به ندی دووهم:

وه رگرتن له یه کیتی:

أ- داواکردنی هاتنه ریزه وه به نووسین پیشکه ش ده کری و له لایه ن دوو ئه ندامی یه کیتییه وه لایه نگیری (تزکیه) بکریت.

ب- دوا ی هاتنه ریز، به ماوه یه کی پالیوراودا تیپه ر ده بیت که له (۶) مانگ که متر نه بیت، لیژنه سه رکرده ییه کان له دوا ی به سه رچوونی ماوه ی پالیوراوییه که ی سه رره نج ده دهنه راده ی به که لکه اتنی بو ئه وه ی شه ره فی ئه ندامیتی له یه کیتی پی بدری.

ت- ئه ندامیتی پالیوراوان له لایه ن لیژنه ی راپه راندنی یه کیتییه وه یا له لایه ن ئه و لایه نه ی لیژنه ی راپه راندن دیاریان ده کات، ده دری.

بهندی سییه م:

مافی ئه ندامی یه کیتی:

أ- هه موو ئه ندامان مافی ئه وه یان هه یه پای خویمان ده ربیرن و بیروپا و ره خنه و پیشنیاره کانیا نیشان بدن له ریی راپووته ده وریه کانه وه و یا کو بوونه وه کانی ریخستن ده رباره ی گشت هه ل سوکه وت و چالاکیه کانی یه کیتی.

ب- ئه ندامی یه کیتی مافی ده نگدان و خو هه ل بژاردنی هه یه.

ت- ئه ندام مافی ئه وه ی هه یه داوای یارمه تی بکات له کاتی پیوستدا.

ث- هه ر ئه ندامیک له ئه ندامانی یه کیتی کاری دیسپلینی ده رهه ق وه رگیرابئ بو ی هه یه به و کاره نارازی بی ت و داوای لی کو لینه وه له کیشه که ی بکات و بخری ته به رده م ده زگا سه رکر دایه تییه کانه وه.

ج- ئه گه ر لیژنه ی راپه راندن چالاکیه کی بو ئه ندامیک یان پالیوراویک ده ستنیشان کرد و جیبه جی کرد خه لات ده کری ت به دیاری (مه دالیای لاوان) له لایه ن لیژنه ی راپه راندن یا ئه و لایه نانه ی که دیاری ده کات.

ح- پالیورا و گشت مافیکی ئه ندامیتی هه یه جگه له مافی خو هه ل بژاردن و ده نگدان.

بهندی چواره م:

ئه رکه کانی ئه ندامی یه کیتی:

أ- راپه راندنی هه موو فه رمانه کانی لیژنه سه رکر ده ییه کانی یه کیتی له سه ر بناغه ی ناوه ندی دیموکراتی.

ب- بلاوکر دنه وه ی بی ری نه ته وه یی و دیموکراتی و مرو قایه تی له ناو ریزه کانی لاواندا.

ت- تیکو شان بو به رزکر دنه وه ی ئاستی تیوری زانستی و رامیاری و زانستی کو مه لایه تی.

ث- دوورکه وتنه وه له گشت ئه و دژواریانه ی به رپه رچی سروشتی یه کیتی ده بیته وه و گشت ئه و زیانمه ندانه ی که له ناوبانگیه که ی ده که ن یان زیان به ده زگا و ریخکراوه کانی ده به خشی ت.

- ج- پته وکردنی په یوه نډیبه کان له گه ل جه ماوه ری کوردستاندا و هه ولی یارمه تیدانی پپویست بویان له بواره کانی تابووری و رامیاری و کومه لایه تی و مروڅایه تیدا.
- ح- ئەندامی یه کیتی پپویسته کوشش بکات بو ئەوهی بپتته پپشهنگ بو لاوانی تر له رووی خو به ختکردن و خو نه ویستی و ده ستپاکی و قوربانیدان.

به شی دووهم

به ندی پینجه م:

سزا کانی رېکخستن:

هه ر ئەندامیک یا پالیوراویک له په یره وی ناو خو و پپوگرامی یه کیتی لا بدات یا سه ریچی لی بکات یان دژی به رژه وهندی بزاقی رزگار یخوازی کوردستان بوه ستیت، ئەوه دوو چاری ئەم سزایانه ی خواره وه ده پیت :

أ- ئاگادار کردنه وه.

ب- سه رنجراکیشان به نووسین.

ت- سه رزه نشتکردنی توند (تویخ شدید).

ث- لیوه رگرتنه وهی پله ی لپرسراویتی.

ج- وه ستاندن (التجمید).

ح- ده رکردن (الطرد).

به ندی شه شه م:

أ- ئەگه ر هه ر ئەندامیک له تابوونه دان بو ماوه ی (۳) مانگ له سه ر یه ک دوا بکه وییت، به بی هوی وا یا له (۳) کو بوونه وهی له دوا ی یه ک دوا بکه وییت، رېکخراو یا ئەو لیژنه یه بو ی هه یه داوا له ده زگا کانی سه رووتر بکات سزا بدریت.

ب- لیژنه ی لق بو ی هه یه له پاش هه لسه نگانندی بارودوخی گشتی یه کیک له و سزایانه ی له به ندی (۵) دا هاتوو ده رهق به هه ر ئەندامیکی سه ریچکه ر

وه برگریت جگه له برگه ی (و) له بهندی (و) و دهزگانی سهرووتر لهوه ئاگادار بکاتهوه.

ت- دهشی مه کتهبی سکر تاریه ت به تهواوه تی هه لیه شینیتتهوه، سووک یا توندتری بکات، ئه گهر بینی سزاکه گونجاوتر نییه.

ث- ده رکردنی ئەندامانی سه ریچیکه ر له ریزه کانی یه کیتیدا، به بریاری لیژنه ی راپه راندن ده بی که به تاکه لایه نی ده سه لاتدار ده ژمیردی ت بو ده رهینانی ئەم بریاره، ههروه ها ده توانی ئەم مافه بدات به هه ر دهزگا یا لیژنه یه کی ری کخستن.

بهندی هه وته م:

أ- ئه گهر هاتوو مه کتهبی سکر تاریه ت بینی یه کی له ئەندامانی یا ئەندامه یه ده ده گه کانی (الاعضاء الاحتیاط) شایانی ده رکردنه له ئەندامی تی مه کته ب یا یه کیتی، ئەوا بو ی هه یه ئەندامی تییه که ی هه لواسی ت هه تا کاتی کو بوونه وه ی داها تووی لیژنه ی راپه راندن، کی شه که ی بدری ته کو بوونه وه که بو ئەوه ی له م باره یه وه بریاری کو تایی له سه ر بدری ت.

ب- ده رکردنی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن یا ئەندامه جیگره کانی له ئەندامه تی یه کیتی، ده سه لاتی کو بوونه وه ی فراوانی لیژنه ی راپه راندنه.

ت- له هه ر دوو ئەو حاله تانه ی له سه ره وه هاتوون پیویسته پاش په سه ندرکردنی (دوو له سئ) ی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن بریاره که ده رچیت.

بهشی سییه م

بناغه کانی ری کخستنی یه کیتی

بهندی هه شته م:

دروستبوونی ری کخستنی یه کیتی له سه ر بناغه کانی ناوه ندی تی دیموکراتی بنجی به ستوو ه که ئەمانه ن:

أ- هه لبراردنی گشت دهزگا سه رکرده یییه کانی یه کیتی به نهینی ده کری ت.

ب- دہزگاکانی خواروہہ بریارہ کانی لیژنہ کانی سہرووتر ئەنجام دەدەن.

ت- گشت دہزگا و لیژنہ جوڑبە جوڑە کانی یەکیٹی راپۆرتی خولی پیشکەش بە دہزگاکانی سہرووتر دەکەن سەبارەت بە چالاکییەکانیان و تیا دا پیشنیار و پرسیارەکانیان دەخەنە روو، ھەر وہا دہزگا سەر کردەییەکان، لە چالاکییەکانی خۆیان ئەو دہزگایانە ی پێو بە ستراون ئاگادار دەکەن بە ھۆی دەرھێنانی بلاو کراوہ خولییەکان.

ث- دیسپلینی ریکخستنی گشت پلەکان دەگریتەوہ ھەر وہا جیبە جیکردنی بریارە کانی یەکیٹی و ملکہ چبوونی کہمایەتی بو زۆرینە یە.

بەندی نۆیەم:

گشت دامەزراوہ کانی ریکخستنی یەکیٹی بەم بناغە و بیروباوہ پارانە ی خواروہہ بە ستراون:

أ- دہزگا کان بە پێی جیگای کارکردن، خویندن، نیشتە جیبوون و ریکخستنە کانی ناحیە و قەزا و لیژنە ی ناوچە و لق پیک دینن.

ب- سنووری چالاکی ھەر دہزگایە ک لەو دہزگایانە ی لە سەر وہوہ ھاتوون لە لایەن لیژنە سەر کردەییەکانەوہ، دیاری دەکریت.

ت- دەشی دہزگای تر دامەزریت ئەگەر پێویستی بەوہ ھەبوو، ئەوہش لە سەر پیشنیازی لیژنە ی لق و پەسەندکردنی لیژنە ی راپەراندن دەبیٹ.

بەندی دە یەم:

أ- ئاراستە کردنی چوست و چالاکییەکانی سہرووتر بە پێی زنجیرە کانی ریکخستن دەبیٹ، جیگای کارکردن، خویندن، نیشتە جیبوون، ریکخستنی شار، لیژنە ی ناوچە و لیژنە ی لق دەبیٹ.

ب- سەرەتای سەر کردایەتی بە کۆمەل لە گەل رەچاوکردنی لپرسراویەتی تاکە کەس بناغە ی کارکردنی دہزگا سەر کردەییەکانە، دوورکەوتنەوہش پێویستە لە بە کارھێنانی شیوہ کانی بەرپۆہ بردن، حەز لە گەورەیی خەباتکردن و تیکۆشان بو زالبوون بە سەر ئەو ھەموو کہموکورییانە ی لە کارکردندا ھەن، لە ریکگای بە کارھێنان و پەرەوویکردنی سەرەتای پەخنە و پەخنە لەخوگرتن و ریکخستنی

کارکردن له سهر شیوهی کارکردن و شیوهی پرۆگرامدانان و نه خشه کیشانه وه. ت- دهزگا جوړبه جوړه کانی یه کیتی ده بی به یناوبه ین کوڅوونه وه و سیمیناری دهوری پیک بخه ن بو دۆزینه وهی که موکورییه کانی کارکردن و دیراسه کردنی شیوهی زالبوون به سهریاندا، ریکخستن و گه شه کردن به چالاکیه کانی، دهزگا جوړبه جوړه کانی یه کیتی و ئەندامه کانی به مه رجی ریکخستن سیمیناره کان و داوای پراگرتنی دهزگا کانی خواره وه بکات که په یوه ندییان به بابه ته که وه هه یه.

به شی چواره م

هه یکه لی ریکخستن یه کیتی و دهزگا سه رکرده یه کانی

به ندی یازده هه م:

- أ- ریکخراو به ردی بناغه یه له ریکخستن یه کیتیدا، له ویشه وه گشت دهزگا کان پیی ده گهن، دهزگا و لیژنه جوړبه جوړه کانی یه کیتی و په ره وایه تی ریکخستن (الشرعیه التنظيمية) له و ریکخراوانه ی پیوه ی به ستراون وه رده گیریت.
- ب- دوای وه رگرتنی په زامه ندی لیژنه ی ناوچه، دامه زرانندی ریکخراوه کان به پیی جیگای کارکردن، خویندن و نیشته جیبوون ده بییت.
- ت- ریکخراوه کان له ئەندامانی ناوچه ی نیشته جیبوونیان پیک دیت.
- ث- لیژنه ی ریکخراو له (۵ بو ۷) ئەندام پیک دیت و بو ماوه ی سالیك هه لده بژیرد رین.

به ندی دوازده هه م:

ئه رکه کانی ریکخراو:

ریکخراو له چوارچیوهی کارکردندا ئەم ئه رکانه ی له سه ره:

- أ- ریکخراو ئەلقه یه کی گه یه نه ری بنه په تییه له نیوان دهزگا سه رکردایه تییه کانی یه کیتی به ئەندامانی یه کیتییه وه له نیوان یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و جه ماوه ری گه لی کوردستان، بویه پله ی بنه په تی ئه رکی ئاراسته و ئاماده کردنی لاوان له پویشتن له سه ر پیازی هیئانه دی ئامانجه ره واکانیان که وتوووته ته هه ستۆ،

ئه وهش به هوشیارکردنه وه یان له ئامانجه کانی میژوویی بزافی پرزگاربخوازی کورد.
ب- پراکیشانی ئەندامانی نوێ بۆ ناو پریزه کانی یه کیتی له گه‌ل ره‌چاوکردنی
سه‌ره‌تای سه‌رخستنی چۆنیه‌تی به‌سه‌ر چه‌ندایه‌تییه‌وه.

ت- پیکخواه هه‌له‌ده‌ستی به‌ کۆکردنه‌وه‌ی ئابوونه‌ی ئەندامیتی و فرۆشتنی بلاوکراوه
و چاپه‌مه‌نییه‌کانی یه‌کیتی و هه‌ول‌دان بۆ دۆزینه‌وه‌ی سه‌رچاوه‌کانی دارایی
یه‌کیتی به‌ پێگای پیتاک (تبرعات) و پرۆژه ده‌رامه‌تییه‌کانی تر که یه‌کیتی پێی
هه‌له‌ده‌ستیت و سه‌ره‌رشتی لی ده‌کات.

ث- پێویسته پیکخواه هه‌میشه هه‌ول بدات بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانیاری و
پامیاری ئەندامه‌کانی و تیکۆشان بۆ گه‌شه‌کردن و ده‌وله‌مه‌ندکردنی تاقیکردنه‌وه
زانستییه‌کانی خه‌باتکردن.

به‌ندی سی‌زده‌هه‌م:

لیژنه‌ی ناوچه:

لیژنه ناوچه‌یییه‌کانی یه‌کیتی به‌رزترین ده‌زگای یه‌کیتین له ناحیه، قه‌زا و
مه‌له‌به‌ندی پارێزگا گه‌وره‌ترین شاری چالاکیه‌تی.

چالاکیه‌کانی یه‌کیتی له نیوان دوو کۆنفرانسه‌دا، به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه ده‌بی:

أ- به‌پێی پێویستی لیژنه ناوچه‌کان له مه‌له‌به‌ندی پارێزگا، قه‌زا، ناحیه و گونده‌کان
داده‌مه‌زبیت مه‌به‌ستیش له پیکه‌پینانیان ئاراسته‌کردنی لیژنه بنچینه‌ییه‌کانه به
شیوه‌یه‌کی باشتر.

ب- په‌یوه‌ندی هه‌ر یه‌که له لیژنه‌ی ناوچه‌کان له سنووری هه‌ر لقی‌کدا به‌ لقه‌وه
ده‌بیت، ئه‌و لقه‌ی که له سه‌رجه‌م لیژنه ناوچه‌کانی سنووری پارێزگا که پیک
دی‌ت.

لق:

أ- باره‌گای لق له ناوه‌ندی پارێزگا یان گه‌وره‌ترین شاری چالاکی ده‌بیت و لپرسراوی
لقیش ده‌بی ئەندامی لیژنه‌ی راپه‌راندن بیت.

ب- ئەندامانی لیژنه‌ی لق له‌لایه‌ن کۆنفرانسی ناوچه‌وه هه‌له‌ده‌بژیردرین، ژماره و

مه‌رج و بنچینه‌ی هه‌لبژاردنه‌کانیش له‌لایه‌ن لیژنه‌ی راپه‌راندنه‌وه دیاری ده‌کریت که له (۵ بۆ ۷) ئەندام پیک دیت.

ت- هه‌موو لیپرسراوی لیژنه‌ی ناوچه‌کان پله‌ی ئەندامیتی لقیان هه‌یه.

به‌ندی چوارده‌هه‌م:

کۆنفرانسی خۆجییه‌تی:

أ- به‌رزترین ده‌زگای ریکخستنه‌ی له‌ ناوچه‌که که له ئەندامه‌هه‌لبژێردراوه‌کان پیک دیت که له‌لایه‌ن ریکخراوه‌ی بنچینه‌یه‌کانه‌وه هه‌لبژێردراون داوی په‌زامه‌ندی ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانی سه‌رووتر.

ب- کۆنفرانس سالی جاریک ده‌به‌ستریت و ده‌شی به‌ شیوه‌یه‌کی نائاسایشه‌وه ئەوه بکری، له‌سه‌ر داواي (۳/۲)ی ئەندامانی یه‌کیتی له‌ سنووری کارکردنی ناوچه‌که‌دا.

ت- ئەرکه‌کانی کۆنفرانسی ناوچه‌کان ئەمانه‌ن :

۱- گویگرتن و لیکولینه‌وه له‌سه‌ر راپۆرته‌کانی لیژنه‌ی ناوچه‌کان.

۲- ده‌ره‌ینانی بریار و پاسپارده‌ی پێویست سه‌باره‌ت به‌ چالاکیه‌کانی داها‌توو‌ی ئەو ده‌زگایانه‌ی پێوه‌ی به‌ستراوه‌ن و دانانی پلانی کارکردن (خطط العمل) بۆ ماوه‌ی داها‌توو و جیبه‌جیکردنیان، پاش په‌زامه‌ندی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌ت.

۳- هه‌لبژاردنی ئەندامانی لیژنه‌ی ناوچه‌یه‌کانی یان لیژنه‌ی لق.

۴- هه‌لبژاردنی نوێنه‌رانی کۆنفرانسی ده‌زگای به‌رزتر بۆ کۆنگره‌.

به‌ندی پازده‌هه‌م:

کۆنفرانسی گشتی:

أ- کۆنفرانسی گشتی له‌ کاتیک که نه‌توانرا کۆنگره‌ به‌ستریت یا له‌سه‌ر داواي (۳/۲) ی، ئەندامان یا (۳/۲)ی ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن دیته‌ به‌ستن.

ب- کۆنفرانسی گشتی له‌ مانه‌ی خواره‌وه پیک دیت :

۱- ئەندامانی لیژنه‌ی راپه‌راندن و جیگره‌کانی.

۲- نوێنه‌رانی کۆنفرانسه‌ی ناوچه‌یه‌کان.

لێژنە ی راپەراندن له (١٨) ئەندام و (٣) یەدەگ پیک دین که له کۆنگرەدا راستەوخۆ هەڵدەبژێردرین.

بەندی هەژدەهەم:

مەکتەبی سکرتراریەت:

أ- له ماوهی دوو کۆبوونەوهی لێژنە ی راپەراندن مەکتەبی سکرتراریەت به سه‌رکردایه‌ تیکردنی چالاکیه‌کانی یه‌کیتی و سه‌رپه‌رشتیکردن و چاودێریکردن و راپه‌راندنی بپاره‌کانی لێژنە ی راپه‌راندن هه‌ڵده‌ستی.

ب- ئەندامانی مەکتەبی سکرتراریەت له‌ نیوان ئەندامانی لێژنە ی راپه‌راندن هه‌ڵدەبژێردرین، مەکتەبی سکرتراریەت له‌ سکرتری یه‌کیتی و چوار ئەندامی تر پیک دین.

بەندی نۆزدەهەم:

دارایی یه‌کیتی:

أ- دارایی یه‌کیتی پیک دیت له:

١- ئابوونە ی مانگانە ی ئەندامان.

٢- پیتاک (التبرعات).

٣- نرخ ی چاپه‌مەنی و بلاوکراوه‌کانی یه‌کیتی.

٤- ئەو پرۆژه به‌رهمه‌پێنانه‌ ی که یه‌کیتی پێی هه‌ڵده‌ستی.

ب- چۆنیەتی خه‌رجکردنی دارایی یه‌کیتی:

١- ئەو دەرمانه‌ ی (مخصصات) که مەکتەبی سکرتراریەت بپاری له‌سه‌ر دەدات.

٢- خه‌رجی باره‌گاکانی یه‌کیتی و بواره‌کانی تر.

٣- یارمه‌تیدانی پێویست بو کادیره‌ موته‌فهریغه‌کان و ئەو ئەندامانه‌ ی که به

هۆی نه‌خۆشبوون و په‌ککه‌وتن پێویستیان به‌ یارمه‌تی هه‌یه، ئەویش به

پێی بپاری مەکتەبی سکرتراریەت دیاری ده‌کریت.

- ۴- جموجوڻ و چالاکیہ وەرزشی و هۆنهرییه کان که یه کیتی پیی هه لدهستی.
- ۵- بو هاتوچووی نوینه رانی یه کیتی به ئیشوکاری تایهت به یه کیتییه وه له ناوه وه و دهره وهی ولتدا.

هه و النامه ی کتیب

راگه یه ندرای کۆتایی «کۆنگره ی ئازادی» ی یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان ۱۶-۲۰ ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳

له ژێر سایه ی په رله مان و حکومه تی هه ری می کوردستان که به ره ه می خوینی شه هیدانه و له کوردستان یکی ئازاد که ئاشتی و دیموکراتی تیا دا چه سپاوه و بوار بو هه موو پیکخواوه جه ماوه رییه کان په خساوه بو ئه وه ی به رده وامی به خه باتی خو یان بده ن، یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان له هه ولیری پایته ختی هه ری م له ۱۶/۱۰/۱۹۹۳ له ژێر دروشمی (زانست، ئاشتی، ئاوه دانکردنه وه) کۆنگره ی ئازادی به ست که هه شته مین کۆنگره ی یه کیتی قوتابیانی کوردستان و چواره مین کۆنگره ی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و کۆنگره ی یه کگرتن بوو له نیوان یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و خویندکاران و لاوانی یه کگرتن و قوتابیان و لاوانی فه یلی و، (۷۹۳) هه وتسه د و نه وه د و سی نوینه ر ئه ندامانی کۆنگره بوون و به شدارییان تیدا کرد، جگه له میوانیکی زور له ئه ندامانی په رله مان و حکومه تی هه ری می کوردستان و لایه نه کانی ناوه وه و ده ره وه ی به ره ی کوردستانی تیکۆشه ر و پارته کانی کوردستانی ئیران و تورکیا و پیکخواوه کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان و عیراق و پارچه کانی تری کوردستان و جیهان و پیکخواوه خیرخوازه کانی جیهانی و مامۆستا به ریژه کان له داموده زگا کانی خویندن و خیزانه کانی شه هیدانی قوتابیان و لاوان و کادیرانی که له سالانی پیشوودا به شدارییان له بزووتنه وه ی قوتابیان و لاواندا کردبوو، هه روه ها هیژا کاک مه سعود بارزانی سه روکی پارتی دیموکراتی کوردستان - یه کگرتوو ئاماده بوو له روانگه ی بایه خدانی به قوتابیان و لاوان.

کۆنگره به خوله کیک وه ستان بو ریژگرتن له گیانی پاکی شه هیدانی بزووتنه وه ی قوتابیان و لاوانی کوردستان و ته واوی شه هیدانی بزووتنه وه ی رزگار یخوازی کورد و سه ره وه ری شه هیدان دانه ر و مامۆستای کوردایه تی و قوتابخانه که مان بارزانی نه مر ده ستی پی کرد. پاشان هو لی زه ردی کۆنگره ده ره نگدانه وه ی مارشی قوتابیانی به خو یه وه بینی که له لایه ن تیپی شه هید سۆران سه ر به لقی سلیمانی پیشککش کرا، ئینجا کۆنگره له لایه ن هیژا کاک مه سعود بارزانی به وته یه کی به نرخ کرایه وه که به وته یه کی بارزانی نه مر ده ستی پی کرد و فه رمووی که س وه کو بارزانی باسی قوتابیانی نه کردوو که ده لی: «قوتابیان سه ری پمن له گشت شوړش و

راپه رینی کدا»، له دواییدا میوانان وته و پیروزیابیان ئاراسته ی کۆنگره کرد و خوشحالی خویان ده ربیری به رامبه ر به کۆنگره و پشتگیری خویان بو ی ده رخست و ئومیدی سه رکه وتیان بو خواست.

دانیشتنی دووهم که داخراو بوو، راپورتی سیاسی خویند رایه وه و لیژنه ی به پریوه بردنی کاروباری کۆنگره هه لژی ردرا و دوابه دوای لیژنه کانی په پره و و پرۆگرام و پیکخستن و دارایی و په یوه ندیه کان و راگه یانندن و سکالا و بریار و پاسپارده کان هه لژی ردرا و له دانیشتنه کانی دیکه دا هه موو هه فالان به تیروته سه لی له سه ر بابه ته کان دوان و ده ستیان خسته سه ر ئیش و ئازاری قوتابیان و لاوانی کوردستان و گه له سه ته مدیده که مان به شیوه یه کی دیموکراتییانه کۆمه لی بریار و پاسپارده وه رگیران و زۆربه یان به تیکرای ده نگ بوون و به چه پله پیزان قوتابیانی بارزانیی نه مر، قوتابخانه ی کوردایه تی و مه ردایه تی پیشوازیان لی ده کردن.

پاش کۆتاییه اتن به راپورتی لیژنه کان و ده نگدان له سه ریان، تپی موسیقای لقی هه ولیر و لقی ده وک - نه یه وا چالاکیه کانی خویان پیشکesh کردن و له ماوه ی کۆنگره دا چه ند پیشانگا و جموجولی وه رزشی له لایه ن لقه کان پیشکesh کران.

کۆنگره ی ئازادی، خویشاندانیکی گه وره ی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان بوو که تا کو ئیستا به م نکه خاکی کوردستان به خو یه وه نه دیبوو.

گرنگترین بریاره کانی کۆنگره : له یه کتر جیا بوونه وه ی هه ردوو پیکخواه بوو (یه کیتی قوتابیانی کوردستان) و (یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان) که له کۆنفرانسی هاوبه شی ئابی ۱۹۸۶ له بهر چه ند هۆیه کی خودی و بابه تی بوو بوون به یه ک پیکخواه، ئه ویش (یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان) بوو، هه روه ها گۆرانگاریی بنه په تی له پرۆگرام و په پره وی ناوخوی هه ردوو یه کیتییدا کرا و گه لی بریار و پاسپارده ده رچوون که له گه ل ئه م قۆناغه دا ده گونجی و سیاسه تی هه ردوو یه کیتی به ده ر ده خات و دا کۆکی کرا له په رله مان و حکومه تی هه ری می کوردستان و پاراستنی یه کگرتن و یه کبوونی پیکخواه کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان و پیکهینانی فیدراسیۆنی که له ئاستی کوردستان بو گه یشتن به ئامانجه هاوبه شه کامان و خو ئاماده کردن بو هه لژی اردنه کانی سه رتاسه ری کوردستان و کیشه کانی ئیستای قوتابیان و لاوان، هه روه ها کۆنگره به تیکرای ده نگ بریاری دا

که نوینه رانی کۆنگره سەردانی گلکۆی باوکی کورد بارزانی نەمر و پێبەری لاو ئیدریسی هەمیشە زیندوو بکەن و پەیمانی ئەمە کداری نوێ بکەنەو هە بۆ پێبازە پێرۆزە کە یان.

لە دوا دانیشتندا دەست کرا بە دەنگدانی نەینی و بە پێی ویست و متمانە ی نوینه رانی کۆنگره، دەستە یەکی نوێ بۆ سە رکردایە تی هەردوو یە کیتی، یە کیتی قوتابیان کوردستان و یە کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان هە لێ پێردران و پێشوازییە کی گەرمیان لێ کردن و لە کۆتایی کۆنگره دا سوپاسی گشت میوان و ئەو لایە نانه کرا که پشتگیری خۆیان بۆ کۆنگره دەر پێبوو و پێرۆزبایان ئاراستە ی کردبوو. ئەمە و کۆنگره که لە ۱۹۹۳/۱۰/۲۰ کۆتایی بە کاروباری خۆی هیئا.

بۆ بە یانی که پێکهوتی پۆژی ۱۹۹۳/۱۰/۲۱ بوو، هەموو ئەندامانی کۆنگره بە نمایشی مەزن سەردانی مەزاری پێرۆزی بارزانی نەمر و کاک ئیدریسی جوانە مەرگیان لە بارزان کرد و دوا ی گەرانە وە یان هەریه که و بۆ شوینی خۆی گەرایه وە و سە رکردایە تی تازه بۆ ئە نجامدانی کارەکانیان و دەست پێکردنی ئەرکی تازه لە پۆژی ۱۹۹۳/۱۰/۲۲ که پێکهوتی هەینی بوو، لە مۆلت بوون و پۆژی دواتر دەست بە کارەکان کرانەو.

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عێراق

۲۴ ی تشرینی یە که می ۱۹۹۳

هەولێر

به لاغی کۆتایی یه که مین کۆبوونه وهی لیژنه ی پاپه پاندنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

جه ماوه ری خۆراگری کوردستان،

دوابه دواي «کۆنگره ی ئازادی» یه کیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان، که له ۱۶ ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳، له ژێر دروشمی (زانست - ناشتی - ئاوه دانکردنه وه) له پایته ختی هه رییم (هه ولییری دێرین) به سه رکه وتووی و سه رفرازی کاره کانی خۆی به نه جام گه یاند، لیژنه ی پاپه پاندنی یه کیتییه که مان یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له پۆژانی (۲۳ و ۲۴) ی ئەم مانگه کۆبووه و به سی دانیشتن کاره کانی به تیروته سه لی خسته ژێر باس و لیکۆلینه وه و بریاروه رگرتن له بواری پپووستدا.

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان وه ک درێژه پیده ریکی کاروانی بزوتنه وهی قوتابیان و لاوانی کوردستان، که له ۱۸ ی شوباتی ۱۹۵۳ له دایک بووه، له ته مه نیدا سی کۆنگره ی به ستووه تا کاره ساتی ۱۹۷۵ و چواره مینیان «کۆنگره ی ئازادی» ۱۹۹۳ ده بییت، جگه له کۆنفرانسه کانی که گرن گترین و مه زنترین کۆنفرانسمان له ئابی ۱۹۸۶ به هاوبه شی له گه ل یه کیتی قوتابیان کوردستان، له ژێر سیبه ری تفه نگی پيشمه رگه قاره مانه کانی کوردستان به (دروشمی به ره و یه کگرتن بو پخواندنی پژییم و کۆتاییه یان به شه ر تا بتوانین به ناشتی و دیموکراسی بخوینین) له ناوچه ئازادکراوه کانی پارێزگای هه ولیر به سترا، که له شیوه ی کۆنگره ده چوو.

قۆناغه کانی دواي کاره ساتی ۱۹۷۵ که شوپشی ۲۶ ی گولانی نیشتمانی پيشکه وتنخواز به رابه رایه تی پارٹی دیموکراتی کوردستان و به ره ی کوردستانی تیکۆشه ر و قۆناغی کاره ساتی نه فال له ۱۹۸۸ و قۆناغی به رخودان تا پاپه پینی به هاری ۱۹۹۱ و تا به ستنی کۆنگره ی ئازادی له ۱۹۹۳ ده گریته وه، به ته مه نیکی ده وله مه ند پر له ده سه که وت و فیداکاری ده ژمی ریت جگه له سه ره وه ریه کانی له شوپشی مه زنی ئه یلوولی نیشتمانی یه به سه روکایه تی سه رکرده ی به وه فای گه لی کورد و بزوتنه وهی ئازادیخوازه که ی بارزانی نه مر.

به م جو ره ش میژوویه کی شکۆدار و پر شانازی له ته مه نی (۴۰) سال خه باتی بیوچاندا تو مار ده کریت. شایانی باسه کۆنگره ی ئازادی شانازی به یه کگرتنه وهی زیاتری ریزه کانی قوتابیان و لاوانی کوردستان ده کات، که له م کۆنگره یه دا له نیوان

یەکیتی قوتابیان و لاوانی دیموکراتی کوردستان و ریکخراوی خویندکاران و لاوانی یەگرتن که پیشتر له هەر سی ریکخراوی «سۆشالیست» و «پیشەنگ» و «قوتابیانی کورد» پیک دههات و ههروا له گه‌ل ریکخراوی «قوتابیان و لاوانی کوردی فهیلی» یه کبوون سه‌ری گرت و موژده‌یه‌کی نوێی به جه‌ماوه‌ری کۆلنه‌ده‌ری قوتابیان و لاوانی کوردستان راگه‌یاندا، که پتر زه‌مینه‌خۆشکه‌ری یه‌کبوونی سه‌رتاسه‌ری و زامنی پیشکه‌وتنی کۆمه‌لایه‌تی و پرۆسه‌کردنی دیموکراسییه‌ته‌، له‌م کۆنگره‌یه‌دا بریارێکی گرنگی وه‌رگرت سه‌باره‌ت به‌ هه‌ردوو ریکخستنی قوتابیان له‌ لایه‌ک و لاوان له‌ لایه‌کی تره‌وه‌، بۆ هه‌ردوو ریکخراوی یه‌کیتی قوتابیانی کوردستان و یه‌کیتییه‌که‌مان یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌ که‌ش و هه‌وایه‌کی ئازاد و دیموکراسیدا دوو سه‌رکرده‌یه‌تی هه‌لبژێردران. «کۆنگره‌ی ئازادی» بریارێکی میژوویی سه‌باره‌ت به‌ هیئانی ته‌رمی پیروزی هه‌ردوو سه‌رکرده‌ی بیۆینه‌ و به‌وه‌فا و تیکۆشه‌ری گه‌لی کورد بارزانی نه‌مر و برای هه‌میشه‌ زیندوو کاکه‌ ئیدریس بارزانی جوانه‌مه‌رگ بۆ ولات وه‌پێ که‌وتوو له‌ دوا‌ی ته‌واوبوونی کۆنگره‌ به‌ کاروانی‌کی به‌رفراوان خۆی زیاتر له‌ (٣٠) کۆسته‌ر^(١) ی پر ده‌دا، سه‌ردانی مه‌زارگه‌ی پیروزیان کرد له‌ ٢٢ی تشرینی یه‌که‌می ١٩٩٣ له‌ بارزانی شۆرش و خه‌بات و ناسنامه‌. له‌م کۆنگره‌یه‌دا (١٥) هه‌قال بۆ لیژنه‌ی راپه‌راندن و (٣) ئیحتیات هه‌لبژێردران که‌ له‌ نیوان خۆیاندا مه‌کته‌بی سه‌رتاریه‌ت و سه‌کرتیریان هه‌لبژارد.

ئینجا له‌ دانیشتنی دووهم و سییه‌مدا ئەندامانی تری لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌سه‌ر مه‌کته‌بی سه‌رتاریه‌ت و لقه‌کان دابه‌ش کران، لیپرسراوانی لی ده‌ستنیشان کران له‌ گه‌ل نه‌خشه‌ی کارکردنی مه‌کته‌بی سه‌رتاریه‌ت و لقه‌کان و راسپارده‌ی گشت بواره‌کانی ئاراسته‌ کرد.

له‌م کۆبونه‌وه‌یه‌دا، جگه‌ له‌ لقه‌کانی ده‌وۆک، نه‌ینه‌وا، هه‌ولێر، سلێمانی، که‌رکوک و ئاواره‌ بریار درا به‌ دانانی (٣) لقی تری یه‌کیتی (ئاکری و سۆران و رانیه‌) و چه‌ند لیژنه‌ ناوچه‌یه‌کی تر له‌ سنووری لقی ده‌وۆک - نه‌ینه‌وا، هه‌ولێر و که‌رکوک. هه‌ر له‌م کۆبونه‌وه‌یه‌دا لیپرسراوانی لق و جیگر دیراسه‌ی هه‌یکه‌لی^(٢) نوێی لقه‌کانی ده‌ستنیشان کرد.

(١) جوړیک پاسی ٢١ که‌سی.

(٢) په‌یکه‌ربه‌ندی

له کۆتاییدا هه قالانی لیژنه ی راپه راندنی یه کیتی جاریکی تر وه فاداری و دلسۆزیان بۆ سه رکردایه تی سه ربه رز و تیکۆشه ری قۆناغی نیوان کۆنفرانسی ئابی ۱۹۸۶ تا «کۆنگره ی ئازادی» ۱۹۹۳ راکه یاند و پیکه وه به هه ناسه یه کی تازه تر و به ره و کۆری خه باتیان که وتنه ری و سویندی وه فادارییان بۆ گیانی پاکی شه هیدانی بزوتنه وه ی لاوانی کوردستان و سه ر کاروانی شه هیدان بارزانیی نه مر خوینده وه.

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان - عیراق

لیژنه ی راپه راندن

۲۴ ی تشرینی یه که می ۱۹۹۳

هه و النامه ی کتیب

کۆنگره ی پینجه می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

ههولیر ۱۹۹۸

کۆنگره ی پینجه می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، به ناوی «کۆنگره ی پیشکتهوتن» له رۆژانی ۲۹ ی نیسان تا ۱ ی ئیاری ۱۹۹۸، له هۆلی میدیای شاری ههولیر، به چاودیریی سهرۆک مهسعود بارزانی و به ئامادهبوونی ۳۲۵ نوینهر، به دروشمی «ئاشتی، فیدرالی، ژیانیکی به ختهوه ر بو لاوانی کوردستان» به ستره که تیییدا سهرۆک مهسعود بارزانی وتاریکی پیشکتهشی نوینهران و به شداربووانی کۆنگره کرد.

ئه ندامانی لیژنه ی راپه رانندن له لایه ن نوینهرانی کۆنگره وه، به شیوه ی خواره وه هاتنه هه لبژاردن:

- عه بدولا ئه لیا س خدر
- لوقمان عه بدوله تیف مه دحه ت
- ئیبراهیم ئیسماعیل
- مه حمود عومه ر مه حمود، ناسراو به (مه حمود ئه رگۆشی)
- مه ریوان غه ریب ئه مین
- چیمه ن محه مه د ته قیه دین
- نه جات باپیر سمایل
- سالح مه حمود عه لی ناسراو به (رپیوار و سالح هه رکی)
- سابیر ئه حمه د حه سه ن
- سه گفان ئیبراهیم
- ئاسۆ حه سه ن
- پرووخۆش سه عید
- کامه ران ئه مین عه بدولا

- به ختیار همه سه عید، ناسراو به (به ختیار سیهید محهمه د)
- سه باح نه حمه د
- عومه ر شه ریف
- نه یوب ره مه زان
- مه جید عه بدولکه ریم
- هه لکه وت ره فعه ت^(۱)

یه ده گی نه ندامانی لیژنه ی راپه راندنیش به شیوه ی خواره وه هه لبتیژدران:

- خانی مه حمود
  - به کر سألج مارف
  - موزه فهر تاهیر مه ولود^(۲)
- له یه مین کو بوونه وه ی لیژنه ی راپه راندندا له ۱۳ ی ئیاری ۱۹۹۸، ستافی مه کته بی سکر تاریه ت به مشیوه یه هه لبتیژدران:

- ۱- ئیبراهیم ئیسماعیل، سکر تیر
- ۲- لوقمان عه بدوله تیف، کارگیر
- ۳- مه حمود نه رگوشی، کارگیر
- ۴- مه ریوان عه ریب، کارگیر
- ۵- چیمه ن محهمه د، کارگیر
- ۶- نه جات باپیر، کارگیر
- ۷- سألج هه رکی، کارگیر^(۳)

(۱) نه وزاد فوئاد ره شید. سه رچاوی پیشوو، ل ۴۰-۴۱.

(۲) نه وزاد فوئاد ره شید. سه رچاوی پیشوو، ل ۴۰.

(۳) نه وزاد فوئاد ره شید. سه رچاوی پیشوو، ل ۴۲.

وتاری سه روک مه سعود بارزانی

بسم الله الرحمن الرحيم

خوشک و برایانی خوشه ویستم،

لاوانی خوشه ویست، ئاماده بووانی به پریز، به بۆنه ی به ستنی کۆنگره ی پینجه می
لاوانی دیموکراتی کوردستانه وه خۆم به به خته وه ره ده زانم که به شداریتان ده که م و
گهرمترین پیروزی بایتان لی ده که م.

ئومید ه وارم کۆنگره یه کی سه رکه وتوو به ستن و بریاری وا بدن که له ئاستی
قۆناغی ئه مپۆدا بی، چونکه لاوانی خوشه ویست ئه رکیکی پیروزیان له سه ر شانه
و پۆلی ئه وان هه میشه دیار و به رچاوه له خه باتی گه له که ماندا، زۆر له سه رکرده
لیه اتوو ه کان له یه کیتی لاوانی دیموکراته وه پی گه شتوون، خه بات له یه کیتی
لاوانی دیموکراتدا قۆناغیکی گرنکه بۆ ئه وه ده ست ئالوگۆر به سه رکرده یه تی ده کری،
ئالوگۆر به مه سئولیات ده کری، له بهر ئه وه هه میشه (یه کیتی لاوان) و (یه کیتی
قوتابیان) وه کو کارگه یه کن بۆ دروستکردنی سه رکرده ی لیه اتوو، بۆ سه رکرده یه تی
خه باتی گه له که مان، وه ک خوشتان ده زانن، له سه رکرده یه تی پارتیدا هه ول دراوه تا
ئه و ئاسته ی له توانادا بی، گرنکی به یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان دراوه به
یه کیتی قوتابیانی کوردستان دراوه و یه کیتی ئافره تانی کوردستان دراوه، ده زانین که
ئه وان ه گرنکیان یه کجار زۆره. ئه مپۆ کۆنگره تان له که ش و هه وایه کی ئازاددا له
پایته ختی هه رییم ده به ستری. له هه مانکاتدا ده بیته وه مان له بیر نه چیته که
ئهم بارودۆخه ی دروست بووه و ئهم هه له ی ئه مپۆ بۆمان هه لکه وتوو ه ئه نجامی
خه باتیکی بیوچانی گه له که مانه، ئه نجامی قاره مانیتی پيشمه رگه دلیره کان و
به ره مه می خوینی ئه و شه هیده قاره مانانه یه که ئه مپۆ ئیمه وا به سه ره به ستی
و ئازادی له پایته ختی هه رییمدا، کۆنگره ی لاوان ده به ستین و چه ندين چالاکي تر
ئه نجام ده ده یین.

من له بیرمه زۆر له و برایانه ی که وا مه سئولیه تی یه کیتی لاوانیان له ئه ستۆدایه
له کاتی خه باتی خویناویدا، له کاتی خه باتی شاخدا، دیسان به ئه رکی سه رشانیان
هه لساون و نه یانه یشتوو ه خه باتی لاوان بوه ستیت. ئه مپۆش ئیوه خۆتان ئازادن چ
سه رکرده یه تییه ک بۆ خۆتان هه لده بزیرن به لام ده مه ویته ته ئکید له وه بکه مه وه،

ئەو ھەڤالانەھێ گەر دواى ئەم کۆنگرەھە مەسئولەتێکی تریان پى بسپێردرێت و لە یەکیەتی لاوان نەمێنن، بیگومان دەبێت جیگیان دیار بێت و دەبێت ئیحترامیان پارێزراو بێت، ئەمە مانای ئەو نەبێت ئەو ھێ لە سەرتاریەتی یەکیەتی لاوان یان قوتابیان نەما، ئیتر بێ ئیش دەمێنێ و تەواو، بە پێچەوانەو ئەمە قۆناغی یەكەمە لە خەباتدا بریویەتی و پێ دەنێتە قۆناغێکی تر. ئەوانە ی کە تازەش دین داواى سەرکەوتیان بۆ دەکەم، ئومێدەوارم درێژەپێدەری خەباتی لاوانی خۆشەویست بن، پەرە بە خەباتی خۆیان بدەن، زیاتر خزمەت بە لاوانی خۆشەویست بکەن و ئامادەیان بکەن بۆ ئەو ھێ ئێوانیش زیاتر خزمەت بە کورد و کوردستان بکەن. من نامەوێ زیاتر درێژە پێ بدەم، داواى سەرکەوتن بۆ کۆنگرەکەتان دەکەم و بشاران بە ھەموو ھێز و توانایەك لە پشتتان و ئامادەین بۆ ھەموو ھاوکارێکە ئێو ھێ خۆشەویست و ھەر سەرکەوتوو بن.

ئەو و ناامەھێ

پوخته یه ك له راپۆرتی گشتی كۆنگره ی پینجه می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له خالی گرنگی پۆلی لاوان له ژيانی کۆمه لدا و کورته یه ك له میژوووی (ی.ل.د.ك) دا هاتوو:

له و پۆژه وه که مرۆف ناچار بوو بۆ دابینکردنی پیداویستییه کانی ژیان و پاراستنی گیانی خووی له جۆره ها کاره ساتی مه ترسیدار بیر بکاته وه و گه لاله بکات. لاوان وه ك فاکته ریکی سه ره کی سه ره که وتن و لادانی کۆسپ له ریگه ی پیشکه وتنی خویمان داسه پاند. لاو وه کو سه رچاوه ی هیژ و وزه ی ئاوه دانکار و هه ر له و حاله شدا، ویرانکه ر و پرووخینه ر وه کو ئامییریکی ده سه لاتبه خش و که سایه تیده ر، هه ر له ده ستپیکی میژوو جیی سه رنجی ده سه لاتداران و زانایانی کۆمه لناسی و بواره کانی تری په یوه ندار به ژيانی مرۆفایه تی بووه. بۆیه ش له کۆنترین پۆژه کانی یاسا که بۆ به ریۆه به رایه تی کۆمه لگا کانی سه ره تای داریژراوه راهیئان و په روه رده کردنی لاو به خالی سه ره کی به رنامه ی به ریۆه به رایه تی کۆمه لگا دانراوه. ئه ره ستۆ زانای ناوداری یۆنانی له جیماوه به ناوبانگه که ی، واته په رتوکی سیاسه ت، گرنگیه کی یه کجار زۆر ده داته په روه رده کردنی لاوانی کۆمه لگا و له و بروایه دایه که ته نانه ت له بواری مۆسیقاش پیویسته به رنامه یه ك بۆ په روه رده و راهیئانی لاوان هه بیته.

زانایانی ناوداری به ر له ئه ره ستۆش وه کو ئه فلاتۆن و سوقرات ئه و گرنگیه یان له بیر نه کردوو و رای خویمان ده ره ه ق به لاوان ده رب ریوه. ئاینه ئاسمانیه کانیش به خته وه ری و سه ره که وتنی کۆمه لگیان له په روه رده کردن و راهیئانی لاوان زانیوه و ئاینی پیروزی ئیسلام له م باره یه وه گه لی ریئوینی و په ندی بۆ په رپه وانی خووی له قالبی ئایه ت و هه دیس به جی هیشتوو.

گۆرانکارییه قووله کانی دوا ی سه ده کانی ناوه راست (قرون الوسطی) له ئه وروپا که لاوان فاکته ری به دیهینه ری بوون پاش ئه وه ی شوپشه ناوداره که ی فه نسای لی که وه ته وه ته شه نه ی کرده پۆژه لاتنی ناوه راست، گه لی کوردیش که وته به ر شه پۆلی کاریگه ری ئه م گۆرانکارییه، بیری نه ته وایه تی که بووه ئه گه ری لیکه ه لوه شانده وه ی ئیمپراتۆرییه بیسنوره کانی ئه وکات زیاتر له میشکی لاوانی نه ته وه کانی پۆژه لاتنی ناوه راست ده خوولایه وه، لاوانی کوردیش له بازنه ی ئه م ریسا هه مه گره به ده ر نه بوون. بۆیه ش که لاپه ره کانی میژوو هه لده دینه وه

ده بینین که چۆن شاعیرانی زمان شیرینی ئەوکات به به ژن و بالای لاوانی کوردیان هه لگوتوووه و هانیان داوان بۆ ژیان سهر فیرازی و به خته وهری به عه شقه وه بچن به پیری مه رگه وه.

هه رچه نده شوڤشی پیشه سازی گه لی دابونه ریتی کۆمه لایه تی له مهیدانی ژیان جفاکی گه لاند سهرییه وه، به لام هزری له میژینه ی کاریگه ری لاوان نه ک پشتگۆی نه خرا به لکو به چاویکی زانستی و وردبینانه خرایه بهر شه ن و که وکردن و لیکۆلینه وه و له ئاکامدا وتیکی زانستی درایه جموجۆلی لاوان و بۆیه ش ئه رکی سهرشانیان زۆر قورستر له پیشوو دیار کرا. ئه رکی پاراستنی نه ته وه و نیشتمان و ئاواده نکرده وه و پهروه رده کردن و پیشکه وتن له هه موو بواره کانی ژیان شارستانی خرایه سهر شانی لاوان و هه ولی جدی بۆ په ره پیدانی درا.

هه رچه نده گه لی کورد له پرووی شادبوونه وه به مافه په واکانی خۆی که وته خانه ی فه رامۆشی به لام خۆشبه ختانه لاوی کورد هه ر له سهره تاوه هه ولی جدی داوه بۆ ئه وه ی له لاوانی تری کۆمه لگای جیهانی دوا نه که وی و بۆیه ش هه ر له سهره تاکانی سه ده ی بیسته وه میژوو تۆمارکه ری خه باتی لاوانی کوردستانه و به لگه ی فراوان هه یه که ئه م توپژه دلسۆزه ی کورد هه ولی له راده به ده ری خۆی داوه بۆ ئه وه ی ئه رکی سهرشانی خۆی له ئاست گه ل و نیشتمانه که ی به باشرین شیوه به جی بگه یه نی. هه رچه نده بیروکه ی ریکخستن و پیویستی دارشتنی به رنامه یه کی زانستی بۆ لاوانی کورد ده گه رپته وه بۆ سهره تاکانی سه ده ی بیسته م به لام به داخه وه ئه م هه ول و کۆششانه ی ته نیا له ناو لاپه ره کانی چه ند گۆقاریکی وه کو دیاری لاوان بۆ میژوو تۆمار کراوه به م چه شنه ئه رکی یه که م ریکخواوی لاوانی کوردستان که وته سهرشانی به شه لکاوه که ی به عیراق و سهرکردایه تی پارٹی دیموکراتی کوردستان به چاویکی واقیعیین و هه ست به مه سئولیه تکرده وه هه ولی دامه زراندنی دا و له ئاکامدا به گه واهی گۆقاری خه باتی لاوان که مه کته بی سکر تاریه تی (ی.ل.د.ک.ع) له سالی ۱۹۷۳ ده ری کردوو، له مانگی ئاداری سالی ۱۹۵۳ ریکخواویکی تایبه ت به لاوان به ناوی (ی.ل.د.ک.ع) دامه زرا که زۆر زوو جیی خۆی کرده وه و به به شداری له فیستیقالی پینجه می لاوانی جیهانی له وارشو له سالی ۱۹۵۵ بۆ یه که مجار ده نگی لاوانی کوردستانی به ناوه نده جیهانییه کان گه یاند. چاپه مه نییه کانی سه رده می له دایکبوونی ریکخواوه که مان زۆر به باشی

پیشوازیکردنی لاوانی کوردستان و چالاکییه بیۆینه کانی ئەم ریکخراوهیان بۆ میژوو تۆمار کردوو تا ئەو رادهیهی دواى شۆرشى ۱۴ى تەموز حکومهتى ناوهندی به دامهزراندنى (ی.ل.ك.ع) ههولئى زۆرى دا مهیدانى خهباتى ئەم یه کیتییه تهنگتر بکات و له ئاکامدا له سالى ۱۹۵۹ بۆ کهمکردنهوهى گوشارى حکومهت له لایهك و ههولدان بۆ زیاتر لیکنزیککردنهوهى سههرکردایهتى کورد و عهزهب و دروستکردنى کهشوههوايه کى متمانه دارتر (ی.ل.د.ك) بریارى دا بچیته ناو (ی.ل.ك.ع) و بهم چهشنه بووه لکیكى ئەم ریکخراوه که یه کهم کۆنگرهى خۆى هه ر له سالى ۱۹۵۹ له بهغدا ساز دا.

هه چهنده ئەم وهزعه زۆرى نهخایاند و به هه لگيرسانى شۆرشى ئەیلوولى مهزن بارودۆخیکى نوئى هاته ئاراهه. بهلام بهداخهوه کاریگهرى ئەم لکانه که لاوازی (ی.ل.د.ك) ی به دواوه بوو تا سالى ۱۹۷۰ بهرچاو و دیار بوو. ریککهوتننامهى ۱۱ى ئادارى میژوویى هه لیکى تری لهبارى بۆ (ی.ل.د.ك) پهخساند بۆ ئەوهى جاریکى تر بکهوئته خزمهتکردنى گه له چهوساوه کهمان، له ماوهى چوار سالددا دوو کۆنگرهى سههرکهوتوو، یه کهمیان له سالى ۱۹۷۲ ئه ویتریان له سالى ۱۹۷۴ یه کیتییه کهمانى بهرهو پیشکهوتنى زیاتر ربهرايهتى کرد.

بهلام بهداخهوه لهبارچوونى ریککهوتننامه میژووییه کهى ۱۹۷۰ بووه هۆى هه لگيرسانه وهى شهپر و (ی.ل.د.ك) یش ناچار بوو دیسان بکهوئته خهباتى نهیئى و چه کهه لگرتن شانبهشانى برا پیشمه رگه قارهمانه کان بۆ بهرگرى و بهرخودانى پیروژ له شار و شاخ و ئەم خهباته تهنا ته دواى نه کسهى ۱۹۷۵ له ناوهوه و دهره وهى ولات هه ر بهردهوام بوو. لاوانى خوینگهرمى کورد له ئاوارهى و پهنا بهرى و له سنوورى بادینان و دهروازهى راپه رین و سنوورى شارباژیر و دواتر شوینه کانی تری کوردستانیش کۆلیان نه دا و زۆر زوو کهوتنه خو سازکردن و وپرای شهرى چه کدارى ههولئى رینوینى و ریکخستنى دووبارهى لاوانیان له ناوخۆى کوردستان دا و خو شبه ختانه سههرکهوتنى زۆر باش و بهرچاویان به دهست هینا. بهستنى کۆنفرانسى ئابى ۱۹۸۶ له ناوچه ئازادکراوه کانی کوردستان ههنگاوئیکى گونجاو و زانستیانه بوو که له پیناوى پتهوکردنى ریزه کانی خهباتکارانى لاو و قوتابى زۆر به سههرکهوتوویى هاوئیژرا و بۆیهش سههرکردایهتى هه لبژێردراوى ئەم کۆنفرانسه توانى تا سالى ۱۹۹۳ سههرکیشى خهبات و چالاکییه کانی لاوان و قوتابیانی

کوردستان بکات و له قۆناغیکی پر له کارهسات و پرووداوی وه کو شهری نارهوای ۸ ساله و نهفاله و کیمیا بارانی هه له بجه و راپه رینه شکۆداره که ی ۱۹۹۱ و کۆچره وه به ناوبانگه که ی گه له که مان، لاوان و قوتابیان دهر باز بکات و له کۆنگره ی شکۆداری «ئازادی» که کۆنگره ی چواره می (ی.ل.د.ک) و کۆنگره ی هه شته می (ی.ق.ک) بوو له ۱۶ تا ۱۹۹۳/۱۰/۲۰ له پایته ختی هه ری می کوردستان له دهوری یه کتر کۆیان کاته وه و دوو سه رکردایه تی نو ی بۆ هه ردوو ریکخواو هه لئیرئ و هه ریه ک له و ریکخوا ره وانه له ناو جه ماوهره که یاندا ئه رک و چالاکیی پسروری خو ی ئه نجام بدات. دیاره له م رینگه دوورودرئ و ناهه مواره شدا ژماره یه کی زۆر له ئه ندامانی دل سو زی یه کیتی لاوان و قوتابیانی کوردستان گیانی پاکی خو یان له پیناوی گه یشتن به ئاواته دیرینه کانی هاوسه نگه رانیان فیدا کرد و چوونه ریزی نه مرانه وه.

له خالی کۆنگره ی پیشکه وتندا هاتوو ه:

دیاره به ستنی کۆنگره، له پیش هه موو شتیک که ش و هه وایه کی سیاسی ئارامی دهو ییت تاوه کو هه نگاوه کانی خو ئاماده کردن و زه مینه خو شکردن و هه موارکردنی رینگه، بهاویژرئ و کاری پینو یستی بۆ بکرئ. به لام به داخه وه که شی سیاسی و ئیداری پیشتر به هوی شه ری ناوخۆ ئه وه نده له بار و سه قامگیر نه بوو تا دهرفه تی ئه وه مان هه بی زیاتر ته جروبه ی هیوا و ئاره زوو ه کانیان بکه ین له کاری ریکخواه ییاندا و کۆنگره له کاتی خو ی ببه ستین. به لام ئیمپرۆ له سایه ی هه و له بیوچانه کانی پارٹی دیموکراتی کوردستان و به تایبه تیش رۆلی ئاشتیخوازانه ی سه رۆک بارزانی، بارودۆخ ئه مپرۆ هه تا راده یه کی زۆر و به تایبه تیش له هه ولیری پایته خت ئارام و سه قامگیره و دهرفه تیکی یه کجار له باره تا کو له سایه ی په رله مان و کابینه ی سییه می حکومه تی هه رییم و هاوکات له گه ل ئاهه نگه کانی یادی سه دساله ی رۆژنامه گه ری کوردی، ریکخواو ه که مان پینجه مین کۆنگره ی خو ی که ناوی «پیشکه وتن» ی له سه ر نراوه له ژیر دروشمی (ئاشتی - فیدرالی - ژیانیکی به خته وه ر بۆ لاوانی کوردستان) ببه ستیت.

له خالی کیشه ی لاوان و شیوه ی چاره سه رکرنیدا هاتوو:

حه قیقه تیکی روونه که راپه رینی به هاری ۱۹۹۱ له گشت بواره کانداهه رچه رخانیکی گرنگی میژوویی بوو که کۆمه لێ دهسکه وتی گرنگیش لێ هاته دی، میلله تی کورد به گشت چین و توێژه کانیه وه گه شینانه ده یانروانییه دهسکه وته کانی راپه رین و چاوه پروانی باشترکردنی گوزهران و سرینه وه ی سیمای نامۆ و بیگانه و لابردنی دابونه ریته خراپه کانی کۆمه ل و ساریژبوونی برینه کان و چاکسازی کیشه کان و ده یانی تری لێ ده کرا، که چی شه ری ناوخۆ هه موو خه ونه کانی شیواند و گشت ئاره زوووه کانی له به ریه ک هه لته کاند و بیسوود وه رگرتن له تلان و گلانه کانی دوینی کوردستانی له م پارچه یه دا کرده چهند پارچه یه ک و ده یان کیشه ی له به رده م ئینسانی کورد دروست کرد و چهن دین نه خووشی کۆمه لایه تی لێ که وته وه هه روه ها حالی نه بوون و رانه هاتنی ئینسانی کورد و لاوی کورد به دونیای فره حزبی و په روه رده ی لاوان له سه ر بنه مای مونا فه سه یه کی ناشه ریفانه، ئه مانه ش وایان کرد که گیانی توندوی له لاواندا چه که ره بکات، که په تایه کی خه ته رناکه. وه ک ئاماژه مان پی دا دابه شبوونی جوگرافی دابه شبوونه له ریزه کانی ریکخراوه جه ماوه ری و پیشه ییه کان و مه ترسیداره بو سه ر خودی کیشه سیاسیه که، بویه پیویسته سه رکردایه تی کورد به دیدیکی واقیعبینانه و وردبینانه مامه له له گه ل ئه م ساته میژووویه دا بکات و ئیستغلالی ده رفه تی زی رینی له میژینه ی بکات که به خوینی چهن دین لاوی کورد و قوربانیه کی بی شو مار هاتوته به ره م، تا یه کگرتنی نیشتمانی دروست نه بی و کورد وه ک یه ک ئیراده و باوه ر کار نه کات کیشه سه ره کییه که مان به هه لاسراوی ده می نیته وه و دوور نییه کاره ساتی جگه رپریشی به دوادا بی. لاوان که دیارترین توئیژی کۆمه ل و له نیو کوردیشدا به رده وام سووته مه نی شه کان و پیشمه رگه ی سه نگه ری کوردایه تی بوونه، به درییایی میژوو زه ره رمه ندرین توئیژن و ده یان کیشه و به ره به ستیان له پروودایه که ئیمه لیرانه دا چهند کیشه یه کی ده خه ینه پروو.

وه ک ئاماژه مان پی دا باری گرژی کوردستان و بوونی شه ریکی خویناوی به رده وام پشتگیر بووه له به رده م پرۆژه کانی بیناسازی و ئاوه دانکردنه وه و پرۆژه خزمه تگوزارییه کان، که ده کرا له نیوان ئه م چهند ساله ی شه ردا تا ئه ندازه یه ک ریژه ی بیکاری که م بکریته وه و پلانی تایه ت دابریژری و نه بوونی کارگه و کارخانه کان بیکارییه کی زوری لێ که وتوو ته وه که وی پرای ئه وه ی بو خو ی گرفتیکی

گه ورهیه، تهرز و پهلی تری لی ده بیته وه هه ر له په نابردنی لاهه کان بو چایخانه کان و شوینانی تر و دروستبوونی دیاردهی دزی و ناشیرین، له لایه کی تره وه وهک پیویست بایه خ نه دراوه به کردنه وهی مه لبه ند و بنکه ی تایهت به ئاره زوو و به هره کانی لاوان له بواره کانی وه رزش و هونه ر و پو شنبیریدا. دابه شبوونی جوگرافی کوردستان به ربه ستیکی گه ورهیه له ریگه ی سه فه رکردنی لاهه کان بو شاره کانی تری کوردستان بو گه شت و گوزار چ بو شاره زابوون له سروشتی کوردستان و پیویستی بینینی ناوچه کان. دواتر سه راسیمه یی و ونبوونیان له نیو ئاپوره ی چه ندین ره نگدا و ناموبوونیان، دیاریشه پیاده نه کردنی کاری ته خه سوسی بو هه ردوو باری سیاسی و میژووی و شه ری ناوخو ده گه پرته وه، وپرای ئه وهی توانای جه سه دی و فکری لاوان له م شه رانه دا خه رج کراوه.

خه ته رناکترین کیشه ش له به رده م لاواندا کوچه (الهجرة) که زیدی باو و باپیران و نیشتمان جی ده هیلن و خو یان ته سلیم به قه ده ریکی لی و نادیار ده کهن و که سایه تییان له ده ست ده دن، جگه له وهی به نیشه جیبوونیان له هه ر ولاتیکی ئه ورو پیدا تووشی ده یان نه خو شی ده روونییان ده کات و وه لام به کیشه کانیا ن نادرپته وه به و پییه نه ده توانن کاژی پوژه لاتییانه داهالان و نه ده توانن ئیستعابی شارستانیه تی پوژئاوا بکه ن، بو یه ون و نامو ده بن، ئه مه جگه له وهی رویشتنی ماموستایانی زانکو و پسپوره کان زه ره ریکی گه ورهیه له پیگه یانندی لاواندا. له لایه کی تره وه حزباندنی عه قلی لاوان و خودی لاوانیش نه گه یشتوننه ته رادهیه کی ئه بیستی وا که به پیوه ری خو ناسین و خو خویندنه وه بجه نگن، به لکو عه قلیه تی (خود) یان ون کردوه و عه قلیه تیکی تر له و پانتاییه دا ته حه کومیان پی ده کات. ئه مانه و گه لیکی تر وای کردوه که لاوانی کورد بیهوده و شبین و به دبین بن و تی کرای گوتاره کانیا ن قه ده ر بیانگی ری و تروسکه ی ئاسو و گه شبینی له ناخیاندا بکوژیته وه و ته نانهت رو حی شو رشگی ریشیا ن لاواز و کز بیت و به ها پیروزییه کان ت که نه وه.

له پیشه وه باسی چه پانندن و خه فه کردنی ویست و حه زه کانی لاوانمان کرد که کاردانه وهیه کی سلبی له سه ر هه ست و نه ستی لاو ده گی ری، هه رچه ند بوونی ئازادییه کی ها له نیوان لاواندا نگه خزان و خلیسکان دروست بکات و دوور نییه کو مه لی ئینحرافاتی ئه خلاقی لی بیته وه، به لام پشتگیری و پشتگرتنی

دیكتاتۆریانهش گرتی دهروونی دروست دهکات و پپووسته بوار بدری به لاوان وهک خویان بیر بکه نهوه و لهسه ره هندی شتی (هامشی) ئیجرائاتی توندیان له ته کدا نه کری. دهیان کیشه و گرتی تر وهک مۆته که یهک له گهرده نی لاوان ئالاه و بهر به ستیکه له ریگه ی پیشقه چوونیان و داهینانی بیری نو، بویه لیره دا چهند خالیك چر ده که ی نه وه که ریگه چاره یهک بو کیشه کانی لاوانه :

۱- کۆتاییهاتن به شه ری ناوخۆ و دروستبوونی یه کیتییه کی نیشتمانی تا وه دیهینانی مافه نه ته وه یی و نیشتمانییه کاغان و بوومان به کیانیکی سیاسی یه کگرتوو که له و یه کگرتنه دا دیته دی.

۲- دۆزینه وه ی کار بو لاوان و دامه زرانندیان له ده زگاگاندا و به که مکردنه وه ی ریژه ی بیکاریش ته رزی کیشه کانی تریش که م ده بیته وه که له ئه نجامی بیکاریدا دروست بوونه.

۳- کردنه وه ی مه لبه ند و بنکه ی تاییه ت به کاره پیشه یی و ئه کادیمییه کان و سوودوه رگرتن له به هره و توانا کانیان.

۴- هه ولدان بو وشیار کردنه وه و وریا کردنه وه یان و ته یار کردنیان به چه کی زانست و مه عریفه که تیدا له و نامۆبوون و ونبوونه قوتار ده بن و به ره و خۆناسین هه نگاو ده نین.

۵- کردنه وه ی مه لبه نده کانی فیروون له زمانه زیندوووه کانی جیهان و فیروکردنی کۆمپیوتهر و بواره کانی تری هونه ری و پۆشنیری و... هتد.

۶- دروستکردنی که سایه تیه کی به هیز که له ئه نجامی گه رانه وه ی متمانه به خۆبوون و بایه خپیدانیانه وه دیت.

۷- چاککردنی گوزه رانیان و خۆشکردنی زه مینه ی پیکهینانی خیزان.

۸- سیسته می خیزان ده بی له سه ر بنه مای دیموکراتیه ت و وه رگرتنی بیروپا و گفتوگۆ بنیات بزیت.

۹- هه ولدان بو ناردنه ده ره وه ی لاوانی به هره مه ند بو خویندن و موماره سه ی پیگه یانندی ته خه سوس و به رزکردنه وه ی ئاستی فکری و زانستییان و گه رانه وه یان بو ولات.

هەر لیره شهوه جیگای خۆیه تی سوپاسی بیپایانمان ئاراسته ی کابینه ی سییه می حکومتی هه ری می کوردستان بکه یین که به تنگ و دهنگی لاوانه وه هاتوو و تا ئەندازه یه ک ریژه ی بیکاریی که م کردوو ته وه، به تاییه تی سوپاسی وه زاره تی رۆشنیری و رۆلی بهرچاو و دیاری ده نرخیین و به هه ند وه رده گرین له گرنگی و بایه خدانی زۆری به کاره پیشه یی و ئەکادیمی و به هه رکانی لاوان له گشت بواره کانی وه رزشی و هونه ری و رۆشنیری و چاوه پروانی ده سکه وتی زیاتر و زیاتر بن.

هه رچه نده گله یی و گازانده ی ئه وه شیان لی ده که یین که وه کو پیویست هاوکاری و پشتگیری یه کیتییه که مانی نه کردوو بو خزمه تکردنی زیاتری بزوو تنه وه ی لاوانی کوردستان.

له خالی شه ری ناوخۆشدا هاتوو:

نزیکه ی ۷ ساله کوردستان ئازاده و حکومت و ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستان که به ری په نج و خه بات و تیکۆشانی ساله های درپۆخایه نی گه له که مانه پیک هاتوو و جیگه ی ئومید و ئاواتی هه موو نه ته وه ی کورده و پیویسته وه کو بیلبله ی چاومان بیپاریزین. به لام مخابن ئه وه بو چوار سال ده چی که شه ری ناوخۆ بالی به سه ر ولاته که ماندا کیشاوه و چه ندیین جه وله ی شه ری به خۆیه وه بینیه و له لایه کی تریشه وه p.k.k تیرۆریست به فیتی ناحه زان ده ست له کاروباری ناوخۆی ولاته که مان وه رده دات و کار گه یشتووته ئه وه ی خودی ئۆجه لان له ناوه راستی ئه م مانگه دا له چاوپیکه وتنیکدا له گه ل رۆژنامه ی الوسط ئاشکرا دانی به وه نا که رپگرتن له دروستبوون و به رقه راربوونی کیانی کوردی له باکووری عیراقدان ئه رک و ئارمانجی سه ره کی سه رشانی p.k.k یه، به م پییه جاریکی تر ئه وه مان بو ده سه لمینیت که هه ر له رۆژی یه که م پارٹی ئه وه ی به جه ماوه ری کوردستان و پای گشتی راگه یانده که ئه مانه به فیتی بیگانه هه ره شه له م ئه زموونه ده که ن. ئه وه شه ره ئاسه واری خراپی فیرۆ داوه ته ناو جه سه ته ی کۆمه لی کورده واری که گرنگترینیان هه ره شه بوو بو له نیوبردنی ئه زموونی گه له که مان، ئه مه و خوینی ده یان لاوی کوردی به ناحق پزانده. ئه وه شه ره ناوخۆییانه سه ره پای ئه وه ی ئه منی نه ته وه یی و ستراتیژی کوردی تووشی گه وره ترین له ناوچوون کردوو له گه ل ئه وه دا بواره

هه نوکەییەکانی بژیوی و ژیااری و شارستانی ئەمڕۆی هه‌ریمی له باریکی زۆر ئالۆز و په‌شۆکاودا خولقاندوو که ترسیکی لی به‌دی ده‌کری له‌مه‌ر تیکچوونی په‌یوه‌ندییه کۆمه‌لایه‌تییه‌کانی کورده‌واری و ونبوونی که‌سایه‌تی کورد له‌ بازنه‌ی ئینتیمای نه‌ته‌وه‌ییدا. له‌لایه‌کی تره‌وه هه‌ر په‌نگدانه‌وه‌ی ئەم شه‌ره‌یه که‌ وای کردوو و لاتانی ئیقلیمی به‌ ئاره‌زووی خۆیان ده‌ست له‌ کاروباری چۆنیه‌تی باری سیاسی کوردستان وه‌ربده‌ن، به‌ پلانی ژه‌هرپژی خۆیان چه‌ندین تیرۆری سیاسی و کاره‌ساتی کۆمه‌لکوژی بخه‌نه‌ ئاراوه و ده‌توانین بلیین هه‌تا ئیستا زۆر له‌ مه‌رامی دوژمنان جیبه‌جی بووه. به‌ دامه‌زراندنی کابینه‌ی سییه‌می حکومه‌تی هه‌ریم زۆر له‌ برینه‌کان ساریژ بوونه، ئەم کابینه‌یه له‌ ماوه‌یه‌کی کورتدا توانیویه‌تی گه‌وره‌ترین و به‌رچاوترین گۆرانکاری ئیجابی بپنیه‌ کایه‌وه به‌ تایبه‌تی له‌ پایته‌ختی هه‌ریمدا، چ له‌لایه‌نی ئاسایش و ئارامی ناوچه‌که‌ یاخود له‌لایه‌ن ئاوه‌دانکردنه‌وه و په‌ره‌دان به‌ره‌و پۆشنیبری داموده‌زگا مه‌ده‌نییه‌کان، له‌گه‌ڵ ئەوه‌شدا هیشتا قه‌یران زۆرن، بۆیه به‌رای ئیمه‌ پێویسته حکومه‌ت به‌ ته‌واوه‌تی و له‌ فۆرمیکی ریشه‌کیشدا بۆ چاره‌سه‌رکردن هه‌نگاو بنی به‌ تایبه‌تی بۆ توژی لاوان له‌ چاره‌سه‌رکردنی بیکاری و نه‌بوونی هیلی دیار و به‌رچاوپروون بۆ ژیاریان، چونکه له‌هه‌ر کۆمه‌لگایه‌کدا که‌ توژی لاوان دووچاری راوه‌ستان و بی جووله‌یی بوو ئەوا شیرازه‌ی کۆمه‌ل‌پوو له‌ په‌رته‌وازی ده‌چی.

له‌ خالی ولاتانی ئیقلیمیشدا هاتوو:

ئهو ولاتانه‌ی که‌ کوردستانیان به‌سه‌ردا دابه‌ش کراوه تا ئیستا به‌ هه‌موو شیویه‌که‌ نکۆلییان له‌ مافه‌ په‌واکانی گه‌لی کورد کردوو له‌ چوارچێوه‌ی ولاته‌که‌یاندا، که‌ ئەمه‌ش خۆی له‌ خۆیدا په‌کیکه له‌ نه‌هامه‌تی و کاره‌ساته‌کانی میله‌تی کورد، ئەو ولاتانه به‌ هه‌موو شیویه‌که‌ مافه‌ مروییه‌کانی کورد پێشیل ده‌که‌ن و په‌ره به‌ ناکوکییه‌کانی کورد ده‌ده‌ن له‌ پارچه‌کانی کوردستاندا. ئەگه‌ر ئاوپێکی خیرا له‌ میژووی ئەم ولاتانه‌ به‌ینه‌وه، له‌ هه‌موو بواریکه‌وه به‌ تایبه‌تی له‌ پروی سیاسیه‌وه چه‌ندین کیشه‌یان له‌نیواندا هه‌یه که‌ کیشه‌ی قوول و له‌ میژینه‌ن، به‌لام که‌ کار ده‌گاته‌ سه‌ر مه‌سه‌له‌ی کورد و بزاقه‌ رزگاریخوازه‌که‌ی کورد له‌گه‌ڵ په‌کدا کوکن و ده‌ستی هاوکاری بۆ په‌کتری درێژ ده‌که‌ن و کیشه‌ ستراتیژییه‌کانیان وه‌لا ده‌نین، بۆ چه‌وساندنه‌وه و سه‌رکوئکردن و کیکردنی

شۆرشه کانی کورد چەندین بېریار و پەیماننامەیان مۆر کردووہ. بۆ ئەو مەبەستە بېگومان لە میژووی ئەو ولاتانەدا ئەگەر پەیماننامە یەك لە نۆوانیاندا بەسترا بێ ئەوا بە تەئکید دژ بە کیشە ی رەوای گەلی کورد بوو، ئەو ولاتانە سەرەپای ئەوہی کە ولاتانی دولەمەندی ناوچەن، بەلام تا ئیستا پێشکەوتنیکی ئەوتۆیان بەخۆ نەبینیوہ چونکە ۷۵٪ توانای ئابووری خۆیان خستووہ تەگەر بۆ درێژەپێدانی شەر دژ بە بزاقی پزگاریخوازی کورد، ھەر بە ھۆی ئەو سیاسەتە چەوتەیانە کە بەدەست چەندین قەیرانەوہ دەنالینن. بۆیە رووی دەممان دەکەینە ئەو ولاتانە کە دەبێ دنیایا بن بە زولم و زۆرداری و ئاگر و ئاسن و خۆداسەپاندن و سەرکوئکردن و سیاسەتی قزکردن ھەرگیز ناتوانن دەنگی ئازادیخوازی گەلی کورد کپ بکەن. دیارە گەلی کوردیش ئەو مەبدەئە ی ھەلگرتووہ کە ئەگەر دوژمن بۆ ئاشتییەك ھەنگاو بنی ئەوا خۆی چەندین ھەنگاو دیتە پێشەوہ، ئەمە لەلایەك لەلایەکی ترەوہ سیستەمی ئەمپۆی جیھانی پەپرەوکردنی سیاسەتی دیموکراسی و پاراستنی مافی مروقە، بۆ ئەو ولاتانەش ئەو مەنتیقە پیروژ و سەرکەوتوو ترە کە ھەست و سۆزی گەلی کورد بقۆزنەوہ و لە چوارچۆی ولاتەکانیاندا دان بە مافە پەواکانی کورد بنین و ھەر بە پەپرەوکردنی ئەم سیاسەتەش دەتوانن ئەمپۆ خۆیان لەگەل سیستەمی نوێی جیھاندا بگونجینن، پێچەوانە ی ئەم سیاسەتەش سەرەتا بە زەرەر و زیانی ئەوان تەواو دەبێ و کیشە ناوخواییەکانیش قوولتر دەبنەوہ. ھەر وہا دەبێ ئەو ولاتانە واز لە سیاسەتی دەستیوہردان و پیلانگێری بینن لە ھەریمی کوردستاندا کە بە بروای ئیمە وازھینان لەو سیاسەتە زیاتر لە بەرژەوہندی نەتەوہیی و ئەمنی خۆیاندا یە.

پروگرام و په‌په‌وی ناوخوای کۆنگره‌ی پینجه‌م

پروگرام و په‌په‌وی ناوخوای یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له کۆنگره‌ی پینجه‌م «کۆنگره‌ی پیشکه‌وتن» له ژێر دروشمی (ئاشتی - فیدرالی - ژیانیکی به‌خته‌وه‌ر بو لاوانی کوردستان) له ۴/۲۹ - ۱۹۹۸/۵/۱ بریاری له‌سه‌ر دراوه

پروگرام

ناوی یه‌کیتی

(یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان) له‌که به‌په‌ته‌کانی (ی.ل.د.ک) هیمای بو ده‌کریت.

رێکخراویکی جه‌ماوه‌ری کۆمه‌لایه‌تی نیشتمانی دیموکراتیه، له‌یه‌کگرته‌ی ئه‌و لاوانه‌ پێک هاتوه‌ که باوه‌ریان به‌ پروگرام و په‌په‌وی ناوخوای هیناوه و تێ ده‌کۆشن بو به‌دییه‌نانی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی له‌ چوارچێوه‌ی رێکخراوه‌که‌یدا و به‌پێی سیاسه‌تی یه‌کیتی و بریاره‌کانی ده‌زگا سه‌رکرده‌یه‌کانی.

۱- یه‌کیتی بو هینانه‌دی ئامانجه‌کانی لاوانی کوردستان به‌ تابه‌تی و لاوان له سه‌رانسه‌ری عێراق به‌گشتی، تێ ده‌کۆشی.

۲- یه‌کیتی له‌ هه‌ریمی کوردستاندا کاروباره‌کانی به‌رپوه‌ ده‌بات و بو‌ی هه‌یه‌ له‌ هه‌ر شوێنێکدا لق یا نووسینگه‌ بکاته‌وه‌.

ئامانجه‌ نیشتمانی و نه‌ته‌وه‌یه‌کانی یه‌کیتی

۱- یه‌کیتی باوه‌ری به‌ مافی چاره‌نووسی نه‌ته‌وه‌ی کوردی به‌شکراو هه‌یه و پشتگیری خه‌باتی ده‌کا دژی رژیمه‌ دیکتاتۆر و شوڤینیزمه‌کان.

۲- به‌هێزکردنی په‌یوه‌ندی برایانه و هاوکاری له‌گه‌ڵ رێکخراوه‌کانی لاوان له‌ پارچه‌کانی تری کوردستاندا.

۳- پشتگیریکردنی په‌رله‌مان و حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان له‌ پیناوه‌ سه‌قامگیربوون و پاراستنیان وه‌ک ده‌ستکه‌وتی خه‌بات و تیکۆشانی گه‌ل و به‌ری رهنجی خوینی شه‌هیدان و شوڤر و راپه‌رین.

۴- تێ ده‌کۆشی له‌ پیناوه‌ عێراقیکی دیموکراتی په‌رله‌مانی فیدرالی که‌ باوه‌ری به‌

فرہ حزبی ھہبئ و بہ شیوہیہ کی دیموکراتییانہ بہ کاری بینئ، لہ سہر بناغہی نازادی و مافی مروؤف و یہ کسانی گشتی لہ بہ رامبہر یاسادا و مافی چارہ نووسی گہلی کوردستان و مافی وای کہ مہ نہ تہ و ہییہ کان زامن بکات بو بہ دیھینانی گوربانکاری لہ ھہ موو بوارہ کانی ژیاندا.

۵- پیگہ یاندنی کادیری لای دلسوؤز و لیھاتوو و خاوهن پروانامہ و پابردووی پاک بو گہل و نیشتمان.

۶- کردنہ وہی خولی سہربازی بو پھینانی لاوان لہ پیناو بہرگری نیشتمانی دا.

۷- داوای کہ مکردنہ وہی خزمہ تی سہربازی دہ کہین بہ پیی پروانامہ ی خویندن.

۸- خہبات دہ کہین لہ پیناو پەرورده کردنی لاوان بہ بیروباوہر و کہ لہ پوری بارزانی نہمر و تاقیکردنہ وہ دہ ولہ مہندہ کانی گہ لہ کہ مان و شوړشی ئہ یلوولی مہزن و گولانی نیشتمانی پیشکھوتنخواز.

۹- چاککردنہ وہی باری ئابووری بہ پیرہ و کردنی سیاسہ تیکی ئہ وتو کہ ھہ ول بدات گہ لہ کہ مان پشت بہ توانای خوئی بہ ستئ و داھاتی کوردستان بہ کار بینئ و تہ نیا چاو نہ برپتہ یارمہ تی حکومہ تی و پیکخواہ مروؤقدوست و خیرخوازہ کان.

۱۰- قولکردنی ھاوخہباتی تیکووشان لہ گہ ل پیکخواہ پیشہ یی و دیموکراتیہ کانی کوردستان و ھک قوتاییان و ئافرہ تان و ماموستاییان و تہ واوی پیکخواہ جہماوہریہ کانی تر.

۱۱- زہمینہ خوؤشکردن و ھہ ولدان بو گہ پرانہ وہی ئہ و ھاوولاتیانہ ی بہ ھوئی سیاسہ تی دوژمنکاریانہ ی دوژمنانہ وہ پہ نایان بردوتہ دەرہ وہ و چہ ندین سالہ بہ ئاوارہ یی دہ ژین.

۱۲- داوا دہ کہین کہ چارہ نووسی ھہ زاران لای گہ لہ کہ مان و ئہ نفالکراوہ کان دیاری بکریت و حکومہ تی ھہریمی کوردستان ھہ ول بدات زیاتر گرنگی بہ ژیان و گوزہ رانی خاو و خیزانہ کانیان بدات.

۱۳- ھہ ولدان بو دابینکردنی ژیانی لاوہ پھککھوتہ کان و کہ مئہ ندامہ کان و سووککردنی باری ژیانیان.

۱۴- ههولدان بو به گه پرخستنی توانای لاوان بو ئاوه دانکردنه وه و پهره پیدان و بووژانه وهی ئابووری کوردستان.

۱۵- هاندانی لاوان بو بایه خدان و پاراستنی ژینگه ی کوردستان.

۱۶- پشتگیری له پرۆسه ی ئاشتی و چه سپاندنی ده کهین له ههریمی کوردستاندا.

۱۷- تیکۆشان دژی سیاسه تی تیرۆر و تۆقاندن له کوردستان و سه رانسهری جیهان له پیناو پاراستنی مافی مروّف و ئازادی بیرورا ده رده برین.

له سه ر ئاستی جیهان

۱- تیکۆشان دژی ده سته سه رداگرتن و داگیرکردن و به خوّلکاندن.

۲- پشتگیریکردنی خه باتی گه لان له پیناو (پاراستنی) دیموکراتی و ئاشتی جیهانی.

۳- به هیژکردنی په یوه ندی دۆستانه و هاوکاریکردن له گه لّ پیکخواهه پیشه یی و دیموکراتیه کانی جیهان.

۴- ههولدان بو ده ستنیشانکردنی ریکه وتی ۳/۱۶ پوژی بو ردومانی کیمیاوی هه له بجه ی شه هید به پوژی قه ده غه کردن و له ناو بردنی چه کی به کوّمه لکوژ.

۵- ههولّ ده ده یین بو ئه وه ی یه کیتییه که مان بیته ئه ندام له یه کیتی لاوانی جیهاندا.

۶- پشتگیری و تووویژی (کورد - عه ره ب) و گه لانی تری دراوسێ ده کهین بو چاره سه ری دادوه رانه ی کیشه که مان و سه رخستنی پرۆسه ی دیموکراتی و براهه تی تیکۆشان.

له مه ر باری ناوخوی لاوان

۱- خه بات ده کهین له پیناو به دیه پینانی مافه وا و داواکارییه کانی لاوانی کوردستان.

۲- بزوو تنه وه ی وه رزشی و هونه ری هان ده ده یین به کردنه وه ی خول و به رگریکردن له مافی وه رزشکاران و هونه رمه ندان، هه روه ها دا بینکردنی که لوپه لی پیویست و یاریگه و راهینه ری به توانا.

۳- ههولّ ده ده یین بو نه هیشتنی بیکاری له نیو لاوان به تایبه تی له نیو ده رچوو ه کاند و دامه زراندنی نووسینگه ی کار بو په خساندنی هه لی کارکردن.

- ۴- ههول دهدهین له پیناو پرزگاری ئافرهتی کورد و پاراستنی مافه کانی.
- ۵- ههول دهدهین بۆ کردنه وهی یانه و ناوهندی رۆشنییری و زانستی لاوان و پترکردنی دیدار و کۆر و کۆبوونه وه به مه بهستی بهرزکردنه وهی ئاستی رۆشنییری و زانستیان.
- ۶- بلاوکردنه وه و په خشکردنی بابهتی تایهت به لاوان له داموده زگا کانی پراگه یاندن به شیوهیه که خزمهتی قۆناغی ئه مپرو بکات و بگونجی له گه ل شارستانیه تدا.
- ۷- خهبات ده کهین بۆ پهروه رده کردنی لاوی کورد به بیرو پای دیموکراتیانه و پرزگرتن له ماف و ئازادییه کانی مروف.
- ۸- بایه خ دهدهین به پهروه رده کردنی مندا لان وه کو نه وهی دواپوژ به دابینکردنی هه موو جو ره دهره تیک بۆ نه شو ما و په ره پیدانی به هره کانیان.
- ۹- پشتگیری کردنه وهی په رتوکخانه ی گشتی و په رتوکخانه ی تایهت به لاوان له هه موو شار و شاروچکه کانی کوردستان و دهوله مه ندرکدنیان به په رتوک و چاپه مه نی جو راو جو ر، ده کهین.
- ۱۰- هه ولدان بۆ ده رکردنی یاسای گونجاو و له بار له لایه ن ئه نجومه نی نیشتمانیی کوردستانه وه که خزمه تی به رژه وهندی بالای گه ل به گشتی و لاوان به تایه تی بکات له شوینی ئه و یاسا و بریارانه ی که پیشتر پرژیم دایرشتوون.
- ۱۱- هه ولدان له پیناو دابینکردنی پیداو یستییه کانی ژیانی لاوان له دیهاته کانی کوردستان و خسته گه ری توانا کانیان بۆ ئاوه دانکردنه وه.
- ۱۲- هه ول دهدهین بۆ پاراستن و زیندوو کردنه وهی هونه ری په سه نی کوردی.
- ۱۳- هه ول دهدهین بۆ بایه خپیدان و زیندوو کردنه وهی سه رجه م بواره کان و فولکلوری کورده واریمان.
- ۱۴- دژی پفاندن و له ناو بردنی ئاسه واری میژووی کوردستان ده وه ستین و داوی پاراستنی و گرنگی پیدانیان ده کهین.

پهیرهوی ناوڤۆ

بهشی یه کهم

ئەندامیته یه کیتی

بهندی یه کهم:

مه رجه کانی ئەندامیته

هه موو لاویک، چ کورچ کچ ده توانی بیته ئەندام ئەگەر ئەم مه رجانە ی خواره وهی تیدا به دی بکریته:

أ- خاوه نی ئاکار و ره وشتی به رز بیته.

ب- باوه ری پته وی به پهیره وی ناوڤۆ و پروگرامی یه کیتی به که مان هه بیته و به پیی شاره زایی خوی له بواره جیا جیاکان بو پیشخستنی یه کیتی به که مان هه ول و کۆشش بدات.

ت- له یه کیک له بنکه کانی یه کیتی به که ماندا ریک خرایته.

ث- کورد بیته یان نیشته جیی کوردستانی عیراق بیته.

ج- ته مه نی له چوارده سال که متر و له ۳۵ سالیش زیاتر نه بی.

ح- ئابوونه ی مانگانە ی بدات به پیی توانای. لیژنه ی راپه راندن بو یه هیه له کاتی پیویستدا ریژه ی ئابوونه ی ئەندامان دیاری بکات.

بهندی دووه م:

وه رگرتن له یه کیتیدا

أ- به نووسین داوای هاتنه ریژی یه کیتی به که مان ئاراسته ی یه کیک له بنکه کان ده کات.

ب- له داوای په سه ندردنی داواکارییه که ی فۆرمی ئەندامیته پر ده کاته وه.

بهندی سییه م:

مافه کانی ئەندام

أ- گشت ئەندامان مافی ئەمه یان هه یه رای خو یان ده ربهرن و بوچوون و په خنه و پیشنیاره کانیا ن له ریی راپۆرته ده وریه کانه وه یان کۆبوونه وه کانی ریخستن

له مهر سهرجهم هه لسوکهوت و چالاکیه کانی یه کیتیبه کمان نیشان بدهن.

ب- هه موو ئەندامانی یه کیتی مافی دهنگدان و خوڤالوتیان هه یه.

ت- ئەندام مافی ئەوهی هه یه له کاتی پپووستدا داوای یارمهتی بکات.

ث- هه ر یه کیک له ئەندامانی یه کیتی سزای پیکخستنی دهره ق وه رگیرایی بوئی هه یه به و سزایه نارازی بیئت و داوای لیکۆلینه وه له کیشه کهی بکات و بخریته بهردهم دهزگا کانی سهرووتر.

ج- ئەگه ر لیژنه ی راپه راندن ئەرک و چالاکیه کانی بو ئەندامیک دیاری کرد له داوای جیبه جیکردنی خه لات ده کری.

ح- بوئی هه یه له هه موو چالاکیه کانی ی.ل.د.ک به شداری بکات.

به ندی چواره م:

ئه رکه کانی ئەندام

أ- راپه راندنی هه موو فه رمانه کانی لیژنه سه رکرده ییه کانی یه کیتی له سه ر بناغه ی ناوه ندی دیموکراتی.

ب- بلاوکردنه وه ی بییری نه ته وه یی و دیموکراتی و مروڤایه تی له ناو ریزه کانی لاواندا.

ت- تیکۆشان بو به رزکردنه وه ی ئاستی رۆشنییری سه رده م و خوگونجاندن له گه لی له پیناو خزمه تکردنی نه ته وه که مان به شیوه یه ک له گه ل وتی کو مه لگادا بگونجی.

ث- دوورکه وتنه وه و به رپه رچدانه وه ی هه موو ئەو کرده وه و فاکته ره ناوه کی و دهره کییه سلبیانه ی زیان به سروشت و ناوبانگی یه کیتیبه که ده گه یه نی.

ج- پته وکردنی په یوه ندیبه کان له گه ل جه ماوه ری کوردستاندا، هه ولی یارمه تیدانی پپووست بویان له بواره کانی ئابووری و رامیاری و کو مه لایه تی و مروڤایه تیدا.

ح- ئەندامی یه کیتی پپووسته کو شش بکات بو ئەوه ی بیته پیشه نگ بو لاوانی تر له رووی خو به ختکردن و خو نه ویستی و ده ستپاکی و قوربانیدان.

به شی دووهم

سزاکانی ریڅخستن - سزادان

به ندی پینجه م:

هه ر ئه ندامیک له په پره وی ناوڅو و پروگرامی یه کیتی لا بدات یان سه ریچی لی بکات یان دژی به رژه وه ندی بزاقی پرگاریخوازی کوردستان بوه ستیت تووشی سزا ده بییت و جووری سزاکه به گویره ی سه ریچی کردنه که ده بییت و لیژنه ی راپه راندن جووری سزاکه دیاری ده کات و هه روه ها ئه م مافه ده توانی به هه ر ده زگایه ک یان لیژنه یه کی تری ریڅخستن بدات.

جووره کانی سزا:

أ- ئاگادار کردنه وه.

ب- سه رنجراکیشان به نووسین.

ت- گواستننه وه.

ث- سرکردن (تجمید).

ج- لیوه رگرتنه وه ی پله ی لیپرسراویتی.

ح- ده رکردن (الطرد).

به ندی شه شه م:

أ- ئه گه ر یه کیك له ئه ندامانی مه کته بی سکر تاریه ت تووشی حاله تیکی وا هات که پیویست بوو ئیجرائاتی له گه ل بکریت، تا کو بوونه وه ی ل. راپه راندن^(۱) سر ده کری بۆ ئه وه ی کو بوونه وه که پر یاری له سه ر بدات.

ب- ئه گه ر یه کیك له ئه ندامانی ل. راپه راندن تووشی حاله تیکی وا هات که پیویست بوو له ریزی یه کیتییه که مان ده ربکریت به پیی ده نگی ۳/۲ ئه ندامانی ل. راپه راندن تا کو نگره سر ده کری.

(۱) لیژنه ی راپه راندن.

بہشی سیہم

بہندی حەوتەم:

دروستبوونی پیکخستنی یە کیتی لەسەر ئەم بنەمایانە ی خوارەوہ بنج و بناوانی بەستووہ کە ئەمانەن:

أ- هەلبژاردنی گشت دەزگا سەرکردەییە کانی یە کیتی بە دەنگدانێ نەیینی دەکریت.

ب- دەزگا کانی خوارووو بپارە کانی لیژنە کانی سەرروتر ئەنجام دەدەن.

ت- گشت دەزگا و لیژنە جووربە جوورە کانی یە کیتی راپۆرتی مانگانە سەبارەت بە چالاکیە کانیان پێشکەش بە دەزگا کانی سەرروتر دەکەن و تیایدا پیشنیار و پرسیارە کانیان دەخەنە روو، هەرۆهە دەزگا سەرکردەییە کانی لە چالاکیە کانی خۆیان ئەو دەزگایانە ی پێو بەستراون ئاگادار دەکەن بە هۆی دەرھێنانی بلاو کراوە خولییە کانی.

ث- دیسپیلین (انضباط) پیکخستنی گشت پلە کانی دەگریتەوہ، هەرۆهە جیبە جیکردنی بپارە کانی یە کیتی و ملکە چبوونی کەمایەتی بو زۆرینە.

بہندی هەشتەم:

گشت دامەزراوە کانی پیکخستنی یە کیتی بەم بناغە و بیروباوەرانی خوارەوہ بەستراون:

أ- دەزگا کانی بەپێی چەری دانیشتوووان لە گوند و ئوردوگا و گەک و ناحیە و قەزا و شار دادەمەزرین.

ب- سنووری چالاکی هەر دەزگایە کە لەو دەزگایانە ی لە سەرۆهە هاتوون لەلایەن لیژنە سەرکردەییە کانیانە دیاری دەکریت، لیژنە ی راپەراندن بوی هەییە بەپێی هەلومەرجی تاییەتی ئەو شیوازە ی سەرۆهە دەستکاری بکات.

ت- دەشی دەزگای تر داہمەزریت ئەگەر پێویست بەوہ هەبوو ئەوہش لەسەر پیشنیاری لیژنە ی لق و پەسەندکردنی لیژنە ی راپەراندن دەبیت.

بہندی نۆیەم:

أ- ئاراستە کردنی چوست و چالاکیە کانی سەرروتر بەپێی زنجیرە کانی پیکخستن

دهبیت که بنکه، ناوه‌ند، لق پیک دینن.

ب- سهره تایی سهر کردایه تی به کۆمه‌ل له گه‌ل ره چاوکردنی لپرسراویتی تاکه کهس و له بهر چاوگرتنی شاره زایانی بواره که بناغهی کارکردنی دهزگا سهر کرده بیه کان، ئەندامه سهر کرده بیه کانیش هه ز له گه ورهیی خه باتکردن بکات و تی بکۆشی بۆ زالبوون به سهر هه موو که موکوپیه کانی که له کارکردندا هه ن له پریگای به کارهینان و په پیره و کردنی سهره تایی ره خه و په خه له خوگرتن و چاونه کردنی زنجیره کانی (به ریوه بردن) بۆ دانانی شیوازی کارکردن و شیوه کانی پروگرامدانان و نه خسه کیشان.

ت- دهزگا جوړبه جوړه کانی یه کیتی ده بی به یناوبه یین کۆبوونه وه و سیمیناری ده وریی پیک بخه ن بۆ دۆزینه وهی که موکوپیه کانی کارکردن و دیراسه کردنی شیوهی زالبوون به سهریاندان و پیکخستن و گه شه کردن به چالاکیه کان به مهرجی پیکخستنی سیمیناره کان و داوای پاگرتنی دهزگا کانی خواره وه بکات که په یوه ندییان به بابه ته که وه هه یه.

به شی چواره م

هه یکه لی پیکخستنی یه کیتی و دهزگا سهر کرده بیه کان

به ندی ده یه م:

بنکه:

۱- بنکه، بناغه دانهری پیکخستنه کانی یه کیتی لاوانه و له ویشه وه گشت دهزگا کان داده نریین و سهر په رشتی هه موو ئەندامانی لاوان ده کات له ده فیره که یدا و پیک دیت له پینچ ئەندام:

أ- بهرپرسی بنکه.

ب- بهرپرسی پیکخستن.

ت- بهرپرسی ئیداره و دارایی.

ث- بهرپرسی هونه ری و روشنیری.

ج- بهرپرسی وه رژی.

بنکه کان له دانیشووانی ده فهری نیشته جیوونیان پیک دین.

۲- ئه رکه کانی بنکه:

أ- بنکه ئه لقه یه کی گه یه نه ری بنه رته یه له نیوان لاوان و ده زگای ناوه ندی لاواندا.

ب- پله ی بنه رته ی ئه رکی ئاراسته و ئاماده کردنی لاوان له پویشتن له سه ر پیزی هیئانه دی ئامانجه ره واکانیان که که وتوته ئه ستۆ، ئه مه ش به وشیارکردنه وه یان له ئامانجه میژووویه کانی بزاقی پزگارخوازی کورد.

ت- بنکه هه لده ستیت به سازدانی کوپ و سیمینار به مه به ستی به رزکردنه وه ی ئاستی نه ته وه یی و روشنبیری لاوان له ده فهره که دا.

ث- بنکه هه ولی ده وله مه ندردن و پاراستنی کوگای هونه ری - وه رژییه که ی ده دات.

ج- سه ره رشتی ئه و پرۆژه به ره مه هیئنه رانه ده کات که یه کیتی له ده فهره که دا ده یکاته وه.

ح- به رزکردنه وه ی به ره مه ی ئه و سوود و قازانجانه بو ده زگای سه رووتری خو ی.

به ندی یازده:

ناوه ند:

سه ره رشتی هه موو بنکه کانی ده فهره که ده کات و پینمایه ی و ئامۆژگاری پیویست بو یان ده رده کات له ریگای بلاوکراوه و کوپ و سیمینار.

ناوه ند له لایه ن بنکه کانه وه هه لده بژێردریت و شوینی چالاکیان ته نها قه زاکان ده بیت و له (0) ئه ندام پیک دیت:

۱- بهرپرسی ناوه ند.

۲- به شی ری کخستن.

۳- به شی هونه ری و روشنبیری.

۴- بهشی وهرزش.

۵- بهشی ئیداره و دارایی.

ئه رکه کان:

أ- سه رپهرشتی هه موو بنکه کانی ده قهره که ده کات.

ب- کۆنفرانسی سالانه ی خۆی ده به ستیت.

ت- هه ول ده دات بو به رزکردنه وه ی ئاستی رۆشنیری و کۆمه لایه تی له ریگی گۆقار و بلاو کراوه.

ث- به رپرسی ناوه ند ئه ندامی لقه.

ده سه لاته کانی ناوه ند:

ج- بو ی هه یه له ده قهره که یدا بنکه یه ک دامه زرینی یان هه لوه شیئیته وه.

ح- ده رکردنی ئه ندام پێشنیار ده کات بو لق.

خ- هه موو ده سه لاته کانی بو سزادانی ئه ندامه کانی هه یه جگه له برگه ی (و) له به ندی (پینجه م).

د- هه لده ستی به سازدانی خولی فیکردن و هه موو چالاکی هونه ری و وهرزشی و رۆشنیری.

به ندی دوازه:

لق:

أ- باره گای لق له ناوه ندی پاریزگا یان گه وره ترین شار ده بیّت و لیپسراوی لقیش ده بی ئه ندامی لیژنه ی راپه راندن بیّت.

ب- ئه ندامانی لیژنه ی لق له لایه ن کۆنفرانسی گشتی لق هه لده بژییّت، ژماره و مه رج و بنچینه ی هه لبژاردنه کانیش له لایه ن لیژنه ی راپه راندنه وه دیاری ده کریّت که له ۷-۵ ئه ندام پیک دیت.

ت- هه موو لیپسراوی ناوه نده کان پله ی ئه ندامیّتی لقیان هه یه.

بہندی سیژدہ:

لقی لہم بہ شانہی خوارہوہ پیک دیت:

ا- بہرپرسی لقی کہ ئەندامی ل. راپہراندنہ.

ب- بہرپرسی ریکخستن.

ت- بہرپرسی ہونہری و پوئنبیری.

ث- بہرپرسی بہرپوہ بردن و دارایی.

ج- بہرپرسی راگہ یاندن.

ح- بہرپرسی پھوہندی و کار و کوئمہ لایہ تی.

خ- بہرپرسی وەرزش.

ئەرك و دەسەلاتە کانی لقی:

۱- بہستنی کوہوونہوہی فراوانی لقی مانگانہ بہ بہشداری ئەندامانی لقی و لپرسراوی ناوہندہ کان و نووسینی راپوئرتی دەوری بو م. سک^(۱) و ل. را^(۲) لەسەر ہەلسەنگاندنی ریکخستن و چالاکیہ کانی وەرزشی و ہونہری و پوئنبیری.

۲- وەلامدانہوہی راپوئرتی ناوہندہ کان.

۳- تەشکیلکردن و ہەلوہ شاندنہوہی ناوہندہ کان بہ رەزامەندی م. سک.

۴- برپاردان لەسەر بەخشینی شەرہفی ئەندامیتی لەسەر داوای ناوہندہ کان.

۵- سەرپەرشتی کاری ریکخواہی و چالاکیہ کانی لەگشت پروویہ کہوہ.

۶- پیکھینانی تیپی وەرزشی و ہونہری و ئەنجامدانی پیشبرکی بہ شیوہی کی ریکوپییک لە بوئہ کاند.

۷- نووسینی بہیانامہ لە کاتی پیوستدا.

۸- دەرشتنی بہرنامہی کاری مانگانہ و سالانہ بو لقی و ناوہندہ کان.

۹- ئاموژگاری ئاراستہ کردنی ناوہندہ کان لە ریگای گشتاندن (تہعمیم).

(۱) مہکتہبی سکرتریہت.

(۲) لیژنہی راپہراندن.

- ۱۰- کردنهوهی خولی رۆشنییری بۆ ئەندامان.
- ۱۱- بریاری سزادانی ئەندامانی یەکیتی (ئاگادارکردنهوه، سهرنجراکیشان، گواستنهوه، سهرکردن یا پارگرتنی چالاکی جگه له بریاری ده رکردن).
- ۱۲- بهستنی کۆر و سیمیناری رۆشنییری و ئەدهبی.
- ۱۳- ئاماده کردنی راپۆرت بۆ کۆنفرانس.

بهندی چوارده:

کۆنفرانسی گشتی

له کاتی کدا که نه تواندرییت کۆنگره به ستریت یان له سه ر داوای ۳/۲ ی ئەندامان یان ۳/۲ ی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن ده به ستریت.

أ- کۆنفرانسی گشتی له مانه ی خواره وه پیک دیت:

- ۱- ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن و یه ده گه کان و ئەندامانی به شه کانی م. س ک و کارگیپر و ئەندامانی لق و به رپرسی ناوه نده کان.
  - ۲- نوپنه رانی کۆنفرانسه ناوه ندییه کان که ریژه ی ل. راپه راندن دیاری ده کات.
  - ۳- ئەندامانی پیشکه وتووی یه کیتی به و ریژه یه ی ل. راپه راندن دیاری ده کات.
- ب- کۆنفرانسی گشتی هه موو ده سه لاتیک ی کۆنگره ی هه یه جگه له:
- ۱- ده ستکاریکردن له پرۆگرام و په یه وه ی ناوخۆ.
  - ۲- گۆرینی دروشم یان ئارمی یه کیتی لاوان.
  - ۳- گۆرینی زیاتر له نیوه ی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن.

ئه رکه کانی کۆنفرانسی گشتی:

- ۱- گوپراگرتن و لیکوۆلینه وه له راپۆرتی سیاسی گشتی.
- ۲- گوپراگرتن و لیکوۆلینه وه له راپۆرتی به شه کان.
- ۳- ده ره پێنای بریار و راسپارده که له گه ل قو ناغی ئه و کاته ی لاوان بگونجیت.

بہندی پازدہ:

کۆنگرہ:

کۆنگرہ بہرزترین دەسەلاتە لە یەکیٹی لاوانی دیموکراتی کوردستان کہ لە نوینەرانی هەلبژێردراوی کۆنفرانسه کانی لقه کاندای پیک دیت بە سێ سال جاریک دەبەستریت. یان بەشیوہیہ کی نائاسایی ئەگەر زیاتر لە ۳/۲ ی ئەندامانی یەکیٹی یا ۳/۲ ی ئەندامانی لیژنە ی پاپەراندن ئەوہی بە پیویست زانی.

ئەرکە کانی کۆنگرہ:

- ا- گویگرتن لە راپۆرتی لیژنە ی پاپەراندن و لیکۆلینەوہی چالاکییەکان.
- ب- پەسەندکردن پروگرامی یەکیٹیہ کہ و پەپرەوی ناوخیوہیہ کہی و ئەندامانی ئالوگۆری پیویست.
- ت- پەسەندکردنی مارش و ئارمی لاوان.
- ث- دەرہینانی بریار و راسپاردە ی پیویست سەبارەت بە چالاکیی لیژنە ی پاپەراندن و مەکتەبی سکرتراریەت.
- ج- هەلبژاردنی ئەندامانی لیژنە ی پاپەراندن.

بہندی شازدہ:

لیژنە ی پاپەراندنی یەکیٹی:

- ۱- بہرزترین دەسەلاتە لە یەکیٹی لاوان لە ماوہی نیوان دوو کۆنگرەدا چالاکیی سیاسی و کاروباری لاوان بەرپوہ دەبات، لە هەموو بواریہکان نوینەرایەتی دەکات و لە بەردەم کۆنفرانسی گشتی یان کۆنگرہ بەرپرسیارہ.
- ۲- مەرگی پیویست بو ئەندامیٹی لیژنە ی پاپەراندن دەبێ ۳ سال بەسەر وەرگرتنی ئەندامیٹی لە یەکیٹی لاوان تپپەر بوویت.
- ا- لیژنە ی پاپەراندن بەلایەنی کہمەوہ هەر چوار مانگ جاریک کۆ دەبیتتەوہ.
- ب- ئەندامانی لیژنە ی پاپەراندن، مەکتەبی سکرتراریەت لەنیو خویاندا هەلدە بژیرن.
- ت- ئەندامانی لیژنە ی پاپەراندن پیک دین لە (۱۹) ئەندام و (۵) ئەندامی

یه دهگ (احتیاط).

ث- دهسه لاتەکانی

ج- ئەگەر شوینی ئەندامیکی لیژنە ی راپەراندن بەهەر هۆیه کهوه چۆل مایه وه بۆ ههیه به زۆری ۳/۲ ی دهنگه کان کهسی شایسته بۆ پرکردنه وهی ئەو بۆشاییه ههلبژیڤی له نیوان ئەندامه چالاکهکانی یه کیتی لاوان.

ح- چاو بخشینی به سەر هه موو بریارهکانی دهزگاکانی یه کیتی لاوان و سووک یان توندتری بکات.

خ- دهسه لاتە ئەوهی ههیه که بریار به سەر وهرگرتنی یان وهرنهگرتنی ریکخراوی تری لاوان بدات بۆ ناو ریزهکانی یه کیتی لاوان.

د- بریاری ده رکردنی (طرد) ئەندام له دهسه لاتە ئەودایه.

بهندی حه قده:

مه کتهبی سکر تار یه ت:

أ- له لایه ن لیژنە ی راپەراندنه وه هه لده بژیڤدری ت و پیک دین له ههوت (۷) ئەندام و ئەم به شانە ی خواره وه به رپوه ده بن:

۱- سکر تیر.

۲- ریکخستن.

۳- راگه یانندن.

۴- هونه ر و رۆشنبیری.

۵- وه رزش.

۶- ئیداره و دارایی.

۷- په یوه ندییه کان و کار و کۆمه لایه تی.

ب- بریار و پاسپاردهکانی کۆبوونه وهی لیژنە ی راپەراندن جیبه جی ده کات له نیوان دوو کۆبوونه وه دا.

ج- سکر تیر هه لده بژیڤی.

بهندی ههژده:

دارایی:

أ- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

۱- ئابوونهی مانگانهی ئەندامان.

۲- پیتاک (التبرعات).

۳- نرخى چاپه مهنى و بلاوکراوه کانی یه کیتی.

۴- ئەو پرۆژه به رهه مهینه رانهی که یه کیتی پیی هه لده ستیت.

ب- چۆنیتی خه رجکردنی دارایی یه کیتی :

۱- ئەو دهرماله ی (مخصصات) که مه کته بی سکرتراریهت بریاری له سه ر ده دات.

۲- خه رجی باره گا کانی یه کیتی و بواره کانی تر.

۳- یارمه تیدانی پئویست بو کادیره (متفرغ) هکان و ئەو ئەندامانهی که به هوی نه خوشبوون و په ککه وتن پئویستیان به یارمه تی هه یه ئەویش به پیی بریاری مه کته بی سکرتراریهت دیاری ده کریت.

۴- جموجول و چالاکیه وه رزشی و رۆشنیرییه کان که یه کیتی پیی هه لده ستی.

۵- بو هاتوچوی نوینه رانی یه کیتی به ئیشوکاری تایهت به یه کیتییه وه له ناوه وه و دهره وهی ولتدا.

راگه یه نراوی کۆتایی کۆنگره ی پینجه می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

جه ماوه ری کۆلنه ده ری کوردستان، لاوانی شورهی پۆلایین

رۆژی ۲۹ ی نیسانی ۱۹۹۸، کاتژمیر ۱۰ ی سه ره له به یانی، له هه ولپیری پایته ختدا له هۆلی میدیا، به ئاماده بوون و چاودیری هیژا جه نابی سه رۆک مه سعود بارزانی، له ژیر دروشمی «ئاشتی، فیدرالی، ژیانیکی به خته وهر بو لاوانی کوردستان»، ریوسی کردنه وه ی کۆنگره ی پینجه م، «کۆنگره ی پیشکه وتن» به چهند ئایه تیک له قورئانی پیروز و ریژنان له گیانی پاکی بارزانی نهرم و کاکه ئیدریسی جوانه مهرگ و سه رجهم شه هیدانی بزووتنه وه ی لاوان و کوردستان و وته ی به خیره اتنی میوانان ده ستی پی کرد. ئینجا هیژا سه رۆک بارزانی په رده ی له سه ر ئارمی کۆنگره لادا و له وته یه کی به نرخ و میژوویدا ویپرای پیروزبایی گهرم، پۆلی لاوانی له پیشکه وتنی گه له که ماندا به به رزی نرخاند و یه کیتی لاوانی به قوتابخانه ی پیگه یاندنی کادیری چالاک بو گه شه پیدانی کۆمه ل و پرکردنه وه ی بۆشاییه ئیداری و حکومییه کان و مه یدانی خه بات دانا.

دوابه دوای ئه وه به ریژان سه رۆکی په ره له مان و سه رۆکی حکومه تی ههریم له وتاره کانیاندا ئامازه یان بو گرنگی کاری ریخراوه یی لاوان کرد و خه باتی یه کیتییه که مانیا ن نرخاند و داکۆکیان له سه ر به شداری کاریگه رانه ی لاوان له ئاوه دانکردنه وه ی کوردستان و پیشکه وتنی کۆمه لایه تیدا کرد. هه روه ها به رپرسی مه کته بی ناوه ندی ریخراوه جه ماوه ری و پیشه ییه کان و یه کیتی ئافره تان و یه کیتی قوتابیان وتاری خۆیان خوینده وه، پاشان شاعیری پایه به رزی کورد مامۆستا خالیدی حیسامی چهند کۆپله شیعیکی پیشکه ش کرد و دواتر مارشی لاوان پیشکه ش کرا. ئه مه و هه ر له گه له ری میدیا، هیژا سه رۆک بارزانی و ریژدار سامی عه بدولپه رحمان به رپرسی کارگیپی مه کته بی سیاسی دوو پیشانگای فۆتوگرافی و ئه رشیفی و رۆژنامه گه ری لاوانیا ن کرده وه.

پاش نیوه رۆی هه مان رۆژ، دانیشتنی دووهم به ئاماده بوونی به ریژ نیچیرقان بارزانی جیگری سه رۆکی حکومه تی ههریم، هاوکار و پشتیوانی لاوان، درپژه ی به کاره کانی دا. له سه ره تادا به ریژ نیچیرقان بارزانی پۆلی لاوانی له په وتی تیکۆشانی وای گه له که ماندا وه کو شورهی پۆلایین بو پاراستنی ده سه که وته نه ته وه ییه کانه مان

هه لسه نگانده و پشتگیری و پشتیوانی پتر و راسته و خوئی بو خزمه تکردنی لاوانی کوردستان دوویات کرده وه. ئەمه و دوای ئەوهی به پزیزان هۆلی میدیای به جی هیشته، کۆنگره کهوته کاره سمییه کانی خوئی و لیژنه ی سهرپه رشتی پیک هینا و پاشان راپورتی گشتی له لایهن هه قالی ئیبراهیم مسته فا خویندرایه وه و لیژنه کانی تریش پیک هات بو به دواداچوونی پرۆژه ی پرۆگرام و پهیره وی ناوخو و سکالا و مارش و ئارم و دروشم.

سه ره له به یانی رۆژی ۳۰ ی نیسان، لیژنه کان تیبنییه کانی خوئیان خسته پروو و گشت خاله کان دوای گفتوگویه کی زور که تا ئیواره ی هه مان رۆژی خایاند له کهش و هه وایه کی ته واو و ئازاد و دیموکراتیدا بریاری له سه ر درا.

رۆژی ۱ مایس، کاتژمیر ۱۰ ی سه ره له به یانی، له ژیر چاودییری دادوهر و پاریزه ری یاسایی له دوا دانیشتهندا ده ست کرا به هه لبژاردنی سه ر کردایه تییه کی نوئی بو یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و ئەمه و له هه لبژاردنه کاندای ۱۹ هه قالی بو سه ر کردایه تی دیاری کران و کۆنگره ش له کهش و هه وایه کی برایانه زور به سه رکه وتووی کۆتایی به کاره کانی خوئی هینا.

رۆژی دواتر ۲ مایس، سه رجه م نوینه رانی کۆنگره سه ردانی بارزانیان کرد و له به رده م گلکوئی نه مراندا له ریوسمیکی شکودار سویندی به لاین و وه فادارییان دوویات کرده وه.

هه زاران سلاو له گیانی پاکی شه هیدانی بزووتنه وه ی لاوانی دیموکراتی کوردستان و شه هیدانی سه ر کرده ی لاوان سمکو ئامیدی و حاجی عه بدولپه حمان و نه وزاد محمه د نه جیب.

هه زاران درود و سلاو له گیانی پاکی سمبولی بزووتنه وه ی ئازادبخوازی کورد بارزانیی نه مر و برای هه میشه زیندوو کاک ئیدریس بارزانی جوانه مه رگ.

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

کۆنگره ی پینجه م

هه ولیر - ۲ مایسی ۱۹۹۸

کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هه‌ولێر ۲۰۰۴

له‌ پێکه‌وتی ۴ی کانونی دووه‌می ۲۰۰۳، کۆنفرانسه‌کانی هه‌لبژاردنی نوێنه‌رانی کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کییتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له‌ گشت لقه‌کان به‌ شێوه‌یه‌کی فه‌رمی ده‌ستی پێ کرد و دواتر ئهم کۆنگره‌یه‌ که به‌ «کۆنگره‌ی بارزانی نه‌مر» ناو نراو، له‌ پۆژانی ۲۴ - ۲۵ی ئاداری ۲۰۰۴ به‌ ئاماده‌ بوونی ۳۵۰ نوێنه‌ر، به‌ دروشمی «ناشتی، فیدرالی، ژیاپتیکی به‌خته‌وه‌ر بو لاوانی کوردستان» له‌ هۆلی میدیا، له‌ شاری هه‌ولێر به‌پێوه‌چوو. کۆنگره‌که، به‌ ئاماده‌بوونی فازل میرانی نوێنه‌ری سه‌رۆک مه‌سه‌ود بارزانی، سه‌رکیس ئاغا جان سه‌رۆکی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستان به‌ وه‌کاله‌ت، تیم بوتری نوێنه‌ری CPA و نه‌وزاد هادی پارێزگاری هه‌ولێر، ده‌ستی به‌کاره‌کانی کرد و له‌ درێژه‌ی کاره‌کانیدا، لیژنه‌ی بالای سه‌ره‌پرشتی کۆنگره‌ی شه‌شه‌م سێزده‌ سه‌رکرده‌ و کادیری پێشکه‌وتووی یه‌کیتییه‌که‌ی خه‌لات کرد.

لیژنه‌ی سه‌ره‌پرشتی کۆنگره‌، له‌ دواپۆژی کۆنگره‌دا ده‌رگای خۆپالاوته‌ی کرده‌وه‌ و به‌ ده‌نگی نوێنه‌ران لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌ شێوه‌ی خواره‌وه‌ هاتنه‌ هه‌لبژاردن:

- ته‌یمور ته‌یمور عه‌بدال
- ره‌جه‌ب حاجی ره‌جه‌ب
- عه‌بدوڵا ئه‌لیاس خدر
- ئومید عه‌بدولپه‌رمان حه‌سه‌ن، ناسراو به‌ (ئومید خۆشناو)
- روخۆش سه‌عید
- هه‌لکه‌وت ره‌فعه‌ت ئه‌حمه‌د
- چیمه‌ن محه‌مه‌د ته‌قیه‌دین
- شیرین مسته‌فا
- موزه‌فه‌ر تاهیر
- حوسین حه‌سه‌ن حوسین، ناسراو به‌ (حوسین گۆران)

لەم قۆناغەدا، یەکیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان وەك پەیکەر خاوەنی شەش

ناوەندی بەلا (لق) بوو کە پیکهاتبوون لە:

● ناوەندی بەلاى هەولێر

● ناوەندی بەلاى دەهۆك

● ناوەندی بەلاى كەركوك

● ناوەندی بەلاى موسڵ

● ناوەندی بەلاى سلێمانی

● ناوەندی بەلاى بەغداد

بەرپرسی ئێم ناوەندە بەلايانە بە شپۆهی خوارەووە بوون:

● ئۆمید خۆشناو، بەرپرسی ناوەندی بەلاى هەولێر

● تەیمور تەیمور عەبدال، بەرپرسی ناوەندی بەلاى دەهۆك

● کاوێ مەحمود، بەرپرسی ناوەندی بەلاى كەركوك

● ئافان حەمە سەلح، بەرپرسی ناوەندی بەلاى سلێمانی

● ئاسۆ حەسەن، بەرپرسی ناوەندی بەلاى بەغدا

● کاوێ سەعید، بەرپرسی ناوەندی بەلاى موسڵ

● هاوار مەحمەد یوسف، بەرپرسی ناوەندی بەلاى سۆران

● حوسێن گۆران، بەرپرسی ناوەندی بەلاى ئاکری

● شەمەدین عەبدولپەرەحمان، بەرپرسی ناوەندی بەلاى زاخۆ

● بێستون مەحمەد، بەرپرسی ناوەندی بەلاى هەلەبجە

● مەحمەد حەمید دەلو، بەرپرسی ناوەندی بەلاى خانەقین

● عومەر بابان، بەرپرسی ناوەندی بەلاى پانیە

● عەبدولسەلام مەحمەد، بەرپرسی ناوەندی بەلاى شنگال

بہ لگہ نامہ کانی تایبہت بہ کۆنگرہی شہ شہمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان -

هه ولیر - ۲۰۰۴

وتاری لیژنہی ئامادہ کاری کۆنگرہ

بہ ناوی خوای گہورہ و دلوقان

میوانانی کۆنگرہی شہ شہمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، خوشک و برایانی به پریژ، به ناوی لیژنہی ئامادہ کاری کۆنگرہی شہ شہمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و مہکتہ بی سکرتریہت پر بہ دل بہ خیرہاتنتان دہ کەین و خوومان بہ بہ ختہوہر دہ زانین کہ ئہ مپرو لہ هه ولیری پایتہختی حکومہتی هه ریومی کوردستان و لہ کہ شوہوہای ئازادی و سہر فزازی، لہ خزمہت ئیوہی ئازیزدا کۆنگرہمان ساز دہ کەین. ئیمہ لہ کاتیکدا کۆنگرہی شہ شہم دہ بہ ستین کہ کوردستان و عیراق گۆرانکاریہ کی بنہرہتی بہ خووہ دہ بیئیت، ئہوانہی کہ دوینی پیلانیان بو قرقردنی گہلی کوردستان دادہرشت هه ریہک بہ جوړیک بہر سزای گہل کہ وتوون.

بہ پریژان، هه رچہ نندہ ماوہیہ کی زۆرہ بریاری بہ ستنی کۆنگرہ کہ مان داوہ، بہ لام بہ هوئی ئہو هه لومہ رچہ داراییہی کہ لہ دووسالی رابردوو بہ سہر کوردستان و عیراق و ناوچہ کەدا ہات نہ توانرا لہ کاتی خویدا بہ ستريت. ئہ مپروش سیستمیکی نویی کارکردنمان لی دہ خوازی بو ئہوہی بتوانین هاوتہریب لہ گہل پرووداوہ کان بہرہو پیش بچین و بہ شیوازیکی نوی پرووبہ پرووی ئہو گیروگرفتانه بینہوہ کہ بہرۆکی لاوانیان گرتووہ و ہک بیکاری، کوچ، پیکھینانی خیزان، توندوتیژی و تاوان، نیشتہ جیوون و... ہتد.

بو ئہم مہ بہ ستہش سیستمی کارکردنمان لہ چوارچیوہی پرۆگرام و پەیرہوی ناوخو گۆرانی بنہرہتی بہ سہردا ہاتووہ و ہیوامان وایہ ہەرہک چون لاوان لہ میژووی پر سہرہری خہبات و تیکۆشانی گہلہ کہ ماندا رۆلی کاریگہریان گیراوہ، لہ ئایندہ شدا لہ ئاست ئہو وتہ بہ نرخہی بارزانیی نہ مردا دہ بن کہ لاوان بہ شوورہی پۆلایین بو پاراستنی کوردستان ناوژد دہ کا، لہم پیناوشدا پیویستہ هه ول بدہین زہمینہ لہ بارتر بکەین، کچانیش لہ ریزہ کانی لاوان و کۆمہ لگای کوردہواری بہ گشتی رۆلی زیاتر بینن.

به پریزان، هه چهنده ئه وهی که ئه مپۆ وهک گه لی کورد به ده ستمان هیناوه و خوئی له فیدرالی جوگرافی میژوویدا ده بینته وه، به ری رهنج و خهباتی هه موو حزب و لایه نه سیاسییه کانی کوردستانه، به لام ناکریت باس له م فیدرالییه ته بکهین و ئاماژه به پۆلی گرنگ و دیار و بهرچاوی سه رۆک مه سعود بارزانی نه دهین که به شاهیدی هه موو لایهک توانی له دوا ساته کاندای ته رازووی وتووێژه کانی ئه نجومه نی ده سه لاتی عیراق به لای بهرژه وهندی گه لی کورد بشکینته وه و فیدرالی جوگرافی میژوووی بو کورد مسۆگهر بکات. هه چهنده بیگومان داخوازی و تیکۆشانی ئیمه ی کورد تا گه یشتن به سه ربه خوئی یه کجاری به رده وام ده بیته، به لام ئه وهی ئه مپۆش به ده ستمان هیناوه که م نییه، به ری رهنج و قوربانیدانی ده یان سالی گه له که مانه و ئه رکی سه رشانی هه موو لایه که مانه بیپاریزین و پتر پێشی بخهین، چونکه ئه مپۆ کورد بووه ته ئامانجی هه موو ئه و گروپ و لایه نانه ی که دژی ئازادی و ناشتی و دیموکراتی و مافی نه ته وه ییمانن و ده یانه ویت له ریگای ترس و تیرۆر و تۆقاندن چۆک به میلیته تیک دابدهن که چۆکی به ئه نفال و کیمیاباران و گرتن و سیداره دان دا.

ئه مپۆ له کاتیکدا کۆنگره که مان ده به ستین که جیگای کۆمه لێک سه رکرده و تیکۆشه ر و دلسۆزی نه ته وه که مان له ناوماندا خالییه و هه ست به بۆشایی جیگا کانیان ده کهین، به تایبه تی شه هیدانی سه رکرده سامی عه بدولره حمان و سه عد عه بدولا و شه وکه ت شیخ یه زدین.

لاوانی خو شه ویست، ئه مپۆ له کاتیکدا به رنامه بو ئاینده مان داده پریزین که ولاته که مان پێویستییه کی زۆری به ئاوه دانکردنه وه و گه شه پیدان هه یه، لاوانی کوردستانیش ههروهک چۆن هه میشه زۆریان به خشیوه که میان بهرکه وتوووه، دیسان ئاماده ن سه ربازیکی له خو بوردووی حکومه تی هه ریمی کوردستان بن بو بنیاتناوه وه و گه شه کردنی ولاته که مان، کوردستان ولاتیکی به پیت و به ره که ته، سه رچاوه ی کانزای هه مه جو ره، که شیکی گه شتیاری هه یه، ئاوی فراوانی هه یه، هیزی کاری فراوانیشی هه یه که ئه گه ر تیکه ل به عه قل و پسپۆریه ت و ته جروبه ی ولاته پێشکه وتوووه کان بکریت گومانی تیدا نییه که ده بیته ناوه ندیکی زۆر گرنگی ئابووری و پیشه سازی له رۆژه لاتی نا قین، بو ئه م مه به سه ته ش پێویستییمان به وه هه یه که ههروهک سه رۆک مه سعود بارزانی فه رموویه تی «خۆمان به زانست

و پۆشنبيري سهردهم و رهوشتي باش چه کدار بکهين»، راسته رېگايه کي زورمان بريوه، به لام بو گهيشتن به نهجام رېگاي زياتريشمان له پيشدايه، ئيمه وهک لاواني کوردستان ههروهک چۆن ههست به و ئهرکه گرانه ده کهين که ماوهي ۱۲ ساله له سهر شاني سهروک مهسعود بارزاني بووه، بههه مان نهاندازهش ههست به رۆلي کاريگهري بهرپزيان ده کهين له ئايندهي کوردستان و عيراق و تهناهت ده و روبه ريش، چونکه راگرتي دۆخیکي ئارام له ماوهي ۱۲ سال، ئه ویش له و هه لومه رجه سياسييئه ئالۆزهي ناوچه که و ههروه ها گرفته کاني تري ناوخۆيش توانايه کي له راده به دهري پيويست بووه.

ميواناني بهرپيز، يه کيتي لاواني ديموکراتي کوردستان له ميانهي کارکردني دا له ئاينده به رهوشه وه کار له سهر هزر و بيري نه ته وه يي لاي لاوان ده کات و بو گهيشتن به سه ره به خويي و له م پينا وه شدا که رکوکي دلّي کوردستان به به شيکی دانه برا و هه ميشه کوردستاني ده زانييت و ئاماده شه قورباني بو بدات، چونکه دلنيان کوردستان چهند پتر ببوژيته وه و پيش بکه وي، لاوايش گرفت و کيشه کانيان که متر ده بيته وه و له ژيانیکي ئاسووده و به خته وه ر نزيك ده بنه وه.

جاريکی تر زور به خير بين و سوپاسي ئاماده بوونتان ده کهين.

وتاری فازل میرانی، نوینەری سەرۆک بارزانی

بەناوی خوای گەرە و میهرەبان

خوشک و برایان، ئەندامانی سکرتراریەتی یەکیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، میوانە بەرپزەکان، ئەندامانی کۆنگرە شەشەمی یەکیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، پێشەکی بەناوی سەرۆک بارزانی و سەرکردایەتی پارتی دیموکراتی کوردستان، پیرۆزباییەکی گەرمتان لێ دەکەین بۆ سەرکەوتنی بێرۆکەیی بەستنی ئەو کۆنگرەییەکی کە چەند جار بەهۆی رووداوە سیاسیەکانی عێراق و ناوچەکە دواکەوت. داوای سەرکەوتنتان بۆ دەخوازین بۆ ئەوەی ئەو کۆنگرەییە بێتە کۆنگرەییەکی نەوعی لە قۆناغیکەو بە قۆناغیکە دیکە.

ئامادەبووانی بەرپز، بەستنی کۆنگرە شەشەمی یەکیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان جیاوازییەکی هەیه لەگەڵ کۆنگرەکانی پێشووتر، لە قۆناغی خەباتی نەینی و بە تاییەتی دواي نسکۆی ۱۹۷۵ بە شیۆیەکی و کۆنگرەکانی دیکە لە دواي هەلگیرسانەو هە شۆرشێ گۆلانی پێشکەوتوو، نیشتمانپەرور لە شاخەکانی کوردستان و کوردستانی پزگارکراو و لە بارەگاکانی شۆرشدا کۆنگرەیان دەبەست، پاشان کۆنگرەیی دواي سەرھەلدان، ئەمپۆش لە دواي پرووخی دیکتاتۆرییەت و دامەزراندنی عێراقیکە تەعەدودی، فیدرالی، ئەم کۆنگرەییەتان دەبەستری و پێویستە ئەو راستییە بگوتری کە لە هەموو قۆناغەکاندا یەکیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان و یەکیتی قوتاییان هەمیشە پێکەووە خەباتی قۆناغە جیاجیاکانیان کردوو بە خەباتی میلیی یان بە خەباتی نەقابی.

ئەمپۆ لاوانی دیموکراتی کوردستان، لە جیاتی ئەوەی تەنها کاریگەرییان هەبێ لە بواری خەباتی سیاسی و نەتەواپەتی، دەبێ وەک هەمیشە لە ریزی پێشەو هە خەباتی دیموکراتی بن، نەک تەنها لە کوردستان، بەلکۆ لە هەموو عێراقدا. ئەو هە بەو هە ئەزموونی پێکخراوە جەماوەرییەکانی کوردستان بە قوتاییان و لاوان و مامۆستایان و ئافرهتەنەو، کاریگەرییەکی پۆزەتیفانەیی هەبێ لەسەر چاککردنەو هە پەوشی کاری دیموکراتی پێکخراوەکان لە تەواوی عێراقدا، چونکە لاوانی دیموکرات، قوتاییان، ئافرهتان، مامۆستایان و سەندیکاکان، دەبێ ئەو راستییە بزانی کە عێراقی خۆشەویستمان چەندین سالی دواکەوتوو لە سایە پزیمی دیکتاتۆرییەت و

تاکحزبی و تاکرہوی. ئەزموونی ئەم چەند سالە ی دیموکراتیە تیش لە کوردستاندا، نابێ لە چوارچێوەی هەرێمدا گەمارۆ بدری، بەلکو دەبێ بگوازی تێوە بۆ نیو عێراق و لەوێشەووە بۆ ناوچە کە. ئەم کارە ناردنە دەرەووە نییە، بەلکو لە پێناو فەراھەمکردنی ژینگە و بێرکردنەووە کە ئازادی دیموکراسییەتی بنگەھی خۆمان پارێزراو بکات، بۆ ئەووەی لە کەشووھەوایەکی دروستدا بژین. چونکە بەبێ ئەووە، ئەووەی ئێمە لێرە دەیکەین هەمیشە لە ژێر هەشە ی داواکەوتوویی و بێرکردنەووەی شۆقینییانە یان مەزھەبی و ئایینی دەمیئیتەووە. لەبەر ئەووەیە ئەمپۆ بزووئەووەی ئازادیخوازی کوردستان و پارٹی دیموکراتی کوردستان سەرفرازە، کە پۆلێکی سەرەکی دەبینی شانبەشانی وتی دیموکراتییەت، ئەم هەموو پیکخواه جه ماوه ریه کانی کوردستانی عێراق لە قۆناغێکدا بەم بێرکردنەووەیەن بۆ ئەووەی عێراق بکەنە بنگە یە ک بۆ کۆمەلگایەکی دیموکراتی و مەدەنی. مافی هەموو نەتەووە و چینهکان و مافی مرۆف و لە سەر ووشیانەووە مافی ئافرەتی تیدا مسۆگەر بن. هەر بەو شیوەیەش پارٹی دیموکراتی کوردستان شوینی سروشتی خۆی دەبینیتەووە، کە پۆلێک هاو پەیمان بێ و پۆلێکیش هاوسەنگەر بێ، کۆششی ئەمپۆ دەبێ بینینی پۆلێکی سەرەکی بێ بۆ کارکردنی بزافی دیموکراسییەت لە کوردستان و لە عێراقدا و بیئە گەرەنتییە ک لە گەرەنتییە کانی فرەحزبی و دیموکراتی و مافی مرۆف و مافی نەتەووەکان. ناکری ئێمە لە ولاتێکدا بانگەشە ی دیموکراتییەت بکەین یان دیموکراسییەت پیادە بکەین، بەلام نەتەووەیە ک لە نەتەووەکان مافخوراو و بەشخوراو بێ، جا چ عەرەب بێ یان کورد یان تورکمان یان ئاشووری یان کلدان! لە کوردستانیشدا بە هەمان شیوە ئێمە ناتوانین بلێین کۆمەلگایەکی دیموکراتی و مەدەنین ئەگەر مافی نەتەووە و ئایینەکان مسۆگەر نەکەین، بەلام ئازادی بێرکردنەووە دەبێ ئازار بە بێرکردنەووەی باشی خەلکانی دیکە نەگەین. ئازادی کارکردن دەبێ ئازادی کارکردنە چاکە کانی خەلکی دیکە بێ. ئازادی بێرکردنەووە، قبولکردنی بێرکردنەووەی خەلکی دیکە یە نە ک رەتکردنەووەی.

بەم شیوەیە ئێمە ی پارٹی دیموکراتی کوردستان بێر لە ئەمپۆ عێراقی بێ دیکتاتۆرییەت دەکەینەووە و بێر لە پۆلی پیکخواه جه ماوه ریه کانی بە تایبەتی لاوان دەکەینەووە، پێمان باشە هەم خودی لاوانی دیموکراتی کوردستان و پیکخواه کانی دیکە ی لاوان لە کوردستان و لە عێراقدا لەم قۆناغەدا زیاتر بایەخ

به خویان بدن، تا له هیزی بزوینه ره وه بگۆرین بۆ هیزی به ره مهین. ئه گهر دوینی لاوانی دیموکراتی پارێزه و قالبووی بواره کانی پیشمه رگایه تی و خهباتی سیاسی بووبن، ئهوا ئه مپرو ده بی چنه نیو کاروانی به ره مهینانه وه، له دهزگا دیموکراتیه کانداهه ر له خواره وه بۆ سه ره وه رۆلی خویان بینن، جیگای خویان بگرن. ئه مپرو ده بی بزاقی سیاسی له کوردستان و له عیراق ئه و جیگه یه یان بۆ زامن بکات و پریگا خوشکه ریان بیته، تا لاوان پرۆسه ی دیموکراسیه ت له ناوه وه ی عیراق به ره و پیشه وه به رن. پیوسته یه کیتی لاوانی دیموکرات زیاتر بایه خ به ده سکه وته کان و بۆچوونه سه ندیکاییه کان بدات، خولی پیگه یشتن بۆ لاوان بکه نه وه، بۆ ئه وه ی سبه ینی عیراقیکی پیشه سازی و کشتوکالی و بواره کانی دیکه ی ئابووری به م لاوانه پر بکرینه وه، بۆ ئه وه ی له ده ردی بیکاری پرگار بن. گهر لاوان سوته مه نی بزاقی سیاسی و سه ندیکایي خویان بووبن، ئهوا ئه مپرو ده بی بیر له ئاینده ی ئه م لاوانه بکه ینه وه، له بواره کانی به ره مهیناندا جییان بکریته وه، له ره وتی سیاسی و ئابووری و کۆمه لایه تی و ده سه لات ده بی جی ده ستی لاوان هه بیته، ده بی قه یرانی نه بوونی کار له عیراق چاره سه ر بکری، هه م مه سه له ی بیکاری بۆ لاوان که چه ندین ساله بۆته یه کیک له نه خوشیه کانی لاوان و به رده وام پروبه روویان ده بیته وه، نه ک له کوردستان به لکو له عیراقیشدا و یه کیکه له خه سه له ته کانی کۆمه لگا کانی رۆژه لاتی ناوه راست.

ئیمه له گه ل ئه وه داین پیکخراوی لاوان له عیراقی ئازاددا بیر له یه کبوونی ریزه کانیان بکه نه وه، تا کادیر و پسپۆرانی لیها توو، پیگه یشتوو، تیگه یشتوو کوردستان له یه ک بوار و له یه ک قوئاغدا کار بکه ن، ئه ویش قوئاغی گه شه پیکردنی ئه زموونی خۆی لاوانه له ئه زموونی کوردستاندا و ده رکه وتنی رۆلیانه له ئه زموونی عیراقی پاش دیکتاتۆریه تدا.

کاتیکی بیروکه ی لاوان دیموکراسیه ت بیته، ده بی لاوان له هه موو که س دیموکراتی تر بن، تۆ ناتوانی باس له دیموکراتیه ت بکه یته گهر له ناوه وه دیموکراتی نه بی، له بهر ئه وه پیکخراوه سیاسی و جه ماوه ری و سه ندیکا کانه مان له کوردستان ده بی سه ره تا له نیو خویاندا به شیوه یه کی کاملانه دیموکراتی بن تا بتوانن یاریده ده ر بن له پراکتیزه کردنی دیموکراتیه تدا له کۆمه لگای تازه ی عیراقدا، به مه ش ئیمه ده توانین ئه و به ش خوراوییه له سه ر عیراق هه لبگرین و ئه و پیشکه وته ی له

کوردستاندا ههیه به هانای خه لکی دیکه وه بچیت، نهک ئیمه بوهستین تا ئه و دوکوتتهی له ناوه پراست و باشوور ههیه بگاته ئاستی کوردستان. ده بی هه ر ئیستا ئه و بیرکردنه وهیه ت بکهینه وه، ده بی هه موومان له و قوئاغهی پی گه شتووین یارمه تیدهر بین تا ماوهی نیوان ده قهره جوگرافییه کان له عیراقدی پوژ به پوژ که متر بکهینه وه و پیکه وه له سه ر ئاستیکی یه کگرتوو بو عیراقدیکی دیموکراتی فرهیی و فیدرالی پاش گوڤه گوڤوونی دیکتاتوریهت و ده سه لاتی تاکحزبی، کار بکهین.

به پشتیوانی هیزی هاوپه یمانان به تایه تی ویلایه ته یه گرتوو کانی ئه مریکا و به ریتانیا، که پوئیکی سه ره کیان هه بووه له ئازادکردنی گه لی عیراق، ده مانه وی لاوان پوئیکی سه ره کیان هه بیست له پیگه یاندن و چه سپاندنی کو مه لگایه کی مه ده نی له عیراقی تازه دا که مافی هه مووانی تیدا مسوگر بووبی و ده وریکی کاریگه ری بی له پوژه لاتی ناوه پراستدا، به لام هه موو ئه و کارانه ناکری ئه گه ر ئیمه به ره نگاریی هی رشی تیرو ریزمی نیوده وه له تی نه بینه وه که ئه مپو له عیراق و کوردستاندا هوکاری جیا جیان هه یه له لایه که وه ئیمه له سه نگه ری دژ به تیرو ریزمداین، که به سوود ده گه ریته وه بو بزاقی کوردی، که چه ندین ساله ئه م بزاقه یه کیك بووه له قوربانیا نی تیرو ریزم که خه لکیك به ده نگیه وه نه ده هات، ئه مپو له سه نگه ری دژ به تیرو ریزمدا، ده توانین یادی رابردوو ی خو مان و قوربانیا نی خو مان بکهینه وه و به شخوراوی خو مان نیشان بدهین. مه سه له ی دووم ئیمه له م سه نگه ره دا هاوپه یمان پهیدا ده کهین، تا پیکه وه پاریزگاری له کو مه لگای مه ده نی بکهین. مه سه له ی سییم ئیمه ئارمانجیک بووین له ئامانجه کانی تیرو ریزم، له یه کی شو باتی رابردوو کو مه لکیك سه رکرده و کادیری لی هاتوو ی سیاسی و ئیداری و په رله مان تار و هاوولاتی بوونه قوربانی ئه م هه لمه ته ئیرهابیه، ئه ویش زیاد بوونی هو کاریك بوو له سه ر بیرکردنه وه پووچه له کانی ئیرهابیه کان، که مه سه له ی فیدرالیهت بوو، بویه ئیمه ده بی وهک میلیله تی عیراق به پشتیوانی هیزی هاوپه یمانان، پیکه له و ولاتانه بگرین که تیرو ریزم ده نی رنه ده ره وه بو ولاته که مان، هاوکات ئه و ده ستانه بپرین که له ناوه وه ی ولات ئیرهابی له ده ره وه هاتوو دژ به ولاته که مان به کاردینن.

پر به دل دووباره به ناوی سه روک بارزانی که پوئیکی سه ره کی هه بووه له گه ل بلوکی کوردیدا بو ده رچوونی یاسای به پیره بردنی ده وه له تی عیراقی له قوئاغی

راگوژییدا، سه رکه وتن بۆ کۆنگره که تان ده خوازم. پیم باشه لیره وه هه موومان سوپاسی حکومه تی هه ریم بکه یین که پشتگیریان له پیکخراوه جه ماوه ریه کان کردوو له بواره جیا جیاکاندا، هه روه ها داوا له ده سه لاتی کاتی هاوپه ییمانان و نه نجومه نی حوکم بکه یین که پشتگیری پیکخراوه جه ماوه ریه کان و قوتابیان و لاوان و ئافره تان بکه ن بۆ ئه وه ی بتوانن زیاتر پۆلی خۆیان له بنیاتنانی کۆمه لگای مه ده نیدا بینن، ده ستکه وته سه ندیکاییه کانیا ن بیجگه له ده ستکه وته سیاسی و نه ته وه ییه کان به کار به ن. داوا ی سه رکه وتیان بۆ ده که یین سوپاسی قوربانیا نی لاوان و خه باتی پابردووی لاوان ده که یین.

ده رفه تم پی بده ن سوپاسی سه رکر دایه تیه یه که له داوا ی یه که کانی قوئاغی داوا ی نسکۆی ۱۹۷۵ تا ئیستای سکر تاریه تی لاوانی دیموکراتی کوردستان بکه م.

کۆنگره که تان سه رکه وتوو بیته له سایه ی ئالای ئازادی بیرکردنه وه و ئازادی کارکردن، به لام دیسانه وه ده لیم ئه م ئازادییه پری له ئازادی خه لکانی دیکه نه گری و مافی که سانی دیکه پیشیل نه کری.

سه رکه توو بن.

والسلام علیکم

وتارى حكومەتى ھەريىمى كوردستان لە لايەن سەركيس ئاچان

بەريز نوپەرى جەنابى سەرۆك و سكرتېرى مەكتەبى سياسى پارتى ديموكراتى كوردستان، بەريزان، ئەندامانى كۆنگرەى شەشەمى يەكيتى لاوانى ديموكراتى كوردستان، ئامادەبووانى بەريز، ئەم كاتەتان باش.

سەرەتا بە بۆنەى بەستنى ئەم كۆنگرەيه، بە ناوى حكومەتى ھەريىم كوردستان و بەريز نيچيرقان بارزانى سەرۆكى حكومەتى ھەريىمى كوردستانەو، سلاو و پيرۆزبايەكى گەرمەتان ئاراستە دەكەم. ھيوادارم كۆنگرەكەتان سەرکەوتن بەدەست بىنيت و بريار و پاسپاردەى زانستى و گونجاوى لى دەربچى كە سوودى ھەييت بۆ بەرنامەكانى داھاتووى حكومەتى ھەريىمى كوردستان و سەرجم دامودەزگاكانى ترى ھەريىم.

جىي خۆيەتى لەم ھەلەدا ھەندىك بۆچوون و سەررەنجى خۆمان دەربارەى لاوان و بەرنامەكانى داھاتوويان بخەينە پيش چاو، سەرەتاش سوپاستان دەكەم بۆ ئەو دەرفەتەى بە ئيمەتان داوھ. ئاشكرايە كە لاوان گرنگترين تويژى كۆمەلايەتى ھەر كۆمەليك پىك دىنن لە ھەموو سەرەدەمىكىشدا لاوان پيشرەوى كۆمەلن، بە تايبەتى لە ھەرچەرخانە مىژووويەكاندا، لاوان پۆلى كاريگەر دەبينن و بارى گران دەكەويتە ئەستويان و باجى گەرە پيشكەش دەكەن. ئەمە ياساى ژيانە و لە ھەموو سەرەدەمىكدا خۆى دووبارە دەكاتەو، بە دريژايى سەدەى بيستەم كە بزووتنەوھى رزگاربخووزى كوردستان بەرەو پرووى داگيركەر و ستەمكاران، بەردەوام بوو، لاوان پيشرەو بوون نەك تەنيا لە خەباتى سياسى و چەكداريدا، بەلكو لە ھەموو بوارەكانى ترى ژيانى كۆمەلاتيدا. ئەم مىژووو دەورودريژە بە رەنج و قوربانيدانى لاوانى كوردستان نەخشاو، بۆيە سەرى ريز لە ئاست ئەو ھەموو رەنج و قوربانيانە دادەنوئين.

لەم پۆژەدا ئيمە ۱۳ سالمان لە تەمەنى راپەرین و رزگاربوونى كوردستان لە دەستى رژيىمى بەعس بەرى كرد و پيمان نايە سالى چواردەيەمينەو، ھەرۆھەا لەم پۆژەدا يادى يەكەمى پوخانى ئەم رژيىمە ستەمكارە دەكەينەو كە لاوان بە دريژايى ۳۵ سال جگە لە سوتەمەنى بۆ شەكان ھيچ شتيكى تر نەبوون.

لە ساىەى ئەزمونى كوردستاندا، لاوان توانيان بۆ يەكەم جار ھەناسەيەكى

ئازادی هه لمژن. ئەمه دەستپێکی قۆناغێکی تازه و گرنگ بوو. لاوان توانییان له ولاتی خۆیاندا به ئازادی کاری سیاسی و پیشهیی بکهن و بیرهوهرییه کانیان بـ سانسۆر بخه نه روو، ههروهها له جیاتی ئهوهی ئاگر و سوته مهنی شهڕ بن توانییان خهبات بو ئاوه دانکردنه وهی ولاته که یان بکهن.

ئیمه ناتوانین بلیین توانیمان هه موو خواسته کانی لاوان به جی بێین، به لام توانیمان به شیك له م خواستانه جیه جی بکهین. له سایه ئه زموونی کوردستاندا دهرفه تی کارکردن بو لاوان پوژ به پوژ باشتر بووه، ههروهها هیمنی و ئاسایش و ژیا نی دیموکراسی پیشکه وتنی پوژانه یان هه بووه. جگه له وهی که بهرده وام چالاکیه کانی وه رزشی و هونه ری دهرفه تیان له پیشدا بووه و پشتیوانی کراون.

ئێستا که سهرده میکی نوێ له عێراق دهستی پێ کردوووه و حکومه تی هه ری می کوردستان وهك حکومه تیکی فیدرالی دانی پێدا هی نراوه، ده توانین چاوه پوانی ئه وه بین که له مه ودوا پیشکه وتن و په ره سه ندنی هه موو پرووه کانی ژیا ن له ولاته که ماندا به خیراییه کی زیاتر گه شه ده کهن. له مه ودوا دهرفه تی کارکردن له سه رتاسه ری ولاته فراهه م و بهرده ست ده بی ت که له وانه یه دهستی کاری خۆمالی به ته نیا به ش نه کات، ئەمه له داها توویه کی گه ش بو ژیا نی لاوانی ولاته که مان دروست ده کات که دهرفه تی کار له ولاته که یاندا هی نه ده زۆر بی و بیکاری بنه پ بی.

ویرای ئەمه ش پیزگرتن له مافه کانی مروژ و ژیا نی دیموکراسی و ته واوی ئازادییه کان ده چنه قۆناغێکی تازه وه که ئیتر له ولاته که ماندا ده رگه داخستن به پرووی ئازادیی بیروباوه ر یان ها توچو یان کارکردن یان ته واوکردنی خویندن نامینی، ههروهها ئه و جیاوازیانه ی له سه ر بناغه ی نه ته وه یی و ئایی و مه زه به ی دامه زرا بوون ده سه رپه وه، له ناو ده چن.

هه رچه نه ده پێویسته ئه وه ش بلیین که ئه وه ئه و داها تووه گه شه ی باسی ده که ین و موژده ی بو ده ده ین وه نه بی وا به ئاسانی و بی کیشه بیته دی، هیشتا کۆمه لگه ی ئیمه و ده وروپشتمان پرن له که ندوکۆسپی ئه وتو که دینه سه ر پێگه ی پیشکه وتنمان.

بو یه پرووه پروو بوونه وهی ئەمانه ش دیسانه وه هه ر له ئه ستۆی لاواندایه، به لام ئەمجاره لاوان ده چنه گره و پیکه وه که له سه ره تا وه براوه و دوړا وه ی تیدا ده ستنیشان

کراوه، هه لی ئه وه بو هیزه کۆنه په رست و شوڤینیسته کان نه ماوه که جارێکی تر بگه رینه وه بو حوکمی ئه م ولاته.

لاوانی ئه مپرو بناغه دارپه ژه ری داها تووی دیموکراسی عیراقن. ئه و داها تووه ی وا چاوه پروان ده کریت که گۆرانیکی ریشه یی له کۆمه لگای کوردستان و عیراقی و پوژه لاتی ناوه راستدا به رپا بکات که ده لیین ئه مپرو ده ستپیککی قوئاغیککی تازه یه بو لاوان، مه به ستمان ئه وه یه که لاوانی کوردستان له م ده ستپیککه به به رنامه و پلانی تیروته سه ل و زانستییه وه بینه مه یدانای کار و خه بات.

به کورتی ده توانم بلیم، پاشه پوژی ئیمه به دوو بوار به نده: یه که میان ئاوه دانکردنه وه و بوژاندنه وه ی کوردستان و دووه میس بونیاتنانی کۆمه لگه یه کی دیموکراسی. هیزی جیه جیکردنی ئه م بواره ش هه ر لاوانی کوردستانن، لاوان داویان لی ده کریت بو دامه زراندنی کۆمه لگه ی پیشکه و تووی بی جیاوازی خه بات بکه ن. له کۆتاییدا جارێکی تر ئه و قسه یه دووباره ده که مه و که له سه ره تاوه ئاماژه م پی دا، ئه ویش ئه وه ی هیوادارین کۆنگره که تان بی به مایه ی له دایکبوونی زور پاسپارده و پیشنیار و به رنامه که هه موو لایه کمان سوودیان لی وه ربگرین و بو به رنامه کانه مان بن به سه رچاوه.

جارێکی تریش سوپاستان ده که م و هه ر بژین.

وتاری تیم پاوه‌ند راویژکاری CPA

به‌یانان باش، پيش هه‌موو شتيك ده‌مه‌ويت سوپاستان بکه‌م که له‌لایه‌ن لیژنه‌ی به‌رپوه‌بردنه‌وه داوه‌تنامه‌یه‌ک ئاراسته‌ی (CPA) کرا بو ئه‌وه‌ی به‌شدار بین له‌گه‌لتان، زوریش مایه‌ی شانازییه که ئه‌م‌پرو لیره‌دا به‌شدارین له‌گه‌ل به‌رپرسان و سه‌رکرده‌کانی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان. ده‌مه‌وی زور سوپاسی فازل میرانی و سه‌رکيس ئا‌غاجان بکه‌م بو ئه‌و سوپاسه‌ی ده‌سه‌لاتی کاتی هاپه‌یمانان کرد. به‌هه‌مان شیوه سوپاس و پیزانینی خۆمان ئاراسته‌ی خه‌لکی کوردستانی عیراق ده‌که‌ین بو ئه‌و هاوکاری و پشتیوانییه‌ی له‌ کاتی جه‌نگ و له‌ کاتی ئازادکردنی عیراق و له‌ پاشانیش له‌ قۆناغی گواستنه‌وه به‌ره‌ودامه‌زراندنی دیموکراسییه‌ت پيشکه‌شیان کردووین. ده‌مه‌وی پيرو‌زبایی ئاراسته‌ی لاوانی دیموکراتی کوردستان بکه‌م بو به‌ستنی کۆنگره‌ی شه‌شه‌میان. پيرو‌زباییه‌که‌م به‌و شیوه‌یه‌یه‌ چونکه‌ ئه‌م ریک‌خراوه ریک‌خراویکه‌ له‌ سه‌ره‌تای (۱۹۵۰) وه‌ دامه‌زراوه و کاری باش و گرنگیشی ئه‌نجام داوه. کاتیک که سه‌یری ئه‌ندامانی ئیره‌ ده‌که‌م وه‌کو دامه‌زراوه‌یه‌کی ریک‌خراوی مه‌ده‌نی و هه‌روه‌ها سه‌یری ئه‌و دروشمانه‌ش ده‌که‌م که لیره‌ نووسراون بو ئیمه‌ جیگه‌ی فه‌خر و شانازییه‌کی گه‌وره‌یه‌ که له‌ شوینیک به‌شدار بین تیدا پره‌نسیه‌کانی دیموکراسییه‌ت و مه‌ده‌نی خه‌بات و کۆششی له‌ پیناودا ده‌کری. سوپاس و پیزانیمان پيوسته ئاراسته بکه‌ین به‌ تاییه‌تی خه‌لکاتیک لیره به‌شدارن له‌ قۆناغیک زور هه‌ستیار و گرنگی میژووی عیراقدان. به‌ گویره‌ی ئه‌و هه‌ول و ماندوو‌بوونه به‌ره‌مه‌ینه‌رانه‌ی که سه‌رکرده‌کانی کوردستانی عیراق ئه‌نجامیان داوه، ئیستا ئیمه‌ پيشکه‌وتنی باشمان به‌ده‌ست هیناوه.

ئیمزاکردن و ده‌رچوواندنی یاسای به‌رپوه‌بردنی ده‌وله‌ت بو خۆی ده‌بیته به‌ردیکی بناغه‌ی گرنگ له‌ بونیاتنانی دیموکراسی و به‌ره‌و ئاینده‌یه‌کی دیموکراتی پيشکه‌وتوتر.

ئه‌مه‌ش بو خۆی قۆناغیکه که تیدا کۆمه‌لیک به‌ربه‌ست له‌ به‌رده‌مماندا ده‌بی، ئه‌مه‌ش پيوسته به‌ هه‌موومانه‌وه به‌ شیوه‌یه‌کی زور هۆشیاران هه‌موو ئه‌و ریک‌اران تاتووی بکه‌ین که پيوسته ئیمه‌ بیانگرینه به‌ر له‌ بونیاتنانی عیراقیک تدا له‌ قۆناغی گواستنه‌وه، ئیوه ئه‌و گروپه‌ن که ئیمه‌ نه‌ک ته‌نیا له‌سه‌ر مه‌سه‌له‌ی

هه لَبژاردن له کوردستانی عیراقدان همانه وی راپوژتان پی بکهین و گویتان لی بگرین، به لکو بو نه جامدانی هه لَبژاردن له سه ر ئاستی ته وای عیراقیش له گه ل نه وه شدا به لانی کهم دیموکراسییه تهنیا بریتی نییه له مه سه له کانی هه لَبژاردن، به و پییه ی که و وه کو ئهم ریکخواه له ماوه ی چه ندین سالی رابردوودا له هزری خویدا پیشانی داوه. دیموکراتیه ت بریتییه له قوناغیکی گرنگ و کوششیکی گرنگ له بونیاتانی کومه لگایه کی مه ده نیدا. نه زموونی میژووی ئیوه ش ده بیته یارمه تیده ریکی باش بو ناچه کانی دیکه ی عیراق بو هاوکاریکردنیان له قوناغ و له هاوکاریکردنیان له کارکردنیان بو بونیاتانی عیراقیکی دیموکراتی و مه ده نی، بویه په یامی ئیمه به نوینه رایه تی ده سه لاتی کاتی هاوپه یمانان ساده یه، نه ویش به رده و امبوونتانه له سه ر نه و کاره ی که نه جامتان داوه، به رده و امیش بن له سه ر کاره کانتان و تیپه راندنی هه موو هیله جوگرافی و نه تنیکی و په گه زه ییه کان بو نه وه ی بتوانن نه و نه زموون و کاره ی هه تانه بگاته هه موو ناچه کانی دیکه ی عیراق. سوپاس

وتاری کۆمیتە ی پارتە کوردستانیە کان له بەریتانیا

خویندەوانین هیژا، کچ و خورتین دەلال، جەژنی نەورۆزتان پیرۆز، هەقالانی بەریز، سوپاستان دەکەم بۆ ئەو داووە تکردنە ی ئیمە بۆ کۆنگرە ی سالانە کەتان، بۆ ئیمە مایە ی خوۆشی و شەرە فیککی گەرە یە کە له کوردستانی عێراقی ئازاددا لە گەڵ ئیوہ بین، من بە شیککی ئەو شانده ٤ ئەندامە ی بەریتانیا م کە نوینە رایە تی ٩ پارتی سیاسی دە کەن له عێراق، تورکیا و سوریا کە له پارتی دیموکراتی کوردستان، یه کیتی نیشتمانی کوردستان، پارتی دیموکراتی کوردستانی ئێران، پارتی سۆسیالیستی کوردستان له تورکیا، کۆمە لە، یه کیتی دیموکراتی کورد له سوریا، پارتی نوینە ری کوردستان، پارتی سۆسیالیستی دیموکراتی له کوردستانی عێراق، پارتی کۆمۆنیستی کوردستانی عێراق، هەر وە ها ئە مپۆ کاک مە لوود سوارە، بە یان سألح و کاک کامە ران سألح بە گ لە گە ل مندەن. ئە مە یە کە مین جارە من بە راستی یاد ی نە ورۆز دە کە مە وە، لە بەر ئە وە ی من له پارچە یە کی کوردستانم کە ئازاد و بە ختیارم.

من ئە مپۆ پۆ خسارە کانی بەرچاوی خۆم دە بینم کە پڕ له ژیان و هیوای گەرە و هە موویان زەر دە خە نە یان بە سەر لێرە وانە. ئە وە ی له کوردستانی عێراق پووی داوہ بە راستی مایە ی سە رنجرا کیشانە. ئیوہ له ماوہ یە کی زۆر کە مدا توانیوتانە زۆر بە سەر کە وتووی و لاتە و ئیرانە کە تان ئاوە دان بکە نە وە. سەرە پای هە لئە تی جینۆ سایدی ئە نفال و بۆ مباران کردنی هە لئە بجە و باليسان بە چە کی ژە هراوی و شوینبزر کردنی ٨ هە زار بارزانی، گە مارۆ ی نیو دە و لئە تی و ناو خۆ ی له لایە ن پز ئیمی سە دام، و ئیران کردنی هە زاران گوند و شارۆ چکە وە، بە لام ئیوہ خانووە کانتان و قوتابخانە و ژیرخانی و لاتە کە تان بونیات ناو تە وە، ئیوہ هەر تە نیا زانکۆ ی سە لآحە ددینتان نە پاراستووە، بە لکو دوو زانکۆ ی دیکە شتان له سلیمان ی و دە وک دروست کردووە کە له رووی دە سته کە و تە ئە کادیمیە کانیان بە زانکۆ هەرە باشە کانی پۆ ژهه لاتی ناوہ راست بە راورد دە کرین.

بە ناوی کۆمیتە ی هاو بە شی پارتە کوردستانیە کان له شانینی یە کگرتوودا، سلاو له کۆنگرە و بپارتان دە کە م، ئیوہ حکومە ت و پەرلە مان و دادگای خۆتان هە یە، ئیوہ ئابووریە کی چالاک و ئازادیی پۆ ژنامە نووسی و سیستە میکی سیاسی دیموکراتی تە عە دو دیتان هە یە. حە ز دە کە م هە مووتان ئە وە بزانی کە هە موو کوردانی

ههندهران و له پارچه کانی دیکه ی کوردستان له خواسته کانیاندا یه کگرتوون بو بهرگریکردن و پشتیوانیکردن له وهی ئیوه لیره له کوردستانی عیراق به دهستان هیناوه، ده موهی ئه وه شتان پی پابگه یه نم که ئیمه له په رله مانی به ریتانیادا گروپیکی په رله مانتیری به هیزمان هه یه و به گهرمی پشتیوانی له خهباتی ئیوه ده کهن بو مافی چاره ی خو نووسین.

ئهمه ش له میژووی به ریتانیای مه زندا یه کهم جاره که هه موو گروپی پارته کان پیک هاتوووه بو یارمه تیدانی خهباتی گه لی کورد، من سلاوی ئه و گروپه و سه رو که که ی تو م کلارکتان پی پاده گه ینم.

سو پاستان ده کهم.

هه و النامه ی کتیب

وتاری نهوزاد هادی، پارێزگاری ههولێر

به پێز جه نابی نوینهری سه روک بارزانی، به پێز سه روکی په رله مانی کوردستان، به پێز جیگری سه روکی حکومه تی هه ری می کوردستان، به پێزان په رله مانتاران، وه زیان، بریکارانی وه زارهت، نوینه رانی حزب و لایه نه سیاسیه کانی کوردستان، میوانانی خوشه ویست، لاوانی خوین گهرم، ئەندامانی کۆنگره، له سایه ی ئازادی عیراق و هه ره سه یانی پر له شه رمه زاری پزیمی دیکتاتوری به عس و ده ستیپیکی قونای تازهی دیموکراسیهت و حوکمی فیدرالی، پێخوشحالی ن ئاماده ی مه راسیمی کردنه وه ی کۆنگره ی شه شه می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، «کۆنگره ی بارزانی نه مر» بین، له ژیر دروشمی فه رمووده به نرخه که ی بارزانی نه مر: «با لاوان ئازاد بن له کار و بیرکردنه وه یاندا» که له باوه شی هه ولیری پایته ختی هه ری می کوردستان ده به ستییت.

لاوان شوره ی پولایینی خاکی نیشتمان و داینه مو ی خه باتی نه ته وایه تی و هیزی له بنه هاتووی کار و بونیاتنان و ئاوه دانکردنه وه و ئومید و هیوای دواپوژی کوردستان، هه ر بویه ش زۆترینی ئەرك و به رپرسیاریتی، پتر له هه موو توپزیکی کۆمه ل له ئەستۆی ئەوانه، بویه وه کو زه روره تیکی خوشه پی نی ژیا نی ئەمرو بو زامنکردنی دواپوژی ئاسووده یی و سه رفیرازی ده بی لاوانمان به لیها تووی ئەم ئەرك و به رپرسیاریتی و ئەمانه ته پیروژه به جی بگه یه نی ن و پلان و به رنامه و پروگرامی چر و پر، به سوود وه رگرتن له و پشتیوانیه گه ره یه ی سه رکرده یه تی سیاسی و حکومه تی هه ری می کوردستان له بواره جیا جیاکانی ماددی و مه عنه وی دابریژین، بو به رزکردنه وه ی ئاستی پو شنبیری و زانستی لاوان و به روه دان به سه لیه و توانا کانی داهینان و جوانکاری و پو شنبیری گشتیان و پاراستنی نه ته وایه تی و گونجانندی پتری ئەم کولتوره له گه ل پێشکه وتن و ته کنۆلۆجیای سه رده م.

ئهرکی دیکه ی ئەم قونایه ناسکه شمان به شیکی هه ره زوری له ئەستۆی لاوانی کوردستانه که ئەویش دا کوکیکردن له مافه کانی خه لکی کوردستان و دژایه تیکردنی توندی تیرۆر و هوشیارکردنه وه ی کۆمه ل و جوشدانی هزر و گیانی نه ته وایه تی و خوراگرییه له به رده م بیر و په وشتی تیکده رانه و توندوی و هه روه ها گرتنه به ری شیوازی تازه و سه رده میانه ی خه باتی نه ته وایه تیمانه له ریگه ی حیوار و گفتوگو و

کۆر و کۆبوونه وه و تیکه لیبوونی پتر له گه ل توپزه کانی دیکه ی کۆمه ل بۆ پشتیوانیکردنی ههوله کانی سه رکرايه تی سیاسی و یه ک گوفتاری کورد سه باره ت به چه سپاندنی فیدرالیه تی جوگرافی و نه ته وه یی بۆ هه ریمی کوردستان و یه کیتی ئاره زوومه ندانه له قه واره ی عیراقیکی دیموکراتی، په رله مانی، فیدرالی، که سالانیکه وه کو ئاواتیکی پیروژ خه باتی بۆ ده که یین و خوین و قوربانی له پیناویدا ده به خشین. ئیمه ش وه کو حکومه تی هه رییم و پاریزگای هه ولیر بۆ هه ر به نامه و پروگرامیکی له م چه شنه پشتیوانی و پشتگیری ته واوتان لی ده که یین.

له کۆتاییدا هیوای سه رکه وتن بۆ کۆنگره که تان ده خوازین و ئومیده وارین له بریار و پاسپارده و هه لبژاردنی ئازادانه ی نوینه رانتان، ته کان و بازیکی نه وعی و نمونه یی به خه بات و شیوازی تیکۆشانتان بدن له پیناو سه رفیرازی و ئاسووده گی گه له که مان و ئاوه دانکردنه وه و گه شه پیدانی کوردستانی ئازیزمان.

درود و نه مری بۆ شه هیدانی کوردستان و سه روه رییان بارزانی نه مر و کاکه ئیدریسی هه میشه زیندوو.

هه ر شاد و سه رکه وتوو بن.

ئامانجه کان و یاسای کارکردنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان
له ژێر دروشمی (ئاشتی - فیدرالی - ژیانیکی به خته وهر بۆ لاوانی کوردستان) بریاری
له سه ر دراوه

ئامانجه کانی لاوان

ماده ی یه که م:

(یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان)ه، که به پیتته کانی (ی. ل. د. ک) هیما ی بۆ ده کریت.

ماده ی دووه م:

پیناسه:

ریکخراویکی نیشتمانی دیموکراتی ئازادی لاوانه، له یه کگرتنی ئه و لاوانه پیک هاتوو که خوازیارن له ته ک چه سپاندنی بنه ماکانی دیموکراتیه ت و مه ده نیکردنی کۆمه لگا و مۆدیرنیزه کردنیدا له پیناو به جیگه یاندنی ئاوات و ئاره زووی توژی لاوان، له چوارچۆیه یه کی یاسای ئازاد و ئاشتیخوازانهدا تی ده کۆشی به پیی سیاسه تی یه کیتی و بریاره کانی ده زگا سه رکرده ییه کانی.

ماده ی سییه م:

مه ودا ی کار و چالاکی

۱- یه کیتی بۆ هیئانه دیی ئامانجه کانی لاوانی کوردستان به تایبه تی و لاوانی عیراق به گشتی کار ده کا.

۲- یه کیتی بۆ هیه له هه موو ناوچه یه کی عیراق له هه ر کوێ کوردی لییه، ته نانه ت له ده ره وه ش ناوه ندی چالاکی و پیگه یاندنی لاوان یان نوسینگه ی بکاته وه.

ماده ی چواره م:

ئامانجه نیشتمانی و نه ته وه ییه کانی یه کیتی

۱- یه کیتی باوه ری به مافی چاره نووسی نه ته وه ی به شبه شکرای کورد هیه و

پشتگیری له خهباتی وایان دهکا.

۲- پشتگیری له وتووێژی کورد و گهلانی دراوسی دهکا له پیناوی چارهسهری ئاشتیانه و سهرخستنی گیانی دۆستایهتی و پیکهوهژیان.

۳- بههیزکردن و دروستکردنی په یوهندی دۆستانه و هاوکاری له گهل پیکخواه کانی لاوان و هه موو کوردستاندا.

۴- پاراستن و پشتگیریکردن له ئهنجومهنی نیشتمانی کوردستان و حکومهتی فیدرالی ههریمی کوردستان.

۵- کار له پیناوی عیراقیکی دیموکراتی، په رلهمانی، فیدرالی دهکا له چوارچیوهی یه کیتی ئاره زوومه ندانه که تاییدا له سه ر بنچینهی ئازادی و یه کسانی مافی گهلی کورد و تیکرای نه ته وه و تایفه کانی دی زامن بکریت.

۶- پیکه یاندن و دروستکردنی که سایه تی لای کورد له سه ر بیروباوه ری کوردایه تی و نیشتمانه په روه ری و که له پوری ده ولله مهن دی باوکی نه ته وه ی کورد بارزانیی نهمر و ریزگرتن له سه روه ری یاسا.

۷- بووژاندنه وه ی ژیرخانی ئابووری و دروستکردنی بازاری ئازاد و ده وردان به که رتی تاییه ت بو پیشه سازییه کی پیشکه وتوو له کوردستان به ئاراسته ی چاره سه رکردنی کیشه ی بیکاریی لاوان و پشتبه خو به ستنی ولات.

۸- هاندانی لاوانی خاوه نبه هره و ئه زموون، ئه وانیه ی له ده ره وه ده ژین بو ئه وه ی بگه ری نه وه کوردستان.

۹- داوای ئاشکراکردنی چاره نووسی ئه نفالکراو و بیسه روشوینکراو و زیندانیی سیاسی ده که یین و پیویسته قه ربووی زهره ر و زیانیان بکریته وه له پرووی ماددی و مه عنه و ییه وه پالپشته ی له خیزانه کانیان بکریت.

۱۰- هه ولدان بو باشترکردنی ژیا نی لاوانی په ککه وته و که مئه ندانم.

۱۱- گه شه پیدانی توانا و به هره ی لاوان به مه به ستی سوود لی وه رگرتیان له ریگه ی خول و سیمیناری روشنبری و بلاوکردنه وه ی کتیب و گوڤار بو به ریو بردن و ئاوه دانکردنه وه ی کوردستان.

۱۲- بایه خدان به پاراستنی ژینگه و بووژاندنه وهی دارستانه کان و زیادکردنی پانتایی دارچاندن به هاوکاری دهزگا په یوه نداره کان.

۱۳- پشتگیری له چه سپاندنی بریاری فیدرالی له یاسای کاتی ده ولته تی عیراقیدا ده کهین و جهخت له سهر چه سپاندنی ئه و یاسایه له ده ستوری دایمی عیراق ده کهین.

۱۴- دژی کرداری تیرو ریستانه و تو قاندن کار ده کهین له ژیر ههر په رده و پرو بیانوویه ک بیته و به کاریکی دزیو و درندانه و نامرو قانه ی داده نیین.

۱۵- بایه خدان و بهرزپراگرتنی جه ژنی نه ورۆز و یاده میلی و نیشتمانییه کانی دی وه کو هیمای نه ته وهی گه له که مان.

۱۶- کار بو سپینه وهی سیاستی به عه ره بکردنی کوردستان و گه پراندنه وهی ده رکاروه کان بو سهر زیدی باب و باپیرانیان و قه ره بوو کردنه وهی زهره ر و زیانیان ده کهین.

۱۷- کار بو پاراستن و خزمه تکردنی که له پوری سه ن و ئاسه واری میژووی کوردستان ده کهین.

ماده ی پینجه م:

له سهر ئاستی جیهاندا

۱- دژ به سیاستی خو سه پاندن و داگیرکاری و ده ستیوه ردان کار ده کهین .

۲- پشتگیری کردنی خه باتی وای گه لان له پیناو ئاشتی و ئازادی و دیموکراتی و یه کسانیدا.

۳- به هیژکردنی په یوه ندیی دوستانه له گه ل پیکخواه جه ماوه ری و دیموکراتییه کانی جیهانی به مه بهستی گو پینه وهی بیرو را و لیکتیگه یشتن له پیناو ئاشتی و خزمه تی مرو قایه تی.

۴- هه ولدان بو ئه وهی روژی ۱۶ ی ئادار یادی کیمیا بارانی هه له بجه ی شه هید بیته روژی جیهانی قه ده غه کردنی چه کی کیمیاوی و بایلو جی.

۵- دژ به دروستکردن و به کارهی نانی چه کی ئه تومی و کومه لکوژ له سه راسه ری جیهانی کار ده کهین.

- 6- هه وڵدان بۆ ئه وهی بیینه ئەندام له یه کیتی لاوانی جیهانی.
- 7- له پیناو بهرزراگرتنی به ها مروّقایه تیبه کان پشتگیری له دیالوگی شارستانییه ته کان ده کهین.
- 8- کار له پیناو نه هیشتنی سیاسه تی ره گه زپه رستی و سپینه وهی مۆرکی نه ته وایه تی گه لان له سه رانسهری جیهاندا ده کهین.
- 9- پشتگیری له جارنامه ی جیهانی مافی مروّف ده کهین له پیناوی هیئانه دیی ژیانیکی به خته وهر بۆ هه موو مروّقیك.
- 10- پشتگیری له هه موو ئه وه و له مروّقایه تی و خیرخوازانه ده کهین که له پیناو نه هیشتنی هه ژاری و برسیتی له جیهاندا ده کرین.
- 11- پشتگیری له هه لمه تی بنپرکردن و نه هیشتنی په تای ئایدز و ماده بیهۆشکه ره کان ده کهین له جیهاندا که لاوان پیوه ی گیرۆده بوون.
- 12- پشتگیری له هه و له کانی نه هیشتن و پاککردنه وهی مین له جیهاندا ده کهین.

ماده ی شه شه م:

له مه ر باری ناوخواوی لاوان

- 1- له پیناو به دیه پینانی خواست و ئاواته کانی لاوان و ده سته رکردنی ژیانیکی به خته وهر کار ده کهین.
- 2- پالپشتی له هه موو جوړ چالاکی وهرزشی ده کهین و بۆ پتر دابینکردنی یاریگا و که ره سته ی وهرزش و پاریزگاریکردن له ماف و خواسته کانی لاوه وهرزشوانه کان کار ده کهین.
- 3- پالپشتی له کارو چالاکی هونه ری ده کهین و کار بۆ پتر دابینکردنی گه له ری و هوّل و که ره سته ی هونه ری و پاریزگاریکردن له ماف و خواسته کانی لاوانی هونه رمه ند ده کهین.
- 4- کۆشش ده کهین بۆ دابینکردنی بنکه ی کۆمپیوته ر و ئینته رنیت بۆ لاوان.
- 5- کار بۆ گه شه پیدانی په رتوکخانه و چاپ و بلاوکردنه وهی کتیب و به ره مه می لاوان ده کهین.

- ۶- گرنگیدان به بلاوکردنه وه و په خشکردنی بابته و بهرنامه ی لاوان له ده زگاگانى راگه یاندن.
- ۷- کۆشش ده کهین بو پیکه یاندن و بایه خدانى زیاتر به پرۆسه ی پرۆشنبیری نه ته وه یی لاوان له سه ر بنچینه ی پرزگرتن له بیروپای ئازاد و مافی مروّف به مه به ستی پته وترکردنی گیان و ئینتیمای نه ته وه یی و نیشتمانی .
- ۸- بایه خدان به پهروه رده کردنی مندالان وه کو نه وه ی دواپوژ به دابینکردنی هه موو ده رفه تکی بو نه شوها و په ره پیدانی به هره کانیان.
- ۹- کار بو پرێکخستنی شیرازه ی خیزان له سه ر بنه مایه کی زانستی و دیموکراتی ده کهین که تیایدا ده رک به ماف و خواسته کانی لاوان بکریّت.
- ۱۰- پالپشتی له و کوپ و کچه لاوانه ده کهین که په یوه ندییه کی خو شه ویستی بیگه ردی راسته قینه له نیوانیاندا هیه و خوازیاری پیکه یانی ژيانى هاوبه شن و خیزان و دابونه ریتی دواکه وتوو له به رده میان بووه ته کو سپ و ته گه ره.
- ۱۱- کۆشش له پیناو یه کسانى ئافره ت و پیاو و پرزگرتن له که سایه تی و مافی ئافره تان ده کهین.
- ۱۲- هه ولّ ده ده یین بو دامه زراندنی نووسینگه ی کار و پرێکخستنه وه ی یاسای کار و په خساندنی هه لی کارکردن له پیناو باشتربوونی ژيان و گوزه رانی لاوانى کریکارى و هه روا بیکارانیش.
- ۱۳- پشتیوانی له لاوانى خاوه ن توانا و به هره ده کهین له بواره کانی وه رزش و پرۆشنبیری و هونه ر و زانست... تاد، بو داهینان و به رزپاگرتنی ناوی کورد و کوردستان له نیوه نده نیوده وه له تییه کاند.
- ۱۴- پالپشتی له و لاوانه ده کهین که خویندنیان ته واو کردوو و خوازیارن له کۆمپانیا و داموده زگاگان به پیی سپۆری خو یان دامه زریّن.
- ۱۵- بو زیندوو کردنه وه ی هونه ر کوردی و بایه خدان به فۆلکلۆری کورده واری کۆشش ده کهین.
- ۱۶- بایه خدان به پهروه رده کردنی زانستی ئه و نه وجوانانه ی له بنکه کانی

چاودیری هه رزه کاراندان.

۱۷- بایه خدان به ژیان و گوزهرانی لاوان و پاراستیان له دیاردهی دزیو و فه سادی کومه لایه تی و ماده بیهوشکه ره کان.

۱۸- کوشش ده کهین بو پیکهینانی ده زگایه ک بو یارمه تیدانی لاوانی هه ژار و که مده رامه ت له پیناو پیکهینانی خیزان به دابینکردنی سولفه ی هاوسه ری.

۱۹- کار بو پیکهینانی فیدراسیونی پیکخواه کانی لاوان ده کهین له کوردستان.

۲۰- هه ول له گه ل وه زاره تی په روه رده ده دهین بو قه لچوکردنی نه خوینده واری و به رزکردنه وه ی ئاستی رۆشنیبری و هوشیاری لاوان.

۲۱- دژی پفاندن و له ناو بردنی ئاسه واری میژووی کوردستان ده وه ستین و داوای پاراستن و گرنگی پیدانیان ده کهین له ریگه ی کردنه وه ی موزه خانه و شوینی تایه ت.

۲۲- داوای کردنه وه ی یانه و شوینی چه ره وانه وه بو به سه ربردنی کاتی ده سته تالیی لاوان ده کهین له چوارچیوه یه کی ته رفیه ی بیگه رد و لوژیکی.

۲۳- هه ول ده دهین بو لبردنی نه و له مپه رانه ی که ریگری له تیکه لاوبوونی ئاسایی و عورفیانه ی کوپان و کچان له پیناو پتر لیکتیگه یشتن و سوودوه رگرتن له وزه و توانا کانی یه کتری.

یاسای کارکردنی لاوان

به ندی یه که م:

مه رجه کانی نه ندامیتی

هه ر لاویک نه م مه رجانیه ی خواره وه ی تیدا به دی بکریت به نه ندام وه رده گیری:

۱- خاوه نی ئاکار و په وشتی به رز بییت.

۲- باوه ری به پرۆگرام و په یه وه ی ناوخۆ هینابئ.

۳- یه کیك له گروه کانی چالاکي ریك خرابییت.

۴- کورد بییت یان نیشته جیی کوردستان و عیراق بییت.

۵- ته مهنی له ۱۳ سال که متر و ۳۵ سالیس زیاتر نه بی.

۶- ئابوونهی مانگانه بدات به پیی ئەو ریژەیهی که (کۆبونهوهی ئەنجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی) دیاری ده‌کات.

به‌ندی دووهم:

وه‌رگرتنی ئەندام

۱- به‌ نووسین داوای به‌ئەندامبوون ده‌کات.

۲- داوای په‌سه‌ندکردنی داواکه‌ی له‌ لایه‌ن ناوه‌ندی با‌لاوه‌ فۆرمی ده‌دریته‌ به‌شی ری‌کخستن و ئامار له‌ ئەنجومه‌نی کارگی‌پری بۆ دروستکردنی ناسنامه.

به‌ندی سییه‌م:

مافه‌کانی ئەندام

۱- ده‌توانی به‌ ئەوپه‌ری ئازادییه‌وه‌ راوبۆ‌چوون و په‌خنه‌ و پیشنیاره‌کانی له‌ ری‌ی نوسراو و کۆبوونه‌وه‌کان به‌رامبه‌ر تیک‌پرای کار و چالاکیه‌کانی یه‌ کیتی ده‌ربه‌پری.

۲- مافی ده‌نگدان و خو‌پا‌لاوتنی هه‌یه.

۳- ده‌توانی له‌ کاتی پیویست داوای یارمه‌تی بکات به‌ مه‌رجی‌ک داواکه‌ی له‌ لایه‌ن ناوه‌ندی چالاکی و پی‌گه‌یانندی لاوان پشتراست کرایته‌وه.

۴- ده‌توانی به‌و سزایه‌ی ده‌ره‌قی دراوه‌ له‌ ده‌زگا‌کانی سه‌رووتر داوای لی‌کۆ‌لینه‌وه‌ و تیه‌ه‌‌ل‌چوونه‌وه‌ بکات.

به‌ندی چواره‌م:

ئه‌رکه‌کانی ئەندام:

۱- راپه‌راندنی هه‌موو فه‌رمانه‌کانی ده‌زگا‌کانی سه‌رووتر و په‌چاوکردنی دیسیپلینی ری‌کخراوه‌یی.

۲- بلاوکردنه‌وه‌ی بی‌یه‌ی نه‌ته‌وه‌یی و دیموکراتی و مرو‌فایه‌تی له‌ ناو تو‌یژی لاوان و جه‌ماوه‌ری کوردستان.

۳- هه‌ول بدا بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانیاری و رۆشنی‌یری خو‌ی.

۴- به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی هه‌موو ئەو پرۆپا‌گه‌نده‌ و کرده‌وه‌ ناوه‌کی و ده‌ره‌کیه‌

سلبیانیہ کی کہ زیان بہ سروشت و ناوبانگی یہ کیتی و کۆمه لگای کوردستان
دہ گہ یہ نی.

۵- لہ بواری کۆمه لایہ تی و مروّقایہ تیدا خوئی بہ هاوکار و خزمہ تکاری جہماوہری
بزانی.

۶- پیشہ نگ بیّت لہ پینا و سہروہری گہل و نیشتمان و پاراستنی مافی مروّف و
چہ سپاندنی دیموکراتیہ ت و یاسادا.

بہندی پینجہم:

ہہ لسه نگاندن:

۱- پیویستہ گشت دہزگان لہ ہہ موو کۆبوونہ وہ کانی ئاساییدا ئەندام و دہزگانانی
خوارووی خوئیان ہہ لسه نگینن.

۲- پیویستہ گشت دہزگان لہ پیکھی دہرکردنی سوپاسنامہ و خہ لاتکردن پیز لہ و
ئەندام و دہزگایانہی خوارووتری خوئیان بنین کہ کار و چالاکئی و ئەفراندنیان
سوود بہ پیکخواہ کہ مان و کۆمه لگای کوردستان دہ گہ یہ نی.

بہندی شہ شہم:

سزادان:

لہم حالہ تانہی خوارہ وہ ئەندامان سزا دہدرین:

۱- لادان لہ ئامانجہ کان و یاسای کارکردنی لاوان.

۲- سہرپیچیکردن لہ بریار و فہرمانہ کانی سہرووتر.

۳- کرداری دژی یاسا و مافی مروّف و پرہنسیپہ کانی دیموکراتیہ ت.

۴- کاری تیکدہرانہ و ناوزراندن لہ ریزی یہ کیتیدا.

جوّره کانی سزادان بہ پیی حالہ تہ کان بہم شیوہ یہ دہ بیّت:

۵- سہرزہ نشترکردن.

۶- سہرنجراکیشان بہ نووسین.

۷- گواستنہ وہ.

۸- سرکردن به ده‌رماله یان بی ده‌رماله.

۹- لیسە‌ندنه‌وه‌ی پله‌ی لیس‌سراویتی.

۱۰- ده‌رکردنی یه‌کجاره‌کی.

پێویسته له‌به‌راهیدا گیانی لیبورده‌یی و راستکردنه‌وه‌ی هه‌له‌کانی له‌به‌رچاو بگیری و نابیت به‌هیچ شیوه‌یه‌ک سزادان له‌پیناوی رق و تۆله‌سه‌ندنه‌وه و بپرزکردن په‌یره‌و بکریت.

ئه‌گەر ئه‌ندامی‌کی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی یان ئه‌نجومه‌نی کارگیری تووشی حاله‌تیکی وا‌هات که سزا بدری، ئه‌وا به‌پێژه‌ی (۳/۲)ی ئه‌ندامانی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی پاش لیکۆلینه‌وه له‌کیشه‌که‌ی به‌گویره‌ی حاله‌ته‌که‌ی سزای ده‌ره‌ق ده‌دری.

به‌ندی حه‌وته‌م:

بنه‌ماکانی ریکخستنی یه‌کیتی:

۱- گشت ده‌زگاگان به‌ده‌نگدانی نه‌ینی هه‌له‌بژێردرین.

۲- گشت ده‌زگاگان بپیری سه‌رووی خویان به‌جی ده‌گه‌یه‌نن.

۳- ناوه‌ندی دیموکراتیه‌ت له‌دانانی ستافه‌کان ته‌نیا له‌هه‌لومه‌رجی تاییه‌ت و نه‌گونجاودا په‌یره‌و ده‌کری و پێویسته کاتی بی‌ت و له‌نزیکتین ده‌رفه‌تدا هه‌لبژاردن بکریت.

۴- دیسپلینی ریکخستن گشت ده‌زگاگان ده‌گریته‌وه و له‌هه‌موو حاله‌تی‌کدا که‌مینه‌مل بۆ زۆرینه‌که‌چ ده‌کا.

به‌ندی هه‌شته‌م:

هه‌یکه‌لی ریکخستنی یه‌کیتی له‌سه‌ره‌وه بۆ خواره‌وه به‌م شیوه‌یه‌ ده‌بی‌ت:

۱- ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی.

۲- ئه‌نجومه‌نی کارگیری.

۳- ناوه‌ندی بالا.

۴- ناوهندی چالاکى و پیگه یاندى لاوان.

۵- گروهه کانی چالاکى.

به ندى نۆیه م:

پیکهاته ی ده زگان:

۱- ئه نجومه نى سه رکردایه تی بالترین ده زگایه له نیوان دوو کۆنگره دا و له (۱۷) ئه ندام و (۴) یه ده گ پیک دیت و راسته و خو له کۆنگره هه لده بژێردرین.

۲- ئه نجومه نى کارگێرى راپه رینه رى ئه رك و چالاکیه کانه و بریار و پاسپارده کانی ئه نجومه نى سه رکردایه تی جیبه جی ده کات و له (۷) کهس پیک دیت و ئه ندامانى ئه نجومه نى سه رکردایه تی له نیوان خویان هه لیانده بژێرن و له م به شانه پیک دیت: أ- سکریتیر.

ب- ریکخستن و ئامار.

ت- رۆشنیری و راگه یاندى.

ث- په یوه ندى به کان و کار و کۆمه لایه تی.

ج- هونه ر.

ح- وه رزش.

خ- دارایی و به رپوه بردن.

۳- ناوه ندى بالآ سه رپه رشتى کار و چالاکیه کانی تیکرای ناوه نده کانی چالاکى و پیگه یاندى لاوان ده کا له سنوورى خو و پیک دیت له :

أ- به رپرسى ناوه ندى بالآ که ئه ندامى ئه نجومه نى سه رکردایه تیبه یاخود هه ر کادیریکى پیشکه وتووى یه کیتى که ئه نجومه نى کارگێرى دیاریى بکات.

ب- دوو کارگێر سه رپه رشتى ئه م دوو به شه ده که ن: ۱- ریکخستن، ۲- چالاکیه کان.

ت- دوو ئه ندام ناوه ندى بالآ سه رپه رشتى ئه م دوو به شه ده که ن: ۱- ئیداره و دارایی، ۲- راگه یاندى.

ث- بهرپرسی ناوهنده کانی چالاکی و پیگه یاندنی لاوان له سنووره کهیدا به ئەندامی ناوهندی بالآ دەژمێردرین.

ج- دوو کارگێر و دوو ئەندامی ناوهندی بالآ له کۆنفرانسی ناوهندی بالآ هەڵدەبژێردرین به چاودێری نوێنەری ئەنجومەنی کارگێری.

ح- پیشنیاری کردنەوه و داخستنی ناوهندی چالاکی و پیگه یاندنی لاوان بوو ئەنجومەنی کارگێری بهرز دەکاتەوه و داوای رەزامەندی دەکات.

۴- ناوهندی چالاکی و پیگه یاندنی لاوان سەرپەرشتیی تیکرای کار و چالاکیه کانی سنووری خۆی دەکا و سالانه له پێی کۆنفرانسی ناوخبییهوه به چاودێری ناوهندی بالآ و ئامادهبوونی نوێنەری ئەنجومەنی کارگێری هەڵدەبژێردرین و له (5) کەس پێک دێت بهم شیوهی خوارهوه :

أ- بهرپرسی ناوهند.

ب- رێکخستن و ئامار.

ت- چالاکیه کان.

ث- راگه یاندن.

ج- دارایی و بهرپوه بردن.

۵- گروپی چالاکی:

أ- ژماره ی ئەندامانی گروپ به پێی پێویست و به گوێره ی یه کگرتنهوه ی ئارهزووی ئەندامانی یه کیتییه له بواره کانی وه رزش و هونه ر و رۆشنییری و ده کری سنوری چالاکیش ناحیه، گهک، گوند، یان هه ر شوینیکی دیکه بیت.

ب- بهرپرسی گروپ له ناوخبیان هەڵدەبژێردرین و دەبیتە راپه رپێنەری چالاکیه کان و هۆکاری په یوه ندییان به ناوهندی چالاکی و پیگه یاندنی لاوان.

بهندی دهیه م:

ماف و ئهرکی ده زگا کان:

۱- ئەنجومەنی سەرکردایه تی:

أ- ئەندامانی ئەنجومەنی کارگێری له نیو خویاندا هەڵدەبژێرن.

ب- ہەر شەش مانگ جارێک کۆ دەبنەوہ و بە تیکرای کار و چالاکییەکانی یەکی تیدا دەچنەوہ و بەرنامەی گونجاو بو ئاینده دادەرپژن.

ت- بە ریزە (۳/۲) ئەندامانی دەتوانن بریاری کۆنگرەیی ناوخت بدات.

ث- دەتوانن بە بریاری دەزگاگاندا بچیتەوہ سووک یان قورستر یان هەلیانوەشینیتەوہ.

ج- بریار لەسەر ریزەیی دەرمالەیی مانگانەیی تیکرای کادیرانی یەکی تیدا دەدا.

ح- بە رەزامەندی (۳/۲) ئەندامانی دەتوانن سەر لە نوێ هەلبژاردنی ئەنجومەنی کارگێری بکاتەوہ.

خ- بە پێی پێویست دەتوانن بریار لەسەر کردنەوہیی ناوہندی چالاکیی و پینگەیانندی لاوان بدات، تەنانەت ئەگەر شوینەکە لە پرووی ئیداریەوہ (قەزا) ش نەبێت.

۲- ئەنجومەنی کارگێری:

أ- لە ناوخواگاندا سکرێتەر هەلدەبژێرن.

ب- بریار و پاسپاردەکانی ئەنجومەنی سەرکردایەتی جیبەجێ دەکا.

ت- سەرپەرشتی تیکرای ئەرک و چالاکییەکانی یەکی تیدا دەکا لە نیوان دوو کۆبوونەوہیی ئەنجومەنی سەرکردایەتی.

ث- دەسەلاتی بلاوکردنەوہیی گوڤار و کتیب و دانانی رادیو و تەلەفیزیۆنی تایبەت بە لاوانی هەیه ئەگەر دەرفەت و بواریان بو پرەخسا.

ج- وەلامی نووسراو و راپۆرتی دەزگاگانەیی خوارەوہ دەداتەوہ و چاودێریی دارایی دەکا و بەرپرسە لە پەيوەندیکردن لەگەڵ دامودەزگاگانەیی هەریم و تیکرای ریکخراو و لایەن و کۆمەلەکانی تر.

ح- بە تیکرای دەنگ دەتواننیت داوای کۆبوونەوہیی ناوختی ئەنجومەنی سەرکردایەتی بکات.

۳- ناوہندی بال:

أ- بریار لەسەر بەخشینی شەرەفی ئەندامیتی یەکی تیدا دەدا.

ب- دەتوانن بەیاننامە و بلاوکرەوہیی ناوخواویی دەربکات.

ت- سه‌ره‌رشتی و چاودپیری ناوه‌نده‌کانی چالاکی و پیگه‌یاندنی لاوان له سنووری خوئی ده‌کا.

ث- به‌نوسراو و راپورتی مانگانه‌ئه‌نجومه‌نی کارگی‌پری له‌کار و چالاکیی خوئی و ناوه‌نده‌کان و که‌موکوپیه‌کان ئاگادار ده‌کاته‌وه.

۴- ناوه‌ندی چالاکی و پیگه‌یاندنی لاوان:

خولی جو‌راو‌جو‌ری وه‌رزشی، هونه‌ری، پۆشنییری و زمانه‌وانی و هه‌ر خولی‌کی دی که به‌پییست زانرا بو‌لاوان ده‌کاته‌وه به‌بی‌جیاوازی ئینتیمای سیاسی.

پیگه‌بو‌لاوانی فی‌رخواز و ئاره‌زوومه‌ند خو‌ش ده‌کا که به‌شداری له‌چالاکیه‌کاندا بکه‌ن. داواکاری به‌ئendamبوونی‌ئه‌و لاوانه‌بو‌ناوه‌ندی‌بالا به‌رز ده‌کاته‌وه که مه‌رجه‌کانی ئendamیتی ده‌یانگریته‌وه.

پییوسته‌پردی راگه‌یاندنی کیشه‌و گرفت و داخو‌ازییه‌کانی لاوانی سنووره‌که بی‌ت بو‌سه‌رووتر.

به‌ندی یانزه‌هه‌م:

کۆنگره

۱- بالترین ده‌سه‌لاتی یه‌کیتییه‌و هه‌ر سۆ سۆل جاریک ده‌به‌ستری‌ت. پیک دیت له:

أ- ئendamانی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی و یه‌ده‌گه‌کان.

ب- نوینه‌ری تیک‌پرای ئendamانی یه‌کیتی به‌پیی‌ئه‌و ریژه‌یه‌ی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی دیاریی ده‌کا.

ت- ئendamانی لیژنه‌ی بالای ئاماده‌کاری کۆنگره.

۲- ئه‌رک و ده‌سه‌لاتی کۆنگره:

أ- گو‌یگرتن له‌راپورتی گشتی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی و هه‌لسه‌نگاندنی.

ب- په‌سه‌ندکردنی پپۆژه‌ی ئامانجه‌کان و یاسای کارکردنی یه‌کیتی و ئه‌نجامدانی ئالوگۆپی تیایدا.

ت- هه‌لبژاردنی ئendamانی ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی.

ث- په‌سه‌ندکردنی مارش و ئارمی یه‌کیتی.

- ج- دہرکردنی بریار و راسپاردهی پیویست بۆ سه رکردایه تی.
- ح- گۆرینی ناوی یه کیتی یان تیکه لکردنی به پیکخواویکی دی یان ته نانه ت هه لوه شانده وهی.

به ندی دوانزه هه م:

دارایی

دارایی یه کیتی پیک دیت له:

- ۱- ئابوونهی مانگانهی ئەندامان.
- ۲- ئابوونهی به شداریکردن له خوله کانی فیگردن.
- ۳- پیتاک.

۴- نرخى چاپه مهنى و بلاوکراوه کان.

۵- پرۆژه به ره مهینه ره کانی یه کیتی.

چۆنیتی خه رجکردن:

- ۱- ده پماله ی هه موو ئەوانه ی بۆ کارى یه کیتی ته فه پروغیان کردووه.
- ۲- خه رجى باره گاگان.
- ۳- یارمه تیدانى پیویستی کادیران و ئەندامان.
- ۴- جموجوڵ و چالاکییه کانی یه کیتی.

۵- هاتوچۆی نوینه رانی یه کیتی به ئیشوکاری تایهت به یه کیتییه وه له ناوه وه و دهره وهی ولاتدا.

کۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هه‌ولێر ۲۰۰۹

کۆنگره‌ی هه‌وته‌می یه‌کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به‌ ناوی «کۆنگره‌ی سه‌رکه‌وتن»، له‌ رۆژانی ۲۲ - ۲۴ ی حوزه‌یرانی ۲۰۰۹، له‌ هه‌ردوو هۆلی پێشه‌وا و شه‌هید سه‌عد عه‌بدوڵا له‌ شاری هه‌ولێر به‌ دروشمی «لاوی ئازاد به‌ دیهێنه‌ری کۆمه‌ڵگای مه‌ده‌نی و ده‌سه‌لاتیکی دیموکراسییه‌» و به‌ ئاماده‌بوونی ۳۸۹ نوێنه‌ر، له‌ ژێر چاودێری و به‌ ئاماده‌بوونی سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد و سه‌ره‌تا سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی وتاریکی پێشکه‌شی ئاماده‌بوونی کۆنگره‌ کرد، له‌ کۆنگره‌که‌دا، لێژنه‌ی راپه‌راندن له‌ لایه‌ن نوێنه‌رانه‌وه به‌ شیوه‌ی خواره‌وه هاتنه‌ هه‌لبژاردن:

- هاوار محهمه‌د یوسف
  - گۆران هه‌سه‌ن
  - ته‌یمور ته‌یمور عه‌بدال
  - ئومید عه‌بدوڵپه‌رمان هه‌سه‌ن، ناسراو به‌ (ئومید خۆشناو)
  - ئافان هه‌مه‌ سالح
  - روخۆش سه‌عید محهمه‌د
  - شاخه‌وان سلیمان عومه‌ر
  - محهمه‌د هه‌مید مه‌جید، ناسراو به‌ (محهمه‌د ده‌لۆ)
  - شیرین مسته‌فا
  - موزه‌فه‌ر تاهیر مه‌ولود
  - عه‌بدوڵپه‌رمان ته‌ها
- یه‌ده‌گی لێژنه‌ی راپه‌راندنیش بریتی بووین له‌:
- عومه‌ر ئه‌حمه‌د عه‌زیز، ناسراو به‌ (عومه‌ر بابان)
  - نه‌وزاد فوئاد په‌شید

لە يەكەمىن كۆبوونەوھى سەركردايەتى، ئەنجوومەنى كارگىرىدا بە شىوھى خوارەوھە بوون:

- ئومىد خۆشناو، سكرتېر
- ھاوار محەمەد، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- تەيمور تەيمور، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- ئاقان حەمە سالىح، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- گۆران حەسەن، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- پوخۆش سەئىد، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- محەمەد حەمىد، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت

پەيكەرى ناوھەندە بالاكانى ئەم كۆنگرەيە برىتى بوون لە بيست و يەك ناوھەندى بالە:

- ۱- ناوھەندى بالە زاخۆ، شەمدين عەبدولپەرھمان
- ۲- ناوھەندى بالە سىمىل، رەشىد ئىبراھىم تاهىر
- ۳- ناوھەندى بالە شىخان، مەھدى سالىح عەبدو
- ۴- ناوھەندى بالە شەنگال، سامر خدر حەسەن
- ۵- ناوھەندى بالە دھۆك، دلشاد ئىبراھىم عەلى
- ۶- ناوھەندى بالە ئاكرى، حەكىم محەمەد حاجى
- ۷- ناوھەندى بالە موسل، كاوھ سەئىد سلىمان
- ۸- ناوھەندى بالە ھەولپىر، شىرزاد عەبدولسەمەد
- ۹- ناوھەندى بالە دەوروبەرى ھەولپىر، فەرھاد محەمەد حوسىن
- ۱۰- ناوھەندى بالە سەفین، خەلىل غەفور تەھا
- ۱۱- ناوھەندى بالە بالەك، عوسمان ئەحمەد مستەفا
- ۱۲- ناوھەندى بالە بارزان، حەسەن بابكر عومەر
- ۱۳- ناوھەندى بالە مېرگەسۆر، سەروان موسا خالند

- ۱۴- ناوهندی بالای شاره زوور، بیستون محهمه د حهسه ن
- ۱۵- ناوهندی بالای ده و روبه ری سلیمانی، کامه ران غه ریب
- ۱۶- ناوهندی بالای سلیمانی، توانا محهمه د ته قیه دین
- ۱۷- ناوهندی بالای پرانیه، فریاد داود خدر
- ۱۸- ناوهندی بالای که رکوک، نوعمان شوری ئاغا شه فیق
- ۱۹- ناوهندی بالای چه مچه مال، چیا نازم حوسین
- ۲۰- ناوهندی بالای گهرمیان، ریوار مولود
- ۲۱- ناوهندی بالای خانه قین، شه مال حه مید محهمه د
- ۲۲- ناوهندی بالای ئامیدی، موحسین حوسین مسته فا
- ۲۳- ناوهندی بالای مه خمور، نه وزاد فوئاد ره شید
- ۲۴- ناوهندی بالای سوړان، یادگار که مال

وتارى سەرۆك مەسعود بارزانى

بە ناوى خواى گەورە و مېھرەبان

زۆر سوپاستان دەكەم كە داوھەتتان كەردم بۆ بەشداربوون لە كۆنگرەى حەوتەمتان و بەم بۆنەو پىرۆزبايىتان لى دەكەم و داواكارم لە خواى گەورە كە ئەم كۆنگرەيە، كۆنگرەيەكى سەرکەوتوو يىت وەكو ھەموو كۆنگرەكانى دىكەتان.

ئىمە زۆر چاك دەزانين كە لاوانى خۆشەويست پۆلىكى زۆر كاريگەريان ھەبوو ھە بزووتنەو پىرۆزبايىتان لى دەكەم و داواكارم لە خواى گەورە كە ئەم كۆنگرەيە، كۆنگرەيەكى سەرکەوتوو يىت وەكو ھەموو كۆنگرەكانى دىكەتان.

لە پاپەرىن و لە بەدەستھىنانى دەستكەوتەكان ديسان پۆلىكى سەرەكيتان بىنيو و ئومىدەوارم و دلىاشم لە ئايندەشدا بەردەوام دەبن لە سەر پۆلى پىرۆزى خۆتان.

ئومىدەوارم چۆن ئەم كۆنگرەيەتان بە رىكويىكى ئامادەكارىتان بۆ كەردوو و دلىام كە بە ئەنجامىكى زۆر باش تەواو دەيىت. من داوا لە ئىوھى لاو دەكەم كە ئامادەكارىيەكى چاك بكەن بۆ ھەلبىزاردنى ۲۵ى تەموزيش^(۱).

ئىمە باوهرىكى تەواومان ھەيە بەوھى كە ئايندە لە دەستى گەنجان دەبى بۆ گەنجان دەيىت و دەبى واش يىت.

لە كوردستانىش ئىمە پىمان خۆشە خۆتان ئامادە بكەن، چونكە بەرپرسىارىتى ئايندە دەكەويىتە سەر شانى ئىوھ، ئىستاش بەرپرسىارىتى لەسەر شانتانە، بەلام بەرپرسىارىتى سەرەكى دەكەويىتە سەر شانى ئىوھ. بۆيە ئىمە دەمانەوئى گەنجانى ئىمە ئازاد بن و پابەند بن بە دابونەرىتەكانى گەلەكەتانەوھ.

من ھەموو ھەولەك دەدەم لە گەل حكومەتى ھەريىم بۆ ئەوھى ھەرچى پىويستە بۆ ئەوھى گەنجانمان بەختەوھەر بن و لە ژيانىكى خۆشى و ئاسوودەبيدا بژين فەراھەمى بكات، وەكو ھاوسەرگىرى، نىشتەجىبوون، دەرفەتى كار، نابىت گەنجانمان سەرگەردان بن و بسورپىنەوھ بەبى ئەوھى بزائن ئايندەيان بەرەو كوئى دەچى.

(۱) مەبەست لە ھەلبىزاردنى پەرلەمانى كوردستانە كە لە ۲۰۰۹/۷/۲۵ بەرپۆھەچوو.

چۆن ئیمه چاوه پروانی ئه وه تان لی ده کهین که پۆلی کاریگه ری خۆتان بینن له هه موو بواریکدا مافی ئیوه شه چاوه پروانی ئه وه له حکومه تی هه ری می کوردستان بکه ن که گرفته کانی ئیوه چاره سه ر بکات، به ئینتانی پی ده ده یین هه رچی له تواناماندا بی ت بیکه یین بو ئه وه ی گرفته کانی ئیوه چاره سه ر بکری ن.

جاریکی دیکه من پیروزیایی به ستنی کۆنگره ی هه وته متان لی ده که م و داوای سه رکه وتنتان بو ده که م.

هه ر بژین بو کورد و کوردستان.

په پره و پرۆگرامی ناو خو په سه ندرکراوی کۆنگره ی هه وته می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

به ندی یه که م:

ناوی پیکخواه

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، که به پیته کانی (ی.ل.د.ک) هیما ی بو ده کړیت.

به ندی دووه م:

پیناسه

پیکخواویکی جه ماوه ری دیموکراتی ئازاده، هه موو ئه و کور و کچه لاوانه له خو ده گری که ئامانجیک کویان ده کاته وه، له پیناو چه سپاندنی ماف و داخواییه کانی لاوان و به شداریکردن له بونیادنانی کۆمه لگایه کی مه ده نی، له چوارچیوه ی سیاسه تی گشتی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان.

به ندی سییه م:

سنووری کارکردن

۱- باره گای سه ره کی له پایته ختی کوردستانه و به پیی پیویست له شار و شارۆچکه کانی هه ریمی کوردستان ناوه ندی بالآ و ناوه ندی چالاکی ده کاته وه.

۲- یه کیتی بو ی هه یه به پیی پیویست ناوه ندی بالآ و ناوه ندی چالاکی و نوینه رایه تی له گشت ناوچه کانی ده ره وه ی کوردستان بکاته وه.

به ندی چواره م:

دروشمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هیئانه کایه ی ئاینده یه کی گه ش بو لاوان، له پیناو بونیادنانی کۆمه لگایه کی دیموکراسی و مه ده نی.

به ندی پینجه م:

ئامانجه کانی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

- ۱- به هیژکردن و قوولکردنه وهی بنه ما دیموکراسییه کان و گیانی لیبوردیهی و یه کسانی له ناو توئیژی لاواندا.
- ۲- به گه پرخستنی وزه و تواناکانی لاوان به ئاراسته یه کی ته ندروست و سیستماتیزه کراو، دوور له هه لچوون و بیبه نامه یی.
- ۳- به هیژکردنی لایه نی فیکری و روناکبیری لاوان و هاندانیان بو خویندنه وه و خورپوشنیرکردن، ههروه ها دهسته به رکردنی ئامرازه پیویسته کان له ریگای سازدانی کوور و سیمینار و کتیبخانه و ئینته رنییت و... هتد.
- ۴- پهروه رده کردنی لایه نه مه عنه وی و جهسته ییه کانی لاوان، له ریگای گرنگیدان به بزاف و چالاکییه وه رزشی و هونه رییه کان، ههروه ها گرنگیدان به به هره و پیگه یاندنی داهینانه کانی گه نجان.
- ۵- هه ولدان بو زیادکردنی شوینی سه رده میانه بو گه شه دان به هه ز و ئاره زوووه کانی لاوان.
- ۶- گرنگیدان به ده رفه تی فیژکردنی بواری پیشه یی و په خساندن هه لی کار و هاندانی وه به ره ییان له ناو توئیژی لاواندا و هه ولدان بو دابینکردنی پیشینه ی کار و پرورژه ی قه رزی بچوک بو یان.
- ۷- دوورخستنه وه ی گه نجان له فشاری دهروونی و هه ولدان بو چاره سه ری ئه و فاکته رانه ی ده بنه هوی کوچکردنی لاوان به ره و ده ره وه.
- ۸- لیکوئینه وه له گرفت و ئاریشه کانی گه نجان به ریگای توئیژینه وه ی زانستی و کارکردن و یارمه تیدان بو چاره سه رکردنیان.
- ۹- پته وکردنی هه ستی دلسوژی نیشتمانی له سه ر بنه مای دیموکراسی له ناو توئیژی لاواندا.
- ۱۰- چه سپاندنی فیدرالیهت و دیموکراسی بو عیراق و پاراستنی ده سکه وته کانی هه ریمی کوردستان و گه شه پیدانیان.

۱۱- کارکردن بۆ نه هیشتنی نه ریته دواکه وتوو و ناتهن دروسته کانی به ربه ست له به رده م په یوهندی نیوان هه ردوو په گه ز، هه روه ها هه و لدان بۆ هینانه ئارای ژیانیکی ئاسووده، له پیکه ی پیدانی پیشینه ی هاوسه رگیری و بیمه ی نیشته جیبوون بۆ لاوان.

۱۲- به رهن گاربوونه وهی هه موو ئه و دیارده خراپه کۆمه لایه تیانه ی که کاریگه ری بۆ سه ر ئاینده ی لاوان دروست ده که ن، یا خود لاوان په لکیشی کاری توندوتیژی و ماده هۆشبه ره کان ده که ن.

۱۳- هه و لدان بۆ دروستکردنی دامه زراوه یه کی میدیایی هاوچه رخ، تایهت به توپژی لاوان که هه ر چوار لایه نی راگه یاندنی بینراو، بیستراو، خویندراو و ئه لیکترۆنی له خو بگری.

۱۴- هه و لدان بۆ به ئه ندامبوونی پیکخواه که مان له فیدراسیۆنی لاوانی دیموکراتی جیهانی، هه روه ها دروستکردنی په یوهندی دۆستانه و هه ماههنگی له گه ل پیکخواه کانی تری لاوان، به مه بهستی په ره پیدانی بنه ما دیموکراسییه کان و کۆمه لگه ی مه ده نی.

۱۵- پراوه ستان دژ به کرده ی تیرۆر و تۆقاندن، له ژیر هه ر پاساویکدا بیته.

۱۶- به هیژکردنی پیکه ی لاوان له ناوهنده کانی بریاردا.

۱۷- دروستکردنی دهوله تی سه ربه خو مافی سروشتی خه لکی کوردستانه له پیناویدا تی ده کۆشین.

بهندی شه شه م:

مه رجه کانی ئه ندامبوون

۱- خاوه ن ئاکار و خووره وشتی جوان بیته.

۲- برپاوی ته واوی به (پروگرام و په یره وی ناوخۆ) هینابی و له یه کیك له گروه کان پیکخرا بیته.

۳- ته مه نی له ۱۳ سال که متر و له ۳۵ سال زیاتر نه بیته.

۴- ئابوونه ی مانگانه بدات به پیی ئه و ریژه یه ی که کۆبوونه وهی ئه نجومه نی سه رکردایه تی برپاری له سه ر ده دات.

بهندی حهوتهم:

ماف و ئهرکه کانی ئەندام

- مافه کانی ئەندام:

۱- ده توانی به ئهوپه پری ئازادییه وه پراو بوچون و په خنه و پیشنیاره کانی له پری نووسراو و کوووننه وه کان به رامبه ر تیکرای کاروچالاکیه کانی یه کیتی ده ربیری.

۲- مافی ده نگدان و خو پالاوتنی هه یه.

۳- ده توانیت له کاتی پیویست داوای یارمه تی و پالپشتی بکات.

۴- ده توانیت به و سزایه ی که ده ره قی دراوه له ده زگا کانی سه رووتر داوای لیکوئینه وه و تیه له چوونه وه بکات.

- ئهرکه کانی ئەندام:

۱- سه نگ و توانا کانی بو به رجه سه ته کردن و پیاده کردنی ئامانجه کانی لاوان به کار بهینیت.

۲- پابه ندبوونی به دیسیپلینه کانی ریکخراوه یی و پاپه راندنی فه رمانه کانی ده زگا کانی سه رووتر.

۳- هه ولی خو روئشنییرکردن و په ره دان به توانا کانی بدات.

بهندی هه شته م:

سزاکان

- له م حاله تانه ی خواره وه ئەندام و کادیران سزا ده درین:

۱- لادان له (په پره و و پرۆگرامی ناوخۆ).

۲- له کاتی جیه جینه کردن و سه ریچیکردن له بریار و فه رمانه کانی سه رووی خووی.

۳- کرداری دژ به یاسا و ئاسایشی نه ته وه یی و مافی مرووف و پره نسپه کانی دیموکراتیه ت.

۴- کاری تیکده رانه و ناو زراندن له ریزی یه کیتیدا.

جۆره کانی سزادان به پیی حاله ته کان به م شیوه یه ده بیت:

۱- ئاگادار کردنه وه.

۲- سه رنجراکیشان به نووسین.

۳- راگرتن به ده رماله یان بی ده رماله.

۴- وه رگرتنه وه ی پله ی لیپرسراویتی.

۵- ده رکردنی یه کجاری.

۶- ویپرای سزاکانی سه ره وه (پیژاردن) جییه جی ده کریت، له کاتی خرابیه کاره پینانی

دارایی یه کیتی بو به رژه وهندی تاییه تی.

به ندی نۆیه م:

بنه ماکانی رییکخستن

۱- ده سته ی گشت ئورگانه کان به هه لباردنی نهینی ده ستیشان ده کرین.

۲- گشت ئورگانه کان بریاری سه رووی خویمان به جی ده گه یه نن.

۳- دیسیپلین گشت ئورگانه کان ده گرتنه وه و له هه موو حاله تیکدا بریاره کان به زۆرینه ی ده نگ یه کلا ده کرینه وه.

۴- پیویسته گشت ئورگانه کانی یه کیتی له هه موو کۆبوونه وه کانی ئاسایدا ده زگاکانی خوارووی خویمان هه لسه نگینن.

۵- پیویسته گشت ئورگانه کان له ریگه ی ده رکردنی سوپاسنامه و خه لاتکردن ریژ له و ئه ندام و ده زگیانه ی خوارووتری خویمان بنین، که له کار و چالاکیه کاندای سه رکه وتوو بوون، یان ئه فراندنیان له بواریکدا پیشکesh کردوو که سوودبه خش بووه بو رییکخواه که مان و کۆمه لگه ی کوردستان.

به ندی ده یه م:

په یکه ری رییکخستن

۱- ئه نجومه نی سه رکردایه تی.

۲- مه کته بی سکر تاریه ت.

۳- ناوهندی بالآ.

۴- ناوهندی چالاکى و پینگه یاندنى لاوان.

۵- گروپى چالاکى.

بهندى یانزده:

پینگهاتهى دهزگان

- ئه نجومه نى سه رکردایه تى:

ئەندامانى ئەنجومەنى سه رکردایه تى بالآتري ن ده سه لاتە له نيوان دوو کۆنگره دا و پيک دي ن له:

۱- (۱۱) ئەندام و (۲) يه ده گ که له کۆنگره راسته وخۆ هه لده بژي دري ن.

۲- به رپرسى ناوه نده بالآکان که له کۆنفراسى سالانه ي ناوخۆى ناوه نده بالآکان هه لده بژي دري ن.

۳- ئەنجومەنى سه رکردایه تى له نيوان (۱۱) هه قالى هه لبي ژي دراو، له کۆنگره دا سکر تي ر و شه ش کارگي ر بۆ مه کته بى سکر تاريه ت هه لده بژي رن.

۴- هه ر شه ش مانگ جاري ک کۆ ده بنه وه و به تي کپرا ي کار و چالاکييه کانى يه کي تي دا ده چنه وه پلان و به رنامه ي گونجاو بۆ ئاي نده دا ده پي ژن.

۵- به رپي ژه ي ۳/۲ى ئەندامانى ده توانى بريارى کۆنفراسى گشتى يا کۆنگره ي ناوه خت بدات.

۶- ده توانى به بريارى تي کپرا ي ده زگاندا بچي ته وه.

۷- بريار له سه ر پي ژه ي ده رماله و هاوکارى مانگانه ي تي کپرا ي کادي رانى يه کي تي ده دات، به پي ي گونجان له گه ل داها تى يه کي تي لاوان، هه روه ها چاودي رى دارايى گشتى يه کي تي ده کات.

۸- به ره زامه ندى ۳/۲ى ئەندامانى ده توانى سه ره له نو، هه لبي ژاردنى سکر تي ر و کارگي رانى مه کته بى سکر تاريه ت بکاته وه.

۹- ئەگه ر ئەندامى کى سه رکردایه تى يان مه کته بى سکر تاريه ت تووشى حاله تي کى واها ت که سزا بدري ت، ئەوا به زۆرينه ي ده نگی ئەندامانى سه رکردایه تى، پاش

لیکۆلینه وه له کیشه کهی به گویرهی حالته کهی سزای دهرهق ده دریت.

مه کته بی سکر تاریه ت:

۱- مه کته بی سکر تاریه ت له سکر تیر و شه ش کارگیری سکر تاریه ت پیک دیت که راسته وخۆ له نیو ئه نجومه نی سه رکردایه تی به دوو لیستی جیاواز هه لده بژێردرین.

۲- به شه کانی مه کته بی سکر تاریه ت پیک دیت له:
أ- سکر تیر.

ب- پیکستن و ئامار.

ت- راگه یاندن و روشنیری.

ث- وه رزشی.

ج- هونه ر.

ح- په یوه ندی و پرۆژه کان.

خ- دارایی و به ریوه بردن.

۳- مه کته بی سکر تاریه ت له ناو خو یاندا له یه که مین کۆبوونه وه دا به شه کان دابه ش ده که ن، له بهر گنگی بواری ئامار له کاری پیکخواه ییدا، بایه خ و تاییه تمه ندی ته واوی پێ ده دریت.

۴- بریار و پاسپارده کانی ئه نجومه نی سه رکردایه تی جییه جی ده کا.

۵- سه ره پهرشتی تیکرای ئه رک و چالاکیه کانی یه کیتی ده کا له نیوان دوو کۆبوونه وه ی ئه نجومه نی سه رکردایه تی.

۶- ده سه لاتی بلاوکردنه وه ی گو فآر و کتیب و دانانی رادیو و ته له فیزیونی تاییه ت به لاوانی هه یه ئه گه ر دهر فته ت و بواری بو ره خسا.

۷- وه لامی نووسراو و راپورتی ده زگا کانی خواروو ده داته وه و چاودیری دارایی ده کا و بهر پرسه له په یوه ندیکردن له گه ل داموده زگا کانی هه رییم و تیکرای پیکخواه و لایه ن و کۆمه لگه کانی تر.

۸- به زۆرینه ی ده نگ ده توانیت داوای کۆبوونه وه ی ناوه ختی ئه نجومه نی سه رکردایه تی بکات.

۹- ریشوینی پیویست دیاری دهکات بو کونفرانسی سالانه ی ناوهنده بالاکان.

۱۰- بریاری کردنهوهی ناوهندی بالآ و ناوهندی چالاکى و پیگه یانندن و نوینه رایه تی له سهر داخوای ناوهنده بالاکان ده رده کات.

۱۱- له کاتی دروستبوونی بو شایى له دهسته ی ناوهنده بالاکان، ده سه لاتی دانانى به رپرس و کارگپری ناوهندی بالآی به شیوه ی کاتی هه یه، تا ئه نجامدانى کونفرانسی ناوخویى گشتى بو ناوهندی بالآ.

دهسته ی ناوهندی بالآ:

۱- سه رپه رشتى کاروچالاکیه کانى تیکپرای ناوهنده چالاکى و پیگه یاننده کانى سنووره کهى دهکات، پیکدی ت له پینچ کس که له کونفرانسی سالانه به هه لئزاردنى نهینی ده ستیشان ده کرین.

۲- به رپرسى ناوهندی بالآ که ده بیته ئه ندامى سه رکردایه تی، له کونفرانسی سالانه ی سنووره کهى به لیستیکی جیاواز هه لده بژیردریت، مافى خو پالاوتنى بو ده زگانى سه رووترى نییه.

۳- چوار کارگپر سه رپه رشتى ئه م چوار به شه ده که ن:
أ- ریکخستن و ئامار.

ب- وه رزش.

ت- راگه یانندن و چالاکى هونه رى و رۆشنبیری.

ث- دارایی و به رپوه بردن.

۴- به رپرسى ناوهندی چالاکى و پیگه یانندن له سنووره که یدا به ئه ندامى ناوهندی بالآ ده ژمیردریت.

۵- بریار له سهر ئه ندامیتی یه کیتی ده دات.

۶- ده توانی به یاننامه و بلاو کراوه ی ناوخویى ده ربکات و به رنامه ی هه بی ت له رادیو و ته له فیزیۆنه کان.

۷- پیشنیاری کردنهوه ی ناوهندی چالاکى و پیگه یانندن بو مه کته بى سکر تاریه ت به رز ده کاته وه.

۸- بہ راپورت و نووسراوی تایبہت مہکتہبی سکرتریہت لہ کار وچالاکئی خوئی و ناوہندہکانی سنووری و ہہبوونی کہموکوریہکان ئاگادار دہکاتہوہ.

۹- دہتوانئی لہ کاتی پیویست لیپچینہوہ و لیکوئینہوہ لہگہل کادیری خوئی بکات و سزای (۱ و ۲)یان دہرہق دہربکات، بو ہہر سزادائیگی تر بہ رہزامہندی مہکتہبی سکرتریہت ئہنجام دہدرئی.

۱۰- لہ کاتی دروستبوونی بوٹای لہ ستافی ناوہند چالاکئیہکان، دہتوانئی بہ پیشنیار بو مہکتہبی سکرتریہت و بہ شیوہی کاتی بہ کادیری لیہاتوو پری بکاتہوہ.

ناوہندی چالاکئی و پیگہیانندی لاوان:

۱- سہرپہرشتی تیگرای کار و چالاکئیہکانی سنووری خوئی دہکات و لہ بہرپرس و (۲ - ۴) کارگیپر پیگ دیت، لہ ریئی کوئفرانسی سالانہ ہہلدہبژیردین، ئہم بہشانہی خوارہوہ لہخوئی دہگری: ا- بہرپرسی ناوہند.

ب- ریگخستن و ئامار.

ت- ہونہری و رۆشنیری.

ث- وەرزش.

ج- دارایی و بہرپوہبردن.

۲- خول و چالاکئی جوړاوجووری وەرزشی، ہونہری، رۆشنیری و زمانہوانی و ہہر پرۆژہیہکی تر کہ بہ پیویست زانرا بو خزمہتی لاوان ئہنجام دہدات بہبی جیاوازی ئینتیمای سیاسی.

۳- ریگہ بو لاوانی فیرخواز و ئارہزوومہند خویش دہکا، کہ بہشدارئی لہ چالاکئیہکاندا بکہن.

۴- داواکاری بہ ئہندامبوونی ئہو لاوانہ بو ناوہندی بالآ بہرز دہکاتہوہ کہ مہرجہکانی ئہندامیتی دہیانگریتہوہ.

۵- پیویستہ پردی گہیانندی کیٹشہ و گرفت و داخوایہکانی لاوانی سنوورہکھی

بیټ بۆ سه رووتر.

۶- سنووری ناوهندی چالاکی و پیگه یاندن نابیت له شاره دی، یان کۆمه لگای گه وره که متر بیټ.

گروپی چالاکی:

أ- ژماره ی ئەندامانی گروپی چالاکی به پپی پپویست و به گویره ی یه کگرتنی ئاره زوومه ندانه ی ئەندامانی یه کیتییه له هه ر بواریکی تایه تمه ند به لاوان به مه رجیک ژماره یان له (۲۰) که س که متر نه بیټ، سنووری چالاکیشی له هه ر شوینیکی پپویست ده کریټ گروپی چالاکی دا مه زرپټ.

ب- به رپرسی گروپ له ناوخویان هه لده بژیرن و ده بیټه راپه رپنه ری چالاکییه کان و هوکاری په یوهندی به ناوهندی چالاکی و پیگه یاندنی لاوان.

بهندی دوازه:

کۆنفرانسی ناوخوی سالانه

۱- کۆنفرانسی ناوخوی سالانه پیک دیت له هه لبژاردنی گشتی ناوهنده بالاکان که تاییدا به رپرسی ناوهنده بالاکه به ئەندامی سه رکردایه تی داده نریټ هه روه ها ده سته کانی کارگیپی ناوهندی بالا هه لده بژیردرین.

۲- هه لبژاردنی به رپرس و ده سته ی کارگیپی ناوهنده کانی چالاکی و پیگه یاندن ئەنجام ده درپټ.

۳- ریکخستنه وه ی گروپه کانی چالاکی به شیوه ی گونجاو که لیژنه ی سه رپه رشتی به پپویستی بزانیټ.

بهندی سیزه:

کۆنفرانسی گشتی

۱- کۆنفرانسی گشتی پیک دیت له ئەندامانی ئەنجومه نی سه رکردایه تی و یه ده گه کان و ستافی ناوهنده بالاکان و به رپرسی ناوهنده کانی چالاکی و پیگه یاندن.

۲- ده سه لاته کانی کۆنفرانس:

أ- کۆنفرانس بالاترین ده سه لاته له نیوان دوو کۆنگره دا.

ب- کۆنفرانسی گشتی ده توانی ۳/۲ ئەندامانی ئەنجومه نی سەرکردایه تی بگۆری.

ت- کۆنفرانسی گشتی ده سه لاتیکی گونجاو و بنه پرتی بۆ پیشخستنی ئەم ریکخواه هیه، جگه له گۆرینی ناوی یه کیتی و مارش و ئارم و تیکه لکردنی یه کیتی لاوان به ریکخواویکی تریان هه لوه شانده وهی.

به ندی چوارده:

کۆنگره

۱- بالترین ده سه لاتی یه کیتییه و هه ر سی سال جاریک ده به ستریت. پیک دیت له :

أ- ئەندامانی ئەنجومه نی سەرکردایه تی و یه ده ده گه کان.

ب- نوینه رانی تیکرای ئەندامانی یه کیتی به پیتی ئەو ریژه یه ی ئەنجومه نی سەرکردایه تی دیاری ده کا.

ت- ئەندامانی لیژنه ی بالای ئاماده کاری کۆنگره.

۲- ئەرك و ده سه لاتی کۆنگره:

أ- گوینگرتن له راپۆرتی گشتی لیژنه ی راپه راندن و هه لسه نگاندنی.

ب- په سه ندکردنی پرۆگرام و په پره وی ناوخۆ و ئەنجامدانی ئالوگۆر تیایدا.

ت- هه لبژاردنی ئەندامانی ئەنجومه نی سەرکردایه تی.

ث- په سه ندکردنی مارش و ئارمی یه کیتی.

ج- ده رکردنی بریار و پاسپارده ی پیویست بۆ سەرکردایه تی.

ح- گۆرینی ناوی یه کیتی یان تیکه لکردنی به ریکخواویکی دی یان ته نانه ت هه لوه شانده وهی.

بهندی پازده:

دارایی

- دارایی یه کیتی پیک دیت له:

۱- ئابوونهی مانگانهی ئەندامان.

۲- پیتاک.

۳- نرخى چاپه مهنى و بلاو کراوه کان.

۴- پرۆزه به رهه مهینه ره کانی یه کیتی.

- چۆنیتی خه رجکردنی:

۱- ده رماله ی هه موو ئه وانه ی بو کارى یه کیتی ته فه پروغیان کردوو.

۲- خه رجی باره گاکان.

۳- یارمه تیدانی پپووستی کادیران و ئەندامان.

۴- جموجول و چالاکیه کانی یه کیتی.

۵- هاتوچۆی نوینه رانی یه کیتی به ئیشوکاری تایهت به یه کیتییه وه له ناوه وه

و ده ره وه ی ولات.

کۆنگرہی ہشتہمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

هه ولیر ۲۰۱۸

کۆنگرہی ہشتہمی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان، له پیکهوتی ۷ی ئابی ۲۰۱۸، به ئامادهبوونی سەرۆک مهسعود بارزانی له هۆلی سهعد عهبدوالی شاری هه ولیر، له ژیرناوی کۆنگرہی پيشمه رگه، به ستر. سەرۆک مهسعود بارزانی وتاریکی گرنگی پيشکەشی ئامادهبووانی کۆنگره کرد و تيشکی خسته سەر بارودۆخی پامیاری کوردستان و پۆزههلاتی ناوهراست و دواپيشهاته کانی کوردستان و جهختی له ئهنجامی پاپرسی سالی ۲۰۱۷ی ههريمی کوردستان بۆ سهربهخوی کوردستان وهک مافیکی نهتهوهیی کردهوه. له دريژهی کار و چالاکیهکانیدا له پۆژی چوارشه مه، ۸ی ئابی ۲۰۱۸، کۆنگره دهستهیهکی نویی بۆ سهرکردایه تیکردنی پیکخواوه که ههلبژارد، دواتر به دهنگی نوینه رانی کۆنگره، لیژنه ی راپه راندن به م شیوهی خواره وه ههلبژیردران:

- نهوزاد سابیر رهسول، کارگیپر
- ئازاد محهمه د سهعيد، کارگیپر
- دهريا سديق ئيسماعيل، کارگیپر
- نورهات وهیسی عهبدوالا، ناسراو به نورهات هه رکی، کارگیپر
- دلیر محهمه د عهلی، کارگیپر
- مهیسه ر عوبید ئەمین، ناسراو به (مهیسه ر نهیلی)، سکریتپر
- کهژان محهمه د که ریم، کارگیپر
- ریپوار ئەنوه ر محهمه د، کارگیپر
- هه ژار سه روه ر عه بدولکه ریم، کارگیپر

ئهدامانی یه دهگی سه رکردایه تی بریتی بوون له:

- عادل نهوزاد قادر، کارگیپر یه دهگ
- هه یفا ره جه بار سه وزه، کارگیپر یه دهگ

● سه رهه ننگ که مال عه زیز، کارگیر یه ده گ

په یکه ری پیکهستن و ده سه لات له م کۆنگره یه بریتی بوو له:
گروپی چالاکی، ناوهندی چالاکی، ناوهندی بالآ، ئه نجومه نی سه رکردایه تی،
مه کته بی سکر تاریه ت و سکر تیر.

مه کته بی سکر تاریه ت له م به شانیه خواره وه پیکه هات:

۱. به شی پیکهستن و ئامار
۲. به شی کارگیری و دارایی
۳. به شی پۆشنبیری و پیکه یاندن
۴. به شی پلان و پڕۆژه و به دوادا چون
۵. به شی هونه ری
۶. به شی پراگه یاندن
۷. به شی وه رزش
۸. به شی په یوهندی و کۆمه لایه تی

پہرہ و پروگرامی ناخوی کونگرہی ہشتہ می یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

ئامانج و کارنامہ ی لاوان

ئامانجہ کانی لاوان

بہندی یه کہم

ناوی پیکخواہ :

یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان. به پیتہ کانی (ی. ل. د. ک) هیای بو
ده کریت.

بہندی دووہم

پیناسہ:

(ی. ل. د. ک) له (۱۸) ی شوباتی سالی (۱۹۵۳) دامه زراوه، پیکخواویکی جہماوہری
دیموکراتی ئازاده، ئەو کور و کچه لاوانه له خو ده گریت که ئامانجی هاوبه ش
کویان ده کاته وه، تیده کوشیت له پیناو چه سپاندنی ماف و داخواییه کانی لاوان و
به شداریکردن له بونیادنانی کۆمه لگه یه کی مه دهنی و هه ول ده دات بو بلاوکردنه وه
و به رقه رارکردنی بیری دیموکراسی و یه کر قبولکردن له نیو لاواندا، له چوارچیوهی
سیاسه تی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان.

بہندی سییہم

دروشمی سەرہ کی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان:

(لاوان بونیادنه ری ئاینده ی کوردستان)

بہندی چوارہم

سنووری کارکردن:

بارہ گای سەرہ کی له پایتہ ختی هه ریمی کوردستانه و به پیی پیویست له شار
و شاروچکه کانی هه ریمی کوردستان ناوہندی بالآ و ناوہندی چالاکی ده کاته وه.

بووی هه یه نوینه رایه تی له ده ره وه ی کوردستان بکاته وه.

به ندی پینجه م

ئامانجه کانی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان

له سه ر ئاستی نه ته وه یی و نیشتمانی:

۱- پته وکردنی ههستی دلسۆزی و نیشتمانی و هۆشیاری نه ته وه یی له سه ر بنه مای دیموکراسی، له ناو توپژی لاواندا.

۲- دروستکردنی ده وله تی سه ره به خو مافی سروشتی خه لکی کوردستانه له پیناویدا تیده کۆشین.

۳- پشتگیری ته واو له هه نگاوه کانی حکومه تی هه ری می کوردستان به ئاراسته ی دامه زرانندی ده وله تی سه ره به خو ی کوردستان ده که ین.

۴- راوه ستان دژ به کرده ی تیروۆر و توۆقاندن، له ژیر هه ر پاساو و ناویکدا بیّت.

۵- به هیژکردنی پیگه ی لاوان له ناوه نده کانی بریاری سیاسیدا.

۶- کۆنگره ی نه ته وه یی لاوانی هه رچوار پارچه ی کوردستان به هه نگاویکی گرنگ ده زانین بویه له پیناو سه ره که وتن و به رده وام بوونیدا کاری جددی ده که ین.

۷- (ی. ل. د. ک) داکۆکی له ئازادی بیرورا و پیکه وه ژیانسی نه ته وه یی و ئایینی و مه زه به ی ده کات.

۸- ئازایه تی و قاره مانیتی هیژه کانی پيشمه رگه له رابردوو له ئیستادا به رز ده نرخینین و پالپشتی ده که ین که تا که زامنی پاراستنی خاك و گه لی کوردستانه له گشت هه ره شه کان.

۹- هه موو کات وه ک پيشمه رگه یه ک ئاماده ین له پیناو به رگریکردن له ده سته که وته نیشتمانی و نه ته وه یی کانی گه له که مان، گیانی خو مان له پیناویدا به خت بکه ین.

۱۰- یه کیتی که مان باوه ری به مافی چاره نووسی نه ته وه یی به شبه شکرای کورد هه یه و پشتگیری له خه باتی ره وایان ده کات.

۱۱- پشتگیری له هر ههنگاو یکی دیموکراتیانه و ناشتیانه بو چاره سه رکردنی کیشه ناو خوییه کانی گه له که مان ده که یین.

له سه ر ئاستی پیکخواه یی:

۱- به هیژکردن و قولکردنه وهی بنه ما دیموکراسییه کان و گیانی لیوورده یی و یه کسانی له ناو توژی لاواندا.

۲- هه ولدان له پینا و ئاماده کردن و په سه ندرکردنی یاسای تایهت بو چاره سه رکردنی کیشه کانی لاوان له ریگه ی په رله مان و حکومه تی کوردستان.

۳- به گه رخستنی وزه و توانا کانی لاوان به ئاراسته یه کی ته ندروست و سیستم تیزه کراو، دوور له هه لچوون و توندوتیژی.

۴- به هیژکردنی لایه نی هیزی و پرونا کبیری لاوان و هاندانیان بو خویندنه وه و خو پو شنبیرکردن، هه روه ها ده سه ته به رکردنی ئامرازه پپویسته کان له ریگه ی سازدانی کوپ و سمینار و ئه نجامدانی خولی پیشه یی و پیگه یانندن و کردنه وهی کتییخانه و ... هتد.

۵- په روه رده کردنی لایه نی مه عه وهی و جه سه ته ییه کانی لاوان له ریگای گرنگیدان به بزاق و چالاکیه وه رزشی و هونه ریبه کان، هه روه ها گرنگیدان به به هره و پیگه یانندن داهینانه کانی لاوان.

۶- هه ولدان بو زیادکردنی شوینی سه رده میانه بو گه شه دان به هه ز و ئاره زوه کانی لاوان.

۷- گرنگیدان به ده رفه تی فیژکردنی بواری پیشه یی و په خساندن هه لی کار و هاندانی وه به ره یینان له توژی لاواندا و هه ولدان بو ئاسانکاری کردنی زیاتر و راهینانی لاوان بو وه رگرتنی کار و پروژهی قه رزی بچووک، به شیوه یه که ته واوی لاوان تیدا سوودمه ند بن.

۸- دوور خستنه وهی گه نجان له فشاری ده روونی و هه ولدان بو چاره سه ری گرفته کانیان.

۹- لیکوئینه وه له گرفت و ئاریشه کانی لاوان به ریگای توژیینه وهی زانستی و کارکردن

و یارمه تیدان بۆ چاره سه رکردنیان.

۱۰- کارکردن بۆ نه هیشتنی نه ریتته دواکه وتوو و ناتهن دروسته کانی کۆمه لگه که به ربه سن له بهردهم ههردوو ره گهز، ههروهها ههولدان بۆ هینانه ئارای ژیانیکی ئاسووده، له پریگای زیادکردن و بهردهوامی پیدانی پیشینهی هاوسه رگیری و نیشته جیوون بۆ لاوان.

۱۱- بهرهنگاربوونه وهی هه موو ئه و دیارده خراپه کۆمه لایه تیانیه که کاریگه ری بۆ سه ر ئایندهی لاوان دروست ده کهن، یا خوود لاوان په لکیشی کاری توندوتیژی و ماده ده هۆشبه ره کان ده کهن.

۱۲- ههولدان بۆ دروستکردنی دامه زراوهیه کی میدیایی هاوچه رخ، تایهت به توپژی لاوان که بواره کانی (بیرا، بیسرا، خویندراو و سوشیال میدیا) له خو بگری.

۱۳- ههولدانی چروپه له پیناو بنبرکردنی ماده ده هۆشبه ره کان و بلابوونه وهی روژنبیری ده ربارهی نه خو شیه گوازاراوه کان.

۱۴- (ی. ل. د. ک) برپای به کاری هاوبه شی پیکخراوهیی ههیه له پیناو زیاتر خزمه تکردن به توپژی لاوانی کوردستان بۆ ئه م مه به سه ته داوا ده کهین لیژنه ی هه ماهه نگی پیکخراوه کانی لاوان کاراته ر بکریت.

۱۵- گرنگیدان به په یوه ندیه ناو خویی و ده ره کییه کانی (ی. ل. د. ک) له پیناو سوود وه رگرتن له ئه زموونی کارکردنی پیکخراوه کانی جیهانی و ناو خویی به ئامانجی خزمه تکردنی لاوانی کوردستان.

۱۶- به و پیه ی (ی. ل. د. ک) ئه ندامی ههردوو پیکخراوی یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی و یه کیتی لاوانی ئه وروپایه، تیده کۆشیت له پیناو زیاتر ناساندنی دۆزی ره وای گه له که مان به دنیا ی ده ره وه.

۱۷- له ژیر روژنایی ئه ندامبوونی (ی. ل. د. ک) له و دوو پیکخراوه جیهانی هه ولبدریت ئه زموونی سه رکه وتووی کارکردنیان بۆ کوردستان بگوازیته وه له پیناو گه یاندنی زۆرتین خزمهت به لاوانی کوردستان.

۱۸- پینگه یاندن و دروستکردنی که سایه تی لای کوردستان له سه ر بیروباوه ری کوردایه تی و نیشته ان په ره وه ری و که له پوری ده وله مهن دی باوکی نه ته وه یی کورد

(بارزانى) نه مرو ريزگرتن له سهروه رى ياسا.

۱۹- بلاو كردنه وهى هوشيارى ژينگه پاريزى و بايه خدان به بوژاندنه وهى دارستانه كان و زيادكردنى پانتايى دارچاندن و سهوزايى.

۲۰- كار كردن بو پاراسن و خزمه تكردنى كه له پورى ره سهن و شوينه وار و مىژووى كوردستان.

۲۱- دژى هه ر كرده وه و كاريك ده وه ستينه وه كه لاوانى ولايمان به كار بهيريت بو تيكدان و ئاژاوه گيرى و ناسه قامگيرى كوردستان و ئاشته واى كوومه لايه تى .

۲۲- به ليشاو كوچكردنى لاوان بو هه نده ران به ناره وا ده زانين و له پيناو چاره سه ر كردنى گرفت و ئاريشه كانيان هه موو هه نگاويكى ديموكراتيانه و مه ده نيانه ده گرينه بهر.

۲۳- (ى. ل. د. ك) به و په رى پروابوونى به كارى خو به خشى تيده كووشيت بو راهينانى لاوان له سه ر كارى خو به خشى له گشت بواره كانى پىكخراوه ييدا.

۳- ھهۆلی خوۆ روۆشبییرکردن و پهره دان به تواناکانی بدات.

۴- کاری خوۆبه خشی ئه نجام بدات به پئی توانا.

به ندی سییه م

سزاکان

له م حاله تانه ی خواره وه ئه ندام و کادیران سزا ده درین.

۱- لادان له (ئامانج و کارنامه ی ناو خوویی) (ی. ل. د. ک)

۲- له کاتی جییه جی نه کردن و سه ریچی کردن له بریار و فه رمانه کانی سه رووی خووی.

۳- ئه نجامدانی کاری دژ به یاسا و ئاسایشی نه ته وه یی و مافی مروۆف و پرنسیپه کانی دیموکراسی.

۴- ئه نجامدانی کاری تیکده رانه و ناو زپاندن له ریژی (ی. ل. د. ک) دا.

۵- به هه ده ردان و گهنده لیکردن له داها تی ناو خوویی (ی. ل. د. ک).

جو ره کانی سزادان به پئی دوۆخه کان به م شیوه یه ده بییت.

۱- سه رزه نشت کردن

۲- سه رنج پاکیشان به نووسراو

۳- پاگرتن به ده رماله یان بی ده رماله

۴- وه رگرتنه وه ی پله ی لیپرسراویتی

۵- ده رکردنی یه کجاری له ناو ریژه کانی (ی. ل. د. ک)

۶- وی رای سزاکانی سه ره وه (پیپژاردن) جییه جی ده کریت، له کاتی خراپ به کارهینانی دارایی یه کیتی بو به رژه وندی تایبه تی.

بەندی چوارەم

بنه ماکانی ریکخستن

- ۱- ستافی گشت ئۆرگانه کان به هه‌لبژاردنی نهیانی ده‌ستنیشان ده‌کرین.
- ۲- گشت ئۆرگانه کان بریاری سه‌رووی خۆیان جیبه‌جی ده‌که‌ن.
- ۳- دیسپلین گشت ئۆرگانه کان ده‌گریته‌وه له هه‌موو دۆخیکدا، بریاره‌کان به زۆرینه‌ی ده‌نگ یه‌کلا ده‌کرینه‌وه.
- ۴- پێویسته گشت ئۆرگانه‌کانی یه‌کیتی له هه‌موو کۆبوونه‌وه‌کانی ئاساییدا ده‌زگا‌کانی خوارووی خۆیان هه‌لبسه‌نگینن.
- ۵- پێویسته گشت ئۆرگانه‌کان له ریکه‌ی ده‌رکردنی سوپاسنامه و خه‌لاتکردن ریز له‌وه‌ ئه‌ندام و چالاکوان و ئۆرگانه‌کانی خوارووتری خۆیان بگرن که له کارو چالاکیه‌کاندا سه‌رکه‌وتوو بوون یان ئه‌فراندنیان له‌ باریکدا کردوو که سوودبه‌خش بووه‌ بۆ (ی. ل. د. ک) و کۆمه‌لگه‌ی کوردستان، کردوو.

بەندی پینجه‌م

په‌یکه‌ری ریکخستن

- ۱- مه‌کته‌بی سکرتریه‌ت
- ۲- ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی
- ۳- ناوه‌ندی بال‌ا
- ۴- ناوه‌ندی چالاک‌ی
- ۵- گرووپی چالاک‌ی

بەندی شه‌شه‌م

پیکهاته‌ی ده‌زگا‌کان

ئه‌نجومه‌نی سه‌رکردایه‌تی که پیک دیت له:

۱- مه کتبه بی سکرتریهت پیکدیّت له سکرتری و (۸) کارگیپر و سی (۳) ئەندامی یه ده گ.

۲- بهرپرسی ناوه نده بالاکان

۳- هەر شهش مانگ جارێک کۆده بنه وه به تیکرای کار و چالاکیه کانی (ی. ل. د.ک) ده چنه وه پلان و بهرنامه ی گونجاو بو ئاینده داده ریژن.

۴- به ریژه ی ۲/۳ ی مه کتبه بی سکرتریهت ده توانیّت بریاری کۆنفرانسی گشتی یان کۆنگره ی ناوه خت بدات.

۵- بریار له سهر ریژه ی ده رماله و هاوکاری مانگانه ی تیکرای کادیرانی یه کیتی ده دات، به پیی گونجان له گه ل داها تی یه کیتی لاوان و هەر وه ها چاودیّری دارایی گشتی یه کیتی ده کات. مه کتبه بی سکرتریهت:

۱- مه کتبه بی سکرتریهت له (۹) هه قالّی هه لّبیژدرای ناو کۆنگره پیکدیّت له کۆبوونه وه ی یه که مدا له نیوان خویاندا سکرتری هه لّده بیژن و به شه کان دیاری ده کهن. (۸) کارگیّری مه کتبه بی سکرتریهت هه لّده بیژن و به شه کان دیاری ده کهن و (۳) هه قالّ وه ک یه ده گی مه کتبه بی سکرتریهت ده میننه وه، له ناو مه کتبه بی سکرتریهت ده بنه جیگری به شه کان به پیی پیویست و مافی به شداریکردنی کۆبوونه وه ی سکرتریهت یان نییه.

۲- مه رجه له ناو (۹) هه قالّی مه کتبه بی سکرتریهت ئافرهت هه بیّت، گهر ئافره تی تییدا نه بوو، ئەوا ئەو هه قالّی زۆرترین ده نگی ناو پالیوراوه ئافره ته کانی هیناوه بو مه کتبه بی سکرتریهت سه رده که ویّت، له سی هه قالّی یه ده گی ش یه ده گی ک بوّ په گه زی میننه ده بیّت.

۳- به شه کانی مه کتبه بی سکرتریهت پیکدیّت له:
أ. سکرتری

ب. ریکخستن و ئامار

ت. کارگیّری و دارایی

پ. رۆشنبیری و پینگه یاندن

ج. پلان و پرۆژه و به دوادا چون

ح. هونه ری

خ. راگه یاندن

د. وه رزش

ژ. په یوه ندی و کۆمه لایه تی

ده سه لاته کانی مه کته بی سکر تار یه ت:

۱- بریار و راسپارده کانی کۆنگره جیبه جی ده کات.

۲- سه ره رشتی تیکرای ئه رک و چالاکیه کانی یه کیتی له نیوان دوو کۆبوونه وه ی
ئه نجومه نی سه رکرایه تی ده کات.

۳- ده سه لاتی بلاوکردنه وه ی گوڤارو کتیب و دانانی رادیۆ و ته له فزیۆن و سوشایال
میدیایی تایه ت به لاوانی هه یه.

۴- وه لامی نوسراو و راپۆرتی ده زگا کانی خواروو ده داته وه و چاودیری دارایی
ده کات و به رپرسه له په یوه ندیکردن له گه ل داموده زگا کانی هه ریم و تیکرای
رێکخراوو لایه ن و کۆمه له کانی تر له ناوخۆ و ده ره وه دا.

۵- به زۆرینه ی ده نگ ده توانییت داوی کۆبوونه وه ی ناوه ختی ئه نجومه نی
سه رکرایه تی بکات.

۶- رپۆشوینی پیویست بو کۆنفرانسی سالانه ی ئۆرگانه کانی خواروی خو ی
دیاری ده کات.

۷- بریاری کردنه وه ی ناوه ندی بالآ و ناوه ندی چالاکی و نوینه رایه تی به پی
پیویستی سنوره کان ده رده کات.

۸- له کاتی دروستبوونی بۆشایی له ستافی ناوه نده بالآکان ده سه لاتی دانانی
به رپرس و کارگیری ناوه ندی بالآی به شیوه ی کاتی هه یه، تا ئه نجامدانی
کۆنفرانسی ناوخو یی گشتی بو ناوه ندی بالآ.

۹- به دهنگی ۳/۲ هه قالانی مه کته بی سکر تار یه ت ده توانن داوای هه لَبژاردنه وهی سکر تیر بکه ن.

ناوهندی بالآ:

ناوهندی بالآ له سنوری پاریزگاگان و قهزا گه وره کانی سنوری هه ری می کوردستان ده بی ت و سه رپه رشتی کار و چالاکیه کانی تی کپرای ناوهنده کانی چالاکی سنوره که ی ده کات، پیکدی ت له پینچ هه قال که له کونفرانسی سالانه به هه لَبژاردنی نه یینی ده ستیشان

ده کرین به م شیوهی خواره وه:

۱- به رپرسی ناوهندی بالآ که ده بی ته نه ندامی نه نجومه نی سه رکردایه تی، له کونفرانسی (دوو سال) جاریک سنوره که ی به لیستی کی جیاواز هه لده بژیردریت، مافی خو پالوتنی بو ده زگاگان سه رووتری نییه و ته نها له چوارچیوهی ناوهندی بالآ به رپرسیاره تی هه یه.

۲- چوار هه قالی کارگیپر سه رپه رشتی نه م به شان ه ده که ن
أ- ریکخستن و ئامار

ب- راگه یانندن و رۆشنییری و پیگه یانندن

ت- چالاکی (هونه رو وه رزش)

ث- دارایی و کارگیپری

۳- مه رجه ده سته ی کارگیپری له ئافره تیک که متری تیدا نه بی ت.

ده سه لات ه کانی ناوهندی بالآ

۱- بریار له سه ر هاتنه ری زی نه ندامان له سنوری خو ی بو ناو ری زی (ی. ل. د. ک) ده دات.

۲- ده توانی ت به یاننامه و بالاکراوه ی ناو خو یی ده ربکا و به رنامه ی له رادیو و ته له فزیونه کان هه بی ت.

۳- پیشنیاری کردنه وهی ناوهندی چالاکی بو مه کته بی سکر تار یه ت به رز ده کاته وه.

۴- به راپۆرت و نوسراوی تاییهت مه کته بی سکر تاریهت له کار و چالاکی خۆی و ناوهنده چالاکییه کانی سنوره که و هه بوونی که موکو پیه کان ئاگادار ده کاته وه.

۵- ده توانییت له کاتی پێویست لیکۆلینه وه و لێپچینه وه له گه ل کادری خوارووی خۆی بکات و سزای (۱ و ۲) ی له بهندی (۳) یه می سزاکان ده ره هه ق ده ربکات. بۆ هه ر سزادانیکی تر به ره زامه ندی مه کته بی سکر تاریهت ئه نجام ده درییت.

۶- له کاتی دروستبوونی بۆشایی له ستافی ناوهنده چالاکییه کان، ده توانییت به پێشنیار بۆ مه کته بی سکر تاریهت و به شیوه ی کاتی به کادری لیهاتوو پر بکاته وه تا وه کو کۆنفرانسی ناو خۆیی ئه نجام ده درییت.

ناوهندی چالاکی:

سنوری ناوهندی چالاکی نابییت له شاره دی، یان کومه لگای گه و ره که متر بییت و سه ره رشتی تیکر پای کار و چالاکییه کانی سنوری خۆی ده کات و له به رپرس و (دوو کارگیتر) پیکدییت، له ری کۆنفرانسی (دوو سال) جاریک هه لده بژێردرین و به رپرسی ناوهندی چالاکی به ئه ندای ناوهندی بالآ ده ژمێردریت له چوار چیوه ی ناوهندی چالاکی و له کۆبونه وه ی ناوهندی بالآ به شداری ده کات.

ناوهندی چالاکی پیکدییت له:

أ- به رپرسی ناوهندی چالاکی

ب- ریکخستن و ئامار و پینگه یانندن

ت- چالاکی هونه ری و وه رزشی

ده سه لاته کانی ناوهندی چالاکی:

۱- مافی پیکهینان و سه ره رشتی کردن و گۆرانکاری له ستافی گرووپه کان هه یه به پێشنیار کردن بۆ ناوهندی بالآ.

۲- خول و چالاکی جۆراوجۆری وه رزشی، هونه ری، پۆشنییری و زمانه وانای یان هه ر پرۆژه یه کی تر که به پێویست زانرا بۆ خزمه تی لاوان به بی جیاوازی ئینتمای سیاسی ئه نجام ده ده ات.

۳- رینگه بۆ لاوانی فیرخواز و ئاره زوومه ند خوش ده کات، که به شداری له چالاکییه کانداندا

بکھن.

۴- داواکاری بہ ئەندامبوونی ئەو لاوانہ بو ناوەندی بالآ بەرز دەکاتەوہ کہ مەرجه کانی ئەندامیەتی دەیانگریتەوہ.

پۆیستە پردی گەیانندی کیشەوگرفت و داخوایە کانی لاوانی سنورەکە ی و سەرۆوی بیّت.

گروپی چالاک

۱- ستافی گروپی چالاک پیکدیّت لە (۳) هەڤال بەرپرس و دوو کارگیپر، ژمارە ی ئەندامانی گروپی چالاک بە پۆی پۆیستە بە گوپره ی یەک گرتنی ئارەزوومەندانە ی ئەندامانی یەکیتیە لە هەر بواریکدا بیّت بە مەرجهک ژمارەیان لە (۱۵) هەڤال کەمتر نەبیّت، سنوری چالاکیشی لە هەر شوینیکی پۆیست دەکریّت گروپی چالاک داہەزرپیت.

۲- بەرپرسی گروپ و دوو کارگیپر لە نیو خویاندا هەلدەبژیرن و دەبنە راپەرینەری چالاکییەکان و بازە ی پە یوہندی بە ناوەندی چالاک و بەرپرسی گروپ لە کۆبونەوہ ئاساییە کانی ناوەندی چالاک بە شدار دەبیّت.

۳- بەرپرسی گروپ بە ئەندامی ناوەندی چالاک دەژمێردریّت.

بەندی حەوتەم

مەرجه کانی خۆپالوتن:

هەر هەڤالیک بو بەرپرسی ناوەندی بالآ لە کۆنفرانسی ناوەندی بالآ یان مەکتەبی سکرتراریەت لە ناو کۆنگرە خۆی پالیویۆت دەبیّت ئەم مەرجانە ی لای خوارەوہ ی تیدا هەبیّت:

۱- خۆپالوتن بو بەرپرسی ناوەندی بالآ دەبیّت تەمەنی لە (۳۵) سالی زیاتر نەبیّت و لە سالیک زیاتر کاری لە ناو ریزەکانی (ی. ل. د. ک) کردبیّت.

۲- پالیوراو بو مەکتەبی سکرتراریەت لە ناو کۆنگرەدا دەبیّت تەمەنی لە (۳۵) سالی زیاتر نەبیّت و لە (۲) سال زیاتر کاری لە ناو ریزەکانی یەکیتی لاواندا کردبیّت و پلە ی لە کارگیپری ناوەندی بالآ کەمتر نەبیّت.

۳- سه ره رای ره چا و کردنی مه رجه کانی سه ره وه هه ره هه قالیك یه ك جار ده کریت بیته کارگییری مه کته بی سکر تار یه ت، له نیوان دوو کونگره دا.

به ندی هه شته م

کونفرانسی ناو خویی سالانه:

۱- کونفرانسی ناو خویی دوو سال جاریك پیکدی ت له هه لبراردنی گشت ناوه نده بالاکان که تیدا به رپرسی ناوه ندی بالآ و ستافه که ی له ریگه ی ستافی ناوه نده چالاکیه کانه وه هه لده بژیردرین.

۲- هه لبراردنی به رپرس و کارگییری ناوه ندی چالاکی ته نجام ده دریت.

۳- هه لبراردنی به رپرس و کارگییرانی گروپی چالاکی له لایه ن ئەندامانی گروپ ئەنجام ده دریت.

۴- له کاتی ئەنجامدانی کونفرانسه ناو خویییه کان بو ده ستینشان کردنی ستاف هه ره یه ك له ئورگانه کانی ئامازه پیکراو به شیوه یه کی هه ره می واتا له خواره وه بو سه ره وه ده بی ت.

۵- له کاتی ئەنجامدانی کونفرانسی ناو خویی سالانه ده بی ت پچاوی خاله کانی به ندی یه که م و هه وتهم له کارنامه ی لاوان بکری ت.

به ندی نۆیه م

کونفرانسی گشتی:

کونفرانسی گشتی له مه کته بی سکر تار یه ت و یه ده گه کان و ئەنجومه نی سه رکر دایه تی و ستافی ناوه نده بالاکان و به رپرسی ناوه نده کانی چالاکی پیکدی ت.

ده سه لاته کانی کونفرانس:

۱- کونفرانس بالاترین ده سه لاته له نیوان دوو کونگره دا.

۲- کونفرانسی گشتی ده سه لاتیکی گونجاو و بنه ره تی بو پیشخستنی ئەم ری کخراوه هه یه جگه له گورپینی ناوی یه کیتی و مارش و ئارم و تیکه لکردنی یه کیتی لاوان به ری کخراویکی تر یان هه لوه شان دنه وه ی.

بهندی دهیهم

کۆنگره:

۱- بالآتیرین دهسه لاتی (ی. ل. د. ک) و ههر چوار سال جاریک ده به ستییت که پیکدییت له:

أ- مه کته بی سکر تاربییهت و یه ده گه کان و نه نجومه نی سه رکردایه تی

ب- نوینه رایه تی تیکرای نه نامانی یه کیتی به پیی نه و ریژه یه یه نه نجومه نی سه رکردایه تی دیاری کردوون.

ت- نه نامانی لیژنه ی بالای ناماده کاری کۆنگره

۲- ئه رک و دهسه لاتی کۆنگره :

أ- گوئیگرتن له راپۆرتی نه نجومه نی راپه راندن و هه لسه نگانندی

ب- په سه ندکردنی نامانج و کارنامه ی ناوخۆ و نه جامدانی ئالوگۆری تیدا

پ- هه لبژاردنی مه کته بی سکر تاربییهت

ت- په سه ندکردنی مارش و ئارمی (ی. ل. د. ک)

ج- ده رکردنی برپارو پاسپارده ی پیویست بو نه نجومه نی سه رکردایه تی

چ- گوپینی ناوی (ی. ل. د. ک) یان تیکه لکردنی به ریکخواویکی دی یان هه لوه شانده وه ی

بهندی یانزه

دارایی و داهاتی (ی. ل. د. ک)

۱- دارایی (ی. ل. د. ک) پیکدییت له:

أ- پیتاک و سپۆنسه ر

ب- یارمه تییه کان

ت- پرۆژه به ره مه یینه ره کانی (ی. ل. د. ک) داهاتی یاریگا کانی وهرزی

۲- چۆنییه تی خه رجکردنی:

- أ- دەرمانلەهێ هەموو ئەوانەهێ بۆ کاری (ی. ل. د. ک) خۆیان تەرخانکردوو
- ب- خەرجی باره گاکان) یارمەتیدانی پێویستی چالاکوانان و ئەندامان
- ت- جموجۆڵ و چالاکییەکانی (ی. ل. د. ک) هاتووچۆی نوینەرانی (ی. ل. د. ک) بە ئیش و کاری تایبەت بە رێکخراوەکە لە ناوێ و دەرەوێ ولات

بەندی دوانزە

- ۱- سەرجهەم پەرۆژە و مۆلک و کەلوپەلەکانی (ی. ل. د. ک) لە گشت گۆرانکاری و هاتنە پێشی هەر ئەگەرێک وەک مۆلکی رێکخراوەکە دەمێنێتەوێ و مافی کەسی بەسەرەوێ نییە.
- ۲- یەکییتی لاوان مافی وەبەرھێنانی لە سەر مۆلکەکانی هەیه.

گوتار و پھیامہ کانی پیروزیایی کونگرہی هه شته می (ی.ل.د.ک)

دهقی گوتاره کهی سه روک بارزانی له کونگرہی هه شته می (ی.ل.د.ک)

به ناوی خوای گه وره و میهره بان

ئاماده بووانی به پریز، لاوانی خو شه ویست،

زور زور خوشحالم که به شدارم له گه لئان له م بونه پیروزه دا، که به ستنی هه شته مین کونگرہی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانه، داوای سه رکه و تنتان بو ده که م و ئینشه لا کونگرہی یه کی سه رکه و توو ده بی و خوتان ئاماده ده که ن بو قونای داها توو، چونکه هه ر وه کو ئه و دروشمه ی به رزتان کردوو ته وه (دواروژی کوردستان له ئه ستوی لاواندایه)، پوکی لاوان له شوپشی ئه یلوول و گولاندا، پیچی شوپشی ئه یلوولیش پوکیکی سه ره کی کاریگر بووه له ئاماده کردنی لاوانی کوردستان و په روه رده کردنیان به بیری نه ته وه یی له سه ر بنه مای دیموکراتی. زور له سه ر کرده کانی بزوو تنه وه ی رزگاریخوازی کوردستان له م قوتابخانه یه ده رچوون، که یه کیتی لاوان بووه. هه ر ئه و خه بات و تیکوشانه ی ئیوه وای کردوو، که وا ئیوه بن به ئه ندام له یه کیتی لاوانی جیهان، که ئه وه سه ره رزییه کی گه وره یه بو خوتان و میله ته که تان.

له سالی ۱۹۶۸ که ئه و وه خته قوتاییان و لاوان یه ک سکرتراریه تیان هه بوو، هاتن بو دیداری جه نابی بارزانی، که زور خوشحال بوو به دیتنی ئه و گه نجان، ئه و کاته فه رمووی: «قوتاییان سه ری پمن و لاوانیش شووره ی پو لاینن»، ئیتر من ناتوانم وه سفیکی له مه جوانتر بو لاوان بدوزمه وه، به لام ده توانم دلنیاتان بکه مه وه که به هه موو هیز و توانایه ک پشتیوانتان ده بین و پارٹی هه میشه پشتیوانی ئیوه ده بییت.

به پریزان، خه بات و تیکوشانی گه له که مان هی ئه مپرو و دوینی نییه، هی ۱۰۰ سالی نییه، ئه و پوژهی کاوه ی ئاسنگه ر شوپشی کرد و زوحاکی له نیو برد، له و پوژه وه گه لی کوردستان تینوی ئازادی و سه ره به خو یی بووه تاوه کو ده گاته ئه مپرو، شوپش له دوای شوپش، پاپه رین له دوای پاپه رین، به لام ئه وه ی ئیمه زور پیی سه ره به رزین ئه وه یه بو یه کجاریش من ده مه ویت ئه گه ر یه کیک بتوانیت نمونه یه کمان بو بیینی ئیمه په لاماری خه لکی دیکه مان دابییت، ئیمه چوو بینه سه ر خاکی خه لکی دیکه، ئیمه مال و موکی خه لکی دیکه مان بردییت. هه میشه ئیمه به رگریمان کردوو،

داوای ئازادی خۆمان کردوو، داوای سهربهستیمان کردوو، زولمان لی کراوه، غه درمان لی کراوه، ئیمه بهرگریمان کردوو بهرگریه کی مهردانه. له شۆرشه ئه یلوول و گولان زۆر مهردانه خهباتی خۆمان کرد، نه مانه پششت بو یه کجاریش کاریکی واکریت به عه مدی یه کیکی سیفیلیش تووشی کیشه بوویت، یان تووشی ئیشوئازار بوویت، بویه ئیمه سهربهرزین به خهباتی خۆمان، ده بیئت له سهر هه مان ریاز بهرده وامبین.

هیچ کاتیک ئیمه گرفتیمان له گه ل گه لانی دیکه دا نه بووه، گرفتیی ئیمه له گه ل حاکمه کان و حکومه ته کان بووه، له گه ل ده سه لاتداره کان بووه. هه میسه ئیمه رازی بووین پیکه وه بژین، شه ریک بین، ته نانه ت برابچوو کیش بین، گو تومانه قهینا ئیوه برا گه وه بن، ئیمه برابچوو ک، به لام برا بین، شه ریک بین، به لام ئه وان قبولیان نه کردوو، که ده لیین با دراوسی بین ده لیین نه خیر ئیوه ئینفسالین ده بیئت بتانکوژین و بتانخنکینین و ئیوه شایه نی ژیان نین. نه شه راکه تیان قبوله، نه جیرانه تیان قبوله. داوای ئه وه هه موو شه هید و قوربانیدانه ئیمه ش پاشکۆییمان قبول نییه، هه رچی ده شبی با بی.

نابیت ئیمه وه کو میله تیک پوژتیک له پوژان بیر له وه بکهینه وه خهباتی خۆمان، ته نانه ت شه ری خۆمان له گه ل پوژیمه کان بگوازینه وه بو ئه وه ی بیته شه ریک له نیوانی دوو میله ت، ئه مه کاره ساته نابیت به هیچ شیوه یه ک، ئه گه ر خه لکی دیکه ش هه ولی ئه وه بدهن و پامانبکیشن بو شتیکی و، ئیمه ده بیئت وریا بین و ئه وه مه جاله یان پی نه دهین.

میژوو پره له ئه زمونی ده وله مه ند، له به سه رهاتی نگا ونگ، ئه من و ئاسایشی ناوچه که ناوچه ی پوژه ه لاتی ناوه راست و بو جیهان و هه موو لایه کیش و با شتره ئاقلانه بیر بکه نه وه، به ئاگر و ئاسن میله تی کورد قرا کریت، با شترین شت ئه وه یه به لیکتی گه یشتن و به خووشی بگهینه چاره سه ر بو هه موو گرفته کان، ئه گینا نه ئه وان ئیسه راحه ت ده کهن نه ئیمه ش ئیسه راحه ت ده کهین، ته جروبه ی ئه وه هه موو سالانه ی رابردوش به تانک و توپ و به له شکر و به کوشتن و سووتاندن و ئه نفال و کیمیباران نه یانتوانی چوک به میله تی کورد دابدهن و ناشتوانن.

سه باره ت به بابه تی ریفرا ندۆم، ئیمه زۆر هه ولمان دا هه ر داوای ۲۰۰۳، که به

راستی عیراقیکی تازه بونیاد بنیین و شهریک بین لهو عیراقه دا، خوّم به شه خسی ته قریبهن جاری وا هه بوو دوو مانگ له به غدا ده مامه وه بوّ ئه وهی ئیمه ئه وه که شه دروست بکهین، به لام به داخه وه پوژ به پوژ ده رکهوت که مه سه لهی شه راکهت، نه شه راکهت، ته نانهت گه یشته ئه وهی هاوولاتیوونیشیان قبول نییه. پیشی ریفراندومیش چه ندجار گوتوومه ئیمه ده مانه ویت چاره سه ری گرفته کان بکهین و نامانه ویت کیشه یه کی دیکه دروست بییت، ئیمه ده مانه ویت به خوّشی و به ناشتی و لیکتیگه یشتن چاره سه ری گرفته کان بکهین.

له مانگی ئه یلوولی سالی ۱۶۰۱۲ چووینه به غدا، به هه موو لایه کمان گوت ئیمه هاتووین و هه ز ده کهین بگه پیننه وه بوّ شه راکهتیکه راسته قینه، ئیمه ئه وهی له سه ر شانمان بوو کردوو مانه و به زیاده شه وه، ئیستاش ئیمه ئامادهین، ئیمه ده مانه ویت عیراقیکی فیدرالی دیموکرات دروست بییت، ئیمه هه مووی شه ریک بین تیتدا، ده ستوریکیش هه یه هه موومان ده نگمان بوّ داوه، ماندوبووین به وه ستوره وه، بی که موکوری نییه، به لام زور زور له ده ستور و قه وانینی پیشتره باشتره، ئه رک و مافی هه موو لایه کی دیاری کردوه، وهرن با بگه پیننه وه بوّ ئه وه ستوره، ئه گه رنا ئه مه تان پی باش نییه و پیتان قبول نییه، فهرموون وهرن با بیر له وه بکهینه وه بینه جیران و برای یه کدی، نهک به ناخوّشی دوژمنایه تی، ته نانهت یه کی که له سه ر کرده کانیان گوتی «تسریح باحسان او امساک بمعروف»، گوتم وه لاهی زور باشه، ئه گه ر ئه مه بیی ئیمه رازین. مه به ستی ئیمه ئه وه نه بوو کیشه دروست بکهین، به لام رق و کینه ی کۆن، هی زور لایه ن ئه وه یان به هانه زانی، به داخه وه ئه گه ر خیانه تی ۱۶ ی ئوکتۆبه ر نه بووایه، هی هه ندیک کهس، وه زعه که وا نه ده بوو، به لام ئیستاش له گه ل ئه وه ش بوّ هه موو لایه ک ده رکهوت که ئه وه زوّمه ی له کورد کرا، هه له یه ک بوو راست نه بوو، زور لایه نیش په شیمانن له وهی که کرا.

ئیمه به پیچه وانه ی ده ستور هه نگاومان نه ناوه، من ئاماده م ئه وه گفوتوگۆیه له گه ل کام پسپوری یاسا و ده ستور هه یه له دونیادا بکه م، من ۵۳ پوژ له به غدا مامه وه، کاک پوژ نوری له گه لم بوو، له لیژنه ی دارشته وهی ده ستور، ئه وه و به ره حمهت بییت نه وشیروان بوون، شاندی کوردستانیش هه موو بووین به یه که وه، هه موو لایه نه کان، ئه وکاته گۆران دروست نه بوو بوو، یه کیتی، پارٹی، یه کگرتوو،

کۆمه‌ل، شیوعی و بریانی تورکمان و مه‌سیحی بووین، هه‌موو پیکه‌وه بووین له به‌غدا، کاک رۆژ و کاک نه‌وشیروان نوینه‌ری ئیمه‌ بوون له لیژنه‌ی دارشته‌وه، ته‌نانه‌ت هه‌ندی‌ک جاری وا هه‌بوو یه‌ک هه‌فته‌ گه‌فتوگۆ ده‌کرا له‌سه‌ر دوو پرسته، له کۆتاییدا ده‌ستورپیکمان دارشت هه‌موومان پیتی رازی بووین، ئه‌و کاته‌ش هه‌ندی‌ک قسه‌ هه‌بوو ئه‌گه‌ر له نیوه‌رۆکدا نه‌بی‌ت قبول نییه، ده‌لی «ان الالزام بهذا الدستور يحفظ للعراق اتحادہ الحر»، نه‌ک «وحده الحر»، ئه‌مه زۆر روونه، تۆ که ئاره‌زوومه‌ندانه له‌گه‌ل یه‌کی‌ک پیکه‌وه بیت ئاره‌زوومه‌ندانه‌ش ده‌توانی جیا بیه‌وه، ئینجا هه‌ر که‌سی‌ک به ئاره‌زووی خۆی ته‌فسیری بکات، ئه‌مه شتیکی دیکه‌یه.

بابه‌تی ئه‌وه‌ی گه‌لی کوردستان سه‌ربه‌خۆ بی‌ت، ئه‌مه مافیکی سروشتیه، خوا ئه‌و مافه‌ی به ئیمه‌ داوه، خه‌لکی دیکه و پرژیمی دیکه ده‌سه‌لاتیان له ئیمه‌ زیاتر بووه و ئیمکانیاتی هه‌بووه و ئه‌و مافه‌یان له ئیمه‌ زه‌وت کردووه، ئه‌وان ئه‌و مافه‌ به ئیمه‌ ناده‌ن خوا به ئیمه‌ی داوه، ئه‌مه‌ش هی ئه‌مپۆ نییه، هه‌ر وه‌کو گۆتم له زه‌مانی کاوه‌ی ئاسنگه‌ره‌وه گه‌لی کوردستان تیکۆشاوه بو ئه‌مه، ریفرا‌ندۆمیش ته‌تویجی ئه‌و هه‌موو خه‌باته‌ بوو.

ئه‌و کتیبه‌ی که رۆژه‌لاتناسی‌کی به‌ریتانی نووسیویه‌تی پیش نزیکه‌ی ۱۱۲ سال به‌ناوی (ویگرام) ته‌رجومه‌ کراوه، شیخ‌عه‌بدولسه‌لام بارزانی که له سال‌ی ۱۹۱۴ شه‌هید کرا، به ده‌ستی عوسمانیه‌کانی ئه‌و سه‌رده‌مه، ده‌لی که من چووم بینیم، باسی زۆر شتمان کرد، داوای کرد که سه‌ردانی‌کی له‌نده‌نی بو پریک‌بخه‌م، که لیم پرسی یاشیخ بو دییه له‌نده‌ن، گۆتی دیم بو ئه‌وه‌ی مه‌لیک جو‌رج بینم بو ئه‌وه‌ی باسی سه‌ربه‌خۆیی کوردستانی له‌گه‌لدا بکه‌م، ئه‌مه ئه‌وه نییه بیده‌یه‌ک بیت ئیمه‌ ده‌رمانه‌یناییت، ئه‌مه دریژه‌پیده‌ری پرۆسه‌یه‌کی هه‌زار سال زیاتره.

ئێستاش ئه‌گه‌ر که‌سی‌ک، یان لایه‌نی‌ک وا بیر بکه‌نه‌وه که ئیمه‌ ئه‌و مافه‌مان نییه، به‌راستی هه‌ل‌ه‌ن. ئه‌گه‌ر ته‌سه‌ور بکه‌ن ئیمه‌ په‌شیمان ده‌بینه‌وه و پاشه‌کشه‌ ده‌که‌ین خه‌یاله‌ ئه‌مه. به‌لام ئیمه‌ نه‌ ئه‌وسا و نه‌ پیشی ریفرا‌ندۆم و نه‌ داوای ریفرا‌ندۆم و نه‌ ئیستا و له‌ ئاینده‌ش هه‌رگیزاو هه‌رگیز له‌گه‌ل ئه‌وه‌ دانین به‌ چه‌ک و شه‌ر و توندوتیژی چاره‌سه‌ری گرفته‌کان بکه‌ین، هه‌رگیز نه‌شمانگوتوووه ئیمه‌ جه‌دوه‌لیکی زه‌مه‌نی داده‌نیین سالی‌ک و دوو سال یان دوو رۆژ و سێ رۆژی دیکه

ئەگەر ئەمە نەبێت دونیا وێران دەبێت، گوتوو مانە کاتی دەدەین، بەلام ئەمە مافیکی سروشتی ئیمەیه، باشە قەینا مەهیلن مومارەسە ئەو حەقە بکەین، بەلام بهیلن بیلین حەقی ئیمەیه، تەنانەت گوتنە کەشی کوفرە! هەندیک کەس نازانم چۆن بیران کردوو تەو، بەلام سەرکەوتنی ریفرا ندۆم چیه؟ ئەگەر وا تێگەشتن پوژی پاشتر دەولەتی کوردستان رادەگەیه ندریت و سەر بەخوئی وەر دەگرین، ئەمە هەلەیه، ئەمە تێگەشتنیکی مەنتیقی نییه، سەرکەوتن ئەو بوو ۹۳٪ خەلکی کوردستان دەنگی بوو. ئەمە بوو سەرکەوتن.

نە ئەوسا و نە ئیستا لەگەڵ توندوتیژی نین، ئیستا قوناخیکی دیکەیه، بەلێ ئەمە لە جی خۆی، ئیستا قوناخیکی دیکەیه ئیمە هەرگیز لەگەڵ توندوتیژی نین، بەلام بینشتان کە بە داخەو ریفرا ندۆم کرا بە بەهانهیهك بو ئەو هی رق و کینهی سالان بریژن بەسەر کوردستاندا، ئەنفال دووبارە بکەنەو، کیمیا باران دووبارە ببێتەو، بەلام پیشمەرگە قارەمانەکان جاریکی دیکە سەلمانیدان کە بەلێ ئەوانە ناھیلن کوردستان بکەوێتە ژێر دەستی هیچ داگیرکەرێک.

زۆر لایەن تێگەشتوون کە زولمیکی زۆر لە کوردستان کراو، وەکو گۆتم ئەمە پرۆسەیه کی دوور و درێژە نازانم لە ژیا نی ئیمە، ئیمە پیر بووین، بەلام ئیو لاون، ئەسلەن نازانم لە ژیا نی ئیو شدا دەبێت یان نەو کانی ئیو، بەلام ئەو ئامانجە هەر دیتە دی بە دلنیا ییەو.

ئیستاش پە یو هەندیه کامان لەگەڵ بەغدا ئاسایی بوو تەو، زۆر باشە. چەندی پیشمان بکریت قوولتری دەکەین، لەگەڵ ولاتانی هەریمی باش بوو تەو، لەگەڵ دەرەو، بو ناو خو شمان ئیمە زۆر حەزمان دەکرد بە راستی و ئیستاش پیمان خو شە ناو مالی کورد زۆر ریکو پیکتر و باشتر بیت، زۆریش هەولمان داو بەر دەوامیش دەبین، بەلام لە ئەنجام کێ نزیکن لە یە کدی و ئەو ستراتیجیه تهی کەوا پرومان پییه تی ئەوانە مومکینه زیاتر یە کتر بگرنەو، ئەوانە شی پروایان بەو ستراتیجیه ته نەبیت ئازادن چ رینگه یهك هەل دەبژیرن، بەلام پیمان خو شە هەموو پیکه وه بین. هەل بژاردنی پەرلەمانی عێراق، من نامەوی بچمە نیو هەموو و رده کاریه کانه وه، بەلام زۆر کەس و لایەن خو یان ئامادە کردبوو یان شاھیدی ناشتنی پارٹی بن، یان ئەگەر زۆر لوتف بکەن بێن بە شداربن لە ناشتنی جەنازی پارتیدا، پیمان وابوو

پارتی شکستیکی وای به سهردیّت که جاریکی دیکه هه لئه سیتتهوه، به لام ده رکهوت وه کو حزب له سهر ئاستی عیراق پارتی حزبی یه که مه، ئه وانه ی دیکه هه موو هاوپه یمانی و ئیتلافن و چهند لایه نیک به یه که وهن، به لام پارتی به تاقی ته نیا به حزبی یه که م ده رچوو، سهره رای ئه وه ی زۆر غه دریش له پارتی کراو و زۆر له کورسیه کانی پارتیش دزران، به لای که میه وه ٤ تاوه کو ٦ کورسی پارتی له وه هه لباردنه دزراوه، به لام نه مانکرد به کیشه و ناشیکه ین به کیشه، لیره دا گرنگ بوو بو هه موو لایه ک به تایبه تی بو پارتیه کان که سه نگی پارتی جاریکی دیکه ده رکه ویتته وه، سوپاس بو خوا ده رکهوت.

ئیتا ئیمه له گفتوگۆیه کی چرپا یین له گه ل به غدا، له گه ل هه موو لایه نه کان، ئیمه قیتۆمان له سهر که س نییه، تیبینیمان هه یه، به لام قیتۆمان نییه، ئیمه ٣ مه بده ئی ئه ساسیمان هه یه له گه ل کام لا له سهر ئه وانه ریک بکه وین، بیگومان ئه وانه ورده کاریان تیدایه، ئیمه ده توانین هاوپه یمان بین و جاریکی دیکه ش هه ول بده یین عیراقیکی ریکوپیک دروست بکه یین تاوه کو ئه و رۆژه ی هه موو لایه ک ده گینه قه ناعه ت که رای ٩٣٪ی خه لکی کوردستان جیبه جی بکریت، ئیمه په له له مه ناکه یین. یه که م شه راکه تیکی راسته قینه، ته و افوق و ته وازون، شه راکه ت له هوکمپانی، ته و افوق له په رله مان، ته وازون له داموده زگاگان، چونکه ئه مانه هه مووی سه راوژووور کراوه ته وه، به راستیش ئه گه ر ده ستور جیبه جی کرابا، ئه و کیشه نه هیچی رووی نه ده دا.

ئیمه له گه ل ئه و لایه نانه له سهر ئه مه به ورده کاریه کانیه وه له گفتوگۆداین، وازانم هه موو لایه نه کیش گه شتوونه ته قه ناعه ت که سیاسه تی رابردو سیاسه تیکی هه له بووه، نه عیراق خیر له و سیاسه ته ده بینیت، نه هه ری می کوردستان خیر له و سیاسه ته ده بینیت، نه ده توانین له سهر هیچ شتیک ریک بکه وین، ئه گه ر وه کو جارن بیت، له بهر ئه وه ئه و لایه نانه ی وه کو گوتم نزیکی یه کن به هیزه وه بچنه وه به غدا و شه ریکی راسته قینه بن، ئه گه ر وه کو جارن نه خیر ده بی پاشکو بن، من ئیتا پیتان ده لیم به هه موو لایه کیش ده لیم نه پاشکو ییمان قبول کردوو، نه قبولیشی ده که یین.

بو یه زۆر گرنگه هه موو لایه ک هیمه ت بکه ن بو ئه و هه لباردنه، خۆتان ئاماده

بکەن، دەبیّت سەرکەوتنیکی گەورەتر لەو سەرکەوتنە ی لە پەرلەمان عێراق بە دەستمان هێنا، بە دەست بەیئین.

هەندیک قسە و قسە لۆکم بیستوو و دەبیستم، کە بریّت مەگگۆرک هاتوو، تەنانەت بیستوو مە هاتوو بۆلای من و داوای کردوو هەلبژاردن دوا بخریّت و ئەوانە، لە راستیدا ئەمە ئەسل و ئەساسی نییە، مەگگۆرک هاتوو تە لام، کە باسی ئەو بابەتەش کراو، گوتی ئەمە بابەتیکی نیوخوی خۆتانە و خۆتان بریاری لێ دەدەن، نە گوتویەتی دواي بخەن و نە دواي نەخەن، تەنانەت ئەگەر واشبلیت یان لایەکی دیکە یان یەکیکی دیکە، ئە ی ئیمە خۆمان وەکو خەلکی کوردستان دەلیین چی، واتە دەبیّت ئەوەندە خۆمان بەکەم بزاین و چاومان لەوەبیّت یەکیکی بیّت و بە ئیمە بلیت ئەمە بکەن و ئەمە نەکەن، من ئەمە قبول ناکەم لە هیچ کەسیک.

بۆ ئەو هەلبژاردنەش هەرچی وەکو شەخسی خۆم پیم بکریّت دەیکەم بۆ ئەو سەرکەوتنیکی گەورە بە دەست بەیئین، چونکە حەقیقەت دەرکەوت پارتي بە هیز بیّت کوردستان بە هیزە، ئیو لاوانی خۆشەویست خۆتان پیک بخەن، کۆنگرە یەکی ریکوپیک بکەن ئینشە لا ئەنجامیکی باشی دەبیّت، زۆر گونجاو بن وەکو یەک گیان لە چەند جەستە یە کدا کار بکەن، پێشتریش کە لە گەل سکر تار یەتی ئیو دانیشتم پێش ماوهریەک من ئەو تیبینیەم هەبوو ئیستاش ئەو تیبینیەم هە یە ریزە ی ئافرەت کەمە، ئەمە کەموکورییەکی گەورە یە دەبیّت پری بکەنەو، ئەمە زۆریش نەقسە.

داوای سەرکەوتنتان بۆ دەکەم، سلاو دەنیرین بۆ گیانی پاکي شەهیدان و خانەوادە بەریزەکانیان، بۆ هەموو پێشمەرگە قارەمانەکان، بۆ هەموو جەماوهری کورد و کوردستان.

لە کۆتاییدا یەک قسەم هە یە بیکەم، خەبەر ییک بۆ بوو وە گوا یە سەر وەتی من ٤٨ ملیار دۆلارە، بە داخەو و راست نییە ئەگینا زۆر شت دەگۆرا.

پەيامى پىرۆزبايى مەكتەبى سىياسى پارتى دىموكراتى كوردستان

بەبۇنەى بەستن و بەسەركەوتوويى كۆتايىھاتنى ھەشتەمىن كۆنگرەى يەكيتى لاوانى دىموكراتى كوردستان، گەرمترىن پىرۆزبايى لە ئەندامانى كۆنگرە دەكەين، پىرۆزبايى لە سەرجم لاوانى كوردستان و ئەندامان و كادىرانى يەكيتىيەكەتان و لەو بەرپزانەش دەكەين كە متمانەى كۆنگرەيان پى بەخشاو و وەكو ستافى مەكتەبى سكرتارىەت ھەلبژىردران. ئاواتەخوازىن وەك ھەمىشە بەوپەرى دلسۆزى و بەرپرسانە كاروبار و چالاكىيەكانى داھاتووي پىكخراو تىكۆشەرەكەتان راپەرىنن و رۆلى بەرچا و كارىگەرى خۆتان بىنن، لە ھەول و كۆششەكانتان سەركەوتوو بن و دەسكەوتى زياتر بۆ توپىژى لاوان و كۆمەلگاگەمان بەدەست بىنن.

بارزانى نەمر فەرمويەتى: «لاوان شورەى پۆلايىنن»، ھەر بۆيەش ئىوھ ماىەى ئومىد و ھىواى گەلەكەمان بوون و پىويستە بۆ لەمەودوا بەپىي ھەلومەرجى ئەمپرۆ و داھاتوو رۆلى گرنگ و بايەخداری خۆتان بىنن و خزمەتى زياترى ئەو ئەزمونە بكەن و پارىزگارپش لەو دەسكەوتانەى ھاتوونەتە دى، بكەن.

ماىەى شانازىيە يەكيتى لاوانى دىموكراتى كوردستان بە درىژايى زياتر لە 65 سالى خەباتى بەردەوام و مپژووويى توانويەتى وەك پىكخراويكى ئەكتىف و گرنگ ئەركى خۆى بەجى بىنى و رۆژبەرۆژپش بەردەوام و بەرراوانتر و زياتر مكوپ بىت لەسەر جىبەجىكردنى بەرنامە و پرۆگرامەكانى و لەسەر ئاستى ناوخۆ و جىھانىش رۆلى شىاوى خۆى بىنى بۆ بەدپهپاننى خواست و ويست و ئامانجە پەواكانى لاوان.

رۆلى كارىگەرى توپىژى لاوان لە قۇناغە جىاجىاكانى خەباتى نەتەوھىي و نىشتمانىدا ھەمىشە بەرچا و بەرھەمدار بوو لە پىناو پەرەپىدانى بوارە جىاجىاكانى كۆمەلگە و بەرەوپىشبردنىان و لە رووى ھۆشياركردنەوھى تاكەكان و دەولەمەندكردنى بوارى رۆشنىبرى و كولتورىيدا، بۆيە توپىژى لاوان شانبەشانى چىن و توپىژەكانى دىكە كۆمەلگە لەو كارانە پر بەخششەدا ھەم سەركردەى لپھاتويان بەو گەلە بەخشيوھ و ھەمىش قوربانى زۆريان لە پىناوى داوھ، بۆيە جىدەستى يەكيتىيەكەتان روون و ديارە و ماىەى رپز و ستايشە.

جارپكى دىكە وپراى پىرۆزبايىمان، بەم بۇنەيەوھ سوپاس و پىزانىمان بۆ خەبات و ماندوبوونى سكرتير و ستافى پيشووي مەكتەبى سكرتارىەت و سەركردايەتى

یه کیتییه که تان و، پآپشتی و پشتیوانی ته واوی خۆمان بو یه کیتییه که تان دوویات ده کهینه وه و ئومیده وارین هه رده م پیشه ننگ و له به ره و پیشچووندا بن بو به دیهینانی گشت ئامانجه کانتان.

مه کته بی سیاسی

پارٹی دیموکراتی کوردستان

۲۰۱۸/۸/۹

هه و النامه ی کتیب

په یامی پیروزیایی مه سرور بارزانی

هه قالان له یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان،

رێز و سلاو،

به بۆنه ی کۆتاییهاتی کاره کانی هه شته مین کۆنگره ی رێکخراوه تیکۆشه ره که تان «کۆنگره ی پیشمه رگه» و هه لێژاردنی سه رکردایه تیه کی نوێ، گه رمترین پیروزیایی تان لێ ده که م.

(ی.ل.د.ک) نوینه رایه تی توێژیکی گرنگی و لاته که مان ده کات، له گه ل ئه وه شدا میژووی پر سه ره وه ری ئه م رێکخراوه و هزر و توانا کانی لاوان، ده رفه تی ئه وه تان بۆ ده ره خسینیت وه ک هه میشه پیشه نگ بن.

ئومیده وارم رێکخراوه که تان، لاوانی کوردستان به که ره سه ته ی هزری و سه رده میانه، بۆ داها تووی گه له که مان ئاماده بکات و شانبه شانی چین و توێژه کانی دیکه ش، بۆ کوردستانیکی به هیز تی بکۆشن.

ویرای پیروزیایی دووباره م، سوپاس و ده ستخۆشانه ی خۆم ئاراسته ی سه رکردایه تی پیشووتان ده که م که له کۆنگره ی رابردوویه وه تا ئیستا خزمه تیکی شایسته ی لاوانی کوردستانیان کردووه.

ئاوتم سه رکه وتن و ده سه که وتی زیاتره بۆ یه کیتییه تیکۆشه ره که تان.

له گه ل رێزما.

براتان

مه سرور بارزانی

۲۰۱۸/۸/۱۰

وه رگرتنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهان

پاش ئه وهی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان له ۲۰۱۰/۶/۲۶ و ۲۰۱۰/۱۲/۴ له ههردوو ولاتی جۆرجیا و بهریتانیا به شداری له کۆنگره یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی کرد، له ویشدا میژوو و دهسکهوت و چالاکیه کانی ریکخواوه که به نوینه رانی ریکخواوه کانی جیهان ئاشناکرا و به وهش پیشوازیه کی گهرمی لیکرا، له مه راسیمی ده سپیکردنی کۆنگره ی سیژده هه می پارٹی دیموکراتی کوردستان، به ریز پرؤفیسۆر فۆلگیر ئه ندامی یه کیتی دیموکراتی کوردستانه کان له ئه لمانیا له وتاره که یدا مژده ی وه رگرتنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانی له و ریکخواوه راگه یاند و ناوبراو له و باره وه گوتی ده مه وی ریز و سلاوی سه روکی ریکخواوی لاوانی ئه لمانیا فلیپ مسفیرلت تان پئ رابگه ینم، له سی مانگی دوازده وه یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان بوته ئه ندام له یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهان، ئه وهش پیشکه وتنیکی زۆرگه وره یه من و فلیپ و دانییل سه روکی لاوانی جیهانی لیره یین و هاوپی کورده کانیین، هاوکات هاوپی به ریز دلشاد بارزانین، که نوینه رایتی هه ری می کوردستان ده کات له ئه وروپا، که کاری زۆر باشی ئه نجام داوه، له و ره وه شه وه توانی ده وری کاریگهر بینئ.

ئه وه بوو دانیال والتهر سکرتری یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی به یاوه ری دلشاد بارزان نوینه ری حکومه تی هه ری می کوردستان سه ردانی مه کته بی سکرتریه تی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانیان کرد، که له لایه ن سکرتری یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان پیشوازیکرا و له دانیشتنی کدا بیرو پای هه ردوو لائوگۆپرکرا، هه ردوو لاش له مه راسیمی کدا دروشمی ریکخواوه کانیان پیشکه ش به یه کترکرد، ئنجا سکرتری گشتی یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی له کۆنگره یه کی روژنامه نووسیدا، به م شیوه یه چۆنیه تی وه رگرتنی یه کیتی لاوانی به ئه ندامی کارای ریکخواوه که راگه یاند:

به خیره اتنی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان ده که م بو ناو یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی، ئه وهش به هه ولی سه روکی هه ری می کوردستان و دلشاد بارزان نوینه ری حکومه تی هه ری می کوردستان بوو له ئه لمانیا، له مانگی نیسانی ۲۰۱۰ وه ئه وه هه ولی بو به ئه ندام بوونی یه کیتی لاوان درا، له هه فته کانی رابردووش له کۆبوونه وه ی یه کیتی لاوانی جیهانی پشگیری ئه و داوایه ی یه کیتی لاوانان کرد، به وهش یه کیتی لاوان ده بیته ئه ندامی خیزانی لاوانی جیهانی، ئیمه ش به وه زۆر

خۆشحالین، که یه کیتی لاوان گه یشته ئاستی لاوانی جیهانی، جودا له وهش وه کو ولاتی ئەلمانیایا زۆر پشتیوانیمان لێکردن، لێره شه وه رایده گه یینم که ئومید خۆشناو سکریتی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان دۆستییکی زۆر نزیکی ولاتی ئەلمانیایه، من و ولاتی ئەلمانیاش داواکارین یه کیتی لاوان بێته ئەندامییکی چالاک و کارای یه کیتی لاوانی جیهانی.

له پاشان ئومید خۆشناو له وته یه کدا به و بۆنه یه وه گوتی: ئیمه زۆر خۆشحالین که سکریتی یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی سهردانیکردین، هاوکات یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان به شداری دوو کۆنگره ی لاوانی جیهانی کردوو، ئیمه ش رایده گه یینین که یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستان بووه ئەندامی یه کیتی لاوانی جیهان، ئەوهش به دروستبونی پردی په یوه ندی ده زانین له نیوان لاوانی کوردستان و لاوانی جیهان، ئەو به ئەندام بوونهش هاتنه دی ئامانجییکی دیکه ی یه کیتی لاوانی دیموکراتی کوردستانه، به پێویستیشی ده زانین زۆر سوپاسی به ریز سه روکی هه ری می کوردستان و کاک دلشاد بارزانی نوینه ری حکومه تی هه ری می کوردستان له ئەوروپا ده که یین، که له وه وه زۆر هه ولیان داو هه وله کانیشیان ئەنجامی هه بوو.

جیی باسه یه کیتی لاوانی دیموکراتی جیهانی، ریکخراویکی سه رتاسه ری جیهانی لاوانه و ریکخراوه کانی لاوانی زیاتر له ۵۰ ده ولت له سه ره پای جیهان تیییدا ئەندامن، ئەوهش به ده سکه وتییکی گرنگ و پرپایه خ بو لاوانی کوردستان حیساب ده کری، یه کیتی لاوانیش وه کو نوینه ری ریکخراویکی لاوانی ده وله تییکی سه ره به خۆ بۆته ئەندامی ئەو ریکخراوه.

هه و النامه ی کتیب

**ویستگه کانی میژووی کۆنگره و کۆنفرانسه کانی
یه کیّتی ئافره تانی کوردستان**

هه و النامه ی کتیب

یه کهم بانگه وازی لیژنه ی دامه زرانندی یه کیتی ئافره تانی کوردستان

دوای بریاری کۆنگره ی سیی پارتی دیموکراتی کوردستان، بۆ دامه زرانندی ریکخواه جه ماوه ریبه کان، کۆمه لیک ئافره تی خه باتگێری کورد، سالی ۱۹۵۹ به ناوی لیژنه ی دامه زراندن، بانگه وازیکیان ئاراسته ی گشت ئافره تانی کوردستان کرد، بۆئه وه ی له چوارچێوه ی یه کیتی ئافره تانی کوردستانه وه، درێژه به خه باتی ره وای خۆیان بدهن. دهقی بانگه وازه که به و شیوه یه ی خواره بوو:

بانگی ئافره تانی کوردستان ۱۹۵۹

دایکه به ریزه کان، خوشکه خوشه ویسته کان، ئافره تانی کوردستان، ساله های ساله که ئیوه چوونه ته ناو چهقی خه باتیکی قاره مانانه و شانبه شانی هه موو دانیشتوانی کوردستان بۆ هینانه دی چهقی نه ته وایه تی میله ته ی کورد، بۆ رزگارکردنی عێراق له چنگ ئیستعمار و نوکه رانی بۆ ده ستگیرکردنی چهقی ئافره تان و، له م ریکایه دا گه لیک قوربانیتان دا و قاره مانیتی کچه کوردی نه غه ده و خۆبه ختکردنی ئه خته ر و پاله وانیتی ئافره تانی بارزان و خۆپیشاندانی سلیمانی و کۆیه و به غدا نمونه ی ئەم تیکۆشانه سه خته ی ئافره تانی کوردستان.

خوشک و دایکه به ریزه کان، سه رکه وتنی شوپشی میله ته به سه رکرده ی سوپای خوشه ویست و سه روکایه تی عه بدولکه ریم قاسمی پاله وان و، سه رپانکردنه وه ی تیپی خائینان و، رزگاربوونی عێراق به میله ته ی کورد و عه ره به وه له چنگی ئیستعمار له چوارده ی ته موزدا، ئەم هه موو کاره ساتانه، گه لیک واجباتی خسته سه رشانی میله ته نه به زه که مان و سه رشانی ئافره تانی کوردستان که پێویسته له سه رمان هاوکاری به تین بکه ین له تیکۆشانی میله ته که ماندا بۆ پارێزگاری جمهورییه ته خوشه ویسته که مان به پیچه وانیه ی پیلانه گلاوه کانی ئیستعمار و نوکه ره کانی بۆ ده ستخستنه ناو جمهورییه ته که مان و به هیوای گه رانه وه ی نزامی ئیستعماری و ده ره به گی بۆ عێراق و، باشترین ریکایه ی بۆ گه یشتن به م ئامانجه ئه وه یه که به هه موو هێزمانه وه هاوکاری بکه ین له مقاومه ی میلیدا.

پێویسته له سه رمان چالاکانه هاوکاری بکه ین ده ستبه شانی برایه کامان بۆ سه ره له نوی

دروستکردنی ئەم جمهورییه ته خوشه ویسته تی بکۆشین.

پپوئیسته له سه زمان که به هه موو هیژیکمانه وه هه ول بدهین بو سوودوه رگرتن له و ماده یه ی که له ده ستوره که ماندا دانراوه که میله ته ی کورد و عه ره ب هاوبه شن له م جمهورییه ته دا و حقوقی نه ته وایه تی هه ردوولا پارێزگاری ده کریت، ئەوهش به بوژانه وه ی میله ته که مان و میژووی نه ته وه ی کورد و ئەده بی کوردی ده بیته.

پپوئیسته تی کۆشانی خۆمان یه که خهین له گه ل تی کۆشانی خوشکه عه ره به کامان بو هیئانه دی داخوازی ئافه تان له حه قی مساواتیان - یه که جوړی - له گه ل پیاودا و بو ده ستگیروونی هه موو داخوازییه کانی تری ئافه ت، بو کردنی هیژی ئافه تان به هیژیکی گه وره بو پاراستن و دروستکردنی ئەم جمهورییه ته.

خوشکه به نرخه کان، دایکه خوشه ویسته کان، ئافه تانی کوردستان، بو هیئانه دی ئەو ئامانجانیه ی سه ره وه به جوړیکی ته واو که ئامانجی هه موو ئافه تیکی به شه ره فه و ئامانجی میله ته قاره مانه که مانه، پپوئیسته له سه زمان یه که گرین و هیژی خۆمان ری که خهین، چونکه به بی یه کگرتن ناگهینه ئامانجه پیرۆزه کامان. جا هه ره له بهر ئەم هۆیه یه که ئیمه تا قمی له ئافه تانی کوردستانین و له ناوچه رگه تان ها تووینه ته ده ری و بو ئیوه تی ده کۆشین، داواتان لی ده کهین که له ده وری لیژنه که تان کو بینه وه (لیژنه ی پیکهینانی یه کیتی ئافه تانی کوردستان) و ئامانجه کانی له هه موو ئافه تانی کوردستان بگه یه نن و له پزیا تی بکۆشین. بژی یه کیتی ئافه تانی کوردستان، بژی یه کیتی تی کۆشانی ئافه تانی کورد و عه ره ب، بژی تی کۆشانی ئافه تان له پیناوی ئاشتی جیهاندا، بژی جمهورییه تی عیراقی خوشه ویسته، جمهورییه تی کورد و عه ره ب، به ری هیژی ئیستعمار و نوکه رانی.

لیژنه ی پیکهینانی

یه کیتی ئافه تانی کوردستان

کۆنگره یه که می یه کیتی ئافره تانی کوردستان

به غدا ۱۹۷۰

رێککه وتنامه ی ۱۱ ی ئاداری ۱۹۷۰، بۆ رێکخراوه جه ماوه ریه کانی پارته دیموکراتی کوردستان خالی وه رچه رخان بوو، له دوا ی ئەم رێککه وتنامه یه قونایکی راگوزهری گرنگ هاته پیش و هه لیک ی باش بۆ رێکخراوه جه ماوه ریه کانی پارته ره خسا، تاوه کوو ئازادانه تر بتوانن کار و چالاکی خویان ئەنجام بدن له ته وای کوردستان، بۆیه هاوشانی رێکخراوه کانیتر، یه کیتی ئافره تانی توانی سوود له وه هه له وه رگریت. یه کیک له کار و چالاکیه کانی ئەو رێکخراوه، ئەوه بوو که بووه ئەندامی یه کیتی گشتی ئافره تانی عێراق، ئەم به فهرمی بوونه شی پێویستی به وه ده کرد وه ک هه ر رێکخراویکی تری جه ماوه ری کۆنگره به ستیت، بۆ ئەوه ی مه رجی یاسایی هه بیته بۆ کارکردن.

له سه ر ئەم بنه مایه، یه کیتی ئافره تانی کوردستان رێکه وتی ۲۵ ی ئیلوولی ۱۹۷۰ ی بۆ به ستنی کۆنگره دیاری کرد و له م پۆژه ی شدا کۆنگره که له باره گای سه ره کی لیژنه ی لقی پینجی پارته دیموکراتی کوردستان له شاری به غدا به ستر، که تییدا سه رکردایه تیه ک له دوازه که س بۆ رێکخراوه که پیکهات، به جۆرێک بۆ هه ریه ک له به غدا، که رکوک و سلیمانی یه کی سی نوینهر ده ستنیشان کرا، بۆ هه ر کام له ده زگای به رپۆه به رایه تی به غدا، خانه قین، که رکوک و سلیمانییش نو ئەندام و سی یه ده گ هه لبژێرا، به لام به هۆی ئاماده نه بوونی نوینهرانیانه وه، هیه چ که سی ک له هه ولیر و ده وک هه لنه بژێردران و بریار درا له دواتر دا ده زگای به رپۆه به رایه تییان بۆ ده ستنیشان بکریت. له کۆنگره که دا زه کیه ئیسماعیل حه قی به سکرته ر^(۱) و پارێزه ر فه وزیه موراد، به جیگری سکرته ر هه لبژێردران.

(۱) ئافره تانی کوردستان، گۆفاری برایه تی، ژماره ۷، سالی ۱، خولی دووهم، به غدا، ناوه پراستی ته شرینی یه که می ۱۹۷۰، ل ۳۱؛ گلنام محمود مصطفی، تاریخ نضال اتحاد نساء کوردستان، القسم ۶، جریده خه بات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني، العدد ۷۱۸، الأربعاء، ۲۳ آذار ۱۹۹۴م، ص ۷.

لیژنہی راپہراندنی کۆنگرہی یه کهم له مانه‌ی خواره‌وه پیکهاتبوو:

- پرشنگ محه‌مه‌د مه‌مه‌ند
- مامۆستا دره‌خشان چه‌فید
- ئەنجوم عه‌بدوڵا محه‌مه‌د، ناسراو به (ئەنجوم زوه‌دی)
- مامۆستا نه‌رمین عوسمان چه‌سه‌ن
- سه‌بریہ ئەحمه‌د قادر، ناسراو به (سه‌بریہ مام ئەحمه‌د)

نوینه‌رانی کۆنگرہی یه کهم، ده‌سته‌ی بالای کارگێری یه‌کیته‌ی ئافره‌تانی کوردستانیان به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه‌هه‌لبژارد:

- زه‌کیه ئیسماعیل چه‌قی، سه‌رۆک
- ساجیده محه‌مه‌د، جیگری سه‌رۆک
- مونیره قه‌زاز، ئەمینداری سندوق
- په‌یمان جیاوک، سکرته‌یری گشتی
- فه‌خریه سه‌عدوڵا، ئەندام
- چه‌سیبه‌ تاهر قه‌زاز، ئەندام
- سوعاد ئەحمه‌د مه‌کی، ئەندام
- به‌هیجه محه‌مه‌ده‌لی قازی، ئەندام
- زه‌کیه‌ عه‌لی، ئەندام
- پاکیزه‌ جه‌لال، ئەندام
- نازهنین فه‌خری، ئەندام
- قومریه محه‌مه‌د عه‌بدوڵا، ئەندام
- سروه عوسمان سه‌عید، ئەندام
- خه‌دیجه عه‌بدوڵکه‌ریم، ئەندام^(۱)

(۱) اتحاد نساء کردستان یه‌قعد کونفرانسه‌ه‌ الأول فی بغداد، جریده‌ التآخی، العدد ۵۶۰، بغداد، مطبعة دار الجاحظ، السبت، ۱۰ تشرین الأول ۱۹۷۰م، ص ۳.

پرۆگرام و پهیرهوی ناوخوی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، کۆنگره ی یه کهم

پرۆگرام و پهیرهوی ناوخۆ

ماده ی یه کهم:

ناوی یه کیتی: یه کیتی ئافره تانی کوردستان

ماده ی دووهم:

پیناسه ی یه کیتی:

رێکخراویکی ئافره تانی کۆمه لایه تی و دیموکراتیه، ئامانجی دابینکردنی مافی ئافرهت و بهرزکردنه وهی ئاستی له رووی ئابووری و کۆمه لایه تی و رۆشنیبری له کوردستاندا و خهبات ده کا له پیناوی دابینکردنی مافی رۆشنیبری و تهندروستی و کۆمه لایه تی بۆ منالان و پشتگیری کردنی خهباتی ئافره تان له جیهاندا، له پیناوی ئاشتی و پرزگاربوون له ئیستعمار و چهوساندنه وهی کۆمه لایه تی و سیاسی.

ماده ی سییه م:

ناوهندی یه کیتی به غدایه و مافی کردنه وهی لقی تری سه ره به خو ی هه یه له کوردستان و ئه و شوینانه ی که زۆربه ی دانیشتوانیان کوردن به پیتی بریاری ماده ی (۱۳) له یاسای ژماره (۱) ی، ده ستکاریکراوی سالی (۱۹۶۰).

ماده ی چواره م:

بۆ جیه جیکردنی به یاننامه ی ۱۱ ی ئازار، رێکخراوی یه کیتی ئافره تانی کوردستان ئه ندامه له یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق له گه ل پاراستنی بوونی تایبه تی خو ی.

ماده ی پینجه م:

ئامانجه کانی یه کیتی

پرزگارکردنی ئافره تان له کوردستان له و په یوه ندیه ئابووری و کۆمه لایه تیانه ی، پاشی ده خات و رێگه ی به شداریکردنی لئ ده گری له بنیاتنانی کۆمه لایه تی که ئافرهت نیوه ی هیزی کارکه ر بێت تیایدا و گه شه کردنی ته وای ئافره تانه ئه وهش

به خه بات کردن بو :

- ۱- پزگارکردنی ئافرته له و په یوه ندییه کومه لایه تییه کونه په رستانه ی که ریگه ی به شداریکردنی له ژیانی گشتی لی ده گرن، وه کو ئه ندامیکی کاریگر له بنیاتانی کومه له وه مانه وه ی وه کوره گه زیکی پاشکه وتووی به سه ردا ده سه پیئی.
- ۲- پزگارکردنی ئافرته له نه زانی و نه خوینده واری، به داواکردنی جیبه جیکردنی یاسای به زورفیکردن و کردنه وه ی قوتابخانه ی کچان بو ته مهنی خویندن له هه موو قوناغه کانی خویندنه وه داواکردنی ماوه دان به ئافرته له هه موو بواره کاند، فیکردن و کردنه وه ی مه لهنه ی نه هیشتنی نه خوینده واری له ناو ئافرته تان و ئاموژگاریکردن و فیکردنی پیشه یی بو کچان و پیکخستنی شالوی وشیارکردنه وه و روشنبیرکردن له دیهات و شاردا و کردنه وه ی خوله کانی (دورات) راهینانی پیشه یی و نه هیشتنی نه خوینده واری به په زامه ندی لایه نه تاییه تمهنده کان.
- ۳- کوششکردن بو پته وکردنی په یوه ندییه کانی ناو خیزان و به شداریکردن له چاره سه رکردنی گروگرفته کانی خیزان بو پاراستنی مندال له په راگهنده یی و چه سپاندنی قه واره ی خیزان به سیفته تی ئه وه ی که ناوکی کومه له یه.
- ا- هه ولدان بو وه دیهینانی سه ربه خوئی ئابووری ئافرته به ماوه دانی ئافرته له هه موو بواریکی ئابووری دا و داواکردن به ماوه دانی ته واو له کارکردن و ماوه دان به ئافرته تان بو گه یشتن به پله ی بهرز و به ریوه بردن له کاتیک که خاوه نی ئه و توانایه بن.
- ب- داواکردن بو کردنه وه ی خانه کانی گوئگری (دور الحضانة) میلی و باخچه ی منالانی ئافرته ته کریکاره کان و دانانی یاسای پیویست به شیوه یه که که بگونجی له گه ل باری ماله وه و کاره که یدا.
- ت- داواکردن و دابینکردنی مافی ئافرته تی جوتیار و باشکردنی باری کارکردنی و هه ولدان بو ئه نجامدانی شالوی وشیارکردنه وه و روشنبیرکردن له م بواره دا.
- ۴- دابینکردنی به شداریبوونی کاریگرانه ی ئافرته له هه لسورانندی هه موو مه یدانه کانی کار و خه باتی نیشتمانی له پیئاوی دیموکراتییه ت و ئاشتیدا و تیکشکانندی پیلانه کانی ئیستعمار و زایونیزم و کونه په رستی و پشتگیریکردنی بزوتنه وه کانی پزگاربخوازی نیشتمانی گه لان له سه ر ئاستی جیهان.

5- داواکردنی کردنه وهی نه خوشخانه و مسته وسه فات به تایبه تی نه خوشخانه کانی مندالبوون و مه لبه نده کانی چاود پیرکردنی دایکیتی و مندالیتی و هه لسان به شالوی روشن پیرکردنی ته ندروستی و به شداریکردن له شالوه کانی خو پاراستن و کردنه وهی نه خوشخانه (عیادات) میللیه کان.

6- هه ولدان بو پاراستنی مندالیتی و دابینکردنی مافه روشن پیری و ته ندروستی و کومه لایه تیه کانیان و داخوازی کردنه وهی خانه کان بو حه وانده وهی منداله په راگه نده کان و فیرکردنی پیشه.

7- هه ولدان بو کردنه وهی خانه ی چاود پیرکردنی په ککه وته و به سالچوووه کان.

8- هه ولدان بو به هیزکردنی په یوه ندی و به دیه پینانی هاوکاری سوود به خش له گه ل ئه و پیک خراوه ئافره تیه ناوچه یی و جیهانیانه ی که ئامانجی هاو به شیان هه یه به مه رجیک په یوه ندیکردن له پیکای یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراقه وه بیته.

ماده ی شه شه م:

دارایی یه کیتی

دارایی یه کیتی له م ده ستکه وتانه ی خواره وه پیک دیت:

1- ئابوونه ی بوون به ئه ندام که به لای که مه وه (100) سه د فلس بیته.

2- ده توانرئ ئه ندام ببوردرئ له ئابوونه ی بوون به ئه ندام یان ئابوونه ی مانگانه یان له هه ردووکیان له بهر بیده ره تانی و نه بوونی به بریاری ده سته ی به پروه به رایه تی لق.

3- ئابوونه ی مانگانه به لای که مه وه (50) په نجا فلس ده بیته.

4- ئه و پیتا کانه ی ده ست ده کهن به گویره ی بریاره کانی یاسای یانه سیبه کان و نووسراوه به ده ستکه وته کان (اکتبات) و پیدراوه کان و ده ستکه وتی ئاهه نگه کان و بازا خیرخوازیبه کان (الأسواق الخیریه) که داده نرین به بهرچاوخستنی یاساکان.

5- ئه و پیه خشینانه ی که له لایه ن حکومه ته وه ده درین به یه کیتی.

6- ده ستکه وتی پرۆژه کانی یه کیتی و هه موو ئه و داها تانه ی بو یه کیتی دین.

7- یه کیتی مافی خاوه نیتی (الأموال المنقولة و غیر المنقولة) و هه ر شتیک که بشی

بۆ بهستنی (عقدی مالی) ی ههیه به گویره ی بریاره کانی مادهی هه شتەم له یاسای ژماره (۱) سالی ۱۹۶۰.

مادهی حه و ته م:

ئه ندامیتی و چوونه ناو ریز و له ده ستدانی ئه ندامیتی:

به که م:

هه ر ئه ندامیکی یه کیتی ده بی ئه م مه رجانه ی خواره وه ی تیا به دی بکری:

- ۱- ده بی ناسنامه ی عیراقی بی ت یان کوردی دانیشتوی عیراق بی ت.
  - ۲- ده بی ته واو لیها توو بی ت و ته مه نی هه ژده سالی ته واو کرد بی ت.
  - ۳- ده بی هه موو مافه مه ده نییه کانی هه بی ت.
  - ۴- ده بی ناووده نگ و خوورپه وشتی پاک بی ت.
  - ۵- حوکم نه درابیت به تاوانیک که له ئابرووی که م بکاته وه.
  - ۶- دان به پرۆگرام و پهیره وی ناوخوی یه کیتیدا بنی و باوه ری به ئامانجه کانی هه بی ت و کار بکات بۆ وه دیهینانیان.
  - ۷- ده سته ی بهرپوه به رایه تی بالا ده توانیت هاتنه ریزی ئه و که سانه په سه ند بکات که عیراقی نین و دانیشتووی عیراقن به پی یاسا.
  - ۸- هاتنه ریزی یه کیتی - ئاره زوومه ندی ئه ندامیتی کلیشه ی ئه ندامیتی پر ده کاته وه و پیشکەشی یه کیتی یان یه کیک له لقه کانی ده کات.
- داواکەشی پاش لایه نگیریکردنی له لایه ن دوو له ئه ندامان په سه ند ده کری ت و هه لده سه نگیزیت له گه ل بریاری ده سته ی بالا یان ده سته ی بهرپوه به رایه تی لق ده لکی نری.
- ئه و ده سته یه مافی ئه وه ی هه یه که داواکە ی ت بکاته وه و ههروه ا ئه وه ی داواکە ی ت ده کری ته وه مافی ئه وه ی هه یه سکا لای خو ی بداته کو نگره ی یه کیتی و بریاری کو نگره دوا بریار ده بی له و باره وه.

دووهم:

له دهستدانی ئەندامیتی که به په ناوه کردن (استقاله) و ده رکردن ده بییت:

۱- په ناوه کردن (استقاله): ئەندام به په ناوه کراو داده نریت پاش ئەوهی داواکهی پیشکەش به دهستەهێ بهرپۆه بهرایه تی بالآ یان دهستەهێ بهرپۆه بهرایه تی لق دهکات و هۆیه کانی په ناوه کردنی تیدا روون ده کاته وه و دهسته بریاری له سه ر ده دات و یان پاش تپه رپوونی یه ک مانگ به سه ر داوا کردنی په ناوه کردن و ده رنه که وتنی هیه چ په شیمان بوونه وه یه ک له سه ری.

۲- ده رکردن: ئەندام به ده رکراو داده نریت له یه کیتی له کاتیک:

أ- له دهستدانی یه کیک له مه رجه کانی ئەندامیتی.

ب- بریاری ده رکردنی له لایه ن دهستەهێ بهرپۆه بهرایه تی بالآ وه ده رچوو بییت له گه ل دیار کردنی هۆیه کان و مافی سکا ل کردنی هه یه له کۆنگره ی یه کیتی و بریاری کۆنگره دوا بریار ده بییت له م باره وه.

ماده ی هه شته م:

دهسته کان (هه یئات) ی یه کیتی و ئه رکه کانیان:

یه که م: دهسته ی گشتی لق

به رزترین دهسته یه له لق و له هه موو ئه و ئەندامانه پیک دیت که سه ر به و لقهن و پابه ندبوون به گویره ی ئەم په یره وه و سالی جاریک کۆبوونه وه ی ده وری خویان ده کهن و ده کری داوا بکریت له دهسته ی گشتی لق بۆ کۆبوونه وه ی نااسایی له سه ر داوای (دهسته ی بهرپۆه بهرایه تی بالآ) ی یه کیتی وه یان له سه ر داوای دهسته ی بهرپۆه بهرایه تی لق وه یان له سه ر داوای زۆربه ی ئەندامانی دهسته ی گشتی لق و ئه گه ر پیک نه که وتن ئه وه بۆ ماوه ی یه ک هه فته کۆبوونه وه که دوا ده خریت و دوا خسته نه که ش له سه ر داوای ئەندامانی ئاماده بووی کۆبوونه وه که ده بییت و ئه رکه کانی ئەم دهسته یه ش ئەمه ی خواره وه یه:

۱- هه لبژاردنی ئەندامانی دهسته ی بهرپۆه بهرایه تی لق و سی نوینه ر بۆ ئەنجومه نی بالآ یه کیتی و ئەندامانی تر بۆ کۆنگره ی یه کیتی بۆ نوینه رایه تی کردنی شوعبه کانی سه ربه لق له سه ر بناغه ی نوینه ری ک بو هه ر

۲۰) ئەندام بە مەرجیك ئەو پڕۆزە (المعدل) لە دوو کەس کە مەتر نەبێت بۆ
هەر شوێنێک.

۲- هەلسەنگاندن و لێپرسینەوهی ئیشوکارەکانی دەستە بە پڕۆزە بەرایەتی لێ لێ
سالیکیدا.

۳- گفتوگۆ و بریاردان لەسەر ئەو پێشنیارانەی کە پێویستە بەرز بکریهوه بۆ
کۆنگرە یە کێتی وە یان بۆ دەستە بە پڕۆزە بەرایەتی بالا.

دووهم: دەستە بە پڕۆزە بەرایەتی لێ

لەلایەن دەستە گشتی لێ هەڵدەبژێردری و لە نو ئەندام پێک دێت بە
لانی کەم و لەگەڵ دوو ئەندامی جیگر (احتیاط) وە لە مانگیکیدا دووجار بەلای کەم
کۆبوونەوهی دەوری خۆی دەکات و ئیشوکارەکانی ئەمانەن:

۱- کردنەوهی شوێنێک سەر بە لێ لێ قەزا و ناحیەکان و دانانی لێژنەکانی
بە پڕۆزە بەرایەتی شوێنێک بە گۆپەری پێویست بۆ بە دیهینانی ئامانجەکانی
یە کێتی پاش وەرگرتنی پەزیمانەندی دەستە بە پڕۆزە بەرایەتی بالا لەسەر ئەم
ئیشوکارانە، وە دەستە بە پڕۆزە بەرایەتی لێ لێ بەرپرسیارە لە چاودێریکردنی
ئیشوکاری شوێنێک سەر وە بۆ بە دیهینانی ئامانجەکانی یە کێتی.

۲- بە گشتیکردن (تعمیم) ی بریارەکان و ئامۆژگارییەکانی دەستە بە پڕۆزە بەرایەتی
بالای یە کێتی.

۳- پێشکەشکردنی راپۆرتی مانگانە لەسەر چالاکی لێ لێ و شوێنێک بۆ دەستە
بە پڕۆزە بەرایەتی بالا یە کێتی.

۴- پیکهینانی لێژنە پێپۆرییە پێویستەکان بۆ وە دیهینانی ئامانجەکانی یە کێتی.

۵- دەرکردنی بریار و ئامۆژگارییەکانی پێویست بۆ وە دیهینانی ئامانجەکانی یە کێتی
بە مەرجیك لە ئامۆژگارییەکانی دەستە بە پڕۆزە بەرایەتی بالا دەرئەچێت.

۶- دەستە بە پڕۆزە بەرایەتی لێ لێ نیوان ئەندامەکانیدا سەرۆک و جیگر و
سکرێتەر و ئەمینداری سندوق هەڵدەبژێری. ئەمینداری سندوق بۆی هەیه
کە مەبلەغیك زیاتر نەبێت لە (۲۰) دینار لەلای بێت بۆ کاتی تەنگانە و
مەسروفاتی پێویست بۆ بە پڕۆزە چوونی کاروباری لێ لێ و دەشی زیاد بکریت بە

موافه قه تی ده سته ی گشتی لق.

۷- مافی سزادانی ئەندامانی لقی هه یه له چوارچێوه ی سهرنجراکێشاندا و بۆ هه یه پێشنیاری ده رکردنی ئەندام پێشکەش به ده سته ی به پێوه به رایه تی بالآ بکات و ده سته ی به پێوه به رایه تی بالآ بریاری له سهر بدات.

۸- بۆ هه یه ئەندامانی جیگر بانگ بکات بۆ هاتنه ناو ده سته ی به پێوه به رایه تی لق له کاتی هه بوونی بۆشایی (شاغر).

سێهه م: لێژنه ی به پێوه به رایه تی شوعبه

به لای که م له سی ئەندام ده بیست که ده سته ی گشتی شوعبه هه لیانده بژێری و به و کاروبارانە ی خواره وه هه لده ستی:

۱- پاپه پاندنی بریاره کان و ئامۆژگاریه کانی ده سته ی به پێوه به رایه تی بالآ و لق و ته عمیمکردنیان.

۲- هه لسان به و کاروبارانە که به پێویست ده زانرین بۆ وه دیه پێنانی ئامانجه کانی یه کیتی له ژیر سهرپه رشتی ده سته ی به پێوه به رایه تیدا.

۳- دانانی ئەو لێژنانه ی به پێویستی ده زانن بۆ خۆیان.

چواره م: کۆنگره ی یه کیتی

پێک دیت له ئەندامانی ده سته ی به پێوه به رایه تی بالآ و ئەندامانی ئەنجومه نی بالآ ی یه کیتی و ئەندامانی ده سته ی به پێوه به رایه تی لقه کان و نوینه رانی شوعبه کان به راده ی نوینه ری ک بۆ (۲۰) ئەندام و کۆبوونه وه ی ده وریری کۆنگره سالی جارێک ده بیست و جگه له وانە ی له سهر داوا ی ده سته ی به پێوه به رایه تی بالآ و یان به داواکاری زۆربه ی ئەندامانی کۆنگره ده بیست و ئەرکه کانی کۆنگره ئەمه ی خواره وه یه:

۱- هه لبژاردنی ئەندامانی ئەنجومه نی بالآ ی یه کیتی.

۲- هه لبژاردنی ئەندامانی ده سته ی به پێوه به رایه تی بالآ ی نوێ.

۳- لیکۆلینه وه ی پێشنیاره کان و ئامۆژگاریه کانی ده سته ی گشتی لقه کان.

۴- کۆلینه وه له سهر کاروباری دارایی یه کیتی.

۵- کۆلینہوہ له ئیشوکاره کانی سالی پابردوی دهستهی به پړیوه به رایه تی بالا و نهجومه نی بالای یه کیتی.

۶- وه رگرتنی بریار و پیشکه شکردنی پاسپارده و ئاراسته کردنی پویست بو وه دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتی.

۷- تهماشکردنی سکالای پیشکه شکراو و له لایهن ده رکراوه کان و نهو داویانهی کراون بو هاتنه پړیزی یه کیتی و تکرانه تهوه و دانی دوابریار له سهریان.

۸- لابرندی هه موو یان هه ندیک له ئەندامانی دهستهی به پړیوه به رایه تی بالای یه کیتی به مهرجیک هه لېژاردنی نووی و یان تهواوکاری بکریت له ماوه یه که له مانگیك زیاتر نه بییت له پوژی لابرند.

۹- دهستکاریکردنی پهیرهوی ناوخوای یه کیتی به زوربهی دوو له سهر سیی ئەندامانی کۆنگره و موافقه تی وهزاره تی ناوخوا و هرده گیرییت له سهر نهوه به پیی یاسا.

۱۰- کۆنگره لهو کات و شوینه ده به ستریت که نهجومه نی بالای یه کیتی دیاری ده کات و نه گهر دهنگی له سهر نه درا (نیوهی ژماره ی ئەندامان و کوی یه که) کۆنگره کو ده بیته وه پاش یه که هه فته و دهنگدان که له لایهن نهو ئەندامانه وه ده کری که ئاماده بوون.

۱۱- پیشکه شکردنی پیشنیاره کان بو کۆنگره پیش (۱۰) پوژ ده بییت بو لیکۆلینه وه و دانانی له ناو بهرنامه کانی کاری (جدول أعمال) کۆنگره و نه گهر پیشکه ش کرا له کاتی به ستنی کۆنگره ده بییت به پازیوونی زوربهی ئەندامان له ناو بهرنامه ی ئیشوکاره کانی کۆنگره دابرییت.

پینجه م: دهستهی به پړیوه به رایه تی بالای یه کیتی

به لای که مه وه له یازده ئەندام پیک دیت که له کۆنگره ی یه کیتی هه لده بژیردین بو ماوه ی سالیك و ههر دوو مانگ جاریك کۆبوونه وهی خوای ده کات به لای که م. بهو ئیشوکارانه ی خواره وه هه لده ستی:

۱- لیکۆلینه وهی ئاموژگاری و پیشنیاره کانی کۆنگره ی یه کیتی و دانانی پړوشوینی گونجاو بو پاپه پاندنیان.

۲- ئاراسته کردنی چالاکى و کاروباره کانی یه کیتی بو وه دیهینانی ئامانجه کانی له ریگه ی پیکهینانی لیژنه تایبه ته کان (لجان الخاص).

۳- ده رکردنی به یاننامه و ئاموژگارییه ته نزمییه کان بو دهسته کانی به پریوه به رایه تی لق و شوعبه کان.

۴- کردنه وهی لقه کانی یه کیتی به و شیوهی ده گونجیت و فه رمانکردن بو دهسته کانی به پریوه به رایه تی لقه کان بو کردنه وهی شوعبه کان.

۵- دانانی دهسته ی به پریوه به رایه تی بو لقه کان تا کاتی هه لپژاردنه گشتیه کانی لقه کان یان دانانی ئەندامانی زیاتر بو دهسته کانی به پریوه به رایه تی ئەگەر پپویست بیت.

۶- سه پاندنی سزا به سه ر ئەندامان له کاتی پپویستدا ئەویش:

أ- سه رنجراکیشن: ئاراسته ی ئەو ده کری له کاتیکدا که له ناشیرینی کردبی به ئەنقه ست و [خوی] نه به ستیته وه به ئاموژگارییه کانی به پریوه به رایه تی بالا یان لق [ئه گه رچی] هه ر ئاگاداریش کرابیته وه.

ب- ده رکردنی کاتی یان یه کجاری له کاتیکدا که سوور بیت له سه ر جیه جینه کردنی فه رمانه کانی دهسته ی به پریوه به رایه تی بالا یان له کاتیکدا کرده وه یه ک که کار بکاته سه ر ناوبانگی یه کیتی یان هه لسیت به کرده وه له دژی ئەندامه کانی یه کیتی.

دهسته ی به پریوه به رایه تی بالا له ناو ئەندامانیدا، ئەمانه هه لده بژیریت :

أ- سه روک:

سه روکایه تی کو بوونه وه کانی دهسته ی به پریوه به رایه تی بالا و کونگره ی یه کیتی ده کات و نوینه رایه تی یه کیتی ده کات له هه موو دهسته و دائیره په سمی و ناره سمیه کاندا. ئیمزا ده کات له سه ر نوو سراوه کان که له یه کیتی ده رده چن و له سه ر سه نه ده کانی سه رفکردن به هاوکاری له گه ل ئەمینداری سندوق و له سه ر هه موو ئەو نوو سراوه وانه و په یمانانه ئیمزا ده کات که دهسته ی به پریوه به رایه تی بالا بریاریان له سه ر ده دات و مافی ئەوه ی هه یه، که یه کیك له ئەندامانی دهسته ی به پریوه به رایه تی هه لپژیری بو هه ندی کاری تایبه تی به موافقه ی دهسته ی به پریوه به رایه تی بالا

ب- جیگری سەرۆك:

جیگهی سەرۆك دهگریتهوه له کاتی ئامادهنهبوون یان پهناوهکردن (استقاله) ی سەرۆکدا.

ت- ئەمینداری سندوق:

به پیکخستنی حساباتی یه کیتی و راگرتنی لیسته پئویستهکان و وهگرگرتنی ئابوونهی بوون به ئەندام و ئابوونهی مانگانه هه لدهستی و راپورتی دارایی سالانه پیک دهخات و پیشکەش به دهستهی گشتی دهکات و له گه ل سەرۆک له سەر چهک و سه نه داتی سهرفکردنی ئیمزا دهکات و له لایه ن ئه وه وه پاره ی یه کیتی له بانقه کان داده نری و بۆ هه یه که مه بله غی (5) دینار له لای خو ی دابنیت بو به ره و پروبوونه وه ی کاتی ته نگانه و پئویستیه کانی یه کیتی و ته سلیمکردنی هه موو پاره و دیارییه ک به به لگه نامه ی ئیمزاکرا و له لایه ن ئه وه وه یان جیگری ئه وه ده بییت، پاش مۆرکردنی به مۆری یه کیتی و مافی راکیشانی زیاتر له (50) دیناری هه یه به بریاری دهسته ی به رپۆه به رایه تی بالآ.

ث- سکرتری گشتی:

پیکخستنی کۆبوونه وه کان و ئاماده کردنی به رنامه کانی کاروباری (جداول الأعمال) کۆبوونه وه کانی دهسته ی به رپۆه به رایه تی بالآ و راگرتنی تۆمارگاکانی و چاودێریکردنی راپه راندنی بریاره کان و هه لگرتنی لیسته پئویسته کان و پیکخستنی نامه گۆرینه وه کان (المراسلات) به رپۆه ده بات.

شه شه م: سکرتریه تی گشتی:

به لای که مه وه له دوو ئەندامی دهسته ی به رپۆه به رایه تی بالآ پیک دیت به سه رۆکایه تی سکرتری گشتی و لپرسراویه تی چاودێریکردنی پیکخستنی لقه کان و بنکه کان و لێژنه ی تاییه تییه کان و راپه راندنی بریاره کانی دهسته ی به رپۆه به رایه تی بالآ ده بات و به لای که مه وه له هه فته ی جارێک کۆ ده بیته وه.

حه وه ته م: ئەنجومه نی بالای یه کیتی

له نوینه رانی یه کیتی پیک دیت که له لایه ن دهسته گشتیه کانی لقه کانه وه هه لده بزێردرین به راده ی سئ ئەندام بو هه ر لقیک و هه موو ئەندامانی دهسته ی

بەرپۆه به رایه تی بالاو به لای کهم له هەر سی مانگ جارێک کۆ ده بیته وه
بو کاروباری پیکهستن و بهرپۆه به رایه تی دارایی و پیکهستنی ئیشوکاری له
چاودێرێکردنی پاپه راندنی بریاره کانی کۆنگره.

هه شته م: ئەندامی دهسته ی بهرپۆه به رایه تی بالآ

به بریاری ده رچوو له ئەندامانی بالآی یه کیته له لپرسراویه تی به زۆربه ی (دوو
له سه ر سی) ی ده نگ و سکا لاکردنی هه یه له کۆنگره و کۆنگره دوا بریار ده بیته، ئەگه ر
بو شای پهی دا بوو له ئەندامانی دهسته ی بهرپۆه به رایه تی بالآ، ئەندامانی (الاحتیاط)
بانگ ده کریته بو پکردنه وه ی بو شایه که به گویره ی دانانی دهسته ی بهرپۆه به رایه تی
بالآ.

ماده ی نۆیه م:

له سه ر یه کیته ی و شو عبه کانیه تی که ئەم لیستانه ی خواره وه له لای خو یان
رابگرن:

۱- لیسته ی ئەندامان که ناوی هه ر ئەندامێک و ته مه نی و پشه ی و شوینی
دانیشتنی و میژووی په یوه ندی کردنی و جنسیه ی و ناوی ئەندامانی پشتگیریکه ری
تیدا ده نووسری.

۲- تۆمارگه ی کۆبوونه وه کان و بریاره کانی دهسته ی بهرپۆه به رایه تی و دهسته ی گشته
تیدا ده نووسری و له کۆتایی هه ر کۆبوونه وه یه که له لایه ن ئەندامانی ئاماده بوو
له سه ری ئیمزا ده کری.

۳- تۆمارگه ی حسابات که ده سه کوه ت و مه سروفاتی یه کیته ی تیدا یه ده نووسری به
مه رجیک که (تصدیق) کرا بیته له لایه ن دادنوس (کاتب العدل) هوه.

۴- تۆمارگه ی که لوپه ل که هه ر شتیک مولکی یه کیته ی بیته تیایدا ده نووسری.

۵- تۆمارگه ی نووسراوه کانی هاتوو و پۆیشتوو.

ماده ی ده یه م:

یه کیته ی که سایه تییه کی مه عنه وی هه یه یان خاوه نی ئەهلیه تیکی ته واوه بو
جیبه جیکردنی ئیشوکاره کانی له م بهرنامه یه دا نووسراوه و مافی ره فتار (تصرف) و

بہستنی بہ لپن و خواہ نیتی و دژایہ تی و (الخصومه) و بردنہ دادگا (المرافعه) ی ہہیہ و سەرۆک یان جیگری سەرۆک نوینہ رایہ تی دہ کات بہ گویرہ ی ئەم بہرنامہ یہ.

مادہ ی یازدہ ہہم:

ئەگەر بریار درا بہ ہہ لۆہ شاندنہ وە ی یہ کیتی بہ شیوہ یہ کی ئیختیاری بہ بریاری زۆربہ ی دہنگی (دوو لەسەرسێ) ی ئەندامانی کۆنگرہ مومتەلە کات پیک دہخری لەلایەن ئەو پیکخەرہ ی کہ کۆنگرہ دیاری دہ کات و پاشماوہ کە ی لە پاش پیکخستن دہ گواستریتہ وە بو ئەو لایەنانہ ی کہ کۆنگرہ دیاری دہ کات، بہ لام ئەگەر ہہ لۆہ شاندنہ وە کہ بہ شیوہ یہ کی قەزائی (دادگا) بوو بو پیکخستن مومتەلە کاتی یہ کیتی و گواستنہ وە ی پاشماوہ کە ی لە دوا ی پیکخستن و پاککردنہ وە ی فەرمانہ کانی یاسا چا و دہ کرین.

هه و النامه ی کتیب

کۆنگره‌ی دووهمی یه کیتی ئافره تانی کوردستان

به غدا ۱۹۷۱

دوابه دوای به ستنی کۆنگره‌ی یه که می خوئی، یه کیتی ئافره تانی کوردستان بوئ
ئه وه‌ی به شیوه‌یه‌کی فه‌رمی له ته‌واوی کوردستان و عی‌راق چالاکیه‌کانی خوئیان
ئه‌نجام بده‌ن، ده‌بوو داوای مۆله‌تی فه‌رمی کارکردن بکه‌ن، بوئ ئه‌و مه‌به‌سته‌ش
نووسراویکیان ئاراسته‌ی وه‌زاره‌تی ناوخوئی حکومه‌تی عی‌راق کرد و په‌یره‌وپروگرامی
ریکخراوه‌که‌یان که له دوانزه ماده پیکهاتبوو به زمانی عه‌ره‌بی هاوپیچی نووسراوی
داواکاریه‌که‌یان کردبوو، ئه‌م نووسراوه له گوڤاری (الوقائع العراقية) بلاوکرایه‌وه، پاش
ئه‌وه وه‌زاره‌تی ناوخوئی عی‌راق به نووسراوی م.ج-۲۴۰۶ په‌زامه‌ندی له‌سه‌ر داواکاری
ریکخراوه‌که‌ ده‌ربهری، سه‌ره‌نجام له ریکه‌وتی ۱۸ی تشرینی دووهمی ۱۹۷۰ مۆله‌تی
فه‌رمی به یه کیتی ئافره تانی کوردستان به‌خشی.

به‌فه‌رمی بوونی ریکخراوی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، ئه‌وانی پابه‌ندی
کۆمه‌لیک یاسا کرد، که ده‌بوو به‌پیی ماوه‌ی یاسایی کۆنگره‌به‌ستن، بوئه‌هه‌ر
له‌سه‌ر ئه‌و بنه‌مایه یه کیتی ئافره‌تان بریاری ئه‌نجامدانی کۆنگره‌یان دا، سه‌ره‌تا
بریاری ئه‌نجامدانی کۆنفرانسه‌ ناوخوویییه‌کانی خوئی دا، بوئ مه‌به‌ستی هه‌لبژاردن و
ده‌ست نیشان کردنی ئه‌ندامانی کۆنگره، بوئ ئه‌م مه‌به‌سته‌ش له ته‌واوی لقه‌کانی
به‌غدا، که‌رکووک، سلیمانی، هه‌ولیر، خانه‌قین، هه‌لبژاردنی ئه‌ندامانی کۆنگره
به‌ریوه‌چوو.

له ریکه‌وتی ۱۸-۱۹ی نیسانی ۱۹۷۱ یه کیتی ئافره تانی کوردستان دووهمین
کۆنگره‌ی خوئیان له که‌ش و هه‌وایه‌کی ئازاد له باره‌گای یه کیتی لاوانی دیموکراتی
کوردستان له شاری به‌غدا به‌ست.

پاش گه‌توگۆی ئه‌ندامانی کۆنگره و تاوتووی کردنی بارودۆخی ئه‌وسای کۆمه‌لگای
کوردی و په‌وشی ئافره تانی کوردستان، بریاردرا ئه‌و ریکخراوه‌هه‌وت لق له
شاره‌کانی به‌غدا، سلیمانی، که‌رکووک، خانه‌قین، هه‌ولیر، نه‌ینه‌وا، ده‌ووک بکاته‌وه.
له کۆتایی کۆنگره‌ش لیژنه‌یه‌کی نوئی بوئ راپه‌راندنی ئه‌و ریکخراوه‌هه‌لبژێردان و

زہکیہ ئیسماعیل حەقی بە سکرتری پیکخواوہ کہ هه لێژێردرایه وه.

له لایه ن نوینه رانی کۆنگره وه لێژنه ی راپه راندنی نوێ بەم شیوه ی خواره وه هاته هه لێژاردن:

● زه کیه ئیسماعیل حەقی

● حه سیبه قه زاز

● فه وزیه موراد

● سو هام ئیبراهیم

● په یمان مه عروف

● فه خریه سه عدولا

● زوهره موراد

● فه خریه حه یدهر

● عه فیهه جاسم

● فایزه نه سرولا

● سو ره یا محه مه د عه بدولا

● گه لایوێژ سألح فه تاح

● هیرۆ ئیبراهیم ئه حمه د

● پرشنگ محه مه د مه مه ند

● نه رمین عوسمان حه سه ن

ئه ندامانی یه ده گی لێژنه ی راپه راندنیش بەم شیوه ی خواره وه له لایه ن نوینه رانی کۆنگره وه ده نگیان پی درا:

● عه تیبه ئه حمه د

● جیهان مه عروف

● نه عیمه مه حمود

له ریکه وتی ۳ یاری ۱۹۷۱ یشد، له کۆبوونه وه ی ئه ندامانی لێژنه ی راپه راندندا

ئهمانهی خواره وه بو مه کته بی سکر تاریه ت هه لێژێردران:

- زه کیه ئیسماعیل ههقی، سه روکی دهستهی بالای کارگیری
- سوره یا محهمه د، جیگری سه روکی دهستهی بالای کارگیری
- نه رمین عوسمان هه سه ن، سکر تیری گشتی
- سو هام ئیبراهیم قورتاس، ئه مینداری سندوق

برپاره کانی کۆنگره‌ی دووه‌می یه کیتی ئافره‌تانی کوردستان

● کۆنگره ده‌ستخۆشی له پارٹی به‌عسی عه‌ره‌بی سۆسیالیستی و سه‌رکرده‌که‌ی ئه‌حمه‌د حه‌سه‌ن ئه‌لبه‌کر و پارٹی دیموکراتی کوردستان و سه‌رکرده‌ی خه‌باتگێر بارزانی ده‌کات و هه‌وله‌هاوبه‌شه‌کانیان به‌رز ده‌نرخینن که به‌یاننامه‌ی میژووی ۱۱ ی ئادار و به‌خشینی مافه‌نه‌ته‌وه‌یییه‌کان به‌گه‌لی کورد و ئۆتۆنۆمی بو‌گه‌لی کورد له چوارچێوه‌ی کۆماری عێراقی لی که‌وته‌وه. هاوکات کۆنگره به‌چاوی ریزه‌وه‌ده‌پروانیتته‌وه‌هه‌نگاوانه‌ی له پیناوی جییه‌جێکردنی ب‌رگه‌ و برپاره‌کانیدا گیارونه‌ته‌به‌ر و داوای به‌رده‌وامبوون له‌سه‌ر جییه‌جێکردنی ب‌رگه‌ و پابه‌ندبوونه‌کانی تری ریککه‌وتنامه‌که‌ ده‌کات، ئه‌مه‌ش له پیناوی پته‌وترکردنی بنه‌ماکانی یه‌کیتی نیشتمانی و دارشتنیان له‌سه‌ر بنه‌مای راست و دروست و دابینکردنی پیداو‌یسته‌ی کانی خه‌بات له‌ دژی کۆلۆنیالیزم و زایونیزم.

● به‌مه‌به‌ستی گه‌یشتن به‌گونج‌وترین شیوازه‌کانی هاوکاریی و کاری به‌ره‌مه‌دار له نیوان یه‌کیتیه‌که‌مان و یه‌کیتی گشتی ئافره‌تانی عێراق و وه‌گه‌رخستنی ده‌ستی کاری ئافره‌ت و کردنه‌وه‌ی کارگه‌ی تایبه‌ت به‌فێرکردنی به‌رگ‌درووی و بازاری میلی تایبه‌ت، کۆنگره داوای پیکه‌ینانی لیژنه‌یه‌کی هاوبه‌ش له‌گه‌ل یه‌کیتی گشتی ده‌کات.

● له پیناوی دابینکردنی ئاستیکی شیوازی ته‌ندروستی بو‌مندالانمان له کوردستان و بو‌دایکان له‌گوند و لادیکان، کۆنگره به‌پێوستی ده‌زانی لیژنه‌یه‌کی هاوبه‌ش له‌گه‌ل یه‌کیتی گشتی پیکه‌ینانی که‌ ئه‌رکی وه‌رگرتنی ئه‌و خۆراکه‌ ب‌گریته‌ئه‌ستۆ که وه‌ک یارمه‌تی نیوده‌وله‌تی و بی‌به‌رامبه‌ر به‌حکومه‌ت ده‌گات و له‌لایه‌ن لیژنه ته‌ندروستییه‌کانه‌وه به‌سه‌ر لقه‌کانی یه‌کیتیه‌که‌مان دابه‌ش ب‌کری.

● به‌و پێیه‌ی هه‌لمه‌تی نه‌هیشتی نه‌خوینده‌واریی پێوستی به‌وه‌گه‌رخستنی توانای سه‌رجه‌م هاو‌لاتیانمان هه‌یه‌به‌عه‌ره‌ب و کورده‌وه، بۆیه کۆنگره داوای پیکه‌ینانی لیژنه‌یه‌کی هاوبه‌ش له‌گه‌ل یه‌کیتی گشتی ده‌کات که ئه‌رکی سه‌ره‌پرشتیکردنی هه‌لمه‌ته‌که‌ ب‌گریته‌ئه‌ستۆ و بو‌ئه‌وه‌مه‌به‌سته‌خولی پێوست ب‌کاته‌وه‌و هه‌ول بدات که لایه‌نه‌په‌یوه‌ندیده‌ره‌کان رازی ب‌کات به‌وه‌ی پروانامه‌ی قوتابخانه‌کانی نه‌هیشتی نه‌خوینده‌واریی له‌گه‌ل پروانامه‌ی پۆلی چواری سه‌ره‌تایی هاوتا ب‌کری.

● ئه‌وه‌ئهرکانه‌ی به‌هه‌ندیک له‌ئهندامانمان سپێردراون، پێوست ده‌کات ئه‌وان به‌ته‌واوی خۆیان بو‌ئه‌وه‌به‌رپرسیاریتیه‌ته‌رخان ب‌که‌ن که ده‌بنه‌مایه‌ی خیر و خوشی بو‌ته‌واوی کۆمه‌لگای عێراقیمان، له‌و روانگه‌یه‌وه کۆنگره داوا ده‌کات

لایه نه په یوه نډیداره کان هه ول بدن شانبه شانی براکانیان له سه نډیکا و ریکخراوه جه ماوه ریه کانی دیکه دان به مافی خوته رخانکردنی ئافره تی سه رکرده دا بنین.

- کونگره داوای تیپه راندنی پاشماوه کانی شه پری براکوژیی ده کات، ئه و شه پری بووه هوی ئه وهی روله کامان بو ماوهی ده سال له خویندن دابریین، ئه مه ش له ریگای زیادکردنی ژماره ی قوتابخانه سه ره تایی و ئاماده ییه کان و په یمانگه پیشه ییه کان له کوردستان، به تابه تی له گوند و لادیکان و دابینکردنی کارمندی پیویست بویان.

- کونگره هه لویستی یه کیتی گشتی سه باره ت به زیادکردنی ژماره ی نوینه رانمان له ده سته ی کارگی پری بالای یه کیتی که له دوو ئه ندامه وه بو سی ئه ندام بهرز ده رخین، له راستیدا ئه مه نیشانه یه که بو ئه و گیانی برابه تیه ی بالی به سه ر په یوه نډیه کانی نیوان هه ردوو یه کیتی که دا کیشاوه.

- کونگره پشتگیری خوی بو خه باتی په وای ولاتانی عه ره بی دوست دووپات ده کاته وه له دژی دواکه وتنی کومه لایه تی و ته و اوکردنی پرۆسه ی ئازادیی ئابووری و تیکۆشان له پیناوی رزگارکردنی خاکی داگیرکراوی عه ره ب و وه ده سه ته پینانی مافه کانی گه لی عه ره بی فه له ستین له ژیان له سه ر خاکی ئازاد و یه کگرتووی خوی.

- کونگره پشتگیری خوی بو خه باتی ئافره تان له ولاتانی ئاسیا و ئه فریقیا و ئه مه ریکای لاتین دووپات ده کاته وه له پیناوی ئازادیی نیشتمانی و دیموکراسی و مافی دیارکردنی چاره نووس و بنبرکردنی هه موو شیوازه کانی جیاکاری ره گه زپه رستی و گه یشتن به و ئاشتیه ی ده بیته مایه ی دابینکردنی بنه ماکانی ئازادیی ئافره تان له جیهان و هیئانه دی خواسته په واکانی.

کۆنگرہی سییہمی یه کیتی ئافره تانی کوردستان

ههولیر ۱۹۷۲

یه کیتی ئافره تانی کوردستان، بۆ زیاتر پیکخستنی ریزه کانی و نوپکردنه وه و گونجاندنی کاری پیکخواوہ کهی له گهل پيشکه وتنه کاندا، له پیکهوتی ۲۷ - ۲۹ ی نیسانی ۱۹۷۲، به دروشمی «له پیناو په پیره وکردنی ئوتۆنۆمی بۆ کوردستانی عیراق» به ئاماده بوونی ۱۲۱ نوینەر له کوۆ گشتی ۱۳۰ نوینەر له گشت لقه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، له «هۆلی گهل» ی شاری ههولیر و «هۆتیل سه لاهه دین» له شاره دیی پیرمامی سه ر به پاریزگای ههولیر، له ژیر چاودییری ئه حمه د هسه ن به کر، سه رۆککۆماری عیراقدا کۆنگرہی سیی خۆی به پیره برد که سامی عه بدولپه حمان وتاری سه رۆک کۆماری خوینده وه^(۱). له کۆنگرہ که دا حه بیب محمه د که ریم سکرتری پارٹی دیموکراتی کوردستان به نوینه رایه تی سه رۆک مسته فا بارزانی وتاری خوینده وه.

هه ریه که له م لایه ن و که سایه تییا نه ییش ئاماده ی کۆنگرہ که بوون و به وتار و بروسکه به شدارییان کرد: یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق، هاوبه ندی ئافره تانی عیراق، کۆمه له ی مانگی سووری عیراقی / لقی ئافره تان، کۆمه له ی ئافره تانی لای مه سیحی، یه کیتی نیشتیمانی ئافره تانی جه زائیری، ئه نجوومه نی ئافره تانی لوبنانی، یه کیتی ئافره تانی مه غریب، یه کیتی گشتی ئافره تانی مه غریب، عایده علوی نوینه ری یه کیتی گشتی ئافره تانی یه مه ن، یه کیتی نیشتیمانی ئافره تانی فه له ستینی، لیژنه ی ئافره تانی سووقیت، ئه نجوومه نی ئافره تانی بولگاری، ئه نجوومه نی ئافره تانی پۆلۆنی، لیژنه ی ئافره تانی مه جارستان، یه کیتی ئافره تانی هیندستان^(۲). هه روه ها کانه بی دزه یی جیگری پاریزگاری ههولیر، نوینه ری لیژنه ی

(۱) المؤتمر الثالث لاتحاد نساء كردستان، جريدة التأخي، العدد ۱۰۱۵، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۲۲ نيسان ۱۹۷۲م، ص ۴؛ السيد رئيس الجمهورية نيب الاستاذ محمه د محمود عبدالرحمن لرعاية مؤتمر اتحاد نساء كردستان، جريدة التأخي، العدد ۱۰۲۰، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۲۹ نيسان ۱۹۷۲م، ص ۱.

(۲) المقررات الكاملة للمؤتمر الثالث لاتحاد نساء كردستان، جريدة التأخي، العدد ۱۰۷۴، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۱ تموز ۱۹۷۲م، ص ۱۳؛ ئاماده کردنی: لوتفیه ئیبراهیم سألح، هه ندیك

لقى پینجی پارتی دیموکراتی کوردستان، نوینهری یه کیتی مامۆستایانی کوردستان و نوینهری یه کیتی قوتابیان کوردستان به وتار به شدارییان له کردنه وهی کۆنگره که دا کرد^(۱).

له پاش ته و او بوونی کاره کانی، له لایهن نوینهرانی کۆنگره وه دهستهی بالای کارگێری بهم شیوهیهی خواره وه هه لێژێردرا:

- زه کیه ئیسماعیل حه قی
- عه تیه ئه حمه د جه واد جاف، ناسراو به (دایکی یاسین)
- ئینتسار عه لی فه یلی
- سوره یا محه مه د
- فه خریه حه یده ر، ناسراو به (فه خریه فه یلی)
- فه وزیه شه وکه ت ره شید، ناسراو به (فه وزیه شه وکه ت که تانی)
- سه بریه ئه حمه د، ناسراو به (سه بریه مام ئه حمه د)
- سینهم خان به درخان
- کوردستان شه وکه ت ره شید، ناسراو به (کوردستان شه وکه ت که تانی)
- فایقه خه فاف
- سه بیحه تاهیر فه یلی
- عه قیله عه بدولقادر سلیمان ناسراو به (عه قیله رواندزی)
- نازه نین فه خری
- نه بیهه مه هدی، ناسراو به (نه بیهه فه یلی)
- به هیه مه عروف، ناسراو به (به هیه شیخ مارف به رزنجی)
- له تیفه سدیق

له بیره وه ریبه کانی به هییه مه عروف به رزنجی، (سلیمانی - به ریوه به ریتهی گشتی چاپ و بلاو کردنه وه - چاپخانه ی وه زاره تی رۆشنییری - ۲۰۰۲ز)، ل ۱۴۴ - ۱۴۵، ۱۶۴.

(۱) مؤتمەر اتحاد نساء کوردستان یختمم أعماله صباح الیوم ویصدر قرارته وتوصیاته، جریده التأخی، العدد ۱۰۲۰، بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۲۹ نیسان ۱۹۷۲م، ص ۴.

● نہ جات مه حمود مه حوی

● سه بیحه مه هدی

● ئامینه محه مه د

● په روین عه لی محه مه د بیوک

● خه یریہ عارف

هه روه ها ئه ندامانی یه ده گی ده سته ی بالای کارگپیش بریتی بوون له:

● کوردستان عه لی عه بدولعه زیز

● حه مدیه سابیر

● په خشان خه فاف

● ئه نجوم عه بدولا محه مه د، ناسراو به (ئه نجوم زوهدی)

● عیسمه ت عه زیز

له ریکه وتی ۲۹ ی نیسانی ۱۹۷۲ ده سته ی بالای کارگپیری کۆبوونه وه و بو

سه رکردایه تی بالا ئه مانه ی خواره وه یان هه لبارد:

● زه کیه ئیسماعیل حه قی، سه روک

● سوره یا محه مه د، جیگری سه روک

● فه وزیه شه وکته ت، سکرتری گشتی

● ئینتسار عه لی، ئه مینداری سندوق^(۱)

له دوای ته و او بوونی کۆنگره، روژی هه ینی، ۲۸ ی نیسانی ۱۹۷۲ له باره گای حاجی

ئۆمه ران له سنووری پارێزگای هه ولیر، سه روک مسته فا بارزانی پیشوازی له گشت

میوانه بیانیه کانی کۆنگره و ئه ندامانی سه رکردایه تی یه کیتی ئافره تانی کوردستان

کرد^(۲).

(۱) انتخابات الهيئة الادارية العليا لاتحاد نساء كردستان، المصدر السابق، ص ۵.

(۲) البارزانی يستقبل الوفود المشاركة في مؤتمر اتحاد نساء كردستان، جريدة التآخي، العدد ۱۰۱۸،

بغداد، مطبعة التایمس، السبت، ۲۹ نیسان ۱۹۷۲م، ص ۱.

پروگرام و پهیرهوی ناوخی یه کیتی ئافره تانی کوردستان کۆنگره ی سییه م

ماده ی یه که م:

ناوی یه کیتی: یه کیتی ئافره تانی کوردستان

ماده ی دووه م:

پیناسه ی یه کیتی:

پیکخراویکی ئافره تانی کۆمه لایه تی و دیموکراتییه، ئامانجی دابینکردنی مافی ئافره ت و بهرزکردنه وهی ئاستی له پرووی ئابووری و کۆمه لایه تی و پۆشنبیری له کوردستاندا و خهبات ده کا له پیناوی دابینکردنی مافی پۆشنبیری و تهندروستی و کۆمه لایه تی بو منالان و پشتگیریکردنی خهباتی ئافره تان له جیهاندا، له پیناوی ئاشتی و بزگاربوون له ئیستیعمار و چهوساندنه وهی کۆمه لایه تی و سیاسی.

ماده ی سییه م:

ناوهندی یه کیتی: بهغدایه و مافی کردنه وهی لقی تری سه ره به خۆی هه یه له کوردستان و ئه و شوینانه ی که زۆربه ی دانیشتوانیان کوردن به پیتی بریاری ماده ی (۱۳) له یاسای ژماره (۱) ی، ده ستکاریکراوی سالی (۱۹۶۰).

ماده ی چواره م:

بو جیه جیکردنی به یاننامه ی (۱۱) ئازاری پیکخراوی یه کیتی ئافره تانی کوردستان ئه ندامه له یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق له گه ل پاراستنی بوونی تایبه تی خۆی.

ماده ی پینجه م:

ئامانجه کانی یه کیتی:

بزگارکردنی ئافره تان له کوردستان له و په یوه ندییه ئابووری و کۆمه لایه تیانه ی که پاشی ده خات و پێگه ی به شداریکردنی لیده گری له بنیاتانی کۆمه لیک که ئافره ت نیوه ی هیزی کارکه ر بیت تیایدا و گه شه کردنی ته واوی ئافره ت، ئه وه ش به خه باتکردن بو:

۱- بزگارکردنی ئافره ت له و په یوه ندییه کۆمه لایه تییه کۆنه په رستیانه ی که پێگه ی

به شداريکردنی له ژيانی گشتی لی ده گرن، وه کو ئه ندامیکی کاریگر له بنیاتنایی کوومه له وه، مانه وهی وه کو په گه زیکی پاشکه وتووی به سهردا ده سه پینتی.

۲- رزگارکردنی ئافرهت له نه زانی و نه خوینده واری، به داواکردنی جیبه چی کردنی یاسای به زور فی کردن و کردنه وهی قوتابخانه ی کچان بو ته مه نی خویندن له هه موو قوناغه کانی خویندن و داواکردنی ماوه دان به ئافرهت له هه موو بواره کاند و فی کردن و کردنه وهی مه لبه ندی نه هیشتنی نه خوینده واری له ناو ئافره تان و ئاموژگاری کردن و فی کردنی پیشه یی بو کچان و ریڅخستنی شالوی وشیارکردنه وه و رۆشنیبرکردن له گوند و شاردا و کردنه وهی خوله کانی (ده ورات) راهینانی پیشه یی و نه هیشتنی نه خوینده واری به په زامه ندی لایه نه تایبه تمه نده کان.

۳- کوشش کردن بو پته وکردن په یوه ندیبه کانی ناو خیزان و به شداريکردن له چاره سه رکردنی گیروگرفته کانی خیزان بو پاراستنی مندا ل له په راگه نده یی و چه سپاندنی قه واره ی خیزان به سیفته تی ئه وهی که ناوکی کوومه له.

۴- أ - هه و لدان بو وه دیهینانی سه ربه خوئی ئابووری ئافرهت به ماوه دانی ئافرهت له هه موو بواریکی ئابووریدا و داواکردن به ماوه دانی ته واو و له کارکردن و ماوه دان به ئافره تان بو گه یشتن به پله ی بهرز و به پړپوه بردن له کاتیک که خاوه نی ئه و توانایه بن.

ب - داواکردن بو کردنه وهی خانه کانی گو شگری (دور الحضانه) میلی و باخچه ی منالانی ئافره ته کریکاره کان و دانانی یاسای پیویست به شیوه یه ک که بگونجی له گه ل باری ماله وه و کاره که یدا.

ج - داواکردن و دابینکردنی مافی ئافره تی جووتیار و باشکردنی باری کارکردنی و هه و لدان بو ئه نجامدانی شالوی وشیارکردنه وه و رۆشنیبرکردن له م بواره دا.

۵- دابینکردنی به شداربوونی کاریگرانه ی ئافرهت له هه ل سوو پراندنی هه موو مه یدانه کانی کار و خه باتی نیشتمانی له پیناوی دیموکراتیه ت و ئاشتیدا و تیکشکاندنی پیلانه کانی ئیستعمار و زایونیزم و کوئه په رستی و پشتگی ریکردنی بزووتنه وه کانی رزگارخیوازی نیشتمانی گه لان له سه ر ئاستی جیهان.

۶- داواکردنی کردنه وهی نه خو شخانه، به تایبه تی نه خو شخانه کانی مندا ل بوون و مه لبه نده کانی چاود پریکردنی و هه لسان به شالوی رۆشنیبرکردنی ته ندروستی

و بەشداریکردن لە شالاوەکانی خۆپاراستن و کردنەووی نەخۆشخانە (عیادات) میلیه کاندای.

۷- هەولدان بۆ پاراستنی مندالیتی و دابینکردنی مافە پۆشنبیری و تەندروستی و کۆمەلایەتییه کانیان و داخواری کردنەووی خانەکان بۆ حەواندنەووی منالە پەراگەندەکان و فێرکردنی پیشە.

۸- هەولدان بۆ کردنەووی خانە چاودێریکردنی پەککەوتە و بەسالچوووەکان.

۹- هەولدان بۆ بەهێزکردنی پەيوەندی و بەدیھێنانی هاوکاری سوودبەخش لە گەل ئەو پێکخراوە ئافره تییه ناوچەیی و جیھانیانەیی کە ئامانجی هاوبەشیان ھەیه بە مەرچیک پەيوەندیکردن لە پێگای یە کیتی گشتی ئافره تانی عێراقەوہ بیت.

مادە ی شەشەم:

دارایی یە کیتی:

دارایی یە کیتی لەم دەستکەوتانەیی خوارەوہ پیک دیت:

- ۱- ئابوونەیی ئەندام کە بەلای کەمەوہ (۱۰۰) سەد فلس بیت.
- ۲- دەتوانرێ ئەندام ببوردرێ لە ئابوونەیی بوون بە ئەندام یان ئابوونەیی مانگانەییان لە ھەردووکیان لەبەر بێدەرەتانی و نەبوونی، بە بریاری دەستەیی بە پێوە بەرایەتی لق.
- ۳- ئابوونەیی مانگانە بە لای کەمەوہ (۵۰) فلس دەبیت.
- ۴- ئەو پیتاکانەیی دەست دەکەون بە گوێرەیی بریارەکانی یاسای یانەسیبەکان و نووسراوە بە دەستکەوتەکان (اکتبات) و پێدراوەکان و دەستکەوتی ئاھەنگەکان و بازا خێرخوایبەکان (الأسواق الخيرية) کە دادەنرێن بە بەرچاوخستنی یاساکان.
- ۵- ئەو پێبەخشینانەیی کە لەلایەن حکومەتەوہ دەدرێن بە یە کیتی.
- ۶- دەستکەوتی پڕۆژەکانی یە کیتی و ھەموو ئەو داھاتانەیی بۆ یە کیتی دین.
- ۷- یە کیتی مافی خاوەنیتی (الأموال المنقولة و غير المنقولة) و ھەر شتی کە بشن بۆ بەستنی (عەقدی مالی) ھەیه بە گوێرەیی بریارەکانی مادەیی ھەشتەم لە یاسای ژمارە (۱) سالی (۱۹۶۰).

مادهی حوته م:

ئەندامەتی و چوونەناو ریز و لە دەستدانی ئەندامی:تی:

یەكەم: هەر ئەندامیكی یەكیتی دەبێ ئەم مەرجانە ی خوارەوہی تیا بە دی بکری:

- ۱- دەبێ ناسنامە ی عێراقی بێت یان کوردی دانیشتووی عێراق بێت.
- ۲- دەبێ تەواو و لێهاتوو بێت و تەمەنی هەژدە سالی تەواو کردبێت.
- ۳- دەبێ هەموو مافە مەدەنییە کانی هەبێت.
- ۴- دەبێ ناو و دەنگ و خوورەوشتی پاک بێت.
- ۵- حوکم نەدرابێت بە تاوانیک کە لە ئابرووی کەم بکاتەوہ.
- ۶- دان بە پرۆگرام و پەڕەوہی ناوخی یەکتیدا بنی و باوہری بە ئامانجە کانی هەبێت و کار بکات بو وەدیھینانیان.
- ۷- دەستە ی بەرپۆہ بەرایەتی بالآ دەتوانبێت هاتنەریزی ئەو کەسانە پەسەند بکات کە عێراقی نین و دانیشتووی عێراقن بەپیی یاسا.
- ۸- هاتنەریزی یەکتی، ئارەزوومەندی ئەندامەتی کلێشە ی ئەندامەتی پەر دەکاتەوہ و پیشکەشی یەکتی یان یەکیک لە لقە کانی دەکات. داواکەشی پاش لایەنگریکردنی لەلایەن دوو لە ئەندامان پەسەند دەکرێت و لەگەڵ بریاری دەستە ی بالآ یان دەستە ی بەرپۆہ بەرایەتی لق دەلکینری. ئەو دەستە یە مافی ئەوہی هە یە کە داواکە ی ت بکاتەوہ، هەر وہا ئەوہی داواکە ی ت ئەکرێتەوہ مافی ئەوہی هە یە سکالای خوی بداتە کۆنگرە ی یەکتی و بریاری کۆنگرە دوا بریارە دەبێ لەو بارەوہ.

دووہم: لە دەستدانی ئەندامی، کە بە پەناوہ کردن (استقاله) و دەرکردن دەبێت:

۱- پەناوہ کردن (الاستقاله):

ئەندام بە پەناوہ کراو دادەنریت پاش ئەوہی داواکە ی پیشکەش بە دەستە ی بەرپۆہ بەرایەتی بالآ، یان دەستە ی بەرپۆہ بەرایەتی لق دەکات و هویە کانی پەناوہ کردنی

تيداروون ده كاتهوه و دهسته بريارى له سهر ده دات، يان پاش تپه ربوونى يهك مانگ به سهر داوا كردنى په ناوه كردن و دهرنه كه وتنى هيچ په شيمانبوونه وه يهك له سهرى.
۲- دهر كردن:

ئەندام بە دەرکراو دادەنریت لە يەككىتى له كاتيك:

أ- له دەستدانى يەككى له مەرجه كانى ئەندامىتى.

ب- بريارى دهر كردنى له لايه ن دهسته ي بهرپوه بهرايه تى بالآوه دهرچوو بيت له گه ل ديارى كردنى هۆيه كان و مافى سكالآ كردنى هه يه له كۆنگره ي يەككىتى و بريارى كۆنگره دوا بريار ده بيت له م باره وه.

ماده ي هه شته م:

دهسته كانى (هيئات) يەككىتى و ئەرکه كانيان:

يەكهم:

دهسته ي گشتى لق: بهر زترين دهسته يه له لق و له هه موو ئه و ئەندامانه پيك ديت كه سهر به و لقهن و پابه ندبوون به گویره ي ئەم په يره وه و سالى جاريك كۆبون هوه ي دهورى خويان ده كهن و ده كرى داوا بكرىت له دهسته ي گشتى لق بو كۆبوونه وه ي نائاسايى له سهر داواى (دهسته ي بهرپوه بهرايه تى بالآ) ي يەككىتى، يان له سهر داواى دهسته ي بهرپوه بهرايه تى لق، يان له سهر داواى زۆربه ي ئەندامانى دهسته ي گشتى لق و ئه گه ر پيك نه كه وتن ئه وه بو ماوه ي يهك هه فته كۆبوونه وه كه دوا ده خرىت و دوا خستنه كه ش له سهر داواى ئەندامانى ئاماده بووى كۆبوونه وه كه ده بيت و ئەرکه كانى ئەم دهسته يش ئەمه ي خواره وه يه :

- ۱- هه لبژاردنى ئەندامانى دهسته ي بهرپوه بهرايه تى لق و (۳) نوينه ر بو ئەنجومه نى بالآ ي يەككىتى و ئەندامانى تر بو كۆنگره ي يەككىتى بو نوينه رايه تى كردنى شوعبه كانى سهر به لق له سهر بناغه ي نوينه ريك بو هه ر (۲۰) ئەندام به مەرچيك ئه و پرژه يه (المعدل) له دوو كه س كه متر نه بيت بو هه ر شوعبه يهك.
- ۲- هه لسه نگاندن و لپرسينه وه ي ئيش و كاره كانى دهسته ي بهرپوه بهرايه تى لق له سالىكدا.

۳- گفتوگو و بریاردان لہسەر ئه و پیشنیارانہی کہ پیوسته بهرز بکرینهوه بو کونگره یه کیتی یان بو دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالا.

دووه م:

دهسته ی بهرپوه بهرایه تی لق: له لایه ن دهسته ی گشتی لق هه لده بژی ری و له (۹) ئەندام پیک دیت به لای که م و له گه ل دوو ئەندامی جیگر (الاحتیاط) و له مانگی کدا دووجار به لای که م کوبوونه وه ی دهوری خو ی ده کات و ئیش و کاره کانی ئەمانه ن:

۱- کردنه وه ی شوعه ی سه ر به لق له قه زا و ناحیه کان و دانانی لیژنه کانی بهرپوه بهرایه تی شوعه کان به گویره ی پیوست بو به دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتی پاش وه رگرتنی په زامه ندی دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالا له سه ر ئەم ئیشوکارانه و دهسته ی بهرپوه بهرایه تی لق بهرپرسیاره له چاودیری کردنی ئیش و کاری شوعه کانی سه ره وه بو به دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتی.

۲- به گشتیکردن (تعمیم) ی، بریاره کان و ئاموژگاریه کانی دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالای یه کیتی.

۳- پیشکه شکردنی راپورتی مانگانه له سه ر چالاکی لق و شوعه کانی بو دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالای یه کیتی.

۴- پیکهینانی لیژنه ی پسپوری پیوست بو وه دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتی.

۵- ده رکردنی بریار و ئاموژگاریه کانی پیوست بو وه دیهینانی ئامانجه کانی یه کیتی به مه رجیک له ئاموژگاریه کانی دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالا دهرنه چیت.

۶- دهسته ی بهرپوه بهرایه تی لق له نیوان ئەندامه کانیدا، سه روک و جیگر و سکریتیر و ئەمینداری سندوق هه لده بژی ری. ئەمینداری سندوق بو ی هه یه که مه بله غیک زیاتر نه بی ت له (۲۰) دینار له لای بی ت بو کاتی ته نگانه و مه سروفاتی پیوست بو بهرپوه چونی کاروباری لق و ئەشی زیاد بکری ت به موافقه تی دهسته ی گشتی لق.

۷- مافی سزادانی ئەندامانی لقی هه یه له چوارچیوه ی سه رنجراکیشاندا و بو ی هه یه پیشنیاری ده رکردنی ئەندام پیشکه ش به دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالا

بکات و دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالا بریاری له سه ر بدات.

۸- بو ی هه یه ئه ندامانی چیگر بانگ بکات بو هاتنه ناو دهسته ی بهرپوه بهرایه تی لق له کاتی هه بوونی بو شایی (شاغر).

سییه م:

لیژنه ی بهرپوه بهرایه تی شوعبه: به لایکه م له (۳) ئه ندام ده بیته که دهسته ی گشتی شوعبه هه لیانده بژی ری و به و کاروباران ه ی خواره وه هه لده ستی:

۱- راپه راندنی بریاره کان و ئاموژگارییه کانی دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالا و لق و ته عمیم کردنیان.

۲- هه لسان به و کاروباران ه که به پیویست ده زانی بو وه دیه پتانی ئامانجه کانی یه کیتی له ژیر سه ره رشتی دهسته ی بهرپوه بهرایه تی لقدا.

۳- دانانی ئه و لیژنانه ی به پیویستی ده زان بو خو یان.

چواره م:

کۆنگره ی یه کیتی:

پیک دیت له ئه ندامانی دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالا و ئه ندامانی ئه نجومه نی بالای یه کیتی و ئه ندامانی دهسته ی بهرپوه بهرایه تی لقه کان و نوینه رانی شوعبه کان به راده ی نوینه ریك بو (۲۰) ئه ندام و کۆبوونه وه ی ده وری کۆنگره سالی جاریك ده بیته و جگه له وانه ی له سه ر داوای دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالا یان به داواکاری زۆربه ی ئه ندامانی کۆنگره ده بیته و ئه رکه کانی کۆنگره ئه مه ی خواره وه یه:

۱- هه لبژاردنی ئه ندامانی ئه نجومه نی بالای یه کیتی.

۲- هه لبژاردنی ئه ندامانی دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالای نو ی.

۳- لیکۆلینه وه ی پیشنیا ره کان و ئاموژگارییه کانی دهسته ی گشتی لقه کان.

۴- لیکۆلینه وه له سه ر کاروباری دارایی یه کیتی.

۵- لیکۆلینه وه له ئیشوکاره کانی سالی رابردووی دهسته ی بهرپوه بهرایه تی بالا و ئه نجومه نی بالای یه کیتی.

۶- وه رگرتنی بریار و پیشکه شکردنی راسپارده و ئاراسته کردنی پیویست بو وه دیه پتانی

ئامانجہ کانی یه کیتی.

۷- تہ ماشاگردنی سکاالی پیشکەشکراو لەلایەن دەرکراوہکان و ئەو داوایانە ی کراون بۆ هاتنە ریزی یه کیتی و پەتکراونەتەوہ و دانی دوا بریار لەسەریان.

۸- لابردنی هەموو یان هەندیک لە ئەندامانی دەستە ی بەرپۆه بەرایەتی بالای یه کیتی بە مەرجیک هەلبژاردنی نوێ یان تەواوکاری بکریت لە ماوہیەک کە لە مانگیک زیاتر نەبیت لە رۆژی لابردن.

۹- دەستکاریکردنی پەپرهوہی ناوخۆی یه کیتی بە زۆربە ی (دوو لەسەر سێ) ی ئەندامانی کۆنگرە و موافقەتی وەزارەتی ناوخۆ وەردەگیریت لەسەر ئەوہ بەپیی یاسا.

۱۰- کۆنگرە لەو کات و شوینە دەبەستریت کە ئەنجومەنی بالای یه کیتی دیاری دەکات و ئەگەر دەنگی لەسەر نەدرا (نیوہی ژمارە ی ئەندامان و کو ی یەک) کۆنگرە کو دەبیتەوہ پاش یەک هەفتە و دەنگدان کە لەلایەن ئەو ئەندامانەوہ دەکری کە ئامادە بوون.

۱۱- پیشکەشکردنی پیشنیارەکان بۆ کۆنگرە پیش (۱۰) رۆژ دەبیت بۆ لیکۆلینەوہ و دانانی لە ناو بەرنامەکانی کاری (جدول أعمال) کۆنگرە و ئەگەر پیشکەش کرا لە کاتی بەستنی کۆنگرە دەبیت بە پرازیوونی زۆربە ی ئەندامان لە ناو بەرنامە ی ئیشوکارەکانی کۆنگرە دابریت.

پینجەم:

دەستە ی بەرپۆه بەرایەتی بالای یه کیتی:

بەلای کەمەوہ لە (۱۱) ئەندام پیک دیت کە لە کۆنگرە ی یه کیتی هەلدەبژیردین بۆ ماوہ ی سالیک و هەر دوو مانگ جاریک کۆبوونەوہ ی خو ی دەکات بە لای کەم. بەو ئیشوکارانە ی خوارەوہ هەلدەست:

۱- لیکۆلینەوہ ی ئامۆژگاری و پیشنیارەکانی کۆنگرە ی یه کیتی و دانانی رپوشوینی گونجاو بۆ پاپەرانندیان.

۲- ئاراستەکردنی چالاک ی و کاروبارەکانی یه کیتی بۆ وەدیھینانی ئامانجەکانی لە رپگە ی پیکھینانی لیژنە تاییەتەکان (لجان الخاص).

۳- ده رکردنی به یاننامه و ئامۆژگارییه ته نزمیمییه کان بۆ دهسته کانی به پڕیوه به رایه تی لق و شوعبه کان.

۴- کردنه وهی لقه کانی یه کیتی به و شیوهی ده گونجیت و فه رمانکردن بۆ دهسته کانی به پڕیوه به رایه تی لقه کان بۆ کردنه وهی شوعبه کان.

۵- دانانی دهسته ی به پڕیوه به رایه تی بۆ لقه کان تا کاتی هه لبژاردنه گشتیه کانی لقه کان یان دانانی ئەندامانی زیاتر بۆ دهسته کانی به پڕیوه به رایه تی ئە گەر پپووست بیّت.

۶- سه پاندنی سزا به سه ر ئەندامان له کاتی پپووستدا ئەویش:

أ - سه رنجراکیشان، ئاراسته ی ئەندامان ده کری لکه کاتیکدا که له ناشرینکردنی به بی ئەنقه ست و نه به ستیته وه به ئامۆژگارییه کانی به پڕیوه به رایه تی بالآ یان لق هه ر ئاگاداریش کرابیته وه.

ب - ده رکردنی کاتی یان یه کجاری له کاتیکدا که سوور بیّت له سه ر جیبه جینه کردنی فه رمانه کانی دهسته ی به پڕیوه به رایه تی بالآ یان له کاتیکدا کرده وه یه که کار بکاته سه ر ناوبانگی یه کیتی یان هه لسیّت به کردوو له دژی ئەندامه کانی یه کیتی.

دهسته ی به پڕیوه به رایه تی بالآ له ناو ئەندامانیدا، ئەمانه هه لده بژیریت:

۱. سه رۆک:

سه رۆکایه تی کۆبوونه وه کانی دهسته ی به پڕیوه به رایه تی بالآ و کۆنگره ی یه کیتی ده کات و نۆینه رایه تی یه کیتی ده کات له هه موو دهسته و دائیره ره سمی و نارپه سمیه کاندا. ئیمزا ده کات له سه ر نووسراوه کان که له یه کیتی ده رده چن و له سه ر سه نه ده کانی سه رفکردن به هاوکاری له گه ل ئەمینداری سندوق و له سه ر هه موو ئەو نووسراوانه و په یمانانه ئیمزا ده کات که دهسته ی به پڕیوه به رایه تی بالآ بریاریان له سه ر ده دات و مافی ئەوهی هه یه، که یه کیک له ئەندامانی دهسته ی به پڕیوه به رایه تی هه لبژیرتی بۆ هه ندی کاری تایبه تی به موافقه ی دهسته ی به پڕیوه به رایه تی بالآ.

۲. جیگری سەرۆك:

جیگه‌ی سەرۆك ده‌گریته‌وه له کاتی ئاماده‌نه‌بوون یان په‌ناوه‌کردن (استقاله) ی سەرۆکدا.

۳. ئەمینداری سندوق:

به‌رێکخستنی حساباتی یه‌کیته‌ی و پراگرتنی لیسته‌ی پێویسته‌کان و وه‌رگرتنی ئابوونه‌ی بوون به‌ ئەندام و ئابوونه‌ی مانگانه‌هه‌لده‌ستی و پاپورتی دارایی سالانه‌ی رێک ده‌خات و پێشکەش به‌ ده‌سته‌ی گشتی ده‌کات و له‌گه‌ڵ سەرۆک له‌سه‌ر چه‌ک و سه‌نه‌داتی سه‌رفکردنی، ئیمزا ده‌کات و له‌لایه‌ن ئه‌وه‌وه‌ پاره‌ی یه‌کیته‌ی له‌ بانکه‌کان داده‌نری و بۆ هه‌یه‌ که‌ مه‌بله‌غی (0) دینار له‌ لای خۆی دابنیت بۆ به‌ره‌و‌په‌روو‌بوونه‌وه‌ی کاتی ته‌نگانه‌ و پێویسته‌ی کانی یه‌کیته‌ی و ته‌سلیمکردنی هه‌موو پاره‌ و دیارییه‌ک به‌ به‌لگه‌نامه‌ی ئیمزاکراو له‌لایه‌ن ئه‌وه‌وه‌ یان جیگری ئه‌و ده‌ییت، پاش مۆرکردنی به‌ مۆری یه‌کیته‌ی و مافی پراکیشانی زیاتر له‌ (50) دیناری هه‌یه‌ به‌ بریاری ده‌سته‌ی به‌رپه‌وه‌به‌رایه‌تی باله‌.

۴. سکرته‌ری گشتی:

رێکخستنی کۆبوونه‌وه‌کان و ئاماده‌کردنی به‌رنامه‌کانی کاروباری (جداول الأعمال) کۆبوونه‌وه‌کانی ده‌سته‌ی به‌رپه‌وه‌به‌رایه‌تی باله‌ و پراگرتنی تۆمارگاکانی و چاودێریکردنی راپه‌راندنی بریاره‌کان و هه‌لگرتنی لیسته‌ی پێویسته‌کان و رێکخستنی نامه‌گۆرینه‌وه‌کان (المراسلات) به‌رپه‌وه‌ ده‌بات.

شه‌شه‌م:

سکرته‌ریه‌تی گشتی:

به‌لای که‌مه‌وه‌ له‌ دوو ئەندامی ده‌سته‌ی به‌رپه‌وه‌به‌رایه‌تی باله‌ پێک ده‌یت به‌ سه‌رۆکایه‌تی سکرته‌ری گشتی و لێپرسراویه‌تی چاودێریکردنی رێکخستنی لقه‌کان و بنکه‌کان و لێژنه‌ی تایبه‌تییه‌کان و راپه‌راندنی بریاره‌کانی ده‌سته‌ی به‌رپه‌وه‌به‌رایه‌تی باله‌ ده‌بات و به‌لای که‌مه‌وه‌ له‌ هه‌فته‌ی جارێک کۆ ده‌یته‌وه‌.

حه وته م:

ئه نجومه نی بالای یه کیتی:

له نوینه رانی یه کیتی پیک دیت که له لایه ن دهسته گشتیه کانی لقه کانه وه هه لده بژێردرین به راده ی سئ ئەندام بو هەر لقیك و هه موو ئەندامانی دهسته ی به رپوه به رایه تی بالا و به لای کهم له هەر سئ مانگ جارێك کو ده بیته وه بو کاروباری ریکخستن و به رپوه به رایه تی دارایی و ریکخستن ئیشوکاری له چاودرێکردنی راپه راندنی برپاره کانی کۆنگره.

هه شته م:

ئه ندامی دهسته ی به رپوه به رایه تی بالا:

به برپاری ده رچوو له ئەندامانی بالای یه کیتی له لپرسراویه تی به زۆربه ی (دوو له سه رسئ) ی ده نگ و سکا لکردنی هه یه له کۆنگره و کۆنگره دوا برپار ده بیته، ئەگه ر بۆشایی په یدا بوو له ئەندامانی دهسته ی به رپوه به رایه تی بالا، ئەندامانی (الاحتیاط) بانگ ده کریته بو پرکردنه وه ی بۆشاییه که به گویره ی دانانی دهسته ی به رپوه به رایه تی بالا.

ماده ی نۆیه م:

له سه ر یه کیتی و شوعبه کانیه تی ئەم لیستانه ی خواره وه له لای خویان رابگرن:

- ۱- لیسته ی ئەندامان که ناوی هەر ئەندامێك و ته مه نی و پیشه ی و شوینی دانیشتنی و میژووی په یوه ندیکردنی و جنسیه ی و ناوی ئەندامانی پشتگیریکه ری تیدا ده نووسری.
- ۲- تۆمارگه ی کۆبوونه وه کان و برپاره کانی دهسته ی به رپوه به رایه تی و دهسته ی گشتی تیدا ده نووسری و له کۆتایی هەر کۆبوونه وه یه که له لایه ن ئەندامانی ئاماده بوو له سه ری ئیمزا ده کری.
- ۳- تۆمارگه ی حسابات که ده سه کوه وت و مه سروفاتی یه کیتی تیدا یه ده نووسری به مه رجیک که (تصدیق) کرا بیته له لایه ن دادنووس (کاتب العدل) هوه.
- ۴- تۆمارگه ی که لوپه ل که هەر شتیك مولکی یه کیتی بیته تیا یدا ده نووسری.
- ۵- تۆمارگه ی نووسراوه کانی هاتوو و رۆیشتوو.

مادهى ده يه م:

يه كىتى كه سايه تيبه كى مه عنه وى هه يه يان خاوه نى ئه هليه تىكى ته واوه بو جيبه جىكردى ئيشوكاره كانى له م بهرنامه يه دا، نووسراو و مافى رهفتار (تصرف) و بهستنى به لىن و خاوه نىتى و دژايه تى و (الخصومه) و بردنه دادگا (المرافعه) ي هه يه و سه روڭ يان جىگرى سه روڭ نوينه رايه تى ده كات به گوپره ي ئه م بهرنامه يه.

مادهى يازده هه م:

ئه گهر بپيار درا به هه لوه شانده وه ي يه كىتى به شپوه يه كى ئىختيارى به بپيارى زوربه ي دهنگى (دوو له سه رسى) ي ئه ندا مانى كۆنگره مومته له كات پىك ده خرى له لايه ن ئه و پىكخه ره ي كه كۆنگره ديارى ده كات و پاشماوه كه ي له پاش پىكخستن ده گواستريته وه بو ئه و لايه نانه ي كه كۆنگره ديارى ده كات، به لام ئه گهر هه لوه شانده وه كه به شپوه يه كى قه زائى (دادگا) بوو بو پىكخستن مومته له كاتى يه كىتى و گواستنه وه ي پاشماوه كه ي له دواى پىكخستن و پاكردنه وه ي فهرمانه كانى ياسا چاو ده كرین.

بریار و پاسپارده کانی کۆنگره ی سییه می یه کیتی ئافره تانی کوردستان ۱۹۷۲

به ره چاوکردنی که شوهه وای سیاسی عیراق و سرووشتی ئه و بارودۆخانه ی بالیان به سهر ناوچه ی رۆژه لاتی ناوه راستدا کیشاوه، ههروه ها به له بهرچاوگرتنی ئه و مه ترسیانه ش که رووبه پرووی بزووتنه وه ی رزگار یخوازی گهلانی ناوچه که ده بنه وه، به گه لی عیراقی ئیمه شه وه، کۆنگره بریاری ئه مه ی خواره وه ی دا:

یه که م: له سهر ئاستی ناوخۆیی

۱- کۆنگره پشتگیری ته وای خو ی بو به یاننامه ی ۱۱ ی ئادار دووپات ده کاته وه که سه رکه وتتیکی گه و ره بوو بو هه موو هیزه نیشتمانی و پيشکه وتووخوازه کانی عیراق و چه ندین ده رفه تی پیکه وه کارکردنیشی بو ریکخراوه جه ماوه ریه کانمان ره خساند، ئه مه ش دوا ی خه باتیکی نه ینی دوورودریژ که چه ندین سالی خایاند و ریگی له به رده م ریگه چاره یه کی ئاشتیانه و له چوارچیه ی مافه نه ته وه ییه ره واکان بو گه لی کوردمان والا کرد، به تایبه تی مافی ئوتۆنۆمی له چوارچیه ی کۆماری عیراق. ههروه ها کۆنگره جه خت له وه ده کاته وه که گه له که مان به شیوه یه کی کرده یی به مافی ئوتۆنۆمی بگات و هه موو پیداو یستیه کانی رووبه پرووبونه وه ی پیلانه کانی کۆلۆنیالیزم و زایۆنیزم و دواکه وتووی بو فه راهه م بکری.

۲- کۆنگره خو شحالی خو ی به رامبه ر گه یشتنی که مینه نه ته وه ییه کانی کوردستان به مافه کارگیپی و کلتووریه کانیا ن ده رده بری و پی وایه ئه مه ده بیته مایه ی زامنکردنی توندوتۆلبوونی یه کریزی نیشتمانی.

۳- کۆنگره داخی خو ی به رامبه ر به به دیکردنی هه ندیک دیارده ی نیگه تیف ده رده بری که تا ئیستا بال به سهر که شوهه وای سیاسیدا ده کیشن و بوونه ته مایه ی زیادکردنی ئاستی نیگه رانی له کوردستانی عیراق، له ئه نجامی جیه جینه کردنی ئه و برگانیه ی له به یاننامه ی ئادار ماونه ته وه و دریزه دان به پرۆسه ی دوورخستنه وه ی رۆله کانی گه لی کوردمان به تایبه تی له ناوچه کانی ناوه راست و باشووری عیراق و ده ره وه ی ولات و داوا ی گیرانه وه و به خشینی مافی نیشته جیپوون بو ئه وانه ده کات که به گویره ی ریککه وتنی نیوان حزبی به عسی عه ره بی سۆسیالیستی و پارتی دیموکراتی کوردستان خاوه نی ئه و مافه ن و وه ستاندنی پیاده کردنی سیاسه تی جیاکاری له دژیان. ههروه ها کۆنگره داوا ی هیئانه دی خواستیکی دیکه ی گه لی عیراق ده کات

کہ بریتیه له بونیادنانی بهریه کی نیشتمانی هاوسهنگ که حکومه تیکی ههمه لایه نی نیشتمانی لی بکه ویته وه و بیته مایه هیئانه دی دیموکراسی بو عیراق و ئوتونومی بو کوردستان.

۴- کۆنگره پشتگیری خوی بو ههنگاوه ئیجابه کانی حکومه تی نیشتمانی دووپات ده کاته وه که به ره و ئاراسته ی ئازادی سیاسی و ئابووری ده نرین، به تایه تی له بواری چاکسازی کشتوکالی و به ره مه پینان و مامه له کردن له گه ل سامانه نه وتیه کان به شیوازیکی گونجاو و ناساندنی ئه و که رته وه ک فاکته ریکی بنه تی له شه ری رزگارکردنی ئابووریماندا.

۵- کۆنگره ده ستپیشخه ری که ی حکومه تی نیشتمانی سه باره ت به راگه یاندنی پرۆژه ی میساقی کاری نیشتمانی به رز ده نرخینی و به ههنگاویکی گرنگی ده زانی به ره و ئاراسته ی یه کخستنی هیزه نیشتمانی و پیشکه وتووخوازه کانی عیراق و هیواخوازیسه بوچوونه خیرخوازه کان به یه ک بگهن و وه لامی ئه و پیشنیازه گونجاوانه ش بدریته وه که له لایه ن سه رکرده تی پارٹی دیموکراتی کوردستانه وه خراونه ته روو، کۆنگره پیشی وایه هاوپه یمانی نیوان حزبی به عسی عه ره بی سۆسیالیستی و پارٹی دیموکراتی کوردستان له سه ر بنه مایه کی پته و و راستگۆیانه بریتیه له کروکی به ره ی نیشتمانی چاوه پروانکراو.

۶- وه ک په رۆشیه ک له لایه ن ئافره تانی کوردستانه وه به رامبه ر توندوتۆلکردنی په یوه ندیه کانی نیوان یه کیتیه که یان وه ک نوینه ری نه ته وه یی و راسته قینه ی ئافره تانی کوردستان له گه ل یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق ، به شیوه یه ک بیته مایه ی هیئانه دی ئه و ئامانجانیه ی ئافره تانی عیراق هیوا ی بو ده خوازن، لیره وه کۆنگره ئه م داواکاریانه ی خواره وه ده خاته روو:

پیکه یانی ئه نجومه نیکی بالآ بو یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق که یه کیتیه که ی ئیمه ش له ریگه ی ژماره یه کی یه کسانی نوینه رانمان تیایدا به شدار بی، به مه رجیک ژماره ی ئه ندانمان له ئه نجومه نه که هاوشیوه ی ئه و سیستمه بی که له زۆربه ی ئه و ولاتانه کاری پی کراوه که توانیویانه کیشه نه ته وه ییه کانیان چاره سه ر بکه ن و بنه ماکانی یه کیتی نیشتمانی ان پته و بکه ن. کۆنگره جه خت له وه ش ده کاته وه که ئه نجومه نیکی له و جوړه رۆلکی پراکتیکیانه به ئافره تانی کوردستان ده به خشی له

ویناکردن و دارشتنی پلان بۆ هه لۆیسته ژیاریه کان و ئه و بابه تانه ی په یوه ستن به هه موو ئافره تانی عه ره ب و کورد له عیراق، ههروه ها ده بیته مایه ی ریکه ستنی کۆشش و په یوه ندیی نیوان ریکه خراوه کانی ئافره تان له ولاتی ئیمه له سه ر بنه مای شیایوی و دانان و ئه رکه یه کسانه کان:

۱- به شداری پیکردنی یه کیتی هه که مان له هه موو ئه و کۆنگره و کۆبوونه وه ده ره کیانه ی بانگه یشتی یه کیتی گشتی ئافره تانی عیراق ده که ن.

۲- کۆنگره به خۆش حالیه وه تیبینی بوونی چهند به شیکی تایهت به پته وکردن و پشتگیری کردنی بزوتنه وه ی ئافره تانی عیراق و ریکه خراوه جه ماوه ریه کان و خسته روویان بۆ گه توگۆ ده کات و جه خت له وه ده کاته وه که سه رکه وئنی یه کپیزی نیشتمانی پبویستی به کرانه وه به رووی ئه م ریکه خراوانه ی ئافره تانه وه هه یه که له ولاتا بوونیان هه یه، بۆیه کۆنگره جاریکی دیکه داوای یه که خسته جموجۆلی ئافره تانی عیراق ده کات، به و پبیه ی به ره ی پشکه وتووخوازی ئافره تان تاکه وه لآمه بۆ ئاراسته کردنی خه باتی ئافره تان به ره و ئاسۆیه کی هاوبه ش و باشتر، ههروه ها له سه ر ئاستی ناوخۆ و ده ره وه ش قورساییه کی دیکه به جموجۆلی ئافره تانی عیراق ده به خشی و وزه و توانا جۆربه جۆره کانیش کۆ ده کاته وه و ده یانخاته خزمه تی نیشتمان و ده بن به پالپشت بۆ پشکه وئنی بواره کانی ئابووری و کۆمه لآیه تی.

دووهم: له سه ر ئاستی عه ره بی

۱- له ناخی ئیش و ئازاره کانی گه لی کورد و ئه و نیشتمانه مان که له سه رده می جه نگه یه که می جیهان له لایه ن داگیرکه رانه وه به ش به ش کرا، وه ک چۆن نیشتمانی عه ره بیه به ش به ش کرا، ئافره تانی کوردستان په یمان تازه ده که نه وه که شانبه شانی خوشکانی عه ره ب له ولاتانی تر درێژه به خه بات به دن له پیناوی ده سه ته به رکردنی یه کیتی ولاتانیان و ته واوکردنی پرۆسه ی ئازادکردنی ئابووری و وه ستان له دژی دوژمنی هاوبه شمان که کۆلۆنیالیزم و زایۆنیزم و دواکه وتووین.

۲- کۆنگره پشتگیری ته واوی خۆی بۆ خه باتی رزگاریخوازی گه لی فه له ستینی برا و ته واوی ئافره تانی خه باتگیری فه له ستین ده رده بری، له پیناوی ئازادکردنی نیشتمانه داگیرکراوه که یان.

۳- وہك ریزگرتیك له هه لویسته جیگیره کانی ریکخستنی سیاسی بهرہی نه ته وهیی له کۆماری یه مهنی دیموکراتی میلی و هاوسۆزی بهرده وامی به رامبه ر گه لی کورد و پشتگیریکردن له خهباتی ره وامان له پیناوی گه یشتن به مافه نه ته وهییه کائمان و به بۆنه ی ئاماده بوونی خاتو عایده علوی نوینه ری یه کیتی گشتی ئافره تانی یه مهن له کۆنگره که مان . کۆنگره به پویستی ده زانی سلّوی گهرم ئاراسته ی یه کیتی گشتی ئافره تانی یه مهن بکات و هیوای پیشکوهوتنی بهرده وامیش بۆ گهلانی کۆماری یه مهنی دیموکراتی میلی ده خوازی.

۴- کۆنگره خو شحالی خو ی به رامبه ر ریککهوتنی ئه م دواییه ی نیوان حکومه تی سودان و شوپشگیپانی باشووری سودان ده رده بری و پی وایه جیبه جیکردنی ریککهوتنه که سه رکهوتنی گه لی سودانی برا و به هیژکردنی یه کیتی نیشتمانی ئه و ولاته ی لی ده که وپته وه .

سییه م: له سه ر ئاستی جیهان

وهك دیاره شوپشی کورد به شیکی جیهانه کراوه ی شوپشی جیهانه، به گویره ی باوه پینانی به شداربوانی کۆنگره ش به وه ی بابته تی ئازادی له سه رتاسه ری جیهان یه ک بابته و هه ر گروو پیکیش له سه ریه تی رۆلی خو ی له و چوارچیه جیهانیه دا بگیپی، بۆیه کۆنگره بریار ده دات :

أ- ده ربپینی پشتیوانی بۆ خهباتی گهلانی ئاسیا و ئه فریقیا و ئه مه ریکای لاتین له پیناوی گه یشتن به مافی دیارکردنی چاره نووس و تیکۆشان له دژی ده سه لاته داگیرکاریه کان و بنپرکردنی هه موو شیوازه کانی جیاکاری ره گه زپه رستی و رژیمه کۆنه په رست و دکتاتۆریه کان و شادبوون به ئازادی نیشتمانی و دیموکراسی.

ب- کۆنگره له دایکبوونی کۆماری به نگلادیشی دیموکراتی میلی پیروژ ده کات و وهك ئه نجامیک بۆ خهباتی گه لی به نگالی رۆژه لات له قه له می ده دات و پی وایه ئه مه به لگه یه کی روونه بۆ ئه وه ی کیشه نه ته وایه تیه کانی گهلان ته نیا له ریگای به خشینی مافه نه ته وه ییه کان و دیموکراسیه ته وه یه کلا ده کرینه وه و کۆنگره هیوای پیشکوهوتنی بهرده وام بۆ گه لی کۆماری به نگلادیش ده خوازی.

ج- کۆنگره سلّوی خهبات ئاراسته ی یه کیتی ئافره تانی دیموکراتی جیهان ده کات و

جهخت له سهر خواستی ئافره تانی ئیمه ده کاته وه بو پته و کردنی په یوه ندییه کامان له گه ل سهر جهم ئه و ریخراوانه ی تاییدا ئه ندامن و تیکۆشامان له پیناوی یه کخستنی جموجۆلی ئافره تان له سهر ئاستی جیهان. ههروه ها کۆنگره دلنیایی خۆی دهرده بپری سه بارهت به وهی ههول و تیکۆشانی هاوبه شمان له پیناوی هینانه دی ئامانجه کامان ده گاته ئه و مه بهسته ی جولانه وهی ئافره تانی جیهان ههولیان بو ده دات.

د- کۆنگره پشتگیری گهرمی خۆی بو خهباتی رهوای گهلی قیتنامی قاره مان راده گه یه نی له پیناوی ئازادی و یه کیتی نه ته وه بییدا، ههروه ها هاوخه می خۆی بو ئازار و ئاسته نگه هه نووکه ییه کانی ئه و میلله ته دهرده بپری و شانبه شانی ده وه ستی له پیناوی گه یشتنی گهلی قیتنام به مافی دیار کردنی چاره نووس و هه موو جوړه ده ستوه ردانیکی بیانیش له کاروباری ناوخۆی ئه م ولاته رت ده کاته وه.

بپریاره ئابوورییه کان

کۆنگره جهخت له وه ده کاته وه که به رزکردنه وهی ئاستی ئابووری ئافره تانی کوردستان په یوه سه ته به به رزکردنه وهی ئاستی ئابووری کوردستان به تاییه تی و عیراق به گشتی، بو یه کۆنگره ئه م داواکاریانه ی خواره وه ده خاته روو:

۱- کارکردن له پیناوی پیشخستنی ناوچه ی کوردی له بواره کانی کشتوکال و پیشه سازی و گه شتوگوزاردا، ئه مهش به گوپره ی کارکردن به ماده ی ژماره چه وتی به یاننامه ی ۱۱ ی ئادار، ههروه ها کۆنگره پیی وایه ئه و پلان و ریوشوینانه ی بو ئه و مه به سه ته گیراونه ته بهر وه ک پیویست نه بوون و نه یانتوانیوه ئاسه واری ئه و وپرانکاریه بسرنه وه که به درپژایی سالانی شه پ ناوچه که یان گرتۆته وه، ههروه ها نه بوونه ته مایه ی بنبر کردنی ئه و دواکه وتوو ییه ی له ئه نجامی پیاده کردنی سیاسه تی چه وساندنه وهی نه ته وه یی له لایه ن حکومه ته کانی رابردووی عیراق له دژی نه ته وهی کورد پیاده کراون. له و روانگه یه وه کۆنگره داوای زیاد کردنی بپری پاره ی ته رخانکراو و دوور خستنه وهی له رۆتینی حکومی ده کات، ههروه ها کار بو ئاماده کردنی ئامپیر و کادر و کهسانی شاره زا بکریت له پیناوی جیبه جیکردنی ئه و پلانانه ی بپریاریان له باره وه دراوه.

۲- کۆنگره داوای ئاماده کردنی توپژینه وه و ئه نجامدانی روویوی پیویست بو سامانه

سرووشتیہ کان ده کات، چ له رووی کشتوکالی بی یان له رووی کانزایی و پیشه سازی و وزه ی مرویی و هه موو ئه و فاکته رانه ی ده بنه مایه ی پیشخستنی ناوچه که به شیوه یه کی زانستیانه ی ورد و ئه م توژیینه وانه بکرین به بنه مای دارشتنی پلانیکی هه مه لایه نی وا که به هوییه وه و به پیی پروگرامیکی توکمه، ناوچه که پیشکته و تن به خوییه وه بینئ.

۳- کۆنگره تییینی به رزبوونه وه ی نرخه کانی خوراک و که لوپه لی دیکه ی ژیان و که مبوونه وه یان له بازار و روودانی ته نگره ی یه که له دوای یه که و دابین نه کردنیان بو چینی هه ژار و بوونی کیشه ی موچه ی کردوو، ئه مه و پرای دابه زینی ئاستی نیشته جیبوون لای ئه ندامانی کۆمه لگای عیراقی به گشتی و به رزبوونه وه ی کرئ، له به رامبه ردا هیچ گۆرانکاریه که به سه ر ئاسته کانی کرئ و مووچه دا نه هاتوو، بویه کۆنگره داوای دابینکردنی که لوپه لی ژیان بو ئه ندامانی کۆمه لگای عیراق ده کات، هه روه ها داوا ده کات کار له سه ر دابینکردنی شوینی نیشته جیبوونی گونجاو بو زۆرتین ژماره ی خه لک بکری و ریژه ی باجیش که م بکریته وه، به تایبه تی باجه ناراسته و خوکان و چاو به ریژه ی کرئ و مووچه دا بخشیندریته وه به تایبه تی دوای زیادبوونی ئاستی داهاته داراییه کان له ئه نجامی واژوکردنی ریککه و تنی نه وت و به ره مه پینانی به شیوه یه کی راسته و خو.

۴- کۆنگره تییینی ئه وه ده کات که هاوالاتیان که شیبینن به به ره مه ی کشتوکالی ئه مسال و پیشینی زیادبوونی به ره مه ده که ن به به راورد له گه ل سالانی رابردوو، بویه کۆنگره داوا له داموده زگا حکومه کان ده کات پلانیکی هه کیمانه داپریژن که بیته ریگر له به رده م دابه زینی نرخه ی ئه و به ره مه مانه و کرینه وه یان به نرخه گونجاو له جوتیاران.

۵- کۆنگره تییینی کردوو ئه و ریوشوینانه ی له پیناوی بنپرکردنی بیکاری له سه ر ئاستی عیراق گیراونه ته بهر، کاریگه ریی ئه وتوئیان نه بووه و له ئاستی چاره سه رکردنی کیشه که دا نه بوون، ئه م دیارده یه ش له ناوچه کوردیه کان به ئاشکرا دیاره، ئه مه ش به هوی چالاکنه کردنی که رته ئابوو ریبه کان وه که پیویست و به و پییه ی تیااندا بیکاری بوونی هه یه، بویه کۆنگره داوا ده کات حکومه ت کار له سه ر نه هیشتنی ئه م دیارده یه بکات و که سانی روشنبیر له که رتی زانستی دابه زریژین و خولی راهینان

و پیشه یی بۆ هه موو ئاسته زانستیه کان بکرینه وه، به مه به سستی ئاماده کردنیان بۆ نه جامدانی کاره ته کنیکیه کان له و پرۆژانه ی بریار له باره ی جیبه جیکردنیان دراوه.

6- کۆنگره تیبینی به رده و امیی هه ول و کۆششی یه کیتی هه مان ده کات له بواری مه شقکردن به ئافره تانی کوردستان و خولقاندنی ده رفه تی کار بۆیان و داواش له ریخراوه پیشه ییه کانی تر ده کات هه مان ئه و ریگایه بگرنه بهر و له سه رجه م پاریزگاکانی عیراق کار بۆ دامه زراندنی بنکه ی مه شق و راهیئان بکه ن.

7- کۆنگره داوا له وه زاره تی کاروباری کۆمه لایه تی باکور و وه زاره تی چاکسازی کشتوکالی و بانک و لایه نه بهر پرسه کانی تر ده کات پشتگیری له پیشنیازه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان بکه ن، به و پیه ی ده بنه مایه ی خولقاندنی پرۆژه ی کشتوکالی و پیشه سازی و هاندانی پیشه مایه کان و مه شقکردن به ئافره تانی کوردستان و ره خساندنی ده رفه تی کار بۆیان، له پیناوی بهرزکردنه وه ی باری ئابووری و به ره مه یئان له ناوچه کوردیه کان و دابینکردنی که لوپه ل و خۆراک بۆ چینه هه ژار و که مده رامه ته کان و وه گه رخستنی ده سستی کار له نیو ئافره تاندا.

8- کۆنگره ده ستخۆشی له ئافره تانی کوردستان ده کات و داویان لی ده کات ره چاوی ئه و بارودۆخه ئابووریه ناله باره بکه ن که کوردستان پیدایه تپه ریوه، ههروه ها داویان لی ده کات که متر رووبکه نه کرینی که لوپه لی جوانکاری و ده سستی خیزانه کان بگرن بۆ زالبوون به سه ر ئه و ئاسته نگه ئابووریانه ی رووبه پروویان ده بینه وه، به تایبه تی له بواری گرانی نرخ و بیکاری.

9- کۆنگره داوا ده کات له کاتی دابه شکردنی مولکه کشتوکالیه کاندایه چاوی مافی ئافره تان بکری و پپویسته ئه وانیش روو بکه نه ئه نجومه نه کشتوکالی و هاوکاری و جوتیاریه کان و کیلگه هه ره وه زیه کان و له بهر پپوه بردنی کاروباره کانیاندا به شدار بن، ههروه ها ده رفه ت بۆ ئافره تانی کوردستان بهر خسیتری که کار له و پرۆژه سه رمایه گوزاریانه دا بکه ن که له لایه ن یه کیتی و کیلگه هه ره وه زیه کان و بنکه کانی به ره مه یئان و پیشه سازیه ده سستی و مایه کانه وه پیشنیاز ده کرین.

کۆنگره ئه م داواکاریانه ی خواره وه ده خاته پروو:

1- به هیزکردنی ریخه ستنه کانی یه کیتی له ناو لق و ناوه نده کان له ریگه ی داپشتنی پلانی ناوه ندی بۆ هه موو چالاکیه کان و جیبه جیکردنیان له لایه ن ده سته ی کارگیری

لقه کان به پپی پشتبهستن به بنه مای سه نترالیزم له دارشتنی پلان و لامهرکه زیهت له جیبه جیکردن و بوونی سانسۆر و چاودییری کاریگهر له لایهن دهستهی کارگییری بالا بو چالاکي لق و هو به کان.

۲- کۆنگره جهخت له وه ده کاته وه که ئهرکی رووبه روو بوونه وهی کیشه کۆمه لایه تی و ئابوو ریبه کانمان پیویستی به ههول و کوششی زۆر ههیه، بویه ده بی ئافره تانی سه رکده له ناوهند و لقه کان خو یان بو ئه و ئهرکه تهرخان بکه ن.

۳- پهروه رده کردنی کادری ئافرهت بو کارکردن له ناوهند و لقه کان، ئه مه ش له ریگه ی کردنه وهی خولی تایبهت بو ئه و مه به سته.

یه که م: بریاره داراییه کان:

له سۆنگه ی باوه په یانی کۆنگره به وهی که ئامانجه کانی شوړشی کورد ته نیا له ریگه ی به شداربوونی هو شیارانه ی ریکخواوی ئافره تانه وه دینه دی، به و پییه ی ئافرهت نیوه ی هیزی کاری نیو کۆمه لگایه، بویه کۆنگره ئه م بریارانه ی خواره وهی دا:

۱- گرنگی بلاوکردنه وهی هو شیاری نه ته وهی له نیو جه ماوه ری ئافره تانی کوردستان، به تایبه تی له ناوچه دواکه وتوو ه کان.

۲- دابینکردنی میلاکی پیویست له مامۆستای ئافرهت له پیناوی نه هیشتنی نه خوینده واریی له ریگه ی به پرپوه به رایه تیه کانی پهروه رده له کوردستان.

۳- کردنه وهی خولی تایبهت له پارێزگا کانی کوردستان به مه به سته راهیانی ده رچوانی په یمانگا هونه ریبه کان و خانه ی مامۆستایان و ده رچوانی خویندنی ئاماده یی بو ماوه یه ک که له دوو مانگ که متر نه بی، به مه به سته وانه وتنه وه له بنکه کانی نه هیشتنی نه خوینده واریی.

۴- کارکردن له پیناوی بلاوکردنه وهی گیانی خو به خشی له نیو ریزی ئافره تانی رو شنبیر و تیگه یشتوو و هاندانیان بو به شداربوون له بنکه کانی نه هیشتنی نه خوینده واریدا.

دووهم: باری که سیتی:

۱- کارکردن له پیناوی قه ده غه کردنی هاوسه رگیری، ته نیا له حاله تی بوونی یه کسانی له ته مه ن و په زامه ندیی هه ردوولا نه بی.

۲- بنپرکردنی دیاردهی هاوسه رگیری ژن به ژنی، به هۆی ئەو زیانه کۆمه لایه تیانە ی له ریگه یه وه بهر ههردوولا ده که ون.

۳- بنپرکردنی هاوسه رگیری به زۆر.

۴- دانانی سنووړیک بۆ به رزی ریژهی ماره برین و کارکردن بۆ ده رکردنی یاسایه کی تایبەت به و بابەتە.

۵- هه موارکردنه وه ی یاسای باری که سیتی به جوړیک له گه ل واقیعی کۆمه لایه تی تازهی ئافره تانی عیراق بگونجی.

سییه م: ئافره ت له ناو خیزان و کۆمه لگادا:

۱- کۆنگره دووپاتی ده کاته وه که پابه ندبوون به خوڤه وشتی شیوا و کارکردن بۆ خو شحاله کردنی خیزان و پیگه یانندی تاکه کانی له سه ر بنه مای زانست و نیشتمانی په روه ری و گیانی نه ته وه خوازی، ئه رکی بنه تی و پیروزی ئافره تانی کوردستانه.

۲- پیکه پینانی چه ند لیژنه یه کی تایبەت به به سه رکردنه وه ی خانه واده ی شه هیدان و به ندکراوان و کۆلینه وه له بارودۆخیان و هاوکاریکردنیان و دابینکردنی داها تی گونجاو بو یان.

۳- کارکردن بۆ کردنه وه ی بنکه ی کۆمه لایه تی تایبەت به ئافره تان له پارێزگا و قه زا و ناحیه کانی کوردستان و زامنکردنی به رزکردنه وه ی ئاستی ئەو خیزانانه ی نیشته جیی گوند و لادیکانن.

۴- داواکردن له که رتی تایبەت و گشتی و تیکه ل که ملکه چی یاسای کار و چاودیری کۆمه لایه تین، کار بۆ دامه زراندنی خانه ی ساوایان و باخچه ی مندالان بکه ن.

۵- به و پییه ی خانه کانی ساوایان کاریگه ری زۆریان هه یه له بونیادنانی نه وه کانی داها توومان، بو یه کۆنگره داوا ده کات به رپر سیاریتی به رپوه بردنیان به به خپوکه ری شاره زا له بواری په روه رده کردنی مندالان بسپێدری ت.

۶- له پیناوی مسوگه رکردنی یه که خسته نه وه ی بنه ماکانی ئاراسته کردن و چاودیری کردنی مندالان، کۆنگره داوا ی پیکه پینانی ئەنجومه نیکی بالای تایبەت به به رپوه بردنی خانه کانی ساوایان و باخچه ی مندالان ده کات و یه کیتی ئافره تانی کوردستانیش ئەندامی ئەنجومه نه که بی.

چوارہم: چاودیری تہندروستی:

۱- کۆنگرہ داواى بلاوکردنہوہى ھۆشیاری دەکات لەنیو جہماوہری ئافرہتانی کوردستان، لە ریگہى نہہیشتنى شتى خەيالى و باوہرپینہکراو و دژایہتیکردنى شیوازی کۆن و نازانستى لە چارہسەرکردنى نہخۆشیہکان.

۲- بلاوکردنہوہى رووپۆی تیشکى لە لادیکانى کوردستان.

۳- کردنہوہى بنکەى تايبەت بە چاودیری دایکایەتى و مندالیتى لە سەنتەرى پارێزگا و قەزا و ناحیہکانى کوردستان و پشتبەستن بە بەکارھێنانى دەرمان بۆ دایکان و مندالان.

۴- فراوانکردنى خزمەتگوزارى بنکەى تہندروستى لادیکان لە ریگہى زیادکردنى ژمارەیان لە قەزا و ناحیہکان و لەمەشدا پشت بە لقەکانى یەکیتییە کەمان بەستری بە مەبەستى بەریکردنى کاروبار و ئاراستە و رینمایيہکان سەبارەت بە خانەوادەى کوردستانى.

۵- داوا لە لایەنہ تہندروستى بەرپرسەکان بکرى کار بۆ دابینکردنى دەرمانخانە بکەن لە لق و بەشەکانمان، بە جۆریک ھاوشیوہى دەرمانخانەکانى مالموہ بن و دەرمان و پیداووستى تايبەت بە بەھاناوہچوونیان بۆ دابین بکرى.

۶- کردنہوہى خولى تايبەت بە مامانى و لەدایکبوون، بە ھەردووک بەشى تیورى و پراکتیکی بۆ دەرچوانى خویندنى سەرەتایى و مەشقکردن بەو ئافرہتانەى ئیستا ئەم کارە دەکەن و بەخشینی پروانامە پێیان، ئەمەش بە مەبەستى دابینکردنى ژيانیکى شیوا بۆیان و بەرزکردنہوہى ئاستى تہندروستى لەنیو ئافرہتاگان بەپێى شیوازە تازەکانى لەدایکبوون.

۷- کۆنگرہ داوا لە دامودەزگا تہندروستى کانی لقەکانمان دەکات لە کوردستان کە کار بۆ دەرشتنى پلانى تايبەت بە کردنہوہى خولى فریاگوزارى سەرەتایى و تہندروستى خۆپارێزى بکەن و پروانامەش بە دەرچوان بەخشرى.

۸- کۆنگرہ داوا لە ھەزارەتى تہندروستى دەکات پشکیک لەو یارمەتیە نیودەولەتیانە بۆ یەکیتییە کەمان تەرخان بکرى کە لەلایەن ریکخواوى یونیسفەوہ پشکەشى عىراق دەکرى و بەسەر لقەکانمان لە کوردستان دابەش بکرى.

۹- کارکردن به ئاراسته‌ی دامه‌زراندنی ده‌رچوانی خوله ته‌ندروس‌تیه‌کان له ناوچه‌کانی کوردستان، به مه‌به‌ستی سووککردنی ئاستی بیکاری له‌نیو ده‌رچوان و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی ته‌ندروس‌تی هاوولاتیان.

۱۰- کۆنگره‌ داوای زیادکردنی کردنه‌وه‌ی نو‌رپرهن‌گه میلیه‌کان ده‌کات له ناوچه کوردیه‌کان.

پینجه‌م: چالاکیه وهرزشی و هونه‌رییه‌کان:

۱- پیکه‌پنانی تیمی تایه‌ت به یه‌کیتیه‌که‌مان، ئه‌رکیان بریتی بی له ژیانده‌وه‌ی فۆلکلۆری کوردی.

۲- ژیانده‌وه‌ی یاریه وهرزشیه‌کان و ئه‌سپسواری و یاریه نه‌ته‌وه‌ییه کۆنه‌کان و ئه‌وانه‌ی تایه‌تن به ئافره‌تان و پیشخستیان.

۳- پیکه‌پنانی تپه وهرزشیه‌کان له لقه‌کانی یه‌کیتیه‌که‌مان، هاوشیوه‌ی ئه‌و تپه وهرزشیانه‌ی له یه‌کیتی گشتی له به‌غدا هه‌ن و به‌شداربوونیان له پیشبرکێکردن له‌گه‌ڵ تپه جیاوازه‌کاندا.

۴- پیکه‌پنانی چه‌ند تپیکێ تایه‌ت به‌ناوی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان له بواره‌کانی وهرزش و هونه‌ر و به‌شداربوونیان له پیشبرکێ و فیستیقاله ناوخی و ده‌ره‌کیه‌کان.

شه‌شه‌م: به‌رگدرووی و چنن

۱- کۆنگره‌ داوا له ده‌سته‌ی تازه‌ی کارگیرێ بالا ده‌کات به‌رده‌وام بی له ده‌رچواندنی خوله‌کانی به‌رگدرووی و چنن و چاپ و هه‌ولدان بو دامه‌زراندنیان.

۲- کردنه‌وه‌ی بازاری میلی زیاتر له به‌غدا و پارێزگا‌کانی تر له پیناوی فرۆشتن و ساغکردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌ ده‌سته‌یه‌کان و ئه‌وانه‌ی له ماله‌وه به‌ره‌مه ده‌هینرین و کوردستان پینانه‌وه به‌ناوبانگه.

۳- په‌یوه‌ندی‌کردن به بازا جو‌راو‌جو‌ره‌کان به مه‌به‌ستی ساغکردنه‌وه‌ی به‌ره‌مه‌کانی یه‌کیتیه‌که‌مان.

۴- کۆنگره‌ داوا له لایه‌نه به‌رپرسیاره‌کان ده‌کات ئه‌وله‌ویه‌ت به ده‌رچوانی خوله پیشه‌ییه‌کانی سه‌ر به یه‌کیتیه‌که‌مان بدری بو دامه‌زراندنیان له کارگه و داموده‌زگا‌کان.

۵- به و پییه ی په یوه نندیه کی پته و ریکخواوه جه ماوه ریه کوردستانیه کان پیکه وه ده به ستیته وه و بو ئه وه ی ئه وان بتوانن رۆلی کاریگه رانه تر بگپرن، کۆنگره داوای پیکه پینانی ئه نجومه نیکی بالا بو ریکخواوه جه ماوه ریه و پیشه ییه کانی کوردستان ده کات که بیته مایه ی یه کخستنی چالاکیه کانیان و هیئانه دی ئامانجه کانیان له پیشخستنی کۆمه لگای کوردستانی.

برپاره داراییه کان:

۱- کۆنگره په زامه ندی ده رباره ی لیستی که شفی دارایی تاییه ت به داها ت و خه رجیه تاییه تیه کانی یه کیتی (له ماوی نیوان ۱-۴-۱۹۷۱ هه تا ۳-۳-۱۹۷۲) ده رده بپری.

۲- کۆنگره په زامه ندی ده رباره ی بودجه ی مه زنده کراوی یه کیتی (بو سالی ۱۹۷۲ - ۱۹۷۳) ده رده بپری.

۳- کۆنگره داوای ته واوکردنی که موکورتیه کانی نیو هه موو لقه کانی یه کیتی و دابینکردنی پیداوایسته یه کانیان ده کات له پیناوی هیئانه دی ئامانجه کانی یه کیتی که مان به شیوازیکی کاریگه ر و چالاکانه.

برپاره کلتوریه کان:

۱- دووپاتکردنه وه له سه ر جیبه جیکردنی ئه و برگانه ی که له به یاننامه میژووییه که ی ئادار سه بارت به مافه کلتوریه کانی گه لی کورد ماونه ته وه.

۲- ده رکردنی گوڤاریکی ناوه ندی به ناوی یه کیتی که مان به هه ردووک زمانی عه ره بی و کوردی و ته رخانکردنی چه ند لاپه یه ک بو زمانی ئینگلیزی.

۳- پیکه پینانی چه ند لیژنه یه کی تاییه ت به کاروباری راگه یانندن و بلاوکردنه وه له سه نته ری گشتی یه کیتی و ته واوی لقه کان، ئه رکی ئه م لیژنانه بریتی ده بی له ده رکردنی بلاوکراره ی مانگانه ی سه ر دیوار و به سه ر جه ماوه ر و قوتابخانه و داموده زگاگاندا دابه ش ده کرین و بریک پاره ی تاییه تیش بو لیژنه ناوبراوه کان ته رخان ده کری.

۴- سازکردنی کۆر و کۆبوونه وه ی رۆشنیری به هاوکاری له گه ل ریکخواوه کوردستانیه کانی تر و بانگه یشتکردنی که سایه تیه رۆشنیره کان.

۵- ده ستنیشانکردنی پروگرامیکی تاییه ت به ئافره تانی کوردستان که له لایه ن یه کیتی که مانه وه سه ره رشتی ده کری و له هه ردووک که نالی ته له فزیۆنی که رکوک

- و موسلّ په خش ده کری، ههروهها پهره به بهرنامه ی گوڤه ی ئافره تانی کوردستان ده درئ که له به شی کوردی رادیوی به غدا په خش ده کری.
- ۶- زیادکردنی ژماره ی بهرنامه کوردیه کان له ههردووک که نالی که رکوک و موسلّ به جوړیک له گه لّ واقیعی بوونی گه لی کورد بگونجین.
- ۷- کارکردن بو کردنه وه ی چه ندپه یمانگایه کی پیگه یاندنی مامۆستایانی پیاو و ئافره ت له ناوچه کوردیه کان و وهرگرتنی قوتابیان کورد تیاپاندا.
- ۸- به شدارییکردنی ریژه یه کی دادوه رانه ی مامۆستایانی کورد له خوله کانی مه شق و راهینان که له به غدا کراونه ته وه یان بو هه مان مه به ست خولی دیکه له کوردستان بکرینه وه.
- ۹- زیادکردنی ژماره ی قوتابخانه کوردیه کان له سه نته ری ئه و پاریزگایانه ی کوردیان تیدا ده ژیت و که وتوونه ته ده ره وه ی ناوچه کوردیه کان.
- ۱۰- گرنگی دامه زراندنی چند کتیبخانه یه که له لقه کانی یه کیتی که مان و پیشخستنی کتیبخانه ی ناوه ندی یه کیتی ئافره تان، ئه مه ش له پیناوی بلاوکردنه وه ی هوڤشیاری له ریزی ئافره تانی کوردستان و خزمه تکردن به بواری روڤشنییری کوردی.
- ۱۱- به ستنه وه ی به ریوه به رایه تیه کانی په روه رده له کوردستان له گه لّ به ریوه به رایه تی گشتی خویندنی کوردی و گرته به ری هه موو ریوشوینه یاساییه کان بو جیبه جیکردنی ئه م کاره.
- ۱۲- کارکردن له پیناوی ئه وه ی یه کیتی که مان هه ندیک کورسی تاییه ت به خویندنی بالآ وه ده ست بینئ.
- ۱۳- بابه تی که له پووری نه ته وه یی گه لی کوردمان بخریته ناو پروگرامه کانی خویندنی وه زاره تی په روه رده.
- ۱۴- پیشخستنی زانکووی سلیمانی و به خشینی ده رفه تی وهرگرتن بو قوتابیان ناوچه کوردیه کان.

بپیارہ پھیوہستہ کان بہ ہہ موارکردنہ وہی سیستمی ناوخواوی:

بہ و پھیہ یہ کیتیہ کہ مان ئەندامی یہ کیتی گشتی ئافرہ تانی عیراقہ و لہ پیناوی بوونی گونجانیئک لہ نیوان برگہ و بپیارہ کانی سیستمی ناوخواوی تاییہت بہ یہ کیتیہ کہ مان لہ گہل ئەوانہی لہ سیستمی ناوخواوی یہ کیتی گشتی ئافرہ تانی عیراق ہاتوون، پیویستہ چہند برگہ و بابہ تیکی ناو سیستمی ناوخواوی یہ کیتیہ کہ مان ہہ موار بکریئہوہ، بویہ کۆنگرہ بپیاری دا:

۱- وشہی - لہ رووی سیاسیشہوہ - بۆ مادہی دووہمی تاییہت بہ پیناسہ کردنی یہ کیتی زیاد دہ کریئ و وشہ کہ دواي وشہی - لہ رووی رۆشنبیریہوہ - دی.

۲- مادہی سیئ لہ سیستمی ناوخواوی ہہ موار دہ کریئ و بہم شیوہیہی خوارہوہ دہ بی:

۳- بہ غدا بنکہی سہرہ کی یہ کیتیہ، بویہ بہ گویرہی بپیاریکی دہستہی کارگیپرئ بالآ و بہ پیی مادہی ۱۳ یاسای ئەنجومہ نہ کانی ژمارہ ۱ ی سالی ۱۹۶۰ ی ہہ موارکراو، یہ کیتیہ کہ مان بۆی ہہیہ چہند لقیکی تاییہت بہ خوئی بکاتہوہ.

۴- بہ و پھیہی ہہ موو دوو سال جاریک کۆنگرہی سالانہی یہ کیتی گشتی ئافرہ تانی عیراق ساز دہ کریئ، بویہ پیویستہ ئەمہی خوارہوہ ہہ موار بکریئہوہ:

أ- وشہی - سالیئک - کہ لہ برگہی چواری مادہی ہہ شتہم ہاتووہ لادہ برئ و لہ شوینیدا وشہی - دوو سال - زیاد دہ کریئ.

ب- وشہی - سالیئک - کہ لہ برگہی چواری مادہی ہہ شتہم ہاتووہ لادہ برئ و لہ شوینیدا وشہی - دوو سال - زیاد دہ کریئ.

ت- برگہی - بۆ ماوہی یہک سال - کہ لہ برگہی پینجی مادہی ہہ شتہم ہاتووہ لادہ برئ و برگہی - بۆ ماوہی دوو سال - زیاد دہ کریئ.

کۆبوونه وهی خنیره یه کیتی ئافره تانی کوردستان

خنیره ۱۹۸۶

پاش نسکۆی شۆرشى ئه یلوول له سالی ۱۹۷۵، چالاکیی ریڤخراوه جه ماوه رییه کانی پارتی دیموکراتی کوردستان، به هۆی ئه و بارودۆخه سیاسییه داسه پینراوه ی سه ر گه لی کورد، سنووردار بووبوون، به لام دوا ی شۆرشى گولان، ریڤخراوه جه ماوه رییه کانیش هاوشان له گه ل پارتی دیموکراتی کوردستان، هه ستیان به به رپرسیاریه تی ئه و قوناغ کرد و ده ستیان به خو ریڤخسته نه وه کرد.

هه ر بو مه به ستی دانانی نه خشه ریڤگای چالاکی و خه بات، یه کیتی ئافره تانی کوردستان له ریڤکه وتی ۲۴ ی ئابی ۱۹۸۶، له گوندی خنیره ره سه ر به ناحیه ی سیده کان له پارێزگای هه ولێر کۆبوونه وه یه کیان ئه نجامدا و به یاننامه یه کیان بلاو کرده وه و تیییدا لیژنه ی سه رکرده یه تی به شیوه ی خواره وه ده ستنیشان کرا:

- وه زیره پیرداود قادر، سکرته ر
- کوردستان پیرداود قادر، ئه ندامی سکرته رییه ت
- رازیه حه سه ن خه تاب، ئه ندامی مه کته بی سکرته رییه ت^(۱)

---

(۱) خه باتی ئافره تانی کورد و کۆنگره کامان له دیدی ئافره تانی تیڤۆشه ره وه، گوڤاری ده نگی ئافره ت، ئۆرگانی مه کته بی سکرته رییه تی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، ژماره ۱۳، هه ولێر، وه زاره تی رۆشنییری، ۱۵ ی ته موزی ۱۹۹۷، ل ۲۷؛ شیرین ئامیدی، سه رچاوه ی پێشو، ل ل ۱۸۴، ۱۸۶، ۲۱۳.

کۆنفرانسی شه هید له یلا قاسم

ههولیر ۱۹۹۲

سه رکهوتنی راپه پینی سالی ۱۹۹۱ بو گه لی کورد وه رچه رخانئیکی میژووی بو، له دیرۆکی بزاقی رزگاریخوازی کوردستان یه کهم جار بوو کورد بتوانیت دهسکهوتی وا مهزن وه دهست بئیت. باشووری کوردستان پی نایه قوناغیکی گرنگ و میژووییه وه، هه موو ئه و گۆرانکاریانه پیوستیان به که رهسته و بونیادی فکری هه بوو، تاوه کوو بتوانیت خوئی له گه ل هه لومه رچ و پیشهاته سیاسییه کان بگونجینیت. یه کیتی ئافره تانی کوردستانیش وه ک پیکخواویکی جه ماوه ری پیوست بوو چالاککی و پیکخته نه کانی نیو شاری ئه کتیف بکات، هه ول و ته کانی بکات بدهت بو ئه وه ی له گه ل بارودوخه نوییه که خوئی رابینیت و هه ولی پیشقه چوونی زیاتر بدهت له رووی پیکخته تنی جه ماوه ری له نیو ئافره تاندا.

له ۲۰-۲۲ی شوباتی ۱۹۹۲، وه ک ئاماده کارییه ک بو پیشوازی کردن له گۆرانکارییه کان، له کهش و هه وای ئازیدا، به دروشمی «له پیناوی ئاشتی و ئازادی و یه کسانی و دادپه روه ریی کومه لایه تی»، کۆنفرانسی (شه هید له یلا قاسم) ی له شاری هه ولیر به ست، به مه به ستی ده ستکردنه وه به چالاککی و پیکخته تن له ناو شار، شارۆچکه، کومه لگاگان و گونده کانی باشووری کوردستان و هه لیکی باش بوو بو چوونه ناو قوناغیکی نوی و پیشکه وتووتر.

چه ندین بریار و راسپارده ی گرنگ له و کۆنفرانسه له لایه ن ئه ندامانی به شداربووی کۆنفرانسه که وه په سه ند کران، له وانه دوانزه بریاری گرنگ، که هه ندیکیان په یوه ندیان به یاد و بۆنه کانی ئه و پیکخواوه وه هه بوو، به شیکی تریش په یوه ندیان به و قوناغ و هه لومه رجه سیاسیانه ی ئه و کاته وه هه بوو، هه روه ها بریاردرای دوو سال کۆنگره ی چواره می یه کیتی ئافره تانی کوردستان به ستریت^(۱).

(۱) شیرین ئامیدی، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۵۳، ۶۲.

له کۆتاییدا له لایه ن نوینه رانی کۆنفرانسه وه دهسته یه کی نوۆ بۆ لیژنه ی راپه راندن له ئه م که سانه ی خواره وه هاته هه لبژاردن:

- شیرین ئیبراهیم فه تاح، ناسراو به (شیرین ئامیدی، سکرته یر)
- کوردستان پیرداود قادر، جیگری سکرته یر
- وه زیره پیرداود قادر، به رپرسی رۆشنبیری و راگه یاندن
- حه لیمه حسین محهمه د، ناسراو به (حه لیمه بارزانی)، به رپرسی دارایی
- ئه فین عومه ر، به رپرسی ریکخستن
- دکتۆر ناهیده که ریم سه عید، به رپرسی په یوه ندیه کان
- رازییه حه سه ن خه تاب، به رپرسی کاروباری کۆمه لایه تی
- گۆلنام مه حمود مسته فا، ئه ندام
- که ریمه عه بدولره زاق حسین، ناسراو به (که ریمه فه یلی)، ئه ندام
- پرشنگ فه له که دین سابیر، ناسراو به (پرشنگ کاکه یی)، ئه ندام
- مه ریمه حه سه ن کانه بی، ئه ندام
- زاهیده شیخۆ، ناسراو به (زاهیده بارزانی)، ئه ندام
- که ژال که ریم، ئه ندام
- روقیه محهمه د سالح، ئه ندام
- به یان ئه حمه د، ئه ندام
- سنۆبه ر سابیر په شید، ئه ندام
- ریزان ئه که رم، ئه ندام
- به یان یونس، ئه ندام
- شوکریه ئه حمه د، ئه ندام
- کوردستان ئه حمه د، ئه ندام.^(۱)

(۱) هه مان سه رچاوه، ل ل ۱۳۵، ۱۷۸، ۱۸۶؛ شیرین ئامیدی، به ره و کۆنگره ی چواره می ی. ئا. ک کۆنگره ی یه کسان، گۆفاری ده نگه ئافره ت، ئۆرگانی مه کته بی سکرته یه تی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، ژماره ۱۳، هه ولیر، وه زاره تی رۆشنبیری، ۱۵ ته موزی ۱۹۹۷، ل ۵.

په يكهري پىكخستنى يه كىتى ئافره تانى كوردستان له م قوناغه دا برىتى بوو له
حهوت لق، كه پىكهاتبوون له:

۱- لقى هه ولير

۲- لقى سليمانى

۳- لقى ئاواره (له نيوان په نابهرانى باشوورى كوردستان له وه لاتی ئيران)

۴- لقى دهوك

۵- لقى كهركوك

۶- لقى سوران

۷- لقى ئاكرى^(۱)

هه و النامه كىتىب

---

(۱) به بونهى رۆژى دامه زاندى يه كىتى ئافره تانى كوردستان گوڤارى دهنگى ئافرهت
چاپىكه وتنپك له گه ل خاتوو شيرين ئامپدى ساز ده دات، گوڤارى دهنگى ئافرهت، ژماره ۹،
ئورگانى مه كته بى سكرتارىه تى يه كىتى ئافره تانى كوردستان، دهوك، چاپخانا كۆليژا شه ريعى،
زستانى ۱۹۹۶ز، ل ۱۰.

کۆنگرە ی چوارەمی یەکیتی ئافرهتانی کوردستان

هه‌ولێر ۱۹۹۷

دوبه‌دوای سهرکه‌وتنی کۆنفرانسی شه‌هید له‌یلا قاسم، به‌ دروشمی «له‌پیناوی ئاشتی و ئازادی و یه‌کسانی و دادپه‌روه‌ریی کۆمه‌لایه‌تی» که له‌ که‌شوه‌ه‌وای ئازادی کوردستان، له‌ شاری هه‌ولێر به‌سترا، له‌ رێکه‌وتی ۱۵ ی شوباتی ۱۹۹۷، له‌ کۆبوونه‌وه‌ی هاوبه‌شی یه‌کیتی ئافرهتانی کوردستان و مه‌کته‌بی ناوه‌ندیی رێکخه‌راوه‌ پێشه‌یه‌کانی پارتی دیموکراتی کوردستان و ستافی لقه‌کاندا، ب‌پ‌ریاری ده‌ستینشانکردنی لێژنه‌ی ئاماده‌کاریی بۆ کۆنگرە ی چوارەم، به‌ناوی «کۆنگرە ی یه‌کسانی» ی یه‌کیتی ئافرهتانی کوردستان به‌م شیوه‌ی خواره‌وه‌ درا:

- شیرین ئامیدی، سه‌رپه‌رشتی لێژنه‌ی ئاماده‌کاریی کۆنگرە
- ئاراز توفیق محهمه‌دئه‌مین، لقی سلیمانی
- به‌یان حه‌سه‌ن محهمه‌د، لقی سلیمانی
- دکتۆر روبر م‌سته‌فا، لقی که‌رکووک
- غه‌زاله محهمه‌د س‌الچ، لقی که‌رکووک
- ژیان ئاغا تاژدین، لقی هه‌ولێر
- سه‌بریه‌ بابه‌کر، لقی رانیه
- زه‌کیه‌ س‌الچ عه‌بدو‌لخالق، ناسراو به‌ (زه‌کیه‌ سه‌ید س‌الچ)، لقی ده‌هۆک
- سه‌بیحه‌ ئه‌حمه‌د م‌سته‌فا، لقی سۆران
- جه‌میله محهمه‌د حاجی، لقی ئاکری

لێژنه‌ی ئاماده‌کاری، له‌ واده‌یه‌کی دیاریکراودا کاره‌کانی ئه‌نجامدا و له‌ رێکه‌وتی ۲۸ ته‌موزی ۱۹۹۷ یه‌کیتی ئافرهتانی کوردستان، به‌ ئاماده‌ بوونی سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی، کۆنگرە ی چوارەمی خۆی له‌ شاری هه‌ولێر به‌ست و تێیدا سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی وتاریکی پێشکه‌ش کرد، له‌ وتاره‌که‌یدا تیشکی خسته‌ سه‌ر رۆلی ئافرهت له‌ کۆمه‌لگا و شۆرشه‌کانی کوردستان، هه‌روه‌ها هه‌ر یه‌کیک له‌ سامی عه‌بدو‌لرحمان

بہرپرسی کارگیپی مه کتہبی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستان- یه کگرتوو، فرنسو
حەریری پاریزگاری ههولیر و مهحمود محمهد بهرپرسی مه کتہبی پیکخواه
جہماوہریی و پیشه‌ییه کان وتاریان پیشکەش کرد، وتاری یه کیتی ئافره تانی
کوردستانیش له لایه‌ن شیرین ئامیدی خویندرايه وه. له کۆتاییدا لیژنه‌ی راپه‌راندن به‌م
شیوه‌ی خواره وه هه‌لبژێردران:

- شیرین ئامیدی
- سه‌بیحه ئه‌حمهد مسته‌فا
- سنۆبه‌ر سابیر ره‌شید
- سه‌برییه‌ بابه‌کر
- شه‌ونم نه‌جمه‌دین
- جه‌میله حاجی
- زه‌کیه سه‌ید سألج
- غه‌زاله محمهد سألج
- جوان سلیمان
- به‌یان توفیق
- نه‌جیبه محمهد ئه‌مین
- شیرین نه‌جم عه‌بد، ناسراو به (شیرین فه‌یلی)
- ئاراز توفیق محمهد ئه‌مین
- چیمه‌ن ره‌شید
- سوها م حه‌کیم

هه‌و النامه‌ی کتیب

ئەندامانی یەدەگی لیژنە ی راپەراندن لەمانە ی خوارەوہ پیکھاتبوون:

- بەیان حەسەن محەمەد
- رۆژیدە عەبدولقادر شەریف
- مەھاباد سەلام
- نازدار ئەسەد مەحمود، ناسراو بە (نازدار بارزانی)
- واحیدە یاقو
- سەبریە ئەحمەد قادر، ناسراو بە (سەبریە مام ئەحمەد)^(۱)

---

(۱) کۆنگرە ی چوارەمی یە کیتی ئافره تانی کوردستان سەرکەوتوانە کۆتایی پێھات، گۆفاری دەنگی ئافرهت، ئۆرگانی مەکتەبی سکرتراریەتی یە کیتی ئافره تانی کوردستان، ژمارە ۱۴، ھەولێر، ۱۴ گۆلانی ۲۶۹۸ کوردی، ل ل ۱، ۷.

په پره و پرۆگرامی کۆنگرهی چواره می یه کیتی ئافره تانی کوردستان

پرۆگرام

یه که م:

ناوی پیکخواه: یه کیتی ئافره تانی کوردستان، به پیتته کانی (ی. ئا. ک.) کورت ده کریتته وه.

دوو م:

پیناسه ی پیکخواه: پیکخواه یکی جه ماوه ری و کۆمه لایه تی و دیموکراتی ئافره تانی کوردستانه. به ئامانجی دابینکردنی مافی ئافرهت له پرووی ئابوووی و پۆشنیبری و کۆمه لایه تی و نه ته وایه تی و بهرزکردنه وهی ئاستیه تی، ههروه ها خه بات له پیناو دابینکردنی مافی پۆشنیبری و ته ندروستی کۆمه لایه تی بۆ مندالان و پشتگیری خه باتی ئافره تان له جیهان ده کات له پیناو ئاشتی و ئازادی و یه کسانی و نه هیشتنی چه وساندنه وهی کۆمه لایه تی.

سییه م:

ناوه ندی پیکخواه له هه ولیری پایته ختی هه ری می کوردستانی عیراق ده بییت، مافی کردنه وهی لقی هه یه له ناوه ندی پارێزگا کانی کوردستان ته گه ر به پپو یست زانرا له شاره کانی تری هه ری م و ده ره وه یدا.

چواره م: ئامانجه کانی ی. ئا. ک.

أ. ئامانجه کۆمه لایه تییه کان:

- 1- کۆششکردن بۆ پته وکردنی په یوه ندییه کانی نیو خیزان.
- 2- هاوکاریکردن له چاره سه رکردنی گیروگرفته کانی خیزان.
- 3- هه وڵدان بۆ پاراستنی مندال له په راگه نده یی.
- 4- هه وڵدان بۆ کردنه وهی خانه ی چاودیری بۆ ئافره تانی په ککه وتوو و به سالآچوو.
- 5- هه وڵدان بۆ سه قامگیرکردنی دیموکراتییه ت و پپشخستنی به ره و ژیا نی سه رده می

(عصری) کۆمه لگای کورده واری و رزگارکردنی ئافرهت له په یوه ندییه کۆمه لایه تییه کۆنه په رستییه کان.

۶- تیکۆشان له پیناو چه سپاندنی ئاشتی و دوورکهوتنه وه له شه پری کاولکاری ناوخۆ، که زهره رمه ندی سه ره کی تیدا ئافره ته.

۷- تاوانبارکردنی تیرووری ئافرهت و به کاره پینانی توندوتیژی له دژی.

۸- هه ولدان بو که مکردنه وه ی گيروگرفته کانی پیکه پینانی خیزان وهک (ماره یی زور، ژنبه ژن، گه وره به بچوک، له جیاتی خویندان) و ئاسانکردنی دروستبوونی خیزان له سه ر بنه مای له یه کگه یشتن.

۹- هه ولدان بو چاره سه رکردنی کیشه ی کۆمه لایه تی ئه و ئافره تانه ی له کاره ساتی ئه نفاله کاندایه جی ماون.

۱۰- هه ولدان بو کردنه وه ی بنکه ی راویژکاری کۆمه لایه تی بو دراسه ی گيروگرفته کان و چاره سه رکردنیان.

۱۱- هه ولدان بو کردنه وه ی باخچه ی ساوایان و یاریگه و کتیبخانه ی تایبهت به مندالان.

ب. ئامانجه ئابوورییه کان:

۱- هه ولدان بو وه دیه پینانی سه ره به خوئی ئابووری ئافرهت.

۲- گرنگیدان به رۆلی ئافرهت له هه موو بواره کانی کارکردندا.

۳- تیکۆشان له پیناو یه کسانبوونی رۆژانه ی ئافرهتی کریکار له گه ل هاوکاری پیاودا.

۴- هه ولدان بو دابینکردنی مافی ئافرهتی جوتیار و باشترکردنی باری کار و ژیا نی.

۵- هه ولدان بو دابینکردنی بواره کانی کاری گونجاو بو ئافرهت.

۶- هه ولدان بو دابینکردنی بیمه ی کۆمه لایه تی (ضمان اجتماعی).

۵. ئامانجہ پەروەردەیی و پۆشنبیریەکان:

۱- ھەولدان بۆ پزگارکردنی ئافرەت لە نەزانی و نەخویندەواری بە کردنەوہی مەلبەندی نەھیشتنی نەخویندەواری بە تاییەتی بە ھۆی دامودەزگاگانێ پەیوہندیدار.

۲- تیکۆشان بۆ دابینکردنی مافە پۆشنبیری و تەندروستی و کۆمەلایەتیەکانی مندالانی کوردستان.

۳- ھەولدان بۆ کردنەوہی خانەیی ھەرەوانەوہ و پەروەردەکردن بۆ مندالە پەراگەندەکان و فیری پێشەکردنیان.

۴- پیکخستنی شالووی وشیار و پۆشنبیرکردنەوہ و ھەولدان بۆ کردنەوہی ئەو خولانەیی کە لە بەرژەوہندی ئافرەتاندا.

۵- بەستنی کۆر و سمینار بۆ ئافرەتان لە سەر چۆنیەتی پەروەدەکردنی مندال و بەرزکردنەوہی ئاستی پۆشنبیری بونەھیشتنی جیاوازی لە نیوان کۆر و کچ لە پەروەردەکردندا.

۶- ھەولدان بۆ کردنەوہی دایەنگا(دورالحضانە) لە سەرانسەری کوردستاندا.

۷- ھەولدان بۆ دابینکردنی بەرنامەیی پادیۆ و تەلەفیزیۆن و گوڤاری تاییەت بە مندالان.

د. ئامانجە تەندروستیەکان:

۱- ھەولدان بۆ پەرهپیدان و زیادکردنی نەخۆشخانە و بنکە تەندروستیەکان کە تاییەتن بە نەخۆشیەکانی ژنان و مندالبوون.

۲- ھەولدان بۆ زیادکردنی مەلبەندەکانی چاودیڤی دایک و مندال.

۳- ئەنجامدانی شالووی پۆشنبیری تەندروستی بە ھاوکاری دەزگاگانێ پەیوہندار.

۴- ھەولدان بۆ دابینکردنی بیمەیی تەندروستی.

۵- ھەولدان بۆ کردنەوہی خولی مامانی و مندالبوون بە پیکگای زانستی.

ه. ئامانجه رامیارییه کان:

- ۱- ههولدان بو زیادکردنی ریژهی ئافره تان له په رله مان و کابینه ی حکومت و داموده زگا ئیدارییه کان، بو ئه وهی وه کو ئه ندامیکی کاریگهر له بنیاتنانی کومه لیککی پیشکه وتوو و دیموکراتیزه کراو، له بواره کانی ژياندا به شدار بییت.
- ۲- ههولدان بو زیده کردنی ریژه و پوولی ئافرهت له ژيانی رامیاری و حزبیه تی و کاری ریخراوه بییدا.
- ۳- پشتگیری له خهباتی ئافره تانی کورد له هه موو پارچه کانی کوردستاندا.
- ۴- ههولدان بو به شداریکردنی کاریگه رانه ی ئافرهت له هه لسوواندنی هه موو بواره کانی ژياندا و ههروه ها له کار و خهباتی نیشتمانی و نه ته وه بییدا.
- ۵- ههولدان بو به هیژکردنی په یوه ندی له نیوان ریخراوه کانی ئافره تان له پارچه کانی تری کوردستان و له جیهاندا.
- ۶- پشتگیری له په رله مان و حکومتی هه ریمی کوردستان.
- ۷- پشتگیری له سیسته می فیدرالی بو چونیه تی به ستنه وهی هه ریمی کوردستان به حکومتی ناوه نده وه.
- ۸- تیکۆشان بو پاراستن و په ره پیدانی ئه م ئه زمونی دیموکراتییانه و ده ست که وته میژووویه کانی گه له که مان که له راپه رینه مه زنه که ی به هاری سالی ۱۹۹۱ هاتۆته دی.

پهیرهوی ناوخۆ

بهندی یه کهم:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان پیکخواویکی کوردستانی سه ره به خوویه و پیک دیت لهو ئافره تانهی که ئاره زومه ندانه دینه ریزیه وه، پروایان به پرۆگرام و پهیرهوی ناوخۆی ههیه و بهوپهری توانا و دلسۆزییه وه بو به دیهینانی ئامانجه دیاریکراوه کان، تیده کۆشن.

بهندی دووه م:

ئه ندامیتی:

أ- ئه ندامیتی له ی. ئا. ک. بو گشت ئافره تیکی کورد، کچ یان ئافره ته ههروه ها بو ئه و ئافره تانهی تری کوردستان.

ب- مه رجه کانی ئه ندامیتی:

هه ر ئافره تیکی کورد یا نیشه جی کوردستان ئه م مه رجانیهی خواره وهی تیدابیت و له لایه ن دوو ئه ندامی یه کیتی ئافره تانی کوردستانه وه که دوو سال به سه ر ئه ندامیتییه که یان تپه ربوو بیت، له ریزه کانی یه کیتیدا وه رده گیرئ و فۆرمی تاییه ت پر ده کاته وه :

۱- ته مه نی له ۱۶ سال که متر نه بیت.

۲- بروای ته واوی به پرۆگرام و پهیرهوی ناوخۆ هه بیت و له پیناو به دیهینانی ئامانجه کانییدا خه بات بکات.

۳- له ریزه کانی ی. ئا. ک. چ له پیکخواو یا لیژنه یه کی تر دا پیک بخری.

۴- ناوبانگ و خووره وشتی باش بیت.

۵- ئابوونهی مانگانه و هاتنه ریزه وه بدات که ریژه کهی له لایه ن لیژنه ی راپه راندنه وه دیاری ده کریت.

ت- ئه رکه کانی ئه ندام:

۱- چالاکانه به شداری کاری پیکخواوی بکات.

۲- دیسپلین و نهینیه کانی یه کیتی بیاریزیت.

- ۳- بهوپه‌ری تواناوه هه‌ول بدات بو به‌دیه‌تانی ئامانجه‌کانی یه‌کیتی و باوه‌ر و بو‌چوونه‌کانی بلاو بکاته‌وه.
- ۴- به‌رگری له ی.ئا.ک. بکات و هه‌ولی په‌ره‌سه‌ندن و گه‌شه‌کردنی زی‌ده‌بوونی بکات.
- ۵- هه‌ول بدات بو خو‌فیرکردن و فیرکردنی هه‌قالانی و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی رۆشنیری و زانستی خو‌ی و ئەندامانی سنووره‌که‌ی.
- ۶- پاپه‌راندن و جیبه‌جیکردنی فه‌رمانه‌کانی لیژنه‌کانی سه‌رووتر و گو‌پراپه‌لیکردنی ئامۆژگارییه‌کان.
- ث- مافه‌کانی ئەندام:
- ۱- مافی ره‌خنه و پیشنیاری هه‌یه له ریگای ریک‌خستنه‌وه.
- ۲- مافی هه‌لبژاردن و خو‌هه‌لبژاردنی هه‌یه بو ده‌زگا جو‌راوجۆره‌کانی یه‌کیتی.
- ۳- له کاتی پیوستدا داوای هاوکاری بو چاره‌سه‌ری کیشه و گرفته‌کانی بکات.
- ۴- له کاتی سزادان مافی داوای لیک‌کۆلینه‌وه‌ی هه‌یه.

به‌ندی سییه‌م:

سزادان:

- أ- هه‌ر ئەندامێک یه‌کیک له‌م کارانه‌ی لی‌ پروو بدات به‌ نووسین یان به‌ ده‌م ئاگادار ده‌کریته‌وه یا سه‌رنجی پاده‌کیشری.
- ۱- به‌بێ هۆ له‌ کۆبوونه‌وه ئاماده‌ نه‌بیت.
- ۲- به‌بێ هۆی به‌جێ به‌شداری چالاکانه‌ی کاری ریک‌خراوه‌یی سنووره‌که‌ی نه‌کات.
- ۳- سستی یا که‌مترخه‌می بنوین.
- ۴- کاری ریک‌خراوه‌یی و ناوبانگی ی.ئا.ک. به‌کار به‌یئنی بو به‌رژه‌وه‌ندی شه‌خسی.
- ب- هه‌ر ئەندامێک یه‌کیک له‌م کارانه‌ی لی‌ پروو بدات سپ‌(تجمید) ده‌کریت بو ماوه‌ی (۳- ۶) مانگ.
- ۱- دووباره‌ یا سی‌ باره‌کردنه‌وه‌ی سه‌رپیچیه‌کانی برگه‌ی ۱،۲،۳،۴ له‌ خالی (ئه‌لف) به‌ندی سییه‌م (سزادان).

- ۲- ناو و ناتۆره یا ناوبانگزراندنی ئەندامی ی.ئا.ک.
- ۳- بە ئەنقەست فەرمانەکانی سەرۆتەر ئەنجام نەدات و پێ دابگری لە سەر ئەنجامنەدانی.
- ۴- لەگەڵ سەرکردن گشت ئیمتیازەکانی لە هاوکاری و موخەسەساتی پادەگیری و بو میزانیە یەکیتهی دەگەرپێتەو.
- ت- هەر ئەندامێک یەکیک لەم کارانە ی لێ پرو بدات بە یەکجاری لە ریزی ی.ئا.ک. دەردەگری:
- ۱- دووبارە کردنەو و سیبارە کردنەو ی برگەکانی (۱،۲،۳) لە بەشی (ب) لە بەندی سییەم (سزادان).
- ۲- یەکیک لە مەرجهکانی ئەندامی بزر بکات.
- ۳- تاوانبار بگری بە تاوانیکی دژی گەلی کورد و کوردستان یا دژی مروڤایەتی.
- ۴- دەستیسی بکات لە دارایی ی.ئا.ک. و تاوانبار بگری دوا ی لیکۆلینەو یەکی دادپەرورانە.

بەندی چوارەم:

لیژنە ی.ئا.ک:

أ- لیژنە ی ریکخواو:

بچووکتیرین یەکی ریکخستنه که له سی ئەندام بە هەلبژاردن پیک دیت و ئەرک و دەسەلاتی بریتییه له:

- ۱- سەرپەرشتیکردنی ئەندامانی ی.ئا.ک. له ۷ تا ۵۰ کەس.
- ۲- ریکخستنی جەماوهری ئافره تان و جییه جیکردنی فەرمانەکانی ل.ن.^(۱)
- ۳- مانگی دوو جار کۆبوونەو لەگەڵ گشت ئەندامانی سنوورەکی دەکات.
- ۴- مانگانە ئابوونە ی ئەندامان وەردەگری و راپۆرت بو ل.ن بەرز دەکاتەو لە سەر گشت بوارەکان.
- ۵- سیاسەت و بوچوونەکانی یەکیتهی له ناو جەماوهردا بلاو دەکاتەو.

(۱) ل.ن: لیژنە ی ناوچه

٦- په یوه ندى به ئافره تان ده کات بۆ هاتنه ریزیان و ریکخستنیان.

ب- لیژنه ی ناوچه:

له ٣ تا ٥ ئەندام پیک دیت که له لایه ن ئەندامانی لیژنه ی ریکخراوه کانه وه هه لده بژێردریت و ده سه لاتى بریتیه له:

١- له سه ر پيشنیاری لق و په سه ندکردنى م.سک.^(١) سنوورى دیاری ده کریت و داده مەزرى.

٢- راپورتى مانگانه له سه ر بارى ریکخستن و دارایی و راگه یاندى و کۆمه لایه تی و رۆشنیبرى بۆ لق به رز ده کاته وه.

٣- سه ره رشتى راسته وخۆی ریکخراوه کان ده کات و له کار و چالاکییان ئاراسته یان ده کات.

٤- بریاردان بۆ وه رگرتنى ئەندام له ریزه کانی ی.ئا.ک. له سه ر پيشنیاری ریکخراوه کان.

٥- کۆکردنه وه ی ئابوونه ی مانگانه و هاتنه ریز و ریکخستنى سجالتى پيوست.

٦- ده سه لاتى سزای ئاگادار و سه رنجراکيشان و سپکردنى هه یه.

٧- پيشنیاری ده رکردنى یه کجاره کی ئەندام بۆ لق به رز ده کاته وه.

ت- لیژنه ی لق:

له و سنووره ی که له لایه ن لیژنه ی راپه راندنه وه دیاری ده کریت لیژنه ی لق پیک دیت و به رزترین ده سه لاته له هه موو بواره کانی په یوه ندى دار به ی.ئا.ک. و ئەرك و ده سه لات و پیکهاته که ی به م شیوه ی خواره وه یه :

١- به رپرسى لق ده بى ئەندامى لیژنه ی راپه راندن بى و له لایه ن کۆبوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن دیاری بکریت.

٢- ئەندامانى لق له لایه ن ئەندامانه لیژنه ی ناوچه کانی سنوورى دیاریکراو به هه لبژاردن دیاری ده کرین.

٣- به رپرسى لیژنه ی ناوچه کان ئەندامى لق ده بن.

(١) م.سک: مه کته بی سکر تارييه ت

- ۴- لە نيوان ئەندامانى لق ۳-۵ ئەندام بۆ ل.كارگير هەلەدەبژيردريين.
  - ۵- مانگى جاريك كۆبوونهوه دهكات و راپورت بەرز دەكاتەوه بۆ م.سك.
  - ۶- بريارى کوتايى بۆ دەرکردنى ئەندامانى دەدات.
  - ۷- وهلامى راپورتى لىژنه ناوچهكان دەداتەوه لهگەل ئاراسته کردنيان.
  - ۸- دەسەلاتى بەياننامە دەرکردنى هەيه لەسەر پروداوى سنوورهكان.
  - ۹- لەسەر پيشنيارى ل.ن بريار بۆ دامەزراندنى پىكخراوهكان دەدات.
  - ۱۰- پيشنيارى لادان يا دامەزراندنى ئەندامى لق بەرز دەكاتەوه بۆ مەكتەبى سكرتاريەت بۆ بريار لەسەردانى.
  - ۱۱- داھات و مومتەلەكاتى لق و لىژنه ناوچهكان پىك دەخات لە سجلي تايبەت لە راپورتى دارايى بۆ م.سك. ئاماژەى پى دەكات.
  - ۱۲- پيشنيارى سزادانى ئەندامانى لىژنهى ناوچهكان بو م.سك بەرز دەكاتەوه.
- ث- لىژنهى راپەراندن:**
- لە ۱۵ ئەندام و ۶ يەدەگ پىك دىت كە لە كۆنگرەى ي.ئا.ك. هەلەدەبژيردريين، ئەرك و دەسەلاتى:
  - ۱- سەرپەرشتى و پلاندانان بۆ ي.ئا.ك. لە نيوان دوو كۆنگرەدا.
  - ۲- لە ناو ئەندامانىدا مەكتەبى سكرتاريەت و سكرتيرەى گشتى و جىگرى سكرتيرە هەلەدەبژيردرييت.
  - ۳- هەر سى مانگ جاريك كۆ دەبىتەوه.
  - ۴- راپورت بۆ كۆنفرانس و كۆنگرە ئامادە دەكات.
  - ۵- جيبە جىكردنى بريار و پاسپاردەكانى كۆنگرە.
  - ۶- برياردان لەسەر كردنەوهى لقەكان لە ئاراسته کردنيان.
  - ۷- دەسەلاتى هەلەلەشاندنى لقی هەيه لە كاتى پيوستدا.
  - ۸- بەداواى دوو لەسەرسىي ئەندامانى مافى داواکردنى بەستنى كۆنگرە يا كۆنفرانسيان هەيه.

۹- دهسه لاتی سزادانی ئەندامانی لقی ههیه.

۱۰- دهسه لاتی سزادانی ئەندامانی لیژنه ی پاپه پانندن و یه دهه گه کانی ههیه که له بره گه کانی سزادان هاتووو تا هه لپه ساردن (تعلیق) و دهسه لاتی وه رگرتنه وه ی تا رۆژی کۆنگره دوا بریاریش بو کۆنگره یه.

۱۱- دیاریکردنی کار و بهرپرسییه تی بو ئەندامانی.

۱۲- لیپچانه وه ی کاره ئەنجام دراوه کانی م. س.ک.

۱۳- دیاریکردنی ئەو دهسه لاتانه ی دهیدات به م. س.ک. له نیوان دوو کۆبوونه وه دا.

۱۴- دهسه لاتی وه رگرتنی کادی رانی ریکخواه کانی تری ئافره تانی ههیه.

۱۵- دیاریکردنی سیاسه ت و نه هجی راگه یانندی ی. ئ.ک.

۱۶- بریار ده دات بو دامه زرانندی لیژنه ی ئاماده کردنی کۆنگره.

۱۷- دیاریکردنی رپژه ی به شداربوون له کۆنگره.

۱۸- بریار له سه ر دهسه لاتی سه رف له م. س.ک. و لق و ناوچه کان ده دات.

ج- مه کته بی سکر تار یه ت:

۱- له نیوان دوو کۆبوونه وه ی لیژنه ی پاپه پانندا، م. س.ک. هه لده بژێردریت که بریتین له سکر تیری ی. ئ.ک. و جیگره که ی و پینج ئەندامی مه کته بی سکر تار یه ت و له م به شان ه پیک دیت:

● به شی ریکخستن.

● به شی دارایی و ئیداره.

● به شی کۆمه لایه تی و خیزان.

● به شی راگه یانندن و رۆشنییری.

● به شی په یوه ندییه کان.

لیپسراویان ئەندامی کی م. س.ک. ده بی و مانگانه راپۆرت ئاماده ده که ن و له کاتی پیویستدا کۆبوونه وه ئەنجام ده دن، بریاره کانی ل. را.^(۱) جیه جی ده که ن.

(۱) لیژنه ی پاپه پانندن

۲- سکرتری ی.ئا.ك. له لایه ن لیژنه ی راپه پانندن له نیوان ئەندامانی هه لده بژیړین، سه رپه رشتی کۆبوونه وه کانی مه کته بی سکرتریه ت و لیژنه ی راپه پانندن و کۆنفرانس و کۆنگره ده کات و گشت نووسراوه کانی ی.ئا.ك. له مه کته بی سکرتریه ت به ئیمزای ئەو ده بییت.

۳- جیگری سکرتریه ی ی.ئا.ك. له کاتی ئاماده نه بوونی سکرتری هه موو ده سه لاتیکه ی ئەوه یه لیژنه ی راپه پانندن ئەرك و ده سه لاتیکه ی له کاتی ئاماده بوونی سکرتریه دیاری ده کات.

به ندی پینجه م:

کۆنفرانس:

له کاتیکدا که نه توانی کۆنگره به ستریت، کۆنفرانس ده به سترتی و پیک دیت له ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن و یه ده گه کان و ئەندام و کارگییری لقه کان و کادیره کانی ئەندام به ش له م.س.ك. ئەرك و ده سه لاتیکه ی کۆنفرانس :

۱- گشت ده سه لاتیکه ی کۆنگره ی هه یه جگه له گۆرینی پرۆگرام و په یه وه ی ناوخۆ و هه لوه شانده وه ی یه کیتی ئافره تانی کوردستان یا تیکه لاوکردنی له گه ل ریکخواویکی تر.

۲- گۆرینی ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن یان پرکردنه وه ی بۆشایی به مه رجیک گۆرین یا پرکردنه وه که ۱/۲ له یه ک له سه ر دووی ئەندامانی ل. را زیده تر نه بییت.

۳- پرپاردان بۆ به ستنی کۆنگره

به ندی شه شه م:

کۆنگره:

أ- کۆنگره به رزترین ده سه لاته له ی.ئا.ك.، ههر (۳) سال جاریک ده به ستریت، پیک دیت له:

۱- ئەندامانی لیژنه ی راپه پانندن و یه ده گه کانی.

۲- ئەندامانی لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره.

۳- هه لژیړدراوه کانی کۆنفرانسه کانی لق و ناوچه کان به و ریژنه ی لیژنه ی راپه پانندن دیاری کردووه.

ب- ئەر كە كانى كۆنگرە:

- ۱- ھەلسەنگاندنى تەواوى ئىشوكار و بېرىار و پاسپاردەكانى لىژنە و دەزگاکان و ھەر ئەندامىكى ى.ئا.ك. و بېرىاردانى پېويست.
- ۲- پەسەندكردنى پېرۆگرام و پەپرەوى ناوخۆ و گونجاندى لەگەل واقىعى پېرۆژ و بېرىارلەسەردانى.
- ۳- دىارىكردنى چەند لىژنەيەك بۆ پېكخستن، دارايى، راگەياندىن و سكالاً و...ھتد.
- ۴- ھەلبۇزاردنەھوى ئەندامانى لىژنەى راپەراندى ى.ئا.ك.
- ۵- دىارىكردنى سىياسەتى گشتى ى.ئا.ك.
- ۶- سزادانى ئەندامانى سەرىپچىكارى لىژنەى راپەراندىن.
- ۷- بېرىاردان لەسەر ئارم و دروشمى ى.ئا.ك.

بەندى ھەوتەم:

لىژنەى ئامادەكارى:

بەبېرىارى لىژنەى راپەراندىن لە ۵ تا ۷ ئەندام پېك دىت بۆ سەرىپەرشتى ئىشوكارى خۆئامادەكردنى كۆنگرە و سەرىپەرشتىكردنى كۆنفرانسەكانى لىژنەكانى ى.ئا.ك.

بەندى ھەشتەم:

پۆشنىبرى و راگەياندى ى.ئا.ك:

- أ- ى.ئا.ك. مانگانە گوڤارى دەنگى ئافرهت بلاو بكاتەھ.
- ب- ى.ئا.ك. سوود لە دەزگاکانى رادىو و تەلەفزیون و چاپەمەنىيەكان وەردەگرن.
- ت- كوردنەھوى خولى پۆشنىبرى بو پېگەياندى كادىر.

بەندى نۆيەم:

دارايى: دارايى ى.ئا.ك پېك دىت لە:

- ۱- كۆكردنەھوى ئابوونە و ئابوونەى ھاتنەپرىزەھ.

۲- نرخى چاپه مهنى و داهاتى چالاکیه کانى.

۳- ئەو یارمه تیپانه ی دەدریته ی. ئا.ک.

۴- سوودی پرۆژه به ره مهینه ره کان.

هه و النامه ی کتیب

کۆنگرە ی پینجەمی یەکیتی ئافرهتانی کوردستان

ههولیر ۲۰۰۱

یەکیتی ئافرهتانی کوردستان، جارێکی دی له رێکەوتی ۲۷ - ۳۰ ی تشرینی یەکهمی ۲۰۰۱، به ئامادهبوونی سهروک مهسعود بارزانی، له هۆلی میدیای شاری ههولیر، به دروشمی «ئازادی و یهکسانی ئافرهت، کۆمه‌لگایه‌کی به‌ختیار و پێشکه‌وتوو بنیات ده‌نیت»، به ئاماده‌بوونی ۳۸۳ نوێنه‌ر، کۆنگره‌ی پینجهمی خۆی به‌ست^(۱)، له کۆنگره‌که‌دا هه‌ریه‌ک له جه‌وه‌هر نامیق سالم سکرته‌یری پارته‌ی دیموکراتی کوردستان، دکتۆر رۆژ نوری شاه‌ویس سه‌روکی ئه‌نجوومه‌نی نیشته‌یمانی کوردستان، شه‌وه‌که‌ت شیخ یه‌زدین سه‌روکی به‌ وه‌کاله‌تی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستان و ئه‌کره‌م مه‌نتک پارێزگاری هه‌ولیر ئاماده‌ بوون^(۲). له درێژه‌ی کاره‌کانیدا نوێنه‌رانی کۆنگره‌، ده‌سته‌یه‌کی نوێیان بو‌و لێژنه‌ی پاپه‌راندنی یه‌کیتی ئافرهتانی کوردستان به‌م شیوه‌یه‌ هه‌لبژارد:

- شیرین ئامیدی
- جه‌میله‌ حاجی
- سه‌بیحه‌ ئه‌حمه‌د مسته‌فا
- زه‌کیه‌ سالح
- میدیا هه‌سه‌ن حسین

(۱) به‌لاغی کۆتایی کۆنگره‌ی پینجهمی (ی.ئ.ک)، گوڤاری ده‌نگی ئافرهت، ئۆرگانی مه‌کته‌بی سکرته‌ریه‌تی یه‌کیتی ئافرهتانی کوردستان، ژماره‌ ۲۵، هه‌ولیر، چاپخانه‌ی وه‌زاره‌تی رۆشنییری، شوباتی ۲۰۰۲ز، ل ۸؛ الرئیس البارزانی یرعی المؤتمر الخامس لاتحاد نساء کوردستان، جریده‌ خه‌بات، لسان حال الحزب الديمقراطي الكوردستاني، العدد ۱۰۵۰، أرییل، الجمعة، ۲ تشرین الثاني ۲۰۰۱م، ص ۱، ۷.

(۲) هاوژین هه‌مه‌ره‌شید، کۆنگره‌ی پینجهمی یه‌کیتی ئافرهتانی کوردستان له شاری هه‌ولیر ده‌ست به‌کاره‌کانی ده‌کات، رۆژنامه‌ی براهه‌تی، ئۆرگانی پارته‌ی دیموکراتی کوردستان، ژماره‌ ۳۵۲۴، هه‌ولیر، یه‌ک شه‌مه‌مه، ۲۸ ی تشرینی یه‌کهمی ۲۰۰۱ز، ل ۱؛ الرئیس البارزانی یرعی المؤتمر الخامس لاتحاد نساء کوردستان، المصدر السابق، ص ۱.

- جوان سعید (جوانه بابان)
  - سوھام حه کیم عه لی
  - ژیان محهمه د ئه سعده، ناسراو به ژیان کۆی
  - به یان تۆفیق عه لی
  - شهونم نه جمه دین عه لی
  - خانزاد که ریم خان
  - پروو خۆش فهره ج محهمه د
  - سه بریه بابه کر
  - پرشنگ محهمه د عه بدولا، ناسراو به پرشنگ که رکووکی
  - غه زاله محهمه د سألج
  - چیمه ن ره شید
  - جوله حاجی عومه ر^(۱)
- یه ده گی لیژنه ی راپه راندن بریتیبوون له:
- ئامینه زکری سه عید
  - نازدار ئه سعده مه حمود، ناسراو به نازدار بارزانی
  - ویداد غه ریب
  - ژیان ئاغا تازدین^(۲)

(۱) هاوژین همه ره شید، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱؛ الرئیس البارزانی یرعی المؤتمر الخامس لاتحاد نساء کوردستان، المصدر السابق، ص ۱.

(۲) هاوژین همه ره شید، سه رچاوه ی پیشو، ل ۱؛ الرئیس البارزانی یرعی المؤتمر الخامس لاتحاد نساء کوردستان، المصدر السابق، ص ۱.

په پیره و پرۆگرامی یه کیتی ئافره تانی کوردستان کۆنگره ی پینجه م

به شی یه که م

پرۆگرام

ماده ی یه که م:

ناوی ریکخراو: یه کیتی ئافره تانی کوردستان، به پیته کانی (ی.ئا.ک) کورت ده کرپته وه.

ماده ی دووه م:

پیناسه ی ریکخراو: ریکخراویکی جه ماوه ری و کۆمه لایه تی و دیموکراتی ئافره تانی کوردستانه، به ئامانجی دابینکردنی مافی ئافره ت له پرووی ئابووری و روشنبیری و کۆمه لایه تی و ته ندروستی و رامیاری و نه ته وایه تی، ههروه ها پشتگیری له خه باتی ئافره تانی جیهان ده کات له پیناو ئاشتی و ئازادی و یه کسانی و دادپهروه ری.

ماده ی سییه م:

ناوه ندی ریکخراو له هه ولپیری پایته ختی هه ری می کوردستانی عیراق ده ییت، مافی کردنه وه ی لقی هه یه له ناوه ندی پارێزگا کانی کوردستان، ئه گه ر به پپو یست زانرا له شاره کانی تری هه ری م و له ده ره وه دا.

ماده ی چواره م:

ئامانجه کانی (ی.ئا.ک):

أ- ئامانجه کۆمه لایه تییه کان:

۱- کارکردن بو پته وکردنی په یوه ندییه کانی ناو خیزان و چاره سه ره کردنی گیروگرفته کانی.

۲- هه وئدان بو کردنه وه ی خانه ی چاودپیری بو ئافره تانی په ککه وته و به سالچوو.

۳- هه وئدان بو سه قامگیرکردنی دیموکراتیه ت و پیشخستنی به ره و ژیانیکی ژیاری و سه رده مانه ی کۆمه لگای کورده واری و پرزگارکردنی ئافره ت له

کوٹ و پابندہ کوّمه لایه تییه کوّنه په رسته کان.

۴- تیکۆشان له پیناو چه سپاندنی ناشتی و دوورکه وتنه وه له شه پری کاولکاری ناوخو، که زهره رمه ندی سه ره کی تیدا ئافره ته.

۵- هه ولدان بو نه هیشتنی تیرۆری ئافره ت و به کارنه هیپنانی توندوتیژی له دژی.

۶- هه ولدان بو ئاسانکردنی دروستبوونی خیزان له سه ر بنه مای له یه کگه یشتن و که مکردنه وه ی گیروگرفته کانی پیکه پینانی خیزان وه ک (ماره یی زور، ژنه ژن، گه وره به بچووک، فره ژنی، له جیاتی به خویندان).

۷- هه ولدان بو چاره سه رکردنی کیشه ی ئافره تانی پاشماوه ی (که س و کاری ئه نفاله کان) ئه نفال.

۸- هه ولدان بو کردنه وه ی بنکه ی چه ره وانه وه و بنکه ی پراویژکاری کوّمه لایه تی بو دیراسه ی گیروگرفته کانیان و چاره سه رکردنیان.

۹- هه ولدان بو که مکردنه وه ی ریژه ی جیابوونه وه (طلاق).

ب- ئامانجه ئابووریه کان:

۱- هه ولدان بو وه دیه پینانی سه ره به خوپی ئافره ت.

۲- گرنگیدان به رۆلی ئافره ت له هه موو بواره کانی کارکردن و په خساندنی کاری گونجاو بو.

۳- هه ولدان بو دابینکردنی بیمه ی کوّمه لایه تی (ضمان الاجتماعی).

ت- ئامانجه په روه رده یی و پۆشنبیریه کان:

۱- هه ولدان بو پرزگارکردنی ئافره ت له نه زاین و نه خوینده واری، به کردنه وه ی مه لبه ندی نه هیشتنی نه خوینده واری به تاییه تی به سوودوه رگرتن له داموده زگا په یوه ندیداره کان.

۲- تیکۆشان بو دابینکردنی مافه پۆشنبیری و ته ندروستی و کوّمه لایه تییه کانی مندالانی کوردستان.

۳- هه ولدان بو زیادکردنی خانه ی چه ره وانه وه و په روه رده کردن بو منداله په راگه نده کان و فیتری پیشه کردنیان.

۴- كوردنەوہى خولى پۆشنىبىرى و بەستنى كۆپ و سىمىنار بۆ ئافره تان، لەسەر چۆنەتە پەرورده كوردنى مندال و بەرزكردنەوہى ئاستى پۆشنىبىرى، بۆ نەھىشتنى جياوازی نىوان كۆپ و كچ لە پەرورده كوردنا.

۵- ھەولدان بۆ پەرەپیدانى بەرنامەى رادیو و تەلەفزیوون و گوڤارى تايەت بە ئافره تان و مندالان.

۶- ھەولدان بۆ پەرورده كوردن و پەرەپیدانى توانا وەرزشى و ھونەرىيە كانى ئافره تان، لە رېگای كوردنەوہى يانە و سەنتەر و ھۆل و شوینی وەرزشى تايەت بە ئافره تان و دابىنكردنى پىداويستىيە كانى پەرورده و پەرەپیدانى توانا ھونەرىيە كانى ھەر سى بەشى ھونەرى (مۆسىقا، شانۆ، شپۆھە كارى).

۷- ھەولدان بۆ كوردنەوہى خول و بنكەى تايەت بە فېركردنى كۆمپيوتەر و ئەنتەرنېت و پىشەى جياجيا.

ث- ئامانجە تەندروستىيە كان:

۱- ھەولدان بۆ پەرەپیدان و زىادكردنى نەخۆشخانە و بنكە تەندروستىيە كان كە تايەتن بە نەخۆشىيە كانى ئافرهت و مندالبوون.

۲- ھەولدان بۆ زىادكردنى مەلبەندە كانى چاودېرى دايك و مندال.

۳- ھەولدان بۆ كوردنەوہى خولى پۆشنىبىرى، تەندروستى و بەشدارىكردن لە تەقەلاكانى خۆپاراستن بە ھاوكارى دەزگاكانى پەيوەندار و دابىنكردنى بىمەى تەندروستى.

۴- ھەولدان بۆ كوردنەوہى خولى مامانى و مندالبوون بە رېگای زانستى.

۵- ھەولدان بۆ چارەسەر كوردنى گرفتە تەندروستىيە كانى ئافره تان و مندالانى پاشماوہى كىمىاباران.

ج- ئامانجە رامىارىيە كان:

۱- ھەولدان بۆ زىادكردنى رېژەى ئافره تان لە پەرلەمان و حكومەتى ھەرىم و دامودەزگا ئىدارىيە كانى، بۆ ئەوہى وەكو ئەندامىكى كاريگەر لە بنيادنانى كۆمەلئىكى پىشكەوتوو ديموكراتىزە كراو، لە ھەموو بوارە كانى ژياندا رۆل بىنى.

- ۲- هه وڵدان بۆ زیده کردنی پێژە و پۆلی ئافرهت له ژيانی پامیاری و ئیداری و حزبایه تی پیکخواه ییدا.
- ۳- پشتگیری له خهباتی ئافرهتانی کورد ده کهین بۆ به هیژکردنی په یوه ندی له نیوان پیکخواه کانی تری ئافرهتانی.
- ۴- هه وڵدان بۆ به شداریکردنی کاریگه رانه ی ئافرهت له هه لّسورانی هه موو بواره کانی ژیان و کار و خهباتی نیشتمانی و نه ته وه ییدا.
- ۵- له قوئاغی ئەمپرو پشتگیری له سیستمی فیدرالی، بۆ چوئیه تی به ستنه وه ی هه ری می کوردستان به حکومه تی ناوه ندییه وه ده کهین.
- ۶- تیکووشان بۆ پاراستن و په ره پیدانی ئەزموونی دیموکراتی و ده ستکه وته میژووییه کانی گه له که مان، که له پاپه رینه مه زنه که ی به هاری ۱۹۹۱، هاتۆته دی.

به شی دووهم

پهیرهوی ناوخۆ

بهندی یه کهم:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان پیکراویکی کوردستانی سه ربه خویه و پیک دیت لهو ئافره تانهی که ئاره زومهنده دینه ریزه وه و پروایان به پروگرام و پهیرهوی ناوخۆی ههیه و بهوپهری توانا و دلسۆزییه وه بو به دیهینانی ئامانجه دیاریکراوه کانی تی ده کۆشن.

بهندی دووهم:

دروشم:

(ئاشتی، یه کسانی، دادی کۆمه لایه تی).

بهندی سییه م:

ئارم:

پیکهاته کهی به م شیوه یه:

- تیشکی رۆژ.
- کۆتر.
- گۆله گه نم.
- ناوی (ی.ئا.ک) به ئینگلیزی.

بهندی چواره م:

ئه ندامیتی:

هه موو ئافره تیکی کوردستان ده بیته ئه ندام له یه کیتی، به پیی ئه م مه رجانه ی خواره وه:

۱- بروای به پروگرام و پهیرهوی ناوخۆ هه بیته و له پیناو به دیهینانی ئامانجه کانی خه بات بکات.

- ۲- تهمه نی له (۱۴) چوارده سال که متر نه بیئت.
- ۳- ئابوونه وهی هاتنه پریز و سالانه بدات، که ریژه که ی له لایه ن لیژنه ی راپه پراندنه وه دیاری ده کریئت.
- ۴- خویره وشتی باش بیئت.

به ندی پینجه م:

ئه رکه کانی ئه ندام:

- ۱- چالاکانه به شداری کاری ریکخواه یی بکات.
- ۲- دیسپلین و نه پنییه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان بپاریژ بیئت.
- ۳- به وپه پری تواناوه هه ول بدات بو به دیه پنیانی ئامانجه کانی یه کیتی و بیروبو چوونه کانی بلاو بکاته وه.
- ۴- به رگری له یه کیتی ئافره تانی کوردستان بکات و هه ولی په ره سه ندن و گه شه کردنی بدات.
- ۵- هه ول بدات بو خو فیرکردن و فیرکردنی هه قالانی و به رزکردنه وهی ئاستی روشنبیری و زانستی خو ی و ئه ندامانی سنووره که ی.
- ۶- راپه پراندن و جیبه جیکردنی فه رمانه کانی لیژنه کانی سه رووتر. مافه کانی ئه ندام:

- ۷- مافی ره خنه و پیشنیاری هه یه له ریگه ی ریکخستنه وه.
- ۸- مافی هه لبراردن و خو هه لبراردنی هه یه بو ده زگا جورا و جووره کانی یه کیتی.
- ۹- له کاتی پیویستی داوای هاوکاری بو چاره سه ری کیشه و گرفته کانی بکات.
- ۱۰- له کاتی سزادان و پیشیلکردنی مافه کانی، بو ی هه یه داوای لیکو لینه وه بکات.

به ندی شه شه م:

سزادان:

- أ- هه ر ئه ندامیک یه کیک له م کارانه ی لی پروو بدات به نووسین یان به ده م ئاگادار ده کریته وه یان سه رنجی راده کیشریئت :

- ۱- به بی هۆ له کۆبوونهوه ئاماده نهییت.
- ۲- به بی هۆی به جی به شدارى چالاكانه ی کارى ریکخراوه یی سنووره که ی نه کات.
- ۳- سستی یان که مته رخه می بنویئى.
- ۴- کارى ریکخراوه یی و ناوبانگى یه کیتی ئافره تانى کوردستان به کار بهیئى بۆ بهرژه وه ندى شه خسى.
- ب- هه ر ئه ندایک یه کیک له م کارانه ی لى پروو بدات سڤر (تجمید) ده کریت بۆ ماوه ی (۳ تا ۶) مانگ :
- ۱- دووباره کردنه وه ی سه رپیچیه کانی برگه ی (۱، ۲، ۳، ۴) له خالی (أ) به ندى پینجهم (سزادان).
- ۲- ناووناتۆره یان ناوبانگزراندنى ئه ندامانى یه کیتی ئافره تانى کوردستان.
- ۳- به ئه نقه ست فه رمانه کانى سه رووتر ئه نجام نه دات و پى دابگرى له سه ر ئه نجامنه دانى.
- ۴- له گه ل سڤرکردن گشت ئیمتيازه کانى له هاوکارى و ده رماله ی راده گیریت بۆ میزانیه ی یه کیتی ده گه ریته وه.
- ۵- ئه وه ی پیشیلی مافی ئافره تانى تر بکات، پله ی لپرسراویتى لى ده ستیندریته وه.
- ت- هه ر ئه ندایک یه کیک له و کارانه لى پروو بدات به یه کجاری له ریزی یه کیتی ئافره تانى کوردستان ده ر ده کریت :
- ۱- دووباره کردنه وه و سیباره کردنه وه ی برگه کانى (۱، ۲، ۳) له به شى (ب) له به ندى شه شه م (سزادان).
- ۲- یه کیک له مه رجه کانى ئه ندایتى بزر بکات.
- ۳- به تاوانیکى دژى گه لی کورد و کوردستان یان دژى مرؤفایه تی تاوانبار بکری.
- ۴- ده ستپىسى بکات له دارایی یه کیتی ئافره تانى کوردستان و تاوانبار بکری، دواى لیکۆلینه وه یه کی دادپه روه رانه.

بہندی حوتہم:

أ- لیژنہی پیکخواہ

بچووکتیزین یه کھی پیکخستنه که له (۱۰۰) سه د ئه ندام که متر نیه و له نیوان ئه ندامانی (۳) سی ئه ندام بو لیژنہی پیکخواہ هه لده بژیردری.

ئەرك و دەسه لاتی بریتییه له :

۱- لیژنہی پیکخواہ له نیو ئه ندامه کانیدا له یه کهم کۆبوونه وهی خویدا بهرپرسی لیژنہی پیکخواہ هه لده بژیړیت.

۲- پیکخستنی جهماوهری ئافره تان و جیبه جیکردنی فه رمانه کانی لیژنہی ناوچه.

۳- هه ر (۳) سی مانگ جاریک کۆبوونه وه له گه ل گشت ئه ندامانی سنووره کهی ده کات.

۴- ئابوونهی سالانه و هاتنه ریزی ئه ندامان وه رده گریت و راپورت بو لیژنہ ناوچه بهرز ده کاته وه له سه ر گشت بواره کان.

۵- سیاسه ت و بوچوونه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان بو جهماوهر بلاو ده کاته وه.

ب- لیژنہی ناوچه

له سه ر پیشنیاری لق و په سه ندرکدنی مه کته بی سیکرتاریه ت سنووری دیاری ده کریت و پیک دیت له (۱۰۰۰) هه زار ئه ندام و زیاتر، له لایه ن لیژنہی پیکخواه کانی سنووری (۳ تا ۵) ئه ندام هه لده بژیړیت بو لیژنہی ناوچه.

ئەرك و دەسه لاتی بریتییه له:

۱- لیژنہ ناوچه له نیو ئه ندامه کانی له یه کهم کۆبوونه وه یدا بهرپرسی لیژنہی ناوچه هه لده بژیړن.

۲- راپورتی مانگانه له باری پیکخستن و دارایی و راگه یانندن و کۆمه لایه تی و روشنیبری بو لق بهرز ده کاته وه.

۳- سه رپه رشتی راسته وخوی پیکخواه کان ده کات و له کاروچالاکییه کان ئاراسته یان ده کات.

۴- بریاردان بو وه رگرتی ئەندام له ریزه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان له سه ر پیشنیاری ریکخراوه کان.

۵- کوکردنه وه ی ئابوونه ی سالانه و هاتنه ریز و ریکخستنی تو مارگه ی پویست.

۶- ده سه لات ی سزای ئاگادارکردنه وه و سه رنجراکیشانی هه یه.

۷- پیشنیاری س پرکردن و ده رکردنی یه کجاره کی ئەندام بو لق به رز ده کاته وه.

ت- لیژنه ی لق

لیژنه ی لق له و سنووره ی که له لایه ن لیژنه ی راپه راندن دیاری ده کرین و له (۷ تا ۵) ئەندامی کارگێر پیک دین، له سنووری دیاریکراوی خو ی له لایه ن لیژنه ی ناوچه هه لده بژێردرین و به رزترین ده سه لات هه موو بواره کانی په یوه ندیدار به یه کیتی ئافره تانی کوردستان و ئەرک و ده سه لات و پیکهاته ی به م شیوه یه ده بیته:

ئەرک و ده سه لات هه کان:

۱- به رپرسی لق ده بی ئەندامی لیژنه ی راپه راندن بیته و له لایه ن کو بوونه وه ی لیژنه ی راپه راندن دیاری بکریته.

۲- کارگێرانی لق له لایه ن ئەندامانی لیژنه ناوچه کانی سنووری دیاریکراو به هه لبژاردن دیاری ده کرین.

۳- به رپرسی لیژنه ناوچه کان ئەندامی لق ده بن.

۴- مانگی جاریک کو بوونه وه ی ئاسایی ده کات و راپورت به رز ده کاته وه بو مه کته بی سکر تار یه ت.

۵- بریاری کو تایی بو ده رکردنی ئەندامانی خو ی له سنووری ده دات.

۶- وه لأمی راپورتی لیژنه ناوچه کان ده داته وه و ئاراسته یان ده کات.

۷- ده سه لات ی ده رکردنی به یاننامه ی هه یه له سه ر رووداوه کانی سنووری.

۸- له سه ر پیشنیاری لیژنه ی ناوچه بریار بو دامه زراندنی ریکخراوه کان ده دات به پیی مه رجه دیاریکراوه کان.

۹- پیشنیاری لادان و ده رکردنی ئەندامانی لق و لیژنه ناوچه کان به رز ده کاته وه بو

مہکتہبی سکرتریہت بو بریار له سہردانی.

ث- لیژنہی راپہراندن

لیژنہی راپہراندن له (۱۷) حەفدە ئەندام و (۴) چوار ئەندامی یەدەگ پیک دیت کہ له کۆنگرە یەکیٹی ئافرەتانی کوردستان هەلدەبژێردرین.

ئەرك و دەسەلاتی لیژنە ی راپہراندن:

- ۱- سەرپەرشتی و پلاندانان بو یەکیٹی ئافرەتانی کوردستان له نیوان دوو کۆنگرە.
- ۲- هەر سێ مانگ جارێک کۆبوونەوہی ئاسایی خۆی دەبەستیت.
- ۳- بریاردان له سەر کردنەوہی لقەکان و ئاراستە کردنیان.
- ۴- لیپچانەوہی کارە ئەنجامدراوہ کانی مەکتەبی سکرتریہت.
- ۵- دەسەلاتی وەرگرتنی کادیرانی پیکخواوہ کانی تری ئافرەتانی هەیه.
- ۶- بریار دەدات بو دامەزراندنی لیژنە ی ئامادە کاری کۆنگرە.
- ۷- دیاریکردنی رێژە ی بەشداربوون له کۆنگرە.
- ۸- دارشتنی پلانی دارایی یەکیٹی ئافرەتانی کوردستان.
- ۹- بریاردان له سەر هەر شیوازیکی نوێی سەردەمانە بو پیشخستنی کاری پیکخواوہی یەکیٹی ئافرەتانی کوردستان.

ج- مەکتەبی سکرتریہت

له نیوان دوو کۆبوونەوہی لیژنە ی راپہراندن، مەکتەبی سکرتریہت هەلدەبژێردریت و بریتیہ له سکرتری و (۶) شەش ئەندامی مەکتەبی سکرتریہت.

مەکتەبی سکرتریہت له م بەشانە پیک دیت:

- ۱- بەشی پیکخستن و ئامار
- ۲- بەشی دارایی و ئیدارە
- ۳- بەشی کۆمەلایەتی
- ۴- بەشی پراگەیاندن و پۆشنبیری

۵- بەشی پەيوەندییەکان

۶- بەشی وەرزش و هونەر

لێپرسراوی ئەم بەشە بەشەکانی ئەندامی مەکتەبی سەرتاریەت دەبێ و مانگانە بۆ کۆبوونەوهی ئاسایی مەکتەبی سەرتاریەت راپۆرت ئامادە دەکەن و لە کاتی پێویست کۆبوونەوه ئەنجام دەدەن و بڕیارەکانی مەکتەبی سەرتاریەت جێبەجێ دەکەن.

۷- دەسەڵاتی زیادکردنی بەشەکانی مەکتەبی سەرتاریەتی هەیه بەپێی پێویست.

۸- دیاریکردنی سیاسەت و نەهجی راگەیانندی یەکیتی ئافرهتانی کوردستان.

۹- سەرتیری یەکیتی ئافرهتانی کوردستان لە نێوان ئەندامانی لێژنەی راپەراندن هەڵدەبژێردرێت و سەرپەرشتی کۆبوونەوهکانی مەکتەبی سەرتاریەت و لێژنەی راپەراندن و کۆنفرانس و کۆنگرە دەکات، گشت نووسراوهکانی مەکتەبی سەرتاریەت بە ئیمزای ئەو دەبێت و نوێنەرایەتی یەکیتی ئافرهتانی کوردستان دەکات لە سەرجهەم دەزگاگان.

بەندی هەشتەم:

کۆنفرانس:

لە کاتیگدا کە نەتوانرێ کۆنگرە بەسەرتی کۆنفرانس دەبەستری و پێک دێت لە ئەندامانی لێژنەی راپەراندن و یەدەههگەکانی و ئەندام و کارگێرانی لقهکان و کادیرەکانی ئەندام بەشی مەکتەبی سەرتاریەت.

ئەرك و دەسەڵاتەکانی کۆنفرانس:

۱- گشت دەسەڵاتیکی کۆنگرە هەیه جگە لە گۆرینی پرۆگرام و پەیرەوی ناوخۆ و هەلۆهشاندنەوهی یەکیتی ئافرهتانی کوردستان یان تیکەلاوکردنی لەگەڵ رێکخراویکی تر.

۲- گۆرینی ئەندامانی لێژنەی راپەراندن یان پڕکردنەوهی بۆشایی بە مەرجیک کە ئەم گۆرین و پڕکردنەوهیە ۱/۲ یەك لەسەر دووی ئەندامانی لێژنەی راپەراندن نەبێت.

۳- بڕیاردان بۆ بەستنی کۆنگرە.

بهندی نۆیه م:

کۆنگره:

کۆنگره بهرزترین دهسه لاته له یه کیتی ئافره تانی کوردستان، هه ر (۳) سی سال جاریک ده به ستریت و پیک دیت له:

۱- ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن و یه ده گه کانی.

۲- ئەندامانی لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره.

۳- هه لبژاردراوه کانی کۆنفرانسه کانی لق و ناوچه کان، به و ریژه یه ی لیژنه ی راپه راندن دیاری ده کات.

ئه رکه کانی کۆنگره:

۱- هه لسه نگانندی ته واوی ئیشوکار و بریار و پاسپارده کانی لیژنه و ده زگانانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان و وه رگرتنی بریاری پیویست له سه ریان.

۲- په سه ندرکونی پرۆگرام و په یه وه ی ناوخوا و گونجانندی له گه ل واقیعی رۆژ و بریار له سه ردانی.

۳- دیاریکردنی چه ند لیژنه یه ک بو ریکخستن و دارایی و راگه یاندن و سکالا...هتد.

۴- هه لبژاردنه وه ی ئەندامانی لیژنه ی راپه راندن و یه ده گه کانی.

۵- دیاریکردنی سیاسه تی گشتی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

۶- سزادانی ئەندامانی سه ریچیکاری لیژنه ی راپه راندن.

۷- بریاردان له سه ر ئارم و دروشمی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

بهندی ده یه م:

لیژنه ی ئاماده کاری:

به بریاری لیژنه ی راپه راندن، لیژنه ئاماده کاری داده نریت که له (۷ - ۹) ئەندام پیک دین و خویان ناپالیون بو ئەندامیتی لیژنه ی راپه راندن و ئیشوکاری ئاماده کردنی کۆنگره ده کات و سه ره رشتی کۆنفرانسه کانی لیژنه ناوچه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان ده کات بو هه لبژاردنی نوینه رانی کۆنگره.

به لاغی کۆتایی کۆنگره ی پینجه می به کیتی ئافره تانی کوردستان

سلاویکی ئاشتی و یه کسانی و دادپهروه ری کۆمه لایه تی

پاش کۆنفرانسه ناو خۆییه کان و ئاماده کارییه کی فراوان، وه کو پیزگرتن له رای قاعیده به شیوه یه کی دیموکراتییانه لیکۆلینه وه و به دوا داچوون ئه نجام دران بو ده ستنیشانکردنی سه رکردایه تیه کی نوێ بو قۆناغه کانی تازه و چوونه ناوه وه ی سه ده یه کی نوێ که ناوداره به (شارستانییه ت و کۆمه لگای مه ده نی) به چاودێری سه روک مه سعود بارزانی و له ژیر دروشمی «ئازادی و یه کسانی ئافره ت، کۆمه لگایه کی به ختیار و پیشکه وتوو بنیات ده نیته»، یه کیتی ئافره تانی کوردستان کۆنگره ی پینجه می خۆی له ۲۷/۱۰/۲۰۰۱ تا ۳۰/۱۰/۲۰۰۱، له پایته ختی هه ری می کوردستان به ست.

سه ره تا کۆنگره به خۆیندنی چه ند ئایه تیککی قورئانی پیروژ ده ستی پی کرد و وه کو پیزگرتن و وه فاداری بو شه هیدانی بزافی ئافره تان و سه رجه م شه هیدانی ری پیزگاری کوردستان سه روه ریان بارزانی نه مر و کاک ئیدریسی هه میشه زیندوو ده قیقه یه ک وه ستان.

بیگومان (ی.ئا.ک) سه ره به رزه و شانازه که خاوه نی (۴۹) سالی خه باته و له ۱۱/۱۲/۲۰۰۲ هه نگاو به ره و یۆیلی زیپینی خۆی ده نیته و کۆنگره ی پینجه م تین و گوپیکی تازه ده داته ناوه روک و وزه ی ئافره تی کورد، پالپشتی سه رکردایه تی پارٹی دیموکراتی کوردستان به تاییه تی هیژا سه روک بارزانی و به شداربوونیان له هه ردوو کۆنگره ی چواره م و پینجه مدا که پشتگیرییه کی دیروکییه، جیگای سوپاس و پیزگرتنه و به لگه یه بو ئه وه ی بو جه ماوه ر به ملینیت که پارٹی هه رده م پالپشت و هاوکاره بو جیبه جیکردنی مافه کانی ئافره تی کورد، هه روه ها به شداری سه روکی ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستان و نوینه ری سه روکی حکومه تی هه ری می کوردستان خۆی له خۆیدا وه لامیکه، که هه میشه له ژیر سایه ی په رله مان و حکومه تی هه ری می کوردستان، ئافره تان ده توانن سه رکه وتوره وانه کاره کانیان ئه نجام بدن.

کۆنگره ی پینجه م به به شداربوونی نوینه رانی ده زگای کۆمه لگای مه ده نی به تاییه تی نوینه رانی دوازه پیکخواوی ئافره تان و هه روه ها نوینه رانی پارته کوردستانییه کان و که سایه تیه ناوداره کان و پیکخواوه خیرخوازه کانی کوردستان و که سوکاری شه هیدان و ئه نفال و کیمیاباران و که شیکی زیاتر دیموکراتییانه ی به خۆیه وه گرتبوو.

له میانه ی کۆنگره که دا، سکرتری (ی.ئا.ک) به پیشکه شکردنی وتاریک، ئاماژه به ریزلینان له ئەزموونه دیموکراتییە که ی کوردستان و بهرجه سته بوونی پرۆسه ی ئاشتی و هاوکاری کردنی سەرکردایه تی پارتی و پەرله مان و حکومه ت بو (ی.ئا.ک) به شیوه یه کی گشتی کرد.

پاشان سکرتری مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان وتاریکی پیشکه ش کرد که تیایدا هاوکاری و پشتگیری خۆی بو رۆلی کورد و جموجوێیان له پیناوی نه هیشتنی توندوتیژی دژ به ئافره تان و بهرگری کردنیان له یه کسان و ئازادی و ئاشتی به دیار خست.

پاشان سه روکی ئەنجومه نی نیشتمانی کوردستان له وته به نرخه که یدا رۆلی کاریگه رانه ی ئافرتانی کوردستان له هه لبژاردنه کانی پەرله مان یان شاره وانی بی، به باشی هه لسه نگاند. ئاماژه ی به دروستکردنی لیژنه ی مافی ئافره ت کرد که ئەمه ش خۆی له خۆیدا ده رگایه که بو به دوادا چوونه وه و دۆزینه وه ی چاره سه ریه کی گونجاوی بنه ره تی له پرووی یاساییه وه بو بنبرکردنی کیشه کانی ئافره تی کورد.

وه نوینه ری حکومه تی هه ری می کوردستان له په یقه پر به هایه که یدا، باسی خه باتی پر سهروه ری قوربانیدانی ئافره تانی کوردستانی له ماوه ی نیو سه ده ی رابوردودا [کرد] تا گه یشتنه بهر په تی سیداره ی له یلا قاسمی شه هیدی کرده نمونه، وه ههروه ها په یمانی دا که ئەوه ی له توانا بی له پرووی فیژکردن و پهروه رده یی و ئاوه دانی و سوودوه رگرتن له پریاری ۹۸۶ هوه هه ولدان بو باشکردنی ژیانی ئافره تی کورد له پرووی ئابوورییه وه دریغی نه کات.

له دانیشتی یه که می کۆنگره که دا چه ندین بروسکه ی پیروزیایی که له لایه ن ریکخواه کانی ئافره تانی جیهان و ده زگا کانی کۆمه لگای مه دهنی ههروه ها نامه و فاکسه که سایه تییه ناوداره کان له ناوخۆ و ده ره وه ی کوردستان خویندرا یه وه.

وه بو سه لماندنی پرۆسه ی ئاشتی وه ریزلینان له پالپشتی سه روک بارزانی بو ئافره تانی کوردستان کۆتری ئاشتی وه کو دیاری پیشکه ش به سه روک بارزانی کرا. وه ههروه ها خه لات له لایه ن پاشماوه ی ئەنفال و که سوکاری شه هیدان به سه روکی پەرله مان و نوینه ری حکومه تی هه ری می کوردستان پیشکه ش کران، به م بۆنه شه وه

بہ چاودیڙی سەرۆک بارزانی پێشانگایه کی فۆلکلۆری و شیوه کاری که له لایه ن چهند ئافره تیکی ده ستنگینه وه پیکخوابوو، کرایه وه.

وه جیی خوشحالی بوو که جه ماوهری کوردستان له ناوخۆ و ده ره وهی کوردستان ههنگاو به ههنگاو موبابه عه ی کاره کانی کۆنگره یان ده کرد و به م شیوه یه کاری دانیشتنی یه که می کۆنگره کۆتایی پی هات.

وه دانیشتنی دووه می کۆنگره ده ستی پی کرد که سکرتری (ی.ئا.ک) راپۆرتی گشتی په سه ندرکرای لیژنه ی راپه راندنی (ی.ئا.ک) خوینده وه که تیایدا چهن دین لایه نی کاری ته نزیمی و ده ستکه وت و چالاکیه کانی ئافره تان له میانه ی کۆنگره ی چواره م و پینجه مدا ئه نجام درابوو خسته ن پروو وه ئه م خالانه ی خواره وه هه وینی راپۆرته گشتیه که بوون:

۱- ئافره ت و کاره سیاسییه کان

۲- ئافره ت و په رله مان به تایبه ت (هه لپژاردن)

۳- ئافره ت و ده زگا ئیداریه کان (ده زگاکانی کۆمه لگای مه ده نی)

۴- حکومه ت و فیڕکردن، ئافره ت و مافی مرۆف و مافی مندال و کاره رۆشنیرییه کان ههروه ها چالاکی (۸) لق و پیکخسته ن کانی ئه وروپا و ئه مریکا له راپۆرته که دا له خاله هه ره به رچاوه کان بوون.

دیسان سکرتری یه کیتییه که مان پشتگیری ئه م پیکخواوانه ی بو ئه زموونی دیموکراتی و ده سه ته به رکردنی فیدرالیه ت له کوردستاندا دووپات کرده وه وه رۆلی ئافره ت له پرۆسه ی ناشتی و ههنگاو په زه تیقه کانی بو به ره و دروستبوونی کۆمه لگای مه ده نی به رچاو گرت.

گرنگیه کی ته واو له ناوه رۆکی راپۆرته که دا به په ره پیدانی ده زگا فه رمیه کانی میری که خاوه ن سروه تیکی کۆمه لایه تین وه کو (ده زگای شه هید، نووسینگه ی کاروباری خیزان، لیژنه ی چاودیڙی نامه کان، لیژنه ی مافی ئافره تان له په رله مان وه سه نته ری ئه نفال) که بو چاره سه رکردنی کیشه کانی ئافره ت له روانگه ی یاساییه وه بیته، دران.

کۆنگره که بریاری دا که پیکخسته ن ژیا نی ئابووری و کۆمه لایه تی له هه ری می

کوردستان به دانانی پرۆژهی به ره مهینه ره که له به رژه وهندی و نه هیشتنی رادهی بیکاری له ناو ئافره تان بیت و جیه جیکردنی بهنده کانی ریککه و تننامهی نیوده وهله تی له سه ره بهنده کانی مافی مروڤ و مافی ئافرهت و مندال وه یاسای کار و ده رخستنی چه ندین بریاری پیویست له به رژه وهندی ئافرهت بو به رزکردنه وه و پیشخستنی ئاستی کاری ئافرهت و ده ستکاریکردنی سیسته می ناوخوی یه کیتییه که که له گه ل گۆرانکارییه کانی سه رده م بگونجیت و کردنه وهی لقه کانی دیکه له ناوخو و ده ره وهی هه رییم بگریته ئه ستو.

رۆلی راگه یانندن و پیشخستنی به به کارهینانی ده زگا کانی سه رده م وه کو ئینته رنیت و کۆمپیوتهر وه سوود وه رگرتن له که ره سه ته کانی گواسته نه وه وه ته کنۆلۆژیای سه رده م له گشت بواره کانی راگه یانندن (بیستن و دیتن) له سه ره ئاستی کۆمه لایه تی دیار کرا.

به شداریکردنی ئافره تان له چالاکیه کانی پارتایه تی و نووسینگه کان و ریکخراوه کان به گشتی له کۆمه لگادا له خاله هه ره سه ره کییه کانی راپۆرته که بوون.

له بواری هونه ره و وه رزش و چۆنیتی فیکرکردنیان وه سوود وه رگرتن له بریاری ۹۸۶ هوه هه ره ها ئه نجامدانی چه ندین پرۆژهی (رۆشنبیری، ئابووری، ته ندروستی و په ره رده یی...) که له لایه ن ریکخراوه خیرخوازه کان ئه نجام ده درین و گرنگیدان به چاککردنه وه و باشکردنی باری گوزه رانی کارمه ندان به تایبهت ئافرهت و مندال به باشی هه لسه نگیندران. کۆنگره به توندی ئیدانه ی کاره کانی به عه ره بکردن و راگواسته نه وه کرد، هه ره ها جه ختی کرده سه ره پته وکردنی په یوهندی له نیوان یه کیتییه که مان و ریکخراوه کانی دیکه ی ئافره تان.

به کۆتاییهاتنی خویندنه وهی راپۆرتی گشتی، چه ندین لیژنه پیک هینان وه کو (لیژنه ی هه لسه نگاندنی راپۆرت، لیژنه ی دارایی، لیژنه ی شه کاوی و لیژنه ی بریار و پیشنیار) پاش بانگیشه کردنی ئه م لیژنانه هه ریه که له و لیژنانه راپۆرتیکی ئاماده کرد و له ناو کۆنگره که دا خویندرانه وه وه له که شیکی دیموکراتییانه دا دانوستاندن له سه ره راپۆرته کان کرا.

له دواییدا به سه ره ره شتییه کی یاسایی پرۆسه ی هه لبژاردن که له یه ک دادوهر به بریاری وه زاره تی داد وه نوینه ری وه زاره تی ناوخو و نوینه ری مه کته بی

ناوہندی پیکخواوہ جہماوہری و پیشہیہکان پیک ہاتبوون دەست بە کارهکانی ئیداری و تەکنیکی هەلبژاردن کرد وە (۳۷۶) نوینەر لە پڕۆسە ی دەنگدانە کەدا کە بە شیۆه یەکی نەینیی و ئازاد بوو، بە شدارییان کرد وە (۴۸) کەس خۆیان بو سەرکردایەتی نوئی پالوت لە ئەنجامدا:

شیرین ئامیدی. جەمیلە محەمەد حاجی. سەبیحە ئەحمەد مستەفا. زەکیە سەید سەلح. بەیان توفیق. شەونم نەجمەدین. جوانە سعید. پڕشنگ غەفور. سوھام حەکیم. ژیان محەمەد. میدیا حەسەن. خانزاد کەریم خان. سەبریە بابە کر. غەزالە محەمەد سەلح. پڕووخواش فەرەج. چیمەن پەشید. جولە حاجی.

یەدەگەکانیش بریتی بوون لە:

- نازدار ئەسەد
- ئامینا زکری
- ویداد غەریب
- ژیان ئاغا

لە پۆژی ۲۰۰۱/۱۰/۳۰ بو جیبەجێکردنی یەک لە بڕیارەکانی کۆنگرە و دووپاتکردنی وەفاداری و سۆز و پەیمان نوێکردنەو بو پڕیازی بارزانی نەمر و کاکە ئیدریسی هەمیشە زیندوو سەردانی مەزاری نەمرانیان لە بارزان کرد.

کۆنگرە کە بە سلاو لە گیانی پاکی گشت شەھیدانی رزگارخوازی گەلە کەمان، وە هەر وەھا سوپاسی گشت ئەو لایەنانە کە کاریان بو سەرخستنی کۆنگرە کە ئەنجام دابوو ئاراستە کران. وە لە کۆتاییدا سوپاسی تاییەت بو بەرپرس و هەقالانی مەکتەبی ناوہندی پیکخواوہ جہماوہری و پیشہیہکان، کە زۆر هاوکارییان کردین بو سەرخستنی کۆنگرە کە.

کۆنگرە ی پینجەمی

یەکیتی ئافرەتانی کوردستان

پایتەختی هەریمی کوردستان - هەولێر

۳۰ ی تشرینی یەکەمی ۲۰۰۱

وتار و پیروzbاییه کانی کۆنگره ی پینجه می یه کیتی ئافره تانی کوردستان

وتاری به ریز شه وکته شیخ یه زدین، سه روکی حکومه تی هه ریمی کوردستان به وه کاله ت

به ناوی خوای گه وره و میهره بان

ریژدار سه روک بارزانی

ئاماده بوانی به ریز

خوشک و برایانی ئازیز

ئهم کاته تان باش

به ناوی سه روکی حکومه تی هه ریمی کوردستان و ئه نجومه نی وه زیرانه وه رازاوه ترین پیروzbاییتان ئاراسته ده کهم به بۆنه ی سازدانی کۆنگره ی پینجه می یه کیتی ئافره تانی کوردستان و هیوای سه رکه و تنتان بۆ ده خوازین، هه روه ها هیواخوازین بریار و پینشیازه کانی کۆنگره که تان بینه مایه ی خزمه تکردنی کۆمه لگای کوردستانی.

یه کیتی ئافره تانی کوردستان ریخراوئیکی گرنکه، وه ک ئاگاداریشن گۆره پانی کارکردنه که ی نیوه ی کۆمه لگا ده گریته وه، بۆیه سه رکه و تنی ریخراوه که له ئه رکه کانیدا قازانجیکی زۆر به کۆمه لگای کوردی ده به خشی. له ماوه ی سالانی شوپرش و بزووتنه وه ی رزگاریخوازیدا، یه کیتی ئافره تان یه کیک بووه له باله کانی شوپرش کوردستان، هه روه ها له سه رده مه کانی کاری نه پنی و خه باتی چه کداری و سیاسیدا، ئافره تانی کوردستان له ریگه ی ئهم ریخراوه وه توانیان بن به یه کیک له کۆله که کانی شوپرش. ئهم ریخراوه به هاوکاری له گه ل ریخراوه کانی دیکه ی وه ک قوتابیان و لاوان و مامۆستایان بووون به مایه ی خولقاندنی ترسیکی زۆر له نیو ریزه کانی دوژمن. شه هید خاتو له یلا قاسم گونجاوترین نموونه یه بۆ ئهمه، ئهو یه کهم کچی کورد بوو له سالی ۱۹۷۴ له سیداره درا و له سه ر ئاستی کوردستان ناوبانگیکی زۆری هه یه، هه روه ها زۆر ئافره تی دیکه رووبه پرووی جوهره ها شیوازی ئه شکه نجه دان و ده ستگیرکردن و راوه دوونان بوونه ته وه، ئهمه سه رباری چه شتنی تالیی دووری و له ده ستدانی مال و مۆلک، که بۆته به شیکی زیندووی میژووی گه له که مان، ئه وان له ریزی پیشه وه ی قوربانیدان بوون. ئه ندامانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان به دریزایی

میژووی پر له سهره ریی خویان، له چوارچیوهی ریکخواوه که یاندا به رده وام بوون له خهبات و هه لگری وانه کانی خۆپاگری و په روه ردهی نیشتمانیی پاک بوون، ئەمهش مایه ی ریز و پیزانینه. بۆیه له و بۆنه یه دا یادی له یلا قاسم ده که یه وه که به سهری به رزه وه رووبه پرووی په تی سیداره وه ستایه وه، هه روه ها یادی هه موو ئافره تانی دیکه ده که یه وه که له به ندیخانه کاندایان سپارد و ئەوانهش که ته مه نی لایتی خویان له به ندیخانه و ده ربه ده ریدا گوزه راند، هه روه ها ئەوانه ی مندال و که لویه له کانیان هه لده گرت و له ژیر بۆمبارانی فرۆکه دا له ئەشکه و تیکه وه بۆ ئەشکه و تیکی تر و له چیا به که وه بۆ چیا به کی تر ده پۆیشتن. یادی ئەو ئافره ته پاکانه ده که یه وه که له پیناوی کورد و کوردستان و له نیو خیه تگا کانی په نابهری و ده ربه ده ریدا خویان کرده قوربانی، ئەوانه ی له گۆپانه کانی خهبات و شه ردا رۆله و هاوسهر و برا کانیان له ده ست دا و خوینی پاکیان تیکه لی خاکی کوردستان بوو. ئەوانه ی له هه لمه ته به دناوه کانی ئەنفالی سالانی ۱۹۸۳ هه تا ۱۹۸۸ به زۆر کور و برا و باوکیان لای دوور خراوه وه و شوینبزر کران. ئەگهر ئیمه ی کورد به لایه کانی میژووی نزیك و دوورماندا بچینه وه، به رامبه ر گه وره یی قه باره ی قوربانی ئافره تانی کوردستان شهرم و گریان و ئازار دامانده گری، له راستیدا ئەوان له توانا کانی خویان زیاتر قوربانیان داوه. بۆیه ده توانم بلیم به شیکی گه وره ی ئەو ئازادیه ی ئەمپرو هه مانه، بۆ هه ول و تیکۆشان و قوربانیی ئافره تی کورد ده گه ریته وه، ئەوان هیه کاتیک له خهبات و قوربانیدان سلیمان نه کردۆته وه، بۆیه راشکاوانه ده لیم:

خوشکان، دایکان، کچان

له پیناوی خۆش حال کردن و دابینکردنی ئازادی و مافه کانتان، هه ر چیه کمان کردبێ زۆر که ممان کردوووه. له سایه ی کاروانی بارزانی باوک و رینماییی و راسپارده کانی سه رۆک مسعود بارزانیدا هه میشه رۆل و خهباتی ئافره تان به رز ده نرخینن.

ئاماده بوانی به ریز

ئهمپرو له سایه ی هه ریمی کوردستان و ئەو ئازادیه ی به خوین و ماندوو بوون وه ده ستمان هیناوه، ئافره تانی کوردستان پیشکه و تنی به رچاو به خویانه وه ده بینن، نمونهش بۆ ئەمه:

یه که م:

دهرگای ئه نجامدانی کاری سیاسی له بهرده میاندا والایه و ئه مپۆ له کوردستان چه ندین ریکخراوی ئافره تان بوونیان ههیه، ئه مه و پیرای بوونی چه ندین پرۆگرام و بیروکه ی جیاواز، به لکو ئه مپۆ ئافره تان زۆر ئازادانه کار ده کهن. هیوادارین ئافره تانی کوردستان به ماف و ئازادیی زیاتر بگهن و پپووسته ئیمه ش خه باتی زیاتر بکهین بۆ گه یشتن به م ئامانجه.

دووهم:

دهرگای کارکردن له داموده زگا حکومیه کان له بهرده م ئافره تاندا والایه، ئه وان ئه مپۆ له که رته کانی پهروه رده و ته ندروستی و ئاوه دانکردنه وه دا رۆلی بهرچاو ده گپرن، ههروه ها له بهرترین ده سه لاتی یاسادانان و جپبه جپکاری و فپکرکردن له زانکو و په یمانگا کاند رۆلی بهرچاویان ههیه و له پرۆژه کانی رپگابان و ئاوه دانکردنه وه و بواره کانی بپرکاری و پزپشکیدا چه ندین ئافره ت به دی ده کهین.

سپپه م:

به شپوهیه کی گشتی، ئافره تی کورد چ له ماله وه بپت یان له ناو کو مه لگا، خاوه نی رپز و دهنگی تایبه ته، به گوپره ی یاسا و رپنماییه کانپش، ئافره تی کورد خاوه نی مافی خو کاندیدکردنه بۆ هه موو پله و پایه کان و مافی ده نگدانپشی ههیه. من بوپه ئه م خالانه ده که م به نموونه، چونکه له سه رده می هاوچه رخی ئپستاشدا که سانپک هه ن ناواپانه هه ولی که مکردنه وه له پپگه ی ئافره تی کوردستانی ده ده ن. هاوکات له گه ل قسه کردنپش ده رباره ی خه باتی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، پپووسته ئاوپرپک له ژپانی کو مه لایه تی میله ته که مان و نه هپشتنی ئاسته رهنه گه کان و رزگارکردنی کو مه لگا له هه ژاریی و بپ هیواپی و ترس بده پنه وه. پرۆگرامه کانی حکومه تی هه رپم، به تایبه تی له کابینه کانی سپ و چوار بایه خپکی زۆر دراوه به پلانی چاککردنی ژپانی خپزانیی له کوردستان و بارودۆخی ئابووری هاو لاتیان، به تایبه تی ئافره تان و مندالان و په خساندنی بارودۆخی له بار بۆ ته ندروستی دایکان و پهروه رده و فپکرکردن و ئاو و کاره با و خزمه تگوزاریه کانی تر. گومان له وه دا نپه که بوونی ئاشتی و ئاساپش مه رجی سه ره کی بونپادنانی ژپانپکی سه قامگیره بۆ خپزان، بوپه داموده زگا حکومیه کان به په رۆشه وه له و بوارانه دا کار ده کهن و به هه موو تواناپه کمان پشتیوانی پرۆسه ی ئاشتی

ناوځوئین بۆ ئەو هی هەردوولا پشتی یهك بگرن له پیناوی هیئانه دی خواسته کانی میلیله ته که مان و پاراستنی دهستکهوته کانی راپهرین و ئەزموونی دیموکراسی و دوورخستنهوی شه پخوازی و کاره نابه جیکانی گرووپه توندوه کان له کوردستان و بتوانین کوردستان بکهین به نموونه یهك بۆ ژیانیکهی هیمن و پیشکەوتوو.

خوشکان، براین

وهك دهزانن، سهروك بارزانی به بهردهوامی جهخت له سهه پاراستنی ئاشتی ناوځوئیی و نه هیشتنی هه موو ئەو هوکارانه ده کاته وه که ده بنه مایه ی چاندنی دووبه ره کی و توندویی. حکومه تی هه ری می کوردستانیش پشتگیری له په یامه که ی سهروك بارزانی ده کات و سووره له سهه ئەو هی ئاینی ئیسلامی پیروژ بیبه ری له تیرۆر و توندویی، به لکو ئیسلام خو ئاینی ئاشتی و لیبورده یی و پیکه وه ژیانه و هه موو شیوازه کانی توندویی و به زاندنی مافه کانی ئەوانی تر رت ده کاته وه. بۆیه حکومه تی هه ری م که له چه ندین پارت و هیزی سیاسی پیکه یئراوه، له پیناوی ئاشتی و سه قامگیری و دوورخستنهوی کوردستان له دهستوهردان و وروژاندنی هه موو جوړه فیتنه یهك تیده کوژی، چونکه بینیمان دهستوهردانی ده ره کی چ زهره ر و زیانیکی گه وه ی به میلیله ته که مان گه یاند و سالانیکی زوری ته مه نی به فیرو دا. پیویسته کاروباری هه ری م به هیمنی و لیزانی و واقیعبینانه به ریوه به یین و دلنایین له وه ی سهردانه که ی کاک نیچیرقان بارزانی سهروکی حکومه تی هه ری م ده بیته مایه ی خیر و خوژی بۆ میلیله ته که مان.

ئاماده بوونی به ری ز

وهك دهزانین له ئەنجامی کرده وه تیروستی و ته قینه وه کانی روژی ۱۱ ی ئەیلوولی رابردوو که له نیویۆرک و واشنتۆن روویاندا، ئیستا شه ری کی قورس له ئەفغانستان له ئارادایه، له لایه ك حکومه تی هه ری م هه موو کرده وه تیروستی هه کان ره تده کاته وه، له لایه کی دیکه ش دلته نگی خو مان به رامبه ر به قوربانیه بیئاوانه کانی ئەم جه ره نگه ده ره ده برین. له وه ته قینه وانه ی له نیویۆرک و واشنتۆن روویاندا چه ندین که سی بیئاوان بوونه قوربانی، ئەمپروۆش به هو ی کرده وه تیروستی هه کان وه سه دان که سی سقیل و سه دان هه زار که سی دیکه ی گه لی موسو لمانی ئەفغانستان له ناوه وه ی و لات و له سهه سنووره کان ده ره ده ر بوون، به و پییه ش که ئیمه به شیکی دانیشتاوانی ئەم

جیهانهین، ناتوانین بهرامبهه به کاره سات و ئیش و ئازاری خه لکانی تر بیدهنگ بین، به تایه تیش له بهر ئه وهی گه لی کوردستان بو ماوهی دوورودریژ به دهستی ده به ده ری و برسیه تی و جینۆساید ه وه نالاندوو یه تی.

ئاینی ئیسلامی پیروژ زور له دیدی ته سکی گرووپه تونده کان پاکتره، ئه و گرووپانه ی له ژیر ناوی ئیسلامدا گه ل و میله تانیان به ره و کاره سات و مهینه تی ده بهن. ئیمه که ئیستا له کۆنگره ی یه کیتی ئافره تانی کوردستان کۆبووینه ته وه، ئاگاداری ئه وهین که چۆن چه ندین ملیۆن ئافره ت و مندال له ئه فغانستان به دهستی مهینه تی ه وه ده نالینن، له کاتیکدا ئه گه ر به یانی شه که فراوانتر بئ، دوور نیه چه ندین گه ل و میله تی دیکه ش رووبه پرووی هه مان شت بینه وه. بو ئه وهی مۆته که ی شه ر و مهینه تی له میله ته که مان دوور بخرینه وه، به وردی و هۆشیارییه وه چاودیری بارودۆخه نیوده وله تی هه کان ده که یین و هه موو جوړه ده ستوهر دانیکیش له کاروبارمان ره ت ده که یینه وه و به گویره ی به رژه وه ندیی گه لی کوردستانیش هه لویست وه رده گرین و ئاشتی ده پاریزین.

جاریکی دیکه هیوای سه رکه وتن بو کۆنگره که تان ده خوازم و با به یه که وه دووپاتی بکه یینه وه: هه زاران سلّو له گیانی شه هیدانی کورد و کوردستان بئ، له پیشه وه یان بارزانی باوک و کاکه ئیدریس بارزانی نه مر.

وتہی جہوہەر نامق سام، سکریتی مہکتہبی سیاسی پارٹی دیموکراتی کوردستان

بہناوی خوای گہورہ و میہرہبان

ریژدار سەرۆک بارزانی

میوانانی بہریژ

ئەندامانی کۆنگرہی پینجی یەکیٹی ئافرہتانی کوردستان

سەرہتا سوپاسی دەستہی ئامادہکاریی کۆنگرہی پینجی یەکیٹی ئافرہتانی کوردستان دەکەین کە دەرفەتی پیروزیاییکردن و گەیانندی سلّوی سەرکردایەتی و کادر و ئەندامانی پارٹی دیموکراتی کوردستان بە کۆنگرہ و تەواوی ئافرہتانی کوردستان بگەینین، ھەرۆھەا ھیواي سەرکەوتن بۆ کۆنگرہ دەخوازین، ھاوکات ھیواخوازین لە ریگہی کۆنگرہوہ یەکیٹی ئافرہتانی کوردستان بتوانی لیکۆلینہوہ دەربارہی قۆناغی نیوان ھەردوووک کۆنگرہی چوار و پینج ئەنجام بدات و ھەلسەنگاندنیکی بەرپرسیارانہ بۆ لایەنہ ئیجابیہکانی بکات و لە ریگہیہوہ ھۆشیاریی فراوانتر بہنیو جہماوہری کوردستاندا بلّو بکریتہوہ و چارەسەری گرفتەکانی بەردەم کاروانەکەمان بکات و بگەن بە بریار و راسپاردەي وا کە لەگەل بارودۆخی ھەنووکەیی و داھاتووی کوردستاندا گونجاو بن. یەکیٹی ئافرہتانی کوردستان مافی خۆیەتی شانازی بە میژووی نیو سەدە خەبات لە پیناوی وەدەستھینانی مافە پەواکانی ئافرہتان و کۆمەلگای کوردیہوہ بکات، ئیوہ خاوەنی سەرۆتیک خەبات و تیکۆشان و چەندین دەستکەوتی ترن کە بۆ نیو سەدە لەمەوبەر دەگەپتہوہ... مافی خۆتانە وەک یەکیٹی ئافرہتانی کوردستان شانازی بەخۆتانەوہ بکەن، شانازی بە بەرگریکردن لە مافە پەواکانتان و بەشداریکردنتان لە ھەردوووک شۆرشی مەزنی ئەیلوول و گولانی پیشکەوتووخواز بکەن وەک تاکە ریکخواویکی ئافرہتان، شانازی بە خەباتتان شانہشانی براکانتان لە راپەرین و دامەزراندنی ئەم قەوارہیہ بکەن، ئیوہ لە ماوہی نیو سەدە خەباتدا قوربانی زۆرتان داوہ. ھەرۆھەا بۆتان ھەییہ وەک یەکیٹی ئافرہتانی کوردستان شانازی بەوہوہ بکەن کە یەکیٹیہکەتان لەسەر پیشنیازیکی پارٹی دیموکراتی کوردستان و لەسەر راسپاردەي بارزانی نەمر و لە پیناوی ھینانەدی ھیوا و خواستەکانی ئافرہتان دامەزراوہ.

۵۵ سال لەمەوبەر و لە سەرەتای دامەزرانیدا، پارٹی دیموکراتی کوردستان لەسەر راسپاردەي بارزانی نەمر ریژی خۆی بۆ ئافرہتان دەربیری و پشتگیری خۆی بۆ مافە

ره واکانی ئافره تان و به شداریکردنیان شانبه شانی براینیان له خهباتی نه ته وهیی و کومه لایه تی پیشان داوه، ئیستاش ئه و رۆژه هاتوو که تیایدا پارتیه کوردستانیه کان شانازی به کارکردن له سایه ی ئه و ئازادیه دا بکه ن که له دوای راپه رینه وه وه دی هاتوو، ههروه ها شانازی به کارکردن له سایه ی ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستانی عیراق و حکومه تی هه رییم بکه ن و قوئاغی دروشم تپه ریئن و بگه نه قوئاغی کارکردن به پیی ئه و بنه مایانه ی چه ندین سال خهباتیان له پیناودا کردوو. ئیوه له گوپاندا به ته نیا نین و ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستان به پشتیوانی سه رۆک مسعود بارزانی و حکومه تی هه رییمی کوردستانی عیراق به ده وام ده بی له پشتگیریکردنتان و ده رکردنی یاساکان له پیناوی زامنکردنی مافه کانتان و ریژگرتنی زیاتر له خهبات و تیکۆشانتان. بوۆتان هه یه شانازی به وه وه بکه ن که له سایه ی ئازادیدا و له ماوه ی ئه م ده ساله دا کۆنفرانسیک و دوو کۆنگره تان ساز کردوو و تیایاندا قوئاغ به قوئاغ گفتوگۆتان ده رباره ی بواره کانی خهبات ئه نجام داوه. ئه مپۆ کۆمه لگای نیوده وه له تی پیی ناوه ته قوئاغیکی تازه، قوئاغی بونیادنانی دیموکراسی و چه سپاندنی بنه ماکانی و ریژگرتن له مافه کانی مروۆف و چاره سه رکردنی کیشه کان له ریگه ی گفتوگۆ و دانوستان. ئه م سیگۆشه یه بیگومان هه نگاوێکی تازه یه به ره و قوئاغیکی نوۆ که تیایدا ده سته که وتی گه وره بوۆ ئافره تان وه دی ده هیئزین، ئیوه به ته نیا وه ک ئه ندامانی دیکه ی کۆمه لگاکه تان رووبه پرووی زولم و چه وسانه وه ی سیاسی نه بوونه ته وه، به لکو له رابردوو و ئیستاشدا رووبه پرووی چه ندین کیشه و گرفتی کۆمه لایه تی بوونه ته وه، بویه دلنیام له وه ی پشکیکی گه وره ی بنه ماکانی دیموکراسی و ئازادی و ریژگرتنی مافه کانی مروۆفتان پیی ده بری و له که شوه وه وایه کی واشدا کاروانی خهباتی ئافره تان به ره و پیش ده چی و هیواخوازین ئافره تانی کوردستان به گشتی و یه کیتی ئافره تانی کوردستان به تایبه تی سوود له و ده رفه ته وه ربگرن.

ئیه هه مووتان ده بینن و ده بیستن که تیرۆر چه که شوه وه وایه کی ره شی خولقاندوو و کۆمه لگای نیوده وه له تیش چۆن رووبه پرووی ده بیته وه... به شیک له تیرۆر ولاته که ی ئیمه شی گرته وه و ئافره تانمان له لایه ن که سانیکی دواکه وتوو وه ئازاریان پیی گه یشت و دوور له دابونه ریته ئاینی و کوردیه کان، ئه وان له ریگه ی رشاندنی تیزاب به سه ریاندا هه ولی ترساندن ئافره تانیا ن ده دا، به لام دواتر ده سته دادوه ری گه یشته هه ندیکیان و بیگومان روۆژیک له روۆژان ئه م ده سته ده گاته ئه وانی تریش.

داواکارین به شیوازیکی هیمنانه له ریگه ی کۆنگره که تانه وه گفتوگو دهرباره ی کاروباره کانتان بکه ن و زۆر گونجاوانه ش ئەم قۆناغه هه لسه نگیین و بریار و راسپارده ی پیوستیش دهر بکه ن و له که شوه هه وایه کی پر له خوشه ویستیدا سه رکردایه تی تازه و به رپرسی شاره زا و به توانا هه لبژیرن، له گه ل هیوای سه رکه وتن بو کۆنگره ی پینچ و هه ر له خۆره شیدا بژین.

هه و النامه ی کتیب

وتاری دکتۆر رۆژ نوری شاوهیس، سه روۆکی ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستان

به ناوی خوای گه وره و میهره بان

ریژدار سه روۆک مسعود بارزانی

میوانانی ئازیز

خوشکان، ئه ندامانی به ریژی کۆنگره ی پینجه می یه کیتی ئافره تانی کوردستان

ریگه م بده ن به ناوی خوّم و ته واوی ئه ندامانی ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستانی
عیراقه وه به بۆنه ی سازکردنی کۆنگره ی پینجه می یه کیتی که تان گه رمترین پیروزیبایتان
ئاراسته بکه م و هیوای سه رکه وتن بو ئیوه و کۆنگره که تان ده خوازم.

به ریژان

ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستانی عیراق له و پروانگه یه وه که ئه و میله ته ی
نیوه یه کی له ژیر داگیرکاریدا مینیتته وه ئازاد نیه، ههروه ها له پروانگه ی پیوانی
مه ده نیه ت و پیشکه وتن به پیوه ری ئاستی شادبوونی ئافره تان به مافه کانیان له نیو
کۆمه لگادا و پیشکه وتنی ئافره تان و مافه کانیان له هه ر کۆمه لگایه کدا به لگه یه بو
ئاستی پیشکه وتنی ئه و کۆمه لگایه، هاوکات له پروانگه ی کاروانی دوورودریژی خه باتی
ئافره تان و بزووتنه وه ی رزگاریخوازی کوردی بو زیاتر له نیو سه ده به سه رکرده یه تی
بارزانی نه مر. له م روانگانه وه ئه نجومه ن به هاوکاری له گه ل ریخراوه کانی ئافره تانی
کوردستان کۆمه لیک هه نگاوی گرنگیان ناوه به ره و باشترکردنی بارودۆخی ئافره تان له
رووی سیاسیه وه. ههروه ها والا کردنی ده رگاگان له به رده م ئافره تان بو ئه وه ی رۆلی
خویمان له ناو کۆمه لگاکه یان بگپرن و به ئازادی و یه کسانی بژین و له پرۆسه ی ئاشتی
و بونیادنانه وه دا رۆلیان فراوانتر بکری.

لیره وه پیتان راده گه یه نم که ئه نجومه نی نیشتمانی کوردستانی عیراق له ئیستا
و له ئاینده شدا خاوه نی هه مان هه لویست ده بی و هه موو تواناکانی ده خاته گه ر له
پیناوی پشتگیریکردن له یه کیتی ئافره تانی کوردستان و ریخراوه کانی دیکه ی ئافره تان
له کوردستانی عیراق و باشترکردنی بارودۆخی ئافره تان له هه ریمی کوردستان له
رووی یاساییه وه.

به ریژان

ئەركی سەرجه م داموده زگا کافمان، به ئەنجومه نی نیشتمانی و حکومه تی هه ریم و پارتە سیاسیه کان و ریکخواه کانه وه بریتیه له بهرگریکردن له مافه کانی ئافره تان، هاوکات ئەمه یه کیکه له پیروژترین ئەرکه کانی هه موو پیاوانی کوردیش. بۆیه نابێ له و پیناوه دا درێخی بکه ن یان دوا بکه ون و له پیناوی هینانه دی خواست و ئامانجه کانیاندا له خه بات و کۆششی ئافره تاندا به شدار بن. به رده وام بن له خه بات و تیکۆشان له پیناوی بهرگریکردن له مافه کانتان، بویرانه و ئازادانه هه لسوکه وت بکه ن و پشت به گه ل و میلله ته که تان به ستن.

ئەمپرو له کوردستاندا پیمان وایه ده بی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، ئەو ریکخواهی پپی ناوه ته ۵۰ ساله ی ته مه نی، له لایه ک درێژه به خه بات بدات له پیناوی دهسته بهرکردنی مافی ئافره تان، له لایه کی دیکه کار بو بره ودان به هزری نه ته وایه تی کوردی و پاراستنی دابونه ریته کانی کومه لگای کوردیمان بکات.

هیوای سه رکه وتنتان بو ده خوازم، بزێ یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یەکیتی ئافرهتانی کوردستان

هه‌ولێر ۲۰۰۷

یەکیتی ئافرهتانی کوردستان، له ۱۲ - ۱۴ ی ئاداری ۲۰۰۷، به دروشمی «په‌ره‌پیدانی تواناکانی ئافره‌تان له پیناو بنیاتنانی کۆمه‌لگه‌یه‌کی یه‌کسان»دا، به به‌شدارى ۱۷۵ نوێنه‌ر و ئاماده‌بوونی فازل میرانی نوێنه‌ری سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی و سه‌کرته‌ری مه‌کته‌بی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان و دکتۆر که‌مال که‌رکوکى جیگری سه‌رۆکی ئه‌نجومه‌نی نیشتمانی کوردستان، کۆنگره‌ی پینجه‌می به‌ست^(۱). له درێژه‌ی کاره‌کانی کۆنگره‌دا، نوێنه‌رانی کۆنگره‌، ده‌سته‌یه‌کی نوێیان بو‌و لێژنه‌ی راپه‌راندن به شیوه‌ی خواره‌وه هه‌لبژارد:

- دکتۆر کوردستان موکریانى
- سه‌بیحه ئه‌حمه‌د مسته‌فا
- سه‌نا یه‌عقوب
- مه‌هاباد محه‌مه‌د ئه‌مین
- مامۆستا نازدار ئه‌سه‌ه‌د محه‌مه‌ده‌ئه‌مین
- نه‌ورۆز عیزه‌دین
- میدیا سه‌ه‌ن حسین
- جوله حاجی عومه‌ر
- کۆسار که‌ریم^(۲)

---

(۱) به ئاماده‌بوونی فازل میرانی کۆنگره‌ی شه‌شه‌می یه‌کیتی ئافرهتانی کوردستان ده‌ستی پیکرد، رۆژنامه‌ی خه‌بات، ئۆرگانی پارتی دیموکراتی کوردستان، ژماره ۲۴۳۶، هه‌ولێر، سێشه‌مه، ۱۳ ی ئاداری ۲۰۰۷، ل ل ۱، ۱۳؛ جوله حاجی، کۆنگره‌ی شه‌شه‌می (ی.ئ.ک) کۆنگره‌ی په‌ره‌پیدانه به تواناکانی ئافره‌تان، گۆفاری وێ، ئۆرگانی یه‌کیتی ئافرهتانی کوردستان، ژماره ۱، هه‌ولێر، ده‌زگای ئاراس، کانونی یه‌که‌م ۲۰۰۷، ل ۴؛ یه‌کیتی ئافرهتانی کوردستان ۱۱ ی کانونی یه‌که‌می ۱۹۵۲، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۲۱.

(۲) جوله حاجی، سه‌رچاوه‌ی پێشو، ل ۵.

سی پالیئوراویش به دهنگی نوینهران به یه دهگ هاتنه هه لباردن که پیکهاتبوون له:

• جوان که مال

• فیان مایی

• روزه عه بدولآ^(۱)

له کوبوونه وهی ۱۸ ی ئاداری ۲۰۰۷ یشدا، لیژنه ی راپه راندن، دکتور کوردستان موکریانی به سکریتی نوئی یه کیتی ئافره تانی کوردستان هه لبارد^(۲). ههروه ها زاراهه کانی تایهت به په یکه ری پیکخته کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان گورانکاری به سهردا هات و لق بو ئه نجوومه نی پاریزگا، ناچه بو ئه نجوومه نی قهزا، لیژنه ی پیکخواویش بو ئه نجوومه نی ناحیه گوردرا و شهش ئه نجوومه نی پاریزگایش بهم شیوه یه ی خواره وه دامه زریندان:

۱- ئه نجوومه نی پاریزگای هه ولیر

۲- ئه نجوومه نی پاریزگای که رکوک

۳- ئه نجوومه نی پاریزگای سلیمانی

۴- ئه نجوومه نی پاریزگای موسل

۵- ئه نجوومه نی پاریزگای دهوک

۶- ئه نجوومه نی پاریزگای به غدا^(۳)

(۱) هه مان سه رچاوه، ل ل ۵ - ۶.

(۲) هه لباردنی سکریتی نوئی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، رۆژنامه ی خه بات، ئورگانی پارٹی دیموکراتی کوردستان، ژماره ۲۴۴۲، هه ولیر، دووشه مه، ۱۹ ی ئاداری ۲۰۰۷، ل ۴.

(۳) جوله حاجی، سه رچاوه ی پیشو، ل ۶.

پروگرام و پهیرهوی یه کیتی ئافره تانی کوردستان کۆنگره ی شه شه م

پروگرام

به شی یه که م

دروستبوون و ئامانجه کان

ماده ی یه که م:

ناوی ریکخراو: یه کیتی ئافره تانی کوردستان، به پیته کانی ی.ئا.ک. کورت ده کریته وه.

ماده ی دووه م:

پیناسه ی ریکخراو: ریکخراویکی جه ماوه ری ناحکومی دیموکراسی ئافره تانی کوردستانه، هه ولّ ده دات بوّ دا کوکیکردن و دهسته به رکردن و پاراستنی سه رجه م مافه کانی ئافره تان و به رزکردنه وه ی ئاستی هه مه لایه نه یان به شیوازیکه مه ده نییانه.

ماده ی سییه م: سنووری چالاکه ی:

ناوه ندی ریکخراو له هه ولّیری پایته ختی هه رییمی کوردستان ده ییت و مافی کردنه وه ی ئه نجومه نه کانی دیکه ی هه یه له پاریزگا کانی کوردستان و عیراق و ده ره وه به پیی پیوستیش مافی کردنه وه ی نوسینگه هه یه له شار و شاروچکه کانی هه رییمی کوردستاندا.

ماده ی چواره م:

ئارم:

پیکهاته که ی به م شیوه ی خواره وه یه:

مادهی پینجه م: ئامانجی سه ره کی:

هینانه کایه کی کومه لگایه کی یه کسان له په خساندن دی دهرهت، دوور له جیاوازی په گه زیی.

مادهی شه شه م: ئامانجه کان:

۱- بهرز راگرتنی پۆلی ئافرهت له ناو کومه لگه و خیزان و سه رجهم بواره جیا جیاکانی ژیان.

۲- باوکردنی نه ریته مه ده نییه کان وه ک ئامرازیك بو دهر پرنی نازا یی و دا کۆکی له مافه کان.

۳- گه شه پیدانی نه زموونی دیموکراسی و مه ده نی له هه ری می کوردستاندا.

۴- چاندنی گیانی دیموکراسی، یه کتر قه بولکردن، به شداری سیاسی، کاری خو به خشانه و پۆشنبیری ناتوندوتیژی، له ناو کومه لگا به گشتی و ئافرهتانی کوردستان به تاییه تی.

۵- پته و کردنی په یوه ندییه کانی ناو خیزان و چاره سه رکردنی گه و گه رفته کانی.

۶- نه هیشتنی توندوتیژی دژی ئافرهت.

۷- ئاسانکردنی دروستبوونی خیزان، له سه ر بنه مای له یه کگه یشتن و که مکردنه وه ی گه و گه رفته کانی پیکه یانی خیزان وه ک: (ماره یی زور، ژنه ژن، گه وره به بچووک، فره ژنی، له بری به خویندان)

۸- وه دیه یانی سه ره به خو یی ئابووری ئافرهت.

۹- هه و لدان بو نه هیشتنی نه خوینده واری له نیو ئافرهتانی و هاندانی کچان بو ته و او کردنی خویندنیان.

۱۰- دابینکردنی مافه پۆشنبیری، ته ندروستی و کومه لایه تییه کانی مندالانی کوردستان.

۱۱- نه هیشتنی جیاوازی له نیوان کوپ و کچ له په روه رده کردندا.

۱۲- په روه رده کردن و په ره پیدانی توانا وه رزشی و هونه رییه کانی ئافرهتانی.

۱۳- فیکردنی ئافرهتانی کوردستان و زیاتر ئاشنا کردنیان به کۆمپیوتهر و ئینته رییت و پیشه جیا جیاکان و ته کنولۆژیای سه ره ده م.

- ۱۴- بایه خدان به باری تهنروستی ئافرهت و مندال و ههولدان بو زیادکردنی نه خوشخانه ی له دایکبوون و مندال.
- ۱۵- گرنگیدان به چاودییری و رینوینیکردنی دایک و مندال و ههولدان بو زیادکردنی مه لبه نده کانی.
- ۱۶- زیادکردنی ریژهی ئافرهتان له په رله مان و حکومه تی هه ریئما.
- ۱۷- پته وکردنی په یوه ندی و هه ماهه نگی له گه ل هه موو ئه و ریخراوانه ی مافه کانی ئافرهتان ده که ویتته چوارچیوه ی گرنگیپیدانیان.
- ۱۸- به شداریکردنی کاریگه رانه ی ئافرهت له هه ل سوپانی هه موو بواره کانی ژیان و کار و خه باتی نیشتمانی و نه ته وه ییدا.
- ۱۹- تیکۆشان بو پاراستن و په ره پیدانی ئه زموونی دیموکراتی و ده سته که وته میژووویه کانی گه له که مان.
- ۲۰- مافی چاره نووس و سه ربه خوئی بریاردان، مافی وای خه لکی کوردستانه.

به شی دووهم

پیکهاته و په یکه ری یه کیتی

ماده ی حه و ته م: پیکهاته:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان یه کیتییه کی ئاره زوومه ندانه ی ئافره تانی کوردستانه که پروایان به پروگرام و پهیره وی ناوخیی هه یه و تیده کوشن بو دهسته به رکردنی ئامانجه دیاریکراوه کان.

ماده ی هه شته م: ئه ندامیتی:

هه موو ئافره تیکی کوردستان و دهره وه ی کوردستان به پیی ئه م مه رجانه ی خواره وه بو ی هه یه بیته ئه ندام له (ی.ئا.ک).دا:

۱- پروای به پروگرام و پهیره وی ناوخی هه بیته.

۲- ته مه نی له ۱۴ سال که متر نه بیته.

۳- فۆرمی ئه ندامیتی پر بکاته وه.

۴- ئابوونه ی هاتنه ریز و سالانه بدات.

ماده ی نۆیه م: ئه رکه کانی ئه ندام:

۱- به شداری کاری پیکخواه یی بکات.

۲- دیسپلینی پیکخواه بپاریزیت.

۳- هه ولی دهسته به رکردنی ئامانجه کانی یه کیتی بدات.

۴- هه ولی به رزکردنه وه ی ئاستی پۆشنبیری خوی و ئافره تان بدات.

ماده ی ده هه م: مافه کانی ئه ندام:

۱- مافی خوپالوتن و هه لبژاردنی هه یه بو ئورگانه کانی یه کیتی.

۲- له کاتی سزادان و پیشیلکردنی مافه کانی، ده توانی داوای لیکۆلینه وه بکات.

۳- مافی ره خنه و پیشنیاز و داواکاری هه یه.

ماده ی یازدهم: سزاکان بۆ کادیرانی (ی.ئا.ک.):

أ- سزای سهرنجراکیشان:

۱- به بی هو له کۆبوونهوه ئاماده نه بیته.

۲- که مته رخه می له ئه رکه کانیدا بنوییت.

۳- کاری ریخراوه یی و ناوبانگی یه کیتی بۆ بهرژه وهندی خو ی به کار بهییت.

ب- سرکردن:

۱- دووباره کردنه وهی سه ریچییه کانی برگه ی ۱ و ۲ و ۳ له خالی (ئه لف) ی بهندی یازدهه می سزاکان.

۲- ناوبانگ زرانندی ئه ندامانی یه کیتی.

۳- پابه ندنه بوون به ریئماییه کان و دووبه ره کی نانه وه له ناو ریخسته کاندای.

۴- له گه ل سرکردن گشت ئیمتیازه کان له هاوکاری و ده رماله پاده گیری و بۆ میزانیه ی یه کیتی ده گه ریته وه.

پ- له ده ستدانی ئه ندامیتی:

۱- دووباره کردنه وهی برگه کانی (۱ و ۲ و ۳) له خالی (ب) له بهندی یازدهه می سزاکان.

۲- سزا بدریته به تاوانیک دژی مرو قایه تی و بهرژه وهندیه نیشتمانی یه کان.

۳- دوا ی لیكۆلینه وه یه کی دادپهروه رانه تاوانبار بکری به گه نده لی له دارایی یه کیتی.

ماده ی دوا زدهه م:

په یکه ری ریخسته نی یه کیتی بریتیه له:

۱- ئه نجومه نی ناحیه به پی پی پویست.

۲- ئه نجومه نی قه زا.

۳- ئه نجومه نی پاریزگا.

۴- مه کته بی سکر تار یه ت.

۵- ئەنجومەنى بالآ.

۶- كۆنگرە.

مادەى سىزدەھەم: ئەنجومەنى ناحىە:

سەرپەرشتى كار و چالاكىيەكانى يەككىتى دەكات لە سنوورى ناحىە و پىك دىت لە (۳) ئەندام و (۱) ئەندامى يەدەگ كە راستەوخۆ لەلایەن ئەندامانى سنوورەكەى ھەلدەبژىردىن.

ئەرك و دەسەلاتەكانى:

۱- لە يەكەم كۆبوونەو بەرپرسىك بۆ خۆى ھەلدەبژىرى.

۲- پىكخستنى جەماوەرى ئافرەتانى سنوورەكەى.

۳- سالى دوو جار كۆبوونەو لەگەل گشت ئەندامانى سنوورەكەى دەكات.

۴- دەسەلاتەكانى پرگەى (ئەلف) لە بەندى يازدەھەمى سزاكانى ھەيە.

۵- پىكھىنانى (تىمى گەرۆك، گروپى كار) بۆ چالاكىيە ھەمە جورەكانى بەپىى پىويست.

۶- ئەنجومەنى ناحىە بەشدارى لە ھەلبژاردنى ئەنجومەنى قەزاي سنوورەكەى دەكات.

مادەى چواردەھەم: ئەنجومەنى قەزا:

سەرپەرشتى كار و چالاكىيەكانى يەككىتى دەكات لە سنوورى قەزا، پىك دىت لە (۳-۵) ئەندام و (۱) ئەندامى يەدەگ كە لەلایەن ئەندامان لە سنوورە ناوەندى قەزا و ئەندامانى ئەنجومەنى ناحىەكانى سنوورى ھەلدەبژىردىت. بۆ ئەنجومەنى پارىزگە ھەيە لە سنوورى قەزاي مەركەزى ھەر پارىزگايەك لە يەك ئەنجومەنى قەزا زياتر دروست بكات بە مەرجىك لە سى تىنەپەرپىت.

ئەرك و دەسەلاتەكانى:

۱- ئەنجومەنى قەزا لە يەكەم كۆبوونەو ھەيدا بەرپرسىك بۆ خۆى ھەلدەبژىرى.

۲- سەرپەرشتى ئەنجومەنى ناحىەكانى سنوورى دەكات و لە كار و چالاكىيەكان ئاراستەيان دەكات.

- ۳- شەش مانگ جاریک کۆبوونەوه لەگەڵ ئەنجومەنی ناحیەکانی سنووری دەکات.
- ۴- مانگی جاریک کۆبوونەوهی فراوان دەبەستیت بە بەشداری بەرپرسی ئەنجومەنی ناحیەکانە سنوور.
- ۵- دەسەڵاتی بڕگە (ئەلف - ب) بەندی یازدەهەمی سزاکان.

مادە ی پازدەهەم: ئەنجومەنی پارێزگە:

بەرزترین دەسەڵاتە لە سنووری پارێزگە لە هەموو بوارەکانی پەيوەندیار بە یەکیتی، پیک دیت لە بەرپرس و (۶) ئەندام و (۲) یەدەك، کە راستەوخۆ لەلایەن ئەندامانی ئەنجومەنی قەزاکانی سنووری و ئەنجومەنی پارێزگە پێشوو هەڵدەبژێردرین.

ئەرك و دەسەڵاتەکانی:

- ۱- لە یەكەمین کۆبوونەوهی خۆیدا بەرپرسی ئەنجومەنی پارێزگا و بەشەکان هەڵدەبژێردرین.
- ۲- سەرپەرشتی کار و چالاکییەکانی ئەنجومەنی قەزاکانی سنووری دەکات.
- ۳- مانگی جاریک کۆبوونەوهی ئاسایی دەبەستیت.
- ۴- دوو مانگ جاریک کۆبوونەوهی فراوانی خۆی دەبەستیت بە بەشداری بەرپرسی ئەنجومەنی قەزاکانی سنووری.
- ۵- دەسەڵاتی دەرکردنی بەیاننامە ی هەیه لەسەر پرووداوهکانی سنووری.
- ۶- دەسەڵاتی بڕگەکانی (ئەلف - ب) مادە (۱۱) هەموو سزاکانی هەیه لە سنووری خۆیدا.
- ۷- پێشنیاری دەرکردنی ئەندامانی ئەنجومەنی پارێزگا و قەزاکانی سنووری بۆ م.سک بەرز دەکاتەوه.
- ۸- بەستنی کۆنفرانسی سألانه بە بەشداری ئەندامانی ئەنجومەنی قەزا و ناحیەکانی سنووری.

مادە ی شازدەهەم: مەکتەبی سکرتراریەت:

تاکه دهزگای یه کیتییه که ئەندامانی له ناو کۆنگره هه لده بژیردرین. پیک دیت له (۷ یان ۹) ئەندام و (۲) ئەندامی یه دهک، که راسته و خو سه رپه رشتی دهزگاکانی خوارووتری دهکات و له بهرنامه ی کار و چالاکییه کان ئاراسته یان دهکات و ئەم به شانە ی خواره وه له خو ده گریت:

۱- به شی ریکخستن و ئامار:

أ - هه موو ئەو کارانه ی په یوه ندیان به ریکخستنه وه هه یه.

ب - ئاماری ریکخستنه کان.

پ - نووسینی راپورت و وه لام و... هتد.

ت - هه ر کاریکی په یوه ندی به پیشکه وتنی بواری ریکخستن و ئامار بیت.

۲- به شی چاکسازی و کۆمه لایه تی:

ئه رکه کانی:

أ - کار دهکات بو چاره سه ری گیروگیرفته کۆمه لایه تییه کان و هه ولی چاکسازی و کۆمه لایه تی ده دات.

ب - دۆزینه وه ی کار بو ئافره تانی بیکار.

پ - کردنه وه ی خانه چاکسازی بو ئەو ئافره تانه ی مه ترسی کۆمه لایه تییه کان له سه ره و چاره سه ری گرفته کانیان.

ت - هه ر کاریکی تر په یوه ندی به چاکسازی کۆمه لایه تییه وه هه بیت.

ج - ئەنجامدانی توژینه وه ی زانستی له سه ر کیشه کۆمه لایه تییه کان.

ح - نوینه رایه تیکردنی ئافره تانی خاوه نکیشه بو بهرزکردنه وه ی یاسایی بو بهرده م دادگا.

۳- به شی په یوه ندی و پرۆژه کان:

ئه رکه کانی:

أ - په یوه ندیبه ستن له گه ل ریکخوا و دهزگا فه رمی و نافه رمییه کان.

ب - ئاماده کردن و پیشکه شکردنی پرۆژه ی چالاکی جو راجو ر بو حکومه ت و

رێکخراوه کان.

۴- بەشی رۆشنبیری و راگه یاندن:

ئەرکه کان:

أ - دەرکردنی رۆژنامه و گوڤار و بلاوکراوه.

ب - وشیارکردنه وهی ئافره تان به سوودوه رگرتن له دهزگا کانی راگه یاندن به شیوه یه کی گونجا و سه رده میانه.

پ - گرنگیدان به رۆژنامه گه ری ئه لیکترۆنی.

ت - دروستکردنی فیلم و زنجیره ی ته له فزیۆن له سه ر په وشی ئافره ت.

۵- بەشی په روه رده و پێگه یاندن:

ئەرکه کان:

أ - کردنه وهی خولی نه هیشتنی نه خوینده واری.

ب - کردنه وهی خولی پیشه یی جوړاوجۆر له دهره وه و ناوه وهی هه ریم.

پ - کردنه وهی خولی رۆشنبیری له دهره وه و ناوه وهی هه ریم.

ت - کۆبونه وهی فراوان له گه ل ئافره تان له ناو گه ک و گوند و... هتد.

ج - خولی پێگه یاندن و راهینانی کۆمه لایه تی.

چ - خول و چالاکی هونه ری و وه رزشی.

ح - سازدانی فیستیفال و خه لاتکردنی ئافره تان.

۶- بەشی کارگێری و دارایی:

ئەرکه کان:

أ - سه ره پره شتی و چاودێری دارایی و کارگێری سه رجه م دهزگا کانی یه کیتی و پرۆژه به ره مه یینه ره کان.

ب - ئاماده کردنی سیستمی کی کارگێری هاوبه ش بۆ سه رجه م دهزگا کانی یه کیتی.

پ - رێکخستنی تۆماری که لوه پهل ی دهزگا کانی یه کیتی.

ت - ئامادہ کردنی سیستمیکی ژمیاری هاوبهش بو سەرجهم دهزگاکانی یه کیتی و کارپیکردنی.

ج - ئاماده کرن و وهلامدانهوهی راپورتته کانی دارایی.

لیپرسراوی ئەم بهشانه ئەندامی مهکتەبی سکرتراریهت دهبن و مانگانه بو کۆبوونهوهی ئاسایی مهکتەبی سکرتراریهت راپورتی تایبهتی ئاماده دهکن.

ئەرك و دەسهلاته کانی:

۱- ههلبژاردنی سکریتیر له نیو ئەندامانیدا ئەنجام دهدریت له یه کهم کۆبوونهوهی دواي کۆنگره.

۲- ههفتانه کۆبوونهوهی ئاسایی ده بهستیت و بهپیی پئویست کۆبوونهوهی نا ئاسایی ئەنجام ده دات.

۳- دهسهلاتی هه موو پرگه کانی مادهی یازدهه می سزاکانی هه یه.

۴- جیبه جیکردنی پرپار و پاسپارده کانی کۆنگره و ئەنجومه نی بالا و بهرپرسیاره له به رامبه ریان.

۵- دیاریکردنی هه لوئستی یه کیتی له مه پر رووداو و پیشهاته کان. ئەرك و دەسهلاته کانی سکریتیر:

۷- سه ره پر شه تیکردنی کۆبوونهوهی ئەنجومه نی بالا و مه کته بی سکرتراریهت.

۸- ئیمزاکردن له سه ر گشت نووسراوه کانی مه کته بی سکرتراریهت و پسووله ی دا هات و خه رجییه کان.

۹- نوینه رایه تیکردنی یه کیتی له سه رجهم دهزگا فه رمی و نافه رمییه کان، یان ئەو که سه ی له جیاتی خو ی دیاری ده کات.

ماده ی حه قده م: ئەنجومه نی بالا:

به رزترین ده سه لاته له یه کیتی له نیوان دوو کۆنگره دا، پیک دیت له ئەندامانی مه کته بی سکرتراریهت و بهرپرس ئەنجومه نی پارێزگا کان.

ئەرك و دەسهلاته کانی:

- ۱- سەرپەرشتی و پلاندانان له نیوان دوو کۆنگره دا.
- ۲- مانگانه کۆبوونهوهی ئاسایی ده به ستیت و به پیتی پیویست کۆبوونهوهی نااسایی ده به ستیت.
- ۳- ههر سێ مانگ جارێک کۆبوونهوهی فراوان ده به ستیت.
- ۴- دارشتنی پلانی دارایی و یه کییتی و دیاریکردنی ریژهی سالانه و هاتنه پرێز.
- ۵- دیاریکردنی سیاسهت و نه هجی راگه یانندن.
- ۶- جیه جیکردنی بریار و پاسپارده کانی کۆنگره.
- ۷- بریار ده دات بو دامه زرانندی لیژنه ی ئاماده کاری.
- ۸- دیاریکردنی ریژهی به شداربوون له کۆنگره.
- ۹- ده سه لاتی سزادانی ئەندامانی مه کته بی سكرتاریه تی هه یه له پرگه ی (ئه لف - ب) ی ماده ی یازده هه می سزاکان.

ماده ی هه ژده هه م: کۆنگره:

کۆنگره به رزترین ده سه لاته له یه کییتی ئافره تانی کوردستاندا و ههر (۲) سال جارێک ده به ستییت، پیک دیت له ئەندامانی مه کته بی سكرتاریهت و یه ده که کانی به رپرسی ئەنجومه نی پارێزگاگان، ئەندامانی لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره، هه لبژێردراوه کانی کۆنفرانسه کانی ئەنجومه نی قهزا و ناحیه کان به و ریژه یه ی که ئەنجومه نی بالا دیاری ده کات و هه لبژارده کان به دوو قوناغ ده بییت.

ئه رك و ده سه لاته کانی:

- ۱- هه لسه نگانندی ته واوی ئیشوکار و بریار و پاسپارده کانی لیژنه و ده زگاگان و ههر ئەندامیکی یه کییتی ئافره تانی کوردستان و وه رگرتنی بریاری پیویست له سه ریان.
- ۲- هه موارکردن و په سه ندرکردنی په پره وی ناوخۆ.
- ۳- په سه ندرکردنی راپۆرتی گشتی کۆنگره.
- ۴- دیاریکردنی چه ند لیژنه یه ک بو ریكخستن، دارایی، راگه یانندن و سکا لا و

لیژنہ کانی تر به پی پی پویست.

۵- هه لېژاردنی ئەندامانی مه کته بی سكرتاریهت و یه ده كه كانی.

۶- دیاریکردنی سیاسهتی گشتی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

۷- یه کگرتن و هه لوه شانده وهی (ی.ئا.ك.) بریاری له سه ر ده دریت.

ماده ی نۆزده هه م: لیژنه ی ئاماده کاری:

به بریاری ئەنجومه نی بالا، لیژنه ی ئاماده کاری داده نریت: له ۹ تا ۱۱ ئەندام پیک دیت که خویان ناپالیون بو ئەندامیتی مه کته بی سكرتاریهت. کاره ئاماده کاریه کانی کۆنگره ئەنجام ده دات و سه رپه رشتی کۆنفرانسه کانی ئەنجومه نی ناحیه و قه زاکانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان ده کات بو هه لېژاردنی نوینه رانی کۆنگره.

به شی سییه م

راده ی یاسایی و ده نگدان

ماده ی بیسته م: راده ی یاسایی:

۱- هه موو ده زگا کانی یه کیتی به ئاماده بوونی زۆرینه هه لده بژیردین و له کاتی ته واو بوونی راده ی یاسایی، دوای (۱۵) پوژ له میژوووی یه که م هه لېژاردن دووباره ده کریته وه، ئەگه ر بو جاری دووه م راده ی یاسایی ته واو نه بوو ژماره ی به شداربووان هه ر چه ندیک بیت هه لېژاردن ئەنجام ده دریت.

۲- کۆبوونه وه کان به ئاماده بوونی زۆرینه ده به ستریت.

ماده ی بیست و یه که م: ده نگدان:

جگه له و بریارانه ی که له م په یپه وه ئاماژه ی بو کراوه و پیویستی به ده نگی زۆرینه زیاتره، له هه موو کۆبوونه وه کان بریار به ده نگی زۆرینه وه رده گیریت و له کاتی یه کسانبوونی ده نگه کاند، په یپه وی رای ئه و لایه نه ده کریت که به رپرسی ده زگا که ی تیدایه.

به شی چواره م

دارایی ریکخراو

ماده ی بیست و دووهم: دارایی ریکخراو پیک دیت له:

- ۱- کوکردنه وهی ئابوونه هاتنه ریزه وه.
- ۲- نرخ ی چاپه مه نی و داها تی چالاکیه کانی.
- ۳- ئەو یارمه تیانه ی ده دریتته یه کیتی.
- ۴- سوودی پرۆژه به ره مهینه ره کان.
- ۵- به رپرسی دارایی و ئورگانه کانی (ی.ئا.ک.) به هه لئاردن له ئیوان ئەندامانی ئورگانه کان ده بیست.

ماده ی بیست و سێ: ریکخستنی دارایی:

یه کیتی خو ی دارایی خو ی به رپوه ده بات و ریکی ده خات به پیی ئەو سیستمه ژمیریاریه ی که له لایه ن فه رمیه کانی هه ری می کوردستان په ی ره وه ده کری.

ماده ی بیست و چواره م: چاودیری دارایی:

هه موو حساباتیکی یه کیتی ده که ویتته ژیر چاودیری دارایی هه ری می کوردستانه وه.

به شی پینجه م

حوکمه گشتیه کان

ماده ی بیست و پینجه م:

سه رجه م ده زگا کانی یه کیتی پابه ندی زنجیره کانی ریکخستن ده بن، له ده زگا کانی خواره وه راپورتی مانگانه و گشتی بو ده زگا کانی سه رووتر به رز ده کریته وه وه له ویشه وه وه لامی ده دریتته وه.

ماده ی بیست و شه شه م: تو ماره کانی یه کیتی:

- ۱- تو ماری ئەندامان.

۲- تۆماری کۆنوسه کان.

۳- تۆماری بریاره کان.

۴- تۆماری ژمیریاری.

۵- تۆماری که لوپهل.

۶- تۆماری نووسراوه کانی هاتوو و پۆشتوو.

۷- تۆماری بهرنامه ی کار و پلاندانان.

۸- به پپی پیویست تۆماره کان زیده ده کرین.

ماده ی بیست و هه وته م: هه موارکردن:

پروگرام و پهیرهوی ناوخۆی یه کیتی له لایهن کۆنگره بریاری هه موارکردنی ده دریت.

ماده ی بیست و هه شته م: هه لوه شانده وه ی یه کیتی:

هه لوه شانده وه ی پیکخواه به دهنگی سی له سه ر چواری ئەندامانی کۆنگره ی یه کیتی بریاری له سه ر ده دریت و له کاتی هه لوه شانده وه سه رجه م که لوپهل و دارایی یه کیتی ده گه پیته وه بو ئه و ده زگایه ی که بریاری له سه ر ده دریت.

کۆنگره ی حه وته می یه کیتی ئافره تانی کوردستان

هه ولیر ۲۰۱۰

یه کیتی ئافره تانی کوردستان، به چاودییری سه روک مه سعود بارزانی، له ریکه وتی ۴ - ۵ ئابی ۲۰۱۰ و له هۆلی شه هید سه عد عه بدولا له شاری هه ولیر، به دروشمی «به ره و کۆمه لگه یه کی مه دهنی و ئاینده یه کی پرشن گدارتر» و به به شداری ۲۰۸ نوینه ر و ئاماده بوونی دکتور ئه رسه لان بايز جیگری سه روکی ئه نجومه نی نیشتیمانی کوردستان و دکتور کاوه مه حمود وه زییری پۆشنییری و نوینه ری سه روکی ئه نجومه نی وه زیرانی حکومه تی هه ری می کوردستان^(۱) دهستی به کاره کانی کۆنگره ی حه وته می خو ی کرد^(۲). له کۆنگره که دا لیژنه ی راپه راندنی نو ی له لایه ن نوینه رانه وه به شیوه ی خواره وه هه لبژیردران:

- له یلا عه بدولجه بار حدۆ
- مژده مه سعود مسته فا
- نه جات محه مه د عه بدولا
- شنۆ ئه مین مه نسور
- سوعاد لالۆ به شار
- سه روین محه مه د ته ها
- نیگار ئه حمه د خدر
- کالی ئازاد محه مه د^(۳).

(۱) به ئاماده بوونی سه روکی کوردستان یه کیتی ئافره تانی کوردستان کۆنگره ی ۷ می خو ی گریدا، پۆژنامه ی خه بات، ئۆرگانی پارته دیموکراتی کوردستان، ژماره ۳۵۴۲، هه ولیر، پینجشه مه، ۵ ئابی ۲۰۱۰، ل ل ۱، ۱۳.

(۲) مژده ساله یی، کۆنگره ی حه وته می یه کیتی ئافره تانی کوردستان به سه رکه ووتووی کۆتایی هات، گۆفاری و ی، ژماره ۳۱، هه ولیر، چاپخانه ی پۆژه ه لات، تشرینی یه که می ۲۰۱۰، ل ل ۷ - ۹؛ به یانی کۆتایی کۆنگره ی حه وته می یه کیتی ئافره تانی کوردستان، گۆفاری و ی، ئۆرگانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان، ژماره ۳۱، هه ولیر، چاپخانه ی پۆژه ه لات، تشرینی یه که می ۲۰۱۰، ل ل ۱۰.

(۳) مژده ساله یی، سه رچاوه ی پیشو، ل ۹.

یه ده گه کان بریتیبوون له:

● ساکار عومه ر قادر

● شوکریه مه حمود نه حمه د^(۱)

هه روه ها له م کۆنگره یه دا گۆرانکاری به سهر هه یکه لی یه کیتی ئافره تانی کوردستاندا هات، پیکخستننه کانی له نه نجوومه نی ناحیه و کۆمه لگاگان، نه نجوومه نی قهزا، نه نجوومه نی پاریزگا، نه نجوومه نی بالآ و مه کته بی سکر تاریه ت پیکده هات و به شیوه ی خواره وه نه نجوومه نه کانی پاریزگا و ده قه ره کان ده ستنیشان کرا:

۱- نه نجوومه نی پاریزگای هه ولیتر

۲- نه نجوومه نی پاریزگای سلیمانی

۳- نه نجوومه نی پاریزگای دهۆک

۴- نه نجوومه نی پاریزگای که رکوک

۵- نه نجوومه نی ده قه ری گه رمیان

۶- نه نجوومه نی ده قه ری خانه قین

۷- نه نجوومه نی ده قه ری شنگال

۸- نه نجوومه نی پاریزگای موسل

۹- نه نجوومه نی پاریزگای به غدا

۱۰- ئۆفیس ی ئه وروپا

سکر تاریه تیش له م به شان ه پیکه اتبوو: پیکخستن، ئامار، چاکسازی و کۆمه لایه تی، په یوه ندیه کان، پۆشنبیری و پیکه یانندن، کارگێری و دارایی^(۲).

(۱) مژده ساله یی، هه مان سه رچاوه، ل ۹.

(۲) یه کیتی ئافره تانی کوردستان ۱۱ ی کانونی یه که می ۱۹۵۲، سه رچاوه ی پیشو، ل ل ۷ - ۸، ۱۱.

دهقی وتاری سهروک مهسعود بارزانی، سهروکی ههریمی کوردستان

به ناوی خوی گهوره و میهربان

ئهندامانی کۆنگره،

میوانانی بهریز،

زۆر بهخته وهرم که له کۆنگرهی ههتهمی یهکیتی ئافرهتانی کوردستان بهشداریتان دهکهه و داخوایی سهرکهوتن بۆ کۆنگره کهتان دهکهه و زۆر سوپاس و پیزانیی خوشم ئاراسته ی سکرتهیر و ئهندامانی سکرتهیرهتی یهکیتییه کهتان دهکهه. پهنا بهخوا ئهوانه ی لهو کۆنگرهیه ش ههله بژێردریین، درێژه پێدهری ئهوه ههول و تهقه لایانه دهبن و ههر وهکو ئهوانه ی تاوهکو ئیستا سهرکهوتوو بوون و سهرکهوتوو دهبن.

چهند باسی پۆلی ئافرهتانی کورد بکری کهمه، چونکه به کردهوه سهلماندیان به درێژایی میژوو بزوتنه وهی پزگاریخوایی گهلی کوردستان به تایبهتی له شوپشی مهزنی ئهیلوولدا پۆلی ئافرهت یه کجار زۆر گرنگ بوو. بهلام ئهوه دایکه یان ئهوه خوشکه یان ئهوه خیزانه ی له مال بوو پيشمه رگه بوو، دایک بوو، ماموستا بوو، جوتیار بوو، کریکار بوو و به رهه مهینه ریش بوو، به شیکیش له به رهه می ئهوه دهچوو به ره ی شه ر، بۆیه من پیموایه پۆلی ژن زۆر له پۆلی پیاو زیاتر بوو.

ههروهها ئافرهتی کورد نمونه ی فیداکاری بووه، من نازانم فیداکاری، گه وهیه ی مروف چیه، یان کێ لهو مروقه گه وه تره که پارچه گوشتی چوار کوری له یه که کیسه دا بیته، ئینجا بلیته دوو کوپم ماوه ئهوانیش به قوربانی کوردستان بن.

بۆیه پیاوی گهوره له نهته وهی ئیمه هه لکهوتوون، چونکه شیر ی ئهوه شیره ژنانه یان خواردوو و پهروه رده ی دهستی ئهوان بوون، ئیستاش سوپاس بۆ خوی گهوره دوای ئهوه ی به شیک له مافه کامان به دهست هاتوون، ئیمه ئه مرۆ خواونه ی په رله مان و حکومه تین، ولاتی ئیمه ئازاده، بیگومان ده بی هه موو تاکیکی کۆمه لگه ی ئیمه ئازاد بیته به تایبهتی ئافرهت، ئهه ئه رکه ش ئه رکی ئیوه و پیکخواه هاوشیوه کانتانه، ئیوه ئهوه شه بکهن، ئیمه ش له گه لتانین، ئیوه شه ر بۆ ئازادی خۆتان و مافی خۆتان بکهن، ئیمه ش به لیتان پێ ده دهین وهکو سه ربازیک له ژیر به رپرسیاریتی ئیوه دا بین بۆ وه ده سه ته پینانی مافه کانتان.

به داخه وه زۆر جاری وا هه یه که ده بیستین ئافره تی کورد تووشی ئیشوئازار ده بیئت یان خوئی تووشی شتیکی ناخۆش ده کات به دهستی خوئی له بهر ئه وهی نائومیید ده بیئت له ژیان، هه ر له شوپشی ئه یلوه وه هه ست به م ئیشوئازاره کراوه و هه ندی دابونه ریتی نه گونجاو له گه ل مافی مروف و له گه ل بچوکتترین مافی مروف ده ست به چاکسازی کرا، به لام ئیمه له ناوچه یه کدا ده ژین که به دابونه ریتی ده وره به ری خو مانه وه کاریگه رین، هه روه ها زۆر دابونه ریتی کۆن که له ولاتی ئیمه شدا هه بووه، هه ندی دابونه ریتی زۆر پیروژن و ئیمه تا دوا هه ناسه ی پیه وه پابه ندین، هه ندیکیشی ده بی چاکسازی به سه ردا بیئت، هیچ وا نییه و ناشبی هه ندی له و دابونه ریتانه بمینن وه کو بیستوو مه زۆریش که م بوته وه، وه کو مه سه له ی به زۆر به شوودانی کچ یان ژنه ژنی یان گه وره به بچووک، یانیش شیربایی و به کاره یانی کچی کورد بو سولحی عه شایری، ئه مانه کوفره و نابی له کۆمه لگه ی کورده واری به هیچ شیوه یه ک بمینن، من پیموایه په رله مانیش هیچ دریغی له ده رکردنی یاسا نه کردوو که ئه م مافه دابین ده کات.

له هه مانکاتیشدا من ئومییده وارم و داوا له و کور و کچه خو شه ویستانه ده که م که ده بیئت به ئاره زووی خو یان یه کتر هه لپژیرن، به لام ده بیئت موراعاتی سومعه تی بنه ماله ی یه کتر بکه ن و به پیی ئه و دابونه ریته ی که مافی هه لپژاردنیان هه بیئت، به لام سومعه تی بنه ماله که یان تیک نه دن و ده بی هه ندی دابونه ریت بپاریژن بو سومعه تی خو یان و که سوکاریشیان، به لام ده بیئت له هه لپژاردنی هاوسه ری ژیانان به ویستی خو یان ئازاد بن.

ئه مه ئیشی په رله مانی کوردستانه که به هاوکاری له گه ل ئیوه هه رچی یاسایه ک پیویست بیئت، ده ری بکات بو پاراستنی مافی ئیوه و یه کسانی ئافره ت له گه ل پیاو و پيشموایه ئیستا پیشکه وتنیکی زۆر به ده ست هاتوو، به لام له راستیدا ئه مه مه سه له یه کی زۆر گرنگه و من پیم وایه هه مووی به یاسای په رله مان و بریاری حکومه ت نابی، به لکو زۆری به په روه رده ی خانه واده و فره هه نگ په یوه نده، بویه پیم وایه هه ر له و رۆژه ی مندال قاجی ده خاته قوتابخانه ده بیئت ئه و په روه رده یه و فره هه نگه به وه فیڕ بکریت، ده بیئت له هه ر مایکدا مندال وا فیڕ بکریت که ده بیئت ئازاد بژیت و له هه مان کاتیشدا دابونه ریتی خوئی بپاریژیت، چونکه ئازادی واتای به ره لایی نییه.

ئیمه ناتوانین لاسایی پۆژئاوا بکهین، ئەوان زۆر له پێشی ئیمه ن و قۆناغیکی زۆریان بریوه، بهلام له مهسهلهی ئازادی دهبی ئیمه پێشی ئەوانیش بکهوین، من پێش ماوهیهك له پهرلهمانی یه کیتی ئەوروپا بووم له برۆکسیل له کۆرپیکدا باسی ئەوه کرا که پێژهی ئافرهت له پهرلهمانی کوردستان چهنده، گۆتم ۳۰٪ پهرلهمانتاریکی وابزانم پۆرتوگالی بوو، ئافرهتیک بوو ههستا سهیری پهرلهمانتاران ی دیکه ی کرد و گوتی ئیوهش له کورد فیڕ بن، پێژهی ئیمه له هی ئیوه زۆر کهمتره.

ئیتر ئەمه به راستی هاوکاری ههملهلایهنه ی دهوی، هاوکاریی ئیوه ی دهوی هاوکاری هه ر بنه ماله یهك و هه ر خانه واده یهك و پهرله مان و حکومهت و حزب و ریکخواههکانی دهوی، بهلام ئیمه دهبی کۆمه لگه یهکی ته ندروست دروست بکهین و ئەو دابونه ریتانه ی که پێهوه سه ره برزین دهبی بیپاریزین و ئەوانه ی کۆن و زه مه ن به سه ریاندا تپه پریوه دهبی نه مینن.

من جاریکی دیکه داوای سه رکه وتنتان بو ده کهم و هیوادارم کۆنگره یهکی سه رکه وتوو بیّت و بریاری زۆر چاکی لی ده ربچیت و سه رکرده یهکی تازه ی لی بیته دی که به ئاره زووی خۆتان هه لیانبژیڕن.

جاریکی دیکه ش من سوپاسی خوشکه کوردستان و هه موو ئەو خوشکانه ده کهم که ئەو ماوه یه درێغییان نه کردوو و پۆلیکی به رچاویان هه بووه.

ههروه ها به ده رفه تی ده زانم کورته یه کتان له بارودۆخی ئەمپۆ بو باس بکه م، ئیستا پیکه پینانی حکومه تی فیدرال له به غدا مه سه له ی هه ره گرنگه که به راستی ئەم بابته چه قیوه و لهو ماوه یه ی رابردوودا چه ندین سه ردان و دانیشن هه بووه و چه ندین شانده اتوون، لی ره و له به غدا، ئەوه جیی سه ره برزییه بو ئیمه وه کو کورد، ئیمه یه کپیزی خۆمان پاراستوو هه روه ها به هیچ شپوه یهك ئیمه به شیک نه بووینه له گرفت، به لکو به شیکین له چاره سه ر هه روه هاش ده مینینه وه.

ئیمه له گه ل ئەوه داین حکومه تیکی هاوبه شی نیشتمانی پیک بیّت و هیچ لایهك به لاوه نه ریّت. له م قۆناغه دا ئەمه له به رژه وه ندی عیراقدا یه و ئیمه ش له سه ر ئەو هه وله ی خۆمان به رده وام ده بین و ئەمپۆش دوای ئەوه ی لی ره ده پۆم ئەم ئیواره یه له گه ل شاندی خۆمان داده نیشین به ئاماده یی حکومهت و پهرله مان و شاندی دانوستانکاریش له به غدا بو ئەوه ی قۆناغی رابردوو هه لسه نگین و

خۆمان بو قۆناغی ئاینده ئاماده بکهین، ههروهها ئه نجامی چاوپیکه وتنه کانی ئه م دوایه دیراسهت بکهین و خۆمان بو قۆناغی ئاینده ئاماده بکهین.

ئیمه له سه ر ئه وه له ئۆسته ی خۆمان سوورین که نه بینه به شیك له گرفت، به لکو ئیمه به شیکی له چاره سه ری و له گه ل ئه وه دانین هیچ لایه نیک وه لاهه بنزی، به لام ئیمه له سه ر داواکاری خۆمان سوورین که ئه ویش پابه ندبوونه به ده ستور و ماده ی ۱۴۰ و مه سه له ی پێشمه رگه و نه وت و غاز و سه رژمی، ئه وه مه سه لانه هه موویان له گه ل هه ر لایه نیک ده بی پێشتر له سه ری ریک بکهوین، ههروهها ریزگرتن له مه سه له ی پرۆسه ی دیموکراسی و کارکردنیش به شیوه یه کی دیموکراسی و هاوبه شیکردن له حوکمدا، ئه مانه هه موویان بابه تی سه ره کین و ئومیده وارین په نا به خوا وه کو کورد بتوانین رۆلێکی ئیجابی و سه ره کی ببینن، عیراقیش له م قه یرانه ده ربچیت، چونکه لای ئیمه زۆر گرنگه، چه ند پیمان خۆشه بارودۆخی کوردستان خۆش و باش بیت، چونکه ئیمه به یه که وهین و له چوارچێوه ی عیراقداین، به لام بێگومان ناکرێ بلێن مادام بارودۆخی کوردستان باشه ئیمه حه قمان نییه له به غدا چی ده بیت، ئه م بۆچوونه هه له یه ده بی بارودۆخی به غداش باش بیت بو ئه وه ی باشی بارودۆخی ئیره ش به رده وام بیت، وه کو خۆشان ده بینن ئیستا په یوه ندیه کانی ئیمه له گه ل دراوسی و ولاتانی ده ره وه چۆته قۆناغیکی دیکه وه، ئیمه سه ره به رزین به وه ی سه نگی میله ته ی ئیمه و هه ری می کوردستان چۆته ئاستیکی دیکه و به هیمه تی هه موو لایه ک و په نا به خوا هه نگاوی باشتر و پێشکه وتووتر ده نین و له کۆتاییشدا ده بی هه میشه له هه موو بۆنه یه کدا له یادمان نه چیت ئه مه هه مووی به ره مه ی خوینی ئه وه شه هیده ئازیزانه یه.

زۆر سوپاستان ده که م و هه ر سه رکه وتوو بن.

په پیرهوی ناوخوای کۆنگرهی ههوتهمی یه کیتی ئافره تانی کوردستان

به شی یه کهم

دروستبوون و ئامانجه کان

مادهی یه کهم:

ناوی ریکخراو: یه کیتی ئافره تانی کوردستان، به پیته کانی ی.ئا.ک. کورت ده کرپته وه.

مادهی دووهم:

پیناسهی ریکخراو: ریکخراویکی جه ماوه ری مه ده نی دیموکراسی ئافره تانی کوردستانه، تی ده کوشیت بو پاراستن و داکوکیکردن و دهسته به رکردنی سه رجه م مافه کانی ئافره ت و به رزکردنه وهی ئاستی توانای له گشت بواره کانی ژیان به شیوازیکی سه رده میانه.

مادهی سییه م:

سنووری چالاکی ناوه ندی ریکخراو له هه ولییری پایته ختی هه ریمی کوردستان ده بییت و مافی کردنه وهی ئه نجومه نه کانی دیکه ی له پاریزگا و شاروچکه (قهزا) و شاره دی (ناحیه) یه کانی کوردستان و عیراق و نووسینگه ی له ده ره وهی ولتدا هه یه.

مادهی چواره م: ئارم:

پیکهاته ی ئارم به م شیوه یه ده بییت:

هیما ی فیمنز مه که وینه ی ئافره تیک و گو ی زهوی له خو ده گریت که ئاماژه ده دات به دیدی جیهان بینی ئافره ته وه و دواروژیکی گه ش، په نگی زهرد نیشانه ی تیشکی خو ره که هیما ی ژیانه، ئامانجه مان له دانانی کورته هیلی شین که نیشانه ی په گه زی نیره بنیاتنانه وهی کۆمه لگایه که له سه ر بنه ما ی یه کسانی چینه ده ری.

مادهى پىنجه م: ئامانجى سهره كى:

بنياتنا وهى كۆمه لگايه ك له سهر بنه ماي يه كسانى.

مادهى شه شه م: ئامانجه كان:

كار ده كه ين بۆ:

۱- دانانى پىژه يه كى به رچاو له ئافره تان له ناوه نده كانى بپياردان به مه به ستي به شدارى پىكردنيان له هه لسوپراندنى هه موو بواره كانى ژياندا.

۲- پرووبه پرووبونه وهى هه موو جوړه كانى توندوتىژى و پيشيلكارى به كان، كه ده ره هق به په گه زى ميبينه ده كرىت.

۳- دۆزينه وهى پىگه چاره ي گونجاو بۆ بنپركردنى ديارده ي خو سووتاندن و كوشتنى ئافره ت.

۴- بنپركردنى تاوانى خه ته نه كردن كه دژ به په گه زى ميبينه ده كرىت.

۵- هاندانى تاكه كانى كۆمه لگه بۆ پىكه ينانى خيزان له سهر بنه ماي لىكگه يشتن.

۶- له ناوبردى ديارده كانى: (ماره يى به زور، ژبه ژن، گه و ره به بچووك، فره ژنى، له برى خوڤن).

۷- بايه خدان به هو شيارى و پىكخستنى ته ندروستى خيزان و هه و لدان بۆ زياد كردنى خزمه تگوزارى ته ندروستى ئافره ت و مندال.

۸- نه هيشتنى نه خوڤنده وارى له نيو په گه زى ميبينه و هاندانى ده زگا په يوه نديداره كان بۆ ئه م مه به سته.

۹- وه ديه ينانى سهر به خوڤى ئابوورى ئافره تان.

۱۰- په روه رده كردنى تاكه كانى كۆمه لگا له سهر نه هيشتنى جياوازي په گه زى - جينده ر.

۱۱- پته و كردنى په يوه ندى و هه ماهه نكى له گه ل هه موو ئه و ده زگا و پىكخراوانه ي كه گرنگى به بوارى مافه كانى ئافره تان ده دهن.

۱۲- كارا كردنى ئه و ده سته كه وته ياسايانه ي كه بزووتنه وهى ئافره تان به ده ستيان هيناوه.

۱۳- پشتگیریکردن له ریککه وتننامه و بهیانمانه نیوده و له تیه کان که له باره ی دۆزی ئافره ته وه ده رده چن.

۱۴- باوکردنی نه ریته مه ده نییه کان و چاندنی گیانی دیموکراسی، یه کتر قه بو لکردن و کاری خو به خشانه له نیو کومه لدا.

۱۵- بو په ره پیدان و پاراستنی نه زموونی دیموکراسی، له پیناو به دیه پینانی کومه لگایه کی دادوهرانه،

۱۶- مافی چاره نووس و سه ربه خو یی بریاردان، مافی ره وای خه لکی کوردستانه.

به شی دووهم

پیکهاته و په یکه ری یه کیتی

ماده ی هه وته م: پیکهاته:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان یه کیتییه کی ئاره زومه ندانه ی ئافره تانه، که پروایان به په یه وه ی ناوخو یی هیه و تیده کوشن بو ده سته به رکردنی ئامانجه دیاریکراوه کان.

ماده ی هه شته م: قوناغه کانی نه ندامیتی:

هه موو ئافره تیکی کوردستان و ده ره وه ی کوردستان به پیی ئه م مه رجانه ی خواره وه بو ی هیه بیته ریزی یه کیتی ئافره تانی کوردستانه وه:

أ- لایه نگر:

۱- ته مه نی له ۱۴ سال که متر نه بیته.

۲- سه رجه م مافه کانی نه ندامی هیه، جگه له خو پالوتن و ده نگدان.

ب- نه ندام:

۱- پروای به په یه وه ی ناوخو هه بیته.

۲- ته مه نی له (۱۶) شازده سال که متر نه بیته.

۳- فۆرمی نه ندامیتی پر بکاته وه.

۴- ئابوونه ی هاتنه ریزو سالانه بدات.

مادهی نۆیه م: ئه رکه کانی ئه ندام:

۱- به شداری کاری پیکخواه یی بکات.

۲- دیسپلینی پیکخواه بپاریزیت.

۳- هه وڵی دهسته به رکردنی ئامانجه کانی یه کیتی بدات.

۴- هه وڵی به رزکردنه وهی ئاستی پۆشنبیری خۆی و ئافره تان بدات.

مادهی دهیه م: مافه کانی ئه ندام:

۱- مافی خوپالوتن و هه لبژاردنی هه یه بو ئورگانه کانی یه کیتی.

۲- له کاتی سزادان و پیشیلکردنی مافه کانی، مافی به رگری له خۆکردنی هه یه.

۳- مافی ره خنه و پیشنیاز و داواکاری هه یه.

مادهی یازده م: سزاکان:

أ - سه رنجراکیشان:

۱- به بی هو له کو بوونه وه ئاماده نه بییت.

۲- که مته رখে می له ئه رکه کانی بنوینت.

۳- کاری پیکخواه یی و ناوبانگی یه کیتی بو به رژه وهندی خۆی به کار بهیئیت.

۴- هه ر برگه یه که له برگه کانی پهیره وی ناوخو پیشیل بکات.

ب- هه لپه ساردن:

۱- دووباره کردنه وهی سه ریچییه کانی برگه ی ۱ و ۴ له برگه ی (ئه لف) مادهی یازده هه می

سزاکان.

۲- ناوبانگ زپاندنی ئه ندامانی یه کیتی.

۳- پابه ندنه بوون به ریئوینییه کان و دووبه ره کی نانه وه له ناو ریخسته نه کان.

۴- له گه ل سزای هه لپه ساردندا گشت ئیمتیازه کان له هاوکاری و ده رماله

پاده گیری بو میزانیه ی یه کیتی ده گه ریته وه.

پ- له دهستدانی ئەندامی:تی:

- ۱- دووباره کردنهوهی خاله کانی (۳و۱) له برگی (ب) ی مادهی یازدهه می سزاکان.
- ۲- سزا بدریّت به تاوانیک دژی مرۆفایه تی و بهرژه وهندییه نیشتمانی یه کان.
- ۳- دوا ی لیکۆلینه وهیه کی دادپهروه رانه تاوانبار بکری به گه نده لی له دارایی یه کیتی.
- ۴- به بی هو له سی کۆبوونه وهی یه ک له دوا ی یه ک ئاماده نه بیّت.

ماده ی دوا زده هه م: په یکه ری پیکه ستنی یه کیتی:

۱- ئەنجومه نی ناحیه و کۆمه لگا زۆره ملییه کان.

۲- ئەنجومه نی قه زا.

۳- ئەنجومه نی پارێزگا.

۴- مه کته بی سکر تار یه ت.

۵- ئەنجومه نی بالآ.

۶- کۆنگره.

ماده ی سی زده هه م: ئەنجومه نی ناحیه و کۆمه لگا زۆره ملییه کان:

سه ره رشتی کار و چالاکییه کانی یه کیتی ده کات له سنووری ناحیه و کۆمه لگا زۆره ملییه کاندآ. پیک دیت له (۳) ئەندام و (۱) ئەندامی یه ده ک، که راسته وخۆ له لایه ن ئەندامانی سنووره که ی هه لده بژێردرین، ده بیّت ژماره ی سه رجه می پیکه ستنه کانی له (۲۰۰) دووسه د ئافره ت که متر نه بیّت.

ئهرک و ده سه لاته کانی:

۱- له یه که م کۆبوونه وه به رپرسیک بو خوی هه لده بژێری.

۲- پیکه ستنی جه ماوه ری ئافره تانی سنووره که ی.

۳- سالی دوو جار کۆبوونه وه له گه ل گشت ئەندامانی سنووره که ی ده کات.

۴- ده سه لاته کانی برگی (ئه لف) له ماده ی یازدهه می سزاکانی هه یه.

۵- ئەنجومه نی ناحیه به شدار ی له هه لبژاردنی ئەنجومه نی قه زای سنووره که ی ده کات.

مادہ ی چواردهہم: ئەنجومەنی قەزا:

سەرپەرشتی کار و چالاکییەکانی یەکییتی دەکات لە سنووری قەزا، پیک دیت لە (۵) ئەندام و (۲) ئەندامی یەدەک، کە لەلایەن ئەندامانی لە سنووری ناوەندی قەزا و ئەندامانی ئەنجومەنی ناحییەکانی سنووری هەڵدەبژێردرێت، دەبێت ژمارە ی سەرجمی پیکخستنه کانی لە (۵۰۰) پینجسەد ئافرەت کەمتر نەبێت، بە مەبەستی دامەزراندنی ئەو ئەنجومەنە. بو ئەنجومەنی پارێزگا هەیه لە سنووری قەزای مەرکەزی هەر پارێزگایە ک لە یەک ئەنجومەنی قەزا زیاتر دروست بکات بە مەرچیک لە سی تینەپەرێت.

ئەرك و دەسەلاتەکانی:

- ۱- ئەنجومەنی قەزا لە یەکەم کۆبوونەوهیدا بەرپرستیک بو خۆی هەڵدەبژێری.
- ۲- سەرپەرشتی ئەنجومەنی ناحییەکان و کۆمەلگا زۆرەملییەکانی سنووری دەکات و لە کار و چالاکییەکان ئاراستەیان دەکات.
- ۳- دوو مانگ جارێک کۆبوونەوه لەگەڵ ئەنجومەنی ناحییەکان و کۆمەلگا زۆرەملییەکانی سنووری دەکات.
- ۴- مانگی جارێک کۆبوونەوه ی فراوان دەبەستیت بە بەشداری بەرپرسی ئەنجومەنی ناحییەکان و کۆمەلگا زۆرەملییەکانی سنووری.
- ۵- دەسەلاتی بڕگە ی (ئەلف - ب) مادە ی یازدەهەمی سزاکانی هەیه.

مادە ی یازدەهەم: ئەنجومەنی پارێزگە:

بەرزترین دەسەلاتە لە سنووری پارێزگە لە هەموو بوارەکانی پەيوەندیار بە یەکییتی، پیک دیت لە بەرپرس و (۶) ئەندام و (۲) یەدەک، کە راستەوخۆ لەلایەن ئەندامانی ئەنجومەنی قەزاکانی سنووری و ئەنجومەنی پارێزگای پیشوو هەڵدەبژێردرێن.

ئەرك و دەسەلاتەکانی:

- ۱- لە یەکەمین کۆبوونەوه ی خۆیدا بەرپرسی ئەنجومەنی پارێزگا و بەشەکان هەڵدەبژێرین.

۲- سه ره پهرشتی کار و چالاکیه کان ئه نجومه نی قهزاکانی سنووری دهکات.

۳- مانگی جاریک کۆبوونه وهی ئاسایی ده به ستیت.

۴- دوو مانگ جاریک کۆبوونه وهی فراوانی خوئی ده به ستیت به به شداری به پررسی ئه نجومه نی قهزاکانی سنووری.

۵- ده سه لاتی ده رکردنی به یاننامه ی ههیه له سه ر پووداوه کانی سنووری خوئی.

۶- ده سه لاتی برگه کانی (ئه لف - ب) ماده ی (۱۱) سزاکانی ههیه له سنووری خویدا.

۷- پیشنیاری ده رکردنی ئه ندامانی سنووری بۆ م.سک به رز ده کاته وه.

ماده ی شازده هه م: مه کته بی سکر تار یه ت:

ده ستیه که، که ئه ندامانی له ناو کۆنگره هه لده بژێردرین پیک دیت له (۸) ئه ندام و (۲) ئه ندامی یه ده ک، که راسته وخۆ سه رکردایه تی ده زگا کانی خوارووتری خوئی ده کات و له به رنامه ی کار و چالاکیه کان ئاراسته یان ده کات و ئه م به شانیه ی خواره وه له خو ده گریت:

۱- به شی ریکخستن:

ئه رکه کانی:

أ - ئاراسته کردنی رینوینی و پاسپارده کان، بۆ ئه نجومه نه کانی خوارووتر.

ب - کۆکردنه وهی ئابوونه ی هاتنه ریز.

پ - پیشکه شکردنی پلانی تاییه ت به مه به ستی گه شه کردنی ریکخستنه کان.

۲- به شی ئامار:

ئه رکه کانی:

أ - ئاماری ریکخستن و چالاکیه کان له خو بگریت.

ب - ئاماری ریکخستنه کان و گشت چالاکی ریکخراوه که له خو بگریت.

پ - پیشکه شکردنی پلانی تاییه ت به مه به ستی گه شه کردنی ئامار.

۳- به شی چاکسازی کومه لایه تی و دهروونی:

ئهرکه کانی:

أ - کار ده کات بۆ چاره سهری گیروگرفته کومه لایه تی و دهروونیبه کان.

ب - هه وۆل ده دات بۆ پاراستنی گیانی ئافره ته هه شه لیکراوه کان.

پ - وه رگرتنی ئاماری کیشه کومه لایه تیبه کان (۶) مانگ جارێک له لایه نه په یوه ندیداره کان.

ت - ئه نجامدانی تووژینه وهی زانستی له سهر کیشه کومه لایه تیبه کان له گهۆل لایه نه په یوه ندیداره کاند.

ج - نوینه رایه تیکردنی ئافره تانی خاوه نکیشه بۆ بهردهم دادگا له ریگهی یاساوه.

چ - په ره پیدان بهم به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆژهی گونجاو.

۴- به شی په یوه ندیبه کان:

ئهرکه کانی:

أ - ریكخستنی په یوه ندی له گهۆل ریكخراو و دهزگا فه رمی و نافه رمیبه کان له سهر ئاستی ناوخۆ و ده ره وه.

ب - په ره پیدان بهم به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆژهی گونجاو.

۵- به شی راگه یاندن

ئهرکه کان:

أ - ده رکردنی به یاننانه له کاتی پیشهات و بۆنه و یاده کاند.

ب - ده رکردنی پرۆژنامه و گوۆقار و بلاوکراوه کان و سه ره په رشتیکردنی سایتی ریكخراو.

پ - وشیارکردنه وهی ئافره تان به سوودوه رگرتن له ده زگا کانی راگه یاندن به شیوه یه کی گونجاو و سه رده میانه.

ت - به ره هه مه یانانی فیلم و زنجیره ی ته له فزیوونی له سهر په وشای ئافره ت له گهۆل لایه نه په یوه ندیداره کاند.

ج - دیاریکردنی هیله گشتیبه کانی راگه یاندنی ی.ئا.ك. به پپی ئورگانه جوړاوجۆره کان.

چ - پهره پیدان بهم به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆژه ی گونجاو به پیی سپۆری به شه که.

6- به شی رۆشنیری و پینگه یاندن
ئه رکه کان:

أ - کردنه وهی بنکه ی نه هیشتنی نه خوینده واری.

ب - هه وڵدان بۆ بهرزکردنی ئاستی رۆشنیری و زانستی ئافره تان به ریگای کۆبوونه وه و کردنه وهی خولی جۆراوجۆر.

پ - هه وڵدان بۆ کردنه وهی دایه نگا له داموده زگا فهرمیه کاندایه.

ت - سازدانی فیستیقال و خه لاتکردنی ئافره تان.

ج - پهره پیدان بهم به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆژه ی گونجاو به پیی سپۆری به شه که.

چ - هۆشیارکردنی خیزان به مافه ده ستوریه کانی ئافره تان.

ح - به شداریکردن له سیاسه تی پهروه ده ی کوردستانی به مه به ستی یه کسانی جینده ری.

7- به شی کارگیری
ئه رکه کان:

أ - سه ره رشتی و چاودیری کارگیری سه رجه م ئه نجومه نه کانی ریکخراو و پرۆژه به ره مه پینه ره کان.

ب - ئاماده کردنی سیستمی کارگیری هاوبه ش بۆ سه رجه م ئه نجومه نه کانی یه کیتی و کاریکردنی.

پ - پهره پیدانی ئه م به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆژه ی گونجاو.

8- به شی دارایی
ئه رکه کانی:

أ - سه ره رشتی و چاودیری دارایی سه رجه م ئه نجومه نه کانی ریکخراو و پرۆژه

بہرہ مہینہ رہ کان.

ب - نامادہ کردنی سیستمیکی ژمیریاری هاوبهش بو سەرجه م ئه نجومه نه کانی
پیکخواو و کاریکردنی.

پ - نامادہ کرن و وه لامدانه وهی راپورته کانی دارایی.

په ره پیدان به م به شه به ریگای ئه نجامدانی پرۆژهی گونجاو.

لیپرسراوی ئه م به شانہ ئه ندامی مه کتبه بی سکرتریهت ده بن و نامادهی
کۆبوونه وهی ئاسایی مه کتبه بی سکرتریهت ده بن و راپورتنی تایبه تی ناماده ده کهن.

ئەرك و دەسه لاته کانی مه کتبه بی سکرتریهت:

أ - هەر ۱۵ رۆژ جارێک کۆبوونه وهی ئاسایی ده به ستییت و به پێی پێویست
کۆبوونه وهی نا ئاسایی ئه نجام ده دات.

ب - ده سه لاتن هه موو برگه کانی مادهی یازده هه می سزا کانی هه یه.

پ - جێبه جێکردنی بریار و پاسپارده کانی کۆنگره و ئه نجومه نی بالآ و به رپرسیاره
له به رامبه ریان.

ت - دیاریکردنی هه لویستی یه کیتی له مه ر رووداو و پێشها ته کان.

ج - په سه ندکردنی سەرجه م ئه و پرۆتۆکۆل و ریککه وتن نامانه ی له گه ل ریکخواو
و ده زگا کانی دی هاوشیوهی خۆی ده به ستییت.

ئەرك و دەسه لاته کانی سکرتری:

أ - سه ره رشتیکردنی کۆبوونه وهی ئه نجومه نی بالآ و مه کتبه بی سکرتریهت.

ب - ئیمزاکردن له سه ر گشت نووسراوه کانی مه کتبه بی سکرتریهت و پسووله ی داها ت
و خه رجیه کان.

پ - نوینه رایه تیکردنی ریکخواو له سه رجه م ده زگا فه رمی و نافه رمیه کان، یان
ئه و که سه ی له جیاتی خۆی دیاری ده کات.

ت - له کاتی پێویست ده سه لاتن دیاریکردنی نوینه ری هه یه له جیاتی خۆی.

ماده ی حه قده م: ئه نجومه نی بالا:

به زرتین دهسه لاته له یه کیتی له نیوان دوو کۆنگره دا. پیک دیت له سکریتیر و ئه ندامانی مه کته بی سکر تاریه ت و به رپرسی ئه نجومه نی پارێزگاگان. ئه رک و دهسه لاته کانی:

- ۱- سه ره پهرشتی و پلاندانان له نیوان دوو کۆنگره دا.
- ۲- هه ر دوو مانگ جارێک کۆبوونه وه ی فراوان ده به ستیت.
- ۳- دارشتنی پلانی دارایی یه کیتی و دیاریکردنی رێژه ی سالانه ی هاتنه ریز.
- ۴- دیاریکردنی سیاسه ت و نه هجی راگه یانندن.
- ۵- جیه جیکردنی بریار و پاسپارده کانی کۆنگره.
- ۶- بریار ده دات بو دامه زرانندی لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره.
- ۷- دیاریکردنی رێژه ی به شداربووان له کۆنگره.
- ۸- ئه نجومه نی بالا بو یه هیه به دهنگی ۳/۲ ئه ندامانی له کاتی پێویست له نیو ئه ندامانی سکر تاریه ت، سکریتیر هه لبژیریته وه.

ماده ی هه ژده هه م: کۆنگره:

کۆنگره به زرتین دهسه لاته له یه کیتی ئافره تانی کوردستان و هه ر (۳) سال جارێک ده به ستیت. پیک دیت له سکریتیر و ئه ندامانی مه کته بی سکر تاریه ت و یه ده که کانی به رپرسی ئه نجومه نی پارێزگاگان، هه روا ئه ندامانی لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره و هه لبژیردراوه کانی کۆنفرانسه ناو خوییه کان، به و رێژه یه ی که ئه نجومه نی بالا دیاری ده کات.

ئه رک و دهسه لاته کانی:

- ۱- هه لسه نگانندی ته واوی ئیشوکار و بریار و پاسپارده کانی لیژنه و ئه نجومه نه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان و وه رگرتنی بریاری پێویست له سه ریان.
- ۲- هه موارکردن و په سه ندکردنی په یه وه ی ناو خۆ.
- ۳- په سه ندکردنی راپورتی گشتی کۆنگره.
- ۴- دیاریکردنی چه ند لیژنه یه ک بو ریکخستن، دارایی، راگه یانندن و سکالا و لیژنه کانی تر

به پپی پیویست.

۵- هه لباردنی سکرتهیر و ئەندامانی مه کته بی سکرتهاریهت و یه ده گه کانی.

۶- دیاریکردنی سیاسهتی گشتی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

۷- بریار ده دات له سه ر یه کگرتن و هه لوه شانده وهی ی.ئا.ک.

مادهی نۆزده هه م: لیژنه ی ئاماده کاری:

به بریاری ئەنجومه نی بالا، لیژنه ی ئاماده کاری پیک ده هیتریت له و ئەندامانه ی که خویان ناپالیون بو سکرتهیر و ئەندامیتی مه کته بی سکرتهاریهت و کاره ئاماده کاریبه کانی کۆنگره ئەنجام ده دات و سه ره رشتی کۆنفرانسه کانی ئەنجومه نی ناحیه و کۆمه لگا زۆره ملییه کان و قه زاکانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان ده کات بو هه لباردنی نوینه رانی کۆنگره.

به شی سییه م

پاده ی یاسایی و ده نگدان

ماده ی بیسته م: پاده ی یاسایی:

۱- هه موو ئەنجومه نه کانی یه کیتی به ئاماده بوونی زۆرینه هه لده بژیرین و له کاتی ته و او بوونی پاده ی یاسایی، له نیوان (۳-۵) پوژ له گه ری هه لباردنی یه که م، دووباره ده کریته وه، ئەگه ر بو جاری دووه م پاده ی یاسایی ته و او نه بوو ژماره ی به شداربووان هه ر چه ندیک بیت هه لباردن ئەنجام ده دریت.

۲- کۆبوونه وه کان به ئاماده بوونی زۆرینه ده به ستریت.

ماده ی بیست و یه که م: ده نگدان:

جگه له و بریارانه ی که له م په پره وه ئاماژه ی بو کراوه و پیویستی به ده نگه ی زۆرینه زیاتره، له هه موو کۆبوونه وه کان بریار به ده نگه ی زۆرینه ی ساده ی ئاماده بووان وه رده گیریت و له کاتی یه کسانبوونی ده نگه کان په پره وی پای ئەو لایه نه ی ده کری که به رپرسی ئەنجومه نی تیدایه.

به شی چواره م

دارایی ریکخراو

ماده ی بیست و دووهم: سه رچاوه ی دارایی ریکخراو پیک دیت له:

۱- کوکردنه وه ی ئابوونه هاتنه ریزه وه.

۲- نرخ ی چاپه مه نی و داهاتی چالاکیه کانی.

۳- ئه و یارمه تیانه ی ده دریته یه کیتی.

۴- سوودی پرۆژه به ره مهینه ره کان.

ماده ی بیست و سییه م: ریکخستنی دارایی:

یه کیتی خو ی دارایی خو ی به ریوه ده بات و ریکی ده خات به پیی ئه و سیستمه ژمیریارییه ی که له لایهن فه رمانگه فه رمییه کانی هه ریمی کوردستان په یرپه و ده کرین.

ماده ی بیست و چواره م: چاودی ری دارایی:

هه موو حساباتیکی یه کیتی ده که ویته ژیر چاودی ری دیوانی چاودی ری دارایی هه ریمی کوردستانه وه.

به شی پینجه م

حوکمه گشتییه کان

ماده ی بیست و پینجه م:

سه رجه م ئه نجومه نه کانی یه کیتی پابه ندی زنجیره کانی ریکخستن ده بن، له ده زگا کانی خواره وه پاپورتی مانگانه و گشتی بو ئه نجومه نه کانی سه رووتر به رز ده کریته وه و له ویشه وه وه لامی ده دریته وه.

ماده ی بیست و شه شه م: تو ماره کانی یه کیتی:

۱- تو ماری ئه ندامان.

۲- تو ماری کو نووسه کان.

۳- تۆماری ژمیریاری.

۴- تۆماری که لوپهل.

۵- تۆماری نووسراوه کانی هاتو و پۆیشتوو.

۶- به پیی پیویست تۆماره کانی زیده ده کرین

مادهی بیست و ههوتهم: هه موارکردن:

په پرهوی ناوخوی یه کیتی له لایهن کۆنگره بریاری هه موارکردنی ده دریت.

مادهی بیست و هه شتتم: هه لوه شانده وهی پیکخواه:

هه لوه شانده وهی پیکخواه به دهنگی سی له سهر چواری ئەندامانی کۆنگرهی یه کیتی بریاری له سهر ده دریت و له کاتی هه لوه شانده وه دا سهر جهم که لوپهل و دارایی یه کیتی ده گه پیته وه بو ئه و ده زگایه ی که بریاری له سهر ده دریت.

هه لوه شانده وهی پیکخواه کیتی

به یانی کۆتایی کۆنگره ی حه وته می یه کیتی ئافره تانی کوردستان

یه کیتی ئافره تانی کوردستان له رۆژی ۲۰۱۰/۸/۴ له ههولیری پایتهختی کوردستان، به به شداری (۲۰۸) ئەندام که نوینه رایه تی ته وای ئه ندامانی (ی.ئ.ک) یان ده کرد کۆنگره ی حه وته می خۆی به ست.

کۆنگره هه موو ئه و پرسانه ی په یوه ستن به کیشه کانی ئافره تان و پيشخستنی دۆزی ئافره تان و سووربوونی (ی.ئ.ک) دووپات کرده وه له سه ر په ره پیدان و گه شه دان به چالاکی ئافره تان و بنپرکردنی دیارده ناشیاوه کان، بۆ ئه م مه به سه ته چه ندین ئامانجی نوێ خرا نه نیو پرۆگرامی (ی.ئ.ک) و به به شداری و گفتوگۆی ئه ندامان، چه ندین بریار و راسپارده ی نوێ ده نگیان له سه ردا. کۆنگره پاش گه نگه شه و گفتوگۆی ئه ندامان په په ره ویککی نوێی بۆ کاری ئاینده ی (ی.ئ.ک) په سه ند کرد و به ده نگدانی ئه ندامان په زامه ندی له سه ر درا، که گوزارشت له هاوگونجان و گۆرانکارییه کان ده کات له گه ل سه رده م.

کۆنگره سووربوونی خۆی دووپات کرده وه له سه ر پرسه نه ته وه ییه کانی کورد و پاراستنی ده ستکه وته کانی هه ری می کوردستان و گه شه پیدانیان له دوایین کاره کانیاندا.

کۆنگره وێرای سوپاس و ده ستخۆشی له سکریتیر و ئه ندامانی سکرتریه تی پيشوو، له که ش و هه وایه کی دیموکراسی و ئازاد ده رگای خۆپالاو تنی بۆ هه لبژاردنی سه رکردایه تی نوێی (ی.ئ.ک) کرده وه و له پرۆسه یه کی ئازاددا سکریتیر و (۸) ئه ندامی سکرتریه ت و (۲) ئه ندامی یه ده گ هه لبژێردران.

هه ولیر ۲۰۱۰/۸/۵

كۆنگرەى ھەشتەمى يەككىتى ئافرەتانى كوردستان

ھەولپىر ۲۰۱۸

يەككىتى ئافرەتانى كوردستان، لە پىكەوتى ۳ى ئەيلوولى ۲۰۱۸، لە ژپىر چاودپىرى سەرۆك مەسعود بارزانى و لەژپىر ناوى نىشتيمان بە دروشمى (تواناسازى ئافرەت جىكاكى پىشكەوتوو) لە ھۆلى شەھىد سەعدەبدولاي شارى ھەولپىر بە ئامادەبوونى ۱۶۶ نوپنەر بەسترا^(۱). لە پىكەوتى ۴ى ئەيلوولى ۲۰۱۸، چوار لپژنەى پەيرەو و پرۆگرام، راپۆرتى گشتى، سكاللا و پاسپاردەكان راپۆرتى خويان پىشكەشى نوپنەرانى كۆنگرە كرد و دواتر بە دەنگى نوپنەران دەستەيەكى نوپى بۆ مەكتەبى سكرتارىەت ھاتە ھەلبژاردن^(۲).

دواتر بروسكەى پىرۆزبايى سەرۆك مەسعود بارزانى و نووسىنگەى جىگرى سەرۆكى پارتى ديموكراتى كوردستان نىچىرفان بارزانى بە بۆنەى كۆتايى كۆنگرەكەو ھەيشتە سەرۆكايەتى كۆنگرەى يەككىتى ئافرەتانى كوردستان^(۳).

لە كۆتايى كارەكاندا، نوپنەرانى كۆنگرە بەم شپۆەيەى خوارەو دەستەيەكى نوپيان بۆ مەكتەبى سكرتارىەت ھەلبژارد:

- قيان سلىمان، سكرتير
- نارين عەبدولقادار، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىەت
- زيبا تەھا، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىەت
- سوھەيلە يوسف، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىەت

(۱) ئەمپرو يەككىتى ئافرەتان ھەشتەمىن كۆنگرەى دەبەستىت، رۆژنامەى خەبات، ئۆرگانى

پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۵۵۸۲، ھەولپىر، دووشەمە، ۳ى ئەيلوولى ۲۰۱۸، ل ۱.

(۲) رايگەپەندراوى كۆنگرەى ھەشتى يەككىتى ئافرەتانى كوردستان، رۆژنامەى خەبات، ئۆرگانى

پارتى ديموكراتى كوردستان، ژمارە ۵۵۸۶، ھەولپىر، يەكشەمە، ۹ى ئەيلوولى ۲۰۱۸، ل ۲.

(۳) پەيامى پىرۆزبايى سەرۆك بارزانى، رۆژنامەى خەبات، ئۆرگانى پارتى ديموكراتى كوردستان،

ژمارە ۵۵۸۶، ھەولپىر، يەكشەمە، ۹ى ئەيلوولى ۲۰۱۸، ل ۲؛ نووسىنگەى جىگرى سەرۆكى پارتى

پىرۆزبايى لە يەككىتى ئافرەتان دەكات، رۆژنامەى ھەولپىر، ژمارە ۲۹۱۷، ھەولپىر، چوارشەمە،

۵ى ئەيلوولى ۲۰۱۸، ل ۲.

- پەيمان تەھا، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- دلچىن خەلەف، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- شەيما مستەفا، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- ناسكە سەئىد، ئەندامى مەكتەبى سكرتارىيەت
- ئەيھان عەدنان، ئەندامى يەدەگى مەكتەبى سكرتارىيەت
- دلخواز عەجىل، ئەندامى يەدەگى مەكتەبى سكرتارىيەت^(۱)

---

(۱) مەھاباد قەرەداغى، راپورتىك سەبارەت بە ھەشتەمىن كۆنگرە يەكيتى ئافره تانى كوردستان، گۆڧارى شىكار، پەيمانگاي يەكيتى ئافره تانى كوردستان بۆ پرسە كۆمەلايەتتەيەكان، ژمارە ۲۵، سالى ھەوتەم، زستانى ۲۰۱۸، ل ۲۰۵.

پروگرام و پهیرهوی ناوخوای کونگره‌ی هه‌شته‌می یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان

به‌شی یه‌که‌م

پروگرام

ناساندن و ئامانجه‌کان

ماده‌ی یه‌که‌م: ناوی پیکخواو:

یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان.

ماده‌ی دووهم: دروشمی پیکخواو:

هاوده‌رفه‌تی، هاوبه‌شی و هاوسه‌نگی

ماده‌ی سێه‌م: پیناسه:

پیکخواویکی جه‌ماوه‌ری مه‌ده‌نی ئافره‌تانی کوردستانه، له‌چارچیوه‌ی بزوتنه‌وه‌ی فیمینیزمی جیهانی کار ده‌کات بو‌ده‌سته‌به‌ر کردنی مافه‌کانی ئافره‌ت و بودان به‌تواناکانی و هاوبه‌شیکردنی له‌به‌رپه‌وه‌بردن و ئاماده‌بوونی له‌پانتاییه‌ کلتووری و کومه‌لایه‌تی و سیاسی و ئابووریه‌کان به‌شیوازیکی سه‌رده‌میانه.

ماده‌ی چواره‌م: سنووری کار:

ناوه‌ندی سه‌ره‌کی کاری پیکخواو له‌هه‌ولپیری پایته‌ختی هه‌ریمی کوردستان ده‌بی‌ت و مافی کردنه‌وه‌ی ناوه‌نده‌کانی دیکه‌ی له‌شار و شاروچکه و شاره‌دییه‌کانی کوردستان و عێراق و نووسینگه‌ی له‌ده‌ره‌وه‌ی ولات دا‌هه‌یه.

ماده‌ی پینجه‌م: لوگۆی پیکخواو:

هیمای زانستی په‌گه‌زی مییه‌ به‌م ده‌ستکاریانه‌وه: بازنه‌که‌ی وینه‌ی ئافره‌تیک و گو‌ی زه‌وی له‌خو‌ ده‌گری‌ت که‌ ئاماژه‌ ده‌دات به‌بالاده‌ستی هزری پیاوسالاری و ده‌سه‌لاتی له‌جیهاندا که‌ له‌هه‌مانکاتدا به‌جیهانبینی ئافره‌ت و ئومیدی به‌دوارپوژیکی گه‌ش کار بو‌گو‌پینی به‌مرو‌فسالاری ده‌گری‌ت. په‌نگی زه‌رد نیشانه‌ی تیشکی خو‌ره که‌ هیمای ژیانه، دانانی کورته‌هیللی شین که‌ په‌نگی شین نیشانه‌یه بو‌پیاو، ئاماژه‌یه بو‌ئامانجه‌مان که‌ بنیاتنانه‌وه‌ی کومه‌لگه‌یه له‌سه‌ر بنه‌مای یه‌کسانی

جیندهری.

ماده ی شه شه م: ئامانجی سه ره کی:

تواناسازی ئافره ت ده کهینه پیشمه رچی گه شه سه ندنی کۆمه لگه که مان.

ماده ی سه وه ته م: ئامانجه تاییه ته کان:

کار ده کهین بو:

۱- به شداریکردنی هاوسه نگانهی ئافره تان له کایه کانی سیاسی، کارگییری، یاسایی، ئابووری، کۆمه لایه تی، ئه کادیمی، میدیایی و ریکخواوه ییه کان.

۲- گه یشتنی ئافره ت به ناهندی بریار و جومگه سه ره کیه کانی ههرمی ده سه لاتنی سیاسی و جیبه جیکردن و یاسادانان و دادوه ری.

۳- رووبه رووبوونه وهی هه موو جوړ و ئاسته کانی توندوتیژی که له به رامبه ر ره گزی مینه ده کریت.

۴- بلاوکردنه وهی هۆشیاری خیزانی له پیناو پیکه پینانی خیزانیکی ساخله م له سه ر بنه مای ئاره زوومه ندانه و یه کتر په سه ند کردن.

۵- هۆشیاری و ریکخستنی ته ندروستی خیزان و زیادکردنی خزمه تگوزاری ته ندروستی ئافره ت و مندال.

۶- نه هیشتنی نه خوینده واری له نیو ره گزی مینه و هاندانی ده زگا په یوه ندیداره کان بو ئه م مه به سه ته.

۷- به دیه پینانی سه ره به خوینی ئابووری ئافره تان.

۸- جیکردنه وهی بابه تی جوړی کۆمه لایه تی له پرۆگرامه کانی خویندن، به مه به سه تی گۆرینی تیروانینی کۆمه لایه تی ده رباره ی توانا و پیگه ی ئافره ت له فه زای گشتی کۆمه لگادا.

۹- پشتیوانیکردن له میکانیزمه کانی جیبه جی کردن یاساکان و کار کردن بو ده رکردنی یاسای پیویست و هه موار کردنه وهی ئه و ماده یاسایانه ی له گه ل بنه ماکانی

یہ کسانی ناکوکن و زیان بہ پیگہی ئافرہت دەگہیہنن.

۱۰- مافی چارہ نووس و سہر بہ خوئی بریاردان، مافی ئاسایی و یاسایی خەلکی کوردستانہ و پشتگیری لیدہ کەین.

مادہی ہہ شتہم: میکانیزمی جیبہ جیکردنی ئامانجہ کان:

۱- ئامادہ کردنی پروژہ و پیکخستنی کۆر و سیمیناری پۆشنبیری و کۆنفرانسی زانستی بو لئ تووژینہوہ لہ پرسہ کانی تاییہت بہ ئافرہت.

۲- ئامادہ کردن و جیبہ جئ کردنی پلان و بہرنامہ بو پراہینان و پیگہیانندی ئافرہت و ئاشنا کردنیان بہ ئەزموون و شارہزاییان.

۳- گریدانی پەيوەندی ھاوسہنگ لہ گەل پیکخواوہ کانی ھاوشیوہ و بەشداریکردن لہ چالاکیہ کانیان و سوود وەرگرتن لہ ئەزموونہ کانیان و شارہزاییان.

۴- دروستکردنی پەيوەندی و ھەماھەنگی لہ گەل دەزگا فہرمییہ کانی ھەریمی کوردستان بو مہ بہستی جیبہ جئ کردنی ئامانجہ کانی پیکخواو.

۵- بە کارھینانی ئامرازہ کانی پراگہیانندی پیکخواو خوینراو، بیستراو و میدیای کۆمەلایہتی بو خزمەت کردنی ئامانجہ کامان.

۶- کردنہوہی ناوہندہ کامان لہ زۆرینہی ناوچہ و دەقەرہ کانی کوردستان بو بەدواداچوونی کیشہ کانی ئافرہت و پیشوازی کردنیان.

۷- بەردہوامیدان بہ ئۆرگانہ کانی دیکہی پیکخواو (رادیو، پەیمانگای کادیران و پرسہ کۆمەلایہتیہ کان، گوڤار) ھەولدان بو کردنہوہی سەنتەری پیشہیی و وەرزشی و یانہی کۆمەلایہتی و پۆشنبیری بہ پیی توانای دارایی پیکخواو.

۸- پشتیوانکیکردنی کار و بہرنامہ کانی حکومہتی ھەریمی کوردستان تاییہت بہ پرسی ئافرہت و سیاسہتی یە کسانی جیندہری.

به شی دووهم

به یرهوی ناوخوا

پیکهاته و په یکه ری ریکخراو

مادهی نۆیه م: پیکهاته:

یه کیتی ئافره تانی کوردستان ریکخراویکی کۆمه لایه تی خاوه ن که سایه تی مه عنه وهی، له کۆبوونه وهی دلخوازانه ی ئافره تانی کوردستان پیکدییت، که برویان به پرۆگرام و په یرهوی ناوخوای هه یه و بو به دیه پینانی ئامانجه دیاری کراوه کانی تیده کۆشن.

مادهی ده یه م: ئه ندامیتی:

هه موو ئافره تیکی کوردستانی به جیاوازی بیروپا و نه ته وه و ئایین و ئایینزا، مافی بوون به ئه ندامی له ریزه کانی یه کیتی ئافره تان دا هه یه به پپی ئه م مه رجانه ی خواره وه:

۱- ته مه نی له (۱۶) سال که متر نه بییت.

۲- بروای به په یره و پرۆگرامی یه کیتی ئافره تان هه بییت.

۳- فۆرمی بوون به ئه ندام پر بکاته وه.

۴- ئابوونه ی هاتنه ریز بدات.

أ- ئه ندام:

ئه رکه کانی ئه ندام:

۱- به شداری کاری ریکخراوه یی بکات.

۲- دیسپلینی ریکخراو بیاریزییت.

مافه کانی ئه ندام:

۱- مافی ده نگدان و خو پالاوتنی هه یه بو ئورگانه کانی ریکخراو.

۲- مافی ره خنه گرتن و پیشنیاز کردن و داواکاری هه یه له ریکخراو.

ب- ئەندامی کارا:

ئەرکە کانی ئەندامی کارا:

- ۱- ئامادەبوونی خۆبەخشانه و بەردەوام لە بۆنە و چالاکیە کانی پیکخواو.
- ۲- لەبەرانبەر پیکراو خۆی بە بەرپرسیار و ئەرکدا بزانییت.
- ۳- لەیەکیک لە ئۆرگانە کانی پیکخواو، لە بواریکی دیاریکراو یاخود بە جۆریک لە جۆرەکان، بەپیی توانای کاری خۆبەخش بو پیکخواو ئەنجام بدات.
- ۴- دسپلینی پیکخواو دەپاریزییت.

مافە کانی ئەندامی کارا:

- ۱- مافی دەنگدان و خۆپالوتنی هەیه بو ئۆرگانە کانی پیکخواو.
- ۲- مافی رەخنەگرتن و پیشنیاز کردن و داواکاری هەیه لە پیکخواو.
- ۳- ئەندامی کارای بەهرەمەند لە بوارە جۆراجوورەکاندا، لەلایەن پیکخواو هاوکای و پشتیوانی دەکریت.
- ۴- مافی لە پیشینە ی هەیه بو کارکردن لە ئۆرگانە کانی یەکییتی ئافرهتانی کوردستان.

ت- کادر

پیناسە ی کادر

کەسیکە، بەردەوامە لە کار لەناو ئۆرگانە کانی یەکییتی ئافرهتانی، ئەزمون و لیزانی بە دەستپیناوه و ئەرکە کانی بە سەرکەوتوویی بەجیگەیاندوو.

ئەرکە کانی کادر:

- ۱- باوهری بە ئامانجە کانی پیکخواو هەبییت و لەخۆبوردوانە کار بو بەدەستپینانیان بکات.
- ۲- باوهری بە یەکسانی هەبییت و ئەو باوهرەش لە هەلسوکەوت و کردارەکانیدا ننگ بداتەوه.
- ۳- پابەندبوون بە ئەرک و بەرپرسیاریەتی لە پیکخواویدا بەپیی پەرەوی ناوخوا.

۴- هزری پهروهده بکات به بیروکهی نوئی و ئەندیشهی پیشکەوتووخوازانە بۆ پیشکەوتنی ریکخراو.

مافه کانی کادر:

- ۱- مافی دەنگدان و خوڤالوتنی بۆ ئورگانەکانی ریکخراو هەیه.
- ۲- مافی بهرگری له خوکردن و سکالا پیشکەش کردنی له کاتی پیشیل کردنی مافه کانی هەیه.
- ۳- مافی رهخه گرتن و پیشنیاز کردن و داواکاری هەیه له ریکخراو.
- ۴- ریکخراو بۆ کار و داواکارییه کانی پالپشتی دهییت.

مادهی یانزهیه م: سزاکان:

أ- سهرنج راکیشان

- ۱- بئ مۆلت و پاساو له سئ کۆبوونهوهی یهك له دواى یهك ئاماده نهییت.
- ۲- كه مته رخمی له ئهركه کانی بنوییت.
- ۳- ههر برگه یهك له برگه کانی په پرهوی ناوڤو پیشیل بکات.

ب- سرکردن:

- ۱- دووباره کردنهوهی سه رپچییه کانی خاله کانی (۱-۳) برگه ی یه که می مادهی یانزهیه م.
- ۲- ناوبانگ زرانندی ئەندامانی ریکخراو.
- ۳- پابه ندنه بوون به رینوینییه کان و دووبه ره کی نانه وه له ناو ریکخستنه کان.
- ۴- له گه ل ئەم سزایه گشت ئیمتیازه کان له هاوکاری و ده رماله راده گیری و ده گه رینریته وه بۆ میزانیه ی ریکخراو.

پ- لایردن:

- ۱- دووباره کردنهوهی خاله کان (۱-۳) له برگه ی (دووه م) ی مادهی یانزه.
- ۲- به تاوانیک دژی مروڤایه تی و به رژه وه ندییه نیشتمانی یه کان سزا بدرییت.

۳- دواى لیکۆلینه وه یه کی دادپهروه رانه، به گنده لى له دارایی پیکخواه تاو بار بکری.

به بى مؤلهت و پاساو له سی کۆبوونه وه یه ک له دوايه ک ئاماده نه بىت.

ماده ی دوانزه یه م: په یکه ری پیکخواه:

ئه و ناوه ند و ئۆرگانانیه که یه کیتی له شار و شارۆچکه کان، به ئامانجی گه یشتنی راسته وخۆ به ئافره تانی کوردستان، ههروه ها دابه شت کردنی کار و دیاریکردنی جوړی په یوه ندی له نیوان به ش و ئۆرگان و ئاسته کانی پیکخواه، دایانده مه زریښت.

په یکه ری پیکخواه یی یه کیتی ئافره تانی کوردستان به شیوه ی ستونی له خواره وه بو سه ره وه ده بىت: ناوه ند، ئه نجومه ن، ئه نجومه نی بالآ، مه کته بی سکر تارىیه ت، کۆنگره، به پى ئه م هیلکارییه:

په یکه ری پیکخواه یی یه کیتی ئافره تانی کوردستان به شیوه ی ستونی له خواره وه بو سه ره وه ده بىت: ناوه ند، ئه نجومه ن، ئه نجومه نی بالآ، مه کته بی سکر تارىیه ت، کۆنگره، به پى ئه م هیلکارییه:

په یکه ری پیکخواوه یی یه کیتی ئافره تانی کوردستان

ماده ی سیانزه یه م: ناوه ند:

سه ره رشتی کار و چالاکیه کانی پیکخواوه ده کات له سنووری قه زایان ئه و ناحیه ییانه ی که یه کیتی ئافره تان پیگه ی جه ماوه ری تییدا فراوانه، ته نها ناوی ناوه ند له ته نیشته ناوه که ی داده نریت، به بی ناوه ییانی یه که کارگیریه که ی، پیکدیته له به رپرس و (۲) ئه ندام که له لایه ن ئه ندامانی سنووری هه لده بژیردریت، ده بیته ژماره ی سه رجه می پیکخسته کانی له (۵۰۰) ئافره ت که متر نه بیته.

ئهرک و ده سه لاته کان:

- ۱- ناوه ند له یه که م کۆبوونه وه یدا به پرسیک بوخی هه لده بژیریت.
- ۲- سه ره رشتی ناحیه کانی سنووری ده کات وله کار و چالاکیه کان ئاراسته یان ده کات.
- ۳- دوو مانگ جاریک کۆبوونه وه ی فراوان له گه ل گروپه کانی سنووری ده به ستیت.
- ۴- مانگی جاریک کۆبوونه وه ی فراوان به به شداری به رپرسی گروپه کانی سنووری ده به ستیت.
- ۵- ده سه لاتی جیبه جیکردنی برگه کانی (أ- ب) ی ماده ی یانزه ی سزاکانی هه یه.

ماده ی چوارده یه م: ئه نجومه ن:

له سه ر بنه مای پروبه ر و سنووری پاریزگا، ئیداره یان ئه و ده قهر و قه زایانه ی که یه کیتی ئافره تان ژماره ی ئه ندامی زۆرن تییدا داده مه زریت، ته نها ناوی ئه نجومه ن له ته نیشته ناوه که ی داده نریت، به بی ناوه ییانی یه که کارگیریه که ی، به رپرسی ئه نجومه ن له هه مان کات ده بیته ئه ندامی ئه نجومه نی بالآ، ئه نجومه ن پیکدیته له به رپرس و (۴) ئه ندام که راسته وخۆ له لایه ن ناوه نده کانی سنووری و ئه نجومه نی پیشووی سنووره که هه لده بژیردرین.

ئهرک و ده سه لاته کانی:

- ۱- له یه که مین کۆبوونه وه ی خۆیدا به رپرسی ئه نجومه ن و به شه کان هه لده بژیردرین.
- ۲- سه ره رشتی کار و چالاکی ئه نجومه نه کانی سنووری ده کات.

۳- مانگی جاریک کۆبونهوهی ئاسایی دهبهستیت.

۴- دوو مانگ جاریک کۆبوونهوهی فراوانی خوئی به بهشدارى بهرپرسی ناوهندهکانی سنووری دهبهستیت.

۵- دهبهستیت دهرکردنی بهیاننامهی له سهر رووداووهکانی سنووری خوئی ههیه.

۶- دهبهستیت برهگهکانی (أ-ب) ی مادهی یانزهی سزاکانی له سنووری خویدا ههیه.

۷- پیشنیازی دهرکردنی ئەندامانی سنووری بۆ مهکتبهی سكرتاریهت بهرز دهکاتهوه.

مادهی پانزهیهم: ئەنجومهنی بالا:

دهستهیهکه پیک دیت له سكرتیر و ئەندامانی مهکتبهی سكرتاریهت و بهرپرسی ئەنجومهنهکان.

ئەرك و دهبهستیت کانی:

أ - ههر دوو مانگ جاریک کۆبوونهوهی فراوان دهبهستیت.

ب- پلانی دارایی پیکخواه دیاری کردنی ریژهی سالانهی ئابوونهی هاتنه ریژ دادهریژیت.

پ- سیاست و نههجي پراگهیاندن دیاری دهکات.

ت- بریار و پاسپاردهکانی کۆنگره و مهکتبهی سكرتاریهت جیبهجی دهکات.

ج - ژمارهی بهشداربووان له کۆنگره دیار دهکات.

ح - ئەنجومهنی بالای بۆی ههیه به دهنگی ۲/۳ی ئەندامهکانی له کاتی پێویست له نیو ئەندامانی سكرتاریهت، سكرتیر ههلبژیریتهوه.

مادهی شانزهیهم: مهکتبهی سكرتاریهت:

مهکتبهی سكرتاریهت، دهستهیهکه، که ئەندامانی لهناو کۆنگره ههلبهژیرین له سكرتیر و (۶) ئەندام و (۲) ئەندامی یهدهگ پیک دیت، راستهوخۆ سهركردایهتی و سههرپهرشتی بهشهکانی مهکتبهی سكرتاریهت و ئەنجومهن و ناوهندهکانی خواروتر و له بهرنامهی کار و چالاکییهکانیان ئاراسته دهکهن.

به شه کانی مه کته بی سکر تار یه ت:

۱- به شی ریڅستن و ئامار:

أ - ئاراسته کردنی ریڅستن و پاسپارده کان بو ئورگانه کانی خوارووتر.

ب- کو کردنه وهی ئابوونهی هاتنه ریڅ.

پ- ئاماده کردنی ئاماری ریڅستن و چالاکیه کان وهه ئاماریکی دیکه که پیویست و په یوه ند بیت به کار و تایبه تمه ندی ریڅخراو.

ج- گرتنه بهری میکانیزمی گونجاو بو گه شه دان به ئاستی جه ماوه ری ریڅخراو و ده رکه وتن وهک ریڅخستن جه ماوه ری، که توانای سه رکردایه تی کردنی جه ماوه ری ئافره تانی هه بیست.

ح- پیشکه شکردنی پلانی تایهت به مه بهستی گه شه کردن و فراوان کردنی ریڅخستنه کان.

۲- به شی کارگیڅری و دارایی:

أ - سه ره پهرشتی و چاودڅری کارگیڅری و دارایی سه رجه م ئورگانه کانی ریڅخراو پروژنه کانی ده کات.

ب- په یره و کردنی سیسته میکی ژمیڅری هابوش بو سه رجه م ئورگانه کانی ریڅخراو.

پ- سه ره پهرشتی کردنی سه رجه م ریڅکاره کانی تایهت به کاروباری کارگیڅری پروژانه تووماری ئاماده بوون و مؤلهت، ئاماده کردن و ریڅخستن لیستی که لوپهل و پیداویستییه کان.

ت- ئاماده کردن و وهلام دانه وهی راپورته کانی دارایی.

ج- خویندنه وه و شیکاری بو داهات و خهرجی مانگانه، به مه بهستی روونه دانی کورته څینانی دارایی.

ح - نه نجام دانی پروژنه و پیشکه ش کردنی پلانی کار و میکانیزمی گونجاو بو

بہرہ و پیش بردنی کاری بہ ش.

۳- بہشی تواناسازی:

ا- دانانی بہرنامہ و ئەنجامدانی چالاکی و پروژہ بو پیگہ یاندنی ئافرہ تان لہ ہہموو سیکتہرہ کان و ہوارہ کانی تواناسازی.

ب- پەرورہدہ و راہینانی کادیرانی پیکخواوہ بو توانادار کردن و دەرکەوتنی ئاست و تاییہ تمندی توانایان و فراوان کردن چالاکیان و زورتر کردن ئەرکی ہہریہ کہ یان.

پ- ہہوڵدان بو بہرزکردنی ئاستی پۆشنبیری و زانستی ئافرہ تان بہ ریگای کۆبوونہوہ و کردنہوہی خولی جۆراوجۆر.

ت- پیشخستنی تواناکاری پیشہیی بو دەستکەوتنی دەرہفتی کار بو بەدیہینانی ئابووری سہرہ خوئی ئافرہ تان.

ج- سہرپہرشتیکردن بہرپوہ بردنی ہہموو پروژہ و چالاکیہ کانی ہواری تواناسازی.

چ- پیگہ یاندنی کادیری سیاسی ئافرہ ت.

ح- پیشکەش کردن پلانی کار و میکانیزی گونجاو بو بہرہو پیش بردنی کاری بہ ش.

۴- بہشی راگہ یاندن و پەيوہندیہ کان:

ا- پیکخستنی پەيوہندی لہ گەل پیکخواوہ دہزگا فہرمی و نافہرمییہ کان لہ سہر ئاستی ناوخو و دەرہوہ.

ب- دەرکردنی بہیاننامہ لہ کاتی پیشہات و بوئہ و یادہ کان.

پ- دەرکردنی پوژنامہ و گوٹار و بلاوکراوہ کان و سہرپہرشتی کردن سائتی پیکخواوہ.

ت- بہرہم ہینانی فیلم و زنجیرہی تہ لہ فزیونی لہ سہر رەوشی ئافرہ ت لہ گەل لایہ نہ پەيوہندیدارہ کان.

ج- دیاری کردن ہیلہ گشتیہ کانی راگہ یاندنی پیکخواوہ بہ پی ئورگانہ جۆراوجۆرہ کان.

ح- پیشکەش کردنی پلانی کار و میکانیزمی گونجاو بۆ بهره و پیش بردنی کاری بهش.

5- بهشی پلان و بهدواداچوون:

أ- دانانی نه خشه ریگای کاری ریکخراو به شیوهی وهززی بیت یاخود سالانه.

ب- کارکردن له سهر لایه نی تیوری و پیداچوونه وه بۆ بلاوکراوه کانی ریکخراو له بواری پیگه یاندن.

پ- بهدواداچوونی کارو چالاکیه کانی ریکخراو و هه لسه نگاندنی ئاماره کان و بهراوردکاری.

ت- دیارکردنی خالی لاوازی ریکخراو و کار کردن له سهری به هه ماهه نگی له گه ل به شه په یوه ندیداره کان.

ج- بهدواداچوون بۆ چۆنیه تی و ئاستی جیبه جی بوونی کار و پرۆژه کانی ریکخراو له گه ل لایه نه په یوه ندیداره کان.

ح- به پپی هه لومه رج و گۆرانکاریه کان پیداچوونه وه به پلان و میکانیزمی کاری ریکخراو ده کات.

6- بهشی پشتگیری کۆمه لایه تی:

أ- کار ده کات بۆ چاره سهری گیروگرفته کۆمه لایه تی و ده روونیه کانی ئافره تان.

ب- هه ول ده دات بۆ پاراستنی گیانی ئافره تانی هه شه لی کراو.

پ- وه رگرتنی ئاماری کیشه کۆمه لایه تیه کان (6) مانگ جارێک له لایه ن په یوه ندیداره کان.

ت- ئه نجام دانی توێژینه وهی زانستی له سهر کیشه کۆمه لایه تیه کان له گه ل لایه نه په یوه ندیداره کان.

ج- نوینه رایه تی کردنی ئافره تانی خاوه ن کیشه بۆ بهرده م دادگا له لایه ن یاساوه.

ح- پیشکەش کردنی پلانی کار و میکانیزمی گونجاو بۆ بهره و پیش بردنی کاری بهش.

ئەرك و دەسەڵاتە کانی مەكتەبی سكرتاریەت:

- ۱- ھەر ئەندامێکی مەكتەبی سكرتاریەت، بەرپرسیاریەتی بەشێك لە رێكخواو لە ئەستۆ دەگرێ و بەرپرسیار دەبێت، لە ھەمبەر خالە لاواز و بەھێزە کانی بەشەكە، ئەندامانی یەدەگ ھاوکارییان دەبن لە جێبەجێ کردنی كارەكان.
- ۲- ھەر یەكە لەم بەشانە، بەپێی پێداویستی و فراوانی کاری بەش، كادیری دەبێت.
- ۳- ھەر پانزە رۆژ جارێك كۆبوونەووی ئاسایی دەبەستێت و بەپێی پێویست كۆبوونەووی ئاسایی ئەنجام دەدات.
- ۴- دەسەڵاتی ھەموو بڕگە کانی مادە یانزەھەمی سزا کانی ھەبێ.
- ۵- جێبەجێ کردنی ھەموو بڕیار و پاسپاردە کانی كۆنگرە و بەرپرسیارە لە بەرامبەر یان.
- ۶- دیار کردنی ھەلۆیستی رێكخواو لەمەر پێشھات و رووداو ھەکان.
- ۷- پەسەند کردنی سەر جەم ئەو پرۆتۆكۆل و رێككەوتننامانە ی كە لە گەڵ رێكخواو و دەزگا کانی ھاوشیووی خۆی دەبێستێت.

ئەرك و دەسەڵاتە کانی سكرتیر:

- ۱- سەرپەرشتی کردنی كۆبوونەووانی مەكتەبی سكرتاریەت و ئەنجومەنی بالا.
- ۲- واژۆ کردنی گشتی نووسراو ھە کانی مەكتەبی سكرتاریەت و پەسولە ی داھات و خەرجیە كان.
- ۳- دەسەڵاتی دیاری کردنی نوینەری ھەبێ لە جیاتی خۆی لە کاتی پێویستدا.
- ۴- دەسەڵاتی ئالوگۆری نیوان بەشە کانی ھەبێ بە راویژ لە گەڵ ئەندامانی مەكتەبی سكرتاریەت.

مادە ی ھەق دەھەم: گرووی راویژکاری:

یەكیتی ئاھرە تانی كوردستان گرووی پێکی راویژکاری پێك دەھێنێت كە پێك دێت لە سكرتیر و (۳-۵) لە كەسانی خاوەن پەسپۆری و ئەزموون، بۆ مەبەستی راویژ پێكردنیان و سوود وەرگرتن لە توانا و شارەزاییان، ھەرسێ مانگ جارێك كۆ دەبێتەو.

ماده ی هه ژده یه م: کۆنگره:

کۆنگره به رزترین ده سه لاته له یه کیتی ئافره تانی کوردستان هه ر (۳) سال جارێک ده به ستریت و پیک دیت له سکریتیر و ئەندامانی مه کته بی سکر تاریه ت و یه ده گه کانی و به پررسی ئەنجومه نی پارێزگاگان، ههروه ها ئەندامانی لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره و هه لبژێردراوه کانی کۆنفرانسه ناو خۆبیه کان به و پێژه یه ی که ئەنجومه نی بالآ دیاری ده کات. ئەرک و ده سه لاته کان:

- ۱- هه لسه نگانندی ته واوی ئیش و کار و بریار و پاسپارده کانی ناوه ند و ئەنجومه نه کانی یه کیتی ئافره تانی کوردستان و وه رگرتنی بریاری پێویست له سه ریان.
- ۲- هه موار کردن و په سه ند کردنی په پره وی ناو خۆ.
- ۳- په سه ند کردنی راپۆرتی گشتی کۆنگره.
- ۴- دیاری کردنی چه ند لیژنه یه ک بو ریکخستن و دارایی و راگه یانندن و سکالا و لیژنه کانی تر به پێی پێویست.
- ۵- هه لبژاردنی سکریتیر و ئەندامانی مه کته بی سکر تاریه ت و یه ده گه کانی.
- ۶- دیاری کردنی سیاسه تی گشتی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.
- ۷- بریار ده دات له سه ر یه کگرتن و هه لوه شانده وه ی یه کیتی ئافره تانی کوردستان.

ماده ی نوزده یه م: لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره:

به بریاری مه کته بی سکر تاریه ت لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگره پیک ده هیتریت له و ئەندامانه ی که خۆیان ناپالیون بو سکریتیری و ئەندامیتی مه کته بی سکر تاریه ت و کاره ئاماده کارییه کان کۆنگره ئەنجام ده دن و سه ره پرشتی کۆنفرانسه کانی ئەنجومه ن و ناوه نده کان بو هه لبژاردنی نوینه رانی کۆنگره ده کن.

به شی سییه م

راده ی یاسایی و ده نگدان

ماده ی بیست: راده ی یاسایی:

۱- هه موو ناوه نده کانی ریکخراو به ئاماده بوونی زۆرینه هه لده بژێردرین و له کاتی ته واو نه بوونی پێژه ی یاسایی له نیوان (۳-۵) پۆژ له گه ری هه لبژاردنی یه که م،

جاریکی تر دووباره ده کریته وه، نه گهر له جاری دووه مدا پاده ی یاسایی ته و او نه بوو ژماره ی به شدار بووان ههر چه ندیک بیت هه لباردن نه نجام ده دریت. ۲- کۆبونه وه کان به ئاماده بوونی زۆرینه ده به ستریت.

ماده ی بیست و یهك: ده نگدان:

جگه له و بریارانه ی که له م پهیره وه ئاماژه ی بو کراوه و پیوستی به دهنگی زۆرینه زیاتره، له هه موو کۆبونه وه کان بریار به دهنگی زۆرینه ی ساده ی ئاماده بووان وهرده گیریت و له کاتی یه کسان بوونی دهنگه کان، پهیره وی پای نه و لایه ن ده کریت که بهرپرسی ناوهندی تیدایه.

به شی چواره م:

دارایی پیکخواه

ماده ی بیست و دوو: سه رچاوه ی دارایی پیکخواه پیک دیت له:

۱- کۆکردنه وه ی ئابوونه و هاتنه ریز.

۲- نرخ ی چاپه مهنی و داها تی چالاکیه کان.

۳- نه و یارمه تیا نه ی ده دریتته ریکخواه.

۴- سوودی پرۆژه به رهه م هینه ره کان.

ماده ی بیست و سی: ریکخستنی دارایی:

ریکخواه خو ی دارایی خو ی به رپوه ده بات و ریکی ده خات به پی سی سیسته می ژمیریاری یه کیتی ئافره تانی کوردستان که له سه رچاوه زانسته کانی زانستی دارایی و ژمیریاری پهیره وی ده کریت.

ماده ی بیست و چوار: هه موو حساباتیکی ریکخواه ده که ویتته ژیر چاودیری ده زگا تایه تمهنده بهرپرسه کان.

به شی پینجه م حوکمه گشتیه کان

ماده ی بیست و پینج:

سه رجه م ناوه نده کانی پیکخراو پابه ندی زنجیره کانی پیکخستن ده بن، له ده زگا کانی خواره وه راپورتی مانگانه و گشتی بو ناوه نده کانی سه رووتر بهرز ده کریته وه وله ویشه وه وه لامی پیویست ده دریته وه.

ماده ی بیست و شه ش: تۆماره کانی ریکخراو:

- ۱- تۆماری ئەندامان
- ۲- تۆماری کۆنوسه کان
- ۳- تۆماری ژمیریاری
- ۴- تۆماری که لوپهل
- ۵- تۆماری نووسراوه کانی هاتوو و پرویشتوو
- ۶- به پیی پیویست تۆماره کان زیاد ده کرین.

پاگہ یاندرای کۆنگرہی هه شتہمی یه کیتی ئافرہ تانی کوردستان

پۆژانی ۳ و ۴ ئیلوولی ۲۰۱۸، لەژێر چاودێری و بە ئامادەبوونی رابەر و پیشەوامان هیژا سەرۆک بارزانی، لەژێر ناوی (نیشتمان) و بە دروشمی (تواناسازی ئافرەت، جفاکی پیشکەوتوو) کۆنگرە ی هه شتەمی یه کیتی ئافرە تانی کوردستان و بە ئامانجی هه لسه نگاندن و نوێبوونهوه و پیشنیازکردنی دید و چوارچێوه بۆ سالانی داهاوو بە بەشدار (۱۶۶) ئەندام، که نوێنەرایەتی سەرجهم پیکخستنه کانی یه کیتی ئافرە تانی کوردستانیان له کوردستان و له دەرەوهی هه ری می کوردستان ده کرد، ساز درا.

کۆنگرە بە چەند ساتیک وەستان و سرودی «ئە ی رە قیب» بۆ پیزگرتن له پۆخی سەرجهم شه هیدانی کوردستان دەستی پێ کرد و دواتر مارشی فەرمی یه کیتی ئافرە تان پیشکەش کرا. وتاری کردنه وهی کۆنگرە له لایه ن سکریتی پیکخوا و دکتۆر فیان سلیمان و وتاری مه کته بی سیاسی و ده ستە ی پیکخواه جہماوہری و پیشەییە کانی پارٹی دیموکراتی کوردستان له لایه ن هه فال ساسان عه ونی ئەندامی سەرکردایەتی و بەرپرسی ده ستە ی پیکخواه جہماوہری و پیشەییە کان پیشکەش کرا. هه روه ها وتاری پیکخواه کانی ئافرە تانی کوردستان خویندرایه وه. به فلمیکی دوکیومینتاری له سەر کار و چالاکیه کانی یه کیتی ئافرە تان له نیوان کۆنگرە حه وتە م و هه شتە م و چەند بڕگە یه کی هونەری، رپۆرە سمی کردنه وهی کۆنگرە کۆتایی هات.

دوانیوه پۆی هه مان پۆژ لیژنه ی ئاماده کاری کۆنگرە کۆتایی کاره کانی پاگه یانند و لیژنه ی به رپۆه بردنی کۆنگرە پیک هیژا. یه که م کاری لیژنه که ده ستنیشانکردنی چوار لیژنه ی تایبەت بوو بۆ هه ریه که له پپۆگرام، په یپه وی ناوخۆ، راپۆرتی گشتی و راسپارده و سکالا، دواتر راپۆرتی گشتی خویندرایه وه و لیژنه تایبە ته نده کان ده ستیان به کاره کانیان کرد.

سەر له به یانی پۆژی دووه می کۆنگرە ۲۰۱۸/۹/۴، تیبینی و سەرنجی هەر چوار لیژنه ی پیکهاتو خویندرانه وه و گه نگه شه کران. دواتر پپۆگرام و په یپه وی ناوخۆ به کۆی ده نگی ئەندامانی کۆنگرە په سەند کرا. پاشان به سەرپه رشتی دادوهر له پپۆسه یه کی ئازاد و که شیکی دیموکراسیدا سکریتیر و ئەندامانی مه کته بی

سکرتاریهت که نوینه رایه تی هه موو ناوچه جوگرافییه کانی کوردستان ده کهن، هه لَبژێردران.

کۆنگره به سه رکه وتووپی و به کۆمه لێک بریار و پاسپارده ی گرنگ بو
نه خشه ریگای کاری سالانی داهاتو، ههروه ها ناردنی سلاو بو گیانی شه هیدانی
پرسی ئافرهت و یه کیتی ئافرهتان و سه رجه م شه هیدانی کوردستان و سهروه ری
شه هیدان بارزانیی نهر و کاک ئیدریسی هه میشه له یاد کۆتایی به کاره کانی هیئا.

یه کیتی ئافره تانی کوردستان - کۆنگره ی هه شت

۲۰۱۸/۹/۸

پەيامە كانى پىرۆزبايى كۆنگرەي ھەشتەمى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان

پەيامى پىرۆزبايى سەرۆك بارزانى

بەناوى خوداى بەخشندە و مېھرەبان

بە بۆنەي سەرکەوتنى كۆنگرەي ھەشتەمى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان پىرۆزبايى خۆم ئاراستەي ئەندامان و بەرپۆبەرانى كۆنگرەكە دەكەم و ھاوكاتيش پىرۆزبايى لە ھەموو ئافرەتانى كوردستان و ئەندام و كادىرانى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان دەكەم.

بە پيويستى دەزانم دەستخۆشى و پىزانىنى خۆم ئاراستەي سەرکردايەتى پيشووى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان بكەم و پىرۆزبايىش لەو خوشكە بەرپۆزانە دەكەم كە متمانەي كۆنگرەي ھەشتەميان پى بەخشاوه بۆ سەرکردايەتیکردنى يەكيتى ئافرەتانى كوردستان.

دلىام كە يەكيتى ئافرەتانى كوردستان ھەرۆك قۆناغەكانى پيشووترى خەباتى گەلەكەمان پۆلىكى كاريگەرى دەبىت لە بەرەوپيشبەردنى دۆزى واى گەلەكەمان و بەرگريگردن لە ماف و داخوازيەكانى ئافرەتان. لە قۆناغى ئىستادا ئەركى ئپوه لەرووى ھۆشيارى نىشتمانى و پىگەياندى ئافرەتان و داكۆكىگردن لە مافە مەدەنى و سياسىيەكانى ئافرەتان زۆر گرنگە و دەبىت لە ئاراستەي بەھىزگردنى كوردستان و بەشدارىگردنى كاراى ئافرەت لە ژيانى گشتى كۆمەلگەي كوردستاندا بىت.

ھىواى سەرکەوتنتان بۆ دەخوام

مەسعود بارزانى

۲۰۱۸/۹/۶

په یامی نووسینگه ی جیگری سه روکی پارتی دیموکراتی کوردستان

به پریزان ئەندامانی کۆنگره ی هه شته می یه کیتی ئافره تانی کوردستان،

سلاویکی گهرم،

به بۆنه ی به ستنی هه شته مین کۆنگره ی ریخراوه تیکۆشه ره که تانه وه، به ناوی ریژدار جه نابی کاک نیچیرقان بارزانی، جیگری سه روکی پارتی دیموکراتی کوردستانه وه، گهرمترین پیروزیبایتان ئاراسته ده که یین و هیوای سه رکه وتن و به رده وامیتان بۆ ده خوازین.

یه کیتی ئافره تانی کوردستان خاوه نی میژوویه کی پرسه روهری و تیکۆشانی به رده وامه له قۆناغه جیا جیاکانی خه باتی نیشتمانی و نه ته وه یی کوردستاندا و پیشه نگی خه باتی مه ده نی و ریخراوه ییه له کوردستاندا و ده یان ساله قوتابخانه ی پیگه یاندنی چه ندین ناو و توانای دیار بووه له ئافره تانی قاره مانی قوربانیده ر و سه رکرده و کادیر و تیکۆشه ران و چالاکوانانی به توانا له بواره سیاسی و جه ماوه ری و په روهرده یی و فره هه نگی و مه ده نییه جیا جیاکانی کۆمه لگا که ماندا.

جیی خۆیه تی که (تواناسازی ئافره ت، جقاکی پیشکه وتوو) تان کردوو ته دروشمی ئەم کۆنگره یه تان که ده قاوده ق له گه ل بنه ماکانی بیری یه کسانی و دادپه روهری له نه هجی پارتی و بارزانیدا یه ک ده گریته وه، هاوکات پروابوون به توانای ئافره ت و هه ولدان بۆ وه به ره ییان و تواناسازی له به شداری کارایانه ی ئافره تدا، به ته واوی له ستراتیجی ده وله تداریی پارتیدا نگیان داوه ته وه. خه باتی پیشه بیانه ی ریخراوه تیکۆشه ره که تان پالهیژیکی کاریگه ره بۆ هه نگانوانی گه وره و گرنه گ به ئاراسته ی پیشکه وتنی کۆمه لگا و گه شه ی به رده وامدا. دووباره گهرمترین پیروزیبایتان ئاراسته ده که یین و به هیوای سه رکه وتنی کۆنگره که تان و به رده وامی و سه رکه وتنی زیاتر بۆ ریخراوه تیکۆشه ره که تان.

نووسینگه ی جیگری سه روکی

پارتی دیموکراتی کوردستان

۲۰۱۸/۹/۹

پىرۆزبايى مەكتەبى سىياسى پارتى ديموكراتى كوردستان

بەبۆنەى بەستن و بەسەرکەوتوويى بەکۆتاهاتنى هەشتەمىن كۆنگرەى يەكيتىيى ئافرهتانى كوردستان، گەرمترین پىرۆزبايى لە ئەندامانى كۆنگرە دەكەين. پىرۆزبايى لە سەرجهم ئافرهتانى كوردستان و ئەندامان و كادىرانى يەكيتىيەكەتان دەكەين. دەستخۆشى و پىزانيمان ئاراستەى سكرتير و ئەندامانى سكرتارىيەت و سەرکردايەتى پىشوو پىكخراوهكەتان دەكەين كە دىلسۆزانە لە ماوەى چەند سالى پابردو ئەركى بەرپۆهبردنى يەكيتىيى ئافرهتانى كوردستانيان دىلسۆزانە پاپهپاندووه، هاوكات پىرۆزبايى لە هەفالانەش دەكەين كە متمانەى كۆنگرەيان پى بەخشراوه وەكو ستافى مەكتەبى سكرتارىيەت هەلبژيردران، هيوادارين وەك هەردەم بەوپەرى دىلسۆزى و بەرپرسيارانە بو لەمەودوا كاروبار و چالاكىيەكانتان پاپهپرين و پۆلى بەرچاو و كاريگەرى خۆتان بينن و لە هەول و كۆششەكانتان سەرکەوتو بن و دەسكەوتى زياتر بو سەرجهم ئافرهتەن و كۆمەلگەكەمان بەدەست بينن.

مايەى شانازىيە يەكيتىيەكەتان بەرلە ٦٦ سالى كە لەلایەن سەرکردەى گەلەكەمان بارزانىيى نەمرهوه دامەزرا، توانى بەو تەمەنە پر بەخششەى پۆلى گرنىگ و كاريگەرى خۆى بينى لە گشت قوئاغ و شىپوازه كانى خەبات و تىكۆشانى گەلەكەمان و بزوووتنەوه سىياسىيەكەيدا و گەلەك دەسكەوتى گرنىگش بەدەست بينى.

دياره توپىزى بەرفراوانى ئافرهتەن چەند ئەرك و كارى گرنىگان لە ئەستۆيە و چ سەنگ و كاريگەرىيەكيشيان هەيە بەسەر كۆمەلگە و پىشكەوتن و بونياتنانى ئايندەوه، لەو پرووهوش قوربانى زورىان داوه و بەردەواميشن لەو كاروانەدا، بۆيە پۆلى بەرپرسانەى ئيوه و يەكيتىيەكەتان زور چاره نووسساز و بايەخدارە، بەتايبەتى لەو قوئاغەى ئەمروماندا بو پاراستنى ئەو ئەزمونە و دەستكەوتەكانمان و بەديهيتاننى ئايندەيەكى گەشتر بو پۆلەكانى گەلەكەمان .

جاريكى دىكە بەو بۆنەوه پالپشتى و پشتيوانى خۆمان بو ئيوه و يەكيتىيەكەتان دووپات دەكەينەوه و ئوميدەوارين لەكار و بەرنامەى

داهاتوتاندا وهك هه‌میشه پێشه‌نگ و پێش‌په‌وی بزووتنه‌وه‌ی ئافره‌تانی کوردستان بن بۆ به‌ده‌سته‌پێنانی خواست و داخواییه‌ ره‌واکانی سه‌رجه‌م ئافره‌تانی کوردستان.

مه‌کته‌بی سیاسی

پارتی دیموکراتی کوردستان

٢٠١٨/٩/٥

په‌یامی پیرۆزبایی مه‌سرور بارزانی

به‌بۆنه‌ی به‌ستن و به‌سه‌رکه‌وتوویی کۆتاهاتنی هه‌شته‌مین کۆنگره‌ی یه‌کیتی ئافره‌تانی کوردستان پیرۆزبایی گه‌رم له‌ سه‌رجه‌م ئافره‌تانی کوردستان و ئەندامانی کۆنگره‌ و ئەندامان و کادیرانی یه‌کیتییه‌که‌تان ده‌که‌ین. هیوادارین سه‌رکردایه‌تی نوێ پۆلی کاریگه‌ری خۆیان له‌ خزمه‌ت مافی ئافره‌تان به‌ گشتی و ئاشتی کۆمه‌لایه‌تی و په‌ره‌پێدانی بابه‌ته‌ نیشتمانییه‌کان و مافی مرو‌ف بگێرێت. وێرای پیرۆزبایمان، هیوای سه‌رکه‌وتنیشیان بۆ ده‌خوایم له‌ کارو چالاکییه‌کانتاندا، هه‌روه‌ها سوپاسی سه‌رکردایه‌تی پێشوو ده‌که‌ین بۆ ئەرك و ماندوو بوونیان.

مه‌سرور بارزانی

٢٠١٨/٩/٥

هه و النامه ی کتیب

ناسنامہ دہستہ

پروژہ دہستہ ئینس کلۆپیدیای پارٹی دیموکراتی کوردستان، لہ پیناو ناساندن، کوکرنہوہ، بہ دیکۆمیتکردن و بلاوکردنہوہی میژووی پر لہ سہرورہریی کار و خہباتی پارٹی دیموکراتی کوردستان، لہ سہر پیشنیازی ریزدار مہسرور بارزانی، لہ سالی ۲۰۱۴ دامہزراوہ. نەم بەرہمە بەر دەستە بەر یزتان بە شیکە لہ هەول و ئامانجە کانی ئەم پروژەیه.

هه و النامه ی کتیب